

NAZIONALE
12
8 Q
21
VITT. EMANUELE

NAZIONALE
BIBLIOTECA
VITT. EMANUELE
55
4 E
12
ROMA

J. Havi abe.
1803.

BARTHOLOMÆI CASTELLI LEXICON MEDICUM GRÆCO-LATINUM,

PRIMUM TRIBUS EDITIONIBUS
A JACOBO PANCRATIO BRUNONE
LOCUPLETATUM.

DEINDE AB ALIIS PLURIMIS
NOVIS ACCESSIONIBUS AUCTUM.

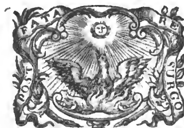

Demum postrema hac editione plurimis recentissimorum Auctorum vocabulis ornatum.

IN DUOS TOMOS DIVISUM.

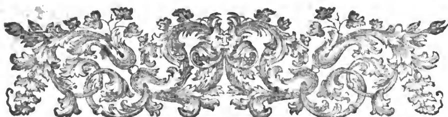
TOMUS SECUNDUS.

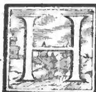

PATAVII, M.DCC.LV.

Ex Typographia Seminarii apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, ET PRIVILEGIO.

H.

Abena, τελαμὼν, ad instrumenta Chirurgica refertur, & significat speciem vinculi, quo vulnerum labia contrahuntur, & vices futuræ sustinet. Legitur apud Gal. 2. *de iis*, *q. in med. t.* 8. *fin.*

Habeo, ἔχω. Vide *Echo*.

Habilis, i. e. dispositus, commodus. Ita Corpus *habilissimum* quadratum vocatur, neque gracile, neque obesum. Celsus *l.* 2. *c.* 1. Jung. Pantin. *not. ad h. l.*

Habitatio, οἴκησις, locum, in quo commorari & vivere solemus, significat, id est, *domicilium*. Pertinet inter τὰ ἔξωθεν, quæ etiam consideranda sunt in Medicina, ex Gal. *c.* 1. *aph.* 1.

Habitudo, κατάστασις, vide *Catastasis*. *Constitutionem* corporis vel bonam, vel malam significat. Gal. *l. de opt. corp. constit.* & *l. de opt. habitu*.

Habitus, ἕξις, variis gaudet significationibus, etiam in foro Medico. In genere notat *constitutionem*, vel habitudinem corporis, aut alterius alicujus rei constantem & perennantem sive firmam, cui opponitur διάθεσις, *Dispositio*. Gal. *ad Thrasybul. c.* 12. & *l. de opt. habitu in princ.* quæ διάθεσις etiam vocatur σχέσις, de quo *suo loco*. Deinde significat corporis & partium constitutionem sive habitudinem, structuram & compositionem, qua ratione dicitur corpus esse *habitus* densi, rari, solidi, compacti, laxi. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 31. & 40. Gal. *in comm.* Est vero corporis *habitus* duplex: *Bonus*, Gr. εὐεξία, & *malus*, καχεξία. Vide *Euexia*, *Cachexia*. *Habitus*, ἕξις, etiam sumitur pro membrorum vinctorum *habitu* & figura, sive constitutione post deligationis tempus, & huic θέσις, positio, situs opponitur. Hipp. 3. *de iis*, *q. in medic. t.* 21. Gal. *in comm. ad h. l.* Adde Foes. *Oecon. p.* 218.

Hades, ᾅδης, *infernus*. Vide *Orcus*.

Hadid, id est, *ferrum*. Rul. & Iohnson. *in Lex.*

Hadros, ἁδρὸς, significat *uberem*, *largum*, abundantem; & dicitur de homine bene nutrito, crasso, adulto. Hipp. *l. de genitur. IV.* 9. de pulsu largo, Gal. *def. med.* cui opponitur ἰσχνὸς, gracilis; de diæta vel victu largiore & plenioti, 1. *aph.* 5. & 7. de purgatione fortiori, 4. *aph.* 9. Jung. Dietet. *n.* 7. & C. Hofm. *com. in Gal. de V. P. n.* 855. *seqq.*

Hæcceitas, Scoto dicitur *quinta essentia* Chymicorum, sive essentia specifica, principium virale activum, cujus virtute medicamenta operantur. Libav. *tr. de igne naturæ*, *c.* 25. *fin.*

* *Hælideum Electuarium*, quo Hælideus hujus auctor sputa sanguinis incantamenti ad instar suppressa vidisse testatus est. Constat vero ex stipticis, puta bolo armeno, sanguinis draconis, & seminibus hyoscíami, quibus irritationes & spirituum impetus sedandi facultas inesse creditur. Verum, ut alibi ostendimus, omnes ejus partes sunt homini infensissimæ.

Hæma, αἷμα, Græcis vocatur *Sanguis*, liquor ille vitalis, & naturæ nostræ familiatissimus, de cujus origine, generatione, motu circulari, fermentatione, usu & examine, quoad statum secundum & præter naturam, passim in scriptis veterum & recentiorum Medicorum quamplurima leguntur. Apud illos imprimis Hipp. Gal. & Avic. nunc *sanguis* sumitur pro omni in venis concluso succo, h. e. massa liquida e quatuor humoribus, pituita, utraque bile, flava & atra, & *sanguine* stricte dicto constante; nunc stricte pro quarta ejus parte reliquis tribus e directo opposita. Enimvero cum illa opinio jam dudum, propter varias absurditates, quibus scatet, absolverit, præstat, recentiorum scripta consulere, præserrim Thomæ Vuillis *Exerc. de Febribus cap.* 1. & 2. *seqq.* Gualt. Charlton. *Exerc. Oecon. Anim. IV. V.* D. D. Maur. Hoffmanni *Synops.* & *Prudent. Medic.* Notas nostras *in Jessenii Judicium de Sang. V. S. misso*, & alios

res, quamvis nec in his omnibus cuncta applausum mereri, Adrastea cogat fateri, præsertim quando statuitur, universam Medicinam dependere ex *sanguinis* sec. & p. n. cognitione, qua hypothesi & morborum externorum plerorumque cognitio & curatio e foro Medicinæ excludi, & internorum quoque plurium a succo nervoso, spiritibus, flatibus, quin & excrementis immediate dependentium tractatio magis obscurari, quam illustrari videtur. Nobis hac vice sufficit, ex veris principiis & neotericorum monumentis hanc annectere descriptionem *sanguinis* Physiologicam: *Sanguis* est humor vitalis, sive substantia in brutis & homine fluida, e particulis diversis activis & passivis constans, rubicunda, primum in conceptu ex colliquamento seminali producta, & successive virtute flammæ, sive spiritus vitalis multiplicata, & ex chylo quotidie accedente continuata, & ita cum ad individui conservationem, tum ad speciei propagationem destinata. In resolutione Chymica *sanguinem* promere Aquam, Spiritum, Sal volatile, Oleum & sal fixum, præter alios demonstravit etiam Iunken. *Exp. Cur. P. 1. s. 2. c. 1. p. 74. seqq.* An vero talia sint propterea pro principiis constitutivis habenda, non est hujus loci ventilare. *Sanguinis* Anatomiam Physicam exhibet etiam D. Gothofr. Bidloo *Tab. Anat. XXIII. fig. 16.* & globosas vesiculas, fibrillas, massulam striatam ovi albumini similem monstrans. Potus *sanguinis* calentis contra epilepsiam merito suspectus habendus. Tropice & abusive quoque vocabulum *sanguis* dicitur de vegetabilibus & mineralibus. Dornæus *de transmut. metallor. c. 17.* Ita *Sanguis Draconis* Arabibus Medicis est succus Anchusæ. Fallop. *de Metall. S. fossil. c. 35. Tom. I. p. 343. Sanguis Satyrii* (vitiose Satyrionis) est liquor sanguineo colore ex radicibus Satyrii cum pane pistis, & longa digestione quasi in oleum sanguineum liquescentibus. Iohnson. *in. Lex. Sanguis Antimonii* legitur apud Libav. *Synt. Chym. l. 8. c. 22. Sanguis viri rufi* est Sulphur marcasitæ. Libav. *de igne natur. c. 20. & Apocal. Hermet. part. prior. c. 15.* Iohns. *Sanguis duorum fratrum* est *sanguis* draconis, vena terræ. In magisterio lapidis Philosophici Mercurius quoque *Sanguis* dicitur Philosophorum, Libav. *Synt. A. Chym. l. 7. c. 8.* Ger. Dornæus *tr. Artific. supernatur. c. 5.* ubi quidem variis epithetis ænigmaticis insignitur, v. gr. *Sanguinis Leonis, rufi, viridis, Medusæ* &c. Vide Libav. *Tom. II. operum*, & quære *in Indice*.

Hæmalops, αἱμάλωψ, proprie dicitur cruenta *suffusio in oculis* ex plaga, ictu, effuso nimirum sub locum læsum sanguine oborta, Galen. *l. 4. de C. M. S. L. c. 8. & l. de fac. parabil.* Unde & Archigenes dicebat, *Hæmalopa* idem esse malum cum *Hyposphagmate*, atque etiam in omni alia parte contingere posse, præterquam in oculo. Dicitur autem αἱμάλωψ αἷμα ἐν ὠπί. In latiori vero significatione sumsit Hipp. pro omni Sanguine concreto, & veluti sugillato, *l. de natur. puer. IV. 20. 29. XV. 6. Coac. t. 553.* Dioscor. *l. 2. c. 95.* ubi αἱμαλωπὶς legitur. Iuug. Foes. *Oecon. p. 10.*

Hæmasso, αἱμάσσω, significat *sanguinare*, cruentare, sanguinem profundere. Legitur de gingivis apud Nonum *de M. P. C. c. 113. & 114.* αἱματώμενα οὖλα, i. e. *cruore suffusæ* gingivæ. Dicitur & ἐξαιμάττω. Linden. *Ex. XIII. §. 463.*

Hæmateros, αἱματηρὸς, id est, *sanguineus*. Dicitur alias κῦαιμο, vel ἔναιμο. Linden. *d. l. §. 449.* Ita δυσεντερία αἱματηρὰ vocatur, quando sanguis evacuatur per intestina absque exulceratione, Galen. *c. 5. aph. 65. Sanguinea* Chymicis quoque dicitur *Nitrum*. Rul. Iohns.

Hæmatia, *Hæmation*, αἱματιὰ, αἱμάτιον, est epitheton *Gari* sive liquaminis cujusdam subrubicundi, ex intestinis piscium, cæterisque, quæ abjicienda essent, sale maceratis parati. Lat. dicitur *Sanguiculum*. Lind. *Ex. IX. §. 69.*

Hæmaticos, αἱματικὸς, *sanguineus* dicitur de partibus, quæ ex sanguine primum credebantur constitutæ, Linden. *Ex. XIII. §. 446.* Vid. *Sanguineus*.

Hæmatinos, αἱμάτινο, *sanguineur*, dicitur de iis, quæ a sanguine sunt colorata, tanquam a caussa. Lind. *d. l. §. 447.*

Hæmatites, αἱματίτης, nomen est lapidis, vel glebæ durinsculæ & mediæ naturæ inter terram, lapidem, & metallum, ita dictæ, vel quod colore sanguinem æmuletur, vel quod sanguinem sistendi vim obtineat. De cujus speciebus & usu vid. Gal. *l. 9. de S. Fac.* Schrod. *l. 3. c. 8. n. 9.* Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Andr. Chioccus *in Mus. Calceolar. sect. 3. p. 269. seqq.* 403. Arab. *Sedeneg.* Rul. & Iohns. *in Lex.* Parac. negat quoque esse lapidem, sed potius lutum coagulatum, *l. de morb. Tartareis c. 4. Hæmatites* quoque vocatur Lapis Philosoph. *Th. Chym. Vol. IV. p. 727.*

Hæmatitinos, αἱματίτινο, Epitheton Collyrii cujusdam ap. Gal. *d. l.* quod ex lapide Hæmatite paratur. Alias & *Tartarus Hæmatitinus* legitur apud Parac. *d. l.* qui facilius resolvitur, quia instar lapidis non indurint.

Hæmatitis, αἱματῖτις, *sanguinaria*, est epitheton venarum sanguinem vehentium. Hipp. *l. de*

l. de morb. sacr. XVI. 28. qualis si intumuerit, vocatur κονδυλώδης αἱμῤῥοΐς, *l. de Hæmorrhoid. III.* 12. ubi & simpliciter κονδυλώδης appellatur.

Hæmatocele, αἱματοκήλη, & in specie, αἱματόμφαλος dicitur species *Herniæ*, juxta Ingrassiam, quæ a sanguineis portionibus occlusis oritur. *Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. m.* 254.

Hæmatochysis, αἱματοχυσις, *effusionem* vel *profusionem* sanguinis præcipue spontaneam, quæ criticam qua symptomaticam, significare videtur, & ita idem est quod *Hæmorrhagia*. Legitur vero aliquoties apud Th. Willis præsertim *in Pharm. Rat. P. II. Sect. III. c.* 1.

Hematodes, αἱματώδης, *sanguineus*, cruentus; idem, quod αἱματώδης.

Hematophlæboestasis αἱματοφλοιβοίστασις, dicitur *sanguinis* suo impetu exundantis ac *intumescentis suppressio*, Gal. *in exeg. dict. Hipp.* quasi dic. αἵματος φλεβῶν στάσις. De hujus vocis varia scriptione vid. Foes. *p.* 11. De affectu vero ipso junge Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *sect.* 1. *Obs.* 1. *Schol. p.* 2.

* *Hematopota*, αἱματοπότης, sanguipota, ut hirudo: aut quod vis animal sanguinem bibens.

Hæmatosis, αἱμάτωσις, *sanguificationem* significat, cujus rationem pete ex descriptione sanguinis. Vide *Hæma*. Junge Autores ibid. citatos.

Hæmocerchnos, αἱμόκερχνος, exponitur bifariam ab interpretibus. Vel enim dicitur de sanguine excreto per os cum stridore quodam in faucibus, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* vel de excretis cruentis, sive sanguine perfusis, sed siccis; κέρχνος enim & stridorem & Atticis siccum significat: Erotian. *p.* 12. Conf. Galen. *in Lex. Hipp.*

* *Hæmode*, αἱμώδης, sanguinolentus, sanguine permixtus; Gal. item sanguineus, sanguine præditus.

* *Hemonia syca*, αἱμονία σῦκα, ficuum genus in Paro insula ita dictum ob ruborem. Athen.

Hemodia, αἱμωδία, est affectus, qui dentes gingivasque infestare solet, cum quispiam & austeros & acidos cibos ingesserit, adeoque dentium quidam quasi stupor cum dolore conjunctus inde sequitur, qui portulacam manducatam mederi experientia probat, Gal. *l.* 2. *de L. A. c.* 6. Legitur & apud Hipp. *l.* 2. *Prorrhet. XXXV.* 11. *l.* 2. *de morb. XVI.* 7. Verbum quoque αἱμωδᾶν ipsi in usu fuit, i. e. dentes obstupescere, *l. de Humor. IV.* 6. *lib.* 2. *de morb. LIII.* 7. *LXXI.* 11. *l. de int. aff. VII.* 14. Sunt &, qui τῆς αἱμωδίας nomine, omnem simpliciter dentium dolorem intelligunt.

* *Hæmodorum*, αἱμόδωρον, genus herbæ, quæ cumino, & fæno græco innascitur, Theophr. Hist. Pl. l. 8. cap. 8. ubi numerantur morbi, pestesque aliarum herbarum, quas ipsa suo complexu necat; ut aparine, cuminum.

Hæmophobus, αἱμοφόβος, i. e. *sanguinem mittendi timidus*, Galen. *l.* 9. *de meth. med. cap.* 5. *circa fin.*

Hæmoptyicus, αἱμοπτυικός, is est, qui sanguinem spuro per os ejicit, Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 4. sive vomendo, sive tussiendo, sive screando, sive simpliciter expuendo, *l.* 4. *d. L. A. c.* 4.

Hemoptysis, αἱμόπτυσις, dicitur symptoma retinendi excreti, h. e. sanguinis per os ejectio, ἀναγωγὴ τοῦ αἵματος, Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. cap.* 4. Aliquando est symptoma pestis aereæ. Parac. *tr.* 2. *de pestil. c.* 1. *de curat.* Observationem *Hemoptyseos* sine tussi, vide *in Ephem. N. Cur. Ann. II. Obs.* 45. Quod *Hemoptysis* non semper periculum Phthiseos conjunctum habeat, testatur Observatio D. Joh. Henr. Brechtfeld *in Act. Hafn. Vol. I. Obs.* 105. *p.* 196. cui plane similem (exceptis periodis, quæ in nostro subjecto non fuerunt statæ, sed incertæ) in quodam Studioso ὁμωνύμῳ & nos notavimus, feliciterque curavimus. Perperam scribitur aut pronunciatur *Hemoptosis* & *Hæmoptoicus*.

Hemorrhagia, αἱμοῤῥαγία, generaliter significat *sanguinis profluvium copiosum*, largum, quacunque ex parte effundatur; ἀπὸ τοῦ ῥήγνυμι. Vide Dieter. *Iatr. num.* 20. 21. Huc pertinet locus 6. *Epid. s.* 4. *t.* 9. & 4. *aph.* 27. ubi verbum αἱμοῤῥαγεῖν legitur. Specialiter dicitur de ea: *quæ per nares fit*, sanguinis perfusione. Ita accipitur passim apud Hippoc. 1. *Prorrhet. com.* 3. *t.* 37. *seqq. pluribus*, & passim *in Epidemiis*. Vide Foes. *p.* 12. Est vero αἱμοῤῥαγία alia critica, & cum sanitatis commodo, alia symptomatica & noxia. Caussa omnis consistit in aliqua solutionis continui specie, sive ἀναστόμωσις, sive διαπήδησις, sive διάβρωσις fuerit, de quibus singulis in suis locis. Dicitur & αἱμοῤῥοΐα, Hippocr. *Coac. t.* 632. Unde & αἱμοῤῥοικὸν sanguinis eruptionem efficiens, 5. *aph.* 24. quamvis & Gal. αἱμοῤῥαγικὸς legerit. Diet. *n.* 22.

Hemorrhois, αἱμοῤῥοΐς, strictiori & frequentiori usu Medicis significat *profluvium sanguinis ex venis, quæ sunt in anno*. Hippocr. *l.* 3. *aph.* 30. *l.* 6. *aph.* 12. 21. & *alibi*. Interdum vero saltem tumorem illarum venarum absque sanguinis eruptione denotat, quem paulo superius αἱματίτιδα κονδυλώδη, ἢ κονδυλώσιν vocari

ri notavimus. Latinis appellantur *Hæmorrhoides cœcæ*, ad differentiam fluentium, quę *apertæ* vocantur. Aliquando & ipsæ venæ in ano *Hemorrhoidum* nomine veniunt, quæ alias *Venæ hæmorrhoidales* vocantur Anatomicis, & de his vide Barthol. *libell.* 1. *Anat. c.* 4. Profluvium *Hemorrhoidum* est vel criticum & salutare, quod & hyperbolice Germanis vocatur *aurea vena*, *die guldne Uder*; vel symptomaticum & periculosum. Plura de hoc argumento lege apud Diet. *n.* 23. De *Hemorrhoidibus* morbosis integrum libellum scripsit Hippoc. *h. tit.* Plane abusive vocavit *Hemorrhoides* narium excrescentias carneas p. n. in naribus Valescus de Taranta, easque duplices vel albas, molles & doloris expertes, vel duras, rubras & fuscas constituens. Philon. *Pharmaceut. l.* 2. *c.* 56. *in principio*.

Hæmorrhoscopia, αἱμοῤῥοσκοπία, h. e. *sanguinis effluxi inspectio* & contemplatio; qui terminus inepte fictus legitur ap. Helmont. *tract. Scholar. Humorist. Pass. Decept. c.* 1. *n.* 51. ubi *deceptoriam* vocat illam artem, nec absque verisimilitudine, siquidem & experientia confirmat, ariolatores & cruoris inspectores sæpe falli & fallere, præsertim qui vulgari, vana, & superstitiosa tabula *Hæmorrhoscopiæ* etiam Calendariis quibusdam adjungi solita utuntur.

Hemorrhus, αἱμόῤῥυς, contracte pro αἱμόῤῥοος, primo est epitheton vasorum ampliorum & insignium, quæ aperta magnam sanguinis copiam profundunt. Hippoc. 2. *de fractur. t.* 24. *l. de Venis X.* 1. 2. 3. *XIIX.* 5. *l. de Hemorrhoid. IV.* 8. *l. de Affection. XXX.* 9. 10. *l.* 1. *de morb. III.* 4. *VII.* 21. *&c.* Vide Foes. *d. l.* Deinde est nomen serpentis venenosi, qui & Lucano *Hæmorrhois* in fœmin. dicitur, cujus morsu multus sanguis prorumpit. P. Æginet. *lib.* 5. *cap.* 16. Forest. *l.* 30. *Observ. in Schol.* Hujus serpentis descriptionem vero prolixius tradit Aldrovand. *de dracon. & serpent. l.* 1. *c.* 5.

Hæmostasia, αἱμοστασία, significat sanguinis stagnationem & motum a copia impeditum, & legitur apud Theophil. Bietling. *in Thesauro Medico Pract. p.* 1107. quamvis in nullo alio autore Græco reperire licuerit.

Hæreditarius, vide *Hereditarius*.

Hæresis, αἵρεσις, *sectam* significat h. e. peculiarem aliquam in arte, vel scientia præceptorum & fundamentorum rationem. Ita in Medicina tres potissimum Sectas occurrere docuit Galen. *lib. de opt. secta c.* 7. & alibi, *Dogmaticam, Empiricam, & Methodicam*. Neque hodie ars Medica destituitur *sectis* & *sectariis*, quamvis facile ad illas tres referri possint, v. gr. *Chymica* & *Helmontiana* ad Empiricam, & *Compendiaria* Medicina ad Methodicam. Enimvero consultius est, non se addicere uni *sectæ*. Nam ambitio unius *sectæ* indelebile malum est, Galen. *l.* 1. *de fac. natur. c.* 17. & uni *sectæ* addicti facile mentiri solent, *l.* 3. *de L. Aff. c.* 2. Circa Anatomiam quoque hodieque sectæ occurrunt, v. gr. de Bilis succi Pancreatici usu singulari, &c.

Hager, *Hagiar*, Arab. i. e. *Armenius lapis*, de quo supra *suo loco*.

Hagioxylon, ἁγιόξυλον. Vide *Guajacum*.

Hal, dicitur *Sal*. Rul. & Iohns.

Halation, ἁλάτιον, dicitur medicamentum ex *sale* confectum, purgandi vim habens. Constat utplurimum magna salis portione cum purgantibus, scammonio, lathyridibus, epithymo, ut & aliis tenuium partium simplicibus, cujus formulam tradit Æginetа *lib.* 7. *c.* 5. Usus est cum cibis, sicut salis, aut mane etiam aliquo liquore dilutus jejunis certa mensura exhiberi potest. Gorræus.

Halchemia, vocatur Artificium vel ratio salem fusilem præparandi, παρὰ τ ἅλα χέειν. Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 6.

Halcyonion, ἀλκυόνιον, est spuma maris concreta admixtis sordibus tenuissimis. Ita dicitur ab *Halcyonibus* avibus, quæ ex spuma innatantes nidos effingunt. De quibus avibus, ut & *Halcyonio* vide prolixe Aldrov. *lib.* 20. *Ornithol. c.* 60. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 2. *n.* 44. Quinque genera *Halcyonii* refert Diosc. *l.* 5. *c.* 136. & ex hoc Ruland. & Iohns. *in Lex.* Theophrastus *Halcyonium* pumicem esse scribit. Hodieque *Halcyonia* minus sunt usitata, unde noluмus esse prolixiores.

Halec, *Halex*, *Alec*, μαινὶς. Vide *Harengus*.

Haleleon, ἁλέλαιον, dicitur *oleum sali mixtum*, & sal ex oleo diligenter tritus, quo in laxis articulorum doloribus utitur Galen. *l. de facil. parabil. c.* 23. ceu remedio confirmandis articulis idoneo, annotante Foesio *Oecon. p.* 27. Hoc nomine etiam exornavit Ol. Borrichius succum sulphureum rubei coloris inflammabilem una cum cubicis salinis crystallis per processum destillatorium aquæ nivalis, vel pluvialis productum, de quo processu legatur laud. Autor in Hermetica & Ægyptiorum sapientia vindicata contra Conring. *l.* 2. *c.* 7.

Hales, ἀλὲς, ἀλὴς, significat *confertum*, coacervatum, *cumulatum*. Frequenter occurrit apud Hippocr. præsertim neutrum ἀλὲς, v. gr. *l.* 1. *de Morb. X.* 50. *XII.* 2. *XXX.* 24. *l.* 2. *II.* 10. *XL.*

IX. 2. *l.* 4. *XXV.* 14. *Coac. t.* 300. & in plurimis aliis locis, quæ collegit Foes. *pag.* 28. Hinc descendit verbum ἁλίζομαι, quod *colligi*, coacervari significat, & non minus Hippoc. usitatum, v. gr. *Coac. t.* 339. & alibi sæpissime, & adverb. ἅλις satis, cumulate.

Haliæetus, ἁλιαίετος, nomen volucris rapacis. Lat. *Aquila marina*, Accipiter marinus, qui circa mare, & in littoribus & oris piscibus & aquatilibus insidiatur, cujus descriptionem, usumque in cibo & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 2. *Ornithol. c.* 3.

Halica, pro *Alica*, χόνδρος. Vide *Alica*. Occurrit cum aspiratione apud Scribon. Mercurialem, & alios.

Halices dicuntur Pandiculationes post somnum. Avic. *l.* 1. *Fen.* 3. *doctr.* 2. *c.* 13.

Halieuticon, nomen Emplastri, quod duplex habetur apud Aetium *l.* 15. *cap. de Emplastr. discussoriis & attractoriis*. Gorr.

Halimar, id est, *Cuprum*. Rul. & Iohns.

Halinitron, ἁλίνιτρον, i. e. *salnitrum*. Fr. Hofmann. *in clav. ad Schr. p.* 3. Gorræus descripsit, quod sit succi concreti species, acris, salsi, subamari, rari, tenuis, levis, & aerei, qui facile in pulverem solvi potest, & ignem concipere, & in ignem mutari. Ex eo pulvis tormentarius paratur, ad excutiendos globos ferreos & plumbeos. Ubique fere *salpetrum* vocatur. Abstergit, & vires non valde a *nitro* diffidentes possidet, etiamsi ab amaro & vero illo Nitro multum differat. Hæc Gorr. Libavius vero ex Paracelso duplex *Halinitrum* statuit, unum *animale* ex lotiis hominum & bestiarum in terra natum, inque ea coagulatum in corpus: alterum *minerale*, quod *Petreum*, sive *Salem petræ* nominat. Plura de *Halinitro* vide apud illum *Apocal. Herm. part. pr. c.* 17. Modum purificandi tradit *Synt. Arc. Ch. l.* 7. *c.* 32. & 4. Vide *Nitrum*.

Haliscome, ἁλίσκομαι, *capior*, teneor. Dicitur de iis, qui lentis morbis & chronicis infestantur. Hippoc. 5. *aph.* 70. Gal. *in comm.* Dieter. *n.* 41.

Halitus, ἀτμὸς. *Halituosus*, ἀτμώδης. *Halitus* idem est, quod *Vapor*, estque humor attenuatus describente Gal. *l.* 1. *de sympt. causs. cap.* 6. *Halituosus spiritus*, ἀτμώδες πνεῦμα, idem, quod *Flatus*, 3. *de sympt. causs. c.* 3. & *l.* 14. *meth. med. c.* 7. Vide *Flatus*. Sumitur & aliquando latius, comprehendens & exhalationem humidam, quæ vapor, & siccam, quæ *Fumus* vocatur, Gal. *c.* 3. *de humor. t.* 13. Vide quoque *Exhalatio*, *Vapor*. Alimenta *halituosa* dicuntur, quæcunque per cutem foras exhalare apta sunt. Gal. *l.* 8. *meth. med. c.* 2. Vocantur alias *Diaphoretica*.

Halle, ἅλλη, i. e. *saltus*. Dicitur de sanguine a circumferentia & partibus externis ad interiora recurrente in horrore & tremore. Hippoc. *l. de flatib. XI.* 7. Foes. *Oec. p.* 30.

Hallereon, *Halereon*, juxta Hermetem vera *Aquila* est. Parac. *Scholiis in l. de grad. & compos. l.* 4. *c.* 6. Iohns. *Lex. Chym.*

Hallucinatio, παρόρασις. vide *Parorasis*.

Halma, ἅλμα, idem, quod ἅλλη, *saltum* significat, Vocatur & Gr. πήδημα. Et Hesychius scribit, ἅλμα vocari primam fœtus in utero agitationem & commotionem. Foes. *pag.* 32.

Halme, ἅλμη, significat *Muriam*, quæ est nihil aliud, quam aqua salsa, in qua res condiuntur, ut melius conserventur. Tres ejus summæ differentiæ recensentur a Gorræo. Prima est *muria* valde diluta, in qua etiam caseus mollior demergitur, & in qua sal conjectus adhuc liquescit. Secunda est *muria* temperata, in qua nec sal amplius liquescit, nec caseus mergitur. Tertia est nimium salsa, ita ut plurimum salis, minimum aquæ insit. Ab ἅλμη, *muria*, vocantur olivæ ἁλμάδες, i. e. *muria conditæ*, sicut κολυμβάδες eæ dicuntur, quæ suo oleo innatant, quamvis Græci hos terminos haud raro confundant, uti videtur fecisse P. Ægin. *l.* 1. *c.* 81. Vide *Muria*.

Halmyrax, ἁλμύραξ, est *Nitri species*, quæ sua sponte ex terra efflorescit, & extra terram reperitur, vel in convallibus, & campis, vel in lacu. Et per æstatem canescunt convalles apud Medos, ut Plinius scribit *l.* 31. *N. H. c.* 10. Sic autem dicitur partim ex sapore, quem habet subsalsum, partim ex eo, quod e terra erumpit. Gorr.

Halmyris, ἁλμυρὶς, in genere notat *salsuginem*, Hippoc. *l. de humid. usu VII.* 8. In specie nomen *Brassicæ* est, teste Gorræo.

Halmyrodes, ἁλμυρώδης, *salsuginosus*. Est Epitheton quarundam febrium apud Hippocr. 6. *Epid. s.* 1. *t.* 29. quo tangentibus pruritum quendam excitant, perinde atque a sale & aliis corporibus salsis. Unde & cutis δέρμα ἁλμυρῶδες vocatur *ibid. s.* 6. *t.* 12. Excretio quoque *salsuginosa* cum alvi perturbatione occurrit. *Coac. t.* 641. Aliquando legitur ἁλμώδης, quod idem est, ac ἁλμυρώδης, *l. de humid. us. XI.* 8. & *l.* 7. *Epid. XIV.* 9.

Halo proprie dicitur circulus ille candicans circa solem aere vaporibus nebulosis referto apparens, uti constat ex Meteorologicis. Unde translatum nomen ab Anatomicis, Area rubra utrinque papillam mammarum ambiens

Ha-

Halo quoque vocatur. Apud Bartholinum dicitur *Areola l. 2. Anat. c. 1. p. 326.*

Halosachne, ἁλοσάχνη, pro ἁλὸς ἄχνη, *salis spuma*, quæ est spumosi maris lanugo, sive ramentum in exilibus petris inventum, ut scribit Dioscorides *l. 5. c. 127.* estque nativi salis species ad mare geniti ex spuma maris exsiccata. Virtus quoque salina, de qua Gal. *lib. 11. de S. Fac. fere in fine.*

Halosanthos, ἁλοσάνθος, pro ἁλὸς ἄνθος, Galen. *d. l. salis flos*, quid proprie sit, non satis certum esse scribit Gorr. Dioscorid. docet *d. l. c. 129.* ex flumine Nilo defluere, & lacubus quibusdam innatare; crocei coloris, & odoris ingratioris. Georg. vero Agricola hunc non *florem salis*, sed *florem maris* esse docet, quamvis *florem salis* non describat.

Hals, ἅλς, *Sal*, quamvis, quid vulgo significet, etiam pueris notum esse videatur; in foro tamen Medico valde æquivocum, obscurum, & intricatum est nomen, ita, ut, si omnes de *Salis* significatione opiniones vellemus proponere, integro tractatu opus esset & volumine. Vulgaris acceptio *Salis* est de corpore quodam minerali, in aqua solubili ac denuo in salinam crystallinamque formam coagulabili. Et ita *Sal* duplex est: *naturalis* & *artificialis*. Illius species primariæ sunt, *Sal* commune, Gemmæ, Nitrum, (hæc vocat *salia muriatica naturalia* Jac. le Mort *Chym. Med. Phys. c. 13. p. 130.*) Alumen, Ammoniacum, Vitriolum, quorum historiam, usum, præparandi modos, & alia vide apud Schroder. *l. 3. c. 20.* Frid. Hofmann. *clav. ad h. l.* & *in hoc Lexico* suis sub literis initialibus. *Artificialium* materia triplex est, *vegetabilis*, *animalis*, & *mineralis*, quorum salium tantus est numerus, ut non liceat omnes recensere. Videatur Schroder. *l. 2. c. 79.* Hofmann. *in clav.* Rolf. *Chym. lib. 5. sect. 1. per tot.* Libav. & alios Practicos. In specie de *Sale Auri* placet judicium Blancardi, quod sit potius particulæ *Salis* quam auri. Præparatio videatur in ejus *Chymia vernacula c. 5. §. 16.* *Sal Panis* apud Mesuen *fol. 78.* vocatur *Sal* culinarius ad cibos, quemadmodum vulgo panes vocant saccharum in formas fusum. Dividuntur *Salia* artificialia in *essentialia* & *cineritia*: item in *volatilia* vel *fixa*. *Sal essentiale* quid sit, vide *Essentiale*. Chymicis vero & recentioribus Philosophis *Sal* accipitur pro simpliciori corpore & principio corporum naturalium universali & essentiali, sine cujus præsentia corpus consistere, & perfecte mixtum corpus dici nequit. De qua significatione legatur Vvillis *Ex. de ferment. cap. 2.* & Joh. Joach. Becher. *in Oedip. Chymic. Tit. II. §. 1. 2. seqq.* Consistit vero in corpusculis minimis variam figuram angulosam obtinentibus & proinde penetrandi incidendique vi pollentibus. Corpuscula illa esse duplicia, *acida* & *alcalina*, communis fuit hactenus Chymicorum sententia, quam etiam arripuit Iunken *Chym. Exp. Cur. P. 1. f. 1. c. 1. p. 15. seqq.* quamvis alii sint negantes Alcali naturaliter inesse corporibus naturalibus actu, sed artis opera saltem produci. Nos litem hanc non facimus nostram. Missos quoque facimus ingenii lusus, quos Helwigius de *Sale Naturæ* prodidit in suo Introitu ad Physicam. A *salini* illius principii bona constitutione sanitas, corruptione morbi deduci solent. Medicamentorum quoque vires pleræque *salino* principio acceptæ referuntur. Impugnare tamen universalitatem hujus opinionis non dubitavit Fr. Hofmann. *in Clav.* negans, ad omnium corporum naturalium constitutionem *salem* tanquam principium concurrere, quia multa dantur *salis* expertia, *l. 1. cap. 11. & l. 2. cap. 79.* Atque hæc pro instituti ratione hoc loco sufficere possunt.

Halsinellæ dicuntur in arte vitraria unci in latere fornacis firmati, in quibus utensilia, dum calefiunt, vertuntur & quiescunt. C. Meretti *in Neri præfat. de arte Vitrar. p. 272.*

Halter, ἁλτὴρ, massam significat plumbeam, lapideam, aut ex alia materia metallica, aut similiter graviori factam, qua utebantur olim palæstritæ in exercendis corporibus, teste Gal. *l. 2. de san. tu. c. 11. l. 5. c. 3. l. 6. c. 14.* Hujusmodi iactus *balterum* Gr. dicitur ἁλτηροβολία, apud Oribas. Foes. *p. 33.* Meminit & hujus exercitii, vel ludi Jul. Alexand. *l. 6. Salubr. cap. 10.* ἁλτῆρες quoque alias vocantur *palangæ* vel *perticæ illæ*, sive hastilia, quibus funambuli utuntur ad firmius æquilibrium, aut transilientes fossam ad majorem vim saltus.

Hamalgama, ἀμάλγαμα, pro *Amalgama*, i. e. calcinatio per Mercurium. Libav. *tr. de Igne natur. c. 30.*

Hamartema, *Hamartia*, *Hamartolia*, *Hamartas*, ἁμάρτημα, ἁμαρτία, ἁμαρτωλία, ἁμαρτὰς, *errorem*, erratum, delictum in foro Medico significat apud Hippocr. Vide *Erratum*. *Error*. adde Foes. *p. 36.*

* *Hamamelis*, ἁμαμηλὶς genus quoddam piri, mespili, aut ficus, ex eo quod cum malo floreat. Eust. ex Hipp. & Pauf.

Hamia, pro *Amia*, nomen piscis duræ carnis. Gal. *l. 3. de M. fac. c. 31.* Vide *Amia*.

Hamma, ἅμμα, dicitur *Nodus*, vinculum & nexus, qui in fasciarum connexione & colligatione effici solet. Hippoc. *de iis, quæ in me-*

medicatt. t. 7. 8. 9. seqq. ubi vid. *comm.* Galeni. Vide *Nodus*.

Hammonitrum vitiose pro *Ammonitrum*. Vide *Fritta*.

Hamulus, ἀγκιστρον, *Hamus*, instrumentum Chirurgicum, quo aliquid apprehenditur, aut elevatur. Ita pro nervis elevandis *hamuli* meminit Galen. *l.* 8. *admin. Anat. c.* 4. Hildan. *Hamulum* pro mola extrahenda exhibet *Cent.* 2. *obs.* 52. Plura vide in Chirurgiæ scriptoribus, in specie apud Scultet. *in Armam. Chirurg. Part. I. Tab. VIII. fig.* 9. *T. XV. f.* 5. *T. XXXI. f.* 8. *T. XXXIV. f.* 3. *Hamus* quoque nomen fasciæ est apud Galen. *de fasciis n.* 91. Qui plura de Hami notatione, differentiis, usu legere desiderat, adeat, si placet, Rhodium *in dissert. de Acia c.* 11. *p.* 148. *seqq.*

Hapalos, ἁπαλὸς, *mollis*, mitis, lenis, significat. Ita ἁπαλὸν φάρμακον, *molle* medicamentum dicitur, quale ex ovi luteo & rosaceo cerato confici potest, & oculorum inflammationibus adhibetur. Item ἁπαλὸν κολλύριον, *lene* & mite collyrium. Gorr. Hinc verbum ἁπαλύνω, *emollio*, lenio, quod aliquoties occurrit apud Hippocr. *l. de Humid. Us. I.* 17. *IIX.* 11. *Mochlic. XXI.* 11. 3. *de artic. t.* 63. Lingua ἁπαλυνομένη, i. e. *mollis* reddita per affluxum humidum. *Coac. t.* 232. Substantivum ἁπαλυσμὸς, *emollitio* occurrit 3. *de artic. t.* 64.

Haphe, ἁφὴ, idem, quod ἅψις. Vide *Hapsis*.

Haplotomia, ἁπλοτομία, dicitur *simplex sectio*, pertinetque ad Chirurgiam. Gal. *Introduct. c.* 18.

Haplus, ἁπλοῦς, *simplex* significat. Usurpatur de linteis Hippocr. *d. l. t.* 14. Significat & *Similare*, Gal. *l.* 1. *de nat. fac. c.* 6. Tropice de animi *simplicitate*. *l. de vet. med. XXII.* 18.

Hapsicoros, ἀψίκορος, vocatur, qui, simulatque dapes vel libavit, veluti satiatus prorsus statim abstinet. Latine *Tædulus*. Linden. *Ex. XIV.* §. 63.

Hapsis, ἅψις, item, ἁφὴ, diversa significat, juxta verbi ἅπτω & ἅπτομαι variam significationem. 1. notat *Tactum*, qui est sensus externus amplissimus, consistens in perceptione objecti tangibilis beneficio fibrarum nervearum spirituum animalium copia refertarum facta, per nervorum ductus ad commune sensorium propagata. De quo plura apud Willis *de Anim. Brutor. Part. I. c.* 11. Deinde significat *connexionem*, & fere idem, quod ἅμμα. Tertio *læsionem* significat; Hinc Hipp. de *mentis alienatione* usurpat, ἅψις φρενῶν. 3. *de R. V. I. A. t.* 41. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXIIX.* 24. Vide Foes. *p.* 87.

Hapsus, glomum stuparum, filamentorum, aut lanæ significat, quibus Chirurgi utuntur. Hildan. *de cista militari*.

Hapto, *Haptomæ*, ἅπτω, ἅπτομαι, *tango*, *necto*, lædo, significat. Vide Hapsis. ἅπτομαι. significat & *accendo*. Linden. *Ex. XI.* §. 171.

Harena, idem, quod *Arena*, vide *Arena*.

Harenchus, *Harengus*, *Harenga*, μαινὶς, nomen piscis notissimi in cibo & medicina usitati, cujus descriptionem & usum vid. apud Aldrov. *l.* 3. *de pisc. cap.* 10. Schrod. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 80. qui *Halecam* vocat, quod tamen improbat Aldrov.

Harma, *Harmation*, ἅρμα, ἁρμάτιον, nomen collyrii τραχωματικοῦ, quod efficax est ad asperitatem palpebrarum, cujus descriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 16. & Scrib. *n.* 28. Ita vero dicitur, quasi *Quadriga* i. e. currus cum quatuor equis, quo Ptolemæus rex usus esse dicitur. Rhod. *ad h. Scribon. loc.*

Harmodia, ἁρμόδια, adverbium pro ἁρμοδίως, significat *congrue*, apte, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXXVII.* 11. ubi tamen apud Lind. ἅμα legitur, Foes. *p.* 94.

Harmonia, ἁρμονία, in genere *concordantiam*, concentum significat sive *concinnitatem*. In specie vero ἁρμονία est species συναρθρώσεως, qua inter se ossa apte committuntur & concinne junguntur, ut in capite. Sunt autem maxillæ superioris ossa, ad hæc narium & quædam capitis ossa ad hunc modum inter se juncta, Gal. *l. de ossib. in proœm.* Differt a sutura, quod in hac sint extremitates ossium veluti serratæ, in *Harmonia* vero per lineam simplicem combinentur. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. Ita omnes fere epiphyses connectuntur. *Harmonia* etiam medicamenti nomen est in catapotia coacti, & perutilis ad sistendas fluxiones sive destillationes, apud Galen. *lib.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. *in fin.* Est etiam medicamentum ἀνώδυνον βηχικὸν, h. e. ad tussim comparatum, doloris expers, cujus descriptio est apud Aetium *l.* 8. Est quoque emplastri nomen apud eundem. Ad generalem *Harmoniæ* significationem pertinet locus elegans apud Langium *l.* 1. *ep.* 41. ubi per *harmoniam* in qualitatum proportione & membrorum corporis compaginis unitate consistentem contemperatam fieri voluptatem, per solutam vero dolorem excitari, ex Socrate docuit. De *Harmonia* Macrocosmi & Microcosmi vid. Paracels. *in paragran. & alibi.* * Celebris est Harmonia Leibnitii, quam Physicus magnus, & doctus invexit, ut explicaret quomodo res mere spiritualis in corpus agere possit, aut ab ea quodammodo pati. Illi autem est harmo-

 nia

nia, succeffiva illa motuum feries Dei Omnipot. virtute humano corpori communicatorum, ut unus certis temporibus oriretur vicissim ex altero, ejusque animæ inter infinitas, quæ esse poterant eidem corpori, unio, quæ cum præstabilitis motibus conveniret.

Harmos, ἁρμὸς, dicitur Polluci spatium illud, quod est inter dentes, seu *caro* inter dentes media. Gorræus.

Harmozomæ, ἁρμόζομαι, significat apte compingor, coaptor, firmor, fulcior, apud Hippoc. 2. *de iis*, *q. in med. t.* 6. *&* *c.* 3. *c.* 26. Galen. 2. *de fract. t.* 36.

Harpa, *Harpyja*, ἁρπυία, nomen monstrosi & verminosi partus uteri, ex crebro fructuum, olerum, aliorumque ciborum mali succi usu geniti. *Ephem. N. Cur. An. I. obs.* 1. Vocantur *Lombardorum fratres*. Est & nomen monstrosæ volucris apud Aldrov. *lib.* 10. *Ornithol. c.* 2. quæ tamen pleraque figmenta videntur Poetica.

Harpax, ἅρπαξ, vulgo significat *rapax*, epitheton ferarum quarundam volatilium & terrestrium. A quibusdam vero ita vocatur *Succinum*, quod affrictu calefactum palea & res alias leves ad se trahat, & retineat. Gorr. *Harpax*, mistura ex calce, & sulphure vivis, Holler. *institut. Chirurg. l.* 3. *cap.* 5.

Harundo, κάλαμος, pro *Arundo*. Ejus significatio propria pertinet ad Botanicos. Tropice *Harundines* vocavit Helmont. venas, arterias, intestina & canales omnes, *tr. Tumulus Pestis* §. *Imaginat. Pestis requisita &c.*

* *Harveus*, Anglus medicus regius, & in Collegio Medicorum Londinensi Anatomes, & Chirurgiæ professor, qui peculiarem exercitationem anatomicam de motu Cordis, & Sanguinis in animalibus scripsit. Circuitionis Sanguinis inventor, atque auctor extitisse creditur. Verum compertum est, eum perpetuam hanc sanguinis in orbem revolutionem non invenisse, sed inventam jam majori in lumine collocasse. Nam & Michael Serveta parvam, ut ajunt, circuitionem sanguinis invenit, teste Lemer. & Carol. Gianella P. P. Patav. in suo tract. de medic. præservat. Et Paulus Sarpius venarum valvulas primus omnium ostendit, sine quarum notitia motus sanguinis in orbem explicari & intelligi nequaquam potest. Consul. Gassend. pag. 137. & M. Antonius Fuscarenus N. V., qui in sua eloquentiæ, & succi plena *Litteratorum Venetorum Historia* lib. 3. pag. 308. nodum expedit.

Hasacium, id est, *Sal Ammoniacum*. Rul. & Ionf. *in Lex.*

Hastellæ vocantur *Plagulæ*, vel *Asserculi*; qui adhiberi solent in deligatione fracturarum ad firmitatem membri, Avicen. *lib.* 4. *fen.* 5. *tr.* 1. *c.* 7. 8. Vide *Ferula*.

Haustus, Gr. ῥόφημα dici posset, dicitur quantitas certa potus, quantum videlicet uno spiritu aliquis ebibere potest. Refertur inter doses medicamentorum liquidorum, purgantium & alterantium. Hinc usus obtinuit, ut *Haustus* nominemus, qui uno veluti *haustu* sorberi queunt. Lind. *Ex. XIII.* §. 356.

* *Head-mould-shot.*, ex Joan. Allen syn. univ. medic. constat, hoc nomine venire affectum quendam infantulis jugiter connatum, in quo ossium cranii margines ad suturas, maxime coronalem, alii super alios obvolvuntur, unde meningium fibræ tenduntur, & distrahuntur, nec non cerebrum ipsum comprimitur, & infantes convulsionibus non raro corripiuntur.

Hebdomada, *Hebdomas*, ἑβδομὰς, significat tempus septem dierum naturalium. Dicitur & *Septimana*. Quod temporis spatium quomodo in crisibus numerari debeat, docet Gal. *comm.* 2. *de humor. t.* 20.

Hebe, ἥβη, tria notat hæc vox: 1. *Lanuginem* pudendorum, sive pilos supra pudendorum regionem erumpentes. 2. *locum*, ubi ista lanugo succrescit: & 3. *ætatem*, qua incipit crescere, quæ Lat. *Pubertas* dicitur, nec certo definiri tempore potest. Dieter. *num.* 371. Jung. Galen. *cap.* 3. *aphor.* 27. 28. *&* *lib.* 5. *aph.* 7.

Hebes, *Hebetudo*, ἀμβλὺς, ἀμβλυωπία. Vide *Amaurosis*, *Amblyopia*.

Hecatombe, ἑκατόμβη, nomen collyrii vel medicamenti ophthalmici ad cicatrices crassas apud P. Æginet. *l.* 7. *c.* 16.

Hecatondrachmon, ἑκατόνδραχμον, scilicet ἔμπλαστρος, nomen emplastri viridis apud Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2.

Hecteus, ἑκτεὺς, dicitur mensura Attica sex, aut octo chœnices capiens, & *sexta pars medimni*. Meminit Hippocr. *lib.* 2. *de morb. mul. XXIV.* 21. Adde Foes. *p.* 193.

Hectica febris, ἑκτικὸς πυρετὸς, sæpe simpliciter *Hectica*, duplicem habet significationem. Primum sic dicitur omnis *febris solutu difficilis*, qualiscunque fuerit; & ita opponitur τῷ εὐλύτῳ, h. e. *febri sol[illegible] facili*. C. Hofmann. *de febrib. c.* 12. *&* 29. Deinde, speciatim magis dicitur *Hectica febris*, quæ diariæ & putridæ opponitur, diciturque juxta nonnullos *Hectica*, quod in *habitu* corporis, ἕξιν appellant, h. e. in partibus solidis, tanquam in subjecto consistat. Est enim *Hectica* febris calor

lor p. n. in solidis partibus ipsius cordis accensus. Castell. & Gorr. Verum Sennert. hanc denominationis rationem improbat, *tr. de febrib. l. 3. c.* 1. & Piens *tr. de febribus in specie c.* 4. *p.* 45. 46. Nobis naturam hujus febris optime descripsisse videtur ex recentioribus Thomas Vvillis, quando inter symptomaticas retulit, & *lentam* vocavit, & caussam ejus in mala sanguinis diathesi, videlicet nimis salsa & acri, ideoque circulationi & nutritioni minus apta posuit. Hinc vel obstructiones pulmonis & viscerum, vel ulcera sequi docuit, *c.* 11. *de febribus*. Ex quibus hanc libet subjicere descriptionem: *Febris Hectica* est intemperies calida & sicca totius corporis cum variis symptomatibus, præsertim vero caloris externi in extremis partibus post pastum exacerbatione, corporis macie, sudore nocturno, & aliis conjuncti, proveniens a sanguinis acrioris & salsi effervescentia p. n. lente continuata. Apud Paracelf. sæpe barbare dicitur Febris *Ethica* pro *Hectica*. *Paramir. & alibi.*

Hecticus pulsus, ἑκτικὸς σφυγμὸς, Galeno dicitur, qui non magnopere variat, sed manet in perpetuum sibi similis, nec solvitur unquam, quod totius corporis habitus morbum induat in ejusmodi hecticis febribus, *l. de pulf. ad Tyron. c.* 8. Estque species inæqualis pulsus confinis formicanti, qui Græcis μυρμηκίζων dicitur, sed eo adhuc minor. Phthisi, Empyemati & Febri Hecticæ proprius est. Galen. *lib.* 3. *de præsag. ex pulf. c.* 4. ubi etiam *stabilem* dici posse scribit. Gr. μόνιμον ἀνωμαλίας σφυγμῶν.

Hecticus spiritus, ἑκτικὸν πνεῦμα, dicitur tertia species insiti spiritus, Gr. ἐμφύτου, qui lapides continet, contradistinctus a reliquis duobus, *Naturali*, qui animantia & stirpes nutrit, & *Animali*, qui sentiendi, omnisque motus facultatem animantibus exhibet. *Hecticus* in toto corpore sedem suam habere creditur, Gal. *l. Introduction. c.* 13. Verum tota doctrina de Spiritibus insitis non caret absurditate, teste C. Hofm. *Instit. l.* 2. *c.* 150. §. 10. *seqq.*

Hecusios, ἑκούσιος, idem, quod καθ' ὁρμὴν. Vide *Voluntarius*.

* *Hedera*, κισσὸς, duo diversi generis plantæ hederæ nomine veniunt. Altera muris, arboribusque adhæret omnibus nota, altera vero humi serpit folio rotundo instar violæ, & in Pectoris incommodis mirifice commendatur.

Hederaceus, κισσοειδὴς, *Hederarius*, epitheton vasorum præparantium arteriæ & venæ, ad testes utrinque excurrentium inter se intricato plexu conjunctarum, unde & *Plexus pampiniformis*, *Capreolaris*, κισσοειδὴς vocatur, Galen. *l.* 1. *de sem. c.* 12.

Hedone, ἡδονὴ, *Voluptas*, quid significet, notum est; estque perceptio animæ sensitivæ extrema, in qua omnes reliqui affectus acquiescunt. Consistit vero in grata & concinna spirituum per objecta sensoria facta alteratione, expansione, agitatione & motu, uti prolixius eam describere ausus est Th. Vvillis *An. Brut. P. I. cap.* 9. Add. Charlton. *Ex. IIX. Patholog.* §. 21. & 22. Vide *Voluptas*.

Hedos, ἕδος. Vide *Sedile*.

Hedra, ἕδρα, æquivocum nomen est. Vel enim significat *podicem*, sive anum, πρωκτὸν, δακτύλιον, vide *Anus*; vel etiam excretionem ipsam alvi, Lind. *Ex. IV.* §. 99. Hippocr. *l.* 5. *Epid. XXIV.* 12. & *l.* 7. *XIIX.* 15. Unde & vernacule *Sedis* nomine venire solet. Vide Lind. *Ex. IV.* §. 99. vel denotat *sedem* & basin, ut in abscessibus & sinubus subjectam abscedenti corpori partem. Hippoc. 2. *de iis, q. in medic. t.* 27. Et *in Mochlico XXII.* 6. locum proprium & sedem partis congruam notat. Ἕδρα quoque Hippocr. dicitur ossis fracturæ species, ita ut teli vestigium maneat osse disciffo, &, qua insederit, appareat. Dicitur alias διακοπὴ, *l. de cap. vulner. XIV.* 6. 7. & *XVI.* 12. Galen. *c.* 2. *de artic. t.* 9. Jung. Foes. *pag.* 180.

Hedræos, ἑδραῖος, significat *sedentarius*, sessilis. Epitheton somni sessim facti apud Hippoc. *l.* 6. *Epid. s.* 4. *t.* 15.

Hedricos, ἑδρικὸς, epitheton remediorum ad podicis, vel sedis affectus, ad Ægin. *lib.* 3. *cap.* 59. ex quo allegavit Forest. *l.* 23. *obs.* 9. *in Schol.*

Hedychroon, ἡδύχροον, est Magma per pastillos digestum multis aromatis constans. Primum ab Andromacho inventum & descriptum proditur. Descriptio habetur apud Gal. *l.* 1. *de Antidot. c.* 10. & *de Theriac. ad Pison. c.* 13. P. Æginet. *l.* 7. *c.* 11.

Hedynthos, ἥδυντος, *suaveolens*, sive odoribus, vel aromatibus suaviter imbutum significat. Legitur apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 7. & *l. de Steril. XI.* 26.

Hedys, ἡδὺς, significat *suavis*, jucundus, gratus. Hippocr. vero sumit strictius de condimento aromatico, *l.* 2. *de morb. mul. XLVII.* 21. & *LXXXIV.* 3. ut ita idem sit cum τῷ ἥδυντος. Foes. *Oec. pag.* 261. Vide *Jucundus*.

Hedysma, ἥδυσμα, in genere significat *condimentum* omne, alteri gratiam & suavitatem concilians. In qua significatione Galen. *l.* 3. *de alim. fac. c.* 11. pinguedinem quoque & adipem carnium ἡδύσματα esse dixit. Cibis enim suavitatem potius conciliant, quam in

alimentum convertuntur. Strictiori vero significatione ἡδύσματα vocantur illa, quibus suavis odor unguentis conciliatur. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXI.* 2. Rhod. *ad Scribon. n.* 122. Erant autem potius liquida, & plerumque, uti patet ex Gal. *l.* 1 *de C. M. S. L. c.* 2. *in fin.* fere ad differentiam τῶν συμμάτων, quæ corpus & consistentiam dabant unguentis; utrisque tamen eadem odoris gratia, uti patet ex Plin. 13. *H. N. cap.* 1. Jung. Lind. *Ex. X.* §. 77.

Hegemonicos, ἡγεμονικὸς, *principalis*, primarius: Epitheton facultatum animalium quarundam, quales sunt ratiocinatrix, imaginatrix, & recordatrix. Gal. *l. de diff. sympt. c.* 3. ἡγεμονικὸ sedes est in cerebro. C. Hofm. *comm. in Gal. de V. P. n.* 550.

Heileos, εἰλεὸς, idem, quod εἰλεός. Vide *Eileos*.

Heilesis, εἵλησις, idem, quod ἕλη vel εἵλη, estque *solis ardor*, splendor & æstus. Gal. *l. quod anim. mor. seq. temp. corp. c.* 9.

Heilipus, εἰλίπους, quasi *flexipes*. Epitheton bonum apud Hipp. 1. *de art. t.* 28.

Hel, id est, *mel*. Rul. & Iohns. *in Lex. Ch.*

Helcoma, ἕλκωμα, *exulceratio*, idem quod ἕλκωσις, ἕλκος. Occurrit apud Hipp. *l.* 3. *Epid. s.* 3. *t.* 47. Vide *Helcos*.

Helcos, ἕλκος, Latine *Ulcus* vel *Hulcus*. Accipitur late & stricte. In illa significatione notat omnem solutionem continui in partibus carnosis & mollibus factam. Hinc Hippocr. ἕλκεα carnis vitia & calamitates dicuntur *l. de Medico IX.* 11. & ita sæpe confunditur cum vulnere, 2. *Prorrhet. XIX.* 10. *XXII.* 12. *XXIII.* 1. *l.* 5. *Epid. XIV.* 7. *l.* 4. *de morb. XXV.* 1. Imo generalissime omnes morbos ἕλκεα vocare non est veritus Hipp. 3. *de fract. t.* 4. Stricte vero *Ulcus*, ἕλκος, ea dicitur solutionis continui species in partibus mollibus, quæ cum deperditione substantiæ ab erosione facta est. Vid. *Dogm. nostr. Part. II. c.* 5. *dogm.* 4. *p.* 137. *seq.* & jungantur Chirurgiæ scriptores.

Helcosis, ἕλκωσις, idem, quod ἕλκος, *exulceratio*.

Helcticos, ἑλκτικὸς, *attrahens*, attractivus. Dicitur de facultate ministra & de medicamentis. Vide *Attractio*. *Epispasmos*.

Helcydrion, ἑλκύδριον, i. e. *ulcusculum* aut pustula ulcerosa. Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 9. & P. Ægin. *l.* 3. *c.* 3. Foes. *p.* 200.

Helcysma, ἕλκυσμα, vocatur *argenti scoria*, quia uncino e catinis eximitur, iisdem fere viribus pollens, quibus μολύβδαινα. Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* Dioscor. *l.* 5. *c.* 101. Æginet. *l.* 7. *c.* 3.

Helcyster, ἑλκυστὴρ, dicitur Hippocr. instrumentum ferreum, fœtui extrahendo accommodatum. *Tractor*, vel attractorius dici posset. Estque *uncus* quidam *ferreus*, qui fœtui mortuo infixus ex utero extrahit, ἐμβρυουλκὸς, de quo vocab. supra. Illud occurrit *l.* 1. *de morb. mul. XCVI.* 6. Alibi vocavit ὄνυχα, *Unguem*, *l. de superfœt. V.* 1.

Heliaeum, ἡλιακὸν, est epitheton τοῦ κνήκου, quod alias κῦφι μέγα vocatur, rebus 36. constans. Ejus compositio habetur apud Ægyn. *l.* 7. *c.* 22. Vide *Cyphi*.

Helicia, ἡλικία. Vide *Ætas*.

Heliocaes, ἡλιοκαὴς, est nomen compositi medicamenti aridi, quod vel maximas carnis excrescentias usque ad penitiora adurit. Descriptio legitur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 13.

Helios, ἥλιος. Vide *Sol*.

Heliosis, ἡλίωσις, *Insolatio*, h. e. corporis in solo apricatio. Remedium veteribus Medicis ad multos corporis affectus, Hydropen, Ischiadem, Nephritin, Paralysin &c. usitatum. Gorr. & Foes. *p.* 261.

Heliotropium, ἡλιοτρόπιον, est proprie nomen diversis plantis attributum, v. g. Cichorio, Flori Solis &c. quod pertinet ad Botanicos. Verum hoc nomine quoque appellatur Gemma quædam, quæ nascitur in Æthiopia, Africa, Cypro, porracei coloris, smaragdo similis, sanguineis tamen distincta est guttis.

Heliotropium vero dicunt, quia dejecta in vas aquæ fulgorem solis accedentem percussu sanguineo mutat, maxime Æthiopica. Eadem juxta aquam speculi modo solem accipit deprehenditque defectus subeuntem lunam ostendens. Magorum impudentia *Heliotropium* valere dicit, unctum succo herbæ ejusdem nominis, ne gerens illam conspiciatur. Hanc & reddere divites & homines bonæ famæ, valere contra venena & fluxus sanguinis, vide Plin. *l.* 37. *c.* 10. Hæc Rul. & Iohns. Vid. & Andr. Chioccus *in Musæ. Calceol. sect.* 3. *pag.* 219.

Helissomenos, ἑλισσόμενος, est epitheton doloris Iliaci vehementioris, qui facit, ut intestinum verti videatur, ut eleganter Celsus *l.* 4. *c.* 14. Videtur autem verti, quod torminibus & tumultuantibus undis urgeri videtur. Linden. *Ex. VII.* §. 5.

Helitis, ἡλῖτις, dicitur *squama æris*, sic dicta quasi *clavaris*, quæ principem in desiccando locum obtinet. Gal. *ib.* 9. *de S. Fac.* Dioscor. *lib.* 5. §. 89. Gorr.

Helix, ἕλιξ, vocatur ambitus auris exterior, qui & *Capreolus* dicitur ob tortuositatem. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 9. Lind. *Med. Phy-*

Physiol. lib. 2. *c.* 11. §. 4. Alias ἑλιξ etiam idem est, quod ἑλίπυς, *flexilis* pedibus, estque epitheton boum, teste Foes. *Oec. p.* 199. Occurrit apud Hipp. 1. *de art. t.* 28.

Helle, id est, *Viscus*. Rul. & Iohns. *in Lex. Chym.*

Helleboros, ἐλλέβορος, sæpe etiam sine adspiratione ἐλλέβορος, significat *Veratrum*, estque nomen plantæ duplicis, quarum una *album* Veratrum, altera *Nigrum*, sive *Helleborus albus & Niger* vocatur. Pertinet inter purgantia fortiora & deleteria utrumque. Plura quoque de utroque vide non solum in scriptis Botanicis, verum etiam apud Dieter. *Iatr. n.* 274. Foes. *Oec. p.* 201. Rolfink. *de purgant. sect.* 7. *art.* 1. Purgatio facta per *Helleborum* vocatur Hipp. ἐλλεβορισμὸς, de quo integrum vide ejus tractatum.

Hellespontia, ἑλλησποντία, nomen Emplastri, cujus duplex legitur descriptio, una quidem Andromacho autore, altera Heta apud Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 10. 11.

Helminthagogum, ἑλμινθαγωγὸν dicitur medicamentum *vermes expellens*.

Helminthes, ἕλμινθες, interdum etiam sine aspiratione ἕλμινθες, *Lumbrici* dicuntur, in genere *vermes* in corpore humano geniti, quorum tria genera notiora numerantur: 1. *Teretes* rotundi, ἕλμινθες στρογγύλαι, qui in intestinis tenuibus plerunque consistunt, & aliquando ventriculum subeunt, ita ut interdum per os rejiciantur, quibusdam e naribus egrediantur. Frequentes sunt pueris & puberibus. 2. *Lati*, ἕλμινθες πλατεῖαι, aliquando κειρίαι, item ταινίαι, *fasciæ*. Vocantur & *Cucurbitini* ob figuræ cum semine cucurbitæ similitudinem. Longitudine hi adeo interdum excedunt, ut ego quoque excretum aliquem notaverim longitudine quinque circiter ulnarum Norimbergensium. Plin. *l.* 11. *H. N. cap.* 33. tradit, tricenum pedum tænias ventris aliquando visas, interdum plurium. Hi per tota intestina extenduntur, quibus arctissime cohærent. De *lumbrico lato* novissime discursum edidit Eduard. Tyson, Medicus Long. Anglus, uti constat *ex Act. Erud. Angl.* 1684. 3. ἀσκαρίδες, *Ascarides*, teretes & tenues lumbrici, & vermiculi, qui in extremo intestino plerunque inveniuntur, infantibus & pueris maxime familiares; hisce nomen ascaridum unice tribuit Galenus *in exeges.* Plura circa *vermium* in homine natorum descriptionem vide apud Ulyss. Aldrov. *l.* 6. *de Insect. c.* 2. ut & in Practicis. Pertinent vero *Lumbrici*, ἕλμινθες, ad excreta, vel excernenda toto genere præter naturam, licet eorum generatio a succo non plane excrementitio, sed crudo & vitalibus portionibus scatente, dependeat. Passim quoque leguntur Observationes *vermium* in aliis corporis partibus genitorum, v. g. in Pericardio, Sylv. *l.* 1. *Prax. cap.* 35. §. 22. in Renibus, *l.* 1. *c.* 55. §. 54. Ita quoque aliæ adhuc dantur *vermium* differentiæ, a forma, figura, magnitudine, de quibus consulantur Observationum & Historiarum Medicarum scriptores, Vide *Lumbricus.*

Helnesed, id est, *Corallus*. Rul. & Iohns.

Helodes, ἑλώδης, quæ & τυφώδης. Epitheton *febris humidæ*, cum a primi statim die ægrotantes sudant, sudoreque ipso aut nihil, aut certe parum levantur. E contra sicca ac scabra visitur lingua, duraque tanquam corium cutis, plurimusque adest in corpore squalor, Gal. *adverf. Lycum c.* 2. Jung. C. Hofmann. *de febrib. c.* 54. Haud dubie est species febris ardentis colliquativæ a sanguinis ichorosi effervescentia & accensione dependentis. An huc pertinet *Anglicus sudor*, sive febris sudatoria? Vide supra *Anglicus sudor.*

Helos, ἕλος. Vide *Limne.*

Helos, ἧλος. Vide *Clavus.*

Helosis, ἥλωσις, vocatur palpebrarum inversio, & in utroque oculi musculo convulsio, qui affectus & κάμπυλον vocatur. Vide *Campylon*. Galen. *l.* 10. *de U. P. c.* 9. Verum C. Hofmann. *in comm. ad h. l. n.* 747. vitium subesse, & potius appellandum esse ἴλλωσις, ab ἰλλαίνω, ex Foesio docet. Vide *Illosis.*

Helotis dicitur nonnullis *Plica Polonica*, sive cirrus capillorum, teste Sennert. *Med. Pract. l.* 5. *part.* 3. *s.* 2. *c.* 9. vide etiam *Disp. Medic. Basiliens. Decad. IV. disp.* 7. & infra *Plica.*

Helunbus, id est, annulus Salomonis in arte nigromantiæ. Rul. Iohns.

Helvus, color dicitur similis coagulo, quo alutarii coria præparant. *Theatr. Chym. Vol. IV. pag.* 765.

Hemera, ἡμέρα. Vide *Dies.*

Hemeralops, ἡμεράλωψ, dicitur de affectu oculorum, opposito τῷ νυκτάλωψ, & haud dubie notat illum morbum, quando aliquis interdiu saltem videt, noctu vero, vel vesperi nihil videre potest. Meminit Gal. *in Introduct. c.* 15. *in princ.* sed *in seqq.* non exposuit. Substant. ἡμεραλωπία.

Hemeresios, ἡμερήσιος, *diurnus*, sive unius diei. Vel etiam de eo, quod *interdiu* fit, dicitur, & opponitur τῷ νύκτωρ, *nocturno*. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXIII.* 4.

Hemerocœtos, *Hemerocœtis*, & ἡμερόκοιτος, ἡμεροκοίτις, nomen piscis, qui & οὐρανοσκόπος, & καλλιώνυμος vocatur, de quo supra in *Callionym-*

lyonimus. Vide C. Hofmann. *in comm. ad Galen. de V. P. n.* 129.

Hemiandros, ἡμίανδρος, id est, *Semimas*, vel semivir, ita dicitur Hermaphroditus apud Lucianum.

Hemianthropos, ἡμιάνθρωπος, q. d. *Semihomo*, idem, quod *Maniacus*, apud Joh. Stephanum *Decad.* 1. *Consil.* 1. *in Operib. p.* 297.

Hemiceraunios, ἡμικεραύνιος, fasciæ nomen ad dorsi & pectoris deligationem, refertur a Galen. *de fasciis n.* 95. sub nomine Apollonii Junioris. Gorræus.

Hemichoon, ἡμίχοον, id est, *dimidiatus congius*. Est nomen mensuræ, quod legitur apud Hipp. *l. de int. affect. XLV.* 9.

Hemicongion, ἡμικόγγιον. Vide *Semicongius*.

Hemicotylion, ἡμικοτύλιον. Vide *Quartus*.

Hemicrania, ἡμικρανία, alias & ἑτεροκρανία, est species doloris capitis circa dimidiam capitis partem, aliquando dextram, aliquando sinistram, modo in latere, modo in syncipite, modo in vertice, modo in occipite, quæ varietas hauddubie dependet a mala quadam prædispositione partis affectæ, de qua legatur Vvillis *P. II. An. Brutor. c.* 1. Ex quo etiam caussa illius doloris peti potest. Junguntur huc ea, quæ supra tradidimus ad vocab. *Cephalea*, *Cephalalgia*. Ἡμικρανικὰ φάρμακα vocantur medicamenta *Topica*, curandis *hemicraniis* convenientia. Gorr. & Castell. Singularem *Hemicraniæ* curationem vide *in Ephem. Nat. Cur. An. III. Obs.* 184.

Hemidolichos, ἡμιδόλιχος, i. e. *dimidiatus dolichi cursus*, qui juxta Scaliger. in Addendis est ter repetitus δίαυλος. De quo vide C. Hofmann. *comm. in Gal. de V. P. n.* 481. Pertinet ad motum corporis. Vide supra *Diaulos*, & *Dolichos*.

Hemidrachmon, ἡμίδραχμον, *pondus drachmæ dimidiæ*. Gorræus.

Hemiecton, *Hemiecteon*, ἡμίεκτον, ἡμιέκτεον, quasi *semisextam* mensuram significat dimidiati sextarii quatuor chœnices capientem, estque pars duodecima Medimni Attici. Galen. *de ponder. & mens. c.* 5. Ægin. *l.* 7. *c.* 26. *fin.* conf. *Erotianus*. Apud Hipp. vero *l. de Ste ilib. XIIX.* 14. 15. videtur potius significare sellam pro suffitu immittendo mulieri. Aut etiam ollam significare potest, quatuor chœnices capientem, cui veluti se læ insidere debet mulier ad capiendum suffitum. diductis cruribus, notante Foes. *Oec. p.* 262.

Hemimoerion, ἡμιμοίριον, exponit Erotian. *in Onomastic p. m.* 51. E. per dimidium drachmæ & ita idem esset, quod ἡμίδραχμον. Alias ἡμιμοίριον dimidiam partem significat Polluci, *l.* 6. *c.* 36. Foes. *d. l.*

Hemina, ἡμίνα, κοτύλη, est nomen mensuræ & ponderis, cujus tamen magna est differentia pro locorum & rerum mensurandarum diversitate. Ita alia est *Hemina* Attica, alia Italica, alia Ephesia, Alexandrina alia, & hujusmodi. Porro si *Hemina* oleum accipiat, minus pendet, quam si eadem vino impleatur, ac vino etiam ponderosius mel invenitur, verbis Jul. Alexandr. *comm. in Galen. l.* 4. *de tuend. san. & l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 15. *Tom. II. oper. p.* 409. 410. 747. 748. Vide *Acetabulum*. Refertur & *Hemina* inter mensuras aridorum, & continet cyathos octo. Gal. *de ponder. & mensur. c.* 5. Ægin. *l.* 7. *in fin.*

Hemiobolion, *Hemiobolon*, ἡμιωβόλιον, ἡμιωβέλιον, ἡμιώβολον, pondus est *dimidii oboli*, sive duodecima pars drachmæ. Drachma enim sex obolos habet, Gorr. Erunt ergo circiter quinque grana. Gal. *l. de pond. & mens.*

Hemiolium, ἡμιόλιον, est *pondus drachmarum duodecim*, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 5. Significat alias *sesquialterum*, sive totum cum dimidio. Lat. *Sesquiuncia*, *Sescuncia*.

Hemionis, ἡμιόνις, id est, *muli stercus*. Hip. *l. de nat. mul. LXXXV.* 4. *& l.* 2. *de morb. mul. LXXXI.* 5. Lind. legit ἡμίονου ἐνδ-.

Hemiopon, ἡμίοπον, exponit Galen. per *dimidium*, ἥμισυ, *in Exeg. voc. Hipp.* Foes. *p.* 262.

Hemipeptos, ἡμίπεπτος. Vide *Semicoctus*.

Hemiplegia, *Hemiplexia*, ἡμιπληγία, ἡ ἡμιπληξία, idem, quod παραπληγία, παραπληξία, est plerumque in alterutro latere corporis immobilitas, sensusque privatio, quam etiam *Apoplexiam* vocat Hippocrat. *c.* 2. 1. *Prorrhet. t.* 50. Differt igitur ab *Apoplexia*, ut a toto pars differt, quamvis differentia hæc potius cum *Paralysi* locum habeat. In Apoplexia enim & mente & corpore resolutos & attonitos esse constat; in Paralysi, quemadmodum & in *Paraplegia*, aut *Hemiplegia*, mente sanos esse notamus ægrotos. Galen. *defin. med.* Vide *Apoplexia*, *Paralysis*.

Hemirhombion, ἡμιρόμβιον. Vide *Hemitomon*.

Hemirypos, ἡμίρυπος, *semisuccidus*. Dicitur de lana Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 10.

Hemisy, ἥμισυ, i. e. *Dimidium*. In Officinis exprimitur vocabulo *Semis*. Vide *Dimidium*.

Hemitomon, ἡμίτομον, *dimidiatum* & semisectum dicitur. Estque nomen alicujus deligationis, quæ alias ἡμιρόμβιον, sive *semirhombus* dicitur, & ad eosdem pene usus, ad quos *rhombus*, adhibetur. Meminit Hipp. 2. *de iis*, *q. in med. t.* 2. Gal. *in com. ad h. l.* Foes. *d. l.* & conf. Erotianus.

Hemi-

Hemitritaeos, ἡμιτριταῖος, quasi *Semitertiana*, quamvis hoc Latinum nomen, ceu ineptum, improbet Keuchen. *ad Seren. p.* 274. Legitur apud Hipp. 1. *Epid. f.* 1. *t.* 23. *f.* 2. *t.* 16. *f.* 3. *t.* 2. & 5. Quemadmodum vero nomen hoc febris quandam gravissimam speciem denotare, unanimis Medicorum est consensus; Ita e contrario tantus inter eos est dissensus, qualis sit febris, & quæ ejus natura, ut nec hodieque certo constare possit de hac re. Spiegel. *integrum tractatum de Semitertiana* scripsit. Videatur & Sennert. *de febrib. l.* 2. *c.* 21. C. Holm. *de febrib. c.* 51. Ex recentioribus Vvillis & Sylvius plane omiserunt. Franc. Piens eam dari, aut peculiarem speciem constituere διαῤῥήδην negavit, *tract. spec. de febr. c.* 13. Ut nostram, salvo aliorum judicio, addamus sententiam, statuimus, non quidem necessarium esse, ut hæc febris species asseratur, cum implicite sub malignis & implicatis comprehendatur. Quod si tamen placuerit peculiariter illam determinare, posset describi, quod sit febris composita, maligna, putrida, participans in quibusdam de tertiana, proveniens a sanguinis biliosi cum serosis & crudis portionibus permixti fermentatione præternaturali ad dissolutionem malignam, vel putredinem vergente. Qui possunt, meliora in medium proferant.

Hemitybion, ἡμιτύβιον, dicitur esse indumentum lineum utrinque fimbricatum, & pro sudario, aut peplo sumitur. Legitur apud Hip. *l.* 2. *de morb. LII.* 33. & 2. *de artic. t.* 46. Vide Foes. *p.* 263.

Hemiuncion, ἡμιούγκιον. Vide *Semuncia*.

Hemixeston, ἡμίξεστον, idem, quod ἡ κοτύλη, *Acetabulum*, quia ξέστης capit duas κοτύλας. Gorr.

Henosis, ἕνωσις. Vide *Unio*. *Unitio*.

Henricus rubeus, est Vitriolum ad rubedinem calcinatum. Rul. & Iohns.

Heolos, ἕωλος, *hesternus*, pridianus, item *vetus*. Usurpatur apud Hipp. de pane biscocto, *l. de int. aff. XXI.* 8. & intelligendum de tempore præterito, sive propius illud ab hodierno, sive longius absit. Linden. *Ex. XVI.* §. 148.

Hepar, ἧπαρ, *Jecur*, dicitur viscus illud maximum abdominis, situm in dextro hypochondrio, cujus historiam vide apud Anatomicos, præsertim Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 14. accuratius adhuc delineatum apud Gothofr. Bidloo *Tab. Anatom. XXXIIX.* Circa hujus usum maxima inter veteres & recentiores est dissensio, quorum illi principatum tribuerunt, & sanguificationis organum constituerunt, & venarum omnium principium. Hi vero de principatu illo dejecerunt, exequias illi pararunt, & saltem usum colatorium bilis eidem attribuerunt; quamvis hodieque denuo veterum opinionem ab orco revocare ausus sit D. D. Joh. Jac. Vvaldschmid, Prof. P. Marpurgensis, in quadam Disputatione, in qua sanguificationem in *hepate* fieri διαῤῥήδην defendere ausus est. An vero fat firmis rationibus; alii videant. Mihi sane non videtur. Post illam nuperrime D. D. Georg. Ern. Stahl *in sua accurata & lectu digna Dissertatione de Sanguificatione c.* 4. hepati sanguificationis prærogativam per venas Mesaraicas chylum recipiendo vindicare non est veritus, verum an hypothesis illa de chyli in venas Mesaraicas ingressu satis sit confirmata, non est nostrarum partium jam ventilare. Ejus substantiam esse glandulosam, Malpighius *in Exerc. de Hepate* demonstrare conatus est. Aliquando *Hepatis* magnitudinem nimium quantum excedere, patet ex Observationibus apud Schenkium, Hemsterhusium, & alios; addi poterit & hæc nostra Observatio *hepatis* in gallo gallinaceo unius anni reperti tantæ magnitudinis, ut discum stanneum vulgarem tegeret, & quindecim unciarum pondus haberet. Similis legitur *in Act. Hafn. Vol. I. Obs.* 92. *p.* 180. *seq.* In utero quoque massa illa carnosa, quæ alias *Placentæ* nomine venit, *Hepar uterinum* vocari, constat ex Anatomicis scriptis. Vide *Placenta*. In meditullio lapidum ad ædificia eruторum haud raro reperitur massa quædam friabilis, veluti succus concretus, insigni virtute siccante prædita, quam vulgo *Hepar lapidum* vocant. Vide *Ephem. Nat. Cur. An. II. Observ.* 63. Sæpe etiam legitur vocabulum *Epar* absque aspiratione. *Hepar* quoque est nomen Lapidis Philos. *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 727. A Chymicis etiam *Hepar* cum additione Antimonii, vocatur ob colorem obscure rubescentem Massa illa Antimonii, quæ alias *Crocus Metallorum* dicitur. Vide *Crocus*.

Hepatarius, idem, quod *Hepaticus*. Linden. *Ex. IX.* §. 60.

Hepateros, ἡπατηρός, *hepaticus*, sive jecorarius. Est epitheton dysenteriæ cujusdam, quando aquosus sanguis excernitur, ei aquæ persimilis, in qua caro recens mactata lota sit, Gorr. Vocatur alias *Fluxus*, scil. alvi *hepaticus*. Hunc P. Barbette negavit *Prax. l.* 4. *c.* 6. Sylvius quoque nunquam se observasse scripsit, *l.* 1. *P. M. c.* 13. §. 24. Vide *Fluor*.

Hepaticus, ἡπατικός, generaliter dici potest de omni illo, quod ad hepar sive jecur pertinet. Ita vena *hepatica*, alias jecoraria, arteria

teria *hepatica*, ductus biliarii *hepatici*, Medicamenta *hepatica* vocantur. In statu quoque præternaturali late vocari possunt *Hepatici* omnes, qui morbo quodam hepatis laborant. Veteres tamen ita appellarunt eos, qui inflammatione hepatis laborarunt, quemadmodum pleuriticos, phreniticos, a parte affecta inflammata vocare solent. Ita & Hippocr. videtur accepisse *Coac. t.* 446. *seq.* monente Foes. *in Oecon. p.* 263. Hinc & inflammatio ipsa ἡπατῖτις dicta fuit. Verum recentiores vocabula *Hepatitis* & *Hepaticus* usurpatunt de affectu Hepatis citra inflammationem, quando imbecillitas Hepatis peccat, ut secretionis officio non rite fungatur, cum vel sine tumore & duritie. Hinc cachexia aut fluxus *hepaticus* alvi oritur. Gal. *l. de differ. sympt. c.* 5. & *l.* 3. *de sympt. causs. c.* 2. *l.* 5. *de L. A. c.* 7. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 6. Linden. *Sel. Med. Ex. IX.* §. 6. *seqq. pluribus*. *Hepaticum rubrum* vocatur medicamentum e Crystallis Tartari cum Tinctura santali rubri nutritis & imbibitis paratum, uti scribit D. D. Vvedel. *Pharm. Acroam. l.* 1. *sect.* 1. *c.* 5. *p.* 25. *fin.*

Hepatitis, ἡπατῖτις. Vide *Hepaticus*. Dicitur etiam de vena apud Hipp. *l. de Ven. XIV.* 9. *XV.* 5. *alibique*. Lind. *Ex. XIII.* §. 419. Verum vanam non esse hanc appellationem venæ in brachio vel manu, patet ex circulationis invento, & ex anatomica inspectione, qua constat, venam illam nihil de *Hepatis* substantia participare.

Hepatus, ἥπατος, ἢ λεβίας, nomen piscis, cujus descriptionem, usumque in cibo & medicina, vide apud Aldrovand. *l.* 1. *de pisc. c.* 12. Meminit & Jul. Alex. inter mediæ constitutionis pisces, & *Citharis* jungit, *l.* 14. *Salubr. c.* 8.

Hephæstias, ἡφαιστιὰς, nomen emplastri ad inducendam cicatricem optimi. Parabatur ex testa, ea maxime, quæ in fornacibus usta esset, eo, quod desiccandi, abstergendique vim majorem haberet.

Hephæstos, ἥφαιστος. Vide *Vulcanus*.

Hephthotes, ἑψθότης, generaliter *coctionem*, elixationem significat. Specialiter dicitur de excoctione corporis, & colliquatione, apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 55. quod Gal. *in comm.* per νωθρότητα τοῦ σώματος, tarditatem corporis, exponit. Sic ἑφθοὶ dicuntur, qui febricitantes ob nimiam humiditatem corpus exsolutum acquirunt, *l.* 4. *Epid. IIX.* 6. Foes. *p.* 254. *seq.*

Hepsana, ἕψανα, dicuntur *cocta* alimenta, elixa cum jure. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. X.* 9.

Hepsema, ἕψημα. Vide *Defrutum*.

Heptamenos, ἑπτάμηνος. Vide *Septimestris*.

Heptapharmacum, ἑπταφάρμακον, medicamentum laxans, suppurans, carnemque gignens, sic dictum a numero ingredientium septenario, ut sunt cerussa, spuma argenti, cera, pix, colophonia, adeps taurinus, thus, ut habetur apud Aet. *l.* 15. *c.* 22. Gorr.

Heptapleuros, ἑπτάπλευρος, i. e. *septem costas habens*. Fuit olim epitheton Ligurum apud Pollucem, teste Vesalio *l.* 1. *de H. C. F. c.* 16. quamvis ordinarie omnibus hominibus competat, si costas spurias a legitimis separaveris.

Heracleios, ἡράκλειος, i. e. *Herculeus*. Epitheton *Epilepsiæ*, quæ *Herculeus morbus*, ἡρακλεῖα νόσος, dicta fuit, Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XVII.* 6. vel quia solus Hercules ex heroibus hoc morbo laboravit; vel propter magnitudinem & vehementiam morbi, & expugnandi difficultatem, uti voluit Gal. *c.* 6. *in* 6. *Epid. t.* 7. cum quo consentit Aristoteles apud Erotianum, qui etiam addit maniam ita nominari, qua solus heros olim correptus fuit. *Magnes* quoque vocatur *lapis Heraclius*, Gal. *l.* 6. *de V. P. c.* 15. & *l.* 6. *de L. Aff. c.* 5. Vide *Magnes*. item Lapis Lydius. Chiocc. *Mus. Calc. s.* 3. *p.* 353.

Herba, βοτάνη, dupliciter accipitur. Interdum late pro integra planta; interdum stricte, videl. in Officinis Pharmaceuticis, ubi *herbæ* idem fere sunt quod folia, & distinguuntur a floribus, Schr. *l.* 2. *c.* 11. De *Herba Ossifraga* vide *Eph. N. Cur. An. I. Obs.* 38. *Herba* quoque dicitur lapis Phil. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 727. item Herbalis, quia habet animam vitalem, seu multiplicabilem, *p.* 721.

Herba inguinalis ad tumores commendata, Aster atticus, Dodon. *in histor. plantarum*.

Herba inguinalis. Ital. al. Bubonium Taber. neon. vulgo aster atticus. Massar. *de peste lib.* 2.

Herba salutaris, id est, spina alba, qua Christus coronatus est. Marcell. Burdigallens. *c.* 23.

Herba Sancti Fiaci, Verrucaria. Holler. *l.* 1. *cap.* 43.

Herba S. Innocentii, Poligonum majus. Daret. *Enarrat. in Holler. l.* 1. *c.* 58.

Herba Sancti Pauli, aliis herba paralytica. Vulgo Primula Veris.

Herba Viperaria, Scorzonera. Bauhin.

Herba vitri, id est parietaria. Matth. de *Grad. c.* 36. *in* 9. Rhasis.

Herba Ungarica, Aleæa, Anonym. Sylv. *de med. compositione l.* 2. *c.* 34.

Herbarius, βοτανικὸς, dicitur apud Gal. *l.* 1. *de Antidot. c.* 2. qui herbas & plantas colligit,

ligit, & vendit ad usum Medicum. Hodieque etiam Herbarum Scriptores *Botanici* sive *Herbarii* vocari solent.

Herbeus, ὤχρος, nomen coloris, quem vulgo *olivastrum* vocant. Estque *pallor luteus*, *luror buxeus*, color Ictericis proprius. Lind. *Ex. IX.* §. 18.

Herbivorus, ποηφάγος, epitheton animalium ad differentiam σαρκοφάγων, *carnivororum* brutorum, quorum hæc robustiora & magis ferocia sunt illis. Hæc etiam pedes habent multifidos: Illa vero ungulas solidas, ὁπλὰς, aut bifidas, χηλὰς, Gal. *l. 3. de V. P. c.* 2. *princ.*

Hercules, Ἡρακλῆς, nomen proprium Herois fortissimi apud Gentiles, diciturque fuisse Jovis & Alcmenæ filius. A quo *Herculeus morbus*, h. e. Epilepsia, nomen suum juxta nonnullos accepit, uti p. a. dictum. Cujus ratio gemina dari solet; vel quod *Hercules* hoc morbo laboraverit, & coturnicis ope ab hoc liberatus fuerit; vel quod per comparationem, sicut *Hercules* invictus fuit habitus, ita & hic morbus inveteratus nulla Medicorum ope superetur. Vincent. Alsar. a Cruce *de Epilepsf. l.* 1. *lect.* 1. *fol. mihi* 3. 6. De hoc *Hercule* refert Athenæus ex Epicharmo, quod aures non minus, quam quadrupeda, movere potuerit. notante C. Hofm. *comm. in Gal. de V. P. n.* 1110. Per translationem nomen hoc quoque tribuitur quibusdam validioribus medicamentis. Ita ἡρακλῆς, *Hercules*, fuit nomen collyrii fistularis, quod ægilopas radicitus tollere credebatur. ap. Aet. *l.* 14. *c.* 55. & alius medicamenti siccantis, carnemque, quæ supercrescit, excedentis, quod recipit squamæ æris, misyos, chalcitidis ustæ, atramenti sutorii, aluminis usti æquas portiones. Nomen fuit ἡρακλέως ξηρὸν, i. e. *Herculis siccum*, sive siccans, uti ex eodem notavit Gorræus. Inter Chymica celebre est catharticum & emeticum, quod dicitur *Hercules Bovii*, de quo vide Schrod. *l.* 3. *c.* 15. & Wvillis *Pharm. Rat. Part. I. f.* 2. *c.* 2.

Hereditarius, σύμφυτος, ξυγγενὴς, alii cum diphthongo scribunt. *Hæreditatis* legitur apud Grems *Arbor. integr. & ruinof. l.* 2. *c.* 4. §. 10. Latine idem, quod *Connatus*. Epitheton morborum, quorum caussa cum parentum semine in liberos aut posteros translata est, quasi transplantatione facta, quales sunt Phthisis, Arthritis, Lithiasis &c. Charlton. *Ex. III. Pathol.* §. 7. Casp. a Rejes *Camp. Elys. q.* 54. *n.* 17. Parac. *Paramir. l.* 2. *c.* 7. De *hæreditariorum* morborum natura, caussis, & differentiis ex professo scripsit Dermutius de Meara tractatum *Pathologia Hereditaria* inscriptum, & a filio Edmundo de Meara editum & annexum *Examini suo de Febrib.* Egregiam quoque industriam impendit in conscribenda disquisitione Inaugurali *de Morbis Hæreditariis* D. D. Johannes Zellerus, non ita pridem Professor Publ. in Illustri Tubigensi Studiorum Universitate constitutus. Rolfink. etiam vocavit *Parentales*. Vide *Parentalis*.

Hereos, species amoris imaginarii apud Parac. in pollutione nocturna, *l.* 3. *de orig. morb. invisibil.*

Herma, *Hermasma*, ἕρμα, ἕρμασμα, *fulcimentum*, idem, quod σήριγμα, ab ἑρμάζω, item ἑρματίζω, *fulcio*. Dicitur & ἕρματα. Vide *Ereisma*. Legitur & apud Hippoc. ἑρμασμὸς. 3. *de fract. t.* 22.

Hermaphroditus, ἑρμαφρόδιτος, dicitur, cui vitiosa est genitalium conformatio, ita, ut utriusque sexus pudenda adsint, vel adesse videantur. Hinc & hujusmodi homines vocantur ἀνδρόγυνοι. Plura de *Hermaphroditis* videantur apud Casp. Rejes *Camp. Elys. q.* 38. per totum, ubi simul tractat; An dentur *Hermaphroditi*, qui utriusque sexus perfecta habent genitalia: quod negasse videtur Gal. *l.* 2. *de sem. c.* 3. *in fine*. Addantur & Observationes aliæ, v. gr. *Ephem. N. Cur. An. II. Obs.* 203. 253. & *An. III. Obs.* 168. Historia singularissimi *Hermaphroditi* utriusque sexus membra genitalia simul referentis habetur in Oldenburg. *Actis Philosoph. Ann.* 1667. *M. Febr.* Quid Paracelsus per *Hermaphroditica experimenta* & medicamenta velit, Lector ipse arioletur ex *l.* 4. *Paramir. de orig. morbor. matric.* De *Hermaphrodito* Spagyrico vide *in Th. Chym. Vol. V. p.* 804.

Hermes, ἑρμῆς, nomen proprium, & notat. 1. *Mercurium*, Ethnicorum Deum, seu Deorum nuncium & interpretem. 2. Philosophum post Mosen in Ægypto clarissimum, qui *Trismegistus* appellatus fuit, teste Suida. Huic tribuitur peculiaris Philosophia Spagytica paucis ænigmaticis dictεris, sub titulo *Tabula Smaragdina Hermetis* comprehensa, de qua videatur *Theatr. Chymic. Vol. I.* sub titulo *Physica Trismegisti*, cum notis Gerardi Dornei. Hinc & *Pater Alchemistarum* vocatur *in tr. Alchemiæ* incerti Autoris, *c.* 30. *Vol. III. Theatri Chym. p.* 28. 29. Ferunt etiam de eo, quod 25000. Volumina conscripserit, *Vol. V. p.* 256. Quam *Hermeticam* doctrinam falso perstringit Dieter. *n.* 829. Jungatur & Conring. *tract. de Hermetica Medicina*. Libavius vero duplices constituit *Hermeticos* Doctores, quorum alii sunt *Dogmatici*, horum antesignanum constituit *Quercetanum*, alii vero sunt *Empirici*, quos

vocat flagitiosos *Paracelsistas*, eosque repudiat *in defens. Syntagm. Chym. contra Scheunem.* Vide *Mercurius*. *Hermetis avis* vocatur in processu Lapidis Philosoph. quando vi sublimationis, seu quarto igne separatur a corpore spiritus, *Th. Chymic. Vol. IV. p.* 550. *Hermeticum sigillum* quid sit, vide *Sigillum*.

Hermesia quoque vocatur *Chymia Hermetica* apud Libav. *tr. de Igne Natur.*

Hermeticus. Vide *Hermes*.

Hermolaos, ἑρμόλαος, nomen collyrii τῶ γενναῖ, hoc est, reprimentis sistentisque fluxiones. Estque duplex: unus magnus, alter parvus, apud Aetium & ex hoc Gorr.

Hernia, κήλη, *Ramex*, *ruptura*, dicitur item *crepatura*, est in genere tumor p. n. umbilici, inguinum, scroti, obortus ex relaxatione, aut ruptura peritonæi, substantiam aliquam corporis, vel omentum, vel intestina, aut aliam materiam carnosam, flatulentam, scirrhosam, serosam admittente & continente. Ejus quoad subjectum & causas variæ sunt differentiæ, v. gr. *Enterocele*, *Omphalocele*, *Hydrocele*, *Sarcocele* &c. de quibus omnibus & singulis propriis in locis & literis initialibus.

Herodius, idem, quod *Chrysaetos*, aut *Hierofalco*, h. e. Aquilæ species maxima, & veluti heros inter aquilas. Aldrov. *l.* 2. *Ornithol. c.* 2.

Heroion, *Heroon*, ἡρώϊον ἡρῷον, h. e. monumentum, sive fanum heroi extructum. Legitur apud Hipp. *in* 6. *Epid. t.* 35.

Heros, ἥρως, quid proprie significet, notum est, nec hujus est loci ulterius exponere. Obiter saltem notari potest, Paracelsum spiritum salis vocasse *Heroem coagulationis*, *l. de morb. Tartar. c.* 9.

Herpes, ἕρπης, est tumor erysipelaceus, pustulosus, sive cum exulceratione, proveniens a portionibus ichorosis, & lixiviosis sanguinis, in habitu corporis subsistentibus, corrodentibus, sive exulcerantibus, aut etiam ulterius depascentibus. Eius duplex habetur species: *Miliaris*, κεγχρίας, & *Esthiomenos*, sive exedens. Vide supra *Cenchrias* & *Esthiomenos*, quorum ille benignioris est indolis, hic malignioris. De utroque vide Gal. *l.* 2. *de art. cur. ad Glauc. c.* 1. In specie ἐσθιομένου meminit & Hippocr. 5. *aph.* 22. Plura ex Practicis & Chirurgiæ Scriptoribus petantur, v. g. Hier. Fabr. ab Aquapend. *l.* 1. *Pentateuch. Chir. c.* 20. Hildan. *cent.* 1. *Obs.* 99. Senn. *Med. Pr. l.* 5. *part.* 1. *c.* 17. P. Barbette *Chirurg. Part. II. libr.* 1. *c.* 1. Latine *Serpigo* quibusdam dicitur. Castell.

Herpeton, ἑρπετὸν, ἑρπηστικὸν, idem, quod *Herpes*, vocatur ulcus serpiginosum, *pustulæ serpiginosæ*, apud Hipp. *l.* 2. *Epid. s.* 3. *n.* 58. & *Coac. q.* 628. ἑρπετὰ quoque *reptilia*, vocari pediculos capitis & reliqui corporis, scribit Gorr. *in defin.* Alias & feles, mures &c. *reptilibus* annumeravit Gal. *l.* 6. *de Anat. adm. cap.* 4.

Herpsis, ἕρψις, ἑρπυσμὸς. Vide *Reptatio*.

Hesmic, i. e. quarta pars libræ. Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Hespera, ἑσπέρα, *vespera*, si vocis hujus usum spectemus, tripliciter accipitur. Primum de tempore, quando sol inclinat ad vesperam. Deinde, quando sol jam occidit. Denique sera *vespera* dicitur sub crepusculo. Lind. *Ex. XVI.* §. 219. *seqq.*

Hestia, ἑστία, i. e. *Focus*. Vide *Focus*; cui adde, quod cor dicatur ἑστία τῆς φύσεως, *focus* naturæ. C. Hofmann. *com in Gal. de V. P. n.* 179. 311. Ἑστία quoque nomen est emplastri apud veteres nobilis, cujus descriptio habetur apud Aet. *l.* 15. ita dictum, quod ex Græci nominis literarum calculo indicetur, constare 516. drachmis. Refertur ad Nicepsonem Regem. Gorræus.

Hesychia, ἡσυχία, h. e. *Quies*, estque res non naturalis motui opposita, & ita indifferens causa procatarctica ad sanitatem & morbum, quatenus vel moderata & opportuna, vel immoderata & importuna fuerit. De noxis *quietis* vitiosæ vide Charlton. *Ex. VII.* §. 3. Ἡσυχῆς, *quietus*, sumitur etiam pro moderato, sive non molesto. Usurpatur de tussi leviori, Hipp. *l.* 4. *Epid. XIIX.* 19. Vide etiam de hoc vocab. Dieter. *num.* 381.

Heterocrania, ἑτεροκρανία, idem, quod *Hemicrania*. Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 3.

Heterogeneus, ἀνομοιογενής, vel idem est, quod *Dissimilaris*, vide *Anomœomeres*: vel etiam hodieque usurpatur ad exprimendam naturam, & indolem alicujus rei naturæ nostri corporis, humorum & spirituum adversam & purgantem, v. g. quando sanguis portionibus vitiosis excrementitiis scatet, dicitur sanguis *heterogeneus* apud recentiores. Helmont. *tr. Schol. Humorist. pass. decept. c.* 1. *n.* 15.

Heterorrhopos, ἑτερόῤῥοπος, dicitur de eo, quod in alteram partem vergit, hoc est, *ambiguum*, v. g. de tumoribus Hipp. *Epid. l.* 1. *t.* 10. 13. *l.* 2. *Epid. s. II.* 60. 79. Et ægri dicuntur ἑτεροῤῥοπέες, quando in illis insignis mutatio notatur, vel ad salutem, vel ad mortem, 4. *de R. V. I. A. t.* 56. Vide Foes. *p.* 245.

Heterorrhythmos, ἑτερόῤῥυθμος, est epitheton & species pulsus κρούσμα, quando aliquis alte-

alterius ætatis habet pulsum. Galen. *in defin. Medic.*

Hetoemocopia, ἑτοιμοκοπία, dicitur Hipp. inanis labor, aut *prompta elatio*, nugacitas, vel loquacitas, *in Præcept. IX.* 31.

Heuresis, εὕρεσις. Vide *Inventio*.

Hexagium, ἑξάγιον, ponderis nomen est, quo utitur Actuarius in aurea antidoto Alexandri. Pendet autem quatuor scrupula. Latini *Sextulam* appellant. Gorræus. At Jul. Alexandr. pendere scribit drachmam unam cum dimidia, *Annot. in Gal. l. de fac. parab. Tom. II. Oper. p.* 857.

Hexapharmacon, ἑξαφάρμακον, nomen emplastri ad perniones exulceratos, cujus descriptio habetur e sex ingredientibus apud Æginet. *l.* 3. *c.* 79.

Hexis, ἕξις. Vide *Habitus*.

Hians, vide *Chasco*, *Ecplexis*, *Channa*, *Seseros*.

Hianticilla. Vide *Galbulus*.

Hiatula, χήμη. Vide *Chama*.

Hiatus, χασμός. Vide *Chasme*.

Hicesia, ἱκεσία, ἱκέσιος, nomen emplastri veterum utilissimi ad strumas, abscessus, lienem & articulos, cujus meminit Galen. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 14. & descripsit Æginet. *l.* 7. *cap.* 17. Perperam Latine scribitur *Icesii* emplastrum.

Hicneomenos, *Hicneuomenos*, ἱκνεόμενος, ἱκνευόμενος, *competens*, conveniens, opportunus. Dicitur de tempore apud Hipp. 3. *de fract. t.* 63. Foes. *p.* 279.

Hidroa, ἵδρωα, ἱδρῶα, *sudamina*, sunt pustularum genus ex biliosis & acribus salinis humoribus cutem lancinantibus obortarum, præsertim æstatis tempore ex sudoribus provenientium & vexantium. Unde *papulas sudorales*, aut *sudorosas* non inepte quis diceret cum Dieter. *Iatr. n.* 401. Meminit harum Hippocr. 3. *aph.* 21.

Hidronosos, ἱδρωνόσος, significat febrem, in qua plurimus sudor p. n. prodit, quæ alias Sudor Anglicus dicitur. Blancard. *in Lex.*

Hidros, ἱδρώς, Lat. *Sudor*, est excrementum humidum tertiæ concoctionis per cutis poros in aquæ speciem erumpens, cujus materia est humor tenuis de sero & lympha participans, ejusdem cum urina & lachrymis generis, in hoc saltem ab illa differens, quod *sudor* cum violentia quadam naturæ secernatur & excernatur, quemadmodum & *Lachrymæ*, *Urina* vero magis spontaneo motu secedat. De *sudoris* caussis & differentiis vid. Baricellum *integr. tractat. de Hydronosa Natura*. Dieter. *n.* 402. In genere sufficiat, *Sudorem* alium esse bonum & salutarem, alium noxium & malum. Ad bonum pertinet spontaneus criticus, & artificialis; ad malum vero spectant *Sudor* nimius, deficiens, paucus, depravatus; quorum utriusque classis descriptiones egregie tradidit D. Rotenbeccius *in binis Exercitationibus*. De *sudore* prorsus nigro instar atramenti salutari & excreto legatur singularis observatio D. Olai Borrichii *in Act. Hafn. Vol. I. Observ.* 70. *p.* 155. *Sudor* Rulando dicitur Aqua permanens. *Sudor hermaphroditici salis*, i. e. liquor vel spiritus halinitri. Libav. *Apoc. Hermet. Part. pr. c.* 11. Quid sit *Sudor Mercurii* Spagyricus, vide apud eund. *in Proœm. Part. post. Apoc. Herm. T. II. Oper. p.* 330. 331.

Hidroticos, ἱδρωτικός, vide *Sudoriferus*.

Hidrotopoeos, ἱδρωτοποιός, significat *Sudorificum*, vel Sudoriferum. Ita medicamenta vocantur ἱδρωτοποιά, *sudorem moventia*, apud Nonum *l. d. M. P. C. c.* 109.

Hidrynomæ, & *Hidryomæ*, ἱδρύνομαι, ἱδρύομαι, significat proprie *firma sede collocor*, *firmor*. Frequens Hipp. v. g. 4. *aph.* 11. t. *Prorrhet. s.* 1. *t.* 36. *Coac. t.* 315. *l.* 6. *Epid. s.* 5. *t.* 1. De utero in suam sedem collocato *libr.* 2. *de morb. mulier. XXXVII.* 2. In specie de urinæ sedimento usurpatur *Coac. t.* 575. & aliquoties *in Epidem.* Vid. Foes. *p.* 277. de venis perpetuo motis *l.* 6. *Epid. s.* 2. *t.* 16. de tussi, *l.* 4. *Epid. XII.* 23. Per translationem etiam de mente tranquilla & firma prædicatur 1. *Prorrh. sect.* 1. *t.* 20. *l.* 3. *Epid. ægr.* 15. *p. st. pest.*

Hidus, id est, *flos æris*. Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Hieracion, ἱεράκιον, nomen est plantæ, de qua vide Botanicos. Porro ita quoque vocatur collyrium ad obscurum visum & scabras affectiones, apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. hauddubie ab Hierace Autore ita dictum. Gorr.

Hieracites, ἱερακίτης, nomen lapidis, vel, ut Plinius vult, Gemmæ, vernacule *Lapis accipitrum*, ita dictus a colore *Hieracis*, id est, *accipitris* similis, de quo videatur G. Agric. *libr.* 5. *fossil. p. m.* 263. Aldrov. *lib.* 3. *Ornithol.* §. *Denominata*. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Aphroselinus*, & Ægineta *l.* 7. *c.* 3. §. *Lithi*. Laudant ad sistendas hæmorrhoides.

Hieraticum, ἱερατικόν, epitheton 1. suffitus, sive κῦφι sacrificulorum, quod Diis gentilium adolebant. Gorr. 2. Malagmatis Asclepiadæ *Pontificium* inscripti, stomachicis, hepaticis & ad viscerum dolores. Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 5.

Hierax, ἱέραξ. Vide *Accipiter*.

Hieroglyphica, ἱερογλυφικά, vel dicuntur de

Characteribus in Medicina, ab Hermete Trismegisto aliisque excogitatis quorum adhuc valde ferax est medicina, teste Schenck. *Synt. compon. & præscr. med. p.* 84. *seq.* Vide *Character.* Vel de plicis & rugis in manibus, pedibus, fronte, e quibus vana curiositas Chiromantarum multa prædicere solet.

Hieros, ἱερός, h. e. *sacer:* Primum est epitheton cum *ossis*, vide *Os*. Ut & vasorum ad illud os excurrentium v. gr. *Arteria* & *Vena Sacra:* Porto Musculi: ita *Sacer Dorsi musculus* vocatur, qui ab ossis sacri parte posteriori ad ultimam dorsi vertebram desinit, & describitur a Bartholin. *Anatom. l.* 4. *c.* 7. Bidloo *Anat. Tab. XXX.* tum morbi, v. g. *Comitialis*, qui alias *Epilepsia* vocatur ob magnitudinem & vehementiam symptomatum, Hipp. *l. de morbo sacro*, item *Erysipelatis*, quod *Sacer Ignis* dicitur, maligni. Si quidem veteres Græci omnia vocarunt ἱερὰ, quæ fuerunt horrenda & magna, Keuchen. *ad Samonic. p.* 246. 285. Deinde est nomen medicamenti etiam Latinis *Hiera* dicti, cujus variæ prostant apud Autores & in Dispensatoriis formulæ. Famosiores sunt *Hiera* Picra, quæ & Galeni, nec non Andromachi, *Hiera* diacolocynthidos, quæ & Antiochi, *Hiera* Logadii, *Hiera* Ruffi, *Hiera* Archigenis, Themisonis, Antipatri, Justi &c. Gorr. Harum descriptiones vide apud Ægin. *l.* 7. *c.* 8.

Hilaris, *Hilaritas*, ἱλαρὸς, ἱλαρότης, dicitur de animi lætitia, estque idem, quod *Gaudium*, vide *Gaudium*. Theriacam quoque ἱλαρὸν, *Hilarem*, appellatam fuisse patet, ex Gal. *l. de Theriac. ad Pison. c.* 6.

Hilum, proprie dicitur macula illa nigricans fabarum propria, de qua egregie disserit I. Alexandr. *Annot. ad l.* 2. *de Al. fac. c.* 19.

Himas, ἱμὰς, proprie *corrigiam*, lorum significat. Vide *Lorum*. Per similitudinem vero ita vocatur Gurgulionis vel *Uvulæ*, sive columellæ *laxitas*, quando longior graciliorque evadit. Differre dicitur a *Cionide*, quod in hac Gurgulio non extenuatus est, sed crassitiem ex fluxione solito majorem adeptus esse videtur. In illo vero affectu & gracilescit & secundum crassitiem imminuitur. Aet. *lib.* 8. *cap.* 43. Dicitur & ἱμάντωσις. Gorr. Vocatur & Latinis hic affectus *Lorum*, quia loro similis gurgulio propendet. Nic. Piso *de M. C. & C. l.* 2. *cap.* 1.

Himeros, ἵμερος, notat cupidinem & *desiderium*, præsertim *amatorium*, vel Venereum, uti demonstrat Foes. ex Homero *Iliad.* γ. & ξ. *Oecon. p.* 281. Descendit a verbo ἱμείρομαι & ἱμείρεσθαι, quod frequens apud Hipp. significans appeto, desidero, *virilem amorem concupisco*, *l. de morb. mul. X.* 13. (quamvis apud Linden. ἀείρεται pro ἱμείρεται scriptum sit, an mendose?) *XIV.* 7. *XXVI.* 32. *XXXIIX.* 14. *cap.* 4.

Hinnulus, νεβρὸς, *pullum cervinum* notat, cujus coagulum ingreditur Antidotum apud Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 10. Sumitur vero aliquando latius pro fœtu aliorum alimalium, præcipue tamen cervi, capreæ, damæ fœtus ita vocantur. Rhod. *ad Scrib. n.* 13. ubi plura de coagulo *hinulei* reperies.

Hippace, ἱππάκη, dicitur *caseus equinus*, Hipp. *l. de A. L. & Aq. XLIV.* 14. Diosc. *l.* 2. *c.* 50. quamvis ibidem etiam moneat, nonnullos coagulum equinum ita vocasse, quos imitatus Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 21. Plura de *Hippace* vide apud Mercurial. *l.* 2. *V. L. cap.* 26. Saracen. *not. ad loc. Dioscor.* cit. Foes. *Oec. pag.* 283. Lind. triplicem significationem vocabulo huic attribuit, quod not. 1. Caseum, 2. Oxygala, & 3. Equile, sive cubile equorum. *Ex. XVI.* §. 121. *usque ad* 130.

Hippanthropos, ἱππάνθρωπος, idem, quod *Centaurus*, monstrum illud fictitium Poetarum. C. Hofm. *com. in Gal. de V. P. n.* 122. Vocatur & *Hippocentaurus*.

Hippobinos, ἱππόβινος, i. e. instar equorum valde *libidinosus*, qui inexplebiliter Venerea sectatur, Lat. *Lastaurus*, validæ & præfervidæ libidinis homo. Gasp. a Rejes *C. El. Q.* 44. *n.* 24.

Hippocampus, ἱππόκαμπος, est insectum animal marinum, cujus descriptionem, venenum, & usum in medicina vide apud Aldrov. *l.* 7. *de Insect. c.* 16. Meminit *Hippocampi* usti contra Alopecias, Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 1. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Alias legitur & in fœminino *Hippocampe*. *Campe*, κάμπη, significat *Erucam*. Unde Hippocampen demonstravit reperiri in locis maritimis, præsertim Venetiis, cujus facies est equi, dorsum vel cauda erucæ, P. Ammann. *Irenic. p.* 189. Per translationem *Hippocampos* vocavit processus ventriculorum cerebri superiorum, sive anteriorum Arantius, notante C. Hofmann. *com. in Gal. de V. P. n.* 559. 643. & Linden. *Medic. Physiol. l.* 2. *c.* 8. §. 134.

Hippocrates, Ἱπποκράτης, nomen proprium Medicorum aliquot antiquiorum, præsertim vero illius *Artis Medicæ principis Coi*, qui & *Magnus* dictus fuit, de quo plura apud Gal. & alios. Hunc fuisse tritavum Aristotelis Philosophi pro indubitato habet Joh. Jac. Bassus *l.* 1. *de Hippocr. & Gal. decret. cap.* 1. *p. m.* 3. Hujus præsertim sententiæ & aphorismi tan-

tantam invenerunt fidem, ut canonis instar habeantur. A Principe hoc vera Ars Medica, quæ *Dogmatica* & *Rationalis* vocari solet, dicitur quoque *Hippocratica*. Quamvis vero *Hippocrates* merito dux artis & omnis boni autor laudetur, & si quæ sunt alia encomia; laus tamen illa non sine grano salis intelligenda. Hinc recte Galen. *l. 9. M. Med. c.* 8. cum Trajano Imper. comparans scripsit, omnem ad medicationem viam aperuisse, sed ita, ut cura & diligentia opus sit ad absolutionem. Præsertim vero hoc ipsi condonandum, quod in Anatomicis non adeo fuerit exercitatus, & ita in Physiologicis rem non ubique acu, quod dicitur, tetigerit. Vid. C. Hofmann. *c. ad Gal. de V. P. n.* 35. 36. & alios. *Hippocratis Manica* quid sit, vide *Manica*.

Hippocraticus, ἱπποκρατικὸς, non modo dicitur de doctrina Medica; verum etiam in specie de *vino*, alias *saccato* dicto, οἴνῳ σακχαρισμένῳ, σακχαίῳ. quando nimirum faccis indita sunt aromata, & post colaturam saccharum additum. Vide Linden. *Ex. X.* §. 222. 223. ubi & *Lachrymam Sponsæ* appellari scripsit. Vocatur alias *Claretum*, de quo superius suo loco. *Hippocratica facies* quæ dicatur, vide supra in *Facies*. *Hippocraticum scamnum* quid sit, vide supra *Bathron*.

Hippoglossus, ἱππόγλωσσος, est nomen piscis, & quidem *Soleæ majoris*, Aldrov. *l. 2. de pisc. cap.* 34. Vide *Solea*.

Hippolithus, ἱππόλιθος, dicitur *lapis*, vel calculus in ventriculo, aut intestinis equorum nonnullorum repertus, qui uti lapidi Bezoar occidentali figura & laminea structura non absimilis est, ita & viribus eundem æmulari statuitur. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 21. Jung. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l. p.* 661. Hujusmodi lapidem magnitudine pomi pendentem largiter dimidiam libram pond. civ. ex liberalitate Viri Nobiliss. & Spectatiss. Dn. Vvilh. Grasselii, Civis & Mercatoris primarii Norimbergensis ego quoque possideo, qualem alium & ipse laudatus Vir ejusdem magnitudinis asservat. De tali lapide equino in intestinis genito disseruit etiam D. D. Vvedelius & ex hoc Bonetus notavit *Med. Sept. l. 3. sect. 26. c.* 37. *p.* 788. Depictos etiam illos exhibet Philipp. Jacob. Sachs a Lewenstein *in sua Gammarologia c.* 14. *p.* 302.

Hippomanes, ἱππομανὲς, ambiguum valde est vocabulum. Vel enim significat fruticem, alias *Cynocrambe* aut *Apocynum* dictam, ideo, quod equos in furorem concitet, si eo vescantur. Theocrit. *Idyll.* 2. Vel succum e Tithymalo expressum. Theophr. *l. 9. H. Pl. c.* 15. quamvis alii *Hippophaes* legant: Vel notat succum extillantem ex equarum genitalibus, dum equiunt, Aristot. *l. 6. H. A. cap.* 18. Vel id, quod pullis equarum adhæret in fronte, *d. l. c.* 22. Quidam pro secundina equarum accipiunt. Meminit *Hippomanis Equarum* D. Ludovic. *Dissert. Pharm. I. p.* 516. Creditur a nonnullis habere virtutem conciliandi amorem, vel partum promovendi.

Hippone, ἱππώνη, nomen est malagmatis, cujus Philagrius autor perhibetur. Descriptio habetur apud Aet. *lib.* 12. notante Gorræo.

Hippopotamus, ἱπποπόταμος, id est, *Equus fluviatilis*, est animal ferum, quadrupes, exoticum, cujus descriptionem & usum varium prolixe exhibet Aldrov. *l. 1. de quadr. digit. vivipar. c.* 12. In specie corii hujus feræ usti usum monstrat Gal. *l. de Theriac. ad Pison. c.* 9. Testiculi aridi potu oblati contra morsus serpentum, Æginet. *l. 7. c.* 3. Quod *Hippopotamus* obesus & plethoricus venam sibi vulneret arundine, & plagam lino obducat, ex Plinio refert Rolfink. *O. ac M. Med. Spec. l.* 4. *f.* 1. *c.* 4.

Hippos, ἵππος. Vide *Equus*.

Hipposis, ἵπποσις, mendose, pro ἴπωσις, *pressio*, de quo suo loco. Mendam hanc inculcavit Foes. *p.* 186. & C. Hofmann. *in ἀνεκδότοις notis ad Gal. com.* 3. *de artic. t.* 49.

Hipposorchis, ἱππόσορχις, haud dubie denotat pulverem testiculorum equinorum in descriptione Pulveris ad Dystasiam *in Dispensator. August. cl.* 9. cum ad normam vocum Græcarum aliarum compositarum melius exprimi potuisset per *Hipporchis*, ἱππόρχις.

Hippuris, ἵππουρις, primum nomen est plantæ, quæ *Equisetum* dicitur. Deinde apud Hippocr. *l. 7. Epid. LVIII.* 12. videtur omnino indicare morbum quendam ex continua equitatione, sive quædam fluxio fuerit ad inguina & partes genitales, sive imbecillitas, sive attritus, sive alius id genus affectus, notante Foes. *Oecon. pag.* 286.

Hippuros, ἵππουρος, nomen piscis, qui & ἀρνευτὴς, item *Urinator* vocantur, cujus descriptio habetur apud Aldrov. *lib. 3. de pisc. c.* 17.

Hira, circa hujus vocabuli orthographiam & significationem ambigunt & discrepant Autores. Veteres libri legunt *Chira*. Alii *Hilla*. Quidam restringunt ad *Intestinum Jejunum* νῆστις dictum: quidam ad omnia intestina. Linden. vero adhuc latius ad omnia *Interanea* abdominis & ἔντερα extendit, quæ sententia & nobis placet. Gr. dici potest τὸ ἔγκοι-

ποίλιον. Lind. *Ex. IX.* §. 53. 57. &c. Dieter. *Iatr. n.* 783.

Hirbellum legitur apud Paracelsum; quod deliros reddat homines, sed quid significet, non constat, *tr. de Surditate*.

Hircus, τράγος, æquivoca sunt vocabula. Proprie notant animal quadrupes notissimum, quod & *Caper* dicitur, de quo supra in *Capra*. Eius carnem pessimam dixit Galen. *l.* 3. *de Al. fac. cap.* 2. & *l. de atten. vict. cap.* 8. Paracelsus vero dicit, apud Spagyros *Hircum* quoque dici masculum Caniculum castratum & nutritum herbis diaphoreticis, *l.* 1. *de præp. tract.* 3. *tit. de Corallis*. Sanguis *hirci* habetur pro singulari remedio adversus pleuritidem & alios morbos malignos, insignique vi pollet sanguinem concretum dissolvendi; de cujus præparatione præter Dispensatoria Norimb. & Augustan. nec non Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 9. videatur & Helmont. *tr. Pylorus Rector*, *n.* 73. *seqq.* Propter fœtorem huic bruto familiarem & salacitatem vocab. τράγος, *hircus*, ad diversos quoque affectus hominum translatum observatur. Ita intumescentia testium tempore pubertatis in adolescentibus cum mutatione vocis in graviorem hoc nomine τράγος venit, quod patet ex *l.* 6. *Epid. f.* 4. *t.* 27. & Galen. *lib.* 14. *de V. P. cap.* 7. Unde & verbum τραγᾷν & τραγίζειν, *hircire*, in ea significatione accipitur, Hipp. *l.* 6. *Epid. f.* 3. *t.* 25. & Gal. *l.* 2. *de Sem. c.* 5. Olidus quoque ille fœtor proprie sub alis incubans, ex quo τραγομάσχαλοι dicuntur, *hircus*, τράγος, appellatur, & illi juvenes ad virilitatem accedentes *Hircosi* aut *Hirquitalli* dicuntur. Foes. *p.* 621. Lang. *l.* 2. *ep.* 6. τράγος etiam edulii genus est, quod ex zea parabatur aut ex olyra, Gal. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 18. in vite, cum fructu carens frondium luxuria laborat, & fructuum inopiam foliorum ubertate compensat, vitium vocatur τράγος, ex Aristot. *l.* 5. *de Gen. an. cap.* 18. Theophrast. *l.* 5. *de causs. plant. c.* 10. 13. Tandem Anatomici τράγον, *hircum*, appellant eminentiam illam auribus tempora versus adnatam tegminis instar, quæ irruentia in aurem vel excipit, vel prohibet, quia hac in parte pili crescunt. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 9. Lind. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 11. §. 4.

Hirquus, vide *Angulus*.

Hirsutus, *Hirtus*, *Hirtitas*, idem, quod *Pilosus*, & *Pilositas*. Vide *Dasys*.

Hirudo, perperam per y apud P. M. de Calderia & alios. βδέλλα, *sanguisuga*, insectum est palustre, instar lumbrici oblongum, sanguinem ex hominibus & equis exugere valens, cujus descriptionem, usum in arte Medica & noxam venenosam cum remediis vide apud Aldrov. *l.* 7. *de Insectis c.* 11. & 12. Adde Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 105. Obiter hic notetur, ingeniosissimum alias Lindenum lapsum esse, quod crediderit, *hirudines* elicere non nisi tenuem sanguinem, *Ex. XIII.* §. 409. Siquidem hoc manifeste repugnat experientiæ, cum & nos observaverimus, quod elicuerint etiam crassum, fibrosum & fœculentum sanguinem. Jungatur observatio & discursus de *hirudinibus* lectu dignus D. I. Val. Vvilii Medici quondam Regii Dani Castrensis *in Act. Hafn. Vol. III. Obs.* 73. vid. *Bdella*.

Hirundo, χελιδὼν, æquivocum est, diversa significans, (1) animal volatile, sive avem diversæ speciei, cujus descriptionem usumque in Medicina vide apud Aldrovand. *l.* 17. *Ornitholog. c.* 6. *seq.* Schroder. *d. l. cl.* 2. *n.* 55. (2) notat piscem marinum volantem, Venetis *Lucerna* dictum, quem etiam descripsit Aldrov. *l.* 2. *de piscib. cap.* 3. (3) significat etiam speciem serpenti *hirundinis* colorem obtinentis, cujus longitudo circiter cubiti unius, & interficit hominem ante bihorium, Avicenn. *l.* 4. *fen.* 6. *tract.* 3. *c.* 21. (4) χελιδὼν, *hirundo*, vocatur cavum illud, quod fit in flexura brachii humani & flexura ungulæ equinæ, Lind. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 14. §. 73. & *Ex. XIII. Sel. Med.* §. 414. (5) Ex Suida quoque constat, hoc nomine venire *pudendum muliebre*, & mirum, Rolfinkium hac in re valde curiosum non adjecisse appellationibus genitalium muliebrium *in O. ac M. de Part. generat.* dicatis. Tandem Aurelianus *l.* 1. *c.* 4. testatur, *equorum impetiginem*, h. e. squamulas anteriorum crurum sub armorum partibus in ipsis animalibus natas vocari *hirundines*, χελιδόνας. Vide Aldrov. *l. prius citat.*

Hiscuria, vitiose ponitur pro *Ischuria*, & occurrit apud P. M. de Calderia *Tom. III. Oper. p.* 221. *seqq.*

Hismat, id est, *spuma argenti*. Ruland. & Iohnf.

Hispanicum viride, id est, *Hispalensis*, h. e. *viride æris*. Iidem. Alias *Hispanicum* quoque epitheton *vini* generosi a loco natali ita dictum.

Hispiditas, in genere idem, quod *Hirsuties* vel *Hirtitas*, δασύτης. Specialiter vero juxta Aetium *l.* 7. *c.* 66. duos significat affectus, vel *relaxationem genarum*, quæ Græcis φαλάγγωσις dicitur, ob nimium humorum superfluorum affluxum; vel pilorum in genis suborientem depravatam propaginem, ita ut intro vergentes pungant tunicas, & oculorum defluxus provocent. Græce vocatur διστιχίασις. Vide supra.

supra *Dysdiachiasis*. Forest. *l.* 11. *Obs.* 46. *in Schol.*

Histamenos, ἱστάμενος, *consistens*, ab ἵστημι, *consisto*, sto. Usurpatur non solum de ætate, quæ ad summum vigorem pervenit annorum circiter 40. usque ad 50. sed etiam de tumoribus, qui ad summum pervenerunt, quibus opponuntur, οἱ ἤμβα καταπαυόμενα, *remittentes*, 2. *prognost. t.* 3.

Historia, ἱστορία, est oratio, vel enarratio eorum, quæ visu perspecta, Gal. *l. de subfig. Empir. c.* 10. vel est enarratio eorum, quæ sæpius iisdem de rebus experta sunt. *l. de optima secta passim*. Clarius fortassis ita describi poterit: Quod sit oratio, vel enarratio de aliqua re, vel persona singulari secundum omnes circumventa. Convenit cum *Casu Medico*, vel Observatione Medica. Vide *Casus*. Hujusmodi *historias* quamplures reperire libet *in Theatro Galenico* Mundellæ, & alibi, præsertim etiam apud Casp. a Rejes *in Indice Campi Elysii Quæstionum*. Placet quoque descriptio *Historiæ* a B. Casp. Hofmanno relicta *l.* 6. *V. L. c.* 26. *Historia* est vera ac seria rerum gestarum narratio. Tales *Historiæ* ægrotorum sunt veluti cynosura ad quemvis morbum in quocunque homine cognoscendum facilius, prænoscendum certius, curandum denique tutius, si sanabilis, sin minus, palliandum jucundius, si abstinere curatione non licet, verissime scripsit Lind. *Ex. IV.* §. *1.*

Histos, ἱστός, dicitur malus in navi, sive lignum erectum, ex quo velum suspenditur. Sumitur vero ab Hipp. pro instrumento chirurgico ligneo, in cujus summo aliud lignum transversum imponitur, ex quo trochlea dependet ad scalæ demissionem, 3. *de artic. t.* 25. Gal. *ad h. l.*

Histricus, ἱστρικὸς, denominativum a provincia *Histria*, sive Istria Illyrico contermina, & dicitur de oleo *Histrico*, quod optimum, ubi majori opus est adstrictione, Galen. *lib.* 11. *meth. med. c.* 16. Adde Jul. Alex. *notas ad h. l.*

Hizo, ἵζω, significat *subsideo*, desideo. Dicitur de naso quando os palati decessit. Hippocrat. *lib.* 4. *Epid. IX.* 2. & *lib.* 6. *s.* 1. *t.* 4.

Hoclax, *Hoclasti*, ὀκλὰξ, ὀκλασί, *flexis genibus*, ab ὀκλάζω, labasco, Gal. *l.* 1. *de V. P. c.* 14. Vide *Gnyx*.

Hodoeporia, ὁδοιπορία. Vide *Iter*.

Hodos, ὁδὸς, vide *Via*.

Hædus, ἔριφος, vide *Eriphos*. *Capra*. Adde Gal. *l.* 6. *de L. A. c.* 6. Mercur. *l.* 1. *V. L. c.* 25.

Holcas, ὁλκὰς, apud Hippoc. significat *navim onerariam*, *l. de flatib. V.* 4.

Holce, ὁλκὴ, duo significat: 1. *attractionem*, ab ἕλκω, *traho*, Hippocrat. *lib.* 1. *de morb. mul. LXXXII.* 18. Deinde est nomen ponderis, estque idem, quod *Drachma*. Gal. *l. de ponder. & mensur.* ut & *in l.* 2. *de Antidot.* Gorr. *in defin.*

Holcimos, ὁλκιμος, dicitur de eo, quod trahitur & ducitur, & in varias partes sequax est, nec divellitur, sed continuum manet, veluti quæ lenta sunt, tenacia & glutinosa, Gal. *c.* 2. *de artic. t.* 45. ubi Hippocrat. verbis legitur ἀδ' λιμον. Dicitur & de hepate tumore affecto, *l.* 2. *de L. Aff. c.* 8. Lat. *Tractorius*.

Holera, antiq. pro *Cholera*. Keuch. *not. ad Seren. p.* 152. Aliquando & pro plurali *Olera*. Idem *p.* 173.

Holippæ, dicuntur placentulæ tenuissimæ instar laminæ paratæ ex massa farinacea tenui & saccharo, & ferventi ferro duplicato & figurato affusæ & igni admotæ, pro Bellario, quamvis & *Purgantes* olim paratæ in Dispensatoriis extent.

Holmiscos, ὁλμίσκος. Vide *Mortariolum*.

Holmos, ὅλμος. Vide *Mortarium*. ὅλμος etiam dicitur *Truncus corporis*, exceptis artubus. Fallop. *Expos. de Ossib. Tom. I. Oper. p.* 521.

Holophlyctides, ὁλοφλυκτίδες, idem quod φλυκτίδες, sive φλυκταίναι, *pustulæ*. Gal. *in exeg. voc. Hippocr.* & Erot. *in Onomast. p.* 85. quamvis sine aspiratione ibid. legatur, sicut & in Gorræo.

Holos, ὅλος. Vide *Totus*.

Holoscheres, ὁλοσχερὴς, significat *integer*. Usurpatur ab Hippocrat. de sanguine omnes suas portiones integrales complexo, *l. de Alim. V.* 7.

Holothurion, ὁλοθούριον, quid proprie sit incertum est, an animal, an vero planta, ut ita ad zoophyta referendum videatur, de quo videatur Ul. Aldrov. *l.* 4. *de Zoophitis c.* 4. libuit tamen hic facere mentionem, quia Jac. Bontius *in observationibus selectis Medicinæ Indorum annexis Observ. VII.* scribit, potum nimium ex oryza & holothuriis paratum *Arac dictum* occasionem dedisse morbis chronicis implicitis gravissimis in uno subjecto, unde & potum maledictum vocare non dubitavit.

Holotonicos, ὁλοτονικὸς, dicitur de convulsione universali, quæ Tetanus est, quando totum corpus riget. Schenk. *in obs.*

Holsebon, item *Helsebou*, id est, *Sal commune* præparatum. Rul. & Iohns.

Ho-

Homalos, ὁμαλὸς, significat *æquabilis*, justus, unde conjungitur cum τῷ δίκαιῳ, apud Hippocr. 3. *de fract.* t. 31. Legitur & *l.* 4. *Epid. XX.* 3. Verbum etiam ὁμαλύνω, h. e. *explano*, ad æqualitatem redigo, occurrit *l. de Hæmorrhoid. IV.* 2. Vid. Foes. *Oec. p.* 452.

Homarteo, ὁμαρτέω, id est, *sequor*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. LIX.* 8.

Homerda, dicitur *Stercus humanum*, sive excrementum alvinum in intestinis, præsertim crassioribus congregatum. Bal. *Med. Univ. Part. Hygiein. lib.* 1. *s.* 2. *p. m.* 5. & *l.* 5. *s.* 2. *subsect.* 4. *p.* 10.

Homilia, ὁμιλία, triplicem habere dicitur significationem apud Hippoc. Primo significat *conversationem* & colloquium cum aliis, *l. de Medico* t. 31. Deinde *connexionem* & cohæsionem partium & præcipue ossium inter se, 1. *de artic.* t. 5. ubi verbum ὁμιλέω legitur: & denique *exercitationem*, *d. l.* t. 36. An fortassis *colligiandi rationem* hac voce innuere voluit Cous?

Homo, ἄνθρωπος, quid significet omnibus est notissimum. Dicitur, ita appellari ab *humo*, quia e terra creatus. Parac. *Philos. sag. l.* 1. *cap.* 8. Vocatur etiam *Microcosmus*, cujus tamen nominis rationem Paracelsici nimium extendunt. Vocatur quoque *Centrum mundi*, & *centrum omnium rerum*, *d. l. c.* 6. & 7. *Quinta essentia mundi*, *d. l. c.* 2. & *in tr. Explicatio totius Astronomiæ*. Hic non solum est subjectum sanitatis & morborum, atque ita totius Medicinæ, vide *Dogm. Nostr. pag.* 5. sed etiam objectum, quatenus refertur inter βοηθήματα, sive remedia. Quænam vero sint remedia, quæ ab *homine* desumuntur, vide in Daniel. Bekeri *Medico Microcosmo*, Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23 & D. D. Joh. Paul. Vvursbain, *Exerc. de Medicamentis ex homine desumtis*.

Homochroea, ὁμόχροια, *æquabilitas superficiei*, & lævor habitus exterioris in corpore, vel parte ejus dicitur, Hippocr. *l. de cap. vuln. II.* 1. ubi Linden. per similitudinem coloris intetpretatus est, quod tamen non videtur cum scopo textus quadrare. Neque etiam necesse est propter etymologiam illam expositionem apprehendere, cum χρὼς & habitum corporis, & corpus ipsum significet. Idem *l.* 1. *de fract.* t. 9. Vide Foes. *p.* 254. Fallop. *in Hippocrat. de vulner. cap.* 6. *Tom. I. pag.* 549.

Homoeomeres, ὁμοιομερὴς, *similaris*. Dicitur de partibus, quæ in similes dividi possunt particulas, hoc est, omnes earum particulæ & sibi mutuo & toti similes habentur. Vide *Dogmat. nostr. pag.* 29. 37. Opponitur *Dissimilari*; non vero Organico, quia & *Similares* Medicis sunt organicæ, *d. l.* Vide *Dissimilaris*.

Homoeotropos, ὁμοιότροπος, *conformis*, dicitur de medicamentis, quæ inter se conveniunt, & optime misceri possunt. Hippoc. 2. *de R. V. I. A.* t. 11.

Homoethnia, ὁμοεθνίη, dicitur gentilitas, *cognatio*, & partium inter se *consensio*, qua altera alteri etiam affectum communicat, & quadam inter se consensione conspirat, Hippoc. *l. de Loc. in hom. III.* 7. & *l.* 2. *de morb. mul. LIIX.* 17. Foes. *pag.* 453.

Homogenes, ὁμογενὴς, opponitur τῷ ἑτερογενὴς. Estque vel idem, quod *similaris*, ὁμοιομερὴς, vel dicitur de omni eo, quod semper unam eandemque indolem & naturam retinet. Ita quoque febris dicitur ὁμογενὴς, qualis est continua æqualis, Gorr. Dicitur & Latine *Homogeneus*.

Homolinon, Hippocr. linum crudum quid sit & quomodo fiat, res incognita fere omnibus, Mercur. *lib.* 3. *c.* 23. *de Comp. medicam.* Foes. *in definit. medicis* omisit. Linimentum potius ex flavo & impolito filo textum. Salmas. *in Solin. p.* 766.

Homologeo, ὁμολογέω, accipitur ab Hippoc. pro *consentio*, congruo, v. gr. 2. *de iis*, *q. in med.* t. 16. & 2. *Prorrhet. XLIV.* 8.

Homonopagia, dicitur Arculano Dolor capitis, notante Heurnio *de morb. capit. in sing. partib. c.* 9.

Homonymia, *Homonymos*, ὁμωνυμία, ὁμώνυμος, id est, *Æquivocatio*, *Æquivocus*, Termini sunt potius Logici, quam Medici. Nihilominus aliquoties ejus mentionem facit Gal. *l.* 1. *de temper. cap.* 7. *fin. l.* 2. *c.* 5. *l.* 2. *de diff. puls. c.* 3. *l.* 1. *Meth. Med. c.* 5. *in fin.* Idem quoque *Homonyma* distinguit inter perfecte talia, & quodammodo talia, *de R. V. I. A.* t. 13.

Homophylos, ὁμόφυλος, *Congener* significat, ejusdem generis, gentis, & ordinis, cognatum. Hippoc. *s.* 1. *de nat. hum.* t. 10. Huic opponitur τὸ ἀλλόφυλον, *peregrinum*, alienum, exoticum, *l. de A. L. & Aq. XXXIII.* 3. Coincidit ergo ὁμόφυλον cum ὁμοεθνίᾳ.

Homoplatæ, vide *Omoplata*.

Homorusia, est nomen Medicamenti, quod confert ad debilitatem hepatis, lienis, & eorum duritiem, deobstruit, urinam provocat, & calculum frangit. Describitur ab Avic. *l.* 5. *sum.* 1. *tr.* 1.

Homorysmia, *Homorysmos*, ὁμορυσμία, ὁμορυσμὸς, similitudo speciei, figuræ, similis, vel ejusdem speciei, aut figuræ. Ῥυσμὸς enim notat

tat χῆμα ἐ τύπου. Legitur apud Hippocr. *l. de Dissectione* I. 3. II. 1. 6. III. 6. 19. Jung. Foes. *p.* 454.

Homotechnos, ὁμότεχνος, dicitur ejusdem artis socius & *Collega*, qui probe artem, quam profitetur, callet. Hipp. *l. de præcept. VI. 9.* in quo Medicus Naturæ ipsius dicitur *Collega* & socius. Linden. *Ex. XIII.* §. 525.

Homotonos, ὁμότονος, *æqualis*, æqualem tenorem servans. Potest generaliter de omni morbo dici, qui eundem tenorem perpetuo servat. Specialiter tamen usurpat Galen. de febribus continuis, quæ alias dicuntur ἀκμαστικαὶ, quæ ab initio usque ad finem æquales perdurant, ad differentiam ἐπακμαστικῶν & παρακμαστικῶν, de quibus vide *Anabasis* & *Epacmasticos*. Gorræus *in defin.*

Homunculus, ἀνθρωπίσκος, ἀνθρώπιον, hominis notat diminutivum. Quæ Paracelsus de *homunculis* habet, intelligens per illos vel imagunculas ad hominum similitudinem factas ex cera, ligno, metallo, quæ hominem sidereum in se habent; vel massam illam negromanticam, quæ *Alreona* vocatur, cum præstigias sapiant magicas & diabolicas, præstat silentii peplo involvere, aut Lethæis mergere aquis, quam prolixe explicando se suspectum facere, aut ansam dare aliis, ut in errores perniciosos seducantur.

Honor, τιμὴ, quid significet, notum est. Capilli quoque dicuntur *Honor capitis* a Q. Sereno, id est, ornatus, κόσμος. Vide Keuchen. *in not. p.* 118.

Hople, ὁπλὴ, *Ungulam* significat, quales habent animalia breviora. Galen. *lib. 3. de V. P. cap. 2.*

Hoplitodromos, ὁπλιτοδρόμος, dicebatur ille olim, qui cursum vehementiorem (qui ad exercitia corporis vehementiora pertinet) armatus iniit; alii enim inermes hoc fecerunt. C. Hofmann. *com. in Gal. de V. P. num.* 480.

Hoplomachicus, ὁπλομαχικὸς, epitheton motuum armata manu factorum. Galen. *l. 2. de san. tu. cap.* 11.

Hoplomochlion, ὁπλομόχλιον, nomen instrumenti chirurgici universalis, toti corpori humano adaptandi & applicandi, quod delineatum exhibet Aquapendens *in figuris æneis Operibus Chirurgicis annexis.*

Hoplon, *Arma*, plur. ὅπλα, & quidem usitatius instrumenta bellica & militaria significat. Apud Hippoc. ὅπλα vocantur *funes*, sive ex stuppa, lino, aut alia re confectos, quales sunt navium etiam rudentes, *3. de artic. t.* 25. Adde Galen. *in Exeg. dict. Hippocrat.* Erotian. *in Onomast. pag.* 84. *a.* Foes. *p.* 458.

Hora, ὥρα, variis modis accipitur. (1) generaliter pro omni anni tempore, Hippocr. 1. *aph.* 2. 3. *aph.* 1. 3. 4. & *alibi sæpius*. (2) Græci ὥραν vocarunt illud anni tempus, quod est sub medio caniculæ, in quo fructus maturescere contingit. Unde & fructus maturi ὡραῖοι vocantur, Galen. *l. 2. de Al. fac. cap. 2. princ. & cap. 4. in 6. Epid. t.* 19. (3) significat particulam diei, quarum viginti quatuor integrum diem naturalem complent. Qua significatione videtur accepisse Hippocr. *4. aph.* 30. & *5. aph. 5. l. 5. de tu. san. cap.* 4. Quæ acceptio vocis *Hora* etiam apud Latinos usitatissima est. Vde Foes. *pag.* 693. Dieter. *n.* 946.

Horæos, ὡραῖος, generaliter *tempestivum* significat, quod debito tempore fit & opportune, Aurelian. *l. 3. de tard. pass. cap.* 8. præcipue vero Hippocr. *3. aph.* 8. & *l. 2. Epid. s. 1. n.* 20. Strictius vero dicitur de fructibus tempore æstivo maturis. Vide p. a. *Hora*. Aqua etiam quædam dicitur ὡραῖος, *c. 4. in 6. Epid. t.* 19. Strictissime quoque τὰ ὡραῖα significant *menses fœminarum tempestivos*, sive fluxum menstruum opportunum, Hippoc. *l. de superfœt. XXIV.* 1. Vide Foes. *d. l.* Dieter. *n.* 947.

Horarius, ὡραῖος. Vide *Horæus*.

Horcos, ὅρκος. Vide *Juramentum*.

Hordeatum vocatur medicamentum liquidum internum ex hordeo ad crepaturam cocto paratum, vulgo Decoctum hordei simplex dictum, quamvis & alia v. gr. semina frigida majora & minora, amygdalæ etiam addi possint. Schenk. *Synt. comp. & præscr. med. p.* 116. 135. *seq.*

Hordeum, *Ordeum*, κριθὴ. Vide *Crithe*.

Horeon, ὥριον, *inveteratum* significat, ab ὥρος, *tempus*. Erotian. *p.* 124. *b.* quamvis Galen. *in exeg. voc. Hipp.* sine aspiratione legat, & per curam gerens exponat.

Horion, ὅριον, *terminus*, finis alicujus rei dicitur. Erotian. per confinium ἀφοριστικὸν exponit, *Onom. p.* 82. *d.* Occurrit apud Hippoc. *lib. 6. Epid. s. 6. t.* 17. & 4. *de artic. t.* 35. 36. 2. *de iis, q. in med. t.* 31.

Horismos, ὁρισμὸς, est *definitio* & artis præceptum sententia quadam comprehensum. Hippoc. *l. de præcept. X.* 6.

Horizon, ὁρίζων, proprie est terminus Mathematicus, cujus descriptionem vide in Clariss. Sturmii *Tab. Astronomicis Part. Gen. Tab. I.* Spagyricis vero *Horizon* vocatur *Mercurius Auri*. Ruland. & Iohns. *in Lex. Horizontale aurum* Adeptis vocatur *Mercurius liquore alcahest* fixa-

fixatus. Vel juxta Jacob. le Mort. *in Chym. Medico-Phys.* Pulvis Præcipitati rubertimi, quod Paracelso *Arcani Corallini* nomine venit post affusionem spiritus vini rectificatissimi & hujus abstractionem relictus. Vide Morley *Coll. Ch. Leid. c. 266. process. 5. & 10. Ens Horizontis* vocatur etiam Electrum minerale immaturum apud Iunken *Chym. Exp. Cur. P. II. s. 1. c. 7. p. 549.*

Horme, ὁρμὴ, dicitur *impetus*, & appetitus naturalis, quo ad id, quod sensu percepimus, movemur. Opponitur τῇ προαιρέσει, ἢ βουλήσει. Gal. *l. 2. prognost. t. 6.*

Hormon, ὁρμῶν, *impetum faciens*. Vide *Enormon*.

Hornus, *Hornotius*, ὀρξῖνος, ὁ σῆτινος, id est, *hoc anno productus*. Dicitur de frumento, & in specie de tritici quodam genere, & ejus farina, apud Hippocr. 2. *de artic. t. 43.* Galen. *in comm. ad h. l.* item Hippoc. *l. 2. de morb. mul. II. 5. V. 18. LXIX. 3. & 4. de R. V. I. A. t. ult.* Dioscor. *lib. 2. c. 103.* ubi per jota scriptum est σῆτινον, quemadmodum & in Hippoc. 4. *de R. V. I. A. t. 112. & l. 2. de morb. XX. 15.* Vocatur alias τρίμηνος πορὸς, τριμηναῖος, Dioscor. *d. l.* Theophrast. *l. 8. c. 4. Hist. plant.* Plura vide apud Foes. *p. 563. 564.*

Horos, ὧρος, idem, quod ὥρα, *Tempus*, *Annus*. Legitur apud Hippoc. *in lib. spur. de sept. partu, n. 16.* Inde ὡρογράφοι, *temporum Scriptores*. Erot. *dict. loc.*

Horoscopus, ὡροσκόπος, olim dicebatur præstigiator, qui ex herbarum indicio, quis dæmonum quavis hora præsideret, & quid ejus auspicio feliciter fieri vel auspicari posset, indicabat. Tales vero herbas dari, merito Galen. inter plusquam pueriles fabulas refert, *lib. 6. de S. Fac. in proœm.* Confirmat Lang. *l. 1. ep. 72.* Alias *Horoscopus* est terminus Astrologicus, nec hujus loci, eundem explicare.

Horridus, φρικώδης, *Horrificus*, dicitur, de eo, quod vel ab horrore dependet, vel horrorem comitem habet. Ita cutis aspera, inæqualis instar cutis anserinæ (uti vulgo appellatur) dicitur φρικώδης, Hippocr. 6. *Epid. s. 3. t. 29.* φρικώδης παροξυσμὸς, paroxysmus *horridus* dicitur in febre, qui cum horrore incipit, qualis esse dicitur semitertianæ legitimæ paroxysmus. Unde & ipsa febris φρικώδης πυρετὸς vocatur, i. e. *horrida*. Galen. *lib. 2. de diff. febr. cap. 9. & 1. in 1. Epid. t. 23.* quamvis Hippocrati etiam febres ita dicantur, quæ subinde inhorrescunt. *Coac. t. 12. 13.* Vide Foes. *p. 667.*

Horror, φρίκη, est motus quidam convulsivus cutis & cuticulæ, & coactus, minor quam in rigore, & major, quam in frigore, proveniens ab aeris frigidissimi injuria vellicare habitum corporis & cuticulam; vel a portionibus acrioribus, acidis, nitrosis, in succo nervoso & nutritio, aut in lympha, & sero sanguinis hærentibus, partes nervosas, & fibras cutaneas pungentibus, & ad motum leviorem convulsivum irritantibus. Vide Willis *de febr. c. 3.* & Fr. Sylv. *Pr. Med. l. 1. c. 30. §. 83.* Meminit Hipp. φρίκης sive *horroris* aliquoties, v. gr. 5. *aphor. 61. 7. aph. 4. Coac. t. 8. 16. 584.* Est & φρίκη ἀκατάστατος, i. e. *horror inconstans*, quando non servat eandem indolem in febribus inconstantibus. Vide Foes. *d. l.* Dieter. *n. 910.*

* *Horse-shoe, -head.* est affectus in quo cranii suturæ sunt nimis patientes, & spatia dehiscentia inter ossium margines intercedunt, quæ hiulca quandoque nnn, nisi annis aliquot supplentur. Signum est frequenter imbecillitatis, ac brevis vitæ. V. Allen. Synops. univ. medic. art. 1563.

Hortus, κῆπος, quid proprie significet, notissimum est. De *hortis* rarioribus quibusdam legantur *Ephem. N. C. Ann. III. Obs. 31.* Metaphorice *Hortus* dicitur *genitale membrum in sexu muliebri*, Rolfink. *O. ac M. de part. gen. inserv. P. II. c. 33.* *Hortus* quoque comparatur a Paracelso ejusque sectatoribus homini, vel corpori humano. Parac. *de Caducis paragr. 3.* Gerard. Dornæus *in Philos. Chemica*.

Hucha, nomen piscis inter *Lucium* & *Truttam*, seu Trottam medii, proximioris tamen *Truttis*, & forma & carnis qualitatibus. Aldrov. *lib. 5. de pisc. cap. 137.* ubi *Truttam fluviatilem alteram* vocat, & Jul. Alex. *l. 15. Salubr. c. 5.*

Hulcus, ἕλκος, pro *Ulcus*. Vide *Helcos*.

Humanus, æquivocum est vocabulum. Vel enim dicitur de eo, quod ad hominem spectat, v. gr. *humana* caro, *humanum* corpus, &c. Græce ἀνθρώπινος. Vel ad mores & conversationem pertinet; estque idem quod *comis*, φιλάνθρωπος, & *humanitas*, φιλανθρωπία. Talis omnino decet Medicum, utpote quæ lucri & gloriæ est parens. Lind. *Ex. II. §. 32.*

Humectatio, ὕγρανσις, ὑγρασμὸς, Hippoc. 1. *de hum. III. 14.* idem, quod *Madefactio*, ab ὑγραίνω, *humecto*, quod occurrit 7. *aph. 70.* *Humectatio* duplex est: Interna, quæ fit cibis & medicamentis; & Externa, vel superficialis, quæ fit balneis, infusionibus. Huc pertinet [illegible]. Vide *Cataonesis*. Remedia *Humectantia*, ὑγραίνοντα, ἢ ὑγραντικὰ, sunt dupli-

plicia: actu vel poteſtate talia. De *humectante* virtute remediorum vide *Dogm. N. P. VI. c. 2. dogm. 9. p.* 710. *Humidum* effective hodieque omne id dicitur, in quo præpollet aqua cum pauciſſimo ſpiritu & terra, & ita quamcumque materiam reddere potis eſt aquoſam, ubi aliis occurrit corporibus, ſi in motum redigatur, verbis Jac. le Mort *Pharm. Med. Phyſ c.* 8. *p.* 29.

Humerarius, ὠμιαῖος, dicitur de eo, quod ad humerum pertinet. Ita *Vena humeraria* eſt, quæ obliquius a clavicula ſenſim recedens ſe porrigit ad *Humerum*, Galen. *l. de venar. & arter. diſſ. cap.* 6. *l.* 3. *de Anat. admin. cap.* 5. *c.* 1. *de artic. t.* 53. Barthol. *libell.* 1. *Anat. cap.* 7. Vocata quoque fuit ab Antiquis *Cephalica*, quia in capitis affectibus ſecari ſolita, ſed ſuperſtitioſe. Huic venæ reſpondet Arteria *Humeraria*, ſive *Humeralis*. Barthol. *libell.* 2. *c.* 2

Humerus, ὦμος, totum illud ita dicitur, quod apparet in ea dearticulatione, qua ſuperior *humeri* pars, quæ *Epomis* & *Superhumeralis* dicitur, ad collum vergit, & a poſteriori parte os *Scapulæ*; ab inferiori autem quod, dum totum brachium attollitur, manifeſtum fit, & *Ala* nuncupatur, Gal. *c.* 1. *de artic. t.* 4. Alias *Humerus* quoque dicitur de parte prima brachii, quæ unico oſſe conſtat, quæ alias *Brachium* κατ' ἐξοχὴν dicitur. Barth. *libell.* 4. *Anat. c.* 20. Linden. *Ex. XIII.* §. 412. Plura de diverſis *humeri* ſignificationibus vide apud eund. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 64. *ſeqq.*

Humidus, ὑγρὸς, ſumitur 1. vel ſubſtantive vel adjective. Subſtantive idem eſt, quod *humor* vel *humiditas*, de quo poſtea. Adjective, vel ut efficiens, vel ut effectus conſideratur. Efficientis reſpectu coincidit cum τῷ *humectans*, de quo vide *humectatio*. Effectus vero reſpectu *humidum* dicitur, quod *humectum* eſt, aut humorem in ſe continet.

Humilis, *humilitas*, ἐπιεικὸς, ταπείνωσις, καξεολή, dicitur vel de animæ virtute & proprietate, qualis eſſe debeat in Medico, vide apud Linden. *Ex. II.* §. 23. *ſeq.* vel de re corporea: Muſculus oculum deorſum verſus malas trahens vocatur *humilis*, item *Deprimens*. Barthol. *l.* 3. *Anat. cap.* 9. *p.* 513. Ita Pulſus *humilis* ταπεινὸς Galeno dicitur, qui alto eſt oppoſitus, quando arteria non in altum extenditur, Galen. *lib. de pulſ. ad tyron. c.* 2. Tumores quoque cum compeſcuntur, ut ſubſideant, eleganter Græcos per ἐπταπνοῦσαι, *humiliare*, exprimere, teſtis eſt Diet. 604. *in fin.*

Humor, *humiditas*, ὑγρότης, ὑγρασία, ὑγρεδὼν, τὸ ὑγρὸν, lariſſime denotat omnem fluidam, & humectare aptam natam ſubſtantiam vel materiam, comprehendens etiam ſuccos. Reſtringitur tamen interdum a Medicis, ita ut *humor* & *Succus* idem non ſint. *Humor* enim *humiditas* quædam eſt, quæ in corpore animantis eſt; *Succus humiditas*, quæ in fructibus, quibus veſcimur, continetur & ex medicamentis vegetabilibus exprimitur, Galen. *c.* 1. *de humor.* Hæc Caſtell. Verum nondum ſufficiunt. In foro Medico *humores* appellantur ὁ ἰσχόμενα, vel ἐγχέυματα, *contenta*, quæ in aliis receptaculis continentur. Suntque vel naturales, vel præternaturales. Illi rurſus duplices: Utiles & Vitales, inter quos *ſanguis* principatum jure merito tenet. Inutiles ſive excrementitii, qui ex neceſſitate miſtionis, & ob longiorem moram in corpore gignuntur; de quibus omnibus paſſim *in Inſtitutionibus*, ut & *Dogmatibus noſtris*. Præternaturales plerumque ex excrementitiis vitiatis fiunt. Excrementitios Hippocrat. plerumque vocavit ὑγρασίας, ὑγρεδόνας, ὑγρότητας, uti patet *ex* 3. *aph.* 24. 31. *aph.* 56. *lib.* 1. *de morb. mul. XXXII.* 4. 13. *XXXIII.* 5. De quatuor *humoribus* commentitiis in ſanguine jam ante dictum eſt. Vide *Hema*. *Humores* quoque oculorum, præſertim cryſtallinus & vitreus, minus accurate hoc nomine indigitantur, cum potius ſint partes ſolidæ, nec humectare aptæ, Linden. *Ex. XV.* §. 67. *Humor aqueus*, ſive *elementaris* vocatur, quo tanquam viſco terræ corporum partes junctæ cohærent, eſque rerum omnium concretarum communis, & univerſum inanimorum, ſive lapidum, ſive metallorum, genus hoc ipſo glutinatum ſuſtinetur, Ewaldus Vogelius *de lapid. phyſici condition. c.* 4. *Tom. III. Theatr. Chym. p.* 589. *ſeq.* *Humor vitæ*, dicitur, omnia viventia, ne areſcant, ſuſtentans, fomentum & pabulum calidi naturalis, alias *radicalis humor*. Rul. & Iohnſ. *Humor radicalis Metallorum* ſtatuitur a Spagyricis *Argentum vivum*. Georg. Ripleus *in Axiom. Philoſoph. Tom. II. Theatr. Chym. p.* 124.

Humoriſta, terminus Helmontianus, quo ſcoptice appellat Galenicæ ſectæ Doctores Medicos, præſertim qui quatuor in ſanguine ſtatuunt, & electivam virtutem educendi diverſos humores credunt & defendunt; quod vocabulum paſſim in ſcriptis ejus occurrit.

Hunc, *Hucci*, id eſt, *Jupiter*, *Stannum*. Rul. & Iohnſ.

Huſſo, *Huſo*, Plinio *Mario*, nomen piſcis grandioris cetacei, ita, ut aliquando quadringentas libras penderet, oſſibus, excepto ca-

D 2 pite

pite & squamis carentis, Danubio fluvio fere proprii, cujus descriptionem & usum in cibo & Medicina prolixe videre licet in Aldrov. *lib.* 4. *de piscib. cap.* 11. succinctius apud Jul. Alex. *l.* 15. *Salubr. c.* 1. & Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 81.

Hyacinthus, ὑάκινθος, nomen est plantæ aut floris, quod pertinet ad Botanicos. Deinde ita dicitur gemma, vel lapis pretiosus, pellucidus, ex flavedine rubens, ignisque flammam imitans, quoad vires cordiales & alexipharmacas in frequenti usu, cujus duæ dantur species: *Orientalis*, qui pretiosior, & *Europæus* in confinibus Silesiæ & Bohemiæ. Variat etiam colore. Plura vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 3. Fr. Hofm. *in clav. ad h. l.* Rul. & Iohns. *in Lex.* Ger. Dornæus *in Gemmarum structura*, *Tom. I. Th. Chym. p.* 487. docet generari *Hyacinthum* ex cœlo & terra Martis, cum tetra Solis mixtis.

Hyæna, ὕαινα, nomen animalis, sed quale veteres intellexerint, non constat. Alii enim inter quadrupeda referunt, & vel speciem *lupi*, vel speciem *felis*, vel *zibethi* constituunt; alii inter pisces grandiores referunt marinos, & vel *Glaridem*, vel *Centrinen*, vel *Caprum* constituunt. Vide Casp. a Rejes *Camp. El. q.* 57. *n.* 17. Rhod. ad Scrib. *n.* 38. Gal. *l. de Theriac. ad Pison. c.* 9. sed inter ophthalmica præstantissima refert. De corio, vel pelle *Hyænæ* vide Scrib. *n.* 172. cum notis Rhodii *ad h. l.* In oculis *hyenæ* lapides *Hyænias* propterea dictos & quidem in vasis inveniri, & si credimus, linguæ hominis subditos futura prædicere, notavit Plin. *l.* 37. *H. N. c.* 10.

Hyalodes, *Hialoides*, ὑαλώδης, ὑαλοειδής, *vitreus*, *vitri speciem referens*, vel etiam consistentia. Primo dicitur de *humore oculi*, qui ambit crystallinum posteriori parte, ita, ut diametrum ejus non excedat. Est instar vitri fusi, vel ad ignem liquefacti. De cujus structura & usu vide in Anatom. præsertim Gal. *l.* 10. *de V. P. c.* 1. Linden. *Med. Phys. l.* 2. *c.* 10. §. 48. *seqq.* Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. Deinde prædicatur de excrementis. v. g. de *Urina vitrea*, Hippoc. *Coac. t.* 150. 158. De *pituita vitrea*, quæ alias vocatur Praxagoræ, ὑαλώδης χυμός, *humor vitreus*, & facit urinam γονώδη, genituræ similem. Gal. *cap.* 2. *num.* 6. *Epid. t.* 37. *l.* 1. *de præsag. ex puls. c.* 4. Foes. *Oec. p.* 630.

Hyalos, ὕαλος, dicitur *vitrum*. h. e. materia quædam dura, pellucida, ex sale cinereo, & arenis, sive materia sabulosa, vi ignis fortissimi liquatis parata, quod artificium dicitur *Vitrificatio*, de qua lege Willis *de ferment. c.* 12. præsertim Ant. Neri *Artem Vitrariam* cum Notis Chr. Meretti, item Gunkelii *de arte Vitraria* vernaculum scriptum: De utraque vulgari & Chymica *vitrificatione* egregie quoque scripsit D. D. Wedelius *Pharmac. Acroamat. l.* 1. *sect.* 4. *c.* 4. *Vitrum* dicitur omnium ultimum & extremum, quia non amplius converti potest in aliam rem. M. Joh. Isaac. *Oper. mineral. c.* 86. Libav. *Syntagm. A. Chym. l.* 7. *c.* 19. Quamvis autem *Vitrum* adeo densum sit & compactum corpus, ut plane impervium videatur, ejus tamen penetrabilitatem a ponderabilibus flammæ partibus detexit experimentisque pluribus confirmavit Rob. Boyle *in Appendice Experimentis de sistendis & ponderandis corpusculis igneis subnexa*, ut & *tract. de porosit. corpor. solidor. c.* 8. ubi & artificium describit vitra coloribus tingendi, qua superficialiter, qua intimius, non sine lectoris oblectamento. Propter convenientiam quandam *Vitrum* quoque dicitur de quibusdam operibus Chymicis ex Antimonio, Mercurio, Minio, Stanno paratis, de quibus vide Willis *d. l.* Rolf. *Chym. l.* 5. *f.* 12. Scrod. *l.* 3. *c.* 17. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* & alios. *Vitrum* quoque lunæ sive argenti descriptum legitur in Steph. Blancardi *Chymia vernacula c.* 6. §. 16. & e calce Lunæ cum chrysocolla & igne liquatis paratur.

Hyanche, ὑάγχη, vocatur species anginæ spuriæ, quando cum humore ex utraque colli parte deglutitio & respiratio impeditur, quod in suum collis contingit sæpius. Cæl. Aurel. *de morb. l.* 3. *c.* 1. *p. m.* 160.

Hyarith, i. e. *Luna*. Rul. & Iohns.

Hybernus, χειμερινὸς, χειμέριος. Vide *Cheimon*, *Hyems*.

Hyboma, ὕβωμα, idem, quod κύφωμα, *Gibbositas*. Vide *Cyphosis*, & ὑβὸς, idem, quod κυφὸς. Galen. 6. *aph.* 46. quamvis alibi ὕβωμα dixerit omnem vertebrarum eversionem p. n. significare, 3. *de artic. t.* 53.

Hydaleos, *Hydatæum*, *Hydatænomenos*, ὑδαλέος, ὑδάταιον, ὑδαταινόμενος, significat *Aquosus*, vel *Aquescens*. Occurrit apud Hipp. *l.* 2. *Prorrh. H.* 18. *l.* 6. *Epid. f.* 1. *t.* 7. *l.* 2. *Epid. f. III.* 74. Vide Foes. *p.* 651.

Hydarthros, ὕδαρθρος. Vide *Meliceria*.

Hydatænomeni, ὑδαταινόμενοι, dicuntur ap. Hippoc. qui promti sunt ad hydropem, aut qui tenuem & aqueum natura sanguinem habent, quasi *Aquescentes* dixeris, *l.* 2. *Epid. f. II.* 74. Jung. Foes. *in not. ad h. l.*

Hydatinon, ὑδάτινον, nomen collyrii, sive medicamenti ocularii, quod ex aqua pluvia conficiebatur, velut *Aqueum* dixeris, Gal. *com.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 19.

Hy-

Hydatis, ὑδατὶς, *Aquula*, est pustula palpebrarum, vel pinguedinis superiori palpebræ substratæ incrementum, propter quam oculi fluxione p. n. tentantur. Galen. *def.* Æginet. *l. 6. c. 14. Aquula* est pinguis quædam materia palpebræ cuti p. n. substrata. Galen. *lib.* 14. *meth. med. c.* 19. C. Hofm. *comm. in Gal. de V. P. n.* 740. Alias *Hydatides* vocantur Medicis quævis alia tubercula vel tumores vesiculares aqueam materiam vel lympham continentes, quales etiam in Asciticis repertas fuisse passim ex observationibus constat. Speciatim etiam Placentam uterinam fere totam Hydatidibus refertam, imo pene in Hydatides degenerasse, observavit & delineavit D. Ruyschius *in centur. Anatom. Chirurg. Observat. XXXIII.*

Hydatismos, ὑδατισμὸς. vocatur sonus conclusi & collisi humoris, in externis vomicis & abscessibus. Aurelian. *l.* 5. *Tard. pass. c.* 8. allegante Foes. *p.* 631.

Hydatocholos, ὑδατόχολος, dicitur de excrementis *aquosis simul* & *biliosis*, sive dejectionibus *perliquidis biliosis*, quamvis alii legant ὑδατόχλοα, *pallide virescentia*. Hippocr. *Coac. t.* 67. 134. 608. 1. *Prorrh. f.* 2. *t.* 49. 3. *in* 1. *Epid. t.* 27. & 3. *in* 1. *Epid.* 4. 73. Adde Foes. *pag.* 632.

Hydatodes, *Hydatoides*, ὑδατώδης, ὑδατοειδὴς, *aquosus*, *aqueus*, aquæ formam referens, ratione coloris, vel consistentiæ. Ita *vinum aquosum*, ὀλιγοφόρος οἶνος, vocatur ὑδατώδης, quod multa aqua dilutum est, Galen. *l.* 5. *de san. tu. c.* 12. Cui opponitur οἰνώδης, vinosum, *l.* 7. *meth. med. c.* 6. *Humor* quoque *oculi* dicitur ὑδατοειδὴς, vel ὑδατώδης, *Aqueus*, crystallinum anteriori parte circumdans, & vitreum complectens, de quo vide Linden. *Med. Phys. l.* 2. *c.* 10. §. 41. *seqq.* Barth. *l.* 3. *Anat. c.* 8. ubi negat, esse partem animatam, sed solum excrementum. Vide supra *Aqueus humor*. *Urina* quoque *aquæ similis*, ὑδατώδες οὖρον apellatur, *Coac. t.* 576. Hydropici denique dicuntur ὑδατώδεες, præsertim, qui *Anasarca* laborant, veluti aqua intercute suffusi, *l.* 6. *Epid. f.* 7. *num.* 62.

Hyderæno, ὑδεραίνω, significat *hydrope laboro*, Hippocr. *l. de nat. mul. II.* 8. Vocatur alias ὑδερόω, *l.* 1. *de morb. LXXXVI.* 7. h. e. aquosus fio; item ἐξυδερόομαι, 6. *Epid. f.* 4. *t.* 11.

Hyderos, ὕδερος, generaliter idem est, quod *Hydrops*. Gorr. Apud Gal. tamen potius speciem *Hydropis*, quæ *Anasarca*, aut *Leucophlegmatia* alias vocatur, significare, patet ex aliquot locis, ubi ægros illos vocat ὑδερικὸς, *l.* 3. *de symptom. causs. c.* 5. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Caro &c. Diabetes* quoque dicitur ὕδερος πρὸς ἀμίδα, *Hydrops ad matulam*. Vide *Diabetes*.

Hydnon, ὕδνον, *tuber terræ*, radicibus & bulbis annumerandum, de quibus Galen. *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 68. & *l.* 8. *de S. Med. fac.* §. *Hydnon*.

Hydor, ὕδωρ, *Aqua*. Vide supra *Aqua*.

Hydra, ὕδρα, nomen serpentis maxime venenati, in cujus tamen historia multa fabulosa coincidunt, quæ vide apud Aldrov. *l.* 2. *de serp.* & *drac. c.* 4.

Hydragogia, ὑδραγωγία, Latine *Aquæductus*, significat per metaphoram a similitudine *aquæ ductuum* sanguinis motum localem per venas, Gal. *in Timæo Platon.* Magis proprie posset hoc vocabulum tribui *Lymphæ ductibus*, sive vasis Lymphaticis.

Hydragogos, ὑδραγωγὸς, Hippocr. dicitur de hydropico ex nimia aquæ ingurgitatione facto, *l.* 7. *Epid. LIIX.* 11. Alias medicamenta ὑδραγωγὰ vocantur, quæ aquam Hydropicorum evacuant, *l. de atr. bile c.* 6. Lang. *l.* 2. *ep.* 18. In specie duo *Hydragoga*, *minus* & *majus*, describuntur apud Fernel. *Therap. l.* 7. *tit. de purg. compos.*

Hydralme, ὑδράλμη, *aquam salsam* significat, vel stricte, *marinam*. Legitur apud Moschion. *de morb. c.* 66.

Hydrargyros, ὑδράργυρος, ἄργυρον χυτὸν, *Argentum vivum*, *Mercurius* Chymicorum, ubi statim circa nomina dubium obortum ex collatione locorum, Dioscor. *l.* 5. *c.* 110. & Plinii *l.* 33. *c.* 8. An nomina hæc *Argentum vivum* & *Hydrargyros* unum idemque significent? quod negavit Mercurialis, statuens, posterius nomen saltem competere factitio, prius vero nativo, *l.* 2. *Var. lect. c.* 14. Saracenus vero *in not. ad Diosc. l. cit.* vanam ac falsam hanc esse subtilitatem censet, cum nec Græci, nec Latini discrimen hoc observaverint; cui & nos subscribimus. Est autem *Hydrargyros*, vel metallum sui generis, uti vocat C. Hofmann. *Paralip. Off. c.* 86. & Gorræus quoque per metallum describit; vel minerale metallis finitimum, aut liquor mineralis seu metallicus volatilis, metallis & præsertim auro avidissime adhærens, Schroder. *l.* 3. *c.* 14. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* vel est aqua viscosa in visceribus terræ subtilis substantiæ, albæ terræ per calorem temperatissimum unica totali unione perque minima, quousque humidum fuerit temperatum a sicco, & siccum ab humido æqualiter, Rul. & Ionhs. *in Lexic.* Duplex esse *Argentum vivum*, Nativum & Artificiale, & quæ circa utriusque naturam,

va-

variam præparationem chymicam, usum, noxam notanda occurrunt, petantur passim ex Rei Medicæ scriptoribus, non modo jam citatis, verum etiam aliis, qua antiquioribus, qua recentioribus. Meminit & Gal. *l. 9. de S. Fac. §. Hydrargyros*, quamvis ibidem aperte fassus sit, se destituere propria experientia quoad usum & noxam. Verum posterioribus temporibus per experientiam innotuit, quod etiam Hydrargyri usus internus innoxius fuerit, quo pertinent observationes apud Rhodium *Cent. III. Obs.* 85. Interea non sequitur inde, quod simpliciter & universaliter *Hydrargyrus* sit innoxius, quum potius in ejus usu cauto valde opus esse nullum est dubium. Cæterum Spagyrici ulterius progressi sunt, & extenderunt terminos hos ad principium materiale omnium metallorum, imo juxta nonnullos, omnium corporum naturalium. Ita Ruland. *in L x.* Est *Argentum vivum* altera pars lapidis Philosophorum secundum Chymistas, & principium alterum, materque omnium metallorum, & secundum quod coit cum patre & masculo suo sulphure, caussat perfectionem & impefectionem in metallis, & metalla quoque (ut fœtus, plus a matre, sic loquendo, quam patre, habent. Hinc plurimum trahunt originem, in hoc plurimum resolvuntur. Hoc *Argentum vivum* vocarunt *Animatum*, ad differentiam inter commune & hoc Spagyricum, Dion. Zacharius *in Opusc. Tom. I. Theatr. Chym. comprehenso*. Jung. D. D. Beckheri *Oedipum Chymic. Tit. I.* inter quem & D. D. Rolfink. lis oborta de *Mercurio* corporum naturalium, quorum hic prorsus ceu *Non-Ens* inficiatus est; ille vero non est veritus (quamvis meo judicio figmentis potius, quam veris experimentis) impugnare. Utriusque pro lubitu legantur Opuscula v. g. Rolfink. *Mercurius* Non-Ens Metallorum; & Beckheri *Supplement. in Physic. subterraneam*. Inter barbara Nomina quoque usitatoria sunt: *Servus fugitivus*, *Azoch*, *Azoth*, & si quæ sunt alia. Nobis non placet esse nunc prolixioribus.

Hydrelæon, ὑδρέλαιον, dicitur compositio ex *aqua* & *oleo*, cujus tamen misturæ incerta & multiplex ratio est. Refrigerare creditur, ideoque adhibetur a Gal. ad dolores capitis ex febre & ciendis vomitibus convenit, si tepida detur, *l. 2. de S. F. c.* 25. Meminit & *l. 5. c. 9. l. 3. de C. M. P. G. c. 5. & alibi*.

Hydrelos, ὑδρηλὸς, vocatur *aquosus*, humidus idem, quod ὑδρωπώδης. Legitur apud Hipp. *l. 1. de morb. mul. II. 3.*

Hydrenterocele, ὑδρεντεροκήλη, Herniæ species est composita, quando videlicet una cum intestino aquosus humor in scrotum descendit, Gal. *in defin.* Gorr. Castell.

Hydria, *Hydrion*, ὑδρία, ὑδρίον, nomina sunt vasorum aquariorum, quorum illud majus, hoc minus habetur. Lat. *Urna*, *Urnula*. *Situlus* autem diminutivum legitur apud Hippocr. *de humor. V.* 8. Foes. *d. l.* Gorr.

Hydrocardia, ὑδροκαρδία, nomen fictum ab Hildano *Cent. I. Obs.* 43. significans tumorem serosum, saniosum, & purulentum pericardii circa solutionem continui in ipso corde.

Hydrocele, ὑδροκήλη, species Herniæ, quæ *Aquosa* dicitur, pertinens ad tumores serosos vel aquosos particulares, item ad hydropes particulares, proveniens a collectione seri, vel lymphæ in scroto, vel alii herniæ familiari subjecto. De hujus curatione vide H. Fab. Aquapend. *lib.* 1. *Pentateuch. c.* 27. & *tr. de oper. Chirurg.* Hildan. *Cent.* 4. *obs.* 65. 66. Barbette *Chirurg. P. II. l.* 1. *c.* 6.

Hydrocephalon, ὑδροκέφαλον, occurrit & masculinum Latinum & Græcum Hydrocephalus, ὑδροκέφαλος, & *in Lexic. veteri Græco* fœmininum ὑδροκεφαλή. Gorr. est tumor capitis aquosus, sive *Hydrops capitis*. Colligitur enim aliquando tanta copia humoris, ut eo caput supra modum intumescat. Is utplurimum aquosus est, aliquando tamen fœculentus aut sanguine dilutus, qui aut inter cutem & pericranium, aut inter cranium & pericranium, aut inter cranium & cerebri membranas coacervatur, quibus quartam differentiam loci addidere veteres, teste Aetio, inter cerebri substantiam & ejus membranas, sed quæ nullam recipiat curationem. Plerumque caussam agnoscit violentam solutionem continui, ex plaga, contusione. Hinc & puerulis maxime familiaris, quando ab obstetrice in puerperio caput illorum rudius contrectatur & comprimitur. Gorr. De hujus affectus cognitione & curatione vid. Aquapend. *in Chirurg. operat. h. tit.* Hildan. *Cent.* 3. *Obs.* 17. *seqq. Cent.* 4. *obs.* 10. *Cent.* 5. *obs.* 3. Forest. *l.* 3. *Chirurg. obs.* 5. M. Aur. Severin. *l. de noviss. abscess. c.* 9. §. 1. Barbette *Chirurg. d. l. & P. III. l.* 2. *c.* 1. Bonet. *Medic. Septentrion. Collatit. l.* 1. *sect.* 2. *c.* 6. *p.* 23. *seqq. Ephemer. Nat. Curios. Dec.* 1. *Ann.* 1. *Obs.* 47.

Hydrogaron, ὑδρόγαρον, id est, *Garum aquosum*, sive aqua dilutum, quod minus calefacit, quam Garum simplex. Aetius etiam habet *lib.* 3. *c.* 84. descriptionem ὑδρογάρυ καθαρτικοῦ sive purgantis, Gorræus.

Hydroleum, est barbarum vocab. apud Fr. Hofmann. *in Clav. p.* 4.

Hydromantia, ὑδρομαντία, est ars magica fumta

ta ex astris aquæ, cum in ea sese patefaciunt hominibus ab inundantibus insuitatis fluctuationibus, aliisque apparentiis. Rul. & Johnf. *in Lex.* Hujus aliquoties meminit Paracelsus, & Medici scitu utilem & necessariam asserit, sed perperam, cum sit suspecta præstigiarum diabolicarum.

Hydromeli, ὑδρόμελι, dicitur *Aqua mulsa*, aqua melle mista, *Melicratum*, *Mulsum*. Cujus variæ occurrunt præparandi differentiæ apud Columellam *l.* 12. *c.* 12. Palladium & alios; ex recentioribus Claud. Deodat. *Panth. Hyg. lib.* 2. *c.* 1. §. *Mel.* Dieter. *n.* 530. Penotum *tr. de med. Chymic. T. I. Theatr. Chymic. Med. Germanorum*. Rhod. *ad Scribon. n.* 66.

Hydromelon, ὑδρόμηλον, *Hydromalum*, est nomen potionis sic dictæ a malis cotoneis, *cydoniis*, cujus componendi ratio variat, quemadmodum legi potest apud Dioscor. *l.* 5. *c.* 30. P. Ægînet. *l.* 7. *c.* 15. Aetium, Oribas. & alios, notante Gorræo. Est species ὑδρομελίτος, Lind. *Exerc. X.* §. 160.

Hydromphalon, ὑδρόμφαλον, est species *Herniæ aquosæ*, in umbilico obortæ, quando humor aqueus lentus sub tunica ibidem congeritur & continetur. Gal. *defin.* Curatio non differt ab aliis *Hydroceles* speciebus.

Hydronomus, idem quod *Hydromanta*, Paracels. *l.* 2. *de Tartar. tract. c.* 3.

Hydrophobia, ὑδροφοβία, id est, *Aquæ metus*, & ὑδροφόβος, *aquam timens*. Est Symptoma *rabiei*, seu delirii a morsu canis rabidi aut aliorum similium brutorum rabidorum oborii, quemadmodum & nos effectum hunc ex morsu lupi rabiosi crudelissimo notavimus. Sumitur etiam vocabulum pro ipsa *Rabie*, ut est apud Senn. & alios Practicos. Ægri tales aquam & omnia fluida reformidant, alii quidem statim, alii serius, & demum quadragesimo die. De hoc affectu vide Hildan. *Cent.* 1. *obs.* 86.

Hydrophylacium, ὑδροφυλάκιον, dicitur de communibus aquarum receptaculis pro constituendis fluviis aut lacubus destinatis, qualia in Helvetiæ Alpibus dari notavit J. J. Vvagnerus *Histor. Helvet. Curios. sect. II. art.* 10. *p.* 41. *seqq.*

Hydrophysocele, ὑδροφυσοκήλη, vel ὑδροπνευματοκήλη, i. e. *Hernia* caussam mixtam ex aquoso humore & flatu supponens. Paræus *Chir. l.* 7. *c.* 14.

Hydropiodes, ὑδρωπιώδης, sumitur interdum pro ipso *Hydrope*, *Coac. s.* 304. 424. 458. Interdum pro ægro *Hydropico*, *s.* 453. *seqq.* 461. Vid. Foes. *p.* 633.

Hydropneumosarca, dicitur humor vel abscessus a mixta materia, aquosa, flatulenta & carnosa productus. Meminit M. A. Sever. *l. de nov. obs. ab. abscess. c.* 4.

Hydropoeides, ὑδρωποειδής, dicitur de aquoso, *aqueo* excremento, qualia in hydrope laborantibus visuntur. Coincidit cum ὑδατώδης. Occurrit aliquoties apud Hipp. *l.* 4. *de morb.* XXIII. 23. *l.* 1. *de morb. mul. XLVI.* 3. *LXXXVII.* 16. ubi pro hydropica accipitur *l.* 2. *IX.* 4. *l. de intern. aff. XIII.* 5.

Hydropota, ὑδροπότης, i. e. *potator aquæ*, qui alio potu præter aquam frui nequit, de quali Hydropico facto & per usum vini curato legatur Observatio Helwigii apud Bonet *Med. Septentr. lib.* 3. *s.* 23. *cap.* 22. *pag.* 717. Alias & *Hydropota* vocatur, qui multos cyathos aquæ ingurgitans, & publico spectaculo iterum vitra vel cyathos implevit diversissimis liquoribus, vino rubro, albo, aqua rosarum, qualem descripsit Italum Petrum de Manfredo dictum D. I. N. Binninger *Cent. I. Observ. Med.* 4. *p.* 4. *seqq.*

Hydrops, ὕδρωψ, est nomen affectus gravioris generale, tumorem vel abdominis & crurum, vel totius corporis denotans. Dividi potest in *Humidum* & *Siccum*. Humidi *Hydropis* duæ sunt species: *Ascites* & *Anasarca*, sive *Leucophlegmatica*: Siccus, qui ex flatibus tantum ortus est, *Tympanites*; De singulis suis locis & literis initialibus. Dicitur & ὕδερος, *Aqua intercus*, Dieter. *num.* 857. *Hydrops ad matulam* vocatur *Diabetes*. Porro vocab. ὕδρωψ accipitur pro ipso sero & ichure, Hipp. *l.* 4. *de morb. l.* 17. *IX.* 1. *XXV.* 34. *item l.* 2. *de morb. XVI.* 10. Junge Foes. *d. l.*

Hydropyretos, ὑδροπύρετος, idem, quod *Febris sudatoria* maligna, colliquativæ species. Forest. *Obs.* 1. *Schol.*

Hydrorosaton, ὑδροῤῥόσατον, dicebatur olim *potio ex rosis facta*, cujus descriptio habetur apud Æginet. *lib.* 7. *c.* 15. Aliter vero Oribasius, qui aquæ fontanæ libras 60. coqui, donec ferveat, postea indere rosarum foliorum exemtis unguibus libras 10. & occluso vase coquere, donec perfecte cocta sint, tandem defæcatis rosis mel seorsim coctum & defæcatum decocto rosarum addere jussit, ad libras 30. Omnium delicatissime componi præcepit Actuarius, coquendo aquæ Lib. x. cum sacchari Lib. v. donec spissa evadant, & tandem addendo succi rosar. libram unam. Sic febribus apprime utile esse scribit, notante Gorræo. Hæc formula videtur respondere Syrupo rosarum simplici dilutiori, sive Julapio.

Hydrorrhodinon, ὑδροῤῥόδινον, dicitur *aqua cum oleo rosaceo* mista. Sumta refrigerat, cietque

que vomitum. Dabatur a Galeno iis, qui venena hauserant, si post vomitum ventriculus videbatur uti, notante Gorr.

Hydrosaccharum, ὑδροσάκχαρον, *aqua saccharata*. Respondet *Hydromeliti* sive mulso dilutiori. Potest etiam dici de Decocto aliquo saccharo condito. Legitur apud Forest. *l.* 32. *Obs.* 9. & apud Jerem. Mart. *Obs.* 93. apud Velsch. *in Sylloge*.

Hydrosarca dicitur tumor vel abscessus quidam a materia mixta, ex aqua & carne productus. Legitur apud M. A. Severin. *l. de nov. obs. abscess. c.* 4.

Hydroticus, ὑδρωτικός, idem, quod ὑδραγωγός, i. e. *aquosas superfluitates evacuans*. Ita Libav. *l.* 8. *Syt. Ar. Chym. c.* 19. vocat Spiritum Tartari insigne *Hydroticum*. Calx *hydrotica* ex stimmi sive Antimonio legitur apud eund. *in defens.* 1. *Syntagm. contra Scheunem. c.* 8. Pertinent huc Pilulæ *hydroticæ D. Cneulini*.

Hydrus, ὕδρος, vocatur serpens aquaticus, valde venenosus, qui alias Latine *Natrix* appellatur, cujus descriptio habetur apud Aldrov. *Hist. Serp. & Drac. l.* 1. *c.* 17. Jung. Ægin. *l.* 5. *c.* 17.

Hyems, χειμών, dicitur tempus anni frigidum, quod interdum humidum, interdum vero siccum esse solet, cujus constitutionem, morbos, victus rationem, vide apud Dieter. *n.* 920. *Hyemem* apud veteres constituebant Vergiliæ occidentes, sicut orientes æstatem. Lind. *Exerc. XI.* §. 196.

Hygeidion, ὑγιείδιον, nomen est collyrii, quod ad Ammonium autorem quidam referunt. Descriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 16. Commendatur etiam ad τὰς ὑπεπύους.

Hygiæno, ὑγιαίνω, significat *sanus sum*, valeo, quod tamen de prospera & adversa valetudine accipitur ab Hipp. 6. *aph.* 2. Adde Dieter. *n.* 849.

Hygiea, *Hygeia*, ὑγίεια, ὑγεία, dicitur *sanitas*, *valetudo prospera* corporis, inter bona corporis præstantissimum, ultimus & summus artis Medicæ finis ac scopus, quem semper intendere debet, licet non semper in ipsius viribus sit, eundem assequi. Est vero generaliter *sanitas* nihil aliud, quam dispositio, facultas & aptitudo agendi naturalis corporis ejusque membrorum, consistens in bona temperie, legitima conformatione, & convenienti unitate, vel connexione (quæ sunt tres species & essentiales sanitatis differentiæ) debita principii vitalis animati in humoribus & spiritibus sedem suam obtinentis præsentia & facta appropriatione potissimum dependens. Plura petantur ex Institutionibus & Physiologicis, & cui nostræ placuerint Hypotheses, videat *Dogmata Nostra Med. Gen. P. I. cap.* 2. *& seqq.* Cum vero individua hominum non uno eodemque modo sese habeant, *sanitas* quoque in omnibus una eademque non est, sed in aliis *perfectior*, in aliis *imperfectior*, quæ *latitudo sanitatis*, πλάτος τῆς ὑγιείας, vocatur, de qua suo loco. *Sanus* dicitur ὑγιὴς, ὑγιεινός Dieter. *n.* 850. 851. *Sanitas* quoque ad animum transfertur, quæ tamen significatio Medico saltem est secundaria, quia mediante corporis sanitate mentem quoque sanam adjuvat. Per tropum & fortassis hyberbolice vocab. ὑγιεία tribuitur medicamento, & quidem emplastro cephalico, quod & *Panaceam* & *Trium fratrum* vocant. Facit ad nomas & omnia ulcera maligna. Valet etiam ad plurima, & ejus descriptio habetur in Aetio *l.* 13. *c. de Emplastr. Cephal.* notante Gorræo & Castello. Vide etiam *Sanitas*.

Hygieinos, ὑγιεινός, idem, quod ὑγιής, *sanus*, salubris, sanabilis.

Hygiene, ὑγιεινή, vocatur *methodi medicinalis pars* prior, quæ tractat modum *sanitatem conservandi* in sanis per certas indicationes & congrua media, quemadmodum posterior appellatur θεραπευτική, *curativa*, quæ monstrat modum sanitatem recuperandi in ægris per certas indicationes & congrua remedia. Vide *Dogm. M. Gen. Part. IV.* & alios Institutionistas. *Salubre* corpus apud Medicos dicitur tripliciter, ut subjectum, ut caussa, ut signum. Gal. *in art. Med.*

Hygieros, ὑγιηρός, idem, quod ὑγιεινός, *sanus*, salubris. Legitur in Hipp. de semine, *de A. L. & Aq. XXXVII.* 1. *& l. de morbo sacro*, *V.* 9. Opponitur τῷ νοσηρῷ, morboso.

Hygra, emplastra liquida, ut xeria arida. Joan. Ruellius *in nomenclatura rei veterinariæ*.

Hygrasia, ὑγρασία. Vide *Humor*.

Hygredon, ὑγρηδών. Vide *Humor*.

Hygremplastra, ὑγρέμπλαστρα, vocantur *liquida Emplastra*, quæ opponuntur ξηροῖς, xeriis, sive siccis, & legitur hæc vox apud Plin. *l. XXXIV. H. N. c.* 15.

Hygroblepharicus, ὑγροβλεφαρικός, epitheton ductuum seu ostiolorum novorum in utriusque palpebræ extrema ora sive interna parte repertorum, quos Borrichius *Hygrophthalmicos* vocat, de quibus vide Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. *p.* 512.

Hygrocirsocele, ὑγροκιρσοκήλη, significat herniæ speciem compositam ex *aquosa* & *varicosa*, quando & circa venas ad testes excurrentes varicosæ tricæ oriuntur & humor copio-

pioſus in ſcroto ſimul colligitur. Gal. *in def. Caſtell.*

Hygrocollyrium, ὑγροκολλύριον, vocatur *collyrium liquidum* ex humidis medicamentis magna ex parte conſtans. Vide *Collyrium*. Æginet. *l.* 3. *c.* 22.

Hygrometrum, ὑγρόμετρον, proptie eſt machina curioſa phyſico-mathematica, qua humiditatis gradus diverſi menſurari aut ponderari ſolent *Hygroſcopii* etiam nomine veniens, cujus aliquot exempla exhibet Cl. Sturmius *in Collegio Curioſo Tentam. XIV.* Verum non inepte nomen hoc etiam tribuitur a Celeb. Vvedelio conſtitutioni partium ex vulnere fractura læſarum & jam curatarum debiliori, in quibus diverſus aeris humidioris ſtatus longe ferme certius ac artificiali machina percipitur, unde etiam cutim vivum Thermometrum & *Hygrometrum* appellare non dubitavit, *Phyſiolog. c.* 4. *p.* 70. *c.* 7. *p.* 162. *& cap.* 11. *p.* 402.

Hygromyron, ὑγρόμυρον, nomen unguenti *humidi* odorati, cujus deſcriptio, notante Gorræo, habetur apud Aet. *l.* 16. *c.* 114.

Hygrophobia, ὑγροφοβία, idem, quod *Hydrophobia*, ita vero dicta, quia non ſolum aquæ, ſed cujuſvis liquoris metus a cane rabido morſos infeſtat. Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 171.

Hygrophthalmicus, ὑγροφθαλμικός, vide *Hygroblepharicus*.

Hygros, ὑγρὸς, vide *Humidus*. In Fœminino ὑγρὰ olim κατ᾽ ἐξοχὴν vocabatur *reſina liquida*, cui opponebatur φρυκτὴ, *frixa*, Gal. *l.* 6. *Meth. med. c.* 2. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2. Dioſc. *l.* 1. *c.* 92. *ſeq. Hygra* quoque, tribuitur medicamentis ophthalmicis, eſtque idem, quod ὑγροκολλύριον, de quibus videatur Scrib. *n.* 37. 38. & Rhod. *in not.*

Hylarchicus, ὑλαρχικὸς, eſt epitheton Spiritus Mundi univerſalis, ab Henr. Moro Anglo ita dictus, qui materiam primam regit & diſponit, *in Enchirid. Metaphyſ.* quamvis hodieque ſint, qui illum Spiritum rejiciunt.

Hyle, ὕλη, ſignificat *materiam*, & quicquid ſub artis Medicæ præcepta cadit, eaque omnia, quibus cum in ægris, tum in ſanis utimur, recte *Materia Medica* dicitur, ὕλαι τῆς τέχνης, Gal. *com.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. Aliquoties etiam Latino idiomate occurrit in Petr. Aponenſ. *Conciliat. Controverſ.* imprimis *diff.* 16. ὕλη quoque dicitur *Sylva* & materia in ſylvis cædua, unde ὑλοτόμος, *lignator*, qui in ſylvis ligna cædit. *Hyle* Paracelſo etiam *materiam* ſignificare videtur *de morb. foſſorum lib.* 2. *c.* 2. *Theatr. Chym. T. II. p.* 145. In ſpecie quoque Lapis Philoſophicus *Hyle* vocatur, Rob. Vallenſis *de veritat. Alchemiæ T. I. Theatr. Chym. pag.* 26. Unde & mixtura illa in operatione Spagyrica circa Lapidem Philoſophicum, ſive maſſa ex terra alba ſoliata fermento & ſpiritu conſtans, alias *Chaos* dicta, *Hyle* quoque vocatur. Libav. *Synt. A. Ch. l.* 7. *c.* 8. *& Apoc. Herm. P. Poſt. Tom. II. Oper.* Libav. *pag.* 340. Plura de *Materiis Chymicis* videantur in Bekheri *Oedipo Chymico per totum*. Jungi poterit quoque Theatrum Chymicum & loca in Indicibus inquiri.

Hylomaneo, ὑλομανέω, idem, quod καθυλομανέω, frondibus luxurio, vide ſupra *Cathylomaneo*.

Hylonomos, ὑλόνομος, epitheton ferarum in ſylvis victum quæritantium, Hippocr. *l.* 2. *de diæt. XX.* 2. ubi junguntur καὶ ἀγρόνομα, in *agris viventia*.

Hymen, ὑμὴν, in genere ſignificat *membranam*, & coincidit cum vocabulis χιτὼν, & μῆνιγξ, quamvis & differentiam aliquam docuerit Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 4. Eſt autem *membrana* in genere pars ſimilaris, lata, plana, alba & dilatabilis, ex portionibus colliquamenti ſeminalis viſcidis & humidis producta, Barth. *d. l.* ubi plura de hac materia. In ſpecie *Hymen*, ὑμὴν, vocatur *Clauſtrum virginitatis*, *Eugium*, & ſiquæ ſunt alia nomina, quæ videantur apud Caſp. Rejes *Camp. El. q.* 39. *n.* 11. A quibuſdam quæſtio movetur; An revera talis membrana in medio perforata in ſinu virginum muliebri detur: & an non potius caruncularum 4. myrtiformium cohæſio per membranulas pro hymene ſit habenda. De hoc dubio videatur Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 31. Caſp. a Rejes *d. l.* negativam defendit, item Joh. van Horne *Microc.* §. 69. D. D. Hoſmann. *Diff. An. ad h. l. p.* 286. 288. Lullius *Hymenis* nomine inſignivit ignem peculiarem clauſum in unica fornacula humidum, vaporoſum, continuum ac digerentem, quem ſufficere docet ad Magiſterium Spagyricum Lapidis Philoſophici, teſte Dionyſ. Zachario *in opuſculo, Theatr. Chym. Tom. I. contento p.* 731. Tunica quoque interior fœtum involvens Amnios dicta ὑμὴν vocatur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 42.

Hymenodes, ὑμενώδης, *membranoſus*, pelliculoſus. Dicitur de ſanguine valde fibroſo & pituitoſo, Hippoc. *l.* 1. *de morb. mul. XXI.* 2. *XXXIV.* 8. *XXV.* 1. *XLV.* 14. *LXXXIII.* 4. explicatur per ὑμένων ἀνάπλεων, plenus pelliculis. Uſurpatur de urina *membranacea*, *Coac. t.* 83. *&* 582.

Hyoides, ὑοειδὴς, rectius ὑψιλοειδὴς, a figura lite-

literæ Græcæ υ. cum ὑοειδὴς potius figuram, aut formam suis referens significet, recte monente C. Hofmann. *com. in Gal. de V. P. n.* 494. Dicitur os bicorne, pluribus officulis contextum, ad radicem linguæ situm, ut sit firmamentum linguæ & laryngis musculorum. Junge Bartholin. *lib.* 3. *Anat. c.* 12. Vocatur & *Lambdoides* ab inversa litera Græca Λ, item *Os gutturis*, *gulæ*. Gal. *l. de muscul. diffect. c.* 13. Appellatur & *Pharyngethron*, *l. de vocal. dissect. cap.* 6.

Hyophthalmos, ὑόφθαλμος, i. e. *Suis oculo similis*, præter Botanicam significationem, qua Afteri Attico tribuitur, dicitur quoque de gemma quadam ex speciebus τῶν ἀχατῶν, sic dicta, quod intus suillum oculum repræsentet. Gorræus.

* *Hyoscyamus*, quibusdam ἀδαρίας. Salmas. in Solin. Est herba frequentissima in Italia, quæ sulphure atque oleo cum tenui, tum crasso divisibilitatis, rarefactionis, atque expansionis capaci abundat: ideoque ad lethargum inducendum vim habet: Dementare etiam observatum est.

Hyothyroides dicuntur Musculi rimam Laryngis dilatantes, quorum descriptio videatur apud Barth. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *p.* 459. & alios.

Hypacticos, ὑπακτικὸς, vocatur facultas medicamenti *alvum subducens*, & ita idem est cum ὑπήλατος, de quo nomine p. p. Prius legitur apud Gal. *l.* 5. *S. F. c.* 2.

Hypacuo, ὑπακούω, significat *obtempero*, cedo. Usurpatur ab Hipp. de morbo, aut materia morbifica remediis cedente, v. g. *l.* 2. *Prorrh. XLIII.* 2. *l.* 4. *Epid. XXV.* 6. *lib.* 7. *XXII.* 7. Jung. Foes. *p.* 634.

Hypæthros, ὕπαιθρος, significat *locum sub dio*, designatum ob deambulationem, quæ loca Græci & περιδρομίδας, appellarunt, in quæ per hyemem sereno cœlo ex xysto athletæ prodeuntes exercebantur. Lang. *lib.* 1. *ep.* 51. εὐνὴ ὕπαιθρος, cubile *sub dio*, legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 50.

Hypago, ὑπάγω, *subduco*, proprie significat; sed in foro Medico tropice dicitur de alvo fluida, κοιλίη ὑπάγουσα. Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 13. Vide *Subductio*.

Hypaleiptron, ὑπάλειπτρον, instrumentum vocatur illitorium, sive *Specillum*, quo ad illinendum utimur, vulgo *Spatha*. Hippocr. 1. *de artic. t.* 45. *l.* 2. *de morb. mul. L.* 9. ubi generaliter pro *Specillo* sumi videtur. Alibi vero vocavit ὑπαλειπτρίδα μήλην, *l. de superfœt. XIII.* 1. Jung. Erotian. *in Onomast. pag.* 56. *a.* qui ὑπάλειπτον legit, quod reprobat Foes. *Oecon. p.* 635.

Hypaleipton, ὑπάλειπτον, vocatur medicamentum, quod illini potest, vulgo *Linimentum*. Hipp. *l. de Ulcer. XIV.* 3.

Hypalgeo, ὑπαλγέω, non simpliciter doleo, significat, sed *subdoleo*, vel profundum vel clandestinum dolorem in aliqua parte denotans. Ita de corde usurpavit Hipp. *l.* 3. *Epid. sect.* 2. *ægrot.* 12.

Hypanconion, ὑπαγκώνιον, dicitur *pulvillus*, *qui cubito subjicitur*, quasi *subcubitalis*, quemadmodum ὑπαυχένιον, qui cervici supponitur. Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 64.

Hypantheros, ὑπανθηρὸς, id est, *subfloridus*, sive aliquatenus floridus. De sputo subcruento & subrubro usurpavit Hippocr. *l.* 2. *Epid. f. II.* 21.

Hypaphonos, ὑπάφωνος, vocab. rarissimi usus, significans vel *subabsurdus*, non consentaneus, h. e. intempestivus, importunus; vel *horrendus*, quemadmodum Lind. versio reddidit. Hipp. *Coac. t.* 321. Alii legunt ὑπώδυνον. Vide Hollerii *Comm. ad h. l.*

Hypar, ὕπαρ, dicitur de eo, quod visu cognoscitur. Pertinet ad proverbialem locutionem ὕπαρ καὶ ὄναρ, h. e. *vigilans* & *somnians*, quo usus Hipp. *in Leg. III.* 7. 8.

Hypauchenion, ὑπαυχένιον, vocatur *pulvillus*, *qui cervici supponitur*, Gal. 2. *de fract. t.* 64.

Hypeccauma, ὑπέκκαυμα, *fomitem*, fomentum proprie significat. Tropice vero & alimenta sic dicuntur, quia veluti ligna igni, calido nativo pabulum subministrant. Hipp. 1. *aph.* 14. Jung. Dieter. *num.* 359.

Hypeclyoma, ὑπεκλύομαι, significat *paulatim exsolvor*, aut subinde debilis fio, deinde vero rursus ingravesco. Dicitur de palpitationibus. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XLI.* 5.

Hypelæon, ὑπέλαιον, *olei fex* seu *fordes*.

Hypelatos, ὑπήλατος, *dejectorius*, dicitur de medicamentis alvum subducentibus; estque idem, quod καταστατικὸς. Legitur apud Hipp. *l.* 4. *de morb. XXX.* 16. & 2. *de R. V. I. A. t.* 11.

Hypenantiosis subcontrarietatem significat, sive mutuam repugnantiam. Hipp. 2. *aph.* 22. Jung. Dieter. *n.* 860. Ita indicata dicuntur indicantibus ὑπεναντία, *subcontraria*, Lind. *Ex. IV.* §. 19. Nota propos. ὑπὸ, quæ limitare videtur contrarietatem.

Hypene, ὑπήνη, *barbam* significat *sub mento* sive pilos a mento pendulos. Linden. *Med. Phys. l.* 2. *c.* 13. §. 50. quamvis Gorræus notaverit, etiam labrum superius vocari ὑπήνην, quod & Vesalius affirmat *lib.* 2. *de H. C. F. cap.* 13.

Hypenemios, ὑπηνέμιος, *subventaneus*: quasi a ven-

a vento productus. Epitheton ovorum sterilium, seu irritorum, quæ gallina absque congressu cum gallo concipit & excludit; Dicuntur & *ova Zephyria*, a vento zephyro, quod illum ad horum ovorum generationem aliquid facere creditum fuerit. Aldrovand. *l.* 14. *Ornithol. cap.* 1.

Hyperæoreomæ, ὑπεραιωρέομαι, significat *elevor*, attollor. Hipp. 2. *de fract. t.* 52.

Hyperbolicus, ὑπερβολικὸς, id est, *Excessivus*, dicitur de figura corporis, quoties quatuor membra, Græce κῶλα, id est, *crura* ac *manus*, aut summe extenduntur, aut immo lice inflectuntur, ipsa item spina, cujus partes vertebræ quoque in cervice existunt, cum plus nimium incurvatur, aut extenditur, Gal. *cap.* 1. *in prognost. t.* 13.

Hypercatharsis, ὑπερκάθαρσις, quasi *superpurgatio*, h. e. immodica aut nimia purgatio, ex operatione violentioris medicamenti colliquantis, urentis, stimulantis, Hipp. 5. *aph.* 4. *Coac. t.* 564. Jung. Dieter. *n.* 861. Talem ex usu Mercurialium obortam observavit D. Mollenbroccius *Eph. N. Cur. Ann. I. O.* 54. Plures Autores de *Superpurgatione* vide apud Walther. *Sylv. Med. p.* 764. *seq.* Qualis pœna sit irroganda, qui ex imprudentia vel inscitia *hypercatharsin* effecit, videatur in P. Ammanni *Irenic. p.* 183. *seqq.*

Hypercoryphosis, ὑπερκορύφωσις, significat *eminentiam*, vel protuberantiam. Latine *apex* dicitur *summitas*, *vertex*. Ita *lobi* pulmonum vocantur ab Hipp. ὑπερκορυφώσιες, *l. de Dissection. t.* 7. & Hepatis, *ibid. II.* 3.

Hypercrisis, ὑπέρκρισις, significat *judicationem*, sive *crisin* morbi *excessivam* & acerbiorem, quando natura materiæ morbificæ multitudine onerata evacuationem molitur nimiam, cum periculo graviori conjunctam. Galen. *c.* 3. *prognost. t.* 1. Dicitur & ὑπερέκκρισις, *superexcretio*, *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. *in pr.*

Hyperemeo, ὑπερεμέω, *superevomo* significat. Usurpavit vero Hippocr. de venis sanguinem redundantem effundentibus, *l.* 2. *de morb. XVII.* 2. *XIIX.* 1. Vide *Supervomitus*.

Hypereon, ὑπερῷον exponit Erot. *Onom. p.* 117. per *comnutans*.

* *Hyperemesis*, ὑπερέμεσις, nimia violenta vomitio, qualis in cholera morbo observatur.

Hyperesia, ὑπηρεσία, *ministerium*, officium significat. Usus vero aliquoties Moschion. *de morb. mul. c.* 89. 91. *&c.* de usu partium corporis, sive functione organica.

Hyperetes, ὑπηρέτης. Vide *Minister*.

Hyperetria, ὑπηρέτρια, i. e. *Ministra*. Vocantur hoc nomine fœminæ obstetrici in partu suppetias venientes, quarum ad minimum tres requirit Moschion. *d. l. c.* 51.

* *Hypericon*, ὑπέρικον, herba Italis notissima ex qua ad vulnera, ulcera, ustiones, contusiones sanandas admirandum oleum paratur. Decoctum etiam in multis Pectoris morbis plurimum valere observatum est.

Hyperinesis, ὑπερίνησις, idem quod ὑπερκάθαρσις, *nimiam evacuationem* significat. Ἴνησις enim vacuationem notat. Unde & ὑπέρινος, & ὑπερινούμενος dicitur *immodice vacuatus*. Hippocr. *l. de loc. in hom. LXI.* 12. *in principio*; *l.* 2. *de morb. mul. l.* 6. *Epid. f.* 5. *t.* 32. Galen. *l. de sang. miss. advers. Erasistratum*, *c.* 7. Junge Foes. *pag.* 636. Conf. Gal. *exeg.*

Hyperoa, ὑπερῴα, dicitur *pars oris superior*, estque modice concava, foraminulis pertusa, per quæ a cerebro pituita, sive mucus descendit. Dicitur & *palatum*, item *basis cerebri*, osse sphenoide firmata. Gr. τὸ κατὰ τὴν ὑπερῴαν ὀστοῦν, Galen. *c.* 1. *in* 6. *Epid. t.* 3. & 4. Castell. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12.

Hyperoche, ὑπεροχὴ, dicitur *præstantia*, excellentia, quæ decet Medicum & *Divina* vocatur ab Hipp. *l. de dec. ornat. V.* 17. Hanc egregie exposuit Lindenus, appellans *sublimitatem heroicam*, *Exerc. II.* §. 36. *seqq.*

Hyperorao, ὑπεροράω, proprie significat *prætervideo*, quod prohibuit Hipp. in Medico 6. *Epid. f.* 2. *t.* 25. & mirum, Foes. *in Oecon.* non exposuisse hoc verbum emphaticum, quo indicatur, Medicum non debere temere & ἀπερισκέπτως, *inconsiderate* quicquam aggredi, aut suscipere. Linden. *Ex. XII.* §. 34. *XIII.* §. 6.

Hyperos, ὕπερος, *pistillum* significat, Hippocr. 2. *de fractur. t.* 41. Idem, quod κερκὶς. Vide *Cercis*.

Hyperphero, ὑπερφέρω, significat *emineo*, exto. Hipp. *l.* 7. *Epid. XLI.* 14. quamvis in edit. Lind. legatur ὑπερέχεται, fortassis mendose, pro ὑπερφέρεται. Foes. *d. l.*

Hyperphyes, ὑπερφυὴς, supra naturam & indolem alicujus rei excedens. Usurpatur de ægritudine, Græce κακοπαθείη, dicta, eaque gravissima, *l. de vet. med. XIX.* 5. Latine *Immensus* reddi potest.

Hypersarcosis, ὑπερσάρκωσις. Vide *Excrescentia*. Hinc & ulcus, quod habet *carnem excrescentem*, vocatur ὑπέρσαρκον, Gal. *l.* 2. *Meth. Med. cap.* 2. & *l.* 3. *cap.* 6.

Hypertoneo, ὑπερτονέω, significat supero, *superemineo*, Gal. *in Exeg. dict. Hipp.*

Hyperydros, ὑπέρυδρος, significat nimis a-

quosus, aqua collecta distentus, Hippocr. *l. de affect.* 12. quamvis mendose legatur in Lind. ὑπέρυθρον.

Hyperythros, ὑπέρυθρος, significat *subrubrum*. Legitur apud Hipp. 3. *Epid. s.* 3. *t.* 70. & *l.* 6. *Epid. s.* 3. *t.* 29. Lind. vocavit *rubrum dilutum*. *Ex. V.* §. 57.

Hypexodos, ὑπέξοδος, dicitur *alvi secessus*, alvi fluxus. Hipp. *l.* 2. *Prorrh. XXXII.* 3.

Hypezocos, ὑπεζωκὼς, *succingens*. Dicitur de membranis, quæ aliis partibus sunt *succinctæ*, v. g. Pleura costas *succingit*. Ab his differunt διαφράττοντες, *distinguentes*, ut sunt, Diaphragma, Mediastinum, Gal. *l.* 5. *Anat. adm. c.* 8. & *l.* 7. *c.* 2.

Hyphæmos. Vide *Subcruentus*.

Hyphe, *Hyphos*, ὑφή, ὕφος, Vide *Tela*.

Hyphegesis, ὑφήγησις, est *præitio* & *deductio* quædam. Sic dicitur Hippocr. via, quæ reliquæ puerperii purgationi sternitur, per illa, quæ primum cum fœtu eruperunt, *l. de nat. puer. XII.* 7.

Hyphydros, ὕφυδρος, idem, quod *Hydropicus*. Hipp. *l.* 2. *Prorrhet. II.* 12.

Hypnelos, ὑπνηλὸς, *somnolentus*, vide *Somnolentia*.

Hypnobates, ὑπνοβάτης, *Somnambulo*. Vide *Noctambulo*.

Hypnodes, ὑπνώδης. Vide *Somnolentus*, *Somnolentia*.

Hypnologica, ὑπνολογικὴ, vocatur a Lindeno pars tertia Diætieticæ somni & vigiliæ salubrem usum tractans *in Manuductione ad Medicinam* a D. D. G. Chr. Schelhammero *in part. poster. introduct. Conring. edita pag.* 92.

Hypnopoeos, ὑπνοποιὸς, idem, quod ὑπνωτικὸς, *somnum efficiens*. Legitur apud Dioscorid. *l.* 1. *cap.* 1. Vide *Hypnoticus*.

Hypnos, ὕπνος, *somnus*, quid significet, notum est. Pertinet inter res nonnaturales, seu caussas indifferentes sanitatis & morborum, cujus essentia consistit in quiete & vacatione actionum sensitivarum potissimum & locomotivarum, dependens a spirituum animalium illis functionibus destinatorum materiali præsentia, vel etiam activitate debita deficiente. Dividitur in *somnum* naturalem & præternaturalem. Plura de *somni* natura & differentiis legi possunt apud Th. Willis *Tr. de An. Brut. P. I. c.* 16. *Dogm. nostra Med. Gen. P. V. c.* 4. *d.* 2. *p.* 621. *seqq.* & in specie de præternaturali, Charlton. *Ex. Pathol. VII.* §. 4. Jungatur etiam, si placet, Dieter. *n.* 863. Lind. *Ex. VII.* §. 39. *seqq. XVI.* §. 230. Helmontii sententia de *somno* videri potest *tr. Jus Duumviratus n.* 14. *seqq.*

Hypnoterion, ὑπνωτήριον, nomen est Epithematis Hepatici apud Aetium de cura splenis indurati, teste Gorræo *in defin.*

Hypnoticus, ὑπνωτικὸς, dicitur de eo, quod somnum conciliat, idem, quod ὑπνοποιὸς, Latin. *somnifer*, aut *somnificus*. Ita vinum somniferum vocatur, Dioscor. *l.* 5. *c.* 11. Medicamenta ὑπνωτικὰ sunt, quæ somnum faciunt. Coincidunt cum *Narcoticis*, nisi quod hæc violentiora saltem somnifera denotent, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. cap.* 19. Vocantur & *Colica*, *l.* 7. *de C. M. L. cap.* 5.

Hypo, ὑπὸ, præpositio, significans *sub*, quod tamen in vocabulis compositis accipiendum est non solum ratione loci inferioris, sed etiam sæpe exponendum de modo remissiori & leviori, quod ex subseqq. nonnullis vocabulis innotescet, & rectissime animadverterunt C. Hofmannus *in Comm. ad Galen. de V. Part. n.* 1062. & Lind. *XII.* §. 69. imo Gal. ipse *cap.* 3. *in* 1. *Prorrhet. t.* 3.

Hypobæno, ὑποβαίνω, significat *subeo*, h. e. subjicior, veluti fundamentum supponor. Occurrit apud Hipp. *in Mochlic. XI.* 11. ubi etiam opponitur τῷ ἐπιβαίνειν. Foes. *p.* 637.

Hypoblepo, ὑποβλέπω, significat *leviter suspicio*, & usurpatur de illis, qui per somnum apertis quodammodo sunt oculis, quod languentium & extreme affectarum virium, aut nimiæ resiccationis est indicium, Hipp. *Coac. t.* 64. Vide *Hypophasis*.

Hypoborborizo, ὑποβορβορίζω, significat aliquod murmur sentio, *submurmuro*, Hippocr. *Coac. t.* 62.

Hypobrychios, ὑποβρύχιος, significat *submersus*, latens, in profundo delitescens. Usurpatur vel de partibus corporis, v. gr. venis, Hippoc. *l. de venis XXIII.* 5. vel de febre delitescente, *l.* 1. *Epid. s.* 3. *t.* 10. Adde Foes. *d. l.*

Hypocapnisma, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμὸς, i. e. *Suffumigatio*. Vide *Suffimentum*. Legitur apud Moschion. *de morb. mul. c.* 54.

Hypocarodes, ὑποκαρώδης, Lindenus vertit *Subsoporatus*, qui quodammodo caro vel sopore gravi detinetur. Legitur apud Hippocr. *Prorrhet. sect.* 3. *t.* 62. *Coac. t.* 259. & ὑπερκαρώδης *l.* 3. *Epid. ægrot.* 4. *vel sect.* 2. *t.* 1. Vid. Foes. *Oecon. p.* 309. 310.

Hypocatharsis, ὑποκάθαρσις, significat *levem per alvum purgationem*, & ita opponitur ὑπερκαθάρσει, quamvis non possit negari, quandoque etiam simpliciter sumi pro omni inferioris alvi purgatione, Hipp. *l. de ulcer. IV.* 6. Confer ad Gal. *l.* 4. *meth. med. c.* 6.

Hypocaustum, ὑπόκαυστον, proprie significat *bal-*

balnearium, vel *vaporarium*, quod fub fuo pavimento habet fornacem, qua mediante calefacit. Confer. ad Lang. *l.* 1. *ep.* 50. Rhod. *ad Scribon. n.* 60. quomodo Henric. a Deventer *Hypocaustum* acceperit, videatur *in suis observation. obstetrical. cap. XXVI. p.* 93. Nimirum pertinet ad fellam parturientium. Hodieque tamen fumitur pro omni conclavi, quod mediante fornace calefieri poteft, vulgo *Stube*. Jul. Alex. *l.* 28. *salubr. cap.* 8. cujus ufum an Itali, Galli, & qui eos fectantur, prægnantibus fatis rationibus improbent, dubito.

Hypocephalæon, ὑποκεφάλαιον, *pulvinum*, aut *pulvinar capiti supponendum* fignificat, Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCIV.* 10.

Hypocerchaleon, ὑποκερχαλέον, fignificat *asperitatem* quandam *stridulam* in faucibus & afpera arteria. Hipp. *l.* 7. *Epid. XI.* 7.

Hypoceros, ὑπόκηρος, *impurus*, interitui & morti obnoxius, idem, quod ὑπάκηρος, quod ἀκηράτῳ, *puro*, fincero opponitur, fignificat, *de morb. sacr. IV.* 54.

Hypochasco, ὑποχάσκω, proprie fignificat *ore subhianti sum*, & aliquantulum aperto, uti folent illi, qui mente aliquo acriter contendunt, & tota cogitatione ac oculis eam in rem defiguntur. Hinc & fignificat *suspicor*, fufpecto, animadverto, Hippocr. *l.* 4. *Epid. XXVII.* 14.

Hypocheirios, ὑποχείριος, fignificat ægrum, qui medico tractandum fe fubmittit, Hipp. *l. de Medico*, *I.* 34.

Hypocheomenos, ὑποχεόμενος, i. e. *suffusus*, five fuffufione in oculo laborans. Gal. *l.* 6. *de tu. san. c.* 9. *in fine*.

Hypochloromelas, ὑποχλωρόμελας, dicitur, qui ex pallido aliquantulum nigricat, *subpallide nigricans*, ex mifta humorum, melancholici & biliofi, in fanguine abundantium difpofitione originem ducens. Occurrit apud Hippocr. *l.* 6. *Epid. f.* 3. *t.* 21. Vide Gal. *in comm. ad h. l.*

Hypochloros, ὑπόχλωρος, fignificat *ex virore aliquantulum pallescens*, Hippocr. *d. l.* Lat. *Subviridis*.

Hypocholos, ὑπόχολος, *subbiliosus*. Dicitur de colore, eftque fignum corporis extenuati, Hippocr. *l.* 6. *Epid. f.* 3. *t.* 29. Gal. *in comm. ad h. l.*

Hypochondriacus, ὑποχονδριακὸς, dicitur & de morbis, & de ægrotis. Inter morbos antecellit nomine quidem notiffima *affectio hypochondriaca*, ὑποχονδριακὸν πάθημα, alias *flatulenta affectio*, *Mirachialis* Arab. dicta, & fi melancholia conjuncta fuerit, *Melancholia Hypochondriaca* appellata. Qualis autem fere morbus fit, nondum adeo perfpectum. Eft enim tanta congeries fymptomatum diverforum, ut quædam plane contrariari invicem videantur. Hinc & apud veteres plerumque accufatur ἀντιπραξία vifcerum, h. e. adverfæ functiones. Hujus morbi defcriptionem ex vulgari veterum & quorundam recentiorum opinione vide paffim in practicorum fcriptis, præfertim Sennert. *lib.* 3. *Med. Pr. Part. V. sect. I. per totum* & de *melancholia hypochondriaca lib.* 1. *P. II. c.* 12. Malach. Geigerum, Joh. Freitag. & P. Zacchiam integris tractatibus de hoc morbo. Junge Dieter. *d. l.* Cafp. a Rejes *C. El. quæst.* 73. *n.* 17. *& seqq.* aliofque plures. Nonnulli recentiorum hunc affectum aliter defcribunt. Ita Thom. Willis inter fpafmodicos affectus refert, & ita morbis cerebri annumerat *in Patholog. Cerebri c.* 11. Nath. Highmorus vero morbum ventriculi effe ftatuit *in Epistola de Hysterica & Hypochondriaca passione*. Mihi falvo aliorum judicio hanc addere libet defcriptionem: *Affectio Hypochondriaca* eft morbus valde complicatus & compofitus ex diverfis fpeciebus, præfertim vero ex intemperie varia partium primariarum corporis & obftructionibus vifcerum, glandularum, vaforumque in hypochondriis, congeriem plurimorum graviffimorumque quandoque fymptomatum, præfertim actionum naturalium, vitalium & animalium læfarum, cum copiofa flatulentia, murmure, ructibus acidis, fputatione continuata, alvi ficcitate, urina tenui, quandoque vero valde lixiviofa & tincta, interdum & cum delirio melancholico conjunctam habens & proveniens a mixta & inter fe pugnante fermenti in ventriculo, fanguinis & fucci nervofi impuritate heterogenea, ad malignitatem lentam, & putredinem magis minufve vergente. In concreto pro ægrotis morbo jam defcripto correptis paffim fumi legimus. Ita *in Ephem. N. Cur. Ann. I. Obs.* 63. 80. *Ann. II. O.* 66. *&c.*

Hypochondrion, ὑποχόνδριον, quafi *Subcartilagium*, alias Celfo *præcordia*, quamvis minus congrue. Ita vero dicitur ea pars corporis, quæ fub coftis fpuriis & ilia ufque utrinque protenditur, non folum mufculos, fed & interna vifcera comprehendens, Foef. *p.* 645. Dividitur in dextrum & finiftrum, quamvis *Hypochondrium* fimpliciter & κατ' ἐξοχὴν pofitum Hipp. pro dextro fumferit, propter prærogativam, tefte Gal. *c.* 2. *in* 3. *Epid. hist.* 2. uti Linden. notavit *Ex. IV.* §. 84. Adde Diet. *n.* 874.

Hypochorema, ὑποχώρημα, ὑποχώρησις. Vide *Dejectio*. Dieter. *n.* 874. Linden. *Ex. XIII.* §. 244. *seqq.* 255.

Hypochrus, *subpallidus*, subflavus, Hippocr. *l.* 6. *Epid. f.* 3. *t.* 21. C. Hofm. C. *de V. P. n.* 1062.

Hypochyma, *Hypochysis*, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, Latine *suffusio*. Vide *Cataracta*. Quomodo differat a *glaucomate*, vide in *Glaucoma*. Rhod. *ad Scribon. n.* 38.

Hypochytos, ὑπόχυτος, epitheton vini, estque idem, quod διάχυτος οἶνος, de quo supra in *Diachytos*.

Hypocoelon, ὑπόκοιλον, dicitur pars cavitati oculorum, quæ κοῖλον dicitur, subjecta. Latine *Subcavum*, Gorr. Lind. *Med. Phys. l.* 2. *c.* 10. §. 85.

Hypocophosis, ὑποκώφωσις, Latine *subsurditas*, *surdastritas*, si licet fingere, idem, quod βαρυηκοΐα, *obauditio*, difficultas auditus. Vide *Cophosis*. Forest. *l.* 12. *Obs.* 12. *Schol.*

Hypocranium vocatur abscessus suppuratio inter cranium & crassam sive duram cerebri meningem, & prolixius una cum Vomica Hypocrania describitur ab Arnoldo Bootio *in Observat. Medic. de Affectibus omissis cap. I. & II.*

Hypocrinomæ, ὑποκρίνομαι, Hipp. idem est, quod ἀποκρίνομαι, *respondeo*, indico. Hipp. *l.* 7. *Epid. XV.* 29. *lib.* 2. *de fract. t.* 11. 64. 68. Foes. *p.* 639.

Hypoderis, *Hypodermis*, ὑποδερίς, ὑποδερμίς, idem significant, quod ὑποδερίς, id est, cuticulam, quæ obtegit clitoridem instar præputii ex Hesychio & Ruffo Lind. *Medic. Physiol. l.* 2. *art.* 15. §. 142. *pag.* 320. vide *Epideris*.

Hypodesis, ὑπόδεσις, dicitur *subligatio*, estque fascia, quæ ante injectas plagulas applicatur, Hippoc. 2. *de iis*, *quæ in medic. t.* 24. & Galen. *in comm. ad hunc locum*.

Hypodesmis, ὑποδεσμίς, idem, quod ὑπόδεσις, *subligatio*, sive fascia ante plagulas adhibita. Hippocr. *d. l. f.* 3. *t.* 3. Gal. *in comm.* Opponitur τῷ ἐπιδέσμῳ, de quo supra, *Epidesmos*. Hipp. *d. l. t.* 39.

Hypodexis, ὑπόδεξις, vocatur *susceptio*, vel exceptio familiaris, idem, quod ὑποδοχή. Legitur apud Hippoc. *l. de dec. orn. XI.* 19.

Hypodyscolor, ὑποδύσκολος, id est, *paululum gravior*. Usurpatur de signo. Hippoc. *Coac. t.* 189. & notat *aliquanto malignum*.

Hypodysphoros, ὑποδύσφορος, significat *submolestus*, aliquantulum implacidus & corporis incontinentia jactatus. Hippoc. 1. *Prorrhet. f.* 2. *t.* 4.

Hypogastrion, ὑπογάστριον, vide *Abdomen*, *Erron*. Est ima pars imi ventris, quæ ab umbilico ad pubem & pudenda porrigitur, Hippoc. 4. *aph.* 80. Latine *Sumen*.

Hypoglossis, *Hypoglossium*, ὑπογλωσσίς, ὑπογλώσσιον, item ὑπογλωττίς, physiologicam & pathologicam habet significationem. Secundum illam ὑπογλωσσίς dicitur inferior pars linguæ, maxillæ adhærens, ubi affectus, Rana dictus, oriri solet. Lind. *l.* 2. *Med. Phys. c.* 13. §. 73. in qua significatione quoque accipi videtur apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. XI.* 3. Unde & affectus dictus ὑπογλωσσὶς βάτραχος, *rana sub lingua* vocatur Aetio *Tetrabil.* 2. *l.* 4. *c.* 39. Ab hac quoque significatione contigit, ut medicamenta quædam Arteriaca dicta sint ὑπογλωττίδες, id est, *sublingualia*, *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 1. Scribon. *n.* 110. Vocantur & a Critone *Hypoglossida*, Forest. *l.* 15. *Obs.* 32. *Schol. fine*. De his vide & I. Dan. Horstii *Dispens. Pharm. Part. I. c.* 20. *p. LXXXIIX.* Pathologice vero significat ὑπογλωσσίς tuberculum sub lingua, sive partem inferiorem linguæ intumescentem. Hippoc. *l.* 2. *de morb. XXXI.* 1.

Hypoglutis, ὑπογλουτίς, dicitur Anatomicis *carnosa* ea *pars*, quæ *sub natibus* deorsum femur versus pertendit. Gorr.

Hypogyon, ὑπόγυον, ἡ ὑπογύιον, significat id quod est præ manibus, vel *quod instat*, Hippocrat. *l.* 7. *Epid. XXIIX.* 13. 26. *XXIX.* 2. ubi Linden. vertit per morti propinquus; quod tamen textus ipse non videtur exigere.

Hypolambano, ὑπολαμβάνω, significat 1. *deprebendo*, Hippocr. *l. de Medico VIII.* 2. deinde *suscipio*, *subeo*, Hippocrat. *l.* 1. *de morb. XI.* 14. Ita ὑπολαβὼν ῥῖγος, rigor sensim *subiens*, vel invadens legitur, *lib.* 5. *Epid. X.* 22.

Hypolampsis, ὑπόλαμψις, significat aliquem *obscurum fulgorem*, qualis observatur in tumore Hydropico, Hipp. *l.* 4. *Epid. XX.* 1.

Hypolaparos, ὑπολάπαρος, aliquantulum *mollis*, *subvacuus*, significat, & usurpatur ab Hippoc. de hypochondriorum molli extensione, *lib.* 1. *Epidem. ægr.* 2. *l.* 3. *ægr.* 3. & *l.* 4. *XXVI.* 1. Foes. *pag.* 639.

Hypoleibomæ, ὑπολείβομαι, idem, quod ὑποστάζω, *aliquantum destillo*, defluo, Hippocr. *lib.* 1. *de Morb. Mul. LI.* 2. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.*

Hypombros, ὕπομβρος, significat vel *subtus madidus*, & dicitur de osse ὑπόπυῳ, subpurulento, Gal. *d. l.* & Erotian. *Onom. p.* 117. *c.* vel potest etiam significare *leviter madidum*.

Hypomia, ὑπωμία, dicitur de eo, quod superiori humeri parti subjacet, aut ipsi humero, Gal. *d. l.*

Hypomnema, ὑπόμνημα, vocatur *Commentarius*.

tius, recensio & domestica adversaria eorum, quæ memoriæ caussa sibi quisque ex lectione Autorum collegit, & seorsim connotavit, Libav. *Apoc. Herm. Part. I. in proœm.* C. Hofm. *in comm. ad Gal. V. P. n.* 869.

Hypomysaros, ὑπομύσαρος, hoc est *subolidus*, subfœtidus, aliquantum graveolens. Hippoc. de excrementis usurpavit.

Hypomyxon, ὑπόμυξον, vocatur articulus muco obductus, *mucosus*, Hippoc. 1. *de art.* 30.

Hyponoema, ὑπονόημα, significat *animo conceptam opinionem*, vel *suspicionem*, Hippoc. *l.* 2. *Prorrhet. IV.* 2.

Hyponomos, ὑπονόμος, dicitur de *ulcere subtus depascente*, & cuniculoso. Græci enim ὑπονόμους vocant locos & canales subterraneos, opertas fossas & cloacas. Gorr.

Hyponos, ὕπονος, ἡ ὑπόνητικος, dicitur *asellus suppositus*, sive *succula supposita*, qua fit extensio ad superiora. Pertinet ad Chirurgiam veterum, Hippoc. *in Mochlic. XXII.* 1. ubi Linden. legit ὑπότονος.

Hypopelios, ὑποπέλιος. Vide *Sublividus*.

Hypoperipsychon, ὑποπεριψύχων, vocatur, qui in exteriori habitu vel *ambitu corporis levi frigore tentatur*, Hipp. 1. *Prorrh. s.* 2. *t.* 49. & *Coac. t.* 134.

Hypophacodes, ὑποφακώδης, lentis colorem referens, vel *lenticolor*, Hippoc. *l.* 2. *Epid. t.* 75. qualem colorem habent plerumque lienosi. Foes. *p.* 643.

Hypophasia, ὑποφασία, illum oculorum motum significat, quo vel per vices vix ipsi oculi apparent, vel lucem oblique & tenuem intromittunt.

Hypophasis, ὑπόφασις, dicitur *suspectio*, vel *subapparitio*, quando inter dormiendum album in oculo subapparet, Hippoc. 1. *Progn. t.* 11. verbo ὑποφαίνομαι, *subappareo*, quod in eadem significatione legitur 4. *aph.* 52. Jungatur Dieter. *num.* 873. Tales homines vocantur alias ὑποβλέποντες, *Coac. t.* 64. Vide *Hypoblepo*.

Hypophaulos, ὑπόφαυλος, *aliquantum vitiosus* & pravus. Usurpatur de victu vulgari & mediocri. Hippoc. 1. *de fract. t.* 45.

Hypophero, ὑποφέρω, geminam apud Hipp. obtinuit significationem: unam, quando denotat *suffero*, *tolero*, *l.* 2. *Epid. s.* 2. *t.* 35. & *l.* 1. *de Morb. mul. C.* 37. alteram, qua significat *labasco*, labor, titubo, *l. de intern. aff. XXXIX.* 11. Vide Foes. *p.* 644.

Hypophora, ὑποφορὰ, vocatur Galeno *ulcus dehiscens*, hoc est, profundum, fistulosum, quod ex defectu repletionem exigit, *l. Introduct. c.* 3. & *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. *princ.* Nonnulli tamen ὑποφορὰν de *alvi dejectione* dici arbitrantur, teste Foes. *d. l.* & apparet ex Hipp. *Coac. t.* 302.

Hypophthalmion, ὑποφθάλμιον, vocatur pars oculis subjacens, quæ in cachecticis, & hydropicis intumescere solet. Occurrit apud Hippocr. *Coac. t.* 139. *l.* 1. *de morb. mul. XXV.* 7. *l.* 2. *III.* 3. *IX.* 3. Idem fere significat, quod ὑπόγειον, de quo supra. Foes. *d. l.* Est & ὑποφθάλμιον idem, quod ὑπώπιον, de quo p. p. Forest. *l.* 11. *Obs.* 8. *Schol.*

Hypophtheiromenos, ὑποφθειρόμενος, dicitur longo tempore contabescens, sive *leviter subtabescens*, apud Hippocr. *l.* 1. *Epid. s.* 1. *t.* 17. quamvis potius legendum videatur ὑποφερομένων, h. e. *perferentium*, notante Foes. *ad h. l.* & *in Oec. d. l.*

Hypophysis, ὑπόφυσις. Vide *Subortus*.

Hypopicros, ὑπόπικρος, *subamarus*, Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Crambe agrestis*.

Hypopion, ὑπώπιον, vocatur *Sugillatio* sub oculis, quando sanguis sub cutem effunditur, ex solutione venarum continuitatis, & ita sub cute efflorescit. Estque ex τῶν ἐκχυμωμάτων, Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 1. *in princ.* Non vero confundendus hic affectus cum ὑποπύῳ, de quo postea. Vide Forest. *l.* 11. *Obs.* & *Schol.*

Hypopleurios, ὑποπλεύριος, idem, quod πλευρὰ, *Pleura*, membrana costas & latera thoracis succingens. Gorr.

Hypopsapharos, ὑποψάφαρος, *subasper*, sive aliquantum asper. Galen. *in exeg. voc. Hippocr.* Gorr.

Hypopsathyros, ὑποψάθυρος, significat *aliquantum friabilis*. Quod vero Hippocr. de excrementis alvi usus sit, mirum, quod in expositione ita sese torqueant Interpretes, cum textus mihi satis videatur perspicuus, qui est 1. *Prorrhet. s.* 3. *t.* 24. ubi alterum epitheton ὑγρὰ declarat prius, scil. intelligenda esse excrementa, quamvis crassis portionibus scatentia, propter admixtas humidas tamen portiones copiosiores minus cohærentia, sed dissolubilia. Jung. Galen. *in comm.* Foes. *Oec. pag.* 646.

Hypopsopheo, ὑποψοφέω, *strepitum edo*, aut facio, v. gr. inter potandum, Hippoc. *Coac. t.* 62.

Hypopsychomæ, ὑποψύχομαι, significat *leviter* refrigero. Gorr.

Hypoptychtheis, ὑποπτυχθεὶς, *corrugatus*, complicatus in sinus & rugas significat. Hippocrat. *l. de nat. mul. VII.* 1. & *l.* 2. *de morb. mul. XI.* 10.

Hypopyon, ὑπόπυον, dicitur *suppuratio* in genere.

nere. In specie vero de pure in oculis congregato quoque usurpatur, & quidem sub cornea oculi tunica, quod inflammationis consequens interdum esse solet. Galen. *lib.* 14. *M. Med. c.* 19. Gorr. *in def.*

Hypopyrrhos, ὑπόπυῤῥος. Vide *Subrufus*.

Hyporinion, ὑποῤῥίνιον, partes sub naso dicuntur & *Mystax*. Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 62.

Hyporisma. Vide *Emborisma*.

Hyporrhysis, ὑπόῤῥυσις, defluxio, vel *subfluxio* dicitur Hippoc. quando vel humores, vel etiam pars solida sensim deorsum labitur, 1. *de iis*, *q. in med. t.* 19. Idem, quod καῤῥυσις. Foes. *p.* 640.

Hyposapros, ὑπόσαπρος, *subputris*, fere idem, quod *putris*, quia opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Hippocr. *l. de int. aff. l.* 17. Legitur & 2. *Prognost. t.* 42.

Hyposarcidios, *Hyposarca*, ὑποσαρκίδιος, ὑποσάρκα, idem, quod *Anasarca*, species Hydropis, totum corpus infestantis. Vide *Anasarca*. Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 111. & *l.* 1. *de Morb. III.* 8. Parac. vocatur *Hyposarca*, idem *Undimia*, cujus naturam deduxit ex elemento aquæ mucilaginoso & congelato, *l.* 4. *Paragraphor. c.* 1. 2. *seqq.* & in Scholiis *ad h. l.* scripsit, *Undimiam* nihil aliud esse, quam alumen resolutum, secunda species aluminis, qua intumescunt rasletæ manuum ac pedum, & tota facies.

Hyposeismos, ὑποσεισμός. Vide *Succussatio*.

Hypospadiæos, *Hypospadias*, ὑποσπαδιαῖος, ὑποσπαδίας, dicitur, cui glans non recta, sed sub vinculo vel freno illo, quod κύων, canis, sive κυνοδέσμιον vocatur, (vide *Canis*) perforata est. Hinc qui sic affecti sunt, urinam anterius reddere nequeunt, nisi pudendum ad pubem reflectant. Ægin. *l.* 6. *c.* 74. Gorræus. At Gal. *l.* 15. *de V. P. c.* 3. ὑποσπαδιαίους, esse dicit, quibus ob vinculum, quod ad finem virgæ habent, meatus seminalis est contortus, & ita ob læsa genitalia steriles sunt, non quod semen fœcundum non habeant, sed quod in virgæ flexibus hærens ferri prorsus nequeat recta in uterum, quam rem curatio ipsa comprobat: Vinculo enim obscisso generant. Vide C. Hofmann. *comm. ad h. l. n.* 1061. *seq.* I. Alex. *not. ad Gal. d. l.* Verum *Hypospadiæos* dari penitus negat P. Ammann. *Irenic. p.* 147.

Hypospathismos, ὑποσπαθισμός, dicitur incisio tribus divisionibus facta, supra frontem ad pericranium usque, nec tamen tribus illis lineis, vel sectionibus frontem incidisse satis est, sed subjicienda etiam est spatha, unde sectioni huic inditum nomen fuit, & per subditas partes trasmittenda, totumque id spatium usque ad pericranium, quemadmodum prolixius modum illum docet Æginet. *l.* 6. *c.* 5.

Hyposphagma, ὑπόσφαγμα, idem, quod ἀπόσφαγμα, proprie dicitur sanguis, qui colligitur ex jugulato animali vasculo exceptus, & in cibum varia conditura paratur. Hinc & foramen, quod jugulo infligitur, dicitur ὑποσφάξ, vel ὑποσφάγιον, Casp. Hofmann. *ad Gal. V. P. n.* 1114. Unde & in specie rholi vel atramenti sepiæ sedimentum ὑπόσφαγμα vocatur, Galen. *in Exeg. voc. Hippoc.* Linden. *Ex. V.* §. 27. Pathologice tamen usus obtinuit, ut *Hyposphagma* significet *suffusionem cruoris*, & *sugillationem* in oculi tunica adnata, ex plaga illata, & solutione continui vasculorum per illam excurrentium. Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. Ægin. *l.* 3. *c.* 22. ubi & *venarum commercii divortium* appellatur. Eorum, qui sic affecti sunt, proprium symptoma est, quod quæcunque videant, rubra esse putent. Vide *Hæmalops*. Obiter non possumus dissimulare, quod non videamus, quid obstet, quominus omnis *sugillatio* hoc nomine ὑποσφάγματος venire possit, cum sit una eademque ratio generationis.

Hyposplenos, ὑπόσπληνος, dicitur, qui aliquantulum lienosus, & tumore lienis laborat, *Subsplenicus*, Hippoc. *l.* 2. *Epid. II.* 16. *l.* 3. *ægr.* 6. *post stat. pestil. l.* 1. *XIII.* 6.

Hypostasis, ὑπόστασις, Latinis *sedimentum*, vocatur crassior urinæ portio, & contentum in urina residens, quamvis & *nubecula* mediam regionem occupans, aut *enæorema*, sive *suspensum*, sub *hypostasis* nomine comprehendatur. Variat vero *hypostasis* in sanis & ægris; de qua varietate legatur Willis *Ex. de Urin. c.* 3. & 5. Multas quoque ὑποστάσεως differentias præternaturales collegit Foes. *p.* 641. *seq.* quarum tamen explicationes pleræque singulis suis literis initialibus *in hoc Lexico* invenientur. Fallitur vero Paracelsus, quod *Hypostasim* urinæ scribat esse excrementum renum. *Paramir. lib.* 3. *tract.* 4. cum in sanis nihil aliud sit, quam congeries filamentorum succi nutritii superflua, uti Willis hoc rectissime docuit. Interdum & ὑπόστασις significat *retentionem*, subsistentiam & suppressionem excernendi alicujus, v. gr. Hippoc. 2. *de artic. t.* 59. 2. *Prorrhet. X.* 8. *Coac. t.* 109. aut *suppositionem* partis solidæ, vel corporis alius durioris. 3. *de artic. t.* 92. *Mochlic. XV.* 4. & ita idem est, quod ὑπόστασις, de quo p. p.

Hypostathme, ὑποστάθμη, significat crassius sedi-

dimentum in liquoribus, quale est Amurca in oleo, fex in vino & cerevisia, sedimentum crassum in urina, quod alias ὑπόστασις dicitur & ὑποστάθμις. Suidæ. Legitur apud Dioscorid. *de sedimento urinæ l. 2. c. 99.*

Hypostellomæ, ὑποστέλλομαι, significat *subtraho*, demo, evito, caveo, refugio. Hippoc. 1. *aph.* 11. 4. *aph.* 6. 7. 8. Dieter. *n.* 870.

Hypostema, ὑπόστημα, idem, quod ὑπόστασις, *sedimentum* in urina, ap. Hipp. *l. de crisib. I.* 8. *VI.* 1. 2. *VII.* 4.

Hypostrophe, ὑποστροφή, geminam obtinet significationem. Vel enim notat *conversionem* corporis, quando æger sese convertit, Hippocr. *l.* 7. *Epid. XLI.* 17. *XLII.* 32. *l.* 4. *de artic. t.* 14. Vel idem significat, quod ὑποτροπή, de quo postea, vide *Hypotrope*, i. e. *Recidiva*. Hinc ὑποστροφώδεα, dicuntur, quæ recidivas facere solent. Hippocr. *l.* 2. *Epid. f. III.* 72. *lib.* 4. *XIIX.* 20. *l.* 6. *f.* 2. *t.* 22. Foes. *pag.* 643.

Hyposyrizo, ὑποσυρίζω, significat aliquem exiguum sibilum edo, quasi *subsibilo*. Hipp. *l.* 7. *Ep. XV.* 5. *XXI.* 6.

Hypotasis, ὑπότασις, dicitur Latin. *Suppositio*, *Subtentio* alicujus, ut alteri sit veluti fundamentum, Hippocr. 2. *de fract. t.* 66. a verbo ὑποτείνω, *subtendo*, *suppono*, quod legitur 3. *de artic. t.* 50. *l. de ulcer. IIX.* 3. Hinc & ὑποτεταμένον ξύλον, lignum *suppositum* dicitur, *t.* 49. & de osse suræ, 1. *de fract. t.* 18. Adde Foes. *d. l.*

Hypothenar, ὑποθέναρ, id est, *subvola*, pars ea manus est, quæ opponitur volæ manus, & Gr. θέναρ dicitur, Galen. *l. Introduct. cap.* 10. quamvis Linden. dubitet, quid proprie denotet, cum alii montem lunæ, sive quod inter carpum & minimum digitum interjacet; alii omnes monticulos sub singulis digitis ab indice ad minimum denotare existiment. *Med. Physiol. l.* 2. *cap.* 14. §. 85. Musculus quoque adducens pollicem alter dicitur *Hypothenar* Riolano, apud Barthol. *lib.* 4. *Anat. c.* 12. *p.* 577.

Hypothesis, ὑπόθεσις, significat *suppositum*, aut principium aliquod in arte, vel scientia loco fundamenti constitutum. In qua significatione etiam accepit Hippocrat. *de vet. medic. II.* 13. 15. *XXII.* 1. *XXVI.* 13. Lat. *Opinio*.

Hypotheton, ὑπόθετον, dicitur medicamentum, quod ano h. e. extremo intestini recti immittitur, sive sub forma glandis, sive pastilli, sive turundæ id fiat. Latinis dicitur *Suppositorium*. Græcum vocabulum legitur apud P. Æginetam *l.* 7. *c.* 12. *fin.* & Rolfink. O. & M. *Spec. Comm. l.* 7. *sect.* 1. *c.* 28. Vide *Glans*, *Suppositorium*.

Hypotinagmos, ὑποτιναγμός, idem quod ὑποσεισμός, vide *Succussatio*.

Hypotrimma, ὑπότριμμα, est edulii genus, ex variis rebus leviter tritis & contusis constans, quod etiam τρίμμα, seu *Intritum* dici potest. Linden. *Ex. X.* §. 78. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de diæta XXXIV.* & *l.* 3. *XXV.* 10.

Hypotrope, ὑποτροπή, item ὑποστροφή, dicitur *morbi reversio*, reciprocatio, & usitatius *Recidiva*, quando scil. prioris morbi caussa non perfecte remota, aut ablata, ob ejus novam collectionem morbus, qui ad sensum videbatur extinctus, evidenter repetit & recurrit. Dicitur & ὑποτροπιασμός, Hippoc. 4. *aph.* 36. a verbo ὑποτροπιάζω, *revertor*, *d. l. aph.* 61. *l. de intern. aff. l.* 87. *III.* 5. 7. Jung. Dieter. *n.* 871. 872.

Hypotrygos, ὑπότρυγος, h. e. *aliquantulum fæculentus*. Hippoc. *l.* 4. *Epid. XIV.* 10.

Hypoxeros, ὑπόξηρος, *subaridus*, aliquantum siccus, significat. Nec video, quomodo expositio Galeni ad hoc epitheton quadret, quando explicavit per ἐπανώτερον, ὑπόκοιλον, cum textus Hippocratici talem expositionem non exigant. Legitur vero *lib.* 1. *de fractur. t.* 38. *l.* 4. *de art. t.* 61. *Mochlic. XV.* 2. *l. de Helleborismo* 12. *l.* 6. *Epid. f. VIII. t.* 49. *l.* 7. *Epid. XIII.* 18. *Coac. t.* 369. 378.

Hypozoma, ὑπόζωμα, h. e. *membrana succingens*, v. g. Diaphragma.

Hypozygume, ὑποζυγοῦμαι, significat *subjugor*. Diciturque de *osse jugali*, quod ζύγωμα Gr. dicitur, ubi os a maxilla superiori procedens cum eo osse, quod sub aurem annexum est, *subjugatur*. Hipp. 2. *de artic. t.* 5. Inde ὑποζύγιον, *jumentum* dicitur de animalibus quadrupedibus, quæ ad labores rurales jugo connectuntur, v. gr. Boves. Galen. 1. *aph.* 15.

Hypsiloides, ὑψιλοειδής, pro *Ypsiloides*. Vide *Hyoides*.

Hypsophonos, ὑψίφωνος, dicitur, qui clara voce aut sonora præditus est, *l.* 1. *Epid. f. II. t.* 78.

Hyptiasmos, ὑπτιασμός, duplicem habet significationem. Vel enim notat *supinum decubitum*, sive *resupinationem*, Hipp. 2. *de fractur. t.* 22. Adde Gal. *Comm. ad h. l.* qualis decubitus super ventrem utplurimum in morbis malum habetur signum. Avic. *l.* 4. *fen.* 2. *tr.* 1. *c.* 42. Vel significat *ventriculi eversionem*, cum nauseabundus cibum fastidit & rejicit, Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3. ubi vomitum

ex genere τῶν ὑπτιασμῶν, *supinitatum* esse scripsit. Vid. Foes. *pag.* 647. Jul. Alex. *l.* 7. *Sal.* *c.* 7. Sumitur & synonymice pro *singultu* conjungiturque cum λυγμῷ apud Solenandr. *sect.* 1. *consil.* 16. & ex hoc notante Theoph. Boneto *Anatom. Pract. l.* 3. *sect.* 5. *Obs.* 1. *p.* 755. quamvis in mea editione Solenandri ὑπτιασμὸς legatur, quod vitiosum esse e Lexicis patet.

Hypulos, ὕπουλος, dicitur de ulcere, sub cujus cicatrice delitescit sanies, *ulcus sub cicatrice latens*. Hipp. *l. de Medico IX.* 4.

Hypurgeo, ὑπουργέω, significat *subservio*, officium administro, vel suppetias alteri eo. Hippocr. *l. de Arte I.* 10. *V.* 10. *X.* 7. *lib.* 3. *de Morb. XIIX.* 63. *l.* 6. *Epid. s.* 5. *t.* 2.

Hypurgia, ὑπουργία, recte dicitur *officium Medici* sive ministerium aut *administratio*, respectu scilicet naturæ, cui primæ debentur etiam in sanitatis negotio. Usus Hipp. *l. de dec. ornat. IX.* 17. *X.* 9. *XI.* 14. *XII.* 3.

Hys, ὗς. Vide *Porcus*.

Hysma, ὗσμα, *pluviam* significat, Hippocr. *l.* 1. *Epid. s.* 1. *t.* 6. Junge Foes. *d. l.*

Hystera, ὑστέρα, ἡ ὑστέρη, vocatur *Uterus*, ea pars corporis in hypogastrio sita, in qua fit conceptio, & ad humani generis propagationem necessario attributa. Appellatur & *matrix*, item *vulva*, quamvis hoc vocab. potius de exteriori pudendo muliebri sumi soleat. *Uteri* descriptionem pleniorem vide in Anatomicis scriptis, præsertim Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 28. 29. 30. Rolfink. *O. ac Meth. part. genital. P. II. cap.* 11. *seqq.* Vanum antiquorum est commentum, *uterum* esse viscus adeo animatum, ut sit velut animal quoddam in animali, uti scripsit Aretæus *l.* 2. *Acut. c.* 11. quam opinionem etiam hodieque obstetrices & aliæ mulieres sciolæ non patiuntur sibi eripi. Hunc omnium muliebrium morborum caussam dixit Hippocr. *in princ. lib.* 2. *de morb. mul.* quod alias *libr. de locis in homine* annexum est. Intelligi vel efficientem, vel materialem, sive subjectum. *Uterum* e sede sua prolapsum & e corpore prominentem aliis frustra tentatis remediis feliciter & absque vitæ periculo amputatum fuisse a Michaele Angelo Rota, Medico Veneto, & Anton. Molinetto Anatomico Patavino testatur Henr. a Moinichen *Observ. Med.* 4. annexa Cultro Lyseri *Anatom. p. m.* 200.

Hysteralges, ὑστεραλγὴς, dicitur de eo, *quod uteri dolorem excitat*, & usurpatur in specie de aceto. Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 39.

Hysterergia, ὑστερεργία, Rof. Lentilio, qui nomen hoc licentiose finxit, significat actionem Naturæ, quam præcedente cura cum intenderet, post longius plerunque temporis spatium producit, vel Medicus illius subsecuturæ in solatium ægrorum morbo chronico correptorum spem facit, etsi quandoque falsam, & prolixius de hac *hysterergia* disserit *in Miscell. Medico-Pract. Part. II. p.* 474. *seqq.*

Hystericus, ὑστερικὸς, *Uterinus*. Generaliter dicitur de omnibus morbis *uterinis*, & de ægris, quæ illis morbis correptæ sunt, Dieter. *n.* 879. Specialiter vero & usitatius accipitur de *suffocatione uteri* & *strangulatione*, Græce πνὶξ ὑστερικὴ dicta, cujus morbi natura quamvis sit intricatissima, mihi tamen videtur præ aliis illum explicasse Vuillis *in Patholog. Cerebri cap.* 10. Inque hoc solum hallucinatum esse, quod in affectionibus *hystericis* uterum falso accusari scripserit, cum tamen in seqq. expresse fateatur, quandoque hunc affectum ab uteri culpa dependere. Poterit vero affectus ille hoc modo describi: *Suffocatio uterina* est congeries quamplurimorum symptomatum, præprimis actionum animalium & vitalium diversimode & gravissime læsarum, proveniens a concursu morborum diversorum, cerebri, cordis, & uteri, propter succi nervosi & sanguinis impuritatem, & motum inordinatum, per effluvia explosiva, aut etiam congelativa ex retentis vitiosis portionibus seminalibus, aut sanguineis menstruis collecta inductum, genitorum. Jungatur & Barbett. *Pr. Med. lib.* 4. *c.* 9. De symptomatum farragine lege etiam Dieter. *d. l.* Casp. a Reies *C. El. Q.* 46. & 79. Fœminæ quoque *suffocatione uteri* laborantes vocantur ὑστερικαί. Hipp. 1. *Prorrhet. s.* 3. *t.* 27. *Coac. t.* 349. 554. Medicamenta quoque contra morbos uterinos vocari *Hysterica*, patet ex Dispensatoriis, Libav. Schroder. Fr. Hofm. & aliis. E novissimis etiam Iunken in ea esse sententia legitur, *suffocationem uterinam* & alios *uteri* morbos vulgo creditos exceptis vitiis sanguinis menstrui esse potius lieni & vitiatis sanguini spirituibusque animalibus adscribendos, *Chym. Exp. Cur. Part. II. sect.* 1. *c.* 21. *p. m.* 730. *seqq.* Enimvero nobis videtur, hos & alios suffragantes committere fallaciam oppositorum.

Hysteron, ὕστερον, vocatur *Secundaria*, estque idem, quod τὸ δεύτερον. Vide *Deuterion*. Usurpatur & in plur. num. τὰ ὕστερα. Galen. 5. *aph.* 35.

Hysterotomotocia, ὑστεροτομοτοκία, dicitur *Partus Cæsareus* sive Cæsar. Vide *Cæsar*, & ὑστεροτομία, sectionem ipsius uteri in genere significat.

Hystrix, ὕστριξ, nomen est animalis, cujus duæ

duæ conftituuntur fpecies, terreftris alia, alia marina. Vocatur & *Porcus fpinofus*. Hujus defcriptionem & ufum in cibo & Medicina tradit Aldrovand. *lib. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 38.* Vivum quoque Ann. 1685. Norimbergæ & hic Altdorfi fpectare licuit ex India allatum, fi fides habenda ejus poffeffori, corpore nigricante, & aculeis elegantibus variegatis ex albo & nigro colore conftans. Vocavit autem *Sayda*, & confirmavit, quod potu plane abftineret.

I.

JAcens, κατακείμενος, dicitur proprie de corporis, aut membri fitu, vel pofitu, cum ceffatione actionum, mufculis & tendinibus propriarum, Gal. *l. 2. de mufcul. c. 7.* Qua ratione & καθίζειν huc pertineat, vide apud C. Hofm. *Com. Gal. de V. P. n. 123.* Aures *jacentes* vocantur, quæ nondum fubriguntur, Scribon Larg. *n. 13.* Tropice Natura *jacens* Helmontio dicitur, quando morbus in gradum furrexit, & naturæ nupfit intime, h. e. quando caufa morbifica fupprimere conatur vires vitales, five flammam vitalem, *tr. Natura Cont. nefcia n. 45.*

Iacinthus, pro *Hyacinthus*. Vide fupra. Lang. *l. 3. ep. 1. c. 6.*

Jactatio, ἀλύκη, ῥιπτασμός. Vide *Alice*. Dicitur & *Jactare*, Gr. ῥικνοῦν, quod fere idem eft, ac divergere, Hipp. *3. de artic. t. 95.* Alias *jactatio* quoque fignificat *gloriationem*, vel laudem propriam. Hinc & Gal. a nonnullis *Jactator* dictus fuit tefte Ant. Muf. Brafavolo *in indic. ad Gal. libros*.

* *Jaculatio*, ῥῖψις, quo nomine apud Platonem quandoque omnis five lapidis, five jaculi, five alicujus alterius projectio venit: nihilominus duas præcipuas illius fpecies effeciffe videtur 8. de legl. dial. alteram τοξικὴν, alteram ἀκόντισιν vocans, quarum duarum Apollinem, atque Æfculapium præfides extitiffe tradit Galenus: nos cum Mercuriali primam fagittationem, fecundam jaculationem cunctos fere latinos fecuti nuncupabimus. Quod medico fcire non inutile eft, hoc erat exercitationis genus, quo aut fagittarii folis brachiis fe movebant, aut jaculatores in jactu brachia contorquebant, extendebantque. Et præterea dorfum, nec non femora pedibus immotis flectebant, quemadmodum temporibus noftris, quos pali jaculatores appellant factitare videmus. Utrique tamen in hujufmodi exercitationibus non paucis viribus indigebant: unde non fine ratione Hippocr. l. de A. L. A. multos ex Scythis præ impotentia humiditatis humerum, neque arcum intendere neque telum contorquere potuiffe tradidit. Porro medicinæ gymnafticam jaculationes, atque fagittationes pro fanitatis adminiculis in ufu habuerit licet apud auctores raro fcriptum inveniatur) inde tamen conjicere poffumus, quod Antiqui, referente Galeno eofdem medicinæ & fagittationis, jaculationifve Deos Apollinem nempe, & Æfculapium, ut modo dixi, effecerunt.

Jaculus, ἀκοντίας, nomen ferpentis venenofiffimi, cujus defcriptionem, venenum, & ufum in Medicina tradidit Aldrov. *Hift. ferp. & drac. l. 1. c. 13.*

Iænoma, ἰαίνομαι, fignificat *refocillor*, translatione facta a plantis & herbis, quæ pluvia aut rore perfufæ reficiuntur, & veluti exhilarantur. Ufus Hipp. *l. 1. de morb. mul. XCV. 4.* Jung. Foef. *Oec. p. 276.* Lindenus vero prorfus contrariam tribuere conatur huic verbo ἰαίνεσθαι fignificationem, videlicet quod denotet *deficere*, folvi, fatifcere, & fere idem effe quod κατὰ ὕπνον. *Ex. XIII. §. 140. 141.* Proprie alias fignificat *fervefio*, calefio, uti patet ex Henric. Stephani *Thefauro Græco-Latino. T. V. p. 1065.*

Jalappa, *Jalapium*. Vide *Gialappa*.

Ialemos, ἰάλεμος, *frigidus*, nullius pretii. Dicitur de Medico inepto, qui nullam medendi rationem fequitur, ab *Ialemo*, Calliopes filio, qui in carmine fuit ineptiffimus; unde proverbium: *Ialemo frigidior*. Ufus Gal. *l. de præcognit. ad Pofthum. c. 3.* Jung. Erafm. *Adag. Chil. II. cent. 10. proverb. 86.*

Iamblichi fales, ἰαμβλίχου ἅλες, dicitur genus falis ex multis rerum generibus compofiti, cui vis maxima humores crudos concoquendi. Compofitionis vero hujus inventor fuit *Iamblichus*. Parabatur vero ex falis ammoniaci lib. j. falis Cappadocici ℥. vj. piperis ℥. iij. zinziberis ℥. iij. fem. cnici fcrupulis xvij. feminis erucæ fcrupulis fedecim, ammii, hyffopi, cacuminum thymi, phylli, femin. apii, petrofelini ana fcrupulis xviij. origani uncia una, filphii fcrupulo j. Contundantur atque cribrentur. Gorræus. Dofis cochleare unum, cum ovis forbilibus, aut alio liquore.

Janitor, πυλωρός. Vide *Pylorus*.

Janitrix. Vide *Porta Vena*.

Janua, θύρα, quid fit, notum eft. Ufus Hipp. ad repofitionem articulorum, uti patet ex *1. de art. t. 23.*

Iaomæ, ἰάομαι, fignificat fano, *medeor*, curo; Hipp. *2. aphor. 22. & 6. aphor. 12.* Ab hoc verbo & *Ars Medica* & *Medicus* nomina fua

acceperunt. Dieter. *n. 399.* de quibus p. p.

Japonica Vernix dicitur parata ex Gummi Laccæ spiritu vini rectificatissimo dissoluto, Morley *Coll. Chym. Leid. c. 508.*

Iaspis, ἴασπις, gemma dicitur, seu lapis pretiosus, opacus, sed multorum generum. Dioscor. *l. 5. c. 160.* septem numerat. Plin. vero *l. 37. c. 9.* plures recenset, quæ omnia collegit & excerpsit Rul. *in Lex.* Plura de *Iaspidis* differentiis vide apud Chiocc. *in Mus. Calceolar. sect. 3. p. 253. seq.* ubi etiam de virtutibus hujus lapidis differit. De viridis *Iaspidis* facultate peculiari adversus stomachi eversionem legatur Gal. *l. 9. de S. Fac.* §. *Iaspis viridis*. Langius vero existimat, per *Iaspidem viridem* intellexisse Galen. *Smaragdum*, *l. 2. ep. 49.* De singulari virtute sanguinem sistendi vide Hildan. *Cent. 3. Obs. 2.* Quod *Iaspis* cariosus fiat, testatur *Observ. in Eph. Nat. Cur. Ann. I. Observ. 154.*

Iatraleiptes, ἰατραλείπτης, vocatur *Medicus unguentarius*, vel *reunctor*, qui unguentis & perfrictionibus corporis morbos curat. Talis fuit Diotas, teste Gal. *l. 7. de C. M. S. L. c. 5.* Et hujusmodi curandi ratio dicta est ἰατραλειπτική, primum instituta a Prodico, Selymbriæ nato, Æsculapii discipulo, uti narrat Plinius *lib. 29. H. N. cap. 1.*

Iatreon, ἰατρεῖον, Ion. ἰητρεῖον, Hippocrati dicitur *Officina Medici*, vel Medica, in qua, quæ ad chirurgiam pertinent, potissimum tractantur, & locus, in quo chirurgia exercetur. Hipp. *l. 1. de iis, q. in Medicatr. t. 5. l. 1. Epid. f. 1. t. 16.* Latine *Medicatrina*. Confer & ad Linden. *Ex. X. 2. 128.*

Iatrice, ἰατρικὴ, scilicet τέχνη, id est, *Ars Medica*, Dieter. *n. 399.* Vide *Ars*. Ita vocavit Hipp. *l. de flatib. III. 1.* Latine etiam *Medicina* communiter vocatur, quamvis hoc vocabulum etiam pro remedio haud raro sumatur. De definitione & divisione, aliisque præliminaribus ad *Medicinam* spectantibus videantur passim institutionistæ, & inter hos Sennert. Casp. Hofmann. nec non nostra Dogmata Medicinæ Generalia *in Præliminaribus*. Jungatur & Liud. *Medic. Physiolog. lib. 1.* ceu Introductionem ad *Medicinam* comprehendens.

Iatrochymicus, ἰατροχυμικὸς, quasi *Medicus Chymicus*, ponitur pro *Chymiatro*, Libav. *tr. de igne Natur. c. 33.* Ita & *Iatrochymia* legitur apud Jacob. le Mort *Chymiæ Medico Phys. c. 1. p. 2.* & *Iatrochemia* in Joh. Conrad. Barchusen *Pyrosophia*, ad differentiam Metallurgiæ, quemadmodum constat *ex Actis Eruditor. Lips. de Anno 1698. m. Decemb. p. 559. seq.*

Iatrophysicus, ἰατροφυσικὸς, est epitheton scriptorum quorundam Medicis & Physicis utilium, & legitur de quibusdam a Marco Florentinio editis *in Act. Erud. Lips. An. 1702. m. Dec. p. 514.* v. g. de canicularibus diebus, de polypo epidemico cordis &c.

Iatros, ἰατρὸς, vocatur *Medicus*, quo nomine non solum venit is, qui morbos curat, quæ quidem significatio vocis stricta & propria est; sed usu quoque receptum est, ut & qui sanitatem conservat, ἰατρὸς appelletur, qui alias ὑγιεινὸς vocari solet. Plura de Medici persona, officio, proprietatibus, ornatu, vide apud Hipp. *l. de Medico*, *de decenti ornatu*, Dieter. *d. l.* Lind. *Ex. I. II. & III.* C. Hofm. *Orat. 2. Isag. de Officio Medici*.

Ibex, ἴξαλος αἴξ, dicitur *Capra sylvestris*, cujus descriptionem & usum in Medicina tradit Aldrov. *l. 1. de quadrup. bisulc. c. 13.* Nonnullis appellatur *Capricornus*.

Ibis, ἶβις, nomen avis Ægyptiæ, ciconiæ valde similis, ad aquas, præsertim Nilum fluvium, degentis, cujus ulterior descriptio cum usu in cibo & Medicina habetur in Aldrov. *l. 20. Ornithol. c. 3.* Qua ratione avis hæc aquam marinam, aut Nili pleno gutture absorbeat, & in anum rostro intruso eructet, atque ita clysteris usum docuerit, legi potest apud Lang. *l. 2. ep. 2.*

Icelos, ἴκελος, idem, quod ὅμοιος, *æqualis*, *similis*, Hipp. *l. 2. de morb. mul. LXIIX. 3.* & *l. 2. XXV. 27. l. 3. Epid. f. 3. l. 23. l. t. de R. V. I. A. t. 35.* Nonnulli cum aspiratione legunt ἵκελος.

Icesion. Vide *Hicesion*.

Ichneumon, ἰχνεύμων, nomen animalis quadrupedis amphibii, quod alias *Lutra Ægypti* vocatur, cujus descriptionem, usumque in cibo & Medicina tradit Aldrov. *l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 14.* Meminit & Galen. referens inter pugnacia animalia, & cum aliis concertantia, *l. 5. de decr. Hipp. & Plat. c. 5.* *Ichneumonem* utriusque sexus genitalia habere, testatur ex Æliano Casp. a Rejes *C. Elys. q. 48. n. 5.*

Ichnos, ἴχνος, dicitur ima pedis pars, quæ *vestigium* etiam Latinis dicitur, item *solea*, cutis illa pedis dura, crassa, & callosa, Galen. *c. 2. de fractur. t. 10.* unde & *Vestigium* pro ipso *Pedio* ponitur, Vesal. *l. 1. de H. C. F. c. 33.* quamvis & Hippocr. usurpet de *solea* artificiali, ex pelle non admodum dura parata, *4. de artic. t. 9.* Jung. Foes. *p. 292.*

Ichor, ἰχὼρ, vocabulum valde πολύσημον est, ita, ut tam late pateat, quam late vocabul. ὑγρὸν, ἡ ὑγρότης, *humidum*, aut *humiditas*.

ditas. Variam hanc & nimis amplam significationem veluti in fasciculum collegit C. Hofmann. *pec. tractatu de Ichoribus*. Relictis vero aliis significationibus, illas saltem, quæ ad hominem & forum Medicum spectant, paucis exponere libet. Accipitur interdum ἰχὼρ in statu naturali, & Physiologice pro *sero sanguinis*, ὀῤῥὸς, ceu vehiculo, h. e. portionibus aquosis, Galen. *l.* 2. *de Elem. c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 38. Plato *in Timeo*. Interdum Pathologice & in statu p. n. & quidem duplici modo: uno, quando in sanguine saltem copia excedit, & dicitur *ichor mitis*, πρᾶος, unde fit αἷμα ὑδατῶδες, sanguis aquosus: altero, quando præter copiam etiam qualitate acri, salsa & mordaci magis minusve peccat, & vocatur *Ichor acris*, Platoni ἄγριος. Hinc redditur αἷμα ἰχωροειδὲς, aut ἰχωρῶδες sanguis *serosus*, quæ significatio videtur usitatior esse, Galen. *d. l.* Vide Mercurial. *l.* 4. *V. L. c.* 12. Caspar. Hofmann. *d. l.* Foes. *p.* 292. *seqq. Sanies* quoque sive tenuius excrementum ex ulceribus effluens ἰχὼρ vocatur Celso *l.* 5. *c.* 26. Specialissime etiam liquor ille ex vulneribus articulorum, & nervosarum partium cum dolore gravissimisque aliis symptomatibus extillans *Ichor* appellatur, qui alias *Meliceria* dicitur Hildano *tr. de Ichore & Meliceria*. Vide supra *Hydarthros*. Tandem & *Ichoris* vocabulum tribuitur liquoribus ex aliis corporibus destillantibus. Ita succus ex jecinore assato hircino extillans ἰχὼρ vocatur, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. *fin.* Latine *Cruor* dici posset, & Aetius cochlearum magnarum terrestrium destillantem succum ἰχῶρα vocavit, teste Foes. *d. l.*

Ichoroides, ἰχωροειδὴς. Vide *Ichor*.

Ichthya, ἰχθύα, vel ἰχθύα, significat juxta Erotianum *in Onomast. p.* 54. d. *limaturam*, *scobem*, aut ramentum, idem, quod ῥίνημα, ἢ πρίσμα. Alias *squatinæ marinæ pellem* significare dixit Galen. *in exeg. voc. Hipp.* Locus est apud Hipp. de exsectione fœtus, *l.* 4. *Unguis* quoque *ferreus*, vel *uncus*, qui ad fœtus extractionem usurpatur, vel ex squamarum piscis vel ab hami piscatorii similitudine ἰχθύα vocatur, teste Galen. *d. l.* Foes. *d. l.* Gorr. Vocatur alias ὄνυξ. Vide *Onyx*.

Ichthyelæum, ἰχθυέλαιον, i. e. *Oleum ex piscibus*. Joh. Laurent. *Amalth. Onom. p.* 436.

Ichthyema, ἰχθύημα, proprie vocatur *squama* piscium. Tropice vero tribuitur vocab. hoc scobi, *ramentis* & limaturis, & corticum præsegminibus apud Hipp. *l. de ulcer. X.* 1. 2. *XIII.* 7. 8.

Ichthyites, ἰχθυίτης, vocatur lapis quidam, in quo cavitas quædam interius conspicitur exacte in figuram & typum piscis formata, ita ut quasi matricem aut formam exhibeat, cui alia corpora pro recipienda piscis figura imprimenda sunt. Occurrit in *Musæo Societatis Londinensis*, & mentio fit *in Actis Eruditorum Lips. A.* 1682. *p.* 33.

Ichthyocolla, ἰχθυοκόλλα, & nomen piscis est cetacei, ossibus & spinis carentis, cujus descriptio & usus in cibo & Medicina habetur apud Aldrov. *lib.* 5. *de pisc. c.* 4. Deinde ita dicitur *glutinum*, vel ex illo pisce, vel alio glutinoso, qui *Morua* sive *Molva* dicitur (Aldrov. *l.* 3. *c.* 6.) paratum; de cujus usu in Medicina videatur Dioscor. *l.* 3. *c.* 102. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 81. Ad vinorum defæcationem etiam adhiberi, & pro illo usu per aliquot septimanas opus habere maceratione, scripsit Jac. le Mort. *Pharmac. Med. Phys. c.* 10. *p. m.* 80.

Ichthyolithos, ἰχθυόλιθος, lapis dicitur piscis figuram superficiariam exhibens, qualem mihi ostendit hisce diebus in Musæi sui Scrinio Metallorum & Mineralium variorum plenissimo Noribergæ supra laudat. D. D. I. P. Vvursbain.

Ichthyophagus, ἰχθυοφάγος, qui piscium esu delectatur. Legitur apud Forest. *l.* 10. *Observ.* 10. *Schol.*

Ichthys, ἰχθὺς, id est, *Piscis*. Referuntur *pisces* inter alimenta humidiora, præsertim recentes. Dividuntur in marinos, fluviatiles, lacustres. De quibus omnibus vide Aldrov. *Tom. de Piscib.* C. Hofmann. *Instit. Med. lib.* 5. *cap.* 22. & alios.

Icmaleos, ἰκμαλέος, dicitur satis humidus, *humectus*, Hippocr. *l. de nat. puer. XXVI.* 5. 11. *l. de genitura VI.* 2. *VII.* 4. *l.* 1. *de morb. mul. III.* 6. 10. *XVI.* 9.

Icon, εἰκών. Vide *Imago*.

Ictar, ἴκταρ, idem significare Atticis, quod ἐγγὺς, i. e. *prope*, scribit Galen. *in Expositione voc. Hippocr.* quod vero apud Hippocr. *l.* 11. *de morb. mulier.* vox hæc pudendum muliebre significet, sicut Foes. locum invenire non potuit, sic nos etiam frustra inquisivimus. Interea videatur Foesii judicium de hoc vocabulo *Oeconom. p.* 279.

Icterias vocatur gemma aliti lurido similis, ideo existimatur valere contra regium morbum. Est & alia eodem genere liquidior, tertia folio viridi similis, latior prioribus, pene sine pondere, venis luridis. Quartum genus in eodem colore nigris venis descendentibus. Plin. *l.* 37. *H. N. c.* 10.

Ictericus, ἰκτερικὸς. Vide *Icterus*.

Icteritia, idem, quod *Icterus*. *Icteritia rubra* vo-

vocatur etiam erysipelas, apud Vvalther. *Sylv. Med. p.* 572. 779. Alba, idem, quod chlorosis, sive morbus virginum, *d. l.*

Icterus, ἴκτερος, alias *Morbus Regius*, *Arquatus*, *Aurigo*, est affectus p. n. & inter symptomata tertiæ classis, videlicet qualitatum mutatarum referendus. Est enim in toto ambitu corporis externo coloris nativi in flavum permutatio, proveniens a bilis flavæ retentæ diffusione facta, obstructiones vasorum & organorum bilis segregationi dicatorum, & intemperiem viscerum biliosam præsupponente. Dicitur & *Icteritia*. Plura qui de hujus morbi natura, differentiis, symptomatibus, & curatione scire desiderat, ille consulat Practicos, quorum scrinia compilare non est nostri instituti. Quod attinet generalia, legatur Dieter. *n.* 403. Paracelsus *Icteritiæ* naturam deducit e triplici sale in unum commixto, videlicet e vitriolo puto, sale myseo, & liquore sulphuris resoluti, *l. de Icteritiis c.* 1. Helmontius causam *Icteri* collocat in fermento p. n. ventriculi virulento, quod pylorum si male affectat, ut digestiva, simulque distributiva alienentur, *tr. Schol. Hum. pass. decept. c.* 5. Potissima divisio *Icteri* est in *Flavum* & *Nigrum*. Ille etiam intelligitur per *Icterum* simpliciter dictum. *Niger* dicitur a colore cutis lurido, propter bilem corruptam, putrescentem, & portionibus acidis atrabiliariis infectam. Imprimis vero obstructio pancreatis & lienis hic peccant, symptomatisque hujus autores fiunt. Confer *ad Ephem. N. Cur. Ann. I. obs.* 87. Qui *Ictero* flavo corripiuntur, vocantur Hippocrati ἰκτεριώδεις, aut ἰκτερώδεες, *Icterici*, 5. *aph.* 72. ita oculi quoque *auriginosi* hoc nomine veniunt *Coac. t.* 388. *l.* 2. *de morb. mul. LXIV.* 12. Color *auriginosus* corporis, *l. de nat. mul. XV.* 7. *l.* 2. *de morb. mul. XIV.* 7. *XV.* 8. Vide Foes. *p.* 280. *Icterus* quoque vocatur avis, *Galbula* alias dicta, de qua supra, vide *Galbulus*.

Ictis, ἴκτις, æquivocum est. Vel enim idem, quod ἰκτῖνος, & significat avem rapacem, *milvum*, cujus descriptio cum usu in cibo & medicina videatur apud Aldrov. *l.* 5. *Ornith. c.* 15. Galen. *l. de Ther. ad Pis. c.* 9. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 58. Vel denotat animal quadrupes, quod Latine *viverra*, *furo*, & *mustela sylvestris* vocatur, cujus historiam tradit Idem *l.* 2. *de quadr. dig. vivipar. c.* 16. Jung. Forest. *l.* 19. *Obs.* 15. *in Schol.* Vocatur & Putorius & a Scaligero catus fœtens, notante J. J. Vvagnero *in Histor. Helvet. Curios. sect.* 4. *artic.* 2. *pag.* 182.

Ictus, πληγή, vel dicitur de motu arteriæ in pulsu, qui *Diastole* arteriarum vocatur, Galen. *de puls. ad tyr. c.* 4. & *l.* 4. *de dignos. puls. c.* 1. vel usurpatur de læsione quadam violenta, extrinsecus corpori illata, Hipp. 7. *aph.* 14. Ita *ictus* calami, Galen. *l.* 3. *de fac. parab. c.* 100. *Ictus* arenarum, scorpionum, vocantur πληγαί, Ægınet. *l.* 5. *c.* 7. *seqq.* & alibi. Usurpatur & sæpe adjective *ictus*, pro *percussus*, πληκτός. Dieter. *n.* 85. Forest. *Chirurg. Obs. l.* 6. *O.* 22.

Idam, id est, *pulmentum*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Idea, ἰδέα, aliquando & εἶδος idem significat, quod εἶδος, & accipitur cum pro integra alicujus rei natura, ita *Idea morbi* idem, quod *natura morbi*. Gal. 3. *de cus. c.* 4. tum de externa saltem forma, figuratione, conformatione, *l.* 2. *de Usu Part. c.* 17. *in princ.* Vide J. Alex. *annot. in l.* 2. *Galen. de causs. sympt. c.* 2. Helmontius vero & alii ex spagyricæ Philosophiæ sectatoribus per *Ideas* intelligunt imagines, conceptus, simulachra, uno verbo *entia rationis*, Platonicas *Ideas* vocaturi, quas tamen non immerito perstrinxit Libav. *T. IV. Oper.* passim, quæ loca inquirantur *in indice*. Videatur alias Helmont. *tr. de Ideis morbosis* & alibi in scriptis ejus, plura de *Ideis* aut morbis Idealibus reperies. Pluribus etiam varias *Idearum* species tradidit passim *in Oeconomia corporis animalis* Benjamin a Brockhuysen, quæ loca quærantur in Indice.

Ideach, terminus Paracelsicus, cujus significatio an cum *Idea* conveniat, non licet certo affirmare. Dixit vero autor, *Ideach* occurrere in omni planta. *Chirurg. l.* 3. *Tract.* 2. *c.* 2. *fine*.

Idechtrum est etiam terminus Paracelsicus, quo indigitatur primus homo, prima arbor, aut prima creatura uniuscujusque rei ex *Idea* producta, de quo legantur ejusdem *fragmenta Anatomiæ*. T. 8. *Operum*.

Idestrum Paracelso dicitur conjunctio humoralis, naturalis, & minetalis, in composito, quia *Idestrum* sine composito non est. Ita in generatione Tartari durities a salibus mineræ; liquor humeralis vero est *Iaestrum* & conjunctivum, *l.* 1. *de Tartar. tract.* 4. *c.* 2. *in expos.* & *in Schol. ad h. l. referendis*.

Ideus, *Ides*, Paracelso dicitur massa illa & materia prima in creatione, *Chaos* dicta, ex qua omnes creaturæ factæ sunt. *Fragm. Anatom. l.* 1. *Tr.* 1. *c.* 1. *In historia prologi*. Meminit & *l.* 4. *de vit. long. c.* 8. ubi tamen videtur potius ipsum creatorem, vel opificem denotare; & *l.* 1. *de Tartar. tract.* 5. *c.* 1. *fin.*

Idio-

Idiocrasia, ἰδιοκρασία, idem, quod ἰδιοσυγκρασία. Legatur in Jul. Alex. *Indice Tom. I.* Vide *Idiosyncrasia*.

Idiognomon, ἰδιογνώμων, dicitur Hipp. *pertinax*, & in opinione concepta permanens, Hipp. *l. de A. L. & Aq. LVI. 6.* quibus conjunguntur αὐθάδεις, sibi nimis placentes, *LIIX.4.*

Idiopatheia, ἰδιοπάθεια, *proprius affectus*, qui & πρωτοπάθεια, i. e. *primarius affectus*, qui ab alio morbo non dependet, vocatur. Huic opponitur συμπάθεια, vel δευτεροπάθεια, *morbus per consensum*, a priori dependens, Galen. *l. 1. de L. Aff. c. 3.* J. Alex. *in Not. ad h. l.* quamvis Rolf. arbitratus sit, πρωτοπάθειαν & ἰδιοπάθειαν, item δευτεροπάθειαν & συμπάθειαν non esse prorsus synonyma, sed & ἰδιοπάθειαν esse δευτεροπάθειαν. *Ord. ac Meth. Med. Special. comm. l. 2. f. 3. c. 4.*

Idiosyncrasia, ἰδιοσυγκρασία, i. e. *corporum proprietas* & convenientia, & cujuslibet peculiaris temperatura, Galen. *l. 3. meth. med. c. 2.* & J. Alex. *Not. ad ill. loc.* Hanc ineffabilem, sive exactissima scientia comprehensibilem recte dixit idem Gal. *d. l. c. 7. & l. 1. ad Clav. c. 1.* Inexplicabilis singularis temperamenti ratio Philosophis & Medicis ἰδιότης ἄῤῥητος, Rhod. *in Not. ad Scrib. sub fin.* Poterit vero hoc vocabulum exponi de specifica proprietate, quæ adhuc facilius comprehensibilis, & de individuali, sive singulari, quæ omnino certo determinari & describi nequit. Hujus exempla vide passim, v. g. Rolf. *d. l. l. 4. f. 2. c. 5.* Ephem. N. Cur. *Ann. II. O.* 10. 11. 71. 205. *seq.* Casp. Rejes *q. 84. num. 7. 8.*

Idiota, ἰδιώτης, duplicem habet significationem. (1) significat *hominem privatum*, qui nullum munus publicum obit, neque oppido aut genti præest. Græce ἰδιωτοχύμων quoque dicitur. Occurrit apud Hipp. *l. de sal. diæt. t. 1.* Adde Gal. *comm. ad h. l.* & Foes. *p. 277.* Deinde (2) significat rudem, *plebeium*, rei alicujus ignarum, Gal. *l. 1. de S. F. c. 19. & c. 3. in 1. Prorrh. t. 32.* C. Hofmann. C. *in Gal. de V. P. n. 506.* Specialiter vero *Idiotæ* vocantur Medici imperiti, qui contemtores sunt verarum artium, etsi falsarum peritissimi sint professores, Rul. & Iohns. *in Lex.* His in errorem incidere, maxime pronum est. Casp. a Rejes C. *El. Q. 21. n. 15.* Hinc qui hos promovet, reus est omnium errorum, noxarum, & criminum ab illis per inscitiam patratorum, *Quæst. 6. n. 5.*

Idiotropha, ἰδιότροφα, dicuntur animalia, quæ sui generis cibis utuntur. *Diction. Græco-Lat.* Budæi aliorumque.

Idiotropia, ἰδιοτροπία, idem significat, quod ἰδιοκρασία, vel ἰδιοσυγκρασία, vide *Idiosyncrasia*. Legitur apud Franc. Bonamicum *l. 4. de Aliment. c. 33. p. 576. & c. 34. p. 579.* h. e. propria & individualis indoles temperamenti & naturæ.

Idnoo, ἰδνόω, significat *incurvo*, inflecto, intorqueo. Usurpatur ab Hipp. *libr. 1. de morb. mul. III. 2. XXII. 2.* Hinc compositum παριδνόομαι, obtorqueor, *circumsideo*, quod legitur *d. l. LX. 3.* Jung. Foes. *d. l.*

Idos, ἶδος, idem, quod ἱδρὼς, *sudor*. Legitur apud Hippocr. *Coac. t. 106.* quamvis Linden. εἰλεὸς scripserit, volvulus, sed Holler. magis probat ἰδίων, *com. in lib. 3. Coac. t. 31. p. 164.* Unde & verbum ἰδίειν, *sudare*, quod occurrit *l. 1. de morb. mul. LXVI. 12.*

Idroagira, id est, *aqua alkali*. Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Jecoraria, vide *Hepaticus*.

Jecorosus, idem, quod *Hepaticus*. Linden. *Ex. IX. §. 7.*

Jectigatio, παλμὸς, fere idem, quod *palpitatio*, vocatur motus quidam tremulus, inordinatus convulsivus, sive spasmodicus, vel totius corporis, vel cordis, sive partis alterius, proveniens a succo nervoso, vel spiritu animali in fibris nervosisque aliis partibus per halitus acidos, nitrosos, agitato & irritato. Helmont. quoque speciem *Caduci* vocavit *tr. de Caduco*. Et causam ex Tartaro deducere conatus est *l. 1. de Tart. tr. 4. c. 1.* Vide & Forest. *l. 10. Obs. 100. cum Schol.*

Jecur, ἧπαρ. Vide *Hepar*.

Jejunium, νηστεία, dicitur *abstinentia* a cibo & potu. Hanc senes facilius ferunt, Hippoc. *1. aph. 13.* Vide Dieter. *n. 571.* Vide *Abstinentia*.

Jejunus, νῆστις, dicitur, qui cibum non assumsit, item, qui priora alimenta jam concoxit, Scrib. *n. 78. 109. 111.* ut ita corpus sit vacuum. Hinc & intestinum inter tenuia ordine secundum *Jejunum* appellatur, quod semper vacuum & inane reperiatur, Gal. *lib. 6. de adm. An. cap. 9. l. 5. de V. P. c. 3.* Barthol. vero limitavit per utplurimum, *l. 1. An. c. 10.*

Jentaculum, ἀκρατισμὸς, vocatur assumtio alimenti circa horas matutinas. Hoc concessum & utile esse assuetis, docet Rolfink. *O. ac M. Med. Sp. l. 3. f. 3. c. 57.* Imprimis vero pueris hoc necessarium esse, patet ex Mercuriali *l. 4. V. L. c. 17.* Vide *Acratismos*, & Lind. *Ex. IX. §. 66. 67.*

Ietreon, ἰητρεῖον. Vide *Iatreum*.

Iffides, id est, *Cerussa*, vel *cinis plumbi*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Igde,

Igde, ἴγδη, *pilam*, significat, in qua condimenta permiscentur & contunduntur. Legitur apud Hippoc. *in notis ad l.* 1. *de morb. mul. III.* 3.

Ignavia, ἀεργίη, νωθρότης, idem, quod *pigritia*, quid significet, notum est. Opponitur corporis *agilitati*, & ad labores promtitudini. Quod si præternaturalis fuerit, & a caussa interna, oritur ab humoribus lentis, frigidis, minusque spirituosis, Galen. *com.* t. *in* 1. *Prorrhet. t.* 13. Quod sanitati corporis noceat, vide supra *Argos*. Quod menti officiat, vide apud Linden. *Ex. I.* §. 39.

Ignis, πῦρ, est vocabulum πολύσημον, & latissimæ significationis. In genere significat id, quod est inter omnia, quæ sub sensus cadunt, calidissimum, Galen. *l.* 1. *de temper. c.* 9. & alibi, quod Helmont. negavit, esse substantiam. Quemadmodum Helwigius aliique negarunt esse elementum, sed esse productum ex elementis vel sale naturæ per motum p. n. & violentum, quamvis alii rursus illam impugnaverint opinionem, quod Physicis dirimendum relinquimus. Non incongrue dividitur *ignis* in *actualem* & *potentialem*. Ille est vel cœlestis aut solaris, vel terrestris & vulgaris. Hic est motus particularum de loco in locum medi-antibus particulis moventibus præparatus. Ignem in genere esse veram solaris lucis sobolem statuit Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. s.* 1. *c.* 3. *p.* 50. Ex specialibus significationibus receptissima, quando significat *ignem* urentem sive focarium, vel coquinarium, qua flammantem, qua candentem, per quem *prunæ* intelliguntur. Vocatur & *artificialis*, cujus usus adeo multiplex est in Medicinæ partibus, diætetica, pharmaceutica, & chirurgica, ut institutti nostri ratio non permittat, illos usus speciatim adducere. Videantur hactenus citati autores, Schroder. item Dispensatoria, Libav. *Theatr. Chymic.* Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 12. Fr. Hofmann. negavit, *ignem* esse universalem omnium corporum mixtorum analystam, *Clav. Schroder. l.* 1. *c.* 11. Dividitur plerumque a Chymicis in *quatuor gradus*. *Primus* est lentissimus, instar teporis ignaviusculi, vocaturque *ignis* balneis mitis, aut fimi, aut digestionis *circulatorius*, qui ad tactum ita describitur, ut eum digitus hominis teneri semper ferre possit. Et licet habeat suas intensiones & remissiones, nunquam tamen evidentem aut acrem sensum gignere debet. Hujus generis est *ignis* vaporosus Philosophorum, qui describitur incubatu gallinæ excludentis pullos, aut hominis recte dispositi natura. *Secundus* gradus est intensior, adeo ut jam evidenter feriat tactum, neque tamen vim afferat organo. Appellant calorem cinerum, quod mediocris *ignis* sub catino cinerario incensus talem præbeat. Cineres enim ob raritatem non admodum aerem concipiunt. *Tertius* gradus est cum læsione tangentis, & confertur arenæ serventi, vel scobi ferreæ, ut dicatur *ignis* arenæ, vel limaturæ ferri &c. *Quartus* est summus gradus, & plerumque destructivus. Nominant *ignem* reverberii & viva flamma lignorum, vel congestarum prunarum follibus alacriter inflatarum procuratur. Posset & *Ignis fusorius* appellari, Ruland. *in Lexic.* Iohnson. vero *octo* numerat gradus, *lib.* 2. *Lexic.* 1. est *Ignis* ventris equi, qui est calidus in primo gradu, & humidus in secundo. 2. *Ignis* Solis, calidus in primo gradu, sed siccus in secundo, qui aliis dicitur *Ignis Parabolicus*, Morley *in Collect. Chym. Leidens. proleg. cap.* 2. 3. *Ignis* Furni, qualis esse solet post panis extractionem, estque calidus & siccus in secundo gradu. 4. *Ignis* furni fixionis. Hic fundit & figit, non vero comburit, quia flamma non est. Non differt a præcedenti, nisi quia in hoc est calor continuus, in illo non. 5. Dicitur flammalis, & est calidus & siccus in tertio gradu. Et hic est *ignis* in furno calcinationis. 6. Est *ignis* furni fusionis, qui est calidus & siccus in quarto gradu. 7. *Ignis* follium, in eodem gradu, qui corpora dissipat, dispergit & fundit. 8. *Ignis* flammalis adhuc fortior, qualis est ignis vitrearius, in quo sola flamma operatur, & non dissipat, sed fundit & calcinat. Quoad usum Chirurgicum *Ignis* nomine apud Hippocr. 8. *aph.* 6. non solum venit *ignis* ipse, aut quod *ignem*, vel *igneam* qualitatem actu habet, ut *ignitum* ferramentum, lignum, fungus, radix, sulphur, *ignita* aqua, oleum, butyrum, ferventia; sed etiam quæ potestatem causticam, sive urentem obtinent, ut causticum medicamentum, quale est cauterium potentiale vulgo nominatum, oleum causticum, quale est vitrioli, aqua caustica, aqua separationis nominata, capitellum, & cætera pyrotica. Liebaut. *in Schol. ad dictum aphorismum*. Dieter. *n.* 744. Deinde per *Ignem* intelligitur vel principium aliquod calidum corporum naturalium simplicissimum, alias *ignis* elementaris, item *ignis* Naturæ vel naturalis dictum, Schroder. *lib.* 1. *c.* 5. Casp. Hofmann. *comm. de Us. Pars. n.* 305. Vocatur alias & *sulphur*, sive illud calidum actu, sive potestate insit. Huc pertinet *ignis vitrioli*, sive *sulphur Veneris*, apud Helmont. *tract. Lithias. cap.* 8. Huc quoque referre libet *ignem subterraneum*, cujus beneficio ferve-

vefiunt aquæ thermales, de quibus Lang. *lib.* 2. *ep.* 52. Vel ſpecialiter accipitur de principio vitali animatorum, quod alias *calidum nativum*, *flamma vitalis*, *biolychnium*, *Spiritus vitalis*, appellari ſolet, de quibus terminis ſupra dictum eſt, Lind. *Ex. XII.* §. 140. *XIV.* §. 48. Paracelſus in homine vocat *ignem Microcoſmi* paſſim *in ſuis ſcriptis*. De *igne* ex corporibus hominum etiam cum ſcintillis emanante vide Caſp. a Rejes C. *El. q.* 35. Pathologice vocab. *ignis* & Græcum πῦρ, diverſis morbis tribuitur, v. gr. *Febri*, præſertim *ardenti*, Hippocr. frequentiſſime *in Epid. de Glandul. & lib. de morbis*, quæ loca adduxit Foeſ. *in Oecon. p.* 545. Confirmat Keuch. *ad Seren. not. p.* 268. vel *Eryſipelati*. Vide *Eryſipelas*. Vel *Herpeti* fero, qui *Zona*, alias *Ignis Perſicus* vocatur, Rhod. *ad Scribon. pag.* 122. Keuch. *ad Seren. p.* 246. *ſeqq.* Vel *impetigini*, quæ *ignis volaticus*, *volagrius*, *ſylvaticus* dicitur Fallop. *de Ulcer. c.* 15. *Tom. I. p.* 615. Spagyrice quoque *Ignis* diverſimode ſumitur. *Ignis* juxta nonnullorum ſententiam, ſumitur pro *oleo* ſupernatante in deſtillatione. *Ignis* quoque omnium Philoſophorum conſenſu vocatur *Mercurius*, *Th. Chymic. Vol. IV. p.* 756. 767. & alibi. *Ignis algir* eſt *ignis* fortiſſimus. *Ignis* elementaris eſt ſulphur, ſed non vulgi. *Ignis ſapientum* eſt fimus equinus calidus. *Ignis* extinctus eſt ſulphur extinctum. *Ignis pruinus adeptus* eſt quinta eſſentia vini, (aliis vitrioli) cum tartaro rectificata. *Ignis lenis*, elementum *ignis*, æther, Jupiter argos. *Ignis gehennæ* vocatur ſpecificum corroſivum Paracelſo *in Archidox*. Rul. & Iohnſ. De *Ignis* gradibus & neceſſitate in magiſterio Lapidis Philoſophici videantur ſcripta Baſilii Valentini, & aliorum. Plura de diverſis *ignis* ſignificationibus legantur & apud Beker. *in Oedipo Chym. Tit.* 4. §. 2. Obiter hoc notandum, Helmontium docuiſſe, *ignem* nec eſſe ſubſtantiam, nec accidens, ſed creaturam neutram, & ens anomalum, *Tr. Formarum Ortus tr.* 24. & *Blas human. n.* 1.

Ignitio, πύρωσις, dicitur *calcinatio*, corpora *ignis* violentia in calcem reducens. Eſtque duplex: *combuſtio*, & *reverberatio*. Rul. & Iohnſ. De quibus nominibus *ſuis locis*.

Ignivorus, πυροφάγος. Vide *Pyrophagos*.

Ignorantia, ἄγνοια, & in ægrotis & in Medicis peſſimum eſt malum. Illud fatetur Hippocr. 1. *Prorrh. ſ.* 2. *t.* 30. Junge Galen. *Comm. ad hunc locum*. Hoc Galen. *lib.* 13. *meth. med. c.* 14. *fin.* ubi Græce vocatur ἀμαθία, Lang. *l.* 1. *ep.* 2. Helmontius quadruplicem non inepte numerat *ignorantiam Medicam*, nimirum *inſcitiam* cauſſarum, modi fiendi, remedii & coaptationis, *de Lithiaſ. cap.* 5. *n.* 4. Præſtat autem fateri *ignorantiam* quam falſa operoſe docere, C. Hofmann. *in Galen. de V. P. n.* 530.

Ignys & *Ignye*, ἰγνύς & ἰγνύη, dicitur *Poples*, poſterior pars genu, Hippocrat. *lib.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 6. Linden. *Phyſiol. Med. l.* 2. *c.* 12. §. 116.

Ile, idem, quod κενεὼν, item *Ilia*. Vide *Ceneon*, *Ilia*.

Ilech, *Ylech*, eſt terminus Paracelſicus, & videtur idem notare, quod principium & primum aliquod. Ita *Ilech primum* exponit Ruland. & Iohnſ. id eſt, principium, *Ileias*, *Ileadus*, *Ilech*, *ſupernaturale* vel primum ex aſtris eſt conjunctio ſupercœleſtis, & ſiderum firmamenti cum aſtris rerum inferiorum unio. *Ilech manum* eſt aſcendens, ſive aſtrum Medicinæ, quem accipimus una cum Medicina, in qua ille occultatus eſt, ut ſuperiora ſidera in firmamento, inferiora in homine. *Ilech crudum* eſt compoſitio ex prima materia trium primorum, Mercurii, Salis, & Sulphuris, e quibus omnia ſunt compoſita, & ita idem, quod *Iliaſter*, vel *Iliadum*. Meminit aliquoties Paracelſus, v. gr. de Peſtilitate *tr.* 2. *lib.* 2. de Tartaro *tr.* 2. *c.* 3. *l.* 3. *Paragraph. c.* 2. §. 4. In ſpecie *Ilech primi* ex aſtris, *l.* 1. *Tartar. tr.* 4. *cap.* 1. *Schol. Ilech crudi*, quod ex aere deducit, *l.* 4. *de grad. & comp. c.* 5. Uno verbo, φωτάσμα Paracelſica.

Ileidos eſt aer elementalis, heoa pheresbios, (ἕως φερέσβιος, h. e. *aurora*, vel *diluculum*, *vitam afferens*) *Cœlum*. In homine vero eſt ſpiritus, qui tranſit per omnia membra. Ruland. & Iohnſ.

Ileum, εἰλεὸν. Vide *Eileum*.

Ileus, εἰλεός. Vide *Eileos*.

Ilia vocantur cavitates laterales hypogaſtrii, quæ & λαγόνες & κενεῶνες vocantur, item Ile. Bartnol. *libell.* 1. *Anat. cap.* 1. Hinc & *Oſſium innominatorum*, quod conſtat ex tribus *oſſibus*, *ilium*, *pubis*, & *iſchio*, per cartilagines unctis, primum *os ilium* ideo dicitur, quia cavitatem illam continet, & inteſtinum *ileum* recipit. Barthol. *libell* 4. *Anat. c.* 16.

Iliaca paſſio. Vide *Eileos*. *Iliaca vaſa*, venæ & arteriæ, videantur in Anatomicis. *Iliacus* muſculus dicitur flectens femur ſecundus apud Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 579.

Iliadus, *Iliadum*, *Iliaſter*, *Ileidos*, (ſcribuntur etiam per y) ſunt figmenta Paracelſica, magis rem obſcurantia, quam declarantia, cum non uno eodemque modo ſemper accipiantur. Libet ſaltem deſcriptiones ex Ru-

Rulando & Iohnsono adducere. *Iliaster*, *eliaster*, *iliadum*, est prima rerum omnium materia e mercurio, sale, sulphure constans, *chaos*. Nihil enim est in tota rerum natura, quod non ex istis tribus consistat. Atque hæc tria sunt Theophrasti principia, quæ analysi spagyrica deprehenduntur. Nihil præter ea tria inveniemus, quæ singula in singulis etiam elementis sunt. *Iliaster* in genere dicitur occulta naturæ virtus, ex qua res omnes habent incrementum, aluntur, multiplicantur, & vegetantur, de quo legatur Paracelf. *de meteoricis generation.* Varie autem sumitur, vel de elementis, vel de homine. In elementis potentia sive virtus est naturæ vegetativa, eaque quadruplex juxta numerum elementorum. Vocatur *chaos*. Quatuor quoque sunt *iliastri* hominum concernentes longævam vitam. *Iliaster primus*, vel insitus, est terminus vitæ, imo ipsa vita, vel ejus balsamus in homine. *Iliaster secundus*, vel præparatus, est terminus vitæ, quem ex elementis vel rebus elementalis habemus, vitaque ipsa. *Iliaster tertius* est terminus balsami præparatus, quem ex rerum quinta essentia habemus. *Iliaster quartus* est mentis sive animi lapsus in alterum mundum, ut Enoch, Eliæ, & aliorum. Hæc hactenus ex Rul. & Iohnsono, quæ pleraque desumta videntur ex Paracelsi *libris de vita longa*, qui *triplicem Iliastrum* præter quintam essentiam recenset, appellans *sanctitum* unum, alterum *paratetum*, tertium *magnum*. Juxta *magnum* (qui est quartus Rulandi) homines illos appellat *Henochdianos*, *Heliezatos*, *l.* 4. *de vit. long. c.* 3. Vide *& seqq.* *Iliadus* quoque dicitur spiritus mineralis, quem omne elementum in se habet, & qui facit omnes morbos. *Iliadus* etiam facit crisin. Ex *iliado* omnes ægritudines veniunt; & in *Iliado* omnes res, omnia simplicia consistunt, & alia sanitatem dant, alia ægritudines. *Tres* quoque *ætates* tribuuntur *iliado*. *Prima* est, quandiu est incorruptus, etiamsi homo sit 70. annorum, si non fuit morbo correptus, est in prima ætate *iliadi*, sed quamprimum *iliadus* est infectus, tunc *secunda* ætas. *Tertia* ætas est, quando ad mortem est. In prima ætate non est medicandum, quia non eget; nec in tertia, quia non juvat, sed tantum in secunda. Hæc ex Paracelf. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 2. *c.* 3. *&* 4. *in Scholiis*. Vide etiam p. a. *Ilech.*

Ilingos, ἴλιγγος, dicitur *tenebricosa vertigo*, qua omnia circumagi videntur. Præcedit plerumque epilepsiam, vel apoplexiam, Hippoc. 3. *aphor.* 17. 23. 31. idem, quod σκοτόδινος, Dieter. *num.* 405. Vide *Dinos*. Hinc febres cum *vertigine* vocantur ἰλιγγώδεες πυρετοί, Hipp. *Coac. t.* 106. id est, *vertiginosæ*, Foes. *Oec. p.* 280.

Ilischus dicitur Avicennæ *amor insanus*, sive delirium ex nimio amore, notante Foresto *l.* 10. *obs.* 29. *in Scholiis*.

Ilium, vide *Ilia*.

Illœno, ἰλλαίνω, significat *oculos contorqueo*, distorqueo, & usurpatur aliquoties ab Hipp. v. g. *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. *&* 11. *l.* 4. *Epid. IV.* 18. *Coac. t.* 218. *fin. l.* 3. *de morb. XIII.* 4. Unde & affectus ille oculorum eidem vocatur ἴλλωσις, *oculorum perversio*, sive distortio, 1. *Prorrhet. sect. t.* 35. (quamvis a quibusdam ἴλλωσις ibidem legatur, quam tamen lectionem improbavit merito Casp. Hofmann. in ἀνεκδότοις ad *h. l.*) *Coac. t.* 314. Dicuntur etiam alias ἰλλώδη ὄμματα, *oculi contorti*, perversi, *l.* 1. *de morb. mul. LXX.* 12. Junge Foes. *d. l.* Idem est, quod *Strabismus*. Estque motus convulsivus musculorum oculos moventium, Gal. *l.* 2. *de sympt. causs. cap.* 2. Derivatur ab ἴλλος, i. e. oculus.

Illambonis collyrium, ἰλλάμβωνος κολλύριον, est nomen medicamenti ad oculorum ulcera, cujus descriptionem vide apud Æginet. *l.* 3. *c.* 22. *& l.* 7. *c.* 16.

Illecebra, ἰλλεκέβρα, nomen herbæ, quæ *sempervivum minus*, sive *vermicularis* vocatur. Meminit Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Junge Rhod. *ad Scribon. n.* 153.

Illegitimus, νόθος, idem, quod *spurius*, *nothus*, epitheton costarum cartilaginearum quatuor ultimarum, quæ ad sternum sive pectoris os non pertingunt, Galen. 5. *Anat. adm. c.* 1. *& l.* 8. *c.* 1. Vide *Costa*. Dicitur & de morbis, qui propter causam morbificam mixtam non semper eandem servant indolem, sed variant, ut febres spuriæ. His opponuntur morbi γνήσιοι, *legitimi*. Vide supra *Gnesios*.

Illigatio, ἐπίδεσμος, ἐπίδεσις. Vide *Epidesmos*, *Epidesis*.

* *Illinentia*, sunt olea expressa quæcumque sive extrinsecus, sive intrinsecus applicata; quæ cum aqua non permiscentur, hinc ejus fluxum per canales impediunt, ut apparet in charta oleo illita. V. Boerhaav.

Illisio, ἔνθλασις, dicitur species *contusionis*, quando cavitas aliqua forinsecus apparet, quam rei collisæ percussor impresserit, Gal. *l. de diff. morb. c.* 11.

Illitio, καταχρισις, διάχρισις, ἐπίχρισις, idem, quod *inunctio*, quando vel digitis, vel penna linimenta, vel olea, vel unguenta corporis superficiei applicantur. Passim hujus vocabuli

cabuli fit mentio apud Græcos & Latinos Medicos. Æginet. *l.* 7. *c.* 9. *in princ.*

Illos, ἴλλος, significat *oculum*. ἰλλὸς vero dicitur, qui oculos perversos habet, *Strabo*. Legitur apud Gal. *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 32.

Illosis, ἴλλωσις, vide *Illano*.

Illota lana, ἔριον ἄπλυτον, vide *Erion*. Dicitur alias *succida*, Keuchen. *ad Seren. p.* 114. *seqq. Illoti* pisces dicuntur, qui odorem & saporem squamarum cœnosum referunt ex sordibus aquarum stagnantium. Celsus vocat pisces virosos, *l.* 2. *c.* 21. Jung. Rhod. *ad Scrib. n.* 186. *& in Lex.*

Illotio, ἀλουσία, *abstinentia* a *balneis* & lavacris, Gal. 2. *aph.* 50.

Illuminatio, φωτισμὸς, φώτισμα, proprie dicitur de splendore, qui a corpore lucido provenit. Tropice de intellectus humani exaltatione & perfectione quoque usurpatur, estque duplex: Supranaturalis & naturalis. Illa miraculosa non requiritur necessario in Medico, uti quidem voluit Paracelsus; sed sufficit naturalis, quæ jugi studio, lectione assidua, & exercitatione sedula acquiritur. *Illuminans* etiam dicitur de medicamento visum acuente: Ita Tinctura Dolæi *Illuminans* descripta legitur in D. de Spina *Lex. Pharmac. pag.* 976.

Illutatio, vel *Illutamentum*, est remedium externum sive topicum, quando membrum aliquod corporis vel in balneo, vel post illud luto illinitur, &, si exsiccatum fuerit, immutatur, novumque inducitur ad calefaciendum, siccandum & discutiendum. Gal. vocavit χρίσιν τὴν τῷ πηλῷ. *l.* 9. *de S. F.* Estque duplex: Naturalis, quæ fit luto in fundo aquarum medicatarum reperto. Artificialis, quæ ex variis paratur. Huc pertinet Ceroma veterum athletarum. Lege de his Andr. Bacc. *de Therm. l.* 2. *c.* 16. *p. m.* 115. *seqq.*

Ilys, ἰλύς, dicitur *fex vini*. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCI.* 22. Inde derivativum, ἰλυώδης, fæculentus, *limosus*, quod dicitur de urinæ sedimento, Hipp. 1. *Prorrhet. f.* 3. *t.* 64. *Coac. t.* 578. 582. de alvi excrementis, *Coac. t.* 523. Vide *Limus*.

Imaginatio, φαντασία, διανόημα, est actus vel functio animæ, qua brutorum, qua hominum, (in quibus tamen major est excellentia ob regimen intellectus, qui imaginationi præsidet) quæ beneficio spirituum animalium species sensibiles primo tantum sensuum organis impressas, & exinde spirituum irradiatione citissime introrsum traditas recipit, adeoque res quascunque singulares & corporeas juxta exteriores apparentias apprehendit, componit, aut dividit, & veluti enunciationes concipit & secum format. Quia tamen contingit, ut sensus sæpe fallantur, hinc accidit, ut *imaginatio* erronea sub speciebus apparentibus fiat, non semper sub veris; quemadmodum hanc imaginandi vim egregie & accurate tradidit & exposuit, *ει τις ἄλλος*, Th. Vvill. *de An. Brutor. P.* 1. *c.* 7. Licet vero *Imaginatio* actio sit animæ, quatenus tamen anima percipit, se agere, passionem quoque conjunctam esse rectissime collegit Charlton. *Ex. IIX. Pathol.* §. 8. Potest dividi ratione diversorum subjectorum in sanam vel naturalem, & ægram, sive præternaturalem. Utriusque quanta sit potentia, testantur variorum effectuum inde dependentium observationes; non solum circa formationem fœtus, de quo argumento integrum tractatum scripsit Th. Fienus, & impressionem variorum nævorum & stigmatum, de quo videatur Casp. a Reies *Camp. Elys. quæst* 50. imo integrorum morborum, Hildan. *Cent.* 6. *O.* 65. 66. Junge *Act. Hafn. Vol. II. Obs.* 1. *p.* 1. sed & in proprium subjectum & corpus; uti patet *ex Ephemer. N. C. An. II. Obs.* 137. 138. *An. III. O.* 45. *&c.* Rul. & Iohns. *Imaginationem* descripserunt, quod sit astrum in homine cœleste, sive supracœleste corpus; haud dubie ex hypothesi Paracelsi & Crollii, qui plane divinos effectus non sine blasphemia *imaginationi* illi astrali attribuerunt, quos propterea severissime perstrinxit Libav. *Tom. IV. Operum p.* 75. 76. *& alibi*. Quæ Helmontii sit opinio de natura *imaginationis*, videatur *in tr. Venatio Scientiar. num.* 61. Idem quoque *Imaginativam* vim attribuit plantis & mineralibus, *tr. Tumulus Pestis* §. *Imaginantur Mineralia & Herbæ &c. Prava imaginatio* recte refertur inter caussas morborum procatarcticas a Rolf. *O. & M. Med. Sp. l.* 2. *f.* 3. *c.* 110. De earum vero curatione legatur Idem *d. l. l.* 14. *f.* 3. *c.* 17. 18. Hinc melancholici sunt & recte dicuntur *Phantastæ*. Dieter. *Iatr. p.* 776.

Imago, εἰκὼν, *Icon*, quid significet, notum est. Accipitur vel de re quadam corporea, alterius corporis formam & figuram repræsentante, quales etiam olim a Paracelso ad curationem morborum, præsertim choreæ S. Viti & similium commendaræ fuerunt; quæ tamen jure merito, ceu superstitiosæ & magicæ reprobantur. Et in hac significatione descripserunt Rul. & Iohns. *Imagines* sunt metallicæ, sive cereæ *effigies*, in quibus virtutes cœlestes operantur. Vid. Parac. *Paramir. tr.* 4. *c.* 9. *& alibi*. Vel sumitur de incorporea *effigie* alicujus rei ab anima concepta, & ita est effectus *imaginationis*, unde & tales *imagines* φαντάσματα dicuntur, Galen. *L.* 1. *Aff. c.* 2. specialissime

sime *anima humana* vocatur *imago Dei*, Paracelf. *tr.* 1. *de Pestilit. in princ.* Et Helmont. *tr. Venatio scient. n.* 36. scribit, quod anima humana sine *imagine* divina considerari nequeat.

Imbecillis, idem, quod *infirmus*, *debilis*, Gr. ἀσθενὴς, ἄῤῥωστος, vide *Arrhostos*, *Asthenes*, *Debilis*.

Imber, ὄμβρος, interdum late pro *pluvia*, interdum stricte pro pluvia larga accipitur. *Imber* temporarius quis fit, vide apud Gal. 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. Omnes *imbres* alkalizatos esse docet Paracelsus, quia veniunt ex igne, *l.* 1. *de Tartar. tract.* 5. *c.* 2. *in Schol.*

Imbibitio, Græce dici posset ἔμποσις, quamvis non sit in usu; Chymicis vocatur ablutio, quando liquor corporis adjunctus elevatur, & exitum non inveniens in corpus recidit, idque crebris humectationibus tantisper abluit, donec cum illo puro coagulatus amplius adscendere nequit, sed totus fixus manet. Hæc operatio tota philosophica est, nec ad vulgares sese dimittit. Rul. & Iohnf. *Imbibitio*, *destillatio*, & *cohobatio* Philosophica est Spiritus descensus in corpus id abluens atque animans. Hic labor quoque *Rectificatio* vocatur. Beker. *Oedip. Chym. Tit.* 7. §. 4. Jungatur & de *imbibitione* Spagyrica *Th. Chym. Vol. VI. p.* 186. 274. Paracelsus refert ad destillationem, *de Natura rerum l.* 7. Libav. duplicem *imbibitionis* modum tradit *Alchym. Pharmaceut. cap.* 32. *Tom. II. Op. p.* 204. 205. Denotat vero *Imbibitio* aliquando quamcunque impraegnationem alicujus corporis factam humore aliquo. Et in hac significatione Paracelf. pluvium *imbibitionem* esse docet *d. l. l.* 2. *in princ. Imbibitio* quoque est, cum ad Arcani Tartari præparationem sal Tartari aceto destillato tamdiu impraegnatur nova affusione, donec ebrium sal acidum spiritum rursum emittat per alembicum. Rolf. *Ch. l.* 2. *c.* 2. Vocatur & *Nutritio*. Vide *Inceratio*.

Imbik, vocatur vas quoddam Spagyricum idem, quod *Ethel*, & aliquoties legitur *in Theatr. Chym. Vol. V. pag.* 66.

Imbricatus, accipitur pro *squamosus*, tribuiturque lapidi *Ophiti* a D. Ludovic. *Pharmac. Dissert. I. p.* 321.

Imitatio, μίμησις, Galeno dicitur, quando Medicus in unoquoque morbo conatur evacuare tales humores, quales novit prodesse in spontaneis dejectionibus, 4. *aph.* 2. Verum non solum in evacuationibus *imitari* debet naturam, sed & in aliis officiis particularibus, quia in genere verum est, quod Medicus sit naturæ ὑπηρέτης, minister, *imitator*. Galen. *comm.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 51.

Immaturitas, *Immaturus*, ἀωρία, ἄωρος, dicitur proprie de alimenti intrinseci cruda dispositione, quemadmodum e contrario *maturitas* est alimenti intrinseci perfecta coctio. Et primo dicitur de fructibus. Non vero plane idem est *immaturitas* cum cruditate. Etenim infans & reliqua sensibilia in prima ætate recte dici possunt cruda, non tamen recte dicuntur *immatura*, cum in se sint *matura*, & nutriantur coquendo alimentum, quod assumunt de novo forinsecus accedens, non intrinsece inclusum. P. M. de Calderia *Tom. I. Op. p.* 494. Vide *Maturus*.

Immensiloquentia, ἀπεραντολογία, idem, quod *Garrulitas*. Galen. *l.* 3. *de Hippocr. & Plat. decr. c.* 4.

Immersio Chymicis dicitur species calcinationis humidæ, quando res calcinanda sali fluido *immergitur*, sive illud arte chymica in fluorem redactum sit, sive mediante aqua dissolutum sit. Jacob. le Mort. *Chym. Medico-Phys. c.* 3.

Immersivus, ἐμβαπτικός, tribuitur a Chymicis speciei *corrosionis*, quando corpora aliis rebus *immersa* in calcem rediguntur. Estque *Humida & Sicca*. Rul. & Iohnf.

Immersus, epitheton musculi inter scapulam & costas latentis, qui & *subscapularis* propterea dicitur, brachium introrsum circumagens. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *p.* 563.

Immictio, ἔνεργσις. Vide *Enureo*.

Imminens, ἐνιστάμενος, quamvis Græca vox potius *instans* significet. Videtur autem *imminens* ab *instante* in eo differre, quod *imminens* magis ad futurum spectet: *instans* cum præsenti magis conveniat. *Imminens* morbus dicitur, qui nondum actu secundo infestat; sed qui metuitur mox futurus. *Imminentes* epiphoræ leguntur apud Scrib. *n.* 206.

Imminutio, μινύθησις, μείωσις, opponitur τῇ αὐξήσει, *augmento*, & quid significet, notum est. Gal. *l.* 2. *de diff. resp. c.* 4. Hinc & Hippocr. usurpat de carnium *imminutionibus*, 3. *de artic. t.* 103. *& in Mochlic. X.* 9. *XIII.* 9. *XIV.* 8. de columellæ extenuatione, *lib.* 2. *Epid. II.* 34. de spiritu, *l. de Humor. III.* 54. Significat & *senectutem*, in qua vires diminutæ sunt, *l.* 6. *Epid. f. VIII.* 29. *vel* 46. juxta Linden. Verbo quoque μινύθειν & μινυθῆσαι frequentissime usus est Hippocr. pro *imminui*, quæ loca quamplurima videantur apud Foes. *Oec. p.* 415. *seqq.*

Immobilitas, ἀκινησία, vide *Acinesia*.

Immoderantia, *Immoderatio*, ἀμετρία, vide *Ametria*. *Immodicum* omne damnatur, Galen. *de parv. pil. exercit. c.* 3.

Im-

Immorans, ἐλιννύων, dicitur Hippoc. de eo, quod nihil omnino operatur, sed prorsus quiescit, 3. *de iis*, *q. in med. t.* 23. Galen. *in comm.* Vide *Elynnio*.

Immortalis, ἀθάνατος, *Immortalitas*, ἀθανασία, non competit corporibus genitis, Galen. *l.* 1. *de san. tu. c.* 12. Unde & apud homines *immortalitatis* spes cassa & irrita in hoc mundo, scil. naturaliter, J. Alex. *lib.* 2. *Salubr. cap.* 7. Recte tamen mens, vel animus humanus statuitur *immortalis* & incorruptibilis, etiam fortassis ex caussis naturalibus cum Helmont. *de febr. c.* 16. *n.* 7. 8. *Immortale* quoque dicitur Paracelso perpetuum, longe sine absque mutatione aliqua durans. Ita lapidibus tribuit *temporalem immortalitatem*, *l. de morb. Tartareis cap.* 4. Quid alias *Athanasia* significet, vide supra *suo loco*.

* *Immutantia*, Boerhavio sunt medicamenta quorum ope particularum fluidum componentium figuræ ita mutantur, ut inde magis minusve ad pungendum evadant aptæ.

Immundities, idem est, quod Impuritas, sordes tam interni, quam externa, sæpius legitur apud Hartmannum *in scriptis suis*.

Immutatio, idem, quod *mutatio*, μεταβολή, vide *Metabole*. *Immutatio* etiam dicitur quædam operatio chymica, qua accidentia quædam circa aliquod corpus immutantur, v. g. cum salia per deliquium solvuntur in olea. Vel cum liquida fiunt solida, & vice versa. Vel cum volatilia fiunt fixa & contra. Vel denique cum salia aut terræ vitrificantur, Morley *Proleg. Collect. Chymic. Leidens. cap.* 3. *fin.*

Impactus, ἐμπεπηγμένος, a πήγνυμι, *infarcior*, *intrudor*. Dicitur de materia partibus solidis fortiter inhærente. Galen. *libr.* 2. *de C. M. S. L. cap.* 1.

Impar, ἄρτιος, περιττός, ὁ περισσὸς, dicitur de *diebus criticis*, non quod revera *impares* esse debeant ratione arithmetici, qui videlicet nequeunt dividi in duos pares numeros, nam hoc modo 14, 20, 34, 40. &c. a diebus criticis excluderentur, sed quia vere critici in rationem septenarii incidunt, & ex septenariis coalescunt, Dieterich. *n.* 680. Galen. dies *impares* marem, pares vero fœminam referre scripsit, *l.* 3 *de dieb. Crit.* Vide *Criticus dies*. Quod vero olim *impari numero* in exhibendis medicamentis vel virtus, vel felicitas operandi tributa fuerit, hodieque adhuc apud nonnullos fidem inveniat, a superstitiosa veterum Medicina hoc esse recte judicavit Keuch. *ad Seren. in Not. p.* 93.

Impastatio, vide *Incorporatio*.

Imperfectus, ἀτελής, *Imperfectio*, ἀτέλεια, quid significet, notum est. Accipitur vero vel simpliciter, vel relative. In illa Galen. *l. Thrasyb. c.* 11. quando scripsit: Nos nullo *imperfectio* indigemus: In hac, quando fœminæ dicuntur *imperfectæ*, respectu masculorum, cum tamen *imperfectio* illarum sit earundem perfectio, C. Hofmann. *C. in Gal. V. P. n.* 982. Ita *Mercurius* dicitur metallum *imperfectum*, Parac. *de morb. metalli-fossor. l.* 3. *c.* 2. 3. cum tamen sibi propriam habeat perfectionem. Ita cum aliis quibusdam mineralibus comparatum est.

Imperforatus, ἄτρητος. Vide *Atretos*.

Imperitia, ἀπειρία, idem, quod *Ignorantia*. Hanc in Medico malum esse thesaurum, recte dixit Hipp. *in Lege fin.* Junge Casp. a Rejes C. *Elys. q.* 20. *n.* 7. *seqq. Imperitiæ* medelam Philosophiam dixit Linden. *Ex. II.* §. 29. Vide *Apeiron*.

Imperium, ἀρχή, ἀνακυριότης, competit etiam Medicis. Licet enim sint naturæ ministri, ægris tamen debet *imperare*. Quale vero *imperium* illorum esse debeat, egregie docuit Linden. *d. l.* §. 23.

Impetigo, λειχὴν, dicitur summa cutis asperitas cum multa prurigine, squamis & furfuribus. Galen. *def. med.* Hipp. refert inter lepras, *l.* 2. *Prorrhet. XIX.* 1. & *l. de Aff. XXXV.* 4. Dicitur & Latine *Lichen*, *Volatica*, *Mentagra*, idem *Impetix*. Paucis est species scabiei siccæ pruriginosæ, cum subsequentibus squamis, & furfuribus, proveniens a portionibus salinis vitiosis siccioribus, corrosivis, ad ambitum corporis protusis, unde corporis interiora per hujusmodi cutis vitia expurgantur, Galen. 3. *aph.* 20. Dividitur a Celso, qui papulam vocat, judice Platino *in not. ad h. l.* & Foesio *in Oec.* in *majorem* & *minorem*, *l.* 5 *cap.* 28. ab aliis in *mitiorem*, quæ absque insigni malignitate infestat; & *feram*, quæ magis ad lepram accedit, & maligna est. Hujus species quoque est *mentagra*, quando non squamis tantum, sed fœdo cutis furfure totos primum vultus, deinde vero & collum pectusque & manus occupat, oculis tantum immunibus. Fuit vero novus morbus & ante Tiberii principatum penitus incognitus. Nec vero iis tantum notis feritas ejus constabat, sed quod admodum contagiosus esset, soloque osculo, vel contactu non humilem aut mediam plebem, sed proceres solos invaderet. Plura de *Impetiginis* appellationibus & curatione vide apud Foes. *Oec. p.* 379. Ephem. N. C. *An. III. O.* 286. Dieterich. *n.* 495. Scribon. *n.* 249. Rhod. *in Lexic.* Keuchen. *ad Seren. p.* 128. 129. *Impetigines* quoque vel *lichenes* vocan-

cantur ſquamulæ anteriorum crurum in equis ſub armorum partibus in ipſis animalibus natæ, quas etiam χελιδόνας, i. e. *hirundines*, vocant. (Vide *Hirundo*.) Dioſcorides *callos* vocat & in Epilepſia commendat, *l.* 2. *c.* 45. Foeſ. *d. l.* Paracelſ. vocavit *verrucas equorum* & commendavit ad ſuffocationem matricis, *tract.* 2. *de morb. ament. c.* 4.

Impetus, ὁρμὴ, vide *Horme*. Cur *Impetuoſa* fuga cordis dicatur καρδιωγμὸς, vide Linden. *Ex. XIII.* §. 137. *Impetus* vocantur, qui non ſunt in noſtra poteſtate, animæ ſenſitivæ primi conceptus adhuc inordinati, nondumque mentis imperio luſtrati. Helmont. *tr. Sedes animæ num.* 16. Idem quoque *Archeum* ſolum eſſe *impetum* faciens exiſtimat, tam in ſanis, quam in ægris, *l. de morb. Archeal. num.* 4. & *tr. Respondet Autor num.* 1. *Impetus* quandoque ſumitur pro paroxyſmo morborum. Scribon. *num.* 99. 160. *Impetus* quoque ſumitur pro *Impetigo*. Keuchen. *d. l.*

Impinguatio, πάχυνσις, (an & πίανσις?) idem, quod *pinguefactio*. Dicitur, quando corpus, vel ejus membrum aliquod, artificioſo modo redditur grandius, vel craſſius, vel magis obeſum frictionibus, rubificatione, dropace, vel etiam operationibus chirurgicis, de qua ejuſque noxis legatur Avic. *l.* 4. *fen.* 7. *tr.* 4. *c.* 4. & 5. quamvis deſcriptio juſto ſtrictior ſit, cum & alimenta & medicamenta alimentoſa inter media *impinguationis* includenda veniant. De qua vide Foreſt. *l.* 31. *t.* 10. *Schol.* *Impinguificatio* ſulphuris legitur apud Paracelſ. *in fragmentis de morbo Galen.* & videtur intelligere imbibitionem.

Implaciditas, ἄτη, idem, quod *moleſtia*. Vide *Aſe*. Legitur aliquoties apud P. M. de Calderia *Tom. II. Oper. p.* 63. *D.*

Impletio, πλήρωσις, idem, quod *repletio*, de quo vocab. infra *ſuo loco*. Opponitur *vacuationi*, quæ Gr. κένωσις dicitur.

Implicatus, *Implicitus*, ἐμπεπλεγμένος, idem, quod *complicatus*. Vide *Complexio*. Ita morbi *implicati* dicuntur, quando multæ partes ſimul affectæ ſunt. Nam poteſt idem homo ſimul laborare ex thorace, ex capite, ventre, jecinore &c. Caſtel!. In ſpecie *implicitæ* febres vocantur, quando plures febres eodem tempore detinent & evidenter diſtinguuntur, ſuntque duum generum: Vel enim ſunt ejuſdem ſpeciei; ut duæ tertianæ &c. vel diverſæ ſpeciei, v. g. ex tertiana intermittente & quotidiana continua, quæ proprie nomine hemitritæus, h. e. ſemitertiana, item horrida appellatur. Laur. Bellin. *in Opuſc. Medic. de febril. p. m.* 252. *ſeq.* *Implicitæ* quoque vocantur Medicinæ partes, quia omnes adeo connexæ ſunt, ut ex toto ſeparari non poſſint, ſed ex eo nomen trahant, a quo plurimum petunt. Celſus *l.* 5. *proœm.* Scrib. *n.* 200. Rhod. *in not. ad h. l.*

Impluvium, idem eſt, quod irrigatio, vel embrocha, vel embrocatio. Extat apud Petr. Morellum in *Methodo præſcribendi formulas*, *l.* 2. *ſect.* 1. *c.* 6.

Importunitas, ἀκαιρία, *Importunus*, ἄκαιρος, idem, quod *intempeſtivus*. Hoc valde noxium eſſe in Medicina, inde patet, quod Hippocr. dixerit καιρὸν ὀξὺν, *occaſionem* ſive opportunitatem eſſe valde celerem, 1. *aph.* 1. Ἄκαιρος legitur apud Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 26. *l.* 3. *ſ.* 3. *t.* 66. & 4. *de R. V. I. A. t.* 115.

Impoſitio, ἐπίθεσις, vel notat actum illum, quo medicamentum topicum parti corporis applicatur forinſecus; Et ita ſumitur a Scrib. *n.* 11. 53. 80. *&c.* vide Rhod. *in Lex.* Vel *denominationem* alicujus rei: Unde & *impoſitores* vocari conſtat ex Latina verſione Galeni *in indice* Braſſavoli. Gr. vocantur ὀνομάζοντες ἢ θέμενοι τὴν προσηγορίαν. Gal. 6. *aph.* 1.

Impoſſibilis, ἀδύνατος, interdum idem, quod *invalidus*, Dieter. *Iatr. num.* 8. Interdum vero ſumitur pro eo, quod fieri vel plane non, vel rariſſime poteſt. Hipp. 5. *aph.* 60. & 1. *prognoſt. t.* 3. *Impoſſibile* enim raros caſus non excludit apud Hipp. demonſtrante hnc C. Rejes *C. El. q.* 79. *n.* 6. In ſtricta vero ſignificatione *Impoſſibilis* nullus eſt conceptus poſitivus, adeoque & nulla ſcientia. Helmont. *de Lithiaſ. c.* 7. *n.* 12.

Impotentia, ἀδυναμία, vide *Adynamia*. Sumitur & ſæpe ſtrictiſſime pro *Sterilitate virili*, Hildan. *Cent.* 5. *Obſ.* 40. *Cent.* 6. *Obſ.* 59. 60. Paracelſ. *Tract.* 4. *de Peſtil. cap.* 2. & *de morb. ex Tartaro Tract.* 1. *c.* 2. Ephem. N. Cur. *Ann. III. Obſ.* 71. & 78. De cauſſis *impotentiæ* virilis & in organis mulierum videantur quæſtiones *in Irenic.* D. B. Ammanni *p.* 131. *ſeqq.* 152. *ſeqq.*

Impregnatio proprie idem eſt, quod *Graviditatio*, Gr. dici poſſet κύησις, ἐγκύησις, vel ἐγκυμοσύνη, notatque nihil aliud, quam fœcundum congreſſum maris cum fœmina, ita ut hæc concipiat ex illo coitu fœtum. *Impregnatio* nihil aliud eſt, quam conceptio & embryonis generatio, dicit Foreſt. *l.* 28. *Obſ.* 59. & ita ſumit ex parte mulieris paſſive. Tropice & ænigmatice ſpagyricis quoque dicitur *impregnatio* myſtica in magiſterio lapidis Philoſophici, quando Mercurius virgineus, qui

nullo

nullo alio metallo adulteratus est, conjungitur cum suo sulphure, quod secum habet invisibiliter, Libav. *Apocal. Hermet. P. poster. Heptad. Hermet. Monad.* 2. *Tom. II. Oper. p.* 351. 352. De hac quoque legi potest *tr. de Alchymia Incerti Autoris c.* 32. *in Theatr. Chym. Vol. III.* Vocatur alias Dealbatio, *Vol. IV. p.* 760.

Impransus, ἀνάριστος, vocatur, qui prandio abstinet. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 27. Vide *Anaristesis*.

Impressio, Gr. προσβολὴ, quid proprie significet, notum est. Videlicet & active & passive accipi potest. Active notat actum quendam violentum extrinsecum, quando vel casu, vel arte corpori aliquid cum violentia applicatur, ut cogatur loco cedere, vel locum relinquere; v. gr. quando chirurgus in luxatione aut fracturis ossa prominentia vi quadam *imprimit* in locum pristinum, dicitur *impressio*. Passive vero quoque accipitur pro illius violentæ actionis passione. Ita Hildan. *impressionem* cranii pro cranio *impresso* posuit, *Cent.* 5. *Observ.* 95. *ex.* 3. *Improprie* vero Paracelso & suis sectatoribus *impressiones* vocantur fructus invisibiles, ut stellarum in inferioribus. Rul. & Iohnson. h. e. effectus quidam occulti & dispositiones, vel virtutes latentes inevitabiles, Parac. *Philos. sagac. l.* 1. quæ proveniunt vel ab influxu astrorum, & dicuntur *impressiones cœli*, astrorum, Parac. *præfat. in libr. de morb. invisib. Paramir. l.* 4. vel ab Elementis intrinsecis, ita in herba flammula dicta vis caustica est ab *impressione ignis*, *Param. lib.* 2. vel a meteoris *impressiones Meteoricæ*, *Labyrinth. Medic. c.* 3. a parentibus *Paragran.* 2. *&c.* ab Imaginatione *impressio imaginationis*, *l.* 1. *de peste*, *cum additionibus &c.* Differre creditur ab *inclinatione*, quod hæc sit absque violentia, & possit negligi vel mutari, *impressio* vero non possit mutari, Parac. *d. l. l.* 2. *impressiones* vocantur ab eodem & *Prædestinationes*, *d. l. l.* 1. Enimvero an non merito hujusmodi fictitias *Impressiones fatuas* vocaverit Libav. *Tom. IV. Oper. p.* 170. non est jam nostri instituti, determinare.

Impressura idem videtur esse, quod *impressio*, & M. A. Severinus usus pro insigni & contumaci inquinatione morbosa vel infectione, qualis occurrit in lue Venerea, *l. de noviss. abscess. c.* 23.

Impuber, *impubes*, *impubis*, ἄνηβος, proprie dicitur, cui nondum pili in pube sive loco hypogastrii proruperunt, & ita nondum ad adultam ætatem pervenit, Gal. *l.* 8. *de S. F. §. Hyacinthus*. Usurpatur non solum de masculis, sed etiam de femellis. Helmont. *tr. Retenta*, dicit, *impuberes* etiam non raro concepisse.

Impulsio, ὦσις, ὤθησις, ἔπωσις, significat motum factum violentum a movente tangente, ita ut, quod movetur, non relinquat. Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 2. *s.* 3. *c.* 28. Ita cor sanguinem in arteriæ magnæ principium *impellit*, qui successive reliquum jam præsentem promovet eodem pulsu. Aliquando & ὦσις *inclinationem* jam ex violentia impulsionis factam significat, Hipp. 3. *aph.* 26. Vide Dieter. *n.* 948. Hodieque hypothesis de *impulsione* adeo applausum invenit, ut primum sibi vendicaverit locum inter motus naturales, hinc & Joh. Marc. Marci *Othosophiam*, sive Philosophiam *impulsus universalis* conscribere non dubitavit, cujus etiam mentio fit *in act. Erud. Lips.* 1683.

Impurgatus, ἀκάθαρτος. Vide *Acatharsia*.

Impurus, ἀκάθαρτος, idem, quod *impurgatus*. Opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Vide *Catharos*. In omni corpore mixto *purum & impurum* conjuncta esse, docet Paracelf. *l. de morb. Tartar. cap.* 3. ubi & duplex *impurum* statuit, *coagulatum*, quod *Tartarum* appellat, & *resolutum*. Patet vero ex aliis quoque locis, *impurum* Paracelso idem esse, quod *excrementum*. *Impurum alkali* est ejus spuma, quæ aufertur in repurgatione post exstructionem. *Impurum Tartari* est ipsius Alkali. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Imputrescibilis, ἄσηπτος, dicitur, quando calidum & humidum moderate sese habent. Galen. *lib.* 9. *meth. med. cap.* 5. Vide & *Asapes*.

Imus, κατώτατος, idem, quod *infimus*. Dicitur vel de tertia corporis regione sive cavitate, quæ *Abdomen* & *imus venter* vocatur: Vide *Abdomen*: vel de infima parte abdominis, quæ umbilicum ac pudenda interjacet, ita ut in hæc tria totum abdomen dividatur, in hypochondria, locum umbilicalem, & imum ventrem, Gal. 2. *aph.* 35. Aut sicuti Anatomici faciunt in quatuor: epigastrium, hypochondria, regionem umbilicalem, & hypogastrium. Vide Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 1. Vide & *Erron. Cato. Hypogastrion*.

In, quemadmodum alibi, & in Medicina duplicem potissimum, aut etiam triplicem habet significationem. Vel enim privative aut negative accipitur, & ita exprimitur apud Græcos per vocalem α στερητικὴν, h. e. privativam, v. gr. *incurabilis*, ἀνίατος, *inappetentia*, ἀνορεξία, ubi ν saltem euphoniæ gratia interpositum est; Vel notat *in* ad locum, & ita

ita auget significationem vocabuli. Exprimitur vero per Græcam præpositionem εἰς, vel ἐπὶ, v. g. *Insultus*, εἰσβολὴ, *inductio*, εἰσαγωγὴ, *insufio*, ἐπίκαυσις, &c. Vel denotat actualem præsentiam & exprimitur per præpositionem ἐν, vel σὺν, v. g. *Innatus*, ἔγγονος, *innatans* materia in urinis, ἐναιώρημα &c.

Inacesco, idem, quod *acesco*, ὀξύνομαι, vel ἐποξύνομαι. Legitur apud Scribon. *n.* 104. de iis, quibus assumta in vetriculo p. n. acescunt & corrumpuntur.

Inæqualis, *Inæqualitas*, ἄνισος, ἀνώμαλος, ἀνωμαλία, ἀνισότης, opponitur *Æquali*. Vide *Æqualis*. *Anomalos*.

Inalienatus, idem, quod *Sincerus*, purus, γνήσιος. Legitur apud Scrib. *n.* 204. Vide Rhod. *in Lex.*

Inambulatio, idem, quod *ambulatio*, & quidem modica, περιπάτησις, Gal. *l.* 7. *meth. med. cap.* 11.

Inanimatus, ἄψυχος, opponitur *animato*, diciturque de omnibus, ubi non est vitalitas. Paracelsus vero *inanimata* vocat homines sydereos, & sex eorum species refert, in quibus non est anima: *Nymphas*, *Gigantes*, *Lemures*, *Gnomos*, *Vulcanos* & *Umbragines*, *Philos. sagac. l.* 1. & 2. Enimvero spectra potius & præstigiæ diabolicæ tales hominum species habendæ sunt, quam vera corpora humana.

Inanis, κενὸς, κενεὸς. Vide *Cenos*, *Ceneon*.

Inanitio, κένωσις. Vide *Cenosis*.

Inappetentia, ἀνορεξία. Vide *Anorexia*.

Inaresco, idem, quod *Exiccor*, & quidem cum adhæsione in vase. Ita *inarescere* mortario collyria scripsit Scribon. *n.* 22.

Incalesco, idem, quod *Calesco*. Vide *Calescens*.

Incantatio, *Incantamentum*, ἐπῳδή. Vide *Epode*. Quamvis vero Paracelsus *Incantationi* multum tribuat passim in scriptis, præsertim *l.* 2. *de peste cum addit.* & *l.* 1. *de vit. long. c.* 6. 7. &c. Et Helmont. quoque vim *incantandi* non a diabolo, sed homini naturalem esse statuerit, *tr. de Injectis materialib. num.* 15. Rectius tamen judicavit Langius, adductis gentilium sapientum testimoniis, eam curandi rationem per *incantamenta* Medico indignam, Christiano illicitam, & animas humanas decipientem esse, *l.* 1. *ep.* 33. Quatenus vero *Incantationes* considerantur, ut caussæ morborum mediatæ supra naturales, Rolf. *O. ac M. Med. Sp. l.* 2. *s.* 3. *c.* 29. merito etiam dubitatur, an naturalibus remediis curatio possit perfici, qualia tamen ubique prostant, & apud Fr. Hofmann. *in Indice Clavis Schroderian.* inquiri possunt.

Incarceratus quid proprie significet, ex aliis Dictionariis constat. Placuit vero D. D. Joh. Lud. Apino Profess. P. in Univ. Altdorff. celeberrimo & Archiatro Sereniss. Principis Palatini Solisbacens. τῷ νῦν ἐν ἁγίοις, haud inelegante: hoc epitheton in forum transferre Medicum, & tribuere Herniæ cuidam intestinali, quam observavit in viro quodam, qui per plures annos potuit digitis & manu intestina e scroto intra abdomen facile sæpiusque reponere, & ad tempus retinere, in senectute vero ætatis anno circiter 70. per laxatam jam ante peritonæi processum viam in scrorum denuo quærentia intestina, solito plus intumescentia, & remeare nescia Herniam *incarceratam* constituerunt non sine periculo Iliaci morbi, quemadmodum laudatus Autor *in Collegio privato Chirurgico* Auditoribus suis hanc observationem fideliter communicavit.

Incarnans, *Incarnativus*, σαρκωτικὸς, nomen est remediorum carnis generationem in ulceribus promoventium. Dicuntur & Latine *Sarcotica*. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice calefaciunt, moderate detergent & purgant, nimium siccant, nulloque modo adstringunt. Videantur & *Dogm. nostra Med. Gen. P. VI.* 2. *dogm.* 9. *pag.* 613. Catalogum *Incarnativorum* vide apud Senn. Ionston. Morellum, Tilemannum, Rolf. & alios. *Incarnativam* vim solum esse ex Mercurio, vult Paracelf. *l. de tribus primis essentiis c.* 7. Urina *incarnativa* eidem vocatur, quæ post usum Terebinthinæ, Mastichis, Thuris, Mumiæ &c. redditur, & vim habet sarcoticam, *lib.* 1. *de Tartar. Tr.* 3. *c.* 1. *Incarnativum* universale *Balsamus Mumiæ* eidem habetur, & post hunc *Spiritus Auri*, *lib.* 2. *de Peste cap.* 4. Rul. & Iohns. *Incarnativa* descripserunt, quod sint medicamenta chirurgorum vulneribus cutem obducentia, vel carnes concludentia. Interna *carnem generantia* ad alimenta potius spectant.

Incendium, πυρκαϊὰ, καῦσις, quid proprie significet, notissimum. In hac propria significatione sumitur a Galeno *comm.* 3. *in* 1. *Epid. t.* 1. & *l. de præsag. ex insomniis in princ.* Tralatitie etiam accipitur hodieque de paroxysmo febrili, vel ardore vehementiori febrili, qui *incendium febrile*, Φλέγωσις, *incensio* vocatur, uti passim apud Vvillis, Piens. & alios observare licet.

Incensio, καῦσις, Φλόγωσις, idem fere, quod *Incendium*. *Incensiones* quoque vocare Hippoc.

In-

Inflammationes, & calidos tumores, notavit Gal. 3. *de iis, q. in med. t.* 30. *Incensivus*, idem, quod καυστικός. Vide *Causticos*.

Inceratio, ἐγκήρωσις, est mistio humoris cum re sicca per combibitionem lentam ad consistentiam ceræ remolitæ. Alias etiam *Imbibitio*, de qua supra; quæ fit per irrigationem, re sicca potante humidam. Nec alia *Nutritio* est Medicorum, qua Sarcocolla, Lithargyrus, & alia paulatim succo quodam potantur, & ad usum evadunt commoda. Ruland. & Iohns. *Incerationis* Spagyricæ in lapidis Philosophici opere aliquoties etiam mentio fit *in Theatr. Chym. Vol. III.* præsertim M. Joh. Isaaci *Oper. Mineral. c.* 16. 17. 26. 106. *& Vol. VI. p.* 250. Generalius sed obscurius quoque describitur, quod sit fermentatio, vel potius informatio, seu prolis imperfectorum ad conditionem lapidis accipiendam formatio. Ger. Dorn. *tr. Artificium supernaturale cap.* 5. *& Tr. Philosophia Chemica, in T.* 1. *Theatr. Chymic. p.* 295. *&* 427. *Incerationis* quoque mentionem fecit Libav. *Apoc. Hermet. P. post. T. II. Oper. p.* 410. *Inceratio* Philosophica est, quando Mercurius Philosophorum cum sulphure eorum, tanquam cera ac vero glutine Philosophorum conjungitur. Beker. *in Oedip. Tit.* 7. §. 4.

Incerniculum, vide *Infundibulum*.

Incessus, βάδισις, idem, quod *Ambulatio*. Vide *Ambulatio*, *Badisis*.

Incidens, τμητικὸς, est species facultatis medicamentosæ, quæ consistit in partibus salinis tenuioribus, facilisque extractionis & actuationis. Coincidunt cum attenuantibus, λεπτυντικοῖς; vide *Attenuantia*. Jung. Gal. *l. de atten. victu. cap.* 3. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. *fin. & lib.* 6. *de S. F. §. Amygdala*. Propter eandem vim salinam *incidentiæ* quoque aliquando stimulant ad expulsionem. Quod enim vim habet *incidendi*, habet & *incitandi*. Lind. *Ex. V.* §. 117.

Incidens, pen. brevi, ἐμπίπτων, vide *Empipto*. *Incidere* etiam absolute ponitur pro *incidere* in malum vel morbum. Scribon. *num.* 172. notante Rhod. *in Lexic. Dies incidentes*, προεμπίπτοντες ἡμέραι, Galeno dicuntur, in quibus imperfectæ solent fieri crises, ut sunt tertia, quinta, sexta, nona. 3. *progn. t.* 1.

Incineratio, τέφρωσις, est ignitio, corpora vehementiori igne in cineres convertens. *Incinerantur* autem vegetabilia & animalia. Mineralia vero (Chymico more loquendo) proprie non in cineres, sed calcem redigi dicuntur Rul. & Iohns. Vel *incineratio* est operatio, qua suo humido ingenito res ignis violentia spoliata in cineres redigitur, ita ut nulla arte pristinum ejus corpus sit reparabile. Fr. Hofm. *Clav. Schr. l.* 3. *c.* 9. §. 22. Differt a *calcinatione*, ut genus & species, Omnis quidem *incineratio* est calcinatio; sed non vice versa. Id. *l.* 2. *cap.* 43. §. 75. *Incinerationem* præcipue locum habere in vegetabilibus & animalibus, cum salia parantur fixa, docet Rolf. *Ch. l.* 2. *c.* 3. Dicitur & *Cineratio*, *Cinefactio*.

Incipio, ἄρχομαι, dicitur de morborum principio, Hippocr. 1. *aphor.* 12. *a.* 4. *a.* 22. 2. *aph.* 19. vide Diet. *num.* 110. Vide & infra *Principium*.

Incisio, ἐγκοπὴ, vide *Encope*. Quibus saltem hoc addi debet, quod vocab. *Incisio* non semper accipiatur in malam partem pro solutione continuitatis morbosa, sed etiam in bonam pro operatione chirurgica, vel anatomica. Frequentissime in usu est phrasis: *Incisio* venæ, nervi. De *incisionis* modo in calculo vesicæ, vide Fabr. Hildan. *l. de lithotomia. c.* 12.

Incisor, τομεὺς. Epitheton dentium quatuor anteriorum in utraque maxilla. Vide *Dens*.

Incisorium, τομεῖον, dicitur tabula, in qua fit sectio, vel incisio. Brassavol. *in Indic. Galenico*.

Incitatio, ὁρμὴ. Vide *Horme*.

Inclinatio, ἔγκλισις, κλίσις, ῥοπὴ, vel accipitur proprie, quando corpus, vel vas aliquod oblique vertitur, & idem est, quod *reclinatio*, ἀνάκλισις, quæ significatio per se nota: vel metaphorice & translatitie, (quod Medicis frequentiori in usu) & quidem aut de humorum in hanc vel illam partem conatu vel *propensione*, & dicuntur humores ῥέπειν. Hippoc. 1. *aph.* 21. Jung. Dieter. *n.* 751. aut de totius humanæ naturæ vi & propensione ad aliquid. Rul. *in Lex.* ita tamen, ut nondum adsit coactio aut violentia, & in hoc differt ab *impressione* vel *prædestinatione*. Vide *Impressio*. *Inclinatio* igitur in Physiologicis commode usurpatur ad exprimendam spirituum vim in appetendo bonum, quando moventur ad extra, e contrario in inappetentia defectus illius spirituum motus observatur, ut plane non moveri videantur. In homine vero existimo hanc vim movendi spiritus ab ipsa mente ejusque propriis facultatibus intellectu & voluntate primario dependere. De hac *inclinatione* plura apud Paracels. occurrunt, ut & Helmont. *tr. Astra necessitant, non inclinant*. Septem Planetæ vocantur duces & comites *inclinationum* a Ger. Dorneo *tr.*

tr. *Duellum animi cum corpore*. *Theatr. Chym. Vol. I. pag.* 473.

Incoctus, *Incoctio*, propter duplicem particulæ *In* acceptionem, *privativam* & *intensivam*, duplicem etiam & plane contrariam obtinet significationem. Juxta priorem dicitur Gr. ἄπεπτος, ἀπέψανος, & ἀπεψία, vide supra *Apeptos*, & *Apepsia*; & respondet *crudo*, *cruditati*; vide etiam *Cruditas*. Gal. *l. de constit. art. med. cap.* 15. Denotat vero rem vel plane non coctam, vel insufficienter coctam, sive fiat per coctionem naturalem, sive artificialem. Juxta posteriorem vero *Incoctum* significat, quod probe coctum est, vernacule *eingekocht*. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.* Unde & *Incoctilia* dicuntur vasa Plin. *l.* 34. *c.* 17. quando album *incoquitur* æreis operibus Gallorum invento. Meminit & Libav. *Synt. Arc. Ch. l.* 7. *c.* 24.

Incœnatus, ἄδειπνος, *Incœnis*, Plauto dicitur, qui cœna abstinet. Scribon. *n.* 140. Rhod. *in Lex.*

Incommodus, δύσχρηστος. Vide *Dyschrestos*.

Incomprehensibilitas, ἀκαταληψία, idem, quod *Incertitudo*. Vide *Acatalepsia*. Galen. *de opt. dic. gen.*

Incompressa annotatio. Dunc. Lid. *de febr.* libera caloris invasio sine paroxysmi signo, Senn. *de feb. l.* 2. *c.* 2.

Inconstans, *Inconstantia*, ἀκατάστατος, ἀκαταστασία. Vide *Acatastatos*.

Inconsuetus, ἀσυνήθης, idem, quod *Insuetus*, *Insolitus*. Vide *Asynethes*.

Incontinens, *Incontinentia*, ἀκρατής, ἀκρασία, ἀκρατεια. Vide *Acrasia*, *Acratia*. Frequenter dicitur de *Incontinentia Urinæ*, quæ JCto. urinam facere dicitur *l.* 14. §. 4. *ff. de ædil. edict.* Jungatur P. Ammann. *Irenic. p.* 255.

Incorporatio, Gr. dici posset ἐνσωμάτωσις, est species mistionis, vel commistionis, qua statim humida cum siccis in unum corpus per formam massæ contemperantur. Differt a *nutritione* vel *imbibitione*, quod non lente & successive fiat, sed tantum humoris addatur, quantum ad corporis misti consistentiam requiritur, ut fiat veluti pasta, unde & *Impastatio* nominari potest, in nonnullis *subactio*. *Incorporatæ* autem res in calore digestorio relinquuntur, ut mutua actione & passione crasin communem nanciscantur, Rul. & Iohnf. *in Lexic.* Incorporatio quoque vocatur, quando Spiritus in corpus convertitur & reducitur, *Th. Chym. Vol. V. p.* 16.

Incorruptibilis, ἄφθαρτος. Vide *Aphthartos*.

Incorruptus, ἄψαυστος, ἄφθαρτος, quid generaliter significet, notum est; nimirum purum, sincerum, quod non est vitiatum. Ita Scrib. de se testatur curam habuisse, ut *incorruptas* compositiones medicamentorum acquireret, *num.* 38. Specialiter vero accipitur de Virgine vera, illibata, quæ virum nondum passa. Casp Reies *Camp. El. Q.* 41.

Incrassans, *Incrassativus*, παχυντικός, Epitheton medicamentorum quorundam, quæ Galenus frigida potestate & crassarum partium esse statuit, *l.* 5. *de S. Fac. c.* 20. Confer *ad Dogm. nostra P. VI. cap.* 2. *p.* 712. Talia medicamenta vocantur & Græcis abstractive παχυσμοί. Foes. *Oec. p.* 490.

Incrementum, αὔξησις, ἐπακμή, idem, quod *Augmentum*, vel *Augmentatio*, de quibus *supra*.

Increscens, ἐπακμαστικός. Vide *Epacmasticos*.

Incrustatio, ἐσχάρωσις, κονίασις, πλάκωσις, diversam obtinet significationem, pro varietate subjecti, de quo dicitur. In chirurgicis notat crustæ generationem; vide *Crusta*. Vel significat *illitionem* quandam & imbuitionem sive liquoris, sive picis, aromatum, &c. vasis interioribus factam, de qua videatur Rhod. *ad Scribon. n.* 135. & *in Lex. Incrustatio* unius metalli super aliud fit cum Mercurio vel salibus, & huc pertinent *Deauratio* & *Deargentatio*, de quibus suo loco. Jacobus le Mort *Metallurg. contr. p.* 272.

Incuba, id est, *Sponsa Solis*. Rul. in Lex.

Incubus, *Incubo*, ἐφιάλτης. Vide *Ephialtes*. *Incubus* est nocturnus spiritus, illudens fallensque mulieres in somno, ac si rem cum eo commiscerent. Rul. & Johnf.

Incurabilis, ἀνίατος, ἀνήκεστος, δυσθεράπευτος, idem, quod *insanabilis*, dicitur vel de morbis; & dicuntur illi, qui vel simpliciter nullam, vel rarissime & difficulter admittunt curationem, Libav. *Tom. III. Oper. p.* 123. Quomodo vero differant a *Lethalibus*, vide *in Dogm. nostr. Med. Gen. P. II. cap.* 5. *d.* 12. *p.* 166. *seq.* Jungatur Nic. Turell *Method. prædictionis p. m.* 444. Vel de partibus corporis ipsis, quarum generalem scopum Gal. esse dicit, a corpore rescindere *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. sed fallitur. Nam dantur partes *incurabili* affectu laborantes, quas tamen non expedit rescindere; ut sunt humores quidam fungosi, quædam strumæ, & similes excrescentiæ &c. Vide *Insanabilis*.

Incuriosus, *Incurius*, ἀμελής, dicitur, qui cogitationibus non indulget nimis, aut curis, homo levioris animi. De *Incuriis* notavit Helm. eos raro canescere *de Lith. c.* 9. *n.* 55.

55. Econtra imaginando canefcunt pili. *tr. Imago mentis n.* 40.

Incurfus dicitur D. Laur. Bellin. Prof. Pifano arteriarum motus extrorfum, five dilatatio qua digitos prementis ferit, & κατ' ἐξοχὴν *Pulfus* vocatur. Opponitur *fubductui*, de quo infra. In Operis nuperrime editi, *Membro II.* de *Pulfibus*. p. 72.

Incurvatio, κύρτωσις, vide *Cyrtofis*. Peculiarem fpinæ dorfalis *incurvationem* lege apud Hildan. C. 6. O. 74. Penis *incurvatio* legitur apud Blaf. *Med. Univ. p.* 334. Poteft etiam vocabulum hoc in bonam partem fumi pro operatione Chirurgica, quamvis ufitatius *Inflexio* fortaffis vocetur.

Incus, ἄκμων, huius vocabuli propria fignificatio fpectat ad fabros metallorum &c. in qua etiam ufus Gal. explicando pulfus dicroti naturam, *l.* 1. *de diff. pulf. c.* 17. Tropica vero fignificatione ufurpatur ab Anatomicis, dum officulum aliquod in aure interna *Incus* dicitur, quemadmodum & reliqua *Malleus* & *Stapes*, quibus additum legitur quartum a Sylvio inventum *Orbiculare*, Lindano *Cochleare* dictum; de quibus videatur Barthol. *Anat. libell. IV. c.* 7.

Indarion, ἰνδάριον, nomen Collyrii, cujus defcriptio habetur apud Aet. *lib.* 7. citante Gorr.

Index, apud Latinos in Medicina duplici gaudet fignificatione: 1. dicitur de *digito* proximo a pollice, qui & λιχανὸς & δεικτικὸς Græcis dicitur, Galen. *l. Introduct. c.* 10. Vide *Dactylos*. 2. ufurpatur de diebus qui futuram crifim prænunciant & veluti indicant, & Gr. dicitur ἐπίδηλος. Vide *Epidelos*.

Indicans, δεικτικὸν, ἐνδεικτικὸν, in Medicina non folum fignificat id, quod nocet, uti quidem plerique terminum hunc dum Gal. *de methodo medendi* intellexerunt, fed debet applicari utrique methodo confervandi & medendi. Eftque nihil aliud, quam res fecundum, vel præter naturam, monftrans aliquid agendum effe Medico. Dividitur in *primarium* vel *effentiale*, quod nihil aliud eft, quam cauffa vel fanitatis, vel morbi, & *fecundarium*, quod conftituunt accidentia utriufque & alia attributa cauffarum, vel fubiecti. Plura petantur *e Dogmat. noftris M. Gen. P. IV. c.* 1. *feqq. Indicans* quoque vel *Indicativum* idem eft, quod *fignificans* vel *fignificativum*, & ufurpatur de fignis Gr. δεικτικὸν, Gal. *l. Ars medic. c.* 2. & 3. Vide *Deloo*.

Indicatio, ἔνδειξις. Vide *Endeixis*.

Indicator mufculus vocatur Riolano digitum extendens. Barthol. *l.* 4. *anat. c.* 9.

Indicatum, Gr. ἐνδειγμα, (quamvis communiter *indicium* fignificet) opponitur *Indicanti*, & ad utramque methodum referri debet, nihilque aliud eft, quam res juvans, five auxilium a Medico applicandum, cum pro confervanda, tum pro recuperanda valetudine. Vid. *Dogm. Noftr. d. l.*

Indicium, idem, quod *Signum*, σημεῖον. Vide *Semeion*. *Signum*.

Indicon, ἰνδικὸν, veteres Meneftheus, Andreas, Chryfanes, Xenocrates & Diofcorides Alexandrinus dixerunt *indicum* zingiber, alii vero per errorem hoc nomine piperis radicem denotarunt, fed Diofcorides Anazarbeus ab utroque diftinxit. Junior vero γλωττόκομον plantam dixit piperi fimilem, cujus fructus myrtidanum dicitur, ut rem explicat Galenus *in exegefi Hippoc.* præter vero hos fignificatus plures accipit a medicinæ interpretibus. Vel enim (1) fignificat fpeciem piperis, uti plerique exponunt loca Hippoc. *l. de nat. mul. XXIX.* 112 *l.* 1. *de morb. mul. CXIX.* 12. *l.* 2. *XLVII.* 14. *LXV.* 14. *LXXXIV.* 8. Junge Foef. *Oecon. p.* 281. *feqq.* Vel (2) lignum, quod vel ipfum *Guajacum* aut *Sanctum*, aut ei prorfus fimile habetur, de quo videatur ex Menardo Foreft. *l.* 32. *obf.* 7. *in Schol.* vide *Guajacum*. Vel (3) fignificat materiam coloris cujufdam, præfertim cœrulei, cujus duæ differentiæ a Diofcoride *l.* 5. *c.* 107. affignantur: *Nativum Indicum*, quod tanquam fpuma arundinibus *Indiæ* adnafcitur. Hoc fibi inexploratæ inventionis fuiffe fcripfit Plin. *l.* 35. *c.* 6. Vocatur ab *Ægineta Melan Indicum*, de quo etiam vide Fallop. *de Metall. f. Foffil. c.* 34. *Tom. I. p.* 339. *Factitium alterum*, quod offerunt infectoriæ officinæ five tinctorum, & adhæret, vel innatat æreis cortinis, quam detractam artifices exficcant. Optimum eft, quod cœruleum præbet colorem. Refertur inter medicamenta leviter adftringentia & quæ ulcera purgant. Diofc. *d. l.* Gorr. Alii verum fuccum herbæ dicunt, qua nunc tinguntur panni, & vocatur *Glaftum*, vulgo *Maid*. Rul. & Iohnf. Rof. vero Lentilius *in Mifcell. Medico-Practic. Part. I. p.* 204. & *Part. II. p.* 480. *feqq.* fcribit: Indigo effe fuccum infpiffatum vel maffam cœruleum colorem exhibentem, & colore hoc alia tingentem e planta quadam peregrina Glafto fimili vel Ifatidi, quæ & Anil dicitur, tefte Brantino *in Pinac.* cannabiformi, cujus tam mobiles & volatiles acres funt particulæ & moleculæ aut effluvia, ut ovorum putamina penetrent, & albumen tingant, & propterea Indi colligendo Indigo & a quifquiliis mundando deftinati omnibus modis ca-

put obvolvere pro oculis solum foraminibus relictis, & singulis horis lactis haustum sumere necesse habeant. Tribuit etiam illi massæ vim antiscorbuticam *ibidem*. Vel (4) dicitur de *lapide Indico*, qui ejusdem cum *Hieracite* virtutis est, sanguinem sistentis, teste Gal. *l. 9. de simpl. fac.* Ægin. *l. 7. c. 3.* Vel (5) *est* nomen *Balsami*, quod & *Peruvianum* dicitur, de quo videatur Schroder. *l. 4. cl. 2. n. 375.* Schroder. *in Clav. ad h. l.*

Indifferens, ἀδιάφορος, epitheton est rerum non naturalium medio modo sese habentium, quarum usus ad sanitatem, & abusus ad morbos facere solet. Vide *Dogm. nostra P. I. c. 6. d. 2. p. 72.* *Indifferenter* vivere idem est, ac absque regimine & cautione vivere, genio suo indulgere. Scribon. *n. 122.*

Indigentia, ἔνδεια, idem, quod *Defectus*. Vide *Endeia*. *Defectus*.

Indigestio, *Indigestus*, ἄπεπτος, ὠμὸς, idem, quod *incoctio*, *incoctus*, *cruditas*, de quibus suis locis. Potest dici de alimentis, humoribus, & excrementis, quemadmodum de *coctione* dictum est.

Indignatio, ἀγανάκτησις, est species iræ occultæ & intrinsecæ, cujus character esse solet σχίζειν, i. e. *fiendere*, sive labia fortiter comprimere, Gal. *1. de artic. t. 28.*

Indignatorius musculus dicitur is, qui oculum ad parvum angulum in latus abducit. Barthol. *l. 3. Anat. c. 8. p. 513.*

Indigo. Vide *Indicus*.

Indolentia, ἀνωδυνία. Vide *Anodynia*.

Indormio, ἐπικαθεύδω, idem, quod *obdormio*, vel quando alicui affectioni somnus supervenit. Hippoc. 5. *aph.* 27. Dieter. *n. 316.*

Inductio, ἐπαγωγὴ, a Latinis proprie sumitur pro *inunctione* & *illitione*. Ita emplastra in alutam, linteum *induci* dicuntur. Accipitur etiam pro *impositione* in partem corporis affectam. *Inducere* fronti, pedibus &c. Vide Rhod. *in Lexic.* Scrib. & Keuch. *in not. ad Seren. p. 90.*

Indulgentia, χάρις, idem, quod *gratia*, Rolf. *O. ac Med. Sp. l. 14. f. 1. cap. 28.* Vide *Charis*. De *indulgentia* parentum noxia lege Linden. *Ex. I. §. 28. 29.*

Indurans, σκληρωτικόν, σκληρυντικὸς, dicitur de quibusdam medicamentis, quæ sunt frigidæ naturæ vel temperamenti, cum defectu caloris & fermentabilitatis, Gal. *l. 5. de S. Fac. c. 10.*

Induratus, idem, quod *Duratus*, σκληρυσθεὶς, vide *Duratus*. *Indurata* σκληρυσμοὶ, σκληρύσματα, vocantur & σκίῤῥωμα, Gal. *l. 5. de S. F. c. 7.* Vide supra *Duritia*.

Indus, Ἰνδὸς, idem, quod *Indicus*. Patronymicum a regione *India*, estque epitheton quorundam medicamentorum. Ita Pilulæ Indæ Haly vocantur valide purgantes, quarum descriptio habetur in Dispensatoriis, & meminit etiam Forest. *d. l.* item *Emplastrum indum* Tharsei Chirurgi, apud Gal. *l. 4. de C. M. P. G. c. 13.*

Indusium, χιτωνίσκος, stricte significat linteum vel lineum indumentum, quod nudo corpori induimus. Talia in ægris mutare, nonnulli dissuadent, alii commendant; de qua controversia & legatur Rolf. *O. & M. M. Sp. l. 14. f. 2. c. 3.* & Casp. Rejes *C. El. quæst. 82. n. 10. 11.* *Indusia* in mures mutata notavit Helm. *tr. Imago Ferm. impr. n. 9.* *Indusium* etiam in fœtu fœminino vocatur *Tunica Amnios* corpusculo obvoluta & una in partu exclusa. Vallesf. *l. 5. de H. C. F. c. 17.*

Inebrio, μεθύσκω, h. e. ebrium facio. Est autem nihil aliud *inebriare*, quam caput ferire, deliria progignere, κεφαλὴν πλήττειν καὶ παραφρονεῖν ἐργάζεσθαι, uti vivis coloribus descripsit Galen. *c. 3. de R. V. I. A. t. 1. seqq.* An liceat per mensem semel *inebriari* sanitatis caussa? rectissime quæstionem negative solvit Lentil. *d. l. P. II. p. 675.* cum non sint facienda mala, ut inde eveniat bonum, præsertim cum & bonum hoc incerti prorsus sit eventus? Quare rectissime scripsit Linden. Turpe est, *inebriari* nocte: turpius die: turpissimum mane. *Ex. X. §. 295.* Quid? quod Paracelf. odorem *inebriativum* caussam caduci seu epilepsiæ citra veritatis jacturam statuerit *tract. h. tit.*

Inedia, ἀσιτία, est abstinentia a cibo & potu. Potest etiam vocari ὀλιγοσιτία. Nam vel totalis, vel partialis *abstinentia* comprehenditur hoc vocabulo. Pertinet inter Res Medicas non naturales, quamvis Galen. *l. de V. S. adv. Erasistratum c. 9.* e numero rerum existentium excludat, scil. Physicarum. Favere potest sanitati promovendæ, & morbis gignendis, Rolfink. *O. ac M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 72. & l. 18. f. 1. c. 5. & 6.* Extremam *inediam* septem dierum ὡς τὸ πολὺ judicat Linden. *Ex. XIII. §. 238. seqq.* Dari tamen & miraculosas sive prodigiosas *inedias* multo longiores, crediderunt nonnulli Clarissimi in arte Medica Viri, v. gr. Lang. *l. 2. ep. 27.* Hildan. *Cent. 2. Obs. 40. & 42. & c. 3. Obs. 85. Cent. 5. Obs. 33.* Casp. Rejes *C. El. q. 58.* quas tamen ad unum omnes & similes ceu omnino fictas & ementitas rejicere non veritus est D. Velschius *Ephem. N. Cur. A. III. Obs. 35.*

Ineptus, *ineptitudo*, ἀνεπιτήδειος, ἀνεπιτηδειότης, in

in genere significat naturalem *impotentiam*, vel ἀδυναμίαν. Sub se vero multa comprehendit. Hinc rectissime Linden. scripsit *ineptum*, quod est alienum a re, a persona, caussa, loco, tempore, modo, *Ex. XI.* §. 123. Gr. dicitur ἀργὸν. Et *ineptus risus* Melancholicorum proprius vocatur a Seren. *cap. de splene curando*. Vid. Keuchen. *in Not. p.* 178. Gr. ἄκαιρος, *intempestivus*.

Inertia, in genere idem, quod *ignavia*. Proprie tamen *imperitiam* in aliqua arte significat. Græce ἀτεχνίη. Vide *imperitia*. Hanc recte temeritatis nutricem & matrem vocavit Hippoc. *in Lege III.* 14. * Significat etiam impotentiam ad motum sic inertia particularum solida vel fluida nostri corporis componentium, significat, eas difficile, & lente moveri. Hoc sensu passim apud recentissimos Auctores Med. accipitur.

Inesis, *inethmos*, ἴνεσις, ἰνηθμὸς, idem, quod κένωσις, *vacuationem* significat a verbo ἰνέω, *vacuo*, quod legitur apud Hippocr. *l. de L. H. XXXIIX.* 11. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXII.* 17. quemadmodum & ἐνυδθμὸς legitur apud eundem *l. de Loc. in hom. XXX.* 13. *XLIV.* 6. *XLV.* 3. 8. *L.* 14. Junge Foes. *pag.* 282. Erotian. *Onom.* ἴνεσις κάθαρσις λέγεται in ὑπερ ουρῶν.

Inexercitatus, ἀγύμναστος, idem, qui *otiosus*, *piger*, qui corporis quieti nimis vacat. Galen. *l.* 2. *de sympt. causs. c.* 2.

Inexpertus, idem, qui *imperitus*, ἄπειρος.

Infans, aud Latinos lata gaudet significatione. Complectitur enim & fœtum humanum in utero bimestrem, trimestrem, &c. & Græce vocatur Hippocr. νήπιος, 4. *aph.* 1. & 3. *Epid. s.* 2. *t.* 7. & 8. ubi vide. Galen. *comm. ad h. l.* Adde Dieter. *n.* 570. C. Rejes C. *El. q.* 55. Communiter tamen sumitur de recens natis usque ad illud tempus, donec incipiant sermone uti. Hæc enim videtur vocis derivatio a non fando. Et Gr. dicitur παιδίον, quamvis hoc vocabulum Dieter. ad primum septennium usque extendat *num.* 643. De sanitate tuenda infantum consule Gal. *l.* 7. *de san. tu. c.* 7. *seqq.* Spagyricorum *infans*, qui dicatur in magisterio Lapidis Philosophici, & quomodo per imbibitionem nutriatur, legatur Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 8. & *Alchymiæ Pharmaceut. c.* 7.

Infarcatus, substantive & adjective, ἔμφραξις, ἐμφρακτὸς. Vide *Emphraxis*, *Emphracticos*, *Emphragma*.

Infectio, homonymum est vocabulum. Vel enim idem est, quod *tinctus* vel *tinctura*, Gr. βαφὴ. Unde *Ars infectoria*, sive *tinctoria* vocatur. Et *infectores* sunt iidem cum *tinctoribus*. Scribon. *num.* 57. Rhod. *in Lexic.* Vel quod Medicis usitatius, convenit cum *contagio*, & denotat μίασμα, malignum & venenatum, de quo supra. Vide *contagium*. *Infectum corpus* legitur apud Scribon. *n.* 185. De differentia inter *infectionem* pestis & *infectionem* Medicam cui placet legere, videat Parac. *l.* 1. *de peste*. *c.* 1. Materia *infectionis* dicitur & inquinamentum, inquinabulum, impressura apud Severin. *l. de nov. obs. abscess. c.* 23. & alibi.

Infelix lignum sambucum vocant, Laur. *l.* 27.

Inferior, vide *Cato*.

Infernus, ᾅδης. Vide *Orcus*.

Infervefacio, h. e. in aliquo vase fervefacio. Aliquoties legitur apud Scrib. *n.* 39. 53. 153. 271. Item *Infervesco*, *n.* 37. 188. &c. Vide *Lex.* Rhodii *Scribonian.*

Infesto, ἐνοχλέω. Vide *Enochleo*. *Infestare* dicitur, quod aliquem vel adoritur vehemente impetu, velut festinans in perniciem ejus, vel opprimit mole turbationum. Lind. *Exerc. XVI.* §. 45.

* *Infibulatio*, ἀγκτηριασμὸς, Lat. infibulare, nihil aliud erat, nisi fibulæ per præputium trajectio. Cujus rationem Celsus L. VII. cap. 15. docet. Infibulare autem adolescentes olim consueverunt interdum vocis, interdum valetudinis causa, præsertim vero ut servarentur a coitu immunes. Erat autem fibula circulus æneus, quo item histriones, cui generi hominum potissimum vocalitas necessaria est, utebantur antiquissimis temporibus.

Infidus, ἄπιστος, dicitur de signis *incertis*, Gal. 2. *aph.* 27.

Infimus. Vide *Imus*.

Infinitus, ἄπειρος, idem, quod *Immensus*, Epitheton doloris apud Scribonium *n.* 190. 194. Rhod. *in Lex.*

Infirmarius, νοσοκόμος, vocatur *infirmorum curator*, quemadmodum & locus, ubi infirmi curabantur, *Infirmarium* & *Infirmatorium* dicitur, teste Dieter. *n.* 655. *ferme circa fin.*

Infirmitas, *Infirmus*, ἀῤῥωστία, ἀσθένεια, ἀσθενὴς, ἄῤῥωστος. Vide *Arrhostia*, *Asthenеia*. Nullum hominem fuisse, qui omnes partes corporis simul *infirmas* habuerit, asserit Gal. *l.* 2. *de L. Aff. c.* 7. Omnibus morbis obnoxia *infirmitas* dicitur Lind. *Ex. XIII.* §. 366.

Infixus, καταπεπηγμένος, a καταπήγνυμι, transfigo. Dicitur de festucis & aliis, quæ membris *infigi* possunt, & opus habent extractione, vel manu, vel medicamento, Gal. *l.* 1. *de fac. Nat. c.* 14. Dolor *infixus*, ὀδύνη, ἐρηρεισμένη.

ex, describitur a Gal. *l. 2. de sympt. causs. c. 5. circa fin.*

Inflammatio, φλεγμονὴ, φλόγωσις, accipitur late & stricte: late significat omnem immoderatam caliditatem, etiam momentaneam, absque tumore, quæ alias φλόγωσις dicitur, qualis etiam in scorbuticis frequens esse solet. Vide *Phlogosis*. Stricte vero significat tumorem vehementer calidum p. n. in partibus carnosis & sanguineis, cum rubore & dolore, provenientem a sanguinis fervidioris & impetuosius affluentis meatuumque minorum ordinem turbantis collectione & stagnatione. Græce dicitur φλεγμονὴ. Nulla *inflammatio* magna est absque febri. Dividitur in internarum & externarum partium *inflammationem*. Illæ sunt plerumque erysipelaceæ, & facile malignitatem contrahunt. Distinctio quoque frequens in *legitimam*, quæ a sanguine sincero copia solum peccante oritur, & *spuriam*, quæ a sanguine heterogeneo, vel bilioso, vel seroso, vel crudo provenir. Plura videantur apud Dieter. *n.* 905. Linden. *Ex. IV.* §. 23. *seqq. multis*. *Ex. XVI.* §. 46. *seqq.* ut & *in Chirurgicis* Aquapendentis, Hildani, Barbette, aliorumque *scriptis*.

Inflatio, ἐμφύσημα, ἐμπνευμάτωσις, vide *Emphysema*, *Empneumatosis*.

Inflativa Medicina, vel materia Medica dicitur, in cujus substantia dominatur grossa humiditas extranea, in quam cum egerit caliditas, generatur inde ventositas, quæ non dissolvitur. Tales sunt Phaseoli, &c. Avic. *Libr. de virib. cord. tract. 2. c. 1.*

Inflexio, καμπὴ, idem, quod *flexio*. Vide *Campe*. *Flexio*.

Influens, epitheton caloris nativi vitalis ad differentiam insiti vel innati, & intelligitur ille calor, qui mediante sanguine a corde distributq corpori ejusque membris communicatur & influit, uti præter alios exposuit etiam Pompejus Caimus *de Calid. innat. c. 5.*

Influentia, ἐπιῤῥοὴ, idem, quod *influxus*, atque dicitur non solum de humorum motu in aliquam partem: Ita sanguinis *influxus* omnis fit a corde per arterias, Lind. *Ex. IX.* §. 47. sed etiam de virtute quadam occulta a corporibus cœlestibus, vel sideribus descendente, & sese insinuante, a qua varios effectus dependere nonnulli statuunt. Gr. etiam ἀπόῤῥοια vocatur. Ruland. & Iohnson. ita descripserunt: *Influentia* naturalis est ea, quam *infundunt* astra superiora firmamenti ex naturali præscripto in hæc inferiora, quibus gubernanr ac regunt per inclinationem in hominibus, brutis, aliisque & per vires & efficacias etiam in insensatis. Helmont. per actionem quandam Regiminis hactenus scholis ignoratam expressit, quæ spirituum abstractorum instar propemodum in sibi substrata objecta operatur; estque nihil aliud, quam connexitas stellarum, concitandi Gas infernm, juxta leges directionum ab omnipotente datas & fixas, *tr. Astra necessit. &c. n.* 15. Plura de *Influentiis* Stellarum vide apud Schroder. *l. 1. c. 9.* Verum alii hunc astrorum in inferiora *influxum* commentitium, falsum, & proprerea rejiciendum censent; inter quos est Linden. *Ex. XI.* §. 187. Fr. Hofm. *in Clavi ad d. Schroder. loc.* & inter Physicos Dn. Sturmius *in Part. Spec. Cosmicæ Scientiæ*, qui, excepto sole & luna, reliquis astris sive fixis, sive planetis nullam concedit *influentiam*. Nobis placet ἐπέχειν. Legatur & de hac controversia Casp. Rejes *Camp. El. q. 34. n. 24. seqq.*

Influxus, vide *Influentia*.

Infœcundus, ἄγονος, idem, quod *Sterilis*. Vide *Sterilitas*.

Infra, κάτω. Vide *Cato*.

Infraspinatus, epitheton Musculi scapulæ partem externam & gibbam totam tegentis, qui creditur brachium ad exteriora, agere retrorsum, Barthol. *l. 4. An. c. 2. p.* 563. Dicitur & *Suprascapularis inferior*, ad differentiam suprascapularis superioris, qui & supraspinatus appellatur, de quo *suo loco*.

Infrigidans Galeni, alias ceratum rosatum, Mass. *de febr. c.* 28.

Infrigidatio, *Infrigidans*, idem, quod *Refrigeratio*, *Frigefactio*, κατάψυξις, ψύξις, ψύγμα. Vide *Catapsyxis*. *Frigefactio*. *Frigefaciens*.

Infundibulum, χώνη. Vide *Choana*. *Infundibulum* est vas metallicum; oblongum, cum manubrio, interius excavatum, liquata metalla recipiens, & in virgas vel bacilos conformans, Ruland. & Iohns. *in Lexic. Infundibulum* argenteum pro cibo & potu descripsit cum applicatione Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. X. fig.* 11. & *Tab. XXXII. fig.* 8. In Anatomicis *Infundibulum* quoque vocatur sinus renum medius, ad quem materia urinæ colligitur: Alias *Pelvis*, item *incerniculum* appellatum. Vessing. *Syntagm. Anatom. cap.* 5.

Infusio, *Infusum*, ἔγχυτον, ἔγχυμα. Vide *Enchyton*. *Enchyma*. Accipitur duplici modo: Late & stricte, & rursus concrete & abstractive. In lata significatione concreta complectitur omnia medicamenta intus vel foris applicanda, quæ citra coctionem certo tempore in liquore macerantur, sive postea sequatur coctio, sive non, de quibus vide Vveker. *Antidot. gen. lib. 1. c. 15.* Blas. *Medic. Gener. P. III.*

II. l. 7. f. 2. subsect. 4. *c.* 1. & alii. Describi possunt *Infusa*, quod sint extracta liquida corporum solidorum ut plurimum praesenti usui dicata. In lata abstracta significatione denotat modum *infusionis* parandae legitimum, qui videri potest apud Vveker. *d. l. lib.* 3. *c.* 12. Fr. Hofmann. *in Clav. Schr. l.* 2. *c.* 63. Blas. *d. l. &c.* Stricte accipitur in concreto vel pro *Infusione* laxativa, vel purgante. Schroder. *l.* 2. *c.* 63. Anonym. *Sylv. Med. cap.* 9. Vel pro *Clysteribus*, Lind. *Ex. XIII.* §. 362. *seqq.* In abstracto *Infusio* modum non solum significat dictorum *Infusorum*, qui in citatis Autoribus & locis videri potest; sed etiam adhuc alium peculiarem & novum, quo liquor medicamentosus in venam corporis apertam infunditur, unde & *ars infusoria* & *clysmatica nova* audit, hujusque meminit aliquoties Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 8. *f.* 2. *c.* 30. *l.* 11. *f.* 3. *c.* 11. *l.* 11. *l.* 14. *f.* 1. *c.* 30. Ephem. Nat. Curios. *Ann. I. Obs.* 140. Joh. Dan. Major. *Invent. Med. l.* Etmuller. *Diss. de Chir. infusoria*, quae tamen curandi ratio hodieque fere rursus exolescit.

Ingenitus, idem, quod *Innatus*, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*. Inter curas aegritudinum aeruginosarum, sive Luis Venereae, quas Paracelsus proponit *l.* 7. *de morb. Gallico c.* 11. sexta eidem vocatur *cura ingenita*, quae pertinet ad verrucas, & fungosas excrescentias.

Ingenium, Graecis idem, quod *Natura*, φύσις. Nam pro varietate naturarum variant & *ingenia*, Gal. *l. de cogn. & cur. an. morb. c.* 7. Linden. *Ex. I.* §. 14. Quid Hermes Trismegistus in Tabula sua Smaragdina intelligat per *magnum ingenium*, exposuit Ger. Dornaeus *in Physica Trismegisti*, dicens, denotare summam diligentiam & industriam esse adhibendam in applicatione ignis ad opus illud secretissimum. *Vol. I. Theatr. Chym. p.* 382.

Ingerenda, προσοιστέα, idem quod *assumenda* per os, h. e. alimenta. Et *ingestio* idem notat, quod *assumtio per os*. Vide 3. *de R. V. I. A. t.* 22.

Ingluvies, ἀκολασία τῆς διαίτης, ἀπληστία, idem, quod *victus intemperantia*, insatiabilitas, Gal. 6. *aph.* 28. Caussa est plurimorum morborum a cruditatibus dependentium; ita ut morbi & aegritudinum pericula e culinis exeant, Casp. Rejes *C. El. q.* 25. *n.* 16. *& q.* 88. *n.* 280. Helmont. matrem vocat trium peccatorum sanguinis, abundantiae, stagnationis, & heterogeneitatis, *tract. Retenta*. *Ingluvies* quoque vocatur ventriculus ille membranaceus in volatilibus, vernacule *Struma* dictus, in quo recipiuntur alimenta per os ingesta. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 9.

Ingravidatio, idem, quod *Impraegnatio*. *Ingravidationis* factae absque immissione membri virilis observationem vide *in Ephem. N. Cur. An. III. Obs.* 273. Vide *Impraegnatio*.

Ingredientia, vocantur medicamenta simplicia, interdum & composita, quae in formula remedii compositi, quam receptam vulgo vocamus, praescribuntur.

Ingressio, *Ingressus*, βάδισις, late idem est, quod *ambulatio*, quae fit, quando alterutrum crus per vices & firmatur & movetur, Hipp. 3. *de artic. t.* 73. Vide *Ambulatio*. Stricte accipitur de accessu Medici ad aegros. Ita Claudin. egregium libellum scripsit *de Ingressu ad infirmos*. Tropice sumitur de caussa Ilei, quando dicitur esse *Ingressus* intestinorum mutuus. Linden. *Ex. IV.* 44. id est, insinuatio, duplicatura. *Ingressio* Spagyrica est nutritio, conjunctio, submersio. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 751. 764.

Inguen, βουβών. Vide *Bubo*.

Inhabitatio, ἐνοίκησις, Physiologice tropico tamen significatu dicitur a recentioribus quibusdam unio animae rationalis cum corpore organico, mediante spiritu animali subtilissimo, per totum corpus nostrum expanso, cui anima veluti lumen inhabitat, quo spiritu expirante anima quoque exspirat, & secedit. Verum consistit haec res in meris conjecturis.

Inhibitio, ἀπόσχεσις, idem, quod *cohibitio*, suppressio. Vide *Epischesis*.

Inhumatio, vocatur digestionis vel putrefactionis species, quae fit sub fimo equino, aut abscondendo in terram. Rul. *in Lex.* Vide & *Th. Chym. Vol. VI. p.* 563.

Injaculatio, est terminus Helmontianus, notatque acerbum stomachi dolorem spasmodicum, in quo motus quoque corporis aufertur, & affectus Tetano similis videtur, quem Belgae rustici *Geschot* vocant tanquam a sagis immissa, *tr. Jus Duumviratus n.* 20. *Injaculata* quoque vocantur, quae *Injecta*. Vide *Injectio*.

Injectio, accipitur diversimode. Communiter pro infusione facta in aliquam cavitatem. Et ita idem est, quod *enema*, ἔνεμα, *clyster*. Ita *Injectiones* penis, ureri, Schroder. *l.* 2. *c.* 41. Forest. *l.* 26. *Obs.* 2. Vide *Clyster*. *Injectio* in nares, Scrib. *n.* 10. 46. Vel pro fasciae applicatione sive *Fasciatione*, Galen. *de fasciis*. Quid Graecis ἐμβολὴ significet, vide supra *Eisbole*. *Injecta materialia* Helmont. vocat, quae materiam supponunt visibilem, invisibili tamen modo corpus intrant, & insensibiliter in-

injaculantur, ut sunt, spicula, spinæ, aciculæ &c. Vocantur & *Injaculata*. Quem modum non a præstigiis diabolicis semper dependere, conatur demonstrare idem *tract. de Injectis materialibus*, & *Injaculatorum modus intrandi*. Verum an satis firmiter demonstraverit, merito dubitatur.

Inimicus, πολέμιος, idem, quod *adversus*. Nimium omne dicitur naturæ *inimicum*, Hippocr. 2. *aph.* 51. vide Dieter. *num.* 703. *Inimicitia mutua* nihil aliud est, quam *Antipathia*, de qua supra lit. A.

Inion, ἰνίον, id est, *occiput*, quod est postica capitis pars, ita dicta ἀπὸ τῶν ἰνῶν, quod ob copiam tendinum fibrosa & nervosa est. Terminatur sutura lambdoide. Alii posteriorem cervicis partem esse volunt. Meminit Hipp. 3. *aph.* 26. Adde Dieter. *n.* 406. Foes. *Oec. p.* 283. Barthol. *l.* 3. *Anat. in prooem.* describit, quod sit pars capitis posterior ab initio suturæ lambdoidis ad primam cervicis vertebram. Jung. Linden. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 8. §. 17. Hoc occipitium ad præservandam ab epilepsia Florentiæ omnibus pene infantibus postquam mensem jam egerunt, fuisse inustum, testatur inter alios Jacob. Truncon. *de custod. pueror. san. tr.* 4. *c.* 13. *p. m.* 201. *seq.* Ab occipite vocantur etiam *Nervi occipitales*, a Gothofr. Bidloo, quos delineatos exhibet *Tab. IX. fig.* 2. & 3.

Initiatus, *Initiatio*, τελετὴς, τελετὴ, dicitur de solemnitate quadam festivali præsertim in Gentilium festis Eleysiniis, de qua legatur C. Hofmann. *Com. ad Gal. LL. V. P. n.* 482. *seqq.* Transfertur vero sæpe ad alias solennitates. Ita Medici *initiatio* fit mediante Jurejurando Linden. *Exerc. III.* §. 23.

Initium, ἀρχὴ, idem, quod *Principium*, de quo infra in *Pr. Initia* quoque vocantur extrema in filo aut fascia, Gal. 2. *de iis*, *q. in medic. l.* 8. *Initia* corporum omnium naturalium duo statuit Helmont. Elementum aquæ, quod est *initium* ex quo, & fermentum, sive *initium* seminale per quod, id est, dispositivum, *tr. Caussæ & Initia Naturalium n.* 23. In opere lapidis Philosophici spagyrico *initium* est corruptio, finis vero generatio. Ger. Dorneus *tr. Artific. supernat. c.* 7. *Initiatrix*, προκαταρκτικὴ, id est, *Caussa procatarctica*, Gal. *l.* 6. *de L. A. c.* 4.

Injucundus, ἀηδὴς. Vide *Aedes*.

Injuria, ὕβρις, quid significet proprie, notum est. Talem sæpius Medicus perpeti cogitur ab ægris & adstantibus; & omnino præstat generoso contemtu vindicare. Accipitur vero haud raro *Injuria* pro mala affectione, v. g. *Injuria* aeris, *Injuria* oculorum, dentium. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Innato, ἐνίσχμα. Vide *Ephistamæ*.

Innaturalia, vel *Supernaturalia*, corpora sunt ea, quæ concipiuntur animo duntaxat. Inde factum, ut quandoque loquatur quis: Mihi videre videor hominem, præ oculis, qui tamen plus ducentis milliaribus abest, vel aliquando vita functus est ante viginti annos. Iohns. *in Lex.* Summa, sunt *Entia rationis*.

Innatus, ἔμφυτος, vide *Emphytos*, idem, quod *Nativus*.

Innominatus, ἀνώνυμος, dicitur de omni eo, quod laborat ἀπορίᾳ τοῦ οἰκείου ὀνόματος, defectu proprii nominis. Ita ossa *Innominata* vocantur, quæ ossi sacro adjacent ad latus, quorum tria numerantur, & quodlibet nomen habet proprium, conjunctim vero sumta carent nomine proprio. Ita & *Cartilago Cricoides*, vulgo *innominata* vocabatur, quia antiquis absque nomine, basis est reliquarum cartilaginum. Gal. *l. de vocal. instr. diss. c.* 4. Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *Innominatus* quoque *morbus* in specie hic dicebatur, qui medio loco inter lethargum & phrenitin collocatur, in quo ægri connivent oculis, somnolenti stertunt &c. Gal. *l. de pulsf. ad tyron. c.* 11. Vide *Coma vigil.*

Innovatio, νεωτεροποιΐα, idem, quod *novatio*, a verbo νεωτεροποιέω, *innovo*, novum quid molior, quo usus Hippocr. 1. *aph.* 20. Absit vero a Medico omnis vitiosa *novatio*, quamvis lucrosa, qua augere & extrahere solent morbos eorumque curationem increpetæ, ut inde bursæ ære graviores fiant. Dieter. *n.* 569. Profecto res hæc non caret periculo, & lædit conscientiam, Chirurgastris tamen nostris non adeo infrequens.

Innuens, ἐπινευκὸς. Vide *Epineucos*.

* *Inoculatio*, Variolatum, est Variolas ope Chirurgiæ arcessere, ut ii, qui nondum hoc morbo correpti sunt, corripi autem debeant, felicius, & sine periculo evadant. Hæc autem erat Chirurgia a Constantinopolitanis ad nos nuper profecta. Primum quidem puris guttas quinque, vel sex inter maturandum ab adolescente variolis discretis laborante extrahebant, quod parva phiala vel pixide inclusum loco operationi assignato deportabant, ubi omnibus ad inoculandum præparatis vulnuscula duo infligebant, unum in brachio, alterum in crure lateris oppositi, tum pus prædictum penicillis applicabant, & ligaturis firmabant. Non opus est autem, ut incisiones cutem prætergrediantur, neque grano hordei longiores sint: penicilli post hor. 24. removendi

sunt

ſunt & ulcera empl. Diachil. vel foliis braſſicæ operienda, & in poſterum ſemel vel bis in die pro ratione quantitatis puris ibidem ſcatentis detegenda, & medicanda. Hoc facto ſenſim morbus producetur, & ſymptomata mitia ſequentur. Utrum autem hoc facere liceat, noſtri morum magiſtri multis rationibus ducti ambigunt. V. Allen. ſynopſ. univ. med. Pract. art. 158.

Inoculatio, ἐνοφθαλμισμός, ſignificat in Horti cultura inſitionis ſpeciem, quando ſurculus vel ſolum gemma alicujus arboris in aliam artificioſe inſeritur, de qua Theophraſt. *l.* 2. *Hiſt. plant.* quæ ſignificatio non eſt hujus loci. Verum Inoculationem quoque vocavit Charltonus mutuæ conjunctionis nervorum vagiparis cum aliis ſpeciem, *Oecon. Anim. Exerc.* X. §. 18.

Inopinus, *Inopinabilis*, παράλογος, & adv. παραλόγως, *inopinato*, dicitur de accidentibus & eventibus, ſive ſec. ſive præter naturam, quæ morbis ſuperveniunt & mutationem aliquam inferunt, quibus minus fidendum eſſe docet Hipp. 2. *aph.* 27. Junge Dieter. *num.* 660.

Inoſculatio, ἀναστόμωσις, dicitur mutua vaſorum diverſi, vel etiam unius generis connexio. Latine etiam Anaſtomoſis uſurpatur & utraque legitur apud D. Bohn. *Circ. Anat. Prog. VI. p. m.* 107.

Inordinatus, ἄτακτος, ἄτυπος. Vide *Ataxia*.

Impinguedo porci, coſta herba in phthiſi ſingularis. Joach. Camerar. *Hort. medic.* 13.

Inquietatio, *Inquietudo*, *Inquies*, ἀλύκη, ἀλυσμός. Vide *Alyce*. Gal. *c.* 2. *in* 1. *Prorrhet. t.* 27.

Inquiſitio, ζήτησις, item *indagatio*, *inveſtigatio*. Hæc ſi in ulla alia, certe in Medicina ſumme neceſſaria eſt, præſertim cum non omnia ſenſui & intellectui ſint manifeſte obvia, ut non indigeant *inquiſitione* ex Galen. *l. de opt. dic. gen. fere circa fin.* Neque etiam tanti putare oportet auctores, vel autoritatem, quamvis de publico meritiſſimorum, cujus reverentia abſterreamur ab *inquiſitione veri* atque *utilis*. *Veri* quidem propter utilitatem: *utilis* vero propter ſanitatem. Quo plenior enim & certior eſt noſtra de rebus cognitio, tanto majore ipſis cum fiducia atque ſecuritate utimur, verbis elegantiſſimis Lind. Ex. XI. §. 6.

Inſalubris, νοσερός, νοσώδης, idem, quod *morboſus*, *æger*, *ægrotus*. Applicatur vero diverſimode omnibus rebus p. naturaliter ſeſe habentibus, ſubjecto, cauſſis, accidentibus, ſignis, uti patet ex Galen. *Art. Medic. c.* 3. 4. 5. *ſeqq.* Junge Oddi de Oddis *Commentar. ad Gal. h. loc.*

Inſanabilis, ἀνίατος, idem, quod *incurabilis*. Vide paulo ſuperius. Quibus addi poteſt, quod *inſanabilitatis* eſſentia in hoc conſiſtat, quando videlicet morbus ſuperavit vim corporis, verbis Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 22. allegante Lind. *Ex. XII.* §. 64.

Inſania, παραφροσύνη, idem, quod *delirium*, *inſipientia*, *dementia*, *mania*. Vide *Delirium*. Nomen *inſaniæ* mentis ſignificat ægrotationem, & morbum, i. e. *inſanitatem*, & ægrotum animum, quam appellarunt *inſaniam*, verbis Ciceron. 3. *Tuſcul.* 4. citante Dieter. *n.* 653. Paracelſus ſtrictiorem commentus eſt *inſaniæ* acceptionem, diſtinguens inter *lunaticos*, qui delirant ex motu & influxu *lunæ*; *inſanos*, qui hæreditarium malum & a prima nativitate contraxerunt; *veſanos*, qui per venenata alimenta infecti in delirium incidunt; *melancholicos*, qui ex intrinſeca vitioſa humorum & ſpirituum diſpoſitione corripiuntur mentis alienatione; & *obſeſſos*, qui a diabolicis inſultibus infeſtati delirant, *de morb. Amentium Tract.* 1. *c.* 5. *Inſaniæ* labem communicari poſſe in poſteros, confirmat quoque Helmont. *tract. de Conceptis*.

Inſatiabilitas, ἀπληστία. Vide *Apleſtia*.

Inſcitia, ἄγνοια, ἀμαθία, ἀνεπιστημοσύνη, idem quod *ignorantia*, (quamvis Galen. inter ἀνεπιστημοσύνην & ἄγνοιαν, aliquod diſcrimen ſtatuat *l.* 7. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 2. quod huc non pertinet) quid ſignificet, notum eſt. Extremus gradus *inſcitiæ* eſt, quando quis ea, quæ in vulgus nota ſunt, ignorat, judice Gal. *cap.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 28.

Inſectilis, ἄτομος. Vide *Atomus*.

Inſectum, ἔντομον, (particula *in* poſitive non privative ſumta) eſt nomen animalis plerumque exanguis, imperfectioris aliis, variis inciſuris aut annulis præditi, & commiſſuris inſigniti, cujus ſpecies multifariæ habentur, quas deſcriptas videre licet in Ul. Aldrov. *integr. Tom.* 3. *de Inſectis*. Jungatur e noviſſimis Joh. Schwammerdamii *Hiſtoria inſectorum generalis*, cujus etiam fit mentio *in Actis Erudit. Lipſ.* 1685. *inſecta* etiam diviſa vivere, & cur? demonſtravit Caſp. Rejes *C. El. q.* 31. *n.* 3. *ſeqq.* Aere nutriri, teſtatur Obſervatio *in Eph. Nat. cur. An.* I. O. 120.

Inſenſibilis, duplicem obtinet ſignificationem. Vel enim Græce vocatur ἄδηλος, i. e. *occultus*, minus evidens; vide *Adelos*: vel notat ſtupidum, & ſenſationis expers, & Gr. dicitur ἀναίσθητος. Vide *Stupor*.

Inſeparabilis, ἀχώριστος. Vide *Achoriſtos*.

Infertio, σύλλειψις, ἔνωσις, in Anatomicis denotat conjunctionem arctam & insinuationem vasorum, fibrarum, membranarum in aliam partem. Unde & septem oculorum tunicæ *insertiones* vocantur Gal. *l.* 10. *de V. P. c.* 2.

Infessio, ἔνδρα. Vide *Enedre*. Sumitur & apud Latinos pro *vaporario* & balnei specie, & Gr. dicitur ἐγκάθισμα, de quo Morell. *l.* 2. *formul. rem. f.* 1. *c.* 4. Vide *Encathisma*.

Insidentia, ἐπίστασις, dicitur, quod *insidet*, aut supernatat urinæ; cui opponitur ὑπόστασις, *subsidentia*. Vide *Epistasis*. Dieter. 324.

Insidians, λοχῶν, epitheton morborum clandestinorum seu clam cum vehementia infestantium, quod tamen ceu ineptum improbavit Gal. *c.* 1. *in* 3. *Epid. t.* 8. Verum an satis firma ratione, alii videant.

* *Insignia Bacchantium*, Turnerus vocat morbum apud Dammonias, & Belgas maxime familiarem, & fere endemium ob pravam bibendi consuetudinem. Signa autem hujusce affectionis sunt guttulæ quædam parvæ, rubicundæ per totam faciem & præcipue nasum hinc inde sparsæ. Tres gradus a quibusdam numerantur, *rubedo simplex*, *rubedo pustulosa*, & *rubedo ulcerosa*. Facies, & nasus aliquando in molem prodigiosam supercrescunt, ut mihi quoque Patavii in egregiis potatoribus observare contigit. Idem Turnerus refert, cuidam ex his potatoribus tali morbo summe affecto sanguinem per ipsam cutem variis in locis exilire consuevisse & uberrim confluere. De ratione curandi hunc morbum V. Allen. synopf. univ. med. pract. art. 1146.

Insipidus, ἄποιος. Vide *Apoeos*. *Insipida* magis nutrire, quam acria & amara, docet Gal. *lib.* 2. *de Al. fac. c.* 64.

Insipientia, idem, quod *Desipientia*, *Dementia*, *Insania*, Gr. παρακοπτύνη. Legitur apud Hildan. *Centur. Ep.* 41. *insipientia* a purgantis fortioris usu inducta. Alias *insipientia*, quandoque pro affectata ignorantia accipitur, & Gr. ἀνεπιστημοσύνη dicitur. Vide *inscitia*.

Insolatus, ἡλιόθερής, i. e. *a sole calefactus*, Gal. *l.* 8. *meth. med. c.* 2. Vide *Eliotheres*.

Insolens, ἀσυνήθης, idem, quod *insuetus*, *insolitus*. Vide *Asynethes*.

Insomnia. Pacuv. Vigilia, Charis. *de differentiis vocum*.

Insomnis, ἄγρυπνος, i. e. qui *vigilat* intempestive & p. n. Ita tumultus, canes latrantes, & nuncii tristes reddunt homines *insomnes*. Gal. *de Art. med. constit. c.* 18. Vide *Vigiliæ*.

Insomnitas idem esse videtur, quod *Pervigilium* h. e. somni privatio, ceu in omnibus dispositionibus malum. Avic. *l.* 1. *fen.* 2. *doctr.* 2. *c.* 13. Apud D. D. Vvedel. *Patholog. sect.* 3. *c.* 7. *p.* 556. legitur *insomneitas*, quamvis, quod pace Autoris acceptum velim, non videam necessitatem, ob quam vocalis *e* inserta sit, cum pleraque omnia substantiva ab adjectivis in *is* desinentibus solam syllabam ultimam *tas* recipiant.

Insomnium, ἐνύπνιον. Vide *Enypnion*.

Inspectio, ἐπόψεσις, ἐπίσκεψις, proprie significat attentam alicujus rei considerationem beneficio visus factam, quæ Medico ad accuratam cognitionem necessaria est & utilis. Hinc & ægros, & alia circa ægrum contingentia probe inspiciat. *Inspectio Urinæ* est phrasis notissima. *Inspectionem ventris* non purgare ab infanticidii suspicione scribit P. Ammann. *Irenic. p.* 122.

Inspecturio, ὀψείω, i. e. paratus sum ad inspiciendum, quemadmodum & *Confirmaturio*, ἰσχυρείω, i. e. paratus sum ad confirmandum, Gal. 1. *de artic. t.* 3.

Inspiratio, εἴσπνοή. Vide *Eispnoe*.

Inspissatio, πύκνωσις, *spissatio*, idem, quod *condensatio*. Est enim humidi per partium subtilissimarum exhalationem & consumtionem condensatio, cui opponitur *subtiliatio*, vel *attenuatio*. Vide *Condensatio*.

Instabilis, ἀβέβαιος, ἀκατάστατος, idem, quod *inconstans*. Vide *Abebæos*, *Acatastatos*.

Instauratio, ἀνάθρεψις. Vide *Anathrepsis*. idem, quod *restauratio* corporis, iterata nutritio & refectio.

Instillatio, ἐνστάλαξις, ἐμβροχή, ἐπιβροχή. Vide *Embregma*, *Embrocha*.

Instinctus, vocatur hodieque cum epitheto *Naturalis* principium movendi intrinsecum brutis potissimum proprium, cujus virtute motus in eorum corporibus & certi & quandoque determinati & sensus omnes perficiuntur, ita ut in quibusdam animæ rationalis vim quodammodo æmulari, præsertim in sensibus internis, videatur. An vero sit substantia & qualis, an ipsi spiritus animales, an ab his aliquid separatum, aut an solum sit proprietas quædam coessentialis, nondum satis est a Physiologis expeditum, neque hujus loci, ut prolixius inquiramus. Quomodo Græce dici debeat, an ὁρμή, vel ἐνθυμητικός, ventilare etiam nolumus, quamvis fortassis posterius satis quadraret, secundum significatum proprium, nisi alia significatio huc non pertinens jam esset usitatior.

Instita, idem, quod *Fascia*, σπάργανον, Scribon. *n.* 47. 133. Rhod. *in Not. ad h. l.* Inde & *Lumbricus latus instita* dictus est, teste eodem *ad n.* 140.

Institor, πωλητὴς, κάπηλος, πώλης, i. e. *venditor*. Hinc *unguentorum institor*, pigmentarius, μυροπώλης, dictus fuit. Scrib. *n.* 22. Rhod. *ad h. l.*

Institutio, παιδεία, παίδευσις, διδασκαλία, id est, doctrina, informatio. Hæc alia esse debet apud tyrones, vel qui introducuntur, & alia apud eos, qui perfecte omnia edocentur, Galen. *l. de propr. libr. c.* 5. Quid alias in genere valeat *institutio*, docet Lind. *Ex. I.* §. 21. 24.

Instrumentum, ὄργανον, *organum*, vocabulum plurimi etiam usus in arte Medica. Generaliter significat rem omnem actioni certæ & usui vel operationi dicatam. In Physiologicis *instrumentum* vocatur pars corporis, quæ perfectam edere actionem aut usum perfectum præstare potest. Dicitur alias pars *instrumentalis* sive *organica*. Debent vero omnes partes corporis etiam simpliciores a Medico considerari, ut *instrumenta* vel *instrumentales*, quemadmodum ostendimus *in Dogmat. nostris P.* 1. *cap.* 2. *d.* 6. *pag.* 26. Recte vero dividuntur in *instrumenta* prima & secunda, quorum illa censentur, quæ ex similaribus partibus simplicis alicujus functionis sunt constituta; quæcunque vero rursus ex his componuntur, etsi uni totius *instrumenti* actui quam maxime inserviant, tamen inter secunda numerantur. Ita musculus, vena, arteria inter prima *instrumenta* numerantur; Digitus vero inter secunda, atque hoc magis pes, & pede magis crus, Gal. *l. de diff. morb. c.* 3. & 4. Morbi hujusmodi partium, quando vel naturalis illarum conformatio permutatur vel numerus non servatur, vel magnitudo conveniens tollitur, vel naturalis positus deficit, vocantur *morbi Instrumentales*, *d. l. c.* 6. Vide *Dogm. nost. P. II. c.* 4. *p.* 123. *seqq. Instrumenta communia* vel publica ὄργανα κοινὰ appellantur, venæ, arteriæ, nervi, quæ & ἀγγεῖα dicuntur C. Hofm. *com. in Gal. de V. P. n.* 1096. *Cerebrum* vocatur ὄργανον ἐπιδηλώσεως, id est, *instrumentum* ubi sensus se produnt. Idem *n.* 523. *Manus* Galeno dicitur & Aristoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, *instrumentum inst umentorum*, *lib.* 1. *de V. P. c.* 4. & *l.* 4. *de part. an. c.* 10. Jung. Hofm. *d. l. n.* 25. & 113. Circa materiam medicam triplicem occurrunt quamplurima *instrumenta*. Circa Diæteticam sunt omnia illa, quæ ad rem *coquinariam* pertinent, in vulgus nota. *Instrumentorum Pharmaceuticorum* Catalogum exhibet Schroder. *Med. Pharmac. Chym. l.* 1. *c.* 19. *Chymica* tradit Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 15. *seqq.* Beker. *in Oedip. Chym. Tit.* 7. §. 2. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 131. *Chirurgica* recenset Hildan. *in Cista militari* & sparsim *in observationibus*; nec nnn plurima apud Hippocrat. Galen. Aquapendentem, Paræum, Scultetum, &c. occurrunt, quorum nomina propria hoc quoque in Lexico sub literis suis initialibus exponuntur. *Ignis* quoque vocatur κατ' ἐξοχὴν *Instrumentum Chemistarum* proprium. Dorneus *Art. Chemist. l.* 2. *c.* 6. In negotio lapidis Philosophic. Jodoc. Greverius Presbyter proponit *sexdecim instrumenta* tr. Secretum Greverii dicto, quod est *in Voll. III. Theatr. Chymici*.

Insuavis, ἀηδὴς, idem, quod *Injucundus*, de quo p. a. Vide Galen. *l.* 4. *de Med. fac. c.* 16.

Insuetus, ἀσυνήθης, idem, quod *Inconsuetus*. Vide *Asynethes*.

Insufflatio, ἐμφύσησις, ἐμφύσημα, dicitur, quando medicamentum per canalem ad partem aliquam impellitur flatu vel oris spiritu, v. g. in nares ad curationem polypi, Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. & in os ad uvulæ morbos, *l.* 6. *c.* 3.

Insultus, εἰσβολὴ, dicitur primum paroxysmi tempus. Vocatur & ἐπισημασία, Galen. *l. de morbi tempor. c.* 6. Vide *Eisbole*. *Episemasia*.

Insuperabilis, ἀνυπέρβλητος. Vide *Anyperbletos*.

Insuppurabilis, ἀνεπύητος, dicitur de tumore, vel abscessu, qui propter frigiditatem non vergit ad suppurationem. Legitur apud Hippoc. 5. *aph.* 20. Junge Dieter. *n.* 64.

Integrastrum, terminus Paracelsicus, quo innuere videtur, conjunctionem illam cruciatim, vel decussatim factam nervorum utriusque oculi opticorum, ita quidem, ut ipsorum substantia totaliter confundatur ordinarie. Cui *unioni* etiam hodieque nonnulli hunc usum tribuunt, quod ideo sit a natura instituta, ne species visibiles geminentur. Enimvero non rem acu tangunt, siquidem & species audibiles non geminantur, nec tamen nervi auditorii combinati occurrunt. Quid? quod Vesalius, Aquapendens & alii observarint, nervos quoque opticos toto ductu divisos mansisse. Paracels. *fragm. de Anatom. Ocul.* Bartholin. *Anat. libell.* 3. *c.* 2.

Integritas, *Integer*, ἀκεραιότης, ἀφθορία, ἀκέραιος, ἀκλωνος, accipitur in Medicina pro *sanitate* corporis *perfecta*, & actionum vigore illæso. Opponitur igitur læsioni. Occurrit passim *in scripsis Medicis*.

Integumentum, ἐγκάλυμμα, σκέπασμα, προβολὴ, quid communiter significet, aliunde notum est. Ab Anatomicis vero integumenta vocantur corporis communia, cuticula, cutis,

I 2 & jux-

& juxta nonnullos etiam Panniculus carnosus, quem tamen in hominibus dari nonnulli negant: Quidam etiam inter cuticulam & cutem statuunt tunicam reticularem & mucosam retiformis inoculo similem, de quibus omnibus legi poterit succincta & accurata descriptio D. D. Joh. Maurit. Hoffmanni in Idea Machinæ Human. *Exercit.* 1. *sect.* 2. ubi & *velamenta* vocantur. Ita Gothoft. Bidloo *integumentum* totum corpus investiens peculiariter delineatum exhibet *in suis Tabb. Anatomicis Tab. IV.* membranæ musculorum communis nomine indigitatum.

Intellectus, vocabulum hoc diversimode accipi solet; substantialiter, & ita idem est, quod *mens*, *anima rationalis*, Gr. νοῦς. Vide *Animus*. Hic *intellectus* etiamsi sit in se purus spiritus & incorporea quædam substantia, utitur tamen subjecto aliquo, veluti sede sua & regia, videlicet spiritibus animalibus intra cerebri meditullium consitis, a quorum maxime subtilium manipulo ipsa *phantasia* vel *imaginatio* existentiam suam obtinet, quemadmodum hoc prolixius & elegantissime exposuit Th. Vvillis *P. I. de Anim. Brut. c.* 7. quæ hypothesis tamdiu nobis arridet, donec alii meliora & certiora in medium protulerint. Vel accipitur de *actu intelligendi*, & vocatur quoque *intelligentia*, Gr. νόησις, σύνεσις, quæ quidem principaliter ab anima rationali dependet, secundario tamen & instrumentaliter vicissitudinibus exposita est illa Functio per & propter spirituum animalium in quantitate, qualitate, motu, & loco contingentem varietatem; quemadmodum laudatus Autor *d. l.* in aliis illius tractatus locis hoc egregie exposuit & demonstravit. De *intelligentiæ* & animæ discrimine legi etiam poterit *Theatr. Chym. Vol. V. p.* 158. 159.

Intemperantia. Et hujus vocabuli significatio variat. Plerumque denotat excessum in victu. Gr. dicitur ἀκρασία, (vide *Acrasia*) ἀκολασία, πλησμονή, ἀπληστία. Hæc morborum promus condus, sicuti contra *temperantia* sanitatis penu dicitur. Propterea & illa mater, vel nutrix; quemadmodum hæc contra noverca Medicorum habetur. Junge Dieter. *Iatr. n.* 696. Casp. Rejes C. *El. q.* 88. *n.* 123. Vel accipitur pro *intemperie*, Gr. δυσκρασία dicta, quæ & a Latinis *intemperatura*, *intemperamentum*, vocatur, quemadmodum *ex Theatro* Mundellæ & *aliis Indicibus* Galeni constare potest. Vide *Dyscrasia*. Et homines dicuntur *Intemperati* secundum geminam illam significationem. Vel ἀκόλαστοι, ἀκρατεῖς, vel δύσκρατοι.

Intemperies, δυσκρασία. Vide *Dyscrasia*.

Intentio, homonymon etiam est vocabulum. Vel enim materialiter & corporaliter accipitur pro *tensione*, *extensione*. Gr. τάσις, ἔκτασις, Latine & *intensio* vocatur. Cujus sunt species, ἔκτασις, ἀντίτασις, & κατάτασις, vide *Catatasis*, *Ectasis*. Vel de animi comprehensione & conceptu, & ita idem significat, quod *indicatio*, ἔνδειξις, scopus. Vide *Endeixis*.

Intepesco, χλιαίνομαι, idem, quod *Tepesco*; h. e. paululum calefio. Vide *Chliænesse*.

Interaneus, ἔντερος, idem, quod *internus*. Ita apud Scrib. legitur *interanea* vomica, *num.* 96. Rhod. *in not. ad h. l.* Stricte vero *Interanea* idem sunt, quod viscera abdominis, *Hiræ*, τὰ ἔντερα, τὰ σπλάγχνα. Vide *Entera*. *Hira*. Lind. *Ex. IX.* §. 57. Rhod. *in Lex. Scribon*.

Interbastare, pharmacop. intersuere, a Græco ὑποπάσσειν. Janus Cornar. *rei medicæ enumerat*.

Intercalaris, ἐμβόλιμος, dicitur de mense, vel die, qui interseritur ab Astronomis, Gal. *c.* 1. *in l. Epid. t.* 1. Posset tamen etiam de tempore aliquo, quod in morbis periodicis intercedere quandoque solet, accipi, si luberet. Et Substantivum *intercalatio* significat additionem dierum aut mensium pro totius anni solaris aut magni complemento. Augen. *l.* 1. *de hom. partu c.* 4.

Intercapedo, τὸ μεταξὺ, idem, quod *interstitium*, *Intervallum*. Dietet. *n.* 524.

Interceptio, ἀπόληψις. Vide *Apolepsis*. Accipitur & pro remedii genere, vel modo, quando nimirum humorum, & præcipue sanguinis motus intercipitur. Gr. διάληψις. Unde & medicamenta *intercipientia*, διαληπτικὰ, vocantur, quæ sunt e numero repellentium, saltem loco applicationis ab illis differentia. Siquidem non fit in ipsa parte affecta, sed in vicinis, ubi humor defluit. Vocantur alias *Defensiva*. Rolfinx. *O. & M. Med. Sp. l.* 4. *s.* 4. *s.* 1. *c.* 15. *Intercipientes* membranæ, διαφράττοντες, vocantur septum transversum, mediastinum. Vide *Hypezocos*.

Intercidens, παρεμπίπτων. Vide *Empipto*, idem, quod *Interveniens*. *Intercidens* pulsus dicitur, cum inter duos ictus, qui ordine proprio inferuntur, ictus medius intercurrit. Gal. *in def.* Quomodo hic a Dicroto differat, ego non video.

Intercisio, διακοπή, idem, quod *Dissectio*. Vide *Diacope*.

Interclusus, est epitheton curæ cujusdam peculiaris, quæ requiritur in quibusdam symptomatibus morbi Gallici gravioribus, v. g. ubi sal corrosivum malignum peccat, & maculas nigras excitat, aut ungues digitorum

in manibus pedibusque corrumpit, ut decidant &c. Parac. *l.* 7. *de orig. & cura morbi Gallic. c.* 11.

Intercostalis, μεσοπλεύριος, epitheton musculorum, qui costis veris interjacent, suntque duplices: Interni & Externi. De quorum structura, fibris, & usu vid. Gal. *l.* 8. *Anat. adm. c.* 3. *& 6. l.* 7. *de Us. part. c.* 20. Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 2. *p.* 334. & vasorum, arteriæ & venæ, de quibus etiam in Anatomicis.

Intercurrens, παρεμπίπτων, idem, quod *intercidens*. Epitheton pulsus, Galen. *l.* 1. *de diff. pulf. c.* 12. Est etiam apud recentiores epitheton febrium quarundam continuarum, quæ contradistinguuntur *stationariis*, quando non a particulari anni constitutione dependent, sed indifferenter cum stationariis aut secum invicem commiscentur, jam parcius, jam inclementius sævientes & depopulantes, uti describsit eas Th. Sydenham. *Observ. Med. de Morb. acut. sect. 6. cap.* 1. *p. m.* 409. De Stationariis vide infra *suo loco*.

Intercus, scil. *Aqua*. Vide *Hydrops*.

Interdentium, vocatur intervallum inter dentes ejusdem ordinis. Lind. *Ex. XI.* §. 72.

Interdigitium, dicuntur Plinio calli, vel verrucæ inter digitos, præsertim pedum, obortæ. C. Plin. Secund. *Medicinæ l.* 2. *c.* 56.

Interfœmineum, περίναιον, περίνεον, vocatur Hippocrati media illa pars, quæ interjacet inter pudendum & anum, quod duobus feminibus sit interposita. Hipp. 4. *aph.* 80. 7. *aph.* 39. 2. *de fract. t.* 43. *&* 4. *de artic. t.* 45. (Junge Galen. *in comm. ad hæc loca*) *lib.* 1. *de morb. mul. Cl.* 34. Adde Foes. *p.* 497. Dieter. *n.* 675.

Interitus, φθορά, quid significet, notum. In animalibus & hominibus æquipollet *morti*. Alias omne genitum corpus secum habet & generationis & *interitus* sui caussas. Gal. *l.* 1. *de san. tu. c.* 5. præcipuam *interitus* caussam vocat *fluorem*, i. e. deperditionem portionum quarundam, quæ opus habent restauratione, Jul. Alex. *l.* 2. *Salubr. c.* 10.

Interlunius, epitheton est epilepsiæ, quam interlunium morbum vocari scribit Hartmann. *Disp. Chymico-Medicâ XVI. de Epilepf.* §. 2. quia *interlunio* nati hoc morbo potissimum corripi creduntur.

Intermissio, Gr. διάλειψις. Vide *Dialeipo*.

Intermittens, ὁ λείπων, vide *Dialeipo*. Pulsus *intermittens* qui dicatur, vide Galen. *l.* 1. *de diff. pulf. c.* 12. scilicet, quando manifesta quædam mora in rhythmo observatur p. n. ob flammæ vitalis defectum. Non est tamen semper lethale signum, teste experientia in senibus & aliis.

Internodium, σκυταλὶς, φάλαγξ, dicitur de ossibus digitorum mutuo sibi colligatis & articulatis, & ordine sibi succedentibus, Gal. *l.* 1. *Anat. adm. c.* 5. *l. de off. c.* 19. ab acie Gr. φάλαγξ, aut turma equitum, quæ σκυτάλη appellatur. Alias Græci iis ossibus peculiaria nomina tribuerunt. Prima metacarpo proxima dicuntur προκόνδυλοι, media κόνδυλοι, & postrema μετακόνδυλοι. Castell. Alias & φάλαγξ vocatur articulus, quo magnus digitus ossi Carpi propinquo dearticulatur. Gal. *l.* 2. *de V. P. c* 9. Sunt etiam, qui *Phalangis* nomine Metacarpi ossa comprehendunt, ordine etiam eodem, velut in acie, constituta, quo ossa digitorum. Idem.

Interossei, dicuntur musculi digitos in manibus & pedibus abducentes. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 575. *& c.* 14. *p.* 583.

Interpassare, Medicis est sacculum medicum trajectis ordine filis ita firmare, ut contenta æqualiter ubique distribuantur, neque conglomentur, Ioh. Micræl. *Lex. Philof. col.* 640.

Interpellatus morbus Paracelso dicitur vagus, varius, qui nunc hoc, nunc alio modo paroxysmat, (i. e. exacerbatur) & non habet certum paroxysmum, *l.* 2. *de Tart. tr.* 1. *c.* 2 *& in Expof.*

Interpolatus, usurpatur a Paracelso pro *intercalari*, sive intervenienti, & dicitur de diebus extra paroxysmum febrilem, sive ἀπυρεξίας, *Schol. ad l.* 2. *de Tartaro tr.* 2. *c.* 1.

Interscapulium, Bartholin. vocari statuit ipsam spinam scapulæ, sive processum illum in gibba parte illius occurrentem, quæ ῥάχις, & Ruffo ὑπεροχὴ ὠμοπλατῶν, *eminentia scapularum*, Hipp. *in Mochlico* τὸ ἀνώμαλον τῆς ὠμοπλάτης, i. e. *irregulare scapulæ* vocatur, *libell.* 4. *Anat. c.* 19. Verum Lind. saltem *fossulæ longæ* utrinque illius spinæ nomen hoc tribuit *Medic. Physiol. l.* 2. *c.* 14. §. 51.

Intersectio, διακοπὴ, idem, quod *intercisio*. Vide *Diacope*.

Interseptum, κίων. Vide *Columna*.

Interstinctus, est epitheton variolarum, quæ alias etiam *Discretæ* & *Distinctæ* vocantur apud Thom. Sydenham. *Observ. de morb acut. sect. III. c.* 2. ad differentiam confluentium.

Interstitium, διάστασις, generaliter idem quod *intervallum*. Vide *Diastasis*. In specie vero notat spatium duodecim horarum, in quo febris terminatur, Gal. *l.* 2. *de crif. c.* 9. *Interstitium ciliare* vocatur quoque circumferentia uveæ tunicæ oculi, ubi duplicata membrana ejus se reflexit ad humorem crystallinum, diciturque communiter *ligamentum ciliare*. Plempius

pius vocat *nexum stamineum*, & sunt tenuia quædam filamenta ex uvea producta, referentia lineas nigras palpebrarum pilis similes, crystallinum humorem cingentes, qui horum ope nectitur vicinis partibus, & cum uvea mobili quoque movetur. Barthol. *l.* 3. *Anat. cap.* 8. C. Hofmann. *comm. ad Gal. de V. P. n.* 711.

Intertrigo, παράτριμμα, significat cutaneum vitium, ex solutione continui cuticulæ primo per attritionem violentam facta, consequenter & a caussa interna, salsis scil. particulis serosis tenuioribus sive ichorescentibus obortа. Convenire videtur vel cum *Sudaminibus*, vel cum *impetigine*. Scribon. *n.* 222.

Intervallum, διάλειμμα, vide *Dialeimma*. Quamvis non solum de febrilis paroxysmi remissione & cessatione, verum etiam de aliorum morborum periodicorum exacerbationibus cessantibus usurpari possit & soleat. Vide Scribon. *n.* 99. 100. *Intervallum* quoque vocatur morula illa, quæ in pulsu contingit, si qua est, post subsidentiam arteriarum, antequam ab impulsu cordis denuo distendantur, Galen. *de puls. ad Tyron. c.* 4.

Intestina terræ trita, terreni vermes, Dioscor. *l.* 2. *cap.* 22.

Intestinum, ἔντερον. Vide *Enteron*.

Intortus, ἐπεστραμμένος, vel idem significat, quod *contortus*, συνεστραμμένος: vel præpositio *in* auget significationem, ut notet violentam infertionem, vel intrusionem, v. g. *Intortum linteum*. Scrib. *n.* 43. *Intorta* papyrus, Celf. *l.* 5. *c.* 28.

Intoxicatio, est idem, quod *infectio*, quamvis Paracelf. restrinxerit *intoxicationem* ad externam venenationem apostematum, vulnerum, uti videre licet *l.* 1. *de Peste c.* 1. & 2.

Intricatus, ἐμπλεκόμενος vel ἐμπλεκόμενος, quid extra forum Medicum significet, ex aliis Lexicis constare potest ac debet. In Anatomicis est epitheton musculi in aure externa siti, qui & *Bicaudalis* vel *Tricaudalis* vocatur ob varietatem. Vide *Bicaudalis*.

Intritum, ἔντριτον, ἔντριμμα, ὑπότριμμα, significat cibum, qui interitur & infricatur, sive cibus in mortario subactus, recentioribus Medicis *contusum* dictus. Rhod. *in Lex. Scrib. Intritum* specialiter quoque vocatur panis in cerevisia, quod & febricitantibus concedi potest ex mente Rolfincii. Verum cum vino & saccharo ad refectiva merito refertur. *Ord. ac M. M. Sp. l.* 14 *f.* 1. *c.* 25. ubi βλῶμα Græce appellat, quod tamen teste Athenæo panem *intritum*, sed calidum significat. Henr. Steph. *in Thesauro*. Alias ἔντριμμα ex Polluce significat quoque *fucum*, qui vultui infricatur.

Introcessio, idem, quod *impressio*, de quo vocabulo p. a. Illo nomine usus est Scultet. *Arm. Chirurg. Part. II. Obs.* 9. & 20.

Introsusceptio, vel *Intussusceptio*, vocatur ingressus p. n. portionis intestini in proximam, sive reduplicatio intestini instar digiti in chirotheca intus retracti & reduplicati, quæ caussa ilei lethalis habetur a Boneto *Sepulchreti vel Anat. Pract. l.* 3. *sect.* 14. *Obs.* 20. *p.* 910. 911. Vocatur & *Subingressus*.

Intumescentia, οἴδος, οἴδημα, idem, quod *Tumor*. Vide *Tumor*, *Oncos*.

Invado, ἐμπίπτω, vide *Empipto*. Usurpatur de actu ipso secundo læsionis a morbis provenientis, qui & *invasio* vocatur *morbi*. Alias *invasio* etiam dicitur *incubus*, Gr. ἐφιάλτης. Dolæus *Encyclopæd. l.* 1. *c.* 13. §. 1. *pag.* 197. *a.*

Invalesco, ῥωννύω, ἰσχύω, intensivam obtinet significationem, & notat *robur*, *vires acquiro*, recupero. Hippocr. 2. *aph.* 8. Junge Dieter. *n.* 415. Sed substantivum *invalescentia* accipitur privative, idemque est, quod *invaletudo*, Gr. ἀῤῥωστία, ἀσθένεια, *infirmitas*. Vide *Arrhostia*. Ita & Adjectivum *invalidus* idem, quod *debilis*, *infirmus*, *impotens*, Gr. ἀσθενής, ἄῤῥωστος, ἀδύνατος. Et ita privativam obtinet significationem.

Inventio, εὕρεσις, dicitur consecutio rerum Medicarum, sive in mente solum, sive etiam realis. Non enim solum remedia *inveniuntur*, sed & caussæ sanitatis & morborum debent per ratiocinationem legitimam *inveniri* prius rite investigatæ. Est autem *inventio* duplex: *Dogmatica* una, quæ etiam sano sensu Methodica appellari potest, quia methodo & via quadam ordinata procedit. Dicitur & *Logica*, vel *rationalis*: Altera *fortuita*, casualis, quæ & *empirica* nominatur, qua res temere & incidenter reperiuntur. Gal. *l.* 1. *Meth. med. cap.* 4. & *l.* 3. *c.* 1. *Inventio* hæc fortuita in Anatomicis haud solet esse infrequens, dum multa ab aliud agentibus inventa sunt, fatente etiam C. Hofmann. *in Gal. de V. P. n.* 413. *Inventoribus* olim divini honores fuerunt decreti, teste Lang. *l.* 2. *ep.* 3.

Inverecundus, ἀναίσχυντος, quid proprie significet, e Lexicis aliis constare debet. *Inverecundum* os vocatur ab Anatomicis os frontis, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. *p.* 706. Dicitur alias Os puppis.

Inversio, ἐπιστροφή, vide *Epistrophe*. *Palpebrarum inversiones* propriis nominibus vocantur ἐκτρόπιον, & λαγοφθάλμιον. Vide *Ectropion*, *Lagophthalmion*. Jung. Scrib. *n.* 36. 37. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Inv-

Invertens dicitur hodie virtus vel facultas medicamentorum, quando peccans materia ejusque qualitas per portiones medicamentosas in contrarium permutatur; tenuis incrassatur, crassa attenuatur, acris mitigatur, acida obtunditur aut dulcescit, quemadmodum passim in Practicis scriptoribus recentioribus observare licet.

Investigatio, ζήτησις, idem, quod *inquisitio*, vide superius. Est medium ordinarium inventionis, quam præcedere solet.

Inveteratus, παλαιός, χρόνιος, dicitur de morbis, qui altas jam radices egerunt; & distinguuntur a morbis recentibus. Non plane vero *inveterati* morbi iidem sunt cum *chronicis*, aut longis. Omnis quidem *inveteratus* est etiam longus, sive μακροχρόνιος, sed non vice versa, eum longi ab initio etiam fuerint recentes. *Inveteratum*, παλαιόν, etiam usurpatur de remediis. Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 9. *ad fin.* Verbum *inveterascere* legitur apud Scrib. *n.* 250. Junge Rhod. *in Lex.*

Invictum, ἀνίκητον, nomen Emplastri. Vide *Aniceton*.

Invidia, φθόνος, est affectus animi, & species *tristitiæ*, eum quis ex alienis bonis tristitia afficitur. Est vero pessima species tristitiæ, Galen. *l. de cogn. & cur. an. morb. c.* 7. Est caussa morborum, præsertim languoris, & atrophiæ. Jung. Charlton. *Ex. VIII.* §. 30. Rolfinx. *O. ac M. Med. Sp. l.* 2. *sect.* 3. *c.* 107. Vocatur etiam *Livor*. Jul. Alex. *l.* 22. *Sal. c.* 3. Fascinationem quoque ab *Invidorum* effluviis deduxit Lang. *l.* 2. *ep.* 36.

In virtute, i. e. in diluto, Capril. *de febr. putrid. l.* 2.

Inviscatio oculi, idem, quod λήμη, γλήμη, *glamiæ*, est quædam viscositas palpebram vel cum pupilla jungens, sive in ejus albedine, sive nigredine, vel utroque palpebras simul jungens, qualis fit propter vulnera in oculis. Galen. *l. de ocul. c.* 9. Est autem liber spurius.

Invisibilis, ἀόρατος, quid significet, notum est. Hominis *invisibilia* sunt commentum Paracelsicum & Crollianum, de quibus vide Libav. *T. IV. Oper. p.* 19.

Inunctio, χρίσις, ἄλειψις, ἄλειμμα, μυρισμός, idem, quod *illitus*, vel *illitio*. Vide *illitio*. Sumitur vel pro ipsa actione, vel etiam pro materia, quæ illinitur. Ægin. *l.* 7. *c.* 20. Dicitur *unguentum*, Adeps &c. De cura morbi Gallici per *inunctionem* cum Hydrargyro vel Mercurio vide Hildan. *Cent.* 5. *Obs.* 92. *seqq.* Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 6. *s.* 3. *c.* 2. *seqq.*

Invocalis, ἄφωνος. Vide *Aphonia*.

Involucrum, εἴλυμα, dicitur de membranis partem aliquam investientibus. Ita Periostion est *involucrum* ossium. Gal. *in def.* Pericardion vocatur *involucrum* cordis.

Involuntarius, ἄκων vel ἀκών, idem, quod *invitus*. Dicitur de eo, quod nobis inscüs & præter voluntatem nostram accidit, v. g. mictio vel urina *involuntaria*; idem quod *incontinentia urinæ*.

Involutus, εἰλύμενος, vide *Eilumenos*. Est & idem, quod *ileon*, epitheton intestini tertii tenuis, vide *Eileon*. Instrumenta quoque aliquando *involvi* solent v. g. Auriscalpium lana *involutum* legitur apud Scribon. *n.* 230. & Manus linteo *involutæ p.* 180.

Involvulus, ἴψ, vermiculi nomen pampino sese involventis. Vide *Ips*.

Inustio, ἔγκαυσις, σύγκαυσις. Vide *Encausis*. Accipitur vel Pathologice de intemperie nimis calida partis alicujus, vel inflammatione; vel Chirurgice de operatione, quæ cauterium actuale vocatur. Vide *Cauterium*.

Inustoria, Græcis Cauteria, Didac. Merin. *de morb. internis*, *l.* 3. *c.* 5.

Inutilis, δύσχρηστος, ἀσύμφορος. Vide *Dyschrestus*. Linden. *Inutile* descripsit, quod alienum est ab utilitate communi, & quod noxam nocere & damnum dare atque perniciem potest. Linden. *Ex. III.* §. 284.

Iobolos, ἰοβόλος, est epitheton belluarum virulentarum, quæ venenum ejaculatur. Legitur apud Nonum *de M. P. C. cap.* 260.

Iodes, ἰώδης, id est, *æruginosus*, ab ἰός, *ærugo*. Epitheton excrementitiæ bilis p. n. Vide *Bilis*. Unde vomitus *æruginosi* oriuntur, ἔμετοι ἰώδεες, quorum aliquoties meminit Hip. 1. *Prorrhet. s.* 1. *t.* 10. *Coac. t.* 169. *l.* 1. *Epid. s.* 2. *t.* 54. *& alibi in Epid.* Jung. Foes. *p.* 294. Caussam vero talis vomitus petere Sylvii *l.* 1. *Pr. Med. c.* 30. §. 112. Significat & *cæruleum* colorem, *violaceum*, in qua significatione usus Dioscorides *l.* 5. *c.* 171. ab ἴον, *viola*. Potest etiam significare æruginosum, venenosum, ab ἰός, quod æruginem, sagittam & venenum denotat. Vide *Ios*.

Ionta, τὰ ἰόντα, dicuntur Hipp. prodeuntes dejectiones & excretiones, quæ videlicet per universum morbum aut saltem longo illius intervallo exeunt. Hipp. 4. *aph.* 2. *&* 21. Gal. *in comm.* a verbo ἰέναι, *ire*, exire. Dieter. *n.* 417.

Ionthos, ἴονθος, Latine *Varus* dicitur, tumor exiguus & inflammatorius plerumque in faciei cute, ex portionibus sanguinis accensi crassioribus collectis & stagnantibus, obortus, Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. cap.* 3. Non est prurigi-

riginosus, neque ad scalpendum invitat. Æginet. *l. 3. c. 25.* duplices constituit *varos:* alios nondum induratos; alios vero in callum degenerantes. Aetius scribit, *varum* etiam ἄκνον vocari, quamvis hoc vocab. non occurrat *in Lex.* Gorr. tamen putat, varos ἄκνας dici, quod non pruriant. Foes. p. 17. Conveniunt *vari* cum *furunculis*. * Est etiam, lanugo, primi pili, quasi ab ἄνθος quia flos juventæ. V. Henr. Steph. Lexic. Cl. Lentilius discrimen facit inter *Ionthos* & *Varos*, scribens, quod illi pruriant, hi vero non; deinde & *Ionthos* in genere fœminino vocavit, qua autoritate an propria an aliena utrumque nitatur, non est mearum partium ventilare. Interea legatur laud. Autoris *Miscell. Medico-Practic. Part. II. p. 559.*

Ios, ἰός. Vide *Ærugo*. Rul. dicit *ios*, id est, *Venenum*.

Iosacchar, ἰοσάκχαρ, id est, *saccharum violaceum* apud Actuarium. Gorræus.

* *Ipecuacanna* herba, cujus radix ex Brasilia, non ita pridem ad nos advecta ad emesim blande & tuto promovendam, mirifice valet. Plurimi hujusce plantæ historiam tradiderunt, præsertim Piso hist. nat. Brasil. l. 4. c. 53. sec. edit., Junker., consp. therap. pag. 85. Tournefort, Traitè de la matiere Medicale, Tom. I. pag. 438. Lemerius, Pometus in diction. De viribus, & usu hujus radicis consuli potest Helvetius *Traitè des maladies* &c. Tom. 2. pag. 271. De Chymica hujus Analysi a Clariffim. Boulduc instituta confer. *acta*. Reg. Par. ann. 1700. Histoire, pag. Memoires, pag. 1. & 97. nec non ann. 1701. Memoir. pag. 149. edit. in 120.

Iotacismus vocatur a Lentilio vitium linguæ, quando vocabula vel certas literas enunciare nequeunt. Pertinet ad *Balbos* vel Blæsos. Legitur cum Lambdacismi descriptione *in d. l. P. II. p. 647. seqq.*

Ipnos, ἰπνός, idem quod καμῖνος, *Furnus*, φοῦρνος. Hippocr. *l. 2. de morb. XLIV.* 17. ubi ἰπνῷ legitur. Hinc panes ἰπνῖται, *furnacei*, sive in furno cocti dicuntur, *l. 2. de diæta XI.* 3. Vide Foes. *p.* 285.

Ipoterion, ἰπωτήριον, nomen medicamenti, quasi Latine *Expressorium* dicti, ab Heraclide inventi apud Gal. *l. 4. de C. M. P. G. c. 7.* ubi perperam ἱπποτήριον legitur, notante C. Hofmann. in ἀνεκδότοις notis ad *h. l.*

Ips, ἴψ, idem, quod *involvulus*, de quo p. a. *Vermiculus* videlicet sese vel foliis & pampinis vitis involvens, vel vestibus. Unde *Ips vitiarius*, & *Ips vestiarius* appellatur. Aldrov. *proleg. de Insectis p. 5. & 6. & l. 4. c. 5. edit. Bonon.* Linden. *Ex. V.* §. 110. *seqq.*

Ira, *iracundia*, ὀργή, ὀργιλότης, θυμὸς, ὀξυθυμία, inter affectus animi facile notissimus, frequentissimus, vehementissimus habetur, cujus impetum nihil ab insania & furore differre, scripsit Galen. *l. de cognosc. & curand. anim. morb. c. 4. & 5.* unde & vulgo *Furor brevis* dicitur. Hujus vero affectus formalis ratio adeo intricata est, ut difficile, imo pene impossibile sit, generaliter & simul accurate describere. Maxima vero spirituum & sanguinis perturbatio concurrit, quod patet ex characteribus & signis *iratorum*, dum mox pallent, mox rubore suffunduntur, frons corrugatur, labrum diducitur, dentes strident &c. Operam tamen in exponendo hoc affectu egregiam impenderunt Charlton. *Ex. IIX. Path.* §. 27. Willis *de An. Brut. P. I. c. 9.* Jungatur Rol. *O. ac M. M. Sp. l. 2. s. 3. c.* 103. Fabr. Hild. *cent. Epist.* 1. Sunt vero potissimum duæ species *iræ*, quarum una celeris est, & ὀξυθυμία Hippocrati dicitur, Latin. *Excandescentia*, & homines ὀξύθυμοι, Hippocr. *l. de int. affect. t. 68. l. 6. Epid. s. 4. t. 4. s. 5. t. 18. l. 1. de diæt. XXXVII.* 5. altera gravior longoque tempore pressa, Gr. θυμὸς, ὀργιλότης, Lat. *Iracundia*, & qui illam habent, θυμώδεις Hippocr. vocantur, & ὀργίλοι. Vide Foes. *Oec. p.* 457. Est vero *ira* non solum caussa morborum procatarctica, ita ut mors quoque insecuta sit illius vehementiam, contra autoritatem Gal. qui negavit, quendam ex ira mortuum esse, *l. 2. de sympt. causs. cap.* 5. uti patet ex Casp. Rejes *C. El. q. 50. & 79.* Verum etiam aliquando caussa sanitatis, & remedium esse potest, si levior, moderatiorque fuerit. Hinc Hippocr. suasit *l. 2. Epid. s. 2. n. 26.* Jung. C. Hofmann. *l. 5. c. 39.* §. 6.

* *Iringes*, ἴρυγγες arteriæ, quasi εἰσρύγγες, quia in aspera arteria aer agitur. Si Græcum est ἴρυγξ velim ab ἰρεῖν, loqui: arteriæ enim vi loquimur.

Iris, ἶρις, vocabulum est πολύσημον. In Physicis notat illum multicolorem *arcum cœlestem*, sive Meteoron illud aereum, de cujus generatione nondum plane conveniunt recentiores etiam Philosophi, quamvis in hoc omnes consentiant, quod ejus colores pingantur per radios solis in guttulas aqueas illapsos & tum reflectendo, tum refringendo varie ad visum transmissos. Hanc ante diluvium fuisse negavit Helmont. *tr. Meteoron Anomalum n. 2.* Verum an satis valido argumento hoc fecerit, dubito. In medicina *iris* significationem habet. 1. Botanicam, quæ etiam non est hujus loci. 2. Anatomicam, & notat circulum & coro-

coronam in oculo mediam, ubi inter se committuntur tunicæ universæ Gal. *l.* 14. *meth. med. c.* 19. *l.* 10. *de V. P. c.* 2. *&* 3. C. Hofmann. *in comm. ad Gal. n.* 727. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 8. Inditum ei fuit nomen ab arcus cœlestis similitudine. Hujus partes, quæ pupillæ proximæ sunt, nigræ, πρῶται, dicuntur; circulus vero, qui candido proximus, ἄλως, Gorr. & Castell. Linden. *Med. Phys. f.* 2. *c.* 10. §. 20. 3. Pharmaceuticam, & est *iris* nomen pastilli, croco, myrrha & alumine constantis, ut refert Aetius ex Herodot. *lib.* 5. *c.* 129. notante Gorræo. Est etiam gemmæ nomen, crystallique species, & secundum nonnullos *radix crystalli*, plerumque sexangula, quæ exposita solis radiis, per rimam, aut aliter subeuntibus, angulorum repercussu, arcus cœlestis speciem in proximis parietibus imprimit. Sed & in ipsa se arcus illius imaginem habere videtur in uno, aut altero sui angulo, si luci obversa conspiciatur. Plin. *l.* 37. *c.* 9. Rul. *in Lex.* & Iohns. Chioccus *in Mus. Calceol. f.* 3. *p.* 200. Si vis, huc referre poteris *lapidem dæmonis* Alberti, qui bicolor, etiam, ut *iris*, & confert febricitantibus, & pellit venenata, Rul. Tandem 4. Spagyricam habet significationem, & vocatur *iris mystica*, in magisterio Lapidis Philosophici, quæ describitur apud Libav. *Apoc. Hermet. P. Poster. Tom. II. Oper. p.* 407.

Iros, ἶρος. Aliquos appellare hoc nomine tumoris quasi sci rhosi in splene speciem; alios vero malam totius corporis affectionem, notat Erotianus, & quoad posterius convenire videtur Ingrassias *de tumoribus contra naturam p.* 14. quando Irionem cum erysipelate eundem facit. Sed falli omnes docet Erotianus, & εἶρος febris speciem esse Hippocrati monet.

Irregularis, ἀνώμαλος. Vide *Anomalia*. *Regularis*.

Ireptio, εἰσβολή. Vide *Eisbole*.

Irrigatio, ἐμβροχή. Vide *Embregma*. *Irrigare exuvias* significat apud Seren. inficere & madefacere urina vestes, lectos, & indumenta, ipsamque corporis cutem, Keuchen. *in not. p.* 214. De *irrigationis* necessitate in præparatione lapidis Phil. Vide *Tb. Chym. Vol. IV. p.* 759.

Irritatio, *irritamentum*, ἐρεθισμός. Vide *Erethismos*. *Irritatio* humorum quoque vocatur ὀργασμός, estque dispositio ad excretionem, Galen. *c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 9.

Irroratio, Gr. dici posset δροσισμός, vel ἐπιδροσισμός, est species *Irrigationis*, & superficiaria alicujus rei, Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5.

Is, ἴς, ἰνός, *fibram* significat. Vide *Fibra*.

Isada, Hispanis & Lusitanis vocatur *Lapis Nephriticus*. *Ephem. N. Cur. An. III. Obs.* 30. de quo vide infra *Nephriticus*.

Isagoge, εἰσαγωγή, Latine *introductio*, significat brevissimam tractationem alicujus rei, sive scriptum, quo prima artis alicujus rudimenta & elementa traduntur. Dicuntur & Latine *Præcognita*. Vel est Natura rei, quæ definitione & divisione absolvitur, ut illius cognitione Lector ad aditum subeundum in seq. tractatione præparetur. Ita inter scripta Galeni refertur libellus *Isagoge*, vel *Medicus*, vocatus. Et qui talia præcognita addiscere cupiunt, vocantur εἰσαγόμενοι, i. e. *Tyrones*, *lib. de pulf. ad tyrones*. Vide Fr. Hofm. *in Clav. ad Schr. l.* 1. *c.* 1.

Isale, ἴσαλη. Vide *Ixale*.

Isatodes, ἰσατώδης, id est, *Glasteus*, ab *Isatis*, *Glastum*, herba tinctoribus usitatissima. Epitheton bilis excrementitiæ colore cæsio glastum æmulantis, & occurrit apud Hipp. *l.* 4. *Epid. XXV.* 17. Galen. *l. de atr. bile c.* 2. Est vero bilis species pessima, ob aciditatem acerrimam mordacissima, extremamque inter omnia bilis genera malignitatem obtinens, Foes. *p.* 187. Nobis potius videtur, atræ bilis & succi pancreatici, quam liquoris biliosi corruptio habenda esse.

Isca, ἴσκα, vocatur corpus fungosum, quercubus & corylis adhærens, quo usi sunt veteres, tanquam caustico actuali, loco ferri imponentes ventri & regioni stomachi. Verum barbaris solum receptum fuit hoc remedium, P. Ægin. *l.* 6. *c.* 49. An coincidit cum nonnullorum recentiorum invento cauterio actuali per fungum *Moxa* dictum instituto, de quo infra *lit. M.* quædam notanda?

Ischæmon, ἴσχαιμον, dicitur medicamentum *sanguinem sistens*, paulo diversum ἀπὸ τῦ ἐναίμου: Hoc enim non modo sanguinem supprimit, sed & inflammationem arcet. Illud vero rationem habet tantum sistendi sanguinem, & quidem per caustica, & crustam inducentia simplicia ingredientia, uti patet ex eorundem formulis, ap. Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 14. Gorr. Cast.

Ischaleos, ἰσχαλέος, idem, quod ἰσχνός, λεπτός, *tenuis*. Galen. *in expos. voc. Hipp.* Foes. *p.* 288.

Ischias, *ischiadicus*, ἰσχιάς, ἰσχιαδικός, dupliciter accipitur: Physiologice, & Pathologice. Illo modo epitheton est *venæ cruralis* geminæ, quarum una *Ischias major*, altera *minor* vocatur, Bartholin. *libell.* 1. *Anat. c.* 9. Hoc vero respectu notat morbum *Coxæ*. sive dolo-

dolorem *Coxendicis*, estque species *arthritidis*, articulum coxæ occupantis, adeo ut dolor ad poplitem & suram consequatur. Meminit Hip. *3. aph. 22. l. 2. Prorrhet. XLV. 1. seqq. l. de affect. XXX. 1. seqq. l. de int. affect. LIV. 1. seqq. &c.* Ægri tales vocantur *ischiadici*, Gal. *l. 10. de C. M. S. L. c. 2.* Vide *Arthritis*, *Coxa*. Jung. Foes. *d. l.* Dieter. *n.* 409. Morbus hic vocatur & *passio ischiadica*, Helmont. *tr. Jus Dominatus*, *n.* 20. & corrupte ab aliis *Sciarica*. *Tabes coxaria* vocatur ἰσχιὰς καὶ φθίσις, cum ex abscessu, aut rheumate in coxendicem, crus & coxa emaciatur & contabescit. Hipp. *Coac. t. 144. l. de Glandul. X. 8. 9.*

Ischion, ἰσχίον. Vide *Coxa*.

Ischnæno, ἰσχναίνω, significat *attenuo*, minuo, & usurpatur ab Hippocr. *5. aph. 25. & 55.* Dieter. *n.* 411.

Ischnophonia, *ischnophonos*, ἰσχνοφωνία, ἰσχνόφωνος, primario significat *tenuitatem*, vel exilitatem *vocis*, in qua significatione videtur sumi ab Hippocr. *1. Epid. s. 2. t. 78.* notante Galen. *in comm. ad h. l.* Usitatior tamen significatio videtur esse, quando sumitur pro *lingua hæsitantia*, & de illis, qui inter loquendum titubant, Hippocr. *l. 2. Epid. s. V. 4. 5. 6. l. 2. Prorrhet. XVI. 21.* explicante ita Foes. *p.* 298. quamvis in edit. Lind. per *gracilem vocem* expositum legatur.

Ischnos, ἰσχνός, *tenuis*, idem, quod λεπτός, *attenuatus*. Accipitur plerumque de excessiva, & p. naturali tenuitate passim ab Hippocrate, notante Foes. *p.* 289. Dieter. *n.* 412. Unde & ἰσχνότης *maciem*, sive macilentiam corporis significat, Lind. *Ex. XIII. §. 197. XIV. §. 22. 24.* Vide *Gracilis*.

Ischomenos, ἰσχόμενος. Vide *Contentus*.

Ischon, ἴσχον. Vide *Continens*.

Ischuria, ἰσχουρία, *urinæ* vocatur *suppressio* & *retentio*, p. n. symptoma abolitæ, vel imminutæ actionis, idemque grave admodum & periculosum, præsertim in nephritide, notante For. *l. 24. Obs. 26.* Plerumque sequi solet calculum vesicæ, sed quod tantum sit symptoma calculi, uti videtur statuere Lind. *Ex. XII. §. 102. 111. 113.* hoc nimis stricte dictum arbitror, cum & grumus sanguinis idem facere possit, uti & nos olim in cive quodam hujus loci per longum temporis spacium mictione cruenta laborante, & tandem *ischuria* lethali ex grumositate sanguinis correpto notavimus. Nec videmus, quid obstet, quo minus *ischuria* dicenda sit illud quoque symptoma, cum urina in vesicam omnino non venit, ob renum etiam morbos eorum actionem secretoriam lædentes, quamvis improbare voluerit Gal. *l. 3. de sympt. causs. c. 2.* Est enim generale vocabulum ἰσχουρία, quod notat *retentionem urinæ* a diversis morbis vel renum, vel vesicæ dependentem. Consentit nobiscum D. Segerus *in Ephem. Nat Cur. A. II. Observ. 23.* & Illustr. Dn. D llmer a Vvartenberg, Archiater Cæsareus, & Professor Viennensis, *in iisdem Eph. A. III. Obs. 39.* An & desidia vesicæ arguenda erit? quam caussam *Ischuriæ* raræ ex observatione M. Georgii Hannæi Profess. Orthiniani legere licet *in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 8.*

Ischyo, ἰσχύω, hoc est, *robustus fio*, vires recupero. Hipp. *2. aphor. 8.* Dieter. *n.* 415.

Ischyresis, ἰσχύρησις, significat *assertionem*, affirmationem. Hipp. *in Præcept. II. 16. III. 7.* a verbo ἰσχυρίζομαι, *affirmo*, confirmo, *1. 1. de artic. t. 5.* Foes. *pag.* 291.

Ischyros, ἰσχυρός, id est, *robustus*, *validus*. Dicitur de hominibus & morbis, & opponitur τῷ ἀσθενεῖ, debili, *infirmo*. Occurrit passim apud Hipp. præsertim in aphorismis, quas allegavit Dieter. *n.* 413. Foes. *d. l.* Descendit ab ἰσχὺς, quod *vigorem*, *robur*, vires significat.

Ischyterios, ἰσχυτήριος, idem, quod ἰσχυρὸς, *fortis*, validus. Hipp. *l. de loc. in hom. XXXII. 4.*

Isennyusa, ἰσεννύουσα, dicitur de ætate æqualibus, apud Hipp. *l. 2. de morb. mul. IV. 10.* ubi ἰσεννύουσα legitur. Foes. *p.* 287.

Isicos, ἰσικὸς, *Isicium*, est edulii genus, ex carne diligenter intrita, & minutissime incisa, quod nunc per se, nunc reticulo, aut omento circumdatum, aliis etiam junctis rebus & aromatibus aliquando in sartagine cum adipe, aut oleo, butyrove frigebatur, uti ex Apicio *l. 2. c. 1.* docet Gorræus. *Isicium* vocatur quasi *insicium* ab insectione. Meminit τῶ ἰσικῶ Al. Trallianus *l. 7. c. 1. & l. 11. c. 1.* Videatur & Mercurial. *l. 1. L. V. c. 2.*

Isir, idem, quod *Ixir*, vel *Elixir*. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 502.

Isis, ἶσις, nomen Emplastri ad cruenta vulnera efficacis, præsertim capitis, ad glutinandum, carnem inducendam, purgandum, & multos alios usus, cujus duæ formulæ occurrunt, *Hermonis*, quod & *Epigoni* vocatur, & *Glyconis* viride, de quibus videatur Gal. *l. 2. de C. M. P. G. c. 18. l. 5. c. 2. & 3.* Scribon. Larg. *n.* 26. & Ægin. *l. 7. cap. 17.* Et mirum, quod Castell. & Gorr. triplex constituerint, distinguentes inter Hermonis & Epigoni Emplastra, cum tamen Gal. expresse scripserit *d. l. c. 2.* Non opineris, aliud esse Hermonis sacri Scribæ, & Epigoni. Alias I-

sis

fis. nomen etiam fuit Deæ Gentilium, quam coluerunt, quod morborum medicamenta reperiffet, eaque per fomnium ægrotis fuggeffiffet, Lang. *l.* 2. *ep.* 3.

Ifochronos, ἰσόχρονος, paritatem vel *æqualitatem temporis obfervans*, idem, quod ἰσόδρομος, æqualiter currens. Dicitur de pulfuum motibus æqualibus apud Galen. *l.* 2. *de dign. pulf. c.* 1.

Ifochryfon, ἰσόχρυσον, hoc eft, *Auro compar*, epitheton collyrii ad multas oculorum affectiones, videl. corrofos angulos, fcabras affectiones, inveteratas lippitudines, afpritudines, ficofas eminentias, cicatrices & callos, cujus defcriptio habetur apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. *fere ad finem*. Vocatur quoque *Ifochryfum* compofitio quædam Chymica ex æqualibus Reguli per Martem ex antimonio parati, & Argenti vivi fublimati partibus, cujus meminit Libav. *Tract. Chym. de Igne Natur. c.* 35. *&* *Apoc. Herm. Part. prior. c.* 9.

Ifocrates, ἰσοκρατής, epitheton *vini*, quod *pari aquæ quantitate mixtum* eft, Hipp. *lib.* 2. *de morb. XXXIIX.* 6.

Ifodromos, ἰσόδρομος, idem, quod ἰσόχρονος. Vide *Ifochronos*.

Ifomoeria, ἰσομοιρία, dicitur *partium omnium æqualitas*, & æqualibus poteftas, Hipp. *l. de A. L. & Aq. XXXI.* 9.

Iforrhopos, ἰσόρροπος, Latine dicitur *æquilibris*, æquis momentis ac ponderibus libratus, *æquivalens*, in neutram partem vergens. Ufurpatur ab Hippocr. de partibus corporis, v. g. 2. *de fract. t.* 67. *&* 2. *de artic.* 22. Ubi Gal. *in comm.* fcribit, accurate loquendo ἰσόῤῥοπον μηρὸν vocari eam partem, quæ fimillima eft cylindro. Enimvero non video rationem nec autoritatem hujus fignificationis. Occurrit & adverbium ἰσοῤῥόπως, 3. *de artic. t.* 24. ubi & ἀῤῥόπως opponitur, *inæqualis*. Jungatur Foef. *p.* 287.

Ifos, ἴσος, *æqualis*. Vide *Æquale*. Adde Dieter. *num.* 407.

Ifofthathmos, ἰσόσταθμος, epitheton Medicamenti cujufdam Becchici, apud Aet. *l.* 8. Gorræus.

Ifofthenes, ἰσοσθενὴς, nomen eft differentiæ motus mufculorum apud Galen. *l.* 1. *de motu mufculor. c.* 9. & opponitur ibi ἀνισοσθενής. Illud Latine redditur per *æquali robore pollens*, hoc per *inæquali robore pollens*, quando nimirum comparatio inter mufculos ejufdem partis antagoniftas inftituitur.

Ifotheos, ἰσόθεος, id eft, *Deo æqualis*. Epitheton eft, qua Medici apud Hippoc. quando Medicum, qui fimul bonus eft Philofophus, *Deo æqualem* dicit, *l. de dec. ornat. V.* 1. Vide Galen. *in libell. hoc tit.* & Lind. *Ex. II.* qua medicamentorum quorundam maxime utilium & probatorum, quamvis meo judicio hyperbolicum, v. gr. Collyria quædam ita vocantur apud Aetium *l.* 1. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Confectio ad tuffim quædam appellatur ἰσόθεος, Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 3. alia contra Colicam, *d. l.* 9. *c.* 4. Unguentum Ifchiadicum, Aet. *l.* 12. *c.* 5. notante Gorræo.

Ifpida, ἀλκυὼν, nomen avis parvæ, pulchræ, pennarum venuftate clariffimæ, *Alcyonis* fpecies, cujus defcriptio & ufus videatur apud Aldrov. *Ornithol. l.* 20. *c.* 61.

Ifthmion, *Ifthmos*, ἰσθμιον, ἰσθμὸς, vocatur ea pars corporis, quæ os & gulam interjacet, five communis gulæ & gutturi, per quam ea, quæ comeduntur & bibuntur, tranfeunt, per translationem propter loci anguftiam ita dicta. Unde & *tonfillæ* inflammatæ παρίσθμια appellantur, Hipp. 3. *aph.* 26. Dieter. *n.* 657. Hac ratione ἰσθμὸς & φάρυγξ idem erunt, hoc eft, quæ inter ftomachum & laryngem interjacet, latitudo & capacitas, Latine *Fauces* dicta, quamvis Gal. φάρυγγα dicat, corpus effe *ifthmum* ambiens, *l. de mufc. diffect. c.* 15.

Italicum, ἰταλικὸν, nomen Emplaftri ἐπουλώτου, quod vim habet purgandi ulcera fordida, & carnem inducendi, cujus defcriptio habetur ab Ægin. *l.* 7. *c.* 17. Ejus ufus meminit & *l.* 4. *cap.* 40. Balfamus quoque quidam compofitus nervorum affectibus fummopere conducens *Italicus* cognominatur, cujus defcriptio extat in Jacob. le Mort *Pharm. Med. Phyf. c.* 29. *p.* 213.

Iter, ὁδοιπορία, quid fignificet, notum eft. Confideratur vero & in Medicina, tanquam cauffa fanitatis & morborum. Hinc Hippoc. *l. de fal. diæt. t.* 9. docet, quo tempore anni, & quomodo *iter* faciendum fit; & Gal. inter morbos *iter* agentium in frigore fummo refert convulfionem, *l. de diff. morb. c.* 5. item putredinem ex *itinere* laboriofo, propter variam aeris mutationem, *l.* 11. *meth. med. c* 4. & alibi.

Ithagenes, ἰθαγενὴς, *genuinus*, legitimus, proprie ufurpatur de conceptu vero, ad differentiam molæ, aut alterius falfi conceptus, Hippocrat. *lib. de fterilib. XX.* 2. *l.* 1. *de morb. mul. XCVII.* 3. Junge Foefius. *Oec. p.* 278. *feqq.*

Ithycyphos, ἰθύκυφος, *ex recto gibbofus*, & ufurpatur de fpina, cum ex recto in gibbum elevatur, Hippoc. 3. *de artic. t.* 44.

Ithylordos, ἰθυλορδὸς, oppofitum eft prio-

ris, & dicitur de incurvato, & *in directum repando*; in specie de spina introrsum, Hipp. *d. l. t.* 42.

Ithyoria, ἰθυωρία, idem, quod εὐθυωρία. Vide *Euthyoria*, *Rectitudo*, rectus processus. Usurpatur ab Hippoc. *l.* 1. *de fract. t.* 9. 10. & 3. *tit.* 31.

Ithys, ἰθὺς, idem, quod εὐθὺς, *rectus*, directus. Vide *Euthys*.

Ithyscolios, ἰθυσκόλιος, notat compositam recurvationem, ἐκ τοῦ ἰθυκύφω, vel ἰθυλόρδω, quando & in posteriorem & anteriorem partem fit incurvatio; & usurpatur etiam de spina, Hippocrat. *d. l. t.* 42. & Galen. *in comm. ad d. l. t.* 48. C. Hofmann. reddidit Lat. *Recticurvus*, *in comm. ad Galen. d. V. P. n.* 922.

Ithytriches, ἰθύτριχες, dicuntur, qui *rectos habent capillos*, Hippocrat. *lib.* 6. *Epid. VII.* 28. quibus *crispi* opponuntur *capilli*, Gr. οὖλοι, vel πλέτριχες, Aristot. *in Alex. in probl. dict.*

Itinerarium, ὁδοιπορικὸν, vocatur in Chirurgicis instrumentum ex tenui argento, vel orichalco paratum, quo via ad exactam loci, in quo, & per quem incisio ad extrahendum calculum vesicæ facienda est, notitiam monstratur, cujus delineationem & usum exhibet Hildan. *l. de lithotomia vesicæ*, *cap.* 14. 15. Hujus delineationem exhibet etiam Scultetus *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XVII. fig.* 6. Alias *Itinerarium* in propria significatione, quatenus significat descriptionem memorabilium in itinere, Medicis quoque commendatum esse debet, ad veram experientiam acquirendam & confirmandam.

Itis, ῖτις, terminatio est propria inflammationum, sive potius nominum inflammationes nunquam non significantium, v. gr. *Phrenitis*, *Pleuritis*, *Nephritis*, &c. teste Linden. *Ex. XVI.* §. 11.

* *Itria*, ἴτρια, ima pars ventris, ab ἦτρον; V. Lexic. Scapul. & Steph.

Itrion, ἴτριον, late & stricte acceptum fuisse vocabulum, constare poterit ex Autoribus diversis. In genere notat *placentarum* non fermentatarum genus, Latinis *Libum* dictum, Lang. *l.* 1. *ep.* 56. sub se comprehendens duas species: præstantiorem unam, quæ ῥύμμα, & viliorem, quæ λάγανον dicitur, Gal. *l.* 1. *de Al. facult. c.* 4. Foesius explicat ἴτρια per *dulciaria liba*, aut bellaria, vel panes dulciarios ex saccharo, nucibus, pineis, amygdalis, aut etiam seminibus papaveris, & sesami confectos, quales hodie *Marzipanes* vocantur, corrupta forte ex μάζα voce, *Occonom. pag.* 292. De *Itriis* etiam legatur Mercur. *lib.* 1. *V. L. cap.* 11. Lang. *l.* 3. *ep.* 4. J. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 10.

Iva vocatur Ruland. & Johns. Medicina, propter membra contracta, v. gr. *Iva*, *arthetica*, *Iva potabilis*. In Lex.

Jucunditas, *Jucundus*, ἥδυσμα, ἡδὺς, etiam ἧδος, ἡδὺς, quid significet, notum est. Vide etiam *Hedys*. Refertur alias inter generales conditiones, ad Methodum medendi spectantes, ex Galen. *l.* 14. *meth. med. c.* 13. Quomodo tamen hæc conditio aliquando limitationem admittat, vide *in Dogm. nostris P. IV. c.* 3. *dogm.* 10. *pag.* 512. *seqq.* Adde & C. Hofmann. *Orat. Isag.* 2. *p.* 114. *seqq.*

Judaicus, *Judæus*, ἰουδαϊκὸς, ἰουδαῖος. Est epitheton lapidis, qui in Palæstina Syriæ reperitur, unde & *Syriacus* vocatur, estque glandis effigie candidus, scita admodum configuratione, a cujus obtusiori parte ad acutiorem procedunt eminentes lineæ, æqualiter inter se distantes, quasi de industria deformatæ. Vis eidem tribuitur insignis comminuendi calculum, & cum urina expellendi, Gal. *l.* 9. *de S. F.* §. *Judaicus*. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Hinc etiam ab effectu τηκόλιθος atque θρύπτης dictus fuit; a similitudine vero φοινικίτης appellatus, Gorræus. Commendat eius quoque virtutem Paracelf. *l. de morb. Tartareis c.* 18. & 20. in specie oleum ex lap. Judaico, *l. de morbis ex Tartaro*, *tr.* 2. *c.* 1. Videatur & Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 10. Deinde est epitheton *Emplastri*, cujus geminæ habentur descriptiones: una apud Celf. *lib.* 5. *c.* 19. quod dicit fracto capiti accommodatum esse: altera apud Aetium *l.* 15. quod repurgans carnemque gignens habetur, notante Gorræo.

Judicatio, *Judicium*, *Judex*, *Judicatorius*, κρίσις, κριτὴς, κρίσιμος. Vide *Crisis*, *Crisimos*.

Jugale, *Jugamentum*, ζύγωμα, os dicitur, quod temporis musculo præpositum transversam in medio suturam habet, cujus posterior pars cum capitis osse, quod juxta aures est, anterior cum parte supercilii extrema ad parvum oculi angulum continuatur. Gal. *l. de offib. cap.* 2. duplex ad utramque aurem, super foramina, per quæ facultas audiendi est, emergit, *l. Introduct. c.* 11. & *com.* 2. *de artic. t.* 14. Vide & Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6.

Jugalis dicitur sutura cranii, quæ alias *sagittalis* vocatur, quasi suturam ossa syncipitis conjungentem diceres. Nominatur & *Virgata*. Vide *Virgata*. *Jugalis* etiam dicitur sutura in osse jugali occurrens, & processum primum cum primo maxillæ superioris conjun-

jungens. Blas. *Med. Un. p.* 105.

Jugularis, σφαγίτις φλὲψ, vocatur *vena* utrinque ad colli latera in *jugulo* abscendens. Dividiturque in *internas* & *externas*, de quibus Barthol. *libell.* 1. *c.* 6. Meminit Galen. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 10. *& l. de vent. & art. dissect. c.* 7. Hippoc. vocavit σφαγὰς τ̃ τραχήλου, *l. de glandul.* II. 19. Earum venarum sectionem valde periculosam esse, testatur Hildan. *Cent.* 4. *Obs.* 2. Nihilominus tamen aliquando institui posse, docet Idem *d. l. Obs.* 14.

Jugulatus, ἀποσφαζόμενος, dicitur de animalibus, quæ interimuntur præciso jugulo, & venis jugularibus, Hippoc. 1. *de nat. hum. t.* 31. Sumitur tamen aliquando verbum *Jugulari* latius, pro occidere, *interficere*, uti patet ex Scrib. *n.* 84.

Jugulum, σφαγὴ, proprie significat cavum illud, sive scrobiculum, quo disparantur κλεῖδες, sive *Claviculæ*; in qua significatione legitur apud Gal. *l.* 13. *de Us. P. c.* 11. notante C. Hofmann. *in comm. num.* 104. Autores tamen Latini frequentissime usurparunt vocab. *Jugulum* pro ipsis *Claviculis*. Vide *Clavicula*. Unde passim in Gal. Latina versione, Foresto, & aliis de *Jugulo* fracto, incurvato, fistuloso &c. legitur. Ita & Barthol. testatur, Celsum vocasse *Jugula*, *libell.* 4. *c.* 19. *in princ.* Alias *Jugulum* vocatur quoque primum os sterni, amplius & crassius pugionis referens nodum, teste eodem, *d. l.* 18.

Juleb, *Julapium*, *Julepus*, ζυλάπιον, alias ἰουλάβιον, dicitur medicamentum liquidum & potulentum ab Arabibus inventum, ex aquis vel succis liquidis, cum saccharo, vel syrupo aliquo paratum, cum vel sine concurrente coctione; de quo medicamenti genere legi possunt Morell. *in med. præscr. form. l.* 1. *s.* 1. *c.* 2. Schroder. *l.* 2. *cap.* 64. Schenk. *in Syntagm. comp. & præscr. medic. Part. spec. cl.* 2. *s.* 5. *c.* 2. Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 8. *sect.* 2. *cap.* 20. *Julepus* vel *Syrupus Chymicus* paratur, si extractioni diminutæ additur saccharum purum, & coquitur ad perfectionem, filtratur, vel clarificatur. Libav. *Alchim. Pharm. cap.* 24.

Julia, rectius *Julis*, ἰουλὶς, nomen piscis, quem inter saxatiles refert Galen. *lib.* 3. *de Al. Fac. cap.* 28. Jul. Alexand. *l.* 14. *Sal. c.* 3. Huius pisciculi descriptionem, usumque in cibo & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 1. *de pisc. c.* 7.

Julos, *Julus*, ἴουλος, æquivocum est vocabulum. 1. Ita dicitur, quod in corylo, ut & alno, juglande, quercu, veluti prælongus vermis singulari pediculo dependet; quæ significatio ad Botanicos spectat. 2. ἴουλοι dicuntur exortus pilorum circa tempora, ut & lanugines primæ in mento erumpentes, ex Ruffo. Gorr. 3. est nomen Insecti multipedis rotundi, ad differentiam *Scolopendræ*, ad lumbricos terrestres pertinentis, cujus descriptionem & usum tradit Aldrovand. *l.* 5. *de Insect. c.* 14. *&* 15. Denique piscis quidam hoc nomine quoque venit os sceleratissimi veneni referum habens, uti testatur ex Æliano dictus Aldrov. *l. de pisc. c.* 7.

Jumentum, ὑποζύγιον. Vide *Hypozygion*.

Jumnisum, *Jumnizum*, id est, *Fermentum*. Rul. & Johns. *in Lex.*

Juncata, vocatur edulium quoddam lactarii operis, quod junceæ fiscellæ incluso lacte fiat, æstivis fervoribus expeditum valde. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 7. *Meth. med. c.* 4.

Junctura, διάρθρωσις, vide *Diarthrosis*. Hinc & arthritidis subjectum proprie habentur *Juncturæ*, συμβολαὶ, id est, conjunctiones articulorum; & propterea etiam *Juncturarum* dolor a quibusdam vocatur. Forest. *l. de Arthritide passim in Schol.*

Juno, tropice denotat *Aerem*. *Theatr. Chym. Vol. V. p.* 261. 334.

Jupiter, Ζεὺς, vel sumitur pro stellà erratica, sive *planeta* lucido, quoad vires & influxum in inferiora temperate calido & humido, & propterea vitæ amico, qui malas Saturni qualitates temperare creditur. Hinc etiam varia mineralia, vegetabilia & animalia ipsius regimini subjiciunt, de quibus videatur Schroder. *l.* 1. *cap.* 9. quamvis fortassis hæc distributio corporum naturalium per planetarum directionem imaginaria potius, quam realis dicenda sit. Licet vero adeo benignæ virtutis planeta habeatur *Jupiter*, nihilominus Paracelf. implicite eidem etiam certos adsignare morbos non veretur, quos tamen non denominat, *Paragran. II. Tr.* 2. *de Astronom.* Vel accipitur pro Deastro gentilium, *filio Opis* & *Saturni*, supremo inter fictitia ethnicorum numina, quæ significatio est extra pomœria Medica. Occurrit tamen apud Gal. *l.* 3. *de V. P. c.* 10. ubi meminit *Jovis Olympici* ornatus mirabilis, & *l.* 9. *de C. M. S. L. cap.* 4. ubi ipse fatetur, fabularum scriptores finxisse *Jovem* in monte Dictæo Cretæ educatum, occultatumque a matre Rhea, ne a patre Saturno quoque devoraretur. Vel sumitur spagyrice, & denotat *stannum*. Rul. Iohnf. ideo, quod *Jovi* macrocosmico sympathice conveniat, & microcosmico, id est, Hepati, Schroder. *l.* 3. *c.* 14. Vel etiam ab Hermeticis sumitur pro *aere*, vel *vento*, uti videre est in Physica Trisme-

megisti, ut & *Philosophia Chemica* Ger. Dornæi. Vid. *Theatr. Chymic. Vol. I. in Indice*. Tropice *Jupiter* etiam *vitam* denotat. *Th. Chymic. Vol. V. p.* 261.

Juramentum, ὅρκος, item *jusjurandum*, quid significet, ex aliis Lexicis constat. Medicis peculiare conscripsit Hippocrates non adeo ineptum. Non absimile proposuit Linden. *Ex. III.* §. 24. Hujusmodi vero præstatio *Juramenti* non solum lingua, sed & corde, vel animo puro fieri debet, quem etiam certissime devincit, docente eodem *Ex. X.* §. 280. Quæ contra *Juramenta* Medicorum Magistratibus præstitorum proponit *in præfat. ad Paragran.* tumetipse videas, an sint prorsus de nihilo.

Jus, apud Latinos æquivocum est. Vel enim significat Statutum Politicum & Legale, Gr. δίκη, θέμις, quæ significatio huc non pertinet. Vel notat liquorem esculentum eorum, quæ cocta sunt, cum vel sine condimentis. Dicitur Gr. ζωμός, Lat. *Brodium*, *Jusculum*. De *jure albo* veterum videatur Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 30. & *l.* 4. *de san. tu. cap.* 10. Linden. Ex. X. §. 66. *seq.* Lang. *l.* 1. *ep.* 58. Plura de *Jusculis* variis Jul. Alex. *l.* 19. *Sal. c.* 15. Rolfink. *O. ac M. Med. Sp. l.* 14. *s.* 1. *c.* 10. *seq.* Imprimis vero tabidis corporibus *Jus consumtum* sive analepticum commendari solet, de cujus præparatione vide dictos Autores, Jul. Alexandr. & Rol. & Claud. Deodat. *Panthei Hygiastic. l.* 2. *c.* 5. *p.* 59. ubi *Jus congelatum* & *Gelatinam consummatam* vocat.

Jusjurandum, vide *Juramentum*.

Jussa, id est, *Lapis gypsius*, Rul. & Iohns.

Justus, *Justitia*, δίκαιος, δικαιοσύνη. Vide *Diæon*.

Juvans, ὠφέλιον, ὠφελοῦν, idem, quod *auxilium*, *remedium*, *indicatum Medicum*, de quibus supra suis locis. *Juvans* dicitur, quo auxiliamur naturæ, h. e. vires ejus augemus excitando aut confirmando, donec expulerit hostem morbum, & amicam sanitatem recuperarit. Lind. *Ex. IIX.* §. 64. 65.

Juvencus, δάμαλις, dicitur de bobus, vel vitulis ad secundum annum pervenientibus, quorum caro satis commoda ad nutritionem. Vocantur & *Junices*. De iis vide Jul. Alex. *l.* 11. *Sal. cap.* 9.

Juvenis, *Juventus*, νέος, νεανίσκος, νεανίσκιον, idem, quod *Adolescens*, *Adolescentia*. Quam vero ætatis determinationem proprie comprehendat, inter se discrepant Autores, de quo dissensu Dieter. *num.* 563. 565. Nobis videtur late & stricte posse accipi, quatenus vel includit adultos, vel non. Nec multum refert, modo accesserit dextra expositio. *Juvenis* quandoque stricte distinguitur ab *adolescentia*, & eam superat, ita ut incipiat inter seniores numerari. Lind. *Ex XV.* §. 105. Quod in senibus per cœlum Philosophorum, id est, Quintam Essentiam Auri *juventus* possit recuperari, uti vult Raimund. Lullius, *Theatr. Chymic. Vol. I. de medic. Chym. pag.* 628. hyperbolicum est. *Juvenis pulcher* ænigmatice vocatur aqua rubra in labore Lapidis Philosophici *Th. Chym. Vol. IV. pag.* 945.

Juxtangina, κυνάγχη, ita vocarunt Latini interpretes speciem *anginæ*, quæ κυνάγχη Gr. dicitur, vel potius παρακυνάγχη, uti patet ex Gal. 1. *aph.* 12. Vid. *Angina*.

Ixale, ἰξάλη, aliis ἰξαλῆ, significat *pellem capræ* non sectæ. Nam ἴξαλος significat caprum salacem, quamvis Gal. etiam alterius animalis *pellem* significare statuat, Hippocr. 3. *de fract. t.* 25. Gal. *in comm.* Erotian. *p.* 55. F. Foes. *Oec. p.* 283. Latine *Petulca*.

Ixia, ἰξία, idem, quod κιρσὸς, *varix*. Vide *Varix*, quamvis sint, qui discrimen esse putent inter κιρσὸν & ἰξίαν, illam vocem de omni varice in quacunque corporis parte accipientes; hanc vero ad eas modo, quæ in cruribus habentur, restringentes. Sed discrimen nullum censendum est. Gorr. Castell. Legitur vocabul. ἰξία ap. Hippoc. *lib.* 7. *Epid. LIIX.* 12. *Ixia* etiam vocatur succus plantæ, quæ *Chamelæon* albus sive *Carlina* vocatur, vel viscum radici illius herbæ adhærens, quemadmodum & ipsa planta *Ixia* & *Ixine* dicitur. Diosc. *l.* 3. *c.* 10. Scrib. *n.* 192. & Rod. *ad h. l.* For. l. 30. *Obs.* 10. *in Schol.* Helm. *tr. Pharm. & Disp. mod. n.* 12. & *Tumul. pestis in fin.*

Ixir, vide *Xir*.

Ixis, ἴξις, usitatissimum Hippocrati vocabulum, *rectitudinem*, vel rectam viam significans, & ita idem, quod εὐθυωρία. Vide *Euthyoria*. Loca ex Hipp. legantur apud Foes. *pag.* 284. Propria κατ' ἴξιν significatio dimensi per longitudinem corporis *rectitudo* ex dextra vel sinistra parte est. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 2. *ad Glauc. cap.* 2.

Ixodes, ἰξώδες, *viscosum*, significat ab ἰξὸς, *viscum*, & pro glutinoso medicamenti lentore sumitur apud Hippoc. *l. de ulcer. IX.* 5.

Ixos, ἰξὸς, vocatur *viscum*, quod nomen & plantæ arboribus, quercui, pyro, corylo, abieti &c. adnascenti, & succo concreto glutinoso tribuitur, & paratur ex acinis contusis, & in aqua decoctis. Sunt, qui commanducando eum efficiunt. Optimum est recens, intus porraceum, extra fulvum, quod asperi nihil, aut furfurosi conceperit. Emollie di-

discutit, extrahit. Gorr. vide *Viscum*. Dicitur & de pasta frumentacea viscosa, Gal. *l.* 2. *de L. A. c.* 8.

Ixys, *Ixye*, ἰξὺς, ἰξύα, *Ilia*, vel *lumbi* dicuntur, magis tamen posterius, quam prius, uti patet ex text. Hippoc. 2. *de fract. t.* 70. *l. de nat. mul. II.* 12. *V.* 3. *VI.* 3. *VII.* 4. *IX.* 3. *XI.* 5. *XIII.* 5. *XIV.* 1. & sæpius alibi, quæ loca videantur apud Foes. *pag.* 285. Vide *Lumbus*. Erotianus ἰξὺς & ὀσφὺν pro συνωνύμοις venditat; Galenus autem *in exeg. Hippoc.* quod inter lumbos & ischium est medium ἰξύαν appellat in ξύας.

Iynx, ἴυγξ, avis quædam vocatur, quæ Lat. *torquilla*, quod reliquis corporis partibus nihil agentibus solam cervicem contorqueat. Hujus descriptionem & usum in cibo & Medicina vide Aldr. *l.* 12. *Ornith. c.* 42. & de *Iyngi* congenere *cap.* 43. De usum agico illius Lang. *l.* 2. *ep.* 59. quamvis in eo non conveniat cum Aldrov. quod cum illa avicula mugiente inter cannas in piscinis confundat.

K.

Græca vocabula ab hac litera quæ incipiunt, vide in litera C. *exposita.*

K*Aawy*, potus Indicus ex tritico Indico, *Mays* dicto, paratus.

Kabnos, id est, *fumus*, Rul. & Iohns. Fortassis mendum est, & legendum *Kapnos*.

Kachymia, *Kakimia*, id est, *Cachymia*. Vide *Cachimia*. Rul. & Iohns. Parac. *Chirurg. lib.* 3. *de pustul. & exulcerat.* Galen. *cap.* 6. ubi dicit, Margasitam esse Extractam *Kakimiæ*.

Kaib, id est, *lac acidum*, coagulatum. Rul. & Iohns.

Kal, id est, Sal de torrente, Rul. & Iohns.

Kald, id est, *acetum*. Iid.

Kaled, in negotio Lapidis Philosophici ejusque primo opere vocatur *Volans*, uti videre est *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 206.

Kali, id est, *cinis clavellatus*. Hinc *Alkali*. Vide supra *Kali*. Arabice *Usnen*. Rhasis vero scribit, *Kali* esse alumen asfur. Rul. De *Kali* videatur & C. Meretti *Not. in Artem Vitrar. Ant. Neri p. m.* 283. *seqq.*

Kamar, vel *Camar*, id est, *Argentum*. Iid.

Kamir, id est, *fermentum*. Iid.

Kanfor, id est, *Stannum*, Iid.

Kaprili, id est, *Sulphur*. Iid.

Kar, est *gemma lucens*, sicut ignis. Iid.

Karabe, id est, *gumma*, sicut sassorata, notat *Succinum*. Vide *Carabe*. Paracels. etiam *Asphaltum nigrum* vocat *Karabe*, *in prælect. Chirurg. de vulner. c.* 12.

Karabitus, vocatur Arab. *Phrenitis*, quia alienatio mentis concurrit, quæ etiam hoc nomine indigitatur. Forest. *l.* 10. *Obs.* 1. *Schol.*

Karena, est vigesima quarta pars minutissimæ guttæ, Paracels. *l.* 6. *de grad. & compos. c.* 7.

Kasam, id est, *ferrum*, Rul. & Iohns.

Katimia, idem, quod *Cadmia*, *lapis Calaminaris*, Tutia. Rul. & Iohns. Vide *Cadmia*. *Calaminaris*.

Kayl est *lac acetosum*. Rul. & Iohns.

Kaysir, id est, *spuma maris*, proprie *pumex*. Iid.

Kazdir, *Kasdir*, *Kacir*, *Kasizeros*, id est, *Stannum*. Rul.

Kenkel vocatur animal ad Tyriam tincturam utile. *in Th. Ch. Vol. V. p.* 12.

Kenne est lapis, qui in oculo cervi generatur, contra venena valens uti Bezoar. Vid. Ludov. Dulcis *de gemm. & lapid.* An fortassis idem cum Lachryma Cervi? de qua vide in *Dacryon*.

Kermes, vide *Chermes*.

Kersudrus, nomen serpentis, qui alias *Chersydros*, *Hydrus* appellatur, Aldrov. *Hist. serpent. & drac. l.* 1. *c.* 17.

Kibric diversa significat. Rul. describit; quod sit Mercurii & aliarum rerum fusilium vel liquabilium parens, & prima materia, ex qua fit Mercurius. Ipse Lapis quoque ita vocatur *in Lex.* Cui fere consentit Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 34. scribens, *Kibric* caput & pater aluminum, salium & omnium liquabilium metallorum. Alibi tamen, nimirum *d. l. c.* 7. *Kibric. Philosophorum* paulo aliter descripsit; quæ verba non necesse est transcribere. Idem vocat & *Sulphur Kibric*, *Apoc. Herm. P. prior. c.* 2. *Kibric* vocatur *Gummi Philosophorum*, *Tb. Chym. Vol. V. p.* 84. Junge *pag.* 89.

Kibrith, id est, *Sulphur*. Rul.

Kibrius, *Kebric*, id est, *Arsenicum*. Iohns.

Kidibengi vocantur illi, qui *Bengi* ex semine & foliis cannabis paratum ad Veneris stimulum devorant, ex Olearii *Itiner. Ephem. Nat. Cur. A. II. Obs.* 69.

Kifes, Sal e rivo, vel fluvio. Rul.

Kist, id est, *grana quindecim*. Paracels. *Paragraph. l.* 7. *c.* 1. §. 4. *in append.*

Kobaltum, vide *Cobaltum*.

Kolerus dicitur *ulcus siccum*, Paracels. *Gener. Vermium & Apostemat. Tab.* 8.

Kolto, *Koltus*, Polonis vocatur *Plica Poloni-*

nica, Eph. N. Cur. *A. II. Obs.* 52. *in Schol.*

Koma, *Komartos*, id est, *Calx viva*. Rul. & Iohns.

Kophi, thymiama Diis apponendum 2. medicamentum coquens, pectori inhærentia, & jecoris, frigiditatem corrigens. Anonym. *Sylv. Medicam. Compos. c.* 12. *l.* 1.

Kubul est minera plumbea, *plumbum Philosopho um*. Rul. *Tb. Cbym. Vol. V. p.* 14. Meminit & alibi sæpius hujus vocabuli.

Kumen est *coadunatio*.

Kuria, vel *Kymia*, vel *Kymus*, dicitur *Massa*. Unde *Alkymia*. Rul. & Iohns.

Kutubuth vocatur apud Arabes *Melancholiæ* species, quæ *errabunda* dicitur, & plerumque mense Februario ægros infestare solet, quando nullo in loco quiescere possunt, sed hinc inde continuo vagantur, nescientes tamen, quo vadant. Ita dicta est ab animali, quod in aquarum stagnantium superficie hinc inde perpetuo cursitat. Hujus causa nostro judicio ponenda in spirituum animalium partim materiali fuliginositate & atrabiliaria acetositate, partim inordinata agitatione & mobilitate propter sanguinis vernalem effervescentiam inchoantem oborta. Meminit hujus melancholiæ & nominis Arabici Sennert. *Med. Pract. l.* 1. *part.* 2. *cap.* 14. Alias insectum illud palustre Tipulæ vel Tipullæ nomine venit, uti colligere licet ex Aldrovand. *l.* 7. *de insect. c.* 1. Vocatur & ibidem *Pulex Aquaticus*, tantæque est velocitatis, & levitatis, ut rarissime quiescat, & nunquam subsidat.

Kymenna, id est, *ampulla*. Iid.

Kymia, vide *Kuria*. Vocatur etiam *Kymia Cucurbita*, e qua fit destillatio. Rul.

Kymit elevatum, Cinabrium album sublimatum. Ruland.

Kymolea dicitur lutum illud, quod sub cote colligitur, alias *Chymolea*. Rul. & Iohns.

Kymus, vice *Kumen*. *Kymum* vel *Kyminum*, id est, *coadunatio*. Rul.

Kyra, id est, *Opopanax*. Rul. & Iohns.

Kyram, est *Nix*. Iidem.

L.

L*Abdanum*, vide *Ladanum*. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 388.

Labe, λαβὴ, idem, quod λῆψις, communiter *apprehensionem*, acceptionem significat, a λαμβάνω, accipio. Apud Hippoc. specialiter sumitur pro ἐπισημασία, h. e. prima febrium *accessione*, præcipue periodicarum. Galen. *in exeg. voc. Hippoc.* quamvis frequentius λῆψις vocabulo usus Hippocr. *l. de morb. XIII.* 17. *l.* 1. *Epid. s.* 2. *t.* 20. *l.* 5. *Epid. XXXII.* 14. *l.* 7. *XLVII.* 5. *XLVIII.* 1. Vide Foes. *Oec. p.* 371. Gorr. *in def.* & verbum *Lambano*.

Labenæ vel *Labinæ* a *labendo* rectius quam Leænæ a feræ hujus celeritate dicendæ vocantur moles ingentissimæ nivium conglomeratarum montibus Helvetiæ aliisque excelsis, quæ vel a calore solis vel alio motu venti vel aviculæ in ramo agitatæ in præceps delapsæ celerrime incredibile damnum, sylvis, domibus, brutis & hominibus misere opprimendo & obruendo inferre solent, quemadmodum olim talia ruinarum vestigia me quoque in montibus Taurorum nomine venientibus observasse inter Salisburgum & Carinthiam bene recordor, & egregie descripsit Joh. Jac. Vvagner. *Hist. Helvet. Curios. sect. II. Artic.* 7. *p.* 32. *seqq.*

Labeo, χειλών, χειλών, dicitur, qui prominentibus est labris. Usurpatur de hominibus & piscibus. Vocantur & *Brochi*; aliis *Bronci*. Vide Linden. *Ex. XI.* §. 37. *seqq.*

Lubes, σπίλος, vide *Macula*.

Labi, verbum ὀλισθαίνειν, πίπτειν, vide *Lapsus*, *Olisthæno*.

Labis, λαβὶς, vocatur *forceps*, aut *volsella*, qua aliquid apprehenditur, & extrahitur. Hippoc. *l. de sterilib. XXVI.* 13. Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. Vide *Acanthabolos*.

Labium, *Labrum*, χεῖλος, proprie vocatur oris extremitas musculosa ipsum claudens & aperiens. Dicitur *Oris margo*. Divisic est in *superius* & *inferius*, quorum illud *labrum*, hoc *labium* dici rarissime fuit observatum, Galen. *l.* 11. *de Us. part. c.* 16. Dieter. *num.* 919. Linden. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 13. §. 44. Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 11. Quod in *labiis* prominet, προχειλον, & προχειλίδιον appellatur, Lind. *d. l.* §. 45. Per similitudinem etiam. *Labia* vocantur extremitates duæ pudendi muliebris, inter quas rima externa est constituta, & sunt corpora oblonga mollia, atque peculiarem substantiam habentia, qualis nulla alia est in toto corpore, Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 35. *fin.* Gr. κρημνοὶ dicuntur, item Erotiano χεῖλη, Linden. *d. l. c.* 7. §. 139. Ita quoque extremitates vulnerum ulcerumque vocantur *labia*, κρημνοί. Vide *Cremnos*. Processus ossium, qui ἀποφύσεις appellantur, *labra ossis* dici, quia instar *labrorum* prominent, constat ex Barthol. *libell.* 4. *c.* 1. *in fin. Labium Leporinum* quid sit, vide *Leporinus* & *Lagocheilos*. *Labrum* quoque vocatur vas ad balneum, vel in alium quoque usum destinatum; unde *Labra* vinaria, olearia, leguntur in Lexicis.

Labor, πόνος, μόχθος, bifariam accipitur: 1. de

1. de *Exercitatione* corporis feria & vehementiori, unde & molestia quædam, aut lassitudo comitatur. 2. de molestia dolorosa ægrotorum, imo de ægritudine ipsa. Hinc usitatissima phrasis: morbo aliquo *laborare*: item *laborantes*, h. e. ægroti. Vide Galen. 5. *in 6. Epid. t.* 10. Foes. *Oec. pag.* 523. Dieter. *n.* 711. Linden. *Ex. XIII.* §. 102. *seqq.* Rhod. *in Lexic. Scrib.* In specie operationes vel ἐγχειρήσεις Chymicæ vocantur *labores Chymici*. Libav. *tr. de Igne naturæ cap.* 50. *Labor Sophiæ*, Paracelsicum est figmentum, quod dicit, esse alterum mundum, imo paradisum, in quo nullus morbus gignitur, nec permanet, nullum animal venenosum habitat, nulla sanitas vacillat, sed in quo operationes elementorum perfecte & integris facultatibus fiunt, quemadmodum ita descripsit *tract. vernaculo de vita longa*. Meminit & *tract. 2. de pestilitate*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Laboratorium, ἐργαστήριον, hodieque Chymicis notissimus terminus, qui significat locum destinatum operationibus chymicis, sive *domum chymicam*, cujus ingeniosa & accurata constitutio maximum potest ad exercitium artis hujus afferre momentum. Rolfink. *Chymiæ l. 2. c.* 16. Quale etiam publicis Incluti Magistratus Norimbergensis sumribus & in hoc Lyceo Altdorffino extructum occurrit conspectu satis dignum. Per *Laboratorium Naturæ* videtur Paracels. intelligere *mundum*, præcipue loca subrerranea, in quibus nunquam otiatur, *l. de morb. Tartareis c.* 14.

Labrax, λάβραξ, vide *Lupus*, nomen piscis pelagii. Galen. *l. 3. de Al. fac. c.* 26. Linden. *Ex. XI.* §. 96. 98.

Labrisulcium, χειλοκάκη, vide *Cheilocace*.

Labrum, idem, quod *Labium*. Vide p. a. *Labium*.

Labyrinthus, λαβύρινθος, significat proprie locum variis ambagibus & anfractibus viarum inflexum. In Anatomicis vero ob similitudinem in aure interna meatus anfractuosi quoque vocantur *Labyrinthus*, distincti tamen a cochlea, cujus anfractus in gyrum positi sunt. Vide Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. Scripsit etiam Paracels. tractatum, quem inscripsit *Labyrinthus* Medicorum errantium, in quo more suo gravius invehitur in Doctores Galenicos, & simul peculiaria fundamenta Empirica addiscendi Medicinam tradit & proponit, tanta tamen cum obscuritate in plerisque occurrente, ut Bœotica ænigmata legisse videaris.

Lac, γάλα. Vide *Gala*.

Lacaphthon, λάκαφθον, quid sit, incertum est, nec etiam sæpe a Medicis usurpatur. Meminit ejus Ægineta *l. 7. c.* 22. in Cypheos magni compositione, ubi simul exponit per corticem piceæ aut alterius cujusdam arboris. Ruellius vero existimat, esse *nascaphthum* sive *narcaphthum*, aromatis genus, quod ex India deportabatur, suffimentis optimum, notante Gorræo.

Lacca, λάκκα, vocabulum esse Arabicum, credit Garzias 1. *arom.* 8. significans humorem ad mellis crassitudinem coctum, & ita idem cum *Looh*, *Luc*, denotans. Quid vero hoc vocabulo specialiter indicetur, variæ sunt Medicorum opiniones: In hoc tamen omnes conveniunt, quod *Lacca* duplex sit: *naturalis* & *artificialis*. De utraque vide C. Hofm. *Officinal. l. 2. c.* 119. Schroder. *l. 4. cl. 2. n.* 387. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Jac. le Mort. *in Chym. Medico-Phys.* Vide Morley *Collect. Chym. Leid. cap.* 492. ubi *Lacca Magisterium vegetabilium* vocatur. De *Naturali* Chioccum *Mus. Calceol. s. 5. p.* 630. de artificiali Libav. *Synt. A. Ch. l. 6. c.* 3. *Lacca Florentina* vel e pannis Scarlati tinctura infectis, vel e cocco ipso conficitur, *d. l.*

Laccos, λάκκος. Vide *Lacus*.

Lacerta, *Lacertus*, σαῦρα, σαῦρος, primo nomen est animalis quadrupedis digitati ovipari, (uti vulgo creditur, quamvis sint ex recentioribus, qui viviparas *lacertas* observasse se testentur) cujus descriptionem, differentias, & usum in Medicina videre licet apud Aldrov. *l. 3. de quadr. digit. ovipar. c. 5. seqq.* Adde Schroder. *l. 5. class. 4. n.* 106. qui tamen hallucinatus est, quando per insectum describere non est veritus. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* De *lacertis* in hominum corporibus genitis, nec non vomitu rejectis vide Casp. Reies *C. El. q.* 30. *Eph. Cur. A. III. Obs.* 311. Deinde *Lacertus* etiam tribuitur quibusdam piscibus, v. g. *Coliæ*, *Sauro*, *Scombro*, uti patet ex Aldr. *l. 2. de pisc. cap.* 53. *seqq.* *Lacertus* porro vocatur caro musculosa sine ossibus. Ruland. & ita idem, quod *Musculus*. Barthol. *l. 1. Anat. c.* 5. Gr. μῦς. Spagyricis *Lacerta rubra* vocatur *Vitriolum Hungaricum Colcothar*. Rul. & Iohns. Libav. *in Apoc. Herm. P. prior. c.* 2. Et *Lacerta rubra* secretior quædam præcipitati Mercurialis præparatio, *d. l. c.* 4. *Lacerta viridis* dicitur, quando solutioni additur paululum Cupri, Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 266. Vide *Saura*.

Lachanon, λάχανον. Vide *Olus*.

Lachlachatum est nomen medicamenti stomachici, cujus descriptio habetur apud Avic. *l. 5. sum. 2. tract.* 6.

* *Lachne*, λάχνη, lanugo, spuma maris.

Lachryma, δάκρυον. Vide *Dacryon*.

Lachrymale punctum. Vide *Punctum*.

Laconicum, λακωνικόν. Vide *Balneum*. Fuit olim pars prima balnei apud antiquos, & sola fere ex toto balneo nobis superest, testudo scil. illa thermarum, quæ igne concalefacta, vaporem siccum continet, a quo sudor in corporibus movetur. Gr. ὑπόκαυστον, & πυριατήριον ξηρὸν & θόλος ξηρὸς vocatur. Gorr. Adde Vveker. *Antid. gen. l.* 1. *cap.* 23. De antiqua *Laconici* structura vide Rhod. *ad Scrib. n.* 60. *p.* 103. *seqq.* A Cicerone & Celso *Assa* dictum fuit.

Laconismus, λακωνισμὸς, dicitur brevitas loquendi & scribendi cum aliquo recessu veteribus olim recepta, & in hoc scribendi genere excelluit Hippocrates, licet non sit dissimulandum, quod sæpe cum obscuritate sit conjuncta hæc loquendi & scribendi ratio. Legatur Theodor. Ianf. ab Almelov. *Invent. Novantiq. p.* 50. 145. 178. 179.

Lactans, θηλαστὴ, θηλάστρια, θηλωτὴς, *nutrix* vel mater, quæ lac e mammis sugendum præbet, a θηλάζω, quod verbum active pro *lacto*, & passive pro *sugo*, vel *lactor* accipitur, uti patet ex Lexicographis, & de pueris *lactentibus*, vel sugentibus, a Galeno usurpatur, 5. *in* 6. *Epid. t.* 37.

Lactarium edulium, τὸ διὰ γάλακτος ἔδεσμα, Gal. *l. de bon. & mal. succ. c.* 13. Dicitur & γαλακτικὸν ἔδεσμα. Item & γαλάκτινα, *Lacticinia*, hoc est, edulia varia ex lacte patata. Talia propter lentorem bolarem Tartarum gignere vult Parac. *Param. l.* 3. *tr.* 1.

Lactes. Hujus vocabuli non eadem est apud veteres & recentiores significatio. Illi enim vel usurparunt pro intestinis tenuibus: vel pro succo, quem persimilem lacti piscium musculorum ventriculis cernimus, quemque genitalem succum, vel rorem, appellare possumus, imo debemus: vel pro mesenterio, omento, pancreate, pro glandulis mesenterii. Aliis quoque thymum, corpus illud glandosum ad jugulum situm Lactes dici & in vitulis ad esum experi scribit Bartholin. *Anatom. l.* 2. *c.* 4. *p.* 348. Recentiores vero optime nomen hoc tribuisse videntur *venis lacteis* vel *chyliferis* per mesenterium diffusis, quemadmodum hanc appellationem & varietatem significationum egregie exposuit Casp. Asellius *tr. de Lactibus*, sive *Venis lacteis*, & præsertim *c.* 1. & 10. Confirmavit Barthol. *libell.* 1. *c.* 3.

Lacteus, γαλάκτινος, γαλακτικὸς, variis humoribus etiam excrementitiis tribuitur. *Chylus* dicitur *lacteus succus*. Talis succus *lacteus* chylosus sæpe etiam e secta vena observatus fuit effluens, præsertim si aliquot horis post assumtum cibum V. S. fuit instituta. Vide *Act. Philos.* Oldenb. *Ann. Mens. Nov. Dec. & Jan.* 1666. Et apud Parac. sæpe occurrit *Lactea urina tr. de urin. judiciis l.* 1. *c.* 1. *seqq.* estque ab alcola, sive tartaro resoluto. Tribuitur & venis chyliferis, & lactiferis, de quibus supra dictum. Vide *Galactophorus*. Dicitur quoque de *linea alba* in cœlo, quæ *Galaxia* appellatur. Vide *Galaxia*. *Febres* puerperarum quædam vocantur *lacteæ*, quod plerumque ab & cum lactis in mammis proventu excitetur ebullitio sanguinis & intemperies febrilis, de quibus vide Vvillis. *c.* 16. *de febrib. Lactea cura* vocatur, quæ instituitur per copiosum & continuum lactis usum in cibo & potu, & valde commendatur a plurimis in arthritide, notante Boneto *Mercur. Compital. l.* 3. *p.* 35.

Lactica, est epitheton febris Typhoidis alias dictæ, quæ ab Arabibus *lactica* dicta fuit, teste Lang. *l.* 2. *ep.* 41.

Lacticinia, γαλάκτινα, dicuntur edulia e lacte parata, quæ in morbosa dispositione facile corruptibilia sunt, & tribus vel quatuor partibus diversis imbuta, caseo, sevo, butyro, parte nitrosa, quæ corrupta ægros vario modo excruciare possunt. P. M. de Calderia *Tom.* 2. *Oper. p.* 203. *B.* Hoc nomine alias quoque veniunt *glandulæ faucium*, quæ *amimellæ* dicuntur. Vesal. *lib.* 6. *de H. C. F. cap.* 5.

Lactisma, λάκτισμα, id est, ictus calce inflictus. Et λακτιστὴς, calcitrator. Lex. Gr.

Lactipotor, γαλακτοπότης, qui lactis potu capitur, Pollux. Dicitur & *lactibibus* aut *lactibulus*, Meibom. *de Cerevisia cap.* 2. Item *Lactibibax*, Bernh. Herlinus *in Consilio Sanitatis vernaculo p.* 132. 133.

Lactumen, idem est, quod *Achores*, sive *crusta lactea*, Vualth. *Sylv. med. p.* 14. *Lactumina* dicuntur *crusta lactea*, apud Heurn. *de morb. c.* 7. Vvelsch. *Cent. I. Observ. & Cur.* 23.

Lacuna, idem, quod *Choana*, *Infundibulum*. Vide *Choana*.

Lacune, id est, *Terra sigillata*, Ruland. & Iohns.

Lacus, λίμνη λάκκος, quid significet, notum est, nimirum aquam stagnantem, & propterea facile corruptibilem. Idem quod *stagnum*, *palus*. Galen. *l.* 4. *de S. fac. c.* 20. & *l.* 9. §. *Chalcanthos*. *Lacus* etiam dicitur de vasis ad lavandum idoneis, & ita coincidit cum *Labro*. Ruland. *in Lex.* Quomodo differat ab

ἕλος,

ῖλος, vide Jul. Alex. *not. ad Galen. l. 5. meth. med. c.* 12.

Ladanon, λάδανον, dicitur & *Labdanum*, (perperam vero confunditur cum vocabulo *Laudanum*, de quo inferius dicendum,) estque succus pinguis & roscidus fruticis, *Cistus Ledon* dicti, foliis adhærescens. Cogitur facile in massam non absimilem pilularum, colore opaco cinereo, inflammabile, suaveolens in suffitu, de quo videatur Dioscor. *l.* 1. *c.* 128. C. Hofmann. *Offic. l.* 2. *c.* 120. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 388. Fr. Hofmann. *in Clavi ad h. l.* Laudat & Gal. aliquoties in scriptis suis virtutem *ladani*, præsertim *lib.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2. ubi dicit, & emolliendi & repellendi virtutem simul habere. Abusive vero *ladanum* sumitur de sordibus barbæ hircorum adhærentibus, *l.* 1. *de C. M. S. L. cap.* 1. *in fin.*

Lælaps, λαῖλαψ, dicitur *ventus procellosus*, procella, turbo, præsertim si multam & largam pluviam conjunctam habeat. Hinc cœlum dicitur procellosum & nimbosum, ἀὴρ λαιλαπώδης, Hipp. 1. *Epid. f.* 2. *t.* 4. & 5. ὕδωρ λαιλαπῶδες, aqua procellosa, nimbosa, quæ damnatur, *l.* 6. *Epid. f.* 4. *t.* 19. Jung. Foes. *p.* 373. Gorr. *in def.*

Læmos, λαιμὸς, significat *gulam*, & eam præcipue œsophagi partem, quæ in cibis devorandis voluptatis sensum percipit, ut indicat Galen. 3. *de R. V. I. A. t.* 11. Occurrit alias vocabulum hoc in Hippocr. *l. de Corde II.* 5. & *l.* 2. *Epid. f. VI* 14. & latine redditur *Guttur*.

Læsio, βλάβη, vide *Blabe*. Est vero proprius limes rerum præter naturam in Medicina dictarum, quarum quædam *lædunt*, quædam *læduntur*, quædam *læsionem* comitantur. Ubi per *læsionem* intelligendum nihil aliud, quam quando partis alicujus opus vel functio incommodatur, & vitiatur. Dicitur alias *Affectio*, διάθεσις præter naturam. *Læsiones* externas communi nomine τραύματα, *vulnera* vocatas fuisse, testatur Gal. 2. *de artic. t.* 18. quamvis in Græco habeatur κοινῶς πλὴν τὰ, quod vocabulum mutandum esse in κοινῶς τραύματα, volunt Interpretes.

Lætificans, Græce dici posset εὐφραντικὸς, epitheton est quorundam medicamentorum & confectionum sanguini & spiritibus activitatem & spirituositatem conciliantium, quæ prosunt in melancholia & virium vitalium animaliumque languore. Talia occurrunt in Dispensatoriis Norimbergensi & Augustano; quorum unum est Rhasis, alterum Nicolai Præpositi. Formulas quoque similes exhibet Langius *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 6. & 7.

Lætitia, χαρά. Vide *Gaudium*.

Lævigatio, λείωσις, est actio, qua id, quod inæquale & asperum fuit, redditur æquabile, planum & *læve*. Usurpatur a Galeno de cibis, qui dentibus *lævigantur*, Gal. *l.* 11. *de V. P. c.* 8. Chymicis *Lævigatio*, seu *Alcoolismus* est calcinatio, quæ rem pulverando in *Alcool* adducit. Et est hic reductio quorundam per glutinationem, quorundam per fusionem, aut fulminationem. Rul. & Iohnf.

Lævis, *Lævitas*, *Lævor*, λεῖος, λειότης, λείωμα, dicitur de rebus diversis, quæ ad contractum nullam habent inæqualitatem, sed æquabilia sunt & plana. Opponitur *aspero* & *asperitati*. Usurpatur partim de corpore & ejus membris, ita arteria pulmonalis, olim vena arteriosa dicta, ad differentiam asperæ arteriæ dicitur *Arteria lævis*, Gal. *l.* 7. *de V. P. c.* 9. & apud Hipp. *l.* 6. *Epid. f.* 3. *t.* 29. *cutis* totius *lævitas* legitur, & opponitur τῷ φρικώδει, horridæ cutis asperitati. Usurpatur quoque de alimentis; ita viscositas ptisanæ hordeaceæ *lævis* probatur 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Item de sedimento urinæ, 2. *progn. t.* 72. Est etiam præternaturalis *lævitas* v. g. intestinorum. Vide *Leienteria*. Chymicis quoque *lævor* vocatur, Gr. λείωμα, pulvis impalpabilis exquisitissimæ *lævitatis*, qui & *Alcool* quibusdam dicitur, & fit quidam manu, vel tritura super marmore cum porphyrite, vel in mortario cum pistillo, ita ut, quod contritum est, excutiatur per setaceum, vel linteum. Et tales *lævores* dicuntur χειροποίητοι, χειροποίητοι. Alius fit absque manu ἀχειροποίητος, & pertinet ad mysteria Chymicorum. Huc pertinent Calces, Flores, Præcipitata &c. Libav. *Synt. Arc. Chym. lib.* 4. *c.* 3. Alias *Lævor* ponitur aliquando pro *livor*, & *lævidus* pro *lividus*, uti docet Keuchen. *Not. ad Seren. p.* 127.

Laganizo, λαγανίζω, significat remitto, *lenisio*. Usurpatur ab Hipp. de vento, qui opponitur vehementius spiranti, *l. de morb. sacro XV.* 10. quamvis mihi cum Foes. videatur mendosa lectio, & potius legendum esse λαγγάζει, aut λαγαρίζει, *laxus* fit, & segnior; quia verbum λαγανίζω neque in thesauro Henr. Stephani, neque Scapula, fortassis nec in aliis occurrit. Vide Foes. *p.* 371.

Laganon, λάγανον, *placentæ* genus est, & species *Itriorum*, vilior, crassique succi, & tarde commeantis, utpote ex similagine parata. Gal. *l.* 1. *de Al. facult. c.* 4. Jul. Alex. *in Not. ad h. l.* Vide *Itrion*.

Lagaros, λαγαρὸς, vocatur *laxus*, *mollis*, non distentus. Dicitur comparative de dextro cordis ventriculo, Hippocrat. *de corde IV.* 10.

Junge Linden. *Ex. V.* §. 41.

Lagneia, *Lagneuma*, λαγνεία, λάγνευμα, significat rem, vel *coitum Venereum*, concubitum cum emissione seminis. Frequenti in usu apud Hipp. v. g. *l. de nat. puer. XIIX.* 10. *XXII.* 8. *XLIV.* 1. *l. de Genitura II.* 16. 21. *l.* 2. *de diæta XXXVI.* 6. *l. de int. affect. XXXV.* 23. *L.* 30. (ubi λάγνευμα semen ipsum in coitu emissum significat) *l.* 6. *Epid. f.* 5. *t.* 23. Verbum quoque λαγνεύω, *coeo*, rem Veneream exerceo, non infrequens eidem dictis in locis, præsertim *l. de Genit.* Vide Foes. *p.* 371. Mercurial. *l.* 1. *V. L. c.* 17. & *l.* 2. *c.* 15.

Lagocheilos, λαγόχειλος, dicitur, qui *leporina* habet *labia*, Galen. *l. Introduct. cap.* 3. & *in defin.* Id vitii aliquando naturaliter provenir, aliquando a caussa præter naturam, ut ustione, cicatrice, sutura latiore & malefacta, interdum etiam senectute. Idem si inferiori palpebræ contingat, ἐκτρόπιον appellatur. Hæc Castellus. De curatione *labiorum leporinorum* videatur Aquapend. *in operat. Chirurg.* §. *quomodo curta labia resarciantur*. Senn. *lib.* 2. *M. Pr. P.* 1. *c.* 4.

Lagon, λαγὼν, idem, quod κενεὼν, *Ilia*. Vide *Ceneon*, *Ilia*. Legitur apud Hipp. *l. de int. aff. XXIIX.* 6.

Lagophthalmos, λαγόφθαλμος, id est, *Leporinus oculus*, cum superior palpebra adeo retrahitur, ut oculum, dum clauditur, totum non tegat; estque affectus in partibus instrumentalibus non magnitudine, sed defectu peccans, cujusmodi omnia mutila & curta, sicut in labris, sic & in oculis cernitur. Gal. *dd. ll.* Gorræus & Castellus. Tale vitium heic Altdorffi contigit in fœmina ex intumescentia serosa palpebræ superioris, degenerante in putredinem & totalem corruptionem, qua sublata, ex negligentia Chirurgi palbebra brevior relicta fuit, ut oculo aperto dormire necesse habuerit. De hoc affectu videatur & Paræus *Chir. l.* 9. *c.* 23. & *l.* 16. *c.* 6.

Lagopus, λαγόπους, λαγωὸς, λαγωΐνη, præter significationem Botanicam est nomen *perdicis albæ*, quæ & *Perdix Alpina*, vel Alpestris dicitur, cujus descriptionem cum usu in cibo & Medicina tradit Aldrov. *l.* 13. *Ornithol. c.* 21. Dicitur & *Gallina nivalis* & describitur a Joh. Jac. Vvagner. *Histor. Helvet. Curios. sect. IV. Artic.* 2. *p.* 203.

Lalia, λαλιὰ, *loquelam*, *locutionem*, significat. Ægyptiis anima rationalis vel animus dicebatur. ἑτέρα λαλιὰ, *alter sermo*, notante C. Hofmann. *com. ad Gal. l. de V. P. n.* 26. 816. Vide *Locutio*.

* *Lama*, πέταλον, cum loquimur de iis quæ e vesica excernuntur, lamæ sunt partes a vesica avulsæ parvarum laminarum similitudine. V. Gal. de L. A. l. 6. c. 3. ubi lamarum excretionem per urinarium vas inter certissima inditia effectæ vesicæ refert, earuncularum autem, renum laborantium signum pathognomonicum constituit.

Lamac, id est, *Gummi Arabicum*. Rul. & Iohns.

Lamare, & *Lamare lampe*, id est, *Sulphur*. Iid.

Lambano, λαμβάνω, communiter significat *accipio*, *sumo*, v.g. cibum *capere*, Hipp. 2. *aph.* 8. in utero *concipere*, 5. *aph.* 59. Peculiariter vero etiam dicitur de morbis invadentibus homines, & significat *Corripio*, Infesto, v. g. *Causus*. Hipp. *l.* 1. *de morb. XXVII.* 1. 2. 3. & passivum λαμβάνεσθαι, *corripi* morbo denotat, 5. *aph.* 30. 55. 6. *aph.* 17. 31. & *alibi*. Vide Dieter. *n.* 492.

Lambdacismus est vitium linguæ ad balbos & blæsos pertinens, quando præsertim loco consonantis literæ *vau* caninæ *lambda* enunciant. Vide *Iotacismus*.

Lambdoeides, λαμβδοειδὴς, dicitur de eo, quod figuram literæ Græcæ Λ repræsentat. Communiter epitheton est *suturæ* posterioris in capite, qua occiput incipit, transversæ, Gal. *l. de ossib. c.* 1. & *l. de nervor. dissect. cap.* 7. Barthol. *libell.* 4. *c.* 5. De hac sutura scribit Galen. *dicto* de ossibus *loco*, illam aliquando deesse, ubi prominentia occipitis nulla est. Deinde etiam *Os Hyoides* ad basin linguæ vocatur *Lambdoides* a Gal. *de muscul. dissect. c.* 13. & *d. l. de nerv. dissect. c.* 10. Vide *Hyoides*. Tandem ab Actuario quoque *venæ cavæ descendentis divisio*, qua in duo crura abit paulo supra initium ossis sacri; λαμβδοειδὴς appellatur, a figuræ similitudine, quam Gal. literæ V comparat *l. de Anatom. venar. c.* 8. Verum Casp. Hofmann. *in notis MMSS.* vitiosum hoc esse, expresse statuit, propterea cum Revisoribus & Cornario corrigendum esse monet in Λ.

Lambitivum, idem, quod *Linctus*, vel *Looh*, *Eclegma*. Vide *Eclegmos*.

Lamentatio, κλαυθμὸς, idem, quod *Fletus*. Vide *Fletus*.

Lamia, λαμία, στρὶγξ, λαιστρυγὼν, significat vel spectrum nocturnum diabolicum sub forma fœminæ, vel fœminam maleficam. Creduntur *Lamiæ* infantum tortrices esse, teste Keuchen. *in not. ad Seren. p.* 387. *seqq.* Latine etiam *Strix* appellatur. Proprie ad forum Medicum non spectat hæc consideratio.

Lamina, ἔλασμα, ἐλασμὸς, πέταλον, communi-

muniter ab Anatomicis tribuitur variis instrumentis ad secanda corpora accommodatis, cujusmodi sunt Scalpella, Spathomelæ, Amphismelæ, Specilla, &c. Gal. *l. 6. admin. Anat. c.* 10. Verum adhuc latius se extendit hujus significatio ad alias metallicas extensiones, sive bracteas, etiamsi non ad sectionis usum faciant. Ita *Lamina* plumbea legitur apud Æginet. *l. 7. c. 3. §. Molybdos*. Vide supra *Bractea*. Ita Hildan. meminit *Laminæ* ferreæ pro depressione gibbi, *Sent. 5. Obs. 67*.

Lamneia, λάμνεια, *laminam* significat, Moschion. *de morbi mul. c.* 138.

Lampas, λαμπάς, idem, quod *Lucerna*, de qua vide infra. *Lampas vitæ* est magicum artificium, de quo, si lubet, plura vide apud Libav. *Defens.* 1. *Syntagm. Arc. contra Scheunemann. c. 3. Tom. III. Oper. p.* 5. 6.

* *Lampata*, creditur esse radix smilacis cujusdam asperæ a Chinensibus, sive Sinensibus hoc Lampatæ nomine appellatæ, unde delata nomen Chinæ habuit. V. China.

Lampe, λάμπη, λαμπή, significat vel *spumam*, & ita idem est, quod ἀφρός; vel significat id, quod in aceto supernatat vino adulterato, item pingue quiddam glutinosum, quod olivis muria conditis supernatat. Erotianus *in Onomast. p.* 70. *d.* Sunt & λάμπαι *bullæ* quædam in urinæ superficie innatantes diaphanæ. Actuar. *l. 1. c. 18. de urinis*. Hinc οὖρον λαμπῶδες, urina spumea & limpida legitur apud Hipp. 1. *Prorrhet. s. 2. t. 60. & Coac. t.* 186. Jung. Foes. *p.* 373.

Lamperos, λαμπερός, idem, quod λαμπρός. Vide *Splendor*. Galenus etiam *in exeg.* interpretatur spumosum, quod spuma luceat.

Lampetra, ἐλλοψ, nomen piscis e serpentino genere, cujus descriptionem cum usu in cibis exhibet Aldrov. *l. 4. de pisc. c.* 13. Lind. existimat, esse βδέλλαν Strabonis, *Ex. XI. §.* 58. cui videtur assentiri Chicco. *Mus. Calceol. s. 3. p. 426. seqq.* Vide J. J. Vvagner *Histor. Helvet. Curios. sect. IV. Art. 3. p. 213. seq.*

Lampodes, λαμπώδης. Vide *Lampe*.

Lamprophonos, λαμπρόφωνος dicitur, qui vocem edit magnam sonoram ac quasi splendidam, monente Joh. Bapt. Persona *Comm. in Galen. l. quod anim. mor. seq. temp. p. m.* 287.

Lampros, λαμπρός, h. e. lucidus, *splendidus*. Specialiter vero Hipp. λαμπροὶ dicuntur *vegeti*, incolumes, & colore bene habito præditi, *l. de A. L. & Aq. LV.* 13. Vide *Splendor*.

Lampter, λαμπτήρ, dicitur *lucerna*, laterna, aut *Pharus*, qui in turribus suspenditur, ut navigantibus præluceat. Legitur apud Hipp. *l. de int. aff. XXIX*, 21.

Lampyris, λαμπυρίς, idem, quod *Cicindela*. Vide supra in *Ci*.

Lana, ἔριον, vide *Errion*, *Erion*. De *lanarum* generatione & differentiis legi poterit Aldrovand. *l. 1. de quadrup. bisulcis c.* 8. *Lanæ* usus, præsertim vero *succidæ*, illotæ, sordidæ, quæ ἔριον οἰσυπηρόν, item *Oesypus*, οἴσυπος, dicitur, olim fuit frequentissimus, uti patet ex Hipp. & Gal. Scribon. (vide *Lex. Scrib.* Rhodii) Keuchen. *ad Seren. p.* 114. 225. C. Hofm. *l. 2. V. L. c.* 14. Vide *Oesype*.

Lanarius, est nomen *Accipitris* vel *Falconis*, ita dicti vel a laniandis aviculis, vel quod multas molles plumas lanarum instar habeat, cujus descriptionem vide apud Aldrov. *l. 5. Ornithol. c.* 11.

Lancetta est cultellus chirurgicus rectus utrinque acie summa præditus ad venæ sectionem & abscessus aperiendos hodieque usitatissimus, & ita notissimus.

Languor, ἄσιτις, nihil aliud est, quam corporis, aut membrorum ejus veluti *dissolutio*, & remissio, cum non aliter ac resolutis sive paralyticis dissolutæ appareant. Gal. 3. *in 3. Epid. t.* 37. videlicet ob deficientem flammæ vitalis & succi nervosi spirituascentiam & activitatem. Dicitur & *debilitas*, *infirmitas* corporis. Vide *Astheneia*, *Blechros*.

Lanius, idem, quod *Lanarius*, nomen *Accipitris*. Aldrov. *d. l. & c.* 12.

Lans, id est, *Argentum mortuum*. Rul. & Iohns.

Lanugo, χνόος, χνοῦς, vide *Chnus*. In Phytologia sunt filamenta tenella cuticulæ extimæ instar *lanæ* adnascentia. Schroder. *l. 1. c.* 2.

Lanx, πλάστιγξ ζυγός, significat *trutinam*, qua res ponderantur, vel potius duo vascula ampla in trutina, quibus res ponderandæ imponuntur. *Lanx* quoque dicuntur *Amygdalæ amaræ*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Laonica vocatur curatio arthritidis, quæ non fit purgantibus, & evacuantibus universalibus, ceu frustraneis partim, partimque magis noxiis, sed quæ fit topicis evacuantibus e parte affecta, dum materia est adhuc mobilis, cum ante statum, tum in ipso statu, quemadmodum hunc terminum exposuit Hieron. Sachetas Ælianus Medicus Brixiensis *in Relatione de Podagricis & Arthritic. morb. c.* 10. *p. m.* 53.

Laos, id est, *Stannum*. Rul. & Iohnson.

Lapacticos, λαπακτικός, h. e. *alvum evacuans*, idem quod ὑπακτικὸς vel ὑπήλατος. Legitur apud Gal. *l. V. S. F. c.* 2.

Lapara, λαπάρα, λαπάρη, idem, quod κενεών, laterum cavitas, ea corporis pars, quæ est inter

inter costas spurias & ossa, quæ ad ilia pertinent. Galen. *l.* 2. *de fractur. t.* 71. Idem, quod λαγὼν. Vide *Ilia*. *Ceneon*. Lind. *Ex. VII.* §. 6. Erotianus idem dicit quod πλευρά.

Laparos, λαπαρὸς, id est, *mollis*, *vacuus*. Unde & ὑπολάπαρον, *subvacuum*, & *submolle*, significat, Gal. *l.* 3. *diff. resp. cap.* 12. Lind. *d. l.* §. 4. A verbo λαπάσσω, vel λαπάζω, *emollio*, *evacuo*, Hipp. *progn. t.* 2. Gal. *in comm. Coac. t.* 204. *l.* 4. *Epid. XX.* 2. Vide Foes. *p.* 384. ubi plurima loca invenies.

Lapatto, λαπάττω. Vide *Laparos*.

Lape, λάπη, *pituitam tenuem* significat Hippocr. quæ ore rejicitur & salivationis comes est, *l.* 2. *de morb. XV.* 9. *LIII.* 6. *LXIV.* 5. *LXXI.* 7. *l. de int. aff. VII.* 12. *XIII.* 12. *& alibi sæpius*. Foes. *p.* 375.

Lapidescens, λιθιῶν, λιθιῶν, idem fere quod *Lapideus*, nisi quod illud vocabulum magis exprimat passionem illam mutationis in naturam saxeam, quam antea nondum habuit. Quale vero sit proprie illud principium *lapidificum*, an succus, an spiritus, vel aliud quid, pertinet proprie ad Physicos. Videatur etiam Chioccus *Mus. Calceol. sect.* 3. *p.* 305. *seqq.* Tale vero principium quandoque in sanguine ejusque sero contineri præternaturaliter, colligere est ex generatione Calculi. Vide *Calculus*.

Lapideus, λιθοειδὴς. Vide *Lithoeides*.

Lapidillus vocatur cochlear chirurgicum, quo calculus post incisionem extrahitur. Blasius *Med. Univ. p.* 73. *&* 341.

Lapillatio, terminus Paracelsicus, indicans lapidescentiam sive generationem calculi ex Iliastro, sive de visco in loco alieno, ubi possibile fuerit *lapillari*, vel tartarizari. *Fragm. Medicis ad Tom. III. referendis l.* 1. *de Tartar. c.* 8.

Lapis, *Lapillus*, λίθος, λιθίδιον, λιθάριον, λιθὶς, quadrupliciter potissimum accipitur. (1) Physice de corporibus mixtis animantis duris, cujus innumeræ species, & differentiæ occurrunt, de quibus videantur rerum Physicarum scriptores varii. In hac significatione sumsit Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* quando ex sponte nascentibus corporibus esse scripsit a terra vulgo dicta diversis. (2) Pathologice pro *Calculo* renum vesicæ & in aliis quandoque partibus genito, diciturque Gr. λιθίασις. Vide *Calculus*. (3) Pharmaceutice, quando vel ex Physicis *lapidibus* multæ species transsumtæ leguntur in usum Medicum, dividunturque in pretiosos, qui *Gemmæ* quoque vocantur. Vide *Gemma*: & minus pretiosos; quorum plures apud Galen. *d. l.* & alibi allegatos repeties. Loca videantur *in Theatro* Mundellæ & *Indice* Brassavoli, cum non opus sit, heic omnia transscribere. Multos enim recenset Rul. & Iohnf. *in Lex.* Adde Schroder. *l.* 3. *c.* 4. *& seqq.* Vel quando lege artis Pharmaceuticæ præparantur *Lapides*, ut sunt, *Medicamentosus*, vel *Salutis*, *Corrosivus* & alii, de quibus vide Schroder. *l.* 2. *c.* 65. Jung. Fr. Hofmann. *in clavi* & descriptiones eorum videantur in Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 127. *seq.* (4) Spagyrice, ubi potissimum in omnium illorum ore resonat *Lapis Philosophorum*, qui dicitur & habetur Medicina universalis, per quam metalla transformantur, & morbi omnes sanari possunt. Pollere creditur virtute intentissima, & velut in centrum arte coarctata, quæ extensa tincturam exhibet absque numero. De cujus præparandi modis hyperbolicisque encomiis prostant innumeri pene tractatus, nec adhuc cessant amatores hujusmod commentorum in publicum proferre scripta, non obstante, quod tantum non omnes tempus, & operam, & oleum perdiderint. Si placet, videantur *scripta* Basilii Valentini, Theatrum Chymicum per sex volumina, Libavius *in suis operibus*, & alii plures. Quid B. Rolfink. judicaverit de *Lapide Philosophorum* & Panacea, videatur *in ejus Chymia l.* 1. *c.* 9. Quæ de suo Lapide Medicinali Hermetico Christ. Ad. Balduinus encomia scripsit, *in Ejusdem Hermete Curioso Invento XII.* legantur. Denique (5) sumitur etiam sæpe abusive & æquivoce de diversis rebus vocabulum *Lapis*, v. g. *Lapides* Carpionum, Percarum, Cancrorum vocantur quædam corpuscula in capitibus illorum piscium & aquatilium reperta, duritiem pene lapideam obtinentia, revera tamen non sunt *lapides*. Ita in Chymia *Lapis* vocatur omnis res fixa, quæ non evaporat. *Lapis Adiz* est sal Armoniacum. *Lapis animalis*, id est, sanguis humanus. *Lapis*, ex quo conflatur plumbum nigrum, minera plumbi. *Lapis non lapis*, h. e. efficacia, non substantia dicitur *Elixir*. *Lapis rebis* vel testudinem, vel capillos hominis cholerici, aut sanguinei denotat. *Lapis calcis*, id est, scoria ferri, vel batitura æris. *Lapis major*, compositum ex 4. elementis, filius unius diei. *Lapis occultus benedictus*, id est, ovum. *Lapis aureus* h. e. urina. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Lapsus æquivocum est. Proprie significat idem, quod *casus*, Græce πτῶσις, καταπτωσις. Vide *Casus*. Hujusmodi *Lapsum* ex alto innoxium vide *Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Observ.* 71. Tropice *Lapsus* etiam pro *errore* sumitur, ἁμάρτημα. Vide *Erratum*. *Lapsus* demoti-

motivus est repentina morte facta correptio, periculosior apoplectico. Rul. & Iohnf.

Lapto, λάπτω, significat lambendo bibo, *sorbeo*. Legitur apud Hipp. *l. de corde LV.* t.

Laqueus, βρόχος, παγίς, quid sit notum est. Referri quoque debet ad instrumenta chirurgica, utpote ad quasdam operationes necessarius, uti patet ex Gal. *l. 6. meth. med. c. 5. in fin.* & Oribasii totus libellus *de laqueis*. In specie ad *Glossocomon* quoque requiruntur, uti patet ex Gal. *l. 7. de V. P. c. 14.* & Oribas. *de machinament. c. 7.* Alias *laquei* consideratio quoque inter caussas morbificas, praesertim vocis privationis spectat ex Galen. *l. 1. de L. Aff. c. 6.* Pathologice quid dicatur *Laqueus Gutturis*, vide infra *Tonsillae*.

Lar, ἑστία, idem, quod *Focus*, *Calor*, *Ignis*. Vide *Focus*. Usurpatur de flamma vitali & calido nativo. Charlton. *Oecon. anim. Ex. 1. §. 4. & VI. §. 2.* Vel Pathologice de foco febrili, Gal. *l. de marcore c. 7.*

Larbason, dicitur Plinio *l. 33. H. N. c. 6. Stimmi* vel *Stibium* sive *Antimonium*, quod Henn. Scheunemannus ruditer corrupit in *Tarbason*, ita ut Libav. eum propterea acriter perstrinxerit, *Tom. III. Op. p. 25. seqq. 73. seqq.*

Largus, ἁδρός, πολύς, vide *Hadros*, idem, quod *Copiosus*, v. g. *Larga* Venaesectio, *Larga* excretio, *Largus* humor. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Laridum, materia quaedam tumorum, a laridi similitudine sic dicta. Fallop. *de tum. p. n. c. 3.*

Larva, μορμώ, μορμών, idem, quod *Lamia*, *Lemures*. Harum mater vel avia dicebatur esse *Mania*. Forest. *l. 10. Obs. 20. in Schol.*

Larus, λάρος, dicitur avis palmipes, piscivora, clamosa, cujus descriptionem, species, & usum in Medicina tradidit Aldrov. *l. 19. Ornithol. c. 4. seqq.* Lind. vocat *Larum* avium perniciosissimam in volando & irruendo in pisces summo natantes mari. *Ex. V. §. 42.*

Laryngotomia, λαρυγγοτομία, operatio chirurgica est, qua in summo suffocationis & anginae periculo asperae arteriae fit incisio. Periculosum profecto & valde anceps remedium. De qua operatione vide Aquapend. *tr. de oper. Chirurg.* tit. *de perforatione asperae arteriae in angina*. M. Aurel. Sever. *Chir. efficac. P. II. c. 40. p. 102. seqq.* vide *Bronchotomia*.

Larynx, λάρυγξ, dicitur superior asperae arteriae pars & caput faucibus continuum, Lat. *Guttur*, Gal. *4. aph. 34.* Est igitur praecipuum vocis instrumentum, ex cartilaginibus, musculis, nervis, & substrata membrana constans, *l. de voc. instr. diss. c. 2.* Ejus pleniorem historiam descriptam vide in Anatomicis libris, praesertim Bartholin. *l. 2. Anat. c. 11.*

Lasanon, λάσανον, vel *Chytropum*, significat ollarum sustentaculum, vel ollam culinariam, aut matellam, vas exonerandae alvo idoneum. Apud Hipp. sumitur pro sella, in qua puerpera desidere debet, *l. de superfoetat. V. 7.* Jung. Foes. *pag. 476.* * Item posteriorem partem femoris, quia δασύ, densum.

Lascivus, λαγνός, ἀσελγής, epitheton est *Choreae S. Viti* apud Paracels. Vide *Chorea*.

Lasion, λάσιον, significat σινδόνην, *sindonem*, aut ὀθόνιον, *linteum*, & propterea hirsutum, *villosum*. Erot. *p. 72. b.* Occurrit vero apud Hipp. *l. 2. Prorrhet. XII. 7.* Foes. *d. l.*

Lassitudo, κόπος. Vide *Copos*.

Lastaurocacabus, id est, operosa olla, prodigorum lebes, Hispanorum olla putrida. Jos. Laurent. *Amalth. Onom. p. 476.*

Lastaurus vocatur, qui inexplebili amore venereo debacchatur, Casp. Rejes *C. Elys. q. 44. n. 24.*

Lasur, Paracelso dicitur Extractum transplantatum ex Argento, *l. 3. de Gallicis pustulis, aliisque symptomatibus c. 6.*

Later, πλίνθος, κέραμος, idem, quod *Tegula*, h. e. lapis fictilis, ex arena, calce, & luto paratus, cujus usus in Medicina nobilis, quatenus ex illo fit *Oleum Philosophorum*, sive *de Lateribus* dictum, aut *Lateritium*, cujus descriptio legitur in Dispensatoriis.

Lateralis Morbus, πλευρῖτις. Vide *Pleuritis*.

Latera lictro, id est, *Argentum vivum*. Rul. & Iohnf.

Laterium, *lixivium*, item, *capitellum*. Iidem.

Lathra, *Lathraeos*, λάθρα, λαθραίως, adverbium Hippocrati familiare, denotans *clam*, latenter, ex improviso, 1. *Prorrh. sect. 3. t. 36.* ubi quidem Gal. *in comm.* per ἐξαίφνης, subito exposuit. Verum rectissime animadvertit Foes. *p. 372.* non satis hoc probasse *Coac. t. 139. 374. & t. 580.*

Latibulum dicitur Theod. Craanen. *in capp. de febrib.* fomitem vel mineram febrilem latentem in aliquo corporis membro, quae sanguineae massa communicata excitat ebullitionem febrilem & paroxysmos.

Latica dicitur quaedam *Febris quotidiana continua*, sive Phlegmatica, quando nulla signa apparent apyrexiae, Joh. Stephan. *in Avic. l. 4. fen. 1. c. 50. p. 274.* Sunt tamen, qui distinguunt, & spuriam saltem quotidianam continuam dici *laticam* credunt, uti Mercatus. An vero dicatur a *latendo*, quod careat inversionibus

nibus manifestis, nolumus certo affirmare, quamvis ita velit de Calderia, qui prolixius de *febre Latica* disseruit *Tom. I. Oper. p.* 284. *seqq.*

Latio, φορὰ, idem, quod *Motus Localis*, mutatio, quæ fit in loco, Gal. *l.* 1. *de nat. fac. c.* 2. *l.* 1. *meth. med. c.* 6. & *l.* 2. *c.* 3. Vocatur & *motus animalis*, *voluntarius*, quem Charltonus ita plenius descripsit, quod sit ordinata & ex appetitus dictamine instituta corporis animalis, vel alicuius membri particularis de loco in locum translatio. *Ex. XI. Oec. Animal.* §. 4. in qua etiam *motum* musculorum nervose exposuit. Videantur & Vvillis *Anat. Cerebri c.* 19. & Anonymi tractatus ibid. annexus *de ratione motus musculor.* item Milliet Dechales P. Jesuit. *de motu locali & elaterio*, cujus mentio fit *in Act. Erud. Lips. An.* 1683.

Latitudo, πλάτος, proprie notat affectionem corporis, quæ consistit in dimensione, ad differentiam longitudinis & profunditatis. Vide *Latus*. Per translationem tamen sæpe applicatur etiam rebus incorporeis, præsertim vero in foro Medico frequenter usurpatur de *sanitate imperfectiori*, aut non omnibus numeris exacta; vide *Hygieia*. Gal. *l.* 1. *de san. tu. c.* 4. Junge *Dogm. nostra Med. Gen. P.* 1. *c.* 4. *d.* 3. *p.* 51. *seq.* Ad *latitudinem sanitatis* quoque pertinet corpus alias *Neutrum* dictum, sive *Status* corporis *Neuter*, οὐδέτερον Græci vocarunt, qui duplex est: *Decidentiæ*, & *Reconvalescentiæ*. Imprimis vero ille ad *latitudinem sanitatis* pertinet. Vide Rursus *Dogm. in prælim. d.* 7. *p.* 8. & 9. Et quia sub sanitatis genere comprehenduntur *Temperamenta* corporis partium, de illis quoque sæpe dici solet, quod magna sit eorum *latitudo*. C. Hofm. *Inst. Med. l.* 3. *c.* 4. §. 5. & *alibi*. Sumitur & aliquando pro *Dilatione*, Gr. εὐρύτης dicta, Lat. *Ampliatio*. Jul. Alex. *not. in Gal. de diff. morb. c.* 4. *p.* 279. *Tom. II. Oper.*

Laton, est aurichalcum, sive cuprum aureo colore tinctum lapide calaminari, quod ab idiotis physicis Electrum dicitur, & componitur ex unico metallo, cum *Electrum* sit e pluribus. *Laton* quoque est artificiale, cum Electrum a natura sola compositum, Rul. Hinc lapis Calaminaris dicitur *lapis Latoninus*, Libav. *Synt. A. Ch. l.* 7. *c.* 24. Spagyricis Philosophis *Laton* vocatur vel *Latona terra virgo*, quando in operatione ad Lapidis Philosophici magisterium pertinente nigrescit: unde opus ablutione per ignem & aquam permanentem, sive Mercurium, de qua re videatur Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 31. item *tr. Ignis Naturæ*, *c.* 20. *Laton* quoque & *Azoch* propterea semper simul esse dicuntur, Laurent. Ventura *tr. de lapid. Philos. c.* 19. Theatr. Chym. *Vol. II. p.* 163. Iohnson. ita descripsit *Latonam* in *Lexic. II. p.* 49. *Latona* est terra nostra, quam sumimus ad alchymiam peragendam. Et hæc terra Chymica præ rebus omnibus aliis creatis virtute & energia excellit: Aurum enim & argentum & reliqua metalla, & lapides pretiosos omnes in se coercet, imo perfectionem omnium animalium & vegetantium in seipsa recludit. Sed cum impura sit & fæculenta, uti arti nostræ prosit, eius impuritates & fæculenta excrementa separanda veniunt, & hoc est apud Chymicos, faciem *latonæ* dealbare. Quo circa humiditatem ipsius terræ radicalem, seu sanguinem ipsius *latonæ* ex venis suis exhaurire oportet, ut ex essentia & puritate illius faciem ipsius *latonæ* dealbare valeamus, alioquin nihil utilitatis habemus ex lotione *latonæ* nostræ, nisi ex puritate ipsius sanguinis aquam faciamus, qua sola & non alia uti debemus ad dealbandam faciem ipsius *latonæ*. Hucusque Iohnson.

Latro, λῃστὴς, idem, quod *Prædo*, *Prædator*, quamvis vero proprie ad forum Medicum non spectet, cum tamen aliquoties eorum mentio fiat in scriptis Medicis, libuit inserere. Ita Gal. 3. *Anat. admin. c.* 5. *latrones* inhumatos olim fuisse subjecta Anatomiæ, testatur. *L.* 3. *de V. P. c.* 5. refert historiam *latronis*, qui deprehensis hominibus digitos pedum extremos præcidebat, ne sine baculo incedere possent. (Vide C. Hoffmann. *in comm. ad h. l. n.* 135.) & *l.* 1. *Anat. admin. c.* 2. cadaver *latronis* exiccatum sceletis annumerat. Langius recenset *latronis* truculentiam ex esu sanguinis vel cruoris humani fuisse adauctam, *l.* 1. *ep.* 71. Forestus ex Benivenio adduxit observationem *latronis* suspensi, cujus cor pilis fuit refertum, *l.* 17. *Obs.* 1. *in Schol.*

Latus, adjectivum, & substantivum est nomen. Adjectivum Gr. dicitur πλατὺς, εὐρὺς, cui opponitur *angustum*, στενὸν. Dicitur de musculo, μυῶδες πλατυσμα, dicto, qui sub cute in collo habetur, cujus descriptionem vide apud Gal. *l. de musc. dissect. cap.* 1. De *musculo latissimo*, qui totum fere dorsum cum suo socio tegit, & *Aniscalptor* quoque vocatur, vide Barthol. *l.* 4. *c.* 2. *Latus pulsus* Gal. qui in latitudine arteriæ, vel dilatatione major est naturali, *l. de puls. ad tyron. c.* 2. *Pustulæ latæ* dicuntur, quæ non in altum prominent, Hipp. 6. *aphor.* 9. Jung. Dieter. *n.* 687. Substantivum Græc. vocatur πλευρά, πλευρὸν; de cujus vocabuli æquivoca significatione infra vide *Pleura*. Numerantur vero duo *latera*, dextrum

trum & finistrum ; & in genere de dimidia totius corporis parte , altera dextra , finistra altera sumitur . Strictius vero usurpatur de medii ventris regione *laterali* , utraque distincta a parte antica, quæ *Sternon*, & postica, quæ *Dorsum* vocatur , Barthol. *l.* 2. *Anat. in princ. Laterum* dolor dicitur Hippocrat. ad differentiam Pleuritidis , quando dolor est absque febre & inflammatione, πλευρᾶς πόνος. Hippocr. 3. *aph.* 23. 5. *aph.* 65. 6. *aph.* 5. Vide Dieter. *n.* 689.

Lavacrum , λυτρὸν , idem , quod *Balneum*. Sal nitrosus fusilis vocatur *lavacrum* quoddam minerale venarum metallicarum , & semimetallorum, imo & metallorum ipsorum, quod sciunt etiam aurifabri & probatores metallici. Libav. *Defens. Syntagm. contra Scheunemann. I. c.* 9. *T. III. oper. p.* 22.

Lavatio, idem, quod *lotio*, λυτρὸν. Utrumque idem significat, quod *Balneum*. Gal. *l.* 8. *meth. med. cap.* 2.

Laucania, λαυκανία , item λευκανία , poetice guttur , vel *gulam* & œsophagum significat. Sunt, qui pro *mento* etiam accipiunt , Gorr. in λευκανία. Descendit a λαύω , fruor , capio.

Laudanum , nomen medicamentorum encomiasticum , quasi *laudatum medicamentum*. Dieter. *n.* 560. vel *laude dignum* aut *laudabile*, quod vocabulum , ceu barbarum & Paracelsico-Thrasonicum reprobavit Libav. *Synt. A. Ch. l.* 8. *cap.* 44. Non minus vero illi hallucinantur , qui cum *ladano* confundunt . Vide *Ladanum* . Placet Rolfinkii θέσεως: loquendum interdum cum vulgo , modo intelligamur, *Chymiæ l.* 4. *f.* 3. *cap.* 6. Græce dici posset ἐπαινετὸν, vel ἀξιέπαινον. Quod vero præcipue *Opii extracto correcto* nomen hoc tributum fuerit , hoc omnino sapit Paracelsicum hyperbolice loquendi pruritum. Alias de *laudano opiato* videantur præter Dispensatoria & Paracelsi scripta Rolfink. *d. l.* Schroder. *lib.* 4. *cl.* 2. *n.* 314. Libav. *d. l.* Tutissimum esse & saluberrimum medicamentum ad omnis generis dolores , verbis Bern. Penotti *de medic. Chymicis in Vol. I. Theatr. Chymic. pag.* 65. cum grano, quod dicitur, salis est intelligendum . *Laudanum Mercuriale Paracelsi* dicitur medicamentum ex Mercurio paratum ; Descriptio quædam extat in Morl. *Coll. Chym. Leid. c.* 276.

Laudinæ dicuntur Petro Poterio pilulæ, quas opium ingreditur , *Pharmaceut. Spagyr. lib.* 3. *sect.* 5. *de Pilulis*.

Lavipedium, vide *Pediluvium*.

Laurax, vide *Labrax*.

Lautus, quid proprie significet, videatur in Lexicis variis . Gr. λαμπρὸς , aut λελουμένος, quasi *Lotus*. *Lautissima vina* apud priscos fuisse vina myrrha condita , testis est Lind. *Ex. X.* §. 138.

Laxa Chimolea Paracelso vocatur medicamentum purgans, præcipue in morbo Gallico commendatum , estque pulvis de floribus minerarum salinarum, *l.* 2. *de morb. Gallico c.* 4. Iohnson. ita describit : *Laxa Chimolea* est sal adnascens lapidibus , quale est Anatron , aut Usnea lapidea.

Laxatio, χάλασις, *Laxans* , *Laxativus* , χαλαστικὸς . Vide *Chalasticos* , *Chalao* . Hodieque autem frequentissime sumitur terminus hic de virtute leniter evacuante , & quidem per inferiora. Conveniunt igitur talia *laxantia* cum ἐκκοπρωτικοῖς , καθαρτικοῖς , ὑπηλάτοις , de quibus vide suis literis *Eccoprizo* , *Catotericos* , *Hypelatos* . Iohns. etiam ad vomitoria extendit, describens: *Laxativa* sunt medicamina sursum atque deorsum expurgantia . Verum minus accurate minusque usitate . Abusive quoque tribuitur Mercurio vitæ , qui *Laxativum minerale* dicitur apud Schroder. *l.* 3. *c.* 15. cum in minima dosi vim purgandi possideat. Ita quoque in veterum scriptis contingit , ut fortiora purgantia pro *Laxativis* posuerint. In Pathologicis accipitur de partium mollium extensione præternaturali in longum . Ita Uvulæ *laxatio* legitur apud Blas. *Med. Univ. pag.* 302.

Laxus , λαγαρὸς , χαλαρὸς . Vide *Lagaros*, *Chalaros*. Idem fere , quod *Mollis*, & opponitur *Stricto*, vel *Duro*.

S. Lazari morbus, Elephantiasis . Tagaul. *Instit. Chir. l.* 1. *c.* 2.

S. Lazari malum, i. e. *Lepra*. Forest. *l.* 29. *O.* 26.

Lazomæ , λάζομαι , verbum poeticum , pro λαμβάνω, significat *prebendo*, *corripio*. Diciturque frequentissime de morbis infestantibus , Hippocrat. *l. de Loc. in hom. I.* 4. *XXV.* 5. 7. *XLIIX.* 8. *l.* 2. *de morb. XX.* 3. & *libr. de nat. mul. & de morb. mul.* sæpius , quæ loca collegit Foes. *Oec. p.* 372.

Lazuli lapis, λίθος κυάνεος , hoc est, *Cæruleus* , est lapis opacus , Saphiri colore , aut florum *Cyani*, aureis punctulis exornatus, Ameno durior. Vide *Armenius*. Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 11. Chiocc. *Mus. Calceol. sect.* 3. *p.* 228. *f.* 4. *p.* 467. *seqq.*

Lazurius , idem , quod *Cæruleus*. *Lazurius color* in lepra pessimum habetur signum apud Paracels. *Paragraph. l.* 6. *c.* 1. §. 2. *& cap.* 2. §. 3. *& in Scholiis ad illa loca*. Apparet autem ille color in frigore, ubi in nigrorem vertitur.

tur. *Lazurium argenti*, vel *pulvis Lazurinus* nihil aliud est, quam *Crocus Lunæ*, de quo vide Libav. *Synt. A. Cb. l. 5. c. 21.*

Leena, λέαινα, nomen animalis quadrupedis digitati fœmininum, cujus mas vocatur *Leo*. Vide *Leo*. Λέαινα quoque emplastri nomen, quod in *leenæ* modum malum penitus extirpare creditur, applicatum ischiadicis & hemicranicis, teste Aet. *l. 11.* & ex hoc Gorræo. *Leenas* vulgo vocari nivium *Labenas*, vide *Labena*.

Leberis, λεβηρὶς, significat *exuvias*, sive senium serpentum. Hippoc. *l. 1. de morb. mul. CIIX. 26. & l. 2. LXIIX. 6.* Vide *Exuviæ*, *Geras*.

Lebes, λέβης, i. e. *olla*, *trulla*, vas, in quod aliquid infunditur ad coquendum, vel asservandum. Pertinet ad instrumenta Diætetica, Pharmaceutica. Ventriculum egregie comparatum cum magno *lebete*, cui plures ignis foci adjacent, lege apud Gal. *l. 3. de fac. nat. cap. 7.*

Lebias, λεβίας, vide *Hepatus*.

Lecane, λεκάνη, *pelvim*, *Catinum* significat. Legitur apud Moschion. *de morb. mul. c. 89.*

Lecheneon, λεχχηνεῖον. Vide *Lenos*.

Lechia vocatur piscis generosus magnitudine atque colore medius inter Thunnum & Umbram, quam alii Centrinam fuisse arbitrantur. Jovius vero existimat Annam veterum esse *lib. de piscib. c. 7.* Judicium de hoc dissensu Ill. Aldrovandi videatur *l. 3. de Piscib. cap. 20. p. 327.*

Lecho, λεχὼ, stricte *puerperam* significat, & ita legitur apud Moschion. *d. l. c. 61.*

Lecischion, λεκίσκιον, vocatur *acetabulum parvum*, legiturque bis apud Hipp. *4. de R. V. I. A. t. 123.*

Lecithos, λέκιθος, est genus leguminis, vel pisum, vel piso congener denotans. Significat etiam sæpius *lomentum*, vel *farina lentium*, cum & sine additione φακῶν. Hippoc. *l. 1. de morb. mul. LXXXI. 11. & l. 2. LXIX. 2.* & *in notis l. 1. additis VII.* & ubi per υ scribitur, quemadmodum & apud Gal. *l. de bon. & mal. succ. c. 5.* Significat & *ovi luteum* sive vitellum, uti patet ex Hippocr. *l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 2.* Hinc λεκιθώδης ὑπόστασις, vocatur sedimentum urinæ, ovi luteum aut lentium farinam referens, *l. 4. Epid. VI. 11.* & pus λεκιθῶδες ovi lutei speciem referens, *lib. 2. de morb. XLV. 35.* Adde Foes. *pag. 379.* Jul. Alex. *l. 8. Salubr. c. 9.* de omni polline, & farina leguminum molitorum exposuit λέκιθον, haud dubie ex Gal. *d. l.*

* *Lectiminges* dicuntur, qui involuntario urinæ profluvio laborant, ut infantibus, & senibus plerumque contingit. Causa hujus morbi est, resolutio sphincteris vesicæ a paralysi contusione præcipue orta. V. Allen. synops. univ. med. pract. art. 765.

Lecra dicitur pars fornacis vitrariæ, in qua vitra sensim defervescunt, Chr. Meretti *in Not. ad Ant. Neri Art. Vitrar. in appendice p. 435.*

Lectio, ἀνάγνωσις, vide *Anagnosis*. Assiduam & iteratam aliquoties *lectionem* laudat Gal. *3. de artic. t. 40.* Refertur quoque *lectio* inter exercitationes vocis, ἀναφωνήσεις, sanitati corporis proficuas, utpote, quæ humores redundantes excernit, Ægin. *l. 1. cap. 19.* & Celsus quoque aliquoties inter remedia curativa morborum refert.

* *Lectipensiles*, quos Asclepiades unus ex medicinæ principibus excogitavit duabus rationibus (ut visum est Plinio) tum ut blando eorum jactatu somnos alliceret, tum ut morbos extenuaret, quibus rationibus adducti posteriores in curandis ægris eorum usum frequentiorem reddiderunt, quamquam gravis auctor Corn. Celsus l. 3. 12. exercitationem hanc tantummodo administrandam alioquin judicavit ubi neque navis, neque lecticæ, neque sellæ copia datur, licet postea in apoplexia cum æger surgit, ipsum lecti motu concutiendum præcepisse inveniatur. Verum Autyllus, Aetius, atque Cælius etiam si nihil aliud deficiat pro multis affectionibus debellandis lectis pensilibus infirmos exerceri voluerunt. Porro lectulos, quos primus Asclepiades, ut modo dixi, invenit, cum Mercuriali opinor eos fuisse lectos quosdam parvos modo ex lignis, modo ex ære, modo ex argento constructos qui quatuor angulis funibus ad cubilium laquearia alligabantur, ita ut a terra sublati aliquantulum quasi in aere pendere viderentur. Quinam vero fuerit lectus fulcra mobilia juxta angulares pedes habens, de quo Orib. l. 6. Collect. & Aetius l. 3. c. 6. non plane constat: sicut neque locus ille Celsi intelligi potest, Usu ubi ait *uni lecti pedi funiculum subjiciendum esse*, atque *lectum huc & illuc impellendum*. Genus erat certe pensilium lectulorum.

Lectisternium, id est, apparatus lectorum, qui varii esse convenit pro diversis morbis, uti recte notavit P. Lentilius *Part. III. Miscell. Medico-Pract. ad p. 29.* quamvis in illa nihil de hoc legatur, sed in Indice posuit ad vocem *Lectus*.

Lectualis vocatur morbus, qui ægrotantem lecto affigit & diu detinet. Ita Spartianus *in Ha-*

Hadriano : *Peragratis* , inquit , *sane omnibus partibus* , *capite nudo & in summis plerumque imbribus atque frigoribus* , *in morbum incidit lectualem*. Ipsi etiam, qui longis ac lentis laborabant languoribus, *lectuales* Lactine dictos, Græce κλινικός, ἢ κλινοπετεῖς, notavit Salmas. *ad loc. cit.*

Lectus, κλίνη, (vide *Cline*,) quid sit notum est, nimirum locus ille & instrumentum ad recumbendum & dormiendum paratum. Pertinet igitur ad res non naturales Diætæ. Delectus *lectorum* aliquando necessarius apud ægrotos, uti patet ex Gal. scriptis, quando febricitantibus & quibus nervi per transversum vulnerati sunt, molliores lectos præcipit. De *lectorum* alias in quibusdam locis noxia præparatione legi etiam poterit Hippocr. Guarinonius *de caussis sanitatem destruentibus*. *Lectos pendulos* usurpare Indos in promontorio Jamaico, legitur *in Actis Philosophicis* Oldenburgii *Anno* 1668. *m. Jun.*

Leffa, id est, herbarum prædestinatio. Rul. & Iohnson.

Leffas, est occultus & bulliens terræ vapor, per quem plantæ crescunt, Rul. & Iohnson. ex Paracels. *Philos. ad Atheniens. l. 3. text.* 3. *Leffas* est succus terræ recens in radicem, tanquam culinam, vegetabilis, tractus. Helmont. *expositione aliquot verbor.* Vide Helmon. *tr. Elementa n.* 13. & *tr. Imago fermenti impraegnat. num.* 31. *seqq. Leffas* est occultus terræ succus, per quem plantæ crescunt. Fr. Hofm. *clav. ad Schrod. l.* 1. *cap.* 2.

Legna, λέγνα, neutr. plur. vocantur proprie extremitates vestimentorum, sive oræ. Per translationem vero dicitur de extremitatibus pudendi muliebris, sive matricis. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XXXIIX.* 15. Vide Foes. *p.* 177. *seqq.* C. Hofm. *Com. ad Gal. de V. P. n.* 964.

Legumen, ὄσπριον, idem, quod δημήτριον, sive *Cereale semen*. Vide *Cerealis*.

Leibos, λειβος, & in fœmin. λειβή, id est, *liquida*, Galen. *c.* 3. *de iis*, *q. in med. t.* 14. Verum mendum subest in Græco textu, & quia inusitatum esse adjectivum λειβὸς, ex aliis Lexicis constat, corrigendum esse, & substituendum vel λιβὰς, vel λιβρὸς existimant Foes. *in not. ad h. l.* & Casp. Hofmann. *in M. S. & nondum editis notis ad hunc Gal. loc.*

Leichen, λειχὴν, relicta Botanica significatione, vide supra *Impetigo*. Dicitur & *Lichen*.

Leinteria, *Lienteria*, λειεντερία, q. d. *Levitas intestinorum*, λειότης τῶν ἐντέρων, est affectus vel idem, vel maxime cognatus *Cœliacæ passioni*. C. Hofmann. *Apolog. pro Galen. l.* 3. *c.* 182. C. Dieter. *num.* 493. Vide *Cœliaca*.

Leiobatos, λειόβατος. Vide *Leviraia*.

Leiopodes, λειόποδες, vocantur *Planci*, *Plauti*, vel *Ploti*, quibus pedum medium ab inferiori parte non est cavum, sed planum, quasi tabella, quæ planca dicitur, Galen. 3. *de artic. t.* 92. ad quem locum vide egregiam correctionem Casp. Hofmann. *l.* 3. *Apolog. pro Gal. c.* 100. Pertinet ad morbos malæ conformationis. Idem *Com. in Galen. l. de V. P. num.* 137. Adde Alex. *annot. in Gal. l. de diff. morb. c.* 7.

Leios, λεῖος. Vide *Levis*, λειότης, *Levitas*.

Leiphæmos, λείφαιμος, dicitur, qui *sanguinis defectu laborat*, quod malum sequitur ἄχροια, vide *Achroi*. Sumitur vero etiam pro vitio depravati sanguinis, uti constare videtur ex Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XII.* 20. *XVII.* 11. ubi jungitur cum σπληνώδης, lienosa, quæ dispositio lienis vitiosa præsupponit sanguinis flatulentiam & impuritatem. Notetur quoque, non esse confundendum τὸ λείφαιμον cum ἐξαίμῳ, vel ἀναίμῳ, exsangui, ubi vera privatio totalis sanguinis peccat. Λείφαιμοι sunt, *qui sanguine deficiunt*, hoc est, deferuntur sanguine, non in totum, sed ad sensum, Linden. *Ex. XIII.* §. 455. *seqq.* Junge *Ex. IV. nostram de remoris purgationis* §. 19.

Leipodermos, λειπόδερμος, in genere significat defectum cutis, vel cuticulæ. Sumitur vero strictius de eo, cui præputium deest ex morbo, vel sectione. Latine *Apella*. Vide supra *Apella*. Junge C. Hofmann. *d. l. n.* 824.

Leipopsychia, λειποψυχία, idem, quod λειποθυμία, id est, *animæ* vel *animi deliquium*. Superfluum enim mihi videtur, discrimen ponere inter hæc duo vocabula, ex Galen. *l.* 12. *meth. med. c.* 5. Posterius vocabulum est usitatius. Deficientibus viribus vitalibus, deficient & animales, cum spiritus vitales sint quoque materia animalium. Consentit Dieter. *n.* 494. Vide *Eclysis*. Hujus gradus fortior dicitur *Syncope*, de qua infra *suo loco*. Utriusque vocabuli & λειποψυχίας, & λειποθυμίας mentio fit apud Hippocr. illius quidem 2. *de R. V. I. A. t.* 44. hujus 1. *aph.* 2. 5. Conr. Vict. Schneider. *libr. de nova Gravissimorum trium morborum curatione cap.* 6. præter necessitatem & utilitatem de *Lipothymia* & *Lipopsychia* tractans & pro synonymis agnoscens, nihilominus inconstans deprehenditur, dum *Lipothymiam* symptoma facultatis vitalis, *Lipopsychiam* facultatis animalis esse statuit, quamvis absque prægnanti satis ratione. Sufficit hoc notasse ad verum discrimen ab apoplexia

retinendum, quod utrumque vocabulum haberi debeat, & primario abolitum vel prorsus vel valde imminutum sanguinis e corde motum progressivum denotet, cui consequenter sensuum & motus localis defectus supervenit. In apoplexia inverso sese habet modo teste experientia.

Leipothymia, *lipothymia*, λειποθυμία. Vide p. a. *Lipopsychia*.

Leipyrias, λειπυρίας, est epitheton febris valde malignæ continuæ, cum inflammatione viscerum interiorum erysipelacea conjunctæ, ubi interna veluti uruntur, extrema, τὰ ἄκρα, frigent, Galen. *com.* 4. *aph.* 48. *c.* 2. *prognost.* *c.* 4. *cap.* 1. *prorrh.* *t.* 7. *& c.* 3. *t.* 61. *l. de inæq. intemper.* *c.* 8. Vocatur & λειπυρίη, & λειπυριώδης πυρετὸς, & ἡ λειπυρικὴ. Scribitur & λειπυρίη. Meminit hujus febris Hipp. aliquoties, v. g. *l.* 2. *de morb. XVI.* 12. *XLIX.* 14. *de helleborismo* 54. *l. de Crisib. IV.* 4. 6. 8. Utplurimum est lethalis, quia sanguinis dispositio maligna putrida ad νέκρωσιν vergit. Mirum vero, quod Sylvius hanc febrem non observaverit, uti scribit *l.* 1. *Pr. c.* 29. §. 31. Verum notandum, non esse peculiarem speciem febris, sed esse saltem *ardentem*, sive *Causum* valde malignum & exitialem. Junge Linden. *Ex VIII.* §. 47.

Lelygismenos, λελυγισμένος, i. e. *contortus*, inflexus, a λυγίζω, *contorqueo*, quod a λύγος, *vitex*, vimen, derivatur. Usurpat de nervis *contortis* Hipp. *in Mochlico VII.* 3.

Leme, λήμη, idem, quod γλάμα, vel γλάμη, sordes oculorum. Vide *Glama*. Vocatur & *Pituita glutinosior oculorum*, Scribon. item *Lappa*. Fr. Valles. *in febr. cap.* 2. notante Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 424. Ad *lemas* referri poterit *lachryma Cervi* Bezoartica. Vide *Dacryon*.

Lemma, Græce dupliciter scribitur, per ε & η. Λέμμα significat idem, quod λέπος, *corticem*, sive id, quod decorticando removetur, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. X.* 8. Gr. dicitur etiam ἡ ἀπόδαρμα. Erotianus & Foes. *p.* 380. Λῆμμα vero significat *propositionem scientificam* per se credibilem, quam vocare consuevit Aristoteles axioma, postulatum, sumtionem, Galen. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 20. Propositionem quæ concludendi gratia assumitur, in Logicis *Præmissa*, *lib.* 2. *de Hippocr. & Pl. decr. cap.* 2. *l.* 1. *S. Fac. cap.* 12. *&* 13. *lib.* 1. *meth. med. cap.* 5.

Lemmaticos, λημματικὸς, dicitur Hippocr. qui occasionem prudenter & accommodate arripit, & pertinet ad τὸ πρέπον, sive εὐσχημοσύνην Medici, *l. de dec. orn. II.* 27.

Lemnia, λημνία, epitheton *Terræ* medicatæ, quæ colligitur in insula *Lemno*. Est terra spissa, levis, pinguis, rubricæ colore, adstringentis virtutis. De hac videatur Galen. *l.* 9. *de Simpl. Fac.* §. *de Terra Samia*. An hodieque ad nos deferatur vera *terra Lemnia*, dubitatur. Gorræus eo videtur inclinare, cum illa, quæ a veteribus de hac scripta sunt, cum nostra convenire existimet. Negat vero Schroder. *l.* 3. *cap.* 2. & *Turcicas* esse scribit, quarum tamen illa, quæ cineritii coloris Constantinopoli advehitur, pro *Lemnia* usurpari poterit, utpote præstantissima reliquarum. Videatur Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* De signatura veterum & *Dianæ sigillo*, quod creditur fuisse capræ effigies, vide Dioscor. *l.* 5. *c.* 113.

Lemniscus, λημνίσκος, Lat. *Turunda*, linamentum vocatur in longitudinem implicitum & oblongum, quod vulneri inditur, autore Celso *l.* 5. *cap.* 26. Ægin. *l.* 6. *c.* 34. *&* 73. Mercurial. *l.* 3. *V. L. c.* 9. *in fine*. Vide *Licinium*. Lemniscos in specie quoque dici pessos vel pessaria in uterum vel matricem immissa aut turundas, scribit Balduin. Rousset. *de partu Cæsar. sect. VI. c.* 3. *&* 4. atque ex hoc Schenk. *l.* 4. *Med. Obs.* 299.

Lempnias, est *Terra sigillata*. *Lempnias Calcis* est batitura æris. *Lempnias lempnia* est Auripigmentum. Ruland. & Iohnson. scribit *lempinas*, & *lempina*.

Lemures, idem, quod *Larvæ*, *lamiæ*. Vide supra. *Lemures* sunt spiritus elementi aeris. Ethnici intellexerunt Manes defunctorum. Rul. *Lemures* quoque in hominibus esse, finxit Paracels. *Tract.* 2. *de Pestilit. c.* 1.

Leniens, *lenis*, *lenitivus*. Generaliter idem significat, quod *Mitis*, Gr. ἤπιος, πρᾶος. Vide *Epios*. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 402. Dieter. *n.* 717. Sed usitatior est significatio stricta, quando accipitur pro *laxante*, vel *laxativo*. Gr. ὑποκαθαρτικὸς, ὑπήλατος. Arab. vocantur *Medicinæ Benedictæ*. Rolf. *O. ac M. Med. Gen. l.* 5. *s.* 1. *c.* 6. Idem quoque referri a nonnullis, testatur inter caussas morborum, *d. l. l.* 2. *s.* 3. *c.* 92.

Lenos, ληνὸς, diversas habet in Medicina significationes. Apud Hippocr. notat *alveos*, aut loculos quosdam, h. e. cavitates excavatas, aut conceptacula quædam *in Mochlic. XXIII.* 8. Junge Foes. *pag.* 383. Vel significat *Torcular*, Linden. *Ex. X.* §. 192. Unde *calcare torcular* Gr. vocatur ληνοπατεῖν, idem, quod τραπεῖν, *d. l.* §. 181. Hinc translata ab Herophilo ad concursum trium duplicaturarum duræ meningis sub calvaria, quem *Torcular*

cular Gr. λαβὸν vocavit, teste Galen. *l. 9. Anat. adm. c.* 1. Et in hujus obstructione caussam apoplexiæ posuit Nynmannus, teste etiam Battholin. *l. 3. Anat. cap.* 2. Dicitur & λαχνιδιον, Galen. *introduct. cap.* 11.

Lens, *lendis*, κόνις, κόνις, insectum dicitur, & soboles pediculorum, sive *Pediculus* adhuc *tenellus*, *ova pediculorum* vulgus appellat. Meminit Galen. *l. 7. de S. Fac.* §. *Cedrus & Hedera*. Pertinet etiam ad causas *Phthiriaseos*, sive morbi *pedicularis*. De his vide Aldrov. *de Insectis l. 5. c. 4.*

Lens, *lentis*, φακὸς, leguminum species quædam notissima est, de cujus usu in cibo & Medicina frequentissima fit mentio apud Hippocr. *in libr. de morb. mul.* & Gal. passim *in scriptis suis*, quæ loca compilare, non est nostri instituti. Videatur Index Pini *in Hippoc.* & *Theatrum* Mundellæ *in Gal.* φακὸς etiam aliquando significat *vas Medicum*, forte ad fotus faciendos accommodatum, Foes. *p.* 650. Est & terminus Mechanicus Mathematicus, dum *Lentes* denotant in Telescopiis vitra illa crassiuscula lentiformia, quorum beneficio objectorum visibilium species maiores apparent. De qua significatione inter alia etiam legi poterunt Henr. Oldenburgii *Act. Phil. An.* 1665. *m. Julio*. Tandem & in Anatomicis *Lens* vocatur crystallina Humor in oculo crystallinus, sicut videre est apud D. Goth. Bidloo *Anat. Tab. XI. fig.* 20. 23. 24.

Lenticula, vel idem est, quod *Lens*, φακὴ, φακὸς: vel significat *Lentiginem*, de quo vocab. p. p. vel denotat peculiarem speciem febris malignæ contagiosæ, qualis est *Petechialis*, cum maculis efflorescentibus, *lentis* magnitudinem referentibus, unde & *lenticularis* dicitur, de qua vide Lang. *l. 2. ep.* 15. & Forest. *l. 6. Obs.* 35 *cum Schol. Lenticulares Glandulæ* sunt glandulæ intestinales in crassis intestinis, cœco, colo & recto reperiundæ, quarum singulæ seorsim existunt, nec in plexus colliguntur, Lentis magnitudinem æquant, & ex foramine, quo singulæ manifesto pollent, humorem viscosum excernunt pro scybalis liquandis & alvo lubricanda. De his vid. D. D. Peierus *in Exercit. de Glandulis intestinalibus*.

Lentigo, φακὸς, *Lenticula*, est affectus cutaneus, præsertim faciei, suntque maculæ lentes colore & magnitudine referentes, quibus in fœminis præcipue facies, manus, brachia, & pectus, ceu aeri, & solis radiis expositæ partes, consperguntur sine dolore & molestia, obortæ a portionibus acido fuliginosis, propter coagulationem subsistentibus in cuticula. De his vid. Forest. *l. 5. Chirurg. Obs.* 4. *cum Schol.* & Senn. *Pr. l. 5. p. 3. s. 1. cap.* 3. Meminit & Keuchen. *ad Seren. pag.* 126.

Lentor, *lentus*, γλισχρότης, γλισχρὸς, περίγλισχρος, vide *Glischrasma*, *Glischros*. *Lentum olivum* apud Seren. c. 1. est oleum rosaceum, sive rhodeleon, notante Keuchen. *ad h. l. p.* 92. Est ergo *lentor* qualitas tactilis, quæ opponitur *friabili*, diciturque de iis corporibus, quorum partes adeo velut conglutinatæ cohærescunt sibi invicem, ut nec flexa frangantur, nec pressa desiliant. Vveker. *Antid. Gen. l. 4. c.* 5.

Leo, λέων, vocabulum est multæ significationis. Verum libet saltem in foro Medico usitatas proponere. (1) significat animal quadrupes digitatum, ferum, & inter feras facile princeps, & atrocissimum, & fortissimum, cujus jubæ arma & collum vestiunt in sexu masculino. Hujus fœmina vocatur *Leæna*, λέαινα. Utriusque descriptionem cum usu tradidit Aldrovand. *l. 1. de quadr. digit. vivip. cap.* 1. Anatomen *Leonis* & viscerum internorum structuram ab Olao Borrichio observatam descriptam legere licet *in Act. Hafniens. Vol. I. Obs.* 17. *p.* 43. *seqq.* Anatomiam vero *Leænæ* in Joh. de Muralto *Vade Mecum Anatomico post Experiment. II. p. m.* 65. *seqq.* (2) *Leo* vocatur insectum quoddam, quod formicis insidiatur. Hinc μυρμηκολέων, seu *leo formicarius* appellatur; estque vel ex formicarum majorum, vel ex erucarum genere. Idem *l. 5. de Insectis cap. 1. p. m.* 523. (3) *Leo* quoque est ex Crustaceorum, & in specie *Astacorum* genere, qui & *Elephantus* vocatur, cujus descriptionem tradit Idem *lib. 2. de Crustatis*, *c.* 4. (4) *Serpentis* quoque genus oblongum & maculosum, alias *Cenchriten* dictum, *leonis* nomine venire, patet ex Nicandro *in Theriaca*, & Aldrov. *l. 1. hist. serp. & drac. c.* 12. (5) *Leo*, λέων, etiam dicitur morbus quidam, qui & λεοντίασις vocatur, estque species Lepræ, quæ *Elephantiasis* alias nominatur. Vide *Elephantiasis*. Tandem (6) *Leo* Spagyricis mysticum est vocabulum. Verum in cujus significatione sibimet ipsis non constant. Imprimis duo *leones* leguntur in illorum scriptis: *Ruber*, ac *Viridis*, Paracelf. *in Thesauro Alchymistar. Ruber leo*, *sanguis leonis* dictus, est Sulphur Philosophorum, sive Solis, ex quo Aurum conficitur, Rul. De hoc *leone rubro* vide Libav. *Synt. Arc. Ch. l. 5. cap.* 12. *Leo viridis* est *Æs Hermetis*, *Mercurius auri*, item *Vitriolum*, aliis *Antimonium*, opinione quorundam ipsum *Aurum*. Ita quoque vocatur *Auripigmentum*, Theatr. Ch. *Vol. V.* *pag.*

pag. 79. Leo citrinus foliatus, alias *Auripigmentum* vocatur, Rul. & Iohnf. *Leo* quoque simpliciter *Aurum* dicitur.

Leontiasis, λεοντίασις, dicitur & λεόντιον, apud Aet. & Aretæum, teste Gorræo; idem, quod *Elephantiasis*. Vide *Elephas*. Vocatur & Latine *Leonina lepra*. Forest. *l.* 4. *Chir. Obs.* 7. *Schol.*

Lepas, λεπὰς, vocatur *Concha petris adhærescens*. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Gorr. Foes. *p.* 380.

Lephanteus, *le, hante*, est prima Tartari species, vel bolus, media inter lapidem & lutum, scindique potest. Rul. & Iohnf. ex Parac. *l.* 1. *de Tartar. Tr.* 1. *c.* 1. & *Tr.* 3. *c.* 3. ut & *in Fragment. ad hæc loca.*

Lepidoeides, λεπιδοειδὴς, *squamosus*, vel potius squamarum speciem referens, dicitur de *suturis* & *conglutinationibus* juxta aures, suntque duæ lineæ in cranio, utrunque singulæ a recta sutura sagittali æque distantes, per capitis longitudinem a posteriore in priorem partem super aures feruntur, quæ in ossibus ad squamæ similitudinem structis habentur, quæ fiunt duobus ossibus inter se cohærentibus, non per suturam quidem, sicut *Coronalis* & *Lambdoidea*, sed paulatim syncipitis os instar squamæ attenuatum descendit, atque in id os, quod infra ab auribus adscendit, subintrat. Galen. *l. de ossib. cap.* 1. ubi & *squamosæ agglutinationes*, προσκολλήματα λεπιδοειδῆ, item *suturæ juxta aures*, ῥαφαὶ κατὰ τὰ ὦτα, ut *l.* 9. *de V. P. c.* 18. vocantur. Aliis vero *Mendosæ* & *Temporales* dicuntur. Castell. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 5.

Lepidosarcoma, λεπιδοσάρκωμα, i. e. *Tumor squamiformis carnosus*, dicitur a M. A. Severino abscessus rarior in ore repertus carneus, globosus initio, mox ligulæ crassioris modo ad guttur reflexus, post cujus dissectionem osseæ propemodum squamæ prodierunt in conspectum nullo ordine dispositæ. Plura legantur de hoc *l. de nov. observ. abscess. c.* 18.

Lepis, λεπὶς, id est, *squama*. Hipp. 4. *aph.* 81. Junge Dieter. *n.* 486. Stricte vero accipitur de *squama æris*, *l.* 1. *de morb. mul.* *LXXXIIX.* 30. 4. *de R. V. I. A. t.* 123. Dioscor. *l.* 5. *c.* 89. Scribon. *n.* 133. Significant & *corticem*, putamen, aut tunicam. Unde λέπω, *decortico*, & substantivum λέπος, quod idem cum λεπὶς, quod nonnulli exprimunt per γονεὶς, *lib.* 1. *Epid. l.* 49. Dicitur & λέπισμα, Erotian. *in Onomast. t.* 70. Foes. *d. l. Lepi ferri* sunt *squama ferri*. *Lepos calcis* est *pulvis æris*. Rul. & Iohnf.

Leporinus, vide *Logophthalmos*. *Leporina labia* dicuntur ea, quæ ob vitiosam conformationem non cohærent; Vocantur etiam *Rostra leporina*, de quibus vide Sennert. *Med. Pract. l.* 2. *part.* 1. *c.* 4. Græce homines hoc morbo laborantes dici possunt λαγόχειλοι. Vide *Lagocheilos*. *Rostrum leporinum* dicitur frustulum carneum intra rimam labii *leporini* extremitati nasi adnatum, de quo legatur Historia Dan. Ludovici notata a Theoph. Bonet. *Med. Septent. l.* 11. *sect.* 1. *c.* 1. *p.* 315.

Lepra, λέπρα, est cutis mutatio in habitum præternaturalem, cum asperitate, pruritu, & doloribus, nonnunquam & squamis decidentibus; interdum secus, plurefque corporis partes depascuntur. Gal. *in def. Lepra* & *Psora*, sive *scabies*, sunt valde congeres affectus & affines, ita ut non aliud *Psora* sit, quam mitior *Lepra*. Est enim *psora* quædam ad *lepram* quasi via, ut *lepra* ad *elephantiasin*, si magis humor malignior evadat, & morbus diutius protrahatur. Uterque affectus pruritum habet inseparabilem, sed in *lepra* tantus est, ut etiam æger vehementissime scalpendo nullo modo juvetur, sed potius omnis generis ulcera & phlegmonas accersat, quod cutem exasperet, & subjectam ei carnem multo, quam in *psora*, profundius depascatur. Unde & *squamulas* procreat, quales in *psora* non generantur, quæ surfuracea tantum corpora ex se remittit, ut quæ a minori gignatur intemperie, & humore minus crasso, terrestri, assato, & maligno. Dicitur *lepra* ab his squamulis, quasi λεπρὰ, i. e. *squamosa*. Ab Avicenna dicitur *Albaras nigra*, & *impetigo excorticativa*, quod cutis in cortices quasi squamasque resolvatur. *Lepram* hanc Celsus vocat *Impetiginem*, non eam quidem, quæ λειχὴν Græce appellatur, de qua superius, sed quam ipse declarat *l.* 5. *c.* 28. & in quatuor species distinguit, quæ a superiori impetigine plurimum distant. Ejus causa humor est melancholicus multus, viscosus, crassus, sed tamen acris, & immotus sub cute & subjecta carne latens, sensumque eum doloris excitans, qui pruritus dicitur. Hæc Castell. & Gorr. Jung. Dieter. *n.* 497. Notetur, ea, quæ hactenus descripta sunt, intelligenda esse de *lepra Græcorum*, non vero de *lepra Arabum*, quæ est ipsa *Elephantiasis*, de qua *suo loco*. Doctrinæ gratia hæc addi poterit definitio. *Lepra* est scabies vel totius corporis, vel certæ partis sicca, surfuracea, squamosa, vehementissime pruriginosa, cum multis aliis symptomatibus stipata, proveniens a sanguinei liquoris impuritate salina, fixa, coagulativa, & lenta putredine totali, vel partia-

riali. Non inepta essent, modo magis perspicua, quæ de *Lepræ* generatione, signis, examine tradidit Parac. *Paragraph. l. 6. c. 1. seqq.* Nec a vero etiam abludere videtur, quando ad Luem Veneream referre non dubitat, *in Chirurgia Magna l. 3. c. 3.* quamvis Helmontius taxaverit Paracelsum, quoad caussam & signa, statuens, *lepræ* caussam esse quoddam venenum cruentum anodynum, glaciale, ac propemodum mortificans, horrendo ac fœtido contagio communicabile, ac emanans. Vide *tr. de Lithiaſ. c. 9. num.* 18. *seqq. plur.* Rolfink. a sale reverberato luxuriante deduxit *O. ac M. Med. Sp. l. 2. ſ. 3. c.* 11. An *lepra* Judæorum alia fuerit a *lepra* Græcorum & Arabum? legatur Casp. Rejes C. *El. q.* 60.

Lepricos, λεπρικὸς, dicitur de facultate corrosiva scabiem fœdam excitante, & cutim exulcerante, Gal. *lib.* 11. *de S. Fac.* §. *Salamandra*.

Leprynomæ, λεπρύνομαι, duo significat præternaturalia: *Exasperari*, & *Albescere*. Utrumque sumtum ἀπὸ τῆς λέπρας, quod, qui lepra laborent, utrumque perpetiantur. Hinc & ἡ λέπρα generali significatione dicitur *Albedo*, quæ in corporibus est præternaturalis, uti *in Theriacis* Græcus Nicandri interpres annotavit. Gorr. *in def.*

Lepsis, λῆψις, idem, quod λαβή. Vide *Labe*.

Leptomeres, λεπτομερὴς, λεπτομερεῖς, dicitur id quod tenuium est partium, & Asclepiadi ita dicebatur spiritus, docente Cæl. Aurelian. *L.* 1. *Acut. c.* 12. *p.* 39. & *l.* 3. *Tard. pass. cap.* 4. *pag.* 418.

Leptophonos, λεπτόφωνος, idem, quod ἰσχνόφωνος, dicitur is, qui est tenui vel *exili voce* præditus, Galen. 2. *in* 1. *Epid. t.* 78. Vide *Ischnophonos*.

Leptos, λεπτὸς, *tenuis*, gracilis, idem, quod ἰσχνὸς, λεπτότης, *Tenuitas*. Vide *Ischnos*, *Gracilis*. Usurpatur ab Hippocr. sæpe de victu *tenui*, 1. *aph.* 4. 5. 7. 8. 10. & *alibi*. Vide Dieter. *num.* 498. Item de medicamentis in *tenues* partes comminutis aut tritis, *l.* 1. *de morb. mul. CI.* 40. 47. de succo *tenui* & liquido, *l.* 2. *de morb. XXII.* 18. *l.* 3. *XI.* 16. De linteo raro ac *tenui*, *lib. de superfœtat. XX.* 8. *XXIII* 4. de urina *tenui* & aquea absque sedimentis crassioribus, 7. *aphor.* 32. & comparative, 4. *aph.* 60. λεπτοὶ quoque dicuntur *ingeniosi*, acres, *l. de A. L. & Aq. LIIX.* 8. Jung. Foes. *pag.* 381. In Anatomicis epitheton *Tenuis* tribuitur membranæ secundæ cerebri substantiam immediate investienti & anfractibus ejus sese insinuanti, *Tenuis Meninx* dicta ab Arabibus *Pia Mater*, cujus accuratam delineationem exhibet D. Goth. Bidloo *Anat. Tab. IX. fig.* 5. Linden. λεπτὸν, *tenue*, dupliciter accipi scripsit: *proprie*, & *improprie*. Proprie de consistentia, & modo substantiæ cujusque materiali: improprie, de viribus rei, & impotentia. Ita vinum *tenue* οἶνος λεπτὸς dicitur, quod est infirmum, ὀλιγοφόρος, *Ex. XVI.* §. 213. 214. *seq.*

Leptosphæros, λεπτόσφαιρος, i. e. *tenuis orbis*. Gal. *l.* 3. *de fac. parab.*

Leptynon, λεπτῦνον, *attenuans*. Vide supra *Attenuans*. λεπτυντικὸς. Idem.

Leptysmos, λεπτυσμὸς, *Extenuatio*. Vide *Attenuatio*.

Lepus, λαγωὸς, λαγὼς, est nomen æquivocum. Primario significat animal quadrupes velocissimum, digitatum, viviparum, cujus descriptionem, usumque in cibo & Medicina vide in Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivipar. c.* 23. Galen. passim *in Lib. de Med. Fac. & Comp. Med. ſ. Loc.* uti patet ex Indicibus. Schrod. *lib.* 5. *cl.* 1. *num.* 24. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Dieter. *Iatr. p.* 824. Singularis quoque *Leporis* Anatome descripta legitur *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 136. *pag.* 278. *seqq.* Deinde etiam significat animal molle, marinum, omnium venenosissimum, *Lepus marinus* dictum, cujus historiam & facultatem venenosam describit Aldrov. *l.* 1. *de Mollibus cap.* 7. Meminit & Lind. *Ex. XI.* §. 106. Veneni proprietas in hoc consistit, quod pulmonem maxime afficiat, contra quod remedium tradidit Gal. *lib.* 2. *de antidot. cap.* 7. Utriusque etiam meminit Wolf. Waldung. *in sua Lagographia*.

Lepytion, λεπύριον, duo significat: 1. *ovi putamen*, & externam testam, Hippoc. *l. de nat. pu. IV.* 24. *XLI.* 23. Deinde *corticem* etiam in plantis. *ibidem XXIII.* 17.

Leros, λῆρος, significat *delirium mitius*, aut levem desipientiam, & ita idem, quod παραφροσύνη, & verbum ληρέειν, παραληρέειν, idem, quod παρακόπτειν, παραφρονέειν. Gorr. & Foes. *Oecon. pag.* 384. Vide *Delirium*.

Lesche, *Leschema*, λέσχη, λέσχημα, significat *nugas*, nugacem *confabulationem*, Hippocrat. *in Epist. ad Damagetum n.* 345. Hinc verbum λεσχηνεύω, λεσχηνεύομαι, otiose & *nugaciter confabulor*, quo usus Hippoc. *l. dec. orn. VII.* 8. *l.* 1. *de morb. XIV.* 11. *l.* 2. *Prorrh. X.* 11. Foes. *p.* 381. *seq.*

Lesolus Paracelso dicitur Sal summe diaphanum, quod curat Icterum. Hinc & Icteritia *Lesoli morbus* vocatur. Est enim in *Lesolo* diaphaneitas salis maxima, quæ magis, quam

quam fusus Lopazius tingit & fixat. Et quia Ifteritia est Sal in flavo colore diaphanum, ideo suo simili pelli debet, *l. de trib. principiis*, *c.* 7. & ex hoc Iohns. *in Lex.*

Leta, est *color rubens*. Rul. & Johns.

Lethalis, θανάσιμος, θανατώδης. Vide *Funestus*.

Lethargus, λήθαργος, ληθαργία, morbus est *Phrenitidi* plane contrarius, siquidem in eo inexpugnabilis dormiendi necessitas adest, perinde ut perennes vigiliæ phreneticos infestant. Latine dicitur *Veternus*. Dici quoque posset vi nominis Græci *Desidia obliviosa*, Dieter. *num.* 501. Signa ergo pathognomonica sunt *Torpor* & *Oblivio*. Describi commode poterit ex recentiorum hypothesibus: *Lethargus* est nimia sensus communis reliquorumque internorum imminutio & depravatio, præsertim ad somnum intensa proclivitas, & desiderium cum oblivione, febrem plerumque malignam acutam conjunctam habens, cum urinæ valde turbide excretione, proveniens a serosa colluvie, vel copia, vel qualitate maligna, cerebri substantiam & anfractus irruente, spirituum activitatem profligante, temperamentum cerebri vitale opprimente. Hunc morbum egregie, si quis alius, exposuit Willis de *Anima Brutor. P. II. c.* 3. De hoc morbo vide apud Hippocr. *l.* 2. *de morbis LXIII. l.* 3. *V. Coac. t.* 139. Morbus plerumque lethalis aut summe periculosus habetur.

Lethe, λήθη, significat *oblivionem*. Estque privatio memoriæ, sive *memoria abolita*. Quæ præternaturalis est, caussam agnoscit spirituum animalium in cerebro activitatem deficientem, vel a rebus non naturalibus vitiosis vel a morbis obortam, Gal. *l.* 2. *de sympt. caus. c.* 7. Ita obstinatam *oblivionem* ex retentione mensium obortam observavit D. Ol. Borrich. *Act. Hafn. Vol. II. Obs.* 78. *pag.* 195. *Oblivisci* nihil aliud est, quam impressiones rerum, etiam obscuras & superficiarias non conservare, id quod fit ob metum, ebrietatem, aut aliquid aliud ejusdem generis, *l.* 2. *de motu musc. c.* 7. *Oblivionem* in febribus ardentibus malam pronunciavit Hippoc. 3. *Epid. s.* 3. *t.* 37.

Levamen, ῥαστώνη, κούφισμα, κουφισμός, proprie dicitur de mole & pondere. Transfertur ad morbos, quorum aliqualis remissio & reconvalescentia quædam ægrorum dicitur *Levamen*, *Allevatio*. Estque vel fida & vera, vel fallax & apparens, quæ recidivam præcedere solet, Galen. 3. *prognost. t.* 22. Quæ non cum ratione levant, iis non est fidendum, 2. *aphor.* 27. Jungatur Dieter. *num.* 473. Vide *Cuphos*. Alias *Levare* etiam usurpatur pro *Elevare*, extollere. Vide Rhod. *in Lex. Scribon. pag.* 402.

Levator vocatur musculus scapulam elevans, qui & *Patientiæ Musculus* dicitur, quia elevant scapulam, quibus res ex voto non succedunt. Hujus plenior descriptio videatur inter alios apud Bartholin. *lib.* 4. *nat. cap.* 3. *pag.* 564.

Leucania, λευκανία. Vide *Laucania*.

Leuce, λεύκη, Latine *Alba Vitiligo*, est species *Lepræ*, & fœdæ scabiei, cutis carnisque subjectæ albedo p. n. Gal. *in defin.* & *l.* 2. *Meth. med.* 2. & *l.* 1. *de C. N. S. L. c.* 1. Dicitur & *Lepra alba*. Avicen. *Albara alba*. Differt vero a *Lepra*, quod sine ulla aspredine, & cutem habeat lenem. Caussa hujus ex caussa *Lepræ* desumenda.

Leuciscos, λευκίσκος, est nomen piscis ad *Mugiles* pertinentis, qui latine *Albicula* vel *Alburnus* dici posset, cujus meminit Galen. *lib.* 3. *de Al. Fac. cap.* 25. Ejus historiam & usum tradit Aldrovand. *l.* 5. *de Pisc. c.* 22. 23. Jungatur & Linden. *Ex. XI.* §. 41.

Leucochrus, λευκόχρους, scil. οἶνος, est species *vini salsi*, ex passis prius uvis, mox calcatis, & aqua marina maceratis, deinde in album mustum conjectis compositi. Gorræus.

Leucographis, λευκογραφὶς, lapis dicitur in Ægypto nascens, qui cum subviridis appareat, tamen ea, si ad cotem affricetur, aut asperius pallium, locum dealbat. Eo etiam lintea illustriora redduntur. Gorræus *ex Aetio*.

Leucoma, λεύκωμα, *oculorum albugo*. Vide *Albugo*.

Leuconotus, λευκόνοτος. Vide *Caurus*.

Leucophæon, λευκόφαιον, vocatur *glutinum auri*, quod ligno inducitur. Compositum est ex Sinopidis Ponticæ selibra, filis lucidi pondo decem, & melini Græciensis duobus mistis, tritisque una per duodecim dies, Gorræus. Alias λευκόφαιος dicitur *color mixtus ex albo & nigro*, qualis esse solet in cucullis Monachorum Franciscanorum. C. Hofm. *l.* 2. *V. L. c.* 10.

Leucophagium, λευκοφάγιον, vocatur medicamentum internum, quod fit ex amygdalis aq. rosar. maceratis, carne caponis, vel perdicis elixa contusa, & per setaceum trajecta. Usus est in phthisi, Mœb. *Synops. Epit. Inst. ultima & in Epit. l.* 5. *s.* 3. *p.* 2. *c.* 31.

Leucophagon, λευκόφαγον, dicitur *ferculum Hispanicum* apud Forest. *l.* 17. *Obs.* 15.

Leucophlegmatia, λευκοφλεγματία, idem, quod *Anasarca*, *Hydropis* species. Vide *Anasarca*, *Hydrops*.

Leu-

Leucophyllon, λευκόφυλλον, est species *Unguenti sicci*, cujus usus præcipuus ad collum & axillas est, quo illis odor gratus concilietur. Descriptio habetur apud Aetium. Gorræus.

Leucoporon, λευκόπορον, idem, quod λευκόφαιον, de quo p. a. Gorr.

Leucopyron, λευκόπυρον, est nomen *Malagmatis* apud Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 7. Alias λευκόπυρος dicitur *color mixtus ex albo & fulvo*, qualis est tritici maturi, & cerasorum duracinorum. C. Hofm. *l.* 2. *V. L. c.* 10.

Leucorrhoea, λευκόρροια, id est, *Fluor albus*, sive Gonorrhœa muliebris. Hoc vocabulo usus D. Georg. Ericus Thill *in Dissert. Inaug. de Fluore albo c.* 3. *in fin.* Legitur etiam apud Bonetum *Anatom. Practic. l. III. sect.* 36. *Obs.* 1. §. 2. *& alibi*: an etiam in aliis autoribus occurrat, non licuit inquirere. Interim sat aptum esse hoc compositum vocabulum, omnino statuimus.

Leucos, λευκός. Vide *Albus*.

Leviathan Penis dicitur *Priapus Ceti*, qui in fluore albo & dysenteria a quibusdam commendatur. Legitur hoc nomen apud D. Ludov. *Pharmac. Diss. I. p.* 314.

Leviraia, λειόβατος, i. e. *Raja lævis*. Vide *Batos*. Aldrovand. *l.* 3. *de pisc. c.* 49. Meminit Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 36.

Levis, κοῦφος, *Levitas*, κουφότης. Vide *Cuphos*. *Leve* recte in Medicina describitur, quod pondus habet exiguum, etiamsi mole sit magnum, vel amplum. Vvecker *Ant. Gen. l.* 4. *c.* 5. In Chymicis *levia* faciunt solutiones variæ, quando ex fixo fit volatile, ex spisso subtile, & quando corporeum in spiritum resolvitur. Libav. *Synt. A. Ch. lib.* 6. *c.* 10. *Leve* etiam aliquando de viribus medicamentorum dicitur, & significat debile, mite, Scribon. *n.* 19. 27. 237. Junge Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 402. Ponitur tandem *Lævis* pro *Levi*, aut *Lævigatio* Rhodius *ibid.*

Lex, νόμος, licet proprie non sit terminus Medicus, Hippocr. tamen transsumsit e foro Politico in Medicum conscribens opusculum, *Lex*, νόμος, indigitatum. Usurpavit etiam aliquoties Galen. v. gr. *legem* non esse latam transcribentibus 7. *aph.* 64. nec contradicentibus, *l. contra Julian. cap.* 1. *princ.* Κατὰ νόμον, *secundum legem*, opponitur apud Hippocr. τῷ κατὰ φύσιν, *secundum naturam*, *s.* 1. *de nat. hum.* 8. Vide C. Hofmann. *comm. in Gal. V. P. num.* 826. De necessitate *legum* adversus pseudo-Medicos vide C. Reies *C. El. Q.* 21. *num.* 16.

Lexipharmacon, ἀλεξιφάρμακον, idem significat, quod *Antidotus*. Vide *Antidotus*. Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 6.

Lexipyretos, ἀλεξιπύρετος, pro ἀλεξιτήριος ἀπὸ τῶν πυρετῶν, quod febres finiat. Vide *Febrifuga*.

Lexis, λέξις. Vide *Dictum*.

Libades, λιβάδες, significat loca fossarum eminentiora, & præterea herbosa, aquosaque, Galen. *l.* 2. *de Al. Fac. cap.* 40. Alias λιβὰς significat quoque scaturiginem, *guttam*, in Lexicis.

Libanion, λιβάνιον, est nomen *Collyrii* a *Thure*, quod recipit, ita dicti, quod refertur inter lenia & morsu carentia, de quo videatur Ægineta *l.* 3. *cap.* 22. *& lib.* 7. *cap.* 16. Improbat hanc appellationem Gorr. Vide *Libyanon*.

Libanotos, λιβανωτὸς, Latin. *Thus*, *Olibanum*, ab arbore Arabiæ cognomine proveniens. Dicitur & *Libanos*, λίβανος, quod alias arboris ipsius nomen. Et duplex: *Masculum*, ἀῤῥενικὸς, quod granis rotundis colligitur instar testium. Alterum θηλυκὸς, granis minoribus existens. *Micæ thuris* concussu elisæ vocantur *Manna Thuris*. Meminit Hippocr. aliquoties *Thuris*, præsertim *l. de superfœtat. XX.* 5. 7. *l.* 1. *de morb. mul. CI.* 25. *lib.* 2. *LXXVI.* 4. Vide Foes. *pag.* 384. Schr. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 409. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Lignum *Thuris* arboris descripsit Chiocc. *Mus. Calc. s.* 5. *pag.* 474.

Libella, ζύγαινα, Lat. *Zygæna*, nomen piscis ceracei, duræ carnis, insuavis & mucosæ, cujus meminit Gal. *lib.* 3. *de Al. fac. cap.* 31. Descripsit vero Aldrovand. *l.* 3. *de pisc. cap.* 43. Alias *Libella* idem, quod *Libra*, vel *Trutina parva*. *Libellæ probatoriæ* mentionem facit Libav. *Synt. A. Chym. lib.* 1. *cap.* 21.

Liber, subst. βίβλος, βιβλίον, *Libellus*, quid notet, pueris in trivio notum est. Observetur saltem ad hoc vocabulum, quod licet *libri* sint subsidia memoriæ, rivi scientiarum, quorum lectione doctrina alitur, augetur, perficitur, Medici tamen cavere sibi debeant, ne sint veluti naniæ ex *libris*, juxta proverbium Galeni: Turpe est Medicis, nisi in *libris* non sapere. Consilium sæpe procul a *libris* capiendum est in arena, dum occasio adest. *Libros Chymicos* non esse scriptos doctrinæ gratia, sed occulte, ænigmatice, & figurate, passim innuitur *in Theatr. Chym. Vol. III. pag.* 6. *Vol. IV. p.* 941. Mundum sive Macrocosmum Paracelsus aliquoties vocavit *Librum Naturæ*, attestante etiam Libavio *in Tom. IV. Operum* sæpius. *Liber* olim *corticem* notavit, quemadmodum Codex truncum, uti patet ex Scrib. *num.* 174. 252. Jung. Rhod. *in Not.*

Not. & in Lex. Scribon.

Liber, adjectivum, ἐλεύθερος, dicitur, cui permissum est, suo arbitrio vivere. Linden. *Ex. XIII. §.* 549. *Libertas*, ἐλευθερία, vera quæ sit, docet Gal. *l. de cogn. & cur. anim. morb. c.* 10. *Libertas* vera Medici hæc est, sancte & caste vitam artemque instituere. Linden. *Ex. III. §.* 29.

Liberalis, ἐλευθέριος, idem significat, quod *Liber*, Ingenuus, 2. *aph.* 54. Junge Dieter. *num.* 271. Alias *Liberalitas* Græce dicitur ἀφιλαργυρία, & refertur inter virtutes Medici ab Hippoc. *l. de dec. orn. V.* 4. quam egregie exposuit Lind. *Exerc. II. §.* 19. 20.

Liberatio, *Liberatus*, ἀπαλλαγὴ τοῦ κακοῦ, Hippoc. dicitur, idem est, quod *Curatio*, *Curatus*, vereque ita dicitur, quando quis sub hasta veluti morbi venditus, officiosa Medici fidelis opera, Deo benedicente, Natura allaborante, veluti manumissus asseritur sanitati. Lind. *Ex. XIII. §.* 552. Junge Rhod. *in Lex. Scrib. Liberari* etiam in specie de parturientibus dicitur, teste Keuch. *ad Seren. pag.* 221.

Libertas, vide *Liber*.

Libido, ἀσέλγεια, ἀκολασία, stricte significat desiderium in Venerem, idemque est, quod *Lascivia*, *Salacitas*. Accipitur tamen aliquando pro ἐπιθυμία, sive *Cupiditate*, notante Rhodio *in Lex. Scribon.*, v. gr. *Libido* intestini, *Libido* urinæ. Imo etiam pro *prurigine* morbo. Q. Seren. *c.* 6. Keuchen. *in not. pag.* 113.

Libos, λίβος, idem, quod λιβὰς, dicitur oculorum quoddam instillamentum, quod oculis instillatur. Gal. *in Exeg. Hippoc.*

Libra, λίτρα, est nomen ponderis usitatissimum, verum multifariam quondam acceptum, ita, ut nonnulli *minam*, *libram*, & *pondo* pro synonymis habuerint, notante Jul. Alex. *not. in Gal.* 1. *de C. M. P. G. c.* 15. Communiter tamen *Libra* significavit pondus & mensuram unciarum duodecim, sive drachmarum nonaginta sex, uti constat ex Gal. *l. de pond. & mens. cap.* 1. & 2. quæ significatio hodieque adhuc recepta in Officinis Pharmaceuticis. *Libra* vero *civilis* in diversis locis variat; in eo tamen omnes conveniunt, quod libra civilis unciis aliquot superet medicinalem, ipsæ quoque unciæ paulo majores esse soleant, & ita *Civilis libra* ad *Minam* veterum magis accedat. Jung. *Dogm. nostr. P. VI. cap.* 5. *d.* 3. *pag.* 760. *seq.* Sumitur & *Libra* pro ipsa *Trutina* vel *Statera*. Ita *Libra exploratoria* vocatur, quæ adhibetur in arte Docimastica metallica, de qua vide Ol. Borrich. *Docimast. Metall. §.* 19. Ita in cœli zodiaco signum aliquod dicitur *Libra*. Schroder. *l.* 1. *cap.* 9.

Libros, λιβρὸς, id est, *tenebrosus*, obscurus & *niger*, uti exponit Erotian. *in Onomast. p.* 71. E.

Libum, ἴτριον, ψαιστὸν, πλάξ, vide *Itrion*, & qui talia vendiderunt, *Libarii* dicti sunt. Mercurial. *l.* 1. *V. L. c.* 11.

Libyanon, λιβυανὸν, epitheton quorundam *Collyriorum* ἀδήκτων, sive mordacitatis expertium, quæque longiori tempore affectæ partis vitiatum humorem consumunt, quorum varias formulas vide apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. & Aet. *l.* 7. Appellantur & *Cygni*, κύκνοι, a calore albo, quod in iis prævaleat Amylum & Terra Samia. Perperam vero apud Æginetam inscribuntur λιβάνια, animadvertente Gorræo *in def.* Vide *Libanion*.

Lichanos, λιχανὸς, vocatur digitus, ordine secundus, *Index* Latinis, a λείχω, lingo, quoniam ad lingendum plerumque sumitur: vel ἀπὸ τοῦ λίαν χαίνειν, valde hiando, quia inter pollicem & indicem magnus est hiatus. Occurrit apud Hippoc. *lib.* 5. *Epid. XXVIII.* 16. *l.* 7. *XX.* 4. *l.* 1. *de morb. mul. XCVI.* 24. & 1. *de iis, q. in medic. t.* 20. Vide Foes. *p.* 387. Junge supra *Index*, *Dactylos*.

Lichas, λιχὰς, vocatur *Polluci* mensura intersititii inter pollicem & indicem, & ita fuit apud Græcos mensuræ species, qua rerum intervalla metiebantur, continens duos palmos cum dimidio, sive decem digitos, intellige transversos. Gorr.

Lichen, λειχὴν. Vide *Leichen*, *Impetigo*.

Licinia, Latine vocantur *Linamenta*, vel ex panni lintei frustulis, vel ex stuppis bene pexis parata, quæ vulneribus & ulceribus induntur. Gr. μοτοὶ, vel etiam λήμνισκοι. Latine etiam *Teniæ* vocantur. Vide *Lemniscos*. Forest. *l.* 6. *Chirurg. Observ.* 14. *Schol.* Parac. *Paragraph. l.* 3. *c.* 4. §. 1.

Liculmen, λικύλμεν, vocari credidit Langius salsum piscium liquorem colatum, sive *Garum*, *l.* 1. *ep.* 59. Verum lapsum fuisse una cum aliis cætera doctissimis viris, patet ex Linden. *Ex. V. §.* 77. qui λικουάμεν legendum esse demonstrat. Nam *Liquamen* idem, quod *Garum* est.

Lien, σπλὴν, Latine etiam *Splen*, viscus est in corpore humano, ad sinistram ventriculo accumbens, quod Hippoc. humano pedis vestigio assimilare scripsit, *de dissectione III.* 5. 6. Cujus historiam tradiderunt Anatomici, & inter hos Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 16. & ex novissimis D. Goth. Bidloo *Anat. Tab. XXXVI. fig.* 3. 4. 5. 6. Quis verus *lienis* usus aut quæ ejus functio sit, varias veterum & recentio-

rum

rum opiniones hic producere nec loci angustia, nec instituti nostri ratio permittit, cumque etiam sagacissimi moderni naturæ scrutatores ingenue fateantur, rem omnem circa *lienis* usum niti meris conjecturis, nobis hactenus placuit & adhuc placet ἐπέχειν cuivis permittentibus libertatem hujus vel illius amplectendi opinionem, quæ ipsi verosimilior videtur. Interim legi merentur de hoc argumento Marcell. Malpighii *Exercitatio de viscerum structura hoc tit.* D. Bohn. *Circ. Anat. Phys. Progymn. XIIX.* D. Vvedel. *Physiolog. cap.* 10. *pag.* 298. *seqq.* & D. D. Joh. Maur. Hofmann. *Notæ in Microcosm. Horne p.* 164. *seqq. in novissime edita Idea Medicinæ Humanæ sect. IIX.* An lien.e brutis præsertim canibus non solum, sed ex sanguine absque vitæ periculo exscindi queat, in medio relinquimus, cum nostræ manus sint oculatæ, credunt, quod vident, interea aliorum autoritati nihil derogaturi. Variis etiam morbis obnoxius est *Lien*, & ægroti, qui illis morbis laborant, σπληνικοί, *Lienosi*, σπληνώδεες, vocantur Græcis, præsertim qui obstructione & tumore lienis laborant. *Magni Lienes* σπλῆνες dicuntur, Hippocr. 3. *aphor.* 22. Vide Gal. *comm.* Dieter. *num.* 783. Varias de *Liene* observationes, ratione magnitudinis, exectionis &c. vide passim in scriptis Medicis, præsertim Schenkium, Ephemerides Nat. Curiosorum, & alios, quorum Indices inspiciantur.

Lienteria, λειεντερία. Vide *Leienteria*, *Cœliaca*.

Ligamentum, σύνδεσμος, dicitur pars corporis simpliciter exsanguis, alba, solida, cavitatis expers, cartilagine mollior, durior vero nervis & membranis, corporis partes, præsertim ossa, funiculi instar mutuo colligans, muniens, Galen. *l.* 1. *de motu muscul. cap.* 1. Horum historiam lege in Barthol. *libell.* 4. *An. cap.* 3. Junge D. D. Hofmanni *Dissert. An. ad l. c.* Horne *Microc. p.* 26. 27. Apud Hippoc. aliquando νεῦρον, h. e. *nervum*, abusive dici monstravit Dieter. *Iatr. num.* 568. In specie nomen hoc quoque tribuitur *Freno* sub lingua, quod *Ligamentum sublinguale* etiam vocatur, de cujus sectione periculosa vide supra *Ancyloglossum*. *Ligamentum ciliare* quid dicatur, vide *Cilia*.

Ligatio, *Ligatura*, æquivocum est. Accipitur enim vel chirurgice, & ita idem est, quod *Deligatio*, Gr. ἐπίδεσις. Vide *Epidesis*, *Deligatio*. Ita *Ligatio* nervorum legitur *in Scribon. n.* 255. *Ligatio vasorum* ad sanguinis profusionem præcavendam apud Hildan. *de gangr. & sphacel. c.* 19. De *Ligaturis* vide & Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 4. *sect.* 10. *c.* 4. Vel Pathologice & Gr. ἀγκύλη, vel ἀγκύλωσις. Vide *Ancyle*. Vel accipitur Magice, & iterum dupliciter; vel sub respectu morbi quatenus *ligatio* vel *Ligatura* significat impotentiam generandi per præstigias diabolicas & fascinum inductam; unde & vulgus tales *ligatos* vocat, teste Dieter. *Iatr. p.* 224. *Ligationis* hujusmodi exempla recenset R. Lentilius *Miscell. Med. Pract. Part. I. p.* 13. Vel sub respectu remedii Magici, quando superstitiosi characteres *ligantur* & suspenduntur, de qua arte ex quadam pestifera societate hominum & angelorum malorum exorta (verbis Isidori) vide Keuchen. *prolegom. ad Samonicum p.* 54. 63.

Ligatura aurea, quando pars continens ita coarctatur, ne partes contentæ amplius prolabi possint, Varand. *de Indicat.* 1. *c.* 11.

Lignum, ξύλον, quid significet, omnibus notum est. Est vero *Lignorum* usus in Medicina multifarius, potissimum triplex: Diæteticus sive Coquinarius & Culinaris, quando comburuntur, ubi quidem ligna arida præ aliis eligenda, Gr. ἄκαπνα dicta, Gal. *l.* 4. *de san. tu. c.* 6. Contra *ligna* viridia caussa sunt virium exsolutionis, 2. *aph.* 41. Deinde Pharmaceuticus, dum quædam *ligna* ad usum internum adhibentur, quorum historiam vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 14. Et inter illa *Lignum Guajacum* vel *Sanctum* principatum obtinet, vide *Guajacum*. *Nephriticum*, vide infra lit. N. Denique Chirurgicus, quatenus ad instrumenta Chirurgica pertinet, v. gr. De *ligni* cujusdam pro repositione articuli apparatu vide Hippoc. 1. *de artic. t.* 19. Galen. *in comm.* Ad *ligna* rariora pertinet *Lignum Zibethum olens* in *Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obs.* 97. Item *lignum fossile*, de quo integer tractatus prostat Francisci Stelluti *in Ann. III. a. Ephem. ad finem*. *Lignum Magicum* vocat Paracelf. *Arcana Herbarum*, tr. *Labyr. Medic. cap* 9.

Lignyodes, λιγνυώδης, *Lignys*, λιγνύς, *fuliginosus*, *fuligo*. Vide *Fuligo*. Erotiano γλῶσσα λιγνυώδης est μέλαινα καὶ ἀσβολώδης, rationem autem nominis exponit pluribus in γλῶσσα λιγνυώδης.

Ligula, item *Lingula*, homonymon est vocabulum. In Anatomicis sumitur pro *Clavicula*. Vide *Clavicula*; aut pro *Glottide*. Vide *Glottis*. In Pharmaceutica notat mensuram aliquam cochleari majorem continentem semunciam exceptis duobus scrupulis. Scribon. *num*, 111. 144. 220. Rhod. *in not. ad h. l. p.* 217.

p. 217. In *Differt. de Pond. & Menf.* fcribit continere drachmas tres ℈j. Alias quoque denotat vinculi fpeciem; v. gr. calceorum vincula dicuntur *Ligulæ*. Scribon. *n.* 208.

Ligurinus, nomen aviculæ, quæ & *Spinus*, Gr. σπῖνος, ἀκανθίς, dicitur: cujus hiftoriam & ufum vide in Aldrov. *l.* 18. *Ornithol. c.* 4.

Ligyfma, λύγισμα, vocatur *contorfio junEturæ*, ita tamen, ne fit perfecta luxatio. Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 19. Jul. Alexandr. *in not. ad h. l. p.* 754.

Lili, terminus eft Paracelficus, denotans vel fubjectum tincturæ, quod & *Leo ruber*, vel *rubeus* vocatur: vel ipfam *tincturam*. Eft vero illud fubjectum vel *Electrum minerale*, vel ipfum *Antimonium*, uti colligere licet ex tr. Helmontii infcripto *Arcana Paracelf.* nec non *tr. Catarrhi deliram.* §. 43. & *Pharmac. ac Difp. mod. num.* 49. item ex Libav. *tr. de Igne naturæ Tom. II. Oper. pag.* 63. 64. 68. *feq.* Junge Fr. Hofmann. *in Clavi ad Schroder. pag.* 324. D. Etmuller. ftatuit Tincturam Antimonii, cum liquore Alcaheft paratam, quia tamen liquor Alcaheft adhuc eft obfcurus, fubftituit D. Ludovici Sal Tartari volatifatum. *Pharm. Differt. I. pag.* 335. Aliam præparationem ex Regulo Martis vide in Morl. *Coll Chym. Leid. c.* 257.

Lilium, præter Botanicam fignificationem a Paracelficis accipitur pro *Lili*, five Tinctura. *Lilium* eft *Mercurius* & flores illius *Lili*, de pellicano in tinctura Philofophorum. Eft quinta effentia Sulphuris: Sulphur fixum. Rul. & Johnf.

Lima, ῥίνη, inftrumentum notat, quo fcobs aut ramenta fiunt deterendo. Ufus eft *limarum* in Pharmaceuticis propter res, quæ non facile tundi atterique poffunt. Eft vero alia craffior, alia tenuior, Vvecker. *Antid. gen. lib.* 3. *cap.* 25. & 48. Ita Cornu Cervinum *limatum lima lignaria* legitur apud Scribon. *num.* 141. id eft, quali lignum fanctum radi vel teri folet, explicante Rhodio *ad h. l. pag.* 214.

Limatura, Gr. ῥίνημα, ῥίνησμα, idem, quod *Scobs*, *ramentum*, dicitur, vel *Rafura*. Ita *ramenta æris* apud Hippocrat. *lib.* 1. *de morb. mul. CIX.* 2. & Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. *Limatura Chymica* dicitur, quæ fit per Mercurium fcil. calcinando. Libav. *Apoc. Herm. P. Pofter. T.* 2. *pag.* 428.

Limacefteros, rectius *leimacefteros*, λειμακέστερος, exponitur ab Erotiano *in Onomaft. pag.* 71 *d.* per *herbidior*, prati virorem referens. Dicitur de locis paluftribus & arboribus confitis apud Hipp. *l. de A. L.* & *Aq. XXXIV.* 11.

Limacodes, λιμακώδης, eft pofitivum, fignificans *locum* udum, humidum & *herbaceum*. Scribitur & λειμακώδης, Hipp. *l. de A. L. & Aq. XLIII.* 3. *LV.* 6. Jung. Foef. *p.* 386.

Limanchia, λιμαγχία, dicitur fumma inediæ & *omnimoda abftinentia*, cum quis fame cruciatur aut ftrangulatur. Idem, quod λιμοκτονία. Unde λιμαγχικοί, λιμαγχεόμενοι, dicuntur, qui *nimia inedia cruciantur*. Hippocr. 2. *Prorrhet. VII.* 9. *l.* 2. *Epid. f. I.* 66. Item λιμαγχρμένοι. *t. de artic. t.* 30. & verbum λιμαγχονεῖν, *inediam ferre extremam*, 4. *de artic. t.* 64. Foef. *p.* 385.

Limatio, *limatura*, ῥίνωσις. Vide *lima*. *Limatio* quoque vocatur operatio chirurgica, quæ in dentibus præprimis exercetur, fi afperiores fuerint aut promineant, quamvis & aliis offium fragmentis vel afperitatibus lævigandis infervire poffit. *Limas* appropriatas pro dentibus exhibet Ambr. Paræus *l.* 16. *Chir. c.* 26.

Limax. Vide *Cochlea*.

Limbus Paracelfo dicitur univerfus mundus, femen, & prima hominis materia, fuperior & inferior fphæra cum elementis quatuor, & quæcunque his comprehenduntur. *Paramir. l.* 1. 2. 4. Rul. & Iohnf. Alias *limbus* etiam dicitur fafcia illa, alterius fæpe coloris & majoris pretii, quæ veftium, præcipue muliebrium extremitates circumquaque ambit. Quibus futuras in cranio comparavit Ingraff. *Comm. in Galen. de Offib. p. m.* 45. *feq.*

Limen, οὐδός. Vide *Udos*.

Limitatio, διορισμός, idem, quod *determinatio*, vel *reftrictio* alicujus rei, vel fermonis. Hæc omnino in Medicina fæpiffime neceffaria eft propter varietatem circumftantiarum in fingularibus, vel individuis, uti teftatur Galen. *l.* 1. *de Al. fac.* 1. & *l.* 3. *meth. med. cap.* 3. Vide *Diaftole*.

Limne, λίμνη. Vide *Lacus*.

Limnothalaffa, λιμνοθάλασσα, vocatur *ftagnum maritimum*, Gal. *l.* 3. *de Al. fac. cap.* 25. ubi fcil. fluvius magnus ftagnum efficit, quod mari conjungitur. *Ibid.*

Limocratumenos, λιμοκρατούμενος, dicitur *fervus*, vel mancipium *famis*, five efuriei. Idem, quod λιμαγχόμενος, Linden. *Ex. XIII.* §. 29.

Limoctonia, λιμοκτονία, idem, quod λιμαγχία, vide *Limanchia*. Legitur apud Hippocr. *l.* 3. *de diæta XV.* 16. & 4. *de R. V. l. A. t.* 61. Verbum quoque λιμοκτονέω frequenti eidem fuit in ufu, *a. l. t.* 116. *l. de fiftulis II.* 20. *lib.* 1. *de morb. mul. XXVII.* 15. *l.* 7. *Epid. LIII.* 1. Jung. Foef. *p.* 386.

Limos, λιμός, *Fames*. Vide fupra *Fames*.

Limotto, λιμώττω, *efurio*. Vide *Fames*.

Lin

Limus, ἰλύς, vide *Ilys*. Ita sanguinis *limus*, idem, quod *Fex* Gal. 4. *aph.* 21. Vocatur & *Cœnum*, βόρβορος. Dieter. *n.* 157. *Limus terræ* Paracelso vocatur totius mundi machina, estque eidem duplex: visibilis & invisibilis, corpus & spiritus sidereus. Idem, quod *limbus*. Quod commentum tamen graviter perstrinxit Libav. *Tom. IV. Oper. p.* 39. 41.

Linamentarius, ἔμμοτος. Vide *Emmotos*.

Linamentum, μοτὸς, μοτὸν, dicitur *linteum carptum*, vel *vulnerarium*, quod vulneribus & ulceribus inditur. Sunt vero variæ species *linamentorum*, quorum alii quinque, alii sex numerant, aut plures, v. g. στρεπτὸς, *tortile*, ἐλλυχνιωτὸς, *ex ellychniis factus*, ξυστὸς, *rasile*, vel rasura linamentorum, τιλτὸς, *concerptum* (hæc duo vulgo *Carpia*, Gall. *Charpie*, vernacule etiam Chirurgis nostris *carpei* dicuntur) πριαπισκωτὸς, ad *priapi* sive mentulæ *formam factum*, κυκλίσκος, *oblongum*, σφηνίσκος, ad *cunei parvi* formam paratum; de quibus suis etiam in literis. Junge Foes. *p.* 417. Curatio per *linamenta* ἔμμοτος vocatur. Vide *Emmotos*; item μότωσις, *usus linamentorum*, 2. *de artic.* κ 58. Alias & Græcum vocab. μοτὸς aliquando significat *cannulam*, vel penicillum, v. g. stanneum, qui μοτὸς κασσιτέρινος, Hipp. *l.* 2. *de morb. XLV.* 32. *LVII.* 21. *LVIII.* 21.

Linaria, nomen aviculæ ad *Carduelei* pertinentis, de qua scribitur, quod morbo comitiali laboret; nihilominus hodieque usu venit ad cibos. Ejus historiam vide apud Aldrov. *l.* 18. *Ornithol. c.* 8. 9. *Linaria* est quoque nomen herbæ alicujus, de qua vide in Botanicis scriptoribus.

Linctus, ἔκλειγμα, idem, quod *looch.* Vide *Eclectos*, *Eclegma*.

Linea, γραμμὴ, vide *Gramme*. Ejus significatio proprie pertinet ad Mathematicos. In Anatomicis occurrit potissimum *linea alba*, quæ & *Galaxia* dicitur, estque concursus tendinum musculorum abdominis, de qua apud Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 6. Ad Pathologicam significationem pertinent observationes *linearum rubicundarum* exterius occurrentium in cute ex interna inflammatione lienis *in Ephem. N. Cur. Ann. III. Obs.* 215. Ad Semioticam referri possunt *lineæ* in manibus & fronte, quas *Chiromantæ* & *Metoscopi* explicare solent, a Bartholino *lineæ fatales* dictæ, *l.* 3. *Anat. c.* 7. quarum significationi multum tribuit Paracelsus *l. de morb. Podagric.* §. *Chiromantia*, conferendo cum *lineis* plantarum. Verum nobis vana imaginatio & phantasma potius videtur, quam realis quædam certitudo significativa.

Lingua, γλῶσσα, γλῶττα. Vide *Glossa*.

Lingula, idem, quod *ligula*. Vide *ligula*.

Linimentum, ἄλειμμα, ἔγχρισμα, late dicitur id, quod illinitur, sive inungitur, & ita comprehendit *olea* & *unguenta*, *adipes*. Vide *Aleipha*. Interdum tamen in strictiori significatione accipitur pro medicamento externo liquido consistentia crassiori, quam *oleum*, liquidiori, quam *unguentum*, cujus basis oleum est, de quo videatur Wecker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 35. *Spec. l.* 2. *l.* 17. Morell. *l.* 2. *de form. remed. sect.* 1. *c.* 8. Schroder. *l.* 2. *cap.* 87. Vocatur & *litus*. Horum usus plerumque commodior esse videtur, quam unguentorum.

Linteum, *linteamen*, ὀθόνη, ὀθόνιον, panniculus lineus, cujus usus varius in Chirurgia; unde varia in promtu esse debent, præcepto Hipp. 2. *de iis, in med. t.* 26. Comprehendit sub se μοτὸς, *linteamina* vulneraria, *fascias* & *splenia*, de quibus etiam in suis literis. Vide & Rhod. *lex. Scribon.* Confer. & ad Hildan. *Cistam militarem class.* 20.

Linum, λίνον, quid proprie significet, quære in Botanicis. Translatum vero etiam ad lapidem Amiantum, vel Asbeston, aut Carystium vivum, & qui *linum incombustibile* dicitur, teste Lang. *l.* 1. *ep.* 66. Junge Mercurial. *l.* 2. *V. L.* 27.

Lipa, λίπα, idem, quod ἔλαιον, *oleum* significat. Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. LVIII.* 13. *l.* 2. *XXV.* 12. *XL.* 9. *XLI.* 2. *XLII.* 11. Hinc verbum λιπαίνω, *inungo*, idem *l.* 1. *de morb. mul. LVIII.* 11. Et adjectivum λιπαρὸς, *pinguis*, quo usus de excrementis alvi, *l.* 3. *Epid. sect.* 3. *t.* 70. de urina, 7. *aphor.* 35. λιπαρότης, *pinguedo* urinis supernatans, 2. *progn. t.* 36. Medicamenta quoque vel *Emplastra* Topica *lenia* quædam vocantur λιπαρὰ, Scribon. *n.* 220. 222. Rhod. *in not. p.* 200. *&* *in Lex.* q. d. *Pingues compositiones*.

Liparis, λιπαρὶς, nomen *piscis* cujusdam adeo pinguis, ut nihil aliud esse videatur, quam pinguedo, cujus historiam tradit Aldrov. *l.* 3. *de pisc. c.* 11. *Lapis* quoque quidam *liparis* dicitur Plinio *l.* 32. *c.* 12. qui suffitus omnes bestias evocare creditur.

Lipodermus, vide *leipodermos*.

Lipopsychia, vide *leipopsychia*.

Liporrhinos, λιπόῤῥινος, epitheton *Salamandræ* apud Nicandt. *in Alexipharm.* ita dictæ, vel quod tenuem ejus corporis pelliculam lentus ac viscosus humor exudet, cujus frigore ignem extinguere olim creditum fuit. Lang. *l.* 1. *ep.* 66.

Lipos, λίπος, idem quod *lipa*, de quo paulo ante. Occurrit passim *in Lexicis*.

Li-

Lipothymia, vide *leipopsychia*, *leipothymia*.

Lippa, pro *leme*, vel *Gleme*, i. e. sordes oculorum : vide *Leme*, *Gleme*. Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 424.

Lippitudo, ὀφθαλμία. Vide *Ophthalmia*.

Lipurgia, λιπεργία, id est, *operis defectus*, quando, quod sperabatur & in expectatione erat, non succedit. In specie usurpavit Gal. de *male curatis morbis externis*, *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 19. Verbum quidem non adeo usquequaque usitatum, sed quod tamen multorum usitatissimorum analogiam retineat, Jul. Alexandr. *in not. ad h. l.* Sane hodieque non infrequens apud nostros Chirurgastros ob imperitiam.

Liquabilis, τηκτὸς, idem, quod *liquescens*, dicitur de medicamentis, tum quæ virtute ignis colliquantur, tum quæ ex humidis quibusdam, velut aqua, aceto, vino constant. Igne liquescit Propolis, Cera, Resina, Ladanum, Sevum, Galbanum : Aceto solo *liquescunt* citra ignem Ammoniacum, Sagapenum, Opopanax &c. Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. in princ.* Aquæ maxime *liquabiles* vocantur ὕδατα τηκτότατα, quæ sunt optimæ & opponuntur duris, σκληροῖς καὶ ἀτεράμνοις, *l. de A. L. & Aq. XVI.* 1. 2.

Liquamen, idem, quod *Laron*, *Garum*. Vide *liculmen*. Alias & *liquamen* significat pinguedinem igne liquatam & coquinario usui pro condiendis eduliis reservatam. Gabr. Hamelberg. *ad Apuleji de medic. herbar. c.* 89. *n.* 12. *p. m.* 251.

Liquamumia, id est, *Adeps humanus*. Ruland. & Iohns.

Liquatio, τῆξις, accipi potest late, & stricte. Late pro omni dissolutione materiæ alicujus in fluidiorem consistentiam, sive fiat igne, sive liquore aliquo dissolvente, quod posterius dicitur etiam *Maceratio*. Stricte vero idem est, quod *Fusio*, quæ sola ignis, aut caloris solaris virtute perficitur, Vvexer. *Antid Gen. l.* 3. *c.* 14. Rulandus latius descripsit: *Liquatio* est, cum, quod in unum coaluerit, solvitur liquando, ut jam possit fluere. *Liquatum* est, quod consistentiam disfluentem instar undolorum accepit. *Liquatio* est vel Fusio, aut Deliquium. Vocatur & *liquefactio*, quæ est corporis mineralis vi ignis majoris resolutio. Estque *Simplex* vel *Probatoria*. Simplex dicitur, quando corpus nullum alium in finem, quam ut fundatur, liquescit. Probatoria, quando corpus liquatum probatur, imperfectumque a perfecto separatur, idque per Cineritium, aut per Antimoniam. Rul. & Iohns. Vide *Colliquatio*.

Liquefatio, *liquefactivum*, vide p. 2. *Colliquatio*, *liquatio*. *Liquefactivum* primum vocatur *Aqua elementaris*, qualis vero sit, vide apud Libav. *Apoc. Herm. P. pr. c.* 11. *Liquefactio*. Vide *Liquatio*.

Liquidambra, quasi *liquida ambra*, ob odoris suavitatem, est resina oleaginosa effluens ex arbore quadam procera, Indis *Ococol* & *Ocosols* dicta, vide Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 389. Chiocc. *in Mus. Calceol. s. V. p.* 626. *seq.*

Liquidus, æquivocum est. Vel enim significat *fluidum* & ita idem est, quod ὑγρὸς, vide *Hygros*, *Humidus*. Vel notat *Manifestum*, & ita Gr. dicitur ἐναργὴς, φανερὸς. Vide *Enarges*. Galen. *l.* 2. *de san. tu. c.* 4.

Liquor, ὑγρὸν, ὑγρότης, in genere idem, quod *Humor*, vide *Humor*. Scribon. *n.* 84. Rhod. *in Lex. Scr. Liquor* Physice dicitur, cum particulæ mixti corporis inter se invicem fluunt, situm indesinenter mutantes. D. de Cordemoy *Diss. Phys. I. pag. m.* 3. In Pharmaceuticis diversimode accipitur. Vvexerus *liquorem* a *succo* distinguit, hunc appellans, qui contusione & quassatione exprimitur; Illum vero, qui incisa, vel scarificata, aut terebrata plantæ alicujus parte extillat, sive emanat. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 9. *Sp. l.* 1. *s.* 16. Schrod. vero *liquores* vocat humores per deliquium aut similiter paratos, eorumque catalogum recenset *l.* 2. *c.* 66. Junge Fr. Hofm. *in Clavi ad h. l.* Ita & Chymici *liquorem* describunt, quod sit magisterium potabile per quandam in arte Chymica transmutationem, & imitationem naturalis ejus, qua ex terra fit aqua, ex terra materia resoluta concinnatum. Vel *liquor* est humor deliquio solubilium corporum factus. Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 3. *c.* 1. *& seqq.* ubi plura de hoc argumento videbis. Rul. quoque & Iohns. varias *liquoris* descriptiones & significationes notarunt, v. g. *Liquor aquilegius*, id est, *vinum destillatum*. *Liquor herbarum* fit ex herbis cum tota substantia contusis, & in vitro conclusis, & in balneo maris aliquot diebus coctis, succo collato per pannum calore cinerum, mellis spissitudinem acquirit. *Liquor essentialis*, qui a membris interioribus extrahitur & in carnem sanguinemque transmutatur. *Liquor Mercurii* est balsamus rerum omnium, in quo consistit vis sanationis. Talis Mercurius valde potens est, in Terreniabim & Nostoch. *Liquor salis* est balsamus naturæ, quo sustentatur corpus, ne putrescat. *Liquor* & multarum rerum *oleum* est, cum adjectione ejus rei, cujus est. Ita *liquor Terebinthinæ* est ejus oleum. *Liquor mumiæ de gummi*, est oleum gum-

gummi. Hæc Rul. *Liquor carnes conservans* est spiritus vini, spiritu salis leniter acuatus & infectus, admisso Elæosaccharo Terebinthinæ ac Lavendulæ. *Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Observ.* 255. *liquor universalis* est *Mercurius*, Paracelf. *Paramir. l.* 2. qui & *liquor æternus* vocatur in Gastone Claveo *defens. Argyropææ & Chrysop. in Theatr. Chym. Vol. II. p.* 53. *Liquor terræ* est idem, quod *leffas*. *Liquor vitæ* in homine est homo occultus. Paracelf. *Tract.* 2. *de gener. hom. c.* 2. *Liquor vinosus sine vino* ex floribus Hormini in fecibus vini maceratis destillatus omnes liquores vini odore inficere dicitur, & ita aquam in vini saporem vertere, si fides habenda Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 518. Varias *liquorum Chymicorum*, v. gr. *Liquoris* Corn. C. succinati, *liquoris* Nitri Fixi, Silicum, Styptici, Talci, Tartari, vide in Iunken. *Lexico-Chym. Pharm. P. I. p.* 129. *seqq.*

Lira, αὖλαξ, proprie significat fossam rectam, quæ contra agros tuendos ducitur, & in quam uligo terræ decurrit, ex Nonio C. Hofm. *comm. ad Galen. de V. P. n.* 677. Linden. *Ex. XII. §.* 169. Hinc *Delirare* tropice dicitur, h. e. de recto tramite rationis recedere.

Lirium, λίριον. Lilium exponit Galenus τὸ κρινὸν, Foesius legi amat λείριον, quidquid sit, monet Galenus & oleum ita appellari, quod aliis etiam λίρινον scribitur, & alias idem sit quod νεγίνινον, σύσινον, & ἀνθινον, pro quo ultimo reponit Foes. ἀνθινὸν vel ἀνήθινον.

Lite, λιτὴ, nomen emplastri viridis, quod ex ærugine, cera, & resina conficitur, Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 2.

Litera, γράμμα, quid significet, non est equidem hujus loci, quamvis sit notissimum. Eatenus tamen *literæ* ad forum Medicum pertinent, quatenus sunt partes vocis, & quidem duplices: *Vocales*, & *Consonantes*, quæ quomodo formentur, docet Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 11. *fine*. Quatenus etiam *literæ* idem significant, quod *Scriptura*, *Scripsum*, neque hæc significatio a Medicina est aliena, quamvis non opus sit expositione.

Lithagogus, λιθαγωγὸς, est epitheton remediorum calculum pellentium, quamvis rectius de instrumentis Chirurgicis, quibus calculus vesicæ eximi solet, dicatur.

Lithanthrax, λιθάνθραξ, vocatur *carbo fossilis*, sive e terra erutus, Lang. *l.* 1. *ep.* 53. Rul. & Iohns. ita descripserunt. *Lithanthrax*, *lapideus Carbo*, species est *Gagatis*: Est enim nihil aliud, quam induratum & excoctum sub terra bitumen calore. Sunt autem duplices tales *carbones*: alii leves & rari, ut aquæ nonnunquam innatent, propter terræ excoctionem, Theophrasto γεώδεις dicti; alii graves, qui dicuntur λιθώδεις, Schrodero vocatur *Carbo petræ*, *l.* 3. *Pharmac. c.* 33. ubi negat se aliquid scire de usu hujus medico; ast D. Theodor. de Mayerne *Prax. Med. Part. I. c.* 18. *p. m.* 135. egregium & minime fallens præbere remedium contra dolorem dentium *lithanthraces* scribit, ubi etiam olei inde destillati descriptio legitur. Vide *Bitumen*.

Lithargyros, λιθάργυρος, *lithargyrium*, id est, *Argenti spuma*: ita dicitur Medicamentum metallicum non sponte quidem nascens, sed in secundis fornacibus emergens, dum plumbum, vel ejus arena ab argento, aut auro secernitur. Gorr. Dioscorides triplicem differentiam constituit: unam ex arena, quæ μολυβδῖτις dicitur: alteram ex mistura Plumbi & Argenti, vel quod colorem candidum obtineat, quæ ἀργυρῖτις vocatur. Vide *Argyritis*: & tertiam, vel quod ex auro prodierit, vel quod fulvo colore constet, χρυσῖτις dictam, *l.* 5. *c.* 102. Verum Schroderus duas saltem posteriores communiter statui scripsit, ubi simul usum & vires exposuit, *l.* 3. *c.* 19. *n.* 3. Vide Fr. Hofmann. *in Clavi*. De differentia inter *Lithargyrium Auri* & *Argenti* legi quoque poterit Jac. le Mort. *Coll. Chym. Leid. c.* 175. Rulandus plures species numeravit, ut & Iohns. v. g. *Lithargyrum* 1. quod fit, quod argentum e plumbo separatur, 2. e mixtura plumbi & auri, 3. e mixtura plumbi & argenti, 4. ex mixtura auri & argenti 5. ortum ex plumbo & ære, 6. recrementum *lithargyri* cœruleum, quo utuntur figuli. *Lithargyrum* Paracelsi est spuma Mercurii. Item *lithargyrum* est spuma ferri, argenti. Rul.

Lithiasis, λιθίασις, id est, *calculi morbus*. Vide *Calculus*: unde & verbum λιθιᾷν, *calculo laborare*, in usum venit Hippocr. *Coac. t.* 472. Jung. Foes. *p.* 385. Dieterich. *n.* 503. Linden. *Ex. XVI.* 7. 12. *seqq.* Porro dicitur & λιθίασις oculi morbus in exteriori palpebrarum parte, in qua alba quædam & crassa callis, aut lapillis similia apparent oculum pungentia. Galen. *Isagog. c.* 16. Caussa est succus nutritius vitiosus, coagulatus & induratus.

Lithocolla, λιθοκόλλα, dicitur *glutinum*, quo lapides inter se coagmentantur, paratum ex marmore, lapide Pario, & taurino glutine. Usurpatur ad pilos palpebrarum incommodos replicandos. Diosc. *l.* 5. *c.* 164. Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Lithocolum, quid significet, nondum constat. Meminit hujus nominis Georg. Thomson *in*

Acus

Acus Magneticæ præfatione, promittens tractatum Latinum, in quo monstrabitur *lithocoli* modus, ceu tentamen in auditum. Mihi videtur compositum e Græco, λίθος, lapis, & Latino *Colum*, ita ut denotare videatur modum calculum e renibus vel vesica colandi & secernendi.

Lithoeides, λιθοειδὴς, *petrosum*, sive petræ simile. Epitheton ossis temporum, quod & *lapidosum*, *saxeum*, Galen. *l. 9. de V. P. cap.* 10. quod utrinque ad aures positum petræ speciem referens lambdoidis suturæ finibus terminatur, in quo inest processus columnæ similis, στυλοειδὴς, β λονοειδὴς, γραφιοειδὴς, sub quo auditorius meatus continetur, *l. de ossib. c.* 1. Bartholi. *libell.* 4. *c.* 6. ubi ossa temporum appellat.

Litholabon, λιθολάβον, vocatur instrumentum ferreum, quo calculus extrahitur, quorum varias formas, hamulos, cochlearia, specilla, uncos &c. vide in Aquapend. *de operat. Chirurg.* & Hildan. *l. de Lithotom. c.* 14. Meminit hujus vocabuli Gal. *Introduct. n.* 18.

Lithonthrypticos, λιθονθρυπτικὸς, i. e. *calculos frangens*, Saxifragus. Epitheton est medicamentorum simplicium & compositorum virtutem habentium calculum renum vel vesicæ atterendi & comminuendi, Gal. *l. 5. de Sim. Fac. c.* 2. a λίθος & θρύπτω, frango, quamvis neque hoc vitiose scriptum sit, quando communiter *lithontripticon*, aut *lithontripticon* legitur a τρίβω, tero. Unde & in officinis *Species lithontribon* Nicolai occurrunt, quarum compositio licet videatur præter necessitatem prolixior, quod nec ipse diffiteor, earum tamen virtus per experientiam mihi innotuit haud vulgaris, profecto non minor, quam aliorum pulveres secreti *lithontriptici* præter necessitatem pretiosi habiti. Meminit & *lithontribon Ducis* Parac. *l. 2. de Tartaro Tract.* 2. *c.* 3.

Lithopædion, λιθοπαιδίον, i. e. *infans lapidens*, vel in lapideam duritiem concretus, cujus variæ prostant observationes apud Augenium, Schenkium, Licetum, & alios, quorum etiam meminit Casp. Rejes *C. El. q.* 34. *n.* 23. Junge Sennert. *M. Pr. l.* 4. *P.* 2. *f.* 4. *c.* 8.

Lithos, λίθος, id est, *lapis*, vide *lapis*.

Lithostroton, λιθόστρωτον, dicitur pavimentum vitreatis tesserulis versicoloribus lapidum crustis cæmento compactis exornatum; qualia etiam in magnificis balnearum veterum fabricis conspiciebantur, teste Lang. *l.* 1. *ep.* 50.

Lithotomia, *lithotomos*, λιθοτομία, λιθοτόμος, illud notat operationem chirurgicam, & artificium sectione calculum removendi e corpore. Hoc vero artificem ipsum, sive chirurgum. Res profecto dubii valde eventus, & periculosissima, ita ut non imprudenter Hipp. in Jurejurando cavere Medicis voluerit, ne hanc operationem in se suscipiant, sed aliis relinquant. Vide Diet. *num.* 771. Alias de hoc artificio vide Paræum, Aquapendentem, Hildanum, *h. tit.* ut & alios chirurgiæ scriptores. Neque hic retinenda rara felicitas chirurgica Dn. Georgii Protmanni, Chirurgi Norimbergensis, qui in uno subjecto masculino diversis subsequentibus annis & temporibus ter sectionem calculi vesicæ feliciter perfecit, eximens insignes calculos, & ita ægrum e mortis faucibus eripuit, præsente consilioque & remediis internis suppetias eunte celeberrimo D. D. Joh. Georgio Volcamero Reipubl. Norimb. Archiatro, quartam etiam sectionem rite absolvit, quamvis æger paulo post ob alia symptomata supervenientia fatis concesserit. Aliam inauditæ *lithotomiæ* in muliere octogenaria observationem vide sis in Freder. Ruyschii *Observationum Anatomicarum Centuria Observ.* I.

Litim, id est, *filum* aliquoties complicatum & omnino tractatum. Rul. & Iohns.

Litos, λιτὸς, *lite*, λιτὴ, significat simplex, tenue, minime operosum aut elaboratum. Ita compositiones *Diamoron* & *Diacodion* vocantur λιταὶ, apud Gal. *l. 6. de C. M. S. L. c.* 3. *& l.* 1. *c.* 2. Junge Foes. *Oec. p.* 387.

Litra, λίτρα. Vide *libra*.

Litron, λίτρον, idem, quod νίτρον. Vide *Nitrum*. Keuch. *ad Seren. p.* 97.

Littera. Vide *litera*.

Litterislum, est nomen febris certæ, & remedii contra illam apud Paracelf. *in Theoric. figuris Universal. morbor. Tab.* 9. & quandoquidem ipse fatetur, curam non esse naturalem, videtur intelligenda esse per *Litterislum* Cura Characteristica, sive Magica.

Littus, *littoralis*, αἰγιαλὸς, αἰγιαλιτὴς, αἰγιαλίτης, quid significet, ex aliis Lexicis notum est. De piscibus *littoralibus*, testatur Gal. *l. de bon. & mal. succ. c.* 3. esse mediæ facultatis inter tenuis & crassi succi cibos.

* *Litus*, κατάχρισις, inunctio, quæ ex materia pingui, chylosa, medullosa, compacta corpori fit. V. Illitio.

Lividus, πελιδνὸς, dicitur color inter plane nigrum & rubrum, aut aliquem alium ex floridis medius. Fit autem talis color vel ex ipsis floridis in nigrum abeuntibus, vel ex nigro in album cedente, ut apparet in suppurationibus, in quibus, quod nigrum erat, *li-*

vescen-

vescere incipit, & ex *livido* ad colorem ignis tendere, & paulatim candidius fieri, proxime accedit ad fuscum. Contrahitur in corporibus vivis a sanguinis & caloris nativi defectu. Frigus enim *lividum* & nigrum colorem inducit. Designat & aliquando humorem prava qualitate præditum, veluti viridis, uti ruber sanguinis copiam. Græcum vocab. legitur apud Hipp. 1. *progn. t.* 22. 2. *progn. t.* 8. 9. Aliquando etiam legitur πελιος, vel πελιός, 1. *progn. t.* 7. 10. 12. *Lividus* quoque est epitheton Musculi ad femoris internum latus tendine suo insertus. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 580.

Livor vocatur πελίωμα, apud Hippoc. *Coac. t.* 409. *l.* 6. *Epid. sect. VIII.* 63. Jung. Foes. *p.* 491. Dieter. *n.* 666. *Livor* etiam haud raro sumitur pro *Invidia*, quæ bonis alienis angitur, & per colorem lividum se prodit. Vide *Invidia*. Jul. Alex. *l.* 22. *Salubr. c.* 3.

Lixivium, κονία. Vide *Conia*. Junge Rhod. in *Lex. Scrib. Lixiviosum Sal* est species *Salis Alcali*.

Lixivum, Oleum, sponte fluens, non tortivum, ita & mustum Jo. Ruell. *in nomencl. rei veterariæ*.

Lixus, id est, *coctus*, idem fere, quod *Elixus*, ἑψητός, *Lixa* caro apud exercitum, vel *Elixa*, vulgus. Jon. Fr. Mirand. *l.* 2. *de auro*, *c.* 6. T. II. *Theat. Ch. p.* 338.

Lobellus, est diminutivum Lobii, quo usus est D. G. Bidloo, processus quatuor cerebri *lobellos* vocans *Anat. Tab. IX. fig. I.*

Lobeomæ, λωβέομαι, pro λωβῶμαι, significat *decore afficior*, ludificor, aut damno afficior, Hipp. 2. *de artic. t.* 39.

Lobos, *lobus*, λοβός, gemina gaudet significatione: Una est Botanica, quando significat *filiquas*, vel legumina filiquosa, quæ & *Dolichi*, *Phaseoli* vocantur, Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 28. *l.* 2. *c.* 1. *l. de atten. vict. c.* 7. Hinc λοβα *filiquosa* semina vocantur, *ibid.* Altera est Anatomica, quando dicitur vel de *extremitatibus aurium carnosis*, sive auriculæ externa extremitate, Arist. 1. *de hist. an. c.* 11. Linden. *Medic. Physiol. l.* 2. *c.* 11. §. 3. vel de *extremitatibus hepatis & pulmonis*, quibus illud ventriculum, hoc vero cor comprehendit & complectitur, instar *filiquæ*, Gal. *l.* 4. *de V. P. c.* 8. C. Hofm. per ἀποχάσεις, alas & adnascentias exposuit, *in comm. ad Gal. de V. P. n.* 209. Ad Botanicam significationem quoque pertinet, quando *lobi* dicuntur candidæ illæ particulæ in rosarum foliis, quibus calici adhærent infixa, alias *Ungues* dictæ, quæ etiam resecantur. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Jul. Alex. *annot. ad h. l. p.* 812.

Localis, τοπικός, epitheton 1. motus animalis, de quo vide *latio motus*. 2. Medicamentorum, ubi late & stricte accipitur. Late pro medicamentis certæ parti corporis, vel membro affecto destinatis. Gal. *l.* 13. *M. M. c.* 22. Ita Gal. libros decem conscripsit de medicamentis *localibus*, sive κατὰ τόπους, secundum loca, i. e. partes affectas distributis. Stricte vero pro medicamentis partibus externis destinatis sumitur, quæ & *Topica* dicuntur. Forest. *lib.* 6. *Chirurg. Obs.* 36. *Schol. localis* Anatomia Paracelf. dicitur ea, quæ adhibetur circa partes, ad differentiam *Anatomiæ Materialis*, quæ concernit humores & spiritus, & horum principia, Sulphur, Sal, Mercurium. *Paramir. l.* 1. *de orig. morb. ex trib. subst. cap.* 6. *Localis* membrana appellatur Meninx cerebri tenuis, sive pia mater, utpote cerebri locus proximus. Theoph. Protospatarius *l.* 4. *de H. C. F. c.* 5. *p. m.* 188.

Loch, idem, quod *linctus*. Dicitur & *loob*, vide *Eclectos*. *Linctus*.

Lochia, λόχια, λόχεια, dicuntur omnia, quæ a puerpera post exclusum fœtum & secundinas exeunt, alias *Purgamenta* dicta. Hinc & Hipp. frequenter λοχίων κάθαρσις, *puerperii purgatio* nominatur *lib.* 1. *de morb. mul.* sæpissime, quæ loca collegit Foes. *Oec. p.* 389. & Erotianus, purgationem, quæ fit post partum, describit. Sunt autem revera & καταμήνια, sive sanguinis menstrui retenti tempore conceptionis reliquiæ, a quibus sola ratione differunt, quod hæc ante partum, illa post partum sic appellentur, Gal. *l. de atra bile*, *cap.* 8. Lang. *l.* 2. *ep.* 8. Horum retentio caussa variorum morborum & symptomatum. Hildan. *Cent.* 5. *Obs.* 42 *seqq.*

Loculamentum dicitur *feminum involucrum*, quod veluti parva capsula illa includit. Schroder. *l.* 1. *cap.* 2. Græce dici posset λοβίον, vel λοβός.

Locus, τόπος, non Physice, sed Medice accepto vocabulo significat *membrum* vel *partem corporis*, secundum vel præter naturam affectam. Ita Hipp. libellum de *locis in homine*, Galen. libros sex de *locis affectis* conscripserunt, quos & alii imitati sunt. Inter recentiores C. Hofmann. de *locis affectis* libellum edidit. Usus est & hoc vocabulo Hippoc. in aliis scriptis, v. g. 1. *aph.* 21. ubi χωρίοισι in Græco habetur, 2. *aph.* 46. Dieter. *n.* 835. 938. *lib. de flatib. IV.* t. 2. & 4. *de R. V. I. A. t.* 27. Junge Foes. *p.* 620. Specialiter *locus* & *loci* usurpantur de *partibus generationi inservientibus in sexu muliebri*, uti patet ex Scribon. *n.* 156. Junge Rhod. *in not. p.* 230. Seren. Sammo-

monic. c. 37. Vide Keuchen. *in not. p.* 237. Bartholin. *l.* 1. *Anat. cap.* 28. Alias in Macrocosmo *locus* quoque idem, quod *Regio*, vel *pars regionis*. Vide *Chora*. *Locus Pharmaceuticus* est vel natalis medicamentorum, vel progressionis, vel præparationis, vel asservationis, Schroder. *l.* 1. *c.* 13. 22. 28. *loci Chymici* dicuntur *Fornaces* & *Vasa*. *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 206. In specie in artificio lapidis Philosophici *locus seminis* vocatur *Ovum vitreum*, id est, Vasculum ad ovi figuram conflatum. *Vol. IV. p.* 403.

Locusta, æquivocum est. Vel enim significat insectum alatum, & non alatum diversæ speciei & formæ, quarum *locustarum* historiam, noxam, & usum prolixe exposuit Aldrov. *l.* 4. *de Insect. c.* 1. *seqq.* Huc pertinent Observationes de *locustarum* copia pestem præcedente, Forest. *l.* 6. *Obs.* 9. *Schol.* Lang. *l. ep.* 81. Gr. dicitur ἀκρὶς, κόρνωψ, πάρνωψ. Rul. descripsit: *locusta* est insectum infirmis pennis alatum, ab uredine locorum dicta ἀκρὶς, ἀττέλεβος &c. Vel significat animalis marini crustati genus, quod alias κάραβος, vocatur, cujus descriptionem & usum in cibis & Medicina tradidit Aldrov. *l.* 2. *de Crustatis cap.* 2. Aliam tamen *locustæ marinæ* effigiem exhibet C. Hofmann. *comm. in Gal. de V. P. n.* 434. *locustæ* quoque dicuntur ramorum extremitates in arboribus adhuc teneræ, quibus Divum Johannem Baptistam usum esse pro cibo, scripsit Parac. *l.* 2. *de cura ulcerum per interiora, c.* 2. Ita *locustæ Sambuci* sunt germina illa laxantia, vel potius purgantia. *Paragrani Tract.* 3. *de Alchymia*. *Locustæ* quoque ab eodem vocantur extremitates membrorum, *l. de ulcerib. & apostem. cap.* 3. *& c.* 35. *locustæ menstrui* dicuntur esse in mammillis, *d. l.* Remedium quoque aliquod specificum contra paralysin & morbos spasmodicos biliosos Idem appellavit *locustas Martis*. De *Apocryphis ad vulnera*.

Locutio, *Loquela*, λαλιὰ, διάλεξις, idem, quod *Sermo*. Vide *Lalia*, *Locutio* actio linguæ dicitur, Gal. *l.* 1. *meth. med. c.* 6. *in princ.* De *loquela* amissa a variolis & restituta vide Hildan. *Centur.* 6. *Obs.* 14. Vide *Sermo*.

Loemodes, λοιμώδης, id est, *pestilens*. Epithethon vel morbi, & ita idem, quod Pestis λοιμὸς. Dieter. *Iatr. p.* 850. vel febrium, quæ *febres pestilentes* ab ipsa peste in hoc differunt, (quamvis sæpissime confundantur,) quod *in febribus pestilentibus* manifeste adhuc fermentatio sanguinis vitiosa concurrat, quemadmodum hoc egregie demonstravit Willis *d. l. c.* 14. Non igitur accurate scripsit Gorræus, quod *febris pestilens* nihil aliud sit, quam ipsa pestilentia.

Lœmos, λοιμὸς, *Pestem*, *Pestilentiam*, significat, morbum Epidemicum, malignissimum, & omnium perniciosissimum, cujus descriptionem generalem vix dare licet, propter summam varietatem symptomatum, & latentem causarum indolem & dispositionem. Quatenus a febre pestilente distinguitur, ita memoriæ & doctrinæ gratia describi poterit. *Pestis* est intemperies universalis, toto genere maligna, contagiosissima, Epidemica, cum omnis generis gravissimorum symptomatum congerie, præsentissimoque vitæ discrimine, proveniens a massæ sanguineæ & liquoris animalis per contagiosum quoddam & deleterium miasma subita corruptione, congelatione, coagulatione, fixatione, putrefactione, & interdum totali mortificatione. Plura videantur de hoc morbo apud Practicos, quorum innumera prostant scripta. Nobis libet allegare ex recentioribus Th. Willis *de febrib. c.* 12. 13. Gr. dicitur etiam λοιμὸν, quod vocab. Hipp. transtulit ad juvenilem imperitiam in arte Medica, vocans *juvenilem pestilentiam*, in *Præc. X.* 4. Foes. *p.* 388.

Lœmotomia, λοιμοτομία, hoc est, *excisio pestis*, refert inter πειρατήρια ἀνίκητα Georg. Thomson *in præfat. Acus magneticæ, ad fin.* promittens peculiarem de hoc tentamine tractatum Latinum.

Logaporum oleum est oleum e Lacertis paratum, cujus meminit Oliger Jacobæus *Observ. de Ranis ac lacertis c.* 4. *p.* 136. & descriptio extat apud Scultet. *Armament. Chirurg. P. II. Obs. XXXIX. vel in edit. Amstelodam. Obs. XXXI.*

Logas, λογὰς, vocatur *album oculi*, quod & alio nomine σφενδόνη & κυκλάμινον appellatur. Gorr.

Logiatros, λογίατρος, dicitur *Medicus ineptus* in obeundis operibus, Gal. *l.* *in* 3. *Epid. t.* 29. *Verbotenus Medicus*, qui ea nescit, quæ nemo e vulgo ignorat, *l.* 8. *meth. med. cap.* 6. *in fin.* In artis operibus non versatus, *c.* 2. *de nat. hum. t.* 16. Sermone Medicus, Lind. *Ex. XIV.* §. 16.

Logicus, λογικὸς, i. e. *rationalis*. Præter significationem illam, quando de disciplina Dialectica, sive recte concludendi & argumentandi accipitur & ejusdem autoribus, (quæ significatio non est hujus loci, licet ejus cognitio omnino tanquam præcognitum Medico sit necessaria,) *logicus* vel *logica* dicitur de secta certa Medicinæ & ejus cultoribus; ubi quidem Gal. sibimetipsi non consentit. Interdum

dum enim *Logicum*, *Methodicum* & *Dogmaticum* pro uno eodemque habet, *l. 3. meth. med. c.* 1. Interdum vero di linguit, & *Logicos* saltem convenire statuit cum *Dogmaticis*, *de subfig. Empir. c.* 1. & 2. quæ acceptio etiam accuratior habenda & ab aliis quoque approbata. Gorr. Vide *Dogma*. Ita vero dicuntur *Logici Medici*, qui ratione & experientia nixi artem exercent feliciter. *Logicæ* alias *quæstiones* Galeno dicuntur λογικαὶ ζητήσεις, quæ usum artis transcendunt, *l.* 3. *de L. A. c.* 1. minus necessariæ; utpote ad curationem inutiles, non tamen omnino spernendæ, J. Alex. *not. ad Gal. l.* 14. *meth. med. c.* 19. *pag.* 562.

Logismos, λογισμὸς, idem, quod λόγος, i. e. *ratiocinatio*, sive actus secundus animæ rationalis in homine; de quo legi poterit Vvillis *tr. An. Brut. P.* 1. *cap.* 7. Λογιστικὸς, *ratiocinatio*, ab Hipp. describitur, quod sit memoria componens ea, quæ per sensum sunt percepta, *Præcept. I.* 8. Apud eundem caussæ abditæ dicuntur τῷ λογισμῷ, quæ sola *ratiocinatione* investigantur & deprehenduntur, 4. *de R. V. I. A. t.* 55. Gal. *in c. ad h. l.* Ita & τῷ λόγῳ facere significat, quando Medicus ex certa rerum notitia depromtæ indicationi innixus præstat & applicat agenda, ex Hipp. 2. *aph.* 52. Lind. *Ex. VII.* §. 31. λογισμοὶ etiam in ægris dicuntur *ratiocinationes*, vel mentis agitationes, quæ animo obversantur, sed turbatæ a sensibus animæ corporeæ internis, imaginatione sive phantasia, *f.* 1. *Epid. ægr.* 8. Junge Foes. *p.* 388.

Logodiarrhœa, λογοδιάῤῥοια, *profluvium sermonis*, per elegantissimam Metaphoram, & opponitur τῇ βραχυλογίᾳ, *brevitati sermonis*. Illa laborat Galenus, hanc calluit Hipp. judice Lind. *Ex. XVI.* §. 240.

Logos, λόγος, *Ratio*, *sermo*. Vide *logismos*, *lalia*. Junge Dieter. *n.* 507.

Logosophia, λογοσοφία, id est, commentitia & *imaginaria sapientia*, de qua conqueritur idem hisce temporibus, opponens τῇ σοφολογίᾳ veterum Ex. *VIII.* §. 1.

Loligo, *Lolius*, τευθὸς, τευθὶς, nomen animalis marini sive pelagii mollis, utriusque sexus: *Majoris* & *minoris* descriptionem cum usu vide prolixe apud Aldrov. *l.* 1. *de mollib. cap.* 6. Meminit & Lind. *Ex. V.* §. 39.

Lolius, τευθὸς. Vide *loligo*.

Lombardorum frater. Vide *Harpa*, *Harpyia*.

Lomentum, ὄνομα..., idem, quod *farina fabarum*, præsertim Ægyptiarum. Scrib. *n.* 159. Rhod. *in Not. ad h. l. p.* 232. & *in Lex. Scribon.* Forest. *l.* 26. *Obs.* 7. *in Schol. l.* 27. *Obs.* 8. *in Schol. Lomentum* quoque significat pulverem tritum & lævigatum, vel pigmentum, quo pictores ad pingendum utuntur. Ita *lomentum* ex cœruleo trito, & *lomentum auri* leguntur ex Plin *l.* 33. *c.* 4. 5. & 13. & apud Libav. *S. Arc. Chym. l.* 3. *c.* 18. & *l.* 4. *c.* 20.

Longaon, *longanon*, dicitur *Intestinum rectum*: Castell. Parac. *l.* 2. *de Tart. Tr.* 1. *c.* 4. *in Expl.* Barthol. *l.* 1. *An. c.* 11.

Longævus, πολυχρόνιος, μακρόχρονος, quid significet, notum est. Dicitur enim de temporis multitudine, vel longitudine ratione ætatis. *Longævitatis* caussa consistit in temperamento humido & moderate calido. Gal. *l.* 6. *de san. tu. c.* 3. *circa fin.* Exempla *longævitatis* recentiora vide *in Eph. Nat. Cur. A. III. Obs.* 163. De *longævitate* in antiquissimis temporibus differit Lang. *l.* 1. *ep.* 79. De *longævitate* ad annos CXX. protrahenda librum scripsit Thom. Philologus, quo etiam collimavit Claud. Deodatus *in Pantheo suo Hygiastico*, qui tamen prioris Autoris librum invita & tumultuaria Minerva conscriptum esse judicavit.

Longurius dicitur Ambr. Paræo, frustum ferreum, quod ignitum æstuario inditur, *l.* 15. *Chirurg. c.* 13. Vide supra *Æstuarium*.

Longus, μακρὸς, *longitudo*, μακρότης, μῆκος, fere sæpius in Medicina de tempore, quam de corporis continua quantitate & mensura usurpari solet. Ita *Medicina* dicitur ars *longa*, 1. *aph.* 1. *Morbi longitudo* legitur 2. *aph.* 28. 4. *aph.* 36. 51. *Coac. t.* 67. Junge Dieter. *n.* 511. 550. *Longus pulsus* videtur differentia esse imaginaria apud Galen. *de puls. ad tyron. c.* 2. Sutura sagittalis vocatur Gal. κατὰ μῆκος εὐθεῖα, secundum *longitudinem* recta, aliquoties *l. de ossib. c.* 1. quam inepte Castellus *longitudinalem* vocavit. Musculi etiam diversi in corpore humano epitheto hoc cognominantur ab Anatomicis, v. g. *Longus* Capitis, Dorsi, cubiti, *longissimus* Dorsi, de quibus vide inter alios Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 5. 6. 7. 8.

* *Looch*, sunt quædam medicamenti, quæ in officinis prostant, ad lambitiva cibi oportet, facienda. Rarissimus tamen est eorumdem usus. Nisi enim recenter illa fiant, rancida evadunt, & stimulando tussim, ac difficultatem respirationis adaugent.

Lopa denotat squamam, vel scoriam metalli alicujus, & legitur in descriptione alicujus fortius adstringentis medicamenti: *lopa* ferri. apud Albin. Botton. *de morb. mul. l.* 1. *c.* 54. An fortassis coincidit cum vocab. *loppa*, de quo paulo post. Desumtum etiam videtur a Græco λέπος, vel λεπὶς, de quibus suo loco: *lepos*, *lopos*; aut a λοπὰς, quod concham marinam quandam vel vestimenti genus aliquod

O 2 signi-

significare docent Lexicographi.

Lophadia, *lophia*, λοφαδία, λοφία, vocatur prima dorsi vertebra, quæ & ἀσφάλεια. Gorr. *in def.* Lind. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 14. §. 33.

Lophao, λωφάω, significat *remissionem*, laxamentum *capio*, quiesco, cesso. Usurpatur de morbis remittentibus apud Hippocr. *l. de int. aff. LII.* 14. *l. de affect. XXX.* 6. *l.* 2. *de morb. mulier. XII.* 37. *l.* 4. *de R. V. I. A. t.* 39. Desumta est metaphora a jumentis, quando jugum de cervice removetur. *Cervix* enim λόφος vocatur. Junge Foes. *p.* 392. Cur vero ο μικρὸν in ω μέγα mutatum sit, criticis inquirendum relinquimus.

Lophos, λόφος. Vide *Crista*.

Lopimos, λόπιμος, dicitur de fructibus castanearum, glandium & similibus, ideo, *quod possint decorticari*. Λοπίζω enim *decortico* significat. Idem, quod λοπίζω, & λόπισμα, *putamen*. Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 38.

Lopos, λοπός, idem, quod λέπος, *corticem* significat. Apud Hipp. vero ita vocatur *corii pars durior* & densior. Tergus, teste Gal. 2. *de artic. t.* 28. 47. *Mochlic. I.* 2. Denotat quoque apud eundem *squamam*, *l.* 2. *Epid. sect. I.* 49. Vide Foes. *p.* 388.

Loppa, terminus Spagyricus ad cimentationis artificium pertinens, estque nihil aliud, quam massa illa metallica, quæ resultat e calcinatione cæmentatoria, sive cum regulo, sive absque illo. Vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 548. *seqq.*

Loquacitas, μακρολογία, idem, quod *Garrulitas*. Meminit Gal. *l.* 2. *de diff. resp. c.* 11. ubi idem est, quod λογ δ ῥέρειν.

Loquela, λαλιά. Vide *Locutio*.

Lora, δευτέρια, θάλυα, *Thamna*, vinum secundarium, & vilissimum pro familia, indignum vini nomine, paratum ex acinorum folliculis expressis in dolia conjectis, quibus aqua affunditur. Lind. *Exerc. X.* §. 183. 196. 200. Vide *Deuteria*. Vocatur & diminutive *Loriola*.

Lorcha est tota locustarum dulcedo usque ad centrum substantiæ, id est, germinum arboreorum, sive extremitatum. Paracelf. *de melle c.* 2. Rul. & Iohns.

Lordos, λορδός, *lordosis*, λόρδωσις, λόρδωμα, dicitur de spinæ dorsalis vitio, quando in partem anteriorem inclinat, aut recurvatur. Latine *Repandum* dicitur, *Recurvatio*. Frequenter occurrit in Hipp. 2. *de fract. t.* 62. 3. *de art. t.* 8. 45. 51. 52. *Mochlic. XXII.* 10. Gal. *com.* 4. *aph.* 35. & 3. *de art. t.* 2. Plura loca vide in Foes. *Oecon. p.* 388. Pertinent vel ad morbos in situ vitiato, vel etiam in figura vitiata. Hunc affectum non in ipso dorso, verum in basi ultima dorsi quærendum esse existimat D. Vvedel. *Patholog. dogm. sect.* 1. *c.* 5. *p.* 51. 52. & centrum gravitatis corporis esse vitiatum ob vitium circa diametrum & basin molis totius statuit.

Lorica vocatur Chymicis massa tenax, nec nimis dura ex vitro, fragmentis crucibulorum pulverisatis & cum luto figulino mixtis & aqua calida, quæ inducitur retortis aliisque vasis, ut muniantur, Morley *Collect. Chymic. Leidens. cap.* 229. Modus hic muniendi ibidem dicitur *loricatio*.

Lorinde est aquarum commotio cum concentus resonantia, mutationis indicium, ut alterationis in firmamento meta. Rul. & Iohns. *Lorind* est sonitus aquarum in lacubus stagnantibus cum tremore & agitatione. Estque veluti tonitru aquarum, ortum ex tribus principiis, Mercurio, Sulphure, & Sale, opera Astri aquei. Paracelf. *de caducis*, *paragr.* 2. Per Metaphoram eidem *Lorind Matricis* vocatur Epilepsia uterina, vel *convulsivus uteri morbus*, *ibid.*

Lorrhes Paracelso dici Spiritum Terebinthinæ legitur apud Beguinum *in Tyrocin. Chym.* ubi etiam eius descriptio habetur, *l.* 2. *c.* 4.

Lorum, ἱμάς, vide *Himas*. Pertinet etiam ad materiam Chirurgicam. Ita Petr. Castellus *lorum urinarium* adhibuit, palmi longitudine, e corio rubro Turcico tenuissime secto atque humectato, deinde circumvoluto tabellula imposita rotundum factum, teste Rhod. *ad Scribon. num.* 180. *p.* 267. Imo & inter Pharmaceutica. Nam *d. l.* mentio fit *lori vomitorii*, quod fuit corrigia a coriariis nautea herba tractata, quæ in os demissa tetro sapore vomitum ciebat. An vero per *Nauteam herbam* Bryonia alba, vel nigra, intelligi debeat, vide pluribus *ibidem in d. Notis* Rhodii.

Lorus, i. e. *Mercurius*. Rul. & Iohns.

Lot, i. e. *urina*. Iid.

Lotio, λουτρὸν, idem, quod *lavatio*. Vide *lavatio*. *Balneum*. Particulare *lotiones* sunt capitis, manuum ac pedum, quæ etiam diversimode ad valetudinem tuendam faciunt & commendantur. *Lotio* quoque tribuitur pani, unde *lotus panis*, i. e. liquore imbutus & madefactus, de quo vide Mercurial. *l.* 6. *V. L. c.* 17. Sylvatic. *controv.* 6. citante Morzo *ad Schol. Salernit. p.* 298. *Lotio* medicamentis etiam competit, quæ *lavantur*, si foris re aliqua sunt contaminata. Vveker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 30. Unde *lota medicamenta* vocantur, præsertim metallica, quæ dicuntur πλυθέντα vel πεπλυμένα, Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 1.

Lon

Lotium, οὖρον. Vide *Urina*.

Lotura, πλῦμα. Vide *Plyma*.

Loxia, λοξία, nomen avis, quæ & *Curvirostra* vocatur, cujus descriptionem & usum exhibet Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 47. Sunt etiam, qui aquam, e qua potavit *Loxia*, item stercus, contra epilepsiam hodieque commendant.

Loxos, λοξός, significat *obliquum*, & in specie medium est inter rectum & transversum. Galen. usus est de frictionibus, *l.* 2. *de san. tu. c.* 3. λοξότης, obliquitas, dicitur de septo transverso. Gal. *l.* 2. *de mot. musc. cap.* 8.

Lozonga, idem, quod *Morsulus*, nomen formæ medicamentorum. Vide *Morsulus*. Schroder. *l.* 1. *c.* 3.

Luban, *luben*, idem, quod *Olibanum*. Vide *Thus*. Rul.

* *Lubricantia*, ὀλισθητικά, sunt medicamenta quæ parietes intestinorum lubricos, seu læves faciunt, ut quæ in iis continentur, fæces facile excernantur.

Lubricitas, ὄλισθος, *Lubricans*, ὀλισθαίνων, *Lubricus*, ὀλισθηρός, dicitur de alimentis & medicamentis, ob humiditatem materialem facile transeuntibus, & virtutem laxandi, vel solvendi habentibus, Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 1. Ita ptisana dicitur ὀλισθηροτάτη, i. e. *lubricissima*, Hipp. *t. de C. V. I. A. t.* 29. 30. & de oxymelite, quod *lubricitatem* facit in faucibus, *ibid. f.* 3. *t.* 26. Alias ὄλισθος, ὀλίσθημα, *luxationem* articulorum quoque significat, quando sede sua prolabuntur, & ὀλισθαίνειν, *luxari*, excidere loco suo, apud Hipp. 1. *de artic. t.* 1. 2. *de fract. t.* 39. *&* *f.* 3. *t.* 51. Gal. *in comm. ad hos textus*, & *in Defin. Hipp. in Mochlic. X. t.* 10. Differt ἀπὸ τοῦ διακινήματος, quod hoc significet aliqualem *emotionem* ossis articuli; illud vero luxationem & integram elapsionem. Vide *Diacinema*. Junge Foes. *p.* 451. *Cura Lubrica* Paracelso dicitur ea, quæ competit ulceribus, pustulis, variolis, in quibus prædominatur excrementum lubricum, *l.* 5. *de curat. morb. Gall. c.* 1.

Lucanus, idem, quod *Scarabæus cornutus*, *Scarabelaphus*, Gr. κάραβος, Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *num.* 114. Vide *Carabos*.

Lucerna, λαμπάς, λύχνος, quid proprie significet, ex aliis quoque lexicis notum est. De *lucernis perpetuis* & *inextinguibilibus*, vide præter Mercurialem *in V. Lect. Tom. III. Oper. p.* 219. *seq.* C. Rejes *in C. El. q.* 58. De *lucernis fictilibus* Chioccum *in Mus. Calc. sect.* 6. *p.* 716. Est & nomen piscis *Lucerna*, qui alias *Hirundo* vocatur. Vide *Hirundo*.

Lucidus, διαφανής, idem, quod *pellucidus*, *transparens*. Vide *Diaphanes*. *Lucida urina* Paracelso dicitur ad manum diaphana, verum non procul, vel in distans, *l.* 2. *de urin. judic. c.* 2. *&* *alibi*.

Lucius, λύκος, λύκιος, nomen piscis, quasi *Lupius* dicti, fluviatilis, voracissimi, ita ut pernicies piscium in piscinis & prædator vocetur a Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 5. cujus historiam, usumque in cibis & Medicina atque vires vide apud Aldrov. *l.* 5. *de pisc. cap.* 39. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 82. Jul. Alex. *d. l.* Lind. *Ex. XI.* §. 88. *seqq. multis*. Rolfink. *O.* *&* *M. Med. Sp. l.* 2. *f.* 3. *c.* 63. *&* *l.* 14. *f.* 1. *c.* 12. *Lucillus* diminutivum est *Lucii*.

Lucta, πάλαισμα, πάλη, *certamen*, præsertim inter duos significat, & pertinet ad exercitia corporis fortiora; consistens in premendo potissimum, & renitendo, vel continendo, Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 2. *de san. tu. T. II. p.* 392. *Ars luctatoria*, παλαιστρική, cujus species est καθετική, ad Gymnasticam refertur, *ad Thrasybul. c.* 45. Per translationem quoque *lucta* vocatur motus intestinus portionum activarum & passivarum in fermentatione, quemadmodum describitur a Wvillis *de ferment. c.* 2. Kergero & aliis. *Luctæ* quoque nomine haud raro venit conatus flammæ vitalis, sive caloris nativi adversus caussam vel materiam morbificam, qui conatus potissimum in statu vel vigore morborum, præsertim acutorum, animadvertitur.

Luctuosus, κλαυθμώδης. Vide *Clauthmerizo*. 6. *aph.* 54. Dieter. *n.* 466.

Lucubratio, ἡ πρὸς φῶς διαπόνησις, significat proprie laborem vel antelucanum, vel nocturnum. Unde *lucubrationes* in *diurnas* & *nocturnas* distinguuntur, quarum hæ vitandæ, ceu noxiæ; illæ quoque si nimiæ fuerint, intermittendæ, Rolf. *O.* *&* *M. M. Sp. l.* 2. *f.* 3. *c.* 111. *&* *l.* 14. *f.* 3. *c.* 20. Dieter. *Iatr. p.* 87. *seq.* Alias *lucubrationes* quoque ponuntur pro scriptis Gr. πραγματείαις dictis, Galen. 2. *in l.* 3. *Epid. t.* 4.

Lucumoriana dormitio dicitur Somnus præternaturalis per aliquot dies durans, denominatione desumpta a fabulosa *lucumorianæ* gentis hiematione inter mucum & nives per semestre circiter durante, de quo somno p. n. videantur observationes apud Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *sect.* 11. *c.* 1. *p.* 96. *seqq.*

Ludus, παιγνία, παίγνιον, quid significet, jam jam ante constat. Pertinet in foro Medico ad exercitia corporis, cum animi recreatione conjuncta. Vide *Dogmat. Nostra Med. Gen. P. V. cap.* 5. *d.* 5. *pag.* 637. *seq.* Aliquando *ludere* strictius sumitur pro operam venereis dare, ἀφροδισιάζειν, teste Linden. *Ex. VI.* §. 48. *Lu-*

48. *Ludus Paracelso*, Helmontioque dicitur lapis peculiaris & arcanum contra calculum remedium, ita dictus a forma tali, tesseræ vel cubi, qua semper reperitur erutus. Legatur Paracelf. *de morbis ex Tartaro Tract.* 2. *c.* 1. Helmont. *de Lithiasi c.* 7. *n.* 21. *seqq.* quamvis hic *d. l.* §. 23. hoc nomen etiam tribuerit speciei Calcarii lapidis, ad littora Scheldæ fluvii reperibilis, *Theatr. Chym. Vol. VI. p.* 454. Ruland. & Iohnf. restrinxerunt ad lapidem humanum e vesica excisum, *in Lex.* Bekerus ad omne sedimentum tartareum, quod in urina subsidit & matulæ adhærescit, applicat, ejusque usum & facultates Medicas explicat. *Microcosm. Medic. l.* 1. *c.* 9. *p. m.* 109. *seqq.*

Lues, aliquando accipitur latissime pro omnis generis *morbo*. Gr. πάθος, νόσημα. Interdum restringitur ad *morbos contagiosos* pestilentes, & ita respondet Græco λοιμός. Aliquando vero strictissime dicitur de *Morbo Gallico*, qui *Lues Gallica*, *Venerea* plerumque appellatur. Vide *Gallicus*. Græcis ignotus affectus. Posset autem haud inepte dici νόσημα ἀφροδισιακὸν, vel ἀφροδίσιον. Dieter. *Iatr. p.* 274. *seq.*

Lumbalis, vel *Lumbaris*, *Arteria* & *Vena* dicitur Anatomicis, quæ ad regionem lumborum excurrit, Bartholin. *libell. I. Anat. c.* 8. *p.* 643. & *libell.* 2. *c.* 5. *p.* 656.

Lumbricales Musculi vocantur *Adducentes digitos* in manibus & pedibus, & opponuntur *Interosseis*. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 577. & *c.* 14. *p.* 538.

Lumbricus, σκώληξ, idem, quod *Vermis*. Vide *Helminthes*. *Lumbrici nitri*, intestina fimi, σκώληκες, a lubricitate dicti, vermes sunt in fimo, vel terra reperti. Rul. & Iohnf. vocantur *Lumbrici terrestres*, item ἔντερα τῆς γῆς, *intestina terræ*, quorum usus singularis in morbis nervosarum partium commendatur. Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 108. Fr. Hofmann. *in Clavi ad h. l.* aliosque. Meminit & Hipp. *vermium stercoratiorum*, qui σκώληκες κοπρώδεις vocantur, iisque siccatis utitur ad uterum purulentum, *l. de superfœtat. XIII.* 5. *Lumbrici* quoque in aquis putridis reperiuntur. Ruland. & Iohnf. *in Lex.*

Lumbus, ὀσφὺς, ψόας, proprie dicitur pars totius spinæ infra dorsum quinque vertebris omnium crassissimis, maximisque compacta, inter dorsum & os sacrum mediis; estque ea regio corporis, qua homines cinguntur. Meminit aliquoties Hipp. 3. *aph.* 13. 4. *aph.* 11. 5. *aph.* 69. *Lumbago* ὀσφύος ἄλγημα vocatur. Dieter. *num.* 630. Foef. *Oec. p.* 465. Linden. *Ex. VI.* §. 70. *seqq. Lumbi* libidinis sedes quoque vocantur, teste Keuchen. *not. ad Sammonic. p.* 183. Apri *lumbus* inter delicias esculentas relatus. Mercur. *l.* 2. *V. L. c.* 22. De hoc nomine *lumbus* versus ænigmaticos cum eorum expositione ad plumbum directa vide apud Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 26.

Lumen, φῶς, αὐγὴ, quid sit, ex Physicis constat. Vocatur & quandoque *Lux*. Refertur in specie ad media in Chirurgia necessaria, & dividitur in duas species: *Naturale* & *Artificiale*, Hipp. 1. *de iis*, *p. in medic. t.* 8. Gal. *in comm. ad h. l.* Multa alia apud Paracelsum, & in genere apud Spagyricos leguntur de gemino cognitionis principio, *Lumine Naturæ* & *Gratiæ*, quæ succincte exposuit Schroder. *l.* 1. *c.* 5. Jung. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Quid sit *lumen fatale*, legi poterit apud Libav. T. *II. Oper. pag.* 324. *lumen perlarum* ex Mercurio Philosophico qui fiat? vide *Theatr. Chym. Tom. I. p.* 309. *lumen luminum* vocatur vis tenuissima Sulphuris pura, non urens, estque forma & splendor omnium metallorum, qui illuminat omnia corpora, estque tinctura illustrans & perficiens omne corpus. *Theatr. Chym. Tom. IV. p.* 879. Porro nonnulli Doctores nomen hoc tropico significatu suis scriptis imposuerunt v. g. Theodorus de Craanen *lumen Rationale super Casus Henrici Regis Medicos* edidit, & novissime Henricus Deventer *lumen novum obstetricandi artem exhibens* in publicum emisit.

Luminaris lapis dicitur Marcasita, Pyrites. Vide *Marcasita*.

Luna, σελήνη, proprie significat Astrum respectu visus nostri magnum, inter Planetas infimum, & globo terrestri proximum, de cujus singulari efficacia & regimine in inferiora prolixe disseruit Gal. *l.* 3. *de dieb. critic. c.* 2. *seqq.* quod etiam non negavit Cl. Dn. Sturmius *in Scient. Cosmica P. Spec. Tab.* 3. Imprimis vero cerebrum afficere, fatis confirmat *Epilepsia*, quæ propterea *morbus Lunaris*, & ægri illa correpti *Lunatici*, σεληνιακοὶ, aut σεληνιαζόμενοι vocantur, quod Epileptici ad mutationes *Lunares* acrioribus corripiantur paroxysmis, teste Dieter. *n.* 319. *p.* 454. De *Lunæ* viribus quoque vide Casp. Rejes *Camp. El. q.* 75. Ab hac propria significatione contigit, ut & ipsi dies appellati fuerint *Lunæ*, calculo facto a novilunio, ceu prima luna, sequ. dies *secunda Luna*, & sic deinceps. Ita apud Scrib. *n.* 12. legitur, a *prima Luna ad tricesimam*, i. e. per triginta dies, ad quem locum vide Rhod. *notas p.* 43. Chymicis vero & Spagyricis *Luna* significat *Argentum*. Vide *Argentum*. *Luna compacta* est *argentum* fixum, vel aurum album, Rul. & Iohnson. De *Luna hy-*

dra-

dragoga Angeli Salæ & ejus præparatione facillima vide in Morley *Coll. Chym. c.* 236. Boylei Luna Hydragoga descripta legitur in Iuncken *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 133. & *Lunæ Musicæ p.* 134. Interdum quoque *Luna* mystice vocatur *Margasita argentea*, & essentia Bismuthi, Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 14. *Mercurius* quoque *Philosophorum Luna* dicitur, vel *Liquor Lunariæ*, *cap.* 27. *& l.* 5. *cap.* 12. *alibique*.

Lunatria Hermeticis dicitur *Febris Hecticæ* species, quæ inter Lunæ periodum est curabilis. Dolæus *Encyclopæd. Med. l.* 4. *c.* 4. §. 5.

Lunaria, nomen est æquivocum, 1. significat plantam, cujus descriptio apud rei herbariæ scriptores videatur. 2. Chymice notat aquam mercurialem, acetum philosophorum, mercurium mineralem, aquam corrosivam, sputum Lunæ, uti legitur in Anonymi tractatu vernaculo de Boriza. *Boriza* enim Rabbi sola impositum idem est, quod *Lunaria*.

Lunificus dicitur Spagyricis *Mercurius*, cum ad lapidem *argentificum* adhibetur. Libav. *Apoc. Herm. P. poster. T. II. Oper. p.* 346. 347.

Luo, λύω, i. e. *lavo*. Vide *Lotio*.

Lupia vocatur tumor durus, glandulosus, qui alias *Glandula* Avicennæ, item *Nodus* vocatur, *Ganglio* valde similis, haud dubie eandem causam cum scirrho obtinens; de quo affectu vid. Forest. *Chirurg. l.* 3. *Obs.* 8. *Schol.* Jungatur M. A. Severin. *l. de abscess. anom. c.* 14. Specialiter de *lupia palpebrarum*, *l.* 11. *Pract. Obs.* 41. *Schol. in fin.* Jung. Walther. *Sylv. med. p.* 938. *Lupia* dicitur tumor in palpebrarum parte interna, & habetur pro specie Nodi, & videtur nihil aliud esse, quam Grando, sive Chalazion. Apud Guidonem vero Lupia dicitur tumor mollis & rotundus in juncturis & locis siccis, notante Ingrassia *com. ad Avic. de Tum. p. n. p.* 367.

Lupinus, θέρμος, præter Botanicam significationem, etiam Medicis significat speciem ponderis, quamvis inter Autores non conveniat; Sennert. per drachmam dimidiam exposuit. Vid. *Instit. l.* 5. *part.* 3. *sect.* 1. *c.* 3. qui summa industria & scito ordine ponderum nomina explicavit.

Lupus, λύκος, est vocabulum valde æquivocum. (1) significat animal digitatum quadrupes, ferum, rapax, ovium hostis aliarumque pecudum, cujus historiam, & usum Medicum, ut & diversas species *luporum*, vide ap. Aldrov. *l.* 1. *de quadr. dig. vivip. cap.* 6. *seqq.* Junge Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 25. (2) *Lupus* nomen est piscis marini, qui & Gr. λάβραξ, a voracitate, dicitur, cujus descriptionem, cum usu in cibis & Medicina, tradit Idem *l.* 4. *de pisc.* 2. (3) *Lupus* est phalangii vel aranei species, quæ muscas perdit, eisque pascitur, corpus habens latum & volubile, partes circa collum incisas, & tres oris eminentias, ex Aetio, Aldrov. *de insectis*, *l.* 5. *c.* 12. Forest. *l.* 30. *Obs.* 12. *in Schol.* (4) Denique *Lupus* significat ulcus malignum cancrosum, partes inferiores, præsertim crura infestans, celerrime proximas carnes depascens, & exedens, instar *lupi* famelici; estque e genere *phagædenarum*. Forest. *Chirurg. Obs. l.* 3. *O.* 7. *in Schol.* Dieter. *Iatr. p.* 387. (5) Tropice *Lupus* etiam vocatur *Antimonium*, quia in purificatione Auri cum Antimonio facta hoc per sulphur suum rodens absorbet & imbibit omnia heterogenea, tam metallica, quam non metallica, uti hoc norunt ipsi etiam Aurifabri.

Lurco, λίχνος, idem, quod *Gulosus*, capacis gulæ homo, qui cum aviditate devorat, edit sine fame, bibit sine siti, super crudo cibo crudum inædificat, & ita sanitatem destruit. Dieter. *p.* 1006. Lind. *Ex. XI.* §. 128. Hinc & Clemens Alexandr. scribit, *Lurcones* nihil aliud esse, quam buccam & maxillam, teste P. M. de Calderia *Tom. II. Oper. p.* 149. *B.*

Luridus, ὠχρός, & *Luror*, τὸ ὠχρόν, colorem mixtum ex pallido & luteo significat, vel ex candido & flavo, cujus descriptionem vide apud Gal. 2. *de R. V. I. A. t.* 22. Junge Foes. *Oeconom. pag.* 664. *Luror buxeus* dicitur Apulejo apud Lind. *Ex. IX.* §. 18.

Lus dicitur Officulum quoddam ossi sacro inferius subnexum, de quo Rabbini fabulantur, illud nulla vi, nulloque modo corrumpi, aut perdi posse, sed esse & manere principium resurrectionis & futuræ resuscitationis fundamentum. Legatur D. Dassov. Prof. Wittebergr. *tr. de Resurrect. mortuor. cap.* 3. *p.* 26. *seqq.*

Luscinia, ἀηδὼν, item *Philomela*, nomen aviculæ canoræ nobilissimæ, cujus historiam, usumque in cibis, Medicina, & deliciis, prolixe descripsit Aldrov. *l.* 18. *Ornithol. c.* 2.

Lusciosus, μύωψ, *Lusciositas*, μυωπία, dicitur de vitio oculorum, quando quis non nisi oculis propius admota videt, eademque prope oculos contingit & limis semiclusisque aspicit, etiamsi parva sint; remota vero, quamvis magna videre non potest. Estque vitium ab imbecillitate congenita spirituum visivorum eamque ob causam incurabile. Differt a *Nyctalope*, νυκτάλωψ Græce, quippe qui non natura, sed ex morbo talis evasit. Castell. Gorr.

Lustramentum, nihil aliud quam purgans, nota-

notante D. P. Ammann. *in Irenic. p.* 186. *ad l.* 3. §. 3. *Cornel. de sicar. & venefic.*

Lustum dicitur pinguedo, *Cremor*, vel *Flos Lactis*. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Lutatio est *oblinitio luto* facta in operationibus Pharmaceuticis & Chymicis necessaria. Vide *lutum*. Fr. Hofm. *in Clav. ac Schr. l.* 1. *c.* 14. *lutatio* etiam vocatur Nidificatio hirundinum. *Lutamentum* etiam inter remedia Topica ad varios morbos refertur ab Andr. Baccio *de Thermis & l.* 2. *cap.* 2. *c.* 16. *p.* 115. uti & *Illutamentum* vocat. Differt a saburratione vel arenatione, de qua vide *Illutatio* & *Arenatio*.

Lutea, nomen aviculæ, quæ & *Cirlus* vocatur, cujus descriptionem cum usu vid. in Aldrov. *l.* 18. *Ornith. c.* 21.

Luteus, ξανθὸς, idem, quod *Flavus*, colorem significat rufum dilutiorem, qualis est vitello ovi, propterea ovi *luteum* dicto. Vid. Rhod. *ad Scribon. n.* 215. Vide *Flavus*.

Lutigradus, item *luticalcus*, πηλοπάτης, aut πηλοβάτης, epitheton calceorum, vel soccorum, quibus commode per lutum transire licet. Hipp. 4. *de artic. t.* 13. Gal. *in comm.*

Lutra, ἐνυδρὶς, vel ἔνυδρις, animal dicitur quadrupes, *Castori* simile, quod nunc in terra, nunc in aquis degit. Arist. *l.* 8. *H. A. c.* 5. cujus descriptionem usumque in cibo & Medicina tradit Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 13.

Lutron, λυτρὸν. Vide *Balneum*. Latine *Lavacrum*. Junge Diet. *n.* 508. Est etiam nomen medicamenti ophthalmici, quod ad Hermiam autorem refertur, apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Lutum, πηλὸς, alias idem, quod *cœnum*, significat. Apud Fallopium legitur in Masculino, *Lutus*, *l. de Therm. & aq. metall. c.* 16. Ita J. Cæf. Claudin. *in Appendice ad tract. de ingressu ad infirmos Sect.* 1. *p. m.* 393. *seqq. Luta medicata* describit per lutum, qui in fundo aquarum ferinarum s. metallicarum subsidet, ubi etiam eorum facultates & usum tradidit. Ita & Andr. Baccius *de Thermis* horum *lutorum* in thermis meminit, quæ loca videantur in illius Indice. Porro in Medicina sumitur pro certa materia & massa, ad oblinendum & obturandum vasa figulina, vitrea & alia; & conficitur vel ex farina & aqua, vel ex calce viva & albumine ovorum, vel ex scobe martis, farina laterum cum oleo lini &c. Fr. Hofm. antea *cit. loco*. Jungatur Rolfinк. *Chymiæ l.* 2. *c.* 21. videatur & Iunken *Lex. Chym. Pharm. P. I. p.* 135. *seq.* Ex his *lutis* quædam vocantur *lutum philosophorum sapientiæ*. Th. Chym. *Vol. IV. p.* 1003. Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 30. Per translationem etiam dicitur de quibusdam terris v. g. *lutum sigillatum* est *Terra sigillata*, *lutum Armenicum* est *bolus*, &c. Rul. & Iohnf. Ita quoque de excrementitiis crassioribus humorum, v. g. *lutum Tartari* vocatur mucilago Tartarea, in urina notanda, Paracelf. *in Fragm. Medic. ad Tom. III. referendis*. Hinc *lutosa urina*, *lutosus Tartarus*. *Ibid.* De *luto Hermali* & ejus usu vide Fallop. *d. l.*

Lux, φῶς, vel idem, quod *lumen*, vel hujus Efficiens. Nam indifferenter sumitur. *Lux*, si non omnis, certe potissima in Sole est, ceu *luminari* magno, quod præest diei, Lind. *Ex. XI.* §. 117. Lux inter creaturas prima bona dicta, corporalis quidem sed spiritualibus proxima, *Exerc. XVI.* §. 130. Differentia inter *lucem* & *luminare* legatur *in Th. Chym. Vol. I. p.* 350. quod *Lux* prius creata, deinde *luminaria*.

Luxatio, ἔκπτωμα, ἐξάρθρημα, ὀλίσθημα, ὀλίσθησις, dicitur ossium articulatorum e propria sede emotio, excidentia absque fractura. Gal. *l. de fract.* 1. Vide *Ecptoma*, *Exarthroma*. Est morbus in situ, a caussa plerumque externa violenter agente proveniens. Videantur & scripta Chirurgica.

Luxuria, *luxus*, substant. *Luxuries*, ἀσέλγεια, ἀκολασία, denotat omnem *intemperantiam* in cibo, potu, re geniali, ut & in aliis rebus non naturalibus; nec opus habet ulteriori declaratione. Alias etiam de excrescentia carnis dicitur, quod sit caro *luxurians*; & Blasius Gingivarum *luxuriem* vocavit earum intumescentiam, *Med. Univ. p.* 301.

Luxus, adject. pro *luxatus*, ponitur apud Scrib. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Luz, nomen ossis, de quo tamen non certo constat, an de vertebra aliqua dorsi dicatur? an vero de officulo aliquo pedis? *Eph. N. C. An. II. Obs.* 53. *in Schol.*

Lycanthropia, λυκανθρωπία, item λυκάων κυνανθρωπία. Arabice *Catrab*, *Cutubut*, Latine *Lupina*, vel *Canina insania* dicitur, juxta plerosque Medicos species quædam *Melancholiæ*, qua ægri noctu domo egressi, urbem circumeunt, quadrupedum more incedentes, lupos imitantur ululantes, donec dies illucescat, defunctorum monumenta quæritant, adaperiunt, cadaverum frusta arripientes, secumque collo gestantes, fugiuntque die vivos homines, nocte insequentes mortuos. Sunt autem eorum notæ: facies pallida, oculi sicci & cavi, visus hebes, lingua siccissima, saliva in ore nulla, sitis immodica, tibiæ perpetuo exulceratæ,

ratæ, propter frequentes casus. Nonnulli etiam ut canes mordent, ex quo arbitror, morbum ipsum κυνανθρωπίαν vocatum fuisse veteribus. Hæc Castellus & Gorræus ex Aetio & Ægineta *l. 3. c. 16.* Jung. Diet. *p.* 756. Caussa igitur hujus affectus ex descriptione *Melancholiæ* petenda erit, de qua infra suo loco. Quamvis vero dari hujusmodi *Melancholicæ insaniæ Lupinæ* speciem, quam Gal. *l. 3. de fac. parab. n.* 233. λυκοκεφαλίαν, dolorem capitis lupinum appellasse videtur, nolimus inficiari; est tamen sine dubio rarissima. Frequentius vero sumitur vocabulum hoc de imaginaria diabolica hominum in *lupos* conversione, qua non solum ipsi hoc malo affecti se lupinam formam habere existimant, sed & aliis tales videntur, quod Dæmonum ope accidit, objectu mentitarum formarum sensus ludificantium. Sennert. *lib. 2. Inst. Med. part. 3. sect. 1. c. 7. & Med. Pr. l. 1. part. 2. c.* 16. Verum cum ejus caussa sit extra pomœria Medicinæ, pluribus hic non opus est verbis. Realis in lupum conversio merito negatur.

Lycaon, λυκάων, idem, quod λυκανθρωπία, Gorr. Ægin. *d. l.*

Lychnion, λύχνιον, nomen est medicamenti ad inunctionem oculorum, apud Gal. *l. 4. de C. M. S. L. c.*7.

Lychnomachæra, λυχνομάχαιρα, instrumentum dicitur, quod manubrio suo lychnum gerere potest, acie vero usum cultri præbere. Casp. Hofmann. *comm. in Galen. LL. de V. P. n.* 248. *seq.*

Lycium, λύκιον, dicitur succus concretus, extractus ex arbore quadam ejusdem nominis. Ericæ vel Tamarisci similis; cujus modum extrahendi describit Dioscor. *l. 1. c.* 132. Vid. Exer. *Ant. Sp. l. 1. s.* 16. Meminit hujus aliquoties Gal. *l. 7. de S. Fac §. 6. tit. l. 2. de Antidot. c.* 15. ubi duplex constituit: *Pataricum* & *Indicum*. quod melius, *lib. 3. C. M. S. L. c.* 1. ubi *Lycii spumæ* legitur.

Lycoides, λυκοειδής, *lupo similis*, dicitur affectus quidam, qui iis evenit, qui semen diutius præter naturam retinuerunt, quod veneni naturam induens in venis & arteriis, dum nequivit ejici, anginosam generat affectionem in faucibus, & quandam quasi suffocationem. Unde & *lupus*, item *Strangulator*, vocatur. Castell. ex libro quodam spurio inter Galenicos relato *de spermate*.

Lycos, λύκος. Vide *lupus*.

Lydius lapis, λυδίος λίθος, *Coticula*, *Lapis Heracleus*, χρυσίτης βάσανος, dicitur lapis, qui repertur in flumine Tmolo, & alibi, cui aurum & argentum attritum colore examinatur.

Hinc *judex auri* dicitur. Chiocc. *Mus. Calceolar. sect. 3. p.* 353. *seqq.*

Lygismos, λυγισμός, dicitur *artuum contortio*, luxatio, confractio, a verbo λυγίζω, quod idem est, ac στρέφω, κάμπτω, *torqueo*, flecto. Legitur apud Diosc. *l. 4. c.* 107.

Lygmos, *lynx*; λυγμός, λύγξ, Latine *Singultus*. Communiter statuitur, esse motum convulsivum ventriculi, quo conatur aliquid tunicis impactum quantitate, vel qualitate molestum expellere, Gal. *c. 5. aph. 4. c. 6. aph. 39. c. 7. aph. 3. & c. 4. de R. V. I. A. t.* 69. Quamvis vero nullum sit dubium, *Singultum* esse motum convulsivum, merito tamen circa subjectum adhuc dubitari potest. Ita Fr. de le Boe Sylvius διαῤῥήδην negavit, ventriculi affectum esse, quin potius Diaphragmatis *l. 1. Pr. Med. cap. 23. §. 9. seqq.* quæ sententia & nobis verior videtur. Dolæus pro subjecto conjunxit ventriculum sive stomachum secundum fibrillas suas & nervos, & tunicam cum diaphragmate communem. *Encyclopæd. l. 3. c. 2. §. 2 p.* 392. Quare talis descriptio institui poterit: *Singultus* est motus convulsivus interpolatus diaphragmatis, in consensum trahens ventriculum, & vicinas partes, proveniens ab humoribus, vel vaporibus, vel copia, vel qualitate acri peccantibus, & ad membranaceum diaphragmatis centrum, vel medium penetrantibus, ipsumque pungendo, vel rodendo, vel aggravando ad convulsivum illum motum irritantibus. Meminit aliquoties Hipp. hujus affectus in aphorismis, *6. aph. 13. 3. 7. aph.* 3. 10. 17. Junge Dieter. *n.* 509. Placet nobis alias ingenua confessio Th. Sydenham *in Observ. de morb. acut. sect. 1. c. 4. pag.* 70. scribentis: Ingenue fateor, me mihimetipsi de *Singultus* caussa disquirenti satisfacere non posse. *Singultuosi* dicuntur, qui diu & frequenter singultiunt, Gr. λυγγώδεες, Hipp. *Coac. t.* 45. & *febres singultuosæ*, πυρετοὶ λυγγώδεες, οἱ λυγγώδεες, quas frequens comitatur *singultus*, *4. de R. V. I. A. t. 69. 2. de fract. t. 23. Mochlic. XVII.* 7. Jung. Foes. *p.* 390. Observatio *singultus* periodici admiranda extat *in Act. Hafn. Vol. I. Obs.* 73.

Lyma, λῦμα, significat *purgamentum*, sordes, quæ vel abluendo deponuntur, vel etiam e ventre rejiciuntur. Occurrit apud Hipp. *l. de Gland. VIII.* 4. Er tian. *Onom. p. 72. C.*

Lyme, λύμη, significat *noxam*, exitium. Quo vocabulo crebro usus Hipp. *1. de fract. t. 13. s. 2. t.* 22. Hinc verbum λυμαίνομαι, *noxam infero*, offendo, quod legitur *1. de artic. t. 62. s. 3. t. 103. l. de Epileps. XIII.* 13. Foes. *Oec. p.* 392.

Lympha, proprie notat *aquam fluentem*, sive fluentum, Græc. νᾶμα. Hodieque vero vocabulum hoc in Medicum translatum usum frequentissimum; quamvis qualem humorem proprie significet, non adeo planum sit & explicitum. Hoc tamen elici poterit ex recentiorum scriptis, quod *Lympha* sit liquor aqueus quidam, vel una cum sanguine fluens, & ita idem, quod ὀῤῥὸς, serum sanguinis; vel una cum spiritibus animalibus in nervis moveatur; & ita liquoris nervosi nomine venire posset; vel peculiaris quidam liquor in Glandulis conglobatis, sive elaboratus, sive segregatus, & per peculiaria quoque vasa *Lymphatica*, vel *Lymphæ ductus*, dicta fluens, quamvis & hæc ex Sylvii sententia partim ex sanguinis parte tenuiore, partim ex spiritibus animalibus fiat. Paucis: quia humores illi utiles, & ad vitam, nutritionem, sensum & motum sunt νῦ-λαφιτμένοι, etiam vocab. *Lymphæ* diversimode sumi poterit. Videatur Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 14. *libell.* 1. *c.* 35. *in appendic.* 3. Charlton. *Oecon. Anim. Ex. IX. Sylv. Med. Pr. l.* 1. *c.* 49. *seqq.* Hemsterhus. *Mess. aurea*, & plures alii. Et ex novissimis D. D. Bohn. *Circul. Anat. Physiol. Prog. XIII.* D. Vvedel. *Physiolog. c. II.* & alibi, quæ loca videantur in Indice D. D. Hofmann. *in Not. ad Microcosm. Horne p.* 114. *seq.* D. Chr. Gunther. Schelhammer. *Dissert. Epistol. de Lymphæ ortu &c.* & plures alii. Ex constitutione præternaturali, sive ratione quantitatis, qualitatis, motus & loci, varii oriuntur morbi, haud inepte *Lymphatici* dicendi. Unde jamdudum Serenus Sammonicus *Hydropem* vocavit *Lymphaticum Errorem*, specialiter *Anasarcam cap.* 28. Vide Keuchen. *in not. ad h. l. p.* 193.

Lymphæ ductus, *Lymphaticus*. Vide *Lympha*.

Lynceus, λυγκεὺς, Collyrii nomen, callos & cicatricem oculorum exterentis, visumque exacuentis. Descriptio ejus habetur apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. ex quo Galeni descriptio emendari debet. *Lyncei* quoque dicuntur homines admiranda visus acie prædìti, quales Islandia esse, qui genios hominum & umbras etiam aliquot horis ante adventum distincte conspiciunt, qui ex Borrichio refert Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *f.* 22. *cap.* 44. *p.* 250. *seq.* Fides sit penes Autores.

Lingurion, λιγκύριον, item *Lyncurius*. Nonnulli plane idem significari volunt quod succinum ἤλεκτρον. Multi tamen ex Arabibus videntur a succino distinxisse. Quam sententiam & Rulandus defendit, negans esse electrum, sed potius esse *lapidem Lyncis*, qui fit ex urina lupi cervarii, sive *Lyncis*, in sylvis & montibus coagulata; & quidem e masculorum urina fulvum & igneum, e fœminarum candidum & languidiorem. Egeritur autem terra, quia bestia hæc operit suam urinam, quod eam invideat usui hominum, aut pudoris innati caussa; sicuti videmus, alia animalia facere lupos, canes, catosque, ex qua generatur calore *Lyncurius*, teste Plin. *lib.* 37. *c.* 2. & 3. *l.* 8. *c.* 38. Et hoc voluit Rul. confirmare aliquo phænomeno, quod observaverit, in exitu vesicæ sylvestris porci, apri scil. nonnunquam etiam porci domestici castrati, reperiri lapidem coagulatum ex urina calore animalis, flavum & suppallidum, nonnunquam magnitudine fabæ, qui præsentissimum est remedium contra calculum vesicæ, quod per experientiam edoctus. Cur ergo urinæ *lyncis*, imo aliorum animalium, non coagulentur calore nativo & terræ? Verum Schroder. & Hofmann. hoc, ceu fabulosum, rejiciunt. Vide *Belenites*.

Lyngodes, λυγγώδης, *Singultuosus*. Vide *Lygmos*.

Lynx, λύγξ, genit. λυγγὸς, significat, *Singultum*. Quod si vero in genit. λυγκὸς habuerit, denotat *Lupum cervarium*, animal quadrupes, ferum, maculis in pelle eleganter pictum, visu acutissimo præditum, cujus descriptionem & usum exhibet Aldrov. *lib.* 1. *de quadr. digit. vivipar. c.* 3. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *num.* 26.

Lyo, λύω, *solvo*. Vide *Lysis*.

Lype, λύπη, proprie significat *tristitiam*, vel *mœrorem*, *mœstitiam*, & ita ægritudinem animi, sive animi pathema & affectum, quando fit quasi contractio animæ adversans rationi, Linden. *Ex. XIII.* §. 110. *seqq.* Pertinet inter res non naturales, & caussas morborum procatarcticas, quatenus refrigerat, h. e. calorem vitalem debilitat. Opponitur vero λύπη, *tristitia voluptati*, sive τῇ ἡδονῇ, & est languor quidam animæ ingratus, ex opinione mali præsentis exortus, & quo ipsa commovetur ad se quasi contrahendum, ut illud effugiat. Hinc spiritus intro revocantur, & sanguis non satis agitatus lento motu cor pertransit. Plures *Tristitiæ* effectus & characteres vide apud Charlton. *Ex. VIII. Pathol.* §. 30. Vvillis *An. Brut. P.* 1. *c.* 8. Jung. Rolfink. *O. ac M. M. Sp. l.* 2. *f.* 3. *c.* 105. & *de remediis*, *l.* 14. *f.* 3. *c.* 11. Aliquando tamen etiam late sumitur vocab. λύπη pro *Dolore* etiam corporis, & molestia, quæ alias stricte πόνος dici solet. Linden. *d. l.* §. 112.

Ly-

Lypiria, vel *Lipyria*, vitiose passim occurrit in scriptoribus Medicis pro Lipirias. Vide *Leipyrias*.

Lypros, λυπρὸς, dicitur de terra arida, gracili, sicca, & solo sterili. Gal. *in Exeg. dict. Hipp.* Sic & apud Theophrast. arbores & δένδρα dicuntur λυπρὰ, i. e. *tristes*, steriles, quasi λυπηρά. Foes. *p.* 392.

Lyra, λύρα, significat instrumentum musicum olim honestum, & in conviviis receptissimum, uti patet ex Gal. *l.* 1. *meth. med. cap.* 1. ita hodieque vilissimum & abjectissimum. Deinde est nomen *piscis marini*, rubri, capite magno osseo, cujus duæ habentur species, quarum historiam cum usu lege in Aldrov. *l.* 2. *de pisc. c.* 7. Dicitur & *Gallus marinus*.

Lysia, λύσια, idem forte quod λύσις, solutio, sed speciatim Galen. *in exeg.* tribuit solutioni, qua artus a se invicem soluti sunt.

Lysigyia, λυσιγυίαι, *membrorum dissolutio* dicitur Hippoc. *l. de Loc. in hom. XXVIII.* 11.

Lysiponion, λυσιπόνιον, est nomen medicamenti Acopi cujusdam, cujus descriptio apud Ægin. *l.* 7. *c.* 19.

Lysis, λύσις, dicitur *solutio*, a verbo λύω, *solvo*, resolvo. Diversis gaudet significationibus, pro varietate subjectorum, de quibus dicitur, v. gr. de omni morborum remotione, Hippoc. 6. *aph.* 21. 7. *aph.* 29. sive a natura contingat, sive ab arte. Lind. *Ex. VII.* §. 60. Diet. *num.* 510. Vel opponitur Crisi, & ita est *Lenta morbi cessatio*, Gal. *l.* 1. *de Cris. c.* 1. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 3. *f.* 2. *c.* 4. 6. Dogm. nostr. Gen. *P.* 3. *c.* 6. *d.* 12. *p.* 442. *seq.* Vel significat *evacuationem alvi* præsertim apud Latinos, ubi alvi solutio frequentissime occurrit. Vel dicitur de *frictione*, quatenus rarefacit, laxat, & solvit membranaceas partes, Hipp. 3. *de iis, q. in med. t.* 25. Gal. *l.* 2. *de san. tu. cap.* 3. Vel de Vinculorum solutione, Hippocr. *s.* 1. *de fract. t.* 44. Vel de *fluxu mensium*, *l. de octimestr. partu V.* 13. 15. Præternaturaliter sumitur de *nervosarum partium dissolutione*, ceu caussa luxationis, Hippocr. *in Mochlic. XXIV.* 20. quamvis in Linden. ἄλεις legatur. Exponit quoque Gal. *in Exeg. voc. Hippoc.* λύσιας, per intervalla, quibus articuli invicem disjunguntur & dissolvuntur. Vide Foes. *pag.* 391. Vide *Solutio*.

Lysisomateo, λυσισωματέω, significat *exoluto esse corpore & languido*, Hippocr. *lib.* 5. *Epid. XXXI.* 1. *l.* 7. *XLIV.* 1.

Lysiteles, λυσιτελὴς, dicitur de remedio, quod perfecte tollit morbum. Linden. *Ex. XIII.* §. 541.

Lyssa, λύσσα, λύττα, proprie dicitur *Rabies canum*, sive furor ille, in quem diebus canicularibus maxime feruntur canes omnium animalium ferme soli, Galen. *l.* 6. *de L. A. c.* 4. Verum lupos etiam eodem furore corripi experientia ante aliquot annos hic loci in diversis exemplis nos docuit. Transfertur tamen ad hominum delirium furiosum, quando ex rabidi canis, vel lupi morsu mente alienantur, & graviter delirant, cum subsequente hydrophobia. Quale vero hoc miasma sit venenatum, non certo determinare licet. Videtur tamen consistere in aciditate lenta salina vitiosa, & valde heterogenea. Vide *Hydrophobia*. De morsu canis rabidi ejusque curatione scripsit quondam Opusculum *Floridum* dictum Ascanius Mancinellus Aglonensis, verum acu rem, quod dicitur, haud tetigisse nobis videtur. Nonnulli existimant, *vermiculum* quoque sub canum lingua genitum vocari λύσσαν, λύτταν, ceu caussam *rabiei*. Verum Casp. Rejes hunc vermem dari, negat. Vide Aldrov. *de Insect. l.* 6. *cap.* 3. Casp. Rejes *C. El. q.* 62. *n.* 1.

Lyssodectos, λυσσόδηκτος, a *cane rabido morsus* dicitur, idem, qui ὑδροφόβος, Galen. *lib.* 1. *de C. M. P. G. cap.* 16. Jul. Alex. *not. ad h. l.*

Lyterios, λυτήριος, epitheton signorum, quæ magni & vehementis morbi solutionem solent præcedere, eamque significant. Galen. *l.* 1. *de dieb. crit. c.* 1.

Lythron, λύθρον, dicitur *pulvis sudore & sanguine permixtus*, sive *sanguis pulverulentus*. In specie Hippocr. usus de uterini sanguinis inquinamentis, vel purgamentis, *in Epist. ad Damagetum num.* 285.

Lyzo, λύζω, id est, *singultio* vel corpus agito & jactito, *anxius sum*. Hippoc. *l.* 3. *de morb. X.* 8. *XV.* 11. Foes. *p.* 390.

M.

M μ. m. litera est characteristica in præscribendis formulis remediorum, notans *Manipulum*. Vide *Manipulus*.

Macedonicus, μακεδονικὸς, est epitheton medicamenti, in specie emplastri, cujus descriptio habetur apud Aetium, ut & Ægin. *l.* 7. *c.* 17. Jul. Alex. *Not. ad Gal. lib.* 5. *meth. c.* 15. Plane simile est *Tetrapharmaco* dicto, quod solo thure saltem superat, Gal. *lib.* 13. *meth. med. c.* 5. Meminit & *l.* 2. *ad Glauc. c.* 2.

Macer, μάκερ, substantiv. denotat omnium consensu aromaticum corticem, quemadmodum

dum Dioscor. *l.* 1. *c.* 110. Galen. *l.* 7. *de S. F.* §. *Macer* descripserunt. Num vero idem sit, quod *Macis*, circa hoc non conveniunt Autores. Plerique tamen duo diversa esse existimant, ita ut *Macer* significet corticem crassiorem alicujus arboris Indicæ, ejusdem nominis, juxta Plin. *lib.* 12. *H. N. c.* 8. *Macis* vero sit amiculum nucis moschatæ hodieque usitatissimum & notissimum. Ita sentiunt Matthiolus *in Diosc.* Clusius, a Costa, Schroder. & alii, verum Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 22. *& not. ad Gal. l. de S. F.* negat, diversa esse *Macerem* & *Macim*, cujus rationes & argumenta nec nobis videntur plane de nihilo esse. Verum cum hæc ad Botanica pertineant, litem non faciemus nostram.

Macer, adjectiv. idem, quod *Macilentus*, *Gracilis*, ἰσχνός. Vide *Ischnos*, *Gracilis*.

Maceratio, τῆξις, idem, quod *Liquefactio* solidorum mediante aqua facta. Vide *Liquatio* Rhod. *in Lexic. Scribon. Maceratio vegetabilium* quam diversa tempora exigat, succincte proposuit Jacob. le Mort *in sua Chymia Medico-Physica*, & ex eo Morlæus *in Coll. Chym. Leid. cap.* 494.

Macha, id est *vermiculus volans*. Rul. & Johns. *in Lexic.* Paracelsus vocat *Scarabæum*. *Schol in lib.* 2. *Paragraph. cap. de vermibus*.

Macherion, *Machæris*, μαχαίριον, μάχαιρις, *Gladiolus*, instrumentum Chirurgicum, vide *Gladius*. *Machæria* quoque vocantur ossicula, vel nuclei Persicorum, Galen. *lib.* 5. *de C. M. S. L. cap.* 9.

Machal, id est, *fixum*. Rul. & Iohns.

Machaon, Μαχάων, nomen proprium Medici Gentilium, qui habitus est filius Æsculapii, & frater Podalirii. Ab eodem sine dubio appellationem accepit collyrium illud, quod vocatur *Asclepias Machaonis*, cujus descriptio habetur apud Scribon. Larg. *num.* 26. Jung. Rhod. *in not. ad h. l.* Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 7. Aliquando tamen & appellative sumitur *Machaon* pro Medico perfecto, unde *Ars Machaonia* pro *Medica* sæpissime ponitur.

Machina, μηχανὴ, μηχάνημα, significat in Medicina generaliter omnia instrumenta chirurgica grandiora, præsertim ad repositionem luxatorum ossium & articulorum necessaria. Unde Oribasius integrum tractatum scripsit de *Machinamentis*. Ita *Machina* Vitruvii *tractoria* describitur a Sculteto *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIII. fig. I.* Specialiter vero de *scamno Hippocratico* intelligitur. Galen. *lib.* 4. *de artic. t.* 49. *seqq.* Vide *Bathron*. Rulandus variarum meminit *machinarum* in metallifodinis usitatarum, quæ non sunt hujus loci; quemadmodum nec *Machinæ Tragicæ*, quæ Græci θαύματα, *miracula* dicuntur, de quibus C. Hofmann. *in l.* 6. *V. L. c.* 25. 26. *& c. in Gal. LL. de V. P. n.* 978. Alias hodieque vocabulum *Machina* sæpissime legitur in recentiorum Physiologorum & Medicorum scriptis, dum corpus humanum (ne de brutis quid dicam) nihil aliud creditur esse, quam *machina* αὐτόματον instar horologii motus suos diversos perficiens. Quæ sententia, si dextra accesserit explicatio, applausum omnino meretur, quamvis sint, quibus hæc machinæ tropica appellatio non arrideat. Vide *Mechanicus*.

Machis dicuntur Paracelso omnes Scarabæi & Insecta, quæ non ex stercoribus generantur. *Paragraphor. l.* 2. §. 5.

Macies, ἰσχνότης, *Macilentus*, ἰσχνὸς, idem, quod *Gracilitas*, sive corporis p. n. extenuatio. Vide *Gracilis*, *Ischnos*.

Macrauchen, μακραύχην, vocatur *longo collo præditus*. Non vero confundi debet cum τῷ κρατεραύχενι, robustum validumve collum habente, Galen. 1. *in* 6. *Epid. t.* 3.

Macrocephalos, μακροκέφαλος, Latine *Capito*, qui magnum habet caput. Estque affectio Endemia quibusdam populis Asiæ, *Macrocephali* dictis apud Hippocr. *l. de A. L. & Aq. XXXV.* 3.

Macrocosmos, μακρόκοσμος, id est, *mundus major*, *mundus universus*, quem Physici exponunt. Vide *Mundus*. In hujus comparatione cum homine, qui *Microcosmus* vocatur, effingenda, exornanda & amplificanda valde solliciti sunt Medici nonnulli Paracelsici & Helmontiani. Enimvero multa in illa doctrina occurrunt superflua, inutilia, frivola, inepta & cachinno digna. *Macrocosmica*, in genere dicuntur, quæ extra hominem sunt in mundo magno, suntque vel simplicia, vel mista, hæcque vel imperfecte, vel perfecte talia. Libav. *in Art. Medica Hippocr. & Hermetice Typo*. T. *III. Oper. p.* 149. *seqq.* Schroderus restringit ad *Mineralia*; unde & doctrina Mineralium vocavit *Macrocosmologiam*, *l.* 3. *sect.* 1. *c.* 1. Jung. Fr. Hofmann. *in clav. ad h. l. Macrocosmi Spiritus*, sive Sal volatile quid dicatur, videatur apud Jacob le Mort & in Morley *Collect. Chym. Leid. cap.* 242.

Macrophysocephalus, μακροφυσοκέφαλος, dicitur, qui capite crassiore, quam par est, & flatuoso ex tali morbi genere præditus est, apud Ambr. Paræum *l.* 23. *Chirurg. c.* 26. quamvis vitiose *Macrophisocephalus* ibi extet.

Macropnus, μακρόπνους, dicitur *longe*, vel pro-

prolixe *spirans* & per longa intervalla. Hippocrat. *l.* 2. *Epid. f. III.* 69. *& l.* 6. *Epid. f.* 2. *t.* 10. Affectus ille vocatur μακρόπνοια, *longa respiratio*. Galen. *l.* 3. *de diffic. respir. c.* 10. Juoge Foes. *Oec. p.* 394.

Macros, μακρὸς, *Longus*, μακρότης, *Longitudo*. Vide supra lit. L.

Macroscelas, μακροσκελὴς, i. e. *crura longa habens*, cui opponitur βραχυσκελὴς, *cruribus brevibus praeditus*. Meminit ex Aristot. *lib.* 4. *de part. an. cap.* 12. C. Hofm. *com. in LL. de V. P. num.* 519.

Macula, ἐξάνθημα, σπίλος, κηλὶς, in Medicina significat efflorescentiam cutaneam, sive colorem cuticulae mutatum per varia interstitia. Vide *Exanthema*. Hujusmodi *maculae*, vel sunt *pestilentes*, vide *Pestilentia*: Vel *hepaticae*, quae sanguinis ichorescentiam cum aliqua coagulatione praesupponunt: vel *volaticae*, infantibus familiares similem caussam agnoscentes, ex fermentescentia ichoris sanguinei. *Maculas* quotannis recurrentes in aestate curatas vide *Ephem. Nat. Cur. An. II. Obs.* 249. De volaticis *Ann. III. Obs.* 4. *Maculae* quoque vocantur *Naevi materni*, item character morbosus quilibet foetui communicatus: v. gr. *Macula Amentiae*, legitur apud Helm. *tr. Demens Idea. n.* 46. Gr. μίαςμα. *Macula oculi*, idem, quod cataracta, suffusio, Ruland. & Johns. Posset etiam de albugine, aut nubecula intelligi. Vocantur etiam in statu sanitatis *maculae* illae nubeculae albae in unguibus saepe conspicuae, quae veroacule *Flores unguium* appellantur. *Mendacia* quoque dici scribit Fallop. *in Expos. Hippoc. de vuln. cap. Tom. I. Oper. p.* 359.

Madaros, μαδαρὸς, *Glaber*, μαδαρότης, μάδισις, *glabrities*, capillorum defluvium, a verbo μαδᾶν, quod est nimio humore diffluere, madere, madidum esse. Videatur *Calvities*. Specialiter quoque μαδάρωσις, idem, quod μίλφωσις, h. e. pilorum in palpebris defluvium. Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 11. *de S. F. in princ. & in l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 4. Tribuitur vero ulceribus quoque valde humidis & sordidis, Hippocr. *de Humor. VIII.* 3. *&* 6. *aph.* 4. ubi compos. περιμάδαρος occurrit, quae ulcera Erotianus exponit ἀνώμαλα & ἄπεδα, irregularia & depressa, in ἕλκεα περιμάδαρα. Jung. Dieter. *num.* 674. Improprie, & plane insolenter dicitur quoque de sedimentis urinae quibusdam, quae *glabra* vocantur, h. e. non cohaereotia, sed dissipata, sive disjuncta. Hippocr. *l.* 7. *Epid. XLI.* 6.

Madefactio, ὕγρανσις, idem est, quod *Humectatio*. *Madefactibilia* Fallopio dicuntur, quae humiditatem extrinsecus admittunt usque ad profundum substantiae, ut lana, spongia, qui habent latos poros multos ac profundos, *Tr. de simpl. med. c.* 7. *T. II. Oper. p.* 9.

Madelcon, μάδελκον, vocatur hoc nomine a quibusdam *Bdellium*, teste Dioscorid. *l.* 1. *c.* 80. Legitur & μάδαλκον.

Madic, id est, *lac post butyrum*. Rul. & Johns.

Madisterion, μαδιστήριον, instrumentum, quo glabra redditur cutis, vel id, quo cutis redditur depilis & laevis: Graeci alio nomine τριχολαβίδα ἢ τριχολάβιον, a pilorum prehensione, Latini *Vulsellam* aut *Volsellam*, ab evulsione vocant. Gorr.

Mador, πλάδος, idem, quod superflua vel adscititia humiditas. Vide *Plados*. *Madida* quoque antiquis dicta fuerunt *cocta*. *Madere* enim prisci fuit *coqui*, notante Rhod. *ad Scrib. n.* 41. Per coctionem enim res *madescunt* & tenerae fiunt. In qua significatione etiam sumsit Helmont. negans *madida*, i. e. *decocta*, exsiccare humores, *tr. Asthma & Tussis*, *n.* 75. In statu praeternaturali *sudor*, qui in syncope & virium exolutione, sive calidus, sive frigidus, emergit, non sudor, sed proprie *mador* appellatur, notante Forest. *l.* 7. *Obs.* 27. *in Scholiis* ex Fernelio *Pathol. l.* 4. *c.* 14 *fin.*

Mea, μαῖα. Vide *Obstetrix*.

Mena, *Maenis*, μαινὶς, nominatur piscis quidam littoralis foecundissimus, olim usitatissimus ad garum parandum, cujus descriptionem, & usum, in cibis atque medicina vide in Aldrov. *l.* 2. *de pisc. c.* 39. De capitis *Menidum* usu Medico Gal. *lib.* 11. *de S. Fac.* Meminit & Jul. Alexaod. hujus pisciculi, & commendat aegrotis elixarum *maenarum* esum, *l.* 14. *Salubr. c.* 10.

Maeus vocatur avis risum & cachinnum humanum ad miraculum imitans, quales binas Imperatorem Rudolphum e Turcia accepisse scribit Hartmann. *de signatur. inter. rer.* quamvis hoc nomen, quod propter diphthongum ae Graecum esse videtur, *in Ornithologia* Aldrovandi noo occurrat.

Magale, *Magalium* genus est: Quidquid fit ex mineralibus, quod ex oleitate consistere potest, proinde pars qualiber corporis non purgando, sed mundando curatur. Iohnson. *in Lex. Ch. l.* 2. *p.* 50.

Magdalia, *Magdaleon*, μαγδαλία. Offa erat *Magdalia* io massam quandam compacta, quales canibus offerebantur pro cibo. Ea figura hodie quoque *Cerata* & *Catapotia*, quum compacta congestaque in unum *magdaleones* suos (ita enim vocant) redigunt Officinae. Jul. Alex.

Alex. *not. in Galen. l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 10. Rhod. *ad Scribon. n.* 201. Vocantur & *Cylindri*, κύλινδροι.

Mageiros, μάγειρος, *Mageiricos*, μαγειρικὸς, *Coquus* & *Coquinarius*, pertinent ad partem Diæteticam. Vide *Coquus*.

* *Magi*, μάγος, erant quidam arrogantes, (ut Hippoc. de morb. sacr. n. 11. refert) qui se expiationibus, & incantationibus morbum sacrum expellere venditabant.

* *Magicus*, epith. electuarii ex *semine Daturæ Opio*, *polline* Cannabis Persicæ, aliisque rebus confecto, de quo Kæmpfer Amœnit. Exot. Fasc. 3. obs. 15. sect. 3. pag. 650. se mira admodum experientia didicisse narrat.

Magia, μαγία. Hujus vocabuli tantus irrepsit abusus in Medicina, ut vix possibile sit, sese commode extricare. Olim *Magia* significavit insignem & occultam Ægyptiorum sapientiam in divinis, astralibus, & rebus naturalibus, nec non medendi ratione, quam callentes *Magi* dicebantur, quemadmodum Indi *Brachmanas*, Galli veteres *Druidas*, Græci *Mystas* & *Prophetas* appellarunt. Postea vero vocabulum *magiæ* attributum quoque Dæmoniacæ *negromantiæ*, præstigiosæ vaticinandi, curandique scientiæ fuit; uti prolixe videre licet apud Lang. *l.* 2. *ep.* 46. Hinc & Rul. cum Iohns. utramque distincte ita descripserunt: *Magia* Persica vox est, Latine *sapientia*: Est duplex: *Naturalis* & *licita*, materque veræ medicinæ, & est occulta naturæ sapientia in centrum usque latens & abdita, cum qua si humanam rationem conferas, nihil præter meram stultitiam in hac reperies. Vere Dei donum est, quo nobis rerum supernaturalium cognitionem exhibet, non dæmonum inspiratione, qui nihil perfectum habenr, neque docent. Alia vero est *illicita*, superstitiosa, & a tota ecclesia Christiana prohibita, quam *necromantia* appellant, execrabilis & nullibi toleranda. Inde occultata sapientia. Et porro: *Magia Metaphysica* est ars Christianis licita, non venefica, neque superstitiosa, sed supernaturalis, per quam occulta quævis arcana revelantur, ut Mechanica industria opus est manuale. Hæc Rul. & Iohns. Jung. *Th. Ch. Vol. I. p.* 665. Unde & antiquos omne id, quod occulta vi fit, *magicum* dixisse, testis est Keuch. *not. ad Sammonic. p.* 274. Enimvero si Paracelsum, Crollium, Helmonrium, & horum asseclas, qui *magicam* Medicinam defendere omnibus viribus satagunr, absque præconceptarum opinionum glaucomate penitius inspiciamus, nullo patebit negotio, quod nihil aliud agant, quam ut illicitam, præstigiosam, diabolicam, fuco prioris spiritualis & occultæ a divina quadam inspiratione dependentis, quam *adeptam* propterea *sapientiam* vocant, illinere conentur. Etenim tantum abest, ut ad Medicinæ perfectionem acquirendam necessaria sit, præter ἀφυΐαν, & naturalem indolis bonitatem, & ad alias quoque scientias nobiliores addiscendas necessariam, peculiaris occulta, & spiritualis quædam inspiratio divina & miraculosa, ut potius hoc deroget de propietate artis, quæ consistit in debita applicatione rationis & experientiæ, & ita in crebra exercitatione habitum constituente; deroget insuper autoritati multorum Medicorum antiquissimorum pariter & recentiorum, de quibus tamen, vel ob ethnicismum, vel etiam ex propria confessione, dici non potest, quod *magicam* calluerint medicinam. Caveant igitur Philiatri sibi ab hac fraude Paracelsica & veneno clandestino, ne in perniciem salutis æternæ sese præcipitent.

Magis, μαγὶς, in genere significat *massam* quandam & *offam*, aut molem quandam manum complentem. Idem fere, quod μάγμα. Gal. *in Exeg. dict. Hipp.* Lang. *l.* 1. *ep.* 59. Specialiter Hippoc. usurpat de massa & offa ex aliorum nucleis, caseo acri, & polenta simul tritis & commixtis parata, veluti pulte. Legitur *l.* 2. *de morb. mul. XXIIX.* 49. & *l. de Sterilib. XXII.* 13. Significat quoque *mactram* ad panificium conficiendum, teste Polluce *l.* 6. & 7. *c.* 10. & *l.* 10. *c.* 24. citante Foes. *Oec. p.* 393.

Magister, διδάσκαλος, idem, quod *Artifex*, *Doctor* in arte Medica. Unde & Hippocrat. summus artis Medicæ *Magister* apud viros doctos cluit. Ita in metallifodinis *Magister* sal conficiens, ferrum concoquens, dicitur a Ruland. *in Lexic.*

Magisterium terminus est technicus, Pharmaceutico-Chymicus; sed valde æquivocus. Derivatio a *magis* aut μαγδάν, a Rolfinck. est ficta. Immediate a *magister* descendit, de quo p. a. & ita notat peculiare *artificium* circa præparationem medicamentorum. Dicitur vel de pulveribus solutione ac præcipitatione paratis: vel de resinis & extractis resinosis, unde *magisterium vegetabilium* etiam *lacca* vocatur. Vide *Lacca*. Vel in Spagiria de *magisterio* lapidis Philosophorum. Legantur de omnibus his Schroder. *l.* 1. *c.* 3. *l.* 2. *cap.* 67. & *l.* 3. passim sub mineralium & metallorum explicatione. Fr. Hofmann. *in Clav. ad bb. ll.* Rolfink. *Chym. l.* 5. *s.* 2. *per tot.* Libav. *Tom. I.* & *II. Operum* passim, quæ loca quærantur in Indice. E novissimis descriptiones *Magisteriorum*

rum qua *Mineralium*, qua *Vegetabilium* e Chymicis scriptis collegit & Lexico suo Chymico-Pharmaceutico inseruit *Part. I. p. 137. seqq.* Vocabulum hoc magis adhuc ad *artificiosam* præparationem & exaltationem extendit Rulandus, & ex hoc Iohnson. quas descriptiones libet annectere : *Magisterium* est species chymica ex toto citra extractionem, impuritatibus duntaxat externis ablatis, elaborata, exaltataque. Servantur itaque hic omnis concretionis naturalis & homogeneæ partes, sed ita exaltantur, ut dignitatem essentialem prope attingant : Unde & eadem pene relinquitur quantitas seu moles, quam natura per se dedit : quamquam non semper caveri possit ; quin cum alienitatibus & foris adhærentibus nonnihil succedat : & nonnunquam etiam studio propter finem usumque certum quiddam negligitur ; ex quibus intelligitur, maxime hic valere, quam Physici alterationem nuncupant. *Magisterium* aliud est *qualitatis*, aliud *substantiæ*. *Magisterium consistentiæ* est, cum servata essentia consistentia ad præstabiliorem est immutata. Hoc autem fit pluribus modis, non tam ut ipsi rei aliquid nobilitatis accedat, quam ut ad usum varium evadat commendatior, habiliorque. *Magisterium fixorum* est, cum corpora volatilia figuntur ad constantiam, (vide *Fixatio*.) Illi vicinum est, quod e molli induratur. Itaque & hoc eodem comprehenditur titulo. *Magisterium odoris* est, cum res odore exaltatur. Idque artifices potissimum moliuntur in operibus, quibus inter elaborandum aliquid ingrati odoris accidit, ut in empyreumatis oleorum, aquarum & similium : deinde etiam in his, quæ alias per naturam odorem parvum molestum, vel etiam nullum habent ; cum tamen ad gratiam rei usu ejusmodi nota sint exaltanda. *Magisterium* Paracelf. est arcanum ex naturalibus rebus extractum, sine separatione elementali, qua cetera præparari consueverunt, sola tantum addirione aliarum rerum, a quibus quod extractum est, separat. *Magisterium ponderis* est, cum pondere res exaltatur. Id autem potissimum in auro & argento requiritur, estque una ex notis perfectionis, cum inter metalla aurum sit gravissimum, ideo etiam externo valori in monetis adjectum pondus est. Quod si deficit, compensatur arte, v. gr. Massa aurea vel argentea justa levior coquitur in urina, cum præcipitato corallino, vel affricatur hydrargyrus auro argentove confeuranea, & concolor factus ; vel coquuntur in lixivio concinnato ex sulphure & calce viva : vel cœmentantur cum sulphure aut præcipitato fixo ; vel hoc ; Rec. pulverisati salis semunciam tantundem de lateris triti, colcotharis quadrantem Misce. Auri lamellas illine albumine, asperge calcem Lunæ, siccatam priori pulvere. Fac stratum super stratum, & cementa, vel in pyxide, vel inter regulas. Aurum inde solet albescere. Indue ergo coloritium & prehensum forcipe in igne rene, donec excandescat, post extingue in urina. *Magisterium coloris* est, cum rei cujusque color ad optimum summumque gradum in genere quæsito perducitur. Neque vero tantum color præsens e gradu inferiore ad superiorem exaltatur, sed & qui in potentia est, seu in abdito, in actum vel manifestum evocatur. Nonnunquam etiam peregrinus inducitur, ad exemplum ejus, quod præstabilius in suo genere. Si color simul fixus & constans est, *magisterium* est nobilius. *Magisterium Pulverum*, h. e. continuæ consistentiæ in pulverem perductæ fitque potissimum calcinationum modis, unde efficitur, ut & *Calcis* vocabulo non raro appellentur, vulgo *Alcoolia*. Respicitur hoc principaliter, ut fracta tenacitate friari res possit. *Magisterium principiorum* est, cum principatum compositum in principia resolvitur denuo. *Magisterium qualitatis* est, cum res formis, qualibus elaborata, exaltatur, fitque dupliciter : Aut secundum qualitates *occultas*, aut *manifestas*. *Magisterium qualitatis occultæ* est, cum in his, quæ crasin totius substantiæ attinent, tantumque effectis per experientiam patent, exaltatio perfecta inducitur. Ea qualitas, si perniciosa est ad usum, in totum aboletur, vel cum aliqua jactura substantiæ, & tunc respicitur perfectio illa, quæ non in re, sed in usu rei est. In salutaribus utrumque observatur. Si aboleri in totum nequit, reprimitur, ut ita citra noxam possit usurpari. *Magisterium qualitatis manifestæ* est, cum res in sensibilibus formis elaboratur. Hæc totuplex est, quotuplicia sensilia, circa quæ exaltanda Chymicus in rebus occupatur. Quædam tamen propius spectant naturæ corpus : quædam sunt formaliora. *Magisterium saporis* est, cum in sapore fit exaltatio. Itaque & Pharmacopœia & coquina hinc instrui potest. Potissimum autem Chymicus hoc utitur in acrimonia corrigenda & empyreumatis gustum attinentibus tollendis. *Magisterium sensilium* proprium est, cum res qualitatibus sensilibus propriis exaltatur. Idque fit vel in sensu primo, qui est necessitatis animalium, vel in his, quæ sunt melioris gratia sensus, primus tactus est. Itaque tactilium qualitatum primarum

rum, quæ sunt calor, frigus, humiditas, siccitas, *Magisterium* inde existit. *Magisterium soni* est, quo sonus corrigitur a Chymico. Id fit potissimum in Mineralibus, in quibus aliqua præstantiæ nota ex sono capitur, ut in metallis, aut quæ in ignibus periculum minantur, propter spiritus vehementes cum sonitu erumpentes obviaque displodentes. *Magisterium volatilium* est, cum e fixo fit volatile. Ei affine est *Mollitum*, quod tractabile ductileque aut etiam fluidum, (nam paulo latius accipitur *Molle*, quam apud Physicos) efficitur e rigido, duro, & intractabili. Artificia, quibus hoc perficitur, sunt extinctiones, macerationes, incerationes, sublimationes, solutiones, & similia. Fere enim hic quæritur restauratio humoris absumti, vel deficientis, aut sublatio asperitatis convictæ, &c. In volatilitate vero ut spirituum naturam induant, attenuatione essentiæ, &c. Hæc Rul. & Iohns.

Magistralis nomen est differentiæ medicamentorum, præsertim compositorum, quæ in rem præsentem a Medicis ordinantur, nec antea in officinis venalia exstant, unde & Blasius non male *Extemporanea* vocavit, *Medic. Univers. pag. m.* 78. Iung. *Dogmata nostra Med. Gen. P. VI. c.* 4. *d* 6. *p.* 752. *seq.*

Magma, μάγμα, late & stricte sumitur. Late significat omne *unguentum* spissum, & pauco liquore subactum, ut non diffluat. Sic μάγμα ἡδύχροον ab Andromacho dictum est. Vide *Hedychroon*. Stricte notat *Unguenti* recrementum, vel *fecem*, quæ expressa reliqua liquidiori materia relinquitur. Gorr. Castell. Rhod. *in Lex. Scribon.* Galenus tamen adhuc strictius usurpavit, *magma* vocans *myrobalanorum fecem. l.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 7.

Magnale, μεγαλεῖον, dicitur *opus Dei*. Rul. *Lex.* Lind. *Ex. X.* §. 261. Paracelso & eius asseclis significat *Mysterium magnum*, sive occultam divinamque aliquam virtutem, *in Fragm. ad Tom. I. referendis*. Helmont. *magnale magnum* descripsit per spiritum quendam, qui sympathiæ & dyspathiæ leno, confabulatur & actionum promotor existit, & ratione cujus magnetismus, tanquam per vehiculum ad distans objectum, extenditur, *tr. de magnet. vuln. cur. n.* 151. Et alibi. *Magnale* in rebus mixtis æther est, aere rarius & ab eodem dissociabile, inter corpus & non corpus ambigens, externorum soli sui natalitii astrorum impressiones suscipiens &c. *Paradox. II. n.* 12. & *alibi*. *Magnale* est, quod cum in creatis sui simile non habeat, ideo per sibi simile manifestari recusat. *Magnale* quidem non est lux, sed forma quædam assistens aeri ejusdem velut conjugalis, *tr. Vacuum Naturæ n.* 21. *Magnale* est theca in aere, creatura inter corpus & non corpus media, Explic. vocab. Helm. *in fine Operum*. Enimvero Commeotum hoc valde suspectum de obscuritate & magica vanitate.

Magnanimus, μεγαλόψυχος, dicitur, cujus animi robur validum est, & propterea affectus non adeo vehementes habet, ut ita neque ob mœstitiam, neque aliam perturbationem mœstitia graviorem succumbat. Gal. *l.* 5. *de L. A. c.* 1. *fin.*

Magnes, *magnitis*, μαγνῆτις, idem, quod *Herculeus* vel *Heracleius lapis*. Vide *Heracleus*, *lapis nauticus*, quia eius usus permagnus in navigationibus. In India reperisse pastorem *Magnes* dictum scribit Isidor. *de Origin. l. XVI. c.* 4. e quo notavit Th. Jans. Almelov. *R. I. On. p.* 44. Est lapis, qui ferrum vel alium magnetem ad se trahit, ac plagas mundi ostendit. Reperitur circa ferri fodinas. Olim Æthiopicus fuit optimus; hodieque etiam in Germania aliisque locis haberi potest. Hujus historiam & vires vide apud Dioscor. *l.* 5. *c.* 148. Gal. *l.* 9. *de S. F.* Schrod. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 13. Fr. Hofm. *ad h. l.* Chiocc. *Mus. Calc. sect.* 3. *p.* 259. *seqq. l.* 37. *c.* 10. Imprimis *magneti* cum *Hæmatite* magnam esse cognationem, docent Plinius, Rul. & alii. Hujus virtutem attractricem ferri plerique Physici occultam statuerunt. Ejus tamen rationem evidentem dare ausus est Pechlinus, *tr. de purgant. c.* 2. Verum an in omnibus satisfecerit, alii judicent. Hipp. quoque meminit τῆς μαγνησίης λίθου, *Magnesii lapidis*, ad purgandam pituitam, *l. de int. aff.* XXXIII. 12. Alias nomen *Magnetis*, ob virtutem attrahentem, tribui solet aliis quoque corporibus. Ita Parac. montem *Magnetem*, & Astrum *magnetem* vocat, *l. de meteoris c.* 9. Cœlestis *magnetis*, & *magnetis* in homine latentis meminit, *tr. Philosoph. occulta*. Prolixius de *magnetibus cælestibus & aereis* disserunt Rob. Boyle in scripto *h. tit. magnes* etiam dicitur *Mercurius*. Rul. in *Lexic. Magnes arsenicalis* dicitur lapis artificialis, qui loco periapti in peste de collo suspenditur. Schroder. *l.* 2. *c.* 65. Vis illa attrahens propterea etiam dici solet *Virtus magnetica*, vel *Magnetismus*. Per hunc fucum Helmont. & alii curationem vulnerum cum pulvere, aut unguento armario institutam, aliasque magicas fraudes exponere & excusare non dubitant. Videatur integer Helmontii *tract. de Magnetica vuln. curat.* Descriptio *magnetis Arsenicalis* videatur in Morley *Coll. Chym. Leidens.*

denf. c. 77. ex Marggravio, & Iunken. *Lex. Cb. Pb. P. I. p.* 145.

Magnesia communiter est *marcasita*. Sed ex arte dicitur *stannum liquatum*, in quod injectus Mercurius aura permiscetur in fragilem substantiam & massam albam. Est etiam *Argenti cum Mercurio mixtura*, & fusile metallum valde, ut cera, liquabile, miræ admodum albedinis, quod *magnesia* dicitur *Philosophorum*. Dicitur & *materia Lapidis Philosophorum*. *Magnesia* quoque est *Testudo*, vel *Sulphur*. *Magnesia* est *fœmina*. Rul. & Iohnf. Hujus *Arcani philosophorum* in magisterio lapidis synonyma sunt *Lac maris*, *Coagulum*, *Aphroselinum* Orientis, *magnesia Lydiæ*, *Italicum Stibium*, *Pyrites Achaiæ*, Theatr. Chym. *Vol. I. pag.* 778. Vide etiam plura de hac *magnesia Tom. V.* & quære loca in Indice. *Antimonium* etiam vocatur *Magnesia Saturni*. Schroder. *l.* 3. *c.* 17.

Magneticus, epitheton medicamentorum, & præsertim quorundam emplastrorum, non solum in propria significatione, quia magnes in substantia eorum compositionem ingreditur, qualia sine dubio fuerunt, quæ adhibita in utroque cultrivoro, Borusso & Bohemo, Dieter. *Iatr. n.* 468. sed & in tropica significatione, quando vi attractoria occulta instar magnetis operari creduntur; Talia sunt emplastr. *Magneticum* apud Schrod. *l.* 2. *c.* 53. & aliud magis ἀπόρρητον D. Cnœfelii e succino & bufone sicco paratum, cujus descriptio habetur apud Iunken. *Med. Cbym. P. II. f.* 1. *c.* 5. *p.* 520. *seqq.*

Magnetinus, epitheton Tartari, & est lapis in homine durissimus & spongiosus, Ruland. & Iohnf. ex Paracelf. *l.* 1. *de Tartar. & in fragm.*

Magnitudo, τὸ μέγεθος, *magnus*, μέγας, quid significent, notum est. Lege Dieter. *n.* 521. 522. De variis quoque dicitur & prædicatur rebus Medicis naturalibus, & præternaturalibus. v. gr. Arteria *magna*, *magnus* Pulsus, febris *magna*, morbus *magnus*. Specialiter & Epilepsia *magnus* morbus dictus fuit Hipp. 6. *Epid. f. VI. t.* 7. Quis morbus dicatur *magnus*, vide *in Dogm. Nostr. P. II. c.* 6. *d.* 7. *p.* 152. *seqq.* Rolfink. *O. & m. m. Sp. l.* 3. *f.* 2. *c.* 10. De *magno oportet* Helmontii, vide *Oportet*. *Major* comparative, Gr. μείζων, tribuitur ultimæ lapidis perfectioni, diciturque *majus perfectum*, constans quatuor coloribus, & habens potestatem, suam speciem multiplicandi, de quo legatur *Tb. Cbym. Vol. I. p.* 292. *Maximus*, μέγιστος, a Paracelso tribuitur peculiari remedio contra dementiam & suffocationem intellectus, *de morbis amentium*, *Tr.* 2. *c.* 4.

Magorina Paracelso dicitur *Idolum Academicum* turbans omnes speculationes, quod in odium Academiarum finxit, *Fragm. de Morbo Gallico*, & in specie *de Apostem. c.* 2.

Magorreum Paracelso vocatur curatio vulnerum Characteristica, *l.* 2. *de vit. long. cap.* 14.

Magos, μάγος, vide *magia*. Est & nomen *emplastri*, quod nonnulli etiam ἱερατικὸν nuncuparunt, cujus usus egregius ad sinus & fistulas conglutinandas & resiccandas, nec non ad hydropicos & aquosam herniam laudatur. Descriptio habetur apud Aet. *l.* 10. *c.* 25. citante Gorr. Vide *Hephæstias*.

Magra, id est, *Terra rubra*, item *Carneolus*. Rul. & Iohnf.

Maia, *mæa*, μαῖα, vocatur *cancrorum marinorum maximus*, cujus historiam & usum lege in Aldr. *l.* 2. *de crustat. c.* 18. Descripsit & Chioccus *Muf. Calceol. f.* 1. *p.* 89. *b.*

Mala, γνάθος, γένυς, vide *Gena*. *Gnathos*. Junge Gal. 2. *de art. t.* 3. & 17.

Malabathrum, μαλάβαθρον, primario nomen est *folii Indici*, de quo dissentiunt, an paludosis innatet aquis, an vero sit folium arboris cujusdam Indicæ. Videatur Rhod. *ad Scrib. n.* 170. *p.* 254. C. Hofmann. *Offic. l.* 2. *c.* 138. Chiocc. *Muf. Calc. p.* 546. *seq.* Nonnulli scribunt *malobathrum*. Secundario vero significat *unguentum malabathrinum*, *odoratum*, cujus meminit Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 13. *fin.* Junguntur allegari Autores.

Malaceuneo, μαλακευνέω, *molliter cubo*, placide dormio. Hipp. *l.* 3. *de diæt. XXV.* 30. *l. de Insomniis VI.* 12. *XV.* 10. quamvis alia exemplaria aliter legant. Vide Foef. *p.* 394.

Malachites, μαλαχίτης, alii *molochites*, cum tamen a malvæ colore, quæ Gr. μαλάχη dicitur, denominationem obtinuerit, dicitur lapis minus pretiosus vel gemma non translucens, spissius virens, quam smaragdus, nebulosa tota & opaca, quasi pinguedine aspersa, valere credita contra omnia infantium pericula, singulari virtute, cujus ulteriorem descriptionem & usum vide apud Plin. *l.* 37. *c.* 8. Chiocc. *muf. Calc. sect.* 3. *p.* 218. *seq.* Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Malacia, μαλακία, κίσσα, Vide *Pica*.

Malacion, μαλάκιον, dicitur *piscis squamas non habens*, ut Polypus, Lolligo, Sepia, Urtica. Aldrovandus vocat *mollia*, sed hanc appellationem ex Scaligero improbat Lind. *Ex. V.* §. 4. & substituit *mollusca*, quod nomen vero minus usitatum. Credita quidem a vete-

veteribus hæc eſſe ſine ſanguine & viſceribus vid. Gal. *exeg.*

Malacodermos, *μαλακόδερμος*, epitheton animalium mollem cutem habentium, ad differentiam ὀστρακοδέρμων, Teſtaceorum. Hoſman. *comm. ad Gal. LL. de V. P. n.* 534.

Malacos, *μαλακὸς*, *mollis*, item *μαλθακὸς*, *mollities*, *μαλακία*, *μαλθακία*. Horum nominum ſignificatio nota; Opponitur duro, vel duritiei. Deſcribitur alias *molle*, quod ad contactum cedit, non tamen migrat. Vel, *molle* eſt, quod cedit, nec tamen loco migrat. Gorr. Alii aliter: quod medium inter durum & liquidum facile cedit, ſi premitur, non tamen ambit organon tangentis, ut cera, lutum. Cl. Dn. Sturm. *in Phyſ. novantiq. Compend. P. I. c.* 3. Prædicatur de variis, de cute, de pulſu, Gal. *de diff. pulſ. de piſcibus*. Vide *Malacion*. *Vina mollia* vocantur, quæ ſunt ſuavia, lenia, delicata, & opponuntur auſteris, generoſis, duris. Lind. *Ex. XVI.* §. 216. & *X.* §. 11. *Molle* etiam aliquando pro *Humido* uſurpatur, Hipp. *l. de ſal. diæt. t.* 7. de morbis remiſſioribus 1. *aph.* 7. Dieter. *n.* 515. de ulceribus recentibus, Scrib. *n.* 201. Qualis vero morbus ſpecialis ſit *mollities* apud Cœl. Aurelian. legatur Mercurial. *l.* 3. *V. L. c.* 14.

Malacoſarcos, *μαλακόσαρκος*, dicitur, qui *habitu corporis molliori præditus* eſt. Gal. *l.* 9. *de S. F.* §. *Terra Samia*.

Malacoſtraca, *μαλακόστρακα*, vocantur *Cruſtata*, *Cruſtacea*. Vide *Cruſtæ*. Gal. *l.* 2. *de Temp. c.* 6. & alibi.

Malacticos, *μαλακτικὸς*. Vide *Emolliens*.

Malactos, *μαλακτὸς*, dicitur de *mollificabili*, ſive quod molle fieri poteſt, v. g. quæ ſunt terra concreta, beneficio liquoris fiunt *μαλακὰ*. Gorr. *in def.*

Malagma, *μάλαγμα*, idem, quod *cataplaſma*, quamvis adhuc ſtrictiorem habeat ſignificationem, dum ſaltem cataplaſmata vim emolliendi habentia denotat, Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 1. Dieter. *n.* 514. Gort. Rhod. *ad Scrib. n.* 82. *Malagma mnaſæi* quale ſit medicamentum Topicum & e quibus conſtet, videatur apud Oribaſium *Tom.* 3. *Oper. nimirum l.* 4. *Euporiſtor. de locor. affector. curatione c.* 123. *p.* 247. Chymicis *malagma* vocatur maſſa ex auro & argento, cum emendato argento vivo, & exprimitur in corio pars argenti vivi, quæ perfluit, & qui relictus eſt globus, bis ſalibus chryſocolla abdita obvolvitur teſtaceo in vaſe, & poſtea ignis gradibus diverſis liquatur. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 390. *ſeq.* item *p.* 400. *ſeqq.*

Malandria eſt Equorum morbi cujuſdam nomen, Gall. *Malandre*, nimirum fiſſura, vel ulcera rimoſa ſub poplite equorum, vernacule *die mauken*. Dicitur vero etiam de hominibus, eſtque ſpecies Elephantiaſis vel Lepræ, unde tali morbo laborantes Empirico Marcello *c.* 19. *p.* 130. vocantur *malandrioſi*. Huc pertinet obſervatio, quam reperire licet in Miracul. S. Deſiderii Epiſc. Cadur. *c.* 12. ita ſe habens. Ecce adoleſcens quidam horrore cujuſdam morbi perfuſus, turgentium malandrorum copia maxima in faciem ſcabridam, & quibuſdam puſtulis obſeptam ædit.uo oſtendit.

Malaſſo, *μαλάσσω*, *emollio*, mollio, dicitur & *μαλθάσσω*. Latine etiam *malaxare* uſurpatur. Utitur & Hipp. de remiſſione morborum *Coac. t.* 386. Foeſ. *d. l.*

Malaxatus, *malaxatio*, *μαλακτὸς*, *μάλαξις*. Vide *Malactos*. *Emollitio*.

Malaziſſatus, dicitur, cui genitalia maſculina intus teclusa continentur. Alias *Emaſculatus*, vel *mulieratus*. C. Rejes. C. *El. q.* 57. *n.* 12.

Maleficium, *maleficus*, *κακουργία*, *κακοῦργος*, *κακοτεχνία*, idem, quod *Veneficium*, *Veneficus*; pertinent inter cauſſas morborum occultas, quando morbi inducuntur mala arte dæmoniaca, & a præſtigiatoribus, de quo argumento vide integram quæſtionem C. Rejes C. *El. q.* 28. & *q.* 97. *n.* 12. *ſeqq.* Meminit & Galen. 6. *in* 6. *Epid. t.* 5. Paracelſus vero *Maleficum* eſſe ſcribit, non præſtigiatorem, ſed quemlibet artis veræ ignarum deceptorem, qui mentiri non veretur verum artificem, & ſimulat veram peritiam, *l. de ſanctor. benef. & vindictis*. Quid Maleficium ſagittarium ſit, videatur in P. Ammann. *Irenic. p.* 212.

Maler, Arab. id eſt, *Sal*, Rul. & Iohnſ.

Maleros, *μαλερὸς*, idem, quod *μαλὸς*, *exitioſus*, pravus, in ſpecie acris, tabificus, cauſticus, & corruptivus mollium corporum. Lind. *Ex. XIII.* §. 269.

Malevolentia, *ἐπιχαιρεκακία*. Vide *Epichærecacia*.

Malicorium, *σίδιον*, h. e. *Mali granati corium*, ſive aſperum putamen mali Punici exterius, uti vocatur a Scribon. *n.* 234. Rhod. *in not. ad h. l.* adſtringendi, ſpiſſandique vi pollet inſigni, Dioſcor. *l.* 1. *c.* 153. Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 160.

Malignitas, *malignus*, *κακοήθεια*, *κακοήθης*, opponitur *Benigno*, de quo ſupra lit. B. ubi ſimul *malignitas* deſcribitur. Vide & *Cacoethes*. Dieter. deſcripſit de morbis, qui non facile curationem admittunt, *Iatr. n.* 427. Ita & Linden. *Ex. XIII.* §. 268. *malignum* dixit,

xit, qui malitiæ opus peragit. Verum hæc sunt nimis generalia. Imo dantur morbi etiam incurabiles, qui tamen proprie loquendo non recte dicuntur *maligni*. *Malignitas* igitur proprie dicta est soboles latentis cacochymiæ pessimæ, Linden. *Ex. VIII.* §. 57. & consistit in peculiari humorum & liquorum spirituosorum corruptione & dissolutione, sive putredine conjuncta cum nimia vitalium & animalium virium prostratione; sive corruptio illa a contagio, sive ab intrinseca caussa proveniat. Jung. *Exerc. nostr. III. de Remor. purg.* §. 11. 12. Loca Hipp. ubi vocabulo κακοήθης usus, vide apud Foes. *p.* 301.

Malitia, κακία, idem, quod *Vitiositas*, proprie dicitur de moribus pravis hominum. Hanc *malitiam* rectissime Paracelf. inter caussas pestis refert *in Fragm. med. ad* T. 3. *referendis*. *Malitiæ* semen in nobis esse docet Galen. *lib. quod animi mor. seq. temp. corp.*

Malleabilitas, ἐλατόν, dicitur Spagyricis naturalis, vel artificialis dispositio metallorum, ut malleo tractari possint, & opponitur fragilitati, vel friabilitati illorum. Jacob. le Mort. *metallurg. Contract. p.* 271.

Malleolus, σφυρόν, nonnullis idem, quod *Talus*, ἀστράγαλος, quamvis hanc confusionem improbet C. Hofmann. *com. ad Gal. L.L. de V. P. n.* 165. Dicitur de extremitaribus Tibiæ & Fibulæ inferioribus versus talum, quæ *malleoli* dicuntur, Gal. *l. de offib. c.* 22. Barbari Cavillas, quasi clavillas, a clavæ nodis, Linden. *Med. Phyf. l.* 2. *c.* 14. §. 121. Dividuntur in *Interiorem* & *Exteriorem*. Barthol. *Anat. libell.* 4. *c.* 21. Ab his *malleolis* appellata fuit σφυρῖτις φλέψ, *vena malleoli*, quæ in suppressione mensium aliisque uteri affectibus olim commendata fuit, vulgo *Saphena* dicta. Gor. & alii. Vide *Saphena*.

Malleus, σφῦρα, instrumentum notum, quo aliquid tunditur, etiam in Chirurgia usitatum, uti patet ex Hildan. aliisque Chirurgiæ scriptoribus. In Anatomia vero ob similitudinem quandam *malleus* dicitur officulum illud, quod in aure interna adhæret processu suo tympani membranæ pertinaciter, & caput ejus incudi articulatur. Barthol. *d. l. c.* 7.

Malos, vide *maleros*.

Malta, *maltum*, βύνη. Vide *Byne*.

Maltha, *malthe*, μάλθη, ceram significat, præsertim molliorem. Galen. *in dict. Hippocr.* & Gorr.

Malthacodes, μαλθακώδες, epitheton medicamentorum topicorum mollientium, cum oleo paratorum, quorum meminit Hippocr. *l. de ulcer. XII.* 16. *XIII.* 1. eorum usum vero prohibet in ulceribus Galen. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 1. *fin.* ubi *mollicina* vocantur Latine, h. e. *medicamenta generis oleosi*.

Malthacos, μαλθακός, idem, quod μαλακός, *mollis*. Vide *malacos*.

Malthacticos, μαλθακτικός, idem, quod μαλακτικός, *Emolliens*.

Malthaxis, μάλθαξις, idem, quod μάλαξις, *Emollitio*.

Maltheorum, id est, *sal gemmæ*. Ruland. & Iohnson.

Malthodes, μαλθώδης, idem, quod μαλθακώδης, vel μαλακτικός, *Emolliens*, Gal. *in Exeg. dict. Hippocr.*

Malvasia, dicitur vinum generosum, sive *passum Creticum*, quod paratur in Candia, & more antiquo ex uvis in vite passis, vel contortis pediculis ac exemtis pampinis, vel conspersis in suspensa crate pertenui gypso, septem dierum spatio comprimunt, excipiuntque electissimum vinum, quod *malvasiam* dicunt; ex Andr. Baccio *Hist. Vinor. l.* 1. *c.* 9. Lind. *Ex. XI.* §. 104. Jul. Alex. vocat *malvisium*, item *marvisium*, & existimat, idem esse cum *Arvisio* e Chio insula, *not. in l.* 12. Galen. *meth. med. c.* 4. & *l. de bon.* & *mal. fucc. c.* 12.

Malum, substantivum, Gr. μῆλον, fructuum arboreorum nomen est, quorum diversa genera vide in Botanicis. Dicitur etiam Latinis *Pomum*. Differt a *nuce*, quod hæc dura cooperiatur cortice, & intus latet, quod edendo est: *malum* contrario se habeat modo, Lang. *l.* 1. *ep.* 67. Deinde etiam sumitur pro *morbo*, vel re præter naturam, Gr. κακόν, μῆλον. In specie *anxietas* cordis habetur pro *malo* maximo, estque rogus sine flamma & ligno, Linden. *Ex. XIII.* §. 128. *mala* etiam venuste dicuntur ipsæ *partes affectæ*, Keuchen. *ad Sammonic. p.* 121. Ita Chirurgi in specie vocant *malum mortuum* speciem *lepræ* vel *scabiei* gravissimæ, ita dictam, qua corpus nigrum & quasi mortificatum apparet, cum livore ac nigredine, pustulis crustosis, nigris, fœdis, sine sanie, sensu ac dolore, in coxis præsertim & tibiis, cujus caussa haud dubie in sanguinis & succi nutritii summa corruptione & νεκρώσει consistit. Vid. Senn. *M. Pr. Pr. l.* 5. *p.* 1. *cap.* 27. *ad fin.* Stricte *malum*, μῆλον, vocatur *Procidentia oculi*, si palpebras excesserit. Nic. Pif. *de M. C.* & *C. l.* 1. *c.* 33. Vide *melon*. *Malum* in adjectivo, Gr. κακόν, πονηρόν, frequentissime ponitur, pro signo *malo*, apud Hippocr. *in aphor. Coac. Prædict. aliisque textibus*. Jung. Dieter. *n.* 428. & 710. *malus* alias etiam de homine vitioso dicitur; & opponitur viro bono, quæ significatio ad

moralem Philosophiam spectat. Vide etiam *melon*.

Mamma, μαζός, μαστὸς, μασθὸς, τιτθὸς, est gemina carnosa & glandulosa in pectore ad utrumque latus eminentia sive protuberantia semicircularis, in cujus medio *Papilla*, Gr. θηλὴ extuberat, quem ambit *circulus* quidam subniger, qui ὀπὲς dicitur, gignendi lactis vim a natura habens, Gal. *l.* 1. *de san. tu. cap.* 7. & alibi. Verum glandulosa illa substantia admodum varia est. Viris namque utpote calidioribus & siccioribus pene nulla, quemadmodum & valde puellis; Juvenculis compactior, & duriuscula; Vetulis flaccida. Quibusdam fœmellis grandiores sunt *mammæ*, propterea, *mammosæ*, μεγαλόμασθοι dictæ. *Mammarum* accuratam structuram, historiam & usum vide apud Anatomicos, præsertim Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 1. Junge Dieter. n. 520. & alios. Rariores observationes de *mammis* vide *in Ephem. Nat. Cur. A. II. O.* 72. *& in Annotat.* C. Rejes *C. El. q.* 39. *&* 47. Vide infra *Trimammia*.

Mammaria Vasa, h. e. arteriæ & venæ dicuntur, quæ ad mammas excurrunt & ab Anatomicis describuntur.

Mammilia, idem, quod *mamma*. *Mammillaris*. Vide *mastoides*.

Mammillare, dicitur velum, quo mulieres mammas tegunt. Jos. Laurent. *in Amalth. Onom.*

Manati, nomen *Piscis Cetacei*, Indorum quasi manibus instructi, qui & bos vel vacca marina dicitur, cujus historiam & usum vide apud Aldrov. *l.* 1. *de Cetaceis c.* 11. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 77. Huic pisci ingentem esse affectum amicum erga homines, attestatur C. Rejes *C. El. q.* 45. *n.* 3.

Manbrux, id est, *Argentum*. Ruland. & Iohns.

Mancitas, *mancus*, κόλωσις, κυλλὸς. Vide *Cyllos*. Sumitur tamen latius quoque de quocunque defectu alicujus membri organici, & ita idem significat, quod *mutilus*. Gr. πηρὸς. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Vide *Peros*.

Mandibula, idem, quod *maxilla*, γένυς, γνάθος, vide *Gena*. *Mandibularum liquor*, id est, oleum ex *mandibulis*. Ruland. & Iohns. *mandibularii* musculi, Græc. μασητῆρες, qui sint, vide infra *masseter*.

Manducatio, Latinis aliquando late accipitur pro *Esu* vel *Comestura*. Strictius vero idem est, quod *masticatio*, μάσησις, quæ efficitur, cum dentibus molaribus subiectum cibum solidiorem confringimus & conterimus.

Unde & *musculi mandatorii*, μασητῆρες, quorum illa actio est propria, appellantur, Hippocr. 2. *de artic. c.* 6. De *manducatione* dicitur, quod ea, quæ dentibus carent, mandere non possint. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Mane, πρωΐ, ἕωθεν, stricte significat illud diei tempus, dum post noctem præteritam dies sequitur clarus, sive quando lux matura & plena est. Verum Medicis *mane* suam latitudinem habet, nempe quadrantem diei. Lind. *Ex. XVI.* §. 132.

Manes Paracelso dicuntur *Fatum*, *Incantationes & Superstitiones*, *lib.* 1. *de vita long. c.* 7. Alias etiam accipitur pro *genio*. C. Rejes *C. El. q.* 89. *n.* 3.

Manganese dicitur Cæsalpino *lib.* 3. *de metall. c.* 23. *Pseudomagnes* vel *magnesia lapis*, nimirum niger, qui mistus vitrariæ massæ clariorem reddit, alienis coloribus sublatis. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 21.

Mango, ἀνδραποδοκάπηλος, *mancipiorum venditor* olim dicebatur. His aliquoties Galenus etiam hanc functionem attribuit, quod illinitionem, picationem, & levem verberationem contra atrophiam corporis, & ad sordes detergendas in cute præstiterint, *l.* 1. *de Al. fac. cap.* 19. *l.* 14. *meth. med. cap.* 16. 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Artificium quoque illud cum remediis vocavit *manganeiam*, μαγγανείαν, *l.* 6. *de S. F. in princ.* inter viliores & abiectas referens artes. Jung. Mercurial. *l.* 2. *V. L. c.* 1.

Mangonaria, alias Rulan. & Iohns. dicitur ars illa, qua grave quodque sine negotio sublevatur.

Manheb, id est, *scoria*. Rul. & Iohns.

Mania, μανία, *insania*, furor Latin. dicitur. Vide *Furor*, *Delirium*, *Insania*. Aliquando etiam μανία vocatur omne desiderium atque studium cujuscunque rei. Linden. *Ex. X.* §. 208.

Manica, χειρὶς, proprie significat vestimenti genus, quod manibus induitur. Quibus etiam progymnastas usos esse ad frictionem, patet ex Gal. *l.* 3. *de san. tu. c.* 4. Dicitur & Latin. *Chirotheca*, *manus involucrum*, *Manitium*, Rhod. *ad Scribon. n.* 16. *p.* 55. Pertinet & ad Chirurgica instrumenta v. g. in amputatione membrorum, de qua *manica* legatur Hildanus *l. de gangr. & sphac. c.* 19. Per translationem vero etiam vocab. tributum Coli cujusdam speciei, quæ *manica Hippocratis* in Officinis dicitur. Fuit vero ex junceis vel sparteis fiscellis paratum, Rhod. *ad Scribon. n.* 271. Hodieque vero ex lana paratur oblonge ad pyramidis figuram, notante Vveker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 38. Fornax etiam in Metallurgia, in qua

as

æs separatur a lapidibus & aliis, dicitur *manica*, Fallop. *de metall. fossil. c. 16. Tom. I. p. 313.*

Manifestus, φανερὸς, δῆλος. Vide *Deloo*. Ægritudines, earumque caussæ dicuntur *manifestæ*, quæ vel in sensus incurrunt, vel facile per signa & ratiocinationem indagantur & cognoscuntur, quibus opponuntur *morbi occulti*, cum horum caussis latentibus.

Maniodes, μανιώδης, idem, quod μανικὸς, epitheton delirii vehementioris propter atræ bilis malignitatem furorem comitem habentis. Gal. *com.* 1. *in l.* t. *Prorrh. t.* 10. Castell.

Manipulus, ἀμάλλα, χειρ βόλοι, significat mensuram usitatissimam ad herbas & folia, estque quantitas, quam manus tota complecti potest, atque unciæ dimidiæ fere respondere creditur, Morell. *Prolog. de form. remed.* quamvis hoc falsum esse examen per bilancem testabitur. Indicatur litera characteristica M in Receptis. Gal. meminit δέσμας χειροπληθεῖς, *fasciculi manipulatis*, *l. 7. de C. M. P. G. c.* 13.

Manna, μάννα, æquivocum est. 1. notat melleum succum concretum, estque idem, quod *Aeromeli*, *Drosomeli*, mel aereum, roscidum. Estque mellis species non ignota veteribus, Dioscoridi, Galeno, Plinio, sed mellis nomina comprehensa, ne quis ab Arabibus, (quibus *Tereniabin* vel *Terniabin* dicitur) primum cognitam proditamque putet. Vide Galen. locum *l. 3. de Al. fac. c. 39.* Est vero ros aereus, condensatus, qui ex aere horis antelucanis tempore vergiliarum in summo æstu decidit in folia arborum, plantas & campos, sub forma granorum majorum, vel minorum, virtutem habens alvum blande movendi, asperitatemque faucium leniendi. Ejus historiam vide prolixius apud Schroder. *l. 4. cl. 4. n. 446.* Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* Rolfink. *de purgant. sect. 9. art.* 1. Lang. etiam existimat, dici *Sacchar*, vel *Sal Indorum*, *l. 2. ep. 31.* *Salivam* quoque *siderum* Rul. & Iohns. vocant. Doctissimus Rhodius duplicem *mannam* constituit, unam, quæ in foliis arborum reperitur & colligitur, Venetis *manna di foglio* dicta, propter pretium usu rara, non tamen virtute præ altera præstantior: Alteram quæ in caudice invenitur. De priore vero laudatus Autor existimat & autoritate Casauboni & Salmasii nixus, illam esse Aeromeli, imo fortassis utramque, quod suo loco merito relinquo. II. Tribuitur *Thuris micis* concussu elisis, quæ vocantur *manna Thuris*. Galen. *l. 4. de C. M. S. L. c. 4. l. 5. de C. M. P. G. c. 2. l. 13. m. m. c. 5.* alibi vero *Succussio* & *Pollen*, ὑπόσυρμα nuncupatur, 2. *de artic. t.* 44. Vide *Libanotos*; quamvis Dioscor. *l. 1. c. 83. & 84.* *Mannam Thuris* a *polline* manifeste distinguat. Vide Rhod. *ad Scribon. n.* 203. III. Chymici vocab. *Manna* aliis quoque remediis per translationem attribuerunt. Ita legitur *manna magnetis* apud Libav. *l. 8. S. A. Ch. c.* 11. *manna Guajacina*, id est, *Extractum*. *Alchym. Pharm c.* 20. & ita aliis quoque *Extractis* applicari potest, *manna Cœlestis*, Quercet. *Pharm restit. c.* 26. Schrod. *lib. 2. c.* 40. *manna Solaris* sive *Unicornu Solare*, Idem *l. 3. c. 9.* *manna Martis*, *d. l. c.* 11. *Saturni*, *c.* 14. *Mercurii*, sive ☿ *dulcis solaris cap.* 15. Extenditur quoque ad omnem dulcedinem ex re qualibet extractam, teste Rul. & Iohns. *manna vomitoriorum*, sive *Sal Vitrioli*, Rolfink. *Chym. lib. 5. sect. 1. art. 4. c. 3.* μανώδης apud Hipp. dicitur medicamentum ex thuris polline aut ejus granis & micis concussu elisis, adstringens, siccans & digerens. Legitur *l. 7. Epidem.* Vide Foes. *Oec. p.* 396.

Mannus, μάννος, βυρρίχος, idem, quod *Hinnulus*, pullus equinus. Keuch. *ad Samon. p.* 253.

Manschlacht, est nomen morbi, cujus descriptionem cum curatione edidit Ant. Deusingius *peculiari libello*; quemadmodum legitur in D. D. Merclini *Lindeno renovato p.* 64.

Mansio, μονὴ, a verbo μένω, *maneo*, quid significet, notum est. Sumitur etiam pro *quiete* partium musculosarum a sua functione, Galen. *l. de rig. trem. & palpit. alibique*. Dieter. *n.* 534.

Mansorius, idem quod *manducatorius*, μασητήρ. Vide *masseter*.

Mantice, μαντικὴ, stricte vocabatur olim *ars vaticinandi ex avibus*, sive *augurium*, οἰωνιστικὴ. Ei hujusmodi vates μάντεις dicebantur, vel οἰωνισταὶ, ex Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 16. Sed postmodo latius significatio extensa ad alias quoque artes, aliquid prædicentes, præsertim ad partem Medicinæ prognosticam, teste Galen. *in com. ad h. l.* Foes. *Oec. p.* 397. Vaticinia Paracelsica & Caballistica, quia de magia sunt suspecta & fallacia, merito vitanda. Festivam descriptionem *Vatis* ex Euripide vide apud Lang. *l. 2. ep.* 40.

Mantichora, μαντιχώρα, vocatur animal in India reperibile, quod triplicem habet dentium seriem, teste Aristot. *l. 2. H. A. c.* 1. & ex hoc Fallop. *Expos. de Ossib. c. 16. Tom. I. p.* 503.

Mantis, μάντις, i. e. *Vates*, *Augur*. Vide *Mantice*.

Manuarius, ἐγχειρητικὸς, de arte Chirurgica & Chirurgis dicitur. Gal. *ad Thrasybul.*

Manubrium, λαβὴ, κώπη, pertinet ad instrumen-

menta Chirurgica, estque ea pars, quæ manu apprehenditur, & tenetur. Dicitur & *Ansa*. Oribas. *de Machinam.*

Manucodiata, nomen avis Indicæ, cujus proprium est, ut pedibus careat. Unde & ἄπυς dici potest. Jul. Alex. *not. in Gal. lib. 6. de C. M. S. L. c.* 1. Dicitur & *Avis Paradisi*, vel quod vulgo credatur in paradiso terrestri degere; vel ob eximiam corporis venustatem. Hujus historiam cum variis speciebus, & usu, vide in Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 21. *seqq.*

Manus, χεὶρ, quid notet, pueris etiam notum est. Est organon utilissimum, unde & Aristoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, instrumentum instrumentorum dicta fuit, *l.* 4. *de P. An. cap.* 10. & Galen. Libros *de Us. part.* propterea a *manus* expositione ordiri non dubitavit. Accipitur vero *manus* bifariam: 1. pro toto illo, quod a scapulis dependet, & dividitur in *Brachium*, sive *Humerum*, *Cubitum*, sive *Ulnam* & *manum summam*. 2. pro *manu extrema*, quæ etiam distinguitur in tres partes: *Carpum*, seu *Brachiale*; *Metacarpum*, sive *Postbrachiale*, & *Digitos*. De singulis his vocabulis vide in Literis propriis initialibus. Alias *manus* Historiam Anatomicam, præter Gal. & alios, lege apud Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 1. Per catachresin etiam tribuitur *Rotulis Officinalibus* saccharatis cum & sine margaritis, quæ vulgo vocantur *Manus Christi simplices* & *perlatæ*, de quibus vid. Dispensatoria. Ita le Mort hyperbolice Emplastrum aliquod vocavit *Manus Dei*, cujus descriptio extat in D. D. de Spina *Man. Ph. Ch. p.* 409. *Manum* factitiam Chirurgicam ex ferro parandam exhibet delineatam Paræus *Chirurg. l.* 22. *c.* 12. *Manus* mortui hominis contractu, vel frictione tollere strumas, verrucas, & alios tumores, hodieque plures calculo suo comprobant Medici celeberrimi. Junge *Acta Philosoph.* Oldenburgii *Ann.* 1666. *m. Majo.*

Manutigium, Gr. χειροψίαι, dici fricationem oculorum turbatorum manu factam, scribit Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. pass. c.* 4. *p. m.* 287.

Marasmos, μαρασμὸς, Lat. *Marcor*, item *Marasmus*, dicitur corporis nimia *tabes*, ex siccitate nimia oborta. Est igitur Atrophiæ gradus summus. Caussa *marcoris* vera est defectus succi nutritii nimius, qui oriri potest vel citra febrem ob sanguinis impuritatem salinam, serosam, purulentam; vel cum febre, ob sanguinis effervescentis colliquationem. Febris Hecticæ summus gradus vocatur *Marasmodes*, μαρασμώδης, de qua vide Sylv. *l.* 1. *P. M. c.* 32. Dantur etiam gradus & species *marasmi*, dum alius est quasi secundum naturam, uti Senilis, alius præter naturam, & quidem alius θερμώδης, *comburens*, alius συγκοπώδης, cum animi deliquio conjunctus, Foes. *p.* 397. Extreme *consummatus marasmus* est, quando omnes corporis partes solidæ simul macrescunt, ita ut totus homo nihil aliud esse videatur, quam ossa & cutis; in ventre nulla intestina inesse credas, contracta præcordia, collapsa tempora, atque cava &c. Castell. Plura videantur in Gal. *l. de marcore* & alibi, quærantur *in Theatro* Mundellæ. In Latina versione etiam occurrit *marasmatus*, h. e. qui *marasmo* laborat.

Marasso, μαράσσω, *strepo*, Erotian. *Onom. p.* 75. *F.*

Marathrum, Fœniculum. Dodon.

Marcasita, est materia metallica immaturæ tot specierum, quot solidorum metallorum, ut aurea, argentea, stannea, ferrea, plumbea, & cuprea, quæ postrema pyrites & lapis luminis vocatur, pyrsotocus, lapis ærarius, rubeo scatens sulphure, & scintillas ex chalybe multas excutiens. *Marcasita plumbea* est *Antimonium*. *Marcasita alba*, i. e. *Bismuthum*, Rul. & Iohns. Schrod. est vero ita descripsit: *Marcasita* πιέζουσα metallicum in generatione metalli, ex portione aliqua ad generationem metalli inepta productum, inque corpus minerale albicans, durum, ac fragile mutatum, *l.* 3. *cap.* 18. ubi etiam præparationes, usum & vires explicat. Jung. Fr. Hofm. *in clav.* Vide & Libav. *S. A. Ch. l.* 2. *c.* 24. Scribitur & aliquando *marchasita*, *margasita*, *markasita*. Vide etiam supra *Bismuthum*. Nonnulli restringunt, inter quos etiam D. D. Etmullerus fuit, dicentes Marcasitam esse in radice sua minerale venereo-argenteum nondum perfecte maturatum & Arsenicali substantia imprægnatum, atque hac ratione validum venenum. Merito igitur medicamenta Chymica ad internos usus, quæ hodierni artifices e *marcasita* promittunt, pro suspectis habenda cum D. Ludovici *Diss. I. Pharm. pag.* 753. De *marcasitarum* multifaria natura videatur & Rob. Boyle, *tr. de poros. corp. solid. c.* 6. *p.* 89.

Marcellium, μαρκέλλιον, nomen medicamenti ad perniones apud Æginetam *l.* 3. *c.* 79. Legitur in Indice *Marcellius thronus*, sed in allegato loco non occurrit.

Marched, id est, *Lithargyrium*. Ruland. Iohns.

Marciaton, μαρκιάτον, nomen est malagmatis, vel linimenti, ad articulorum dolores & resolutiones comparati, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 18. Occurrit & hodieque descriptio *Unguenti Marciati* in Dispensatoriis.

Mar-

Marcor, *Marcidus*, μαρασμὸς. Vide *Marasmos*.

Mardek, est terminus Spagyricus obscurus, ita ut ex contextu non certo constet, qualis minera denotetur. *Turb. Philos. serm.* 12. *in Th. Chym. Vol. V. pag.* 10. An *Martech*? Vide infra.

Mare, θάλασσα, πέλαγος, quid vulgo significet, ex aliis quoque Lexicis & Dictionariis constat. Vocatur a Paracels. *mater aquarum*, Paramir. *l.* 4. Appellatur & *Lachryma Saturni*, & quintum elementum, estque nihil aliud, quam Sal dissolutus, *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 122. *seq.* Ejus consideratio varia in Medicina est, v. g. *Aquæ marinæ*, cujus multiplex usus est ad morbos, teste Hipp. *de humid. usu VII.* 1. *seqq.* Diosc. *l.* 5. *c.* 19. Scribon. *n.* 43. 160. *cum not. Rhodii p.* 86. Mercurial. *l.* 2. *V. L. c.* 26. *fin.* In specie *mare* ad curationem dementiæ facere, vult Helmont. *tr. Dem.* Id. *n.* 47. Deinde *Loca maritima* faciunt ad dispositiones latentes morbosas, præsertim Scorbutum, Senn. & alii *h. tit. Mare Chymicorum* dicitur ænigmatice Caput humidum, cujus natura est calida & sicca, quo nihil calidius, *Th. Chym. Vol. V. p.* 90. Clarius vero explicatur a Libavio, dicente, quod *Mare* sit *Mercurius Philosophorum*, ex argento vivo, magno labore, & subtili industria extractus & elaboratus, ex una radice duplex, jamque auro naturæ fixo informatus, *tr. Ign. Nat. cap.* 13. & alibi: *Mare* est aqua secunda, quæ fit ex Elixire imperfecto, & aqua prima, per quam solvitur aurum & argentum; qui liquor vocatur Philosophorum Mercurius, & dicitur regi radiis Solis & Lunæ. In hoc *mari* monstrant pisciculum *Echenein*, id est, granum, & principium fixum prolificum, quod possit gignere sui simile, *in Apoc. Herm. Part. post. T. III. Oper. pag.* 441. 442.

Marga, est portio quædam pinguis, & quasi medulla in saxis nonnullis, dum franguntur, reperta, unde & *Medulla saxorum* dici solet. Vim habet siccandi, Schroder. *l.* 3. *c.* 2. *num.* 5. Ejus varias species recenset Rul. *in Lex.* Pertinet ad Bolos, sive Terras sigillatas.

Margarita, μάργαρον, μαργαρίτης λίθος, alias *Perla*, *Unio*, dicitur de gemmis, & lapidibus pretiosis rotundis, vel ad rotunditatem vergentibus, in conchis nonnullis (quæ propterea *margaritiferæ*, & *mater perlarum* dicuntur) repertis. Distinguuntur in *orientales*, & *occidentales*, quarum illæ his nobiliores censentur. Tribuitur illis unanimiter insignis virtus cordialis, & corroborans balsamum vitalem; quam historiam cum usu vide apud Schroder. *l.* 3. *cap.* 7. & Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Eph. N. C. *An. II. Observ.* 228. Aldrov. *l.* 3. *de Testac. c.* 41. 42. Earum tamen virtutem cordialem specificam & aliis excellentiorem non sine ratione impugnavit etiam Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. Sect.* 4. *c.* 8. *p.* 315. *seq.* quamvis omnis vis Medica denegari illis haud possit ob particulas subtiles alcalinas terreas acido-volatili imprægnatas. Vide *Perla*.

Margos, μάργος, significat *insanum*. Unde γαστρίμαργοι dicuntur, qui ventre insaniunt. Lind. *Ex. XI.* §. 126.

Marile, μαρίλη, dicitur pulvis carbonum, sive eorum ramentum, præsertim prunarum accensarum, h. e. *favilla*, sive igniculus, & fomes sub cineribus latens. Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. XXIV.* 28. Plenius exponit Erotianus.

Maris, μάρις, vocatur mensura decem Charoum Atticorum, vel librarum 83. cum unciis quatuor. Lind. *Ex. X.* §. 227.

Marisca, vide *Ficus*.

Maritus, ἀκοίτης, γαμέτης, quemadmodum vocabuli *conjugium* significatio parabolica seu tropica saltem ad Chymiam translata; ita & vocis *Maritus*. Denotat enim in negotio Lapidis Philosophici *Sulphur*, cujus mulier, vel *uxor* est *Mercurius*, qui a suo conjuge facili negotio imprægnatur. *Th. Ch. Vol. IV. p.* 179. Vide *Conjugatio*.

Marmaryge, μαρμαρυγὴ, vocatur splendor oculis obversans, incertus, & discurrens *lucis splendor*, aut *fulgor*, ante oculos coruscans. Legitur apud Hippocr. *s.* 3. *Progn. t.* 33. *l.* 7. *Ep. XXV.* 8. 15. *in Epist. ad Philopœmenem*, *num.* 21. Hinc & oculi vocantur ὄμματα μαρμαρυγώδεα, *splendore coruscantes*, *s.* 2. *de R. V. I. A. t.* 45. item ὀφθαλμοὺς μαρμαρυγώδεις, *l. de L. I. Hum. XXIII.* 8. Objectum etiam splendidum oculis obversans dicitur μαρμαρυγῶδές τι, 2. *prorrh. XLI.* 3.

Marmelada, terminus est Pharmaceuticus, denotans speciem *Gelatinæ Cydoniorum*, qua simplicis, qua compositæ, & aromatibus conditæ, variis coloribus exornatæ, Schroder. *l.* 2. *c.* 62. *in fin.* Compositarum formulas plures vide in Hadr. a Mynsicht. *Armam. Medico-Chym. sect.* 12.

Marmor, μάρμαρος, lapis dicitur insigniter purus, & admodum durus, & ad splendorem suscipiendum, si poliatur, ita aptus, ut statuæ & columnæ nitentes inde sculpi possint. Suntque ejus genera varia, quæ prolixe recenset Rul. *in Lex.* Verum cum non omnia ad usum spectent Medicum, sufficit eorum memi-

meminisse, quæ in Medicina locum invenerunt; ut sunt, *Marmor candidum*, sive *Alabastrites*, *Rubrum*, *Nigrum*, sive *Lapis Lydius*, *Variegatum*, ut *Porphyrites*, *Ophites*, de quibus singulis sigillatim sub literis suis initialibus. Jung. Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 14. De Arcano *Marmora* colorandi non solum superficialiter sed & profundius disseruit ingeniosissimus Rob. Boyle, indeque probavit illorum porositatem, *tr. de porof. corp. solid. cap.* 6. *p. p. m.* 90. *seqq.*

Marmorata vocantur excrementa aurium, *Cerumina* dicta, Græc. κυψελίδες, Charlton. *Exerc. Pathol. IX.* §. 18. Notavit hoc etiam olim Foes. *ad Hipp. l.* 6. *Ep. f.* 6. *t.* 18. Posset denominationis similitudo peti, quod Varro *l.* 3. *de R. R. marmoratum* dixerit pro eo, quod e marmore, luto & calce factum.

Marmoreus Tartarus vocatur lapis in homine durissimus, ut Marmor, Rul. & Iohnson. *Marmoracei veneni*, quod adeo ingentis & repentinæ fuit efficaciæ, ut solo tritici grani pondere momento hominem necaret, meminit C. Rejes C. *El. q.* 64. *n.* 2.

Marmota vocatur *Mus Alpinus*, cujus descriptionem, cum usu in cibis & medicina tradidit Aldrov. *de quadr. dig. vivip. l.* 2. *c.* 34.

Marocostinum, epitheton *Extracti*, vel Massæ *pilularum* D. Mindereri, a *Maro* & *Costo* ita dictatum, quas *peculiari tractatu* Aloedarium dicto laudavit. Vid. *Dispensat. & Animadvers.* D. Zwolferi. Approbat Hildan. *Cent.* 6. *O.* 29.

Marogus vocatur Paracelso somniferum & narcoticum quoddam fortissimum, ita ut aliquis sustinere posset gravissimam torturam. *Philosoph. Tract.* 5. *in fine.*

Mars, ἄρης, æquivocum est. Vel enim significat *Planetam*, qui habetur summe calidus atque siccus. Hinc & homines cholerici, sive biliosi *Martiales* dicuntur, & morbi quoque *Martiales*, ubi biliosus sanguis potissimum peccat. Hinc & a Paracelso Bilis vocatur *Mars*, *Paramir. Tr.* 3. *cap.* 7. & *Paragran. de Astronomia*. Vel idem est, quod *Ferrum*, *Chalybs*. Vide *Ferrum*. Rul. *Theatr. Chymic.* Libav. *aliique*.

Marsippon, *Marsypion*, μαρσίππιον, μαρσύπιον, dicitur *marsupium*, vel *sacculus*, quo aliqua pars fovetur, aut tegitur. Legitur apud Hippocr. *l. de fistul. VII.* 2. Gal. *c.* 6. *in* 6. *Epid.* *t.* 5. Dicitur & μάρσυπος. Foes. *p.* 398. *Marsupiale Americanum* quale sit animal, exoticum, quod Aldrovando *Semivulpa*, & *Vulpi-Simia* vocatur, e Virginia Londinum translatum descripsisse ejusque Anatomen accuratam exhibuisse D. Eduardum Tyson Collegii Medici & Societatis Regiæ socium legitur *in Actis Erudit. Lips. A.* 1698. *m. Septembr. p.* 407. *seqq.*

Marsum, *Marsicum*, μάρσος, epitheton vini, quod colligitur in Marsia, regiuncula Italiæ, ultra Picenum, Samnites versus. Censetur autem valde austerum & acerbum. Gorr. Scribon. propterea ad adstringendum in gingivis laxis, & dentium vacillatione commendavit, *n.* 57. Jung. Rhod. *not. ad h. l. p.* 100. Videatur & Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 1. & *l.* 1. *de Antidot. cap.* 3.

Martach, vel *Martath*, est *Lithargyrium*. Rul. & Iohnson.

Martagon est nomen plantæ, *Lilium montanum* dictæ, de qua videantur Botanici; quæ etiam vernacule *radicis aureæ* nomine venit. Hinc Chymici transtulerunt ad materiam *Lapidis* Philosophici, quam *Martagon* appellarunt, uti patet ex *Th. Chym. Vol. I. p.* 512.

Martech, *Mardech*, est nomen Argenti vivi, ex Cambar sublimati, *cum album* est factum. Vocatur & *Plumbum ex Ebmich*, *Magnesia*, *Æs album*. Th. Chym. *Vol. IV. p.* 728. Fallop. scribit esse *Lythargyrium. l. de Metall. & Fossil. cap.* 27. *Tom. I. p.* 328.

Martes, nomen est animalis quadrupedis, digitati, vivipari, cujus descriptio cum usu habetur apud Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 18.

* *Martialia*, medicamenta sunt ex Marte, seu quod idem est, ex ferro, aut Chalybe parata, quorum usus in quamplurimis morbis mira præstat.

Martianum pomum apud Sueton. *in Domitiano* est Aurantium. Ian. Cornar. in Gal. *de comp. med. l.* 2. *c.* 1.

Martius dicitur 1. mensis, in quo æquinoctium vernum esse solet. 2. de confectione gratissima polytropha, quæ *Martius Panis*, *marcipanis*, *massapanis* etiam vocatur, Jul. Alex. *l.* 20. *Sal. c.* 16. Morell. *de form. rem. l.* 1. *s.* 3. *c.* 3.

Marucholeum metallum, idem. Rul. Iohns.

Mas, *Masculus*, ἄῤῥην, vel ἄρσην, nomen sexus, differentiam denotans, cui opponitur θῆλυ, *fœmina*. Ratio differentiæ potissimum in hoc consistit, quod *mas* in alio gignat, fœmina in se ipsa. Est etiam *masculus* plerumque calidior, sanguinis plenior & solidior fœmina, Hippocr. 6. *Epid. s.* 2. *t.* 46. Galen. *in comm.* Quod vero *mares* ordinarie in dextra uteri regione concipiantur, nondum est certo demonstratum. Usurpatur alias nomen quoque hoc de plantis apud Theophrastum. A Spagyri-

gyricis in negotio lapidis Philosophici interdum Mercurio tributur hoc epitheton. Ita Rul. & Iohnson. *Masculus*, id est, *argentum vivum*. Iung. *Tb. Chym. Vol. IV. p.* 891. interdum Sulphuri, vide *Maritus*. Libav. *Apoc. Herm. P. post. Tr. II. Oper. p.* 353. 357. 413. *seq.* Ita sibimetipsis non constant in nugacibus his ænigmatibus.

Masca, Longobardis idem, quod *Strix*, Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 289.

Maschale, μασχάλη. Vide *Ala*, *Axilla*, μασχαλιαῖος, *Axillaris*, epitheton venæ. Gorr.

Maschalister, μασχαλιστὴρ, sic vocatur a quibusdam *secunda vertebra dorsi*, quæ τῇ λοξίᾳ subest, Gorr. Confirmat Lind. *Med. Phys. l.* 2. *c.* 14. §. 33.

* *Maslac*, Turcæ vocant Plantam, quæ magnam affinitatem habet (juxta Clusium) cum specie Cannabis, quæ apud Persas, Indosque *Bangue* vocatur. Consul. Vvedel. Opiolog. l. 2. s. 4. P. 1. p. 168.

Masculinitas, apud Avicenn. dicitur conceptio masculæ prolis, & talis fœmina *masculinans*, vel *masculinitans*: quemadmodum *fœmininitas* vocatur conceptio sobolis fœmininæ, & mulier *fœminans*, *l.* 3. *fen.* 21. *tr.* 1. *c.* 12. *seqq.*

Maslach, medicamentum Turcis familiare, ex opio paratum, quod & Anfion vel Amphion vocatur, cujus drachmam unam, imo quandoque duas & tres innoxie devorant, cum ad Venerem, tum ad animositatem excitandam in prælium ituri, uti notavit ex aliis C. Rejes *C. El. q.* 43. *n.* 6. & *q.* 63. *n.* 3.

Massa, proprie idem, quod *Maza*, μάζα, (quamvis & *Massa*, a μάσσω, misceo, pinso, deduci commode possit,) olim strictius sumebatur de mixta farina hordei cum humore aliquo, præsertim aqua & oleo, ceu cibo plebejo & vulgari, qui crudus cum defruto aut melle mandebatur, uti scribit Aetius. Meminit hujus cibi aliquoties Hipp. *l. de vet. med. VIII.* 8. *XIII.* 3. *XIV.* 19. *l.* 2. *de diæt. VIII.* 8. *seqq. s.* 2. *de nat. hum. t.* 3. *de sal. diæt. t.* 3. *lib. de int. aff. XLIV.* 20. *XLV.* 14. *l. de Cap. vuln. XIX.* 6. *XX.* 6. *l.* 2. *Epid. s. V.* 39. *lib.* 5. *XII.* 4. *l.* 6. *sect.* 3. *t.* 2. *lib.* 7. *XXXIII.* 12. & exponit plenius Erotianus, cum quo jung. Foes. *pag.* 393. Lind. *Ex. XVI.* §. 150. Hodieque vero latius quoque accipitur pro omni misto, quicquid in unum veluti cumulum densatum spissumque cogitur, teste Jul. Alex. *l.* 8. *Salubr. c.* 9. Latine *Offa* dicitur. Imo nonnulli haud dubitarunt, de ipso liquore sanguinis in vasis contento usurpare, vocantes *massam sanguineam*; quamvis alii sint, qui hanc catachresin improbent. *Massa* enim in genere Physice accepta est contradistinctum quid liquori, quando scil. particulæ alicujus corporis uncinis veluti inter se connexæ vel immotæ omnino sunt, vel saltem parvo motu cientur, ut separari non possint, uti haud male descripsit D. de Cordemoy *Diss. I. Phys. p. m.* 3. Μάζιον diminutivum est, & *mazam* vel *massam parvam* significat. Legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. CVI.* 10. *massa* quoque carnea idem, quod *Excrescentia* legitur apud Hildan. *Cent. VI. Obs.* 1. *massa* Cumia, nitrum factum de plumbo, vel aqua nitri, qua vasa terrea inducuntur. Matth. in Dioscor. *lib.* 5. *c.* 46.

* *Massa corporea*, significat corpus illud, cujus partes solidæ, hoc est sine ulla vacui intercapedine, ita mutuo aliæ aliis adhærent, ut unum corpus solidum sine ullo vacui intermedio efficiatur, & eadem ubique substantia præditum. Num id medico scire conducat, leg. Boerhav. inst. m.

Massalioticon, (vitiose *Massilioticon*) μασσαλιωτικὸν, nomen emplastri, ab autore *Demosthene Massaliota*, quod commendatur ad carbunculos a Galen. *l.* 5. *de C. M. P. G. cap.* 15. Describitur & ab Æginet. *l.* 7. *c.* 13.

Massalis, *Mosel*, *massarium*, *mater*, i. e. *Mercurius*. Rul. Iohns.

Masseter, μασσητὴρ, i. e. *Mansorius*, *Manducatorius*. Epitheton musculorum maxillam circumagentium bicipitum, & triangularium, quorum meminit Hippocrat. 2. *de artic. t.* 6. Galen. *l.* 4. *Anat. adm. c.* 2. Descripsit eos Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p.* 535. Dicitur & *mandibularis*.

Masso, μάσσω, subigo, *pinso*. Dicitur & μάττω. Compos. ἐκμάσσω etiam *exprimo* significat. Hippocr. *l.* 2. *de morb. XIV.* 28. Significat μάσσω etiam *tango*, contrecto. Unde ἐνμασσόμενος, i. e. intus contrectans, & manu explorans, legitur 3. *de artic.* 47. Vid. Gal. *in com.* Jung. Foes. *p.* 399.

Masthles, *Masthle*, μάσθλης, μάσθλη, significat *corium*, *pellem*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. LVII.* 8.

Masticatio, μάσησις, idem, quod *manducatio*, videlicet cibi commansio, sive comminutio in ore facta, imprimis linguæ auxilio cibum in ore pro arbitrio nostro, quo volumus, impellentis. Galen. *l.* 11. *de V. P. c.* 10. ubi τὸ μασᾶσθαι vocat. Adde Jul. Alex. *in not. ad h. l. Masticationis* necessitatem demonstratam vide apud C. Hofmann. *Comm. ad Gal. LL. de V. P. n.* 793. & Helmont. *tr. victus ratio*, *n.* 21.

Masticatorium, μάσημα, ἀλμάσημα, est species *Apophlegmatismi sicci*, quæ dentibus *masticatur*, de qua vide Schroder. *l.* 2. *c.* 68. Morell. *l.* 2. *de form. rem. f.* 2. *c.* 6. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 6. *f.* 4. *cap.* 3. *& seqq. Masticatorium* usum in aurium affectibus laudat Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 9.

Mastiche, μαστίχη, *resina lentiscina*, ῥητίνη σχινίνη, est gummi resinosum citrinum album, pellucidum, granulatum, bene olens, ex lentisco arbore, præsertim in Chio Insula extillans. De hujus facultatibus vide Gal. *l.* 7. *de S. Fac. h. tit.* Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 391. Fr. Hofmann. *in clav. ad h. l. pag.* 586. *seqq.* Rhod. *ad Scribon. num.* 60. Vocatur & *Lentisci lachryma*. Keuchen. *ad Sammonic. p.* 127. Latine etiam usurpatur *Mastix*. Io Officinis laudatur pro singulari stomachico *Aqua mastichina*.

Mastichelæon, μαστιχέλαιον, i. e. *Oleum Mastichinum*, de quo Dioscor. *l.* 1. *c.* 51.

Masticot, est impropria cujusmodi calx, præter Minium & Cerussam, ex Billichio, Iohnſ. *Lexic. Chym. II.* Helmont. dicit *Masticot* vocari flavum colorem, quem stannum præbet pictoribus, *de lithiaſ. c.* 1. *n.* 9.

Mastoides, μαστοειδὴς, *mammillaris*, vel potius *papilli-aut mamilli-formis*. Est 1. Epitheton processus, sive *apophyseos ossis temporalis*, papillis mammarum, præsertim vaccinarum similis; de quo vide Bartholin. *libell.* 4. *An. cap.* 6. *p.* 711. uode par etiam Musculorum caput flectentium, quod in illum *mammillarem processum* inferitur, dicitur *Mastoideum*. Id. *lib.* 4. *c.* 5. *p.* 567. Deinde tribuitur processibus *nervorum olfactoriorum*, quos descripsit Idem, *libell.* 3. *c.* 2. *p.* 671. Dicuntur & a quibusdam *Cornua uteri* processus *mammillares* ob similitudioem, quam habent cum mammis. Gorr.

Masto, μαστός. Vide *mamma*.

Mastrupatio, item *manstrupatio*, vocatur illicita, & Christiano homine iodigna titillatio genitalium, & projectio seminis. Vocatur & *mollities*, de qua videatur Forest. *l.* 26. *Obſ.* 16. *in Schol.* & Tim. a Guldenklee *l.* 3. *caſ.* 49.

Masucha, μασουχᾶ, *masuaphion*, μασουάφιον, nomina medicamenti Synonyma, cujus descriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 23.

Matalista est oomen tertiæ speciei Gialappæ sive Jalapii, vel Mechoacannæ, quam Indi Mathaliztic nuncupant, de qua legi potest D. D. Vvedelius *Amœn. Med. l.* 11. *ſect.* 1. *c.* 5. *p.* 248.

Mathalitium, idem, quod *Stragula*, ad dormiendum usitata. Forest. *d. l. Obſerv.* 14. *in Schol.*

Mater, μήτηρ, vocabuli hujus significatio propria notissima est, quando significat fœminam, quæ enixa est prolem, eamque nutriit. Translatum tamen ad varias Medicinæ partes hoc vocabulum, v. g. ad Botanicam, quando *Artemisia* dicitur *mater herbarum*, Lobel & Schroder. Ad Anatomiam, quando membranæ cerebrum investientes, exterior quidem crassior, vocatur *mater dura:* interior tenuis, & in anfractus substantiæ cerebri sese insinuans, appellatur *Pia mater*. Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 2. Relationem hujus appellationis geminam verosimilem vide in D. D. Hofm. *Diſſ. Anat. ad l. van Horne Microcoſm. p.* 186. Ad Pharmaciam; dum *Concha margaritifera* vocatur *Mater Perlarum*. Vide *Concha margarita*, Schroder. *l.* 5. *cl.* 8. *num.* 73. Ad Chymiam & Spagyriam, dum *mater* dicitur *metallorum Argentum vivum*. Ruland. & Iohnſ. Hinc & *Aqua mercurialis*, quæ omnia metalla in materiam primam reducit, vocatur *mater Aquæ vitæ*, Libav. *S. Ch. l.* 7. *c.* 8. *& Apoc. Hermet. Part. poſt. T. II. Oper. p.* 332. *Luna* quoque vocatur Chymicis *mater*, quemadmodum *Sol Pater*. Theatr. Chymic. *Vol. I. p.* 201. *Vol. IV. pag.* 719. 721. 733. 737.

Materia, ὕλη. Vide *Hyle*. Dicitur & *materies*. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Materialista vocatur *mercator*, qui *materiam medicam*, præsertim simplicia, veodit. Fere idem, quod *Seplasiarius*. Dieter. *p.* 934.

Materiatura terminus est barbarus fictus a Gardianio io divisione morborum receptus, dum morbos alios *materiaturæ*, alios structuræ, alios utriusque dixit, teste Plempio *Fundam. medicinæ l.* 4. *c.* 3. Haud dubie vero per morbos *materiaturæ* intellexit morbos iotemperiei. Vid. *Dogmata noſtra Med. Gener. Part. II. c.* 3. *dogm. I. in not.*

Mathedoram, id est, Sal gemmæ. Rul. & Iohnſ.

Mathema, μάθημα, *mathesis*, μάθησις, late significat omnem Disciplinam. Stricte dicitur de diversis disciplinis, dum comprehendit *Arithmeticam*, *Geometriam*, *Geomantiam*, *Astronomiam*, *Physiognomiam*, *Chiromantiam*, *Opticam*, *Architectonicam*, &c. Gal. *libr. de cujuſque anim. peccat. notis. & medela c.* 2. *&* 3. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.* Parac. aliam finxit distinctionem in *Mathematicam Elementalem*, vel *Elementatam*, quæ habet subjectum corpus visibile & palpabile; & in *Sydeream*, vel *Adeptam*, cujus subjectum est corpus visibile quidem, sed non tangibile, quale est Sol, aut Luoa in aqua apparens. *Philoſ. Sagac. l.* 1. *cap.* 8.

Ma-

Matorium est *Ammoniacum*, vel *Galbanum*. Iohnf. *Lex. l. 2.*

Matos, μάτος, idem, quod ζήτησις, *quæstio*. Erotian. *Onom. p. 74.* B. Galen. *in expos. voc. Hipp.*

Matracium significat Vas ad liquorem aliquem, vel aquam excipiendam utile. Vvillis usus est pro Matula, *in Exerc. de Urinis*. Blancard. descripsit per sacculum, cui inest Tartarus calcinatus, vel aliud quid, qui etiam interpungitur in modum crucis, ut liquores inde in cella humida resolvantur, *in Lex.* A. Beguino *matracium* etiam usurpatur pro *Cucurbita*.

Matrimonium, συζυγία, idem, quod *Conjugium*, *Connubium*. Vide supra *Conjugium*.

Matrix, μήτρα, proprie idem est, quod ὑστέρα, *Uterus*. Vide *Hystera*. Chymicis *matrices omnium rerum* dicuntur *Elementa*. Rul. Iohnf. Paracelsus tres *matrices* constituit: unam *aquam*, super qua Spiritus Dei quievit: *matricem mundi*, & *Adæ*; & Tertiam *matricem omnium hominum* Evam, *Paramir. l. 3. de orig. morb. matric. item tr. de Caduco Matricis*, ubi *Uterum mulierem* vocat *mundum parvum*. Denotat igitur Chymicis *matrix* id, in quo corpora naturalia primum oriuntur, foventur, & incrementum capiunt, perficiunturque, Libav. *T. IV. oper. p.* 175: ex quo loco etiam patet, *matrices* dividi posse in *nativas* & *peregrinas*. Accipitur ab iisdem etiam pro *vase* vel *ovo Philosophico*, in quo operationes lapidis Philosophici parandi perficiuntur, de quo vide *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 506. Partem quoque mediam stirpium post corticem & lignum tertiam *matricem* vocari, aliis vero cor, aliis medullam, scribit Joh. Costæus *de nat. stirp. l. 1. c. 8. p. m.* 40.

Matto, μάττω, μάσσω, idem quod ζητέω, *quæro*, unde ἀναμάσσεσθαι, *inquirere*, *investigare* significat, quo verbo aliquoties usus Hippocr. 2. *de art. t.* 27. & 47. *l. 1. de morb. mul. XCVI.* 24. Ita & καταμάσσεσθαι idem notat, *l. de int. aff. VII.* 26. *XXX.* 37. Iung. Foes. *pag.* 399. Alias & μάττειν pro μάσσειν ponitur, & significat *pinsere*, miscere. Lind. *Ex. XVI. §.* 149.

Matula ἀμίς, *matella*, significat vas urinarium, in quod urina mittitur. Pro inspectione urinæ debet esse vitreum & purum. Meminit Gal. *l. 1. de diff. resp. c.* 12.

Maturatio, πεπασμὸς, πέπανσις, proprie sumitur de arborum fructibus, cum ex immaturitate maturitatem adepti sunt. Per abusionem vero de nostris corporibus, cum humores excrementitii coacti fuerint. Erotian. *in Onom. p. m.* 87. D. Vide *notas* Eustachii *ad h. l.* Differt a *coctione*, πέψει, quod hæc sit alimentorum, illa vero succis excrementitiis, aut vitiosis tribuatur. Est enim πέπανσις, cum materia noxia morbum efficiens devicta est, ac superata vi naturæ, ut ad exeundum sit habilis. Diet. *n.* 668. In hac significatione sæpe usus Hipp. 1. *Epid. s. t.* 1. 27. *s.* 2. *t.* 44. 45. *l.* 6. *s.* 5. *t.* 6. Plura loca vide apud Foes. *pag.* 492. Medicamenta hujusmodi *maturationem* promoventia vocantur *maturantia*, πεπαντικὰ, quo & in specie *suppurantia*, ἐκπυΐσκοντα, pertinent, Gal. *c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 31. Hinc & Rul. *maturativa* hoc sensu descripsit. Apud Chymicos *maturatio* est exaltatio e rudi cruditate ad *maturum* & perfectum. Estque quadruplex: *Digestio* & *Circulatio*, *Fermentatio* & *Projectio*, de quibus singulis suis in locis. Rul. & Iohnf. De *maturatione metallorum* & *Auro volatili* vide Theatr. Chymic. *Vol. IV. p.* 361.

Maturus, πέπων, dicitur de omnibus, quæ ex coctione suam perfectionem acquisiverunt, v. g. de fructibus, de humoribus, de excrementis. Hipp. 1. *aph.* 22. Jung. Dieter. *d. l.* Opponitur τῷ ὠμῷ, *crudo*, de quo supra.

Matutinus, ὄρθριος, dicitur de ea diei parte, quæ *mane* vocatur. Vide *mane*. Respondet veri, & est calidum & humidum tempus. Mercur. *l. 3. V. L. c.* 1. ex Oribasio. Comprehendit interdum & *antelucanas* horas, vel diluculum. Eo tempore corporis & ingenii vires vigere testatur una cum experientia quotidiana Lang. *l. 1. ep.* 55.

Maxeinos, μαξεῖνος, *Maxinus*, nomen piscis, qui & *Asellus*, & *Gallerida* dicitur. Alii legunt μύξινος, Lind. *Ex. XI. §.* 34.

Maxilla, γνάθος, *mala*. Vide *Gena*, *Gnathos*.

Maza, μάζα, μάζιον. Vide *Massa*.

Meatus, πόρος, terminus in Medicina usitatissimus, notans viam, per quam humores, spiritus, excrementa, vapores, flatus, vel influunt, vel effluunt. Unde *Meatus* a Galen. quoque divisi sunt in *sensibiles*, & *insensibiles*, *apertos*, & *latentes*. Sub sensibilibus & apertis comprehenduntur & vasa, canales, cavitates, & pori cutanei, qui κατ' ἐξοχὴν *in lib. de diff. febrium* alibique πόροι, *meatus*, vocantur, de quibus vide Barthol. *l. 1. Anat. c.* 2. Ita Herophilus *meatum*, sive πόρον, simpliciter appellavit *nervum opticum*, qui a cerebro ad oculum pertinet, sensibilis spiritus viam, teste Galen. *l. 1. de sympt. causs. c.* 2. *Meatus auditorius*, πόρος ἀκουστικὸς, vocatur, qui in osse petroso est anfractuosus, Galen. *lib.* 11. *de V. P. c.* 12. apud Bartholin. *meatus cochlearis*, *tortuosus*, *cæcus*, *capreolaris*, dictus, *libell.* 4. *a.*

6. *Meatus genitalis* est, qui semen & genituram a testibus haustam ad penis radicem defert, ex juxta radicem vesicæ varicosus existit, unde & *Varicosus parastata* appellatur, Gal. *l.* 1. *de sem. c.* 15. Barth. *l.* 1. *c.* 23. *Meatus Cysticus* vocatur ductus a cervice vesicæ felleæ procedens, & in communem dictum cholodochum desinens, Id. *d. l. c.* 15. *Latentes* & *insensibiles* sunt meatus parvi, & visum fugientes, non solum partium superficiem occupantes, sed & per totam carnis, ossium, cartilaginum, nervorum, ligamentorum, &c. substantiam disseminati, a quorum ordine, vel per caussas externas, vel internas turbato, variæ ægritudines oriri possunt, ac solent. Gorr.

Mechane, μηχανή. Vide *Machina*.

Mechanica, μηχανική, vocatur *Ars manuaria*, quæ alias *Opificium* dicitur. Qua ratione illas artes cum Medicina comparaverit Galenus, lege in *in Lib. ad Thrasybul. c.* 24. *seqq.* Ita Linden. non veretur, præferre *Mechanicum* in sua arte excellentem duodecadi Doctorum, qui præter inane nomen nil sunt, *Ex. II.* §. 36. Quandoque vero strictius sumitur vocabulum pro illa duntaxat arte, quæ succurrit nobis in illis difficultatibus, quas præter naturam molimur, & in quibus naturam ipsam vincimus. Hinc & *Mechanici* dicebantur, μηχανικοί, illi qui præstabant in excogitandis artificiosis instrumentis, quibus onera sublevantur, ex Vitruv. C. Hofmann. *in Gal. LL. de V. P. n.* 447. Helmontius ad Chymiam applicare non dubitavit, uti patet *ex tr. de febr. c.* 9. *n.* 25. 26. Paracelsus vero more solito plane abusive sumsit, tribuens *Mechanicam* cœlo, sideribus, homini, morbis, passim *in Paramir. lib.* 3. *Tr.* 1. *in Fragmentis passim*, in specie *in fragm. ad Tom. III. referendis*, ubi describit *Mechanicam morborum*, quæ tractat, quomodo morbi fabricentur. Hæc *mechanica* vel *mechanico-organica* morborum generatio hodieque apud quosdam tantum invenit applausum, ut caussas omnium pene morborum in partibus solidis consistere existiment, imprimis vero hanc de *mechanica* morborum generatione hypothesin D. D. Stahlius in suis lectu dignissimis Dissertationibus, præsertim vero *in Dissert. de Molibus humorum Spasmoticis c.* 12. *p.* 44. *seqq.* declaravit, congestiones humorum & translationes ceu morborum internorum præcipuas caussas inde deducens.

Mechanopoeotica, μηχανοποιητική, est inventio artis aquaticæ, ut fontium in aerem pulsorum, syringarum, aquarum, exaltationum per fistulas & ventilia, folles, ac similia. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lexic.*

Mechili Paracelso dicuntur hominum quoddam genus monstrosum, quamvis non constare possit, quales sint, annumerat *Gigantibus*, *Cyclopibus*, & *Loripedibus*, tr. *Philos. ad Athen. l.* 1. *text.* 24.

Mechoacanna, nomen purgantis radicis, quæ & *Bryonia Indica Oriental.* aut *Rhabarbarum album* vocatur, cujus historiam & vires prolixe descripsit Rolfink. *de purgant. sect.* 2. *art.* 2. Schroder. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 428. Fr. Hofm. *in clav. ad h. l.* Gialappa vocatur *Mechoacanna nigra*.

Meconium, μηκώνιον, Latine *Papaverculum*, a μήκων, quod *Papaver* significat: Homonymon est. *Proprie* & quidem late notat succum Papaveris concretum, & ita confunditur cum Opio, Gal. *l.* 3. *de S. Fac. cap.* 20. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 4. *l.* 2. *de Antid. c.* 7. Alii tamen accuratiores differentiam inter *Opium* & *Meconium* constituunt, illud dicentes *Lachrymam*, quæ stillat ex capitibus papaveris maturescentibus, & leviter incisis, hoc vero succum ex capitibus & foliis, vel ex tota stirpe coctis vel expressis paratum & concretum, opio viliorem & ignaviorem. Dioscor. *l.* 4. *c.* 65. Plin. *l.* 20. *c.* 18. Rhod. *ad Scribon. num.* 122. *&* 86. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 314. Improprie, & propter aliquam coloris & consistentiæ similitudinem, dicitur de excremento, quod ex toto fœtus nutrimento in utero, in urinaculo congeri solitum, toto uteri gestationis tempore, Gal. *l. An animal sit id, quod in utero est, c.* 5. Verum potius est excrementum, quod in intestino cœco infantis, utpote grandiori, quam in adultis continetur.

Mecos, μῆκος. Vide *Longitudo*.

Medea, μήδεια, nomen proprium (1) Incantatricis, vel veneficæ, quæ uxor Jasonis, quam Euripides introduxit *in Tragœd.* ejusque meminit Gal. *l.* 3. *de Hip. & Pl. decr. c.* 3. (2) nomen medicamenti, quod parabatur ex sulphure, & humido bitumine. Hoc illitum alii corpori, statim accendit; ubi calor in id inciderat, uti scribit Gal. *l.* 3. *de Temper. c.* 2. (3) nomen alicujus gemmæ, ita dictæ, quia reperta primum creditur ab illa venefica *Medea*. Sed fortassis verius vocaretur *Lapis Medus*, quia adfertur e regione *Medorum*. Estque niger, habens venam aurei coloris, reddens succum croceum, & saporem vini. Laudatur præsertim a Magis contra ebrietatem, & ad amorem conciliandum. Rul. existimat, esse speciem *Hæmatitis nigri*, qui reddit succum croceum. Conspicitur & in

Che-

Chetussia, Germaniæ regione, ubi etiam ipse *Hæmatites niger*, licet venæ non sint adeo coloris aurei, sed palleant. Meminit hujus Gemmæ Plin. *lib.* 37. *cap.* 10. Rul. & Iohns.

Medela, θεραπεία, ἴασις, idem, quod *Curatio*, *Sanatio*. Vide *Cura*.

Medeni Paracelso notat exulcerationem cutaneam, similem furunculis, formicis &c. *l.* 5. *de exulcerationibus*, *aliisque symptom.* Gal. *c.* 6. Unde & *Vena Medena* dicuntur ulcera in manibus & pedibus, quæ alias *Dracunculi* vocantur. Appellatur & *Vena Saniosa*. Vvalth. *Sylv. Medic. p.* 1474. Apud Avic. describitur, quod sit affectus corporis externus, quando pustula quædam in ambitu oritur, & postea fit vesicula, e qua egreditur aliquid rubrum ad nigredinem, declive, & postea non cessat prolongari, quasi in veritate esset vermis. Unde & nonnulli existimarunt, quod sit animal, ita vocatum a loco *Medina*, ubi frequens fuit, Avic. *lib.* 4. *fen.* 3. *tr.* 3. *cap.* 21. Integrum etiam de hoc morbo tractatum conscripsit G. H. Velschius Medicus Augustanus.

Mediana vena vulgo dicitur vena illa sub cubiti flexura, Avic. *Nigra*, *ramus Basilicæ*, & plerumque secari potest absque periculo, quia nullus subjacet nervus nec arteria. Bartholin. *libell.* 1. *An. c.* 7. *p.* 642.

Medianum, *Mediastinum*, Latinis Anatomicis vocatur duplicata membrana, thoracis cavitatem, & pulmones in duas partes veluti dispescens. Estque revera *duplicata pleura*, quæ pleura sub costis dicitur ὑμὴν ὑπεζωκώς, membrana *succingens*. Mediastinum vero ὑμὴν διαφράττων, *intersepiens*, Gal. *l.* 6. *de V. P. c.* 3. Barthol. *l.* 2. *Anat. cap.* 4. *Medianum* etiam de *Mesenterio* dictum fuisse, licet colligere ex Vesal. *l.* 5. *de H. C. F. c.* 6. *in princip.* Ita & *Septum* illud *Cerebri* pellucidum, quod intercedit ventriculum ejus dextrum & sinistrum, anteriores vulgo dictos, vocatur *Mediastinum cerebri*. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 6. *p.* 492. *Medianum* quoque vocatur trabs transversa grandior, quæ ab una domus parte ad alteram protenditur, & alias trabes minores sustinet. Gr. μεσόδμη. Hippoc. 4. *de art. t.* 43. Gal. *in comm. ad h. l.* Foes. *p.* 408. Vide *Mesodme*.

Medica herba, fœnum Burgundicum. Joan. Ruellius *in nomenclatura rei veterin.*

Medicamentum, φάρμακον, est valde πολύσημον. Interdum nimis late sumitur pro omni eo, quod nostram naturam alterare potest, Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 1. & ita venena quoque φάρμακα, *medicamenta*, dicuntur. Nimis stricte accipitur, quando significat purgans cum per superiora, tum per inferiora, v. gr. apud Hippocr. *lib.* 7. *Epidem. VIII.* 2. Intermedia significatio receptissima est, quando idem notat, quod *Remedium*, *Auxilium*, *Indicatum Medicum*; & ita *Medicamentum* est, quo homines conservantur; aut curantur. Ubi quidem generalius omnis apparatus, & materia, quæ humanam naturam, quaqua ratione dispositionem ejus mutando, conservare apta nata est; & ita *Alimenta* quoque complectitur, uti patet ex loco Hippoc. 3. *de purgant. in princ.* sed acceptio hæc rarior est. Propria magis notio *medicamenti* ad illa solum spectat, quæ vim non alendi habent, sed agendi in corpus & naturam, aut invitandi, aut irritandi in officium, quoties id ignavius obiit, uti eleganter scripsit Linden. *Ex. XII.* §. 39. *seqq.* Recte commendantur ex Herophilo, quod sint *Divinum munus*. Prorsus enim, quod tactus Divinus efficere potest, id præstant *medicamenta* usu, experientiaque probata. Scribon. *in Epist. ad Callistum in princ.* Unde & Gal. *Manus Deorum* vocavit. De definitione, divisionibusque diversis vide passim apud institutionistas, &, si placet, *in Dogmat. nostr. P. VI. c.* 1. *seqq.* Jung. & Dieter. *n.* 886.

Medicaster & *Medicastra* vocantur, quando artem Medicam, quam non recte callent, exercere non verentur. Quod sicut hodie frequentissimum, ita dolendum, quod non solum viri, sed & feminæ medicastræ in rebuspublicis non solum tolerentur, verum etiam constituantur & juramento adstringantur. Utinam Magistratus perpenderet Decisionem D. P. Ammanni *in Irenico pag.* 92. *seqq.*

Medicatrina, ἰατρεῖον. Vide *Iatreion*.

Medicina, homonymon est. Vel enim idem significat, quod *Medicamentum*, φάρμακον, de quo p. a. Vel sumitur pro *Arte Medica*, Græce ἰατρική dicta. Vide *Iatrice*. Et scientia sanandi, non nocendi, Scribon. *d. l.*

Medicinales dies vocantur in morbis acutis illi, qui nec critici sunt, nec indices, & ita ad applicanda & propinanda remedia, præsertim evacuantia, commodi. Alias & *Vacui* nonnullis appellantur.

Medicon, μηδικόν, epitheton pharmaci deleterii, sive venenati, estque idem, quod *Pharicum*, notante Rhod. *ad Scrib. n.* 195.

Medicus, ἰατρός, Vide *Iatros*. *Medici* sæpe etiam vocantur in plurali *Medentes*.

Medimnos, μέδιμνος, *medimnus*, nomen mensuræ aridorum Atticæ, sed agricolis frequentior, quam Medicis, ob magnitudinem. Continet

tinet Chœmicas 48. h. e. 108. libras menſurales, ſeu modios 6. non medicos quidem, ſed georgicos. Ejus nota fuit $\overset{\varepsilon}{\mu}$ apud Græcos, Gorr. Meminit & Æginet. *l. 7. de pond. & menſur. in fin. h. 1. c. 2. & alibi*.

Mediocritas, *Mediocris*, μεσότης, μετριότης, τὸ μέτριον, σύμμετρον, eſt nihil aliud, quam modus & ratio temperandæ utrique extremitati, qua defectus, qua nimietatis viventis, quæ uti in omni re optima, ita quoque in ſanitatis negotio Medico maxime obſervanda, uti patet ex Galen. *l. 5. de ſan. tu. c. 2.* Jung. Dieter. *Iatr. num.* 545. *Mediocritas* eſt illud, quod unicuique naturæ, ætati & regioni convenit. Huic aſſuefieri debet quilibet, ut ſanus conſervetur.

Meditatio, μελέτη, μελεδώνη, μελεδὼν, idem, quod *Cura*, *Exercitatio*. Dicitur & ἐπιμέλεια. Vide *Cura*. Græca vocabula paſſim occurrunt apud Hippoc. quæ loca collegit Foeſ. *in Oecon. p.* 404. 405. Spagyricis *meditatio* dicitur, quoties cum aliquo alio colloquium habetur internum, qui tamen non videtur. Ut cum Deo ipſum invocando, vel cum ſeipſo, vel proprio Angelo bono, Rul. Laudant etiam propterea *Philoſophiam meditativam*, ceu a qua per Spagyricam ad veram & adeptam ſapientiam tutiſſimum fieri tranſitum ſibi perſuadent, cujus *Philoſophiæ* primus gradus dicitur *Meditativum ſtudium*, quod eſt inquiſitio ſedula veri, & oblivio mundani, quantumvis neceſſarii. Verum hoc ſtudium ſapit enthuſiaſmum. Vid. *Th. Chym. Vol. I. p. 399. ſeqq.*

Meditullium, ἐγκάρδιον. Vide *Encardion*.

Medius, μέσος, μέτριος, variis accipitur modis, prout de variis rebus prædicatur. In genere & communiter *Medium* illud dicitur, quod inter duo extrema eſt, ſive æqualiter & arithmetice, ſive proportionaliter & geometrice; in qua poſteriori ſignificatione idem eſt, quod σύμμετρον, *moderatum*, aut mediocre. Ad priorem vero ſignificationem pertinet, quando *Umbilicus* vocatur *Medium* ventris, imo totius hominis. Æqualiter enim diſtant partes extremæ omnes ab umbilico, Keuchen. *ad Sammon. p.* 188. Item *media figura membrorum*, quæ eſt inter pronam & ſupinam, aut quæ nec habet muſculum agentem, neque violenter patientem, Galen. *l. 2. de mot. muſc. c. 3. Medius digitus* quis ſit, vide *Dactylos*. Ita D. Gothofr. Bidloo *mediam* meningem inter craſſam, quæ Dura mater dicitur, & tenuem, quæ Pia mater nuncupatur, dari ſtatuit ab aliis nondum deſcriptam, quam delineatam exhibet *Anat. Tab. VIII.* Analogice etiam aliis tribuitur, v. gr. *Vita media* dicitur ἐνέργεια animæ operationibus quidem ſuis, ſed non vitalibus inſtructæ, ad quas tamen ei regreſſus dari poteſt, de qua vita media prolixius diſſeruit Kerger. *de ferment. ſ. 1. c. 6. p.* 48. *ſeqq.* An fortaſſis Paracelſus in ſuis ſcriptis eam intellexit, quando aliquoties meminit illius? Porro *medium* quoque idem ſignificat, quod ἀδιάφορον, *indifferens*: ita *Res non naturales* poſſunt dici *mediæ*, vel *medio* modo ſe habere ad ſanitatem & morbum. *Dogm. noſtr. P. I. c. 6. p.* 72. Quo pertinet ea quoque Notio, quando *Media* ponuntur pro inſtrumentis Medicis. ita res diætæ, medicamenta, & chirurgicæ operationes ſunt *media*, quibus Medicus utitur ad finem ſuum obtinendum, hoc eſt, inſtrumenta, ſeu materiæ medicæ. Ænigmatice, ſive ſpagyrice tandem *Medium Cœli* vocatur *Luna* & *Margeſia alba*, Rul. & Iohnſ. Alia *media* in opere Spagyrico vide *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 425. 432. 436. *Media mineralia* iis quoque appellantur, quæ mediam obtinent naturam inter metalla & lapides, quando ſcil. liqueſcunt, ut metalla, non vero producuntur malleo, ſed diſſiliunt, ut lapides; quo pertinent omnes margaſitæ, & plura alia, de quibus vide *d. l. p.* 204. 205.

Medo, idem, quod *Mulſum*, vel *Aqua mulſa*. Vide *Hydromeli*.

Medulla, μυελὸς, de diverſis corporibus a partibus dicitur. 1. de ſubſtantia pingui, albicante, ſenſus experte, in cavis oſſium contenta, de qua controverti ſolet: an humoribus, aut partibus ſolidis annumerari debeat? Gal. defendit, eſſe oſſium alimentum, *l. 3. de fac. nat. c. 15. & l. 11. de V. P. c.* 18. Junge C. Hofmann. *in Comm. ad LL. de V. P. n.* 847. *ſeq. & Inſtit. l. 2. c.* 131. Deinde de ipſa cerebri ſubſtantia, quæ vocatur a quibuſdam μυελὸς, ἐγκεφαλίτης, *medulla cerebralis*, vel τοῦ ἐγκεφάλου, cerebri, Gal. *l. 8. de V. P. c. 4.* Vid. & Keuch. *ad Sammonic. p.* 186. quamvis hodieque recentiores interiorem ſaltem ejus portionem duriorem, candidioremque, in qua ſiti ſunt ventriculi, vel ſinus, hoc nomine inſignire ſoleant, Barthol. *l. 3. Anat. c. 3.* ad differentiam exterioris partis, cinericii coloris, quæ *Cortex* appellatur. Porro & portio cerebri prolongata per vertebras colli, dorſi, & lumborum, uſque ad os ſacrum, etiam dicitur μυελὸς ῥαχίτης, *Medulla ſpinalis*, Galen. *lib. 1. de motu muſcul. c. 1.* Jung. Barthol. *libell. 3. Anat. c. 3.* Hipp. dicitur μυελὸς νωτιαῖος, *medulla dorſalis*, *5. aph.* 18. Vide Diet. *n.* 556.

Hu-

Hujus accuratam Anatomen & artificiosam exemtionem e sua rheca, vel sede ossea tradidisse Blasium, patet ex Henr. Oldenburgii *Actis Philosoph. Anno* 1666. *m. Februario*. Alias vocabulum *Medullæ* etiam latius accipitur, dum per metaphoram solemus ita appellare, quod in omni re optimum est, uti demonstravit Libav. *tr. de igne Nat. c.* 49. Schroderus æquivocationem vocabuli ita expediit: *Medulla* in mineralogia partem molliusculam denotat, quæ in saxis nonnunquam reperitur, (cujus varias species refert Rul. *in Lex.* quæ non sunt hujus loci.) In Phytologia medium cujuslibet partem molliorem ac præstantiorem refert, quam & *cor*, *matricemve* appellant. (Huc pertinet etiam ἐγκάρδιον, *meditullium*.) In zoologia adipem significat, in ossium medietate contentam; vel molliorem illam substantiam, quæ in spina & cranio est, *l.* 1. *cap.* 2. Catalogum *medullarum officinalium* vide apud eundem, *l.* 2. *c.* 21. *Medullata cura* Paracelso dicitur, quando morbi radices in *medulla* ossium quoque infixæ sunt, de qua videatur *l.* 7. *de morb. Gall. orig. causs. & cur. c.* 10. & *l.* 8. *c.* 2.

Megaleion, μεγαλεῖον, Latine *Magnale*; de quo supra. Alias μεγαλεῖον est quoque nomen unguenti, a *Megaleo* autore, qui composuir, quod & *Mendesium*, μενδήσιον, alio nomine a patria ipsius appellari, vult Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. cap.* 2. Verum Dioscorid. distincta esse unguenta *Megaleum* & *Mendesium*, docet *l.* 1. *c.* 69. & 72. Jung. Hier. Mercur. *l.* 2. *V. L. c.* 19. Clem. Alexandr. maluit, *Megallium* appellari, a *Megallo*, vel *Megallio*, Siculo inventore. Confer. *ad Saraceni Scholia in c. loc. Dioscor.*

Megalocoelos, μεγαλόκοιλος, *ventricosus*, idem, quod προγάστωρ, *ventre prominulo præditus*, cui venter inferior cum intestinis justo amplior est. Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 1.

Megalophonos, μεγαλόφωνος, qui magnam edit vocem, aut *vociferatur*, ideo, quia lato est thorace, & calore nativo multo præditus, Hippoc. 6. *Epid. f.* 4. *t.* 24.

Megalosplanchnos, μεγαλόσπλαγχνος, dicitur Hippocrati is, cui magna & elata in tumorem sunt viscera; & quidem præternaturaliter ob tumorem aliquem p. n. sive scirrhum, sive œdema, sive inflammationem, Hippocr. 3. *R. V. I. A. t.* 9. & 12. Gal. *in comm. ad h. l.* Dicitur & vinum οἶνος μεγαλόσπλαγχνος, effective, hoc est, viscera in molem attollens, seu magna viscera faciens, *d. l. t.* 2. Alioqui etiam in bonam partem sumitur, significans *generosum*, cujus eximiæ sunt corporis, animique virtutes. Vide Foes. *p.* 400.

Megalotechnos, μεγαλότεχνος, idem, quod *Mechanicus*. C. Hofm. C. *in Galen. LL. de V. P. n.* 249.

Megas, *Megethos*, μέγας, μέγεθος, *Magnus*, *Magnitudo*. Vide *Magnitudo*.

Meio, οὐρέω, idem, quod *Mingo*, h. e. urinam reddo. Vide *Mictio*.

Meiosis, μείωσις, Lat. *Imminutio*. Vel idem est, quod μινύθησις. Vide *Imminutio*. In qua significatione usurpat Hipp. *l.* 1. *de Diæt. XI.* 48. *XIIX.* 12. *l.* 2. *Epid. f. I.* 67. Vel significat tempus illud in morborum circuitu, in quo de febris magnitudine aliquid demitur. Foes. *p.* 402.

Meiracion, μειράκιον, *adolescens*, scil. qui ætatem agit ab anno 18. ad 25. notante Galen. *ad* 5. *aph.* 9. Usus alias vocabulo hoc Hippoc. 1. *aph.* 13. Vide Diet. *n.* 525.

Meiuros, μείουρος. Vide *Myuros*.

Mel, μέλι, quid sit, notum est; videlicet succus quidam dulcis, ex floribus variis ab apibus elicitus, in illis proprio mellifico fermento, & calore elaboratus, & iterum per os excretus, in alveariis artificiosissime cera ac propoli mistus atque depositus, consistentia neque nimis dilutus, neque nimis crassus, odore ac sapore jucundus, cum aliqua acrimonia. Cujus historiam, electionem, facultates, & præparandi modos vide passim in autotibus, videlicet Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 39. & alibi sæpius, quæ loca inquiri possunt *in Theatro* Mundellæ. Diosc. *lib.* 2. *c.* 101. *seqq.* Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 94. Aldrov. *l.* 1. *de Insect. cap.* 2. Fr. Hofm. *in Clav. ad Schr. c. l.* Bruyerin. *de re cibar. l.* 10. *c.* 7. C. Hofmann. *Inst. l.* 5. *c.* 14. aliisque pluribus. Jung. Iunken. *Chymic. Exp. Cur. P.* 1. *f.* 2. *c.* 8. *p.* 132. *seqq.* Catalogum *Mellium Officinalium* vide apud D. Schroder. *l.* 2. *c.* 84. ut & in Dispensatoriis. *Mel Cedrinum* Hippoc. dicitur, quod ex Cedris roris modo defluit, & coriis super terram extensis, excussisque arboribus in ollas & fictilia excipitur, *Melque roscidum* vel *aereum* vocatur; estque vel ipsa *Manna*, vel huic affine. Legitur *l. de Ulcer. IX.* 3. *Mel Vitrioli* vocatur ejus *Oleum Saccharinum*, vel verum ejusdem *Sulphur*, cujus præparationem tradit Libav. *Alchym. Pharmac. cap.* 28. *Mel arundinaceum Cannæ* idem est, quod *Saccharum*, de quo suo loco. *Mel Ponticum venenosum*, vide *Ponticus*. *Mel Saturni* vocatur a Crollio Sal. sive Saccharum Saturni *in Basil. Chym.* quod Hartmannus *Mollaginem* vocavit *Disput. Chymiatr. XV. Coroll.* 11.

Melæna, μέλαινα, Lat. *Nigra*, a Masc. μέλας, *niger*, κατ' ἐξοχὴν morbum significare ex atra bile

bile ortum, vult Gal. *in expos. voc. Hippoc.* melæna radix aspalathi est ex genere aromaticarum, auctore Galeno *in exeg.*

Melanagoga, μελαναγωγα, vocantur medicamenta atram bilem evacuantia vulgo credita. Blas. *Med. Univ. p.* 61. 85. multique alii Autores.

Melanchloros, μελάγχλωρος, epitheton a nigro, viridique colore desumtum, duorum diversorum medicamentorum: unius quidem *Trochiscorum*, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 12. *circa fin.* & alterius *Emplastri*, *d. l. c.* 17. ad nervorum vulnera, & cruentis apti.

Melancholia, μελαγχολία. In hujus vocabuli explicatione quemadmodum plerique omnes consentiunt, duo præcipue denotare: 1. *Humorem* aliquem excrementitium, naturalem, & præternaturalem. 2. *Morbum*, ita in utriusque determinatione gravissimæ adhuc occurrunt tricæ & difficultates, ob sententiarum & opinionum varietatem, quas omnes ventilare excederet instituti nostri limites. Liber saltem succincte utramque significationem proponere; Quando *melancholia* humorem significat, intellexerunt Veteres, Gal. & ejus sectatores, humorem fœculentum, crassum, frigidum, & siccum, *fæcem sanguinis*, naturalem tamen & benignum, in liene collectum & secretum. Enimvero quia talis limus sanguinis neque in hoc viscere reperitur, neque etiam alia loca excretoria adsunt, per quæ eliminetur illud excrementum e corpore; nobis verosimilius hactenus visum fuit, per *melancholiam*, vel *melancholicum humorem* naturalem intelligere *succum Pancreaticum*, sive liquorem illum limpidum, in Pancreate glanduloso vulgari collectum, & per peculiarem ductum Pancrearicum, vel Virsungianum dictum, ad intestinum duodenum una cum bile delatum, unaque cum materia secum alvi excretum. De cujus origine *integram Exercitationem* conscripsit Regn. de Græf. *h. tit.* quamvis quoad usum illius liquoris nondum eidem aut aliis consentiamus. Cui vero magis placuerit sententia celeberrimi D. Vvedelii statuentis, Melancholiam esse acidum quid commune sanguini & lymphæ, & utrumque sedem & originem suam habere in liene, quemadmodum e phænomenis variis probare annisus est *Physiolog. c. X. pag.* 301. *seqq.* ei non erimus adversi, modo Cl. Autor clarius expressisset, quid acidum illud sit, an fluida, an vero solida substantia, neque ita sub umbra delituisset. Per *melancholiam* vero *præternaturalem* intelligendus nobis videtur idem *Humor Pancreaticus* diversimode corruptus; & præternaturaliter constitutus, ob sanguinis vitiosam variam diathesin, quam sequi solet, præsertim vero, si acidior, & vitriolaceæ, aut penitus corrosivæ acidæ naturæ fuerit, ubi *Atræ Bilis* titulo insigniri commode poterit, ex veterum hypothesi. Vide supra *Bilis Atra*. Cui hæc non arriserint, illi liberum esto, certiora & meliora proferre, nosque paratos inveniet ad suffragium. In altera significatione, qua *melancholia* morbum denotat, communis consensus est, quod intelligatur *Delirii* species cum tristitia & metu, sine causa evidente, oborta. Nec dissensus occurrit circa divisionem in *Melancholiam Essentialem*, vel *Idiopathicam*, & *Consensualem*, sive *Sympathicam*: quo pertinent *Melancholia Hypochondriaca*, *Uterina* &c. Verum circa causarum internarum expositionem minime inter se conveniunt, ob antea dictam humoris *melancholici* ignorantiam. In hac discrepantia & obscuritate nobis præ omnibus perplacet descriptio *melancholiæ* a Cl. Vvillis proposita, *tr. Anim. Brut. P. II. cap.* 11. ubi demonstrat, mixtum esse morbum cerebri, & cordis, a spirituum animalium & vitalium vitio, ac inordinatione procedentem; ex qua hypothesi hæc plenior definitio dari poterit: *Melancholia* est delirium, vel continuum, vel interruptum, absque febre & furore, cum tristitia & metu, profundis sermonibus, absurdis, & interdum desperatis, actionibus etiam quandoque ineptis, sibi, aliisve noxiis, insomniis terrificis, vigiliis, aliquando etiam cum inflatione hypochondriorum, ructibus, murmure, difficili respiratione, anxietate circa præcordia, tinnitu aurium, proveniens a spirituum animalium, & sanguinis impuritate p. n. diversimode acida, vel austera, aut acerba vitriolacea, intemperiem cordi & cerebro *melancholicam* cum obstructionibus viscerum referente. Hujus morbi tres gradus constituit & egregie explicavit p. a. laudatus Vvedel. *Patholog. dogm. sect.* 3. *c.* 9. *p.* 596. *seqq.* Jungatur, si placet, Dieter. *n.* 526. Observationes varias apud Schenk. & alios Autores reperies, quos allegatos videbis *in Eph. Nat. Cur. An. III. Observ.* 148. Adde C. Rejes *C. El. q.* 27. *n.* 21. *seqq.* & de Hypochondriaca, *q.* 73. A Chymicis vel Spagyricis *melancholiam* quoque vocari ipsum *Lapidem Philosophorum*, patet *ex Th. Chym. Vol. IV. p.* 718. 727.

Melancholicus, μελαγχολικός, dicitur vel de late sanis, temperamento melancholico præditis, vel de ægris. Descriptio vero temperamenti *melancholici* satis concinna videatur in DD. Stahlii *Dissert. de Temperament. c.* &

Ægri

Ægri *melancholici* dicuntur, qui delirio taciturno magis quam furioso correpti sunt, & varias impressiones absurdas fovent, illisque sæpe fortiter inhærent, quemadmodum p. a. de Melancholia p. n. plura dicta sunt.

Melanchrus, μελάγχους, dicitur, qui nigro vel *atro colore præditus* est, aut qui ictero nigro laborat. Hippoc. *l.* 6. *Epid. f.* 2. 36. quamvis nonnulli legant μελάγχλωρος. Foes. *p.* 402. Linden. *Ex. IV.* §. 82.

Melanderinos, μελανδέρινος, nomen piscis, *Melanuro* similis, quem *Sargum alterum* vocat Aldrovand. *lib.* 2. *de pisc. cap.* 17. ubi ejus historiam vide. Meminit & J. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 10.

Melanorrhizon, μελανόρριζον, i. e. *nigras radices habens*. In specie de helleboro nigro dicitur. Gorr.

Melanotriches Hippocrati dicuntur, qni nigros habent capillos, *l. de A. L. & Aq. LV.* 9. & forsan alibi.

Melanpharmacon, μέλαν φάρμακον, certa medicamenti compositio est, quam Hippocrati tribuit Galenus *in exegesi* & ad librum περὶ ἑλκῶν provocat, sed cum non reperiatur in hoc libro, qualis nunc extat, credendum est, vel librum in parte hac deficere, vel tecte, aut alio nomine medicamentum describi, vel Galenum non recte meminisse. Foesius atramentum eo nomine indicari autumat, cujus usus in dignoscendis ossium rimis est, atque ejus mentio fit a Paulo Ægineta, & Celso. conf. Foesius.

Melanpsithium, μελαμψίθιον, nomen vini passi, quod crassum est, multi nutrimenti, uti notavit ex Dioscor. *l.* 5. *c.* 9. Linden. *Ex. X.* §. 103.

Melanteria, μελαντηρία, succus est in metallis concrescens, coloris nigri, quamvis exsiccatus plerumque evadat cinereus. Valde adstringit, simul tamen vim causticam obtinet, quemadmodum *Misy*. Quidam *Atramentum metallicum* nominant. Dioscor. *lib.* 5. *c.* 118. Galen. *l.* 9. *de S. Fac. h. tit.* Vocatur & *Creta sutoria*, *Atramentum sutorium*. Rhod. *in Lex. Scribon. pag.* 408. Datur & *friabilis melanteria*, teste Chiocco, *Mus. Calceol. sect.* 4. *pag.* 475. Rulandus vero & Iohns. descripserunt, quod species Chalcanti, sive Vitrioli, fusci in cœruleo coloris; duplicemque constituerunt, quarum quædam in faucibus cuniculorum, e quibus æs eruitur, salis modo concrescit; quædam in summa facie cuniculorum coit, estque terrena. Arabes *bitriam* dicunt. Alias *Melanterion* quoque est clavorum veterum ferreorum rasura. Idem.

Melanthelæon, μελανθέλαιον, i. e. *oleum e semine nigellæ expressum*, Dioscor. *lib.* 1. *cap.* 46.

Melanuros, μελάνουρος, piscis vocatur saxatilis, aut in arenosis littoribus degens, cujus historiam & usum in cibo & medicina tradit Aldrov. *l.* 1. *de pisc. c.* 13.

Melaones, *melones*, vermiculi nigri, qui contriti odorem bonum reddunt; mense Majo in prato reperiuntur: Item scarabæi viridis genus, luteo auri colore lucens. Rul. & Iohns.

Melas, μέλας, *niger*, *ater*. Ita vocatur species coloris obscurissima & infima, quæ ob id alium nullum recipit; contra quam albus, cum sit summus, cæteros admittit omnes, & se interim remittit. Lind. *Ex. XVI.* §. 209. Diet. *n.* 528. Reliqui ergo colores sunt medii, Gal. *l.* 1. *meth. med. c.* 7. Verum etiam μέλας, stricte accipitur 1. pro veratro, vel *helleboro nigro*, ap. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 11. in fœminino μέλαινα pro atra bile, *l.* 2. *de morb. LXX.* 2. In neutro μέλαν ponitur aliquando pro *Cinere Cyprio*, quo ad oculos utimur, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* ubi tamen vitiose legitur μελάνθιον. Aliquando pro *excrementis*, 4. *aph.* 25. 1. *Prorrh. f.* 3. *t.* 35. 37. 38. Interdum additur certum substantivum, v. g. μέλαν φάρμακον, *nigrum medicamentum*, Hipp. *l. de cap. vuln. XX.* 5. & in Spuriis *ad l.* 1. *de morb. mul. II.* 8. Aut epitheton, v. g. γραφικὸν, scriptorium, & ita notat *atramentum*, Galen. & Æginet. passim. *Emplast um* quoque vocatur μέλας, apud Aet. *l.* 15. quod alias proprio nomine ἶνις vocatur, vim habens anodynam, & siccantem. *Trochiscorum* quoque nomen μέλας apud eundem legitur, citante Gorr. Vide etiam *Niger*. *Nigredo*.

Melasma, μέλασμα, vocatur species *sugillati*, vel ἐκχυμώματος, quando nigrescit, For. *l.* 5. *Chirurg. Obs.* 9. *Schol.* Differt a *pelioma-te*, ubi pars saltem livet.

Melasmos, μελασμὸς, *nigrities*, *nigredo*, effectus frigidi, Hippocr. 5. *aph.* 17. Vide *Niger*.

Melca, μέλκα, edulii quoddam genus fuit, apud Romanos, & sine dubio ὀξυγάλακτος species refrigerantis & humectantis. Constantinus Cæsar. *lib.* 18. *de agricult.* citante Gorræo docet, *melcam* nihil aliud fuisse, quam lac repositum & reconditum in fictile novum, ferventi aceto prius perfusum, atque imbutum. Inde vero secretionem feri a crassiore lactis substantia fieri constat, quam per grumos concrescere verosimile est, eamque obsonii speciem fieri, quæ Gallis *du laict caille*

ille dicitur, Gorr. Meminit Gal. *l. 7. meth. med. c.* 4. Jung. Jul. Alexandr. *in not. ad h. l.* Linden. *Ex. XVI.* §. 124. Keuchen. existimat, μέλιναι idem esse, quod *Lac* simpliciter, *Not. ad Sammonic. p.* 159.

Mele, μήλη, vocatur *specillum*, sive instrumentum Chirurgicum, cujus varius esse solet usus. Hinc & variæ specillorum formæ. Iis namque vulnera explorantur, aut aliquid latens deprehenditur, interdum aliquid extenditur, extrahitur, finditur, injicitur, immittitur, inspergitur; hinc & pro vario munere & figura varia quoque sortitur nomina & epitheta, quæ recensuit Galenus *in exeg.* Ita *Speculum uteri & ani* dilatans vocatur μήλη, Hippocr. *l. 2. de morb. mul. XVI.* 22. quod alias διαστομωτὴς dici posset. Plura loca collegit Foes. *pag.* 412. *seq.* Confer ad Aquapendentem, Paræum, Hildanum, Scultetum, & alios. Vide *Speculum*.

Meleagris, μελεάγρις, vel idem, quod *Gallus Indicus*, aut *Gallopavo*, vel huic plane similis, de quo supra. Vide Aldrov. *l. 13. Ornithol. c.* 4.

Meleagrius, μελεάγριος, epitheton ignis sulphurei, qualis est in spiritu, omnia intrinsece comburentis, sine dubio desumtum a fabula de *meleagro* Ætoliæ Rege Oenei ex Althea conjuge filio, cujus vitam, uti mater post partum extracto stipite, quem igni injecerant Parcæ cum vaticinio: O nunc, nate, erit æqua tibi cum stipite vita! protraxit; ita injecto tandem ex iræ furore eodem stipite in ignem, ideo quod audivisset de cæde fratrum, mortem acceleravit, ut internis flammis uri visus fuerit, uti prolixius descripta legitur *in Cornucopiis* Nic. Perotti *ad Martial. p.* 718. 719. Usus autem hoc epitheto D. D. Georg. Ern. Stahl. *in elegantiss. sua Disp. de Sanguificat. c.* 3.

Melech, i. e. *Sal*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Meledæno, μελεδαίνω, id est, *curo*, curam habeo, ago, sano. Hippocr. frequenter usus, *l. 2. Prorrh. I. 4. IV.* 11. *l.* 1. *de morb. mul. XXXIII.* 1. μελεδαίνεσθαι, passive, *libr. de nat. pu. XIII.* 3. *l.* 1. *de morb. mul.* aliquoties. Vide Foes. *p.* 404. Erotianus.

Meledon, *Meledone*, μελεδὼν, μελεδώνη. Vide *Cura*. Loca, in quibus Hipp. usus, vide apud Foes. *d. l.*

Meleios, μήλειος, i. e. *Melinus*. Epitheton *Aluminis*, ex *Melo* Insula una Cycladum advecti, quod est Ægyptio proximum bonitate, Hipp. *l. de ulcer. VIII.* 4. *X.* 8. *l. de sterilit. XIII.* 25. Gal. *l. 3. de C. M. S. L. c.* 1. ubi vitiose legitur μηλείας, pro μηλιάς, animadvertente Foes. *d. l.* & approbante C. Hofmann. *in ἀνεκδότοις ad h. Gal. locum*.

Melete, μελέτη, idem, quod μελεδὼν, *cura*. Vide *Cura*. Loca ex Hippocrat. vide apud Foes. *p.* 405.

Melga, est *Salamandra*. Iohns. *Lex. Chym. lib.* 2.

Meli, μέλι. Vide *Mel*.

Melias, μηλιὰς, idem, quod *Melium*, ab Insula *Melo*. Epitheton Aluminis. Gorr.

Melibocum, *melicaum*, id est, *Cuprum*. Ruland. & Iohns.

Meliceria, μελικηρία, idem, quod *Hydarthrus*, ita vocatur *Ichor* ille nervorum. Unde & ἰχὼρ Græce dicebatur, vide *Ichor*; quia plerique crediderunt, esse excrementum saniosum inutile, cum verisimilius sit liquor ipse animalis spirituosus, quod satis testantur gravissima symptomata, hujus liquoris profusionem comitantia, de quibus videatur Hildan. *tr. de Ichore & meliceria*, *cap.* 16. *seqq.* quamvis & hic Autor pro materia vitiosa hunc liquorem habeat, & propterea affectum illum *Hydropem articulorum* vocarit, *cap.* 3. & 4. Paracelso dicitur *Synovia*, de quo vocab. infra in SY. Sunt & hodieque Anatomici clarissimi, negantes, liquorem illum naturaliter in nervis existere & per illos diffundi, & esse potius lympham glandularum sive portiones succi nutritii promanantes, quia, nisi fluxus ille mature compescatur, atrophiam vel tabem particularem membri post se trahit.

Mecliceriola, id est, *meliceris parva*. Legitur apud M. A. Severin. *l. de abscess. anom. c.* 17. *p. m.* 25.

Meliceris, μελικηρὶς, abscessus nomen est cum folliculo, humoremque melli similem continet, unde etiam nomen obtinuit, quemadmodum ἀθέρωμα a pulte, & στεάτωμα a sevo, vel adipe, dicta sunt, quamvis Rhodius *meliceridem* viridem dari per observationes demonstraverit *Cent. III. Obs.* 75. Meminit Hippocr. *l. 2. Prorrhet. XLVII.* 7. quamvis mihi adhuc dubium videatur, an abscessum intellexerit, an vero *Hydarthrum*: licet prius interpretes existimaverint. Hoc certum est, etiam *meliceridæ* abscessum a corrupta & collecta lympha nervea originem suam trahere posse, non obstante, quod indolens sit, cum materia jam separata & spirituositate vitali destituta sit. *Meliceris* quoque aliquando sumitur pro κηρίον. Vide *Cerion*.

Melichroos, μελίχροος, μελίχρως, h. e. *melleum colorem referens*. Legitur apud Hippocr. *l. de Int. aff. XVII.* 13. *l.* 1. *de morb. mul. XCI.* 44. Vocatur alias κιῤῥὸς, *fulvus*.

Me-

Melichros, μελιχρὸς, *mellitus*, *dulcis*, *instar mellis*. Sæpe confunditur cum priori, notante Foes. *pag.* 406. Epitheton vini, *l. de affect. XL.* 7. pomorum dulcium, apud Scholiasten Theocriti *Idyll.* 5. fabarum, Hipp. *l.* 7. *Epid. VI.* 10. *VIII.* 11.

Melicraton, μελίκρατον, idem, quod *Hydromel*, *Aqua mulsa*, *mulsum*. Vide *Hydromeli*.

Meliedes, μελιηδὴς, idem, quod μελιχρὸς, *melleum saporem & dulcorem habens*. Epitheton vini, *l.* 2. *de morbor. XXII.* 19. *l. de Affect.* L. 1. & præter hanc significationem addit Galenus *exeg.* quod vino & melle mistum est. Aliis μελιτοειδὴς legitur, quod idem est, ac μελίχρους. Junge Lind. *Ex. X.* §. 50.

Melimelum, duplicem habet significationem. Vel enim notat liquorem mulsei saporis, qui producitur ex peculiari conditura Cydoniorum, cum melle, quam tradit Linden. *Ex. X.* §. 161. ex Columell. *l.* 12. §. 45. Vel significat poma dulcia musteo sapore, vel melleo prædita, quæ alias Mustea vocabantur. Linden. *ibid.*

Melinus, μήλινος, epitheton emplastrorum, quæ *melina* dicuntur, a μῆλον, malum, stricte Cydonium, cujus colorem æmulantur. De quibus plura apud Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 6. *seqq.* legere est.

Melitea, vide *Pauladadum*.

Melitera, μελιτηρὰ, nomen est aridi medicamenti, cujus descriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 13. & usus monstratur, *l.* 4. *c.* 40.

Melitismos, μελιτισμὸς, dicitur *Linctus ex melle* in tussi & gravedine puerorum. Ægin. *l.* 7. *c.* 7.

Melitites, μελιτίτης, duo significat: 1. *mulsum*, sive οἰνόμελι, ex musto factum, Diosc. *l.* 5. *c.* 15. Lind. *d. l.* §. 50. Deinde & quidem usitatius, *melitites* dicitur lapis hodieque plane incognitus, præcipue in Officinis. Diosc. similem esse scripsit *Galactiti*, & ejusdem effectus, præterquam quod habeat dulciorem succum, *l.* 5. *c.* 151. Jung. Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Hematites &c.* Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Chiocc. *Mus. Calceol. sect.* 3. *p.* 275. *seqq.*

Melittoma, μελίττωμα, vocatur in genere *Confectio ex melle*. Æginet. *l.* 3. *c.* 61. Dioscor. *l.* 4. *c.* 64. Perperam vero nonnulli recentiorum ex ignorantia Græcæ linguæ exprimunt per *meletemata*, quod nomen potius meditationes opera præmeditata significat.

Mellago dicitur medicamentum consistentiam & saporem mellis habens. Parantur vero mellagines non solum ex vegetabilibus, sed etiam e metallis & mineralibus. Schenk. *Synt. comp. & præscr. med. p.* 320. Adulterinæ vero sunt & improprie ita dictæ, quæ cum melle parantur. Hæc enim potius Eclegmata & Linctus appellantur, Idem *d. l. mellago Saturni* quid sit, vide *mel*.

Mel Lisodium, id est, *plumbum ustum*. Rul. & Iohns. *Lex.*

Mellosi sunt *Lumbrici terræ*. Ionhso. *Lexic. Chym. l.* 2.

Melochites, nomen lapidis in comitatu Tirolensi, qui alias *Lapis Armenus* vocatur, quod olim ex Armenia tantum ad nos translatus sit, Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 4.

Melon, μῆλον, vocabulum est æquivocum. (1) significat *malum*, quod & *Pomum* dicitur. Vide supra *malum*. (2) significat *Ovem*, & idem est, quod πρόβατον. Galen. *in Exeg. dict. Hipp.* Unde & μῆλα sunt *carnes ovillæ*, Hippocr. *l. de affect. XLVI.* 10. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 43. *XLVIII.* 33. *LXVII.* 20. *&c.* Vide Foes. *pag.* 412. (3) μῆλον idem est, quod *Gena*, *mala*; pars faciei inter nasum & aurem sub oculo leviter eminens, pilis nuda. Vide *Gena: mala*. Sic dicta a *mali* similitudine, sive rubeum colorem, sive rotunditatem spectemus. (4) Pollux autor est, & μῆλα quoque vocati *tonsillas interiores* in intimo ore positas, ad radicem linguæ. Gorr. Cast. (5) μῆλον significat affectum tunicæ uveæ in oculo, quando ita egreditur, ut palpebræ minus prævaleant, & pili palpebrarum pungentes, clausis oculis dolorem inferant. Ita dicta, quod ita protuberet oculus, ut *malum* exertum referat. Castell. Latine *malum*. Forest. *l.* 11. *Observ.* 24. *in Schol.*

Meloplacus, μηλοπλακοῦς, & Dimin. μηλοπλακούντιον, edulium & *placenta e malis cotoneis* in vino coctis, adjecto postea melle, pipere aliisque pro arbitrio Pharmacopœi. Galen. meminit *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 23. Ægin. *l.* 7. *c.* 11. Gorr. Perperam vero contra Græcorum vocabula componendi morem a nonnullis *melaplacuntion* vocatur.

Melos, μέλος, Latine dicitur *membrum*, quod est pars organica, vel dissimilaris magis, composita ex aliis partibus, v. g. Brachium, Pes, Oculus, &c. C. Hofmann. *c. in Gal. de V. P. n.* 9. Vide *membrum*. Altera significatio, quando *carmen*, cantilenam significat, nota est ex aliis Lexicis, nec hujus est loci.

Melosina, nomen creditur proprium regiæ filiæ, cujus soror Meliora, quæ ambo quondam propter peccata desperabundæ a Satana fuerunt raptæ, & in spectra trasmutatæ, spiritus horribiles, & spectra immania. Vivere putantur aliqua anima rationali, & in brutali solum corpore phantastico nutriri elementis, &

S 2 una

una cum illis in extremo judicii die transituræ, nisi cum aliquo homine forte fortuna matrimonium contrahant, ut ipse, naturali morte interire posse, & matrimonio naturaliter vivere hujus unionis. Hæc Rul. Ejusdem status atque generis plura spectra haberi creditur in desertis, in sylvis, ruinis, monumentis, & in extremis littoribus maris. Vulgo *maledicti* vocantur *homines*, sed proprio nomine *Spectra* dicuntur, atque *Diabolorum sancti*, cum quibus versantur cacodæmones, suas illusiones, & portenta perficiunt. Hæc addidit Iohns. *Lex.* *l.* 1. Paracels. inter *Aereos* effectus videtur retulisse, unde plura de his nugatus est, deque *melosinico Ares*, *l.* 4. *de vit. long. c.* 6. *l.* 5. *c.* 2. & 5. *ut* & *l.* 1. *Philos. ad Athen. t.* 13. 19. *l.* 2. *t.* 15. Nugamenta plane indigna Christiano homine.

Melosis, μήλωσις, dicitur exploratio Chirurgica, specillo facta, a verbo μηλῶσαι. Nomen & verbum occurrit apud Hipp. *l. de capit. vulner. XI.* 2. 3. *l.* 1. *de morb. V.* 16. *f.* 3. *de fract. t.* 23. Foes. *p.* 414.

Melotis, μηλωτὶς, item μηλωτρὶς, late significat *specillum minus*, quod adhuc tenuius est, quam ἀμφίμηλον, Galen. *l.* 6. *An. adm. c.* 13. Stricte vero dicitur *specillum auriculare*, quo utimur in aurium doloribus. Sub quo etiam *Auriscalpium* comprehenditur. Idem *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. & *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 10. ubi compositum dicitur ex μήλη, *specillo*, & οὖς, auris.

Melusi, id est, *Mercurius*, *albach messalis*. Ruland.

Membrana, μήνιγξ, ὑμὴν. Vide *Hymen. membranacearum partium* Officinalium Catalogum vide apud Schroder. *l.* 2. *c.* 24. *membranis stomachi*, sive ventriculi peculiarem vim, & admirandam potestatem tribuit Helmont. *tr. Sedes Animæ*, *n.* 25. *membrana urinaria* quæ D. Bidloo vocetur, videatur infra in voc. *Urinaria*.

Membrum, μέλος. Vide *melos*. Sumitur aliquando pro *parte corporis*, qua simpliciori, cujus particulæ videntur nomine & definitione communicare cum toto, ut Caro, Os, diciturque alias *Pars Similaris*; qua composita & *Dissimilari*, sive *Organica*; de qua in *melos*. Aliquando etiam strictius accipitur pro *membro* saltem virili, sive *mentula*.

Membrum conformatum, organicum, Riol.

Memestomenos, μεμεστωμένος, id est, *fartus*, impletus, coofertus, idem, quod μεστὸς, Linden. *Ex. X.* §. 251.

Memitha, species chelidoniæ. Rud. *lib.* 1. *c.* 29.

Memoratrix, vide *memoria*.

Memoria, μνήμη, accipitur vel de facultate animæ memoratrice, quam Galen. μνημονευτικὸν τῆς ψυχῆς appellat, *l. de sympt. diff. c.* 3. *fin.* Hæc etiam brutis perfectioribus competit, & consistit in spirituum animalium puriorum & lucidiorum motu circa corpora cerebri striata, & specierum sensu admissarum perceptione, uti egregie de hac disserit Vvillis *tr. Anim. Brut. P.* 1. *c.* 6. Et de hac loquitur Galen. *l.* 3. *de L. A. c.* 5. Vel sumitur de actu secundo *memoriæ*, sive *memoratione*. Unde idem dixit; *memoria* rerum sensibilium longa opus habet consuetudine, *l.* 1. *Anat. adm. cap.* 2. Estque nihil aliud, quam observatio & conservatio eorum, quæ sensibus percipiuntur, *de subsig. Empir. cap.* 3. Plura de *memoria* vide *in Ephem. N. C. Ann. III. sub fin.* P. Laurembeg. *præloq. in mnemonicam Ciceronis*, *p.* 599. *seqq.* Bonet. *medic. Septentr. l.* 1. *sect.* 9. *c.* 6. *p.* 90. *seqq.* Os *memoriæ* dicitur os occipitis, quod alias Basilare vocatur. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. *p.* 710. Blas. *Med. Un. p.* 107.

Memphites, μεμφίτης, nomen lapidis, qui reperitur in Ægypto, juxta *memphin*, calculorum magnitudine, pinguis, versicolor, uti eum descripserunt Dioscor. *l.* 5. *c.* 158. & Plin. *l.* 3. *c.* 7. Verum qualis sit, hodieque ignoratur, Rul. & Iohns.

Men, μὴν, *mensis*, nomen determinati temporis, sive certus quidam numerus dierum, quos vel unaquæque regio, aut civitas ex proprio instituto observavit, & dicitur *mensis Civilis*; vel quos certus cursus Solis, aut Lunæ, sive motus proprius constituit; & vocatur *mensis naturalis*, qui propterea geminus habetur: Unus *Solaris*, dum Sol unumquodque in zodiaco signum percurrit, cumque duodecim sint, hinc totidem etiam *Menses* in anno statuuntur, qui tamen non æque inter se pares sunt. *Lunaris* alter, & magis Medicus, quem constituit Lunæ motus ab una conjunctione cum Sole, sive Novilunio ad alterum, id quod fit circiter undetriginta diebus, cum dimidio, Gorr. Jungatur Rhod. *ad Scrib. n.* 12. & 13. Galen. *l.* 2. *de cris. cap.* 2. Forest. *l.* 28. *Obs.* 59. *Schol. mensis Philosophicus* vocatur certum tempus digestionis, vel putrefactionis, & interdum paucioribus diebus definiri solet secundum naturam, & absolutionem operis; ita, ut secundum quosdam sint tres dies & tres noctes; & quidam per decem dies dicunt; alii quinque illis addunt, in aliquibus est 30. in aliquibus 40. dierum spatium, *Tb. Chym. Vol. II. p.* 828. Rul. & Iohns. *in Lex.* Sæpe etiam vocab. Latin. *mensis* sumitur

mitur pro fluxu sanguinis in fœminis *menstruo*, sive singulis periodis *mensium* Lunarium repetente. Vide *menstruum*.

Menagogus, μηναγωγὸς, idem significat, quod *Emmenagogus*, i. e. *menses movens*, ita *vinum menagogum* Timæi de Guldenklee descriptum legitur *in Lex. Phar. D. de Spina p.* 1016.

Mendacium, ψεῦδος, quid sit, notum est, falsitas nimirum in sermone. Dividi solet *mendacium* in *Officiosum*, *Jocosum*, & *Perniciosum*. Ultimum uni adversatur humanæ societati, ita neminem, nec *Medicum* etiam decet. De hoc etiam videatur Linden. *Ex. XI.* §. 120. *seq.* Primum vero concessum esse quandoque Medico demonstravit Rolfink. *O. & m. m. Sp. l.* 4. *f.* 2. *cap.* 7. C. Rejes *C. El. q.* 11. *n.* 5. *fin.* Quod sit discrimen inter *mentiri & mendacium dicere*, docuit Jul. Alex. *Not. in Galen. l.* 1. *de decr. Hippocr. & Pl.* 5. Breviter: *mentitur* fallens; *mendacia dicit* oberrans. Tropice *mendacia* etiam dicuntur maculæ illæ albæ in Unguibus spectandæ, quemadmodum scribit Fallop. vide *macula*.

Mendesion, μενδήσιον, *Unguenti* genus est, Ægypto peculiare, ita dictum a *Capro*, qui ea Ægypti parte, ubi primum unguentum illud repertum est, colebatur, & μένδης vernaculo sermone dicebatur. Dictum est & *Ægyptium unguentum*, item μετώπιον. Meminit Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. Descripserunt Dioscor. *l.* 1. *cap.* 72. Æginet. *l.* 7. *cap.* 18. Vide *megaleion*. Mentionem fecit & vini *mendesii* Hippocr. *l. de int. aff. XIV.* 19. estque vinum album & molle. Foes. *p.* 407.

Mendicus, πτωχὸς, quid significet, extra forum Medicum etiam patet. De *mendicantium* vero vaframentis varia collegit lectuque digna Paræus *Chirurg. l.* 24. *cap.* 18.

Mendosus, νόθος, idem quod *Spirius*, *Illegitimus*, ut *mendosæ Costæ*, sive spuriæ. *Mendosæ* futuræ, &c. Castell.

Mensrige, i. e. *mastix*. Rul. & Iohns.

Meningophylax, μηνιγγοφύλαξ, q. d. *membranæ custos*. Describitur a Celso *l.* 8. *c.* 3. quod sit lamina ænea, firma, paulum resima, ab exteriori parte levis, qua Chirurgi in vulneribus capitis utuntur, quoties excidendum os est attollendum, metusque imminet, ne in ipso opere cerebri membrana negligentius, & ultra, quam res expostullat, premendo lædatur, & contundatur, ex quo sopores & graves inflammationes cum periculo mortis oriuntur. Meminit Gal. *l.* 4. *de L. A. c.* 2. *fere circa fin.* Ejus delineationem & modum applicandi tradit Scultetus *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig.* 10. & *Tab. XXIX. fig.* 7. Huic simile quoddam ferramentum habent Chirurgi nostri, inquit Gorr. quod *Vectem* dicunt (Gr. μοχλὸς, vel μοχλίον,) cum eo attollunt os, quod ferme totum excisum est, & jam labat, non secus, quam grandiores lapides vectibus impelluntur, quanquam eodem ferramento cerebri membranam custodiant. Est enim lamina ferrea angustior ab ea parte, qua os tangit, aspera, ab altera lævis, non recta, sed media, duobus locis recurvata. Castell. A Græcis μηνιγγοφύλαξ quoque vocari membranam, quæ priorem cerebri ventriculum contegit, scribit Forest. *l.* 10. *Obs.* 9. *in Schol.* verum autoritatem reperire hactenus non licuit.

Meninx, μῆνιγξ. Vide *membrana*, *Hymen*. Quomodo vox *meninx* speciatim membranis cerebrum involventibus ab Anatomicis attribuatur, vide *Crassus*. *Medius*. *Tenuis*. *Leptos*.

Menis, μῆνις, idem, quod ὀργὴ, *ira gravior*, h. e. diuturna injuriarum memoria, & cum vindictæ desiderio reminiscentia. Hinc μηνιᾶν dicitur de illis, qui implacabiles sunt. Jul. Alex. *not. in Galen. l. de dign. & cur. aff. anim. prop. c.* 5.

Meno, μένω, i. e. *maneo*, unde μονὴ, *mansio*, μόνιμος, *permanens*, stabilis, Hippoc. 1. *aph.* 3. Dieter. *Iatr. num.* 534.

Menos, μένος, significat *robur*, vim, vehementiam, idem, quod ἰσχὺς, vel δύναμις. Ita vini μένος legitur apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. c.* 41.

Mens, νοῦς, γνώμη, διάνοια, idem, quod *Animus*. Dicitur κατ' ἐξοχὴν quoque de summo creatore; Galen. *l.* 17. *de V. P. c.* 1. Lang. *l.* 1. *ep.* 14. Reliqua vide supra in *Animus* & *Gnome*.

Mensa, τράπεζα, quid significet, pueri quoque norunt. Pertinet ad Instrumenta Diætetica, pro cibatione peragenda: Pharmaceutica, ad medicamenta super illa præparanda: ad Chirurgica & Anatomica, pro utriusque operationibus perficiendis. Accipitur etiam tropice haud raro pro ipsis alimentis, & cibandi ratione. Ita dicitur *mensa prima*, *secunda*, &c. *mensæ* Italicæ & Siracusanæ olim damnatæ a Platone, ceu nimium largæ & lautæ, teste C. Hofm. *C. in Gal. LL. de V. P. n.* 505. *mensa* quoque, τράπεζα, tropice dicitur pars superior plana dentium maxillarium sive molarium, quia veluti supra *mensam* collocantur cibi. Fallop. *Expos. de Ossib. c.* 16. *Tom. I. p.* 504.

Mensis, μὴν. Vide *men*.

Menstruatio Blasio vocatur fluxus mensium natu-

naturalis in fœminis, *med. Univ. p.* 10. & 452.

Menstruum apud Latinos Homonymum est in Medicina. Usitatissima significatio est, quando notat Excernendum vel Excrementum naturale sanguinis, in sexu fœminino, ætate adulta, utplurimum per stata mensis Lunaris, sive quatuor septimanarum intervalla repetens, Græce καταμήνια, ἐμμήνια dictum, cujus caussam optime referre licebit in Creatoris sapientissimum institutum, & sanguinis copiam turgescentem, ut natura non possit diutius retinere. An Lunæ quoque influxus, & virtus quædam huc aliquid conferat, arduum est determinatu. Siquidem non in omnibus idem tempus observatur excretionis, dum apud alias circa plenilunium, alias novilunium, alias vero circa quadraturas, imo apud quasdam etiam diebus intercalaribus contingat. Sanguinem non successive ad uterum colligi intra illud temporis spatium, sed demum circa instans effluxus tempus eo moveri, satis testari videntur lumborum laterisque dolores ex illo motu eo tempore oborti, Walæus *Ep.* 2. *de motu sanguin. menstruus sanguis* si corrumpitur, & dispositionem præternaturalem acquirit, fit variorum gravissimorum morborum autor & causa, ut passim ex veterum & recentiorum Medicorum monumentis prolixe demonstrari posset, nisi instituti ratio prohiberet. Altera significatio est Chymica & Pharmaceutica, quando *menstruum* vocatur *Liquor*, cujus beneficio *Extracta* fiunt, Schrod. *l.* 2. *c.* 57. Dividuntur in *Naturalia & Artificialia*, Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Plura vide in Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 14. An detur *Universale* omnia corpora solvens, quod vocatur *aqua sapientiæ*, *mercuriale Philosophorum*, *Aqua Cœlica*, omnium horarum homo, vinum animatum &c. dubitatur. Solliciti quidem sunt de eo Spagyrici, verum placet nobis ὑποκρίσις Rolfink. *d. l.* Inconcussæ veritatis Thesis est: non datur *menstruum*, omnia corpora promiscue solvens. Agens non agit pro ratione patientis, sed dispositione patientis. De divisione *menstrui* in *Vegetabile & minerale* videatur *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 224. *seqq.* De *minerali* legatur etiam Beker. *in Oedip. Chym. Tit.* 5. §. 2. *menstruum Philosophicum* habetur spiritus Aceti fortissimus, de quo legatur ex Jac. le Mort. *Collect. Chym. Leid. c.* 7. *menstruum Circulatum* eidem est Spiritus Nitri dulcificatus, *d. l. c.* 303. Egregie quoque & succincte de Menstrui Chymica significatione & ejus speciebus scripsit Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. s.* 1. *c.* 4. *p.* 53. *seqq.*

Mensura, μέτρον, accipitur 1. late pro omni determinata & congrua alicujus rei quantitate, quæ optima habetur, Gal. *l.* 1. *cogn. & cur. propr. anim. morb. cap.* 3. & ita quoque pro cibi mensura rebusque solidis, quin & aliis rebus non naturalibus *l. de Consuet. c.* 4. Deinde stricte significat vasculum quantitatis certæ, siccæ, aut humidæ, *l. de pond. & mens. c.* 1. h. e. cujus cavitate recipiente certa quantitas determinatur & judicatur. Æginet. *l.* 7. *c.* 26. Refer huc ea, quæ infra ad vocem *Pondo* e Dissertatione Rhodii *de Acia* producta invenies.

Mentagra, μεντάγρα, idem, quod *Impetigo*, *Lichen*. Vide supra *Impetigo*.

Mentalis est epitheton musculi, qui plane membranaceus, & e medio menti ad labium inferius inseritur. D. Bidloo *Anat. Tab. XII.*

Mentula, idem, quod *Penis*, sive *membrum virile*, de quo vocab. Rolfink. *de part. genit. B. I. cap.* 43. Idem tamen etiam tribuit *Clitoridi*, *d. l. P. II. c.* 42. De *mentula* e capite & occipitio propendente vide *Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 42.

Mentulagra, Josephus Grunbechius natione Germanus anno 1503. librum edidit, cui titulus *De mentulagra sive morbo Gallico* (juxta alios *Regio*) Porro morbi regii nomine olim lepra Arabum designabatur, ut Joseph. Astr. l. 5. de morb. ven. ostendit: cumque lepræ similem luem veneream Grunbechius animadvertisset, mirum non est, si novo huic morbo Regii nomen dederit.

Mentulagra, significat morbum membri genitalis virilis, quando musculi & nervi illud erigentes vel convulsi vel contracti sunt, quales ægri *Spadones* proprie dicuntur, notante P. Ammann. *Irenic. p.* 146. Vide *Spado*.

Mentum, γένειον, vide *Geneion*. Dicitur omne id, quod labro inferiori longa & orbiculari figura subjacet. *Introd. c.* 19.

Mephitis, μεφῖτις, dicitur fœtor ex sulphure accenso, de quo Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 7. *de V. P. cap.* 8.

Mercavaeh, id est, *Thronus Dei*, vel ejusdem fulcrum. *Th. Chym. Vol. VI. p.* 101.

Merces, μισθὸς, quandoque etiam usurpari solet pro *Sostro & Honorario*, quod Medicis debetur pro opera præstita; & illi quoque quandoque honesta ratione exigere possunt ab ingratis & incivilibus. Rhod. *ad Scribon. n.* 271.

Mercurialis, epitheton est non solum rerum & medicamentorum, quæ ex Mercurio parantur; sed etiam humoris melancholici, qui *Humor mercurialis* appellatur; & morborum

rum inde provenientium, *morbi mercuriales* dictorum. Blas. *med. Univ. pag.* 346. 360. 443. Imo & spiritus, ceu caussæ sanitatis & morborum, caussæ *mercurialis* nomine exprimuntur. Significatio Botanica, quando herba quædam emolliens & in Clysteribus usitata *mercurialis mas & fœmina* dicitur, non est hujus loci.

Mercurius, ἑρμῆς, vide *Hermes*. Præter illam ethnicam & astronomicam significationem, terminus usitatissimus est Chymicis & Spagyricis, quamvis sub varia quoque significatione. Libet saltem descriptiones Rulandi & Iohnsoni adjicere. *Mercurius* dicitur unum e tribus principiis corpus, in quo proprietas rerum continetur, item *Argentum vivum*. *Mercurius* est principium materiale, vaporosum, naturæ aqueæ, subjectum nimirum generationis, cui per vim formatur, imprimitur forma & absolutio adest. *Mercurius metallorum*, quinta essentia, & aqua permanens, spiritus, semen fœmininum, item *Mercurius metallorum* est *mercurius* corporis præcipitatus, corporalis, quando metalla ad primam materiam rediguntur, & ita in semetipsa præcipitantur. *Mercurius mineralium* est, oleositas vel unctuositas de mineris auri & argenti tracta. *Mercurius*, Argentum vivum, CC. S. Z. item Auripigmentum. *Mercurius chambar* est magnesia, fluidum corpus & aqua. *Mercurius regeneratus* est primum Ens *Mercurii*. *Mercurius crudus* est is, qui nondum separatus est a sua materia, in qua generatus. *Mercurius laxus* est Turbith minerale. *Mercurius* a natura coagulatus est solidum metallum. Arte vero coagulatur, aut cum metallis aut cum mineralibus, vel sine ipsis, per se aut per alia, extra mineralem naturam existentia. *Mercurius crystallinus*, qui sæpe sublimatus est in formam crystalli & perspicuitatem. *Mercurius corallinus*, qui per oleum ovorum & aquas alias in rubedinem corallinam est adductus. *Mercurium Metallorum*, ut & Antimonii inter Non Entia referre non est veritus B. Rolfinc. *pec. tract. h. s.* quam tamen opinionem impugnavit Beker. *in Exper. Chym. nov.* P. Franciscus Tertius de Lanis *Tom. III. Magisterii Naturæ & Artis l.* 20. gloriatur, se multoties trium quatuorve horarum spatio ex singulis Antimonii communis libris tres fere uncias Mercurii vivi obtinuisse, argento vivo quoad externa accidentia prorsus similis, quemadmodum legitur *in Act. Erud. Lips. A.* 1693. *m. April. p.* 347. Nonnulli ex recentioribus, inter quos & D. Etmullerus *Mercurium* Metallorum vocarunt *Mercurium* Corporum, nulli dubitantes, cum beneficio salium alcalinorum, qua fixorum, qua volatilium elici posse, eumque sublimioribus inservire. An vero liquidum illud corpus, & in quod metalla perfectiora redigi possunt per dicta salia, revera cum *Mercurio* conveniat, non est nostri instituti dijudicare. Interea triplex ex illorum hypothesibus resultat *Mercurius*: Vulgaris, Corporum, & Philosophicus. *Mercurialis Sæva* est aqua aluminum, in qua Mercurius generatur. Est enim sal purgativum aurei coloris, quod in salinis cavernis reperitur, fossoribus optime cognitum: utuntur hoc per os ad pneumoniam. Rul. *Mercurialia* medicamenta dicuntur, quæ *argentum vivum* recipiunt. Venena *mercurialia*, quæ indolem *mercurii* sive *hydrargyri* imitantur, & similia symptomata excitant. Vide *Hydrargyros*. Junge Iunken *Chym. Exp. Cur. P.* 1. *f.* 1. *c.* 1. *p.* 27. 28. Idem Autor etiam plurimas *mercuriorum* Chymicas præparationes ex aliis recentioribus Chymicis collegit *in Lex. suo Chym. Pharm. Part. I. p.* 146. *seqq.*

Merda, κόπρος, idem, quod *Stercus*. Vide *Copros*.

Merdasengi, id est, de adusto plumbo pulvis. Ruland. & Ionson. Fallop. putat esse Lythargyrium, *tr. de Metall. f. fossil. c.* 27. *Tom. I. p.* 328.

Merdivomus, κοπριήμετος. Vide *Copriemetos*.

Merenda, πρόδειπνον τὸ μετ' ἄριστον φαγεῖν, est *cibus post meridiem sumtus* poetis, & fortius laborantibus, & forsassis quibusdam morbo confectis reficiendarum virium gratia concessus, noxius & incontinentiæ signum, Mercur. *l.* 4. *V. L. c.* 17. *fin.*

Mergen, *Bassec*, id est, *Corallus*, Ruland. & Iohns.

Mergus, αἴθυια, nomen avis aquaticæ, cujus variæ dantur species. Descriptionem & usum in cibis & medicina tradidit Aldrov. *l.* 19. *Ornith. cap.* 49. Specialiter, quod *mergus* voracissima sit avis & plurima concoquat, ob id ejus pellem cum plumis paratam a pellifice stomachoque applicatam vim concoctionis promovere, legitur & *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 400. *seqq.*

Mericos, μερικὸς, *partialis*, idem, quod τοπικὸς, *Localis*. Epitheton medicamentorum *Localium*. Gorr.

Meridies, μεσημβρία, dicitur 1. *medium diei*; & opponitur mediæ nocti. Sumitur tamen aliquando cum insigni latitudine. 2. significat *medium Cœli*, sive illam plagam cœli, sub qua Sol apparet in diei medio. Unde *meridionales* populi & regiones dicuntur, qui sub *meridie*, h. e.

h. e. sub *meridiano* & *medio cœli*, habitant. Gal. *l.* 2. *de Temper. c.* 6. Quid Spagyrici in opere Lapidis Philosophici intelligant per *meridiem* & *mediam noctem* ænigmatice, meo judicio nec ipsimet noverunt. Meminit Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 7.

Merimne, μέριμνα, vide *Cura*. Legitur hæc vox apud Hipp. *l.* 2. *de diæt. XXXIX.* 9. ubi simul effectus in corpus redundantes a cura proponuntur. Confer etiam ad Cels. *l.* 1. *c.* 3. §. *De his, quæ extenuant corpus*.

Merlucius, ὄνισκος, qs. *Maris Lucius*, piscis vocatur, qui alias *Asellus saxatilis marinus* dicitur, interque pisces etiam febricitantibus quandoque concessos refertur a Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 7. Laudatur & a Lang. *l.* 1. *ep.* 58. Vocatur & *Callarias*. Historiam & usum vide prolixius apud Aldrov. *l.* 3. *de pisc. c.* 1. Adde Linden. *Ex. XI.* §. 14. & 133. 147. 205. 206.

Merops, μέροψ, nomen avis, quæ & *melissophagus* dicitur, ideo, quod apibus insidietur, cujus historiam & usum vide apud Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 45. Ejusdem pietatem erga parentes etiam deprædicat Lang. *l.* 1. *ep.* 63.

Meros, μέρος. Latine *Pars*, interdum & μόριον, generaliter dicitur id, quod totum essentialiter complet, atque integrat, vel in quod totum dividitur. Est enim vocabulum ex iis, quæ ad aliquid, sive Relata dicuntur. Gorr. Quo supposito, facile liquet, quam graviter hallucinentur, qui in homine vivo, ceu subjecto Medicinæ, humores & spiritus e numero *Partium* excludere nnn verentur. Vid. Linden. *Ex. XV.* §. 68. *seqq.* Dogm. nostr. *P. I. c.* 2. *p.* 24. *seqq.* Item Linden. *Medic. Physiol. lib.* 2. *c.* 2. *seqq.* Alias & vocabulum *Pars* ad ipsam Medicinam refertur, dum quædam *Ministræ* & quædam *Principes* illius Artis *partes* constituuntur, uti passim in Compendiis & institutionibus Medicis videre licet. Vide *Pars*.

Meros, μηρὸς. Vide *Femur*.

Mersor. Vide *Urinator*.

Merula, κόσσυφος, κοψιχὸς, & nomen avis, & piscis habetur. Avis historiam & usum in cibis medicumque tradit Aldrov. *l.* 16. *Ornithol. cap.* 6. Laudat & Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *f.* 1. *c.* 14. Piscis vero descriptionem cum usu Aldrov. *l.* 1. *de piscib. c.* 6. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 28. *l. de bon. & mal. succ. cap.* 3. Iul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3.

Merulus, αἰσάλων. Vide *Æsalo*.

Merus, *meracus*, ἄκρατος, in genere dicitur de omni illo, quod homogeneum, sincerum, nullaque alia re permixtum est. Strictius tamen sæpe sumitur de *vino* aqua non diluto, sincero, quod Hipp. 3. *de morb. XV.* 33. ἀκρήτου οἶνον, vocat. Lind. *Ex. VII.* §. 24. Dieter. *n.* 33. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Merycismos, μηρυκισμὸς, vide *Ruminans*. *Ruminatio*.

Mesaræon, *mesenterium*, μεσάραιον, μεσεντέριον, synonyma sunt. Ita vero vocatur corpus membranosum medium inter intestina situm habens, per quod varia vasa, arteriæ & venæ *mesaraicæ* dictæ, venæ lacteæ, lymphatica vasa, nervi quoque una cum multis glandulis feruntur, intestinis annexum; cujus pleniorem historiam vide apud Anatomicos, præsertim Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 12.

Mesera, id est, *Tutia Alexandrina*. Rul. & Iohns.

Mesel, *mosel*, id est, *Stannum*. Iid.

Mesemar, vide *mismar*.

* *Mesenterica*, sunt medicamenta, quæ mesenterii morbis occurrunt; suntque vel salina, vel saporacea, vel aromatica, vel stimulantia. Nomen ducitur a μεσάραιον. *Mesenterium*.

Mesenterion, vide *mesaræon*.

Meses, μέσης, nomen venti, qui est medius inter *Cæciam* & *Aparctiam*. Gal. *com.* 3. *de humor. t.* 13.

Mesianum, μεσιανὴ, nomen Emplastri, quod alias ἀνίκητον dicebatur, Autor ejus fuit Crito, & describitur a Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. Vide *Anicetum*.

Mesire vocatur affectus quidam hepatis cum gravitate conjunctus, cujus signa sunt tumor, inflammatio, mordicatio, denigratio linguæ. Avic. *l.* 3. *fen.* 14. *tr.* 3. *c.* 5.

Mesocolon, μεσόκωλον, generaliter significare videtur apud Hipp. *membranam medianam* quandam, vel interstitium. 6. *Epid. f.* 4. *t.* 7. Strictius vero dicitur de parte *mesenterii*, quæ intestina crassa, præsertim colon, annectit in dextro & sinistro latere, & parte infima recto intestino adhæret. Gal. *com. ad d. l.* Gorr. Foes. *Oec. p.* 408. Barth. *l.* 1. *Anat. c.* 12.

Mesocranon, μεσόκρανον, idem, quod κορυφὴ, *vertex*. Gorr.

Mesodme, μεσόδμη dicitur *trabs grandior transversa*, Lat. *medianum*, quæ ab una domus parte ad alteram transit, & alias minores trabes sustinet. Hippocrat. 4. *de artic. t.* 43. Foes. *d. l.*

Mesoglossi sunt iidem Musculi, qui alias dicuntur *Genioglossi*, Bartholin. *l.* 3. *Anat. cap.* 12. *p.* 549.

Mesomphalion, μεσομφάλιον, idem, quod ὀμφαλὸς, *umbilicus*. Gorr.

Mesophryon, μεσόφρυον, dicitur Ruffo ea pars

faciei, quæ inter ambo supercilia media est, supra nasum, ad frontis finem sita, & quia depilis esse solet, Capella lepide vocavit *Glabellam*. Gorr. Dicitur alias etiam μετώπιον. Junge Keuchen. *ad Sammonic. p.* 230.

Mesopleurios, μεσοπλεύριος, epitheton *musculorum Intercostalium*, πλευρὰ enim costam significat; quemadmodum & loca illa *Intercostalia* μεσοπλεύρια vocantur, Gal. *l.* 7. *de Us. P. c.* 21. *& l. de musc. dissect. c.* 23.

Mesopotamenon, μεσοποτάμιον, est species unguenti *Oenantharii*, h. e. ex vino & flore liliorum alborum parati, cujus descriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 21.

Mesos, μέσος. Vide *medius*.

Messis, ἄμητος, πυραμητός, dicitur illud anni tempus, quo rustici segetem maturam metunt. Gal. *l.* 1. *de Antidot. c.* 18. *messis* quoque ab eodem refertur inter Exercitationes corporis fortiores, *l.* 2. *de San. tu. cap.* 8. Alias vocab. *messis* allegorice quandoque accipitur pro maturitatis tempore, v. g. *messis mineralium*. Th. Chym. *Vol. I. pag.* 572. & Sibold. Hemsterhuis edidit libellum, quem inscripsit: *messis Aurea Anatomica*.

M-st, id est, *lac acetosum*. *Misal*, *Mosal*. Rul. & Iohns.

Mestor, μήστωρ, dicitur *Artifex peritus*. In specie de Chirurgo usurpatur ab Hipp. *l. Mochlic. XXII.* 8. Jung. Foes. *p.* 414.

Mestos, μεστός, *plenus*, refertus. Hipp. 5. *aph.* 45. Dieter. *n.* 536. Idem, quod μεμεστωμένος. Lind. *Ex. X.* §. 251.

Meta, κνυπτήρ. Vide *Campter*.

Metabasis, μετάβασις, dicitur *Transitus*, vel *transgressio* Medici ab una indicatione ad aliam, ab uno remedio ad aliud, quæ debet fieri cum prudentia, non temere, aut cum violentia, uti colligitur ex Hipp. 2. *aph.* 51. & 52. ubi verbum μεταβαίνω, *transeo*, legitur. Jung. Dieter. *n.* 538. Fere idem est, quod μεταβολή, *mutatio*, nisi quod hæc latiorem habeat significationem.

Metabole, μεταβολή, idem, quod μεταλλαγή, significat *mutationem*. Dicitur vero in Medicina de omnis generis rebus, de anni temporibus, de victu, remediis, caussis morbificis &c. Vide Foes. *p.* 408. Dieter. *num.* 540. Ubi quidem in genere notandum, quod omnes magnæ & celeres *mutationes* sint vitandæ, Gal. *comm.* 2. *de humor. t.* 29. 2. *de R. V. I. A. t.* 52. *mutatio* a contrario in contrarium debet fieri per elementum intermedium. *Th. Ch. Vol. V. p.* 55. Quod vero *mutatur* de specie in speciem, debet reduci in primam materiam. *Ibid. p.* 543. Crisis quoque dicitur *mutatio* repentina. De *mutatione* sexus pro & contra quædam proposuit Rolfinck. *de part. genital. Part. I. c.* 2. *&* 3. Vide *Transmutatio*.

Metacarpion, μετακάρπιον, *Metacarpus*, *Postbrachiale*, dicitur pars manus extremæ media inter digitos & carpum sive brachiale, cujus interior pars dicitur *vola*, θέναρ, ὑπόθεναρ, exterior *dorsum*, ὀπισθέναρ. Alii tribuunt *metacarpo* quinque ossa tertium os pollicis quoque annumerantes; alii vero quatuor. Nobis perinde erit. Vide Bartbol. *Anat. l.* 4. *c.* 1. *& libell.* 4. *c.* 20.

Metacerasma, μετακέρασμα, significat *temperatam aquæ mixturam*, estque idem, quod ἐπίκρασμα, quando aqua frigida mutatur in temperatum & veluti lacteum teporem, Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 49. Galen. *comm. ad h. l.* Foes. 409.

Metachoresis, μεταχώρησις, significat secessionem materiæ morbosæ in aliam partem, atque ita idem est, quod μετάστασις, de quo nomine p. p. Illud legitur apud Dieter. *Iatr. n.* 589. *p.* 879.

Metacheirixis, μεταχείριξις, idem, quod χείριξις, tractatio manuaria. Vide *Cheirixis*.

Metacinema, μετακίνημα, dicitur *dimotio* vel *transmotio*, usurpaturque de pupillis, Hippocr. 2. *Prorrhet. XXIIX.* 28. Verbum etiam μετακινέειν sumitur pro *transmutare*, proprie *transmovere*, sive loco movere, Hippoc. *l. de loc. in hom. LV.* 1. *seqq.* Lind. *Ex. XIII.* §. 329. *seqq.*

Metacondyli, μετακόνδυλοι, dicuntur, teste Russo, postremi digitorum articuli unguibus proximi; quemadmodum medii κόνδυλοι, & primi metacarpio proximi προκόνδυλοι. Gorr.

Metagrammatismos, μεταγραμματισμός, *Transliteratio*, significat permutationem veteris literaturæ in recentiorem. Gal. *comm.* 2. *de iis, q. in med. t.* 23.

Metalepticos, μεταληπτικός, i. e. *transumtivus* vel *translativus*, & dicitur de motu quodam, quem natura musculis quibusdam conciliavit, & similis est motui sive tensionis speciei illi, quæ a superiori laqueo Glossocomii perficitur. Gal. *l.* 1. *de V. P. c.* 14. *l.* 6. *meth. med. c.* 5. *ad fin.*

Metallage, μεταλλαγή, idem, quod μεταβολή. Vide *metabole*. Jung. Dieter. *n.* 541.

Metallum, μέταλλον, proprie dicitur corpus perfecte mixtum subterraneum durum, ponderosum, ductile, fusile, ex sulphure & Mercurio, sive aqua mercuriali constans. Plura de *metallorum* descriptione, generatione, principiis vide apud Cæsal. *de metall.* Georg. Agricol. *h. t.* Th. Chym. *Vol. I. & seqq. passim*. Schroder. *l.* 3. *c.* 11. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Be-

l. Beker. *in metallurgia*. Aldrov. *in musæo metallico*, &c. Numerantur sex: Aurum, argentum, ferrum cum chalybe, stannum, cuprum, plumbum. Dantur & alia corpora, sed imperfectiora, ut cachimia, electra, de quibus suis locis, quæ vocantur commode τὰ μεταλλικὰ, *metallica*, Th. Chym. *Vol. I. p.* 588. *seqq.* item Mineralia. Libav. distinxit *metalla* in *Naturalia*, & *Sapientum*. Illa numerat septem, addens antea dictis sex adhuc Calaemum. Hæc vocat aurum Philosophorum, argentum Philosophorum; Deinde & Mercurium Philosophorum &c. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 18. Quæ Helmontii sit de *metallis* sententia, inquiratur in Indice Operum suorum. *metallum currens* dicitur Mercurius vivus, Rul. & Iohnf. Metallum stricte dictum vocatur Mixtura metallica ex cupro & stanno, vel plumbo, ut & pauca quantitate argenti, quod ponderosius est *metallis* simplicibus ob densitatem majorem, sed & propterea fragilius, quia flecti nec resilire nequit. Jac. le Mort. *Metallurg. contract. Chymiæ annexæ p.* 272.

Metallurgia vocatur pars Chymiæ inserviens subterraneorum, metallorum & mineralium præparationi & depurationi ad usum Medicum necessariæ. Jac. le Mort. *Chym. Medico-Phys. c.* 1. *p.* 2.

Metallus ab Helmontio propria contra usum Grammaticum autoritate vocatur cum additione *primus vel masculus*, Minerale quoddam ex Mercurio & Sulphure metallicis constans, & communiter credunt esse *cinnabarin nativam*. tr. Recepta Injecta, in appendice. A Paracelso *Electri minoris immaturi* nomine venire scribit Iunken *Chym. Experim. P.* 1. *f.* 5. *c.* 1.

Metamorphosis, μεταμόρφωσις. Vide *Transmutatio*. Alias vocabulum hoc Græcum sumitur pro specie generationis vel formationis animalium, quando vermis ex ovo nascitur vel ex eruca ad perfectam magnitudinem aucta vel ex aurelia papilio, & opponitur τῇ ἐπιγενέσει, quando per partium additionem animalia nata adolescunt. De utraque legatur Guil. Harveus *de generat. animal. Exerc.* 45. quam tamen opinionem suspectam reddit Oliger Jacobæus *de Ran.* & *Lacert. c.* 1. *p.* 10. *seq.*

Metapedium, μεταπέδιον, idem quod *metatarsus*, cujus ossa sunt quinque, de quibus vide Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 21.

Metaphrenon, μετάφρενον, idem, quod νῶτος, *Dorsum*. Vide supra lit. D.

Metaporopœia, aut *metaporopœesis*, μεταποροποιΐα, μεταποροποίησις, est exiguorum meatuum corporis mutatio a statu p. n. ad naturalem, & ita idem, quod μετασύγκρισις, Gal. *l.* 4. *meth. med. c.* 4. Unde & curatio *metasyncritica* a Methodicis appellata, quæ in inveteratis affectionibus adhibebatur, cum nihil profecissent reliqua auxilia, *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. Habent autem μετασυγκρίσεως facultatem præter medicamenta alia etiam plurima, ut varia gestationum genera, deambulationes, vocis exercitia, unctiones, cucurbitæ, dropaces, insolatus, frictiones, psilothra, smegmata, sinapismi, vomitus, vires reficiens victus, balnea, vinum, varius cibus, ut scribit Æginet. *lib.* 5. *c.* 3. & *l.* 3. *c.* 63. & 68. ubi Latine redditur *Recorporaticium*. Apud Dioscor. etiam complectitur μεταπεγκαστικὴ δύναμις virtutem ex alto evocandi, *l.* 4. *c.* 157. Jung. Foes. *p.* 409. Quid Oribasius fermentum μετασυγκριτικὸν vocaverit fermentum antiquum, videatur *l.* 1. *Synops. c.* 11. allegante Velschio *in Sylloge Obs. ad Marc. Cumani obs. LI. p.* 67.

Metaptosis, μετάπτωσις, dicitur *permutatio alicujus morbi* in alium, priori cessante, fitque duplici modo, vel per διαδοχὴν, aut per *metastasin*. *Diadoche* fit bonis ægri rebus, cum morbifica materia ad ignobiliorem partem, superne deorsum, intus foras, & procul a morbi foco excluditur. *Metastasis*, contrario se habet modo & periculosa. Heurn. *l.* 2. *Inst.* Diet. *n.* 543. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 3. *f.* 2. *c.* 47. Verbum est μεταπίπτω, transeo, *permuto*, quo etiam Hippocr. in eadem significatione usus Hipp. 1. *Prorrh. sect.* 1. *t.* 12. 27. *sect.* 2. *t.* 8. 43.

Metarsios, μετάρσιος, *elevatus*, *sublimis*. Usurpatur de diversis rebus. Facies *elevata* legitur in Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. III.* 2. Lectus *elatus*, vel *sublimis l.* 1. *de tit. XCIII.* 15. Respiratio *sublimis*, *l.* 2. *XXII.* 2. Vid. Foes. *p.* 409.

Metas, id est, *pondus*, mecal, mekal. Rul. & Iohnf.

Metastasis, μετάστασις, vide *metaptosis*. Sumitur & pro solutione morbi, 5. *aph.* 7. Dieter. *n.* 543.

Metasyncrisis, μετασύγκρισις. Vide *metaporopœia*.

Metatarsium, *metatarsus*, μετατάρσιον. Vide *metapedium*.

Metathesis, μετάθεσις, *Transpositio* Lat. dicitur. Refertur a Rolfink. inter indicationes præservatorias, quando caussa morbifica solida, quæ evacuari nequit, in alium locum, ubi minus nocere potest, *transponitur*, e. g. quando calculus vesicæ retro pellitur, aut cataracta in oculo acu deprimitur. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *f.* 2. *c.* 14.

Me-

Metaxa, μέταξα, vocatur Actuario & Nicolao Myrepso *Sericum* & μεταξωτὸν, *sericeum*, sicut ex illis notavit Scapula *in Lexico*. Occurrit etiam in Corpore Juris *l. 39. ff. de public. & vectig.*

Metempsychosis, μετεμψύχωσις, terminus Philosophicus potius, quam Medicus, notans *transmigrationem animarum*, commentum Pythagoricum, & Platonicæ Philosophiæ, de quo legatur Jul. Alex. *l. 22. Sal. cap.* 7. C. Hofm. C. *in Gal. LL. de V. P. n.* 18. 10.

Meteoros, μετέωρος, proprie dicitur *pendulus*, *suspensus*, in sublime elatus, sublimis. Usurpatur sæpe ab Hipp. v. g. de hypochondriis elatis seu tumidis, 4. *aph.* 73. & 5. *aph.* 64. Tales etiam tumores vocantur μετεωρισμοὶ, quamvis & μετεωρισμοὶ apud eundem dicantur *ægrorum surrectiones*, dum exurgendo sese attollunt & resident, *sect.* 2. *Progn. t.* 6. & *Coac. t.* 493. Porro μετέωρα quoque dicuntur πνεύματα καὶ ῥεύματα, humores & spiritus *sublati* & *penduli*, qui non fixi, sed ad fluxum & motum habiles atque dispositi, 4. *de R. V. I. A. s.* 28. aut humores excernendi, *l. de vet. med. XXXIV.* 13. Partes quoque solidæ in aere veluti *suspensæ*, nec *sustentatæ*, v. gr. cubitus, 1. *de fractur. t.* 52. Respiratio sublimis, πνεῦμα μετέωρον, Hipp. aliquando dicta, ubi cum scapularum musculis agitatis fit respiratio, Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 4. *de L. A. c.* 8. Dieter. *n.* 544. Dolores suspensi, ἀλγήματα μετέωρα, qui in superficie corporis fiunt, Foes. *p.* 410. Tropice quoque antiquis μετέωρος dicebatur *animi pendulus*, qui dubius & anceps nihil certe statuit. Galen. *cap.* 4. *de R. V. I. A. t.* 118. & *Res ipsæ incertæ*, μετέωρα πράγματα, quorum eventus expectatur, Foes. *d. l. p.* 411. μετεωρίη quoque usurpatur pro ἀβλεψίη, *incogitantia*, quod Hipp. alibi ὑπερ ὁρᾶν, q. d. supervidere. C. Hofm. *in Gal. LL. de V. P. n.* 416. Alias in Physicis *meteora* vocantur phænomena in æthere vel aere diversa, quorum alia ignita, alia aquea &c. de quibus legantur scripta Physicorum, in specie etiam Joh. Marc. Marci *Phil. Vet. rest. P.* 2. *sect.* 5. Schr. *l.* 1. *c.* 4. de *Meteoris microcosmicis* Observationes *in Eph. N. Cur. A. I. Observ.* 77. Quid Paracelsus per *meteoricam sagacem* & *minorem* velit, Lector ipse colligat *ex Philos. sagac. l.* 1. item per *meteoricam cœlestem*, *l.* 2. Uno verbo, sunt Ænigmata Bœotica.

Meter, μήτηρ. Vide *mater*.

Metexeteros, μετεξέτερος, Hipp. dicitur *alius*, aliquis, quidam, 2. *de fract. t.* 18. 3. *de art. t.* 59. *s.* 3. *t.* 82. 93. *s.* 4. *t.* 26. Foes. *d. l.*

Methe, μέθη, vide *Ebrietas*. Verbum μεθύω, *inebrio*. Hipp. 5. *aph.* 5. Dieter. *n.* 524.

Methemerinos, μεθημερινὸς, idem, quod καθημερινὸς, epitheton febris *quotidianæ*, quæ ad integritatem non desinit. Gorr.

Methodus, μέθοδος, æquivocum est in Medicina. 1. & primario sic dicitur via & ratio, qua quid in arte investigamus, & quæ probe sunt inventa approbamus, retinemus, exequimur, quæ minus recte redarguimus. Galen. *l.* 1. *Meth. med. cap.* 4. Foes. *pag.* 401. Jungatur Cels. Martinengus *de methodis*. Huc pertinet *methodus medicinalis*, quæ est pars Medicinæ princeps, monstrans modum agendorum pro obtinenda sanitate; & in specie *methodus medendi*, quæ est brevis, certa & tuta via reducendi ægros ad sanitatem pristinam. Utriusque *Conservativæ* & *Curativæ methodi* carceres sunt Indicationes, *Dogm. Med. Gen. P.* 4. *c.* 1. *seqq.* Lind. *Ex. IIX.* §. 62. Deinde abusive aut saltem ἐκτεταμένως, significat μέθοδος illam viam artis, qua saltem per paucas quasdam communitates apparentes ad artis finem obtinendum nonnulli tendunt. Unde & hujusmodi Medici *methodici* dicebantur, ut & ab Autore *Thessalo Thessalici*, contra quos acriter pugnavit in scriptis suis Gal. Summa reprehensionis hæc esse poterit, quod scripserit, *methodicam hæresin* omnia artis bona destruere, *l.* 2. *ad Glauc. c.* 2. Denique apud Hipp. quoque μέθοδος significat *secessum*, digressionem, aut transmigrationem, *l. de septimestri partu. IV.* 14.

Methypostrosis, μεθυπόστρωσις, Hippocrati *lecti substrationem* vel permutationem significat, 2. *de fract. t.* 64.

Metopion, μετώπιον, nomen *unguenti*, estque idem, quod *Mendesium*, vel *Ægyptium*. Vide *Mendesium*. Descriptionem vide apud Diosc. *l.* 1. *c.* 71. Ægin. *l.* 7. *c.* 20. qui ita dictum putat a *Galbano*, cujus germen μέτωπον vocatur. Occurrit & apud Hipp. *l. de Loc. in hom. XX.* 6. quamvis Foes. existimet, frequentius adhuc allegari *in l. de superfœtat. & libr. de morb. mul.* sub vocabulo μέτωπον, quod *dd. ll.* aliquoties occurrit, *Oec. p.* 411.

Metopon, μέτωπον, vide *Frons*. Hinc μετωπιαῖος, dicitur *ad frontem pertinens*, v. g. sudor *frontis*, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LVI.* 6. & de fascia *frontis*, Gal. *l. de fasciis c.* 5.

Metra, μήτρα, *Uterus*, *Matrix*, locus, in quo fit conceptio, dicitur. Vide *Hystera*, *matrix*. Ita vero vocatur, quod ex ea veluti matre omnia animantia oriantur, vel quod matres efficiat, vel quod sit mensura, μέτρον, temporis certi ad purgationes & partus. Μῆτραι etiam in plurali pro *secundinis* ponitur. Hipp.

l. de nat. mul. XC. 1. quamvis Lind. scripserit νσερίων. Et si Gal. fides est *in exegesi Hipp.* μύτων idem est quod ἐπιδιδυμὶς, quam definit, quod sit varicosus tumor testi incumbens, sed Foes. hoc loco legi mavult μύτρα, an recte, non eloquor.

Metrenchytes, μητρεγχύτης, vocatur instrumentum & sypho, quo fit injectio liquoris medicati in uterum. Galen. *l.* 5. *meth. med. c.* 5. Ejus delineationem vide apud Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIII. fig.* 2. & modum applicandi *T. XLIII. f.* 6. Hinc & illa medicamenta liquida vocantur μητρέγχυτα, Schr. *l.* 2. *c.* 45. Lang. *l.* 1. *ep.* 80. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 9. *f.* 6. *c.* 7.

Metretes, μετρητὴς, *metreta*, id est *Cadus*. Vide supra. Mensura maxima apud Atticos, capiens choas 12. aut libras 108. Gorr.

Metrios, μέτριος, *mediocris*, τὸ μέτριον, vel μετριότης, *mediocritas*. Vide supra. Hippocr. 2. *aphor.* 3. & 4. Dieter. *n.* 545.

Metroc lides, μητροκλίδες, h. e. *Nævi materni*. Hanc Græcam vocem finxisse nobis videtur Casp. Theoph. Bierlingius *in Thesibus Medico-Practicis p.* 193. quia in nullo Lexico vel alio Autore reperire licuit. Enimvero si cuivis licebit fingere nomina, proh Deum immortalem! quanta farrago vocum inde resultabit.

Metron, μέτρον. Vide *Mensura*.

Metropolis, μητρόπολις, proprie significat arcem, castellum, urbem alicuius regionis primariam munitissimamque. Tropice usurpatur de cerebro, & de calore. Hipp. *l. de Carnib. f. de principiis*, *IV.* 11. 12.

Metroproptosis, μητροπρόπτωσις, id est, *procidentia uteri*. Vide *Procidentia*. Item Emplastrum μητροπροπτωτικὸν, hujus descriptio legitur *in Pharmacopœa Collegii Londinens. p. m.* 394.

Metus, φόβος, Dieter. *n.* 906. idem, quod *Timor*, Pavor, vocatur affectus quidam animi, cujus character in hoc consistit, quod fiat animæ veluti contractio, & spiritus animales a superficie corporis subito recedant, & a solitis functionum suarum muniis inhibeantur: *Metus* cum extremus est, degenerat in desperationem. Vvillis *tr. An. Br. P.* 1. *c.* 9. & Charlr. *Ex. IIX. Path.* §. 24. Refertur inter morbos infantum, ab Hipp. 3. *a.* 24. & inter caussas morborum a Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *f.* 3. *c.* 104. Remedia vero exhibet contra illum *l.* 14. *f.* 3. *c.* 10.

Mevium a Germanis vocari morbum Gallicum, autor est Fallop. *de Morb. Gall. c.* 2. *mevium* notare obscœnum, verum quæ Germaniæ regio hoc termino utatur, nobis non constat.

Miasma, μίασμα, *Inquinamentum*, idem, quod *Contagium*, de quo supra lit. C.

Mica, ψὶξ, ψιχίον, dicitur communiter minutissimum frustulum panis friati. Ita *mica panis albi* tosti ingreditur pulveres pepticos apud Craton. *in Consiliis* aliquoties. *Mica* vero etiam prædicatur de sabulo lucido, argenti vel auri colorem referente, vulgo *Argentum felium* dicto, *in Ephem. N. Cur. Ann. II. Obs.* 78.

Micatio, σίλβη, σίλβωσις, idem est quod *fulgor*, *coruscatio*, splendor. Hodieque tamen dicitur quoque de *sanguinis undulatione*, & palpitatione aliqua, quæ oritur ex lucta portionum activarum & spirituosarum cum crassioribus & passivis. Vide Charlton. *Oec. Anim. Ex. V.* §. 16.

Micha, *Michach*, i. e. *Venus*, *Cuprum*. Rul. & Iohns.

Micleta, id est, experta, nomen est Opiatæ cujusdam, cujus descriptio habetur in Antidotario Nicolai apud Mesuen *Operum fol. m.* 386. & vi pollet adstringente in alvi & sanguinis fluxibus. Extat etiam *in Dispensator. Augustano*.

Microcosmetor, terminus novus a D. Dolæo fictus, denotans auram quandam diviniorem toti mundo coextensam, in prima creatione sensu donatam, & esse a spiritibus animalibus distinctum quid, illis vero uti tanquam præcipuo ejus instrumento, & in brutis solum dominari, in hominibus vero, ubi anima rationalis conjuncta est, sub hujus imperio ope spirituum animalium ejus jussa exequi, quemadmodum ita explicavit *in Encyclopædiæ præfatione ad Lectorem*. Sedem suam habet in cerebro, & spiritibus animalibus a sanguine nimis effervescente & scoriis sulphureis referto offensis & commotis, *microsmetor* fit *Cosmetorges*, h. e. Rex iræ, uti hoc fusius proposuit *l.* 2. *Encyclop c.* 2. Vide *Cosmetorges*.

Microcosmus, μικρόκοσμος, vocatur *Homo* ad differentiam *macrocosmi*, ceu mundi maioris. Quod epitheton valde arridet Paracelsicis & Spagyricis. Rul. & Iohns. ita descripserunt: *microcosmus* est parvus & medius mundus inter firmamentalem & elementalem situs naturaliter, qui de utroque participat, i. e. *homo*: quia quicquid in illis realiter & actu continetur, in homine pariter habetur spiritualiter & potentia. Quo fit, ut una sit istius & eadem, quæ de illis fieri potest ac debet Anatomia Philosophica vera, non mortua cadaveris, sed viva essentialis pariter ac essata. Pro-

Prolixius hæc deducta legantur in Th. Chym. *Vol. V. p.* 369. & Baſ. Valent. *Opuſc. Germ. de microcoſmo*. Quamvis vero non penitus improbanda ſit illa comparatio *Hominis* cum Mundo univerſo, & ita nomen *microcoſmi* illi abſque veritatis jactura tribui poſſit, approbante quoque inter Patres Eccleſiæ Joh. Damaſceno, & allegante C. Hofm. *c. in Gall. LL. de V. P, n.* 157. Nihilo tamen minus merito animadvertcrunt viri docti & Chymici periti in Paracelſ. & ejus ſectatores, quod Elenchum ſecundum quid committant, dum quod quadantenus, & per ſimilitudinem partis cum toto dictum eſt, univerſaliter interpretantur, & eſſentialiter exponunt, indeque poſtea, utpote ex falſo principio, magnificas texunt conſequentias, verbis veriſſimis Libav. *in Exam. Philoſ. viv. ſec. deſcr. Hartm. ſect.* 38. T. *IV. Oper. p.* 259. Idem fecit Rolſ. *in Chymia ad A. F. R. I.* 1. *c.* 20. *ſeqq.* Helmont. *tr. Invent. Tartari in morb. temerar. n.* 15. *ſeqq.* quamvis hic ſibi non adeo certo conſtiterit. Siquidem aliis in locis, præſertim *in tr. de Magn. vuln. cur. microcoſmico cœlo* ſingulares tribuat ſigillandi virtutes. Alias Hominis contemplatio ex ſuis principiis vocatur *microcoſmica ſcientia*, Libav. *in Typo Art. Med. Hipp. & Hermet.* T. *III. Oper. p.* 123. Præter illam ſignificationem *microcoſmus* quoque tribuitur *Lapidi Philoſophico*, uti conſtat *ex Th. Chym. Vol. I. pag.* 515. Libav. *Apoc. Herm. Part. poſt. Tom. II. Op. p.* 418.

Micrologia, μικρολογία, Gal. vocatur inanis illa ſubtilitas vocabulorum, & eſt idem, quod λεπτολογία, *argutiæ* inanes, *l.* 2. *meth. med. circa fin.*

Microphthalmos, μικρόφθαλμος, dicitur, *qui parvis oculis præditus* eſt.

Microrchides, μικρόρχιδες, dicuntur, quibus teſticuli ſunt magnitudine ciceris aut fabæ, ſicut e Fideli *p.* 335. notavit P. Amm. *Irenic. p.* 136.

Microſcopium, μικροσκοπεῖον, vocatur *Conſpicilium*, ſive vitrum arte paratum, quo atomi viſibiles quaſi, & minutula etiam inſecta in molem coloſſeam tranſmutantur: cujus inventor creditur Franciſc. Fontana, Neapolitanus. Hujus vitri ope quamplurima antea ignora inventa & detecta ſunt: unde integra Meſſis Obſervationum *microſcopicarum* occurrit *in Ephem. N. Cur. A. I. Obſ.* 13. *& A. II. Obſ.* 27.

Microſphyctos, μικρόσφυκτος, cui pulſus eſt parvus, vel debilis. Legitur apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 17. & allegavit Lind. *Ex. X.* §. 155.

Microſplanchnos, μικρόσπλαγχνος, vide *Parviviſcerus*.

Microtrapezos, μικροτράπεζος, dicitur, qui tenui menſa & victu utitur, & opponitur gulæ, vel cupediis dedito. Linden. *Ex. XVI.* §. 166.

Mictio, οὔρησις, Mictus, ſignificat excretionem urinæ, ab οὐρέω, *mingo*, *mejo*. Hipp. 4. *aph.* 83. Dieter. *n.* 653. Foeſ. *p.* 469. eſtque vel ſecundum, vel præternaturalis. Ad hanc quoque pertinet *mictus ſanguinis* vel *mictio cruenta*, de qua in Practicis plura occurrunt; præſertim apud For. *l.* 24. *Obſ.* 6. *ſeqq.*

Micturiens, οὐρητιῶν, vocatur, qui libenter urinam excernere conatur, unde & ſomnians ſe reddere urinam, ſtragula ſua permingit. Helmont. *tr. jus Duumvirat. n.* 31.

Miſyes, id eſt, *Aſphaltum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Migrana, idem, quod *Hemicrania*, morbus capitis, qui modo dextram, modo ſiniſtram ejus partem occupat, & ad futuram uſque protenditur, quæ doloris interſtitium eſt. Ita dicitur a *Grana*, quam vocem pro *capite* acceperunt antiqui. Keuchen. *Not. ad Sammon. p.* 92.

Miles, στρατιώτης, quid ſignificet, nec pueros latere poteſt ex vocabulario. Ad forum Medicum quoque *milites* pertinent, dum eorum conditio miſerabilis ſæpiſſime eſt ob vivendi rationem, dum excubiis aliiſque negotiis *militaribus* interdiu noctuque defatigari coguntur, Galen. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 12. hinc variis morbis gravioribus ſunt obnoxii, v. g. Catalepſi ex nimio gelu, For. *lib.* 10. *Obſ.* 41. Febribus caſtrenſibus, & morbo Hungarico, ubi quandoque plures imperitia Chirurgorum Empiricorum, quam vi morbi intereunt, Lang. *l.* 1. *in præfat.*

Mileſius, μιλήσιος, derivativum ἀπὸ μιλήτου, *mileto* urbe Aſiæ, vel Cariæ celeberrimæ. Tribuitur vero Epitheton *Lanæ Mileſiæ*, ceu molliſſimæ apud Hipp. *l. de viſu II.* 2. *& l. de Sterilib. XI.* 28.

Miliarium dicitur vas altum & anguſtum in balneis ad aquas calefaciendas olim uſitatum. Rhod. *ad Scribon. n.* 60. C. Hofmann. *c. ad Galen. LL. de V. P. n.* 280. Lang. *lib.* 1. *ep.* 50.

Miliolum, κεγχρίδιον, vocat Severinus tuberculum exterioris palpebræ magnitudine & duritie granulum parvum milii referens, quod prolixius deſcripſit *lib. de noviſſ. abſceſſ. cap.* 9. §. 5.

Milium, κέγχρος, refertur inter ſemina *Cerealia* a Gal. 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Sed pauciſſimum præbet alimentum, eſtque magis medicamentum, quam alimentum, *l.* 7. *de S.*

Fac.

Fac. b. tit. miliacei panes sunt friabiles, aridi, incommodi ad nutritionem, *l. 1. de Al. fac. c.* 15.

Millepedes, ὄνοι, vide *Asellus*.

Milphæ, milphosis, μίλφαι ἢ μίλφωσις, idem, quod μαδάρωσις, defluvium pilorum e palpebris. Apud Galen. *l. 4. de C. M. S. L. c. 5. in princ.* legitur in Masculino οἱ μίλφοι, quod alibi repetire non licuit. Perperam vero & vitiose Castellus quondam per *y* expressit *mylphæ*, quem tamen imitatus etiam Stephanus Blankardus *in Lexico Medico*, sive ex negligentia, sive ex ignorantia Græcæ Linguæ: quis vero etiam acceperit pro medicamentis adversus defluvia capillorum, nobis non constat. Vide *madarosis*.

Miltos, μίλτος, dicitur Latine *Rubrica, minium*, inter terras refertur, vimque habet exsiccandi, detergendi, adstringendi, &c. Meminit Hipp. *l. de ulcer. XIV.* 5. Duæ vero leguntur *Rubricæ* celebriores, quarum una vocatur μίλτος σινωπική, ἢ σινωπίς, *Rubrica sinopica*, aut *minium sinopicum*, Gal. *l. 8. de C. M. S. L. c.* 7. Dioscor. *l. 5. c.* 111. Altera μίλτος λημνία, *Rubrica Lemnia*, Gal. *l. 9. de S. Fac.* Est & *fabrilis*, sive μίλτος τεκτονική, quæ inferior est *Sinopica*, Diosc. *d. l. c.* 112. Schroder. *l. 3. c. 2. in fin.* Rul. *in Lex.*

Milvus, ἰκτῖνος, vide *Ictis*. Est & nomen piscis volantis, cujus historia cum usu habetur in Aldrov. *lib. 2. de pisc. cap.* 5. Chiocc. *Mus. Calc. sect.* 1. *p.* 76.

Mimo, μιμώ, idem, quod πίθων, πίθηκος, *Simia*, animal quadrupes, digitatum, viviparum, ita dictum, quod hominis mores imitetur instar mimi, C. Hofm. C. *ad Galen. LL. de V. P. n.* 168. & *l. 1. V. L. c.* 25. *Simiæ* vero historiam & usum vide apud Aldrov. *l. 2. de quadr. vivip. dig. c.* 5.

Mina, μνᾶ, nomen est ponderis certi, estque duplex. Una *mina Attica* & *Ægyptia*, quæ habent uncias sedecim, h. e. drachmas 128. altera *Romana*, quæ uncias viginti continet, Gal. *l. de pond. & mens. cap.* 3. Ægin. *tit. eod.* Plinius tamen *l. 21. H. N. cap. ult.* dicit: *minam* pendere drachmas centum. Quin etiam Fannius: *minam* vocitant, nostrique *minam* dixere priores, centum hæ sunt drachmæ, citante Castell. μνᾶ quoque significare μυρίας, id est, *mille*, ait Hesychius, allegante C. Hofm. *l. 6. V. L. c.* 7.

Minera proprie dicitur terra, sive materia, ex qua mineralia & metallica maxime fiunt, ut *minera* solis, cupri, antimonii, Schrod. *l. 1. c. 2.* Rul. Per translationem quoque *minera* vocatur *materia morbifica*, v. g. *minera febris*, a recentioribus passim. *Minera Philosophorum* vocatur *Lapis Philosophicus albus operis minoris*, Libav. *S. A. Cb. l. 5. c.* 12. *Minera* tropice dicitur caussa, vel *materia morbifica* antecedens materialis, contradistincta vapori, & dividitur in animatam & inanimatam, indicatque in genere evacuationem, docente Capivaccio *in Compendio Methodi med. c. 16. seqq. p. 294. seq.* Meminit & *in prolixiori Methodo medendi c. 16. seqq. p. m.* 266. In specie de Incubi *minera* legatur idem *Pract. Med. l. 1. c. 15. p. m.* 515.

Minerale duplicem habet significationem, latam & strictam: Late sumitur pro omnibus illis corporibus naturalibus mixtis, quæ non comprehenduntur sub vegetabilibus & animalibus, & dicuntur alias *res Macrocosmicæ*; quarum expositionem sub titulo *mineralogiæ* tradidit Schroder. *l. 3. per tot.* Junge Fr. Hofm. *in Clav.* Stricte vero significat eas res, quæ quidem participant quadantenus de metallis; sed non sunt perfecte talia: unde & *Semimetalla* a quibusdam dicuntur; Schrod. *d. l. c.* 15. Junge Libav. *T. III. Oper.* Deficit autem semper aliqua ex proprietatibus metallorum. Dividuntur a nonnullis in *Majora*, *Media* & *Minora*. Th. Chym. *Vol. I. p.* 304. *Mineralium* originem a Sale petendam esse, quod Paracelsus ejusque asseclæ Universale vocarunt, docet Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. s. 4. in princ. p. 245. seqq.*

Minerva, ἀθηνᾶ, nomen Deæ Gentilium, quæ & *Pallas* dicitur. Hanc e Jovis cerebro natam esse, fabulosum dixit Gal. *l. 3. de Hipp. & P. l. dec. c.* 8. Est & nomen medicamenti alicujus externi Emplastri, quo usum se scripsit Gal. *l. 3. de C. M. P. G. c.* 2.

Minister, ὑπηρέτης, vocatur, qui ægris officia præstat. Dicuntur alias 1. *aph.* 1. οἱ παρεόντες, quos exponit Gal. per τοὺς ὑπηρέτας, *in comm. ad h. l.* & *in c. 2. in 6. Epid. l.* 43.

Minium, μίλτος, vide *Miltos*. Significat *Rubricam*. Deinde dicitur Saturnus, vel Plumbum per calcinationem reverberatoriam præcipitatum. Schrod. *l. 3. c.* 13. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Dicitur & Crocus Saturni præcipitatus, Rul. & Iohns. Jung. Libav. *S. A. Cb. l. 5. cap.* 25. Verum dicitur & *Minium nativum*, quod ex lapide quodam argenteæ venæ permisto fieri & a *Cinnabari* differre docet Diosc. *l. 5. c.* 109. quod Græce ἄμμιον vocatur. Jung. Chiocc. *Mus. Calc. sect. 4. p.* 464. Libav. *d. l.*

Minoratio dicitur levior quædam evacuatio & mo-

& moderata, sive per vomitum, quam veteres præmittere solebant in principiis morborum, etiam febrium. Gr. vocatur ευουαϊσμός, 2. *de artic. t.* 51. quamvis mendose legatur συρμισμός, notante Foes. *Oecon. p.* 601. Vide *Syrmæa*. De *minorativa evacuatione* plura lege apud Lang. *l.* 1. *ep.* 39. Forest. *l.* 29. *Observ.* 12. *Schol.* & *l.* 32. *O.* 6. *Schol.* Integrum quoque de *Minoratione* tractatum olim scripsit Ludov. Panizza Venetiis excusum. Medicamenta *Minorativa* sunt eadem, quæ *Lenitiva*. Id. *l.* 10. *Observ.* 15. *Schol.* & *l.* 32. *O.* 13. *Schol.*

Minuta, epitheton Febris Syncopalis acutissimæ, quæ ilicet pulsum & vires prosternit, uno aut altero paroxysmo, adeo ut ad quartum diem perdurare non valeant. Joh. Stephan. *Paraphr. in Avic. lib.* 4. *fen.* 1. *cap.* 55. *p.* 2-5.

Minutiæ, μινυτίαι, circa vocabula in Medicina quidem non semper sunt attendendæ, vide *Micrologia*. Verum circa res ipsas, v. g. circa caussas morborum & usu medicamentorum minime negligendæ, monente Jul. Alexandr. *not. in Gal. l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2.

Minutio, μινύθησις, idem, quod *Imminutio*. Vide *Meiosis*. *Imminutio* sumitur pro *Extenuatione*. 3. *de iis, q. in med. t.* 25.

Minya, μινυα, Vide *Rubrum*.

Minythesis, μινύθησις, idem, quod μείωσις, *Imminutionem*, *Extenuationem* significat, de quibus supra. Loca Hipp. ubi vocabulum hoc usurpavit, vide apud Foes. *p.* 415.

Mirabilis, θαυμάσιος, epitheton hyperbolicum nonnullis medicamentis tributum v. g. Aqua *mirabilis* Londinens. & Langii, quarum descriptiones videantur in D. David. Spina *Manuali p.* 85. & 90.

Mirach, Arab. idem, quod *Abdomen*. Forest. *l.* 6. *Chir. Obs.* 48. *Schol.* Bartholin. *l.* 1. *Anat. in proœm. mirachia* vocatur morbus, vel dolor intestinalis, qui fit ab humoribus acutis & pungitivis, vel ab apostemate *mirach*, vel mesenterii. Valesc. de Taranta Philon. *Pharm. l.* 4. *c.* 25.

Miraculum, θαῦμα, quid significet, etiam ex aliis Lexicis notum est, videlicet id, cujus ratio, modus & caussa videtur humanam rationem transcendere. Talia quoque inesse naturalibus, aliquoties Gal. docuit; præsertim circa generationem hominis & partum, ut & membra utrique functioni inservientia. Ita ossium dearticulationem quoque vocat *miraculum*, *l.* 1. *de P. c.* 15. *in princ. Miracula* quoque sua jactant Spagyrici, sed plerunque inepte & βαναύσως. De *Miraculis* libellum etiam scripsit Anglus quidam Medicus D. Bernhardus Connor, cujus supra mentio facta, sub nomine *Evangelii medici* sive *Medicinæ mysticæ*: Vide *Evangelium*, in quo *Miracula* vocavit, quæ supra naturam sunt & fiunt, suspensis pro liberrima DEI voluntate Naturæ legibus. An rem acu, quod in proverbio dicitur, tetigerit, alii nobis doctiores judicent.

Mirmidones Paracelso videntur esse *deliramenta*, phantasmata, *ineptæ speculationes*, *tr. de Surditate* §. *Processus*.

Misadir, *mixadir*, id est, *Sal Ammoniacum*. Rul. & Iohns. *Misadir* volatile est, quod volat suis alis & non percipitur. Ideoque dictum est aquila propter nimiam velocitatem. *Th. Chym. Vol. V. p.* 68.

Misanthropia, μισανθρωπία, hoc est, *odium in homines* sive fastidium conversationis humanæ. Ita vocatur a D. D. Vvedelio secundus Melancholiæ gradus, quando μισάνθρωποι illi dicuntur, qui hominum alias amicorum & acceptorum præsentiam aversantur, unde eorum vestigia evitant, in latebras refugiunt, nulla non re territi, nec lachrymantur, nec aliorum lachrymis commoventur. *Patholog. sect. III. c.* 9. *p.* 596.

Miserere mei, ελέησον, barbarum nomen, denotans morbum gravissimum Ileon. Vide *Eileos*. Helm. *tr. de flatib. n.* 28. Lind. *Ex. IIX.* §. 59.

Miser, *miseria*, τλήμων, τλημοσύνη, vel dicitur de ægro & morbo, vel etiam de aliis concurrentibus adversitatibus. Ita Linden. dixit, *miseriam* esse incidere in manus imperiti Medici, *Ex. XII.* §. 1.

Misericordia, ἔλεος, inter affectus animi pertinet, quando alterius malo commovemur, & dolemus. Hæc non semper Medico, præsertim Chirurgo convenit, sed potius expedit sæpe austeritatem adhibere in tollendis morbis, monente Dieter. *n.* 822. Alias rectissime urget Paracelsus in genere *misericordiam* in Medico, quod ægris promte suppetias eundo imitari debeat Deum, *de Caducis* §. 1. *in princ.*

Mismar, vel *mesemar*, dicitur *Nodus* rotundus albus, similis capiti clavi, & accidit in digitis pedum ut plurimum a percussione & post exituras, h. e. erysipelationes, inflammationes exulceratas, Avic. *l.* 4. *fen.* 3. *tr.* 2. *c.* 14.

Misochymicus, μισοχυμικός, dicitur ab Hartmanno is, qui persuasum sibi habet Chymiam non esse in Medicina necessariam, & ideo eam prosequitur *Disp. Chymico-Med. VIII.* ab Henr.

Henr. Petræo *inauguraliter habita Tom. IV. oper. Hartmann. p.* 5152.

Misoptochos, μισόπτωχος, i. e. *odio habens pauperes*. Epitheton *arthritidis*, quæ est Bacchi & Veneris filia, nonnisi rarissime pauperes invadens & tenuiter viventes, docente C. Reies *C. El. q.* 88. *n.* 8. *seqq.*

Misos, μῖσος. Vide *Odium*.

Missa, ænigmatice quoque translata ad *mysterium Lapidis Philosophici*, cujus descriptionem sub forma *Missæ* proposuisse Nicolaum Melchiorem Cibinensem testatur Libav. *Tom. II. Oper. p.* 350.

Missadan, est *Argentum vivum*. Ruland. & Iohns.

Misserassi, id est, *Gypsum*. Iid.

Missio, a verbo *mitto*, pro *Emitto*, sumitur frequentissime pro *evacuatione*, si jungatur cum sanguine. *Sanguinis missio*. *Sanguis missus*. Iessen. *in pec. tract. h. tit.* & alii. Veteres quoque *Missionem* vocasse humorem excrementitiorum peccantium secretionem a natura factam ad hanc vel illam partem singularem quasi destinato & electivo consilio sive Critico conatu, scripsit D. D. Stahl *in Differt. de motu Humor. spasmotic. c.* 10. *p.* 38. & eam fieri non tam pulsu, quam motu tonico spasmotico partium solidarum concurrente plausibiliter docuit.

Mistio, *mixtio*, *mixtura*, *mistura*, μίξις, interdum etiam κρᾶσις, late & stricte accipitur. Late pro omni accumulatione rerum diversarum & simplicium. Ita diversi pulveres, species & medicamenta simplicia solida dicuntur *misceri*, ubi tamen nulla fit communicatio, aut transitio virtutis propriæ in alterum. *Stricte* vero significat compositionem simplicium diversorum cum unione, quemadmodum hoc ex Physicis constat. Iung. *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 383. *seqq.* & *Volum. V. p.* 609. Ex hac unione oritur nova veluti qualitas & virtus composita, quæ temperamentum, κρᾶσις, vocatur. Vide *Crasis*. Chymici ita describunt: *Mistio* est compositio per minima undiquaque. Ejus species sunt quatuor: Inceratio, Incorporatio, Colliquatio & Confusio, Rul. & Iohnson. De his speciebus vide in suis Literis. *Misturæ* quoque vocantur certæ quædam formulæ remediorum compositorum, inter quas palmam fert *mistura simplex*, sive *Diaphoretica*, de qua in Dispensatoriis. Legatur Rolfinx. *Chym. l.* 4. *s.* 4. *per tot.* Iohns. *in Lex. lib.* 2. *Miscere* etiam aliquando poni pro *bibere*, vult Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 129.

Misy, μίσυ, metallicum recrementum dicitur cum chalcitide cognatum, & cum chalcitide nascitur, præterquam quod tenuiorum sit partium. Mentio fit in spuriis *ad lib.* 1. *de morb. mul. Hipp. III.* 5. *Misy peregrinum* laudat Crito apud Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 7. Rul. & Iohns. ita describerunt, quod sit res metallica ex speciebus chalcanthi, ex humore coagulato, ut chalcitis. Duplex habetur: *Nativum* & *factitium*. Jung. Schrod. *l.* 3. *c.* 18. Fr. Hofm. *in clav.* Chiocc. *Muf. Calceol. f.* 4. *p.* 476. Rhod. *ad Scrib. p.* 76.

Mitella, ταινία, idem, quod *Fascia*, qualis adhibetur ad cubitum fractum, Hippoc. 1. *de artic. t.* 51.

Mitridatium, μιθριδάτειον, ita dicitur, *Antidotus* a Mithridate Rege inventa & composita, qua se a venenis tutum servasse dicitur. Verum variæ ejus prostant compositiones, de quibus apud Gal. *in lib. de Antidotis*, nec non *in Dispensatoriis*. Nobis videntur, salva, aliorum autoritate, quo grandiores, eo inconcinniores & ineptiores formulæ. Quænam simplicissima fuerit, tradit Plin. *l.* 23. *c.* 8. & ex hoc Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 293. Paracelf. quemadmodum plurimis aliis terminis abusus, ita etiam huic quoque ænigmaticam & mysticam tribuens significationem, quando finxit *Mithridatium Olympi* & *Theriacam cœlestem*, i. e. misturam sideream arcanam, *l.* 1. *Philos. sagac.*

Mitigatio, παρηγορία, πράϋνσις, idem, quod *Lenitio*. *Mitigatoria* remedia, vel *mitigantia*, eadem cum *Anodynis*, Gr. παρηγορικά, quæ dolorem leniunt. Vide *Anodynos*. Quædam sunt per se, quædam per accidens talia, Gal. *l.* 2. *de S. Fac. c.* 14. Dicuntur & λυτικά, παυσίπονα. Ruland. & Iohns. *Mitigativum magnum* vocat Paracelf. quod ex *Sedativis Quintis essentiis* parari debet, *lib.* 2. *de morb. ament. c.* 5. a verbo παρηγορέω, de quo vide Foes. *p.* 487. & Dieter. *n.* 656.

Mitulus, mendose, pro *Mytulus*, vide infra.

Miva est nomen medicamenti, quod vel idem cum Syrupo, vel idem valde simile. In Officinis occurrunt *Miva Cydonior. simplex* & *compos.* de quibus vide Dispensatoria.

Mixæthria, *Mixæthrion*, μιξαιθρία, μιξαίθριον, dicitur constitutio temporis serena intermixta cum pluviis, Hippoc. *l.* 1. *Epid. s.* 2. *t.* 4. Jung. Foes. *Oec. p.* 416.

Mixopyos, μιξόπυος, *pure permixtus*. Dicitur de urina apud Hipp. *d. l. t.* 42.

Mixtio, *Mixtus*, *Mixtura*. Vide *Mistio*.

Mna, μνᾶ, idem, quod *Mina*. Vide p. a.

Mnasei pharmacon, μνασαίυ φάρμακον, emplastrum est ab autore *Mnasæa*, secundo ordine emolliens, cujus descriptio habetur apud Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 4. Paulo aliter Ægin. *l.* 7. *c.* 17. *Mnaseas* autem fuit Methodicæ sectæ auctor. Gal. *Introduct. c.* 4.

Mneme, *Mnemoneuticos*, μνήμη, μνημονευτικός. Vide *Memoria*. Mneme etiam est epitheton Balsami cujusdam cephalici ex Schrodero (quamvis in illa editione, quæ mihi ad manus fuit, invenire haud potuerim) descriptio vero ejus satis prolixa videatur in D. Helf. Iunken *Corp. Pharm. Part. I. p.* 194. & in D. David de Spina *Man. Ph. Chym. p.* 173.

Mnemecephalicus, Epitheton est Balsami cujusdam destillati, ob miram & hyperbolicam virtutem, quam ipsi tribuerunt perpetuam rerum memoriam pariendi, ita ut Carolum, Ducem Burgundiæ, decem millibus florenorum ab Anglo quodam Doctore emisse, scripserint. Describitur a Sennerto *l.* 1. *Med. Pr. p.* 2. *c.* 5. & Schrodero *l.* 2. *c.* 41. qui nomen hoc illi imposuit.

Mobilis, εὐκίνητος. Vide *Eucinetos*. *Mobile perpetuum* Drebbelii Batavi quid fuerit, videatur apud Hartmannum *Disp. Medico-Chym. VIII. Epithemate* 13.

Mochlia, μοχλία, μοχλεία, vocatur reductio ossium a loco præternaturali ad naturalem, Gal. *in Def.* Derivatur a μοχλὸς, *vectis*; unde μόχλευσις dicitur *molitio per vectem*, Hippoc. 2. *de fract. t.* 50. & *f.* 3. *t.* 40. 47. *t. de artic. t.* 21. & *f.* 4. *t.* 57. 58. Foes. *p.* 418. μοχλίον idem, quod μοχλίσκος, *parvam vectem* significat. Ægin. *l.* 7. *c.* 107. De *Hoplomochlio*, vide supra lit. H. Hippoc. libellum Chirurgicum quoque scripsit & inscripsit μοχλικὸς, *Vectiarius*. Jung. Gal. *cap.* 1. *in* 1. *Prorrhet. t.* 4.

Mochthos, μόχθος, idem, quod πόνος, *Labor*, vide *Labor*, Adjectivum μοχθηρὸς, *laboriosus*, item *malus*, Hippoc. 2. *aph.* 27. Dieter. *n.* 555.

Moderatus, σύμμετρος, idem, quod μέτριος, dicitur de omni eo, quod propriam suam naturam obtinet, quemadmodum *Immoderatus*, de omni, quod suam naturam relinquit. Gal. *l.* 2. *de dign. pulf. c.* 3. *circa fin.*

Modiolus dicitur illa pars Trepani, quæ circa os perforandum est circumvolvenda, quam veteres Græci χοινικίσκον vocarunt, estque duplex; unus cum clavo in medio, & *Mas* dicitur; alter sine clavo, *Fœmina*, cujus delineationem & modum applicandi vide in Scult. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig.* 3. 4. 5. & T. *XXVII. fig.* 6. Vide & *Cyclifcos*. *Terebella*. *Abaptiston*.

Modius, μόδιος, mensura dicitur, continens sedecim sextarios. Gorr. Gal. *l. de pond. & mens. c.* 5. Vide *Symmetria*.

Modulatio significat exercitium vocis, quo magis fortis percipitur & alta, unde & Græce ἀναφώνησις vocatur, vide supra *Anaphonesis*. Additur vero Epitheton *Agonistica modulatio*, quæ ab Ægineta describitur, & prolixius a Petro Fabro *Agonisticor. l.* 1. *c.* 2. & 15. *L. II. c.* 14. 15. 18. 32. *L. III. c.* 8. & 10. sicut notavit Rhodius *in Dissert. de Acia p.* 67.

Modus, τρόπος, vocabulum multiplicem & variam habens notionem, uti notavit Gal. 3. *in* 1. *Epid. t.* 1. & *alibi*. Usitatissima significatio illa est, quando notat *conditionem*, differentiam, *formam*, vel certam circumscriptionem, indolem ac *rationem* alicujus rei. Huc pertinet recentiorum nonnullorum *Modus substantiæ*, qui nihil aliud est, quam certa ratio materiæ ex particularum componentium quantitate, figura atque positura resultans. Linden. *Ex. XIII.* §. 333. Jung. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *f.* 3. *c.* 32. Ita τρόπος διαίτης, *victus ratio*, & τρόποι φαρμάκων medicamentorum *differentiæ* ac species dicuntur, Hippoc. 3. *de R. V. I. A. t.* 62. *l. de dec. orn. IIX. n.* 11. *lib.* 2. *Epid. f. III.* 40. quemadmodum & ratio applicandi dicitur *Modus utendi*, de quo vide Schroder. *l.* 1. *c.* 31. Imo ipsarum partium naturas diversas vocat Idem τρόπους, *XIX.* 6. De morborum *differentiis* quoque frequentissime usurpatur ab eodem, quæ loca collegit Foes. *in Oec. p.* 246. *seqq.* Porro sumitur etiam pro animi *moribus*, *l.* 6. *Epid. f.* 6. *t.* 26. pro *habitu corporis*, *d. l. sect.* 2. *t.* 18. Aliquando idem est, quod mensura, notante Rhod. *ad Scrib. n.* 73.

Mœror, *Mæstitia*, λύπη, δυσθυμίη. Vide *Lype*, *Dysthymia*.

Mogilalos, μογίλαλος, vocatur, qui difficulter loquitur, ex aliquo vitio, vel mala affectione. Gorr. Coincidunt cum ἐγκλεισμένοις, *l.* 14. *obs.* 30. Obiter monendum, ex ignorantia & negligentia Græcæ linguæ perperam scripta legi apud P. Zacchiam vocabula, *Molalia*, *Molilagia*, *Molilalgia* pro *Mogilalia*. *Quæst. Medico-Legal. l.* 2. *Tit.* 3. *q.* 9. *n.* 18. 19.

Mola, μύλη, dictio est valde æquivoca. Proprie quid significet, ex aliis Dictionariis etiam pueris constat. Tropica in Medicina locum habet, & 1. dicitur de *Patella*, quæ os latum & rotundum toti genu suprapositum, Gr. μύλη, μυλακρὶς, ἐπιγονατίς. Vide *Epigonatis*. 2. de ipsis *dentibus molaribus*; qui etiam μύλαι, *Molæ* vocantur, Gal. *l. de ossib.*

cap. 5. & *l.* 9. *de V. P. c.* 15. 3. de ipsis *maxillis*, quæ alias & Molæ appellantur. Linden. *Ex. XI.* §. 148. 150. 4. *Mola*, μύλη, vocatur caro vel maſſa quædam informis, & inutilis in utero muliebri concepta. Hippoc. *l.* 1. *de morb. mul. XCVII.* 1. & *l.* 2. *b.* 1. *LXII.* 1. *de Sterilib. XX.* 2. Reſpondere dicitur talis *moles* ovis ſubventaneis gallinarum, uti volunt Caſtell. & Gorr. Verum Gallinæ abſque coitu concipiunt talia ova; ſed mulieres citra viri congreſſum *molem* vix aut nunquam concipient. Rul. ita deſcripſit: *Mola matricis* eſt abortivum quid in matrice generatum. Jung. Parac. *de ulcer. c.* 58. Cauſſa hujus conceptus vitioſi & abortivi haud dubie in feminis alterutrius, inprimis maſculini, deficiente activitate ponenda erit. Hiſtoriam naturalem *Molarum uteri* egregie quoque conſcripſit Joh. Bapt. de Lamzwerde *in peculiari tractatu h. tit.* Obſervationes varias vide in Practicis, nec non Hildano, *Ephem. Nat. Cur. & aliis*. In ſpecie de *Molis Volatilibus* in Dania haud infrequentibus legi poterunt *Acta Hafnienſ. Vol. I. Obſ.* 26. *pag.* 56. *ſeqq.* De *Mola* Philoſophica Langelotti vide *Eph. N. C. A. III. Obſ.* 59.

Molaris, μυλικός, t. eſt epitheton dentium, qui latiores & craſſiores ſunt reliquis. Vide *Dens*. *Mola*. 2. eſt nomen *medicamenti compoſiti*, dentium dolores mitigantis, cujus variæ formulæ leguntur apud Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 9.

Moleculæ dicuntur hodiernis Philoſophis & Chymicis portiones corporis naturalis, & artificialis paulo craſſiores, quæ enaſcuntur ex combinatione atomorum vel homogenearum, vel diverſarum, uti paſſim in eorum ſcriptis videre eſt, præſertim legi meretur libellus Anonymi Gallicus *Eſſais d'Anatomie* inſcriptus, *Diſcours premier ſect.* 1. *in principio*.

Molendeſis dicitur Calor defectivus, cui opponitur vehementior, qui *Optеſis* vocatur, *Th. Chym. Vol. V. pag.* 433. Haud dubie debet idem eſſe cum μώλυνσις, de quo p. p. Vide *Molynſis*.

* *Moles corporis* vox recentioribus Medicis uſurpata, qua totam extenſionem corporis, quæ in quibuſdam locis perfecte ſolida h. e. ſine ullo vacuo eſſe poteſt, in aliis vero vacua, ſignificant. Cui bono hoc Medicis ſcire præſtet V. Boerhaav. de Vir. Med.

Moleſtia, *moleſtus*, δυσφορία, δύσφορος. Vide *Dyſphoria*.

Molga, μόλγη, idem, quod *Salamandra*. Vide infra *ſuo loco*.

Molibato, *calchum*, *æs plumbi*. Ruland. & Iohnſon.

Molitio, μόχλευσις, in ſpecie dicitur, quæ *vectibus* fit. Vide *Mochleia*.

Molitura, ἀλήθεσις, ab ἀλέω, *molo*, ſignificat proprie ipſam *molendi* actionem, quæ fit in *molis*, eſtque ſpecies trituræ, quando grana rediguntur in farinam. Hinc & apud Scribon. leguntur *molita* faba, ervum *molitum*, piper &c. *n.* 158. *ſeqq.* Vide *Lex.* Rhod. *Scrib.* De *molitura* vide etiam Jul. Alex. *l.* 8. *Salubr. c.* 11. Chymice *Molere* eſt *calcinare* metalla per hydrargyrum, eſtque idem, quod *amalgama*. Libav. *tr. de Igne naturæ c.* 30. *Lomenta* quoque *auri* & *argenti* fiunt mediante *molitura*, *S. Arc. Chym. l.* 4. *c.* 10. & 11. Tropice *molere* quoque idem ſignificat, quod *coire*. Rolfink. *de Part. genit. P.* 1. *c.* 1.

Mollicinus, μαλθακώδης, epitheton medicamentorum, quæ connatam humiditatem habent, qualis eſt in pinguibus ſingulisque oleoſis medicamentis &c. Gal. *lib.* 4. *de C. M. P. G. cap.* 5.

Mollificatio, Latino-barbaris, ea paralyſeos ſpecies, quæ Medicis πάρεσις, quando humor undecunque regurgitans, non ruit ad nervorum principium, ſed muſculis, & tendinibus nervorum ſe tantum inſinuat. Thomas Reneſius *V. I. l.* 2. *cap.* 18. *Mollificatio* in ſpecie Ani vocatur, quando ſphincter ani reſolutus alvi fecibus invito etiam ægro tranſitum concedit, imo & procidentia ani accedit. Valeſc. de Taranta Philon. *Pharmac. l.* 4. *c.* 32. *pag.* 312.

Mollis, μαλακός, μαλθακός. Vide *Malacos*.

Mollitorius, μαλακτικός, idem, quod *Emolliens*. Legitur apud For. *lib.* 3. *Chir. Obſerv.* 9. *Schol.*

Mollucca dicitur *Cancer*, cui amiſſa veteri cruſta nova ſubit tenera. Linden. *Ex. V.* §. 4.

Molluſcum, idem, quod μαλάκιον. Vide *Malacion* Linden. *d. l.*

Moloch Chymiſtis vocatur Saturninus, ſive *plumbeus Catinus*, per quem in igne ferventе argentum vivum trajicitur. Libav. *tr. de Igne natur. c.* 35. *Tom. II. Oper. pag.* 72.

Molochine, μολοχίνη, epitheton Emplaſtri cujuſdam viridis, apud Galen. *lib.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 2. *fere ad fin.* a μολόχη, quod idem eſt, ac μαλάχη, & ſignificat *malvam*. Gorr.

Molochites, vide *Malachites*.

Molops, μώλωψ, proprie dicitur *vibex*, cutis ſugillata ex verberibus. Transfertur tamen etiam ad maculas rubras febrium quarundam malignarum. Foreſt. *lib.* 6. *Obſ.* 39. *Schol.* & *l.* 5.

5. *Chirurg. Obſ. 9. in Schol. marg.*

Molumæ, μολῦμαι, idem, quod μολεῖν, *procedo*, venio. Legitur apud Hippoc. *Coac. t.* 51 r. quamvis Foeſ. & Ionſton. *in Annot. ad h. l.* de hac lectione dubitent.

Molybdæna, μολύβδαινα, *Plumbago*, idem, quod Galena. Vide *Galena*, *Lithargyrium*.

Molybditis, μολυβδῖτις, epitheton alicujus *Lithargyrii*. Vide *Lithargyros*. Gorr.

Molybdochros, & *Molybdochrus*, μολυβδοχρὸς, μολυβδοχρῶς, dicitur *plumbeus colore*, uſurpaturque de iis, qui lineoſi ſunt, Lang. *l.* 1. *ep.* 11. Legitur & apud Dioſcor. *lib.* 5. *cap.* 100. de plumbaginis ſpecie pejori.

Molybdoeides, μολυβδοειδὴς, *Plumbarius*, Epitheton *Lapidis* ſic dicti a *plumbi* ſimilitudine, viribus iiſdem præditi, quibus & plumbi ſcoria, ſive recrementum. Quid vero ſit, nemo veterum explicavit, Gorr. An fortaſſis ipſa minera Plumbi ita dicitur?

Molybdos, μόλυβδος, *Plumbum*. Vocatur Metallum viliſſimum, conſtans ex multo mercurio, ſulphure indigeſto, ſale aluminoſo, ponderoſiſſimum, cujus hiſtoriam, præparandique varietatem ad uſum Medicum vide apud Schrod. *l.* 3. *c.* 13. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Jung. & alios Autores. Libav. Iunken *Ch. Exp. Cur. Part. I. ſect.* 5. *c.* 3. *p.* 414. *ſeqq.* Apud Chymicos dicitur *Saturnus*, ſignoque ♄ notatur. Rolf. *in pec. diſput. h. t.* Hippocrat. quoque aliquoties meminit μολύβδου, *plumbi*, ad uſum externum in curatione polyporum, *l.* 2. *de morb. XXXIII.* 22. *XXXIV.* 9. 28. 34. *de ſterilit. XV.* & *alibique* Foeſ. *pag.* 415.

Molynomæ, *Molyomæ*, μολυνόμαι, μολύομαι, Hippocr. ſignificat ſenſim *diſpareo*, *evaneſco*, & uſurpatur de tumoribus, aut calore remittentibus & evaneſcentibus frequenter, v. gr. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 38. quamvis in nonnullis legatur μελαινόμενος, aut μὴ λυόμενος, abſque ratione, animadvertente Foeſ. *l.* 2. *ſ. II.* 17. *l.* 6. *ſ.* 2. *t.* 46. *l.* 7. aliquoties. Vide Foeſ. *d. l. pag.* 423.

Molynſis, μόλυνσις, dicitur *imperfecta* & inſufficiens *Elixatio*, ex Ariſtot. *l.* 4. *Meteor. cap.* 3. quando ob defectum caloris, aut propter copiam humoris, in eo, quod coquitur, coctio perfecta fieri nequit. Gorr. Significat etiam *conſpurcationem*, inquinationem, in Lexicis Græcis. Unde & μολυνὴ dicitur podex, ceu pars, quæ ſemetipſam conſpurcat.

Molyza, μώλυζα, vocatur vel *caput allii*, vel *alium* ſimplex caput habens, & non in plura diviſum, Galen. *in Expoſ. voc. Hippoc.* Occurrit ſæpius in Hippocrat. *in lib. de morb. mul. & de ſterilit.* quæ loca vide apud Foeſ. *d. l.*

* *Momentum*, quo vocabulo mechanici Medici utuntur, eſt vis corporum compoſita ex maſſa ducta in velocitatem. Hinc patet quid apud noſtros ſignificet momentum tum ſolidorum, tum fluidorum.

Momiſcus, μωμίσκος, dicitur Polluci, pars dentis molaris, quæ gingivæ adjacet. *Momiſci* etiam vocantur omnes dentes molares, apud Ingraſſ. *comm. in Gal. l. de Oſſib. pag.* 140.

Monæ, Paracelſo idem, quod *Nates*, Scholiis in Libros de Urinis *in append. Tom. V.*

Monarchia, μοναρχία, hujus vocabuli propria ſignificatio ſpectat ad Politicos. Tranſlatum vero a Paracelſo & Helmontio ad ipſam Medicinam non minus obſcure, quam abuſive, dum ille non modo tres *monarchias* corporum naturalium aſſeruit: primam *monarchiam* mundi: alteram maris: tertiam fœminæ, *Paramir. lib.* 4. *& alibi ſepius*: ad quas ſpectant tres *monarchiæ* Medicinæ & remediorum, paſſim in ſcriptis, ſed & non veritus eſt, ſemetipſum *monarcham* dicere illius *monarchiæ medicæ*, *Fragment. libri quatuor columnar. Medicinæ &c.* Hic vero ſimiliter tres *monarchias* corporum ſtatuit: animalem, vegetabilem, & mineralem, *tr. Tartarus non in potu*, *n.* 3.

Monas, μονὰς, *Unitas*. Terminus Spagyricus & hieroglyphicus, dum ex uno ad unum omnia deducere conantur. Vide *Theatr. Chym. Vol. II. p.* 183. *ſeq.* Vocatur & aliis *Cliſſus*, vel *Elixir*, quando extractæ partes ex ſimplici iterum copulantur, quam operationem Philoſophi & Arcanorum Profeſſores *Unitatem ex Triade*, alii *circulum ex quadrato* dicunt. Libav. *Alch. Pharm. cap.* 27.

Monedula, nomen avis, Ariſtoteli λύκος, *Lupus*, dictæ, quæ eſt ſpecies *Graculi*, qui Gr. κολοιὸς in genere vocatur, cujus hiſtoriam vide in Aldrov. *l.* 12. *Ornith. c.* 9.

Moneres, μονήρης, proprie dicitur de navi, quæ uno remo conſtat. Tropice ſignificat *ſolitarium*, & conjungitur cum φιλερήμῳ, *deſerti amatore*, & tribuitur atrabiliariis, Hippoc. *Epiſt. ad Philopœmen.* 11. 12.

Moneta, νόμισμα, quid ſignificet, alias notum eſt. Dicitur Galeno teſſera, vel ſymbolon, in qualibet urbe emtionis & venditionis, *lib.* 2. *de diff. pulſ. cap.* 5. Tales metallicas *monetas* excuſas cum imaginibus progreſſu temporis in lapides fuiſſe tranſmutatas, legitur *in Th. Chym. Vol. I. p.* 496. *&* 556.

Monoceros, μονοκερὼς, Lat. *Unicornis*, nomen

men animalis, & prominentiæ illius osseæ, quæ ex animali illo excrescere creditur, & pro singularissimo Alexipharmaco habetur. Latine *Unicornu*. Verum quantis adhuc dubiis & scrupulis implicata sit hæc de *unicornu* historia, legi poterit apud Aldrov. *l.* 1. *de quadruped. cap.* 6. Casp. Rejes C. *Elys. q.* 67. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 39. Fr. Hofmann. *in Clav. ad hunc loc.* qui existimat, *unicornu*, quod hodieque in diversis locis asservatur, esse nihil aliud, quam dentem balænæ. Verum tamen *unicornu* dari, existimat Chiocc. *Mus. Calc. sect.* 6. *pag.* 687. Alias datur & *unicornu fossile*, *lapis ceratites*, *ebur fossile*, estque lapis colore & levore cornu referens, interdum & forma ipsa Schrod. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 21. Fr. Hofm. *ad h. l.* Medicamentum quoque Chymicum ex auro paratum, quod alias Manna solaris dicitur, appellatur *unicornu solare*, Schroder. *lib.* 3. *cap.* 9. Iohns. *lib.* 2. *Lexic. Chym.* qui & ex Mynsichto *unicornu mineralis* facit mentionem.

Monocolon Paracels. videtur appellare *Intestinum cæcum*, *Paramir. lib.* 3. item *Monoculum*.

Monoculum, vide *Monocolon*. Alias *monoculi* dicuntur, quibus alter oculus, vel materialiter, vel saltem virtualiter deficit. Gr. μόνωπες, μονόφθαλμοι, μονόμματοι, Latine etiam & quidem rectius, *unioculi*, vel *unoculi*. Hos distinctius videre minuta legitur apud C. Hofm. *in Gal. de V. P. n.* 729.

Monoemeros, μονοήμερος, epitheton *Collyriorum*, quæ *unius diei* spatio ophthalmias curare possunt. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 2. Circa illorum usum tamen cautela opus est, ne adhibeantur, ubi plenitudo totius corporis peccat. Nam quia facultate frigida sunt, obstruunt, densantque meatus, & si copia humoris in oculis fuerit, in causa sunt plerunque, ut tunica κερατοειδὴς rumpatur. Gorr. Cast.

Monomachia, μονομαχία, vide *Duellum*. *Monomachon* quoque vocatur *Intestinum cæcum* in Spuriis Galeni *l. de Compag. membr. sive de nat. hum.*

Monomelon, μονόμηλον, est nomen *Collyrii* μονομήρου, ita dicti, quod unica *specilli*, Gr. μήλη vocati, inductione oculorum inflammationi medeatur, cujus descriptio habetur in Aetio. Gorræus.

Mononycha, μονώνυχα. Vide *Monycha*.

Monopagia, idem, quod *Hemicrania*. Valesc. de Tarant. *Philon. l.* 1. *c.* 7.

Monophagia, μονοφαγία, vocatur, quando quis solus comedit, mos Dynastis familiaris. Differt a μονοσιτία, C. Hofmann. *ad Gal. LL. de V. P. num.* 506.

Monorchis, μόνορχις, qui unum habet testiculum. Rolf. *de part. genital. Part.* 1. *cap.* 11. Interdum autem ad tempus pubertatis saltem sunt μονόρχεις, postea vero prorumpit alter quoque testiculus, qualis historia ad D. Brechtfeld observata legitur *in Act. Hafn. Vol. I. Obs.* 106. *p.* 197.

Monositia, μονοσιτία, dicitur, quando quis semel tantum de die cibum capit, a verbo μονοσιτέω, idque de *cœna* intelligendum esse, patet ex opposito ἀριστᾶν, *prandere*, *l. de veter. medic. XIIX.* 4. 6. 12. 13. Meminit & Hippocr. illius verbi 2. *de R. V. I. A. t.* 20. *& f.* 2. *t.* 22. 27. *l.* 3. *de diet. III.* 2.

Monoxylon, μονόξυλον, vocatur *Navicula ex uno ligno*, vel arbore cavata, *parata*. Occurrit apud Hipp. *l. de A. L. & Aq. XXXXII.* 7.

Mons, ὄρος, hujus vocis significatio ex aliis quoque Dictionariis nota est. Ad Medicinam tamen spectat ejus quoque consideratio, cum propter subjectum, tum propter mediam medicam. Ita *montes*, nisi peculiaris peccet aeris contagio, gaudent aere puriori, & privilegium vitæ longioris præ se ferunt, Helm. tr. *Mons Domini in fin.* Quod si tamen a Septentrione regioni adjacent, in his aquilones veluti perturbant, ac morbos faciunt, Hippoc. *l.* 2. *de diæt. II.* 11. 12. Jung. *l. de A. L. & Aq. LV.* 3. *seqq.* Sic & herbæ, animalia, & aves, quæ *montana* loca occupant, habentur pro salubrioribus ut plurimum, Gal. *in LL. de Al. fac. & de atten. victu*. *Mons Siliceus* Helmontio dicitur solea, stratum, sive terræ intercapedo, in qua saxa, lapides, ac mineralia universa ortum suum ex aqua desumunt, *tr. de Lithiaf. c.* 1. *n.* 7. Junge *tr. Terra*, *n.* 4. Per metaphoram pars superior externa pudendi muliebris vocatur *Mons Veneris* Rolf. *de part. gen. P. II. c.* 35. Ita protuberantiæ musculosæ in vola manus a Chiromantis vocantur *Montes*. Quid per *Montes Philosophorum* Spagyricorum sit intelligendum, lector hariolетur ipse e *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 550. Libav. scribit, *Montibus* comparari *alembicos*, & superiorem partem sublimatorii. *Tom. II. Oper. pag.* 247.

Monstratio, δεῖξις, idem, quod *Demonstratio*. Hæc si ocularis fuerit, interdum plus præstat, quam præcepta, præsertim in Chirurgicis, argumento Gal. *c.* 4. *de artic. t.* 47.

Monstrum, τέρας, quid significet, e Physicis petendum. Est enim nihil aliud, quam erratum naturæ, sive effectus naturalis, a solita & recta dispositione specifica degenerans.

Rul. videtur ſtrictius accepiſſe, quando deſcripſit *monſtra* per orta quædam præter naturam animantia, quæ cœlum excludit ovo ſuæ putrefactionis, illicitæ ac nefandæ commixtionis. Variorum *monſtrorum* obſervationes petantur ex earundem Scriptoribus, v. g. Schenckio, *Ephemerid. Nat. Curioſ.* C. Rejes C. *El.* 9. 45. *&c.*

Montanus, ὄρειος. Vide *Mons*.

Monticola, ὄρειος, idem, quod *Montanus*, dicitur de iis, quæ vel gignuntur, vel degunt in montibus, v. gr. Aves *monticolæ*. Galen. *l.* 4. *de ſan. tu. c.* 4.

Montifringilla, ὀρεσπίζης, nomen aviculæ montanæ, cujus hiſtoriam tradit Aldrovand. *lib.* 18. *Ornith. cap.* 7. Hic loci ſub finem autumni copioſiſſimæ capiuntur, & in menſa apponuntur.

Monycha, μώνυχα, contracte pro μονό νυχα, h. e. μόνον ὄνυχα habentia, dicuntur animalia ſolidam ungulam unicam habentia, uti ſunt equi. Latine *Solipeda*, aut *ſolunguia*, ſive *ſolidunguia*. Hippoc. 1. *de artic. t.* 28. Galen. *in comm. ad h. l.* Foeſ. *p.* 423.

Mora, διατριβή, vide *Diatribe*. *Mora* illicita ignavorum eſt. Linden. *Ex. VI.* §. 15. *Mora* quoque dicitur id, quod Hippoc. Gr. vocat τρίβος, i. e. attritionem, h. e. callo obduratam partem, & longiori attritione, ſumiturque pro ipſo callo, 1. *de artic. t.* 21. Galen. *in comm. ad h. l.* Foeſ. *pag.* 822. Ita quoque accepiſſe videtur Paracelſ. quando *Moram* inter ſymptomata morbi Gallici retulit, conjungens Attritis. *l.* 5. *de ſympt. var. morb. Gallic. c.* 9.

Morbidus, *Morboſus*, νοσερός, νοσώδης, idem quod *Valetudinarius*, dicitur partim de eo, qui actu ægrotat, partim etiam, qui ad morboſam diſpoſitionem inclinat. Vide Dieter. *num.* 575. 577.

Morbilli, nomen a recentioribus inventum, q. d. *Parvus morbus*, vel parva peſtis, ſignificat minutiſſimas puſtulas, cum maculis rubentibus, aut quandoque purpureis aut lividescentibus obortas a ſanguinis portionibus tenuioribus, ichoreſcentibus, a prima nativitate deliteſcentibus, ſcatenti p. n. fermentatione cum aliquali coagulatione conjuncta. Quorum hiſtoriam ex recentioribus optime deſcripſit Willis *de febr. c.* 15. Jung. Fr. Piens *h. t. Part. Sp. c.* 8. An veteribus fuerint cogniti *Morbilli*, non mihi videtur quæſtio tanti momenti, quanti olim habita. Quidni enim ſub nomine ἐξανθημάτων, vel ἐξανθημάτων? Pertinent inter morbos Epidemicos, malignos, infantibus familiares, quamvis nec adultos immunes eſſe experientia hoc ipſo tempore, quo hæc ſcripſi, teſtetur in vicinia. Rul. Dorn. Johnſ. confuſe deſcripſerunt. *Morbilli* ſunt puſtulæ Venereæ: item puerorum albæ vari, ecthymata, pituitæ eruptiones, ecbraſmata.

Morbus, νόσος, νοῦσος, νόσημα, terminus in Medicina adeo frequens, & notus, ut vix ac ne vix quidem ullus alius ſit frequentior. Generaliter ſignificat omne id, quicquid homini moleſtiam affert. Hippocr. *l. de flatib.* *II.* 8. quam etiam calculo ſuo comprobat Linden. *Ex. XV.* §. 79. 80. Specialiter vero & accuratius deſcribitur, quod ſit diſpoſitio p. n. ſive ſtatus p. n. corporis humani, & ejuſdem partium, a quo actio primum læditur, Gal. *l. de diff. ſympt. c.* 1. *&* *l. de diff. morb. c.* 7. quam definitionem expoſitam clarius repeties *in noſtris Dogm. Med. Gen. P. II. c.* 2. *dogm.* 1. 2. *ſeqq. pag.* 110. *ſeqq.* Plura qui deſiderat de notione *Morbi*, videat Caſp. Hofmann. Montani, aliorumque ſcripta, jungatque Dieter. *num.* 576. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 8. *&* 9. Ita & *morborum* differentias eſſentiales, accidentales, & ſpeciales denominationes vide paſſim in ſcriptis Medicis, præſertim Sennert. & Ionſton. *in Syntagm. Med. Pract.*

Mordax, *Mordicans*, *Mordicatio*, δηκτικὸς, δῆξις, δῆξις. Vide *Dacno*. *Mordax* vinum, idem, quod *Picans*. Vide infra *Picans*.

Mordilapides, Græce dici poſſent δακνόλιθοι, vocantur piſciculi quidam, ſuntque ſpecies *Fundulorum*, ſed vilior. Meminit Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 7.

Mores, ἤθη. Vide *Mos*.

Moretarium, idem, quod *Mortarium*. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 411.

Moretus, *Moretum*, dicitur ſpecies Julepi, eſtque potionis genus ex aromaticis, aliiſque confortantibus commixtum, addito ad gratum ſaporem ſaccharo, vel ſyrupo. In ſpecie vero ita vocatur a *Moris*, vel *Diamoro* ingrediente. Schroder. *l.* 2. *c.* 64.

Morgagna, licet proprie non ſit terminus Medicus, quia tamen inter admirandas res naturales pertinet, libuit inſerere; Denotat autem mirabile quoddam phaſma ſpecularium obſervatum ab Athanaſ. Kirchero in littore maris Siculi, quod ulterius examinavit Joh. Marcus Marci *in Phil. Vet. Reſt. P. III ſect.* 6. *ſubſect.* 3. *p.* 283. *ſeqq.*

Moria, μωρία, idem, quod μώρωσις. Vide *Fatuitas*.

Morion, μόριον, *Particula*. Sumitur tamen ſæpe pro *Parte* in genere. Vide *Meros*.

Mor-

Mormyros, μορμύρος, vocatur piscis quidam marinus, cujus historiam cum usu in cibis exhibet Aldrov. *l.* 2. *de pisc. c.* 19. Dicitur & μορμύλος.

Moro, *morus*, vocatur apostema carnis, ad similitudinem mori. Rul. Dorn. & Iohns.

Morochthos, μόροχθος, μόροξος, Gal. *l.* 9. *de S. F.* Dicitur Lapis quidam mollior, candidus, ita, ut eo lineæ ducantur, cujus descriptionem tradit Dioscor. *l.* 5. *c.* 152. ubi & *Galaxiam*, ut & *Leucographida* appellari docet, quamvis ipse de Galactite seorsim egerit. Jung. Chiocc. *Muf. Calceol. f.* 3. *pag.* 275. *feqq.* Schroderus *Osteocollæ* hoc nomen ex Matthiolo attribuit, *lib.* 3. *cap.* 8. *num.* 15. Nasci in Saxonia, præcipue Hildesheimii, testatur Rul. *in Lex.*

Morosis, μώρωσις, *Moria*, μωρία. Vide *Fatuitas*.

Morosus, δυσάνιος. Vide *Dysanios*.

Moroxos, μόροξος, idem, quod *Morochthus*, de quo p. a.

Morphæa, *Morphea*, species *Lepræ*, *Albaræ* non absimilis, Dorn. Rul. & Iohnson. Idem, quod *Alphus*. Vide supra lit. A. *Morphæa* differt a lepra, quod hæc sit in carne, illa vero in cute. Forest. *l.* 5. *Obs. Chir.* 2. *Schol.*

Morphe, μορφή, significat *formam*, præsertim externam & accidentalem. Vide *Forma*.

Morphnos, μόρφνος, nomen avis, ad *Aquilas* pertinentis, quæ & *Anaticida*, *Clangos*, *Plangos*, dicitur, cujus historiam tradit Aldrov. *l.* 2. *Ornith. c.* 8. & 9.

Morpiones vocantur *Pediculi* illi *lati*, quos Itali *Piattole* appellant, ad pubem genitalium, aliquando & sub axillis enati. Legitur apud Aldrovand. *de insect. lib.* 5. *cap.* 4. *p. m.* 544. & Rolf. *de Part. genital. Part. II. c.* 34. *p. m.* 185.

Mors, θάνατος, quid significet, e Physicis constat, videlicet dissolutionem animæ & corporis in animalibus; quam cur neget Kergerus, vide *in ejus tr. de ferm. sect.* 1. *c.* 6. Nec male *mors* describitur, quod sit defectus vitæ, aut extinctio caloris nativi, Diet. *Iatr. n.* 384. Item omnimoda naturæ prostratio, Gal. *l.* 3. *de crif. c.* 5. Parac. vocat *mortem* ultimam materiam morbi. Estque duplex: lenta, & violenta. *Mors Chymistica* dicitur corruptio artificialis corporum insensatorum, consistens in separatione spirituum & animarum eorundem in sui ternarii ad unitatis reductionem, h. e. ad potiorem vitam, licet non perpetuam, excellentiorem tamen ea, quam a natura prius habebant, uti describitur *in Th. Ch. Vol. I. p.* 360. *Mortis naturalis* terminum prorogare, quod sit in Medici potestate, rectissime negat C. Rejes *Camp. El. q.* 26. *n.* 4. & 6. Idem etiam docet, qua ratione Medicus *mortem* prædicere debeat? *q.* 11.

Morsellus, *morsulus*, terminus Pharmaceuticus, significans genus medicamenti siccum saccharatum quod & *Lozonga*, *Lozengia*, *Pasta Regia* vocatur, item *Tabula*, vel *Tabulatum*. Descriptionem pete ex Vvecker. *Antidot. Gen. l.* 1. *c.* 42. P. Morell. *de form. remed. l.* 1. *sect.* 3. *c.* 1. *feqq.* Schrod. *l.* 2. *c.* 69.

Morsus, *morsura*, Ardoyn. *l.* 5. *de Venen. c.* 1. *feqq.* δῆξις, δηγμός, δῆγμα, vide *Degmos*. Proprie significat solutionem continui in partibus mollibus factam, per dentium impressionem. Huc pertinent *Morsus canis* rabidi, lupi, viperarum, quin & hominum. Metaphorice vero usurpatur de omni dolore acerbiori, Rhod. *in Lexic. Scribon. p.* 411. *Morsiuncula* diminutivum est, & sumitur de dolore dentium infantili, Græce ὀδαξισμός. Dieter. *n.* 597.

Mortalis dupliciter sumitur: 1. subjective de omni corpore naturali vivo, quod etiam morti subjectum est. In specie Homines κατ' ἐξοχὴν dicuntur *Mortales*, Gr. θνητοί. 2. significative, & effective, Gr. θανατώδης, & ita idem est, quod *Lethalis*. Vide *Funestus*.

Mortariolum, ὅλμισκος, dicitur de cavitatibus, quibus dentes sunt infixi, Gr. βόθρια alias dictis, Lat. *Alveoli*, *Præsepiola*, *Mortariola*, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 9. *Mortariolum* quoque est modiolus catillorum cineneorum formandorum, in lari circuli modum, vel pertusi catini ex orichalco plerumque factus. Hoc *mortariolum* comitatur *pila*, (vulgo *Monachus*) quæ est pistillum cum tubere rotundo, ex basi lata media prominente, cujus incussu catilli fovea formetur. Sed ad catillos majores, h. e. majorem naturæ copiam capientes formandos, utimur circulo ferreo, & convenienre pila foveam producimus. Rul. & Iohns.

Mortarium, ὅλμος, instrumentum & vas Coquis, Pharmacopœis, Chirurgis usitatum, in quo res cum pila vel pistillo tunduntur, aut teruntur, Rhod. *ad Scribon. n.* 111. Parantur ex ligno, ferro, orichalco, plumbo, vitro, &c. Meminit Gal. *l.* 1. *de antid. c.* 15. & alibi. *Plumbei mortarii* usus esse solet ad unguenta & emplastra conficienda, ulceribus malignis & cancrosis accommodata, quia plumbum argenti vivi est particeps, Lang. *l.* 2. *ep.* 47. Legitur & *Moretarium* Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 411. Alias Græcum ὅλμος etiam truncum

cum corporis, h. e. torum illud, quod est a cervice ad coxendicem, notat, in qua significatione videtur usurpasse Moschion. *l. de morb. mul. c. 79.* Interpres Alzaharavii *Mortarium* quoque vocavit os cribiforme, notante C. V. Schneid. *de Catarrh. l. 1. f. 2. c. 1. p. 152.*

Mortiferus, idem, quod *Lethalis*, *Funestus*, νεκρώδης, θανατώδης. Ita *facies Hippocratica* vocatur *Mortifera*. Gal. *1. prognost. t. 7. & 8.*

Mortificatio, νέκρωσις, dicitur caloris nativi in corpore, vel parte aliqua extinctio, qualis contingit in sphacelo post gangrænam. Dicitur & *Sideratio*. Vide Forest. *l. 1. Chirurg. obs. 13. Schol.*

Morum, Pathologica significatione idem est, quod *Thymus*, vel ei similis affectus, videlicet ruber, cruentusque tumor, *Morum* fructum referens, in partibus genitalibus viri & fœminæ, post concubitum aut deambulationes, juxta nonnullos etiam in aliis corporis partibus mollioribus, v. gr. in facie & sede obortus, Ingrass. *com. ad Avicenn. de tum. p. n. p. 264.* Hoc vocabulum etiam tribuitur affectui cuidam palpebrarum, qui Arab. *Alchuse* vocatur, Gr. πλαδαρότης, habeturque pro morbo in numero, cum sit caro mollis interiori palpebræ adveniens, unde & sanguis rubens, niger & viridis emanat, quemadmodum descripsit Joh. Stephan. *Paraphr. ad Avic. lib. 3. fen. 3. c. 19. p. 176.* Vide *Pladarotes*.

Mos, ἦθος, τρόπος, accipitur vel de animi proprietatibus; Ita Galen. libellum scripsit, quod animi *mores* sequantur temperamentum corporis. Et hujusmodi *mores* prope Medico sunt observandi, Gal. *c. 3. in 1. Epid. t. 1. & alibi*: Vel de *consuetudine*, vide *Ethos*, Dieter. *n. 238.* Vel de *certo modo* alicujus rei. Ita Mos morbi dicitur ille modus, qui determinat, utrum morbus benignus, vel malignus sit. Gal. *l. 1. de cris. c. 3.* Vel etiam comparativam habet significationem, & ponitur pro *veluti*, v. g. *More* farinæ, emplastri, pultis, Scrib. *n. 44. 189. 224.* Rhod. *in Lexic. Mos* idem est, quod *mycra*, Ruland. & Iohnson. *Lexic.*

Mosa dicitur edulium & pulmentum usitatissimum in Germania ex farina triticea, vel zea paratum cum lacte, qua non solum rustici utuntur, sed & pene omnes matres & nutrices infantes replent, & infarciunt, cum hypochondriorum tensione & epilepsiæ periculo, rectissime animadvertente & reprobante Jul. Alex. *l. 8. Sal. c. 10. & not. in Gal. l. 1. de Al. fac. c. 5.* *Mosa* alias Anglis dicitur fungi quoddam genus instar paludis, admodum adstringens & pinguis, qui pro cespitibus comburendis laterum figura abscissis & sole siccatis inservit. Plura vide in Oldenburg. *Act. Philos. Anno 1669. m. Novembr.*

Mosch, vocabulum exoticum, quod denotare debet peculiaria *vasa rorifera* ipsum renum corpus subeuntia, quæ Bilsius primum se observasse gloriatus fuit, quamvis nemini adhuc demonstraverit, nec alii ante & post illum observare eadem potuerint, teste D. D. Bohnio *Exerc. Physiol. XIII. §. 5. & 6.*

Moschelinum, μοσχέλαιον, appellatur a Nicolao Alexandrino oleum quoddam compositum Aromaticum, & nervoso generi maxime conveniens, quod etiam ingreditur Unguentum Aregon *in Dispensatoriis*. Ita vero dicitur a *Moscho*, qui in magna quantitate reliquis speciebus additur & basin constituere videtur.

Moschus, μόσχος, quam certum est, quod hoc nomine veniat certum quoddam genus odoramenti, sive materia fragrantissima a quodam animali Indiæ proveniens; tam incertum est adhuc, quale illud sit animal, & quomodo generetur in illo *Moschus*, aut quomodo colligatur & præparetur. Quamplures sunt, qui *Capram sylvestrem Moschion*, μόσχιον, propterea dictam, sive *Dorcadem Moschi* dicant, eandem etiam depictam exhibent. Vid. Aldrov. *lib. 1. de quadrup. bisulc. c. 19. 20.* Chiocc. *Mus. Calceol. s. 6. p. 661.* Schrod. *l. 5. cl. 1. n. 27.* Alii vero illud impugnant, inter quos non modo Amatus Lusitanus, verum etiam ex novissimis Fr. Hofmannus *in Clav. ad d. Schr. loc.* ubi prolixe reperies *Moschi* ortum & historiam, quæ omnia exscribere non concedit angustia chartæ. In *Actis Philos.* Oldenburgii *Anno 1666. m. Jun.* ex Dn. Thevenotti Relationibus variorum itinerum curiosorum legitur, *Moschum* nihil aliud esse, quam testiculos animalis cervi similis reperti in provincia Honan, eumque bonum & haud mixtum vendi in Nankin & Pekin. Alia de *Moschi* origine & constitutione rursus leguntur *in Act. Hafniens. Vol. I. Obs. 58. p. 116.* Nobis libet hac in re dubia ἐπέχειν, cum destituamur propria experientia. Satis sit nobis scire, quod ejus vis medica sit insignis in reficiendis spiritibus vitalibus & animalibus; quamvis etiam non careat omni noxa. Videatur præter dictos Autores etiam Casp. Rejes *C. El. q. 84.* Quæ *Moschum* redolent, dicuntur *moschata*. Ita in officinis occurrunt *Trochisci Galliæ Moschatæ*, *Alipta Moschatæ*. Inter vegetabilia simplicia *Geranium moschatum*,

tum, *Scabiosa moschata*, &c. Cur vero nux myristica, sive nucleus interior nucis Indicæ Moschata dicatur, non est hujus loci, de cujus usu Medico videatur inter alios Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. sect. 3. cap. 1. p. 162.* Paracelsus quoque non fuit veritus, epitheton hoc tribuere morbis, unde *Colicam Moschatam*, *Zibethinam* commentus est, *Paragrani*, *Tr. 1. & 2.* quamvis non satis explicet, quid velit per illam intellectum. μόσχος etiam *Vitulum* significat, de quo infra.

Mosquitæ Lusitanis dicuntur sudamina sive papulæ rubentes & aliquantum asperæ, notante Bontio, *Meth. med. morbis externis in India cap.* 18.

Mosyllon, μόσυλλον, epitheton *Cinnamomi optimi*, cujus descriptionem vid. ap. Gal. *l. de Theriac. ad Pison. c.* 12.

Motacilla, κίγκλος, vide *Cinclesis*. Adde Schroder. *l. 5. cl. 2. n. 59.*

Motos, μοτὸς. Vide *Linamentum*.

Motus, κίνησις, vocabulum latissimæ significationis. 1. Physiologice complectitur omnes functionum & mutationum species, *Generationem*, *Corruptionem*, *Augmentationem*, *Diminutionem*, *Alterationem*, & *Motum localem*, ad quem etiam pertinet *Motus Tonicus*, de quo videatur infra in *Tenor*. Hinc divisio in *motus naturales*, *animales*, & *spontaneos* occurrit passim apud Galenum, & alios. Prædicatur & de partibus solidis & humoribus, & spiritibus. 2. Pathologice de morbis quoque dicitur *motus*, & pertinet ad differentias accidentales, de quo vide *Dogm. Med. Gen. P. II. c. 6. dogm. 9. p. 157. seqq.* Ita dantur & *motus animales* diversimode præternaturales, v. g. Convulsivi, sive Clonici, Tremor, Palpitatio, &c. *Motus* quoque corporis localis excessivus, violentus, aut deficiens pertinet inter caussas morbificas, noxam variam inferens, uti patet ex Charlton. *Ex. Pathol. VII.* Hildan. *Ep. 92.* Rolfinx. *O. & M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 53.* Ita quoque de humoribus ipsis sæpe occurrit, quod *moveantur*, sive *motus* humorum vitiosi dentur. Curative Hipp. sæpe usurpavit τὸ κινέειν, *movere*, pro evacuatione aliqua insigni in aphorismis & alibi. Vide Foes. *pag.* 338. Dieter. *n.* 463. 464. In Pharmaceuticis, Chymicis dantur varii *motus artificiales*, quos omnes exponere non est nostri instituti.

Moxa denotat medicamentum quoddam causticum actuale, potissimum in arthritide laudatum, quamvis Dolæus quoque in apoplexia, epilepsia, mania, asthmate convulsivo commendaverit ejus usum. Estque lanugo quædam levissima siccissimaque ex contritione plantæ alicujus exsiccatæ, quæ vel Artemisia nostra est, vel ei consimilis, parata. Unde eos valde decipi credit Dolæus, qui ex India allatam expetunt, ab illa, quæ ex Artemisia paratur, plane nihil differentem, *l. 2. Encyclopæd. c.* 2. Videatur & *Historia Moxæ* a Michael. Bern. Valentino *ad D. D. Andr. Cleierum perscripta*.

Mucago, vide *Mucilago*.

Mucharum, *mucarum*, vocabulum est barbarum, significans vel *infusionem rosarum*, cum aqua fervente factam & aliquoties iteratam, vel infusionem ejusmodi cum saccharo in consistentiam *syrupi* redactam & coctam. Estque duplex: *Perfectum & Imperfectum*. Ex *imperfecto*, qui ex duabus saltem infusionibus constat fit *Syrupus Rosarum simplex*. Ex perfecto, hoc est ex multis infusionibus, fit *syrupus rosatus solutivus simplex*, videlicet sine additione aliorum simplicium Purgantium, v. gr. Rhabarb. Agaric. &c. Hildan. *Cent. 6. obs.* 29. In Dispensatoriis occurrit descriptio *Muchari perfecti*. Lang. tradit *Mucharum compositum*, *l. 3. ep. 1. c.* 4. Libavii conjectura saltem est ingeniosa, quod *muchara* videntur dicta ἀπὸ τοῦ μυχοῦ, quod significat intimum locum, *penetrale*, & ἄρωμα τὸ ὑψοῦ, quasi sit arcanum exaltatum frequentibus infusionibus. *Alchym. Pharm. c. 24. fin.*

Mucilaginosus quid significet ex seq. vocabulo facile constabit, nimirum omne id, quod viscosam & glutinosam obtinet consistentiam. In specie vero hodieque est epitheton quorundam glandularum intra spinæ verrebras sitarum, de quarum usu videantur *Acta Erudit. Lips. de A.* 1699.

Mucilago, item *mucago*, vocatur liquor viscosus & glutinosus. Estque triplex: naturalis, præternaturalis, & artificialis. Ad primam pertinet *liquor nutritius*, quemadmodum & Langius liquorem articulorum vocat *Mucilaginem*, *lib. 1. ep. 3.* item *Mucus intestinorum*, Barthol. *l. 1. Anat. c.* 10. Ad secundam *Mucilago Tartarea*, ex qua Tartarus in urinis generatur, de qua sæpius Paracelf. meminit *in Tract. de Urinis, & alibi*. Ad tertiam Extractæ *Mucilagines* ex seminibus, v. g. Psyllii, Galen. *l. 7. de C. M. S. L. c.* 4. Cedoniorum, &c.

Mucocarneus, dicitur *Abscessus* quidam, Gr. μυξοσάρκωμα, qui partim interne carneus, partim mucidus, h. e. e mucosa materia concretus. Describitur a M. Aur. Severin. *l. de noviss. observ. abscess. c.* 3. Jung. Mart. Bogdan. *Observ. Med. 6. cultro Lyseri Anatom. addita p.* 215.

Mu-

Mucor, idem, quod *mucus*, *mucosus humor*, coincidit fere cum vocab. *Mucilago*, nisi quod *mucus* & *muci* accipi usitatius soleat de excrementitio humore viscido, qualis est, qui a capite destillat in coryza, gravedine, aliisque catarrhis, Galen. *l.* 2. *de nat. fac.* 9. Gr. βλέννα, μύξα. Vide *Blenna*. Jung. Diet. *Iatr.* *n.* 558.

Mucosus, μυξώδης, speciale est epitheton glandularum binarum novarum a Guilielmo Cowper Chirurgo Londinensi repertarum in membro virili, quarum delineatio exhibetur in *Actis Eruditor. Lips. Anni* 1702. *m. Novemb.* *p.* 499. *seq.*

Mucro, αἰχμὴ, τὸ ὀξὺ, proprie significat cuspidem gladii, cultri, vel lanceæ. Tropice vero dicitur de acuta parte cordis, quæ tantum protenditur, quantum cordis magnitudo occupat spatii. Gal. *l.* 2. *de H. & Pl. dec. c.* 4. Gr. dicitur κορυφὴ.

Mucronatus, epitheton *Cartilaginis* in pectore, quæ & *Ensiformis*, Gr. ξιφοειδὴς dicitur. Vide *Cartilago ensiformis*.

Mucus, vide p. a. *Mucor*.

Mugil, κέφαλος. Vide *Cephalos*.

Mugitus, μύκημα, dicitur vox & sonus armentorum proprius. Verum Laur. Bellinus transferre non est veritus ad sonum graviorem & protractum, quem ægri sub initium apoplexiæ edunt, veluti suspirium intensius & per majorem copiam inspirati aeris factum, *tract. de morb. cap. in Opusc. Medicis p.* 441.

Mulæ dicuntur *pustulæ*, ex frigore vel calore ortæ. Dorn. *in Diction.* Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Muliebris, *mulier*, γυναικεῖος, γυνὴ. Vide *Gynæceia*, *Gyne*. Chymici *mulierem* vocant Mercurium, sive argentum vivum, quemadmodum sulphur maritum *Th. Chym. Vol. IV.* *p.* 179. Libav. *Tom. II. oper. p.* 395.

Mullus, τρίγλη, vocatur piscis marinus, vel potius littoralis, squamosus, de quo Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 17. *item l.* 11. *de S. Fac.* §. *Draco marinus*. Jul. Al. *l.* 14. *Sal. c.* 6. Prolixiorem vero ejus historiam tradit Aldrov. *l.* *de Pisc. c.* 1.

Mulsa, *mulsum*, ὑδρόμελι, μελίκρατον. Vide *Hydromeli*.

Multiparus, πολυτόκος, epitheton animalium, multos fœtus gignentium. An fœmina etiam possit esse πολυτόκος, ventilavit P. Ammann. *in Irenico p.* 49. Eadem sunt, quæ πολύσπερμα, sive multo semine prædita C. Hof. *in Gal. de V. P. n.* 1044.

Multipedæ, πολύποδες, idem, quod *millepedæ*, insecta, quæ alias *Aselli* dicuntur, ὄνισκοι. Vide *Asellus*.

Multiplicatio, πολλαπλασιασμὸς, præter vulgarem & generalem significationem, qua res dicuntur vel corporaliter, vel virtualiter augeri & propagari, frequenter usurpatur a Spagyricis, præsertim in negotio Lapidis Philosophici, quamvis diversæ occurrant descriptiones, v. gr. *Multiplicatio* nihil aliud est, quam evacuationum reiteratio, continuatioque, *Th. Chym. Vol. I. p.* 294. *Multiplicatio* est evacuatæ rei super terram suam reductio, ut munditiæ spiritus oriatur, *d. l. pag.* 313. 447. *Multiplicatio* est res, quæ facit augmentum medicinæ in colore, odore, virtute, & quantitate. Nam est ignis, qui excitatus nunquam moritur, sed semper tecum habitat, cujus una scintilla potest excitare plus ignis in virtute *multiplicati*, *Vol. II. p.* 116. Modos *multiplicandi* in lapide vide *Vol. III. pag.* 38. 397. *Vol. IV. p.* 408. *Vol. VI. p.* 150. 429. 554. Jung. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 360. 409. 418. 441.

Multitudo, πλῆθος, idem quod *Plenitudo*, *Plethora*. Vide infra *suo loco*.

Mulus, *mula*, ἡμίονος, ἀστράβη, vocatur animal quadrupes, quod communiter peperit equa ex asini coitu; quamvis & ex asina & equo, item ex onagro & equa generari possint. Historiam *muli* utriusque sexus prolixe tradit cum usu Aldrov. *l.* 1. *de quadrup. c.* 4. Usum docet Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 28. *Mulam* recens ex equa natam alia mula gravidam recenser ex Nieremberg. C. Rejes *C. El. q.* 36. *n.* 28. & ex hoc *Eph. N. C. A. I. O.* 36. Paracelso *mulus* quoque significat *morbum Gallicum*, *l.* 3. *Chirurg. magnæ. c.* 1.

Mumia vocabulum est Arabicum vel Persicum, sed hodieque variæ significationis. Vel enim significat *Pissasphaltum*, aut liquamen quoddam, in sepulchris inventum, in quibus hominum cadavera aromatibus condita per multos annos servata fuerunt: vel ipsum cadaver humanum ita conditum, & sub arena solis torrefactum. Imo non solum caro humana siccata, & condita, sed & quævis alia occisa vim sanandi habens, sic condita quæ & *Mumia patibuli* vocatur, Schr. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* (qui rectissime judicavit, nos optima ratione posse carere hoc medicamento suspecto & nauseabundo) Chiocc. *Mus. Calc. s.* 6. *p.* 696. Rul. & Iohns. *l.* 2. Beker. *Microc. Med. l.* 2. *c.* 6. & novissime Dn. Vvurfbain. *Disp. de Medic. ex homine desumtis*. Egregie quoque de *mumiæ* variis significationibus & parandi modis disseruit Iunken *Chym. Exp. Cur. P. I. sect.* 2. *c.* 4. *p.* 116. *seqq.*

seqq. Paracelf. tamen & Helmontius (quos alii poftea fecuti funt) ad alia quoque tranftulerunt hoc vocabulum. Ita *mumia medullæ*, vel de medullis, funt offium ipfæ medullæ. *Mumia elementorum* eft balfamus elementorum externorum. *Mumia transmarina* dicitur *manna*. *Mumia verfa*, liquor *mumiæ*, Rul. & Iohnf. *d. l. Mumia Satyrii* eft medicamentum ex Satyrio paratum, cujus defcriptionem tradidit Cafp. Rejes C. *El. q.* 44. *n.* 10. De *Mumia Hermetica* Ch. Ad. Balduini *Inventum IX. in Hermete Ejufdem curiofo* legatur. *Mumia* quoque dicitur halitus hominis fani mane ore aqua bene mundato in phialam vitream fortiter infpirando immiffus, & per antiperiftafin frigoris in aquam folutus. Rolfink. *CH. I. A. F. R. l.* 3. *fect.* 1. *art.* 1. *c.* 7. Singulariffima vero fignificatio hæc eft, quando *mumia* defcribitur, quod fit fubftantia corporis tenuiffima, fpiritualis, ætherea, cuique pro natura & fpecie fua ingenita, in morte, & poft mortem aliquatenus permanens, cum affectionum, tum virtutum ejufdem intimarum & propriiffimarum plurimum abundans, indeque cum fuimet, tum proprietatum ejus rite extructæ tranfplantationis medio mire fœcunda, ad eum finem, ut vel in fuo, vel in alieno fubjecto, natura feu difpofitio vitiofa, morbidave corrigatur, integra & fana confervetur, & roboretur, Beker. *d. l.* In qua *Mumiali virtute* commentitia Magneticam vulnerum curationem ftabilire annixus eft Helm. *tr. h. tit. n.* 3. *feqq.* Enimvero merito admonere libet φιλιάτρυς: Fugite hinc: Latet anguis in herba.

Mumifatio dicitur præfervatio cadaverum a putredine. Ufitatius vocatur *Balfamatio*, *Conditura*.

Mundatio, idem, quod *Purificatio*, *Depuratio*, Græc. καθαρμὸς. Dicitur & Latin. *Mundificatio*. Eft prima clavis in negotio Lapidis Phil. *Theatr. Chym. Vol. II. p.* 523. *Vol. III. p.* 430. Talis *mundatio* terræ Philofophicæ perficitur 40. diebus, & aliquando plus minufve fecundum quantitatem terræ, vel aquæ, *Vol. IV. p.* 547.

Mundificativus, καθαρτήριος, idem, quod, *Purificans*, *Depurans*. Ufurpatur de medicamentis, quæ & *detergentia* dicuntur, funtque vel interna, vel externa. Illa defcribit Gal. *l. de oculis fpurio*, *c.* 3. Hæc paffim in Chirurgicis reperiuntur, Vide *Detergens*. Lang. quoque Emplaftrum *mundificativum* incarnans & confolidans clare defcripfit *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 12. Jung Hildan. *cent.* 4. *obferv.* 4. *Mundificativa* funt invalidam & putridam carnem a bona & viva feparantia & repurgantia, exteriora, rhyptica, Dorn. *in Diction.* Rul. & Iohnf. De *mundificativis fpecificis* fcripfit Paracelf. *Archidox. l.* 7.

Mundus adjective & fubftantive fumitur. In illa idem eft, ac *Purus*, Gr. καθαρός, κόσμιος, vide *Catharos*. In hac dicitur primario de univerfo orbe, cœlo, & terra, Gr. κόσμος, qui & propterea *Macrocofmos* dicitur. Vide *Cofmos*. Hunc maximum & pulcherrimum veriffime dixit & demonftravit Gal. *l.* 3. *de V. P. c.* 10. Plura de hoc vide apud Phyficos. Comparative de *Homine*, qui *Parvus mundus*, *microcofmos* appellatur, vide fuperius fuo loco. Et Paracelfus tres ftatuit *mundos*: majorem & primum, qui eft cœlum, cum terra: minorem, & medium, qui eft vir: & minimum, vel poftremum, qui eft mulier, *Paramir. l.* 4. Alia a Spagyricis alios tres nominarunt: Invifibilem, cœleftem, & elementarem. Vide *Vol. IV. Th. Chym.* & quære in Indice. *Mundi* tria regna recenfet Schroder. *l.* 3. *in princ.*

Muræna, σμύραινα, μύραινα, pifcis dicitur oblongus, teres, & lubricus, carens fquamis, fimilis quodammodo anguillæ, cujus hiftoriam, cum ufu, tradit Aldrov. *l.* 3. *de pifc. c.* 27. Meminit & Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 7. Dicitur & *Fluta* Columellæ, P. Jovius *l. de pifc. marin. lacuftr. &c. c.* 31.

Murarium eft epitheton *Nitri*. Vide *Nitrum*.

Murci dicebantur olim, quibus pollex fuit præcifus ad evitandum munus Martium vel bellicum, ficut ex Ammiano notavit P. Ammann. *in Irenic. p.* 253.

Murex, τρίβολος, κήρυξ, e concharum afperarum genere eft, differens a purpura, cujus defcriptionem & ufum proponit Aldrov. *l.* 3. *de Teftac. c.* 8. *& feqq.* Jung. *ad Scrib. n.* 104.

Muria, ἅλμη. Vide *Halme*. *Salfilago*, vel *Conditura* falfamentariæ jus, liquorve. De triplici fpecie *muriæ* vide Lang. *l.* 1. *ep.* 59. *Muria* naturalis eft aqua marina, vel illa, unde coquitur fal noftrum, ut fit Hallis Saxoniæ. De *muriæ* virtute alexiteria in pefte, ejufque præparatione legatur Hildan. *C.* 2. *O.* 34. Conferre quoque Ifchiadicis teftatur Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 10. *c.* 14. Alia de viribus *muriæ* lege *in Th. Chym. Vol. I. p.* 578. De *muria acida*, Græc. ὀξάλμη, *ibid. p.* 608. De *muria dura*, Mercur. *libr.* 2. *V. L. c.* 26. Legitur aliquando & *muries*, Rhod. *in Lex. Scribon. Muria* quoque dicitur menftruum fœtus, aqua fortis, Rul. & Iohnf. Hodieque nonnulli ad declarandum qualitates falinas humo-

mo-

morum p. n. etiam referunt *Acrimoniam muriaticam*, quæ est sali communi æmula in excessu, & corrigitur, per alcalia, in specie per calcem vivam.

Murmentum, idem, quod *Glis*, vel *mus montanus*, vel *Alpinus*, Rul. & Iohns. Vide *Marmota*.

Murmur, βορβορυγμός. Vide *Borborygmos*.

Murrha dicitur *lapis Chalcedonius*, vel gemma, quæ præcipue in Carmania ex humore sub terra solis æstu concreto, velut Lyncurium coalescit, quæque non splendet, sed purpureis & coruscis in candore maculis versicolor, veluti murena piscis nitet. Inde *myrrhina*, vel *murrhea vasa* parata, quæ vini saporem fovebant. Lang. *l.* 1. *ep.* 29. quamvis aliam de *murrhes vasis* sententiam habuerit C. Hofm. *l.* 3. *V. L. c.* 29.

Murteum, pro *Myrteum*, uti & *murtus* pro *myrtus*. Scrib. *n.* 220. 223. Vide *Lex. Scrib.* Rhodii.

Mus, μῦς, animal quadrupes, digitatum, minus, notissimum, cujus variæ sunt species, quarum descriptionem cum usu Medico vide apud Aldrovand. *l.* 2. *de quadrup. dig. vivip. cap.* 30. *seqq.* Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 29. Alias Græcum μῦς denotat quoque *Musculum*, sive *Lacertum*. Vide *Lacerta*. *Musculus*. Dieter. *n.* 559. *Mus* pharaonis, ichneumon. Trinc. *de Curat. pract. l.* 9. *c.* 12.

Musa, præter significationem Dearum novem numeratarum hic alienam, est etiam nomen diversarum compositionum medicarum a peritissimo Philosopho *Musa* ita dictarum; quarum una in specie vocatur *Musa ennea* contra omnes febres laudata *in Antidotario*, Nicolai, *Operum Mesue fol.* 385. *b.*

Musadi, *Sal Ammoniacum*. Rul.

Musaicum opus vel *Musivum* vocatur, tessulatum lapillis variorum colorum, ex quibus arte compositis & coagmentatis omne genus imaginum redditur. Chr. Meretti *in Art. Vitrar. Neri Not. l. V. c.* 75. *p.* 372.

Musalogia, est titulus libri a Paracelso scripti, cujus meminit *tr.* 2. *de Pestilit. c.* 2.

Musca, μυῖα, insectum vocatur æstatis tempore notissimum, cujus varia quidem sunt genera, ad usum vero Medicum saltem genus vulgare recipitur. Descriptionem *Muscarum* omnis generis cum usu vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Insectis c.* 1. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 110. Jung. *Eph. N. C. A.* 1. *O.* 13. *Musca Hispanica* est *Cantharis*, de qua supra. De *Muscis* venenatis lege C. Rejes *C. Fl. q.* 36.

Muscerda, μυόχοδον, dicitur fimus murium, cujus usus Medicus est notissimus, v. gr. ad glandes pro alvo stimulanda. Vide *Mus*.

Muscosus, βουνώδης, βρυώδης, est epitheton quarundam glandularum conglobatarum apud Anatomicos recentiores ad differentiam conglomeratarum, quæ dicuntur *Vasculosæ*. Nukius *in Adenographia* & ex hoc *Act. Erudit. Lips. A.* 1692. *m. Majo*.

Musculosa expansio, vide μυώδης.

Musculus, μῦς, communiter in Medicina significat partem corporis organicam ex carne & fibris nerveis intertextis constantem, cujus extremitas dicitur *Tendo*, medium vero carnosum *Venter*. Ejus principium esse dicitur, in quod nervus pro affluxu spiritus animalis inseritur. Eorum sunt quam plurimi in corpore humano, quorum pleniorem descriptionem petere oportet e scriptis Anatomicis, speciatim Bartholino, in genere quidem *l.* 1. *Anat. c.* 5. In specie passim per totam Anatomiam, quæ loca inquiri possunt in indice. Jungatur & Anonym. Tract. *de motu musculor. Anatomiæ Cerebri Vuillisii annex.* Item Charlton. *Ex. XI. Oec. Animal.* & Steno *tr. de Musculis & Glandulis*. Legi etiam possunt, quæ D. G. Bidloo *in Part. V. Tabularum Anatomicarum a LXVI. ad LXXXVI.* exclusive tradidit descriptionem *musculorum* veram & differentias proponens, elegantesque eorum figuras exhibens. *Musculus* quoque sumitur pro diminutivo muris. Testaceorum quoque species quædam vocatur *Musculus*, Gr. μυςίκητον, cujus historiam tradit Aldrov. *l.* 3. *de Testac. cap.* 70. *Musculus* etiam in adjectivo sensu sumitur ab Anatomicis, v. g. *Arteriæ musculæ*, superior & inferior. Bartholin. *libell.* 2. *Anat. c.* 5. *p.* 655. *seqq.* Venæ Musculæ *libell.* 1. *c.* 6. *p.* 638.

Muscus, βρύον, σπλάγχνον, σφάκος, σφάκος, dicitur excrementum herbaceum, instar lanuginis corticibus arborum, vel ossibus aeri expositis, adnascens. Dicitur & *Usnea*. Interdum tamen certis etiam plantis attribuitur. Schroder. *l.* 1. *c.* 2. *Eph. N. C. A. II. Obs.* 51. *in Schol.* De *muscis* plantarum vel Botanicis, Gal. *l.* 6. *de S. F.* & laud. Schrod. *l.* 4. quæ loca quære *in Indice*. De nominibus *muscorum* genericis legatur C. Hofmann. *l.* 2. *V. L. c.* 30. De *Musci clavati* terrestris, sive Lycopodii viribus antepilepticis vide *Eph. N. C. A. III. Obs.* 15. De ejus virtute contra plicam & menstrua sistendi *A. II. Obs.* 52. De *Usnea cranii*, *d. l. Obs.* 53.

Musica, μουσική, quid significet, aliunde quoque constat ex Dictionariis. Ars sane nobilis, & indigens multa exercitatione, ad egregios concentus, vel vocales, vel instru-

X 2 men-

mentales formandos. Apprime quoque utilis ad curationem morborum, quin ad sanitatem conservandam, de qua virtute legatur Lang. *l.* 3. *ep.* 6. Forest. *l.* 4. *Obs.* 4. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *f.* 3. *c.* 19. C. Rejes *C. El. q.* 28. *n.* 12. 13. *Musica muta* olim dicebatur, quæ vultu, gestibus manuum, pedumque nutibus, & signis fiebat. Idem *q.* 7. *n.* 14. *Aurum Musicum* quid dicatur & quomodo paretur e *Collect. Leid.* vid. apud Iunken *in Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 51. *Musicum* etiam dicitur de auro factitio & spurio, quod paratur e stanno & sale ammoniaco, & descriptio ex le Mort legitur in D. David. a Spina *Lexico Pharm. Chymico p.* 148.

Mustella, γαλῆ. Vide *Gale*.

Mustelus, aut sec. J. Alex. *l.* 14. *Salubr. c.* 9. *Mustellus*, γαλεός, Vide *Galeos*.

Musteus, γλεύκινος. Vide *Gleucinos*.

Mustum, γλεῦκος. Vide *Gleucos*. Legitur & Gr. μύστη in Rhod. *Lexic. Scribon.*

Mustus, est *Calx alba urinæ*, veluti pinguedo. Dorn. *in Diction.* Ruland. & Iohnf. *in Lex.*

Musula, *Mussela*, *Mussula*, Paracelso dicitur Sciurus niger, de quo statuit, morbum epilepticum provocare, *Paragr. l.* 3. *c.* 3. §. *& in Fragment. vel Scholiis ad h. l.* quamvis cum descriptione *Sciuri* ab Aldrovando tradita non quadret.

Mutatio, μεταβολὴ, μεταλλαγή. Vide *Metabole*.

Mutilatio, *mutilum*, κολόβωμα, vide *Coloboma*. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Gal. *Art. Med. c.* 96. *l. de diff. morb. c.* 8. Quamvis D. P. Amman. statuat *Mutilata* dici non particulas perditas vel abscissas, sed potius eas, quæ remanent, ac insigne actionis impedimentum afferunt, *Ir. p.* 251. *seqq.*

Mutis, μύτις, dicitur illud *Atramentum*, sive Nigrum, quod in ore Sepiæ continetur. Sed & piscem quendam apud Hipp. significat, uti vult Gal. *in Exeg. Diction. Hipp.* Est & Arist. *l.* 4. *H. N. c.* 1. *&* 2. in mollibus piscibus viscerum loco sub ore, & per eam gula tendit, Foes. *p.* 422. Jung. Aldrov. *l.* 1. *de mollib. c.* 4. & Lind. *Ex. V.* §. 27. *seqq.*

Mutulus, μύαξ. Vide *Myax*.

Mutus, ἄφωνος, κωφὸς, dicitur voce carens, aut qui sermonem proferre nequit. Vide *Aphonia*. Pertinet ad Actiones abolitas.

Myax, μύαξ, *Mytulus*, *Mutulus*, dicitur de *Conchis*, qua marinis, qua fluviatilibus communibus, quarum pleniorem descriptionem, nec non usum in cibo & medicina, tradidit Aldrov. *lib.* 3. *de Testac. c.* 71. Chiocc. *Mus. Calc. sect.* 1. *p.* 48. Meminit & quoad usum Gal. *l.* 11. *S. F.* §. *Caro viperæ*, *circa fin.* Æginet. *l.* 7. *c.* 3. *lit. M.* Inter novissimos Anatomiam *Mytuli* & ejus motum mirandum exposuit Anton. de Heide, cujus mentio fit *in Act. Erud. Lips.* 1684.

Myce, μύκη, idem, quod μύσις, *præclusio*, *conniventia*, occlusio. Gal. *in Exeg. dict. Hippocr.* a verbo μύω, *claudo*, occludo.

Myces, μύκης. Vide *Fungus*.

Mychthismos, μυχθισμὸς, *Mychthodes*, μυχθώδης, significat *suspirium cum gemitu*, a verbo μύζω, quod notat, clausis labris sonum quendam edo, qualis est *gementium*. Legitur utrumque vocabulum apud Hippocr. *Coac. t.* 519. 540.

Myconoides, μυκονοειδὲς ἕλκος. Ulcus κάθυγρον καὶ μυζῶδες, definit Erotianus fortean, quod muco plenum stridorem quasi pressum edit cum sibilo, narium instar, qui ita dicitur.

Mycteres, μυκτῆρες, vocantur *Nares*, proprie dicuntur partes concavæ nasi utrinque positæ, quæ meatum præbent spiritui & odoribus, & exitum concedunt excrementis mucosis, Hipp. 5. *aph.* 49. Dieter. *n.* 557. Quamvis & in singulari μυκτὴρ *Nasum* significet, Hipp. 1. *Prorrhet. s.* 2. *t.* 6. *Coac. t.* 603. *Nasi* alias & *Narium* descriptionem videre licet ap. Anatomicos, in specie Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 10. Aristoteli quoque *Proboscis* Elephantorum vocatur μυκτὴρ, *Nasus*, teste C. Hofm. *c. in Galen. LL. de V. P. n.* 1126. Verbum μυκτηρίζω etiam occurrit in Hippocr. *l.* 7. *Epid. LIIX.* 17. quod Foes. exposuit per sanguinem naribus effundere, *Oec. p.* 419. Verum Lind. reddidit in editione Hipp. per *excandescere* ira, quæ expositio mihi quoque verosimilior videtur, cum nullam rationem videam, ob quam de hæmorrhagia narium explicari debeat. *Nasus* quoque Hipp. dicitur μυξωτὴρ, *l.* 2. *de morb. XIX.* 17.

Mydao, μυδάω, dicitur *superfluo humore redundo*, marcesco. Usurpatur de iis, quæ ex nimia uligine purifica corrumpuntur, & liquescunt, v. g. de carne, Hipp. *l. de ulcer. VII.* 6. *& l. de c. vuln. XXII.* 2. de membrana cerebrum ambiente, *ibid. XXIII.* 2. de ulceribus ipsis, *l.* 1. *de morb. mul. VI.* 12. Vid. Foes. *p.* 418.

Mydesis, μύδησις, in genere significat *corruptionem* partis, ex nimio humore & uligine, a μυδάω. In specie vero dicitur de affectu palpebrarum, ubi humore superfluo redundantes, & adipe tumentes, humorem assidue emittunt,

sunt, Galen. *Introd. cap.* 15. Castell.

Mydon, μύδων, Polluci videtur significare *carnem fungosam* in ulcere fistuloso, in quo sinus sunt mucosi, oræ vero callosæ. Foes. *d. l.*

Mydriasis, μυδρίασις, idem, quod πλατυκορία, *pupillæ dilatatio*, cum pupilla quidem nihil colore variat, dilatatur autem magis, quam natura poscit, ut Iridis circulo fiat proxima, & visioni noceat, Gal. *l.* 3. *morb. med. c.* 2. & *Introd. d. l.* Ægin. *lib.* 3. *c.* 22. Videtur aliqua esse resolutio pupillæ, ejusque caussa nimius humorum influxus, sive paulatim factus, sive repente coacervatus, a quibus tunica, ἡ ῥαγοειδὴς distenditur, pupilla dilatatur, & acies ejus hebescit. Accidit pueris, &, qui nigros habent oculos, facile in hunc affectum incidunt. Gorr. & Castell.

Mydros, μύδρος, dicitur Hipp. *globulus*, lapillus, aut *frustulum ferri*, quod ignescere debet, unde additur διάπυρος, *ignitus*. Pertinet ad cauteria actualia, *l.* 2. *de morb. mul. XXIX.* 9. Dicitur etiam de Aere *lib. de flatib. XII.* 8. Foes. *dict. loc.*

Myelos, μυελὸς. Vide *Medulla*.

Mygale, μυγαλῆ, *Mus araneus*, ita dictus, quod sit muris species, colore autem mustelam referat, quæ Græc. γαλῆ dicitur, cujus morsus venenatus habetur, uti patet ex Forest. *l.* 30. *O.* 12. Lang. *lib.* 1. *ep.* 68. Pleniorem historiam *Muris aranei*, cum usu & noxa, vide apud Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 33.

Myia, μυῖα. Vide *Musca*.

Mylacris, μυλακρὶς, idem, quod μύλη, *Mola*, h. e. *Patella*. Vide *Mola*, *Epigonatis*.

Myle, μύλη. Vide *Mola*.

Mylicos, μυλικὸς. Vide *Molaris*.

Mylites, μυλίτης, *molaris*. Epitheton *lapidis*, quo frumenta teruntur. Ejus usus est in scirrhosis ligamentorum & tendinum tumoribus, candefacti & extincti, uti patet ex Forest. *lib.* 10. *O.* 114. *Schol.* & *l.* 4. *Chir. obs.* 4. *Schol.*

Mylohyoidei sunt iidem linguæ musculi, qui alias vocantur *Myloglossi*. Barth. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 546.

Mylos, μύλος, nomen piscis marini, cujus meminit Gal. *l.* 3. *Al. fac. c.* 31. Pertinet ad *Coracinos*, quos μύλλους dici restatur Aldrov. Vide *Coracinus*. Significat & *scirrhum* in utero concretum. Erot. *p.* 44. f. Unde μυλᾶν, indurare. Jung. Mosch. *de morb. mul. cap.* 135. ubi cum mola *duritie*s jungitur, Gorr.

Myocephalon, μυιοκέφαλον, h. e. *Muscæ caput*, rectius *Murium caput*. Dicitur affectus oculi, estque exigua uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muscæ capiti similis, per exulcerationem facta, Gal. *in def.* Est species procidentiæ oculi. Cum ulcera, quæ erosa vel rupta cornea tunica accidunt, profunda evaserint, portio uveæ excidit, quodque prolapsum est, nigrum aut cœruleum apparet: in circuitu vero circa fundum ejus partis, quæ procidit, labra erosæ ruptæve corneæ candida apparent, eoque magis, si, quod prolapsum est, in limine, & corneæ tunicæ labra callum contraxerint. Cæterum, prolabente uvea, pupilla omnino divellitur, adeo, ut vel nullo modo appareat, vel alio prursus situ & figura. Et his quidem notis τὸ μυοκέφαλον ἀπὸ τῆς φλυκταίνης, distinguitur. Castell. & Gorr. Jung. Æginet. *l.* 3. *c.* 22. Jul. Alexandr. *not. in Gal. l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Myodes, μυώδης, *musculosus*, epitheton *musculi Lati*, μυώδης πλάτυσμα dicti, apud Gal. *l. de musc. dissect. c.* 7. estque ille, qui sub cute in collo habetur. Est substantia tenuis, & fere membranosa, faciem totam prope, & totum collum tegens atque movens. Huic originem dat membrana quædam nervosa, toti nostræ cuti subnata, hic ut in fronte & capitis parte aliqua carnosior facta. Dicitur alias *Panniculus carnosus*, aut *membrana carnosa*, cujus accuratiorem descriptionem quære in Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 4.

Myologia, μυολογία, est doctrina de musculis. Blanc. *in Lex.*

Myopiasis, *Myops*, μυωπίασις, μύωψ. Vide *Lusciosus*.

Myotomia, μυοτομία, vocatur anatomica musculorum dissectio & demonstratio, quo titulo usus esse legitur Gulielm. Cowper Chirurgus Anglus *Supplementis Actor. Lipsiens. Tom. II. sect. XI. p.* 507.

Myracopon, μυράκοπον, epitheton medicamenti Topici, quod lassitudines tollit, cum quadam odoris suavitate, Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12. Estque Acopo communi liquidius, & unguento crassius. Recipit enim aut ceram, aut resinam, aut aliquid ejusmodi, quorum nullum in unguenta admittitur. Gorr. & Castell.

Myringa, *Myrinx*, Barbaris dicitur *Membrana Tympani*, in aure interna, cujus densitas p. n. est caussa surditatis, vel imminuti auditus. Capivacc. *Pract. l.* 1. *c.* 50. *p. m.* 588. *seqq.* Bartholin. *l.* 3. *Anatom. cap.* 9. *p.* 525.

Myrinum, μύρινος, scil. οἶνος, vinum, item *myrrhinum*, *murrinum* dicebatur vinum, cui unguentum superfusum erat, de quo Lind. *Ex. X.* §. 162. *seqq.*

Myr-

Myrmecia, μυρμήκια, μυρμηκιασμός. Vide *Formica*.

Myrmecites, μυρμηκίτης, lapis dicitur *Formicarius*, vel repentis formicæ effigiem habens, uti κανθαρίας, scarabæorum; vel nigras habens eminentias, verrucis similes, quas verrucas μυρμηκίας, sive μυρμήκια nominare solent. Plin. *l.* 37. *c.* 11. Aldrovand. *l.* 5. *de Insect. c.* 1.

Myrmecium, μυρμήκιον, vocatur etiam cubile totum e foliis pinastri & abietis, ligni frustulis & arena paratum & congestum, formicas & earum ovula continens. Legitur apud Dan. Ludovici *Diss. I. Pharm. p.m.* 728. Jung. *Notæ* Ettmulleri *ad h. l.*

Myrmecizon, μυρμηκίζων. Vide *Formicans*.

Myrmex, μύρμηξ. Vide *Formica*.

Myrobalanos, μυροβάλανος, q. d. *Glans unguentaria*. Est fructus prunorum exoticus, diversi generis, inter purgantia pertinens. Quinque ejus species numerari solent, quarum descriptionem vide in Schrod. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 430. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* C. Hofm. *Offic. lib.* 1. *c.* 24. Rolf. *de purgant. sect.* 9. *Art.* 3. Dissert. a *Glande*, vel *Nuce Unguentaria*. Jung. Rhod. *ad Scrib. num.* 261. Plura dari genera, quam quinque, vult Velschius *Eph. N. Cur. A. III. O.* 32.

Myron, μύρον, late sumitur, & stricte. In illa significatione comprehendit, & *olea*, & *unguenta*, apud Hipp. uti patet ex collatione quorundam locorum, v. g. *l. de nat. mul. IIX.* 14. & *l.* 2. *de morb. mul. XXXI.* 15. *item l. de nat. mul. XXIX.* 124. & *lib.* 2. *de morb. mul. XLVII.* 22. *LXXXIV.* 4. Vide Foes. *p.* 420. Stricte vero significat *Unguentum*, quod est forma medicamenti mediæ consistentiæ, quo externæ corporis partes inunguntur, Gorr. Jungatur Vveker. *Antidot. Gen. l.* 1. *c.* 36. *Spec. l.* 2. *f.* 28. Schrod. *l.* 2. *c.* 87. Morell. *de formul. remed. l.* 2. *f.* 1. *c.* 9. De differentia inter μύρον χεῖμα, & ἄλειμμα, videatur Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 7. *de S. F. c. de Lilio*.

Myropissoceron, μυροπισσόκηρον, est nomen medicamenti compositi ad alopecias, cujus meminit Soranus in compositione pharmaci, quam citat Gal. *l. de C. M. S. L. c.* 1. quamvis nnn videatur scivisse ipse Gal. quale fuerit medicamentum, scribens, se existimare, picem fuisse, & ceram unguento quopiam, ut gleucino, laurino, nardino, lentiscino, cedrino, eliquatam. Gorr.

Myropoles, μυροπώλης. Vide *Pigmentarius*.

Myrrha, μύῤῥα, σμύρνα, antiquis etiam *Murrha*, dicitur Gummi, vel lachryma arboris Arabicæ, de qua Dioscor. *l.* 1. *c.* 88. Jung. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 392. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. loc.* Chiocc. *Mus. Calc. f.* 5. *p.* 634. Quæ destillata colligitur, dicitur στακτὴ, *stacte*. *Myrrham* aliquando etiam poni pro *unguento*, docet C. Hofm. *l.* 3. *V. L. c.* 4. confirmat Lind. *Ex. X.* §. 162. De *Myrrhato vino* videatur idem *d. l.* §. 140. *seqq.*

Myrsinaton, μυρσινάτον, nomen emplastri, cujus descriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 17.

Myrsinelæon, i. e. *Oleum myrtinum*, de quo legatur Diosc. *l.* 1. *c.* 48.

Myrsinites, μυρσινίτης, idem, quod *Myrrhinites*, i. e. vinum *Myrrhatum*. Linden. *d. l.* §. 159.

Myrtidanon, μυρτίδανον, triplicem habet significationem. Apud Dioscor. significat aliquid Myrto adnascens, inæquale, & verrucosum, ejusdem coloris, quod perinde quasi manus caudicem Myrti amplectitur, Dioscor. *l.* 1. *c.* 156. Hoc Galen. vocat μυρτάδα, *l.* 7. *de S. F.* Apud Hippocr. significat fructum, vel plantam, quam Persæ Piper Indicum vocant, *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 8. Apud Plin. *Myrtidanum vinum* dicitur ex Myrti sylvestris baccis confectum, *lib.* 14. *c.* 16. notante Foes. *p.* 421.

Myrtocheilides, μυρτοχειλίδες, dicuntur extremæ pudendi muliebris margines carnosæ, quæ etiam πτερυγώματα, Alæ appellantur. Gorr. Lind. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 7. §. 131.

Myrton, μύρτον, idem, quod κλειτορίς, *Clitoris*. Gorr. & Lind. *d. l.*

Myrus, μύρος, vocatur piscis *Muræna mas*, Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 7. Verum hoc impugnavit Aldrov. *l.* 3. *de pisc. c.* 27.

Mys, μῦς. Vide *Mus*, *musculus*.

Mysattomæ, μυσάττομαι, id est, *abominor*, *detestor*. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 12. Fortassis descendit a μύσος, *scelus*, quod occurrit *l. de morb. sacro IV.* 59. Vide. Foes. *p.* 422.

Mysis, μύσις. Vide *Myce*.

Mystax, μύσταξ, pars dicitur, quæ est supra labra & infra nares. Hinc & barba ibi exoriens, eodem nomine venit. Gorr. Castell. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 11.

Mysterion, μυστήριον, in genere significat *Arcanum*, scil. Medicum. Unde & Gal. vocat *Mysteriorum* libros, *l.* 7. *de S. F. in princ.* In specie μυστήριον vocabatur *Antidoti species*, quæ & τετραφάρμακον dicitur, *Theriaca diatessaron*, quod ex quatuor rebus constet, cujus descriptio habetur apud Aet. *l.* 12. *c.* 47. citante Gorr. & occurrit *in Disp. Aug.* quam etiam Zwolferus præferre non dubitat ipsi Theriacæ Andromachi, *in Animadv.* Galen. quoque memi-

meminit *Confectionis Anodynæ* Antiphthificæ, quæ *Mysterium* dicta fuit, *l. 7. de C. M. S. L. c. 5.* Alias Medicina Paracelsica & Spagyrica crepat mirum in modum *Arcana* pene innumera. Vide *Arcanum*. Dorn. Rul. & Iohnſ. ita deſcripſerunt ex Parac. *Paramir.* & aliis ſcriptis: *Mysterium magnum* eſt prima omnium rerum materia, principium, & mater cunctarum corruptibilium creaturarum Dei, chaos illud rude. Item: *Mysterium* eſt eſſentia interioris naturæ totius ſubſtantiæ, in ſubtili, reconditaque materiæ parte vehens. Unde a ſucco tantum diſcedit, quantum ſuccus a corpore. Et quia in intimis receſſibus materiæ corporeæ latet, ſubtilemque admodum habet naturam, *Mysterium* vel *Arcanum* appellari ſolet. Excipitur autem vel ex ipſis rebus ſtatim, præmiſſa tamen præparatione debita, vel etiam ex magiſterio interdum & ſucco. Eſtque duplex: *Quinta eſſentia* & *Arcanum ſpecificum*. Alia *Mysteria Caballiſtica* quære in *Vol. V. Th. Chym.*

Myſtron, μύστρον, menſura eſt liquorum apud Atticos, tres drachmas ponderales capiens, ſive cochlearia duo cum dimidio, ſive χήμην unam & quartam ejus partem. Nota ejus fuit $\overset{v}{\mu}$. Gorr. *ex Galen.* & Ægin. *de pond. & menſur.*

Mytis, μύτις, vide *Mutis*. Dicitur & μυτίς. Lind. *Ex. V. §. 32.*

Myttoton, μυττωτὸν, dicitur intritum, vel *pulmentum ex allio* & *nigra oliva* compoſitum, quod in cibo movet urinam, venarum orificia aperit, & hydropicis conducit, Dioſc. *l. 2. c. 182.* quamvis & alia admiſta fuerint, cepa, porrum, acetum, caſeus, &c. Meminit Hipp. *l. de viſu III. 9. l. 2. Epid. VI. 54.* Jung. Foeſ. *p. 422.* Varias vocis apud diverſos ſignificationes indicat Erotianus.

Mytulus, μύαξ. Vide *Myax*.

Myuros, μύουρος, i. e. *muris caudam* referens, vel ſoricis. Epitheton pulſus deficientis, quando ſecundus pulſus eſt paulo minor, & ſic deinceps, Gal. *l. 1. de diff. pulſ. c. 11.* Vocatur & μείουρος, Linden. *Ex. XI. §. 65.* Ejus duplex differentia habetur: Vel enim continuatur illa imminutio, donec prorſus aboleatur pulſus, & vocatur μύουρος ἐκλείπων, vel rurſus augeſcit, & redit ad aliquem vigorem, vel magnitudinem, vocaturque μύουρος παλινδρομῶν, recurrens. Gorr. Caſtell.

Myxa, μύξα, vide *Mucor*, *Mucus*. *Myxæ* vel *Myxaria* quoque vocantur *Sebeſten*. Schrod. *l. 4. cl. 1. n. 315.* Lang. *l. 1. ep. 66. ad fin.*

Myxinos, μυξῖνος, q. d. *Muco*. Eſt ſpecies *Mugilis* piſcis, Lind. *Ex. XI. 8. 34.* ita dictus, quod muco alatur, §. 43. Vide *Mugil*.

Myxorrhoos, μυξόῤῥοος, dicitur Hippocrati, cui mucus copioſus fluit, eſtque idem quod μυξώδης; uſurpatur de infantibus, qui multum ſalivæ vel muci excernunt, & propterea epilepſiæ minus obnoxios eſſe ſcribit *l. de morbo ſacro*.

Myxoſarcoma, μυξοσάρκωμα, vide *Mucocarneus*.

Myxoter, μυξωτὴρ, idem, quod μυκτὴρ. Vide *Mycteres*.

Myzo, μύζω, Hipp. ſignificat *ſugo*, *libr. de Princip. vel Carnib. IIX. 2.* Jung. Linden. *Ex. XIII. §. 85. 87. 89.* Alias *occludo*, comprimo ſignificat. Vide *Myce*, *Suctio*.

N

N *n. v.* Latinum eſt ſignum Medicum in remediorum formulis, denotans *numerum*, v. g. bacc. laur. N. VI. &c.

Nabit pulvis, ex ſaccharo cando, qui oculum confortat. Matt. *de Grad.*

Nacta Paracelſo dicitur *apoſtema pectoris*, in ſpecie mammarum in fœminis, quod oritur ex ſanguine menſtruo retento, lactiſque materiæ permiſto. *Bertheoneæ l. 3. c. 3. & l. de apoſtem. & ulcerib. c. 27.* Rul. & Iohnſ.

Naducem Perſis dici *Molam*, ſcribit Avic. *l. 3. f. 21. tr. 2. c. 18.*

Nævus, etiam per ſimplex *e*, *Nevus*, Scrib. *n. 228.* Rhod. *in not. ad h. loc.* σπίλος, σπίλωμα, idem, quod *Macula*, *Labes*, Vide *Macula*. Gal. *l. 8. de S. Fac. §. Polygonatum*. Eph. N. C. *A. III. obſ. 38.* Stricte dicitur de *Notis infantum* a matre gravida tempore geſtationis per imaginationem fortiorem impreſſis & communicatis, difficillime in infantibus, & rarius in adultis nunquam curabilibus, de quibus legi poterit ex noviſſimis ſcriptoribus Bonet. *Med. Septentr. l. 1. ſ. 1. cap. 8. & ſ. 26. c. 1. & 2. p. 307. ſeqq.* Tales *nævi* in infantibus duplices obſervantur, protuberantes & plani, figura varia & colore diverſo.

Naſda, *ſinapia*, eſt Petroleum, vel *Aſphaltum*, Rol. Iohnſ. vero legit *Naſda*.

Nagemulus, nomen piſcis, qui & *Schilus* vocatur, cujus deſcriptionem vide in Aldrov. *l. 5. de piſc. cap. 59.*

Nanus, idem ſignificat, quod *pumilus*, qui juſtam magnitudinem non aſſequitur, quod natura ſeu principium vitale non evolvere valuit habitaculum ſuum, verbis D. Vvedel. *Patholog. Dogm. ſect. III. c. 4.*

Naphtha, νάφθα, eſt bituminis Babylonii colamen, & flos coloris candidi, bitumine tenu-

tenuior, & ignem ad se celerius e longinquo trahit. Ejus descriptionem, cum virtutibus Medicis, lege apud Dioscor. *l.* 1. *c.* 101. Verum Rul. prolixior est, distinguens *Naphtham* in *Naturalem*, & *Factitiam*. Illam esse docuit idem cum *Petroleo*: Hanc vero esse colamem bituminis, quæ si alba fuerit, posse respondere *Petroleo*, at nnn tam bonam. Si nigra, posse esse veteribus *stercus dæmonum* dictum. Imo ex illo bituminis colamine indurato fieri posse *Gagaten* credit. Schroder. negat nostratibus esse usitatam, sed *Petroleum* ejus loco usurpari, *l.* 3. *c.* 32. Ita Sal *Naphthicus* vel *Napticus* dicitur apud Mesuen. *in Operib. fol. m.* 78. qui niger est, & odorem *naphthe* habet, colligitur in lacu Asphaltite, cum æstuat, & vocatur Sodomenus, notante Andrea Marino & Manardo *ad illum locum*.

Napta, idem est, quod *Naphtha*. Hinc Rul. dicit, *Naptha* est Gumma.

Napta alba, id est, Petroleum album. Vel idem significat, quod *Nata*. Vide *Nata*.

Nar, est *pyr*, πῦρ, *Ignis*. Rul. & Iohnson. in *Lexic*.

Narbasaphar, id est, *flatus mineræ*, *Aurichalcum*. Iidem.

Narcaphthon, *Nascaphthon*, νάρκαφθον, νάσκαφθον, inter aromata recensetur, quæ ex India olim deportabantur, corticosum natura, & putaminibus arboris Mori simile; nunc solo nomine nobis cognitum est. Jucundi odoris gratia sufficitur. Gorr. Ægin. *l.* 7. *cap.* 3. ubi mendose in Lat. vers. legitur *Naocamthon*, vel *Nacaphthon*. In Græco enim νάσκαφθον occurrit, Thuris cortex quoque *Nascaphthum* dicitur, apud Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *n.* 344.

Narce, *Narcosis*, νάρκη, νάρκωσις, Lat. *Torpor*, *Stupor*. Est proprie sensus, motusque diminutus nervosarum partium, *Hebetatio*. Frequens vocab. Hippocr. v. g. *l.* 5. *aphor.* 25. *l. de humid. usu X.* 15. *l.* 6. *Epid. s.* 1. 2. 6. *l.* 2. *de morb. mul. XXXIV.* 2. *& alibi*. Vide Foes. *Oec. p.* 424. Differt a paralysi gradu, cum *Stupor* sit saltem difficultas sentiendi & movendi, & propria quædam in paralysin dispositio. Ant. Alvarez *part.* 1. *Consil. & Epist. Medic. Consil.* 1. *pag.* 108. Per translationem etiam de *animi torpore* dicitur, Hipp. 5. *aph.* 16. & ita coincidit cum ἀναισθησίᾳ, Dieter. *n.* 560. scilicet, quia etiam spiritus animales torpent, Lind. *Ex. X.* §. 241. Νάρκη quoque vocatur *Torpedo*, piscis cartilagineus, planus, cui insignis stupefaciens facultas tribuitur, non fine ἀυξήσει hyperbolica. Ejus descriptionem, cum usu in cibo & medicina, vide apud Aldrov. *lib.* 3. *de pisc. cap.* 45. Meminit & virtutis Medicæ Galen. *lib.* 11. *S. Fac.* §. *Narce*.

Narcoticus, ναρκωτικὸς, id est, *soporiferus*, torporiferus, obstupefaciens. Coincidit cum Hypnotico. Dicitur de medicamentis, quæ refrigerando corpus, & obstupefaciendo sensum dolorem acerbum obtundunt & mitigant, & si paulo liberalius sumantur, etiam mortem afferunt. Rul. & Iohnson. ita descripserunt, quod sint medicamenta soporifera, dolores auferentia, vel, ut minus torqueant, efficientia. Cautus igitur eorum debet esse usus, ne, quem obdormire voles, postea excitare non possis, ex Celsi *l.* 3. *c.* 14. Linden. *Ex. XIII.* §. 322. *Narcoticos* morbos Paracelf. vocat urentes, qui nimio ardore sensum partium destruunt, & delirium inferunt, ut Angina, *l.* 2. *de Tart. tract.* 2. *cap.* 1. *in Annotat. & Fragment. ad h. l.*

Nardos, νάρδος, duplici modo accipitur. 1. Significat ipsam plantam, vel fruticem odoratum, cujus descriptio spectat ad Botanicos, a nostro instituto aliena. 2. Oleum, vel unguentum Nardinum, uti patet ex Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *in princ. & in medio*. Jung. Ægin. *lib.* 7. *c.* 18. qui ad Embolas refert. Confirmat & hanc significationem Rhod. *ad Scrib. comp.* 1. Nardinnm quoque dicitur absolute de vino *Nardo* condito, Lind. *Ex. V.* §. 77. de Collyrio Æginet. *l.* 7. *c.* 16.

Nares, μυκτῆρες. Vide *Myčteres*.

Narifusoria, Didac. Merinus *de morbis internis l.* 2. *c.* 4. medicamenta, quæ naribus infunduntur.

* *Naronianus morbus*. A *Narone* fluvio, & ei apposita Civitas *Narone*, & circumposita non exigua regio apud Dalmatas nomen obtinuere. Hodie & Regio, & flumen *Narentæ* nomine nuncupatur. Infami per oras Illiricas morbo Regio hæc endemie laborat: Hinc factum est ut doctissimus Vir Joseph. Pujati nuperrime Publicus Primarius Medicinæ practicæ in Gymnas. Patavino Professor merito electus hunc *Naroniani* nomine appellaret *de morb. Naroniano* tractatu quem Feltriæ edidit anno 1747.

Narthex, νάρθηξ, æquivocum est. Vel enim significat plantam, quæ Lat. *Ferula* dicitur, de qua in Botanicis: vel instrumentum medicum e *ferula*. Etymolog. Vel est titulus quidam alicujus libri Græci Medici, teste Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 13. Vocatur & *Narthecium*, ναρθήκιον, i. e. *promtuarium*.

Nasa, idem, quod *Nata*. Paracelf. Vide *Nata*.

Nasale, ἔρρινον. Vide *Errhinon*.

Na-

Nascale, idem, quod *Pessus*, Schrod. *l.* 1. *c.* 3. Accuratius vero describitur a Morello, a *Pessario* distinctum, quod sit penicillus in nodi effigiem mollissimus, ex cotonis vel lanæ flocculo, aut hapso, qui insuccatur, vel succo idoneo, vel unguento convenienti, *libr.* 2. *de Form. remed. præsc. sect.* 2. *c.* 12.

Nascitas, pronunciatio per nasum. Pichotus de *catarrho*.

Nascor, φύομαι, i. e. ex alio fio, & producor; ita tamen, ut cum origine sua sit ejusdem speciei, Galen. *l.* 2. *Anat. adm. cap.* 11. Quomodo *Nasci* differat ab *Esse*, vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 368.

Nassa, proprie *corbem piscatoriam* significat, Diminutivum *Nassula*. De *nassa naturali* vid. *Eph. N. Cur. A. III. obs.* 245. Venas & Arterias *Nassis* comparatas lege in Galen. ad Timæum Plat. *fragm. n.* 9. 10. *&c.*

Nastos, ναστὸς, i. e. *confertus*, & *dense plenus*, ac veluti pressus, non secus ac amphoræ, quæ ad summum usque plenæ sunt, cui opponitur χαῦνος, καὶ ἀραιὸς, *rarus*, laxus. Usurpatur de mare in comparatione ad fœminam, Hipp. *l. de glandul. XI.* 11. de pulsu & pane, Gal. *l.* 4. *de dignot. pulf. c.* 2. Vid. Foes. *Oec. p.* 424.

Nasus, μυκτὴρ, μυξωτὴρ, ῥὶν, vide *Mycteres*. Odoratus est instrumentum. *Nasi deperditi* restitutionem Chirurgicam primus publice tradidisse legitur Taliacotius, quam felicissime exercuisse Joh. Griffonium, Chirurgum Bruxellensem, testatur Hildan. *cent.* 3. *obs.* 31. *&* *Epist.* 62. An vero *nasus factitius* ex alieno brachio post mortem illius, e cuju brachio fuit excisus, necessario corrumpatur, putrescat, & decidat, uti vult Helmont. *de magn. vuln. cur. n.* 22. 23. non est hujus loci ventilare. Est & nomen piscis cujusdam, apud Aldrov. *l.* 5. *de pisc. c.* 26.

Nata, *Natta*, *Nasa*, *Nasda*, *Napta*, unum idemque significant, videlicet excrescentiam magnam carnosam, veluti caro natium, vel ancharum, diversæ quidem magnitudinis, dolore carentem, ex Guidone, Forest. *l.* 3. *Chir. obs.* 7. *Schol.* Rul. & Iohnson. ut & Dorneus descripserunt *Nasdam*, vel *Nattam*, quod sit gibbus. Parac. scripsit, quod sit incrementum præternaturale, partibus diversis corporis adnascens. Vocat etiam errorem naturæ: Hinc tot species *Nattæ* constituit, quot partium solidarum sunt differentiæ, v. g. *Carnosam*, *Glandulosam*, *Cartilagineam*, *Ligamentosam*, &c. *l. de ulcerib. & Apostem. c.* 12. *& alio libr. ejusd. titul. cap.* 51. Deducit vero a succo nutricio illius partis aberrante, & collecto. M. A. Severinus *Natam* vel *Nasdam* descripsit per tuberculum ex anomalis abscessibus unum, quod interdum ex graciliori basi, veluti ex pedunculo ficus, propendet, putavit etiam ad melicerides potius, quam ad steatomata referri. *l. de anom. abscess. cap.* 27. *& ult.*

Nataron, vel *Natron*, id est, *Nitrum*. Rul. Iohns.

Natatio, κολυμβησις fortassis dici posset, sumitur apud Gal. pro balneo in labris amplioribus, quæ δεξαμεναι, & κολυμβήθραι vocantur. Vide *Dexamene*. Galen. *l.* 7. *meth. med. c.* 6. *& alibi*. *Natatus* vel *Natatio* proprie est motionis species, quando animalis transportatio de loco in locum efficitur in aqua, Joh. Alphons. Borellus *de motu animal. Part. I. c.* 1. *in princip.* Cor quoque *natare* dicitur vulgo, quando ad ventriculum feri influxus copiosior, & veluti fluctuatio sentitur Lind. *Ex. IV.* §. 71.

Nates, γλουτοὶ, πυγαὶ, vide *Glutos*. A similitudine quadam prominentiæ duæ orbiculares cerebri, vel potius medullæ oblongatæ quoque vocantur *Nates*. Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 6. Vvillis *Anat. cerebri c.* 14. a Vesalio in diminutivo *Natulæ* vocantur ad imitationem Græci nominis, γλουτία.

Natio, ἔθνος, idem, quod *Populus*, *Gens*, *Regio*. Vide *Chora*. Pertinet ad circumstantias causarum sanitatis & morborum, uti recte docet Paracelf. *l. de morb. Tartar. c.* 2.

Nativitas, γενέθλη, vel accipitur de ipsa hominum origine, & generatione; vel de astrologico judicio ex siderum certo positu, & aspectibus, qui fuerunt puncto temporis, quando homo natus fuit, quod hodieque vanum fallacissimumque judicatur; quemadmodum & ipse Helmont. reprobavit *in Tumul. Pestis*. Jung. *Theatr. Chym. Vol. VI. p.* 349.

Nativus, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*, *Calidum*. *Nativa* etiam medicamenta vocantur, quæ sola natura suppeditat ad differentiam artificialium, Blas. *Med. Univ. p. m.* 53.

Natrix, Ὄφις, species dicitur serpentis, cujus descriptio videatur in Aldr. *l.* 2. *Hist. serp. & drac. c.* 18.

Natta, vide *Nata*.

Natulæ, vide *Nates*.

Natura, *Physis*. Hujus vocabuli significationem varie & apud Philosophos & Medicos acceptam fuisse, jam olim Gal. observavit, & scripsit, 2. *aph.* 34. 2. *de R. V. I. A. t.* 34. *alibique*. Ne dicam de hodiernis Scriptoribus, in quibus adhuc plures significationes occurrunt. Nobis nec libet, nec licet, omnes adducere omnium opiniones, sed saltem ea per-

ſequemur, quæ ad Medicinam pertinent, & cum hodiernis veris principiis concordant. Qui plura generaliora deſiderant, inquirere poſſunt *in Theatr. Galenico* Mundellæ, Foeſ. *Oec. p.* 670. Auguſtin. Donii *Tract. de Nat. hom.* Dieter. *n.* 913. Caſp. Rejes *C. El. q.* 25. ipſos etiam Phyſicos, qua veteres, qua recentiores. Hac vice ſufficere poſſunt ſequentia. *Natura*, *φύσις*, dicitur generaliter de omni corpore naturali, vel ſpecialiter de homine. Utroque modo conſideratur vel ſubſtantialiter vel accidentaliter, quamvis ambo modi conſiderandi haud raro confundantur. *Natura* ſubſtantialiter, & quidem incomplexe conſiderata eſt principium & cauſſa efficiens omnium rerum naturalium, Parens rerum, Ars Dei, quæ ſollicita ſatagit, ut & individuo conſervando, & ſpeciei propagandæ ſtudeat, Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 3. cujus vis Divina ſeſe immiſcet materiæ corporum naturalium, inque illa opera ſua exercet, efformando, conſervando, Idem *l.* 2. *c.* 2. Hanc *naturam ſubſtantialem* non omnibus corporibus naturalibus eſſe propriam & ſpecificam, excepto homine, ſed ſaltem dari univerſalem, diverſas tamen corporum ſpecies ab ea dependere, propter varium mixtionis modum, hodiernorum Philoſophorum plerorumque eſt hypotheſis, de qua videatur Joh. Marcus Marci *in Part. I. Philoſ. veter. reſtit.* An vero illa opinio adeo ſit expedita, alii judicent: Nobis nondum videtur. Illa univerſalis *natura* dicitur *Anima Mundi*, *Spiritus Mundi Æthereus*, &c. Hanc hypotheſin etiam impugnavit clariſſimus & celeberrimus Dn. Sturmius in quadam Diſſertatione *Idolum naturæ*, inſcripta, in qua manifeſto abſurditatis illam arguere non dubitavit, ideo quod illi Naturæ tales virtutes & potentiæ tribuantur, non ſine blaſphemiæ quadam nota, quæ ſoli Deo competunt. Contra quam Diſſertationem poſtea inſurrexit Cl. D. D. Scheltbammerus in tractatu *de natura ſibi & Medicis*, *vindicata* lectu haut indigno, ad quem rurſus laudatus Sturmius *alia Diſſertatione* reſpondit exiſtimans, quod Adverſarius cum larvis luctari videatur, ſiquidem, ſi per Naturæ vocem intelligitur lex, norma & ordo motuum corporibus naturalibus a ſummo Creatore conceſſa, & ab hoc ceu primo motore unice dependens, neque ipſe hanc inficietur, verum ſolum illam, cui omnipotentiam, omniſcientiam ad movendum Naturæ cum nonnullis gentilibus attribuerent. Aſt noviſſime de nonnemine Eruditorum *ex Actis Eruditorum Lipſienſium* me legiſſe memini, qui a partibus D. Scheltbammeri ſtare non eſt veritus, & quidem rationibus haut levis etiam momenti. Mearum quidem non eſt partium litem hanc dirimere meamque facere, interim non diſſimulo me non videre, quid deroget omnipotentiæ Divinæ, etiam ſi quis legem illam & normam diverſorum motuum a DEO ſummo Creatore ex liberrima voluntate corporibus naturalibus vi Benedictionis primævæ inditam & conceſſam Naturæ nomine venientem pro principio interno non mere accidentali, ſed eſſentiali & ſubſtantiali habuerit, cujus virtute a primo motore omnino dependente variæ motuum ſpecies, niſi a materiæ ineptitudine aliiſque cauſſis externis impediatur, fiunt & continuantur. Jungatur Gerhard Neufville *Synopſ. Univ. Med. in princip.* Ad hominem applicata vel eſſe debet *Anima Rationalis*, quæ juncta corpori, informat & exaltat illam *naturam*, quam habet cum aliis corporibus naturalibus communem, ſive mundanam; præſertim calorem, ſive flammam vitalem, vel, ſi non placet, animam rationalem, ceu peculiarem ſubſtantiam mere incorpoream, immiſcere negotio rerum corporearum, *natura* hominis ſubſtantialis dicenda erit modo dicta *Flamma vitalis*, *calidum nativum*, *biolychnium*, quod propterea *anima medica*, item Vvilliſio *anima corporea*, vel *brutalis ignea* dicitur, non excluſa quoque *anima lucida*, ſive *ſpiritu animali* in partibus nervoſis, & ad ſenſum exſanguibus principii efficientis naturalis vices ſuſtinente. Videatur Vvillis *tr. de Anim. Brut.* Hæc *natura humana* eſt cauſſa ſanitatis, & Medicus morborum, quo tamen reſpectu Helmont. diviſit haud fortaſſis inepte in *naturam*, *ſtantem*, *ſedentem*, & *jacentem*. Per *ſtantem* intelligens, quæ ſola morbis medetur ſpontanea bonitate, abſque adminiculo artis Medicæ; Per *ſedentem*, quæ ſurgere cogitur, antequam ſtet, ideoque ſurgit difficilius, hoc eſt, quæ opus habet remediorum congruorum minime violentiorum ſubſidio ad ſurgendum, ut poſtea ſtans morborum curationi præeſſe poſſit. Per *jacentem*, quæ nunquam ex ſe ſurgere poteſt; ut in morbis deſperatis, quales ſunt lepra, aſthma, hydrops, epilepſia. *Tract. ignot. Hoſp. morb. n.* 89. Jung. Dieter. *d. l.* Vel accipitur *natura* ſubſtantialiter complexe pro ipſo corpore naturali, in qua ſignificatione de homine uſus Hippocr. quando ſcripſit *tract. de natura hominis*, & Galen. quando *naturæ* humanæ partes dixit eſſe ſpirituoſas, ſolidas, carnoſas, ſanguineas, &c. notante Jul. Alex. *not. in lib.* 11. *meth. med. c.* 1. Vel accidentaliter ſumitur, & iterum generaliter, & quaſi abſtracte, uti

ſum-

sumsisse videtur Helmont. describens, quo *natura* sit jussus Dei, quo res id est, quod est, & agit, quod agere jussa est, *tract. Physic. Arist. n. 3. & tr. Blas Hum. n. 39.* Vel complexe pro *temperamento* uniuscujusque corporis naturalis, quod in homine est facultas illa, vis & potentia agendi, resultans ex præsentia, activitate, & appropriatione caloris vitalis, spiritus animalis cum humoribus & membris solidis. Vide supra *Crasis*. Estque effectus *naturæ* substantialiter & complexe consideratæ. In qua significatione dici poterit de viribus medicamentorum: imo abusive de viribus morborum, uti notavit Dieter. *d. l.* ex Luciano & Chrysostomo, & notat proprietatem accidentalem alicujus rei. Secundum hanc significationem *natura hominis* dividitur in *communem*, quæ omnibus hominibus competit ad differentiam *naturæ* brutorum, & aliorum corporum naturalium; & in *propriam*, quæ unicuique humano individuo est propria, Gr. ἰδιοσυγκρασία dicta. Vide *Idiosyncrasia*. Jung. Jul. Alex. *l. 1. ad Glauc. c. 1.* Aliquando vocab. *Naturæ* significat *Pudendum muliebre*, Barthol. *l. 1. Anat. c. 32.* Keuchen. *ad Seren. p. 219.* Quid Chymici per *Naturam* intelligant, quæratur *in VI. Voluminibus Theatri Chymici*, cum instituti nostri non permittat ratio, omnia loca hic annectere. In genere dicitur illis cum elementis in generatione omnium, quæ sunt, exercitatio. *Vol. I. p. 196.*

Naturalis, φυσικός, dicitur de omni eo, quod a *natura*, tanquam a causa efficiente, dependet, vel quod naturam in se habet. Et ita opponitur *artificiali*, τῷ τεχνικῷ proprie dicto, quamvis & improprie *natura* dicatur *optimus artifex*, vel, ut antea ex Lindeno diximus, *Ars Dei*, *Ex. III. §. 8.* Prædicatur de diversis rebus, v. g. de corpore, & ejus partibus: de facultatibus & actionibus. Interdum vero a Medicis significatio illa restringitur ad eas *facultates* & *actiones*, quæ abdomini & ventri inferiori attribuuntur, ut sunt, *nutritiva*, & *generativa*, *nutritio*, & *generatio*, cum subordinatis. Vide Institutionistas, & in specie *Dogm. nostr. p. 89.* *Spiritum* quoque *naturalem* in hepate elaboratum Gal. cum suis asseclis statuerunt, quem tamen recentiores merito rejecerunt. Interim nos hoc nomine substituere non dubitamus pro *nutritione fermentum ventriculi*, & pro *generatione spiritum genitalem*. Vid. *Dogm. nostr. p. 64. seq.* & *Disp.* D. D. Oheim. *ad mentem nostram conscripta de Liquore Nutricio*, & *animali Confectario*. I. *Naturale* quoque interdum significat, quod *secundum naturam*, κατὰ φύσιν, id est, *sanum*, Dogm. *p. 16.* Tandem *Naturale* opponitur *præstigioso*, & diabolico. Ita *Magiam naturalem* defendere ausus est Paracels. *in Tr. de Podagra*, *alibique*. Et *naturalia* remedia opponuntur magicis. C. Rejes *C. El. q. 28.* *Naturalis*, interdum pro consueto, quibus consuetudo altera natura, Dom. Leon. *art. med. l. 4. cap. 10.*

Natus, ἔγγονος, ἔγγονος, idem, quod *filius*, Galen. *l. 2. de sem. c. 5.* Hinc & νεογνὸς, recens *natus*, pro νεογνός, Hippoc. *3. aph. 24.* Jung. Dieter. *n. 564.*

Naviformis, σκαφοειδὴς, epitheton est *ossis*, in tarso, quod & *naviculare* dicitur, a scaphæ vel cymbæ similitudine, connectitur cum talo, & tribus ossibus tarsi superioribus. Barthol. *libell. 4. An. c. 21.*

Navigatio, ναυτιλία, quid proprie significet, non pertinet ad Medicum, sed ex aliis Dictionariis constat. Consideratur vero *navigatio* tanquam causa vomitus, ob motum corporis, corpus & humores hinc inde agitantem in nondum assuetis, uti patet ex Hipp. *4. aph. 14.* Jung. Dieter. *n. 561.* Cæterum de *navigantibus* observavit Helmont. quod duplo, imo triplo, & amplius edant plus, nisi ægrotent, minus vero excernant, quam dum in terra degunt, *tr. Blas human. n. 36. tr. Alim. Tartar. in sontic. n. 15.* Quod *navigatio* a veteribus pro insigni remedio in phthisi, atrophia, hectica commendata fuerit, & quidem longa, ex Plinio, Corn. Celso, Cœlio Aureliano demonstravit D. D. Stahl. *in Propemptico ad Disp. Inaug. Dn. Joh. Sam. Carl. Oringens. de Fundamentis Pathologiæ Practicis*; An vero hoc hodieque & in quibusvis locis maritimis locum habeat & securum adeo habendum sit remedium, ulteriori indigere adhuc ventilatione, ex variarum circumstantiarum circa subjectum & caussas examinatione plane mihi persuasum habeo.

Nausea, ναυτία, proprie *fastidium* illud & conatum ad vomitum significat navigantibus familiarem. Sumitur vero communiter pro omni ciborum fastidio. Est symptoma ventriculi, ad actiones læsas mixtas ex imminuta & depravata pertinens, & potest describi, quod sit propensio, vel conatus quidam ad vomitum irritus, cum anxietate circa præcordia, & salivatione oris, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo vitiosi acido-biliosis; fibras vellicantibus, & spiritus animales insufficienter ad explosionem irritantibus. Vid. Sylv. *lib. 2. cap. 9. §. 3. & c. 30. §. 86.* Dekers ad Barbette *lib. 4. cap. 2. lit. a.*

Nausiosis, ναυτίωσις, in genere idem significat,

ficat, quod ναυτία vel ναυτίη, i. e. *Nausea*. Hippocrati vero denotat peculiarem affectum vasorum sanguineorum sive venarum, quando velut nauseabundæ sanguinem effundunt & evomunt, qui affectus & ἐκχύμωσις, vocatur, *lib.* 2. *de fract. t.* 24. Jung. Gal. *in com. ad h. l.* & Foes. *pag.* 425. Vide supra *Ecchymosis*.

Nautea, quid significet, nondum adeo expeditum est. Quidam existimant, aquam de coriis, vel, quod est verius, aquam de sentina ductam a nautis significare, ut Non. Marcellus. Alii vero statuunt, esse herbæ nomen, cum granis nigris, qua coriarii utuntur, quæ quia nauseam facit, hoc nomine insignita fuit. Alii dicunt, *Nauteam* rubidum quid esse, quo Pontificum vestimenta quædam colorant. Rod. *ad Scribon. n.* 180.

Nautia, ναυτία. Vide *Nausea*.

Nautilia, ναυτιλία, Vide *Navigatio*.

Nautilus, ναυτίλος, vel ναυτικός, est genus testacei animalis, cujus diversæ sunt species, quarum descriptionem vide apud Aldrovand. *lib.* 3. *de Testac. cap.* 3. & 4. *Nautili* lapidei meminit Chiocc. *Mus. Calceol. sect.* 3. *pag.* 415. *seqq.*

Naxia, ναξία. Vide *Cos*, a *Naxo Insula*.

Neanicos, νεανικός, proprie dicitur *juvenilis*. Apud Hippoc. vero idem esse videtur, quod *vehemens*, fortis, magnus, uti patet ex 1. *Prorrh. s.* 1. *t.* 9. & *s.* 3. *t.* 42. *Coac. t.* 97. 226. 363. teste Foes. *d. l.*

Neanis, νεᾶνις, puellam *juvenculam* significat. Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. IIX.* 38.

Neaniscos, νεανίσκος. Vide *Juvenis*.

Neapolita, νεαπολίτης, autor quidam Medicus, a quo nomen accepit smegma quoddam *Neapolitæ* dictum, adversus μελφύσεις, ap. Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Gorr.

Neapolitanus, epitheton *Morbi Gallici*, ita dicti ideo, quod primo homines passi dicantur hanc ægritudinem in Italia, dum Rex Gallorum *Neapolin* occupabat. For. *l.* 23. *obs.* 1. *Schol.* Vide alios de hoc morbo autores. Parac. vocat *Neapolitanum crimen*, *l.* 3. *Chirurg. magn. c.* 1. 7. & 8.

Nearos, νεαρός, i. e. *recens*, cui opponitur *vetus*, παλαιός. Usurpatur de sanguine Hippoc. *l.* 5. *a. h.* 43. Junge Dieter. *n.* 562.

Neastron, terminus Paracelsicus, significans motionem elementorum in elementatis, sive in omnibus, quæ ab elementis oriuntur, & diffundit sese veluti in suos ramos, & quo pervenit, sese exerit. Hinc quædam partes expositæ sunt *Neastro* Ignis; quædam aeris; aliæ, aquæ, vel terræ. Dicitur etiam *Morbus Elementorum*. Vide *Tab.* 9. *de generat. febr.*

Nebula, νέφος, νεφέλη, νεφέλιον, quid proprie significet, ex Physicis notum esse potest, videlicet congeriem exhalationum, vel vaporum crassiorum, circa Horizontem, ab aere nunc magis, nunc minus frigido condensatorum, instar nubis tenuioris, unde & *Nubes sterilis* vocatur, Aristot. *l.* 1. *Meteor. c.* 9. Pertinet interdum inter causas morborum procatarcticas, præsertim si inquinata fuerit. Parac. *de morb. metallifossor. l.* 1. *Tract.* 2. *c.* 1. Per translationem in foro Medico de diversis rebus dicitur. 1. de vitio oculi, h. e. superficiaria *albedine tunicarum oculi* tenuiori. Nam si crassior fuerit *Albugo*, λεύκωμα vocatur. Hæc *Nebula* vocatur *Albugo tenuis*, Senn. *l.* 1. *Med. Pr. p.* 3. *s.* 2. *c.* 16. Vel eandem habet significationem quam *Nubecula*, *Nubes*, de quo vocab. paulo inferius.

Nebulgen, est sal ex humiditate nebulæ super lapides in pratis decidentis, a calore Solis induratum. Paracelf. *Scholiis in lib. de Grad. & Compos.* Dorn. *in Dict. Rul.* & Iohns. *in Lex.*

Necans, θανάσιμος, θανατώδης, idem, quod *Lethalis*. Ita Cappadox apud Plaut. dixit: *Lien* necat, i. e. mori facit, magnitudine sua, & doloris, exponente Linden. *Ex. IX.* §. 30.

Necessitas, ἀνάγκη, vide *Anance*, *Ananceos*, ἀναγκαῖος. *Necessitas* duplex est: & ex hypothesi, quemadmodum & res *necessariæ* duplices sunt. Vide Dieter. *num.* 53. Helmont. non inepte *necessitatem* ingeniorum & inventionum matrem vocavit, *tr. Nat. Contr. nesc. n.* 6. *Necessariæ res* alias dicuntur, quibus carere non possumus, *Tb. Cb. Vol. I. pag.* 238. sed illis sive velimus, sive nolimus, corpus nostrum utitur, Gal. *ad Thrasybul. cap.* 18. Hæ sunt Res sex non naturales. Vide *Dogm. N. p.* 73. *seq.*

Necessitudo, ἀνάγκη πρὸς φιλίαν, est peculiaris quædam *necessitas*, sive tale jus, quo eorum, quos Deus, & sua voluntas insolubili religiosæ conjunctionis vinculo colligavit, atque innexuit sibi invicem, cuilibet concessa est potestas ab altero petendi, exigendi cum amoris debita, tum propinquitatis officia, & beneficia charitatis, uti elegantissime descripsit Lind. *Ex. XV.* §. 89.

Nechiasech, terminus Paracelsicus, qui quid significet, non adeo planum est. Videtur tamen significare portiones salinas, corrosivas, & depascentes; & occurrit *in l.* 1. *de ulcer.* ap-

pa-

postem. Syronib. & Nodis c. 5.

Necro Astrale, legitur etiam apud Parac. *l.* 2. *de podagr.* §. *Necromantia*. Verum quid significet, fateor meam hebetudinem. Spectat ad *Necrocomicam*, & hæc ad *Necromantiam*, de quibus mox.

Necrocomica, sunt prodigiosa præsagia, rei futuræ cujuspiam prænuncia, per signa ex aere in terram decidentia, ut cruces olim temporibus Maximiliani I. Imp. ac alia multa. Dorn. *in Dict. Rul.* & Johns. *in Lex.* ex Parac. qui passim in scriptis meminit, v. gr. *d. loc. de podagric. & Fragm. de Anat. ocul. & c. l. 9. de Signat. rer. natur. &c.*

Necrolium, est remedium, quod mortem pellere, ac vitam conservare potest, Dorn. *in Dict. Rul.* & Iohns. Unde & *Necroliæ artes* dicuntur, & qui eas callent, *Necrolii*, apud Parac. *l.* 5. *de vit. long. c.* 5.

Necromantia, νεκρομαντεία, est ars illicita, (& revera Diabolica) quæ cum mortuis operabatur olim, ut cum astra manifestabantur apud mortuos. Is dicitur vere *Necromanticus*, qui mortuos comparere facit, voces & responsa potest ab illis extorquere, circnite cogit, ac edere mirabilia. Quicquid mortuorum capitibus, ossibus, acubus, linteis, pharetris, sepulchris, ac similibus arripitur, vel adimpletur, sub nefariam hanc artem cadit, quæ tota superstitiosa, ac Christiano fugienda ac detestanda, sunt verba Dorn. Rulandi & Iohnsoni. Vocatur & *Goetia*, apud Lang. *l.* 1. *ep.* 71. & *l.* 2. *ep.* 46. Distinctio Paracelsi in *Necromantiam astralem*, & *fortilegisticam*, nullius videtur momenti, cum astralis sit mere commentitia, nitatur falsis hypothesibus, & cum altera diabolica & detestanda *Sortilegistica* facile participet. Præstat igitur, abstinere a talium Scriptorum lectione.

Necrosis, νέκρωσις. Vide *Mortificatio*.

Nectar, νέκταρ, vocabatur gentilibus *potus Deorum*, quemadmodum *Ambrosia*, eorumdem cibus. Proprie vero *Nectar* dicitur vinum mulsum, ex musto confectum, hoc modo: Mustum, quousque ad dimidias fere resideat, excoquitur, & in decem ejus sextarios unus Mellis Attici miscetur, post in cadum transfunditur, gypsatoque vasis spiraculo in umbra reconditur, ex Gorræo, qui ex Constantino Cæsare *l.* 8. *de agricult.* desumsit. Verum inflationibus obnoxium esse perhibetur, & stomacho adversum, daturque a vi ciendæ causa. Aliam vero & magis conditam aromatibus descriptionem tradidit Linden. *Ex. X.* §. 153. qui ex Festo, *Nectar* idem, quod *Myrrhinum* vel *Murratum* vinum docuit. Laudavit quoque, quod sit suavissima confectio, nec dubitandum, fuisse inter veterum lautitias §. 154. *Nectar* quoque peculiare proposuit Paracels. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 1. *c.* 2. ex liquoris Fictícellæ unciis tribus, & Rubedinis de Colcothar unc. duabus, cujus dosis drachm. dimidia in vino bono, & commendat ad urinam promovendam. Videantur *Schol. & Fragm. ad h. l.* Iohns. scripsit: *Nectar* fit ex correcto & claro vino: Correctum vinum rubrum est coagulatum: Clarum est vinum album, *l.* 1. *Lex. Med. & l.* 2. *Nectar* est confectio Albuminis ovorum. Sic etiam alii Medici recentiores inventa sua remedia hoc nomine exornare non dubitarunt. v. gr. Langius *Nectar* adstringens ex Acoro adulterino. *Nectar* Catharrhorum Myns. e ligno Sassafras. *Nectar* succosum e Bryonia. Vid. Etmuller *in Schræd. dilucid.* & loca quærantur *in Indice*.

Nectareus, *Nectarites*, νεκτάρεος, νεκταρίτης, Epitheton (1) *vini*, apud Diosc. *l.* 5. *c.* 66. (2) *Antidori*, apud Gal. *l.* 8. *de C. M S. L. c.* 7. quæ duo tamen ab *Helenio* potius ita dicta videntur esse, quod *Nectarion* Gr. dicitur a quibusdam. (3) *Eclegmatis* Anodyni contra colicam, pleuritidem, & dyspnœam, *l.* 9. *d. s. c.* 4. ubi tamen *Helenium* non ingreditur, & ita ratione suavitatis ob misturam vini generosi & mellis ita dictum fuit. Cur vero (4) *Collyrium* Marci *Nectarium*, νεκτάριον, ad lippitudinem & χημώσεις curandas faciens, vocatum fuerit, *l.* 4. *tit. eod. c.* 7. rationem nullam videmus.

Nectromantia, dicitur species quædam Philosophiæ Paracelsicæ, rectius *Magiæ*, ab antiquis etiam *Gaballia* dictæ, cujus quatuordecim partes recenset *Philosoph. sagac. l.* 1. Dividitur in *Naturalem* & *Cœlestem*. De hac egit *d. tit. l.* 2. Verum merito habenda suspecta hujusmodi ars, eamque præstat ignorate, quam in eam anxie inquirere.

Nedeon, quid Paracelso significet, nec Dornæus, nec alii eius sectatores explicarunt. Videtur vero denotare aliquam specificam rei uniuscuiusque naturalis proprietatem essentialem, vel virtutem. Occurrit *lib.* 4. *Philosoph. tr.* 2. *c.* 1.

Nedyia, νηδύια, vocantur τὰ ἔντερα, *intestina*, viscera abdominis. Gorr. & Foes.

Nedys, νηδὺς, significat *ventrem inferiorem*, & in specie ventriculum. Usus aliquoties Hippoc. 4. *de R. V. I. A. t.* 4. *l. de A. L. & Aq. XLVI.* 13. *l. de Carnib. vel Principiis XII.* 19. *XIII.* 1. *l. de Arte XVII.* 3. *XXI.* 21. *l. de Corde I.* 11. *l. de nat. mul. LX.* 2. Jung. Foes.

Foes. 430. Legitur & apud Moschion. *de morb. mul. c.* 52.

Nedyusa, νηδύσσα, epitheton τῆς δίψης sive *sitis*, & significat vehementem, *inexhaustam*, veluti in viscerum penetralibus alte infixam. Legitur *Coac. t.* 173. quamvis Interpretes adhuc ambigant circa lectionem hujus textus. Videatur Holler. *in Comm. ad Coac. Hippoc. p. m.* 413. Ionston. *p.* 136. Foesius *d. l.*

Nefrendes, νεφροὶ, dicuntur in genere, qui *carent dentibus*; ita pueri quoque *nefrendes* sunt, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non possunt; & senex *nefrendis*, vel *nefrens*, qui dentibus caret. Vide Keuchen. *not. ad Seren. pag.* 96. Stricte tamen de porcellis plerunque dictum fuit, qui nondum fabas, & alia legumina dentibus frangere potuerunt, Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 1. *de Al. fac. c.* 12. Quæ derivatio verosimilior est, quam illa Fulgentii Carrhaginensis, apud. Aldrov. *lib.* 1. *de quadr. bisulc. c.* 36. qui porcum castratum *nefriendem* dictum fuisse credidit, quasi sine νεφρῶν, i. e. sine renibus. Etenim renibus non privantur castrati, sed testiculis.

Neiæra, νείαιρα, νειαίρη, vel oxytonos νειαιρὴ, dicitur *imus venter*. Legitur aliquoties apud Hippocr. *Coac. t.* 591. *l. de nat. mul. IV.* 6. quamvis Linden. posuerit ἐς τὴν αἴθρην, i. e. sub dio. Verum Foes. legit τὴν νειαιρὴν, *l.* 1. *de morb. mul. LXXXI.* 4. Junge Foes. *pag.* 425. & ipse Erotianus legit νείαιραν, quam γαστέρα interpretatur, alios vero colon, quod sub κοιλίᾳ situm est, ita nominare dicit.

Neilion, νείλιον, nomen est malagmatis, cujus descriptio habeatur apud Ægin. *lib.* 7. *c.* 18.

Nenemie, νηνεμίη, venti cessatio, *serenitas*, aeris tranquillitas dicitur. Foes. *Oec. p.* 431.

Nenufar, dicitur *Nymphæa*. Diet. *Iatr. p.* 90. *ad fin.*

Nenufareni, dicuntur spiritus, aerem inhabitantes. Dorn. Rul. & Iohns. *ex Paracelf. Philos. ad Athenienf. l.* 1. *text.* 13. ubi tamen *Neufareni* legitur.

Neochmos, νεοχμὸς, substantive, & adjective sumitur, & denotat vel *innovationem* vel *rem* recenti motu *innovatam*. Hippocrat. *l. de morb. mul. XXIIX.* 24. & adverb. νεοχμῶς, *noviter*, *l.* 1. *h. tit. XXXII.* 6. Jung. Foes. *pag.* 426.

Neognos, νεογνὸς, recens natus. Vide *Natus*.

Neopotos, νεόποτος, dicitur, *qui recens potum* sumsit. Hippocrat. 3. *de R. V. I. A. t.* 55.

Neorrhophetos, νεοῤῥόφητος, vocatur, qui *noviter sorbitionem sumsit*. Hippoc. *d. l.*

Neos, νέος, duo significat: *Novum* & *Juvenem*, Dieter. *num.* 565. Vide *Juvenis*. A νέος descendit adverbium νεωστὶ, *recens*, *noviter*, nuperrime, de quo videatur Linden. *Ex. XIII.* §. 287. *seq.*

Neotericos, νεωτερικὸς, *recentior*. Usurpatur frequentissime de Scriptoribus & Autoribus, ad differentiam veterum & antiquiorum, quod passim occurrit.

Neoteropoeeo, νεωτεροποιέω, id est, *innovo*, novi quid molior. Quo verbo usus Hippocr. 1. *aphor.* 20. *l. de Humor. III.* 83. quod alibi expressit per κιγκλίζειν, *l. de vet. med. XXXIIX.* 2. *Passiv.* νεωτεροποιέεσθαι legitur *l.* 2. *Epid. s.* I. 29. Vide Foes. *pag.* 430. Dieter. *num.* 569.

Nepa, idem, quod *Cancer*. Keuchen. *ad Seren. p.* 136. quamvis Aldrov. potius *Scorpionem* denotare velit, *l.* 2. *de crustat. c.* 16. *p.* 160. *b.* & 170. *b. ed. Bonon.*

Nepenthes, νηπενθὲς, potio olim vocabatur, quæ fecit oblivisci malorum, uti demonstravit Linden. *Ex. X.* §. 144. Casp. Reyes *C. El. q.* 2. *n.* 12. & *q.* 88. *n.* 13. per quam colloquium suave inter convivas fuisse intellectum quoque existimavit Lang. *l.* 1. *ep.* 56. quamvis alibi herbam aliquam, *Oenotheram* dictam, vino inditam statuerit hunc effectum producere, *l.* 3. *ep.* 6. Chymici tamen transtulerunt vocabulum hoc ad *Compositionem* quandam *Opiatam*, cujus meminit Libav. *S. Al. Ch. l.* 8. *c.* 44. Beguin. *in Tyrocin.* Iohns. *in Lexic. l.* 2. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *p.* 314. descriptio vero occurrit *in Dispensat. Norimberg. pag.* 186.

Nephele, νεφέλη, non modo vocatur *Nebula*, sed & *Nubes*. Vide *Nubes*.

Nepheloides, νεφελοειδὴς, *nubilosus*, epitheton urinæ, quæ multum albæ nubeculæ continet. Hipp. *de R. V. I. A. t.* 43.

Nephridion, νεφρίδιον, dicitur *pinguedo renalis*, quæ renibus adjacet. Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. L.* 14. Foes. *p.* 425.

Nephriticos, νεφριτικὸς, duplicem potissimum habet significationem: unam Pathologicam, alteram Pharmaceuticam. Juxta illam dicitur vel de ipso morbo, & ita coincidit cum *Nephritide*; vel de Ægris, sive Calculo, sive inflammatione, sive alio affectu renum laborantibus, ap. Gal. passim, v. gr. *l.* 6. *de L. A. c.* 2. & *alibi*. Vel de Excretionibus, 1. *Epid. s.* 2. *c.* 8. Juxta hanc in genere medicamenta renibus conferentia vocantur νεφριτικὰ, *Nephritica*, Gal. *l.* 6. *de tu. san. c.* 11. *l.* 10. *de C. M. S. L. c.* 1. Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. II. s.* 1. *c.*

1. c. 18. p. 679. seqq. In specie vero apud recentiores laudantur *Lapis Nephriticus*, & *Lignum Nephriticum*. De illo legatur Schroder. *lib.* 3. *c.* 5. *n.* 4. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Chiocc. *in Mus. Calceol. sect.* 3. *p.* 331. *seqq.* Confirmat & Rhodius hujus lapidis amuleticam virtutem contra calculum *Cent. III. Obser.* 30. De hoc Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *num.* 228. Fr. Hofmann. *ad h. l.* Chiocc. *d. l. s.* 5. *p.* 575.

Nephritis, νεφρῖτις, vocabulum valde æquivocum est. Physiologice ita dicta fuit *vertebra prima lumborum*, quæ & ἀσφαλῖτις, Gorr. & Lind. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 14. §. 34. Pathologice vocabulum accipitur vel late pro *omni morbo renum*, sive similari, sive organico, uti colligere est *ex* 6. *aph.* 6. *l.* 6. *Epid. s.* 8. *t.* 4. Gal. *l. de affect. in renibus cogn. & cur. cap.* 2. Consentiunt Foes. *p.* 430. Dieter. *n.* 566. Castell. & alii. Vel stricte & rursus dupliciter: 1. pro *Renum Calculo*. Vide *Calculus*, Græc. λιθίασις. Ita accepit Helmont. quoque *tract. de Lithiasi passim*. 2. pro *Inflammatione Renum*, quæ magis accurata & propria est significatio, ad similitudinem aliorum morborum Græce in ῖτις definentium. Vide *Itis*. Describitur a Galen. *in Def. Med. Nephritis* est renum inflammatio cum vehementi dolore, cui interdum conjuncta est urinæ difficultas, cum fibrosis excretionibus aut arenosis, aut modico sanguine. Causa cum aliis inflammationibus est communis, videlicet sanguis acrior & biliosus, vel erysipelaceus impeditus in transitu, ex arteriis emulgentibus, ad venas emulg. & ita ex stagnatione inflammans. Forest. *lib.* 24. *obser.* 1. *seqq. & alibi*. Vocatur & *Nephrisis*, apud Helmont. *d. l.* Accipitur etiam adjectivum apud Hippocr. ubi legitur νεφρῖτις φθίσις, *tabes renalis*, *l. de int. aff. XVI.* 18.

Nephros, νεφρὸς, dicitur Latine *Ren*. Usitatius pluraliter νεφροὶ, *renes*, Dieter. *num.* 567. Horum historiam vide in Anatomicis, specialiter Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 17. Commentum Olhafii de *renum* vi σπερματοποιητικῇ, quod tamen aliquor Medici Clarissimi amplexi sunt, refutatum legere licet apud Lind. *Medic. Physiol. l.* 2. *c.* 5. §. 142. *seqq. multis*. Barthol. vero *d. l.* adhuc fluctuare videtur. *Ren* quoque accipitur abusive interdum pro *Testiculo*, quo sensu sumsit Ionston. *Syntagm. Med. p. m.* 1017.

Nephrotomia, νεφροτομία, dicitur *sectio Renum*, de qua legi poterit apud Hippocr. *de int. aff. XV.* 19. Enimvero non ibi sermo est de *sectione* ipsorum *renum*, sed de sectione abscessus juxta renes. Impossibilis igitur potius habenda est *Renum sectio*, cum Boneto *Mercur. Compit. l.* 3. *p.* 43.

Nepion, νήπιος, vide *Infans*. Foes. *Oecon. p.* 431.

Nepones, vide *Barones*.

Nerita, νηρίτης, dicitur species testaceorum, & quidem *turbinatorum*, cujus descriptionem, cum variis differentiis, vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Testac. c.* 26. *seqq.*

Neroniana, epitheton *Venæsectionis*, quando plures, quam una, tunduntur venæ, uno die. Hildan. *cent.* 6. *observ.* 92. ubi exemplis demonstrat, hujusmodi venæ sectionem merito esse reprobandam.

Nervalia, *ossa*, vide *Arcualis*.

Nervi reversivi. Vulgo recurrentes, Trinc. *l.* 5. *c.* 1.

Nervinus, νεύρειος, νευρώδης, *Nerveus*, *Nervosus*. Sumitur vel Physiologice, pro partibus illis de nervorum natura participantibus, vel ad nervi naturam, similitudinem accedentibus; ut sunt *Fibræ*, *Ligamenta*, *Tunicæ*, &c. quæ propterea communi nomine appellantur *partes Nervosæ* passim in Autoribus. Ad primam significationem referre libet nomen plantaginis, quod dicitur πολυνεύρειος, *multinervia*, vel *Nervalis*, Scrib. *n.* 11. Rhod. *ad h. l.* Vel Pharmaceutice tribuitur remediis, ad *Nervos* & *Nervosas partes* utilibus. Ita in Dispensatoriis *Emplastrum Nervinum* legitur, ut & *Unguentum*; nec non Libav. *S. A. Ch. lib.* 8. *cap.* 8.

Nervus, νεῦρον, accipitur late & stricte. Late includit, præter *nervos* proprie dictos etiam *Tendines* & *Ligamenta*, v. gr. Hippoc. *l. de Arte XIIX.* 2. *l. de Principiis, vel Carn. XI.* 3. *& alibi sæpius*. Vide Foes. *p.* 427. Stricte dicitur de canalibus, spiritum animalem ad partes sensui & motui locali destinatas deferentibus, unde & instrumenta sensus & motus dicuntur, quorum historiam pete ex Anatomicis, in specie Bartholin. *libell.* 3. *Anatom. per totum*. Willis *Anat. Cerebri c.* 17. 19. *seqq.* & ex novissimis Vieussen *Neurologia* accurate conscripta. *Nervum* non esse organum executivum motus voluntarii, (scil. quatenus est pars solida organica) sed organum delativum imperii voluntatis, recte scripsit Helmont. *tr. Catarrhi delir. num.* 59. *& tr. de Lithias. cap.* 9. *n.* 15. Quæ *nervorum* sit structura, & quæ conformatio ope microscopii deprehendatur, vide apud Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *s.* 4. *cap.* 11.

Nesder, legitur apud Paracelf. *l.* 1. *Philos. ad Athen. c.* 14. sed quid significet, non licet determinare.

Ne-

Nesis, νῆσις, proprie significat *accumulationem*, σώρευσις Gr. dictam, a νέω, *glomero*. Hinc νῆμα *filum glomeratum* notat. Per translationem vero dicitur de morbo, ex humorum accumulatione facto, Hippocr. *l. de L. in hom. XXXII.* 1.

Nesteie, νηστεία, vide *Jejunium*. Νῆστις, vide *Jejunus*.

Netopon, νέτωπον, nomen est medicamenti cujusdam odorati, & ex variis aromatibus mixti, propterea sumtuosi. Qualia erant muliercularum Romanarum Unguenta, Spicatum, Foliatum, Comagenum, & Susinum, cujus Hippoc. passim meminit in libris *de nat. mul.* & *morb. mul.* de superfœtatione, in affectibus uteri pessariorum loco adhibendi, teste Lang. *lib.* 1. *ep.* 67. Loca vero Hippocratis allegata vide ap. Foes. *Oec. pag.* 426. Sunt qui confundant cum *Metopio*. Vide *Metopion*. Alii Galbanum, alii oleum amygdalarum dulc. esse crediderunt. At Prosp. Martianus omnes has opiniones suspectas reddidit ex ipsis Hippocr. textibus, satius esse dicens, ingenue fateri ignorantiam, quam temere animos legentium velle decipere, *Annot. ad Hippoc. l.* 1. *de morb. mul. pag.* 271.

Neurochondrodes, νευροχονδρώδης, dicitur *ligamenti genus* durum, *cartilagineum*, partim latum, partim rotundum. Medium quoddam corpus inter cartilaginem & ligamentum: hoc quidem durius, illa vero mollius. Ejusmodi habentur in articulo pternæ cum astragalo, & vicinis partibus. Tale etiam in intimo sinu coxendicis visitur, valde quidem durum, quod principio tam latum est, ut pubis foramen etiam attingat, deinde paulatim contrahitur, rotundiusque factum inseritur in medium cruris caput. Hæc Gorræus. Legitur apud Gal. *l.* 2. *de Temp. c.* 3. In magnis etiam animalibus tale corpus νευροχονδρῶδες reperiri, scribit Idem *l.* 6. *de V. P. c.* 19.

Neurologia, νευρολογία, i. e. *descriptio* accurata *nervorum*, qualem Th. Vvillis *in sua Anatom. cerebri* aliique ex hodiernis Anatomicis exhibuerunt.

Neurometores, νευρομήτορες, vel νευρομήτραι, vocantur *Musculi Psoas*, uti scribit Fallop. *in Obs. Anat.* quæ extant *Tom. I. Oper. p. m.* 390. Vesal. *l.* 2. *de H. C. F. c.* 38.

Neuron, νεῦρον. Vide *Nervus*.

Neurotomia, νευροτομία, vel anatomicam nervorum sectionem significat, vel præternaturalem eorundem dissectionem.

Neurotrotos, νευρότρωτος, qui *nervum vulneratum* habet, Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 21. Ita νευρότρωτα vocantur *nervorum vulnera*, *l.* 7. *S. Fac.* §. *Nuces Caryæ*.

Neuter, οὐδέτερος, dicitur de qualitate, vel facultate, qua corporis humani, qua medicamentorum indifferente, tripliciter, vel quando non participat de duobus externis: vel quando de ambobus: vel quando modo de uno, modo de altero participat, Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 21. & *l. Art. Med. c.* 6. An omnibus tribus subdivisio applicari possit *Neutrius* in *Neutrum* semper: *Neutrum*, ut multum: & *Neutrum*, ut nunc, ventilavit, sed absque artis emolumento, Hier. Cardanus *in Contradicent. l.* 1. *tract.* 6. *contrad.* 6. & 7. In specie de *statu* corporis humani *Neutro* nostram sententiam vide *in Dogm. Med. Gen. in Prælimin. p.* 8. 9. *Neutralitas* quoque a Chymicis describitur, quod *neutraliter* media dispositio, vel mediocritas, in qua per modum medii sese habituant actiones sui subjecti ad conservationem speciei, ex Lullii *Theorica c.* 2. *in Vol. IV. Theatr. Chymic. p.* 4.

Neutha est pellicula, vel oculis, vel auriculis infantum adnascens, sive totam pueri faciem tegens in partu. Dorn. Rul. & Iohns. ex Paracels. *l.* 1. *Præparat. tr.* 4. *de Vitriol. alb.* An fortassis Amnios?

Nevus, idem, quod *Nævus*. Legitur *in Lexic.* Scrib. Rhodii & alibi.

Nexis, νῆξις. Vide *Natatio*.

Nexus, πλοκή, idem, quod *Connexio*. Dicitur etiam de membranis fœtum involventibus, notante Keuchen. *ad Seren. p.* 223.

Nicarion, νικάριον, vocatur genus quoddam *Collyrii nardini*, ex lacte præparati, ad multa oculorum vitia perutilis, cujus descriptio habetur apud Aet. *l.* 7. *c. ult.* citante Gorræo.

Niccolus, nomen Gemmæ, ap. Chiocc. in *Mus. Calceol. sect.* 3. *pag.* 212. cui tribuitur vis movendi affectus, & spiritus turbandi, cogendique, adeo ut tristitiam & audaciam excitet.

Nicodemus est nomen proprium, de quo e S. Literis *Joh. III.* & *XIX.* constat. Cur vero Angli oleum quoddam *Oleum Nicodemi* vocaverint, cujus descriptio *in Pharmac. Colleg. Londin. p. m.* 333. habetur, me & fortassis plures alios latet.

Nicon, item *Ninon*, barbaris vocatum fuisse *Helleborum*, testatur C. Rejes *Camp. El. q.* 63. *num.* 45.

Nicotiana, vide *Tabacum*.

Nidor, κνῖσα, dicitur odor fœtens & redolens adustionem, Lind. *Ex. XIII.* §. 283. Vel est odor fumosus pingoedinis, qualem dant tostæ cornua capræ, Keuch. *ad Sammonic. pag.* 284. Qualem si accidat in ventriculo gigni, quod

quod percipi poteſt ex ſaliva, ructu, vomitu, indicio eſt, pingue ciborum amburi, & tranſire in quid ſimile bili. Lind. *d. l.*

Niger, *Nigredo*, μέλας, μελασμὸς, Vide *Melas*, *Melaſma*, *Melaſmos*. De *nigredine* Mercurii fixa lege Libav. *S. A. Ch. l.* 3. *c.* 15. In opere Lapidis Philoſophici *Nigredo corvina* quid ſit, vid. apud eund. *T. II. Oper. p.* 98. 368. 405. 407. Jung. *Th. Chym. Volum. III. p.* 726. *Vol. IV. p.* 546. & 891.

Nigrificatio dicitur illa ipſa operatio, quando aqua illa Mercurialis Philoſophica ſupra nigra apparet, & veluti vellus nigrum aut pellem nanciſcitur. Et quia Sol & Luna, i. e. aurum & argentum inetant, dicebant etiam *Eclipſin Solis & Lunæ*, ac *Nigrificationem Matris*. Th. Chymic. *Vol. III. pag.* 434.

Nigromantia olim erat ars naturalium rerum in terra abſconditarum, ut minerarum & metallorum, &c. Poſtea Diaboli inſtinctu & malorum hominum nequitia in abuſum abiit, arſque diabolica facta eſt, Rul. Dorn. vero *in Diction. Parac.* & Iohnſ. *in Lex.* paulo clarius ita deſcripſerunt: *Nigromantia* eſt ars nefanda & execrabilis, qua diaboli malignique ſpiritus aſtute ſe cogi fingentes ab hominibus, ultro interim obediunt in eorum perniciem tantum non aliter, ut repente quid e longinquis adferant, aut ad remotiſſima loca deferant. Noctu potiſſimum eſt deſtinata, quia lucem fugiunt maligni dæmones, umbrarumque ſunt miniſtri ac tenebrarum. Deplorandum igitur eſt, quod nihilominus ſint inter Chriſtianos, qui artem hanc diabolicam vel excuſare, vel etiam ejus opera uti non verentur.

Nihil, *nihilum*, οὐδὲν, μηδὲν, opponitur *Alicui*, ſive *materiæ*. Idem proprie, quod *Non Ens*. Etenim quod vere non eſt, *nihil* eſt: & contra: Quod *nihil* eſt, vere non eſt, *Th. Chym. Vol. I. p.* 240. De *nihilo triplici* Crollianο, *Deali*, *Negativo*, & *Privativo*, ſententiam Libavii vide *Tom. IV. Oper. p.* 83. An Paracelſi doctrina, quod omnia ad *nihilum* tendant, firmo ſtet talo, non eſt hujus loci, ventilare. *Nihil* vel *Nil album* quid ſit, vide *Pompholyx*.

Niliacum, νειλιακόν, epitheton *mellis*, idem notans, quod *Atticum*, vel *Himettium*, & principem tenet locum in Medicina, ex Dioſcor. Keuchen. *ad Sammon. p.* 158.

Nimbus, ὄμβρος, idem, quod *Imber*. Vide *Imber*. *Nimbos* ex tonitru fracedine decuſſos, fertiles teſtatur experientia, & cum hac Helm. *tr. Imago ferment. n.* 33.

Nimium, πολὺ, idem, quod *Multum*. Hoc naturæ inimicum dixit Hipp. 2. *aph.* 51. rationem addidit Gal. *in comm. ad h. l.* quia deſtruit συμμετρίαν, & moderationem, atque diſſolvit compagem σύστασιν animalis.

Niopon, νίωπον, oleum ex nucleis amaris preſſum, cujus modum ſimplicem exponit Erotianus, alias & oleum amygdalorum amarorum dicitur νίωπον.

Niphetos, νιφετὸς, dicitur *Nix*, confertim & cum impetu irruens, ſive *nives confertæ*, apud Hippocrat. *l.* 4. *Epid. III.* 8. Jung. Foeſ. *p.* 432.

Niſus, σπιζίας, nomen *Accipitris minoris*, ſive *Fringillarii*, cujus hiſtoriam tradidit Aldrov. *l.* 5. *Ornith. c.* 2. *Niſus* quoque idem eſt, quod *Nixus*, i. e. *Conatus*.

Nitedula, λαμπυρὶς. Vide *Cicindela*.

Nitiala, nomen ſtellæ apud Parac. quam cum ſale Vitrioli ejuſdem eſſe naturæ, ſibi perſuaſit. *tr. de Podagra*. §. *Cura*. An *Sirium* intellexit?

Nitor, στίλβη, idem, quod *Splendor*, *Fulgor*, λαμπρότης, eſt effectus luminis, teſte Lind. *Ex. XI.* §. 171.

Nitriales, ſunt res omnes adurentes, & in calcem redigentes, ut ſal petræ, vel nitrum, ſulphur &c. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Nitrum, νίτρον, eſt ſpecies ſalis, ſive *ſal ſulphureum*, φλογιστὸν, falſo amarum, ex terra pingui excoctum. Schroder. *l.* 3. *c.* 23. ubi integram *Nitri* hiſtoriam, vires, præparandi modos proponit. Jung. Fr. Hofm. *in Cl. ad h. l.* Dicitur & λίτρον, ἀλίνιτρον, *Baurach*, *Cerberus Chymicus*, *Sal infernalis*, &c. Plura de *Nitro* vide apud Lang. *l.* 2. *ep.* 32. Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 40. Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſect.* 2. *p.* 159. *ſeqq.* Th. Chym. *Vol. I. p.* 636. *ſeqq.* Vvillis *Ex. I. de ferment. c.* 10. Rolf. *Chym. l.* 5. *ſect.* 1. *art.* 3. Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ.* 1. *cap.* 2. *p.* 256. *ſeqq.* qui etiam plures *Nitri* Chymicas præparationes deſcriptas exhibet *in Lex. Ch. Ph. Part. I. p.* 164. *ſeqq.* An *Nitrum* hodiernum conveniat cum *Nitro* veterum, dubitatur. Ita ut genuinum veterum *Nitrum* vix hodie reperiri nonnulli ſibi perſuaſum habeant, niſi circa confinia Nili; quo loco ejuſdem ſtirias efflorefcentes reperiri ſcribunt, coloris nunc rubeſcentis, nunc blande cæruleſcentis, unde & *Niliacum* vocat D. Ludov. *Pharm. Diſſert. I. p.* 423. Quod ſi vero locum Plinii *l.* 31. *c.* 30. conſideremus, nulla, aut certe exigua, apparebit differentia, Rhod. *ad Scrib. num.* 153. *Nitri rubri* meminit Hipp. *l. de nat. mul. XXIX.* tot. *l.* 1. *de morb. mul. CXX.* 19. ut & Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. Deſcribitur quoque *Nitrum*, quod ſit falſugo quæ-

dam ex urinarum congregationibus in sal præparata: verum videtur justo strictior. *Nitrum Murarium* quod vocat laud. Ludovici *d. l.* est nihil aliud, quam *Aphronitrum*, sive lanugo illa, quæ ex muris efflorescere conspicitur, & dependet ejus origo a calce viva, qua muri sunt constructi. *Nitrum* dicitur lapis salsus, i. e. sulphur album. *Nitrum Alexandrinum*, id est, cinis clavellatus. *Nitron*, id est, fex vitri. Rul. & Iohnf.

Nix, χιὼν, quid sit, & quale meteorum, Physicorum est, docere. Pertinet vero ad forum Medicum, quatenus vel pertinet inter caussas sanitatis & morborum, vel ad usum Diæteticum & Pharmaceuticum transfertur. Illud patet ex Hippocr. 5. *aph.* 54. Junge Dieter. *n.* 923. J. Alex. *l.* 17. *Sal. c.* 12. *& alibi*: hoc ex Aldrov. *l.* 1. *de Insect. c.* 2. ubi *p. m.* 150. mentionem facit *Nivis mulsæ*, h. e. cum melle mixtæ, quam veteres in æstuosis febribus obtulerunt, χιονόμελι dictam, non ex C. Rejes *C. El. q.* 74. *n.* 27. ubi eos appetitus & eximium embamma olim Magnatibus habitum legitur, sine quo omnis ciborum apparatus ingratus fuit. *Nix fumans* dicitur *Calx viva*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 244.

Nixia vocabulum videtur esse ab ethnica superstitione desumtum, respondens Lucinæ, & exprimens conatum naturæ in promovendo partu. Usus illo D. Pechlinus *observ. Medicar. l.* 1. *obs.* 33. Chymici nomen hoc etiam ad suos processus transtulerunt: Unde apud Schroder. *Pharm. l.* 3. *c.* 17. *Nix diaphoretica Antimonii* legitur, quam nihil aliud esse, quam correctum Sulphur auratum, aliis materia perlata dictum, D. Joh. Michaelis *ad h. l.* notavit.

Noat, *noac*, id est, *æs* vel *cuprum*. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Nobach, *Noboch*, instrumentum est *Necromanticum*. Dorn. Rul. & Iohnf.

Nocasit, id est, *cribrum*, vel *vas perforatum*. Rul. & Iohnf.

Nocens, βλάπτων, idem, quod *Nocuus*, *Noxius*, βλαβερὸς, opponitur *Juvanti*. *Nocentia* esse vitanda, *Juvantia* vero amplectenda, pertinet ad Methodum medendi, Galen. *c.* 2. *de hum. t.* 1.

Nochat, *Nuchat*, id est, *venus*, *æs*, *Nuchor*. Rul. & Iohnf.

Nocheles, νωχελὴς, id est, *tardus*, segnis, a νω privatio, & κέλω, curro, celeriter moveo. Dicitur in specie de fecundinis tardantibus apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. CVIII.* 50.

Noctambulo, *noctambulus*, νυκτοβάτης, (rectius *Somnambulo*, ὑπνοβάτης, cum & sani noctu ambulare possint & soleant) dicitur de eo, qui dormiens e lecto surgit & ambulat, imo varia vigilantium opera exercet. Ad quam classem morborum, vel symptomatum potius referri debeat hic affectus, non adeo planum est. Sennert. videtur ad *Coma vigil* referre, *Instit. Med. l.* 2. *sect.* 1. *p.* 3. *c.* 7. *& sect.* 2. *c.* 4. *Med. Pr. l.* 1. *p.* 2. *c.* 19. Verum mihi minus videtur verosimile, cum *Comatosi* minime sint expediti ad opera vigilantium. Quin potius referri debet ad *Melancholiæ* species, vel constituet peculiarem speciem Somni præternaturalis, videl. *depravatum somnum*; quo videtur inclinare Vvillis *tr. An. Brut. P. I. c.* 16. Hujus affectus causa consistit omnino in spirituum animalium quorundam irrequietorum excursione. Meminit hujus affectus Lang. *l.* 2. *ep.* 45. C. Rejes C. *El. q.* 37. *n.* 48. *seqq.*

Noctidiale, νυχθήμερον, h. e. *spatium noctis & diei*, sive viginti quatuor horarum. Galen. *de septim. partu. t.* 1.

Noctiluca, idem, quod *Cicindela*. De animalculo *noctulucente* Indico, *Cocujo* dicto, consule *Theatr. Chymic. Vol. VI. pag.* 95. Vide *Cicindela*. De *Noctiluca Aerea* & *Glaciali* vid. *Acta Erudit. Lipsiens. An.* 1682. & ipsius inventoris Illustris Rob. Boyle tractatus *h. tit.*

Noctisurgium, idem est, quod Somnambulatio vel Noctambulatio, legitur apud Sennert. *Med. Pract. l.* 1. *Part. II. c.* 19.

Noctua, γλαὺξ, dicitur avis, noctu maxime videns, diurnam vero lucem non perferens, cujus prolixiorem descriptionem, cum usu in cibis & Medicina tradidit Aldrov. *lib.* 8. *Ornithol. c.* 7. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *num.* 60. Sanguinem *noctuæ* inter absurda refert remedia contra orthopnœam, Gal. *l.* 10. *de S. F.* §. *Stercus anserinum*. Ova *noctuæ* moderate elixa, & infantibus exhibita abstemios reddere, testatur Lang. *l.* 2. *ep.* 50.

Noctuini oculi vocantur, qui sunt glauci, cæsii, Ital. Occhi di gatto, Iof. Laur. Am. *On. p.* 568.

Nocturnus, νύκτιος, νυκτερινὸς, dicitur de morbis, præsertim de Febribus, quarum paroxysmi contingunt noctu, opponunturque *Diurnis*. P. M. de Calderia *Tom. I. Op. p.* 305.

Nodosus dicitur de certa *Arthritidis* specie, quando materia quædam tophacea & fex terrestris articulis impacta & coagmentata efficit, ut distorqueantur, cutis tandem dissiliat, & pereunte motu, membrum incurvetur. Forest. *l.* 29. *obs.* 2. *in Schol.* Jac. Balde vocat *tertium gradum Podagræ*, qui est Perfectorum, *coagulatam Podagram* assuetudine dolendi nutrientium, *Part. I. Solat. Podagr. q.* 12.

No-

Nodulus, vel significat *parvum nodum*, & ita Græce dici posset ἁμμάτιον; vel usitatius notat *sacculum*, σακκίον, vel *marsupiolum*, cui induntur species, medicamenta simplicia & composita, pro vinis & cerevisia medicatis. Et synecdochice quoque sæpe pro illis ipsis speciebus vocabulum ponitur, uti ex Practicis libris passim constat. *Nodulus* quoque accipitur pro *globulo* rotundo, fabæ figuram referente, glandis vel suppositorii usum obtinente. Vveker. *Antidot. gen. l.* 1. *cap.* 49.

Nodus, ἅμμα, est vocabulum æquivocum apud Latinos Medicos. Primam significationem vide in *Hamma*. Altera acceptio est Physiologica, & dicitur vel de *protuberantiis ossium*, sive capitibus circa articulos, Gr. κόνδυλος. Vide *Condylus*. Vel de membranis carnosis & crassioribus circa vasa umbilicalia occurrentibus, e quorum *nodorum* numero & distantia de frequentia conceptus conjicere volunt obstetrices, sed absque verisimilitudine. De his vide Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 37. & C. Rejes *C. El. q.* 52. Tertia est Pathologica, & significat varii generis *Tumores*, ex materiæ vitiosæ coagulatione vel congelatione obortos in partibus externis, Helm. *tr. Blas hum. n.* 35. Ita tumorem in mala indolentem & in dies augmentum capientem *Nodum* vocavit D. Binninger *Observ. Med. Cent.* 1. *obs.* 32. *pag.* 34. Ita abscessus cum Folliculo, *Atheroma*, *Steatoma*, *Meliceris* dicuntur *Nodi*, Forest. *l.* 3. *Chir. Obs.* 7. *Schol.* Indurationes Gallicas vocat *Nodos* Paracelf. *in libris suis de morb. Gal. Nodi* articulorum sunt tumores indurati, Dorn. Rul. & Iohns. *Nodos* etiam vocavit D. Pejerus illas intestini tenuis in se retractiones & situm mutatum, quales in uno subjecto quatuor vidit, ita ut portio triuncialis coarctata & retractata in vicinam partem delituerit, instar limacis in domuncula aut gladii in vagina, & nonnisi vi quadam extrahi potuerit, uti legere est in Pœonis & Pythagoræ *Exercit. Epistol. Anatomico-Medicis Ex. XVII. ep.* 2. Hanc veram caussam esse iliaci doloris nullum est dubium, sed an semper & in omni subjecto, determinare non libet. *Nodus barbaricus*, σύνδεσμος βαρβαρικὸς, pertinet ad primam significationem, estque vinculi genus quoddam, & *ligatura* ad dolores sedandos, cujus meminit Gal. *l.* 2. *de L. Aff. c.* 2. Jung. Jul. Alex. *in Not. ad h. l.*

Noera, id est, *coopertorium* vasis destillatorii. Rul. & Iohns.

Noli me tangere vocatur species Herpetis exedentis cancrosi, sive Phagedænæ (alii etiam ad *Lepram* referunt) ita dicta, quod vel tangentem inficiat, vel quia quanto plus tangitur, tanto magis crescit, ac in pejus vergit. Estque tumor & exulceratio corrosiva in facie, circa os & nasum, & supra mentum, proveniens ab ichore acri, maligno, & septico subsistente. De hoc affectu vide Forest. *l.* 2. *Chirurg.* 9. *cum Schol.* Senner. *Med. Pr. l.* 5. *p.* 1. *c.* 20. Meminit & aliquoties in *scriptis* suis Paracelf.

Nomas, νομάς, epitheton *columbarum*, quæ in montibus degunt, Gal. *l.* 10. *de S. F.* §. *Stercus Gallinac.*

Nome, νομὴ, dicitur *Ulcus depascens*, Lat. *Pastio*, quod serpendo vicinas partes quoque corrumpit, Galen. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 4. & *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 14. Coincidit cum *Phagedæna*. Dicitur & Ulcus obambulans, ambulativum, Forest. *l.* 7. *Chir. obs.* 3. *Schol.* Alias νομὴ etiam *Pabulum* significat.

Nomen, ὄνομα, quid significet, & pueris notissimum est. Sæpe tamen late quoque sumitur, comprehendens quandoque ipsa *verba*: v. g. quando Gal. scribit: Allaborandum, ut in Medicina semper *nominibus* maxime perspicuis utamur, *l.* 2. *de diff. pulf. c.* 2. Non exclusa esse ipsa quoque *verba*, nemo non intelligit. Quæ sententia uti verissima, & notatu propterea digna, ita tacite refutat Helmontianam, Paracelsicam, & fere in genere Spagyricam Medicinam, plurimis novis, inusitatis, obscuris, & Bœoticorum ænigmatum similibus nominibus refertissimam. Quod vero *nominibus*, præsertim sacris, aliqua insit virtus Medica, rectissime refutavit Dieter. *Iatr. p.* 729. quia non sunt res corporeæ, nec spirituales, nec accidentia subjecto inhærentia; sed notiones extrinsecus ab aliis attributæ, ex placito impositæ, omnes vitæ & actiones expertes, Casp. Rejes *C. El. q.* 22. *n.* 8. Interim Medicis *nominum* inquisitio omnino necessaria, *Id. q.* 68. *n.* 1. 2. cum certis de causis imposita esse minime dubium sit, vel ut naturam, vel virtutem rei exprimant, Schroder. *l.* 1. *c.* 37. Symptomata plerumque esse simul *nomina* morborum, docet Lind. *Ex. III.* §. 43.

Nomos, νόμος, Latine *Lexic.* Vide supra Lit. LE.

Nomothetema, νομοθέτημα, proprie *legislatum* significat. Hippocr. vero nomina vocavit naturæ νομοθετήματα, ob antea dictam rationem, quia certis de causis sunt imposita, veluti lege quadam, *l. de Arte III.* 5.

Nonanus, ἐννεαταῖος, epitheton febris erraticæ, cujus meminit Hippocr. 1. *Ep. f.* 3. *t.* 17. quamvis eam dari, merito dubitet Galen. *in*

comm. vel ob hanc quoque rationem, quia est erratica. Ergo nihil certi de illius periodo dici poterit.

Non ens, οὐδὲν, idem, quod *Nibil*, cujus nullus conceptus, nulla scientia, cum non habeat sui speciem, sub qua se repræsentet. Quænam sint *non Entia Chymica*, lege apud Rolf. *Chymiæ l. 6. c. 3. seqq.* quamvis Bekerus & Langellotus eum refutare ausi sint. Ille *in supplemento in Physicam subterraneam*; hic vero *in Epistola quadam ad Nat. Curiosos in Ephem. Nat. Cur. An. III. observ. 59.*

Nora dicitur *Calx*, item *quodlibet sal*, item *Nitrum*. Rul. & Iohns.

Noseres, νοσηρὸς, *Morbidus*, *valetudinarius*, qui in perpetua imbecillitate vivit. Legitur apud Hipp. *6. aph. 2.* Junge Diet. *n. 575.*

Nosididach, id est, *Artum*, vel *Artus*. Rul. & Iohns.

Nosocomion, νοσοκομεῖον, dicitur locus, in quo ægri curantur. Latine etiam *Valetudinarium* dici posset.

Nosocomos, νοσοκόμος, dicitur, *qui ægrotorum curam gerit*, Dieter. *Iatr. p. 933.* & propterea haud inepte Ionston. *in suo Syntagmate Med. Pract.* partem tertiam vocavit νοσοκομικὴν, describens, quod sit pars Medicinæ practicæ specialis, in qua de morbis & symptomatibus in specie eorumque cura agitur.

Nosodochium, νοσοδοχεῖον, idem, quod *Nosocomion*, vulgo *Hospitale*; de quo lege Dietr. *Iatr. p. 444.*

Nosologia, νοσολογία, idem, quod *Pathologia*.

Nosopoeeticos, νοσοποιητικὸς, dicitur Georg. Thomsono, quicquid morbi caussa existit, *in Explicatione terminor. quorundam Artis Acui Magneticæ præmissa.*

Nosos, νόσος, νόσημα. Vide *Morbus*.

* *Nostalgia*, est peculiaris ille Helvetiis maxime familiaris affectus, quo apud exteros degentes tam impenso patriæ desiderio tenentur, ut si patrios lares non repetant appetitus prosternatur, digestio lædatur, flatus, & ructus e cruditatibus gignatur, cardialgia accedat, & cum languore ipsum corpus emacietur. V. Hofman. med. ration. system. tom. 3.

Noster, ἡμέτερος, dicitur Spagyricis de metallis Philosophicis, v. g. *Aurum nostrum* est *Elixir rubrum*, & *album* est *Argentum nostrum*. Adjectum *Nostri* facit discrimen inter vulgaria & Philosophica, quorum illa sunt confusa cum elementis; hæc ab illis liberata, & ad astralem naturam perducta. Libav. *Apoc. Herm. P. Post. T. II. oper. p. 412.*

Nostoch dicitur jaculum alicujus stellæ, vel potius ejus repurgatione dejectum quid in terram. Invenitur potissimum Junio, Julio & Augusto, super latos campos, vel in pratis, instar fungi magni, vel spongiæ foraminosum quid & leve, tendens in fulvum & ravum colorem, & ut coagulatum jus tactum contremiscit. Sunt, qui per *Nostoch* ceram intelligunt metaphorice, Dorn. Rul. & Iohns. Paracel. jungit cum Terniabin, & vocat mansiones rerum supracœlestium, *l. 4. de vit. long. c. 8.* fructus aeris, *Philos. Tr. 2. it. l. de pustul. Gallic. & aliis sympt. cap. 7. fin. Balsami Nostoch* meminit idem, *Berthoneæ l. 2. c. 7.* Cœlitus quoque demitti credidit Helmont. *tr. de magnet. vuln. cur. n. 43.*

Nostos, νόστος, dicitur *dulcedo* & suavitas ciborum. Unde νόστιμα, *dulcia*, & πολύνοστα, quæ multum suavitatis in se habent, quod vocab. legitur ap. Hipp. *l. 2. de diæta XXXII. 10.* Junge Foes. *Oec. p. 435.*

Nota sæpe sumitur pro *Macula*, *Nævo*.

Nothos, νόθος. Vide *Illegitimus*.

Nothros, νωθρὸς, dicitur *torpidus*, torpescens, segnis, & νωθρότης, *torpor*. Utrumque frequens apud Hipp. Ita *Auster* dicitur νωθρὸς effective, *3. aph. 8.* Junge Dieter. *n. 581.* Pulsus *tardus*, *Coac. t. 139.* ægri νωθροὶ, *languidi*, *1. prorrh. s. 3. t. 10. 25.* Substantivum νωθρότης, *1. prorrh. s. 1. t. 13. Coac. t. 91.* Dicitur & νωθρίη, *1. prorrh. s. 3. t. 49. Coac. t. 208.* Vide plura loca apud Foes. *d. l. p. 436.*

Notiæos, νωτιαῖος, *dorsalis*, a νῶτον, *dorsum*. Epitheton medullæ spinalis, quæ & μυελὸς ἐγκεφαλίτης vocatur, quia nihil est, quam *cerebrum* veluti prolongatum. Vide *Medulla*.

Notiodes, νοτιώδης, *humidus*, a νοτὶς, *humor*, humiditas, *mador*. Est epitheton febris cujusdam, ap. Hipp. *l. 6. Epid. s. 1. t. 29.* quæ recentioribus *Humoralis* dicitur, species malignæ & colliquativæ febris, quando corpus continuo madore evaporat, cum maximo languore, & virium prostratione. Jung. C. Hofm. *de febr. c. 54. & 58.*

Notios, νότιος. Vide *Auster*.

Notis, νοτὶς, *humor*, *vapor* dicitur, Linden. *Ex. III. §. 216.* Vide *Notiodes*.

Noton, νῶτον, *Dorsum*. Vide supra in DO.

Notos, νότος. Vide *Auster*.

Novacula, ξυρὸς, ξυρίον, a ξύω, *rado*, instrumentum vocatur chirurgicum, quo pili deradantur, cujus usum nonnulli vere, vel simulate metuunt, notante Gal. *l. 1. de C. M. S. L. c. 4. circa fin.* Usurpatur tamen interdum ad alias operationes Chirurgicas. Ita *Novaculam* vocat cultrum ad abscindenda membra. Hildan. *in Cista militari pag. 1042. Operum suorum*.

lum. Sic etiam Sculterus singularem *Novaculam* descripsit, quam Græci *Scodegbino* vocarunt, & Roussetus ad fœtum Cæsareum usurpavit, *Part. I. Tab. II. fig. 2. & Tab. XLII.* Alia etiam Magna descripta occurrit *Tab. XX. fig. 5.*

Novale, Paracelso dicitur *Portentum*, & in specie *Novalia cœlestia* vocat occultas imaginationes in homine, ex lectione vel sermone obortas, *l. 2. Philos. sagacis.*

Novator, νεωτὴς, in bonam & malam partem sumi potest. Secundum illam dicitur, sive Philosophus, sive Medicus, qui doctrina, judicio, prudentia, mentis acie præstans res novas invenit ad totius artis sive scientiæ perfectionem utiles & necessarias. Qualis fuit Harvejus inventor circulationis sanguinis, C. Asellius venarum lactearum &c. Secundum hanc vero *Novator* est, qui solo vanæ gloriæ studio præter necessitatem nova excogitat vel principia, vel terminos; & similia &c. quo epitheto Helmont. non immerito a plerisque appellari solet, quamvis & hodieque sint, qui gloriolam vanam similiter sectentur. Plura de utraque significatione vide apud Hor. Augen. *Tom. III. l. 2. c. 4. seqq. p. 39. seqq.*

Novilunium, νεοσελήνη, νεομηνία, olim dicebatur prima dies mensis, sive *Calendæ*. Hodieque vero de conjunctione solis & lunæ accipi solet. Quod tempus Paracels. venenosæ naturæ esse, lædere cerebrum, nimis audacter scripsit contra experientiam, *tr. 2. de pestil. circa fin. & tr. 3. c. 2.*

Nox, νὺξ, tempus illud notat, quo Sol infra Horizontem nostrum sese abscondit. Hanc ægris plerumque esse graviorem, quam diem, non solum in crisibus, sed & communiter, egregie declaravit Dieter. *n.* 580. ex Hippoc. 2. *aph.* 13. In specie dolores Gallicos *noctu* exacerbari, scribunt omnes Practici, hunc morbum pertractantes, & ex his Forest. *l. 32. observ. 5. & 21. in Schol. Nox media* Spagyrice dicitur in Lapidis Philosophici labore, quando omnia nigrescunt magis magisque, Lib. *Tom. II. oper. p.* 142. *Noctu*, Gr. νύκτωρ, Hippocr. 4. *aph.* 83. *Nocturnus*, νυκτερινὸς, dicitur de febre quadam quotidiana, quæ noctu accedit, Hippoc. 3. *Epid. s. 3. t. 64.* Gal. *in com.* quamvis Hofm. *in Not. MS.* monuerit, in aliis codicibus legi ἡμερινῶν, & rursus in aliis ἀμφημερινῶν.

Noxa, βλάβη, idem, quod *Damnum*, Nocumentum. Vide *Blabe*. Verbum *Nocere* etiam pro *Lædere* ponitur. Keuch. *ad Sammon. p.* 258.

Nuba duplicem habet significationem. 1. Est species *Mannæ*, vel Terniabin, roseo colore, qualis in Hibernia utplurimum cadit. Parac. *Schol. in l. 4. de grad. & compos. c. 4.* Dorn. *in Diction.* Rul. & Iohns. 2. *Nuba* idem est, ac *Cuprum*. Rul. & Iohns.

Nubes, *Nubecula*, νεφέλη, νεφέλιον. Proprie significat meteoron aereum, ex vaporibus aqueis in sublime elatis & collectis productum, quæ significatio ad Physicos spectat. De *nubibus* superioribus & inferioribus vide *Th. Chym. Vol. V. p.* 334. Postea Medici transtulerunt ab aere ad urinas, in quibus materia illa immixta & suspensa *Nubis* vel *Nubeculæ* nomine appellatur, quæ alias & ἐναιώρημα dicitur. Vide *Enæorema*. Loca apud Hipp. sunt 1. *Prorrh. s. 2. t. 29. 36. Coac. t.* 577. 582. 584. Supereminentiæ quoque in alvi dejectionibus subpingues interdum pallidæ, interdum flavæ, aut alio colore infectæ, νεφέλαι vocantur Erotiano *Onom. p. 76. c. Nubes* etiam & *Nubecula* significat vitium oculi, *Albugo*, *Pannus* quoque dictum, veluti *alba cicatrix* tenuior, in nigro oculi, exulcerationem superficiariam comitatur. Hipp. *2. prorrh. XXIIX. 33.* Ægin. *l. 3. c. 22.* Gal. *in def.* Hild. *cent. 3. obs. 23.*

Nucha vocatur locus, ubi initium est spinalis medullæ. Sumitur & pro ipso principio spinalis medullæ, quam partem cerebri vocat. Parac. *Paragraph. l. 3. c. 1. §. 1.* & sedem Epilepsiæ ibi constituit.

Nucleus, πυρὴν, proprie significat fructum arborum, ut *nuces*, vel mediam medullosam, & interiorem partem nucum; vel etiam alia grana, v. g. grana mali punici dicuntur *nuclei* Hipp. *l. de Affect. XLIIX.* 11. 12. Dioscor. *l. 1. c.* 151. Vel etiam officula mespilorum, palmularum, &c. Grana quoque thuris *nuclei* appellantur, Hipp. *l. de superfœt. XX.* 5. & baccæ sambuci, *lib. 2. de morb. mul. XXIIX.* 38. Vide Foes. *p.* 547. Metaphorice vero ob aliquam formæ similitudinem tribuitur quoque specillorum quorundam Chirurgicorum parti alteri minori, in *nuclei* modum rotundæ, quam Chirurgi ad usus diversos adhibent. Propterea dicuntur *Specilla nucleata* διπύρηνα, quæ Hipp. φαλακρὰ, *calvata* vocavit, 1. *de artic. t. 43.* Gal. *in comm. ad h. l.*

Nudus, γυμνὸς, *Nuditas*, γυμνότης, quid significent, non opus habent explicatione. *Nuditas* interdum est utilis, Hipp. *de sal. diæt. t.* 13. interdum noxia. Ita nudis pedibus saltem incedere, Veneri noxium, Casp. Rejes C. *El. q. 56. n.* 2. Hinc etiam ob stimulum Venereum evitandum S. Franciscus suæ professionis Monachis usum calceamentorum denegasse fertur, & olim Sacerdotes Gentilium

nudis

nudis pedibus sacrificasse, i. e. animo casto, & a libidinum criminibus expiato, e symbolis Pythagoricis constat, Idem *q.* 44. *n.* 19. Vide *Psiloma*.

Nubar, i. e. *Venus*, vel *Æs*, *Cuprum*, item *Naaz*. Rul. & Iohns.

Numen, δαίμων, sumitur pro *Deo*, & ejus præsentia efficaci in rebus humanis, specialiter etiam in rebus operibusque Medicis, quam egregie inculcat Linden. *Ex. III.* §. 6. 7. 17.

Numenius, νουμήνιος, dicitur Avis rostrata, alias & *Arquata* dicta, cujus historiam & usum in cibis vide apud Aldrov. *l.* 20. *Ornith. c.* 21.

Numerus, ἀριθμὸς. Hujus significatio nota vulgo quoque est, & ad Arithmeticam spectat. Helmont. dicit, *Numerum* nihil aliud esse, quam unitatum connexionem, *tr. de Tempore n.* 22. Ejus usus insignis est quoque in Medicina, non, quod peculiaris virtus ei insit, quæ opinio merito refertur inter φλεδόνας, sive nugas, Galen. *l.* 3. *de dieb. Critic. c.* 11. sed ratio ejus habetur in diversis partibus Medicinæ, v. g. in Pathologia pertinet ad differentias morborum essentiales: *Morbi in Numero* excedente, vel deficiente, Gal. *de diff. morb. c.* 4. & 8. Ac accidentales: an morbus sit Unus & Solitarius: an plures, vel complicati? *Dogm. Med. Gen. p.* 149. In Semiologia, quando attenditur *numerus* symptomatum, vel signorum Criticorum, Indicum, & non Criticorum. In Methodo medendi *numerus* Indicationem. In Pharmaceuticis res pleræque *numero* mensurantur. *Numerus* morborum quamvis certo determinari nequeat, a vero tamen nondum aberrasse arbitror Lindenum, quando tribus millibus, trecentisque plures statuere morbos non est veritus, *Ex. III.* §. 11. Notanter quoque Forest. scripsit, quod *Numerus* malorum ostendat *numerum* remediorum, *l.* 20. *obs.* 11. *Numeri pares* vocantur *Fœminei*: *Impares Masculini*, Th. Ch. *Vol. I. pag.* 465. *Numerus* Ternarius & septenarius habentur pro mysticis, de illo vide *Th. Chym. Vol. I. in Phys. Trismeg.* Keuch. *ad Sammon. p.* 222. 235. De *numeris* Philos. lege Libav. *T. II. Oper. p.* 337.

Nuncium Helmontio dicitur perceptio illa, sive sensatio, & primus conceptus appetitus, aut affectuum, vel perturbationum, quale primum accidere putat in stomacho, *tr. Sedes Animæ*, *n.* 13. & *tr. Jus Duumvir. n.* 13.

Nundinatio, ἐμπόλησις, vel, ut aliis placet, ἀντιμπόλησις, (quamvis potius hoc vocabulum contrarium significet, videl. intermissionem *nundinationis*) Medicis dicitur pactio cum ægris de sostro, Linden. *Ex. II.* §. 30. *seqq.* Vide *Apempolesis*.

Nus, νοῦς. Vide *Mens*, *Animus*.

Nuscitiosus, idem, quod *Lusciosus*, vel *Luscitiosus*, μύωψ, Forest. *l.* 1. *O.* 37. *Schol.* Vide *Lusciosus*.

Nusiadat, i. e. *Armoniacum*, Ruland. & Iohns. *in Lex.* qui *Nusiadat* scripsit.

Nusis, νεῦσις, *nutatio*, dicitur, quæ fit, quando caput flectimus. Potest tamen pro artuum flexione accipi, notante Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 1. *de mot. musc. c.* 3.

Nustum Paracelso dicitur partim in genere, *pinguedo*, *flos lactis*, portio butyrosa supernataos, partim in specie hujusmodi *pinguedo in urina* supernatans, quæ interdum instar materiæ albicantis sabulosæ subsidet. Vide plura de *Nusto l.* 2. *de Tartaro Tr.* 3. *c.* 3. *in comment. & fragm. ad h. l.*

Nutricatio, idem, quod *Nutritio*, de qua p. p.

Nutricolum vocatur Paracelso membrum, in quo separatio, digestio, & expulsio ab elementatis factis concoquitur. *Schol. in l.* 1. *de urin. tr.* 2. *c.* 1.

Nutrimentum, τροφὴ, idem, quod *Alimentum*, de quo vocab. vide supra in AL. & in genere vocatur, quicquid substantiam corporis nostri conservare, & augere, & in eandem converti potest, Gal. *l.* 1. *de S. F. c.* 1. *l.* 3. *de Temper. c.* 2. Nec inepta descriptio Schroderi *l.* 1. *c.* 17. *Nutrimentum* est materia humida, spirituosa, quæ vi & facultate rei nutricandæ præparatur, subindeque alterata, mutata, determinata, membris incorporatur. Universalior enim est initio, & a natura rei nutricandæ diversa, unde paulatim alteratur, inque naturam rei nutriendæ transplantatur. Verum Rul. & Iohns. descriptio, quod *Nutrimentum* sit res transmutata in ventriculo per putrefactionem, accurata non est, & strictior suo definito. *Nutrimentum* Lapidis Philosophici quale sit, vide Lib. *Oper. T. II. p.* 403. 405. 531. *seqq.* scil. *Mercurius Philosophicus*.

Nutritio, θρέψις, item, *Nutricatio*, in genere vel est continue effluentis materiæ redintegratio. Unumquodque vero ea ipsa substantia, qua primum genitum est, ali etiam perpetuo consuevit, Gal. *l.* 1. *de sem. c.* 16. Vel est perfecta *Assimilatio l.* 3. *de Temper. cap.* 1. *in fin.* Ad generalem significationem quoque pertinet descriptio apud Schrod. *l.* 1. *c.* 4. quæ ibi videatur. *Nutritionem* cum *Generatione* in hoc tertio convenire, quod loco deperditi substituatur nova materia congeneris prio-

ri, egregie demonstravit Charlton. *Exerc. I. Oecon. anim.* §. 2. in qua Exercit. plura de *nutritione*. In specie *Nutritio* corporis humani ita describi potest: *Nutritio* est Actio Naturalis, qua intercedentibus variis alterationibus, subordinatis, & segregationibus, beneficio caloris vitalis, succus nutricius partibus corporis universis ac singulis oblatus in substantiam nutriendi convertitur, & ita, quod antea deperditum est, reparatur. An vero succus ille *nutricius* per arterias, an vero per nervos ad partes feratur, non est hujus loci dirimere. Est ergo *Nutritio* nihil aliud, quam singulis momentis renovata generatio. Charlton. *d. l.* Jungatur ex eleganti libello Rob. Boyle *de corpor. animalium porositate c.* 2. ubi succincte *Nutritionem* pariter & accurate delineavit. Quid Chymicis vocetur *Nutritio*, videatur supra in vocab. *Imbibitio*, *Inceratio*. Adde Libav. *Tom. II. Op. p.* 408. Vveker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 11.

Nutritorius, θρεπτήριος, θρεπτικὸς, dicitur de partibus ad *nutritionem* facientibus; quales non solum sunt organa coctionis, sed & organa excrementorum secretionis, ex mente Galen. *l.* 5. *de V. P. c.* 13. *in fin.* ubi vocantur ὄργανα τῆς τροφῆς. Vide C. Hofm. *in com. ad h. l. n.* 296.

Nutrix, τρέφουσα, proprie dicitur, quæ lactat infantem, θηλάζουσα παιδία, Gal. *l.* 1. *de san. tu. c.* 9. quæ qualis esse debeat, videatur *ibid.* ut & Jul. Alex. *l.* 27. *Sal. c.* 5. Dieter. *Iatr. p.* 935. ubi Inter *Adstantes* refertur. Ejus vitia recenset Helmont. *tr. Nutritio ad vit. long.* Quid *Nutrix Chymica* sit, videlicet peculiaris *Terra Virgo dicta*, cum nobis nec libeat, nec liceat nugis illis apocryphis tempus terere, quærat curiosus harum Lector *in Th. Chym. Vol. I. p.* 201. 378. *Vol. III. p.* 25. Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 31.

Nux, κάρυον, in genere significat fructum, qui exterius duriori cooperitur cortice, & intus latet nucleus, qui edendo est. Lang. *l.* 1. *ep.* 67. Stricte dicitur simpliciter de *Juglande*, Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 28. Pertinet ad Botanicam. *Nux* metaphorice vocatur *Capitis Doloris* species, quæ alias & *Galea* vocatur, estque totius σύντονος πόνος, h. e. æqualis undique dolor & molestia. Heurn. *de morbor. capit. c.* 5. *Nux Regia*, i. e. Juglans, Ascan. Marin. *de morf. Can. rab. cap.* 26.

Nychthemeron, νυχθήμερον, significat spatium vigioti quatuor horarum, diem & noctem comprehendens. Vide *Noctidiale*.

Nyctalops, νυκτάλωψ, νυκταλωπία, præcipuo significatu dicitur de iis, qui noctu melius vident, quam interdiu. Hipp. 2. *prorrhet. XLI.* Consentit Gal. *in def. Medic. & in Isagog. cap.* 16. Helmont. *tr. Form. ort. n.* 51. 52. ut mirum sit, nonnullos Interpretes contra Etymologiam vocabuli & usitatam acceptionem explicare de nocturna cœcitate, sive *Lusciositate*, uti quidem Foes. fecit *p.* 436. & Cummenus *in Eph. N. Cur. A. III. Observ.* 133. Vide *Lusciosus*.

Nycterinos, νυκτερινὸς, *Nocturnus*. Vide *Nox*.

Nycteris, νυκτερὶς. Vide *Vespertilio*.

Nycticorax, νυκτικόραξ, Lat. *Corvus nocturnus*. An vero *accipiter nocturnus*, aut *bubo*, aut *ulula*, hoc nomine veniat? an io genere omnes nocturnæ aves rapaces ita vocentur, non est nostrarum partium, extricare. Vide Aldrov. *l.* 8. *Ornithol. c.* 1. Meminit ovi *Nycticoracis* Gal. *lib.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8.

Nyctoeides, νυκτοειδὲς, dicitur, quod noctis speciem habet, & ponitur pro *nigro*. Erotia. *Onom. p.* 77. d. Gorr.

Nygma, νύγμα, idem, quod νύσις, νύξις, *punctura*, quæ est solutio continui in parte molli carnosa facta per instrumentum acutum & tenue, Gal. *l. de const. art. med. c.* 6. Est & remedii genus, quod *Punctio* dicitur, & adhibetur hydropicis, Gr. παρακέντησις dicta. Vide *Paracentesis*.

Nygmaticos, νυγματικὸς, proprie *Punctorius* dicitur. Sed a Galeno sumitur pro *Emplastro contra puncturas*, *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 10. *in princ.* quemadmodum & hodieque Emplastr. *Stichicum Crollii*, vernacule *Stich Pflaster* dici solet.

Nympha, νύμφη, æquivocum est vocabulum. Quoad Anatomicam significationem oon conveniunt ioter se Autores: Galenum & alios ex antiquioribus partim pro *Clitoride*, partim pro *Hymene* accepisse, patet ex Gal. *l.* 15. *de V. P. c.* 3. C. Rejes *C. El. q.* 48. *n.* 16. & *q.* 57. *n.* 9. Recentiores vero spongiosas illas & molles membranas a clitoride ad medium orificii uteri sese extendentes in quibusdam subjectis amplas satis, & quandoque prominentes, in quibusdam vix dignoscendas, significant, de quibus inspiciendi passim recentiores anatomici, & præcipue Regnerus de Graaf, qui ex instituto organa genitalia mulierum explicavit: Veteres vix distinxerunt, vel a clitoride, vel genitalium labiis. *Nympham* quoque vocati foveolam menti in acutum monticulum terminati atque per illam veluti divisi, scribit D. D. Hofmann. *Id. Mach. Ham. Exerc. XIIX. f.* 28. §. 1. *Nymphæ* quoque vocantur *Vermiculi apum*, vesparum, crabronum, noviter ex ovulis prodeuntes, quemadmodum ver-

vermiculi fucorum. Aldrovand. *l.* 1. *de Insect.* *c.* 1. *p. m.* 57. 58. *Nymphæ* quoque Paracelso sunt spiritales homines ac mulieres, vel corporeis spiritus, aquas inhabitantes, qualis fuit Melusina. Paracelf. *in Paramir. & alibi* scribit etiam, se integrum tractatum conscripsisse de talibus spiritualibus hominibus. Dornæus, Rul. & Iohnf.

Nymphæa, νυμφαία, primo nomen est herbæ palustris, vel aquaticæ, de qua quære in Botanicis. Porro *Nymphæam* quoque appellari vitium Clitoridis in magnitudine aucta, quod *Caudatio*, vel Excrescentia nymphæ vocatur, autor est Rolf. *d. l. c.* 42.

Nymphes Paracelso dicitur alius homunculus a *Nympha*, non aquaticus, sed in terris occurrens, qui alias antiquo nomine *Sylphes*, item *Pygmeus* vocatur. *Fragment. libri Philosophiæ de sang. ultra mortem.*

Nymphidica, idem est Paracelso, quod *Nympha*, i. e. spiritalis homunculus, & *Nymphidica vita* de illis dicitur, *l. de vit. long.* Metaphorice *Nymphidicæ* spiritus aquarum solventium in arte dici possunt. Dorn. Rul. & Iohnf.

Nymphomania, νυμφομανία, idem, quod *Furor uterinus*, Senn. *l.* 4. *Med. Pr. part.* 2. *sect.* 3. *c.* 5. Hipp. vero hanc libidinem furiosam vocavit οἰστρομανίαν, *in ep. ad Damag.* Posset etiam vocari *Hysteromania*.

Nymphotomia, νυμφοτομία, i. e. *Nympharum sectio*, dicitur operatio Chyrurgica apud *Æginet. l.* 6. *c.* 70. qua Nymphæ excrescentes, aut Clitoris, (quæ etiam nonnullis Nympha dicta fuit) prominens rescinditur. Perperam igitur a Mercato vocabulum hoc pro Nymphomania sumitur, animadvertente Sennert. *d. l.*

Nysadir, idem, quod *Nusiadat*, i. e. *Sal Armoniacus*. Rul. & Iohnf.

Nystagmos, νυσταγμὸς, dicitur *dormiendi cupiditas cum nictatione capitis*, Hipp. *l. de vet. med. XIX.* 10. *l.* 4. *de R. V. I. A. t.* 88. *l.* 6. *Epid. sect.* 4. *t.* 17. a verbo νυστάζειν, *nictando dormiturire*, quod legitur *l.* 7. *Epidem. XII.* 10. Jung. Foef. *p.* 436.

Nyx, νύξ. Vide *Nox*.

Nyxis, νύξις, idem, quod νύγμα, *punctura*. Vide *Nygma*.

O

O Gr. ο μικρὸν καὶ ω μέγα, præter litteralem significationem apud Chym. Character est, denotans *Alumen*, de quo supra suo loco. Sic & tria minora ₒ°ₒ significant *Oleum*.

Obambulatio, περίπατος, proprie dicitur de motu corporis locali mitiori, a verbo περιπατέω, qua significatione legitur apud Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 1. Tropice vero usurpatur nomen de cura & meditatione, quæ animæ est περίπατος, veluti *obambulatio*, Hipp. *6. Epid. sect.* 5. *t.* 11.

Obauditio, *Obauditus*, βαρηκοΐα. Vide *Barecoia*, *Cophosis*, *Surditas*.

Obcæcatio, idem *Occæcatio*, ἐκτύφλωσις, τύφλωσις, Hipp. *6. aph.* 56. Dieter. *n.* 847. Vide *Cæcitas*. Paracelso *Obcæcatio Nigromantica* vocatur quinta species *Nigromantiæ*, quæ corpus visibile invisibili potest occultare, *libr.* 1. *Philosoph. sagacis*.

Obdormisco, ἀφυπνόω, κοιμάομαι, h. e. dormiendi gratia cubo. Dieter. *n.* 326.

* *Obdormitio membrorum*, est affectio ex torpore, & dolore aliquo simul mixta, qualis a causa externa plerumque excitatur, compressione membri vel nervorum in eo unde influxus spir. anim. inhibentur. V. Allen. syn. univ. med. Pr. art. 356.

Obduco, ἐπανάγω, περιάγω, proprie aliquid alteri circumduco. Accipitur vero etiam pro *Bibere*, teste Rhodio *ad Scribon. n.* 122. & Keuch. *ad Sammonic. p.* 194.

Obduro, περισκληρύνω, dicitur de frigore cutem externam, vel habitum corporis superficiarium constipante & *obdurante*. Hipp. 5. *aph.* 20. *l. de humid. usu XI.* 15. Unde *obdurata tubercula*, περίσκληρα φύματα vocantur *l.* 6. *Epid. s.* 1. *t.* 13. Vid. Foef. *Oec. pag.* 500. Dieter. *n.* 679.

Obedientia, ὑπακοὴ, πειθαρχία, idem, quod *Obsequium*, cujus significatio etiam pueris notissima. Requiritur vero etiam ab ægrotis, si saluti suæ consulere cupiunt. De hac virtute vide Lind. *Ex. II.* §. 23.

Obelæa, ὀβελαία, epitheton *Suturæ*, sive commissuræ *Rectæ* in cranio, quæ a media syncipitis sutura ad mediam occipitis secundum longitudinem extenditur. Dicitur & ῥαβδοειδὴς ῥαφή. Latini *Rectam* aut *Sagittalem* vocant, Gal. *l.* 9. *de V. P. c.* 17. *l. de ossib. c.* 1. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 5.

Obelchera, id est, *Cucurbita*. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Obesitas, πολυσαρκία, πάχος, παχυσμός. Vide *Corpulentia*, *Crassities*. Est dispositio corporis, vel in latitudine sanitatis, vel etiam p. n. pertinens ad auctam magnitudinem. Opponiturque *Gracilitati*, ἰσχνότητι. *Obesitas* naturalis quomodo procuranda, docet Gal. *l.* 6. *de san. tu. c.* 8. Forest. *l.* 31. *obs.* 11. *cum Schol.* Præternaturalis vero est caussa morborum acuto-

rum,

rum, in specie etiam ilei, Lind. *Ex. IV.* §. 28. quomodo tollenda, Hippocr. *de sal. diæt. t.* 14. Galen. *l.* 14. *Meth. med. c.* 15. Lang. *l.* 1. *ep.* 65. ubi Laccæ veræ potus cum aceto extollitur, Helmont. *tr. Jus Duumviratus, n.* 59. & *Latex Humor. negl. n.* 44. De *Obesitate*, quam inter tumores p. n. primum ponit, & πολυσωματίαν, παχυσωματίαν, πολυσαρκίαν, dici vult, videatur Ingrass. *comm. ad Avicenn. de Tum. p. n. p.* 78.

Obex, ἐμπόδιον, πρόβλημα, idem, quod *Remora*, quæ adjicitur ad retinendum aliquid. Refertur inter partes Instrumentorum Chirurgicorum, Oribas. *de Machinamentis*. Vide *Problema*.

Obfuscatio, vel *Offuscatio*, ἀμαύρωσις, obscuritas visus. Forest. *l.* 11. *Obs.* 35. *in Schol.* Hildan. *Cent.* 1. *O.* 27. Dieter. *Iatr. n.* 47. Vide *Amaurosis*.

Objectum, terminus potius Logicus, quam Medicus, significans *materiam, circa quam* scientia vel ars versatur. Ita *Objectum* Medicinæ sunt res naturales, secundum naturales, & præternaturales, tum etiam nonnaturales. Aliquando tamen confunditur cum *Subjecto*, quod est materia, quæ agentis elaborationi subjicitur, sive *Materia in qua* dicta. Schrod. *l.* 1. *c.* 36. *Objectum visivum* vocatur corpus, quod per visum cognoscitur. Vvillis *tr. An. Brut. P.* 1. *c.* 10. *Objecta* dicuntur movere sensus, Paracelf. *tr. de partu hominis c.* 3. 4.

Obitus, idem, quod *Mors*, θάνατος. Vide *Mors*.

Oblæsio, πήρωσις, idem quod *Mutilatio*, Privatio quoque vel impedimentum functionis alicujus naturalis. Gal. *def. Medic.*

Oblatæ purgantes dicuntur medicamentum quoddam figuratum, ferme coincidens cum *Holippis*, paraturque ex farina tenuissima & saccharo, cum speciebus purgantibus.

Oblatio, προσφορά, generaliter dicitur de omni remediorum applicatione. Restringitur vero ad cibi & potus assumtionem: Quemadmodum & τὰ προσφερόμενα, *oblata*, late de omnibus remediis, stricte de cibo & potu exposuit Galen. 3. *in* 3. *Epid. t.* 56. προσφοραὶ leguntur, sive *oblationes* apud Hippocr. 2. *aph.* 33. Jung. Foes. 537. Dieter. *n.* 733. Aliquando & *oblata* dicuntur προσφορήματα, apud Euripid. & προσοίσματα, Hipp. *l. de L. l. Hom. LII.* 7. *LIII.* 1. *LIV.* 13.

Oblinitio, ἐπάλειψις, ἐπίχρισις, idem, quod *Illinitio*. Legitur aliquoties apud Scrib. Confer ad *Lex. Scrib.* Rhod. Vide *Illitio*.

Obliquatio, σκολίωσις. Vide *Obstipatio*.

Obliquitas, λοξότης, σκολιότης, *Obliquus*, generaliter opponitur rectitudini. Vide *Loxos*. Specialiter idem est, quod *obliquatio*. Vide & *Scoliosis*, *Scoliotes*. *Obliqui capitis Musculi superiores* & *inferiores* qui vocentur, vide in Anatomicis, & inter hos apud Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 5. *p.* 567. Item *Oblique ascendentes* & *descendentes abdominis l.* 1. *c.* 6. *p.* 47. 54.

Oblivio, λήθη. Vide *Lethe*.

Oblongus, idem, quod *Longus*. Vide supra μακρός. Vide *Longus*.

Obmutescentia, ἀφωνία. Vide *Aphonia*.

Obolus, ὀβολὸς, nomen ponderis, continens octo æreos, & tres *oboli* faciunt drachmam dimidiam, Gal. *de pond. & mens. c.* 3. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 1.

Obritum, est *Cuprum*. Ital. *Bronzo* vocatum, metallum ex ære & stanno. Fallop. *de metall. s. fossil. c.* 17. *Tom. I. Op. p.* 324.

Obrizum, est *purum aurum*, in spadiceum colorem arte calcinatum, aut pulveratum. Dorn. Rul. & Iohnf. *in Lex.* Sumitur etiam de auro puro naturaliter tali, *Th. Chym. Vol. II. p.* 342. *Vol. III. p.* 209.

Obscœnus, αἰσχρός, idem, quod *Turpis*, *impudens*, ἀναιδὴς, ἀναίσχυντος. Dicitur de partibus genitalibus, quamvis elegantius *Pudenda*, αἰδοῖα, vocentur, quorum denudatio *obscœnitatem* implicat. Diet. *Iatr. n.* 4.

Obscuritas, σκότος, proprie & improprie accipitur. Illo modo pro defectu luminis debiti, & ita v. g. *obscuritas* visus, ἀμαύρωσις, idem, quod *Obfuscatio*. Hoc modo dicitur de vitio quodam sermonis, & dictionibus non perspicuis. Gr. ἀσάφεια, Gal. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 18. & *alibi*. Vide *Asapheia*. Talem *obscuritatem* affectare soliti sunt veteres plerique. Helmontius quoque cum suis asseclis ejusmodi *obscuritatis* vitio laborat.

Obsequium, idem, quod *Obedientia*, πειθαρχία, de quo paulo superius.

Observatio, τήρησις, συμπαρατήρησις, vocabulum Empiricæ sectæ proprium, significans cognitionem rei alicujus sensuum fide comparatam. Unde & cum *Experientia* sæpe confundebant, ut & cum *Memoria*. Vide Gal. *de opt. secta. cap.* 2. & *in seqq. passim*. Secta quoque Empirica propterea vocabatur *Observatrix*, τηρητικὴ, & Empirici τηρητικοὶ, *Observatores* apud Gal. *de opt. sect. ad tyr. c.* 1. *fin.* Hodieque utplurimum æquipollet *Historiæ Medicæ*, uti patet ex Forest. & *Eph. Nat. Cur.* aliorumque Autorum *observationum* Libris. Utinam vero semper ex fide nobis darentur *observationum* Libri! Libet obsignare voto Linden. *Ex. XIII.* §. 8. De *observationum* necessitate & utilitate, & quidem ad priscam *obser-*

vandi rationem eruditum conscripsisse tractatum D. Georgium Baglivum, Medic. Roman. & Anatom. ibid. Professorem, legitur *in Act. Erud. Lips. A.* 1698. *m. Jenuar. p.* 33. Vide *Casus. Historia.*

Obsessus, δαιμονιακὸς, ἐνεργύμενος, dicitur, qui a Diabolo sive Cacodæmone corporaliter affligitur. Vide *Energumeni*. Quo etiam refert Paracelsus nonnullos, qui Chorea S. Viti laborarunt, *tr. Paramir. de morb. invisib.* An *Obsessi* naturalibus remediis curari possint? ventilavit Casp. a Rejes C. *El. q.* 28.

Obsidianum, nomen vitri, vel *lapidis fusorii*, qui & *Schmaltbum* dicitur, de quo vide plura apud Plin. *l.* 36. *H. N. c.* 26. Libav. *S. A. Cb. l.* 7. *c.* 21. Chiocc. *Mus. Calceolar. s.* 3. *p.* 380. Translatum etiam ad *Vitrum Antimonii* a Libav. *d. loc. c.* 23.

Obstetrix, μαῖα, μαιεύτρια, dicitur fœmina perita, quæ fœminis gravidis & parturientibus operam suam præstat, qua ordinando remedia, qua manum admovendo. Egregiam quoque descriptionem tradidit jam olim Moschion. *de morb. mul. c.* 1. Debet ergo perita esse Anatomiæ & corporis humani structuræ. Verum quam sæpe hoc fallat, testatur experientia; Unde & apud Forest. legitur *l.* 19. *obs.* 14. quod *obstetrix*, quæ diu artem obstetricandi exercuerat, satis insuper garrula, vesicam pro utero habuerit, nec discernere potuerit. Jungatur & C. Rejes *Cl. El. q.* 52. 53. Olim officium quoque *obstetricum* opus maximum fuisse, explorare temperamenta, & constitutionem corporum, & locorum secretorum maris & fœminæ, ad fœcunditatem conjugii promovendam, & sterilitatem evitandam, testantur ex Platon. Theæteto Galen. 5. *aph.* 62. Lang. *l.* 1. *ep.* 49. Dieter. *Iatr. p.* 75. Talis fuit prima, post legem ab Atheniensibus latam contra mulieres, ne medicinam facerent, Agnodice, virgo & puella, de qua ex Igino historiam recenset Hor. Augen. *l.* 1. *Epist.* & *cons. Medicin. c.* 6. *Tom. I. Oper. p. m.* 331. De *obstetricum* officio legantur etiam & veterum & recentiorum libri *de morb. mulier.* & alii, qui de *arte obstetricandi* scripserunt. Præsertim inter novissimos D. Henricus Deventer in suis Observationibus Chirurgicis, quas titulo *Luminis Novi pro Obstetricantibus* edidit, officium *obstetricum* & earum qualitates egregie descripsit, præsertim *c.* 1. & 2. imo per totum ferme tractatum. Hodieque adhuc excellit Francisci Mauriceau Chirurgi Parisiensis liber *de gravidarum & parturientium symptomatibus & cura*, vernacule prostans, ut & Joh. Nic. Pfisteri liber *de mulierum Natura & Morbis vernaculis*. An obstetricum sententia in graviditione & casibus aliis gravioribus sufficiat, videatur in P. Ammanni *Irenico p.* 98. *seqq.* Pertinent huc lectu quoque digna, quæ occurrunt *in Act. Hafn. Vol. II. obs.* 22. *p.* 53. *seqq. Sella obstetricalis* dicitur, quæ peculiariter usurpatur in partu ad fœtus exclusionem commoda.

Obstipitas, σκολίωσις, *Obstipus*, σκολιὸς, γαυσὸς, dicitur generaliter de omni obliquitate, tortuositate & incurvatione; Ita & Hypochondriorum σκολιότης legitur apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 57. id est, ἀνωμαλία, & inæqualitas. Usitatius tamen de partium ossearum tortuositate sumitur: Ita spinæ inæqualitas σκολίωσις, quæ alias *Gibbus* dicitur. De cruribus quoque *tortuosis* legitur Græc. γαῦσος vel γαυσὸς, Hipp. 2. *de fract. t.* 69. 4. *de art. t.* 61. & 64. Jung. Foes. *Oec. p.* 134. & 574. Pertinet ad morbos figuræ vitiatæ.

Obstructio, ἔμφραξις. Vide *Emphraxis*. Dicitur & *Obturatio*.

Obstruens, ἐμφρακτικὸς, epitheton medicamentorum, quæ meatus & ora vasorum occludunt, & sensibiles excretiones prohibent, quorum natura est crassarum partium, terrea & expers acrimoniæ. Gorr. Opponuntur τοῖς ἐκφρακτικοῖς, *deobstruentibus* & *aperientibus*. Vocantur illa quoque *Obturantia*.

Obstupefaciens, ναρκωτικὸς. Vide *Narcoticus*.

Obstupefactio, νάρκη vel νάρκωσις. Vide *Narce*.

Obstupescentia, ἔκπληξις. Vide *Ecplexis*.

Obsurdesco, id est, *Surdus fio*, κωφόομαι, dicitur de νεκρώτει virtutis acusticæ sive auditivæ, estque signum lethale in Ileo, Linden. *Ex. IV.* §. 79. *seqq.* Vide *Cophos*.

Obtensio, περίτασις, a περιτείνω, *obtendo*, sive circumtendo, quod legitur apud Hipp. 5. *aph.* 71. Dieter. *n.* 981.

Obtortus, γαῦσος, idem, quod *Obstipus*, de quo p. a.

Obturatio, ἔμφραξις, σύγκλεισις, idem, quod *Obstructio*. *Obturatoria* vocantur illæ materiæ, quibus vasa Chymica, vel Pharmaceutica *obturantur*, vel incrustantur. Libav. T. II. *Oper. p.* 139. *Obturatores* Musculi femoris, foramen inter os pubis & ischii implentes leguntur apud Barthol. *l.* 4. *An. c.* 11. *p.* 580.

Obtusus, ἀμβλὺς, idem, quod *Hebes*. Diet. *n.* 48. Proprie de ferro, metaphorice de oculis, nec non de animo dicitur.

Obviamitio, ἀπάντησις. Vide *Apantesis*.

Obvolutio, περιείλησις, idem, quod *Circumvolutio*. Usurpatur de fasciis, quæ membra alicui *obvolvuntur*. Gal. *de fasciis*.

Occasio æquivocum est vocabulum. Vel enim respon-

respondet Gr. καιρὸς, & notat *opportunitatem temporis*, cujus inventio est principium curationis morborum. Foreft. *lib.* 1. *Chirurg. Obs.* 3. *Schol.* imo anima curationis, C. Rejes C. *El. q.* 24. *n.* 4. Vide *Ceros*. Vel respondet Græco προφάσις, πρόφασις, & significat *caussam procatarcticam*, externam, evidentem, imo generalius omnem rei materiam, ex qua initium motus ad reliquas actiones prodit; Gal. *com.* 1. *in* 1. *Epid. s.* 10. *c.* 1. *in* 3. *Epid. t.* 15. & *cap.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 18. & *c.* 2. *progn. t.* 66. Jung. Foef. *Oec. p.* 539. Dieter. *n.* 736. Vid. *Caussa*.

Occasus, δύσις, communiter, & proprie dicitur de sole & astris sub Horizontem sese abscondentibus. Vide *Dysis*. Per translationem vero quoque de *interitu* vel hominum dicitur, & ita respondet vocabulo *Mors*: vel morborum, & ita coincidit cum *solutione*, vel *curatione*. Spagyrici quoque in magisterio Lapidis Philosophici transtulerunt ad nigredinem, quæ est signum putrefactionis & solutionis secretæ, quam vocant *occasum solis*, & initium artis. Libav. *Tom. II. Op. p.* 414.

Occidens, δυσμή, δύσις, proprie dicitur de loco, ubi Sol occidit & sese sub terram abscondit, visui nostro subducens. Dicitur & *Occasus*. *Occidentalis*, Gr. δυσμικός. Tropice Chymicis *Occidens* vocatur *Acetum*, item *Occidens stella*, id est, *Sal Ammoniacus*. *Occidens*, *Mercurius*, Saturnus Hermaphroditus. Aqua viva, viscosa, &c. Rul. & Iohns.

Occido, ἀποκτείνω, idem, quod *interimo*, neco, Galen. *l. de Ther. ad Pis. c.* 8. Helmont. queritur de Arte Medica, quod hodieque liberum sit *occidere*, ob imperitorum libertatem. *tr. Tumul. Pestis*.

Occiputs, ἰνίον. Vide *Inion*. Dicitur & ὀπισθοκράνιον, Æginet. *l.* 6. *c.* 2.

Occisio spiritus mundi, sive aquæ vivæ & in sal naturæ conversio, est sectetum *Calcinationis* sapientum. *Th. Chym. Vol. VI. p.* 186.

Occludens, κλείων, idem, quod *Obstruens*, *Condensans*, opponitur *Aperienti*, Gal. *l.* 5. *de S. F. c.* 14.

Occlusio in specie vocatur angustatio viarum similis obstructioni, modo sit circa orificium ductus vel canalis, Blas. *Med. Univ. pag.* 27.

Occæcatio, τυφλότης, idem, quod *Cæcitas*, active sumta. Vide supra suo loco. *Occæcati*, τυφλωθέντες, quidam celeriter Solem intuentes notantur a Galen. *l.* 10. *de V. P. c.* 3. *circa fin.*

Occultus, κρυπτὸς dicitur vel subjective. Ita *Cancer occultus* differentiam exulcerati. Vide *Cryptos*. Vel caussaliter & effective, quando alicujus rei vel effectus caussa latet. Unde quondam Medici *Qualitates occultas* excogitarunt, quarum operandi ratio intricatior est, præsertim a priori; quæ licet sint, qui in totum negare audeant, nostro tamen judicio omnino non videntur negandæ. Vide *Dogm. nostra M. Gen. p.* 699. *seqq.* quas Helmont. fortassis non inepte ad Archeum referre conatur, *tr. Potestas Medicam. n.* 33. Quomodo Spagyrici manifesta reddant *occulta*, & vice versa, Vide *Th. Chym. Vol. III. p.* 40. Item Libav. *Tom. II. Oper. p.* 144. & *alibi sæpius*.

Oceanus, ὠκεανός, quid significet, ex aliis etiam Lexicis patere potest, nimirum vastum mare maximam partem orbis terrarum ambiens. De hoc statuit Helmont. nihil aquarum recipere a mari mediterraneo, *tr. Aqua n.* 13. Unde *Oceani* fluxus & refluxus proprie dependeat, Physicis inquirendum relinquimus. Legatur &, si placet, integer tractatus Federici Delphini Mathematici quondam Veneti, *hoc tit.* & *Th. Ch. Vol. V. pag.* 402. Item *Acta Philosophica* Oldenburgii *Ann.* 1666. Alias *Oceanus* quoque vocatur solium vastum in balneis, & omnino locus alveusque major ab amplitudine vocatus, & a lavantium quoque strepitu, & marino quasi æstu, teste Lampridio. Comparationem *Oceani* Macro- & Microcosmici, h. e. analogum motum aquarum ex & ad *Oceanum*, sic & sanguinis ex Corde & ad Cor, *dissertatione epistolica* proposuit Philipp. Jac. Sachs a Lewenheim ad D. Thom. Barthol.

Ochema, ὄχημα, Latine *Vehiculum* vocatur Galen. portio humida, aquosa, & tenuis cum chyli, tum sanguinis, quia nec chymus, nec sanguis, venas transire posset absque hujus adminiculo *l.* 4. *de V. P. c.* 5. Jung. C. Hofm. *in comm. ad h. l.* Schenk. *de sero sang. c.* 3. Hodie *Lymphæ* quoque nomine venire videtur. Vide *Lympha*. *Vehiculum*.

Ochesis, ὄχησις. Vide *Vectio*.

Ocheteumata, ὀχετεύματα, a quibusdam vocantur *foramina narium*, quæ etiam θαλάμας aliqui appellant. Gorr. Lind. Aristoteli tribuit, & Theodorum per *meatus* Latine *expressisse* statuit *l.* 2. *Med. Physiol. c.* 12. §. 9.

Ochetos, ὀχετὸς, generaliter significat rivum, *meatum*, *viam*, ductum, canalem, per quem aliquid effluit, aut transit. Ab Hippocrate vero tribuitur diversis rebus, v. g. viis circa urinam & alvum, 3. *de art. t.* 52. venis & arteriis, *d. l. t.* 59. exponente Gal. *in comm. ad hæc loca*: poris sive spiraminibus cutaneis, *l.* 6. *Epid. s.* 3. *t.* 8. Jung. Foef. *Oec. p.* 474. E-

rotian. *Onom. p.* 84. *c.* Descendit a verbo ὀχετεύω, veho, *derivo*, transitum concedo; quod etiam legitur apud Hipp. *l. de Ven. XXV.* 12.

Ocheus, ὀχεύς, vocatur a quibusdam *scrotum*, quod magis usitato nomine ὄχεοι appellant Gorr. Rolfink. *de part. gener. inserv. P. I. c.* 14.

Ochlos, ὄχλος, perturbationem, *molestiam*, negotium molestum significat apud Hippocr. 3. *de art. t.* 27. & *l.* 4. *Epid. II.* 14. *l.* 6. *Ep. s. VI. t.* 12. Hinc ὀχληρὸς, ὀχλώδης, *molestus* dicitur 2. *de artic. t.* 59. Gal. *in com.* Erot. *On. p.* 83. C. Foes. *d. l.* Et verbum ὀχλέειν significat *turbare*, perturbare. Foes. Significat & *Vulgus*, *Populum*. Vide infra.

Ochra, ὤχρα, terræ species est colore luteæ, a quo nomen habet. Duplex habetur: *nativa*, sive fossilis, olim ex Attica, hodieque ex Dacia & Hungaria: altera *factitia*, quæ ex plumbo adusto fit, aceto extincto, pictoribus magis usitata. *Ochræ* historiam & usum vide pluribus apud Diosc. *l.* 5. *c.* 108. Rul. *in Lex.* Schroder. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 6. Fr. Hofm. *in Cl. ad h. l.* Libav. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 4. & *Alchym. Pharmac. c.* 10. Chiocc. *Mus. Calceol. s.* 2. *p.* 135. *seqq.*

Ochros, ὠχρὸς, colorem significat luteum, *pallidum*, nempe ex candido & flavo permixtum, tanto candidiorem flavo, quanto flavum rubro. Gal. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 22. Quod si adhuc plus albicet, ὑπωχρόλευκος, *ex pallido albicans* dicitur. Hipp. *l.* 7. *Epid.* notante Foes. *p.* 694. Linden. herbeum vocavit ὠχρὸς, vulgo *olivastrum* dictum. *Ex. IX.* §. 18. ὤχρος quoque pen. circumflexa notat leguminis genus, Lat. *Ervilia* aut *Cicera* dictum. Gorr. Jul. Alex. *com. in l.* 1. *de Al. fac. c.* 25. Vide *Pallidus*.

Ochroxanthos, ὀχρόξανθος, *ex pallido flavus* color. Legitur apud Galen. *lib.* 4. *de san. tu. cap.* 4.

Ochthodes, ὀχθώδης, verrucosus, *prætumidus*, *callosus*, torosus. Dicitur de Labiis ulcerum duris & prætumidis. Gal. *l.* 3. *Meth. Med. c.* 3. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 1. *seqq.* quin & ipsa ulcera ægre cicatricem ducentia ὀχθώδη vocantur, *Ibid.* ὄχθοι quoque *tumores callosi*, verrucosi dicuntur, notante Henr. Steph. *in Thesaur.* & Scapula. Gorr.

Ocium, σχολὴ, ἀργία, refertur inter res non naturales, estque species *quietis*, caussa procatarctica sanitatis & morborum. Gal. *com.* 2. *de nat. hum. t.* 1. Hildan. *de valet. tu.* Dogm. nostr. M. Gen. *P. V. c.* 5. *dogm.* 5. *p.* 645. Charlt. *Ex. Pathol. VII.* §. 3.

Oclasis, ὄκλασις, idem, quod ὄκλασμα, *genuum flexio*, cum quis genibus flexis in crura subsidit. Hipp. 3. *de art. t.* 64. ab ὀκλάζω, i. e. *genua flectere*. Erotian. *Onom. p.* 82. *d.* Jung. Foes. *p.* 449.

Oclax, ὀκλὰξ, *geniculatim*, genibus flexis, curve, Galen. *l.* 3. *de V. P. c.* 15. C. Hofm. *comm. ad h. l. num.* 166. Gorræus vero exponit per ipsam μύλην, molam, aut θηγανιτίδα, *in defin.*

Ocneo, ὀκνέω, significat *cunctari*, pigrum, aut segnem esse. Unde compos. κατοκνέω, idem significans, *non possum*. Erotian. *d. l.* Ὀκνηροὶ, idem, quod ἀτονοῦς, *pigri*, *infirmi*, segnes. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 22. Vide Foes. *p.* 450.

Ocob, id est, *Sal Armoniacum*, *Ocob*, *Obac*, *Ocab*. Rul. & Iohns.

Ocrea, ἀντικνήμιον. Vide *Anticnemion*. *Ocreas Chirurgicas* pro varis & valgis curandis descriptas exhibet Paræus *Chirurg. l.* 22. *c.* 11.

Ocris, ὄκρις, vel ὄκρος, vocatur *eminentia*, aut prominentia *oblonga*. Hinc adjectiv. ὀκριβώδης, aut ὀκριόεις, *prominentiam oblongam habens*. Hipp. 2. *de art. tt.* 42. Vid. Foes. *d. l.*

Octamenos, ὀκτάμηνος, *octimestris*. Dicitur de partu intempestivo, in cujus caussæ inquisitione, propter quam fœtus non soleat esse vitalis, valde laborarunt Medici. Hipp. integrum libellum *h. tit.* conscripsit. Enimvero nobis res videtur valde suspecta, quod pleræque mulieres tempus conceptionis ignorare soleant.

Ocularis, ὀφθαλμικὸς, dicitur de omni eo, quod ad oculos pertinet, v. g. *Ocularis* virtus vel facultas, Galen. *l.* 17. *de S. F.* §. *Myrrha*, *sive Smyrna*, &c. *Ocularia* medicamenta, *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 4. De *Ophthalmicis* medicamentis eleganter quoque scripsit e recentioribus Iunk. *Chym. Exp. Cur. Part. II. s.* 1. *c.* 8. *p.* 556. *seqq. Ocularis* Medicus *l.* 14. *M. Med. c.* 19. Rhod. *ad Scrib. n.* 37. *Ocularia* quoque ægritudo dicitur a Dieter. ὀφθαλμία, *in Iatr. p.* 918. 920.

Oculista, ὀφθαλμιάτρος, *Opthalmiater*, dicitur in specie Medicus, qui in curandis oculorum affectibus peritia sua excellit, qua per remedia Pharmaceutica, qua per Chirurgicas operationes, quamvis hodieque Empirici & Circumforanei hanc sibi arrogent artem. Legitur utrumque apud Scultet. *Armam. Chirurg. Part. I. Tab. IIX. fig.* 4.

Oculus, ὀφθαλμὸς, ὄμμα, sic dicitur inter sensuum externorum instrumenta plerorumque judicio nobilissimum, nimirum visus totius pars organica, cujus summe artificiosam structuram, celerrimam sentiendi vim, amplissimam utilitatem merito Anatomici aliique admi-

mirati sunt summopere & deprædicarunt: Sunt enim revera *Oculi* custodes defensoresque corporis humani. In quorum Anatomica descriptione etiam nulli pepercerunt operæ celeberrimi Anatomici, v. gr. Spigelius *de H. C. F. l.* 10. *c.* 9. Aquapendens *tr. de Oculo*, *visus instrumento*, Plempius *in Ophthalmographia*. Barthol. *l.* 3. *de Anat. c.* 8. Vvillis *Anim. Br. P.* 1. *c.* 15. & plures alii. De *oculis* insectorum videantur Observationes peculiares Abbatis de Catelan. *in Ephemeridibus Eruditorum Parisiensibus de Anno* 1680. *num.* 24. *&* 1681. *n.* 12. *&* 18. ut & *Acta Erudit. Lipsiens. An.* 1682. Tribuitur & vocabulum hoc lapidi cuidam peregrino, vel gemmæ, quæ *oculus mundi* vocatur, de cujus porositate observata vide Boyle *tr. de corp. solid. porosit. c.* 6. An fortassis idem cum Belioculo? de quo supra in *Belloculus*.

Odaxismos, ὀδαξισμὸς, generaliter significat *pruritum mordacem*, a δάκνω, præposito *O. Morsiunculam* diceres voce Plautina, vel *Titillationem*. Hinc etiam de renibus ὀδαξωμένοις usurpavit Diosc. notante Dieter. *Iatr. num.* 597. Generaliter quoque videtur accepisse Helmont. *tr. Jus Duumvirat. num.* 61. *& tr. Retenta*. Usitatius tamen accipitur stricte pro *pruritu gingivarum*, quem sentiunt infantes tempore dentitionis, cum dentes eruptionem moliuntur & configunt gingivarum carnes. Hippocr. 3. *aph.* 25. Foes. *pag.* 443.

Odium, μῖσος, dicitur affectus animi oppositus *Amori*, consistens in alienatione mentis & appetitus erga id, quod æstimatur, ut noxium, adeoque malum; Rolf. *O. ac M. M. Sp. l.* 2. *sect.* 3. *c.* 106. Vvillis *An. Br. P. I. c.* 9. Charlton. *Ex. IIX. Pathol.* §. 27. Est igitur inter caussas procatarcticas sanitatis & morborum referendum *odium*. De *odio* etiam post mortem in cadaveribus duorum hominum durante, lege C. Rejes C. *El. q.* 53. §. 10.

Odmalea, ὀδμαλέα, Hipp. dicuntur *graviter olentia*, sive fœtida *lib.* 1. *de morb. mul. VII.* 3. *XX.* 3. *XXI.* 18. Foes. *d. l.*

Odme, ὀδμὴ, idem, quod ὀσμὴ, Lat. *Odor*, dicitur qualitas illa sensibilis, quæ ab alio corpore emanans naribus percipitur. Consistit vero in effluviis sulphureis & fumosis emissis, quorum quædam suaveolentia, quædam fœtida & naturæ nostræ ingrata habentur. Gal. *c.* 1. *de nat. hum. t.* 6. Schrod. *l.* 1. *c.* 34. Galen. dicit, esse substantiam quandam, quæ nec ita tenuis est, ut aer, neque ita crassa, ut humor, *l. de odoratus Instrum. c.* 2. *fin.* Jung. Chiocc. *Mus. Calceol. f.* 6. *p.* 649. *seq.* C. Hofm. *com. in Gal. de V. P. num.* 562. *Odores* bonos citissime reficere vires vitales, docet ex Gal. Lang. *l.* 2. *ep.* 27. & Helmont. *tr. Imago Fermenti imprægnat. &c. n.* 16. *seqq. Odorem* ingratum cavere debet Medicus ad ægros accessurus, Gal. *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 9. *Odorem hircosum* sub axillis esse signum hominis devirginati, vult Casp. Rejes *in C. El. q.* 38. *n.* 9. *seqq. Odorum* suavitate offendi uterum, & cur, monstrat idem *q.* 84. *n.* 1. *seqq.* Verum non est universale. Fœtoris correctio dicitur *Magisterium Odoris*, de quo legatur Libav. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 7. & *Alchym. Pharmac. c.* 16. *Odor* quandoque ipsam rem *Odoratam*, vel *Aroma* notat, Rhod. *in Lex. Scrib.*

Odontagogos, ὀδονταγωγὸς, vocatur *forceps dentarius*, quo dentes extrahuntur. Talem plumbeum olim in templo Apollinis fuisse suspensum, testatur Forestus *l.* 14. *O.* 7. *in Schol.* quo significatur, non esse tollendum dentem, nisi vacillet, ut plumbeo forcipe excludi possit, id est, nulla vi. Utinam hoc & ægri, qui dolore dentium affliguntur, & circumforanei observarent, neque tam promte ad evellendos dentes consentirent. Vide *Dentagra*.

Odontalgia, ὀδονταλγία, id est, *Dolor dentium*, Gal. *l.* 2. *meth. med. c.* 2. Est symptoma actionis læsæ & p. n. auctæ in dentium cavernulis & partibus fibrosis, proveniens a solutione continui ibidem per acidum resolutum & fluorem passum facta. Qui dolor quandoque adeo vehemens esse solet, ut ægri violentas sibi inferre cogitent manus. Remedia contra dolorem dentium vocantur ὀδονταλγικὰ a Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 7. *f.* 2. *c.* 9. Jungatur & Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. f.* 1. *c.* 10. *p.* 567. *seqq.*

Odontagra, ὀδοντάγρα. Vide *Dentagra*.

Odontiasis, ὀδοντίασις, *Dentitio*, idem, quod ὀδοντοφυΐα, vide *Dentitio*.

Odontoglyphon, ὀδοντόγλυφον, *dentiscalpium*, quo ea, quæ dentibus inhærent, vel adhærent, eximuntur. Gorr.

Odontoides, ὀδοντοειδὴς. Vide *Dens*.

Odontophyia, ὀδοντοφυΐα, idem, quod ὀδοντίασις. Vide *Dentitio*.

Odontotrimma, ὀδοντότριμμα. Vide *Dentifricium*.

Odor, ὀδμὴ, ὀσμὴ. Vide *Odme*.

Odorabilis, ὀσφραντὸς, dicitur de omni re, quæ exhalationes emittere potest, vel suaveolentes, vel maleolentes. Galen. *l.* 1. *de sympt. causs. c.* 6. Dicuntur & *Odoratæ res*.

Odoramentum, idem, quod res *Odorata*, ὀσφραντὸν, ὄσμα. In Pharmaceuticis describitur, quod sit medicamentum tam simplex, quam compositum, quod citra ignis accessionem suo

odore spiritus alterare, aut reficere potest. Vveker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 52. Præscribuntur partim ad voluptatem, partim ad sanitatem. Morell. *de form. rem. l.* 2. *sect.* 2. *c.* 10.

Odoratus, ὄσφρησις, idem, quod *Olfactus*, vocatur sensus quidam externus, cujus instrumentum est Nasus cum suis partibus interioribus, præsertim processibus mammillaribus, Barth. *libell.* 3. *Anat. c.* 2. Hunc sensum accurate descripsit Vvillis *An. Br. P. I. c.* 13.

Odoriferum, εὐφραντὸν, idem, quod *Odoramentum*. Dieter. *n.* 112. Hinc & Rul. describit *odorifera* medicamenta, quæ odore suo sanitatem inducunt, & morbos expellunt. *Specificum odoriferum* Paracelso dicitur ea materia, quæ specifice morbum expellit, *Archidox. l.* 7. Varietatem *odoriferorum*, quorum alia per se multa vel pauca effluvia fragrantia emittunt, alia, quæ magis incarcerata resinosis solidis partibus non nisi adhibita frictione, liquatione aut alia interveniente violenta tractatione odorem spirant, monstravit Jac. le Mort. *Pharm. Medico-Phys. c.* 24.

Odus, ὀδὸς. Vide *Dens*.

Odyne, ὀδύνη, ὀδύνημα. Vide *Dolor*. Dieter. *n.* 601. *seqq.* Lind. *Ex. XIII.* §. 121. *seqq.*

Oeceios, οἰκεῖος. Vide *Domesticus*.

Oeconomia, οἰκονομία, proprie *administrationem domesticam* significat. Hipp. tamen restrinxit ad ægrorum procurationem & dispensationem, *l.* 6. *Epid. s.* 2. *t.* 43. in qua administranda Medici diligentiam requirit Foes. *Oec. p.* 446. Charlton. quoque Physiologicas suas Exercitationes nomine *Oeconomiæ animalis* exornavit.

Oedema, *Oedos*, οἴδημα, οἶδος, late & stricte sumitur. Lata significatio antiquis fuit frequens, qua vocabulo hoc omnes *tumores* p. n. venerunt, uti ipse notavit Gal. *ad* 4. *aph.* 34. & 5. *aph.* 65. Jung. Foes. *p.* 444. Dieter. *n.* 604. Et ita idem est, quod ὄγκος παρὰ φύσιν. Stricta vero significatio adhuc hodieque usitatior, quando tumor frigidus, laxus, mollis, albicans, doloris expers, non renitens, a pituitoso humore exortus, vocatur *Oedema*. Cujus talis descriptio dari potest: *Oedema* est tumor p. n. in toto corpore, vel certa aliqua parte, mollis, laxus, foveam post compressionem relinquens, sine magno dolore, proveniens a portionum sanguinis aquosarum, vel lymphæ subsistentia & aliquali congelatione. *Oedema* totius corporis est *Anasarca*, species Hydropis, de qua suo loco, Helmont. ad Laticem stagnantem refert, *tr. Ignot. Hydrops n.* 20.

Oedemosarca, vocatur M. A. Severino abscessus utriformis quidam rarior & crassior, mollitie œdemati, & duritie ad contactum observata sarcomati vel tumori carnoso respondens, cujus observationem descripsit *l. de nov. obs. abscess. c.* 4. Similis etiam habetur apud Hildan. *Cent. IV. obs.* 59.

Oeesis, οἴησις, id est, *opinio*, opinatio, & Hippocr. dicitur speciosa artis peritia, absque tamen vera experientia, *l. de dec. ornat. IV.* 1.

Oenantharion, οἰνανθάριον, epitheton *Unguenti* alicujus, ob condituram, quæ odoris & deliciarum gratia additur ex vino & flore liliorum, οἴνῳ καὶ ἄνθει κρίνων, parata. Gorr. Duæ *Oenanthariorum* formulæ habentur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 21. Dicitur & οἰνάνθινον.

Oenarea, οἰναρέη, epitheton *cineris*, qui paratur ex *sarmentis*, vel pampinis *vitis*, quæ vocantur οἴναρα, vel οἰναρίδες. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXIV.* 21. & *LXXXIIX.* 8. Erotian. *p.* 85. *c.* Foes. *p.* 446.

Oenas, οἰνὰς, Lat. *Vinago*, dicitur species Columbæ montanæ, cujus historiam & usum in cibis tradidit Aldrov. *l.* 15. *Ornithol. c.* 7.

Oenelæon, οἰνέλαιον, dicitur mistura vino & oleo constans, cujus meminit Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. & *l. de fac. parabil.* Jung. Alexandrin. *l.* 18. *Sal. cap.* 12. Gorr. Tali mistura Chirurgi quondam usi sunt ad omnium capitis vulnerum curationem; verum hoc plane improbavit Joh. Baptist. Carcanus *de vuln. cap. serm.* 2. *lect.* 3. *p. m.* 71. *seqq. Oleum vini*, οἰνέλαιον, item οἰνόσταγμα, vocatur a Rolfink. Spiritus Vini, *in Chem. I. A. F. R. l.* 3. *sect.* 2. *art. I. c.* 27. *seqq.* quod tamen reprobat Cl. Vvedelius, *in Pharmac. Acroam. l.* 11. *sect.* 3. *c.* 8. *p. m.* 353. ἀκύρως ita dici statuens, vel ideo, quod oleum cum spiritu vini nequeat permisceri.

Oenodes, οἰνώδης, *vinosus*, epitheton vini generosi, quod multam admittit aquæ mistionem. Dicitur & πολυφόρος, opponiturque ὀλιγοφόρῳ, tenui & aquoso ὑδατώδει οἴνῳ, quod minima eget aquæ mistione, in se satis aqueum. Gal. 3. *de R. V. I. A. t.* 20. Castell. Lind. *Ex. X.* §. 111.

Oenenome, οἰνοῦμαι, i. e. *bibo*, præsertim vinum, Erot. *Onom. p.* 83. *s.* Foes. *d. l.*

Oeneros, οἰνηρὸς, *vinosus*. Usurpat Hipp. de curatione Chirurgica fracturarum, quando fasciæ & splenia imbuuntur & fracturæ vino perfunduntur, quæ vocatur οἰνηρὴ ἰητρείη. 3. *de fract. t.* 46. Foes. *d. l.*

Oenogala, οἰνόγαλα, dicitur potionis genus, quod ex *vino* & *lacte* mixtis parabatur. Cujus meminit Hipp. *l.* 7. *Epid. XL.* 17. quamvis alii

alii intelligant per *vinum lactei teporis*, sive tepidum, veluti lac, quæ versio etiam a Lindeno retenta fuit. Verum meo judicio minus congrua hæc est acceptio, si ἀναλόγων compositorum vocabulorum spectaveris. Foes. *d. l.* Gorr.

Oenogaron, οἰνόγαρον, *garum vino mistum*, garum vinosum, apud Aet. *l.* 3. *c.* 85. citante Gorræo: vel *c.* 90. allegante Keuchen. *ad Seren. p.* 155.

Oenomeli, οἰνόμελι, *vinum mulsum*, dicitur & simpliciter *Mulsum*, nihilque aliud est, quam vinum melle conditum, deliciis magis, quam sanitati destinatum; inflationibus enim obnoxium. Ejus varietatem parandi docet Dioscor. *l.* 5. *c.* 16. Meminit & Lind. *Ex. X.* §. 160.

Oenophlygie, οἰνοφλυγία, proprie *vinolentia*, ebrietas, vini nimius potus. Qua dictione usus Hippocr. *l. de intern. aff. XXXI.* 5. *XXXV.* 23. Qui vitio huic dediti sunt, vocantur οἰνόφλυγες, *vinolenti*, ebriosi. 2. *Prorrh. II.* 14. cujus emphasin quoque declaravit Lind. *d. l.* §. 112. Junge Foes. *p.* 448. Vide *Ebrietas*.

Oenopola, οἰνοπώλης, *qui vina vendit*. Meminit Lind. *d. l.* §. 61.

Oenopos, οἰνωπὸς, epitheton coloris, q. d. *vinosus*, qualis est uvarum maturescentium, cum ex rubro nigricant & splendent, aut in purpuram & nigrum transitus fit. Meminit Hipp. *l.* 7. *Epid. III.* 22. & *l. de nat. mul. I.* 6. *l.* 2. *de morb. mul. IV.* 6. Jung. Foes. *d. l.*

Oenos, οἶνος, proprie dicitur *Vinum*, h. e. succus uvarum maturarum per expressionem collectus, per fermentationem depuratus a fæcibus, atque in doliis vi proprii & nativi caloris perfecte coctus. De cujus natura, differentiis, virtutibus & noxa passim veteres & recentiores bene multa scripserunt. Videatur Hipp. *l.* 2. *de diæta*: Mundella *in Indice Oper. Gal.* Foes. *p.* 446. *seqq.* Dieter. *Iatr. num.* 606. Lind. *Ex. X.* Deodat. *Panth. Hygiast. l.* 2. *c.* 16. Moræus *in Schol. Salern. p. m.* 90. *seqq.* C. Hofm. *l.* 5. *Instit. c.* 25. 26. Vvillis *de ferment. c.* 7. & *de febr. c.* 1. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 412. Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. sect.* 3. *c.* 8. *p.* 207. *seqq.* Et quis omnes recenseat? De *vinis* medicatis diversis idem Schroder. *l.* 2. *c.* 63. Morell. *l.* 1. *de form. remed. sect.* 1. *c.* 6. Per quandam similitudinem alii quoque Succi officinales expressi & depurati *Vina* dicuntur, v. g. Cydoniorum, Granatorum, Citri &c. Idem *d. l. c.* 82. Nonnulli quoque spiritus e *vino* parati appellantur *Vina*, ut *Vinum alcalisatum*, *Circulatum*, &c. Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 25. *Vinum correctum* est Alcool vini. *Vinum essentum* est, quod herbarum vires attraxit, vel aliorum, quibus affusum fuit. Dorn. *in Dict. Rul.* & Iohns. *in Lex.*

Oenostagma, οἰνόσταγμα, i. e. destillatum ex vino, idem, quod *Spiritus vini*. Vide *Oeneleon*.

Oeonista, οἰωνιστὴς, *Augur*, & οἰωνιστική. Vide *Mantice*.

Oesophagos, οἰσόφαγος. Vide *Gula*. *Oesophagæus Musculus* dicitur ille, qui gulam ambit instar sphincteris, de quo vide Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12. *p.* 448.

Oestromania, οἰστρομανία, dicitur Hipp. *in epist. ad Damag.* furiosa libido ad Venerem, & ita idem est quod *Nymphomania*. Vide paulo superius.

Oestrus, οἶστρος, proprie dicitur Insectum notissimum, *Tabanus* Veteribus quoque dictum, aculeo duriori in ore armatum, quam cæteræ Muscæ, cujus descriptionem tradidit Aldrov. *l.* 3. *de Insect. c.* 4. Per metaphoram quoque *Clitoris* vocatur *Oestrum Veneris*. Barthol. *l.* 1. *Anatom. c.* 34. Imo omnis stimulus amatorius proverbialiter per *Oestrum* exprimitur. Hinc Galen. οἰστρώδη ἐπιθυμίαν vocavit, cujus emphasin notavit Casp. Hofm. *comm. ad Gal. l. de V. P. n.* 1008.

Oesype, *Oesypos*, οἰσύπη, οἴσυπος, proprie est sordes & fimus lanæ circa nates ovium adhærens, uti patet ex Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXIV.* 13. Erotian. *Onom. p.* 85. *c.* Postmodo vero etiam de ipsa *lana sordida*, vel *succida* usurparunt vocabulum, teste Dioscor. *l.* 2. *c.* 84. confirmante Gorræo & Foes. *Oec. p.* 449. Quid per *Oesypum Atticum* intelligi debeat apud Galen. *l.* 14. *meth. med. c.* 7. ventilavit C. Hofm. *l.* 2. *V. L. c.* 14. De *Lana succida* legatur Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 30. Vide supra *Lana*.

Offa, μᾶζα. Vide *Massa*.

Offensa, *Offensio*, duplicem habet significationem. Vel enim idem est, quod *Noxa*, *Damnum*, Gr. βλάβη, & *offendens*, βλάπτων, Gal. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 13. Rhod. *in Lex. Scribon.* Vide *Blabe*. Vel respondet *Allisioni*, & Gr. dicitur προσκοπὴ, vel πρόσκομμα, estque ea læsio, quando corpus percutitur, aut violenter afficitur ab alia re exterius obviante. Forest. *lib.* 6. *Chirurg. Obs.* 29. *Schol.* Ita & spiritus sive aer in respiratione interruptus Hippocr. dicitur πνεῦμα πρόσκοπτον, *spiritus offendens*, 4. *aph.* 68. Junge Dieter. *n.* 730.

Officina generaliter omnem locum significat, ubi aliquid præparatur & elaboratur, Gr. ἐργαστήριον. In Medicina vero duæ potissimum *officinæ* habentur, quarum una est *Pharma-*

maceutica, diciturque locus seu *Apotheca*, in qua simplicia & composita medicamenta in quantitate & qualitate selectissima debent parari, vel parata inveniri cum instrumentis Pharmacopoeticis. Fr. Hofm. *Clav. ad Schr. l. 2. in princ.* Schroder. vero *d. l.* minus accurate descripsit, quod sit Pars Pharmacologiæ, quæ seriem rerum medicamentosarum secundum classes officinales describit. Altera est *Chirurgica*, Gr. ἰατρεῖον Hipp. dicta. Vide *Iatreon*.

Officinalia vocantur medicamenta, qua simplicia, qua composita, quæ in Officinis Pharmaceuticis quotidie prostant, & ita opponuntur *Magistralibus*. Vid. *D gm. Med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753. seq.*

Officium, δέον, καθῆκον, πρέπον, vide *Deon*. Vocatur id, quod alicui agendum incumbit. Ita *officium* hominis est, omni modo, arte, opera, facultatibus, devincire hominum inter homines societatem. *Officium Medici* exoptatissimum procurare homini bonum, quo sine nullum aliud gratum esse aut jucundum potest, h. e. sanitatem, Linden. *Exerc. III. §. 9.* Speciale medentis vel curantis morbos est, ut cito, tuto & jucunde sanet. *Ex. XVI. §. 1.* Tribuitur & *Officium* partibus corporis humani, & respondet Latino *Actio* vel *Usus*, Gr. χρεία. C. Hofm. *C. in Galen. LL. de V. P. n.* 8. Paracelf. *Paramir. l. 2.*

Offion, idem, quod *Opium*, *Eph. N. Cur. A. II. O. 69.*

Offuscatio, vide *Obfuscatio*. *Amaurosis*.

Oger, *Ogertinum*, *Ogertum*, Paracelso idem quod *Ochra*, passim in scriptis. Verum more solito transfert & ad hominem, & *Oger microcosmi*, item ad caussas morborum salinas, hinc *Ogertina* pestis, pleuresis, icteritia passim legitur in scriptis, præsertim *in Fragm. ad LL. de Tartaro*.

Ois, ὄϊς, Latine *Ovis*, idem, quod πρόβατον, est animal quadrupes, lanosum, mansuetum, lupo inimicum, cujus mas *aries*, castratus *vervex*, fœmina stricte *ovis*, pullus *agnus* vocatur. Horum omnium historiam & usum in cibo ac medicina vide ap. Aldr. *l. 1. de quadrup. bisulc. c.* 8. prolixissime, ut & Schr. succincte, *l. 5. cl. 1. n. 30.*

Olca, mendose pro *Holca*, vel *Holce*, ὁλκὴ, i. e. *Drachma*. Vide *Holce*.

Oleaginosus, ἐλαιώδης, dicitur de eo, quod pinguedinem instar olei in se continet, ut sunt Amygdalæ, Nuces, & alia quædam semina. Hujusmodi *oleaginosa* cerebrum gravare, docet Rolfink. *O. & M. M. Sp. l. 14. f. 1. c. 23.*

Oleamen, *Oleamentum*, λιπασμὸς, dicitur in genere omne linimentum mollius ex oleis paratum, Scrib. *n.* 222.

Olecranon, ὠλέκρανον, Gorr. etiam per o, sed mendose, scripsit. Idem, quod ἀγκὼν, *Ulna*, cubiti pars gibbera, unde & *Gibber* dicitur, ab Hippocr. *l. 7. Epid. XXXII. 6.* Vide *Ancon. Cubitus*.

Oleitas, idem, quod *Pinguedo*. *Oleitas* rerum in omnibus earum Sulphur est. Dorneus *in Diction.* Rul. & Iohnf. *in Lex.* Dicitur alias & *Olivitas*; cujus tres species recensentur pro conditione triplici olivarum, apud C. Hofm. *l. 5. V. L. c. 3.*

Olene, ὠλένη, sic dicitur a quibusdam *cubitus*, sive os inter duos articulos ἀγκῶνα & καρπὸν medium, alio nomine πῆχυς appellatur, Gorr. Huic respondet Latinum *Ulna*. Barbaris *Focile majus*. Lind. *Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 74.* Bart. *libell. 4. An. c. 20.* Hinc ὠλέκρανον quasi ὠλένης κρᾶνος, *ulnæ* galea.

Oleo, ὄζω, quid significet, notum est, videl. odorem emitto, est mediæ significationis. Nam καλὸν ὄζω & βαρὺ ὄζειν, dicitur *bene* & *male olere*. Dieter. *num. 603.* Gal. *l. 4. de S. F. cap. 22.*

Oleosus, ἐλαιώδης, ἐλαιηρὸς, idem, quod *Oleaginosus*, Pinguis, Gal. *l. 6. meth. med. c. 6.*

Olethrios, ὀλέθριος, *perniciosus*, valde noxius. Hinc Galeni proverbium ἀεὶ ὀλέθρια τὰ δυσώδη, semper *perniciosa* sunt fœtida, *c. 2. in 3. Epid. t. 9.* Lang. *l. 1. ep. 53.*

Oleum, ἔλαιον, vide *Elæon*. Quibus addi possunt, quæ de *Oleis Chymicis* prolixe tradit Libav. *S. A. Ch. l. 8. c. 17. seqq.* & *Alchym. Pharmac. c. 39.* Quære etiam in Theatr. Chymici Indicibus. *Oleum ex lacte* dicitur *Butyrum* Græcis, teste Lind. *Ex. XVI. §. 119.* Spiritus quoque rectificati præsertim a Chymicis *Olea* vocantur, v. gr. *Oleum* Vitrioli, Sulphuris, &c. seu salia fluida concentrata, a phlegmatis consortio, quantum possibile, depurata, ita dicta, ob crassitiem & ponderositatem particularum. Quin & salia fixa per deliquium resoluta, ut *oleum* Tartari per deliquium. Utraque significatio *Olei* est impropria. Vid. Jacob. le Mort. *Chym. Medico- Phys. c. 2. p. m.* 12. 13. Variæ *Oleorum Chymicorum* e vegetabilibus & mineralibus præparationes descriptæ leguntur in Iunken. *Lexic. Chym. Pharm. P. I. p. 168. seqq.*

Olfactoriolum dicitur vasculum muliebre, in quo odoramenta gestantur. Vel myrotheca & pyxis perforata & ocellata, quæ odores suos & suaves halitus per foramina exspirat. Rhod. *ad Scrib. n.* 104.

Ol-

Olfactorius, ὀσφραντικός, idem, quod *olfactilis*, dicitur de rebus odoratis, quæ odorem emittunt. Vide *Odorabilis*.

Olfactus, ὄσφρησις, idem, quod *Odoratus*. Vide p. superius.

Oligophorus, ὀλιγοφόρος, epitheton vini aquosi. Vide *Oenodes*.

Oligopsychia, ὀλιγοψυχία, Lat. *Pusillanimitas*. Legitur apud Hippoc. *l. 7. Epid. XXVI.* 23. ὀλιγοψυχοτέρη, i. e. *animi imminuti* natura mulierum dicitur, *l. de Virgin. morb.* I. 10.

Oligos, ὀλίγος, *paucus*, *exiguus*; Opponitur vel ἀδρῷ, pleno, vel πολλῷ, multo, vel etiam μακρῷ, longo. Vid. Dieter. 614. *seq.*

Oligotrophia, ὀλιγοτροφία, i. e. *parcior nutritio*. Gal. *l. 3. de san. tu. c.* 8.

Olisthema, ὀλίσθημα, item ὄλισθος, *prolapsio*, dicitur integra *articuli elapsio*, vel luxatio perfecta, ad differentiam διακίνημα, quod parvam ossis emotionem significat, Hippoc. *3. de fract. t.* 51. Gal. *com. ad h. l. & in def. Med.* a verbo ὀλισθαίνω, *prolabor*, quod legitur *2. de fract. t. 39. & 3. h. t. t. 61. & 4. de art. t.* 1. quamvis *in Exeges. dict. Hippoc.* Gal. posuerit ὀλισθρίζω. Alias ὄλισθος etiam significat *lubricitatem*, uti patet ex Hippoc. *3. de R. V. I. A. t.* 26. & ptisana vocatur ὀλισθηρή, *lubrica*, *sect. 1. h. t. t.* 29. Articulus quoque *lubricus*, ὀλισθηρὸς, legitur. *1. de artic. t. 29.* Vide Foes. *p.* 451.

Oliva, ἐλαία, vocatur fructus, ex quo fit oleum. Gal. *l. 2. de S. F. c. 7. Olivarum* differentiam vide etiam apud Bruyerin. *de re cibar. l. 11. c.* 36. Potissima est, quod aliæ sint *colymbades*, aliæ *druppæ*. De quibus vocabulis actum in suis literis initialibus.

Olivaris, *Oliviformis*, dicitur de Gangliis. Vide *Ganglion*.

Olivitas, idem, quod *Oleitas*. Vide p. a.

Olla, χύτρα. Vide *Chytra*. De modo *ollas* parandi vide Vvillis *Ex. de ferm. c.* 12. Consentit Helmont. *de Lithiaf. c. 3. n.* 6.

Olodes, ὀλώδης, pro θολώδης, *turbidus*, niger, apud Hippoc. legi vult Gal. *in Exeg. dict. Hipp.* ab ὀλὸς, atramentum sepiæ. Gorr.

Olophlyctides, ὀλοφλυκτίδες, idem, quod φλυκταίναι, *pustulæ*, bestiolis parvis similes. Erot. *in Onom. p.* 85. *A. B.* quamvis in Hipp. loco *l. 2. de morb. mul. LXXXIIX.* 5. saltem φλυκτίδες legatur, i. e. *pustulæ*.

Olor, κύκνος, vide *Cycnus*. Alias *Olor* veteribus positum legitur pro *Odor*, teste Keuch. *ad Sammonic. p.* 115. & 143.

Olos, ὀλὸς, pro θολὸς, (quod significat *atramentum sepiæ*) vult scribi Gal. *in Exeg. dict. Hippoc.* Verum Linden. improbat hanc lectionem, & suadet præscribendum esse theta θολός, *Ex. 5. §. 9.*

Olus, λάχανον, refertur inter alimenta e plantis desumta, pauci nutrimenti, ita ut non vires tribuant, sed mortem saltem prohibeant, a morte defendant, sed robustam valetudinem non promoveant, Gal. *l. 2. de Al. fac. c.* 43. *seqq.* Linden. *Exerc. XVI. §.* 160. 169. Jung. C. Hofmann. *l. 5. Inst. c.* 10. Bruyerin. *de re cibar. l. 8. c. 3. seqq.* quamvis sint, qui sibi aliisque persuadere audent, plantas temperatas alimenta esse optima, succum alibilem vitalem sincerum promittentia, coctuque facilem. *Olus molle* dicitur pulmentarium *oleraceum*, cum substantia, tum effectu molle ac tenerum, quod ventrem subducit. Rhod. *ad Scribon. n.* 99.

Oly dicitur pinguedo metallorum supernatans menstruo illa solventi. Rul. *in Lex.*

Olympiacos, ὀλυμπιακός, dicitur (1) *Collyrium* magna simplicium turba constans, uti describit Ægineta *l. 7. c. 6.* & commendat in procidentia oculi & omnibus ulceribus, *l. 3. c.* 22. notante Gorræo. (2) *Olympicus spiritus* est astrum in homine, quod efficit, ut umbram de se præbeat, uti nugatur Paracels. *l. 3. de morb. invisib.* e quo desumpserunt Dorneus, Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Olympos, ὄλυμπος, vocatur quoque modo dictum Collyrium apud Æginet. teste Gorræo. Alias idem est, quod *Cœlum*; de quo supra lit. C.

Olynthos, ὄλυνθος, *ficum immaturam* significat, sive *Grossum*. Aliquoties legitur apud Hippoc. *l. de nat. mul. X. 19. XVII. 8. XXIX.* 127. *& alibi*. Vide Foesium *pag.* 452. Galen. *lib. 8. de S. Fac. §. Olynthi*.

Olyra, ὄλυρα, est species frumenti, de qua non conveniunt, an sit ipsa *Zea*, an vero eius species. Hesych. descripsit per speciem seminis mediæ inter frumentum & hordeum naturæ, e Gal. d. l. Gorr. Latin. *Siligo* vocatur. Lang. ad *Zeam* refert. *l. 1. ep.* 56.

Omagra, ὠμάγρα, dici potest Arthritis humeri cum scapula articulationem infestans. Par. *l. 17. Chir. c.* 1.

Omasum, Barthol. *Omasus*, ἐχῖνος, dicitur venter peculiaris cancellatus in cornigeris & ruminantibus. Vide *Echinos*. Aristot. *l. 2. H. A. c. 17. l. 3. de P. A. cap.* 14. & Barthol. *lib. 1. An. cap.* 9.

Omelysis, ὠμήλυσις, vocabulum est ambiguæ significationis. Forest. *Oec. pag.* 692. *seq.* existimat, significari proprie farinam hordeaceam crudam, ad differentiam polentæ, quæ tor-

retur. In lata vero significatione notare omnem farinam crudam. Et hanc sententiam confirmare videntur loca Hippocratis, in quibus vocabulum ὠμήλυσις legitur, v. gr. *lib.* 2. *de morb.* XXX. 8. *l. de nat. mul.* XXIII. 5. *lib.* 1. *de morb. mul.* XXX. 9. XXXII. 5. *lib.* 2. LXIX. 5. LXXVII. 2. quos duos significatus etiam adsignat Galenus *in exeg.* Langius vero describit per puram hordei crudi farinam a furfuribus castratam, & ex ea in hydrelæo cum butyro dissoluta Cataplasma phlegmonum & sinanchiæ suppurativum parari docet, *l.* 1. *ep.* 57. Et hanc opinionem confirmat autoritate Galen. libris *de* C. M. S. L. aliquoties. Item *l. Introduct. cap.* 13. Alii v. gr. Absyrtus dicunt esse mixtionem quandam seminis fœnugræci, lini & hordei farinarum æquali pondere. Cœl. Aurel. *l.* 2. *c.* 24. & 37. interdum simplicis pollinis aut panis infusi Cataplasma; interdum pollines aqua solutos significare docet. Jungatur & Augen. *Tom. I. Epist. & Conf. Med. ep.* 6. *p.* 166. Scribitur & divisim, ὠμὴ, λύσις.

Omenta, cerebri membranæ ipsum ambientes, Merc. *l.* 1. *c.* 2.

Omentum, ἐπίπλοον. Vide *Epiploon*.

Omiæos, ὠμιαῖος. Vide *Humerarius*.

Omma, ὄμμα. Vide *Oculus*. Significat & *Visum*. Dieter. *n.* 617. Foes. *p.* 453.

Omnis, πᾶς, ἅπας. Hujus vocabuli significatio extra forum quoque Medicum notissima. In memoriam vero revocat duo axiomata notatu digna; quorum primum est, *Omnia esse in omnibus*, vel *Omnia* ab *omnibus* participare, id quod Hippoc. quoque docuisse testatur Gal. *l.* 6. *de V. P. c.* 16. quo sine dubio respexit ad locum Coi senis *l. de Alim.* IV. 24. ξύῤῥοια μία, &c. *Confluxio una*, *Conspiratio una*, *Consentientia omnia*. Vide *Confluxio*. Vel etiam ad illum locum *l. de Loc. in Hom.* III. 6. Minima corporis pars *omnia* ea quæ habet maxima. Jung. C. Hofmann. *ad Gal. LL. de V. P. num.* 401. An vero Axioma illud recte ad Magicam virtutem extendatur ab Helmont. *tr. de magnet. vuln. cur. n.* 130. aliis dijudicandum relinquo. Mihi non videtur. Alterum est: *Omnia ab uno, & omnia ad unum*. Estque Canon Hieroglyphicus Chymicus, quo naturam & virtutem *Lapidis Philosophici* exornare conantur Spagyrici. Verum res magis ingeniosis commentis, quam ipsa veritate nititur. Videantur scripta Spagyricorum, ut & Libavii. Obiter quoque & hoc axioma notandum: *Omnia a tribus fieri*, videlicet artifice instrumentis & materia, quod eleganter artificialia naturalibus applicando, exposuit Gal. *l. de vocal. instr. diss. cap.* 2.

Omocotyle, ὠμοκοτύλη, quid significet, vide *Acetabulum*.

Omogeron, ὠμογέρων, dicitur, cui senectus est adhuc cruda vel viridis, sive in primo senio constitutus, ad differentiam τῶ τυμβογέροντος, h. e. *senis capularis:* quemadmodum egregie exposuit Dieterich. *Iatr. Hippocr. num.* 160. *pag.* 308.

Omolinon, ὠμόλινον, h. e. *linum crudum*, quo ad ustionem faciendam utitur Hippocr. *l. de affect.* XXX. 13. XXXII. 9. vel in fistulis ani curandis, *l. de fistul.* II. 13. quem curandi modum Ægineta vocat λινοδέτησις, *l.* 6. *c.* 78. Vel in lateris tuberculo post sectionem & ustionem *l. de int. aff.* X. 20. in hydrope *ibid.* XXV. 31. Plura loca vide, si placet, apud Foes. *Oecon. pag.* 692. Alias ὠμόλινον quoque vocatur linteum illud, quod tondendorum humeris injiciunt tonsores, ne inquinetur vestis capillorum segmentis. Lind. *Ex. V.* §. 109.

Omophagos, ὠμοφάγος. Vide *Crudivorus*.

Omoplatæ, ὠμοπλάται, item πλάται, (quo & cum aspiratione *Homoplatæ* quandoque leguntur) vocantur *Scapulæ*, vel *Scoptulæ*, Celso *l.* 3. *c.* 22. *lib.* 8. *cap.* 1. quæ humeri articulum constituunt, suntque ossa in utraque humeri regione duo in dorso sita admodum inæqualia, & omnibus suis partibus dissimilia, foris gibba, intus sima, quorum ulteriorem descriptionem petere licet ex Anatomicis, Gal. *l.* 13. *de V. P. c.* 10. C. Hofm. *comm. ad h. l.* Barthol. *libell.* 4. *c.* 19. *Anat.* Vide *Platæ*.

Omos, ὦμος. Vide *Humerus*. Ea quoque pars uteri, quando post cervicis angustiam incipit in cavitatem majorem ampliari, Græcis ὦμος dicitur, Moschion. *de morb. mul. cap.* 6.

Omos, ὠμός. Vide *Crudus*, *Cruditas*.

Omotarichos, ὠμοτάριχος, late significat *salsamentum crudum*, quo carnes condiri solent, Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 1. Stricte vero dicitur de *Thynnorum salsamento*, sive *carne Thynnorum sale condita*, de cujus virtute videatur Diosc. *l.* 2. *c.* 33.

Omotokeo, ὠμοτοκέω, i. e. *crudum* sive immaturum *partum edo*. Hinc fœmina ὠμοτοκοῦσα, i. e. *abortivum fœtum patiens* dicitur, apud Moschion. *de morb. mul. c.* 155.

Omotribes, ὠμοτριβὲς, item, quod ὀμφάκινον, epitheton olei ex olivis immaturis expressi, q. d. *Oleum crudum*, h. e. acerbum. Refrigerat & adstringit, Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 3.

Omphacinon, ὀμφάκινον. Vide *Omotribes*.

Omphacion, ὀμφάκιον, dicitur *succus uvæ acerbæ*. In Officinis vocatur *Agresta*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 392. F. Hofmann. *in Clav. ad h. l.*

Me-

Meminit & Hippocr. *Omphacii epulotici*, cujus usus est ad vulnera & ulcera, *l. de Ulcer. IIX. 5. seqq.* Derivatur ab ὄμφαξ, quod significat *uvam acerbam*.

Omphacis, ὀμφακίς, vocatur cavum illud, ex quo glandes quernæ enascuntur, & coriarii utuntur. Ægin. *lib. 3. cap. 42.* Plinius *calicem glandium*, recentiores Medici *capulam* vocant.

Omphacites, ὀμφακίτης, epitheton *vini acerbi* ex uvis nondum plane maturis parati, quale peculiariter in Lesbo factum legitur apud Diosc. *l. 5. c. 12.*

Omphacitis, ὀμφακῖτις, epitheton Gallæ parvæ tuberosæ, solidæ, nullo foramine perviæ. Dioscor. *l. 1. cap. 146.*

Omphacomeli, ὀμφακόμελι, potionis conditæ genus ex succo uvæ acerbæ & melle. Respondet *Syrupo de Agresta*. Officin. Gorr. Vid. *Dispensatoria Augustanum & Norimberg.*

Omphalocele, ὀμφαλοκήλη, *Hernia umbilicalis*, est species herniæ, in qua vel omentum, vel intestina prolapsa protuberant, cum solutione continui & tumore regionis umbilicalis, vel umbilici prominentia, aut situ mutato. Dicitur ἐξόμφαλος etiam. Vide *Exomphalos*. Observationes vide apud Forest. *l. 27. O. 28. seqq. cum Scholiis*. Jung. *Responsoriam Epistolam* Hild. *ad Doring. in oper. Hildan. pag. 900.* item *Cent. 3. Obs. 63. seq.* Fabr. ab Aquapend. *de Chirurg. oper. cap. de Umbilici prominentia*. Quod vero apud quosdam defectus umbilici in recens natis aliquoties cum aliqua prominentia observatur *Hernia umbilicalis* audiverit, merito improbavit Celebr. Ruyschius *Cent. 1. obs. Anat. Chirurg. 71.* nihilominus si in regione illa, ubi umbilicus esse deberet, prominentia aliqua conspicitur, fortassis *Exomphalos* sano sensu dici posset.

Omphalodexios, ὀμφαλοδέξιος, inusitatum hoc epitheton legitur apud Dieterich. *in Iatr. Hippoc. num. 50.* quod nonnulli Interpretes existimaverint substitui debere in locum ἀμφιδέξιος *7. aph. 43.* ita ut sensus sit: Fœmina non concipitur in dextro uteri latere, aut gestatur. Verum est merum figmentum & prorsus inconveniens, quia caret omni autoritate, deinde nulla ἀναλογία e nomine ὄμφαλος ad uterum demonstrari potest.

Omphalomantia, ὀμφαλομαντεία, vocatur a Casp. a Rejes vaticinatio illa obstetricum fabulosa ex nodis vasorum umbilicalium de numero prolis futuræ, *quæst. 52. n 6.*

Omphalos, ὀμφαλὸς, *Umbilicus*. Sumitur dupliciter pro *regione umbilicali* & media regione abdominis, cavitate quadam prædita, Dieter. *num. 619.* Deinde pro illo centro medio totius corporis, quod nihil aliud est, quam complexus & coalitio vasorum *umbilicalium* cum uracho contortorum. Gal. *de dissect. vulv. cap. 10.* Barthol. *lib. 1. Anat. cap. 37.* Vide *Umbilicus*.

Omphalotomos, ὀμφαλοτόμος, epitheton obstetricis, quæ umbilicos infantibus recens natis præcidit. Legitur apud Hippoc. *l. 1. de morb. mul. LXXVI. 13.* Vide Foes. *p. 454.*

Onager, ὄναγρος, dicitur *Asinus sylvestris*, cujus historiam cum usu in cibis & medicina tradidit Aldrov. *l. 1. de quadruped. c. 3.* Dæmones quoque & spiritus *Onagri* vocantur Paracels. *in declaratione totius Astronomiæ*.

Oncos, ὄγκος, Latine dicitur *Tumor*, subintellige præter naturam. Hinc Gal. scripsit lib. περὶ ὄγκων παρὰ φύσιν. Describitur, quod sit distensio in latum, longum, & profundum. Pertinet ad morborum compositorum species, ad eam classem referendas, a qua actionum læsio potissimum dependet. Aquapend. *Pentateuch. Chirurg. lib. 2. c. 1.* Vide *Oedos*.

Oncyllomæ, ὀγκύλλομαι, significat *intumesco* apud Hippoc. *1. Prorrhet. s. 3. t. 7.* ubi quidem Gal. ὀγκυλλῶν posuit; & propterea Barthol. Eustachius *in not. ad Erotian. pag. 79.* negavit, se reperisse ὀγκυλλωμὸν. Enimvero & hoc verbum ὀγκύλλομαι usitatum esse, patet ex Lexicographis aliis. Apud Atticos significat tropice magna & alta sapere. Gorr.

Onda vocatur inventor omnium medicamentorum, præsertim vero simplicium, Paracels. *præfat. in libros Bertheoniæ*.

Oneirocriticus, ὀνειροκριτικὸς, significat eum, *qui de insomniis judicium ferre potest. Divinator ex insomniis* Theatr. Chym. *Vol. VI. p. 81.* Legitur apud Joh. Ant. von der Linden *in Manuductione ad Medicinam* a Schelhammero edita & annexa Introductioni Conringianæ, *in Part. Post. p. m. 84.* *Oneirocriticam* refert ad partem Medicinæ Diagnosticam, ex insomniis etiam de morborum horumque caussarum cognitione utiliter judicantem. Dicitur & ὀνειρομάντις, & ὀνειρομαντία scientia ex insomniis prædicendi in Bierlingii *Thesauro Medico pag. 538.*

Oneirogmos, ὀνειρωγμὸς, *somnia Venerea* & *pollutionem nocturnam* significat, quamvis hoc posterius proprie ἐξονείρωσις dicatur, vide *Exoneirosis*. Descendit a verbo ὀνειρώττω, *somniis Venereis tentor*, & inter somniandum semen profundo. Hippoc. *l. 1. de diæt. XXXVI. 3. l. 2. de morb. XLIX. 10. l. de intern. aff. L. 29.* Verbum vero ἐξονειρώσσειν legitur *lib. 2. de diæt.*

 XXVI.

XXVI. 6. l. de int. aff. XLVI. 20. *l.* 4. *Epidem. XXX.* 3. Vide Foes. *p.* 454. *seq.* Jung. Lang. *l.* 2. *ep.* 5. Lind. Ex. *XV.* §. 35. 40. *seqq.*

Oneirogonos, ὀνειρόγονος, significat seminis in somno profluvium, notante Cœl. Aurel. *lib.* 1. *Tard. pass. cap.* 3. *p. m.* 262. *&* c. *IV. pag.* 266.

Oneiromantes, *Oneiromantia*, ὀνειρομάντης, ὀνειρομαντία, quid significet, vide p. a. in *Oneirocriticus*.

Oneiropoleo, ὀνειροπολέω, *somniare libidinem*, & videre insomnium significat, teste Lind. *ex Suida*, *d. l.* §. 43. Fere idem, quod ὀνειρώττω.

Onevoma, ὀνέωμαι, significat apud Hippocrat. *per axem*, qui ὄνος, vel ὀνίσκος Gr. dicitur, *extendo*. Sunt, qui κατωνίσασθαι scribunt. Gorr.

Onis, ὀνίς, dicitur *stercus asininum*, vel fimus asininus. Utitur sæpe Hippocr. in tota muliebrium morborum tractatione & de natura muliebri, quæ loca videri possunt apud Foes. *Oec. p.* 455.

Oniscos, ὀνίσκος, ὄνος, vide *Asellus*.

Onocrotalus, Gr. πελεκάν, ὀνοκρόταλος, πελεκῖνος, vocatur avis palmipes, cujus historiam cum usu in cibo & medicina in Aldrovand. *lib.* 19. *Ornit. cap.* 2. Latine *Pelecanus*, de quo *infra*.

Onoma, ὄνομα. Vide *Nomen*.

Onos, ὄνος. Vide *Asellus*.

Onus, βάρος, vide *Baros*. Sumitur etiam pro morbo, quia aggravat corpus. Lind. *Ex. XIII.* §. 379.

Onyx, ὄνυξ, Latine *Unguis*, vocabulum est æquivocum. Proprie & Physiologice ita dicitur pars digitorum extima & lata, qua firmiores ad apprehensionem redduntur, de quibus videantur Anatomici, & inter hos Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 1. Injuriam illis faciunt, qui e numero partium excludunt. *Ungues* etiam vocavit prominentias illas in peculiari linguæ involucro cuspidatas Goth. Bidloo *Anatom. Tab. XIII. fig.* 2. Pathologice notat duos diversos affectus oculorum; primum excrescentiam aliquam carneam, vel membranaceam albidam adnatam, quæ in *unguis* similitudinem nascentis vel crescentis Lunæ cornibus respondens paulatim sumit augmentum, Cœl. Aurelian. *l.* 2. *acut. c.* 32. Gr. dicitur πτερύγιον, vide *Pterygion*. De hoc affectu legatur Aquapend. *tr. de oper. Chir. c. h. tit.* Deinde ὄνυξ quoque vocatur collectio puris in nigro oculi, cum inflammatione, juxta iridem, ungui similis. Gal. *in def. med.* Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Vocatur & alias πύωσις. Chirurgice notat instrumentum ad extrahendum fœtum mortuum; quod alias *Hamus* vel *Uncus* dicitur, Gr. ἔγχυσις, vide *Ichthya*. Legatur apud Hippocr. ὄνυξ, *l. de superfœt. V.* 1. Tandem Pharmaceutice significat vel Conchylii speciem, quæ *Blatta Byzantia* dicitur. Vide *Blatta*. Vel Gemmam, quæ & ὀνυχίτης dicitur, quod illi sit candor unguis humani, quamvis Ruland. varii coloris *Onyches* recenseat *in Lexic.* Igneas, nigras, corneas &c. Prolixiorem hujus descriptionem vide apud Chiocc. *Mus. Calc. s.* 3. *p.* 209. *seqq. Alabastrum* quoque ὄνυχα vocari, testantur Chiocc. *d. l.* & Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 2. Vide *Alabastrites*. Quid Gal. intellectum voluerit per ὄνυχα aromaticum, *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 1. *fere ad fin.* non licet certo determinare. *Unguis*, ὄνυξ, etiam Botanicis vocatur extremitas candicans illa in foliis florum rosatum, qua affixa sunt calici dicti. Tabern. *l.* 3. *Hist. Stirp. c.* 100.

Ooeides, ὠοειδὴς, dicitur etiam *humor aqueus*, vel *albugineus in oculo*, qui & magis usitato nomine ὠοειδής vocatur. Gorr. Linden. *l.* 2. *Med. Physiol. c.* 10. §. 42.

Oogla, Lac ovis permixtum, Aet. & Ægin. *l.* 9. *c.* 5.

Oon, ὠὸν, Lat. *Ovum*, quid communiter significet, notum est. Nimirum est peculiaris conceptus in animalibus, præsertim in volatilibus, e testa (quæ & cortex & vestis ovi vocatur, Keuch. *ad Sam. p.* 205.) membranis, albumine & vitello constans. Inter *ova* gallinacea esse usitatissima ad victum & medicinam, patet ex Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 22. *l.* 11. *de S. F.* §. *Ovorum facultas*, & alibi C. Hofm. *l.* 5. *Inst. Med. c.* 21. Deodat. *Pand. Hyg. l.* 1. *c.* 39. Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 55. Fr. Hofmann. *in clav. ad h. l.* Aldrov. *l.* 14. *Ornithol. cap.* 1. Iunken. *Chym. Exp. Cur. part. I. sect.* 2. *c.* 6. *p.* 123. *seqq.* Verum Anatomici etiam hodierni extenderunt ad omnem conceptum a mare & fœmina proficiscentem, utriusque pariter virtute præditam, ex quo uno unum fit animal, uti descripsit & prolixe exposuit Harvejus *de gener. anim. Ex.* 26. *Ovum* respondere mundo vult Paracels. *Paragr. tr.* 2. *de Astronom. Ovum aureum* vernacule vocatur Antidotus, vel *Electuarium de ovo*, cujus descriptio habetur *in Dispensatoriis*. Spagyricis *Ovum Philosophorum* vocatur *Lapis Philosophicus* & Benedictus *Ovum Hermetis*, quod oviforme Philosophicis operationibus inservit. Ruland. & Iohns. Jung. *Th. Ch. Vol. I. p.* 18. 41. 289. *& alibi. Uterum* quoque *Ovum* dici ab Epicuro vult Rolfink. *de part. gen. P. II. cap.* 11. De *Ovo* Crocodili, ut & Galli centenario vide eund. *d. l. c.*

Aa

44. 45. Quære etiam *in Eph. Nat. Cur.* Vide *Ovum*.

Oonæ vocabantur quædam gentes ex argumento, quod avium ovis victitarent, ut est ap. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 12.

Opalus, *Opali*, dicitur Gemma pretiosa, cujus mater est India; color varius, utpote in qua carbunculi tenuior apparet ignis, & Amethysti fulgens purpura, & Smaragdi virens mare. Magnitudo ejus nucis avellanæ. Propter eximiam gratiam vocarunt παιδέρωτα, & privatum genus *Sanginon* Indi dicunt. Rul. & Iohns. Chiocc. *Mus. Calceol. sect.* 3. *pag.* 207. 208. Lib. *S. A. Ch. lib.* 7. *c.* 21. & *T. III. Oper. pag.* 89. Rolf. *O.* & *M. M. Sp. l.* 8. *s.* 2. *cap.* 11. De *Opalo* factitio & ratione effingendi illud vide *Acta Philosoph.* Oldenburgii *Ann.* 1668. *mens. August.*

Ope, ὀπὴ, significat *foramen*, diciturque de *foraminibus* cranii, Gal. *l.* 9. *de V. P. c.* 1. Vid. Casp. Hofm. *com. in Gal. d. l. n.* 659. qui vertit per *fenestram*.

Operatio, ἐνέργεια, idem est in genere, quod *Actio*, videlicet motio effectiva. Gal. *l.* 6. *de H.* & *Pl. dec. c.* 1. Vide *Actio*. Verum hodieque usitatius dicitur de actionibus Medicis artificialibus, quales sunt operationes chymicæ, pharmaceuticæ, chirurgicæ. Dicitur & Gr. ἐγχείρησις. Vide *Encheiresis*. De ipsis medicamentorum effectibus sæpe quoque usurpatur v. gr. a Vvillisio, qui *Operationes medicinales*, earumque caussas ceu scitu necessarias commendat. *Ph. Rat. P. I. s.* 1. *c.* 1. & *Operationes Emeticas* describit. *d. l. s.* 2. *c.* 1.

Operculum, πῶμα, dicitur id, quo aliquid tegitur aut occultatur. Ita *opercula* in machinamentis parantur, ut machinationes sub ipsis occultentur, ne idiotis pateant. Oribas. *de machinam. c.* 5.

Operimentum, σκέπασμα, ἐπίβλημα, idem quod *Tegumentum*, dicitur, quod forinsecus imponitur defensionis alicujus gratia; uti sunt vestimenta & similia. Gal. *l.* 7. *de V. P. c.* 22.

Operimethiolim, est minerarum spiritus. Dorn. *in Diction. Paracels.* Ruland. & Iohns. *in Lexic.*

Opheleo, ὠφελέω, significat *utilitatem affero*, juvo, *prosum*. Ejus contrarium βλάπτω, noceo, de quo supra vide *Blabe*. τὸ ὠφελεῖν serio inculcat Hippoc. ut Medicus sibi commendatam habeat ex aureo illo loco, ὠφελεῖν ἢ μὴ βλάπτειν, *Prodesse*, aut non nocere, *ex lib.* 1. *Ep. s.* 2. *t.* 50. Vide Galen. *in comm. ad h. l.* & C. Hofmann. *orat. Isag. II. pag.* 124. *seq. Prodesse* est Medicorum. Linden. *Ex. XIII.* §. 343. *seqq.*

Ophiasis, ὀφίασις, dicitur species *Calvitiei*, Lat. *Area*. Vide *Alopecia*, *Calvities*. Dicitur affectus capitis, quo capilli decidunt certis spatiis in serpentis similitudinem, solaque figura differt ab *Alopecia*. Gorr. Castell. Gal. *l.* 2. *M. M. c.* 2 & *l.* 14. *c.* 17.

Ophis, ὄφις, idem, quod Lat. *Serpens*, nomen generale animalis reptilis venenati, cujus variæ dantur species & differentiæ, quas vide prolixe apud Aldrov. *in Histor. Serpent.* & *Dracon.* Spagyricis *Serpens* & *Basiliscus sapientum* dicitur *Mercurius sublimatus* summo studio. *Th. Ch. Vol. III. p.* 400. Libav. *Tom. III. p.* 247. *Serpens spiritus castitatis*, id est, *Mercurius*. Rul. & Iohns.

Ophites, ὀφίτης, Latine dixeris *Serpentinus*, scil. *lapis*, est *marmor* maculosum, in modum serpentis, cujus tres species constituit Dioscor. *l.* 5. *c.* 162. omnibusque vim peculiarem contra capitis dolorem & ictus serpentum tribuit alligatis. Jung. Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 14. Fr. Hofmann. *in clav. ad h. l.* Rul. & Iohns. *in Lex.* Chiocc. *Mus. Calc. sect. III. pag.* 379. Meminit & Libav. *S. A. Ch. l.* 1. *c.* 14. An vero Gal. ὀφίτης, cujus virtutem descripsit *l.* 9. *de S. A. Fac.* inter lapides, de Marmoris specie sit intelligendus, dubitandum adhuc videtur, quia & ille in dubium vocat, an recte inter lapides numerari debeat, quod tamen de marmore minime dubitandum. Imo Schrod. *Ophiten* marmor instar porphyritis durissimum descripserit.

Ophrys, ὀφρὺς, Latine *Supercilium*, pars inferior frontis, quæ pilos habet, & veluti terminus hujus. Vel sunt pili in frontis fine supra oculos excipientes ea, quæ a capite defluunt, ne in oculos delabantur, uti descripsit Barthol. *l.* 3. *An. c.* 8. Geminum igitur secundum oculorum numerum occurrit. Meminit Græci vocabuli Hippoc. 4. *aph.* 49. & 7. *aph.* 73. Jung. Dieterich. *num.* 641. nec non Lind. *Med. Physiolog. l.* 2. *cap.* 10. §. 76. *Supercilia* quoque vocantur partes in ossibus ad sinuum orbem instar labiorum prominentes & simul profunditatem augentes, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 2. *in fin.*

Ophthalmia, ὀφθαλμία, sumitur late, & stricte: Late pro omni oculorum morbo, præsertim dolore. Stricte notat inflammationem oculi, vel potius tunicæ adnatæ in oculo cum rubore & dolore, aliquando sine, aliquando cum lachrymarum profusione, proveniens a sanguinis ichorosi effervescentis in venulis stagnatione & impedito refluxu. Celso Latine vocatur *Lippitudo*. Meminit Hippoc. 3. *a.* 11. 16. & 6. *a.* 17. & alibi. Hujus species est

ge-

ξηροφθαλμία, *Lippitudo ficca*, quando nullæ lachrimæ effluunt. Vide Dieterich. *num.* 638. *& seq.* Foes. *Oec. pag.* 475. Hildan. *Cent.* 4. *Obs.* 14. *& Cent.* 5. *Obs.* 17. *seq.* aliosque plures Autores.

Ophthalmiater, ὀφθαλμιατρὸς. Vide *Oculista*.

Ophthalmedulia, ὀφθαλμοδουλία; Latine significat *ministerium oculi*. Quo nomine insignivit suum tractatum Germanicum Georgius Bartisch, sicut legitur *in Actis Erud. Lips. Ann.* 1700. *m. Majo p.* 233.

Ophtalmos, ὀφθαλμὸς, ὀφθαλμικὸς, *Ophthalmicus*. Vide *Oculus*.

Opiatum sumitur late, & stricte. Late pro omni confectione vel electuario, quod consistentia respondet confectionibus veterum & antidotis, quæ opium recipiunt. Diciturque alias *Conditum*, vide supra *Conditum*. Schroder. *l.* 1. *c.* 3. Legitur & in fœminino *Opiata*, Forest. *lib.* 28. *Observ.* 58. Stricte pro confectione narcotica, quam ingreditur *Opium*. Ita sumsit Helmont. passim in scriptis suis, Vveker. *Antid. Gen. lib.* 1. *c.* 30. Vvillis *Pharm. Rat. P.* 1. *sect.* 7. *c.* 1. *seqq. An. Brut. P.* 2. *c.* 3. *&* 8. Paracelsus quoque ab *Opiatis* stricte dictis febris quoddam genus vocavit *Opiaticum*, cum insigni effervescentia sanguinis conjunctum, ita ut *Opiatis* curetur. *Tab. IX. de generatione febrium*. Utramque significationem explicavit Morell. *Form. rem. l.* 1. *s.* 2. *c.* 2.

Opifex, *Opificium*, δημιουργὸς, δημιουργία, generaliter dicitur de omni artifice, vel opere. Vide *Demiurgos*. Specialiter pro artificibus mechanicis & operibus eorum illiberalibus, quæ significatio non est hujus loci.

Opinio, δόξα, ὑπόθεσις. Vide *Doxa*. *Hypothesis*. Sumitur & pro imaginaria peritia, & dicitur Gr. οἴησις, Vide *Oeesis*. Hujus speciosæ scientiæ & fallacis fructus est, ut fluctues inter varia consilia: nihil libere velis, nihil absolute, nihil semper, hoc hodie spernas, cras appetas, imo ne hora tecum esse possis, verbis Lind. *Ex. I.* §. 16. Jung. *Ex. VI.* §. 8. Est quoque *opinio* via & ratio, qua pervenire nonnulli contendunt ad veram Philosophiam. Hac nititur Philosophia moderna Cartesiana & Spagyrica, de qua vide *Th. Chym. Vol. I. pag.* 195. *&* 243.

Opion, ὄπιον, *Opium*, dicitur succus papaveris, quam alii Lac, vel Lachrymam vocarunt. Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 7. Gorr. de cujus historia vide Dioscor. *l.* 4. *c.* 65. Interdum confunditur cum *Meconio*, vide *Meconium*. Interdum strictius sumitur pro succo vel lachryma stillante ex capitibus papaveris albi, leviter incisis. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 314. Fr. Hofmann. *in clav. ad h. l.* Helmont. *tr. Pharmacop. ac Dispens. n.* 12. Vvillis supra *d. l.* Accuratius adhuc hodieque examinarunt D. D. Vvedelius *in Opiologia* & peculiariter ejus vim diaphoreticam demonstravit B. D. Mich. Ermullerus *in Exercit. h. tit.* Iuncken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. s.* 3. *cap.* 11. *pag.* 232. *seqq.*

Opismos, ὀπισμὸς, vocatur *Collectio Opii* apud Dioscorid. *lib.* 4. *cap.* 63. & ex eo Plin. *lib.* 20. *H. N. cap.* 28. allegante Hartmanno tract. Pleshoveri *de Opio Theor. IV. quæst.* 1. Hanc Libavio ignoram fuisse scribit idem *d. l. Theor. VII. quæst.* 3.

Opisthobares, ὀπισθοβαρὲς, vocatur collyrium quoddam, ad asperitates palpebrarum efficax, cujus descriptio habetur ap. Aet. *l.* 7. ex Oribasio. Quod alias etiam nominibus ἀρχαῖον & ἄπονον, tradit appellari. Gorr.

Opisthocheimon, ὀπισθοχειμών, vocatur *extrema hyems*, aut frigus in extrema hyeme. Hippoc. *l. de Humor. VII.* 12. *l.* 1. *Epid. s. II. t.* 4. Vide Foes. *p.* 458.

Opisthocranion, ὀπισθοκράνιον, *Occiput* vel *Occipitium*. Æginet. *l.* 6. *c.* 2. Vide *Inion*.

Opisthocyphosis, ὀπισθοκύφωσις, spinæ dorsi in posteriorem partem contorsio. Dicitur & simpliciter κύφωσις, de qua suo loco. Gorr.

Opisthotonos, ὀπισθότονος, est species convulsionis, quando corpus in partem posteriorem convellitur. vide *Convulsio*. Ægri hoc morbo laborantes vocantur *Opisthotonici*. Scribon. *num.* 170. Gal. *lib.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 6. 14.

Opiter vocatur infans, cui mortuo patre avus est superstes; notante Roderic. a Castro *l.* 4. *de nat. mul. c.* 2. *p. m.* 178.

Opium, ὄπιον. Vide *Opion*.

Opobalsamum, ὀποβάλσαμον. Vide *Balsamus*.

Opocalpason, *Opocarpason*, ὀποκάλπασον, ὀποκάρπασον, succus arboris *Calpasi*, Myrrhæ similis, sed venenatus, exitialis, & strangulationem inducens, teste Galen. *l.* 1. *de Antidot. c.* 11. & Lang. *lib.* 1. *ep.* 62. Chiocc. *Mus. Calc sect. V. pag.* 636.

Opodeltoch, nomen *Emplastri* non solum vulnerarii, sed & ad alios morbos externos, refertur ap. Parac. cujus passim in scriptis suis facit mentionem, præcipue in Chirurgicis, & quidem diversis descriptionibus. Vide *l. de ulcer. & apostem. cap.* 1. *&* 33. *in Apocryphis de vulner. testicul. & prælect. Chirurg. cap.* 3. Dispensatoriis vero hodieque receptis inserta est descriptio *Emplastri Opodeltoch* D. Minde-

dereri, quæ videatur cum animadverſ. Zwolferi.

Opopanax, ὀποπάναξ, *ſuccus Panacis Heraclii*. Ejus hiſtoriam & modum colligendi cum virtute Medica lege apud Dioſcor. *l. 3. c.* 53. Gal. *l.* 8. *de S. Fac.* & *l. 3. de C. M. P. G. c.* 5. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 395. Fr. Hofm. *clav. ad h. l.* Rhod. *ad Scribon. n.* 82.

Opopia, ὀπώπια, Hippoc. dicuntur *oculorum oſſa*, *l. de oſſium nat. V.* 6. Foeſ. *p.* 456.

Opopyron. laudani eſt Paracelſi remedium, quo febris & ejus dilatatio pellitur. Dorn. *in Diction. Paracelſ.* Meminit vero Theophraſt. *lib. 2. de vit. long. cap.* 5. *Opopyra* dicitur ſuccus quaſi ignitus ab ὀπὸς, *ſuccus*, & πῦρ, *ignis*, & eſt nomen Confectionis contra morbos ſpaſmoticos & paralyticos in Antidotar. Nicolai *Operum Meſuæ fol. m.* 386. *ſeq.* quam etiam commendavit Johannes Gadeſolenius Anglicus in *Roſaſica Angl.* in ſpaſmo & tortura oris *pag.* 121. alibique. *Opopyra magna* ſanctis Coſmo & Damiano attributa legitur apud Hartmann. *de Opio Theor. IIX. quæſt.* 1.

Opore, ὀπώρη, duplicem obtinet ſignificationem. 1. Dicitur de certo anni tempore, videlicet *extrema æſtate*, ſive altera, vel etiam tertia æſtatis parte, ſecundum varias veterum diviſiones. Gal. *l.* 1. *de Antid. c.* 13. *com.* 3. *de hum. t.* 19. *l. de cib. bon.* & *mal. ſucc. c.* 8. quod nonnulli deſcribunt a Canis ad Arcturi ortum ex Poetis, Rolfink. *O. ac M. M. Sp. in addendis*, *p. m.* 150. Alii ad ipſum *Autumnum* referunt. 2. Significat ipſos *fructus*, dicto tempore maturos, inter quos præcipue fuerunt *ficus* & *uvæ*. Interpretes quoque plerumque exponere ſolent per *Poma*. In hac ſignificatione legitur apud Hippocr. *l.* 5. *Epid. XV.* 4. *XXIII.* 4. & *l.* 7. *XL.* 16. *l. de int. aff. XXIIX.* 3. 9. *XLV.* 2. 18. Gal. *l.* 7. *M. Med. cap.* 6. Jung. Jul. Alex. *in Annot. ad h. l.* Adde Mercur. *l.* 2. *V. L. cap.* 3. & 6.

Oporice, ὀπωρικὴ, nomen medicamenti eſt ex fructibus compoſiti. Fit ad dyſentericos, ſtomachique vitia in congio muſti albi lento vapore decoctis malis cotoneis quinque cum ſuis ſeminibus, Punicis totidem, ſorborum ſextario, & pari menſura ejus, quod Rhun Syriacon vocant, croci ſemuncia, coquitur uſque ad craſſitudinem mellis. Hæc ex Plinii *l.* 24. *H. N. cap.* 14. *fin.* refert Gorr. Gal. vocavit δι' ὀπωρῶν eandem fere deſcriptionem ponens, *l.* 8. *de C. M. S. L. cap.* 3.

Oportet, χρὴ, δεῖ. Ejus ſignificatio ex Grammaticis nota. Vocabulum vero notatu digniſſimum & frequentiſſimum in Medicina, qua Medicis, qua ægris. Vid. Dieter. *num.* 177. ubi Medicorum *Oportet* explicat. Ægrorum *oportet* conſiſtit in obſequio erga Medicos & tolerantia. Vide *Obedientia*. Helmontius reſtrinxit ad *Neceſſarium*, quo vitæ mediæ qualitates remanent in tranſmutatis, & propterea vocavit *Magnum Oportet*; *tract. h. tit. n.* 10. *Magnum Oportet* eſt tribulus, & ſpina terræ, in vita media hominis, de quo in *ſing. tr. Explic. vocab. Helmont. in fine operum*.

Opos, ὀπὸς, Latine *Succus*, præſertim Plantarum crudus, ſive expreſſus, ſive ſponte manans vocatur. Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 36. *fin.* Idem fere, quod χυλὸς vel χυμὸς, *l.* 6. *d. tit. cap.* 1. & *l.* 9. *in proœm.* ad quæ loca vide Jul. Alex. *in Annotat.* Stricte vero dicitur & κατ' ἐξοχὴν de Silphii vel Laſeris ſucco, ex Hippocr. *l.* 2. *de morb. XXXIX.* 12. 24. Aliquando tamen addidit ipſe σιλφίου, vide loca apud Foeſ. *pag.* 458. Quid ſit ὀπὸς Κυρηναϊκὸς, *ſuccus Cyrenaicus*, vide apud Rhod. *ad Scrib. n.* 67. Lang. *l.* 1. *ep.* 62. Vide *Succus*.

Oppango, ἐγχρίμπτω. Vide *Enchrimto*.

Oppidanus, ἀστεῖος, quid ſignificet, notum eſt. Vide infra *Ruſticanus*.

Oppilatio, ἔμφραξις, στέγνωσις, idem, quod *Obſtructio*, & quidem arcta, notante Rhodio *in Lex. Scribon.* ex Barthii *l.* 40. *Adverſ. c.* 4. Helmont. *de Lithiaſ. c.* 6. *n.* 23. Hinc & *Oppilativus*, idem, quod *Obſtruens*, *Obſtipans*, στεγνωτικὸς, diciturque de medicamentis. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Oppletio, idem, quod *Repletio*, *Impletio*, πλήρωσις. Vide *Impletio*.

Opportunitas, καιρὸς, εὐκαιρία. Vide *Ceros*.

Oppreſſio, θλίψις, καταθλίψις, idem fere, quod *Compreſſio*. Vide *Compreſſio*. Dicitur de cordis & præcordiorum anxietate in febribus ardentibus, a ſanguinis turgeſcentis, vel coagulativi impedito per pulmones & cor tranſitu. Foreſt. *l.* 7. *Obſ.* 21. *Schol.* & 30. *Schol.*

Oprimechiolum Paracelſo dicitur omnis fumus ex ære, *l.* 2. *de Tart. tr.* 2. *c.* 2. *in Not.* & *fragm. ad h. l.*

Opſarion, ὀψάριον, ſignificat *piſciculum*, de quo vocabulo vid. Linden. *Ex. XVI.* §. 62. *ſeqq.* ὀψαρίδιον, *parvus piſciculus*. Lang. *l.* 1. *ep.* 59.

Opſigonos, ὀψίγονος, *ſero natus*. Epitheton *dentium molarium* noviſſimorum, qui jam adultis naſcuntur, κραντῆρες, καὶ σωφρονιστῆρες, etiam dictorum. Gorr. Vide *Cranter*.

Opſis, ὄψις, apud Hippocr. ſumitur pro ipſo *oculo*, uti patet *ex libello* περὶ ὄψιος, & *l.* 2. *Prorrh. XXIIX.* 23. 27. 28. &c. vid. Foeſ. *p.* 474. Alias dicitur de ipſo ſenſu videndi, ſive

ve *Visu*, qui merito inter sensus quinque externos palmam sibi vendicat, ob celerrimam perceptionem etiam ad loca maxime distantia pertingentem, & sub specie subtilissima comprehendentem, cujus descriptionem & modum vide in Physiologicis, præsertim etiam apud Vvillis *An. Brut. P.* 1. item novam *Visionis* Theoriam tradidit alias Regiæ Societ. Angl. Socius, Vvilhelm. Briggs, uti patet *ex Act. Erudit. Lipf.* 1683. Significat quoque apud Hippoc. ὄψις externam *faciem*, sive formam totius corporis, v. gr. ægrotorum, quæ varia habetur, 4. *de R. V. I. A. t.* 53. unde & ostentationem notat, 3. *de artic. t.* 27. Lat. quoque *visio* pro *apparentia* accipitur. Hinc describitur, quod *visio* sit supernaturalis spirituum apparitio, hominum oculis quodammodo conspicua. Dorn. Ruland. & Iohnf. *in Lex.*

Opsmetallum, id est, *Argentum vivum*, Rul. & Iohnf.

Opsomanes, ὀψομανὴς, dicitur, qui aliquo cibi genere ad insaniam usque delectatur. Linden. *Ex. XVI.* §. 161.

Opson, ὄψον, *Opsonium*, perperam *Obsonium*, generaliter denotat omne id, quod præter panem & vinum mensis imponi solitum est. Athenæus *l.* 7. restrinxit ad omnia igne cocta; sed J. Alex. dari quoque multa cruda *obsonia* asseruit. Hodieque strictior significatio usitatior videtur, qua dicuntur *Opsonia* illorum pleraque, quorum ratio conjunctas patitur cum alimento medicamenti vires. Plura vide apud d. Alex. *l.* 18. *Sal. cap.* 1. *seqq. Ars parandi rite Obsonia* vocatur *Obsonatrix*, Gr. ὀψαρτικὴ, eidem *d. l.* pertinet ad *Coquinariam*. Meminit τῶ ὄψων quoque Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. LXIII.* 37. *XCI.* 13. 14. Jung. Foes. *Oec. pag.* 475.

Optesis, ὄπτησις. Vide *Assatio*. Hinc ὀπτὸς, *assus*. Rul. Calor excedens temperiem abustivam dicitur *Optesis*, *Th. Ch. Vol. V. p.* 433. Vide & *Vol. IV. pag.* 395.

Opticus, ὀπτικὸς, *Visorius*, sive ad *visum* pertinens & conferens. Ita nervi *optici*, spiritus *optici*, sive *visorii*, passim apud Medicos veteres & recentiores leguntur. *Optica* quoque dicitur pars Mathematicæ scientiæ, unde ὀπτικοὶ λόγοι, ὀπτικαὶ ὑποθέσεις, leguntur apud C. Hofm. *C. in Galen. de V. P. n.* 551. 757. *seq. Optica* medicamenta vocantur, quæ oculis & visui conferunt. *Opticarum* pilularum meminit Lang. *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 8.

Opus, ἔργον, vide *Ergon*. *Opera Chymica* dicuntur vel labores, vel effectus, qui prodeunt ex laboribus. *Opus trium dierum* quid vocetur, vide *in Th. Ch. Vol. II. pag.* 43. *Opus* mulierum & puerorum *Vol. III. p.* 39. *& Vol. IV. p.* 818. *&* 894. *Opus* Veris, Æstatis, Autumni, Hyemis, *p.* 13. 17. *&c. Vol. III.*

Ora, ὤρα, idem, quod φροντὶς, vel μελέτη, *curam* significat, Gal. *in expl. voc. Hippoc.* C. Hofman. *com. in Gal. de V. P. num.* 294. Unde ὠρέω, *curam gero*. Gal. *d. l.* Gorr. & Erotian. *Onom. p.* 124. *e.*

Ora, Lat. Græce dicitur ἐσχατιὰ, notat extremitatem uniuscujusque rei. Ita *ora* ulceris, h. e. ejus extremitas, legitur apud Scribon. Larg. *num.* 240. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Oraculum, χρηστμὸς, referri potest inter insomnia, & describitur, quod sit ea visio, quam superi ad aliquid agendum, vel evitandum denunciant. Casp. Rejes C. *El. q.* 37. *n.* 3.

Orale, id est, *vas*. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Oratio, λόγος, idem, quod *Sermo*, λαλιὰ, *Locutio*. Vide supra *Lalia*, *Locutio*. Est autem breviter compositio nominum (subintellige & verborum) Gal. *l. de sophism. in verbo conting. c.* 3. *Oratio* animi sensum aperit & tantum non est animi interpres, *com.* 2. *de Humor. t.* 3. Hinc debet esse moderata, quæ dilucidatem efficit, *c.* 3. *de artic. t.* 55. cum *orationis* virtus sit perspicuitas, vitium vero obscuritas, 4. *de R. V. I. A. t.* 18.

Orbiculare, epitheton est officuli quarti auditus. Vide *Cochlear*.

Orbiculus, σφαιρίον, κυκλίδιον, æquivocum est, diversisque rebus tribuitur. Ita *Orbiculi* in machinis dicuntur, qui struuntur ad trochlearum motionem, quæ per se sunt immobiles & collocantur in medio earum, Oribas. *de machin. c.* 4. *Orbiculi* quoque idem sunt, quod *Rotulæ* in Offic. Vvecker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 42. *Orbiculi* etiam vocantur particulæ catenarum. *Ephem. N. C. A. III. Obs.* 141.

Orbis, σφαῖρα, κύκλος, etiam homonymon est vocabulum, variisque rebus tribuitur. Vel enim notat figuram circularem, & ita idem est, quod *circulus*, κύκλος. Vide *Circulus*. Qua de caussa etiam tribuitur non solum partibus corporis rotundis: ita *oculi* dicuntur *orbes*, teste Keuch. *in not. ad Samonic. p.* 231. sed & totus *Mundus* dicitur *Orbis*, qui Græce κόσμος, vide *Cosmos*; & in specie *Orbis terrarum*. Vel est etiam nomen piscis marini, ob rotunditatem globosam *Orbis* dicti, durissimi, cujus historia cum speciebus & usu traditur ab Aldrov. *l.* 4. *de pisc. c.* 15. Et egregiam *Orbis scutati* figuram exhibet Chiocc. *in Mus. Calceol. s.* 1. *p.* 90. 91.

Or-

Orbita, τροχία, in genere significat peripheriam circularem, in qua aliquod corpus rotundum locum suum obtinet, vel etiam ipsam corporis rotundi superficiem, v. gr. *Orbita* Lunæ &c. In Anatomicis speciatim *Orbita oculi* frequenter occurrit, h. e. antrum sive cavitas illa, e processibus ossis frontis ad canthos oculi protensis & osse maxillæ superioris illis conjuncto constans. De qua *Orbita* oculi singularem observationem habet D. Ruyschius, quod vulnus penetrans *orbitam* oculi fuerit lethale propter superioris partis in illa tenuitatem, *Cent. Anatom. Chirurg. Obs. LIV.*

Orca, ὄρκη, nomen piscis cetacei marini Delphino similis apud Rondel. & Aldrov. *l. 1. de cetis c. 6.*

Orchea, ὀρχέα, idem quod ὄσχεον, h. e. *scrotum*. Galen. *in exp. voc. Hippocr.* ubi tamen quidam codices legunt ὄρχεον. Gorr. Nobis mendosa hæc lectio videtur. Vide *Oscheos*.

* *Orchestrica*, ὀρχηστὶς, saltatoria, seu saltandi facultas, saltatio, quam licet ad theatra & ad ludos voluptatis gratia, nec non ob religionem in usu fuisse constet tamen & bono habitui comparando, & sanitati conservandi, non parum conduxisse Galenus 2. de Diæt. l. 1. de cur. chr. c. p. testatur. Socratis etiam in convivio Xenophontis se saltatoriam tum ad valetudinem efficiendam, conservandamque, tum ad corporis robur comparandum exercuisse palam profitetur. Quodnam autem saltationis genus hanc utilitatem præstare possit, nos, ut ingenue fateamur, omnino latet. Neque enim ut ut cum Mercuriali hanc saltandi rationem petitis undique præsidiis intelligere conaremur, tamen nihil certi invenire & statuere potuimus. Nisi forte antiquorum saltatio nostrorum similis sit, quæ in choreis adhibetur. Hæc tamen quia immoderate & intempestive adhibita, potius bonæ valetudini nocet. Cavendum certe mulieribus utero gerentibus, ne ulla saltatione utantur, monet Hippoc. l. de nat. puer. exemplo Cantatricis mulieris, quæ huc ratione uteri fætum abjecit.

Orchilus, ὀρχίλος, idem, quod τροχίλος, nomen avis, alias *Regulus* dictæ, de qua lit. RE. Aldrov. *l. 17. Ornithol. c. 1.*

Orchis, ὄρχις, dicitur Lat. *Testis* vel *Testiculus*, corpus glandulosum, molle, album, teres, generationis pars organica. In plurali ὄρχεις, *testiculi*. Loca, ubi Hippocr. usus hoc vocabulo, vide apud Foes. *pag.* 464. Eorum vero accuratam descriptionem & usum vide in scriptis Anatomicis, inter hos Bartholin. *lib. 1. cap. 22.* & adhuc curiosius delineatam *Testium* masculorum structuram exhibet D. Bidloo *Anat. Tabul. XLIII. XLVI.* & in sexu fœminino Barthol. *d. l. c. 26.* Vide supra *Didymi*, & paulo inferius *Ovarium*.

Orchos, ὄρχος, idem, quod ταρσὸς & ὄρχοι, a quibusdam dicuntur extremi palpebrarum ambitus, unde excrescunt cilia. At ὄρχοι, plantæ ordine positæ, sive *Plantarum ordo*.

Orchotomus, ὀρχοτόμος, dicitur, qui testiculos exscindit, uno verbo *Castrator*, quamvis & ad *Herniotomos* referatur. Vide *Castratio*.

Orcus, ἅδης, idem, quod *Infernus*, proprie locus damnatorum, cujus significatio ad forum Theologicum spectat. Ignis quoque subterraneus, quem in medio terræ copiosissimum æstuantissimumque nonnulli credunt existere, vocatur *Orcus* vel *Barathrum*. Th. Chym. *Vol. V. p. 333. Divinum in morbis*, ab Hippoc. excogitatum *Orcum Platonis* vel *Plutonis* appellare non veretur Helm. *tr. de Ideis morbor. n. 26.* De *Orco Orphei*, *Hermetis*, fictitiis, lege judicium Libav. *T. IV. Oper. p.* 141.

Ordeum, κριθὴ, ponitur sine aspiratione pro *Hordeum* passim apud antiquos Autores. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.* & *Indicem Galeni Frobenian.*

Ordinatus, τεταγμένος, epitheton *pulsus*, qui pari semper numero paribus partibus & statis ictus suos servat periodis. Gal. *de puls. ad tyron. c. 6.*

Ordo, τάξις. Hujus vocabuli significatio aliunde nota. Quemadmodum vero *Ordo* merito admirandus est in natura & rebus naturalibus; ita quoque Medicis in suis actionibus & sermonibus curæ cordique esse debet, quamvis notaverit Gal. veteres orationis *ordinem* neglexisse, *c. 1. de fract. t. 1. & cap. 1. de iis, q. in med. t. 7.* Hodieque vero Doctores magis sunt solliciti de *ordine* servando in tractanda & docenda Medicina. Hinc & Rolfink. non dubitavit, scripta sua titulo *Ordinis ac Methodi* insignire. Quantum in Chymicis situm sit in observatione *ordinis*, passim inculcatur in eorum scriptis. Quare *in Indice Theatr. Chym. per Volumina I. IV. V. & VI.*

Orecticos, ὀρεκτικὸς, id est, *appetitum excitans*, usurpatur de medicamentis, de vino & aliis, apud Dioscorid. *l. V. cap.* 13. & *alibi*.

Oreitypie, ὀρειτυπία, *montanus labor*, unde ὀρειτύποι dicuntur, qui ex montibus ligna, lapides, & id genus alia in urbes deferunt.

Occurrit apud Hippocr. *l. 6. Epid. f. 3. t. 17.* Vide Gal. *in comm. ad h. l.*

Oremone significare morbum ex Amato Lusitano constat *centur. IV. curat.* 71. & quidem desperatum vel lethalem, sed qualem, hariolari non licet, cum ignoretur, an vox sit Hebræa, Arabica, an alia exotica.

Orexis, ὄρεξις. Vide *Appetitus*. A Paracelso & Helmontio *Orexis* sumitur pro ardore *stomachi* passim in scriptis eorum, quæ loca quærantur *in Indicibus*. Nobis enim non licet omnia compilare, nec libet.

Organon, ὄργανον. Vide *Instrumentum*.

Organopœtica est ars, bellicorum instrumentorum inventrix. Dorn. Rul. & Iohns.

Orgao, *Orgasmos*, ὀργάω, ὀργασμὸς, Latine *Turgeo*, *Turgescentia*, *Turgentia*. Emphatica sane vocabula apud Hippoc. quorum propria significatio est, ardenter appetere coitum, & desiderio libidinis incendi, ubi semen turgens excretionem suam desiderat & urget. Quam significationem postea transtulit: Hippoc. & cum hoc ejusdem discipuli ad humores excrementitios, superfluos & præternaturales, qui in corpore, vel hinc inde agitati, vel effervescentes & p. 'n. fermentati, sui excretionem postulant. Hinc pravus humorum motus & impetus cum stimulo excretionis dicitur *Orgasmus*. Verbo usus est Hippocr. 1. *aphor.* 22. *&* 4. *aphor.* 10. Vide Gal. *comm. ad hac loca*. Adde Foes. *Oec. p.* 459. *seq.* Dieter. *num.* 624. Lind. *Ex. VII.* §. 48. Jul. Alexand. *Not. in Gal. l.* 11. *M. M. c.* 15. *& in l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3. Exercit. nostras *de Remoris purgat. Disp. II.* §. 31. *& Disp. V.* §. 27.

Orge, ὀργὴ. Vide *Ira*.

Orgia, ὄργια, Hippocrati idem sunt, quod μυστήρια, *arcana*, *mysteria*; uti patet ex *Lege illius in fine & in orat. Thessali filii ad Atheniens.* 144. Vid. Erotian. *Onom. p.* 85. *f.* & Foes. *p.* 460.

Orgilos, ὀργίλος, idem quod ὀξύθυμος, dicitur is, qui est *præcipitis iræ* & acerbæ, qui levissima de caussa in iracundiam acerbam fertur, ob rationis imbecillitatem. Legitur apud Hippoc. *l.* 1. *Epid. f.* 2. *t.* 78. Foes. *p.* 461. Jul. Alex. *lib.* 3. *Salubr. c.* 3.

Orichalcum, ὀρείχαλκον, ὀρίχαλκον, ὀρείχαλκος. Vide *Aurichalcum*. Dicitur æs Cadmia fossili tinctum, fastirium. An tale unquam fuerit nativum & fossile, certo non constat. Gorr. Libav. *Orichalcum* ex ære, cadmia fornacum, lapide calaminari & calaemo fieri, scripsit. *S. A. Ch. lib.* 7. *cap.* 24. ubi etiam statuit *Nativum*, quod est æs citrinum in Funduribus inter Mexicum & Dariem Americæ fodinas repertum. *Orichalcum nobile* parari ex argento, cupro, lapide calaminari, addito sæpius vitro vel etiam magnesia, docet idem *Tom. III. pag.* 204. *seq. Orichalcea fila* leguntur apud Rul. *in Lex.* Junge Jac. le Mort. *Metallurg. contract. p.* 271.

Oricia, epitheton Terebinthi, ab *Orico*, civitate Epiri, juxta quam nascitur Terebinthus. Keuchen. *ad Sammon. p.* 214.

Oricilla, pro *Auricilla*, quemadmodum & *Ores* antique pro *Aures*.

Oricularis, *Oricularius*, pro *Auricularis*, dicitur de *Clystere*, de *Specillo*, apud Celsum, *l.* 7. *cap.* 26. *&* 30. *lib.* 5. *cap.* 28. *& lib.* 6. *cap.* 18. Rhod. *ad Scribon. num.* 39. Keuch. *d. l. pag.* 87.

Oriens, ἀνατέλλων, ἀνατολὴ, proprie dicitur de loco, vel plaga cœli, in qua sol oritur & supra Horizontem ascendit. Cui opponitur *Occidens*, quamvis Helmont. negaverit, contrarie opponi *tr. Natura contrar. nesc. num.* 38. *Oriens Microcosmi* est in Pyloro, Paracels. *de Colica*. *Oriens* quoque Spagyricis dicitur urina, sal urinæ, item vitriolum, oleum rubrum, rubinus, masculus, aries, quæ omnia sunt ænigmata Spagyrica. Ruland. & Iohns.

Orificium, στόμα, fere idem, quod *Os*, *oris*, notatque meatus extremitatem apertam. Ita duo *Orificia* in ventriculo dicuntur: unum *Stomachus*; alterum *Pylorus*, Barth. *l.* 1. *Anat. cap.* 9. Ita vasorum naturalium, ut sunt venæ, arteriæ, extremitates apertæ, dicuntur *orificia*, quemadmodum & Artificialium passim in scriptis Medici.

Originalis, *Originarius*, epitheton morborum, idem significans, quod Protopathicus, Idiopathicus, Essentialis, de quibus nominibus alibi. Usurpavit vero aliquoties D. Richartus Morton *in sua Phthisiologia l.* 2. *c.* 1. 2. 6. 7. *&c.* de Phthisi pulmonari a mala dispositione pulmonum primo instanti dependente.

Origo, ἀρχὴ, idem quod *Initium*, *principium*. Vide *Initium*.

Oriolus, χλωρεὺς, idem, quod *Picus*, *nidum suspendens*, cujus descriptio legitur in Aldrovand. *l.* 12. *Ornithol. c.* 39.

Orion, ὠρίων, nomen proprium Deastri gentilis habiti pro filio Jovis, Neptuni & Mercurii; de quo Poetæ fabulantur, ictu scorpii periisse, cum Dianæ vim inferre conaretur. Keuchen. *ad Samonic. pag.* 265. Translatus deinde inter sidera, & mentio illius fit in sacris Literis. Hujus operationem in cadaver lupi esse, generare serpentes, finxit

Pa-

Paracelſ. *de Peſtilit. tr.* 1.

Orionius, id eſt, *urinoſus*. Dicitur de ſpiritu urinæ, vel ſale urinæ. Unde *Orionium Zvvingeri* vocatur, quod eſt Tertius *Orionis* ſpiritus fixus, qui ex craſſiore ſalſioreque parte lotii evocatur. Libav. *S. A. Ch. lib.* 8. *cap.* 29.

Orix, ſitibundæ Ægyptiæ feræ nomen, quæ mœſta & quaſi ſupplex caniculæ ortum intuetur & lachrymabunda illius æſtum deprecari videtur, Lang. *l.* 2. *ep.* 2.

Orizeum, idem, quod *Aurum*. Hinc *Orizeum foliatum* aurum in tenuiſſimas bracteas malleo cuſum. *Orizeum præcipitatum* eſt aurum in crocum ſuum redactum; adminiculo Croci Mercurii. Dorn. Rul. & Iohnſ. *Orizeus liquor* Paracelſo dicitur liquor ex auro præcipitato paratus, cujus deſcriptio habetur *Paragraph. lib.* 11. §. 3. & meminit ejus aliquoties alibi in illis libris. *Orizeus color*, eſt flavedo in oculis aut urina, cujus etiam paſſim mentionem fecit idem.

Orizon æternitatis (pro *Horizon*) eſt virtus ſupercœleſtis. Dorn. *in Dictionario Paracelſ.* Vide *Horizon*. ex Theophr. *l.* 2. *de vit. long. c.* 2.

Orms, id eſt, *gallina*. Rul. & Iohnſ.

Ornamentum, κόσμος, dicitur de partium *pulchritudine*, quæ quandoque obſcuratur ab earum utilitate, Galen. *lib.* 11. *de V. P. cap.* 13.

Ornithias, ὀρνιθίας, nomen *venti Aquilonaris* frigidi, verno tempore ſpirans, quando aves & hirundines rurſus adveniunt. Legitur apud Hippocrat. *lib.* 7. *Epid. LI.* 2. Foeſ. *pag.* 462.

Orobion, ὀρόβιον, ſignificare videtur *Ervi farinam* apud Hippocr. *lib.* 1. *de morb. mul. CXXIII.* 22. apud Erotianum eſt adjectivum, & redditum per *ruffum*, aut æquale orobo, ἧλον ὀρόβιον, verrucca *ruffa* aut orobo ſimilis, *Onomaſt. pag.* 84. *d.*

Orobo eſt *vitrum metallinum*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Oroboides, ὀροβοειδὴς, *orobo ſimilis*, dicitur de ſedimentis urinæ fulvi coloris, quæ hepatis colliquationem indicant, Galen. *cap.* 5. *in* 6. *Epid. t.* 14. & 4. *aphor.* 76. Foeſ. *pag.* 463.

Orogamo eſt *Aurum*. Rul.

Oros, ὀρός. Vide *Mons*. Dicitur & a quibuſdam τὸ πεδίον, h. e. pars tota pedis ſuperior, quam alii πολυοστέον appellant, i. e. multorum oſſium. Caſtell. Gorr.

Orphnodes, ὀρφνώδης, *tenebricoſus*, ab ὄρφνη, *tenebræ*. Legitur apud Hippocr. 3. *prognoſt. t.* 30. & 33. Gal. *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 4. Jung. Foeſ. *p.* 464. Erot. *p.* 79. *c.*

Orphus, ὀρφὸς, vel ὀρφὼς, vocatur piſcis quidam, ſive litoralis ſive marinus, cujus deſcriptionem & uſum in cibis vide in Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 11.

Orrhagogon, ὀῤῥαγωγὸν, h. e. *Seriducum*. Epitheton purgantium, quæ alias *Hydragoga* vocantur. Utrumque Græcum & Latinum legitur apud D. D. Vvedel. *Am. Med. de Elaterio & Soldanella lib.* 11. *ſect.* 1. *cap.* 5. *pag.* 252.

Orrhodeo, ὀῤῥωδέω, ſignificat *metuo*, formido, & occurrit apud Hippocrat. *lib.* 2. *Prorrh. XX.* 4. *lib.* 2. *de fract. t.* 65. & *ſ.* 3. *t.* 17. *l.* 1. *de morb. XLII.* 1. *XCVI.* 24. Jung. Erot. *Onom. pag.* 83. *a.* & Foeſ. *Oec. p.* 463. *ſeqq.*

Orrhopiſſa, ὀῤῥόπισσα, quaſi ὀῤῥὸς πίσσης, eſt *picis liquidæ ſeroſum excrementum*, picis veluti ſerum. Hoc legitur apud Hippocr. *l. de Ulcer. IX.* 12. Vide Erotian. *p.* 82. *ſ.* Gorr. *in def.* Dicitur & πισσανθος.

Orrhopygion, ὀῤῥοπύγιον, rectius ὀρροπύγιον, ultima pars ſpinæ, qua vertebræ deſinunt. Manifeſtius in avibus, quam in homine. Gorr. Illud in præpinguibus & altilibus grandius redditum gulæ placuiſſe, & præſertim militum, teſtatur Bruyerin. *de re cibar. l.* 15. *c.* 18.

Orrhos, ὀῤῥὸς, Lat. *Serum*, i. e. aquoſa portio lactis & ſanguinis. De illo Hipp. *l.* 4. *de Morb. XXV.* 28. *XXVI.* 9. de hoc Gal. *l.* 5. *de V. P. c.* 5. & *alibi*. *Serum* hoc ſanguinis uti per ſe eſt ὄχημα, ſive vehiculum; ita per accidens & ex longiori mora degenerans fit excrementitium & urinæ aliorumve liquidorum excrementorum materia. Plura de *Sero ſanguinis* vide in Schenkii *tract. h. tit.* item apud Vvillis *de febrib. c.* 1. ubi & de *ſero lactis* egregie diſſeruit. *Serum* excrementitium etiam *Ichoris* nomine venit. Vide *Ichor*.

Orrhos, ὄῤῥος, in penult. acuto notata ſignificat vel oſſis ſacri extremum, ad caudam uſque protenſum; quod & ὀῤῥοπύγιον dicitur, teſte Gal. *exeg. Hipp.* vel *Perineum*, ſive lineam ſubter penem medium ſcrotum interſecantem, & per μηρὸν ad anum uſque tendentem; quæ & τράμις dicitur ex Ruffo, Polluce, & Heſychio. Caſt. Foeſ. *p.* 463. ab orrhos etiam eſt ὀῤῥώδης, quod Gal. definit, quod ab orrho protenditur *exeg. Hipp.*

Orthochemiſta, idem quod verus in Chemia artifex. Georg. Thomſon *in Explicatione quorundam terminorum Artis Acui ſuæ Magneticæ præmiſſa*.

Orthocolon, ὀρθόκωλον, quaſi *rectus articulus*, eſt

est articulationis vitium, quando ob durum aliquem tumorem musculi partem inflectentes non sequuntur, sed articulus perpetuo tenditur, nec inflecti potest. Galen. scripsit ὀρθόκωλος, 3. *de artic. t.* 100. Verum Foes. priorem lectionem approbat, quamvis C. Hofm. *in suis Notis ἀγκυλότης ad h. l.* & posteriorem lectionem non penitus rejiciat, cum videatur esse argutior compositio, si τῇ ὀρθότητι apponatur ad latus ἡ κυλλότης.

Orthodoron, ὀρθόδωρον, mensura est apud Græcos, qua rerum intervalla metiuntur. Est autem totum id spatium, quod inter primam palmæ partem, καρπὸν Græci dicunt, & extremum medium digitum interjacet. Sic enim Pollux & Hesychius interpretantur. Continet autem digitos circiter undecim. Latine *rectus palmus* dici potest. Gorr.

Orthomethodus, ὀρθομέθοδος, vocatur G. Thomson. *d. l.* via regia aperta ac brevis, sive recta docendi, aut aliquid præstandi ratio.

Orthopnœa, ὀρθόπνοια, quasi *rectam spirationem* dixeris, est magna spirandi difficultas, ut non aliter ea fieri possit, quam recta cervice & thorace elato, quod etiam iis accidit, qui velociter cucurrerunt. Qui sic affecti sunt, dicuntur ὀρθοπνοϊκοί, quia decumbentibus suffocationis periculum ob angustationem asperæ arteriæ imminet, vixque erecta cervice sufficiunt, dorso nulli rei innixo. Caussam hujus vide in *Asthma*. Meminit Hippoc. *l.* 7. *Epid. VI.* 6. Junge Gal. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 21. & *c.* 2. *in* 1. *Prorrh. t.* 54. Foes. *p.* 461. Qui inflammationem vel pulmonum, vel faucium quoque caussam agnoscunt, confundunt Peripneumoniam, aut Anginam cum *Orthopnœa*.

Orthos, *Rectus*, opponitur *Curvo*. Ita Vena recta legitur apud Hipp. 5. *aph.* 68. Vide Dieter. *n.* 625. Vide *Rectus*.

Orthostaden, ὀρθοστάδην, adverbium apud Hipp. quod significat in *erectum stando*, sive more eorum, qui erecti stant: Et dicitur vel de exacte sanis, qui stant, ambulant, suisque negotiis præsentiam suam accommodant, Lind. *Ex. XIII.* §. 22. vel de leviter ægrotantibus, qui nondum decumbere coguntur: in qua significatione sumsisse videtur Hipp. *l.* 1. *Epid. s.* 1. *t.* 10. *s.* 2. *t.* 12. 22. 41. *s.* 3. *t.* 65. 66. Vide Galen. *com. ad locum primum Hipp.* Verbum ὀρθοστατεῖν, *erecte stare*, occurrit *l.* 2. *Epid. s. II.* 93. Adverbium illud opponitur τοῖς κατακειμένοις, *decumbentibus* vel *Clinicis*, de quibus suo loco.

Ortus apud Latinos ambiguam obtinet significationem. Vel enim dicitur de loco, ubi sol & sidera ascendunt supra nostrum Horizontem. Et ita idem est, quod *Oriens*: de quo p. superius: vel de motu ipso solis & siderum, quando supra Horizontem ascendunt, Gr. ἀνατολή, vel ἐπιτολή. *Ex. XI.* §. 178. vel idem est, quod origo, initium, principium, *Generatio*, Gr. ἀρχή, γένεσις; de quibus etiam suis literis. Ita Helmont. tractatum inscripsit *Formarum ortus*; quem nonnulli modernorum imitantur, & *Morborum ortum* dicunt pro generatione. In opere Lapidis Philosophici *Ortus Solis Mysticus* dicitur, quando ex caligine & nigredine paulatim fit mutatio in albedinem. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 142. 373.

Ortygometra, ὀρτυγόμητρα, q. d. *Coturnix grandior*, unde & vernacule *Rex Coturnicum* vocatur, nomen avis, cujus descriptio habetur apud Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 23.

Orvietanus, cognomen Agyrthæ vel Circumforanei, alias *Hieronymus Ferrantes* dicti, qui inventione alicujus *Antidoti* singularis vel Electuarii Alexipharmaci claruit contra omnia venena. Is enim primus ausus fuit publico foro deglutire ignotum sibi quodlibet toxicum, teste Helmont. *tr. Tumul. pestis* §. *Hippocr. redivivus*. Vide & Rhod. *ad Scribon. num.* 144. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 11. *s.* 2. *c.* 8. Descriptio Electuarii legitur apud Schrod. *l.* 2. *c.* 51.

Oruo, ὀρύω, id est, *irruo*, impetum facio, irrumpo. Legitur apud Hipp. de mensibus sursum impetum facientibus, *lib.* 1. *de morb. mul. LXIX.* 5. vide Foes. *p.* 463.

Oryza, ὄρυζα, de genere frugum est, mediocriter alit, & vim quandam adstringendi habet, qua ventrem modice sistit. Vide Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 17. & *l.* 8. *de S. Fac.* §. *Oryza*, *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 4.

Os, Genit. *Oris*, Gr. στόμα, proprie duobus modis accipitur: primum de eo spatio, quantum diducta labra patent: Deinde de toto illo spatio, quod dictis labris ad imas usque fauces interjacet, in quo dentes, palatum, lingua, gurgulio & tonsillæ duæ continentur, quarum omnium partium una tunica est, etiam naribus communis. Hæc Gorr. & Castell. Est prima nutrimenti ad ventriculum via, & vocis instrumentum. Aperitur & clauditur. Ejus descriptionem vide apud Barth. *l.* 3. *Anat. c.* 11. Et quid multis? Qui, quid sit στόμα, vel *os*, nescit, *os* non habet, Dieter. *n.* 791. *Oris sine lingua* perfecte loquentis descriptionem a Jacobo Roland. de Bellegad Gallice, & a Carolo Reigero Latine translatam vide *in Eph. N. Cur. Ann. II. p.* 559. *seqq. Oris tartarus*, qui dentibus adhæret, vocatur Pata-

cel-

celso, *Paramir. l. 3. tr. 2.* Porro vocabulum *oris* solet etiam transferri ad alia, & notat meatus vel cavitatis, vel vasis initium & aditum, estque idem, quod *orificium*, *ostium*. Ita *os* ventriculi, vel stomachi apud Helmont. legitur *tr. Tum. Pestis* §. *Proprietas pestis*. *Os* uteri frequenter legitur apud Hipp. 5. *aph.* 46. *lib.* 1. *de morb. mul. LX.* 2. *l.* 2. *IX.* 17. Vide Foes. *p.* 588. Rolf. *de Part. Genital. P. II. c.* 43. Ita & in artificialibus dicitur *os* fornacis, *os* vitri, *os* spiritale, pro *orificio*. Rul.

Os, Gen. *Ossis*, ὀστέον, ὀστοῦν, pars corporis organica durissima atque terrestris naturæ, cujus historiam, differentias, catalogum, prolixius vide in scriptis Anatomicis Hipp. *de ossium natura*. Gal. de *Ossibus*, specialiter etiam apud Barth. *libell.* 4. *Anat.* ubi integram ὀστεολογίαν proposuit. Junge & Foes. *Oec. p.* 464. *seqq.* Dieter. 629. Inter *Ossa* unum peculiari nomine eminet, quod ἱερὸν, *sacrum*, vocatur, quod sit omnium in spina maximum. Antiqui enim magnum *sacrum* vocarunt. A Galeno late & stricte sumtum: Late, quatenus *os coccygis*; Stricte pro ea saltem parte, quæ revera sacra est, h. e. magna & lata, qua etiam cum *osse Ilio* per. synathrosin conjungitur. Hujus descriptionem ulterius vide apud Barthol. *d. l. c.* 15. *Ossa* in genere sunt totius corporis fundamenta, sustentacula & munimenta; quodque parietes & trabes in domibus; in tentoriis pali; in navibus carinæ præstant, hoc in corporis humani fabrica *ossium* præbet substantia, verbis Vesalii *in Anatom. Ossa officinalia* lege apud Schroder. *l.* 2. *c.* 26. *Ossa* quoque pro amuletis collo appendisse, testatur Keuch. *ad Samonic. p.* 274. *Ossiculum* diminutivum est *os* parvulum, qualia sunt *ossicula*, in meatu auditorio, *ossiculum* in corde, &c. *Ossa* emolliendi modum docuit Dionys. Papinus Reg. Societ. Angl. Socius, & mentio fit *in Act. Erud. Lips.* 1682. De *ossium* mollitie præternaturali & flexilitate legatur stupenda observatio a D. Daniele Prottennio Med. Helfing. notata *in Act. Hafn. Vol. III. obs.* 24.

Oscealis, rectius *oschealis* ab *oschion*, dicitur *Hernia scroti*, Galeat. de S. Sophia *ad Rhas. l.* 9. *c.* 89. *fol. m.* 83. *b.*

Oscedo, ἄφθα, idem, quod *Aphthæ*, vide supra lit. A. Keuchen. *d. l. p.* 142.

Oscheon, ὄσχεον, ὄσχεος & ὄσχη, *scrotum* significat. Est *bursa* vel marsupium, testes continens multis rugis præditum, in infima parte lineam habens secundum longitudinem excurrentem, quæ Sutura vocatur. Vide Barth. *l.* 1. *Anatom. c.* 21. Rolf. *de Part. gen. P.* 1. *c.* 14. Dicitur & *scortum*. Loca Hippocr. vide apud Foes. *p.* 465. Inde dicta est *Oscheocele*, ὀσχεοκήλη, *Hernia scroti*, in quæ ob rupturam, aut læsionem aliquam intestinum, aut omentum in scrotum delabitur. Linden. *Ex. IV.* §. 45. ὄσχοι quoque dictos fuisse palmites vitium botris onustas, quas in festo Scirados Palladis Atheniensium ephebi detulerunt, testatur Lang. *l.* 1. *ep.* 58. Galeno *in exeg.* ὄσχεον, si vera est lectio, quam Foesius sollicitat, est flexuosa & pampiniformis circa os uteri, eminentia, quæ alias ἀμφίδιον & λόγχη appellatur, ab ὄσχος vel μόσχος, palmes vel vitium malleolus.

Oscillatorius motus dicitur apud Borellum *de motu animal. part.* 2. qui in horologiis rotarum motum dirigit, regulat ac contemperat æquitemporaneis itibus ac reditibus suis. Et talem quoque locum habere existimat in sanguine per aerem inspiratum æqualibus portionibus illi commistum, elasticitate sua spirituum motum regulantem & moderantem, quod tamen negare non dubitat celeberr. D. D. Bohn. *in Circulo Anatomico Phys. Progymn. IV. p. m.* 68.

Oscitatio, χάσμη. Vide *Chasme*.

Osculum æquivocum est. Vel enim diminutivum est ab *ore*, Gr. στόμιον. Ita *oscula vasorum*, i. e. extrema orificia arteriarum & venarum sæpe leguntur in scriptis Medicis. Vel significat impressionem labiorum in alterius vel os, vel frontem, vel aliam corporis partem. Dicitur & *basium*, *suavium*, φίλημα, estque symbolum amoris. Tale *osculum* fieri aliquando caussam contagii Venerei, sive morbi Gallici, demonstravit Forest. *l.* 32. *Obs.* 9. *in Schol.* Ita mulierem Turcicam, e basio, quod servo febre maligna extincto amoris stimulo infixerat, morbum sibi contraxisse cum summo vitæ periculo notavit, eamque curasse scripsit D. Vitus Riedlin. *Lin. Med. Ann. II.* 1696. *m. Jan. Obs.* 25. *p.* 40.

Oseus Paracelso dicitur *Scrotum*, in quo testiculi continentur *l. de Ulceribus c.* 54. & passim alibi, *in libris de Tartaro*. *Fragment. ad h. l.* Haud dubie corruptum vocabulum a Græco ὄσχεος.

Osis, ὦσις, dicitur *pulsio*, impulsio, *trusio*, idem, quod ὦθησις. Usurpatur ab Hipp. de vertebræ propulsione introrsum facta, quæ fit caussa anginæ 3. *aph.* 26. & *l.* 2. *Epid.* Vide Dieter. *n.* 948. Sumitur etiam aliquando pro *expulsione*. Hinc nonnulli ὦσιν tribuerunt purgantibus, quod expellendo operentur, v. g. Joubertus *in Paradoxis*, uti videre est *in Disp. nostra de Purgationis modo ac viis ad alvum, addita Remoris Purgationis th.* 5. & 10. *seq.*

Osme,

Osme, ὀσμὴ, idem, quod ὀδμή. Vide *Odor*.

Osoror, id est, *Opium*. Ruland. & Iohns. *in Lex*.

Osphresis, ὄσφρησις. Vide *Odoratus*.

Osphys, ὀσφύς. Vide *Lumbus*.

Osprion, ὄσπριον, idem, quod δημήτριον, *legumen*, *Cereale*. Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 92. Gal. *l.* 7. *M. M. c.* 6. Vide J. Alex. *in not. ad h. l.* Stricte tamen ὄσπριον significare *fabam*, ceu primarium, inter legumina, ex Athenæo & Clemente Alexandrino notarunt Mercurial. *l.* 4. *V. L. c.* 5. Foes. *Oec. p.* 461.

Ossa paralleli est universale medicamentum in podagra. Dorn. Rul. & Iohns.

Ossiculum. Vide *Os*, Gen. *ossis*.

Ossificatio dicitur de partibus natura mollibus in duritiem osseam degenerantibus, qualem plane singularem observationem habet Ruysch. *Cent. Anat. Chirurg. Observ. LXIX.* de valvulis cordis osseis factis & in totum coalitis, hinc etiam *ossificationis* nomen ibi reperitur. Ita & seq. observatione portio Venæ Portæ *osseæ factæ* recensetur & exhibetur *fig.* 58.

Ossifraga, *Ossifragus*, primum est nomen avis fere ad Aquilas pertinentis, ita dictæ, quod ossa ex alto in rupes demissa frangat, Gr. φήνης, & φηνὴ, vocatur, cujus descriptio habetur cum usu in Medicina apud Aldrov. *l.* 2. *Ornithol. c.* 11. Deinde est nomen Lapidis, qui alias *Osteocolla* appellatur. Vide hoc vocabulum paulo inferius.

Ossisana dicitur Lapis sabulosus olim prope Spiram & Darmstadium repertus miraculosus in conglutinandis ossibus ruptis vel fractis propter consignationem ejus magicam, uti scribit Crollius *de signatur. intern. rerum*, & ex hoc Hartmannus. An forassis idem cum Osteocolla sive lapide ossifrago, de quo p. p. vide *Osteocolla*.

Ossivorus est epitheton Tumoris alicujus peculiaris in femore observati apud Ruysch. *Observ. Anat. Chir. Cent. I. O.* 81. qui a mala ossis constitutione præsertim per collisionem aut graviorem lapsum dependente ortum ducit. Dicitur & ibidem *Spongiosus*. Vide *Spongoides*.

Ostagra, ὀστάγρα, instrumentum Chirurgicum, quo ossa vel attolluntur, vel deprimuntur, vel omnino loco moventur, Gorr. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 6.

Osteocolla, ὀστεοκόλλα, dicitur lapis fixissimus, albo cinereove colore ossis figuram referens. Dicitur *lapis ossifragus*, quia celebratur ad ossa cito glutinanda. Usus internus & externus. Legatur Schr. *l.* 3. *c.* 8. *num.* 15. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Valde ejus virtutem commendat quoque Helmont. *tr. Confirmatur morb. sed in an. sensit n.* 17. *circa fin.* item *tr. Adit. præclus. ad condum. n.* 12. Videatur etiam de ejus viribus, usu & abusu Hildan. *Cent.* 1. *Obs.* 90. 91. *Cent.* 3. *O.* 90. *Cent.* 5. *O.* 86. De cujus origine, loco & natura historiam tradidit Joh. Christoph. Becmannus *in Epistola ad Henr. Oldenburgium*, quæ habetur in hujus *Actis Philos. Ann.* 1668. *mens. Septembr.*

Osteocopos, *Ostocopos*, ὀστεοκόπος, ὀστοκόπος, *lassitudinis species* est, in qua partes, quæ in alto corpore sunt positæ, ut musculi circa ossa positi & tendines ossibus adhærentes ex nimio motu contusionis, vel inflammationis sensum habent; unde ex penitiore sensu intimarum partium videtur, quod circa ossa molestia & affectio hæreat. Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 2. Gal. *l.* 3. *de San. tu. c.* 5. *l.* 2. *de symp. causs. c.* 5. Adde Foes. *p.* 464. Lang. *l.* 1. *ep.* 2. *& l.* 2. *ep.* 14. ubi ostendit, esse symptoma singulare Luis Venereæ, id quod & Castellus notavit, Keuchen. *ad Sammonic. p.* 268. ubi & *Hostocopos* in libro avito legi monuit. Scorbuti quoque symptoma esse, docet experientia.

Osteologia, ὀστεολογία, h. e. doctrina vel *tractatio de ossibus*. Legitur apud D. Bidloo *Part. VI. Anatomiæ*, in qua *a Tab. XXCVII. ad finem* ossium figuræ accurate delineatæ conspiciuntur.

Osteon, *Ostun*, ὀστέον, ὀστοῦν. Vide *Os*.

* *Osteosarcosis*, ὀστεοσάρκωσις, est lenta & tacita ossium emollitio, qua cartilagineam immo etiam carneam naturam adipisci videntur. Quamvis ab aliis causis hæc affectio oriri possit, tamen hanc a lue venerea frequentissime produci plurimi, & gravissimi auctores testantur, inter cæteros Joann. Fernel. de abd. rer. caus. l. 2. c. 9. Jacob. Holler. Obser. 7. Dominic. Gagliardi Romæ Professor. Anatomic. Anat. oss. p. 2. obs. 3. Ludovic. Petit Chir. Paris. Maladies de os, tom. 2. Cap. 17.

Ostracitis, ὀστρακῖτις, species Cadmiæ factitiæ, quæ in fornacum locis humilioribus ex crassa materia fit, & superficie testam repræsentat. Gorr. Vide *Cadmia*.

Ostracodermon, ὀστρακόδερμον, dicitur omne animal, cui pro cute testa est, Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 1. *& l.* 3. *c.* 33. Lat. *Testaceum*; aut, cum Scaligero, *Testicorium*. Lind. *Ex. V.* §. 41. *Testaceorum* omnium species descriptas cum usu vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Exanguibus h. tit.*

Ostracon, ὄστρακον, significat *testam figulinam*, cujus usus etiam est in Medicina, præsertim ad forum. Hippocr. *lib.* 2. *de morb. XLIV.* 17. *l. de*

l. de nat. mul. XXIV. 193. 204. Hinc vasa ὀστράκινα ἢ ὀστράκινα, *testacea* vel *figulina* vocantur Hipp. *d. l. CI.* 12. *l.* 2. *de morb. mul. LXXII.* 14. Vide & Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Ostracon*.

Ostrea, *Ostreum*, ὄστρεον, (non ὄστρειον, quod idem est, cum ὀστρακόδερμα, sive testaceo, Linden. *d. l.*) est species animalis testacei, estque *concha marina*, ex genere rotundarum. Harum usus hodieque adhuc viget in mensis lautioribus. Olim in principio cœnæ fuisse adhibitas, testatur Mercurial. *l.* 4. *V. L. c.* 11. Earum prolixiorem descriptionem cum usu in cibis vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Exanguibus c.* 66. *seqq.* Schrod. *l.* 3. *cl.* 3. *n.* 85. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *s.* 1. *c.* 14. *Ostrei* Anatomen accuratam tradidit VVillis. *tract. An. Brut. P. I. c.* 3. *Ostreas* sine capite vivere, ex Plinio notavit C. Rejes C. *El. q.* 31. *n.* 7.

Ostrites, idem, quod *Osteocolla*, teste Schrod. *alleg. ibidem loco*.

Ostritium, *Ostrutium*, nomen est herbæ, de qua videantur Botanici. *Ostritii* vero *Mineralis* quoque meminit Parac. *l.* 8. *de cur. morb. Gall. c.* 1. in cura lubrica, quamvis non explicet, quid intelligat per illud.

Ostun, ὀστοῦν, idem, quod ὀστέον. Vide *Os*.

Ota, ὦτα, *Aures*. Sing. οὖς, *Auris*. Vide *Aures*.

Otalgia, ὠταλγία, generaliter dicitur omnis *Dolor aurium*; stricte vero is, qui in profundo meatus auditorii percipitur. Gal. *l.* 2. *M. M. c.* 2. & *c.* 3. *in prognost. t.* 13.

* *Otalgica* sunt medicamenta, quæ aurium dolori leniendo tollendoque sunt idonea ab ὠταλγία, dolor auris.

Oteile, ὠτειλὴ, apud Hippocr. significat & *vulnus*, & *cicatricem*, notante Gal. Usurpavit Hipp. 1. *de artic. t.* 44. 45. & 56. (vide Gal. *in comm. ad hæc loca*) *l. de cap. vuln. XIX.* 3. Adde Foes. *p.* 694. addit autem Galenus *in exeg. Hipp.* non tantum cicatricem notare, sed etiam ulcera ἕλκη, dici ὠτειλάς.

Otenchytes, ὠτεγχύτης, *Sypho auricularis*, dicitur instrumentum Chirurgicum, vel *specillum*, quo aliquid in aures infunditur. Celsus *strigilem* vocat, *l.* 6. *cap.* 7. ubi Foes. mavult legi *striglen*. Alias & *Clysteres auriculares* vocantur ὠτεγχύται, Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. Vide Foes. *p.* 693. Rhod. *ad Scribon. n.* 39. Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIII. fig.* 3.

Othani, est *Mercurius Philosophorum*. Rul. *in Lexic.*

Othone, ὀθόνη, *linteum*, & ὀθόνιον, panniculum vel *fasciam e linteo factam* significat; hoc legitur apud Theophrast. *l.* 7. *Hist. plant. c.* 3. *circa finem*. ὀθόνια pro vinculis vel fasciis usurpavit Hipp. *de fractur. sect.* 1. *t.* 30. 31. exponente ita Palladio *in Scholiis ad h. l.* Jungatur si extra oleas vagari libet, B. D. Henr. Mulleri *Meditat. Passional.* 92.

Oticos, ὠτικὸς, dicitur de eo, quod ad aures pertinet, v. g. ὠτικὸς κλυστὴρ, Clyster *auricularis*, ὠτικὸν φάρμακον, medicamentum *auriculare*. Gorræus. De Medicamentis *Oticis* egregie quoque disseruit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. sect.* 1. *c.* 9. *p.* 560. *seqq.*

Otis, ὠτὶς, etiam apud Xenoph. per ο, ὀτὶς, scribi, testatur Gal. Est nomen avis in Thracia & Macedonia frequentiss., quæ alias *Gradipes* & *Avi tarda* vocatur, ejusque descriptio cum usu habetur in Aldrov. *l.* 13. *Ornithol. c.* 12. Meminit & Hipp. vetando ejus usum in Epilepsia, *l. de morb. sacr. II.* 14. Jung. Erot. *Onom. p.* 82. Foes. *Oecon. p.* 694. De *Otidis* interaneis accurate descriptis legi etiam poterit in Pæonis & Pythagoræ *Exercit. Anatomico-Medicis Exerc.* 44. *epistola posterior & prior Ex.* 45.

Otites, ὠτίτης, epitheton digiti proximi minimo, qui *Auricularis* dicitur Gorr.

Otorrhytos, ὠτόῤῥυτος, dicitur Hippocr. cui aures fluxione & destillatione tentantur *l.* 6. *Epid. s.* 1. *t.* 3. Linden. vero legit ὠτόῤῥυπος a ῥύπος, sordes. Utraque lectio convenit.

Otus, ὦτος, avis dicitur noctuæ similis, pinnulas circa aures habens. Dicitur & *Asio*: Descriptionem & usum vide apud Aldrovand. *lib.* 8. *Ornithol. c.* 3. ex Aristotel. *l.* 8. *H. A. cap.* 12.

Ova medica. Cucurbitæ strictiores a forma ovali, Merc. *l.* 2. *c.* 2.

Ovarium, terminus est recens Anatomicus, significans congeriem globulorum, vel vesicularum, liquorem seminalem continentium, in testiculis muliebribus, hodieque a Kerkringio, Stenone & aliis inventorum, ita ut eliza etiam illa *ova* condensentur ad vitelli similitudinem. *Ovaria* cum *ovis* humanis egregie delineata conspici quoque possunt in D. Bidloo *Anatom. Tabb. LIII.* & *LVII. fig.* 1. & 2. Nihilominus e novissimis viviparorum ex ovo generationem in dubium vocare ausus est Joh. Hieron. Sbaragli D. Bonon. *in peculiari tractatu De Viviparorum generatione Scepsis s. Dubia*, *inscripto*: negans esse vera ova, sed solum vesiculas, neque conceptum in Tubis aut Ovario fieri. Enimvero num ipsius dubia tantum habeant ponderis ad aliorum Anatomicorum demonstrationes sensuum fide confirmatas infringendas, valde adhuc dubitatur. Videatur D. D. I. M. Hofmanni *Ideæ Machin. Hum.*

Hum. sect. XII. §. 9. ubi etiam publicam dissertationem promisit. Nos litem hanc, cum præter nostri instituti sit rationem, non facimus nostram. An vero ova illa constituant τὸ κύημα, sive conceptum & a semine masculo fœcundentur, & actuentur? & an hoc in ipsa uteri cavitate, an vero in tubis, aut harum alterutra fiat? adhuc valde controversum est; nec est hujus loci, nec instituti, ventilare. Vide Barth, *l.* 1. *Anat. c.* 26.

Oviductus, idem, quod *Tuba Fallopii*, canalis ab ovario ad uteri fundum excurrens, per quem τὸ κύημα, sive ovulum transit in cavitatem uteri. Vide *Tuba*.

Oviparum, ᾠοτόκον, est epitheton animalis, quod ad propagandam speciem suam ova gignit & excludit, ad differentiam *Viviparorum*, de quo vocab. vide infra suo loco, quamvis natura aliquando etiam extraordinarie aliquid præstet: Imo secundum recentiorum opinionem sano sensu omnia *Ovipara* etiam dici posse supra in voc. *Oon* indicavimus.

Ovis, ὄϊς, πρόβατον. Vide *Ois*.

Ovum, ᾠόν. Vide *Oon*. Quibus addi debet, quod *Ovum philosophicum* quoque dicatur instrumentum sublimatorium, pro sublimatione Mercurii, cujus figura exhibetur in Frid. Hofmann. *Clav. ad Schor. p. m.* 317. ubi scripsit lapides etiam quosdam in Hassia repertos, minera Martiali scatentes, & aeri humido expositos in sal Vitriolinum abeuntes, vocari *ova philosophica*. *Ovum* dicitur etiam *cephalalgia*, vel *capitis dolor*. Valesc. de Tar. Philon. *Pharmac. l.* 1. *c.* 7. ex Avicenna.

Oxalme, ὀξάλμη, *mistura ex aceto & sale* parata, cujus meminit Dioscor. *l.* 5. *c.* 23. Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 3. Vocatur & *Muria acida*, ejusque descriptio & virtus legi poterit *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 608. ubi ridiculum, quod inter medicamenta Chymica referatur, cum quilibet Corydon parare possit hanc misturam. Est conditura Brassicæ, Forest. *l.* 4. *Chirurg. obs.* 3. *Schol.*

Oxelæon, ὀξέλαιον, dicitur *compositio ex aceto & oleo*, apud Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 7. & *l.* 2. *c.* 2. Vide Forest. *d. l.* 6. *O.* 39. *Schol.* Sed & intrinsece sumitur pro conditura quadam *lib.* 2. *de Al. Fac. c.* 33. Jul. Alex. *in comm. ad h. l.*

Oxines, ὀξίνης, vinum dicitur, quod coacuit aliquatenus, non tamen perfecte in acetum conversum est, Latine *Vappa*. Linden. *Exerc. X.* §. 150.

Oxos, ὄξος, vide *Acetum*. Significat & *vinum acidum*, notante C. Hofm. *l.* 3. *V. L. c.* 9. & 10. Lind. *d. l.* §. 101.

Oxybaphon, ὀξύβαφον, idem, quod *Acetabulum*, κοτύλη, nomen mensuræ. Vide *Acetabulum*, *Cotyle*. C. Hofm. *d. l. l.* 1. *c.* 11.

Oxycholia, ὀξυχολία, ὀξύχολος, idem, quod ὀξυθυμία, de quo p. p. vide *Oxythymia*.

Oxycraton, ὀξύκρατον, Latin. *Posca*, est compositio ex aqua & aceto. Gal. *l.* 1. *de S. F. c.* 29. cujus miscendi & componendi ratio pro varia intentione diversa esse solet. Rhod. *ad Scrib. n.* 46.

Oxycroceum dicitur Emplastrum quoddam, cujus gemina descriptio habetur in Dispensatorio Augustano: una cum croco & aceto: altera sine illo. De ejus usu & abusu vide Hildan. *Cent.* 4. *obs.* 99. 100. ubi etiam Emplastrum Diabolicum vocasse Vigonem, notavit.

Oxyderces, *Oxydorcicus*, ὀξυδερκής, ὀξυδορκικός, i. e. *visus aciem promovens*. Dicitur de medicamentis, quæ oculos, nullo quidem sensibili affectu præditos, male tamen munere suo fungentes, corrigunt, & in integrum restituunt. Gal. 5. *de S. Fac. c.* 23. Pertinent ad Ophthalmica.

Oxygala, ὀξύγαλα, *lac acidum*, de quo legatur Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16. Lind. *Ex. XVI.* §. 122. *seqq.*

Oxygaron, ὀξύγαρον, *garum acidum*, h. e. garum cum aceto mixtum, species embammatis vel intinctus, obsonii loco, ad pisces olim adhibiti, quemadmodum *Oxelæogarum*, ὀξελαιόγαρον dictum fuit, quando una cum aceto & oleum admiscebatur. Gorr. Jul. Alex. *l.* 18. *Sal. c.* 16. *Oxygarum purgans* tradidit Aet. *l.* 3. *c.* 86.

Oxyglycy, ὀξυγλυκύ, aut ὀξυγλυκές, est species ἀπομέλιτος, & dici potest *Mulsa acida*, vel *Acetum mulsum dulce*. Parabatur ex favis dulcissimis aqua maceratis & decoctis, Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 29. & *c.* 3. *t.* 49.

Oxylipes, ὀξυλιπής, epitheton panis, cui exiguum aceti affusum est: *Panis acidus*. Ventrem sistit. Meminit Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 5. Vide Jul. Alex. *not. ad h. l.*

Oxymel, ὀξύμελι, *acetum mulsum*, vel accommodatius, *Mulsum acidum*, potio vetustissima certa ex aceto, melle, & aqua parata, ut quæ etiam ante Hippocratis tempora in sanitatis usum venerit. Dividitur in *simplex & compositum*. Descriptiones vide apud Hipp. *l. de intern. aff. LI.* 45. Gal. *l.* 4. *de sanitu. c.* 6. 3. *de R. V. I. A. t.* 24. Dioscor. *l.* 5. *c.* 22. Jul. Alex. *l.* 26. *Sal. c.* 9. Vide & Dispensatoria August. & Norimberg. Inter composita celebriora sunt *Scilliticum & Helleboratum Juliani*. De quibus in dictis dispensatoriis.

Oxyn-

Oxyngion, ὀξύγγιον, significat *axungiam*, h. est, adipem suillum, nec eum quidem omnem, sed proprie, qui ungendis rotarum axibus inservierit. Illi enim tum ex rotarum circumactu, tum ex earum ferrugine nova quædam qualitas accessit, ob quam & inflationibus imponitur, & sedis vitiis opitulatur plus, quam recens & sincerus adeps. Gorr. Legitur apud Diosc. *l.* 3. *c.* 10.

Oxynitron, ὀξύνιτρον, nomen est *Emplastri ruptorii*, cujus descriptio habetur apud Aet. *l.* 15. *c.* 17. allegante Gorræo.

Oxiopia, ὀξυωπία, *visus*, & ὀξύωπος, *visu acuto præditus*. Opponitur τῇ ἀμβλυωπίᾳ. De quo supra in *Amblyopia*. Occurrit vero illud apud Aristot. *l.* 4. *probl.* 3.

Oxyphlegmasia, ὀξυφλεγμασία, dicitur *acuta & vehemens inflammatio*, a nimium succenso acriorique sanguine. Occurrit apud Hipp. *de morb. virg. II.* 22.

Oxyphœnica, ὀξυφοίνικα, est epitheton Tamarindorum ab acido sapore & colore rubro desumtum, & legitur apud Schroder. *Pharmacop. Med. l.* 4. *cl.* 3. *p.* 251. Petr. Morel. de *Mater. Medic.*

Oxyphonia, ὀξυφωνία, *vox acuta*, qualis edi solet cum ejulatu & planctu. Legitur apud Hipp. *Coac. t.* 257.

Oxyporon, ὀξύπορον, ὀξυπόρον, vocatur *medicamentum facile penetrans*, & permeans, viresque exerens, qualia sunt λεπτομερῆ, tenuium partium, ut, salina, volatilia, spirituosa. Huc pertinent & pleraque Chymica, ὀξυπόρον καθαρτικόν, purgans *facilis activitatis*, legitur apud Aetium *l.* 3. allegante Gorr.

Oxyregmia, ὀξυρεγμία, *acidus ructus*, cujus caussam vide supra in *Ereuxis*. Legitur aliquoties apud Hipp. v. g. *6. aph.* 1. & 33. *l.* 2. *Epid. s. II.* 49. 50. *l.* 2. *de Diet. XXIV.* 15. *XXV.* 11. & *alibi sæpius*. Vide Foes. *p.* 457. Dieter. *n.* 620.

Oxyrinchus. Vide *Sturio*.

Oxyrrhodinon, ὀξυῤῥόδινον, vel etiam ὀξυρόδινον, in genere vocatur medicamentum ex aceto & oleo rosaceo paratum. Practici tamen magis usurpant in strictiori significatione, pro specie *Epithematis Cephalici*, sive *Frontalis*, ex diversis proportionibus aceti et olei rosacei mistorum parata, quamvis & alia olea pro indicationum necessitate substitui possint, v. g. Nympheæ, Violaceum &c. Vide Morel. *de Form. rem. l.* 2. *sect.* 2. *c.* 2. Schroder. scribendum esse putat hoc modo: ὀξυῤῥόδυνον, ab ὀξὺς, ῥόδον, & ὀδύνη, quasi medicamentum ex aceto, rosisque factum ad dolorem leniendum. *l.* 1. *c.* 3. Verum prior lectio est usitatior. De usu *oxyrrhodinorum* lege etiam Rhod. *ad Scrib. compos.* 1.

Oxys, ὀξὺς. Vide *Acutus*, *Acidum*.

Oxysaccharum, ὀξυσάκχαρον, dicitur medicamentum liquidum ex *aceto & saccharo* paratum, quemadmodum p. a. dictum fuit *Oxymel* medicamentum ex *aceto & melle* compositum. Interdum enim ob certas & urgentes caussas saccharum pro melle accipitur, v. gr. in febribus, & in sexu fœminino, in quo mellis usus non omni tempore conveniens. Dantur etiam *oxysacchara simplicia & composita* in officinis. Vide Dispensatoria. Meminit & Forest. *l.* 4. *obs.* 47. *in Schol. Oxysaccharum vomitivum* ex Angelo Sala describitur a Schroder. *l.* 2. *c.* 84. & commendatur a Casp. Rejes *C. El. q.* 70. *n.* 9.

Oxysal, terminus est Chymicus, cujus descriptio habetur apud Angel. Salam de præparatione Essentiarum. Paratur vero ex Sale Cardui bened. & Aceto destillato. Meminit & *Oxysalis* D. Ludovic. *Pharm. Diss. I. p.* 51.

Oxytes, ὀξύτης, *Aciditas*, vide *Acidum*.

Oxythymia, *Oxythymos*, ὀξυθυμία, ὀξύθυμος, idem, quod ὀργίλος, dicitur de *præcipiti ira*, & subito excandescentibus. Vide *Orgilos*. Loca Hippocratica vide in Foes. *Oec. p.* 457.

Oxytocos, ὀξύτοκος, significat *partum accelerans*. Occurrit apud Dioscorid. *l. II. c.* 197. & *III. c.* 37.

Ozæna, ὄζαινα, dicitur *ulcus narium putridum* & tetri odoris halitum emittens, Gal. *l. defin.* & *l.* 3. *de C. M. S. L. cap.* 3. Descriptio ita potest perfici: *Ozæna* est exulceratio plerumque maligna interna, vel externa nasi, cum fœtore & profluvio saniei, magis vel minus purulentæ, serpens cum vel sine corruptione cartilaginearum & ossearum nasi partium, proveniens ab affluxu & collectione ichoris sanguinei vel lymphatici acrioris & corrosivi, partes solidas molliores depascentis. Sæpius symptoma esse luis Venereæ, testatur experientia, notaruntque Gorræus & Castellus. De hoc affectu legantur Forest. *l.* 13. *obs.* 4. & 5. River. *l.* 4. *Prax. c.* 1. Hildan. *Cent.* 2. *obs.* 22. *seq.* Barbett. *Chirurg. P.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *Ozæna* quoque nomen est piscis, vel potius *Polypi*, qui & ὀσμύλη vocatur, cujus descriptio habetur apud Aldrov. *l.* 1. *de Exang. qui est de mollib. cap.* 3.

Oze, ὄζη, vocatur Celso *fœtor oris*, qualis ante febres cum frigore sentitur, *l.* 3. *c.* 11. Vide Rhod. *ad Scrib. n.* 40.

Ozeman, id est, *album ovorum*. Ruland. & Iohns.

Ozo, id est, *Arsenicum*. Iid.

Ozo, ὄζω, significat *oleo*, & tribuitur bono & malo odori. Legitur apud Hipp. 5. *aph.* 11. Vide Diet. *n.* 603.

Ozos, ὄζος, vocatur *ramus arboris*, vel ejus veluti brachium. Theophrast. *l.* 5. *Hist. plant. c.* 2. unde ὀζοῦμαι & διοζοῦμαι, in ramos distribuor, *ramificor*, quod verbum usurpavit Hippocr. teste Gorræo, quamvis locum non addiderit. Sunt vero *l. de nat. puer. IX.* 2. *XV.* 7. 8. *XXVI.* 1.

P.

P Litera apud Latinos est character, vel nota mensuræ certæ aridorum significans *pugillum*, quemadmodum hoc patet ex Schrodero, Morello, & aliis Dispensatoriis. Apud Scribonium editione Rhodii denotat Pondo; de quo vocabulo infra *suo loco*. Græcum Π est character apud Hipp. *in lib.* 3. *Epid.* denotans vocabulum πιθανὸν, probabile, sub finem ægrotorum historiæ annexum; quamvis varia occurrat scriptura vel π, vel ΠΙ. Vide Foes. *in Notis*.

Pabulum, τροφὴ, νομὴ, φορβὴ, proprie dicitur de pascuo brutorum, & idem est, quod *Alimentum*. A recentioribus tamen non inepte translatum pro declaranda continuatione caloris vitalis e sanguine ad portiones hujus oleosas & spirituosas, quæ dicuntur illius *Pabulum*; uti patet ex scriptis Charltoni, Vvillis, aliorumque.

Paccianum, πακκιανὸν, species *Collyrii* apud Aetium, *lib.* 7. citante Gorræo. Meminit & Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 3. ad quem locum vide *notas* Jul. Alex.

Pachetos, παχετὸς, Hipp. dicitur *Laqueus*, *l.* 2. *de morb. mul. II.* 16. vide supra *Laqueus*. Jung. Foes. *Oec. p.* 490.

Pachne, πάχνη. Vide *Pruina*.

Pachos, *Pachytes*, πάχος, παχύτης. Vide *Crassities*.

Pachynticos, παχυντικὸς, vide *Incrassant*.

Pædagogus, παιδαγωγὸς, proprie significat eum, qui pueros informat & educat. Zeno tamen *Pædagogos* quoque eos vocavit, qui prompti & idonei fuerunt ad corrigendum & increpandum proximum, licet vocati non fuerint, teste Gal. *l. de cogn. & cur. an. morb. c.* 3. *circa fin.*

Pædanchone, παιδαγχόνη, vocatur Anginæ species pueris familiaris, quæ & *Angina sicca* vocatur, cujus lethalem historiam notavit M. Aurel. Severin. *tr. de Abscess.* & ex hoc Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *sect.* 23. *Obs.* 4. *p.* 382.

Pædarthrocace, παιδαρθροκάκη, (perperam apud recentiores per simplex e *Pedarthrocace*, v. g. in Job. a Mekeren *a Blasia editis Chirurg. Obs. c.* 68. *fin.*) idem quod *Spina ventosa*. Vide *Ventosa*. Ratio nominis hæc est, quod affectus pueris fit frequentior.

Pædeusis, παίδευσις, idem, quod παιδεία. Vide *Institutio*. Legitur apud Hipp. *de Humor. II.* 12. Vide Foes. *p.* 476. Linden. *Ex. V.* §. 12. Est & παιδεία idem, quod τρόπος, ἐπιστήμης, *modus certus scientiæ*, C. Hofmann. *Com. ad Gal. LL. de V. P. n.* 373.

Pædia, παιδιὰ, idem, quod παῖγμα, παίγνιον, vide *Ludus*.

Pædicos, παιδικὸς, *puerilis*, dicitur de omni eo, quod pueris competit. Ita Ætas *puerilis*, morbus *puerilis*. Est & nomen Cataplasmatis, quod & φαιὸν dicitur apud Gal. *l.* 4. *C. M. S. L. c.* 7. Sumitur aliquando late, includens etiam infantum primam ætatem; aliquando stricte, excludens hanc. De morbis *infantilibus & puerilibus* succincte etiam egit Iunken *Chym. Exp. Cur. P. II. f.* 1. *c.* 1. & 2. *p.* 963. *seqq.*

Pædion, παιδίον. Vide *Infans*.

Pædoctise, παιδοκτῖσαι, idem, quod παιδοποιῆσαι, hoc est, *liberos procreare*. Erotian. *Onom. p.* 85. *b.* Foes. *p.* 477.

Pædophlebotomia, παιδοφλεβοτομία, id est, *Venæsectio puerorum*. De qua magna olim fuit disceptatio inter Alex. Massariam cum Galeno negantem, & Hor. Augenium illam approbantem, quemadmodum hanc litem descripsit Joh. Munster. *h. tit.* Affirmativam defendit etiam Valer. Badilius Medicus Veronens. *tr. h. t.* Nobis vero magis arridet negativa.

Pædotriba, παιδοτρίβης, dicitur *Minister Gymnastæ*, quemadmodum coquus Medicis, qui debet etiam peritiam habere omnium exercitationum in palæstra, ut pueros exercere possit, Gal. *l.* 2. *de san. tu. c.* 9. 11. 12.

Pædotrophica, παιδοτροφικὴ, a quibusdam olim dicta fuit pars Medicinæ, tractans modum infantes & pueros educandi, & nutriendi, *lib. de part. art. med. inter spurios Galeno libros relato c.* 5.

Pæonia, παιονία, æquivocum est. Proprie nomen est plantæ commendatissimæ contra epilepsiam, de qua consule Botanicos. Deinde est nomen *confectionis*, vel *Antidoti* apud veteres celebertimæ contra tussim, destillationes, & thoracis pulmonumque affectus, apud Aet. *l.* 13. *c.* 102. citante Gorræo. Παιόνιος quoque vocatur *Catapotium Andreæ* ad morbos lienis, apud Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 2.

Pæpale, παιπάλη, pars dicitur farinæ tenuissima, flos ipse polentæ, *pollen*. Gorr.

Pæs,

Pæs, παῖς, vide *Puer*.

Pæzo, παίζω, significat *Ludo*. Aliquando vero stricte sumitur pro *venerem exerceo*, Linden. *Ex. VI.* §. 48.

Pagamentum vocatur Docimastis Metallicis massa impuriorum metallorum cum argento permista. D. Ol. Borrich. *in Docimast. Metall.* §. 17.

Paganina est vox Italica, qua intelligitur primum infantum excrementum, in tenuissimum pulverem redactum, quod ad dies plusculos exhibitum receptissimum est contra epilepsiam experimentum, vid. P. Poterius *in Pharmacop. Spagyric. p.* 191. 192.

Pagoyum, terminus Paracelsicus est, denotans *Ens spirituale*, a quo deducuntur morbi occulti, vel ab incantatione dependentes, de quo scripsit Paracelf. *Paramir. Tract.* 4. *qui Pagoyus* inscribitur, *& tr.* 4. *de pestilitate c.* 1. *&* 2.

Pagrus, vel *Phagrus*, πάγρος, vel φάγρος, vocatur piscis, q. d. *Vorax*, littoralis, cujus descriptio cum usu in cibis occurrit apud Aldrov. *l.* 2. *de pisc. c.* 8. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 31.

Pagurus, παγῦρος, vocatur aquatile ὀστρακόδερμον, sive crustatum, estque *Cancri* species, Ægin. *l.* 1. *c.* 91. cujus descriptio cum usu habetur apud Aldr. *l.* 2. *de Exang. c.* 91. Habentur inter *Cancros* laudatissimi, J. Alex. *l.* 14. *Salubr. c.* 14. *Paguri lapidosi* delineationem vide apud Chiocc. *Mus. Calc. f.* 3. *p.* 430.

Palæos, παλαιὸς, *vetus*, *inveteratus*, priscus. Opponitur novo, recenti. Legitur de morbis *inveteratis*, 5. *aphor.* 23. Jung. Dieter. *Iatr. n.* 644. *Veterem* Medicinam plerique recentiorum ceu insufficientem nec veris principiis nixam reprobant quidem aut derident, eam tamen rursus commendare non dubitavit non sine egregiis argumentis D. Georgius Bachlivus Med. Rom. & Anatom. ibid. Prof. *L. de Praxi Medica ad priscam medicinam observandi rationem revocanda*, sicut patet *ex Act. Erud. Lips. A.* 1698. *mens. Jan. p.* 33.

Palæste, παλαιστὴ, dicitur *mensura quatuor digitorum*. Vocatur & alio nomine δοχμή. Vide supra *Dochme*. Legitur apud Hippoc. *l. de nat. mul. XXIX.* 149. 153. Jung. Foes. *p.* 477. Gorr. *in def.* Latine *Palmus*: Dodrans.

Palæstra, παλαίστρα, dicitur locus exercitiorum corporis vehementiorum, præsertim athleticorum: unde & *Athletæ* dicti sunt παλαισταὶ, id est, Luctatores, Lat. *Palæstritæ*, Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Junge & *l. de parv. pilæ exercitio*, *c.* 3. *&* 5.

Palatinæ Glandulæ dicuntur Stenoni glandulæ conglomeratæ tonsillis continuatæ, de quibus vide Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 12. *p.* 537.

Palatum, ὑπερῴα. Vide *Hyperoa*.

Pale, πάλη, vel significat *luctam*, sive *certamen*, unde *Palæstra*. Vel idem est, quod παιπάλη, *tenuissima farina*, in qua significatione sæpius usus Hippocrat. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXIX.* 17. C. 44. *l.* 2. *II.* 6. *LXX.* 5. *l.* 2. *Epid. f. II.* 2. Confer. ad Foes. *p.* 477.

Palear, κάλλαιον, dicitur *barba galli gallinacei*, cujus meminit Gal. inter alimenta nullius vel usus, vel noxæ, *l.* 3. *de Al. fac. c.* 21.

Palimbolos, παλίμβολος, alibi παλίμβυλος, vocatur *homo dolosus*, qui aliud loquitur, aliud sentit, quique facile mutat sententiam. Homo fluxa fide. Deinde quoque ita vocatur, *morbus vagus*, inconstans, qui facile mutatur, fluctuat, & in diversum trahitur aut fluctuat; aut qui spem levationis facit, sed intus malignus est, Hipp. *l.* 6. *sect.* 6. *Epid. t.* 15. Gal. *in Com. ad h. l.* Adde Foes. *p.* 478.

Palimpissa, παλίμπισσα, vocatur a quibusdam *pix arida* vel sicca, quasi pix rursus cocta, quia pix sicca nihil aliud est, quam resina bis cocta, Diosc. *l.* 1. *c.* 97. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 397.

Palincotos, παλίγκοτος, epitheton morbi, qui *recrudescit*. Estque nota malignitatis, quia causa morbifica, ante quidem visa, denuo movetur & insurgit. Κότος enim doloris acerbitatem & exardescentiam ex ira significat. Verbum παλιγκοτέειν frequens apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 38. 30. 31. *l.* 2. *de morb. mul. LVI.* 2. Occurrit & nomen παλιγκότησις, & παλιγκοτίη, *recrudescentia*, *offensio*, apud eundem 3. *de fract. t.* 33. *l. de Loc. in Hom. LIII.* 7. Plura loca vid. ap. Foes. *p.* 477.

Palindromia, παλινδρομίη, vocatur *Recursus*, vel *reversio*, regurgitatio p. n. humorum peccantium ad interiora, vel partes nobiliores. Legitur hoc nomen apud Hippocr. 2. *Prorrh. XIII.* 1. a verbo παλινδρομέω, *recurro*, *regurgito*, quo sæpius usus Hipp. *f.* 2. *progn. t.* 68. *f.* 3. *t.* 29. *Coac. t.* 143. *lib.* 1. *Epid. Sect.* 2. *t.* 35. Jungatur Foes. *Oecon. p.* 478. & Dn. Merclini Medici Norimbergensis, Prodromus *Palindromiæ* lectu non indignus. Pulsus παλινδρομῶν μύουρος, reciprocus deficiens, Galen. *l.* 1. *de diff. puls. c.* 11.

Palingenesia, παλιγγενεσία, id est, *Regeneratio*, dicitur de plantarum aridarum revirescentia beneficio alicujus aquæ Mercurialis, de qua vide *Theatr. Chym. Vol. VI. p.* 452. quam tamen ceu phantasticam jure merito rejecit Fr. Hofm. *in Cl. Schr. l.* 5. *p.* 639. *seq.* & Rolfinx. *Chym. l. ult.* De Quercetano narrant, il-

lum habuisse substantiam quandam quasi subtilissimi cineris facie, parva quantitate, inclusam phialis hermetice sigillatis, quibus colorem lychni vel lampadis supposuit, terra illa excrevit in vitro sub forma rosæ, vel etiam alius plantæ, e qua primitus confecta fuit: submoto igne, rursus collapsa fuit. Verum nostro tempore non constat de hoc experimenro. Vide *Regeneratio*.

Palinidrysis, παλινίδρυσις, q. d. *Rursus subsidentia*, dicitur de humoribus prius elevatis, quando rursus subsidunt & in sese velut redeunt. Legitur apud Hipp. *l. de Humor. II.* 8. opponiturque μετεωρισμῷ, *elevationi* præcedenti. Adde Foes. *d. l.*

Palinoptos, παλίνοπτος, exponitur a Galeno *in Exeg. dict. Hipp.* per *ave. sum a Sole*. Foes. *d. l.* q. d. *visui rursus expositum*.

Palirrhoea, παλίῤῥοια, h. e. *retrogradus* humorum *fluxus* Aretæo dicitur, *l. 2. de morb. ac. cap.* 4. allegante Foes. *d. l.* v. g. in cholera morbo. Idem fere, quod παλινδρομία.

Palla est nomen vestimenti alicujus muliebris, quod Æschylum invenisse scripsit Theod. Jans. ab Almeloveen *R. I. On. p.* 56.

Pallax, πάλλαξ, vocatur lapis quidam factitius ex cœlo & terra lunæ, cum æquali pondere Solis, *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 487. quamvis nullibi alias hujus nominis significationem hanc reperire potuerim. Significat vero communiter πάλλαξ, *adolescentem*, uti patet ex Lexicis. *Pallaca* significat massam auri fossilem grandiorem, apud Plin. *l.* 33. *H. N. c.* 4. & Joh. Agric. *l.* 8. *de nat. fossil.*

Palliatio, *Palliativa cura*, vocatur Medicis, quando in morbis desperatis & incurabilibus, præmisso prognostico eventus funesti, quædam remedia mitigantia vel dolorem, vel alia symptomata urgentia, adhibentur, ut in cancris ulceratis, fistulis cancrosis, aliisque. Vide Forest. *l.* 7. *Observ. Chir.* 16. *Schol. & obs.* 17. ubi & *Unguentum palliativum* legitur. Græce dici posset ἴασις ἐπικόλλιμος.

Pallidus, *Pallor*, ὠχρὸς, ὠχρότης, ὠχρίασμα, vide *Ochros*. Adde Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 1. *de Antidot. Tom. II. oper. pag.* 779. *Pallor* p. n. faciei & corporis habetur signum affecti hepatis & stomachi, interdum & renum, Scribon. *Comp.* 125. Lang. *l.* 2. *ep.* 51. Helmont. *tr. Sedes anim. n.* 32. Species quoque *Icteritiæ Pallida* vocatur a Paracelso, quam deducit ex scisso, mercurialibus liquoribus, & vitriolo albo, *l. de Icteritiis c.* 1.

Pallium, ἱμάτιον, quid significet, etiam pueris in trivio notum est. Tropice tribuitur cum epitheto *Purpureum*, a Basil. Valentino pulveri cuidam solari parato ex amalgamate Solis & Mercurii retortæ indito, & hinc separato Mercurio remanenti, qui cum sulphure calcinatus evadit purpureus, unde in Germanica lingua vocatur a dicto Autore; *Purpur Mantel*.

Palma æquivocum est vocabulum, (1) enim significat arborem, & ejus etiam fructus, Græc. φοίνιξ, & fructus φοίνικες, qui alias *Dactyli* vocantur, de quibus vide Galen. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 26. & consulantur ulterius Botanici. (2) Denotat internam manus partem, quæ & *Vola* dicitur, & *Postbrachiale*, μετακάρπιον. Vide *Metacarpion*. *Palmaris Musculus* dicitur, qui expanditur in volam manus, cuti firmissime adhærens, & respondet in pedibus *Plantari*. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 475.

Palmos, παλμὸς, Latine *Palpitatio*, item *Subsultio*, vocatur motus localis præter naturam, quando partes solidæ nobis invitis attolluntur, & demittuntur, Gal. *l. de trem. palpitat. &c.* 4. & 5. Inter speciales *palpitationes* notabilior est Cordis *palpitatio*; & quemadmodum omnis membrorum *palpitatio* oritur a materia quadam vaporosa & flatulenta agitata & transitum non habente; uti testarur Gal. *d. l.* Ita & *cordis palpitatio* est motus ejus depravatus, præcipue in contractionis urgentia consistens, interdum adeo vehemens, ut ab adstantibus percipi queat sonus percussionis costarum, cum prostratione virium, animi deliquio, & respiratione læsa sonituque aurium, proveniens a flatibus & vaporibus fibras cordis spasmodice irritantibus, & convellentibus. Videatur Sylv. *Prax. Med. l.* 1. *c.* 35. Verum Willis potius causam *palpitationis* cordis proximam accusat obstructionem & infarctionem vasorum, præsertim arteriosorum pulmonalis & magnæ, seu aortæ, vel ob sanguinis non satis activi segnitiem, vel etiam ob ejusdem nimium fervorem, uti videre est prolixius *in Pharm. Rat. P. I. S. c.* 3. Sunt quidem alii, qui dilatationem cordis magis peccare credunt, sed testatur αὐτοψία, Cor non tempore dilatationis costas ferire, sed potius tempore constrictionis, in qua mucro ejus versus costas attollitur. Helmontius causam refert ad Gas heterogeneum, vitale nostrum Gas de natura salis balsamici existens potentissime celerrimeque afficiens, *tract. Complex. atque Mist. Elem. figm. n.* 42. 43. παλμώδεις δι' ὅλου vocantur Hipp. quibus *palpitationes* in toto corpore sentiuntur, *Prorrh. sect.* 1. *t.* 29. Dolores cum palpitatione occurrunt *d. l. t.* 35. Plura vide apud Foes. *d. l.*

Palpebra, βλέφαρον, vocatur externa oculi pars

pars superciliis subjacens, superne inferneque interiores oculi tunicas contegens; atque una superior, altera inferior vocatur, Gal. *l. introduct. c.* 19. Constat *palpebræ* cute, membrana carnosa, musculis, tunica tarsis, & ciliis, de quibus videantur Anatomici, & hos inter Bartholinus *l.* 3. *Anatom. c.* 8. De *palpebræ* superioris cum oculo coalitione vide Hildan. *Cent.* 6. *Observ.* 7. vocantur & καλύμματα, hoc est, *tegumenta oculorum*, vel *Coopercula*, notante Dieter. *n.* 155.

Palpitatio, παλμὸς, vide *Palmos*.

Palumbus, *Palumbis*, φάσσα, φάττα, vel φὰψ, vocantur species quædam *Columbarum*, & quidem *Sylvestris*, cujus plenior descriptio cum usu in cibis & Medicina habetur apud Aldrov. *l.* 15. *Ornithol. c.* 5. Adde Gal. *l. de atten. vict. cap.* 8. *in fin.* Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 62. Dicitur etiam *Torquatus*. *Palumbarius accipiter* φασσοφόνος dicitur, qui *palumbis* insidiatur, Gal. *l.* 11. *de V. P. c.* 18.

Palus apud Latinos æquivocum est. Vel enim masculino genere denotat lignum acuta cuspide, quod infigitur, item Vallus, & Græce dicitur σκόλοψ, Gal. 8. *de S. Fac.* §. *Pycnocomon*, & *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 2. Rul. *in Lex.* vel in fœminino notat aquam stagnantem facile corruptibilem, Græce λίμνη, Lat. *Lacus*, *stagnum*. Vide *Lacus*.

Palyno, παλύνω, significat *aspergo*, consspergo, item ἐπιπαλύνω, *inspergo*, Hipp. *l.* 1. *de morbis mul. CIV.* 8. Foes. *p.* 479.

Pammachos, πάμμαχος, *omnigenus*. Usurpatur de infortunio ab Hipp. *in Præcept. X.* 4. Rectius exponitur, omnia tentans, vel, *omnia impugnans*. Πάμμαχοι alias dicuntur in omni certaminum genere exercitati, notante Rhodio *ad Scribon. n.* 101.

Pampathes, παμπαθὴς, nomen emplastri compositi ex cinnabari ad tophos, aliosque tumores scirrhosos, cujus descriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *cap.* 17. Ab Aetio quoque appellatur τυῤῥηνικὸν, *Tyrrhenicum*, notante Gorræo.

Pamphilion, παμφίλιον, quasi *omnibus gratum*, nomen est *Emplastri albi*, cujus descriptio habetur apud Galen. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 17. & *l.* 3. *c.* 14.

Pamphoros, πάμφορος, h. e. omnia ferens, sive *omnium ferax*. Epitheton *Naturæ*, apud Hipp. *Coac. t.* 512.

Pampinus, ἕλιξ ἀμπέλου, Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. cap.* 1. & *alibi*, quid sit, ad Botanicos spectat, videlicet crispaturæ & flagella, quibus vitis adhæret palis, *pampini* vocantur. Hinc propter similitudinem plexus vasorum spermaticorum præparantium ante ingressum ad testes dicitur ab Anatomicis *Pampiniformis*, sive *vasa pampiniformia*, quæ & *pyramidalia* vocantur. Bartholin. *l.* 1. *An. c.* 21.

Panacea, πανάκεια, id est, *universale remedium*, olim fuit nomen quarundam Compositionum medicamentosarum apud Galen. v. g. Antidoti cujusdam, *l.* 2. *de Antidot. c.* 1. ab Aphroda autore acceptæ; item alia *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. quæ & Stichus vocatur, estque Catapotium anodynon. Emplastra quoque quædam dicta fuerunt *Panaceæ*, v. g. Epuloticon Andromachi, *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 15. aliud Heræ, quod & *Sanitas* vocabatur. *l.* 5. *c.* 2. Verum quemadmodum tum temporibus nomen illud hyperbolice fuit acceptum, ita & hodieque adhuc a Spagyricis abusive sumitur, dum varias excogitarunt *Panaceas*, quæ tamen nihil minus sunt, quam Panaceæ. Vide supra *Catholicus*. De *Panacea* Mercurii lege Schroder. *l.* 3. *c.* 15. Antimonii, *c.* 17. Nitri, *c.* 23. Ita *Panacea* olim *Anvvaldina* decantata fuit; & quæ sunt aliæ. Enim vero licet nolimus litem hanc facere nostram, an ex simplicibus natura sua deleteriis, aut certe venenosis, beneficio artis, possint præparari veræ *Panaceæ*, quod quidem nobis non videtur rationi, aut veritati consentaneum; rectius tamen illi Medici statuere videntur, qui negant dari *Panaceas*, inter quos etiam B. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 13. *c.* 2. & *alibi*. Sane si *Panaceæ* non includunt aliorum remediorum usum, uti legitur *in Th. Chym. Vol. VI. p.* 637. non recte dicuntur *Panaceæ*. Judicium de *Panaceis* limitatum vide apud Dan. Ludovic. *in Dissert. I. Pharmac. p.* 112. quod nota egregia illustravit B. Etmullerus. De *Panaceæ Solaris* Vvildenganſii noxio usu vide quoque *Ephem. N. Cur. A. III. observ.* 232. *Panacea* aurea Glauberi est Sulphur auratum Antimonii. Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 26. *Panaceæ Solaris* Cnoselii descriptio videatur in Iunk. *Lex. Ch. Ph. l.* 1. *p.* 112. Est & *Panacea* nomen Levistici, vel Centaurii majoris hyperbolicum, Gorræus. De herba vero illa, quæ in oppido Cæsareæ Philippi e statua Salvatoris ante fores mulieris, quam Christus ab hæmorrhagia 12. annorum liberaverat, erecta excrevisse legitur apud Eusebium *l.* 7. *Hist. Eccles. Panacea* dicta, videatur Lang. *l.* 2. *ep.* 11. *ad fin.* & fides sit penes auctores.

Panalethes, πανναληθὲς, id est, *universaliter verum*. Nomen Emplastri nigri inter Cephalica relati, apud Aet. *l.* 15. citante Gorræo.

Panaritium, Gr. παρωνυχὶς, dicitur tumor calidus ulcerosus, summe dolorosus, accidens

in

in fummitate digitorum in latere unguis, & quandoque tam vehementer afficiens, ut vigilias & inquietudinem excitet, Foreft. *lib.* 5. *Chir. obf.* 16. Lang. *l.* 2. *ep.* 42. Hildan. *Cent.* 1. *obf.* 97. Caufam ejus proximam vulgo ftatuunt vermiculum corrodentem, unde & vernacule *Vermis digitorum* vocatur. Sed Lang. *d. l.* dubitat. Hoc certum eft, materiam effe ichorofam, acerrimam, corrofivam, & vel cum fero fanguinis, vel cum fucco nervofo ad partem affectam delatam. A Paracelfo, Dorneo, & aliis vocatur & *Pandalitium*, item *Paffa*, Paracelf. *l. de ulcer. & apoftem. c.* 17. De hoc affectu legatur & P. Barbette Chirur. *Part. II. l.* 1. *c.* 15. vide *Paronychia*.

Panata, *Panatella*, nomen edulii in Italia ufitatiffimi, ex pane triticeo vel fimilagineo, interdum etiam additis feminibus melonum, cum ovo interdum admifto in aqua ad pultis confiftentiam cocti, Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *fect.* 1. *cap.* 11. Meminit & Foreft. *l.* 10. *obf.* 4. *& alibi*. Scultetus parari fcribit *Panatellam* ex mica panis fimilaginei, jure carnis falito, & butyro recenti, *Arm. Chirurg. Part. II. obf.* 23.

Pancarpia, παγκαρπία, nomen placentæ cujufdam in modum rotæ papyro involutæ, quo diutius duret. Apud Alexandrinos celebre fuit hoc placentæ genus, tefte Gorr.

Panchreftos, πάγχρηστος, q. d. *ad omnia utilis*. Epitheton quorundam Collyriorum, v. g. apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. *in princ.* & apud Ægin. *l.* 2. *c.* 22.

Panchryfos, πάγχρυσος, id eft, *omnino aureum*. Nomen liquidi Collyrii, apud Ægin. *d. l.* Idem cum præcedenti.

Panchymagogum, παγχυμαγωγὸν, eft epitheton quorundam purgantium, quæ creduntur omnis generis vitiofos evacuare humores. Ita in Difpenfatoriis legitur *Extractum Panchymagogum* Crollii, quale etiam refert Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 10.

Pancoenos, πάγκοινος, idem, quod ἐπιδήμιος. Vide *Epidemius*. Epitheton morborum contagioforum publice per totam regionem vel plebem graffantium. Vocantur & πανδήμιοι. Gorræus.

Pancratiafta, παγκρατιαστὴς, idem, quod παλαιστὴς, *luctator*, *athleta*, pugil in omni certaminum genere exercitatus. Vide *Pammachos*, *Palæftra*. Diet. *n.* 11.

Pancration, παγκράτιον, non folum eft nomen plantæ bulbofæ, de qua confulantur Botanici: Verum etiam eft nomen certaminis duplicatum, *luctum & pugillatum* comprehendentis; cujus aliquoties meminit Gal. *l.* 2. *de fan. tu.* & expofuit J. Alexandr. *in not. ad h. l. T. II. Oper. p.* 392. Lucta in pulvere multo vocatur *Pancratium voluntarium*, tefte C. Hofmann. *Comm. in Gal. LL. de V. P. n.* 812.

Pancreas, πάγκρεας, proprie & ἁπλῶς ita dictum eft corpus glandulofum, laxum, fitum fuum obtinens fub pofteriori parte ventriculi hujufque fundo, cujus accuratior defcriptio & hiftoria quæratur in Anatomicis, Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 13. Vvarthon. *Adenograph. c.* 13. Regner. de Graf. *de nat. & ufu fucci pancreatici*. D. I. C. Brunner. *de Experim. nov. circa Pancreas, & ejus vero ufu*. Celebris eft hoc feculo hæc *Glandula* ob peculiarem fuccum vel liquorem, qui in illo colligitur, & per fingularem canalem ad inteftinum duodenum defertur; unde *Liquor Pancreaticus* vocatur, quemadmodum & Vas illud *Ductus Pancreaticus*. Hunc geminum quoque inveniri duodeno inteftino infertum, patet ex Obfervatione *in Act. Hafn. Vol. II. obf.* 14. *p.* 31. De illius ufu extollendo valde operofi fuerunt hactenus plurimi Medici, non contenti, quod fuccus ille fit excrementitius quidam arteriofi fanguinis liquor; fed quod fit humor laudabilis ex fanguine & fpiritibus animalibus in ipfo præparatus, & quidem fubacidus, qui denuo alimentis, vel chylo admifcetur. Enimvero non eft hujus loci hanc dirimere litem; quamvis nolim diffimulare, Grafium cum fuis ἐμψύχοις fpeculationes fuas commentitias nondum fat evidenter probaffe, ut ita verofimilius mihi videatur, liquorem illum *Pancreaticum* potius excrementum effe inutile, quam utilem aliquem humorem, denuo fanguini adjungendum; licet nolim penitus negare, quod in fegregando chylo utili a portionibus feculentis ufum infignem præftet, quando in inteftino duodeno maffæ chylofæ tranfeunti permifcetur. Succum illum *pancreaticum* in naturali ftatu non effe acidum, nec cum bile effervefcere hodie Naturæ rimatores variis phænomenis egregie oftenderunt & obfervatunt, inter quos eft etiam Joh. de Muralto *in Vade mecum Anatomic. Ex. III.* §. 6. *p. m.* 79. & ex obfervationibus celebetrimi Anatomici Du Verney, patet, quod in hiftrice ductus *pancreaticus* duorum pedum diftantia a biliaris ductus infectione in pylorum facta in inteftinum duodenum ingreffus fuerit repertus, in Struthiocamelo vero trium pedum diftantia, uti legitur *in Supplem. Act. Erud. Lipf. Tom. II. fect.* 4. *p.* 199. Dicitur & *Callicreas*. Cæterum eodem *Pancreatis* nomine mediam *Mefenterii Glandulam* Afellius, & nonnulli ejus fectatores indigitarunt, quam alias *Lactium* titulo infi-

insigniverunt, & ita ansam dederunt, ut pro una eademque parte haberentur, recte animadvertente Grafio *d. l.* §. 17. Junge Barthol. *d. l. c.* 12. Vvarton. *d. l. c.* 8.

Pancrene, παγκρήνη, epitheton Pancreati tributum a D. Bernardo Swalbe peculiari libello *Pancreas pancrene* dicto, quo epitheto nihil aliud indicatur, quam quod pancreas sit veluti (κρήνη enim fontem significat) lymphaticus.

Pandaleon, *Pandaleum*, vocatur medicamentum solidum internum, tabulatum, Arabum inventum, pectori & pulmoni dicatum, suave, a morsulis & rotulis non nisi forma differens, fitque, quando materia medicamentosa saccharo soluto suscepta in pyxidem aliquam effunditur, ut inibi indurescat, unde usus tempore frustum aliquod cultro aut cochleari demitur. Schrod. *l.* 1. *cap.* 13. Morell. *de form. remed. l.* 1. *f.* 3. *c.* 2.

Pandalitium, idem, quod *Panaricium*, de quo p. 2.

Pandemios, πανδήμιος, vide *Pancœnos*, *Epidemios*.

Pandiculatio, σκορδίνημα, σκορδινισμὸς, dicitur motus quidam violentus tensivus membrorum solidorum, a flatulenta materia ad fibras & nervosas partes delata dependens. Affinis valde χάσμῃ, sive *oscitationi*; de qua supra vide *Chasme*. Hinc etiam *pandiculatio* cum *oscitatione* coincidit. Fit quidem a natura, sed coacta. Meminit aliquoties & Hipp. *l.* 2. *Epid. f. III.* 34. *l.* 4. *f.* 5. *t.* 4. *l. de Superfœtat. IX.* 3. Vide Foes. *p.* 574.

Panicula, diminutivum *Pani*, vocatur & *Panula*. Rhod. *ad Scribon. n.* 82. & 263. item *in Lex. Scrib.* Vide *Panus*.

Panis, ἄρτος, quid vulgo significet, omnibus etiam puerulis, notum est. Ejus autem apud veteres & recentiores quoad materiam, fermentum, coquendi & condiendi rationem, tot occurrunt differentiæ & species, ut illas omnes hic recensere, nimis prolixum foret. Legi possunt Foes. *Oec. p.* 95. *seqq.* Gorr. *def.* Mundell. *in Indice vel Theatr. Gal.* Bruyerin. *de re cibar. l.* 6. *per tot.* Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. cap.* 11. *seqq.* Moræus *in Schol. Salernit. c.* 17. *p. m.* 225. *seqq.* & 258. *seqq.* Deodat. *Panth. Hyg. l.* 2. *c.* 4. C. Hofm. *l.* 5. *Inst. c.* 6. §. 3. *seqq.* Merito inter edulia primas tenet, & ab omnibus expetitur. Siquidem rarissima sunt exempla, qui *panem* penitus abhorruerint, quorum unum legitur *in Ephem. N. Cur. A. II. O.* 44. alterum *Obs.* 207. ex Hildan. De panis usu medico vide Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *n.* 316. & Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l. Panis* repletionem esse pessimam, paradoxon esse, & autoritate carere, non male demonstravit C. Rejes C. *El. q.* 85. *n.* 4. *seqq. Panis petrefacti* observationes vide apud Helmont. *tr. Nat. Contr. nesc. n.* 30. Theatr. Chymic. *Vol. IV. p.* 884. Chiocc. *Mus. Calceol. p.* 411. 412. Vocabulum ἄρτος, ab Hipp. etiam acceptum legitur pro pastillo vel massa quadam compacta ex qualibet materia & linteo inclusa calideque pro fomento utero applicata, *l. de nat. mul. XXIX.* 198. 203. C. I. 9. 10. *Panum* æreorum tres esse species, scripsit Iohns. *Lex. Chym. l.* 1. ubi & *Panes* ex Pyrite & Cadmia conflatos recenset & *panem* argenteum, item *panes æris* satiscentes. *Panis* quoque idem est, quod *Panus*, Gr. φῦμα, notante Keuch. *ad Samonic. p.* 245.

Panniculus, ῥάκος, ῥακὶς, idem fere, quod *linamentum*, denotat. Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 1. *l.* 3. *c.* 9. & *alibi*. Pertinet ad usum Chirurgicum & Pharmaceuticum. Ab Anatomicis vero *panniculus* accipitur pro *membrana*, ut *panniculus carnosus*. *Panniculi* cerebri &c.

Pannus, æquivocum est. Proprie significat textile quoddam ex lanis ovium paratum, de quo notavit Helmontius, quod panni ex lanis mortuarum ovium parati facilius foraminibus pertundantur. Gr. ῥάκος, ὕφασμα. *Tr. Tumul. pestis* §. *Imaginantur Mineralia &c.* Translatum etiam vocabulum *Pannus* ad usum pharmaceuticum, hinc legitur *Pannus linteus croceus* descriptus in Helf. Iunken *Corp. Pharm. Part.* 1. *p.* 667. & Dav. de Spina *Lex. Pharm. p.* 676. Metaphorice denotat 1. affectum oculorum, estque materia viscida crassior, adhærens tunicis oculorum & visum impediens, quem affectum nonnulli confundunt cum *Ungue oculorum*, Forest. *l.* 11. *Obs.* 6. Arab. dicitur *Sebel.* 2. *notat. maculam*, vel *nævum* in cute sive ex lue Gallica, sive ex alio morbo maligno dependentem, de quo legatur Parac. *l. de apostem.* & *ulcer. c.* 43. & *alibi*.

Pannychis, παννυχὶς, vide *Pernoctatio*.

Panochiæ vocantur a nonnullis bubones sive tumores inguium. Fallop. *de morb. Gallic. c.* 90. *Tom. I. oper. p.* 758.

Panonicolete, terminus Paracelsicus, qui legitur *l.* 3. *de morb. Gall. circa fin.* Cujus tamen significatio mihi non constat, neque ex contextu patet.

Panselenos, πανσέληνος, vide *Plenilunium*.

Panspermia, πανσπερμία, est commentum Anaxagoræ, qui statuit omnium semina esse in omnibus, quod merito rejecit Libav. T. *IV. Op. p.* 16.

Pantagogus, παναγωγὸς, idem significat, quod

quod *Panthymagogos*, id est, medicamentum omnes humores scil. vitiosos evacuans. Ita apud Mynsicht. extat *Syrupus Pantagogus*, *Armam. Medico-chym. sect. XVI.*

Panthea, Lecti pensiles Italis, Ant. Guainer. *com. de pleur. c.* 17.

Panthera. Vide *Pardalis* vel *Pardus*.

Pantices, idem, quod *Intestina*, unde *panticinari* est bibonum & collurconum more potum ingurgitare, & ita ventrem saburrare. Linden. *Ex. IX*, §. 56.

Pantodapos, παντοδαπὸς, varius, *omnigenus*. Usurpatur ab Hippocr. *de morbis* 2. *de nat. hum. t.* 4. & *lib.* 5. *Epid. XXXI.* 14. *de excrementis*. Foes. *p.* 479.

Pantolmios, παντόλμιος, est nomen hyperbolicum *Trochisci*, qui excrescentiam carneam citra rosionem supprimit; uti legitur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 12. An idem cum *Pastillis Faustianis*, *l.* 4. *c.* 43. uti velle videtur Gorræus?

Panus, antiquis etiam *panis*, unde diminutiva *Panicula*, *panula*, Gr. φύγεθλον, Galeno etiam φῦμα ἄπεπτον, *tuberculum immaturum*, *c.* 3. *de artic. t.* 2. dicitur tuberculum inflammatorium, vel potius erysipelaceum absque suppuratione ad glandulas plerumque subcutaneas obortum, cum dolore insigni urente & mordicante proveniens ab ichore sanguineo acriori, ibidem stagnante. Gal. *l. de tum. p. n. c.* 15. *l.* 2. *de art. cur. ad Glauc. c.* 1. Cels. *l.* 5. *c.* 18. Scribon. *n.* 263. Forest. *l.* 1. *Chirurg. Obs.* 7. *cum Schol.* Barbette ad *Bubonem* refert *Chirurg. P. II. l.* 1. *c.* 11.

Panygron, πάνυγρον, epitheton est medicamenti alicujus topici liquidioris, cujus descriptio extat apud Oribasium *Operum suorum Tom. III. l.* 4. *Euporistor. c.* 121. *p. m.* 247.

Papa, Paracelso dicitur vermis, h. e. *Basiliscus*, qui quamdiu vivit, tamdiu erit pestis expectanda, *l.* 2. *de Peste cum addit. tract.* 1. *c. in fine*.

Paphlazo, παφλάζω, proprie significat *æstuo & ferveo*, & de maris æstu dicitur; translatum vero hoc ab Hipp. ad sermonem interruptum & veluti bullantem, quando inter loquendum *hæsitant*. Eo verbo usus Hipp. *l.* 2. *Epid. s. V.* 7. *l. de Cris. X.* 12. Jung. Foes. *p.* 490. Dicitur & φλάζω. Galen. *in Exeg. dict. Hipp.*

Papilio, ψύχη, ἐσπινὴ σητακοπὶς, insectum est notissimum alatum, sed multifarii generis, cujus historiam prolixam cum usu tradidit Aldrov. *l.* 2. *de Insect. c.* 1. *seqq.* Adde Lang. *l.* 1. *ep.* 14. & 50. *Bombyces* degenerare in *papiliones*, confirmat Helmont. *Tract. Demonstratur Thesis n.* 94. Chymici quoque flores quosdam papilionum nomine insignire solent. Ita flores ex correctione Mercurii præcipitati acquisitos *papiliones* argenteos vocari testatur D. Johan. Michaelis *in Notis novissime editis ad Schroder. Pharmac. l.* 3. *c.* 15. quos Schroderus lanuginis perlatæ titulo comprehendit.

Papilla, θηλὴ, vide *Mamma*. Est extremum mammæ mulieris, quod ori infantis inditur, Gal. *l.* 15. *de V. P. c.* 7. Barthol. *l.* 2. *An. c.* 1. Tribuitur etiam hoc vocabulum Glandulis intestinalibus a Peiero *in suis Exercit. de dictis glandulis*. *Papilla* quoque est diminutivum a Papula apud Sammonic. *c.* 10.

Papillares processus, vide *Mastoides*, de nervis olfactoriis. Barthol. *ibidem d. l.*

Papula, ἔκθυμα, ἐκτετμα, *tuberculum ulcerosum*, cutaneum notat. Vide *Ecthyma*. Gal. *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 51. Nobis videtur idem esse cum Pustula. *Papula* acuta est *Furunculus*, δοθιὴν. Rhod. *ad Scrib. num.* 210.

Par, duplicem habet significationem, 1. dicitur de diebus, qui Græce vocantur ἄρτιοι, ad differentiam τῶν περιττῶν, *imparium*: in illis olim crediderunt rariores & difficiliores fieri crises, vide *Artios*, *Impar*. 2. notat binas unitates alicujus rei, v. g. in formulis remediorum quando scribunt: Recip. baccarum lauri, fructuum jujub. aut sebest. *paria* tria aut plura. *Sine pari* dicitur Emplastrum quoddam Londinensium, cujus descriptio extat in D. D. de Spina *Manuali Ph. Chym. p.* 425. *seq.*

Para, παρὰ, id est, *præter*, præpositio usitatissima in Medicina, cum simpliciter, tum in compositione. Plerumque vero accipitur in malam partem, ita ut significet aliquem recessum a statu integritatis sive bonæ dispositionis, hac tamen limitatione, ut nihilominus residuum maneat *aliquid bonitatis*; ut hac ratione differentia eluceat inter *Præter* & *Contra*. Morbi omnes sunt παρὰ φύσιν, *præter* naturam, eorumque causæ & effecta; Mors sola, & quæ eam vel efficiunt, vel consequuntur, sunt *contra* naturam; ἐναντίον τῆς φύσεως, quamvis in latiore acceptione morbi quoque dicantur contra naturam; animadvertente J. Alex. *not. in Gal. de diff. morb. c.* 4. Alias & παρὰ significat *ad* vel *juxta*, *in* 4. *aph.* 31. teste Dieter. *n.* 648.

Parabilis, εὐπόριστος, vide *Euporia*.

Parablastano, παραβλαστάνω, significat *progerminare* vel accrescere, & quidem præter vel necessitatem, vel naturæ institutum. Dicitur de palpebris apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 63.

Parabolicus, epitheton *Ignis Solaris*. Vide *Ignis*.

Pa-

Paracelsus, nomen proprium Spagyricæ Medicinæ principis, qui alias nominatur *Philippus Aurelius*, vel *Aureolus Theophrastus Paracelsus dictus Bombast. ab Hobenheim*: cujus vita legi poterit in Melchioris Adami *vitis Medicorum*. Scripta ejus plura, qua vernacula, qua latina, adhuc passim prostant. De ejus peritia singulari & felicitate medica diversa feruntur judicia. Nobis non libet esse arbitris. Valde tamen suspectum esse de Magia Diabolica, facile ex scriptis ipsius demonstrari posset, si instituti concederet ratio. Gravius in eum invehitur C. Rejes *Camp. El. q.* 30. *n.* 8. Furti scriptorum & arcanorum quoque arguit Libavius *Tom. II. Op. p.* 103. & alibi passim ipsum incusat. Ejus sectatores vocantur *Paracelsistæ* non minus suspecti magicæ vel vanitatis, vel præstigiarum dæmoniacarum, si in omnibus ducis sui principia retinuerint.

Paracentesis, παρακέντησις, Latine *Punctio*, *Compunctio*, vel rectius *Perforatio*, dicitur operatio Chirurgica, qua vel in Asciticis abdomen cultello, vel acu perforatur ad evacuandam aquam collectam, cujus aliquoties meminit Hipp. *l. de Loc. in hom. XXXVI.* 17. *seqq. l. de affect. XXIII.* 25. *seqq. l. de intern. affect. XXV. XXVI. seqq. l.* 6. *aph.* 27. *l.* 6. *Epid. s.* 7. *n.* 62. licet vocabulum παρακεντήσεως in illis locis non occurrat. Modum operationis hujus ex recentioribus tradiderunt Aquapendens, *tr. de Oper. Chirurg. c. de perforatione abdominis in hydropicis*. Hildan. *Cent.* 1. *Obs.* 47. & *ep.* 8. Barbette *Chir. Part.* 1. *c.* 14. Cautelam docuit & Dieter. *Iatr. p.* 1268. *seq.* Vel quando in suffusione sive cataracta laborantibus oculi tunica perforatur acu, & materia illa viscida visum intercipiens removetur, de qua Plin. *l.* 25. *c.* 23. Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. pass. c.* 5. allegante Foes. *p.* 480. Modum vide apud Aquapend. *d. l. cap. de suffus.* Hildanum *ep.* 67. Barbette *d. l. cap.* 16. Cæterum non video, quid obstet, quo minus & aliæ *perforationes* Chirurgicæ, trepano vel terebra factæ, dicendæ sint παρακεντήσεις, licet non fiant punctione simplici.

Paracindyneuo, παρακινδυνεύω, significat *audacius periclitor*, propter emphaticam præpositionem παρὰ exprimentem aliquam transgressionem, notante Linden. *Exeg. XIV.* §. 140.

Paracmasticos, παρακμαστικὸς, *declinans*, vide *Acmastica*. Dicitur & de ætate, quæ jam vergit ad senium, & incipit secundum Galen. a 35. anno, duratque ad annum 49. quo scilicet senectus incipit. Gorr. & Castell.

Paracme, παρακμὴ, vide *Declinatio*.

Paracoe, παρακοὴ, *obauditio*, idem quod βαρυηκοΐα, vide *Barycoia*. *Cophosis*.

Paracolleticos, παρακολλητικὸς, idem, quod κολλητικὸς, *Agglutinans*. Lang. *in Indic. epistol.*

Paracope, παρακοπὴ, late & stricte accipitur. In illa notat generaliter *delirium*, de quo supra lit. D. In qua etiam legitur *Coac. t.* 47. In hac *desipientiam leviorem* & mentis emotionem in febris fervore, uti patet ex Hippocr. 6. *aphor.* 26. Lind. omnes παρακόπτειν dicit, qui per morbos *delirant*, *Ex. XII.* §. 162. 169. *seqq.* Vide & Dieter. *n.* 649.

Paracrusis, *Paracrusticos*, παράκρουσις, παρακρουστικὸς, etiam dicitur de *levi mentis emotione* & *delirio mitiori* in morbis. Frequens Hipp. *l.* 1. *Prorrh. t.* 99. 194. Plura loca vide apud Foes. *d. l.*

Paracynanche, παρακυνάγχη, vide *Angina*.

Paracypto, παρακύπτω, significat *prono corpore sese inclinare* aut incurvare, ad aliquid inspiciendum. Translatum ab Hippocr. ad insertionem caulis allii loco specilli in anum *l. de fistul. II.* 9. Vide Foes. *d. l.*

Paradeigma, παράδειγμα, vide *Exemplum*.

Paradoxologos, *Paradoxopœos*, παραδοξολόγος, παραδοξοποιὸς, qui aliena a recepta opinione & sententia vel dicit, vel facit. Quod utrumque Epitheton ab aliis Medicis Galeno fuisse attributum, ipse testatur *l.* 10. *M. M. c.* 4. *in fin.*

Paradoxon, παράδοξον, significat *sententiam* vel revera, vel saltem apparenter absurdam, vel *incredibilem*, a communi opinione recedentem.

Parætesis, παραίτησις, significat *recusationem*, subterfugium, indulgentiam, quæ ægro conceditur apud Hipp. *l. Præcept. in fin.*

Paragoge, παραγωγὴ, *adductionem*, adaptationem significat in specie ossium, apud Hipp. *l.* 2. *de art. t.* 1. *Mochlic. IX.* 16. Ossa quoque, quæ facilius adduci possunt, dicuntur παραγωγότερα. 2. *de art. t.* 64.

Paragranum, nomen libri alicujus Paracelsici, in quo fundamenta se proposuisse Medicinæ aliis persuadere conatur. Sed revera in plerisque obscurum per æque obscurum.

Paragraphi, etiam est titulus scripti cujusdam Paracelsici, Libros 14. *Paragraphorum* continens, in quibus morborum quorundam curationem tradidit.

Paralampsis, παράλαμψις, dicitur cicatrix nigro oculi resplendens, quod aliquando crassior sit Ægide. Hippocr. 2. *Prorrh. XXIIX.* 35. Galen. *in Exeg. voc. Hippocr.* Foes. *Oec. p.* 481.

Paralego, παραλέγω, significat Hipp. sermone

ne delirare, *aliena loqui* aut absurda, quale quid & ebriosis contingit. Hipp. 1. *Epid. f.* 2. *t.* 75. ad quem locum vide Gal. *Comment. & l.* 2. *de diff. resp. c.* 10. *l.* 3. *c.* 11. Plura loca in Epid. vide apud Foes. *d. l.*

Paralereo, παραληρέω, *Paraleros*, παράληρος, *deliro*, delirus, idem, quod παραφροσύνη, vide *Delirium*. Galen. quidem exposuit per μικρὴν παραφροσύνην, *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 34. Verum Hipp. in eodem libro Epid. ægroto sexto expresse etiam scripsit πολλὰ παρελήρησε multum *deliravit*, ita ut sit verbum, *delirium* in genere exprimens. Foes. *dict. loc.*

Parallaxis, *Parallagma*, παράλλαξις, παράλλαγμα, dicitur partium solidarum, præsertim ossium *alternatio*, emotio, & inter se facta perversio, aut *immutatio*, ubi alia super aliam effertur. Hipp. 2. *de fract. t.* 60. *l.* 3. *t.* 40. 46. 47. *l.* 5. *de art.* 72. *Mochlic. l.* 2. *XXIV.* de dentibus *l.* 6. *Epid. f.* 1. *t.* 3. de musculis & nervis παραλλαγὴ, 2. *de artic. t.* 14. Metaphorice etiam de animo vel mente aberrante, & delirante 4. *de R. V. I. A. t.* 4. Vide Foes. *d. l. Parallaxeos* significatio Astronomica petatur ex Mathesi.

Parallelus, παράλληλος, terminus Mathematicus, significans lineas imaginarias, sub quibus & *Zonæ* comprehenduntur; quarum notitiam Medico quoque commendat Galen. *l.* 3. *aph.* 14. *Parallela* quoque vocatur Affectus malignus cutaneus, internam manuum ac pedum partem tantum obsidens, nec latius, quam ad latera & phalangem digitorum in manibus serpens, pityriasi, sive furfuribus capitis similis, sed squamæ sunt majores, & cuti ita adhærent, ut nisi unguibus divellantur, decidere nequeant. Estque symptoma Morbi Gallici. Plura de hoc affectu legantur apud Forest. *l.* 8. *Obs.* 13. *Schol.*

Paralogos, παράλογος, vide *Inopinus*.

Paraloxænomæ, παραλοξαίνομαι, id est, *obliquor*, in obliquum feror. Dicitur de utero Hipp. *l. de nat. mul. XXXIV.* 1. & *l.* 2. *de morb. mul. XXXVI.* 1.

Paralysis, παράλυσις, item *Paresis*, πάρεσις, est nervorum resolutio, cum nervi & corporis partes sensus & motus expertes vel perfecte vel imperfecte fiunt, Galen. 1. *de Sympt. caus. c.* 5. Ab Hippocrate sæpe confundi cum apoplexia, notavit Foes. ad vocem ἀποπληξίη; quamvis Dieter. aliquam differentiam conatus sit reddere, volens, ἀποπληξίην dici totius corporis *resolutionem*; παράλυσιν vero partis alicujus duntaxat, *Iatr. n.* 86. Plura de *Paralysi* idem *p.* 211. *seq.* Enimvero si rem accurate velimus perpendere, non tam nervorum *resolutio* dicenda paralysis, quam *fibrarum* in musculis & membranis, quæ sunt partes nervosæ, non ipsi nervi. Accuratior igitur ex recentioribus hæc notari poterit descriptio: *Paralysis* est motus animalis & tactus in parte quadam corporis abolitio, vel imminutio vehemens, cum ejusdem quandoque atrophia, pulsu debili, aliisque symptomatis, proveniens a partium nervosarum relaxatione propter deficientem spirituum animalium præsentiam aut activitatem, ab intemperie materiali cerebri, vel obstructione nervorum oborta Legatur Vvillis, *An. Brut. Part. II. c.* 9. Sylv. *Prax. Med. l.* 2. *c.* 22. Videantur & alii Practici, qui de hoc affectu prolixe scripserunt. Exempli de quodam, qui pro lubitu *paralyticus* fieri, & rursus sese curare pro lubitu potuit, quod ex Augustino allegavit C. Rejes C. *Elys. quæst.* 50. *n.* 22. fides sit penes autorem. Affectus hic non male quidem vocatur ab Helmont. *pedissequa Apoplexiæ tr. de Lithias. c.* 9. Verum interdum etiam hujus esse prodromum, testis est experientia. Dicitur & παραπληγία, aut παραπληξία, uti recte notavit Galen. *cap.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 59. Vide Foes. *pag.* 483. Paracelsus speciem Guttæ statuit *Paragraph. lib.* 7. *cap.* 1. §. 1. causam refert Mercurium & Sulphur. *lib. de trib. primis essent. c.* 1.

Parameria, παραμήρια, dicuntur *internæ femoris partes*. Gorr. Lat. παραμήριον *semen* vocat Lind. *Med. Physiol.* 2. *c.* 14. §. 19.

Paramesos, παράμεσος, digitus vocatur minimo proximus, *Medicus* a Latinis dictus, quod Medicinæ dicatus credatur. Gorr. Vulgo *Annularis* appellatur.

Paramethiemi, παραμεθίημι, *dimitto*, prætermitto, negligo. Hipp. *lib.* 1. *de morb. mul. XL.* 5. 8.

Paraminytheo, παραμινυθέω, significat *imminuo*. Hipp. *d. l. XXXVII.* 5.

Paramirum, titulus scripti Paracelsici gemini, quorum unum agit de quinque entibus omnium morborum, Astrali, Venenato, Naturali, Spirituali, & Divino sive Dei: Alterum explicat causas morborum ex Sulphure & Mercurio, ex Tartaro, ex Matrice: item tractat de morbis invisibilibus. Hæc *Paramirica scripta* primum occupant locum *in edit. Argentorat.* Huseri.

Parampecho, παραμπέχω; & παραμπέχομαι, *obvelo*, obduco. Α'μπεχόνη enim *velamentum*, tegumentum significat. Hipp. *l. de morb. sacr. II.* 5. adde Foes. *p.* 482.

Parandrumenos, παρανδρούμενος, *nubilis*. Poterit usurpari de persona & de tempore, sive æta-

ætate: in qua significatione usus Hipp. *l. de Virg. morb. II.* 2.

Parangelia, παραγγελία, παράγγελμα, *præceptionem*, *præceptum* significat, sive comprehensionem aphoristicam & brevem, quæ facit vel instruendum Medicum, vel etiam ægrum, aut adstantes. Ita Hippocr. libellum Præceptionum ad Medicem pertinentium conscripsit. Meminit & talium παραγγελιῶν *l. de Medic. II.* 1. & eorum, quæ ad ægrum pertinent *l. de dec. orn. XII.* 2. Vide Foes. *p.* 480.

Paranoea, παράνοια, etiam significat, *Dementiam*, *Delirium*. Hipp. 2. *progn. t.* 20.

Parapechyon, παραπήχυον, a quibusdam dicitur brachii pars, quam proprio nomine κερκίδα appellant. Dicitur & περιπήχυον. Gorr. Latine *Radius* & *Focile majus* appellatur. Adde Lind. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 14. §. 74.

Parapempo, παραπέμπω, vide *Transmissio*.

Paraphao, παραφάω, significat *leviter contingo* vel contrecto, manu sensim admota & veluti errante. Frequens Hipp. *in libr. de nat. mul. VI.* 10. *l.* 1. *de morb. mul.* quæ loca vide apud Foes. *p.* 485. & differt a παραφρονέω, quod παραφροσύνη notat. vid. Gal. *Exeg. Paraphasiæ* παραφάσιαι, ita dicta sunt abscondita in pudendo muliebri loca, quæ immisso digito contrectari licet, a verbo παραφάω, quod leviter contrectare est: vid. Galenus *in exegesi Hipp.*

Paraphimosis, παραφίμωσις, vitium est φιμώσει contrarium, cum videlicet ea, quæ naturales meatus concludunt, opercula & tegumenta ita deducta sunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur *de præputio retrorsum adducto*, ut glandem tegere nequeat: quod malum ex nervi contractione maxime contingit. Fit ex immodica præputii siccitate. Ei contrarium vitium φίμωσις appellatur. Gal. *in def.* Gorr. & Castell. a φιμόω, quod nexum summi orificii sacculorum, cum toto illius ambitu in angustum collecto funiculo clauduntur & ligantur, significat. Rolf. *de part. genit. P. I. c.* 50.

Paraphora, παραφορά, etiam significat *parvum delirium* apud Hipp. Gal. παράφοροι *leviter deliri* vocantur. *l.* 1. *f.* 2. *Prorrh. t.* 37. *l.* 2. *Epid. f.* 3. *n.* 11. Gal. *in comm. ad primum locum & in c.* 1. *ad l.* 3. *Epid. t.* 2. quamvis ex aliis quoque textibus pateat, significare potius generaliter delirium & delirantes, uti patet ex *l.* 1. *f.* 1. *Prorrh. t.* 3. *Coac. t.* 300. & Aretæus etiam *l.* 1. *f.* 1. *de cur. acut. morb.* usus est de phreniticorum delirio, quod sane vehemens est. *Deligationes* quoque παράφοροι, dicuntur Hippocr. h. e. *errabundæ*, vitiosæ, 1. *de art. t.* 66. Jung. Foes. *pag.* 485.

Paraphrenitis, παραφρενῖτις, vide *Phrenitis*.

Paraphrosyne, παραφροσύνη, vide *Delirium*.

Paraphyas, παραφυάς, dicitur id, quod adnascitur arbori, surculus, soboles, *germen*, *ramulus*. Idem est, quod ἀποφυάς. Utrumque occurrit in Hipp. *l. de Venis XVII.* 8. *XXVI.* 6.

Paraphysin, παρὰ φύσιν, vide *Para*.

Paraplegia, *Paraplexia*, παραπληγία, παραπληξία, est *levior apoplexia* ad paralysin magis accedens, vel quando alterutro saltem in corporis latere, aut certo membro, immobilitas & sensus privatio animadvertitur, Galen. *c.* 2. *in* 1. *Prorrhet. t.* 50. quamvis alii iterum discrimen fecerint inter παραπληγίαν & παραπληξίαν; illud ad particularem, hoc ad totalem *apoplexiam* referentes, notante Galen. *c.* 3. *in* 1. *Prorrh. t.* 26. & 4. *de R. V. I. A. t.* 27. & *alibi*. Vide *Apoplexia*, *Paralysis*. Jung. Foes. *p.* 483.

Pararma, πάραρμα, *fimbriam* significat, quales ob mollitiem continendis, aut constringendis deligationibus superponuntur; Suntque velut texturarum exordia. Legitur apud Gal. *cap.* 2. *de artic. t.* 32.

Pararrhythmos, παράῤῥυθμος, est epitheton pulsus incongrui ætati, vel naturæ alicujus subjecti, & ita species ἀῤῥυθμίας. Galen. *in def.* Gorr.

Pararthrema, παράρθρημα, idem, quod παρακίνημα, *parva luxatio*, per quam articulus leviter suo loco naturali recessit. Gorr. Vide *Diacinema*. Lat. *Subluxatio*, *Prolapsus*, dici potest. For. *l.* 9. *Chirurg. obs.* 1. *in Schol.*

Parasarchum, titulus quidam scripti Paracelsici, quod secundum habetur, inter opera *Theophrastica* dicta; in quo egit de summo Bono in æternitate, uti scripsit Valentinus de Retiis. Vid. *Tom. VI. oper. Paracels. edit. Huseri*.

Parascepastra, παρασκεπάστρα, dicitur vinculi simplicis genus, quo universum caput obvolvitur. Gal. *de fasciis n.* 5.

Parasceue, παρασκευή, *apparatus*, *præparatio*, quæ & προπαρασκευή dicitur Hipp. 2. *de R.V. I. A. t.* 16. a verbo παρασκευάζεσθαι, instructum esse, paratum esse, quod legitur 3. *de fract. t.* 33. quid significet, notum est. Dicitur vero active & passive, non solum de personis, Medico, ægro & adstantibus, qui debent sese *præparare* aut instructi esse ad præstandum ea, quæ singulis competunt, *argumento I. aph. I.* sed etiam de rebus Medicis, morbo, vel potius causa aut materia morbifica, & remediis. *Præparatio* materiæ peccantis, sive humorum vitiosorum, consistit in dispositione per artem facta ad secretionem ab utilibus

& vitalibus humoribus, & excretionem per loca convenientia, quando crassi humores redduntur fluxiles incisione, tenues incrassatione, lenti detersione, mordaces attemperatione, verbis Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 5. *f.* 1. *c.* 5. cujus variæ *præparationis* meminit Gal. *l. quos purg. oport.* Jung. Sennert. *Instit. Med. l.* 5. *Part.* 2. *f.* 1. *c.* 1. *Media* vel medicamenta, quibus *præparatio* hæc producitur, vocatur *Præparantia*, Græc. προπαρασκευαστικά, de quibus Sennert. *d. l. P.* 1. *f.* 1. *c.* 5. & Rolfink. *d. l.* 5. *f.* 2. *per tot.* Huc pertinent & *Exercitationes* corporis *præparatoriæ* dictæ a Galeno, Gr. παρασκευαστικαί, *l.* 3. *de san. tu. cap.* 2. *& seqq.* quibus corpus & humores ad secretionem & excretionem inutilium, & retentionem utilium disponitur & *præparatur*. *Præparatio remediorum* est artificiosa elaboratio materiæ Medicæ, ut commodius & citius effectum exerere possit. Harum *præparationum* species quamplurimas juxta seriem alphabeticam vide apud Schrod. *l.* 1. *c.* 14. Stricte dicta *præparata* in officinis vocantur simplicia quædam medicamenta, solida & duriora, in tenuissimum pulverem, accedente aqua aliqua convenienti, trita, & exiccata: quorum Catalogum lege apud eund. *l.* 2. *c.* 76. Jung. Fr. Hofm. *Clav. ad h. l.*

Parascbides, παραχίδες, dicuntur *ossium fragmenta*, aut fissorum ossium segmenta, quæ ab his separantur & abscedunt, ossis fissa. Hipp. 3. *de fract. t.* 2. adde Foes. *p.* 484.

Paraseisma, παράσεισμα, dicitur *concussio corporis*, & inter exercitationes refertur. Hipp. *l.* 2. *de Diæt. XLII.* 1.

Parasitos, παράσιτος, æquivocum est. Vel enim dicitur de cibo omni, qui cum pane comeditur, ut est apud Athen. vel de homine *adulatore*, qui gulæ gratia alteri assentitur. Hujus egregiam descriptionem vide apud Lind. *Ex. XI.* §. 129. *seqq.* ubi ventris operarium, ad nutum manduconem, in ventre linguam habentem appellat.

Parasphagis, παρασφαγίς, vocatur *pars colli* jugulo proxima, ad claviculas sita inter collum & pectus, Gorr. Dicitur & παρασφαγίον, teste Casp. Hofmann. *c. in Gal. de V. P. num.* 1114.

Parastatæ, παραστάται, quasi dic. Latin. *Adstites*. Quam certum est de hoc vocabulo, quod denotet aliquam partem corporis generationi inservientem, tam incertum adhuc, quænam harum hoc nomine venire proprie debeat ac possit. Apud Hipp. παραστάτης, idem esse atque *Epididymides*, volunt interpretes, *lib. de Venis XXI.* 6. Vide Foes. *d. l.* Alii distinguunt inter παραστάτας κιρσοειδεῖς & ἀδενοειδεῖς, *variciformes* & *glanduliformes* sive *glandulosos*, illos dicentes meatus seminales ex vena & arteria implicatis constantes & in unam veluti naturam consertis semen foventes & perficientes, Gal. *in def.* vel *corpus varicosum pyramidale*, incipiens paulo supra testem & in superiorem hujus partem insertum; hos vero appellantes corpus glandulosum meatui urinario suprapositum, vasorum deferentium insertionem excipiens, Gorr. Castell. Lang. *l.* 2. *ep.* 7. quod *corpus glandulosum* tantum *Parastatarum* nomine exposuit Rolf. *de part. genit. p.* 1. *cap.* 25. quamvis alii προστάτας appellant. Bartholin. vero *parastatas* vocavit principium vasorum deferentium *lib.* 1. *Anat. c.* 23. Junge hic Linden. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 7. §. 21. *seqq.*

Parastello, παραστέλλω, *cursum cohibeo*, sisto. Hipp. *l.* 5. *Epid. XXVII.* 2.

Parastremma, παράστρεμμα, dicitur *oris distortio* convulsiva, & perversio, qualis in *Spasmo Cynico* contingit: vel cum faciei partes quoque aliæ, nasus, oculi, aut labia, contrahuntur aut distorquentur. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *Prorrh. XLII.* 7. Confer simul ad Foes. *d. l.*

Parasynanche, παρασυνάγχη, vide *Angina*.

Parasynesis, *Paraxynesis*, παρασύνεσις, παραξύνεσις, dicitur santentia vel *intelligentia erronea* & *hallucinatio* non quidem aperte falsa & ex ignorantia, sed quæ probabilitatem aliquam habet & verosimilitudinem. Legitur apud Hippocr. 1. *de artic. t.* 36. 38. *& f.* 3. *t.* 71. Vide & Galen. *in comm. ad h. loca & l.* 9. *de Hipp. & Pl. decr. cap.* 5. Latine & *Deceptio* dici potest. Foes. *d. l.*

Parasyro, παρασύρω, in *transversum traho*, transversum ferio & in obliquum distraho. Dicitur de telis apud Hipp. *l. de Cap. vuln. XIV.* 1.

Pardalis, *Pardus*, πάρδαλις, πάρδος, vocatur animal ferocissimum, quadrupes, cujus historiam cum usu fuse tradidit Aldrov. *l.* 1. *de an. quadr. dig. vivip. c.* 2. *Pardalis* est quoque nomen Emplastri apud Aetium *l.* 10. *c.* 12.

Pareas, παρείας, nomen serpentis, qui in Syriæ locis reperitur, colore æs referens; alii vero nigricant; cujus venenum tantum ex morsu non est, ut enecet, sed saltem inflammationem infert, notante Forest. *l.* 30. *Obs.* 2. *Schol.* ex Aet. *l.* 13. *c.* 31.

Parecbole, παρεκβολή, idem, quod ἐκλογή, *Excerptum*, Historia, Observatio. C. Hofm. *Comm. in Gal. de V. P. n.* 2.

Paredria, παρεδρία, *assessio*, h. e. associatio affectionis, qua vehementia ejus innuitur apud Hipp. *l. præcept. VII.* 6.

Pare-

Paregoricos, παρηγορικὸς, *mitigans*, leniens. Vide *Mitigatio*.

Pareia, παρειὰ, dicitur pars faciei, quæ ab oculis ad mentum usque protenditur, Latin. *Gena* aut *Mala*. De quibus suo loco. Hinc παρειὰς, vinculum, quod malas continet male affectas, teste Gorræo ex Gal. *de fasciis n. 6*.

Paremptosis, παρέμπτωσις, *Incidentia*, vide *Coincidentia*, adde Mercur. *l. 4. V. L. c. 13*.

Parencephalis, παρεγκεφαλὶς, vide *Cerebellum*.

Parenchyma, παρέγχυμα, ab Erasistrato dicta fuit propria cujusque visceris substantia, quæ inter vasorum intercapedines recipitur, quia non vult, appellari carnem. Ea enim solum Caro dicitur, quæ est in musculis, Galen. *l. 2. de Temper. c. 3. Com. in Hipp. de nat. hum. in proœm. l. 7. Adm. Anat. c. 5. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c.* 8. J. Alex. *l. 12. Salub. c.* 1. Ita vero dictum ab eo, quia credidit, substantiam illam esse sanguinem vasis effusum, & demum ita concretum, Gal. *l.* 11. *de S. Fac. in princ.* C. Hofm. *Comm. in Gal. de V. P. n.* 218. J. Alex. *not. ad Gal. l.* 8. *de C. M. S. L. c. 6. & ad loc. de Hipp. & Plat. decr.* citatum, quam tamen opinionem Recentiores dubiam reddere, imo rejicere ausi sunt, statuentes, hepatis, lienis, pulmonis, renum substantiam, vel in totum, vel maximam partem esse glandulosam, aut vesicalem, ut Malpighius *in Exercit. Epistolicis*, & Vvillis. *Pharm. Rat. part. II.*

Parentalis, idem, quod *Hæreditarius*, epitheton morborum a parentibus ad liberos propagatorum. Rolfinx. *Ord. ac M. Med. Sp. l. 3. sect. 2. c.* 28. *&* 35. ubi & *Gentilitios* vocat, atque *Connatos*.

Parenthesis, παρένθεσις, terminus alias Grammaticus, vel Rhetoricus, a Paracelso tamen translatus ad *Tractatus quinque Paramiri* præmissos libris quinque Paramiri, in quibus generaliter exposuit Entia quintuplicia. Vide *Paramirum*. Hos tractatus appellavit *Parenthesin Medicam. Prologo* 4.

Pareon, παρεὼν, *præsens*, adstans. Vel dicitur de personis quæ ægro vel Medico suppetias ferunt, aut operam aliquam, vel ministerium præstant, Hipp. 1. *aph.* 1. Jung. Dieter. *n.* 655. *vel de* rebus sec. & præter naturam hoc vel illud agendum indicantibus. Linden. *Ex. XIII.* §. 336. *seq.*

Parergon, πάρεργον, significat *opus secundarium* & præter intentionem & institutum. Unde proverb. πάρεργον ἔργον ποιήσασθαι, præpostere aliquid agere, de quo vid. Gal. *cap.* 1. *de R. V. I. A. t.* 3.

Parerma, πάρερμα, significat *affulcimentum* & stabilimentum. Legitur apud Hippocr. 3. *de iis, quæ in medic. t.* 10. *&* 30. Vide Foes. *p.* 487.

Paresis, πάρεσις, idem, quod *Paralysis*, de quo vocab. p. a.

Paretheo, παρηθέω, *percolo*, per colum transmitto. Legitur apud Hipp. *l. de dentit. II. 9.* ubi Foes. mendum subesse censuit, & pro παρηθῇ παρηθῆσαι legit. Verum absque ratione. Rectissime enim retinetur παρηθῇ activum præsentis temporis conjunctivi modi, uti contextus hoc manifeste docet. Ergo quandoque & bonus dormitat Homerus.

Parexis, πάρεξις, vide *Exhibitio*.

Parexodos, παρέξοδος, significat *apparatum ad peregrinationem* necessarium, qui simplicior & frugalis esse debet Medico. Hipp. *l. de dec. orn. IIX.* 1.

Parietalia ossa, vide *Arcualis*.

Paristhmia, παρίσθμια, duplicem habet significationem. Physiologice ita dicuntur *Glandulæ faucium*, quæ Lat. *Tonsillæ*, *Amygdalæ* quoque vocantur, quarum historiam vide in Anatomicis, præsertim Bartholin. *l. 2. c.* 11. Vvarthon. *Adenograph. c.* 22. in qua significatione legitur apud Hipp. *l. de Glandul. V.* 2. Pathologice vero παρίσθμια quoque vocantur *illarum glandularum morbi*, dum vel inflammantur, vel ob affluxum materiæ aqueæ & pituitosæ intumescunt, vel etiam quando ob defectum humiditatis nimium resiccantur, & ita deglutitionem quovis modo impediunt. Ita accipitur ab Hipp. 3. *aph.* 26. Adde Foes. *p.* 488. Dieter. *n.* 657. Vide *Tonsillæ*.

Parla, pro *Perla*, hoc est, *Margarita*, legitur *in Theatr. Chym. Vol.* 4. *p.* 192.

Parocheteusis, παροχέτευσις, vide *Derivatio*. Hoc vocabulum legitur apud Hipp. *l. de Humor. t.* 24. Et verbum παροχετεύειν, *derivare*, *l. 6. Epid. s. II. t.* 7. Vide Foes. *Oec. p.* 489.

Parodontides, παροδοντίδες, vocantur quibusdam *tubercula* quædam dolentia *juxta dentes* in gingivis, ut est apud Cels. *l. 6. c.* 13. quo tamen loco quidam παρουλίδες legendum censent; quod nomen hoc παροδοντίδες a nullo Græcorum usurpatum observetur, Gorr. Enimvero non video, quid obstet, quo minus & hoc retineri & in usum vocari queat. Meminit & Forest. *l. 24. Obs. 16. Schol.*

Paroechomena, παροιχόμενα, vocantur *præcedentia*, præterita, apud Hipp. 2. *de fract. t.* 58. Foes. *pag.* 488.

Paron, παρὸν, vide *Præsens*.

Paronychia, παρωνυχία, Latine *Reduvia*, item *Panaritium*, (de quo superius) vocatur abscessus ad radices unguium natus. Meminit

nit Hippocr. *l.* 2. *Epid. f. VI.* 52. Æginet. *l.* 3. *c.* 81. Eſt & nomen plantæ ab effectu, quod *paronychias* curet, dictæ, Gal. *l.* 8. *S. Fac.* §. *Paronychia*.

Paropiæ, παρωπίαι, dicuntur *anguli minores oculorum*, qui ad tempora ſpectant, Gorræus. Scholiaſtæ Nicandr. παρωπίαι vocantur, quia ad aures proclinantur. Lind. *Med. Phyſ.* *l.* 2. *c.* 10. §. 88.

Paroptefis, παρόπτησις, ſignificat ſudoris provocationem in Laconico ſive balneo ſicco cum carbonibus ardentibus, ſive prunis; q. d. *Adaſſatio*. Videatur Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ.* *c.* 1. *p. m.* 255.

Parorafis, παρόρασις, vocatur imbecillitas aut pravitas quædam viſus, Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſ.* *c.* 5. Fernelius vocavit *Hallucinationem*, deſcribens, quod fiat cornea tunica alieno colore infecta, ut ita objecta omnia tincta appareant. *Pathol.* *l.* 5. *c.* 5. Actionem quoque viſus depravatam *hallucinationem* vocavit Mich. Gavaſſet. *de reb. p. n. c.* 21. *p. m.* 43.

Parotis, παρωτὶς, generaliter ſignificat omnem abſceſſum & *tumorem glandulas ad aures occupantem* & infeſtantem, Ægin. *l.* 3. *c.* 23. Lind. *Ex. IV.* §. 87. quamvis Gal. reſtrinxerit ad tumorem dumtaxat inflammatorium in glandulis circa aures, *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 2. *& alibi*. Cauſa eadem, quæ aliorum tumorum vel inflammationum, videlicet materia ſanguinea, vel cruda vel ſeroſa acida, aut coagulativa ſtagnans in glandulis. Hippocrates ſæpiſſime appellat illos tumores, τὰ παρὰ τὰ ὦτα, aut παρ' οὖς, aut παρ' ὦτα, interdum addidit ἐπάρματα, cujus loca vide apud Foeſ. *p.* 484. *ſeq.* Quod vero ἐπάρμα ſimpliciter idem ſit, quod *Parotis* uti voluit Caſtellus, erroneum eſt. Vide *Eparma*.

Paroxyſmus, παροξυσμὸς, *exacerbatio*, *acceſſio*, *invaſio* dicitur, eſtque tempus morbi vehementius, in quo cauſſa morbifica validiſſime vires ſuas exerit per ſymptomata graviora aut copioſiora, & quidem vel periodice, ut in febribus, qua intermittentibus, qua continuis ad intermittentium indolem ſeſe moventibus; vel abſque etiam periodo; ubi παροξυσμὸς coincidere videtur cum *ſtatu* vel vigore *morbi*: quemadmodum & verbum παροξύνεσθαι in hac ſignificatione aliquoties accepit Hipp. *l.* 4. *Epid. XI.* 17. *XXIX.* 13. *l. de fiſtul. V.* 6. Vide Foeſ. *p.* 488. Dietet. *n.* 658. Aliquando etiam παρὰξ συὸ· pro *Criſi* ſumitur, quia hæc plerumque in *paroxyſmos* vel in ſtatum morbi incidere ſolet, uti notavit Foeſ. *Ex.* 2. *aph.* 13.

Pars, μέρος, vide *Meros*. *Pars cum parte* Chymicis dicitur maſſa ex auri & argenti æqualibus partibus cementata graduata, Ruſ. Iohnſon. *in Lex. Pars* Sylveſtris id eſt exterior. Dom. Leon. *art. med.* *l.* 2. §. 1. *c.* 14. *Pars* notat ſimilarem. Locus diſſimilarem partem. Duret. ad Holler. *de morb. inter.* *l.* 1. *c.* 1.

Parthenos, παρθένος, proprie ſignificat *virginem*. Eſt vero *virgo* κατ' ἐξοχὴν illa Sexus fœminini perſona, quæ congreſſum Venereum non eſt experta, ſive quam vir non cognovit, Linden. *Ex. VIII.* §. 28. Et in hac ſignificatione legitur ap. Hippocr. *l. de nat. mul. III.* 15. & *in lib. de Virgin. morbis*, qui morbi ſimpliciter παρθένιοι *ibid.* inſcribuntur, quo titulo ſpecialiter quoque gaudet *chloroſis*, χλώρωσις, Lang. *lib.* 1. *ep.* 21. Plura vide infra ad vocabulum *Virgo*.

Particula, μόριον, proprie quidem diminutivum eſt partis, ſed ſæpiſſime indifferenter ponitur pro parte, Galen. *l.* 2. *M. M. c.* 8. *& alibi*.

Particularis, μερικὸς, κατὰ μέρος, opponitur *Univerſali*, diciturque vel de morbis, qui partem unam alteramve occupant, *Dogm. noſtr. Med. Gen. P. II. c.* 6. *d.* 3. *p.* 148. vel de remediis, quatenus *Catholicis* & Panaceis opponuntur, qualia legi poſſunt *in Theatr. Chym. Vol. VI.* ubi quæras in Indice. *Tincturæ* quoque *Spagyricæ*, vel ad argentum, vel ad aurum vocantur *Particularia*. Libav. *Tom. I. Oper. p.* 150. *Tom. II. p.* 240.

Partitio, μερισμὸς, communiter idem, quod *Diviſio*. Alias nomen quoque fuiſſe *Exercitii* cujuſdam, quod & *Præparatio* dictum fuit, teſtatur Gal. *l. ad Thraſybul. c.* 47. *circa fin.*

Partus, τόκος, dicitur actio, qua fœtus excluditur ex utero, ita ut conatus reciprocus & connixus quidam concurrat matris parturientis, & fœtus excludendi in partu naturali, de quo lege Gal. *l.* 5. *aph.* 55. Harveum *de gen. anim. additamento* 1. D. D. Maur. Hofmann. *Inſt. Anat. Diſp.* 12. C. Rejes *q.* 45. *&* 90. & alios plures. De *partu* difficili vide ſupra in *Dyſtocia*. Aliquando *Partus* idem ſignificat, quod *Fœtus* apud Lang. Hildan. Helmont. & alios. Keuch. exiſtimat, *partum* dici de fœtu nondum edito, ſive embryone, *Not. ad Samonic. p.* 224. ſed fallitur, cum exempla multa ſint in contrarium.

Parvibibulus, βραχυπότης, βραχύποτος, juxta Gal. *com.* 3. *in* 3. *Epid.* *l.* 24. Vide ſupra *Brachypotæ*. Quia vero ibi omiſſa ſunt, quæ ad defenſionem illius vocabuli adverſus aliorum opiniones faciunt, libuit hic addere. Nimirum Interpretes nonnulli exiſtimantes hoc epitheton non competere phreniticis, ſtatuerunt legendum vel βραχυπόται, βραχυπόται aut βραχυ-

χυσάμενοι, quemadmodum ex Gal. *com. ad h. l.* indicavit. Unde & Foes. partim *in not. ad h. l.* partim etiam *in Oecon.* ancipitis redditus est sententiæ, C. Hofm. vero *in Notis MS. ad Galeni locum* pro autoritate severius primam lectionem reprobans, posteriorem amplectendam esse statuit. Ex recentioribus Mart. Listerus *Exerc. III. de morb. Chronic. p. m.* 122. scripsit per βραχυπόται sive parvibibulos intelligi debere hydrophobos, quod parum bibant ob metum liquoris. Verum salva omnium, eorum autoritate, cum nullam fonticam rationem videam recedendi a vulgari lectione, βραχυπόται, nomen omnino retinendum esse existimo. Quod enim phrenitici aliquando etiam parum bibant, ratio satis manifesta, quia propter delirium animus stimulum ad objecta necessaria non sentit furore distractus; quemadmodum facile colligitur *e Coac. text.* 98. Casp. Hofmanni ut & Foesii commentum de suspicacitate, quod phrenitici breviter suspicaces sint, est prorsus contra mentem & sensum Coi principis, cum potius ζηλοτύπαι quam βραχυπόται dici deberent ob fervorem etiam spiritibus animalibus communicatum. Listeri vero opinio (quæ etiam olim fuit Cœlii Aurelian. *l.* 3. *acutor. c.* 15.) est prorsus a scopo aliena, cum sint diversissimi affectus Phrenitis & Hydrophobia quoad causas & quoad subjectum. Neque vero cuilibet alicui sensum alienum affingere erit integrum vel concessum.

Parvivisceruſ, μικρόσπλαγχνος, dicitur, cui & parva & prava sunt viscera, Galen. 3. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 4.

Parulis, παρυλὶς, vocatur inflammatio gingivarum cum vel sine subsequente suppuratione. Quod si excreverit caro luxurians dicitur ἐπυλὶς. Ægin. *l.* 3. *c.* 26. *& l.* 6. *c.* 27. Rhod. *ad Scribon. n.* 61.

Parus, αἰγίθαλος, nomen aviculæ, cujus variæ dantur species, quarum descriptionem cum usu in cibis & Medicina prolixe tradidit Aldrov. *l.* 17. *Ornith. c.* 12. *seqq.* Adde Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 63.

Parvus, μικρὸς, quid significet, notum est ex aliis Lexicis. Dicitur de magnitudine minori, quemadmodum *Paucus* de numero exiguo, Lind. *Ex. VII.* §. 26. *Parvi morbi* opponuntur magnis. *Parvus Mundus* qui dicatur, vide *Microcosmos*.

Parygron, πάρυγρον, dicitur medicamentum quoddam liquidum vel humidum, quod medetur particulæ parva adhuc phlegmone conflictanti, protinus huic impositum, ubi duritiem a dolore alienam pars affecta acquisierit; quemadmodum etiam, si phlegmonoso affectu omnino sit libera, Gal. *l.* 1. *C. M. S. L. c.* 8. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 2. Castell. Gorr.

Pascuum, νομὴ, idem, quod *Pabulum* jumentorum & pecudum, cujus bonitas, aut pravitas multum facit ad lactis varietatem, notante Gal. *l.* 8. *de san. tu. c.* 7. *Pascere* & *pasci* proprie brutorum est, quamvis & de homine aliquando usurpari possit. Lind. *Ex. XII.* §. 155. 156.

Pasiphilos, πασίφιλος, nomen *Emplastri sicci* crustam inducentis, quod constat ex æqualibus portionibus vitrioli, sandarachæ, misyos, & chalcitidis, ex Aetio Gorr. Latine significat *omnibus charum*.

Pasma, πάσμα, vocatur medicamentum *inspersile* in modum pulveris aut farinæ. Dicitur & ἐπίπασμα, καταπασμα. Vide *Catapasma*. Gorr.

Paspaletes, πασπαλίτης, i. e. *miliaceus*. Epitheton panis e milio confecti. Πάσπαλος enim *milium* significat, idem, quod κέγχρος. Gal. *in Ex. voc. Hipp.* Foes. *p.* 489.

Passa, σταφὶς, ἀσταφὶς, Epitheton *uvarum*, ita dictarum sive a *pando*, sive a *patior*. Vid. Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 14. Diminutivum usitatius est *Passulæ*, quarum tres habentur differentiæ, *Zibebæ*, *Majores & Minores*. Sunt vero Uvæ vi caloris vel solaris, vel clibani siccatæ, Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 360. Bruyerin. *de re cibar. l.* 11. *cap.* 41. *Passa* quoque Paracelso idem est, quod *Panaritium*, vel *Pandelitium*, de quo supra. Παστά quoque dicuntur Iridis partes nigræ, quæ oculi pupillæ proximæ sunt. Gorr.

Passaliscos, πασσάλισκος, vocatur *paxillus*, h. e. *parvus palus*. Πάσσαλος enim *palum* significat. Legitur utrumque apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXII.* 2. 6. Foes. *d. l.*

Passavanticus est epitheton pulveris cujusdam purgantis, cujus descriptio habetur apud Schroder. *l.* 2. *Pharm. c.* 77. Fortassis ita dictus videtur a πᾶς & ἀνατικὸς, i. e. omnes humores expellens & evacuans.

Passer æquivocum est apud Latinos. 1. enim est nomen avis, cujus variæ dantur species, inter quas vulgaris salacissima habetur avis; unde & cerebella ejus ad Venerem excitandam commendatur. Harum avicularum descriptionem & usum in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 15. *Ornithol. c.* 10. *seqq.* Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 64. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 1. & 8. & *Not. in Gal. l.* 7. *Meth. Med. c.* 6. ubi *Passeres* pro omnibus aviculis montanis accipiuntur. Græc. στρουθὸς. *Passeris* guttur acescere valde notavit Helmont. adhuc puer. Et hinc eorum voracitatem deduxit, *tr. Imago fer-*

fermenti impr. n. 26. & calor. effic. non dig. n. 23. *Passeres* vivos deplumatos & glandulis circa aures, aut sub axillis, aut ad inguina impositos allicere venenum pestiferum, & postea mori; post mortem vero cremari aut humari debere, docet Paracelf. *tract.* 1. *de Pestilitate*. *Passer* est nomen piscis, qui & *Rhombus* appellatur, cujus descriptio, differentiæ, & usus in cibis legitur apud Aldrov. *l.* 2. *de pisc. cap.* 46. 47. Meminit & Jul. Alex. *l.* 14. *Salubr. c.* 8. Bruyerin. *l.* 19. *de re cib. c.* 20. Græc. dicitur ψῆττα.

Passio, πάθος, πάθημα, generale nomen est, omnem motum denotans, qui ab altero in alterum fit, sive secundum, sive præter naturam fiat. Hinc & sensus externi *Passiones* dicuntur Physicæ. Medicis tamen usitatius accipitur de rebus præter naturam, & æquipollet vocabulis *Affectus*, *affectio*, de quo supra lit. A. Junge Foes. *Oec. pag.* 475. *seqq.* Dieter. *n.* 642. Lind. *Ex.* XII. §. 99. Helmontius quoque peculiarem tractatum inscripsit: *Passiva Deceptio Scholarum Humoristarum*, in quo pugnat contra 4. humores olim receptos. *Passi quidem* Arabibus dictas esse *venas Carotidas*, sive somnificas, docet C. Rejes C. *El. q.* 56. *n.* 17.

• *Passio* bovina, Vermis inter cutem, & carnem totius Corporis, Alsahar. *pract. Tract.* 31. §. 2. *cap.* 13.

Passula, vide *Passa*.

Passulatum vocatur forma medicamenti ex pulpa passularum coctarum & per setaceum trajectarum parati, pertinetque ad Electuaria. Purgantis meminit Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 12.

Passum, γλυκύ, dicitur *Mustum decoctum*, & quidem ex uva *passa*. De hoc potu & ejus differentiis, vide plura apud Linden. *Ex. X.* §. 91. *seqq.* Rhod. *in Lex. Scribon.* Tribuitur etiam aliis ibidem, v. g. Meconium *passum*, Lac *passum*.

Pasta, πάστα, πάστη, vocatur edulium, vel jusculum farina mixtum, & ita quodammodo viscidum. Hesychius exponit per edulium ex caseo insulso, similagine, & sesamo confectum. Est & pulmentum ex fresis leguminibus farina mixtum, Foes. *p.* 489. *Pastam albam* Spagyricam extrahi debere ex Jove & Saturno; *rubram* vero ex Venere, Saturno & Marte docet Geber. *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 165. *Pastæ regiæ* vocantur *Morsuli*, de quibus supra *lit. M.*

Pastatum, ἀρτόκρεας, Lat. etiam *Artocreas*, est nomen edulii notum, quod paratur ex omnis generis alimentis coctioni destinatis peculiari pasta farinacea inclusis, & undiquaque contectis, ita ut illa pasta repræsentet ollam, vel cacabum, de quo plura legantur apud Jul. Alex. *l.* 19. *Sal. c.* 7.

Pastillus, proprie idem, quod *Trochiscus*, τροχίσκος, item *Rotula*, (quamvis & hic differentiam aliquam observaverint recentiors, unde de *Rotulis* infra suo loco dicetur) & dicitur de forma quadam medicamenti sicca solida ex pulveribus, variis liquoribus exceptis & in formam circularem redactis paratum, Gal. *lib.* 5. *de C. M. P. G. c.* 11. *l.* 1. *de Antidot. c.* 9. Vide Vveker. *l.* 1. *Antid. Gen. c.* 43. *Spec. l.* 2. *sect.* 40. Schroder. *l.* 2. *c.* 86. Morell. *de Form. Rem. l.* 1. *f.* 3. *c.* 6. Aliquando tamen & latius acceptum legitur vocabulum *Pastillus*, de forma quoque oblonga, ita ut *Turundæ* & *Glandes* comprehendantur, notante Rhodio *ad Scribon. n.* 5. Blancard. etiam ad Pomum odoriferum, *Pomambra* dictum, retulit *in Lexic.* sed qua autoritate, non libuit inquirere.

Pastinaca, æquivocum est, & vel plantam significat, de qua significatione consulantur Botanici, vel animal aquatile venenosum, sive piscem, & Græce dicitur τρυγὼν θαλάσσια, cujus historiam, veneni vim, & usum in Medicina tradidit prolixe Aldrov. *l.* 3. *de pisc. c.* 46. Meminit & Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. cap.* 2. *in fin.* & Theatr. Chym. *Vol. V. p.* 394.

Pastio, *Pastus*, νομή, vide *Nome*. *Pastus* alias idem est, quod ciborum assumtio.

Patella, μύλη, ἐπιγονατίς, vide *Mola*. Alias idem quoque notat, quod *Patina*, de quo p. p. Rhod. *in Lex. Scribon.* Est & nomen Testacei univalvis, Gr. λεπὰς dicti, cujus historiam cum usu vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Testac. c.* 79.

Pater, πατὴρ, quid significet proprie, notum est, videlicet marem, qui genuit prolem, quamvis Helmont. argutias agat, negando, *patrem* esse caussam efficientem filii, sed saltem seminis, *tr. Causæ & initia natur. n.* 10. Chymici ænigmatice attribuerunt hoc vocabulum variis rebus, v. g. sulphuri, soli, calcinationi Ruland. *in Lex. Theatr. Chym. Vol.* 1. *pag.* 201. *Pater æris* vocatur *Larbason*, quia matrix & minera auri, argenti, aliorumque metallorum est. Libav. *Tom. III. Oper. p.* 14.

Patetos, πατητὸς, proprie *Passus* Latine dicitur. Unde σταφυλαὶ πατηθεῖσαι, uvæ *passæ*, vocantur. Verum *Patetos* etiam vocatur species quædam *Palmæ*, teste Rhod. *ad Scribon. plane ad finem*. Galen. *l. de cib. bon. & mal. succ. c.* 4.

Pa-

Pathema, πάθημα, vide *Passio*.

Patheticus, παθητικὸς, est speciale epitheton nervorum quarti paris intra cranium occurrentis, ideo quod totum in musculum oculorum impenditur, & ita verosimile est oculi motum juxta animi passiones & impetus movere. Vvillis *Anat. cerebr. c.* 21. *fere ad fin.*

Pathognomonicus, παθογνωμονικὸς, epitheton signorum *Diagnosticorum* singulis morbis propriorum & inseparabilium, quamvis Linden. a recepta hac significatione recesserit præter necessitatem. Vide *Diagnosis*. Raro datur signum unicum *Pathognomonicum*, sed potius observanda *Pathognomonica syndrome*, id est, concursus symptomatum, affectuum p. n. index, Galen. *l.* 1. *de L. A. c.* 1.

Pathologia, παθολογία, vocatur ea Medicinæ pars ministra cognitioni inserviens, quæ docet & exponit res præter naturam, (videlicet morbum, causam morbificam, & symptomata,) in homine occurrentes. Videantur Institutionistæ passim, ut & *Dogmata nostra Part. II. in princ.* Minus accurate & justo strictius nostro judicio appellatur *Ætiologia*, αἰτιολογία.

Pathos, πάθος, vide *Passio*.

Patias, idem, quod *squama æris*, vel metallica, Gr. λεπὶς. Rul. & Iohnf.

Patientia, ὑπομονὴ, idem, quod *Tolerantia*, ægro adeo necessaria, ut ejus habeatur panoplia & unicum sæpe remedium, quam egregie commendatam lege apud Dieter. *Iatr. p.* 841. Non tamen intelligenda Stoica illa, de qua Lind. *Ex. IIX.* §. 14. 15. quæ supra humanam naturam, sed qualis in hominem & præsertim Christianum cadit, qua dolores & cruciatus animose tolerat & sustinet, hac spe firmus, ut, quando Deus voluerit, sibi collaturus sit sanitatem. Propter hanc virtutem ægri quoque communiter & vernacule vocantur *Patientes*; quamvis haud raro ipsi etiam Medici debeant esse *Patientes* variis modis. In operationibus Chymicis prolixioribus quoque necessariam esse *patientiam*, constat *ex Theatr. Chym. Vol. IV. pag.* 898. *Patientia* Musculus qui dicatur, vide supra in vocab. *Levator*.

Patina, λοπὰς, dicitur vas patulum, quo aliquid recipi potest; item etiam *olla*. Λοπάδιον parva *patella* vocatur, Galen. *c.* 1. *de artic. t.* 19.

Pator, id est, *hiatus*, χάσμα, sinus apertus. Dicitur de narium cavitate aperta apud Scribon. *n.* 46. 47. Adde Rhod. *in Lex.*

Patos, πάτος, vocatur *sordes*, hoc est sudor, cum pulvere mixtus certantium & colluctantium in palæstris, qui & ῥύπος vocatur, Æginet. *l.* 7. *c.* 3. §. *Rhypos*. Optimum esse mammillarum inflammationibus remedium, vult Oribasius *l.* 2. *euporistor. c.* 1. *tit.* ῥύπος, *p. m.* 90.

Patrimonium accipitur tropice etiam vulgo pro *Genitalibus* & *Testiculis*, & ita legitur ap. D. Ludovici *Pharm. Dissert. I. p.* 517.

Paturfa dicitur *Morbus Gallicus*, Fallop. *tr. h. t. c.* 2. & est idem, quod Scabies Indica, eo quod ex India occidentali Hispanos transportasse credatur, quamvis hoc neget Helmont. *tractat. Tumul. Pest.* §. *Peregrina lues nova*.

Pauciferus, ὀλιγοφόρος, vide *Oligophorus*. Opponitur τῷ οἰνώδει. Vide *Oenodes*.

Paucus, ὀλίγος, vide *Oligos*.

Paula, παῦλα, nomen Emplastri ad bubones & strumas efficacis, apud Ægin. *lib.* 7. *c.* 17.

Pauladadum, vel *Pauladada*, est species Terræ sigillatæ nascentis in Italia, quam circumforanei, qui sese jactant ex familia S. Pauli, passim in illis provinciis venalem habent, Dorneus *in Diction.* Vocatur alias *Terra sigillata Melitea* vel *S. Pauli*. Schrod. *l.* 3. *c.* 2. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.*

Paulatim, κατ' ὀλίγον, opponitur τῷ *repente* & *confertim*. Hipp. 2. *aph.* 81. Junge Galen. *comm.*

Pavo, παύω, significat *Cesso*. Vide *Pausis*.

Pavo, *pavus*, ταὼς, *avis Medica*, cujus descriptio cum usu in cibis & Medicina habetur apud Aldrov. *lib.* 13. *Ornith. c.* 1. Meminit & Galen. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 19. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. cap.* 3. Add. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 2. *n.* 65. Bruyerin. *l.* 15. *de re cib. c.* 28. Ejus Anatomen a Casparo Bartholino Th. fil. observatam vide *in Act. Hafnienf. Vol. II. Obf.* 114. *pag.* 288. *Pavones* clamore præsagire mortem dominorum suorum, scribit Paracelf. *in Fragm. Med.* In operatione Lapidis Philosophici quid ænigmatice dicatur *Pavonis cauda*, vide *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 355.

Pavor, φόβος, vel idem significat, quod *Timor*, vide *Metus*, (vel saltem gradu majori a timore differt) & ita cum *terrore* coincidit. Vide Jul. Alex. *l.* 22. *Sal. c.* 3. Rolfinx. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *fect.* 3. *c.* 105. Sæpe causa efficiens Epilepsiæ, notante Helmont. *tr. A. fede an. ad morb. n.* 15. Aliquando *Pavor* idem, quod *scabies*, *prurigo*. Et *pavidum* idem, quod *squamosum*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 111.

Pauper, πένης, *Paupertas*, πενία, quid significent, ex aliis notum est Lexicis. Dicitur de

iis, qui destituuntur præprimis fortunæ bonis. Pertinet quoque consideratio *Pauperum* ad Medicinam, quatenus vel sunt subjectum sanitatis, cum teste Luciano sæpe eorum conditio vivendi sit optima & tranquillissima, quia graves morbi illos non facile invadunt, Dieter. *Iatr. p.* 179. Vel etiamsi aliquando ægrotent, quod Medici non debeant sese subtrahere ab eorum curatione, ad exemplum Hippocratis, notante Gal. *l. quod opt. Medicus &c.* nec sumptuosa, sed euporista ordinare remedia. *lib.* 3. *de C. M. P. G. cap.* 2. Chymicos non debere esse *pauperes*, cum Ars hæc inimica sit *pauperibus*, expresse docet Joh. Isaac. *Oper. Miner. c.* 13. *in Theatr. Chym. Vol. III. p.* 313. Hinc haud dubie orrum proverbium Italicum: Non ti fidare all' Alchimista *povero*, e Medico ammalato. Utinam hoc observarent Magnates!

Pausis, παῦσις, dicitur *cessatio*, *remissio*, a παύω, *cesso*, remitto, vel cessare *facio*, sedeo, uti patet ex 2. *aphor.* 2. & 4. *aph.* 15. Adde Diet. *n.* 661. Nomen vero πάυσις legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. VII.* 7. Plura vide apud Foes. *p.* 489. *seq.*

Peccatum, ἁμαρτία, ἁμάρτημα. Vide *Delictum*, *Erratum*, *Hamartia*.

Pechedeon, πηχίδιον, idem, quod *Perineum*, περίνεον, sive ἴσθμος, hoc est, interstitium inter anum & scrotum. Erotian. *Onom. p.* 94. *b.* Foes. *p.* 505.

Pechyagra, πηχυάγρα, dici potest ex mente Paræi Arthritidis species cubitum occupantis, *l.* 17. *Chir. c.* 1.

Pechys, πῆχυς. Vide *Cubitus*.

Pechytyrbe, πηχυτύρβη, epitheton *Scorbuti* apud Forest. *l.* 20. *Obs.* 11. *in Schol.*

Pecten, κτεὶς, vide *Cteis*. Quibus addi potest, quod *Pecten* etiam sit nomen piscis apud Romanos, cujus historiam cum usu tradidit Aldr. *l.* 2. *de pisc. c.* 27. *Pectines*, intervalla. Lineæ secundum longitudinem, in arborum materia, per quas findi possunt. Dodon. *Pemp.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *hist. Stirp.*

Pectinæus Riolano dicitur Musculus ad ossium pubis commissuram prope cartilaginem ortus, alias *Lividus* dictus, & videtur esse *pars Tricipitis*. Barthol. *l.* 4. *An. c.* 11. *p.* 580.

Pectinatio, κτενισμὸς, dicitur purgatio capitis & capillorum pectine facta, cujus utilitatem Medicam laudat Rolfink. *O. & M. M. l.* 4. *Sect.* 10. *Part.* 3. *c.* 2.

Pectoralis, στηθικὸς, περιστήθιος, dicitur Musculus, qui totum fere pectus occupat. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *pag.* 459. *Pectorale* pertinet ad vestitum, quo pectus ab aeris injuria munitur.

Pectos, πηκτὸς, *concretus*, *congelatus*, vel condensatus. Ita πηκτὸν γάλα, lac *concretum*. Gorr. vide *Concretio*.

Pectunculus est nomen piscium testaceorum navibus ex India orientali redeuntibus infinito numero adhærentium, quoad collum quidem potissimum avibus Barnales dictis aliquatenus similium, qui tamen revera non tales sunt, quemadmodum ex Anatomia utrorumque hoc patescit, docente hoc D. Carolo Leigh *in Historia Naturali Lancastriæ*, *Cestriæ & Jugorum Darbiæ l.* 1. *c.* 10. Vid. *Act. Erudit. Lips. A.* 1701. *m. Novemb. pag.* 514.

Pectus, στῆθος, variis gaudet significationibus. Communiter & late notat totam *anteriorem thoracis*, sive medii ventris *partem*, in qua significatione legitur apud Hipp. 3. *aphor.* 5. 23. & 5. *aphor.* 24. Stricte pro *Sterno* sumitur, hoc est, media pectoris parte jugulo subjecta, cui costæ annectuntur, Galen. *Introduct. c.* 10. ad quam significationem referunt Interpp. locum Hipp. 1. *de artic. t.* 68. Porro & notare videtur στῆθος, sive *pectus* ipsum *orificium ventriculi*, quod sub cartilagine mucronata delitescit, idque probari potest ex Hipp. *Coac. t.* 43. *lib.* 1. *Epid. ægr.* 14. & *lib.* 2. *s. VI.* 29. Tropica quoque significatio habetur, quod πεδίον, sive planta pedis ab Hippocr. vocatur στῆθος ποδὸς, *pectus pedis*. 3. *de artic. t.* 92. & vola manus, στῆθος χειρὸς, *pectus manus*, *l. de Venis XII.* 12. Vide Foes. *p.* 586. 587. Dieter. *n.* 789. *Musculus pectoralis* qui dicatur, vide in Anatomicis & Bartholin. *l.* 4. *cap.* 2. *Anatom. Pectoralia medicamenta* vocantur quæ & *Thoracica* dicuntur, de quibus passim apud Practicos legi poterit.

Pedagra, est *Tartarus*. Ruland. & Iohnson. *in Lex.*

Pedestris, πεζὸς, epitheton animalium, quæ pedibus incedunt, ad differentiam volatilium & natantium. Ita apud Gal. aliquoties homo describitur animal *pedestre l.* 1. *de diff. puls. c.* 5. *in fin. & alibi*.

Pedethmos, πηδηθμὸς, dicitur *saltus*, *pulsus* venarum, vel potius arteriarum apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XXI.* 21. Foes. *n.* 504.

Pediasimos, πεδιάσιμος, dicitur quasi *campestris* species *Myrrhæ* præpinguis, qua expressa stacte emittitur. Gorr. *ex Diosc. l.* 1. *c.* 77.

Pedicilatio, idem, quod *Phthiriasis*, seu *morbus pedicularis*. Vvalther. *S. M. p.* 1255. Heurn. *de morb. c.* 6.

Pediculus, φθεὶρ, nomen notissimum insecti morsu suo molesti satis hominibus & brutis, quod ex succorum pravorum copia generari, docet

docet Gal. *l.* 11. *de S. F. &c.* Caro viperæ. *Pediculorum* vero historiam cum usu & noxa descriptam, vide apud Aldrov. *de Insect. l.* 5. *c.* 4. Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 11. Devorare *pediculos* adversus Icterum uti fordidum, ita & vanum esse remedium, docuit experientia. *Morbus pedicularis*, Græce φθειρίασις, vocatur, estque plerumque comes scabiei humidæ, ex cujus materia acervatim pediculi generantur. Peculiaris vero species *morbi pedicularis* habetur, quando in palpebris, & sub axillis, ut & in pube gignuntur cuti arctissime infixi pediculi plani & latiores, Italis *piattole* dicti. De *pediculorum* morbo mirabili Ægyptiorum, vide C. Reies *C. El. q.* 36. *Pediculi* quoque dicuntur summitates scoporum, quibus appendent acini. Græce ποίσμα & τέλυμα. Linden. *Ex. X.* §. 192.

Pedion, πεδίον, dicitur *planta pedis*, inter tarsum & digitos sita. Vocatur & πέλμα, *planum* pedis. Galen. *l.* 3. *de V. P. c.* 5. *& c.* 1. Casp. Hofmann. *in Comm. ad Gal. LL. de V. P. n.* 109. vocat *Metatarsium*. Barthol. vero *Pedium* dicit esse *Tarsum*, *libell.* 4. *An. c.* 21. Vocatur & πέζα.

Pediluvium, aliis *Lavipedium*, est species balnei particularis, nimirum demersio pedum intra aquam, calida vel frigida, de cujus usu, præsertim calido, videatur Laur. Bellin. *in Opusc. Medic. tr. de sanguinis missione*, *pag.* 153.

Peditus, πορδή, idem, quod *Crepitus*. Vide supra lit. CR. Vide Helmont. *tract. de flatib. n.* 36. *&* 50.

Pedora vocatur *sordes oculorum*, *aurium* & *pedum*. Keuch. *ad Sammon. p.* 241.

Pedunculus, idem, quod *Pediculus*, φθείρ.

Peganelaeon, πηγανέλαιον, h. e. *oleum rutaceum*, Non. *de P. M. C. c.* 29. *p. m.* 34.

Peganeron, πηγανηρόν, vocatur *Emplastrum rutaceum*, cujus tres descriptiones habentur, una apud Ægin. *l.* 7. & duæ apud Aet. notante Gorr.

Pege, πηγή, significat *fontem*. Alias πηγαὶ quoque vocantur *oculorum anguli minores*, qui sunt ad nasum, quos etiam alio nomine ῥανῖδες appellant. Gorr. Lind. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 10. §. 88.

Pegernus, id est, *peregrinus*, hoc est, *Mercurius*. Rul. & Iohnf.

Peina, πεῖνα, idem, quod λιμός, *famem* significat. Vide *Fames*, a verbo πεινάω, esurio. Gal. *c.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 28.

Petra, πεῖρα, idem, quod ἐμπειρία, *Experientia*. Vide *Empeiria*.

Peithomenos, πειθόμενος, *obsequens*. Dicitur de odoribus in corporis usum facile cedentibus & reficientibus. Hipp. *l.* 6. *Epid. s. VIII. t.* 14.

Pelada, species *Capillorum defluvii*, præsertim e morbo Gallico provenientis. Forest. *l.* 8. *Obs.* 2. *Schol.*

Pelagios, πελάγιος, idem, quod θαλάσσιος, *marinus*. Epitheton piscium, qui ad mare profundum secedunt, Galen. *lib.* 3. *de Al. Fac. c.* 26. 27.

Pelamys, πηλαμύς, nomen piscis pelagii non squamosi, carnis duræ, interdum genericum, varias species comprehendens, interdum speciale, pro illo pisce, qui e Ponto affertur, sumtum, Gal. *d. l. c.* 31. Aldrov. *l.* 3. *de pisc. c.* 18. Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 9. *circa fin.* Huc pertinent & *Thunni*.

Pelarion, πηλάριον, vocatur *Collyrium quoddam μονοήμερον*, a πηλός, *lutum*, ita dictum ex ipsa compositionis forma, quasi *lutosum*. Unde & τρυγῶδες, *feculentum*, vocatur. Descriptio habetur apud Aetium, notante Gortæo & Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Est & apud eundem nomen Emplastri ex scoria argenti, alias διὰ σκωρίας dicti, *d. l. c.* 17.

Pelas, πέλας, *prope*, *proximus*. Hinc Superlativ. adverb. πελασσάτως, *proxime*, legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCI.* 56. Et verbum πελάζω, *appropinquo*, *d. l. LI.* 9.

Pelecanus, πελεκάν, æquivocum est. Proprie significat avem, quæ alias *Onocrotalos* dicitur, de quo vocabulo supra in ON. Tropice primo notat instrumentum Chirurgicum dentibus extrahendis destinatum, ob extremitatem incurvatam instar rostri *Pelecani*; cujus descriptionem vide apud Paræum *l.* 16. *Chirurg. c.* 27. Chymistis deinde dicitur *Pelecanus* vas quoddam circulatorium a figura Pelecani rostro pectus suum fodientis nuncupatum, amplo ventre sensim in angustius collum vergente, quod retortum & curvatum os rursum in ventrem immittit. Hoc vas in fundo canalem, per quem liquor infunditur, habet, qui, liquore infuso, Hermetico sigillo occluditur, & calore admovetur. Rul. & Iohnf. Hinc *Pelecanatio* dicitur Chymicis circulatio per *Pelecanum*, notante Beguino *in Tyrocin. Chym.*

Peliades, πηλιάδες, epitheton serpentis, cujus virus recenset ex Aetio Forest. *l.* 30. *Observ. ult.*

Pelicide, id est *mel coctum*, *pelude*. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Pelicos, πηλίκος, idem, quod ποσός, *quantus*. Dicitur de quantitate morborum. Gal. *l.* 1. *de diff. morb. c.* 8.

Pelidnos, πελιδνός, vide *Lividus*.

Pelioma, πελίωμα, dicitur pars fugillata livida, ad differentiam μελάσματος. Foreſt. *l.* 5. *Chir. Obſ.* 9. *Schol.*

Pellacia, idem, quod *Pica*, apud Lucret. notante C. Hofmann. *lib.* 3. *Apolog. pro Galeno Part. II. c.* 59. ubi ſimul recte reprobat Maſſariam, qui Pelaptiam apud Lucretium legit. *lib.* 3. *Med. Pract. c.* 8.

Pellicula, idem, quod *Membrana*, *Tunica*, χιτὼν, ὑμὴν. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 2. *in princ.* Vide *Hymen*, *Membrana*.

Pellis, idem, quod *Corium*, δέρμα, præprimis cutem animalium pilis, vel lana adhuc conſtantem ſignificat. Hinc *Pellis lanata*, apud Scribon. *n.* 80. *Pellis canina*, *n.* 161. *Pelles manicatæ*, χειρίδες, alias *Manicia* dictæ, manus involucra ex *pellibus* facta leguntur. *Pellibus* animalium ſi quis uti velit, plurimum referre, an illa animalia ferro jugulata, an ſponte mortua ſint, recte ſcribit Mercurial. *l.* 1. *V. L. c.* 25.

Pellos, πέλλος, & πελλὸς, idem, quod πέλιος, aut πελιδνὸς, *Lividus*, ſubfulvus. Gorr. *in def.*

Pellucidus, διαφανὴς, Vide *Diaphanes*.

Pelma, πέλμα, 1. ſignificat *plantam pedis*, & ita idem, quod πέδιον. Vide *Pedion*. 2. Πέλμα vocatur *ſolea* ex corio, aut alia materia parata, plantis pedum applicanda. Hipp. *in Mochl. XIIX.* 7. Alibi dicitur ἴχνος, 4. *de art. t.* 9. Vide *Ichnos*. Denique πέλματα vocantur *pediculi pomorum*. Lind. Ex. *X.* §. 192.

Pelobatis, πηλοβάτις, ἡ πηλοπάτις. Vide *Luteigradus*.

Pelor, *Pelorogaſtor*, πέλωρ, πελωρογάστωρ, dicitur, cui *magnus* eſt *venter*, Lind. *Ex. XI.* §. 138. Πέλωρ aut πέλωρος magnum ſignificat.

Peloris, πελωρὶς, vocatur ſpecies Conchæ, vel *Chama*, *major*, oſtreis, quæ in ſtagnis ac paludibus reperiuntur, fere ſimilis, cujus caro dura & multi alimenti, notante Rhodio *ad Scrib. n.* 104. Deſcripſit etiam Aldrovandus ſub nomine *Chamæ Peloridis l.* 3. *Exang. c.* 63.

Peltalis, vid. *Scartilago*, *Scutiformis*.

Pelvis, χόανα, πύελος. Vide *Choana*. *Pyelos*. Præterea quæ in prioribus binis editionibus omiſſa, merito addere operæ pretium eſt, quod quibuſdam Anatomicis & Chirurgis, inprimis e noviſſimis D. Henrico a Deventer *in ſuo Lumine Novo pro Obſtetricantibus*, *Pelvis* dicatur ſpatium illud totum, quod occupat uterus præſertim Gravidarum, & circumſcribitur oſſibus Ilium, Coxendicis, Pubis & oſſe ſacro, quemadmodum accurate & prolixe deſcripſit *c. III. p. m.* 14. *ſeqq.* Cujus ſpatii capacitas ſi recte ſe habuerit, ad partus facilitatem multum conferre ita e contrario, ſi juſto anguſtior aut major, aut nimis plana fuerit, diverſa incommoda inde circa partum exoriri poſſe obſtetricibus ſcitu neceſſaria, pro data occaſione ſeſe accommodate rite queant, fideliter propoſuit *c. XXVII. p.* 111. *ſeqq.*

Pemma, πέμμα, vide *Cellaria*. Lang. *lib.* 1. *ep.* 56.

Pempelos, πέμπελος, dicitur *ſenex*, qui ad tertiam ſenectutis ætatem pervenit, videlicet decrepitam & propter infirmitatem omnibus rebus inutilem, ita dictus a πέμπω, mitto, quaſi mox ad manes ablegandus. Gal. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 12. *fin.*

Pemphingodes, πεμφιγγώδης, epitheton certæ febris, quæ *flatulenta*, ſpirituoſa, inflata, dicitur, in qua per cutem aereum effluvium exhalare ſentimus, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 29. Galen. *in Com.* quamvis alii aliter explicent, dicentes, eam notare febrem, in qua propter ichoris maligni & fervidioris copiam puſtulæ ferventes, cum in ore, tum in habitu corporis erumpunt. Foeſ. *p.* 492. Gorr. Eſt ſpecies febris ſynochi non putris vehementioris. Caſp. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 7. Πέμφιγξ vocab. multæ ſignificationis eſſe, docuit Galen. *dict. loc.* *Pemphinx* dicitur etiam malum cum exanthematibus ſive puſtulis ſimilibus iis, qui a morſu cimicum aut urticarum percuſſione inducuntur &c. teſte Vit. Riedlin. *Obſ. Medic. Cent. I. Obſ.* 46. *p.* 107.

Pemplos, πέμπλος, idem, quod πέμπελος, *ſenex capularis*, decrepitus, Acheronticus, P. Zacchias *Quæſt. Medico-Legal. l.* 1. *tit.* 1. *q.* 9. *n.* 24.

Pemptæos, πεμπταῖος, *quintanus*. Epitheton febris intermittentis, quinto quoque die acceſſionem repetentis. An detur nonnulli dubitant. Galen. negat, ſe vidiſſe *l. de typis vel circuitibus*. Gorræus vero teſtatur, ſe vidiſſe. Nobis videtur res valde incerta & dubia, ob facilem lapſum in obſervatione temporum. Caſp. Hofmann. ad tertianam refert, in qua una dies eſt ſine acceſſione. *Apolog. pro Gal. l.* 3. *c.* 298.

Penates dicuntur ſpiritus ignis elementi & cœli, penetrales, penes nos nati, penuarii; *lares* Hercii, Epheſtii, Eteſii, Melichii, Dorn. Rul. & Iohnſ. e Paracelſ. *tr.* 2. *de Peſtil. c.* 1. *& l. Meteor. c.* 4.

Penes, πένης, vide *Pauper*.

Penetrans, πορωτικὸς, διαπερατικὸς, ἰσχυτὸς, dicitur de virture medicamentorum ad interiora tranſeunte. Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 3.

Penetratio, alias Chymicis idem eſt, ac *ſubmerſio*. Rul. & Iohnſ.

Pe-

Penicillus, *Peniculus* πενίσκος, ῥάκος, quid significet, ex aliis quoque Lexicis constat. Refertur saltem inter instrumenta quoque Medica & præsertim Chirurgica, quatenus læsis partibus induntur, aut applicantur. *Penicilla* idem, quod *Turundæ*. Lang. *l.* 3. *ep.* 5. Forest. *l.* 6. *Chirurg. Observ.* 14. *Schol.* Keuchen. *ad Sammon. p.* 252.

Penidium est epitheton *Sacchari* clarificati, purificati & in bacillos redacti, eius parandi modum vide apud Schroder. *libr.* 4. *cl.* 4. *n.* 400.

Penis, καυλὸς, ψῶλα, idem, quod *Coles*, *membrum virile*. Vide *Coles*. Adde Rolf. *l. de part. genit. Part.* I. *c.* 42. *seqq. pluribus*. *Penis muliebris* vocatur *Clitoris*. Vide *Clitoris*. *Glandula* quoque *pinealis* in cerebro a quibusdam *Penis cerebri* vocatur, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 6.

Penna, πτερόν. Vide *Calamos*. *Pteron*. *Pennarum* monstrosam concretionem intus repertam in ansere, vide *in Ephem. N. Cur. A.* II. *O.* 80. *Pennam marinam* ex Plinio descriptam & delineatam vide apud Paræum *Chir. l.* 4. *c.* 21.

Pensilis, epitheton Verrucæ, quæ Græce ἀκροχορδὼν dicta. Vide *Acrochordon*.

Pentacula, πεντάκυλα, sunt signa, sigilla, & delineamenta admirandis & incognitis aliquando literis characteribus implicata, quæ collo appensa creduntur a malignis spiritibus & fascino quovis præservare. Dorn. *Dict. Parac.* Rul. & Iohns. *in Lex.*

Pentamyron, πεντάμυρον, nomen *Unguenti* cujusdam, ita dicti a quinque rebus, quibus constat, puta styrace, mastiche, cera, opobalsamo, (Æginet. opopanace) & unguento nardino. Describitur apud Aetium *l.* 12. *c.* 44. citante Gorr. & Æginet. *l.* 7. *c.* 18.

Pentapharmacon, πεντεφάρμακον, proprie significat medicamentum constans quinque rebus. Verum nomen hoc inditum quoque alimentis, quasi usum esse Imperatorem Adrianum & reperisse Ælium, fuisseque sumen, pavonem, pernam, crustulatam & aprugnam, notavit Rhod. *ad Scribon. n.* 211. quemadmodum τετραφάρμακον fuit de sumine, fasiano, perna & crustulo. *Ibid.*

Pentatheton, πεντάθετον, *Emplastri* nomen ad collisa, vibices flagellorum & cutem excoriatam Aetius *l.* 15. *c.* 75. Gorr.

Pentathlos, πένταθλος, vocabatur olim is, qui quinque generibus certaminum valebat. Dieter. *Iatr. p.* 103.

Penuria, idem quod *Indigentia*, *Paupertas*, ἀπορία.

Pepædeumenos, πεπαιδευμένος, proprie olim dicebatur puer institutus in linguis & artibus. Casp. Hofmann. *Comm. in Galen. LL. de V. P. num.* 9. Communiter significat omnem *Eruditum*.

Pepansis, πέπανσις, idem, quod πεπασμὸς, *Maturatio*.

Pepasmos, πεπασμὸς, vide *Coctio*. *Maturatio*.

Pepegos, πεπηγὸς, *fixus*, immotus, *compactus*. Usurpavit Hippocr. de corporibus, *lib. de sal. diæt. & de oculis l.* 1. *sect.* 2. *Prorrh. t.* 11. Foes. *p.* 403.

Pepeiros, πέπειρος, *concoctus*, ad maturitatem perductus. Usurpatur de morbis ab Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 40. & 42. de sputo *l.* 2. *Epid. Sect.* III. 57.

Pepiesmenos, πεπιεσμένος, *pressus*, hoc est vexatus. Dicitur de ægris siti oppressis ad potum interdictum. Hippocrat. *lib.* 4. *Epid.* XXXI. 4.

Pepon, πέπων, *coctum*, maturum significat, a πέπτω. Vide Dieter. *n.* 668. Est etiam nomen fructus, de quo consulantur Botanici.

Peponatos, πεπόνατος, *smegma* dicitur, ad faciei nigritiem conferens, cujus meminit Ægin. *l.* 3. *c.* 25. & *l.* 7. *c.* 13. Vide Gorr.

Pepsis, πέψις. Vide *Coctio*.

Pepticos, πεπτικὸς, *Concoquens*. Dicitur cum de facultate naturali alimenta in substantiam nutritioni commodam permutante, quæ *Concoctrix* vocatur; tum de Medicamentis, qua *Stomachicis* ventriculi officium promoventibus, qua *Maturantibus* & *Suppurationem* promoventibus. Gorr.

Pepyromenos, πεπυρωμένος. Vide *Torrefactus*.

Peracutus, κάτοξυς. Vide *Acutus*. *Catoxys*.

Perambulans Paracelso vocatur amans peregrinationum, & qui per itinera experientiam & firmam notitiam sibi acquirit, & hoc recte a Medico perfecto requirit aliquoties in scriptis suis, v. g. *in Defens.* 4. *in prologo de herb. virtut. in Chirurgicis scriptis*.

Peras, πέρας, vide *Terminus*.

Perca, Græce ὁ ἰκν, πέρκις, nomen piscis, & quidem duum generum. Alia enim est *Perca marina*, ceu major, cujus historiam cum usu tradidit Aldrov. *l.* 1. *de pisc. c.* 9. Meminit & Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3. *fin.* Alia est *Perca fluviatilis* minor, cujus descriptionem cum usu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l.* 5. *de pisc. c.* 34. Jul. Alex. *l.* 15. *c.* 6. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 86. Quid *Perca Ausonii* sit, dubitat Lind. *Ex.* XI. §. 227. *seqq.*

Percipiolum, est Medicamentum ad morbum comprobatum. Dorn. *in Dict. Parac.*

Percnopteros, περκνόπτερος, vocatur *Aquilarum* spe-

ſpecies ob deformitatem omnium viliſſima, cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldrov. *l.* 2. *Ornithol. c.* 10.

Percnos, περκνὸς, *nigrum* ſignificat apud Hipp. *l. de c. vuln. XXVI.* 2. exponente Erotiano & Foeſ. *p.* 502. Eſt etiam nomen aquilæ apud Aldrovand. *d. l.*

Percolatio, ἤθησις, idem, quod *Colatio*. De quo ſupra in eo.

Perconſenſum. Vide *Conſenſus*.

Percribratus, vide *Cribratorium*.

Perculſio, πλῆξις, a πλήττω, *Percutio*, idem, quod *Percuſſio*. Accipitur proprie & tropice. Vide Dieter. *Iatr. p.* 198.

Percurro, præter communem ſignificationem, etiam denotat membrorum fotum & frictionem levem, teſte Keuch. *ad Sammon. p.* 112.

Percuſſio, πλῆξις, quid proprie ſignificet, notum eſt ex aliis quoque Lexicis. Spectat vero ad Medicos, vel ſub reſpectu cauſæ alicujus externæ violentæ: unde *Percuſſi*, βλητοὶ, item π πληγέντες vocantur, in quibus fibrarum in partibus membranoſis & muſculoſis continuitas quadantenus ſolvitur & turbatur; imo & oſſeis, dum percuſſio gibboſitatem inferens legitur apud For. *l.* 29. *Obſ.* 23. *in Schol.* De *percuſſione* temporum lethali legatur obſervatio apud Bonet. *Medic. Septemtr. in l.* 1. *Sect.* 3. *cap.* 20. *p.* 56. Vel ſub reſpectu remedii Chirurgici, quando v. gr. membra extenuata ad reſtaurationem ſerulis *percutiuntur*. Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 16.

Perdeſis, πέρδησις, idem, quod πορδὴ, *Crepitus* ventris. Hipp. 2. *progn. t.* 24. & *Coac.* 495. Vide *Crepitus*.

Perdetum, Paracelſo vocantur *Siſari radices*, vel aliud raparum lutearum genus, *de ulc. & apoſtem. c.* 57.

Perditio, φθορὰ, vide *Abortus*, *Phthora*.

Perdix, πέρδιξ, πεῤδίκη, nomen avis inter delicias ciborum relatæ ſalaciſſimæ, & vivaciſſimæ, cujus deſcriptio habetur cum uſu in cibis & Medicina apud Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 17. *ſeqq.* Jung. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 6. Bruyerin. *de re cibar. l.* 15. *c.* 32. Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 66. *Perdicum ova* in cibo ſumpta pocula amatoria vocavit Kiramides apud C. Rejes C. *El. quæſt.* 29. *n.* 26.

Perdonium, vocatur Paracelſo *vinum medicamentum* ex herbis, d. l. Dorn. *in Diction.*

Perduco præter vulgarem ſignificationem omnibus notam idem notat, quod *Ebibo*, notante Rhod. *ad Scribon. n.* 135. & Keuchen. *ad Sammonic. pag.* 104.

Perenda, vide *Zenda*.

Perennis ponitur aliquando pro *continuo*. Ita Febris tertiana *perennis* legitur apud Joh. Steph. *in Paraphr. ſuper Avic. lib.* 4. *fen. c.* 39. *p.* 268.

Pereo, ἀπόλλυμαι, dicitur de iis, qui proximi ſunt morti, & eunt in declivi umbræ mortis. Dieter. *n.* 83. Lind. *E. VI.* §. 53.

Pereterion, περετήριον, vocatur trepanum, vel *terebellum rectum & acutum*. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Junge Foeſ. *p.* 494.

Perfectio, *Perfectus*, τελειότης, τέλειος, dicitur de unaquaque re, ſive ſecundum, ſive præter naturam, cui nihil deeſt virtutis, Gal. *l.* 5. *de Hipp. & Pl. decr. cap.* 5. & *l. de maraſm. c.* 4. *Perfectum minus* Spagyricis dicitur Lapis albus terminatus tribus coloribus duntaxat etiam ad oculum apparentibus, ex quibus componitur. *Perfectum majus* eſt ultima *perfectio* in opere majore, & quatuor componitur, conſtatque coloribus. De utroque vide plura *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 423. *ſeq.* 447. A *perfectis* ad *imperfecta* non licet argumentari, nec contra. Caſp. Hofm. *Com. ad Gal. LL. de V. P. num.* 531.

Perflatus, διάπνοη, idem, quod *Perſpiratio*. Vide *Diapnoe*.

Perforantes Muſculi dicuntur Anatomicis *Digitos flectentes* tertio internodio inſerti per fiſſuram tendinum Perforatorum. Dicuntur & *Profundi*, quia ſubſternuntur Perforatis. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 577.

Perforati ſunt Muſculi digitos flectentes, qui ſecundo internodio inſeruntur, habentes in tendine rimam, ſive fiſſuram, Bartholin. *d. l. pag.* 576.

Perforatio, τρυπάνησις, accipitur late, & ſtricte. Late pro omni operatione chirurgica, qua diviſio fit in aliquam cavitatem inſignem. Vide *Paracenteſis*. Ita & *perforatum* cribrum, *perforatæ* nuces, ollæ, leguntur apud Scribon. Vide *Lexic.* Rhod. Ita quoque ſetaceum in nucha paratum vocatur *Perforatio*, Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 130. *Schol.* Imo & præternaturales oſſium eroſiones *perforatorum oſſium* nomine veniunt apud Hildan. *de ich. & mel. c.* 29. Stricte *Perforatio* dicitur apud Gal. σύντρησις; operatio chirurgica, vel anatomica, quæ in ſpacioſam thoracis & pulmonis ſedem penetrat, *l.* 7. *Anat. admin. c.* 14.

Perfrictio, περίψυξις, idem, quod κατάψυξις. Vide *Catapſyxis*. Dicitur & *Perfrigeratio*. Scrib. *n.* 57. 268. Legitur apud Anton. Muſam *l. de Veronica n.* 35. ubi Gabr. Humelbergius *com. ad h. l. p.* 36. explicat per algores & frigora.

Perfrigeratio, περίψυξις, κατάψυξις. Vide *Perfrictio*.

Per-

Perfrigidum, περίψυχρον, dicitur *intense frigidum*, quod velut gelu obriguit & immobile fit. Linden. *Ex. IIX.* §. 48.

Perfumator, idem, quod *Unguentarius*, μυροψὸς, μυρεψικός. Rhod. *ad Scribon. num.* 66.

Perfusio, κατάχυσις. Vide *Catachysis*.

Periæresis, περιαίρεσις, vide *Præcisio*.

* *Periamma*, *periapton*, περίαμμα, περίαπτον. Vide *Amuleta*.

Periblepsis, περίβλεψις, *circumspectionem* significat, quales sunt phreneticorum & delirantium instabiles oculorum intuitus. Occurrit apud Hippocrat. *lib.* 7. *Epid. X.* 20. Dicitur & ἔμβλεψις, *d. l. V.* 27. Vide Foes. *pag.* 494.

Peribole, περιβολὴ, duplici gaudet significatione. Primum significat *vestitum* & cultum exteriorem corporis, Latine *Amictus* dictum, Hippocr. *l. de dec. orn. II.* 9. In qua significatione & *Pericardion* Hippocr. dicitur περίβολος, quasi *Amiculum*, *l. de Corde IV.* 3. 16. & Thorax pulmonis, pulmo cordis, dicitur περίβολος, C. Hofmann. *Com. ad Gal. LL. de V. P. num.* 322. 338. Deinde περιβολὴ *vocatur morbificæ materiæ excretio* per *habitum*, sive *ambitum* corporis, sive per exanthemata, papulas, vel alia corporis cutanea vitia. Hippocr. *l.* 1. *Epid. sect.* 2. *t.* 38. Quamvis nonnulli legant ἐκκρίσιος, *l.* 2. *Epid. f.* 1. 51. Foes. *d. l.*

* *Peribrosis*, περίβρωσις, oculi ulcus in angulo oculi cum pruritu vix ferendo conjunctum. V. Allen. art. 1076. syn. univ. med. pr.

Pericaes, περικαὴς, dicitur, *qui circumcirca ardorem* in toto corpore *sentit*, v. gr. in febribus ardentibus, Hippocr. 1. *Prorrh. f.* 3. *t.* 10. *Coac. t.* 158. *l.* 6. *Epid. f.* 1. *t.* 29. Adde Foes. *pag.* 496. Dicitur & de utero plus æquo calido & sicco, 5. *aphor.* 62. Adde Dieter. *num.* 672.

Pericalypto, περικαλύπτω, *circumtego*, undique obvolvo, Hippocrat. 5. *aphor.* 59. Diet. *num.* 673.

Pericardion, περικάρδιον, vocatur *Cordis involucrum*, sive ἀμφίεσμα, estque *membrana* ratione substantiæ, *tunica* ratione usus, Gal. *l.* 7. *de An. adm. cap.* 2. Adde *lib.* 6. *de V. P. c.* 16. Dicitur & *Capsula Cordis*, *Theca*, *Domicilium*, in cujus medio cor est suspensum. Unde & eodem modo, quo cor ipsum in quandam Coni speciem & acutiem desinit, ossi pectoris annexum. Hujus historiam vide apud Barthol. *lib.* 2. *Anat. c.* 5. *pag.* 349. *seqq.* *Liquor* in illo contentus unde ortum suum habeat, variæ variorum sunt opiniones, quas etiam recenset Barthol. *d. l.* cujus sententiæ & nos subscribimus. Jungatur & D. D. Hofmann. Jun. *Dissert. Anat. in Horn. pag.* 122.

Pericarpium, περικάρπιον, vocatur id, quod fructum, vel semen ambit, estque in quibusdam, v. gr. pomis, pyris, & aliis edule; in aliis vero v. gr. nucibus, castaneis, non est edule. Jul. Alexand. *not. ad Gal. l.* 1. *de Antid. circa finem*. *Pericarpia* quoque vocari medicamenta Topica carpis manuum applicata, quæ alias *Epicarpia* dicuntur; (de quo vocabulo supra) patet ex interpretatione Latina Tentaminis Parologici Rob. Boyle, *c.* 4. *p. m.* 20.

Perichareia, περιχάρεια, dicitur *subitum & vehemens gaudium*, contrarium Ecplexiæ, quæ est subitus timor. Ex amborum affectuum occasione, scimus, quosdam interiisse. Gal. *l.* 12. *M. M. c.* 5. Vide *Chara*, *Gaudium*. Latinitati quoque donatum aliquoties usurpavit Sanctorius *in sua Statica Medicina* præsertim *sect. VII. Aph.* 1. 22. significatque lætitiam, & opponitur Mœstitiæ *Perichariæ*.

Pericholos, περίχολος, dicitur vel *valde biliosus*, vel *circumcirca biliosus*. Usurpari potest cum de homine, tum de excrementis. Hipp. 1. *Prorrh. f.* 2. *t.* 18. Gal. *in comment. ad h. l.* Foes. *pag.* 502.

Perichrisis, *Perichriston*, περίχρισις, περίχριστον, dicitur medicamentum liquidius, quo pars affecta *circumliniri* debet. Diosc. *lib.* 1. *cap.* 97. & 131. Scribon. *num.* 29. Rhod. *in not. ad h. l.*

Perichroos, *Perichrus*, περίχροος, contracte περίχρους, *vald. coloratum*, vel *circumcirca coloratum* significat, & sumitur pro περίχολος. Gal. *d. l. ad Hippoc.*

Perichyda, περίχυδα, adverbium Hippocrati significans: *humore circumfuso*, aut undiquaque affuso, *lib. de Affect. XLV.* 15. Foes. *d. l.*

Perichysis, περίχυσις, significat *circumfusionem* vel obfusionem. Cel. D. D. Vvedelius usurpavit de transpiratione & de aere corpus nostrum ambiente, cum *in Theoremat. Medic. Part. IV. sect.* 2. *cap.* 12. tum *in Patholog. Dogm. sect.* 2. *c.* 9. *pag.* 294. An hoc fortassis ex propria fecit autoritate, cum in nullo Lexico Græco reperire mihi licuerit, ut taceam significationem hancce valde esse impropriam.

Periclasis, περίκλασις, dicitur *fractura*, cum os in totum perfringitur, v. gr. quando sura cum tibia media perfringitur cum insigni vulne-

nere, nudatis ossibus. Gal. *c.* 2. *de fract.* t. 9. Foes. *p.* 496.

Periclyden, περικλύδην, adverb. Hippocr. fere idem significans, quod περίχυσις, hoc est, *circumaffusa aqua*, vel cum aliquid affusa aqua undequaque abluitur, *l.* 1. *de Diæt. XXXVI.* 23.

Pericnemia, περικνήμια, dicuntur Hippocr. vel *partes tibiam circumdantes*, vel ipsa *tibia*, Hippoc. *l.* 3. *Epid. f.* 3. *t.* 25. Quamvis alii & περὶ κνήμην legant, notante Foes. *d. l.*

Pericochlion, περικόχλιον, dicitur *machina Medica*, quæ Latin. *Cochlea fœmina* appellatur. Oribas. *de Machinam. c.* 4. *in princ.*

Pericope, περικοπή, proprie significat *circumcisionem*, quando aliquid circumcirca dissecatur. Metaphorice vero notat sententiam aliquam succinctam & limitatam, item *Delineationem* alicujus operis. C. Hofm. *Comm. in Gal. LL. de V. P. n.* 316.

Pericranion, περικράνιον, dicitur *membrana cranio imposita*, orta a dura matre per cranii suturas exeunte, Gal. *l.* 8. *de V. P. c.* 9. Bathol. *l.* 3. *Anatom. c.* 2. ubi distinguit a *Periostio cranii*, cum separari possint a perito Anatomico. *Pericranium* egregie delineatum exhibet D. G. Bidloo *Anat. Tab.* 5.

Periculum, κίνδυνος, vide *Cyndinos*.

Peridromis, περιδρομίς, vocabatur *locus deambulationis sub dio*. Idem, quod ὕπαιθρα. Lang. *l.* 1. *ep.* 51.

Peridromos, περίδρομος, dicitur a quibusdam ὁ στέφανος, *corona*, hoc est, extremus capillorum ambitus. Gorr.

Perieges, περιηγής, dicitur *circumactus*, rotundus; usurpaturque de annis cartilagineis asperæ arteriæ, apud Hippoc. *l. de dissection. l.* 4. Foes. *p.* 496.

Periepome, περιέπομαι, apud Hippocr. significat *male tractor*, male afficior, exagitor, *l.* 2. *Prorrh. XXXI.* 13. Foes. *p.* 495.

Periergia, περιεργία, vocatur *superflua curiositas*, & labor supervacaneus, item, apparatus *superfluus*, Hippocr. *l. de dec. orn. I.* 3. *II.* 8. 12. Et adjectiv. περίεργος, *superfluum*, ambitiosum, frustraneum significat. Ita odor περίεργος, hoc est, affectatus. Legitur *in Precept. IX.* 15. Vina περίεργα, & jusculum περίεργον, Caryca, Linden. *Ex. X.* §. 81. 82. Jung. Casp. Hofmann. *in Gal. de V. P. num.* 247. Opponitur ἀπερίεργος, *minime curiosus*, quod legitur etiam apud Hippoc. *de dec. orn. II.* 19. Vide Foes. *d. l.*

Periestecos, περιεστηκώς, dicitur Lat. *superstes*. & Hippocr. idem est, quod *salutaris*. Usurpaturque & de morbis & de signis Hippocr. 2. *Progn. t.* 9. 60. 65. & *c.* 3. *t.* 23. *l.* 2. *Epid. f.* 3. *t.* 12. & *l.* 3. *f.* 3. *t.* 87. Gal. *in definit. Med.* Adde Foes. *d. l.*

Periginomæ, περιγίνομαι, hoc est, *superstes sum*, evado, morbo liberor, Hippocr. 7. *aphor.* 44. 2. *Progn. t.* 9. *lib.* 1. *Epid. f.* 2. *t.* 66. *lib.* 5. *Epid. XXII.* 28. Aliquando etiam sumitur pro *abundare*, superfluum esse, *l. de octimestri partu III.* 14. Foes. *d. l.* Dieter. *n.* 670.

Periglischros, περίγλισχρος, significat omni ex parte *glutinosum*, lentum. Hippoc. 4. *aph.* 53. Adde Dieter. *n.* 671.

Perigraphe, περιγραφή, vocatur rudis *descriptio*, *delineatio*, Hippocr. *l. de dec. orn. II.* 2. Latine *Lineamentum*, item *Circumstantia*. Foes. *d. l.* Ita περιγραφὰς vocari lineas albas & impressiones in abdominis Musculo recto occurrentes, scribit Vesal. *lib.* 2. *de H. C. F. cap.* 3.

Perilypos, περίλυπος, id est, *valde tristis*, idem, quod δύσθυμος, & λυπηρός. Legitur apud Hippocr. 2. *de R. V. I. A. t.* 44. Foes. *pag.* 497.

Perimadaros, περιμάδαρος. Vide *Madaros*.

Perin, πηρίν, alii πήριν. A quibusdam exponitur per testiculum. Aliis significat perinæum; Aliis ἕδραν, sedem. Erot. *Onom. pag.* 95. *e.* ubi πλεῖτρα legitur. Gorr. Conf. Gal. *in exeg.*

Perinæon, *Perineon*, περίναιον, περίνεον. Vide *Interfœmineum*.

Perinema, περίνιμμα, *Circumluitio*, a περινίπτω, *circumluo*. Idem quod περίκλυσμα. Foes. *d. l.*

Perineneucos, περινενευκώς. Vide *Epineneucos*.

Perinyctides, περινυκτίδες, idem, quod ἐπινυκτίδες, *papulæ*, pustulæ, tubercula papulis similia. Erot. *On. p.* 85. *a.*

Perioche, περιοχή, præter alios significatus, qui in aliis Lexicis occurrunt, notat opinionem, argumentum vel *conceptum* de aliqua re Medica. Ita D. Car. Drelincurtius de Humano fœtu Systema suum *Periochis* plurimis exornavit, conceptus quoque appellans.

Periodeia, *Periodeusis*, vide Periodus p. p.

Periodeutes, περιοδευτής, *circuitor* olim dicebatur, qui sanitatis restituendæ causa per urbes circumivit, & artem Medicam exercuit. Hodie *Circumforaneus*, *Agyrta*, *Circulator*. Rhod. *ad Scribon. num.* 171.

Periodos, περίοδος, item περιοδεία, περιόδευσις, Latine *Circuitus*, apud nonnullos recentiores etiam occurrit *Periodicatio*. Omnes hi termini

ni sumuntur vel Physiologice vel Pathologice. In illa significatione notat Sanguinis Circulationem. Vide *Circulatio*. In hac dicitur morborum quorundam certa, vel incerta intervalla habentium ambitus quidam & veluti circulus, cum ex iisdem ad eadem per eundem ordinem feruntur, Gal. *c.* 1. *aphor.* 12. *l. de temp. morb. & alibi passim*. In definitionibus descripsit, quod sit tempus ex intensione & remissione constans. Unde *Periodus* dividi solet in παροξυσμὸν, & ἄνεσιν, in *exacerbationem*, & *remissionem*. Castell. In febribus intermittentibus plerumque *Periodi* sunt statæ & ordinatæ. In aliis, v. gr. Epilepsia, Arthritide, non item. Junge Foes. *d. l.* Dieter. *num.* 676. Quomodo Paracelsus *Periodos* temporum & *periodicam digestionem* explicet, vide *l. de Tartar. tr.* 1. *c.* 3. *Periodus* etiam est Celsa, vel musculus vitæ, pulsus in corpore discurrens. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Periodynia, περιωδυνία, significat *vehementem* partis *dolorem* & veluti circumtensum. Frequens Hippocrati vocabulum, v. gr. de capitis dolore, *l. de affect. II.* 7. de auris dolore *lib.* 2. *Epid. s. VI.* 46. quemadmodum & verbum περιωδυνέω, vel περιωδυνάω, 7. *aphor.* 52. *& lib.* 3. *de morb. I.* 19. *l.* 5. *Epidem. VI.* 5. *& alibi*. Vide Loca apud Foes. *p.* 502. Dieter. *n.* 677.

Periomphacodes, περιομφακώδης, *valde crudus*, circumcirca immaturus. Usurpatur de tumore adhuc duro, & nondum ad suppurationem vel maturationem disposito, Hippoc. *l.* 4. *XIX.* 23. Foes. 23. *pag.* 498.

Periosis, περίωσις, i. e. *Circumpulsio*, vide supra *Circumpulsio*.

Periosteos, περιόστεος, Latine *Periostium*. In genere vocatur membrana tenuis, quæ singulis ossibus proxime adjacet, exquisito sensu prædita. Habet vero specialia nomina in quibusdam partibus, v. gr. *Pericranion*, in cranio: ὑπεζωκὼς, sub costis; de quibus suis locis. Oculi quoque tunica extrema septima in ordine a Galeno numerata περιόστεος ὑμὴν dicitur, alias *Aanata tunica*, Gal. *l.* 19. *de V. P. c.* 2. *&* 3. *Periostium cranii* a *Pericranio* distinxit Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 2.

Peripatos, περίπατος. Vide *Obambulatio*.

Peripbereia, περιφέρεια. Vide *Superficies*.

Periphimosis, περιφίμωσις, vitium dicitur φιμώσει contrarium, cum videlicet ea, quæ meatus naturales occludunt, ita diducta sunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur de *præputio* ita *retrorsum adducto*, ut glandem rursus tegere nequeat. Vide *Phimosis*. Gorr.

Periphoraden, περιφοράδην, adverbium exprimens *circumductionem crurum* in ambulando; veluti boves faciunt, quod p. n. hominibus accidit, quibus femoris coxa excidit caput. Legitur apud Hippoc. *l. Mochlic. XI.* 10. Quamvis in edit. Linden. legatur περισφεράδην, & 3. *de artic. t.* 73. Vide Foes. *p.* 501.

Peripleo, περιπλέω, *circumfluo*, nimio humore diffluo. Usurpatur de ligamentis humore superfluo relaxatis, Hippoc. 1. *de fract. t.* 21.

Peripleumonia, περιπλευμονία. Vide *Peripneumonia*.

Periplysis, περίπλυσις, Latine dicitur *Proluvies* aut *Proluvium*. Usurpatur vero in specie de alvi *proluvio*, quando multis tenuibus & liquidis diffluit & veluti diluitur, 1. *Prorrhet. c.* 1. *t.* 2. Adde Galen. *in Comment. ad h. l.*

Peripneumonia, περιπνευμονία, Ion. περιπλευμονίη, Lat. *Pulmonia*, vel *Pulmonaria*. Quibusdam juxta vocis ἀκρίβειαν significare videtur Inflammationem membranæ *pulmonem* investientis. Verum vocatur & a quibusdam simpliciter πνευμονία. Est igitur *Peripneumonia* Inflammatio pulmonis quoque substantiæ cum febre acuta, spirandi difficultate, suffocationis periculo, ita ut erecti sedere cogantur ægri, a sanguinis ichorosi & erysipelacei refluxu per venam pulmonalem impedito, & inde oborta stagnatione & subsequente corruptione. Vide ex recentioribus de hoc affectu egregie tractantem Vvillis *Pharmac. Rat. II. sect. l. c.* 8. Singularem nos quoque in vicinia ante aliquot annos observavimus casum in Illustrissima quadam Persona mascula *Peripneumonia* totius pene pulmonis sphacelosa, & ita lethali correpta, hauddubie ob justo parciorem sanguinis vena secta evacuationem, cum fuerit in ætate virili, vegeta, corpulentissimæ constitutionis, & potui generosioris vini diutius indulsisset. De hoc vocabulo vide Foes. *p.* 498. Dieter. *num.* 678. Confundi sæpe cum *Pleuritide*, notavit etiam Paracels. *l.* 2. *de Tart. tract.* 2. *c.* 3.

Peripodien, περιποδίην, quod circulo sub pedibus est & infra. Galen. *in Exeg. voc. Hippocr.* & Gorræus.

Peripomao, περιπωμάω significat apud Hippocr. *circumdo* alicui vasi *velut operculum*, *lib.* 2. *de M. M. LXI.* 9.

Peripsyxis, περίψυξις. Vide *Perfrictio*. *Catapsyxis*.

Periptosis, περίπτωσις, significat *casum*, vel *fortuitam occasionem*; estque vox Empiricis propria, species una sectæ Empiricæ, quando ex

occasione fortuita remedia deprompserunt, notante Gal. *in Isag. ad sectas c.* 2. Usus est vero & Hippoc. *l. de praecept. I.* 20. *III.* 1. Verbum περιτάμνω, *incido*, occurrit *l. de arte XIX.* 19. *de vet. medic. VII.* 8. Vide Foes. *p.* 499. Alias quoque idem esse, quod παρέμπτωσις, vult Castellus. Vide *Paremptosis*.

Peripyema, περιπύημα, significat *puris collectionem* circa partem aliquam factam, v. gr. circa dentes, *lib.* 4. *Epid. XXIIX.* 17. Lat. *Circumsuppuratio*.

Perirrhedes, περιῤῥηδὴς, dicitur in utramque partem reflexum aut perfractum, aut *utrinque recurvum*, apud Hippoc. *lib.* 1. *de artic. t.* 73. Alibi vero generalius pro in *utramque partem labile* significare videtur, *lib.* 2. *de morb. mul. XLVII.* 7. Adde Foesium *pag.* 499.

Perirrhepsis, περίῤῥεψις, dicitur *vinculi circumcirca declinatio*, cum in alteram partem vergit & declinat, id quod fit ex immoderata fasciarum copia. Legitur apud Hippocr. 3. *de iis, quae in med. t.* 6. Adde Gal. *in Comm. ad h. l.*

Perirrhexis, περίῤῥηξις, significat *abruptionem*, quae circumcirca fit, cum ossa corrupta & siderata, aut carnes emortuae circumcirca abrumpuntur. Legitur apud Hippocrat. 4. *de art. t.* 35. *& in Mochlic. XX.* 13. Vide Foes. *d. l.*

Perirrhoea, περίῤῥοια, dicitur Hippocrati *circumfluus humorum effluxus*, cum ex universo corporis ambitu humores in alveos & cavitates ad repurgationem veluti per emissaria quaedam deponuntur, atque ita totum corpus superfluis humoribus repurgatur, aliquando per alvum, aliquando per renes & vesicam, interdum per vomitum, aut alia effluvia corporis. Occurrit apud Hippoc. *l.* 1. *Epid. f.* 2. *t.* 7. Vocatur & περίῤῥοος *d. l.* 1. *Epid. aegr.* 4. *lib.* 7. *Epid. XLI.* 10. *Coac. t.* 639. Adde Foes. *d. l. p.* 499. *&* 500.

Periscelēs, περισκελὴς, significat *durum molestum*, irritans, mordicans. Usurpatur ab Hippoc. vel de medicamentis mordacibus & molestis, *l. de Ulcer. II.* 7. *& l.* 2. *de morb. mul. LIIX.* 33. vel de doloribus, *l. de Crisib. XL.* 18. *Coac. t.* 294. quamvis communiter legatur divise περὶ σκέλεα, *circa crura*, notante Foes. *d. l.* de ardoribus cum magno squalore conjunctis Lind. *Ex. XI.* §. 189. Metaphorice de animo praeduro & praefracta mente, quae nec precibus, nec verbis flecti potest, Foes. *d. l.*

Periscleros, περίσκληρος, *circumcirca durum*, significat. Usurpatur de tuberculis in ambitu duris ab Hippocr. *lib.* 6. *Epid. f.* 1. *t.* 13. Adde Galen. *in Comment.* Verbum περισκληρύνω, obduro, occurrit 5. *aphor.* 20. & reperitur *l. de Hum. us. XI.* 15. Adde Dieter. *num.* 679.

Periscyphismos, περισκυφισμός, sectionis Chirurgicae genus est in Syncipite ad calvariam usque una tribusve lineis, quemadmodum describitur apud Aeginet. *l.* 6. *c.* 7. & Aet. *l.* 7. *c.* 3. Quae tamen operatio hodieque exolevit, notante Gorr.

Perisphalsis, περίσφαλσις, significat generaliter *circumductionem*, circumactionem. In specie vero ita vocatur modus levissimus reponendi articulum luxatum, circumducendo illum, donec in sedem naturalem recidat, quod fit, ubi acetabula exiguum labrum habent, nec profundi sinus sunt, v. gr. humeri & coxae capite, Galen. *c. t. de artic. t* 7. Occurrit vero apud Hippocr. 2. *de artic. t.* 1. *& in Mochlic. IX.* 20. Alias vocatur & ἀμφίσφαλσις, 4. *de artic. t.* 47. Aegineta vocat περιστροφὴν & περιφόρησιν, *l.* 6. *c.* 118. Adde Foes. *pag.* 501.

Perissos, περισσὸς, significat *abundans*, superfluum. Apud Hippoc. vero sumitur pro *Impari*. Vide *Impar*.

Perrissosis, περίσσωσις, significat *superfluam abundantiam*, redundantiam, copiam & plenitudinem, Hippoc. *l.* 6. *Epid. f.* 5. *t.* 17.

Peristalticos, περισταλτικὸς, *circumpressorius*, coarctandi circumcirca vim habens. Vel usurpatur de facultate ministra partium organicarum, v. gr. ventriculi, uteri, &c. alimenta & foetum complectentium. Gorr. *in def.* Vel in specie *motus intestinorum*, quo alimenta & excrementa promoventur, vocatur *peristalticus*, & incipit a pyloro, desinitque ad intestinum rectum, estque instar lumbrici reptantis, qui in cholera quandoque p. n. invertitur, ut & sursum per os expellat. Lind. *Med. Phys. l.* 2. *c.* 4. §. 85. 86. & Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 10.

Peristaticos, περιστατικὸς. Vide *Circumstantia*. Usurpatur etiam de vitae genere afflicto & calamitoso, quale est eorum, qui negotiis publicis detinentur, Gal. *in Hippocr. de sal. diaet. t.* 1.

Peristello, περιστέλλω, Hippocr. significat *Obvolvo*, obtego, circumcirca contego, 4. *de R. V. I. A. t.* 44. Ita uterus foetum *obvolvit*, *lib.* 1. *de morb. mul. LI.* 13. Vide Foes. *d. l.*

Peristole, περιστολὴ, idem, quod περισταλτικὴ δύναμις, facultas & actio *circumpressoria*, quae fere eadem cum *Retentrice*, Casp. Hofmann. *C. ad Gal. LL. de U. P. num.* 213. *seq.* Ipse *motus* quoque intestinorum *peristalticus* vocatur

tur περισολή. Lind. *d. l. & Ex. IV.* §. 23.

Peristoma vocatur a Pecqueto *rugosum* illud & spongiosum mollissimæ substantiæ veluti *velamentum*. Bilsius *muscum villosum*, Bartholinus *crustam* quasi *membranaceam*, *vermicularem crustam* Grafius, qua obteguntur orificia vasorum in intestinorum cavitatibus, & per quam vaporis species transit chylus subtilior, vocant. Lege de hoc *peristomate* Barthol. *d. l. c.* 10. *pag.* 81. An fortassis rectius περίστρωμα diceretur? vide *Peristroma*. Hanc materiam viscidam interiora intestinorum investientem quomodo examinaverit per microscopium Levenhoek & invenerit ingentem numerum vasorum sanguiferorum aliorumque, videri potest *in Actis Erudit. Lipf. An.* 1686. *m. Jan. p.* 5. *seqq.*

Peristrepho, περιστρέφω, *circumvolvo*, circumverto. Legitur apud Galen. 1. *Prorrhet. c.* 3. *t.* 64. Vide Foes. *d. l.* Unde περιστροφὴ, *circumvolutio*, & specialiter pro περισφάλσει. Vide *Perisphalsis*.

Peristroma, περίστρωμα, propriæ significat *Obvolucrum*, & communiter accipitur de stragulis, & aulæis, ex Athenæo *l.* 5. In Anathomicis etiam usurpari poterit de tunicis viscera investientibus, item de Tunica intestinorum crustosa, quam Pecquetus *Peristoma* appellavit. Vide p. superius.

Perisystole, περισυστολὴ, dicitur quies illa & morula inter systolen & diastolen, quam nonnulli negant, alii affirmant. Bartholin. in sanis vix observabilem, in moribundis vero satis manifestam statuit, *lib.* 2. *Anat. c.* 6. *pag.* 371.

Peritasis, περίτασις, *Circumtensio*, Lat. dicitur Hippocr. 1. *Prorrh. s.* 3. *t.* 7. *Coac. t.* 617. *l.* 4. *Epid. XXI.* 20. *XXIX.* 6. Licet in quibusdam locis περίσασις mendose legatur, animadvertente Foes. *d. l. pag.* 50. a verbo περιτείνω, *obtendo*, circumtendo; quod legitur 5. *aph.* 71. Adde Dieter. *n.* 981. Unde & περιτενὴς, *circumtentus*, rigidus ex extensione descendit, quod occurrit 3. *de artic. t.* 47.

Periterion, περιτήριον, vide *Terebella*.

Peritexis, περίτηξις, *eliquationem* cum erosione & morsione significat, apud Hippocr. *Coac. t.* 481.

Peritia, idem, quod *Eruditio*, ἐμπειρία, εὐπειρία: Hæc requiritur in Medico, quia *peritiam* ars sequitur, *imperitiam* vero aliquando fortuna, C. Rejes *C. El. q.* 21. *n.* 8.

Peritonæum, περιτόναιον, ἡ περιτόναιον, aut *peritonæos membrana*, dicitur tegumentum abdominis, proprium omnibus visceribus infimæ corporis regionis inter septum transversum & crura sitæ superstratum, Galen. *lib.* 6. *Anat. adm. c.* 4. & *l.* 4. *M. med. c.* 6. Arab. dicitur *Siphac*. Hujus descriptionem vide etiam apud Anatomicos recentiores, & hos inter Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 7. *Peritonei vertex* vel *sphæra*, σφαῖρα, vocatur illa portio, quæ musculorum abdominis lato tendini telæ araneorum similis fortiter adhæret. Galen. *d. l. Anat. adm.*

Perittoma, περίττωμα. Vide *Excrementum*.

Perizoma, περίζωμα, idem quod *Cingulum*, inter instrumenta Chirurgica pertinens. Ita Cingulum pro herniosis vocatur *perizoma* ab Hildan. *Cent.* 6. *Obs.* 73. Alias περίζωμα idem quoque significat, quod διάφραγμα, Lat. *Cinctus*. Gorr.

Perla, idem, quod *Margarita*, *Unio*. Vide *Margarita*. Inde *Perlatum Medicamentum* & Saccharum, aliaque dicuntur, quæ *margaritas* recipiunt. *Perlata materia* pro Hypochondriacis legatur apud Dan. Ludovici *Diss. I. Pharm. pag.* 121. Pertinet inter Panaceas, hujusque inventor habetur D. Crugnerus, crediturque a nonnullis elaborari ex lapide quodam odorem violaceum spirante, dum calefit. Fides sit penes Autorem. Verum Dan. Pruttenius Medicus Helsingorensis, qui Steganographicam hujus arcani descriptionem Germanicam ingeniose detexit, arbitratur esse nihil aliud, quam Magisterium Antimonii Diaphoretici id albissimum tenuissimumque alcohol redactum, uti patet *ex Act. Hafn. Vol. III. obs.* 26. Pathologice *Perla* oculorum, idem, quod Panus, & est macula directa, coram pupilla in centro. Joh. Anglic. *Ros. Anglic. pag. m.* 167. *seqq.*

Permanentes, διαμένοντες, morbi dicuntur, qui subsistere possunt, ablata quamvis caussa, & opponuntur *successivis*, Th. Roder. a Veiga *in Gal. l.* 1. *de L. A. p. m.* 200.

Permutatio, διαλλαγὴ, idem quod *Mutatio*, μεταβολή.

Perna, πέρνα, quid sit, & significet, etiam pueris in trivio notum est e Comenio. *Perna Plinii* vero est e *Concharum* specie, cujus numerosum circa Pontias insulas proventum esse scribit dictus Autor *lib.* 32. *cap.* 11. *fin.* ita dicta a similitudine formæ, qua prioris, qua posterioris coxæ porcinæ salinæ. Chiocc. *Mus. Calc. Sect. I. pag.* 46.

Perniciosus, ὀλέθριος, vide *Olethrios*. *Perniciose* dicuntur non solum ii, quibus desperata res est, & quibus gravis metus, sine certa tamen desperatione, ex Celso *l.* 5. *c.* 26. Lind. *Ex. IV.* §. 73. *Perniciosæ* febres eædem sunt, quæ *Malignæ*, P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 497. *seqq.*

Pernio, χειμεθλον, χίμεθλον, dicitur soluta continuitas aut fissura, vel intertrimentum manuum & pedum hyberno tempore a summis algoribus proveniens. Oritur vero frequentissime in talo, Galen. *l. de med. fac. parab. c.* 203. Castell. Gorr. C. Hofm. χίμεθλον quoque scripsit e Suida, & e Galen. ostendit, esse mortificationem a nive, *C. in Gal. LL. de V. P. num.* 136. Est *pernio* quoque cum exulceratione, ulceribus foratur, tanquam ab igne combustus esset, notante Helm. *de Lithiasi. c.* 9. *num.* 26.

Pernoctatio, παννυχὶς, ita dicitur festum, quod per totam noctem celebratur. Galen. *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 20.

Peroledus, terminus Paracelsicus & Helmontianus, denotans *aeris fundum*, vel circulum, vel terminum. Helmont. *tr. Gas Aquæ num.* 24. 25. Meminit & Paracelsf. *l. meteor. cap.* 5.

Perone, περόνη. Vide *Fibula*. *Peroneus* Musculus pedem antrorsum flectens qui dicatur, vide in Anatomicis, in specie apud Bartholin. *lib.* 4. *An. c.* 13. *pag.* 582. Conf. etiam Erotianus & Galenus *exeg.*

Perosis, *Peros*, πήρωσις, πηρὸς, significat *læsionem* membri in numero deficiente. Idem fere quod *Mutilatio*, & *Mutilus*. Quibus distinctionibus & præsertim verbo πηρῶσθαι sæpe usus Hippocrat. *l. de genit. IIX.* 35. 36. 39. *IX.* 2. 4. 7. 8. 14. *&c.* Sumitur tamen & pro alia læsione organica crurum & artuum, uti videre est ex locis a Foes. adductis *pag.* 505.

Perpallidus, ὕπωχρος, & verbum *Perpallesco*, dicitur, quando color pallidus per totum corpus diffusus est. Linden. *Ex. IV.* §. 82.

Perperacutus, i. e. *Acutissimus*. Vide *Acutus*.

Perpessio Spagyricis dicitur metallorum tractatio per ignem. *in Theatr. Chymic. Vol. II. p.* 72.

Perpetuatio, dicitur apud Chymistas Fixationis species, quando volatile, aut valde mobile, ad statum quietis reducitur. Morley *Proleg. II. Coll. Chym. Leid. c.* 2.

Perpetuo, idem, quod *Semper*, διὰ παντὸς, ἀεὶ. Opponitur τῷ *Interdum*. Galen. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 4.

Perseverantia, ἐπιμονὴ, idem, quod *Duratio*. Dicitur de paroxysmi continuatione, quæ est signum febris longioris & gravioris. Forest. *l.* 6. *Obs.* 26. *Schol.*

Persicus, περσικὸς, epitheton est patronymicum, vel fructuum quorundam autumnalium *Mala Persica* dictorum, de quibus videantur Botanici. Vel additur *Igni*, & denotat morbum causticum & igneæ naturæ, estque vel plane idem cum *Anthrace*, sive *Carbunculo*, vel valde similis. Vide Senn. *M. Pr. l.* 5. *p.* 1. *c.* 13. Paracelsus aliquoties in angina sive prunella, quoque *ignem*, vel calorem *Persicum* esse scripsit.

Persistens, idem, quod *Constans*, καθεστικὸς, dicitur morbus *constans*, qui iisdem horis accedit & remittit, Gal. *l. de Typis c.* 3.

Perspiratio, διαπνοὴ. Vide *Diapnoe*.

Persultatio, διαπήδησις. Vide *Diapedesis*.

Pertinacia, ἐπιμονὴ, sumitur a Medicis pro *Perseverantia*, *Duratione* continua. Estque interdum mala, interdum bona. *Pertinacia* causæ morbificæ uti mala est, morbi vehementiam gignens; ita *pertinacia* juvantis, sive remedii bona est, & malum corporis sæpe vincit, teste Celso *l.* 3. *c.* 12. allegante Linden. *Ex. XIII.* §. 386.

Perturbatio, apud Latinos æquivocum est in Medicina. Si de corpore dicitur & in specie de alvo, Græce dicitur ταραχὴ apud Hippoc. 1. *aphor.* 2. item θόρυβος, ἐκτάραξις, de quibus vocabulis vide infra *Taraché*. *Taraxis*. Si vero de animo, tunc æquipollet Græco πάθος, & Latino vocabulo *Affectus animi*, Gal. 4. *de Hippocr. & Plat. decr. cap.* 4. Vide *Affectus*. Aliquando & *Perturbatio animi* pro *mentis emotione* & *delirio* ponitur.

Pertussis vocatur Tussis convulsiva infantum a Thom. Sydenham. *Observat. de morb. acut. sect.* 4. *c.* 5. *p. m.* 302.

Perversio, διαστροφὴ, διάστρεμμα. Vide *Diastremma*.

Pervigilium, ἀγρυπνία, idem, quod *Vigiliæ nimiæ* vel præternaturales, estque symptoma insigne actionum sensitivarum læsarum, Gal. *l. de diff. sympt. c.* 3. oppositum *somnolentiæ nimiæ*. Describi potest, quod sit sensuum externorum & commun. p. n. exercitium nimium corporis extenuatione, languore, oculis squalidis, & aliquando delirii periculo proveniens a continua agitatione spirituum animalium in cerebro elaboratorum, & expansione cerebri intemperiem siccam cum vel sine calore excedente supponente. De hoc affectu vide Willis *An. Brut. P. Pathol. cap.* 5. *Pervigil.* legitur apud Linden. *Ex. XII.* §. 50.

Perula legitur apud Paracelsum, additum *Ictericiæ*, diciturque esse summum arcanum in *Ictero* Gallico, *l.* 7. *de pustul. Gallic. ulcerib. &c. c.* 6. Alias *Perula* etiam pro *sphærula* usurpatum fuit; teste Keuchen. *ad Sammon. p.* 168.

Pe-

Perunctio, idem, quod *unctio*, ἄλειψις, χρῖσις, ἐγχρισμα.

Perundis Paracelso dicuntur, qui cum semine crescunt, quemadmodum *Zenda*, qui sine semine, *Tom. IIX. Oper. Fragm. Anatom.*

Peruvianus, epitheton *Balsami* nativi, quod & *Indicum* vocatur. Vide *Indicus*.

Perysias, περυσίας, epitheton *vini anni superioris*, ad distinctionem illius, qui dicitur αὐτίτης, quasi αὐτοετίτης, *hujus anni*, a πέρυσι, quod significat anno præterito. Unde περυσινὸς καρπὸς, fructus anni superioris, apud Theophr. *H. Pl. l. 3. c. 12.* Vide Foes. *pag. 503.* Apud Gal. *in Exeg. dict. Hipp.* legitur contracte περσίας.

Pes, πὼς, quid significet, notissimum est. A Medicis sumitur late & stricte. Late pro toto illo, quod a natibus ad extremos pedis digitos continuatur, & comprehendit *femur*, *tibiam* & *parvum*, sive extremum *pedum*. Stricte vero *pes* dicitur *pes minor*, sive *extremus*, qui dividitur in pedium, metapedium, & digitos. Organon est ambulatorium, βαδιστικὸν, quemadmodum hoc prolixe deduxit Gal. *in LL. de V. P.* Consulantur & alii Anatomici, & inter hos Barthol. *l. 4. An. c. 10. seqq.* Lind. *Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 102. seqq.* *Pedis* hominis in lapidem conversi descriptionem tradit Chiocc. *Mus. Calc. s. III. pag. 417.* *Pes* æquivoce quoque dicitur id, e quo uva dependet a sarmento, estque velut radix racemi. Linden. *Ex. X. §. 192.* Est & nomen mensuræ, qua rerum intervalla metimur, constatque unciis 12. sive sexdecim digitis, aut palmis quatuor. Castell. Gorr. Rhod. *ad Scribon. num. 163.* Rul. *in Lex.* *Pes Gryphius* dicitur instrumentum Chirurgicum ad extrahendam molam apud Paræum, *Chir. lib. 22. cap. 35.*

Pessos, πεσσὸς, Latine *Pessus*, *Pessarium*, πεσσάριον, vocatur medicamentum Topicum sinui pudoris, sive pudendo mulieri indendum, figuram habens oblongam teretem, longitudine digiti & crassitie, paratum vel ex sacculo lineo oblongo lana concepta gossypio res medicamentosas uterinas excipientibus, vel incorporatum melle, ladano, galbano, cera, succo, in dictamque formam redactum, Vvecker. *Antid. Gen. lib. 1. cap. 51. Spec. l. 2. sect. 45.* Morell. *de form. rem. l. 2. s. 2. c. 12.* Schroder. *l. 2. c. 83.* Πεσσὸς φθόριος, Hipp. dicitur *talus*, sive *pessus* vulvæ subdititius ad abortum promovendum, quem prohibet in jurejurando.

Pesticiæ, idem quod *Petechiæ*, h. e. Maculæ malignæ puliculares. Interdum & pro cuncitis exanthematis ponitur. Ingrass. *comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 195.*

Pestis, *Pestilentia*, *Pestilens*, *Pestiferus*, λοιμὸς, λοιμώδης. Vide *Lemos*, *Lemodes*.

Petalodes, πεταλώδης, epitheton urinæ, quæ habet hypostasin similem squamis piscium vel foliis, aut lamellis, Hippocrat. 2. *prognost. t. 28.* Galen. *de Urin. cap. 37.* Meminit & Hippocr. 4. *aphor. 76. in Com. ad h. loc. Progn.* Foes. *pag. 504.*

* *Petaurum*, πέταυρον, machina quædam lignea, qua homines rotis quibusdam in aerem jactabantur: Hanc exercitationem olim Medicinæ Gymnastica in usum habuit. Non desunt, qui putent jactationi illi esse valde similem eam, quæ hodie apud multos pueros, & puellas efficitur assere funibus quatuor ad laquearia suspenso & ibi sedentibus pueris, aut puellis veluti per aerem jactatis, sicut nec prosus absonum est raptorium illud machinamentum a Cælio Aurel. *macron sparton.* vocatum vel ipsummet petaurum, vel saltem non ei dissimile fuisse. Paretra Brava.

Petechiæ, *Peticulæ*, vocatur quædam febris pestilentis & Epidemicæ species cum exanthematibus sive maculis, pulicum similibus morsui, cum aliis gravissimis symptomatibus, plerumque lethalis, proveniens a sanguinis per fermentum tenue coagulativum & putredinale inducta ichorescentia, coagulatione & dissolutione sive putredine. Vocatur alias *Febris Petechialis*, *Lenticularis*, *Pulicaris*. Vide *Lenticula*. Meminit J. Alexand. *Com. in Gal. l. 4. de tu. san. p. 405. in l. de bon. & mal. succ. c. 1. & in l. 3. de C. M. S. L. c. 2.* De hac febre legatur Vvillis *de febr. c. 14.* Rul. *de febre Hungarica*, aliique. Massarias etiam *Peticulas* appellavit, *lib. 5. Pract. c. 25.* & *Peticulæ lues* legitur apud Fallop. *de morb. Gal. c. 1. Tom. I. Oper. p. 613.*

Petia oculi dicitur sanguis fluens de aliqua arteria, vel vena læsa, aut sauciata. Gal. *l. spur. de oculis part. 4. cap. 7.* Constantin. *de oculis cap. 12. & 17.* Alias Pecia, Petia, frequentissime usurpatur a Medicis, v. gr. quando materia remedii alicujus præcipitur, ut in petia ligetur, ut antimonium, Mercurius &c. Ubi Petia significat frustulum lintei vel etiam panni serici tenuioris. Ita & Diminutivum Petiola, peciola pro linteolo sumtum legitur. Plura de hoc vocabulo videantur in Glossario. Itali vocant Pezzo, frustum pedis mensura majus aut minus, Lat. Pedacium, de quibus nominibus videatur Octav. Ferrar. *in Origin. Ling. Ital. p. 231.*

Peticulæ, vide *Petechiæ*. Laur. Bellin. *de febr. in Oper. Med. p. m.* 264.

Petigo, *Petix*, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Rod. *in Lex. Scrib. n.* 393.

Petiolus, πεδύλλιον, πεδίον, idem, quod *Pediculus* fructuum, quo adhærent ramis, vel surculis. Sumitur tamen etiam de extremis pedibus animalium teneriorum, v. g. hædi, agni, Celf. *l.* 2. *c.* 18.

Petra, πέτρα, *saxum*, idem fere, quod *Lapis*, nisi quod *Petra* duriorem saltem lapidem significare videatur ex usu recepto. Ita *Petra Asia*, pro Assio lapide apud Gorr. *Petra sanguinaria* pro lapide *Hæmatite* ponitur apud Rul. & Iohnson. *in Lex.* πετρῶδες dicitur de osse *petroso* temporum, quod & saxeum, lapidosum vocatur, de quo vide Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. item de piscibus, qui alias Lar. *saxatiles* dicuntur. Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 28.

Petrefactio, vel *Petrificatio*, dicitur de corporibus in lapideam substantiam mutatis, *Eph. N. Cur. An. I. Obs.* 14. De natura *Petrificationis* & origine corporum dissertationem quoque scripsit Thom. Schirlæus Medicus Anglus. Videantur & *Acta Philosophica* Oldenburgii *A.* 1665. *m. Octobr. & Novembr.* 1666. item *Acta Hafn. Vol. I. Obs.* 46. *p.* 83.

Petrelæon, πετρέλαιον, *Petroleum*. Dicitur a quibusdam *Bitumen liquidum*. Oleum *Petræ*, Axungia Macrocosmi, estque liquamen pingue liquidum e saxis & petris effluens; album & rubrum in Italiæ quibusdam provinciis, Mutinensi & tractu Parmensi. Schrod. *l.* 3. *c.* 32. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.*

Petrificatio, vide *Ancubitus*. Alias idem est, quod *Petrefactio*.

Petrosum, λιθοειδὲς. Vide *Lithoeides*.

Peucine, πευκίνη, epitheton *resinæ*, quæ *picea* dicitur, a πεύκη, arbor *picea*, *larix*. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 8. *de S. F. de Resinis*.

Pexis, πῆξις, vide *Congelatio*, *Concretio*.

Peza, πέζα, apud Hipp. vel *malleolum pedis*, vel imam *plantam* significat, *l.* 2. *de morb. mul. LIV.* 16. Lind. reddidit per pedum extremitatem. Vid. Foes. *p.* 409.

Phacellos, φάκελλος, vide *Fasciculus*.

Phacodes, φακώδης, *lenticolor*, *lentis colorem referens*, quales sunt Lienosi. Hipp. *l.* 3. *Epid. in fin. stat. pest.* Unde & compos. ὑποφακώδεις, *lib.* 2. *Epid. I.* 76. hoc est, fere lentis colorem habentes.

Phacoides, φακοειδὴς, i. e. *lentis formam habens*. Epitheton Humoris Crystallini in oculo, Vesal. *l.* 7. *de H. C. F. c.* 14.

Phacoptisana, φακοπτισάνη, edulium dicitur ex lente & ptisana compositum, ita tamen, ut plus lentis, quam ptisanæ contineat, quod hæc magis intumescat, illa autem minimum. Legitur apud Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 18. & Jul. Al. *l.* 8. *Sal. c.* 8.

Phacos, φακὸς, vide *Lens*, *Lenticula*, *Lentigo*.

Phacosis, φάκωσις, refertur inter affectus oculorum a Galen. *Introd. c.* 15. Vocatur alias *Nigra oculi macula*.

Phacotos, φακωτὸς, *Lenticulatus*, sive *Lentis speciem referens*, idem, quod φακοειδὴς. Dicitur de diversis rebus, v. gr. de vase vaporario, item de instrumento Chirurgico, sive scalpro in fracturis ossium cranii. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 6.

Phænomena, φαινόμενα, dicuntur omnia illa, quæ in corpore nostro secundum, vel præter naturam observantur in sensus incurrentia, quibus postea aliqua sententia stabiliri & confirmari potest. Quod epitheton hodieque in Physicis & Medicina frequentissimo est in usu, & coincidit in multis cum Experimentis.

Phæos, φαιὸς, vide *Fuscus*. Est & epitheton Collyrii a colore, Italis *Bruno* dicti, quod & παιδικὸν, hoc est, *puerile* vocatur ob levitatem. Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 6. Vide Rhod. *ad Scribon. n.* 23.

Phaeton est nomen proprium gentilitium, cuius significationes ex aliis Lexicis petantur. Ut vero hic insereretur, ansam dedit Hartmannus, qui *in Miscellan. Chymico-Medicis*, *Operum suorum Tom. VI. in fol.* meminit ænigmaticæ Phaetontis superioris in Nympharum nomen metamorphoseos, an vero solem vel aliud quid per illum intelligat, Spagyrici hariolentur.

Phagedæna, φαγέδαινα, vocabulum est æquivocum valde. Vel enim aliquando sumitur late pro omni ulcere sanas partes vicinas arrodente; & ita idem significat, quod νομὴ, item Ulcus Telephium, Chironium: Vel stricte interdum pro ulcere tumido profundo, subjectam carnem & vicinas partes erodente. Loca Hippocratis & Galeni vide apud Foes. *p.* 648. *seq.* quod a sale caustico dependere docuit Helm. *l. Schol. Hum. Pass. Dec. c.* 1. *n.* 31. Vel etiam nomen hoc tribuitur affectui ventriculi, quando immodico ciborum desiderio tenetur, nec satiari potest. Et ita coincidit cum Bulimo, vel Appetentia Canina. Galen. *in def. Med. & c.* 3. *in l.* 6. *Epid. t.* 37.

Phagos, φάγος, dicitur *vorax*, Comedo, edax. Lind. *Ex. XIII. §.* 159.

Phagras, vide *Pagrus*.

Phalacrocorax, φαλακρόκοραξ, dicitur *Corvus aqua-*

aquaticus, cujus descriptionem vide in Aldrov. *l.* 19. *Ornithol.* 56.

Phalacrosis, φαλάκρωσις. Vide *Calvities*.

Phalena, φάλαινα, Lat. *Balena*, vide *Balæna*. Casp. Hofm. *Comm. in Gal. LL. de V. P. n.* 161.

Phalaia, barbarum est vocabulum, duplicem habens significationem. Primum enim a Basilio Valentino Spagyrico ita dicitur Medicamentum Catholicum, sive *Universale*, & *Panacea* intra corpus sumenda, estque nihil aliud, quam Mercurius Philosophicus, de cujus encomio etiam legatur D. D. I. I. Iœpserius *in Introduct. ad vitam long. Part. II. c.* 12. *p. m.* 406. 407. quemadmodum *Asa* universale est remedium externum, *tr. de Magno mysterio mundi & illius medicina*. Deinde a Rolfink. ita vocatur *Tinctura Gialappæ*, veluti per transpositionem literarum *Ihalapa*, *tr. de purgant. f.* 2. *art.* 3. *c.* 15.

Phalangites, φαλαγγίτης, dicitur planta, quæ morsis ab araneis medetur. Gal. *l.* 8. *de S. F.* §. *h. t.*

Phalangosis, φαλάγγωσις, dicitur affectus, quo pilorum subnascentium duplex triplexve acies in superiore, vel inferiore palpebra provenit, Gal. *Introd. c.* 15. Aetius vero ex Severo scribit, φαλάγγωσιν esse relaxationem palpebrarum vel χάλασιν, cum extremitas intro vergit, ut pili non facile appareant, nisi quis distendat palpebras. Ægin. *l.* 6. *c.* 8. & 11. a διστιχίασι & τριχιάσι in hoc distinguit, quod in his novi pili provenientes peccent afficientes bulbum oculi, in phalangosi pili naturales oculum pungant intro vergentes. Castell. & Gorr.

Phalanx, φάλαγξ, proprie *aciem*, sive agmen militum, significat. Per translationem vero vocantur hoc nomine *articuli*, quibus digiti ossi carpi propinquo dearticulantur. Gal. *l.* 2. *de V. P. cap.* 9. Græce σκυταλίδες φάλαγγες, a σκυτάλη, *turma equitum* ordine locata. Castell.

Phaleræ, φάλαρα, proprie vocantur *equestria ornamenta*. Per metaphoram vero ita quoque vocatur species deligationis, vel *fasciæ ad nasum* pertinentis. Gal. *de fasciis n.* 52.

Phaneros, φανερός, *Manifestus*. Idem, quod δῆλος. Vide Dieter. *n.* 885.

Phanion, φανίον, hoc est, *Lampas*, vel *facula*. Nomen medicamenti duplicis compositi, unius *Neapolitæ* ad maximas epiphoras & doloris molestias: alterius *Serapicum* dicti, quorum descriptionem vide apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 7.

Phanlec, id est, *ferrum*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Phantasia, φαντασία, vide *Imaginatio*.

Phantasma, φάντασμα, idem, quod φαντασία. *Phantasmata* quoque Paracelso dicuntur *Spiritus* in locis desertis & circa littora maris apparentes, qui terrefaciunt aliquando, & suam originem ducunt secundum illius opinionem ex imaginationibus hominum, quales vivi de, vel cum mortuis habent, Dorn. Rul. & Iohns. Vide Parac. *tr. de virtut. herbar. radic. rit. de Coralliis & de Hyperico*. Refert idem inter homines sidereos, *tr. Explicatio totius Astronomiæ*. *Phantasma* quoque dicitur apparitio in somno. C. Reies C. *El. q.* 37. *n.* 5.

Pharcidodes, φαρκιδώδης, *Rugosus* Latine dicitur, φαρκὶς, *ruga*, quod idem est, ac ῥυτὶς, unde & ῥυτιδώδης. Foes. *Oec. p.* 650. Erot. *Onom. p.* 121. *f.*

Pharicon, φαρικὸν, nomen esse veneni simplicis, & quidem vehementissimi, uti ab omnibus Medicis veteribus & novis statuitur, ita incertum adhuc est, quid, & quale venenum hoc nomine veniat. Confer ad Rhod. *in Scribnor. num.* 195. Adde Lang. *lib.* 1. *ep.* 68. Forest. *l.* 30. *Observ.* 10. *in Schol.* Meminerunt ex antiquis Dioscor. Gal. Plinius, Nicander & alii, quorum loca vide in allegatis recentioribus.

Pharmaceia, φαρμακεία, sumitur late & stricte. Late pro omni assumtione medicamenti. Stricte vero Hippocrati usitatius pro purgatione. Dieter. *n.* 886. Foes. *p.* 650. Interdum etiam idem significat, quod φαρμακευτική. In qua significatione sumitur a Jac. le Mort, *Pharmac. Med. Phys. c.* 1.

Pharmaceutica, φαρμακευτικὴ, vocatur pars ministra artis Medicæ, tradens descriptionem medicamentorum & rite adhibendi modum. Gorr. Vide passim Institutionistas, & inter hos *Dogm. Medic. Gener. Part. VI. cap.* 1. *pag.* 664. *seqq.*

Pharmacites, φαρμακίτις, idem, quod ἀμπελῖτις γῆ, nomen terræ durinsculæ nigræ, piceæ, longos carbones referentis, assulatim scissilis, æquabili splendore, quæ detrita accepto oleo statim liquescit. Estque nihil aliud, quam bitumen fossile, vel carpo fossilis. Vide Dioscor. *l.* 5. *c.* 181. Gorr.

Pharmacochymia, φαρμακοχυμία, dici potest illa pars Chymicæ artis, quæ tradit præparationes medicamentorum Chymicorum, ad discrimen partis Spagyricæ metallorum transmutationem docentis. Legitur hoc vocabulum apud Libav. *tr. de Igne nat. c.* 37. quam aliis *Alchymiam Pharmaceuticam* vocavit integri cujusdam tractatus *Tom. II. Oper.*

Pharmacon, φάρμακον. Vide *Medicamentum*. Præter hanc significationem usitatam, etiam idem,

idem, quod βάμμα, vel βαφεῖον notat, hoc est, *tincturam* vel *tinctum* unde φαρμάσσω, *tingo*. Keuchen. *ad Samon. p.* 252. Vocantur & φαρμακῶντες, *tincturæ*.

Pharmacopœus, φαρμακοποιός, dicitur *Artifex*, callens modum rite præparandi medicamenta, qua simplicia, qua composita. Cujus personam & attributa succincte & egregie descripsit Hofm. *in Clav. ad Schr. p.* 29. Est enim altera Medici manus, Dieter. *Iatr. p.* 934. Dicitur & *Pharmacopola*, *Apothecarius*, φαρμακοπώλης, quia vendit quoque medicamenta. Ars rite præparandi medicamenta vocatur quoque a Schrodero in princip. *Pharmacopœia*.

Pharmacopolium, φαρμακοπωλεῖον, idem quod *Apotheca*, de quo supra: *Officina*, in qua præparantur & venduntur medicamenta, simplicia & composita.

Pharmacoposia, φαρμακοποσία, dicitur vel in genere potio omnis medicamenti liquidi, vel in specie purgantis. Hipp. *l.* 4. *aph.* 19. Gal. *c.* 7. *aph.* 25. Foes. *p.* 651. Dieter. *n.* 888.

Pharmacosa medicamenta vocat Fallop. quæ aliquid veneni sapiunt, a lata & abusiva vocab. φάρμακον significatione. *tr. de purg. simpl. c.* 2. *Tom. I. Op. p.* 131.

Pharmacotheca, φαρμακοθήκη, dicitur Cista, vel Capsa quædam multis loculis & cancellis instructa ad recipienda medicamenta ad usum necessaria, qualem portatilem exhibet Rolf. Lentilius *in Miscellan. Medico - Practic. Sect. III. pag.* 145. vernacule dicitur *hautzapotbek*.

Pharmacurgicus, φαρμακουργικός, est epitheton remediorum e Pharmacia desumptorum quod usurpavit Harderus *in Apiario Obs.* 75.

Pharmianum, φαρμιανόν, nomen Malagmatis, apud Gal. *lib.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 6. *fere ad finem*.

Pharyngethron, φαρύγγεθρον, apud Hippocr. fauces significat, *l. de dissect. statim in princ.* Et ita Gal. pro pharynge sumpsit, *l. Introd.* Sed in *lib. de voc. instr. diss. cap.* 6. pro osse hyoide accipi volunt Gorr. & Castell. quamvis saltem ex Latina versione hoc habuerint; dubitandum vero, an in Græco textu (qui desideratur in Codicibus) explicatio illa occurrerit.

Pharyngotomia, φαρυγγοτομία, idem, quod *Laryngotomia*, de quo supra.

Pharynx, φάρυγξ, vide *Fauces*.

Phascioo, φασκιόω, i.e. *ligo fasciis*. Legitur aliquoties apud Moschion. *de morb. mul. c.* 57. 62. 68. ubi & substantivum φασκία, i. e. *fascia*. occurrit.

Phasianus, φασιανός, vocatur avis quædam major & inter alimenta delicatiora relata, cujus descriptionem cum usu in cibis & medicina vide apud Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 5. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 5. Bruyerinum *de reb. cibar. l.* 15. *cap.* 39. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *f.* 1. *c.* 15.

Phasma, φάσμα, *apparitio*, idem, quod φάντασμα. Lang. *l.* 2. *ep.* 35.

Phassa, φάσσα, vide *Palumbis*.

Phatnion, φάτνιον, idem, quod βόθριον, *alveolum*, vel *præsepiolum* dentis significat. Vide *Bothrion*. Castell.

Phaulos, φαῦλος, duplicem habet significationem, 1. idem notat, quod ἁπλοῦς, *simplex*, *vilis*, vulgaris, v. g. Hipp. 1. *de fract. t.* 19. & *t.* 45. 4. *de art. t.* 35. Adde Gal. *Com.* deinde *vitiosum*, *pravum*, 2. *aph.* 32. Adde Foes. *n.* 652. Dieter. *n.* 890. Jul. Alex. *not. ad Galen. lib.* 5. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 2.

Phausinges, φαύσιγγες, dicuntur proprie in tibiis rubri ab igne surgentes circuli, & per abusionem etiam reliqui. Alii maculas ab igne excitatas esse scribunt, Foes. *O c. d. l.* Vocantur & φῶδες, vel φώϊδες. Conf. plenius explicantem vocem Erotianum, Galen. *exeg.* Polluc. & Hesych.

Phaustianos, φαυστιανός, nomen *pastilli*, admodum acris & exedentis adversus excrescentias maximas carnosas. Descriptum habetur apud Aet. *l.* 9. *c.* 49. citante Gor. & Æginet. *l.* 7. *c.* 12.

Phazala, morbus equis mare rubrum ingredientibus. Joan. Ruell. *Veter. Medic. lib.* 11. *cap.* 122. *p.* 114.

Phecle, φέκλη. Vide *Fecla*.

Pherea, φερέα, vocabulum inter Hippocratis voces obscurum, & oblongas glandulosorum corporum, quæ circa aures sunt, eminentias significans. Usurpatur ab Hipp. *l.* 6. *Epid. s.* 3. *t.* 14. Plura de hoc vocab. vide in Foes. *d. l.* & Gal. *exeg. Hipp.*

Phemos, φῆμος, dicitur medicamentum Martiano autore, contra dysenteriam, apud Aet. *l.* 9. citante Gorr.

Phengites, φεγγίτης, nomen lapidis luminosi, qui lumen acquirere & iterum expandere potest, cujus meminit Fr. Hofm. *in Clav. ad Schrod. p. m.* 187.

Pheronymos, φερώνυμος, dicitur is, qui ob scientiam aliquam dignus est illo nomine, & opere ipso hoc ipsum nomen meretur. Ita Medicus φερώνυμος est, qui reapse medetur ægris. Lind. *Ex. XIII.* §. 564.

Phiala dicitur vas vitreum ex ventre in modum sphæræ rotundo gracilem canalem in proceritatem emittens, cujus usus frequens in coa-

coagulationibus & solutionibus. Rul. & Iohnf. Rolfink. ita dictum esse scribit a similitudine tegminis fœminei cephalici, quod Germ. *haube* vocatur. Chym. *I. A. F. R. l.* 2. *c.* 18. Vulgo *Phiola* exprimitur.

Phibaleos, *Phibalios*, φιβάλεος, φιβάλιος, vel est *species* certa *ficuum*, Gal. *in Ex. voc. Hipp.* vel idem, quod *Caricæ*, sive ficus exiccatæ, Foes. *d. l.*

Phibit, id est *rapax*, Ruland. & Iohnf. *in Lex.*

Philadynamos, φιλαδύναμος, in superlativo φιλαδυναμώτατος, quod occurrit apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 40. & aquæ est epitheton, significans eam, quæ vires facile frangit & debilitat. Foes. *d. l.*

Philagrianon, φιλαγριανὸν, nomen Malagmatis, cujus descriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 18. Gorr.

Philalystes, φιλαλυστὴς, significat Hipp. illum, qui animo anxio esse solet & inquieto, unde & huc & illuc se jactat perturbatus. Latine per *Fugitivus* exprimitur, *l. Præcept. X.* 10. Foes. *d. l.*

Philanthropos, φιλάνθρωπος, h. e. *amicus hominum*. Ita vocatur medicamentum compositum antinephriticum in Nicolai *Antidotario Oper. Mesuæ fol.* 383. *b.* ubi commentator quidem Magister Platearius hallucinatus esse videtur, dum derivationem hujus nominis a Philiaside i. e. Filipendula herba diuretica deducere non est veritus.

Philiatros, φιλίατρος, dicitur *Studiosus medicinæ*, qui adhuc in primis versatur disciplinis & præceptis; quo intellectum suum exerceat, Galen. *l.* 4. *de san. tu. cap.* 5. Est & nomen libri Damocratis, teste Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2.

Philippi Trochiscus, φιλίππου τροχίσκος, adversus dysenteriam describitur ab Ægin. *l.* 7. *c.* 12.

Philistæa, terminus Spagyricus obscurus, qui legitur apud Basil. Valent. *in Repetit. de Lap. Philosoph. cap. de Antimonio*, ubi dicit: quod si Antimonium transiverit in *Philistæam*, tunc per se fieri vitrum.

Philocotyle, φιλοκοτύλη, nomen Emplastri, cujus descriptio legitur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 17. ubi tamen φιλοκοτύχη in textu legitur. Gorr. vero φιλοκοτύλη scripsit *in defin.*

Philocratis Emplastrum, φιλοκράτους ἔμπλαστρος, describitur a Celso *l.* 5. *c.* 19. allegante Gorr.

Philoenos, *nia*, φίλοινος. Vide *Vinosus*.

Philolagnos, φιλόλαγνος, vocatur *amans veneris*, *salax*, apud Hipp. *l.* 2. *de morb. XLIX.*

3. Latine etiam exprimitur *Veneri deditus*.

Philolutros, φιλόλουτρος, *amans balnei*, qui balneo delectatur, Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 57. Dicitur & φιλολουτρέων, *d. l. t.* 60. Foes. *d. l.*

Philomedica est epitheton potionis in febribus ardentibus pro siti extinguenda, cujus meminerunt Trentnerus & Frondek in Elixir Arboris vitæ, descriptio extat *in Collectan. Chymic. Leidens. c.* 332.

Philomela. Vide *Luscinia*. Adde Rol. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *f.* 1. *c.* 15.

Philonion, φιλώνιον, nomen medicamenti anodyni *Opiati* ab autore *Philone* ita dicti, cujus variæ occurrunt descriptiones etiam in Dispensatoriis Norimbergensi, Cordi, Augustano & Londinensi.

Philonis Collyrium, φίλωνος κολλύριον, describitur a Celso *l.* 6. *c.* 6. citante Gorræo. Meminit *Philonis* Medici Galen. *l.* 1. *meth. med. c.* 7.

Philonium, φιλώνιον, nomen Antidoti narcoticæ, cujus variæ descriptiones extant in Dispensatoriis Norico, Augustano, aliisque. Non negligenda tamen Zwolferi animadversio. Duo alia descripsit, calidum unum, alterum frigidum appellans Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phys. c.* 23. *p.* 174.

Philoparabolos, φιλοπαράβολος, est epitheton curationis vehementioris & temerariæ, præsertim in phreniticis, Cœl. Aurel. *Acut. l.* 1. *c.* 15. *p. m.* 45. 49.

Philophysicus, φιλοφυσικὸς, dicitur amans vel *studiosus rerum naturalium*. Et ita dictum fuisse *Asclepiadem*, testatur Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5. *fere circa finem*.

Philoristia, φιλορισία, vocatur Galeno nimium *studium conficiendi definitiones*, atque hoc etiam in Medicina & Medicis reprobat, vocans morbum. *l.* 4. *de diff. pulf. c.* 1. *& c.* 17. *in fin.*

Philosophia, *Philosophus*, φιλοσοφία, φιλόσοφος, *studium* & *studiosum sapientiæ* secundum literam significat. Proprie vero notat partim omnes illas disciplinas, quæ rerum supernaturalium ætherearum, naturalium explicant essentiam, causas, & affectiones; & comprehenduntur titulo *Philosophiæ Theoreticæ*, quæ continet *Metaphysicam*, *Mathematicam Astronomiam* & *Physicam*; partim has quoque disciplinas, quæ hominis perfectionem & felicitatem in actionibus Moralibus, Civilibus vel Politicis, & Domesticis sive Oeconomicis acquirendam docent, & nomine veniunt *Philosophiæ Practicæ*, quæ complectitur *Ethicam*, *Politicam* & *Oeconomicam*. Utramque *Philoso-*

phiæ partem ſcitu neceſſariam eſſe extra dubium eſt. Et haud dubie inculcare hoc voluerunt Hipp. egregio illo axiomate: ὁ ἰατρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος, Medicus *Philoſophus* Deo æqualis; & Gal. *lib. quod optimus Medicus, optimus quoque ſit Philoſophus*. Jung. & Lind. *Ex. II.* §. 8. *ſeqq.* quamvis fortaſſis Ethica & Phyſica præ reliquis maxime ſint neceſſariæ. Cæterum nomina *Philoſophiæ* & *Philoſophi* partim jactuoſe, partim abuſive ſibi attribuerunt Spagyrici, & præſertim Paracelſus cum ſuis ſectatoribus, dum in illius ſcriptis leguntur opuſcula inſcripta *Philoſophiæ Sagacis*, item *Philoſophiæ* ad *Athenienſes*. Plura quoque in Theatro Chymico inquiri poſſunt; qua Helmontius cum ſuis aſſeclis, qui ſe *Philoſophum per ignem* glorioſe appellare non eſt veritus. Hinc & uterque artificium illud Panaceæ & Catholici non dubitavit appellare *Lapidem Philoſophicum*. Vide *Lapis*. Noſtri non eſt inſtituti in hujus *Philoſophiæ* ventilatione prolixiorem impendere operam. *Philoſophus* etiam fuit nomen proprium, vel Medici, vel Chirurgi, apud Aetium *Tetr.* 4. *ſerm.* 3. *c.* 24. ubi legitur φιλοσόφου ἔμπλαστρος, *Philoſophi Emplaſtrum* ad calcitratus & vulnera tumida, citante Gorr. *in def.* plane quoque abuſiva acceptio verbi φιλοσοφεῖν eſt pro *coire*, aut venerem exercere, apud Lucian. allegante Rolfink. *de P. Genit. Part. I. c.* 1. *Oleum Philoſophorum* vocari Oleum de Lateribus, vel Laterinum, e Diſpenſatoriis aliiſque materiæ Medicæ ſcriptoribus conſtat.

Philotechnos, φιλότεχνος, *artium ſtudioſus*, qui omnes artes, unam nempe poſt aliam, addiſcere cupit, donec eruditorum choro inſeri dignus habeatur. Linden. *Ex. V.* §. 12. φιλοτεχνεῖν quoque eſt *artificioſe agere*, ut prudens artifex agit, apud Gal. notante C. Hofmann. *C. in LL. de V. P. n.* 908.

Philotimia, φιλοτιμία, *ambitionem* cum invidia ſignificat. Et verbum φιλοτιμεῖσθαι uſurpatur de illis, qui gloriam aucupantur ſtudio reprehendendi alterum & criminandi, Hipp. *l. de Arte. l.* 10. Foeſ. *c.* 656.

Philtron, φίλτρον, proprie ſignificat *pharmacum* vel *poculum amatorium*, hoc eſt, ad amorem conciliandum datum, non quidem naturalibus viribus hunc effectum præſtans, ſed virtute veneficii Diabolici. Unde & ipſe Gal. gentilis licet, horum pharmacorum notitiam Medicis non competere ſcripſit, *l.* 10. *de S. Fac. mox a princip. Philtrorum* quoque nomine omnia alia veneficia, ceremoniæ, ligaturæ, veniunt. Videatur Senn. *l.* 1. *Pr. M. p.* 2. *c.* 10. & *l.* 6. *p.* 9. *c.* 5. Diet. *Iatr. p.* 735. Meminit & Lang. *l.* 1. *Ep.* 33. Rolf. quoque incantamentis annumeravit, *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 29. Prolixe C. Rejes *q.* 29. Helmontius vero videtur ad naturalem aliquam συμπάθειαν & mumialem confermentationem referre, *tr. de magn. vuln. cur. n.* 27. Verum ejus autoritas merito ſuſpecta habetur, quemadmodum & hypotheſis illa de magnetica curatione. *Philtrum* quoque ab Anatomicis vocatur cavitas illa labii ſuperioris media valvulæ ſimilis, Latinis quibuſdam *Lacuna* dicta. Gorr. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p.* 532.

Philypoſtrophos, φιλυπόστροφος, ſignificat omne id, quod morborum reverſionem & recidivam facere ſolet. Hipp. 1. *Prorrh. c.* 3. *t.* 13. *Coac. t.* 348.

Phimoſis, φίμωσις. Vide *Paraphimoſis*.

Phionitides, naturales dicuntur inimici, qui ſeſe mutuo perſequuntur ad mortem, ut ciconia ranas, felis mures, aranea buſones, &c. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Phlaſma, φλάσμα, pro θλάσμα, Ion. *Contuſio*, *Contuſum*, *colliſio*, quemadmodum & φλάω, pro θλάω, *contundo*. Vide *Contuſio*. Adde Foeſ. *p.* 656.

Phlauros, φλαῦρος, *vitioſum* ſignificat, ita ut ubique in malam ſignificationem acceptum apud Hipp. legatur 6. *aph.* 52. *ſ.* 2. *de R. V. I. A. t.* 50. *ſ.* 3. *t.* 33. *l.* 1. *Ep. ſ.* 2. *t.* 80. 3. *de fract. t.* 17. Vide Foeſ. *d. l.* Diet. *n.* 899. Lind. vero exponit per non bonum, ſive *malum incipiens*. *Ex. IV.* §. 92.

Phlebion, φλεβίον, *Venula* dicitur. Diminutivum a φλέψ, de quo infra, Hipp. 4. *aph.* 79. Jung. Diet. *n.* 903.

Phlebodonodes, φλεβοδονώδης, vox habetur apud Hippoc. peregrina, nova & adhuc valde dubia, cum alia legant φληδονώδης. Occurrit vero 1. *Prorrhet. ſ.* 3. *t.* 9. & *Coac. t.* 20. ubi vide Gal. *Com. ad loc. prim.* qui expoſuit per agitata & diſtenta vaſa ſanguinea propter magnum ſanguinis fervorem & efferveſcentiam febrilem. Verum C. Hofm. *in notis ἀνεκδότοις ad Gal. loc. cit.* exiſtimat legendum eſſe φληδονώδεα, quod ſignificat ægros delirantes ſcil. in ſomniis. Φληδόνες enim ſunt *nugæ*, *ineptiæ* & φλυαρίαι, quam vocem & Lind. retinuit, nobiſque etiam veroſimilior videtur. Quod vero in quibuſdam exemplaribus MS. etiam φλεγματώδεα legatur, nobis plane ad textum non quadrare videtur, quamvis Ionſton. *ad d. Coac. text.* retinuerit. Plura vide apud Foeſ. *Occ. p.* 657. Erot. *On. p.* 118. & *ſ.* 119. *a.*

Phlebopalie, φλεβοπαλίη, Democrito dictus fuit arteriarum motus. Nam φλέψ generaliter venas & arterias complectitur. Verum Foeſ. *p.* 658.

p. 658. ad hunc locum Erotiani animadvertit potius legendum esse φλεβοπαλίην, aut φλεβοσπαλίαι, quasi *venarum agitationem* & fluctuationem. At vero non video tantum vitium, cum φλεβοπαλίη facile per licentiam Græcam fingendi nova vocabula, & per derivationem a πάλλω, salio, vibro, excusari & declarari possit; præsertim cum in statu p. n. hujusmodi arteriarum saltus evidentissime conspiciatur in aneurismate, ubi non tam fluctuatio, quam vibratio & concussio arteriæ notari potest.

Phleborragia, φλεβοῤῥαγία, vocatur Hipp. ἡ ῥῆξις τῶν φλεβῶν, *ruptio venarum*. 4. *de R. V. I. A. t.* 86. Gal. *in com. ad h. l.*

Phlebotomia, φλεβοτομία, communiter & usitatissime Latine dicitur *venæ sectio*, vel *sanguinis emissio* per venam scalpello divisam vel incisam facta, Galen. *l.* 11. *M. M. c.* 1. Remedium Chirurgicum notissimum & frequentissimi usus, sæpius etiam præter necessitatem, inprimis præservationis gratia. Refertur inter generosa & universalia præsidia, valetque primario ad deplendam copiam, scil. turgentem & urgentem, secundario ad alia quoque in qualitate, aut motu sanguinis vitia. Jung. Diet. *n.* 900. Jessenii Judicium de Sang. V. S. miss. *cum annot. nostris*. Verum hoc remedium acerrime impugnare non fuit veritus Helm. *de febrib. cap.* 4. quamvis rationibus non adeo validis, uti quidem sibi visæ fuerunt, quas hoc loco examinare non concedit instituti ratio. Præter hanc receptam significationem vox φλεβοτομία & verbum φλεβοτομεῖν sumuntur, vel pro quavis *divisione venarum* p. n. & violenta v. g. *l.* 4. *Ep. circa fin.* quamvis non videam, quid obstet, quo minus de artificiali *Venæ sectione* explicari debeat locus ille: vel pro multiplicatione venæ alicujus majoris in ramos plures & surculos, *l. de Venis, XXVI.* 6. Vide Foes. *d. l.* Conf. Gal. *exeg.* qui de duplici significatu agit.

Phlebotomus, φλεβότομος, vocatur *instrumentum Chirurgicum*, quo fit *venæ sectio*, communiter duplex hactenus fuit receptum; unum, quod vernacule *Flitte* dicitur, & pulsu celeri per digitum facto venæ intruditur, quemadmodum in scarificationibus vulnuscula infligi solent: alterum, quod hodieque receptius & frtassis commodius securiusque, Italis *Lancetta* dictum, quo vena pungitur cum levi incisione. Debent vero hæc scalpella probe asservari, ne inquinentur, aut veneno inficiantur, unde gravissima oborta esse mala ex Historiis constat.

Phledonodes, φληδονώδες. Vide *Phlebodonodes*.

Phlegma, φλέγμα, *Pituita*, Latinis dicitur. Olim a veteribus inter humores quatuor naturales relata, humor frigidus & humidus in corpore existens, hyeme potissimum excedens, Gal. *c. de nat. hum. t.* 40. *& alibi*. Verum cum commentum hoc veterum hodieque exoleverit, per φλέγμα vel *pituitam* intelligitur humor crudus, aqueus, excrementitius, vel naturaliter, vel p. n. in corpore genitus & collectus. Quo pertinent *Mucus* narium, *Saliva*, *Phlegma ventriculi* & *intestinorum*, Charlton. *Ex Physiol. VII. §. 6. Sylv. l. 2. Pr. M. c.* 23. §. 213. *seqq.* quamvis significatio hujus vocabuli Græci non respondeat cum ejus derivatione & etymologia, siquidem præ se fert etymon hoc φλέγμα *accensionem*, utpote a φλέγειν descendens, quo significatu etiam præter communem venite apud Hippocratem observat Galen. *exeg.* Vide Dieter. *n.* 904. In arte destillatrice & Chymia *Phlegma* dicitur liquor destillatus spirituoso & inflammabili liquori contradistinctus. *Phlegma* est mera aqua insipida, constans particulis levibus, glabris & flexibilibus, merum vehiculum & instrumentum omnis nutritionis & conjunctionis, & matrix, ceu recipiens spiritus & materiæ omnis subtilis, quamvis Chymicorum industria illam ab his ubique separare & rejicere intendat Jac. le Mort. *Chym. Medic. Phys. c.* 2. *p.* 16. Schroder. *l.* 1. *c.* 3. Specialissime vero in opere lapidis Philosophici *Phlegma* vocatur aqua Mercurii ptima, substantia media, in qua principium lapidis est, scil. ejus dissolutio, nec intrat cum ea, quamvis se invicem complectantur naturæ nexu, de quo plura vide *in Theatr. Chym. Vol. III. p.* 730. *seqq.*

Phlegmagogus, φλεγμαγωγὸς, epitheton purgantium quorundam medicamentorum, quæ pituitam educere per alvum creduntur, inter quæ Agaricus, Cnicus, Turbith, &c. referuntur. Vid. Lang. *l.* 2. *ep.* 18. Motell. *de materia medic. cl.* 2. *purgant.*

Phlegmasia, φλεγμασία, vel idem, quod φλεγμονὴ, *Inflammationem* significat, vel febrem inflammationi alicui conjunctam. Gal. 1. *aph.* 7. Castell. Lind. *Ex. IV.* §. 17. 25. Legitur alias apud Hipp. 3. *de morb. XV.* 4.

Phlegmatias, φλεγματίας, Hipp. idem est, quod φλεγματικὸς aliis, sive *Phlegmaticus*, aut *Pituitosus*, scil. ex hypothesi de quatuor humoribus, h. e. qui temperamento ex sanguine crudo, frigido & humido præditus est, & Cholerico opponitur. Hippocr. *de A. L. & Aq. LV.* 11.

Phlegmatorrhagia, φλεγματοῤῥαγία, dicitur affectus hæmorrhagiæ narium similis, quando na-

nares per aliquot dies sola pituita tenui stillant, qualis observatio extat apud Henr. Salmuth. *Cent. I. Obs.* 37. & ex hoc Bonet. *in Anat. Pract. l.* 1. *s.* 17. *Obs.* 10. *p.* 323. 324.

Phlegmone, φλεγμονή. Vide *Inflammatio*.

Phlegyros, φλεγυρὸς, *Ignitus*, veluti ardens, aut incensus, Gal. *in Exeg. voc. Hippocr.* Foes. *p.* 661.

Phlemelia, φλεμελία, vel idem sunt, quod κίδματα, de quo vide supra *Cedma*: vel latine *flemina* dicuntur, & vocantur tumores circa talos, qui labore viæ oboriuntur. Vide Keuchen. *ad Samon. p.* 280.

Phleps, φλὲψ, Latine vocatur *Vena*. Utroque vocabulo Veteres comprehenderunt *arterias* & *venas* proprie dictas, reste Gal. *c.* 6. *in* 6. *Epid. t.* 2. & *c.* 2. *de iis q. in med. t.* 28. Verum recentiores contra distinguere solent, per *venam* proprie intelligentes vas sanguinem ad cor refluum continens. Er numerantur hodieque primariæ tres: *Vena pulmonalis*, per pulmonis parenchyma diffusa, olim Arteria venosa perperam dicta. *Vena Cava*, quæ per totum corpus ramos suos dispergit: & *Vena Portæ*, quæ saltem per organa tertii, vel infimi ventris sive abdominis divisa est. De quibus videantur Anatomici, & in specie Barthol. *libello* 1. *Anat. c.* 1. *seqq.* Proprium est *venarum* sanguinearum, ut habeant *valvula* in pluribus locis, hoc est, membranulas in interna cavitate venarum occurrentes, impedientes sanguinis recursum ad partes, admittentes vero profluxionem ad cor. Vide *Valvula*. Alias & *venæ* vocabulum aliis vasis sanguinem non vehentibus tribuitur, ut: *venæ Lacteæ*, *venæ Lymphaticæ*, verum minus proprie; Rectius *vasa* vocantur. In Metallifodinis *venas* vocari illa loca subterranea, ubi ipsa minera metallica habetur continuata, patet ex Rul. & Ionhs. *Lex. Chym.* Dividuntur a Borrich. in *mites*, quæ in catino fusorio percalefacto facile subeunt plumbum, & *refractarias*, quæ non sine labore & artificio quoque vehunt pyriten, marcasitam, cretam, talcum & alia similia corpora, tr. *Docimast. Metallic.* §. 20.

Phlia, φλιὰ, Latine *Postis*, & φλιαὶ, *postes*, sive ligna, axes utrinque firmantia, aut firmamenta, quæ suculas utrinque dispescunt & continent, uti exposuit Gal. *c.* 4. *de artic. t.* 51. Pertinet ad instrumenta Chirurgica. De hoc vocabulo plura vide apud Foes. *pag.* 661. Legitur & apud Hipp. 3. *de artic. t.* 49. & 4. *t.* 55.

Phlibo, φλίβω, idem, quod θλίβω, *premo*, unde compos. ἐκφλίβω, *exprimo*, apud Hipp. *l. de Loc. in Hom. XV.* 5. 6. quamvis Linden. retinuerit ἐκθλίβω. Foes. *d. l.*

Phlogiao, φλογιάω, verbum Hipp. usitatum, significans *exardesco*, inflammor. *l.* 2. *de Morb. LXIV.* 8. *l. de morb. sacr. XVI.* 38.

Phloginon, φλογινὸν, Latine *Flammeum*, Epitheton Collyrii liquidi, vel illitionis, apud Gal. *l.* 4. *de* C. *M. S. L. c.* 7.

Phlogistos, φλογιστὸς, dicitur de omni eo, *quod flammam concipere potest*. In specie de Sulphure Hipp. dixisse statuit Helmont. *Tum. Pest.* §. *Hipp. rediv.*

Phlogmos, φλογμὸς. Vide *Flamma*.

Phlogodes, φλογώδης, significat *flammeum*, incensum. Usurpatur de colore faciei intense rubente apud Hipp. 1. *Prorrh. sect.* 2. *t.* 33. & *Coac. t.* 7. & 624. Vide Foes. *p.* 662.

Phlogoides, φλογοειδὴς, *flammæ speciem*, vel colorem repræsentans, vel potius a flamma excitatus rubor. Legitur apud Hipp. *l.* 3. *de morb. VII.* 14.

Phlogosis, φλόγωσις, olim idem fuit, quod φλογμὸς. Sed hodieque significat potius quamlibet *incensionem* & fervorem, sive φλογώδη διάθεσιν, *dispositionem flammeam* etiam absque tumore, Forest. *l.* 1. *Chirurg. Obs.* 4. *Schol.* Dieter. *n.* 905. Talis fervor quandoque subitaneus & momentaneus Scorbuticis solet esse familiaris, de quo apud Matth. Martin. *de Scorbuto* §. 261.

Phlotron dicitur species fluxus ex coostro generati. Rul. & Iohns.

Phlus, φλοῦς, φλόος, item, φλεῶς, *lanuginem* significat. Hipp. *l. de int. aff. XXXIIX.* 6. ubi *Cortex* Latine redditur. Vide Foes. *pag.* 661. Adde Casp. Hofm. *Commen. ad Galen. LL. de V. P. n.* 431. Legitur & de cortice panis apud Moschion. *de morb. mul. cap.* 65.

Phlyctænæ, φλυκταίναι, item φλυκτιδαινίδες, sunt *pustulæ* in summa corporis planitie enascentes a tenui sanie cuti subtenta, eamque sua salina tenui acrimonia erodente & pungente. 2. *Progn. t.* 60. *l.* 2. *Epid. sect. I.* 5. Dicuntur & φλυκτινώδεα. *Coac. t.* 402. Inde φλυκταίνωσις, *pustularum eruptio*, 3. *de fract. t.* 74. φλυκταινοειδὲς χρῶμα, color corporis pustulosus, vel corpus pustulosum, *lib.* 2. *de morb. mul. IX.* 7. Vide Foes. *p.* 663.

Phlyctides, φλυκτίδες, idem quod *Phlyctænæ*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIIX.* 5. Moschion. *l. de morb. mul. c.* 121.

Phlydao, φλυδάω, id est, *humector*, Hipp. *de morb. sacr. XV.* 20. unde φλυδαρὸς, *humidus*. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.*

Phlysis, φλύσις, *eruptionem in cute* significat ex humoris alicujus excrementitii abundantia. Gal. *d. l.* a verbo φλύζω, *scaturio*, erumpo, *l.* 2. *Epid.* Foes. *d. l.*

Phly-

Phlyzacion, φλυζάκιον, *pustulam* bullæ in modum erumpentem significat, ab igne excitatam in cute, idem, quod φλυκταίνα. Occurrit apud Hipp. *Coac. t.* 114. & 4. *de R. V. I. A. t.* 63. Foes. *d. l.*

Phoberos, φοβερὸς, sumitur ab Hipp. active & passive: in illa significatione notat *horrendum* ac metuendum, *Coac. t.* 416. in hac significat *timidum*, perterritum, & de ægro dicitur *l. 6. Epid. s. VIII. t.* 45. Vide Foes. *p.* 663.

Phobetron, φόβητρον, *terriculamentum* significat, quod metum injicit, Hipp. *l. de morb. sacr.* quamvis in edit. Lind. non occurrat.

Phobos, φόβος. Vide *Metus*. Diet. *n.* 906.

Phoca, φώκη, nomen piscis *Cetacei*, vulgo *Vitulus marinus* dicti, cujus descriptio cum usu in cibis & Medicina habetur apud Aldrov. *l.* 1. *de Cetis c.* 10. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 31. & 37. *L.* 10. *de S. Fac.* §. *Coagulum*, & *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. *in fin.*

Phocæna, φώκαινα, est etiam nomen piscis *Cetacei*, qui alias *Tursio*, item *Porcus marinus* dicitur, ad *Delphinos* pertinens, cujus historiam cum usu in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *d. l. c.* 8. Ejus Anatomen vide *in Eph. N. Cur. A. III. O.* 20.

Poodes, *Phoides*, ϕῶδες, φωΐδες, idem, quod φαύσιγγες. Vide supra *Phausinges*. Legitur apud Hipp. *Coac. t.* 318.

Phœnicinos, φοινίκινος, Lat. *puniceus*, color dicitur rutilus, qui & *Phœniceus* vocatur, & habet exsuperantiam ruboris, qualis est color fructuum palmæ arboris non admodum sole incoctorum. Elephantiasis quoque vocatur νόσος φοινικίη, *morbus Phœnicius*, vel quia in *phœnicia* aliisque orientalibus regionibus grassatur, vel a colore rutilante. Hipp. *l. 2. Prorrhet. in fin.* Vide Foes. *p.* 663. Est & nomen Emplastri φοινίκινον, quod alias *Diachalcitis*, aut *Diapalma* in Dispensatoriis vocatur. Gorræus *in def.*

Phœnicites, φοινικίτης, lapidis dicitur a figura, quam habet similem fructui palmæ. Dioscor. vocavit ἰνδαϊκὸν, *l.* 5. *c.* 155.

Phœnicopterus, φοινικόπτερος, nomen avis est, passim in antiquis scriptoribus occurrens, sed qualem proprie significet, nondum expeditum est. Imprimis linguam ejus & cerebellum in deliciis fuisse ex Martiale & Lampridio constat. Legatur de hac Aldrovand. *l.* 20. *Ornithol. cap.* 4. Bruyerin. *de re cibar. l.* 15. *c.* 45. Meminit & Celsus inter medii valoris alimenta referens, *lib.* 4. *cap.* 18.

Phœnicuros, φοινίκυρος, vide *Ruticilla*.

Phœnigmus, φοινιγμὸς, Latine *Rubificatio*, *Rubefactio*, est ruboris per medicamenta in cute excitatio, Cutis rubor. Pertinet huc *Dropax* & *Sinapismus*. Meminit Galen. *l.* 7. *meth. med. c.* 4. Ipsa medicamenta quoque vocantur φοινιγμοί. Rolfinx. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *s.* 9. *part.* 2. *c. unic.* Alias *Rubificatio* quoque dicitur de *Rubedine* producta in processu lapidis Philosophici, *Th. Chym. Vol. II. p.* 302. *seq. III. p.* 41. 289. *IV. p.* 552. &c.

Phœnix, φοῖνιξ, æquivocum est. Vel enim significat *Palmam* arborem, de qua superius in P*A*: Vel etiam aliam plantam arvensem loliaceam. Gorr. Vel avem significat, num veram, an fabulosam, non est hujus loci dirimere. Legatur de hac Aldrov. *l.* 12. *Ornith. c.* 28. Vel est nomen Collyrii τραχωματικοῦ, apud Aetium Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. ubi *Phœnix Apollonii* vocatur. Vel Spagyricis dicitur *Phœnix* quinta ignis essentia, vel *Lapis Philosophicus* celebratissimus. Ruland. & Iohnson. Adde *Theatr. Ch. Vol. IV. p.* 447. & *Vol. V. p.* 401.

Phoitao, φοιτάω, apud Hippocr. significat *prodire*, egredi. Dicitur de Urina, *lib.* 7. *Epid. LV.* 19.

Pholcos, φολκὸς, dicitur Lat. *Strabo*, qui laborat *Strabismo*, sive obliqua oculorum est acies. Vide *Strabismus*. Gorr.

Pholeter, φωλητὴρ, qui se abscondit, *Latebricola*, qui libenter latitat, amans solitudinis, a φωλεὸς, *latibulum*, lustrum. Hinc verbum φωλεύω, *occulto*, Linden. *Ex. XI.* §. 155. Pertinet ad Melancholiæ species.

Pholis, φολὶς, *squamam* significat. Hinc φολὶς χαλκοῦ, *squama* æris. Hipp. *l. de Visu III.* 8. Erot. *On. p.* 120. idem, quod λεπίς.

Phollicodes, φολλικώδης, significat *fungosum*, *laxum*. Legitur & φολλιδώδης, quamvis fortassis mendose. Usurpatur de tumoribus, & habitu corporis laxiori, *l.* 4. *Epid. XI.* 5. *XIX.* 11. Vide Foes. *p.* 664. Conf. omnino Erotianus.

Phonasci, φωνασκοὶ, dicebantur olim ii, qui vocis exercitio magno utuntur, uti sunt tragœdi, comœdi, præcones. Gorr. Forest. *lib.* 15. *Obs.* 32.

Phone, φωνὴ, Latine *Vox* dicitur, estque effectus vocalium instrumentorum, quæ sunt larinx, hoc est, principium asperæ arteriæ cum suis cartilaginibus & musculis ad eas pertinentibus. Describi potest, quod sit sonus animalis a glottide ex percussione expirati aeris ad animi conceptus explicandos productus. In homine *vox* illa est articulata, & dicitur *sermo*, loquela, oratio, Græce λόγος. De *voce*, & instrumentis ad *vocem* pertinentibus, scripserunt Gal. *de voc. instr. dissect.* Aquapend. *de*

de voce. Adde Barth. *l.* 2. *Anat. cap.* 11. aliique. De *Vocum* differentiis vide etiam Foes. *p.* 672. *seq.*

Phonos, φόνος, communiter *cædem*, vel *homicidium* significat, ut & sanguinem cæde profusum, aut cadaver: in qua posteriori significatione acceptum legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. LXXI.* 9. Jung. Linden. *Ex. XIV.* §. 131. φονικώδεσι πυρετοί, febres maxime lethales leguntur. *l. de Crisib. II.* 5. Foes. *pag.* 664.

Phora, φορά. Vide *Latio*.

Phorbe, φορβή, *pabulum* significat. Vide supra *Pabulum*. Legitur apud Hippocrat. *l. de superf. XIII.* 3. a verbo φέρβω, pasco. Foes. *p.* 665.

Phorganodes, φοργανώδης, *laxum & apertum* significat, diciturque de orificio uteri aperto & ad conceptum idoneo, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LVII.* 9. ubi ab aliis legitur φορχανώδης. Vide Foes. *d. l.*

Phorimos, φόριμος, epitheton est Aluminis, quod alias *Alumen Rochæ* in Offic. dicitur. Gorr.

Ph rine, φορίνη, *cutem*, vel *corium* significat, diciturque de pelle suilla, apud Hippocr. 4. *de R. V. l. A. t.* 102.

Phoros, φορός, Lat. *ferax*, *fertilis* dicitur, usurpaturque de fœmina ad conceptionem prona, Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXI.* 20.

Phorticos, φορτικός, vocatur homo gravis, *molestus*, *odiosus*. Hipp. *l. de Medico I.* 29. Dicitur quoque de aliis rebus *onerosis*. *d. l. III.* 2. *IV.* 9.

Phoryno, *Phorysso*, & *Phoryo*, φορύνω, φορύσσω, φορύω, idem, quod φύρω, φυράω, *subigo*, misceo, macero. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. C.* 5. & *l. de Sterilib. XI.* 36. Vide Foes. *d. l.*

Phos, φῶς. Vide *Lumen*, *Lux*. φῶς quoque dicitur circulus subniger, qui papillam ambit. Et Oribasius scribit medium transversariorum, quæ in Nilei machinamento sunt, vocari φῶς, quod alias *Plinthium* appellatur, Gorræus.

Phosphoros, φωσφόρος, Latine *Lucifer*, terminus alias Astronomicus, notans Veneris Astrum ante exortum solis conspicuum, quemadmodum idem dicitur *Hesperus*, quando occasum solis sequitur. Est vero etiam nomen *Collyrii*, quod alias *Diacrocu* dicitur, & describitur a Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. & Ægin. *l.* 7. *c.* 16. vide *Diacrocu*. Proprie & in genere *Phosphorus* illud vocatur corpus, quod interna & substantiali luce gaudet. Ita sol potiori jure dici potest *Phosphorus*, luminis & diei effector. Possidet in se lucem, & lumen generat per radios. Hermetici vero hoc nomine exornant corpus artificio paratum lucidum in sese, luminosum etiam, *Luminarem magnetem* dictum, luminis in aere tractorem & ad tempus aliquod conservatorem. Dicitur & cum additione *Phosphorus Smaragdinus*. Hujus naturam imitari dicitur *Lapis Bononiensis*, de quibus omnibus præter alios ex professo scripsit Vvittebergæ Dn. Georg. Casp. Kirchmeier Prof. P. *tract. de Phosphoro*, *natura Lucis & Igne*. Passim etiam in aliis Autoribus ejus fit mentio. Ex novissimis Dn. Comierius Theol. & Mathemat. Paris. de *Phosphoris* eorumque secreta præparatione tractatum scripsisse legitur *in Act. Erud. Lips.* 1684. Vide etiam: *Noctiluca*. Phosphori præparationes varias descriptas exhibet etiam D. Iunken. *in Lex. suo Chym. Pharm. Part. I. p.* 183. *seqq.*

Phoxinus, φοξινός, nomen *pisciculi fluviatilis*, ad *Fundulos* & *Cobitas* pertinentis, cujus mentio fit apud Aldrov. *l.* 5. *de pisc. c.* 10. & 32. Duæ enim species recensentur: *Levis* & *squamosus*. Jul. Alex. *Mordilapides* vocat *l.* 15. *Sal. c.* 7.

Phoxos, φοξός, dicitur is, qui p. n. *acuminato* & fastigiato est *capite*, ita ut utrinque depressæ appareant frontis eminentiæ, aut etiam occipitis, Gal. *l. de Ossib. c.* 1. *l.* 9. *de Us. P. c.* 17. & *c.* 1. *in* 6. *Epid. t.* 3. Vide Foes. *p.* 664. Jul. Alex. *l.* 3. *Sal. c.* 4. C. Hofm. *in Gal. de V. P. n.* 693. *seqq.*

Phragmos, φραγμός, dicitur ab Anatomicis totus dentium ordo atque acies, Gorr. Lat. *Sepes*. Linden. *Med. Phys. l.* 2. *c.* 13. §. 24.

Phrasium viride, id est, *Flos æris*. Rul. & Iohns.

Phrazo, φράζω, Lat. *significo*, denuncio, indico. Dicitur de signis futurum aliquod indicantibus, Hipp. 2. *aph.* 5. idem, quod σημαίνω. Vide Dieter. *n.* 907.

Phrenes, φρένες, Lat. *Præcordia*. Hipp. & aliis antiquis medicis vocabatur *Diaphragma*, teste Erotiano, de quo in lit. DI. Vide Dieter. *n.* 928. Unde & venæ ad illud excurrentes dictæ sunt *Venæ Phrenicæ*, Barthol. *libell.* 1. *c.* 5. Arteria *Phrenica*, *libell.* 2. *c.* 5. h. e. *Diaphragmatica*.

Phrenitis, φρενῖτις, φρενιτιάτις, licet generali etymi significatione omnem mentis emotionem videatur denotare, usus tamen apud veteres & recentiores obtinuit, ut saltem vocabulum hoc acciperetur de delirio continuo cum febre acuta, & inflammatione interna cerebri & meningum ejus conjuncto. Galen. *c.* 1. *ad l.* 1. *Prorrh. t.* 1. Hinc & Celsus *l.* 2. *c.* 1. in-

1. *infaniam febricitantium* vocavit. Poterit vero ita accuratius definiri: *Phrenitis* eſt delirium perpetuum vehementius cum febre acuta, pervigilio, furore, riſu, clamoribus, aliiſque vehementioribus ſymptomatibus, pro majori videlicet minorive cauſæ morbificæ benignitate, aut malignitate, proveniens ab inflammatione meningum cerebri per ſanguinis acrioris & ichoreſcentis effervefcentiam immoderatam & impetuoſiorem ejus affluxum, cum impedito refluxu & ſtagnatione oborta, ſpiritum quoque animalem in ſubſtantia cerebri incendente & tumultuarie agitante. Quod ſi vero cerebrum ejuſque meninges per conſenſum ſaltem afficiatur παραφρενίτις, Latine etiam *Paraphrenitis* a pleriſque dici ſolet; quamvis non ſemper obſervatum fuerit, uti patet ex Gal. *l.* 5. *de L. A. c.* 4. ubi agitur de *Phrenitide* ex inflammatione Diaphragmatis. Plura & accuratiora de hoc affectu videantur apud Vvillis *tr. An. Brut. P. II. c.* 10. A Latinis quoque introductum eſt vocabulum *Phrenefis*, quaſi ſit Gr. φρένησις. Videatur Dieter. *n.* 909.

Phrice, φρίκη. Vide *Horror*. Φρικώδεες πυρετοὶ, *febres horrificæ*, ſive cum horrore invadentes, *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 23. Foeſ. *pag.* 667. C. Rejes C. *El. q.* 68. *n.* 11. Vide *Querquera*.

Phroneſis, φρόνησις, proprie *prudentiam* ſignificat. Sumitur tamen ab Hipp. pro ſentiendi virtute, vel *ſenſu*, potiſſimum tactus. Hipp. *l. de morb. ſacr. IIX.* 12.

Phrontis, φροντὶς. Vide *Cura*.

Phrycte, φρυκτὴ, Lat. *Fricta* ſimpliciter, & intelligitur *Reſina Colophonia*, ad differentiam liquidæ ſive *humidæ*, quæ ὑγρὰ dicitur. *Fricta* vero vocatur, quod torreatur, aut uratur, ut docet Dioſcor. *l.* 1. *c.* 93. Meminit vero φρυκτῆς Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. Adde Foeſ. *p.* 668.

Phryganon, φρύγανον, ſignificat *ſarmentum*, *virgultum aridum*, vel ſurculum exuccum. Unde & *Cremia* dicuntur, quaſi ad cremandum apta. Occurrit apud Hipp. *lib.* 1. *de morb. mul. XCIII.* 11. 15. 16. Vide Foeſ. *p.* 667.

Phrygius, φρύγιος, vocatur Lapis quidam, in Phrygia & Cappadocia occurrens, vel cleba pumicoſa, pallida, modice gravis, non ſolida, intercedentibus albis ſegmentis. Aliqui pro *Lyncurio* vendunt; alii pro *Belemnite*. Vim habet exſiccandi, adſtringendi, & cicatricem inducendi. Gorr. Meminit Gal. *l.* 6. *de San. tu. c.* 12. & *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Phrygius*. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 141. Chlocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 3. *p.* 385. Crudum eſſe acerrimum, ignitum vero dare præſentaneum oculis remedium, ſcribitur *in Theatr. Chym. Vol. I. pag.* 87.

Phrynos, φρῦνος, Vide *Rubeta*.

Phtharticos, φθαρτικὸς, idem, quod δηλητήριος, *deleterius*, lethalis, φθοροποιὸς; Diciturque de venenis *deleteriis*, eorumque facultatibus, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 18. *in fin.* Cui opponitur ἀλεξιτήριος, Gorr.

Phtheinas, φθινὰς, dicitur de *morbo tabifico*, qui tabem excitat. Hipp. *l. de Glandul. X.* 1. idem, quod φθινώδης, de quo p. p.

Phtheiriaſis, φθειρίασις, *morbus pedicularis*. Vide *Pediculus*.

Phthenxis, φθέγξις, Lat. *Loquela*, a φθέγγομαι, *loquor*. Nomen occurrit apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. VI.* 11. Verbum 5. *aph.* 5. φθεγγώδης διαθέσει, dicitur Hipp. *periculoſus affectus* multorum ſermonibus illuſtris, ſive clamoribus, aut ejulatu plenus, *l. Præception. VI.* 14. Adde Foeſ. *pag.* 653. Diet. *n.* 892.

Phthinodes, φθινώδης, *Tabidus*, Lat. dicitur a verbo φθίνω, *tabeſco*. Uſurpatur de ægris, & de morbis tabem conjunctam habentibus. Vide Foeſ. *p.* 654. Dieter. *n.* 895. *ſeq.*

Phthinoporon, φθινόπωρον. Vide *Autumnus*. Dieter. *n.* 893.

Phthiſicus, φθισικὸς, idem, quod φθινώδης. Vide *Phthinodes*, *Phthiſis*.

Phthiſis, φθίσις, Latine *Tabes* dicitur, accipiturque communiter, vel late pro omni corporis, aut partis extenuatione, macritudine & conſumtione, & ita coincidit cum vocab. *Atrophia*. Rulan. & Iohnſ. *in Lex.* Vel proprie & ſtricte φθίσις vocatur corporis *tabes* & *conſumtio* colliquativa cum tuſſi, ſputo purulento, aliiſque ſymptomatibus, proveniens ab ulcere pulmonum, vel etiam alterius viſceris nobilioris ſanguinei, ſanguinis diſpoſitionem ulceroſam & lixivioſam ſupponente. Legantur, præter veteres, ex recentioribus Vvillis *Pharm. Rat. P. II. ſ.* 1. *c.* 6. Sylv. *Pr. Med. l.* 4. *tr.* 4. Chriſt. Benettus *Theat. Tabid.* Barbette *l.* 3. *P. M. c.* 2. Dicitur & φθόη. In cujus cauſa, ex acido præternaturali deducenda, hodieque nonnullus Doctores ſibimetipſis & aliis imponere, & ex falſa hypotheſi ægris acria & alcalica commendare, cum præſentiſſimo vitæ periculo, remedia, docuit experientia. Ægri hoc morbo correpti dicuntur *Phthiſici*. φθίσις quoque dicitur pupillæ affectus, cum hæc anguſtior, hebetior & obſcurior rugoſiorque evaſit. Tunc autem majora, quam ſunt, apparent ea, quæ videntur propter pupillæ anguſtiam. Cauſſa hujus mali denſatio, quam ſiccitas potius parit, quam aliud quid. Differt ἀπὸ τῆς ἀτροφίας, quod hæc oculi totius ſit, illa pupillæ tantum imminutio. Gorr.

Phthoe,

Phthoe, φθόη, idem, quod φθίσις, Dieter. *n.* 398. Legitur apud Hipp. 7. *aph.* 78.

Phthois, φθόϊς, *pastillus*, *placenta* dicitur Græcis, contracte φθοῖς: Legitur apud Hipp. *in Spur. ad l.* 1. *de morb. mul. III.* 11. 26. 30. *l.* 2. *LXXXIIX.* 9. 10. Inde Diminutivum φθοΐσκος, *pastillus*, *trochiscus*, quod legitur *d. l.* 1. *LXXX.* 8. *C.* 45. & *l.* 2. *LXXXVII.* 3. adde Foes. *p.* 655. *seq.*

Phthora, φθορὰ, generaliter *corruptionem* significat; Hippocrati vero idem, quod ἀποφθορὰ & *abortum*, hoc est, fœtus imperfecti ejectionem denotat. Vide *Abortus*.

Phthorios, φθόριος, dicitur de medicamentis abortum sive φθορὰν promoventibus: Alio nomine *Ecbolia*, ἐκβόλια, dicuntur. Gorræus Castell.

Phthoropoeos, φθοροποιὸς, idem, quod φθαρτικὸς, *deleterius*. Vide *Phtharticos*. Adde Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 2. *de Antidot. p.* 738.

Phusca, φοῦσκα, videtur respondere Latino *Posca*, si Æginetæ descriptionem attendimus; siquidem ex aceto & aqua paratur. Ab Aetio tamen potius ita dicitur, in quo ebur aliquandiu maceratum ceræ instar emollescit, ut flexile in quodcunque opus tractetur, *l.* 3. *c.* 80. 81. citante Gorræo.

Phycis, *Phycen*, φυκὶς, φυκὶν, nomen *piscis saxatilis*, de quo vide Aldrov. *l.* 1. *de pisc. c.* 8. adde Lind. *Ex. V.* §. 36.

Phycotyche, φυκοτύχη, nomen est Emplastri, ad omnia ulcera, præsertim in ano vel sede, commodi, apud Aetium, notante Gorræo.

Phygethlon, φύγεθλον. Vide *Panus*.

Phylacterios, φυλακτήριος, olim dicebatur amuletorum & remediorum magicorum præbitor, teste Keuchen. *in proleg. ad Sammon. p.* 68.

Phyllon, φύλλον. Vide *Folium*. Apud Hipp. etiam strictius accipi videtur pro herbis & foliis hortensibus condimentariis, *l.* 2. *de morb. XXIX.* 8. *XXX.* 7. adde Foes. *p.* 668. conf. omnino Gal. *exeg.*

Phyma, φῦμα, Lat. *Tuberculum*, generaliter dicitur omnis tumor p. n. erumpens, præsertim in exteriori ambitu corporis, vel alicujus partis a causa interna proveniens. Deducitur a φύομαι, e terra nascor. Comprehendit igitur abscessus, pustulas, ulcera, &c. Vide Foes. *d. l.* & Dieter. *n.* 911. Stricte vero glandularum inflammationes mox erumpentes & ad suppurationem tendentes significat. Gal. *l.* 2. *de art. cur. ad Glau. c.* 1. & Æginet. *l.* 3. *c.* 12.

Phynon, φύνον, nomen est *Collyrii* apud Cels. *l.* 6. *c.* 9. citante Gorr.

Phypella idem significat quod Panus, nimirum tumor glandularum inflammatorius, uti scribit Hartmann. *in Prax. Chymiatric. Oper. in fol. p.* 89. cur vero nomen Germanicum *ohrenzwang* addiderit, rationem quoque addere debuisset.

Phyrama, φύραμα, generaliter omnem *massam mistam*, & subactam liquoreque maceratam, a φύρω, *misceo*, quod idem est ac φορύω, de quo supra. Præsertim vero *farina aqua macerata* & subacta in panificio φύραμα dicitur. Specialiter tamen hoc quoque nomine venit genus quoddam *Ammoniaci thymiamatis*, ita dictum, quod cum terra, arenis & calculis mistum sit. Gorræus.

Physa, *Physodes*, φύσα ἢ φύση, φυσώδης. Vide *Flatus*. φῦσα significat etiam apud Hippoc. follem, cujus usum in volvuli curatione commendavit *l.* 3. *de Morb.* vide Foes. *in not. ad illum locum n.* 27.

Physema, φύσημα, φύσησις, præter communem significationem, qua idem fere notat, quod φῦσα, *flatum*, inflationem, tumorem flatulentum, peculiariter quoque hoc vocabulum tribuitur *resinæ piceæ*, quæ πιτυΐνη vocatur a Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 12. *l.* 2. *c.* 3. & 10. *l.* 3. *c.* 4. *l.* 7. *c.* 3. Adde Jul. Alex. *in not. ad Gal. d. l.* 2. *c.* 3.

Physeter, φυσητὴρ, φυσητὴρ, significat *Follem*: Vide *Follis*. φυσητῆρες ὀστεινοὶ, ossea sufflatoria dicuntur, apud Herodotum, quibus Scythæ usi sunt immittentes genitalibus equarum ad inflandos earum uteros, ut ea compressione ubera uberiorem præberent lactis copiam. Charlton. *Oecon. Anim. Ex. III.* §. 9.

Physica, φυσικὴ, quid significet, ex Philosophicis patet, videlicet eam scientiam, quæ corporis naturalis, qua naturalis, essentiam, causas & affectiones explicat. Hinc & *Physicus* dicitur Philosophus naturalis, Gal. *in pr. com. ad Hipp. de nat. hum.* qui nullum naturæ opus velit intactum relinquere. *l.* 11. *de V. P. c.* 18. *princ.* Nihilominus usus quoque obtinuit, ut & Medici vocentur *Physici*, quatenus omnia in naturæ utilitatem dirigere debent. Vide *Poliater*.

Physica remedia Octavio Horatio, quæ sine manifesta ratione prosunt, Scholiast. *ad marg. l.* 1. *c.* 27.

Physigra, φύσιγρα, vocatur *caulium exortus*, & maxime pars ejus concava. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Erot. *On. p.* 108. *b.* Gorr.

Physinx, φύσιγξ, *fistulam*, vel canalem concavum significat, caulem cavum, vel *scapum*. Hipp. aliquoties usus *l. de fistul. II.* 1. 2. 7. 8. vide Foes. *p.* 670.

Physiognomia, φυσιογνωμία, dicitur ars, quæ de

de hominis natura judicat ex externo habitu corporis. Unde & illa signa, ex vultu & facie desumta, vocantur *Physiognomica*. Hanc artem integro volumine exposuit Joh. Bapt. Porta *l. de humana Physiognomia*. Huic arti nimium attribuisse Paracelsum, passim ex illius scriptis constat; quemadmodum & Crollium *de signaturis*. Enim vero licet non penitus rejicienda videatur, quam & Galen. aliquoties commendavit, v. g. *l.* 2. *de Temp. c.* 6. *l.* 5. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 5. *l. quod an. mor. seq. temp. corp. c.* 7. in multis tamen quoque esse fallacem, experientia satis superque hactenus docuit.

Physiologia, φυσιολογία, ἡ φυσιολογική, vel idem est, quod Physica, vel specialiter in Medicina ea dicitur pars ministra, quæ explicat tres res secundum naturam, puta sanitatem, causas ejus, & accidentia, in rebus naturalibus corporis humani fundatas. Videantur passim Institutionistæ recentiores, & in specie *Dogmata Nostra Part. I. p. I. p.* 13. *seqq.*

Physis, φύσις. Vide *Natura*.

Physocele, φυσοκήλη, idem, quod *Pneumatocele*, de quo paulo inferius.

Physte, φύστη, dicitur *massa non subacta*, saltem nonnihil irrigata, nondum vero exacte intrita, aut non multum subacta. Linden. *Ex. XVI.* §. 153.

Phytalia, φυταλία, vocatur *postrema hyemis pars*, sic dicta a veteribus, quod eo tempore insitiones optime fierent. At φυταλιὰ locus est vitibus, aliisque arboribus consitus apud Hom. Gorr.

Phytane, φυτάνη, vocatur Hipp. *plantandi* vel *serendi tempus*. Galen. *in Expos. voc.*

Phyteuterion, φυτευτήριον, *plantarium*, vel surculorum in terram plantatorum congeriem significat. Legitur apud Hippoc. *de nat. puer. XXIV.* 1. *XXV.* 2. 11. Foes. *p.* 671.

Phytice, φυτική, vocatur *anima vegetativa*, & quæ cum brutis nobis communis est, C. Hofm. *Com. in Gal. de V. P. n.* 1144.

Phytologia, φυτολογία, Schrodero dicitur pars Pharmacologiæ, quæ agit de vegetabilibus & plantis, *l.* 4. *in princip.* φυτὸν enim *plantam* significat.

Phytomineralia vocat Andr. Cassius *de Auro cap. VI. pag.* 67. succinum, corallia, ligna lapidescentia ex incongrua componendi voces licentiâ.

Phyximos, φύξιμος, quasi φεύξιμος, *qui effugi vel vitari potest*. Usurpatur ab Hippoc. de morbo benigno & ad salutem vergente, *l. de intern. aff. II.* 9. Sumitur & active de eo, quod mala fugare potest. φεύξιμος βωμὸς, *ara salutis*, vel *asylum*, ad quam confugitur securitatis gratia. Foes. *p.* 669.

Pia mater dicitur membrana tenuior, μῆνιγξ, cerebrum immediate involvens, ad differentiam exterioris & crassioris, quæ dura dicitur. Vide *Durus. Mater*.

Pialos, πίαλος, aut πιαλέος, *pinguis*. Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. XXV.* 11.

Pianteria, πιαντήρια, dicuntur *edulia*, *quæ pinguefaciunt*, & obesum reddunt corpus. Hippoc. *l. de L. I. hom. XL.* 2. a verbo πιαίνει, *pinguefacere*: quod legitur *lib.* 1. *de morb. mul. LXXVII.* 2. adde Foes. *p.* 506.

Piar, πῖαρ, *pingue*, vel *pinguedinem* significat, idem, quod πῖειρα, aut πιεῖρ. Legitur apud Hippocr. *l. de nat. puer. XXI.* 7. *XXXIII.* 7. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXV.* 14. *l. de Ulcer. XI.* 3. Foes. *dict. loc.*

Piattones, ex Italico idiomate in Latinum translati vocantur pediculi inguinum, vel pubis, latiusculi & plani, in cute hærentes, quemadmodum & aliquando sub axillis, & oculorum ciliis. Legitur in Marcell. Cumani *Observationibus* apud I. H. Velschium *in Sylloge Consil. & Observ. Med. Cent. I. Obs.* 80. *p. m.* 80. Vide *Pediculus*.

Pica, κίσσα, κίττα, æquivocum est. Primo significat avem, e corvino vel cornicum genere, cujus historiam & varias species cum usu vide apud Aldrov. *l.* 12. *Ornith. c.* 11. *seqq.* Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 68. Deinde est nomen morbi, qui & *Malacia*, μαλακία, item *Picatio*, κίττασις, dicitur, estque appetitus depravatus & vitiosus rerum ad nutritionem ineptarum, aut certe incongruarum, vel quoad quantitatem, vel qualitatem, cum languore, anxietate & quandoque deliquio animi, proveniens a miasmate quodam inexplicabili, fermentum ventriculi & nervosas partes afficiente. Affectus fœminis, præsertim gravidis, familiaris. Rarissime masculos quoque infestat. Appetuntur vero varia, acida, acerba, acria, terra, testæ, creta, carbones, imo & aranei, panni veteres, putria coria, & alia a natura alias aliena & exosa. Vide Dieter. *num.* 113. Eph. N. Cur. *A. II. Obs.* 209. Rarissima legitur *Picæ* species, qua mulier quædam in Anglia laborabat, excipiens ventum ore aperto e follibus inversis propria manu motis impulsum in Henr. Oldenburg. *Act. Philos. An.* 1667. *m. Novemb.* Viros pro gravidis uxoribus hoc affectu laborasse legitur *d. l. Obs.* 215. C. Rejes C. *El. q.* 50. *n.* 5. Helmontius quidem ad uterum referre conatur, *l. de Magn. vuln. cur. num.* 162. sed quomodo

causa hæc in viros cadet, qui hoc quoque morbo laborant?

Picacismus, vide *Picatio*, *Dropax*.

Picans dicitur vinum, quod gustui singularem suavitatem infert, & adumbrata velut imagine formam excellentem exprimit. Plerumque cum recenti & dulci conjungitur. Legitur aliquoties apud Bernardin. Cajum *de Aliment. cap.* 28. *pag.* 109. *seqq.* Dicitur & *Mordax* Andr. Chiocc. *quæst. Philos. & Med. l.* 1. *q.* 4. *p. m.* 41.

Picatio homonymum est apud Latinos. Vel enim idem significat, quod *Pica*, πίττωσις, Gal. *l.* 1. *de sympt. caus. c.* 3. & 7. *Picaceus affectus* dicitur, Rejes *d. l.* Vel est nomen remedii, Gr. πίττωσις, dicti, estque species dropacis. Vide *Dropax*. Dicitur & *Picacismus*. Schenk. *synt. comp. & præscr. med. p.* 271. 274. *seq.* Unde & illi, qui adhibent πιττωτὰ, *picatores* vocantur, Galen. *l.* 7. *meth. med. cap.* 7. Adhibetur ad atrophiam tollendam *d. l.* & *lib.* 14. *cap.* 16. Ceratum διὰ πίσσης πονηρὰν sive *picatum* vocat, *c.* 1. *de fract. t.* 21. Adde Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *s.* 9. *p.* 2. *c. unic.*

Picerion, πικέριον, Hippocr. idem est, quod βούτυρον, *butyrum*, Hippocr. *lib.* 1. *de morb. mul. LXXXIIX.* 28. *lib.* 2. *XII.* 31. *XIV.* 14. 16. Foes. *p.* 507. & Erotianus.

Picota dicitur ægritudo consistens in pustulis minoribus rubri coloris, vocatur & *Sarrampio*. Vital. *de Furno Medic. c.* 264. *fin.*

Picrocholos, πικρόχολος, Hippoc. dicitur *homo amara bile abundans*, 2. *de R. V. I. A. t.* 29. & alibi. Vide Foes. *d. l.* Transfertur vero etiam ad iracundos, qui iram gravem fovent, qui & πικροὶ, *amarulenti*, & ὀξύθυμοι, vocantur, Hippocrat. *d. l. t.* 44. Πικρόχολοι δ' ἄνω sunt illi apud Hippocr. qui in superioribus partibus, puta in ventriculo, bilem coacervant, & quibus inediam molestissimam esse scripsit, *d. l. t.* 29. Gal. *in com. ad h. l.* pro cachecticis vel qui mali habitus sunt, usurpari monet Erotianus & picrocholos hinc iracundos esse & facile commoveri.

Picros, πικρὸς. Vide *Amarus*. *Picrocholos*. *Hiera*. Aliquando etiam pro *acri* sumitur. Ita πικρὸν piper dicitur, & πικρότης vini non ejus amaritudinem, sed acrimoniam denotat. Linden. *Ex. X.* §. 116.

Pictonius, *Pictaviensis*, dicitur esse epitheton Riolani dolorum spuriorum Colicam æmulantium & potius peritonæum cæterasque membranas abdominis partibus obtensas obsidentium & excruciantium, Luc. Tozz. *Med. Pract. Part. II. p. m.* 111.

Picus, πελεκᾶν, ξυλοκόπος, δρυκόπος, nomen avis, quæ arbores rostro tundit & perforat; cujus historiam, species, & usum in cibo tradit Aldr. *l.* 12. *Ornith. c.* 30.

Pieiros, πίηρος, ἢ πίερος, *pinguis*. Legitur de facultate, Hippoc. *l. de nat. puer. XXIII.* 22. *XXXIII.* 2. 3.

Piesma, πίεσμα, dicitur *retrimentum* quodlibet post expressionem relictum. Dicitur & ἐκπίεσμα. Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. *l.* 1. *c.* 8. *l.* 3. *c.* 1. *l.* 13. *M. M. c.* 15. Jul. Alex. *in not. ad h. l.* Vocatur alias & ἀπόθλιμμα. Adde Foes. *p.* 506.

Piester, πιεστὴρ, πιεστήριον. Vide *Prælum*.

Piestron, πίεστρον, vocatur *Instrumentum Chirurgicum*, quo usus Hippoc. ad contundenda ossa capitis in extrahendo fœtu mortuo. Latine *Pressorium* aut *Contusorium* redditur ab Interpretibus. Legitur *lib.* 1. *de morb. mul. XCVI.* 4. Dicitur alias ἐμβρυοθλάστης. Gal. *in Ex. voc. Hippoc.* Adde Foes. *pag.* 507. Vide *Embryothlastes*.

Pietas, εὐσέβεια, caput virtutem, & anima Medicinæ merito habetur. Linden. *Ex. II.* §. 17. Rectissime vero negavit Galen. veram *pietatem* consistere in hecarombis sacrificandis, aut aliis pretiosis suffumigiis; sed in notitia propria & eruditione aliorum, quid sit vera sapientia, bonitas, &c. *l.* 3. *de V. P. c.* 10. Clarius expressit laud. Lind. *Ex. III.* §. 8. *Pietatis* exercitium consistit cum in vero cultu Dei, tum in fideli executione muneris suscepti. Et per hanc Medici se Deo gratos, hominibus charos, actusque operibus prosperos, inclytos, opulentos, beatos reddunt, §. 3.

Pigmentarius, μυροπώλης, μυρεψὸς, *unguentorum institor*, qui unguenta vendit, Rhod. *ad Scribon. n.* 22. *Pigmenta* enim inter medicamenta habentur.

Pigmentum, potio ex melle, vino, & pulvere calidarum rerum, cum adjurationibus propinata. Taganlt. *l.* 1. *c.* 4.

Pigritia, *Piger*, ἀργία, ἀργὸς, vide *Ignavia*, *Argos*.

Pila, σφαῖρα, *globulum lusorium* notat, ad corporis exercitia ludicra pertinet, de quo exercitio Galen. integrum conscripsit libellum, de parvæ *pilæ* exercitio inscriptum. In specie & oculis conferre docet ex Galen. Linden. *Ex. VI.* §. 48. *Pilæ* quoque vocantur globuli plumbei, qui vi ignis e tormentis exploduntur. *Pilæ* porro dicuntur vasa, vel lignea, in quibus veteres frumenta contundebant. Rhod. *ad Scribon. num.* 74. vel Pharmaceutica, lapidea, fictilia, ænea, in quibus semi-

mina & nuclei teruntur, aliaque diversi generis subiguntur & miscentur, quæ hodieque sub mortariis comprehenduntur. Vveker. *Ant. Gen. lib. 3. cap. 49.* *Plinius* aliquando pro *Pilula* usurpari testatur Keuchen. *ad Samon. p.* 121.

Pilabella, idem, quod *Pelada*. Forest. *loc. ibidem citat.* Vide *Pilada*.

* *Pilamalleum* exercitationis genus non multis abhinc annis in Regno Neapolit. inventum hodieque in universa fere Europa usitatum, quod apud Italos *pilam* & *malleum* vocant, vulgo *giuoco dei Zucchetti*. In hoc primo brachia, & dorsum exercentur, cum malleis ligneis pilam ligneam longe pellere coguntur, demum ex ambulatione, quæ huic exercitationi perpetuo conjuncta est, ea commoda fere oriuntur, qaæ ambulantes homines percipiunt, ut his rationibus licet antiquum non sit, minime contemni mereatur: quamquam aliquis antiquos etiam hac exercitatione non caruisse fortasse contendat, cum apud Avicennam inter cæteras exercitationes unum nominetur, quod virgis retortis dictis alsuleiam cum pila magna, aut parva lignea efficiebatur, quas conditiones apprime nostro pilamalleo convenire unusquisque videt, nisi alias tacuerit Avicenna, quod suo tempore notissimæ essent.

Pilaris morbus, vide *Trichiasis*.

Piletos, πιλητός, dicitur *ex lana*, *vel pilo coagmentatus*. Dicitur de amiculis, quæ vocantur πιλητὰ κτήματα, apud Gal. *l.* 1. *de V. P. cap.* 13.

Pileus, πῖλος, πίλημα, *Pileolus*, πίλιον quid sit, notum est. Pertinent quoque ad Pharmaceutica, *pilei delicati*, ἁπαλὰ πιλήματα. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. vide *Cucupha*, Anatomici quoque nomina *Pileus & Pileolus* tropice tribuerunt Tunicæ in fœtus capite repertæ, quæ etiam Galea, Vitta dicitur, unde & infantes sic nati Galeati, Vittati nuncupantur, de qua legi merentur Car. Drelincurtii *Emendationes de Fœtuum pileolo*. Inter Chirurgica quoque instrumenta refertur *Pileolus* argenteus (hodieque etiam ex ligno, cera alba efformatus) undique in vertice perforatus, qui exulceratis papillis nutricum applicari solet pro lactatione commodiori. Vid. Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XIII. fig.* 7.

Pili Zenii, sunt pili circa caudam leporum nascentes. Dorn. Rul. & Ionf.

Pilicrepi vocabantur olim Balneatores, vel eorum ministri, qui pilis globulisve pice illitis per præfurnium in fornaculam actis, ignem excitarunt, Ant. Fumanel. *de Baln. mox a princip.*

Pilimictio, τριχίασις, vide *Trichiasis*. Legitur apud Foes. *Oecon. Hippoc. pag.* 623. Et profecto mihi videtur hoc latinum nomen commodius, dummodo in usum magis vocaretur, quam Græcum, quod ob varias significationes obscurius est, neque legenti statim constare potest, de quo morbo pilari accipiatur.

Pilopœticos, πιλοποιητικός, dicitur de κονίᾳ, sive *Lixivio*, quo *Coactores lanarii* utuntur, ad cogendas & parandas lanas. Πιλοποιὸς enim *Coactiliarium* vel *coactorem lanarium* significat; sive sint pilei, sive aliæ etiam vestes, ex lana villisque confectæ quæ *Coactilia* dicuntur. Foes. *pag.* 508. Gorr. Rhod. *ad Scrib. num.* 230. C. Hofmann. *in Gal. de V. P. num.* 883.

Pilos, vide *Pileus*. *Pilopœticos*.

Pilula, καταπότιον, σφαιρίον, Lat. etiam *Catapotium* est medicametum siccum globuli formam habens, quod deglutiri debet integrum ad fallendum amarum & ingratum saporem, juxta proverbium: *Pilulæ* & injuriæ non masticandæ, sed degluttiendæ sunt. Sunt vero *purgantes* & *alterantes Pilulæ*: quarum catalogum & historiam vide in Pharmaceuticis, præsertim Vveker. *Ant. Gen. lib.* 1. *c.* 44. & *Spec. lib.* 2. *f.* 38. Morell. *Form. rem. lib.* 1. *sect.* 3. *c.* 5. Schroder. *lib.* 2. *c.* 73. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l. Dispens. Norimb. & Augustan.* Sunt tamen quidam, qui *Catapotia* a *Pilulis* distinguunt, & illa de Bolis majoribus exponunt, teste Rhod. *ad Scribon. num.* 87.

Pilum, idem, quod *Pistillum*: Vide *Pila*.

Pilus, θρὶξ, in casibus obliquis, & plurali numero, per τ, τριχὸς, τρίχες, quid sit, etiam pueris notum est. Controversiam arduam: An in numerum partium recipiendi sint *pili*, nec ne? non est hujus loci ventilare, quamvis non dissimulemus, nobis magis placere affirmativam; Bartholinus vero negativam tueri conatur, *lib.* 3. *Anat.* sed rationibus minus solidis, cum petitionem ejus, quod est in principio, in plerisque committere videatur. *Pili* alii sunt congeniti, alii post-geniti. Dantur & *pili* præternaturales: vide *Trichiasis*. *Pilorum* testiculo muliebri & renibus innatorum diversæ longitudinis e variis Autoribus meminit Rhodius *cent. III. obs.* Plura de *pilis* vide apud Barthol. *d. l.* adde Dieter. *num.* 394. vide *Thrix*. *Pilorum* formam & figuram ope Microscopii deprehen-

sam vide descriptam in Boneti *Medic. Septentr. lib.* 1. *sect.* 1. *cap.* 1. *in princ.* & apud D. Goth. Bidloo *Anatom. Tab. IV. Fig.* 6. *seqq.*

Pimele, πιμελή, *Pinguedo*. Vide *Adeps*.

Pindo, h. e. *pilo tundo*. Keuchen. *ad Sammon. pag.* 185.

Pinealis Glandula; vide *Conarium*.

Pineatum vocatur medicamentum, quod *nucleos pini* potissimum, vel instar basis, recipit. Ita *Confectiones pineatæ* sunt Morsuli vel Tabellæ ex *pineis nucleis* paratæ, & *Unguentum pineatum* describitur a Foresto, *l.* 2. *Chir. Obs.* 9. *in Schol.*

Pinguedo, πιμελή, πῖαρ, πίειρα, λίπος, vide *Adeps*. Adde Bartolin. *l.* 1. *Anat. c.* 3. quamvis dubii adhuc simus, an suffragium nostrum tribuere debeamus, quod inter humores retulerit, & e partium solidarum classe removere ausus sit. *Pinguedines Officiniales*, quæ & *Axungiæ* dicuntur, vide apud Schroder. *l.* 2. *c.* 32. *Pinguedo mineralis* quid sit, vide *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 426. *Pinguedines* per alias *pinguedines* tolli patet ex smegmate, *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 57. *Pinguedinosa* dicuntur quævis *pinguia*, Ruland. & Iohnson. *in Lex.*

Pinna, idem, quod *Penna*, vel *Ala*, πτερύγιον, v. gr. *Pinnæ* apum, aquilæ, vid. Rhod. *in Lex. Scribon.* Ita *Pinnæ* nasi vocantur *Alæ* narium, Gal. *in def.* Barthol. *lib.* 3. *An. c.* 10. vide *Ala*. Auris quoque externæ pars superior & latior nonnullis *Pinna*, aliis *Ala* vocatur. Id. *d. l. c.* 9. *p.* 522. *Pinna*, Gr. πίννα, est etiam species Ostraceorum, vel Testaceorum, cujus descriptionem & usum in cibis vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Exang. cap.* 76. Junge Chiocc. *Mus. Calc. s.* 1. *p.* 46.

Pinnaculum in Architectonicis significat acumen fornicis. Unde Vvedelius uvulam ita vocare non dubitavit *pinnaculum* fornicis gutturalis, usumque tribuere moderandi tremulationem vocis. *Physiolog. Reform. c. XII. p. m.* 442.

Pinnoter est species parvi Cancri, quem descripsit Paræus *Chir. l.* 24. *c.* 21.

Pinodes, πινώδης, *fordidus*, idem, quod οἰσυπηρὸς. Dicitur enim de lana succida, sive *sordida*. Legitur apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. LXV.* 6. 7. Alias & πινῶν vocatur, *d. loc. LXVI.* 11. & *lib.* 2. *de morb. XIII.* 27. *XII. X.* 12. Derivatur a πίνος, quod idem, ac ῥύπος, *sordes*; significat vero & *vinum hordeaceum*, aut quod e sordibus vellerum elutis conficitur. Vide Foes. *p.* 508. *seqq.*

Pion, πῖον, significat apud Hippocr. *pingue* & *dulce* cum in lacte, tum in sanguine; Hippocrat. *l. de nat. puer. XXI.* 11. *lib.* 3. *de Morb. XXV. l. de nat. mul. XXIX.* 104. *l.* 1. *de morb. mul. C.* 26. *l.* 6. *Epid. aliquoties*. Vide Foes. *d. l.* πίον etiam *pinguem* denotat. Dieter. *n.* 685.

Piperinæ Thermæ in Helvetia, quarum descriptionem legere licet apud Hildan. *Oper. p.* 657. *seqq.*

Pipisco, πιπίσκω, significat *propino*, potui exhibeo. Hippoc. *l. de Loc. in hom. XXXIII.* 11. *XXXIV.* 2. *XXXIIX.* 9. 11. &c.

Pisces bestiales Bernar. Gordonius Belluæ marinæ *part.* 7. *c.* 14.

Piscis, ἰχθὺς: vide *Ichthys*. *Echeneis*.

Piscis asellus, vulgo Canis. Aquapen. *de form. fœtus c.* 3. *part.* 1.

Piso, idem, quod *Mortarium*, Keuchen. *ad Samon. p.* 185.

Pisolithus, πισόλιθος, legitur apud D. D. Vvedelium inter lithontriptica, *Amœn. Med. lib.* 1. *sect. III. cap.* 9. *pag.* 186. An fortassis intelliguntur *pisa lapidea*, quorum mentio fit apud Andr. Chioccum *in Musæo Calceolar. sect. III. p.* 410.

Pissanthos, πίσσανθος. Vide *Orthopisse*. Lat. *Picis flos*.

Pissasphaltos, πισσάσφαλτος, *Pissasphaltum* bituminis genus est, aut nativum, quod Epiri ad Apolloniam gignitur, ita dictum, vel quod naturaliter mixta sit bitumini pix, ut scribit Plinius *lib.* 24. *H. N. c.* 7. vel quod bitumen oleat, ut Diosc. tradit, *l.* 1. *c.* 100. Aut factitium mixtum pici bitumen, quod pro Mumia venditant, ut est apud Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 396. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23.

Pisselæon, πισσέλαιον, dicitur *oleum picinum*, compositum est medicamentum ex pice & oleo mixtis, Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 3. & *l.* 2. *c.* 1. Dioscor. *l.* 1. *c.* 9. Verum aliis idem est, quod πίσσανθος, sive *pix liquida*. Gorr. Schroder. *d. l.*

Pisse, πίσσα, latine *Pix*. Est fluxus ex accensis tædis, vel pars resinosa ex arboribus, per senectutem nimia pinguedine quasi strangulatis, de qua videatur Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 397. Πίσσα εὐωδής, hoc est *pix condita aromatibus* & suaveolens, aliquoties legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. LXIII.* 17. *CXXIII.* 17. 18. & *lib.* 2. *LXXXIV.* 7. Vide Foes. *pag.* 510. Alias *pix* quoque πισσήρον vocatur, Galen. *lib.* 6. *de C. M. S. L. cap.* 3. qui in *exegesi* ex aqua & aromate coqui asserit, ὑδαντλὴν πίσσαν.

Pisseros, πισσηρὸς, epitheton Ceroti, quod ex cera, oleo rosato & pice arida componitur.

tur. Latine *Ceratum picatum;* item *Tetrapharmacum*, cujus aliquoties meminit Hippoc. *lib. 2. de morb. mulieb. XXXIIX.* 14. *LVI.* 17. 3. *de fract. t.* 3. 23. & 2. *de artic. t.* 47. Adde Foes. *d. l.*

Pissoceros, πισσόκηρος, vocatur *crusta alveorum* & tectorium, ceræ veluti initium, estque secundum operis apum veluti fundamentum. Gorr.

Pissosis, πίσσωσις, vel πίττωσις. Vide *Picatio*.

Pistare, id est, *contundere*. Rul.

Pistatio dicitur, quando materia quædam vasi inclusa massa panis incrustatur, & coquitur. Ita paratur oleum quoddam lumbricorum, quando hi aliquandiu putrefacti una cum vase vitreo illos continente massa panis incrustantur, & coquuntur, ita in liquorem flavum crassum & oleosum facescunt, contra dolores arthriticos lancinantes externo usu laudatum, si prius filtretur. D. Etmuller. ad D. Ludov. *Pharm. pag.* 422.

Pistillum, ὕπεροΘ, & ὕπερον, *de artic. t.* 15. Vide *Hyperos*, *Cercis*.

Pistos, πιστὸς, æquivocum est apud Græcos pro diversa derivatione. Si a πείθω & πίστις, *fides*, deducitur, significat *fidus*, fide dignus. Si vero a πίνω, *bibo*, idem est ac πότιμοΘ, *potabilis*, & dicitur de medicamentis fluidis & potabilibus. Linden. *Ex. XIII.* §. 323.

Pisum, πίσον, inter legumina pertinet, & cum fabis habet cognationem. Galen. *lib.* 1. *de Al. fac. cap.* 22. Bruyerin. *de re cibar. lib.* 7. *c.* 2.

Pithecoides, πιθηκοειδὴς, *simiæ formam habens*, dicitur de animalibus *simiæ* confinibus, quæ Gal. ad Anatomicas exercitationes elegit, ut & *simias* ipsas, *l.* 6. *An. adm. c.* 3.

Pitheros, πιθηρὸς, idem, quod πιμελὸς, id est, *pinguis*. Usurpatur ab Hippoc. de terra *pingui*, *l. de A. L.* & *Aq. LVII.* 4.

Pithex, πίθηξ, Lat. *Simia*, dicitur animal quadrupes, homini maxime simile, cujus descriptionem tradidit cum usu Aldr. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 5.

Pittacium, πιττάκιον, proprie significat tabulam e pice paratam, vel pice obductam. Attribuitur vero etiam panno medico, qui medicamento illitus affecto loco imponitur. Differt latitudine majori a splenio. Occurrit apud Cels. *l.* 3. *c.* 10.

Pittosis, πίττωσις, vide *Picatio*. Et πιττωτὰ medicamenta e *pice parata* vocantur, apud Galen. & Aet.

Pituita, φλέγμα, vide *Phlegma*. Ubi dictis hic addi potest, quod latinis scriptoribus pituita dicatur morbus gallinarum, quo alba pellicula linguam vestit extremam; quam unguibus vellere convenit, de quo Palladius *de R. R. L.* 1. *cap. XXVII.* & *XXIX.*

Pituitaria Glandula dicitur, quæ excrementa cerebri e ventriculis per infundibulum excipit, describitur passim ab Anatomicis, præsertim Bartholin. *Anat. l.* 3. *c.* 6. *p.* 487. Willis *Anat. cerebr. c.* 12. &c.

Pityina, πιτυίνη, vide *Physema*.

Pitylisma, πιτύλισμα, dicitur *gesticulatio manuum*, unde & verbum πιτυλίζω, *manibus gesticulor*, quod refertur inter corporis exercitia a Galen. *lib.* 2. *de san. tu. cap.* 10. Deducitur a πίτυλΘ, quod proprie significat strepitum, vel sonum aquæ remo percussæ. Foes. *pag.* 510.

Pityocampe, πιτυοκάμπη, vide *Eruca*.

Pityriasis, *Pityron*, *Pityrodes*, πιτυρίασις, πίτυρον, πιτυρώδης, vide *Furfur*.

Pix, πίσσα, vide *Pisse*.

Placenta, μάζα, vide *Massa*, *Maza*, æquivocum est apud Latinos. Vel enim denotat proprie varias eduliorum species, subactas ex caseo, lacte, melle, farina, &c. de quibus Galen. *l. de bon.* & *mal. succ. c.* 4. Vel in Anatomicis *Placenta* appellatur rotunda illa massa, tempore graviditatis in utero occurrens, quæ infinitis acetabulis constat, & *Hepar uterinum* vocatur; cujus historiam vide apud Anatomicos, præsertim Bartholin. *lib.* 1. *cap.* 36. Harv. *de gen. anim. Addit.* 5. *Placentæ* quoque *rosaceæ* vocantur folia florum Rosarum per exsiccationem & comprehensionem cohærentia, in Officinis venalia, pro Epithemate capitis. Legitur & in Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 363.

Placentula est diminutivum vocabuli præcedentis. *Placentulas* post fœtus exclusionem in utero relictas, sub *pseudomolarum* nomine a Ruyschio observatas & delineatas vide sis in *Centuria Observat. Anatom. Chirurg. Observ. XXIX.* quamvis & massa cruoris coagulati quoque *Pseudomala* dici possit, *Observat. XXIX.*

Placitis, πλακῖτις, est species *Cadmiæ* factitiæ, in fornacibus crustarum modo concretæ. Gorr. Vide *Cadmiæ*.

Placus, πλακὸς, ὁ πλακοῦς, vocatur *panis crustaceus*, placenta crustacea, siquidem Græcis πλάκες *crustæ* dicuntur. Jul. Alex. *lib.* 8. *Sal. cap.* 9.

Pladarotes, πλαδαρότης, *affectus palpebrarum* internæ partis, in qua molliuscula corpora lævia maxime decolora oboriuntur. Galen. *l.* In-

Introd. cap. 15. Vocatur & *Morum*, de quo vocab. supra.

Plados, πλάδος, dicitur omnis *humiditas superflua*, quæ partem aliquam languidam & flaccidam reddit. Hippocr. *lib.* 1. *Epid. s.* 2. *t.* 11. adde Galen. *in com.* 2. *de R. V. I. A. t.* 34. 3. *de fract. t.* 19. *& alibi*. Inde & verbum πλαδᾶν, *nimio humore diffluere*. *l. de A. L. & Aq. XXV.* 11. & Adjectivum πλαδαρὸς, *humidus*, mollis, *laxus* præ nimio humore, & de variis rebus dicitur: de carnibus, *l. de int. aff. XLIII.* 3. de sputo, *lib.* 1. *de morb. muliebr. XXV.* 4. de dejectionibus, 3. *de R. V. I. A. t.* 7. de ulceribus, Castell. & Gorr. Aliquando & *insipidum* significat, præ nimia scil. humiditate, *l. de vet. med. XXIV.* 26. *XXVII.* 6. 11. 14. adde Foes. *pag.* 511. Erotianus describit adustam, fatuam & humidam corporis dispositionem, quæ carni non solidæ conveniat.

Plaga, πληγὴ, Latinum accipitur late pro *omni morbo*, & stricte pro morbo externo, & vi quadam inflicto.

Plagios, πλάγιος, *obliquum* & ad *latus aliquod reclinatum* significat. Aliquoties legitur de situ fœtus p. n. ad partum apud Moschion. *de morb. mul. c.* 146.

Plagulæ, σπλῆνες, σπληνία, vocantur *Splenia*, h. e. panni lintei & pulvini, vel madefacti, vel compacti, vel cerato aliquo imbuti. Suntque firmamenta fasciarum, quæ ὑποδεσμίδες dicuntur, in fracturis, aut luxationibus, quæ os repositum & confirmatum continent, prohibentque inflammationem, Hippocr. 1. *de fract. t.* 32. *&* 3. *de iis, q. in medic. t.* 11. *Splenia* quoque dicuntur *linteola oblonga*, ut & Emplastra magis, quam lata fronti imposita & deligatione firmata ad mitigandum dolorem, aut alium quempiam usum, Keuchen. *ad Sam. pag.* 89. 90. Legitur & in Græco σπληνισκος. *l.* 2. *de Morb. XIIX.* 12. Junge Foes. *Oec. pag.* 579. *seq.*

Plancus, λαίπος. Vide *Lejopodes*.

Planetes, πλανήτης, *errabundus*, vagus, *erro*. Usurpatur ab Hippocr. de morbis, & in specie de febribus nullum certum periodorum ordinem habentibus. 3. *aph.* 22. *& alibi*. Vide Foes. *pag.* 511. & Dieter. *num.* 686. *Planetæ* alias Astronomis dicuntur stellæ, ut ex illorum scriptis addiscendum. Eorum nomina a Chymicis quoque translata esse ad metalla, patet ex horum monumentis, v. gr. *Sol auro* tributus, *Luna argento*, *Venus cupro* &c. de quibus singulis in suis locis & literis propriis.

Planipedes, λειόποδες, idem, quod *Planci*, vide *Lejopodes*.

Planities, πεδίον, dicitur de solea, sive *planta pedis*. Vide *Pedion*.

Planta apud Latinos homonymon est, vel enim respondet Græco φυτὸν; vide *Phyton*: vel Græco πεδίον; vide etiam superius *Pedion*. *Planta noctis*. Arab. *Benath* vocantur asperitas, pruritus & pustulæ parvæ, quæ plerumque in frigore noctis post desudationem & obstructionem pororum cutis ex ambientis frigore oriuntur, Avic. *lib.* 4. *fen.* 7. *tr.* 3. *cap.* 10. Jung. M. Aurel. Sever. *l. de epinyct. & rosecl. pag.* 130.

Plantaris Musculus dicitur pedem extendens, respondetque *Palmari* in manu. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 13. *pag.* 582.

Plasticus, πλαστικὸς, id est *formans*. Ita dicitur δύναμις πλαστικὴ, facultas, vel virtus formatrix inesse semini masculo in generationis negotio, estque nihil aliud, quam anima vegetativa, sive principium illud vitale activum, e motu intrinseco & locali resultans, ovuli fœminei corpusculum fœcundans & ex illius materia corpusculum eum suis membris & partibus efformans. Injuriam igitur fecit veteribus Blancardus, quando *in Lexico* scribere non est veritus, illam vim plasticam fuisse apud veteres asylum ignorantiæ, ita ut, quod non recte explicare poterant, vocaverint vim plasticam. Enimvero non accidentale quid per δύναμιν πλαστικὴν voluerunt intellectum, sed ipsum spiritum in aerei seminis substantia comprehensum, uti hoc egregie demonstravit ὁ θεῖος Casp. Hofm. *l. de generat. hom. c.* 1. *seqq.*

Platæ, πλάται, idem sunt, quod ὠμοπλάται, *scapulæ*, *scoptulæ*, & legitur ap. Hippocr. *l. de loc. in hom. XI.* 3. *seqq.* adde Foes. *pag.* 512. Vide *Omoplate*.

Platamon, πλαταμὼν, vocatur petra e mari prominens lubrica, levis. Galen. *in Ex. voc. Hippoc.* Foes. *d. l.*

Platea, Arist. πελεκὰν, nomen avis fluviatilis rostro cochlearis formam habente; vide *Pelecanus*. Lang. ejus industriam laudat *l.* 2. *ep.* 2.

Platiasmos, πλατιασμὸς, Gorræo dicitur vitium oris: cum, eo nimium diducto, sermo male promitur.

Platyophthalmon, πλατυόφθαλμον, cognomen *Antimonii*, sive στίμμεως, sed fœminæ, quod proprie στίβη dicitur. Nomen inditum, quod a mulieribus ad comparandam oculis gratiam usurpatur. Gorr.

Platys, πλατὺς, vide *Latus*. Πλατεῖαι quoque vocantur *Lumbrici lati*. Forest. *l.* 21. *Obs.* 26. *in Schol.*

Pla-

Platysma, πλάτυσμα, non solum de *Lato musculo* usurpatur, vide *Latus*: Verum etiam, quicquid in latum extenditur, hoc nomine venire potest. Ita in Chirurgicis *linteum latum*, cui emplastrum illitum est, πλάτυσμα appellatur. Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 14. Ita Aetius *l.* 9. *c.* 48. *laminam ferream vocat* πλάτυσμα σιδήρου, notante Gorr.

Platysternos, πλατύστερνος dicitur *lato pectore praeditus*, Legitur apud D. Peclinum *Observ. Physico-Medic. l.* 1. *Obs.* 26. 28. 32. An vero & in antiquioribus Graecis autoribus occurrat, inquirere ob temporis angustiam haud licuit. Respondet igitur τῷ ἀ᾽ρύστερνος, quod apud Hesiodum legitur.

Plautus, idem, quod *Plancus*, h. e. pedes planos habens, λειόπους, Casp. Hofmann. *ad Gal. l. de V. P. n.* 137.

Plechas, πληχὰς, aliis & πλιχὰς. Vide *Gressura*.

Plectane, πλεκτάνη, *plicam*, *plexum*, & complicaturam significat. Legitur apud Hippocr. *l. de Venis XXI.* 2. de venis capillaribus, aut surculis minoribus. Et verbum πλεκτανοῦσθαι, h. e. *instar cirrhorum dispergi*, de venarum plexura intricata in hepate, *d. l. XXV.* 11. πλεκτάναι quoque dicuntur Cornua uteri. Vide *Cereae*, & *Polypi brachia* & cirrhi, Lat. *flagella*, qnibus adhaeret. Vide *Polypus*. Foes. *p.* 512. Lind. per *amplexabula* reddidit. *Exerc. V.* §. 57. Commode etiam *Plicae Polonicae* πλεκτάνη applicari posset.

Plectrum, πλῆκτρον, dicitur *appendix ossis petrosi* oblonga & acuta, quae propterea *Belenoides*, & *Graphoides* vocatur, Gorr. Bartholin. *libell.* 4. *c.* 6. Linguam quoque, ut & Uvulam *plectri* nomine insigniri, docet C. Hofm. C. *in Gal. de V. P. n.* 447.

Plege, πληγὴ, vide *Plaga*, *Ictus*.

Plegma, πλέγμα, *plexus*, idem, quod πλεκτάνη. Ita parastatae variciformes, sive *corpora varicosa*, vocantur πλέγμα δικτυοειδὲς, *plexus retiformis*. Lang. *l.* 2. *ep.* 7.

Pleias, πλειὰς, πληιὰς, & pl. *Plejades*, sidus septem stellarum dicitur in Tauro, quod alias & *Virgiliae* Latinis dicitur: quarum stellarum occasus pro fine autumni ponitur, apud Hippocrat. 1. *Epid. s.* 1. *t.* 1. & *s.* 2. *t.* 2. Galen. *in comm.* Foes. *pag.* 514. Lind. *Ex. XI.* §. 186.

Plemmyra, *Plemmyris*, πλημμύρα, πλημμυρὶς, proprie significat maris *intumescentiam* ex aestu, cum affluit inundans, & accedit. Per translationem vero de *omni humorum abundantia* & excessu usurpatum ab Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 40. & Galen. *in comm. ad d. l. t.* 42. Verbum quoque πλημμυρέω, *inundo*, legitur *l. de Sacr. Morb. XI.* 9. adde Foes. *p.* 514.

Plemne, πλήμνη, dicitur *rotae modiolus*, Hippoc. 2. *de fract. t.* 41. 46. 48. (adde Gal. *in comm. ad h. l.*) ut & *in Mochlic. XXIII.* 6. Foes. *d. l.*

Plenilunium, πανσέληνος, dicitur, quando Luna Soli e diametro opposita in totum fulgida apparet, de cujus viribus differit Gal. *l.* 3. *de dieb. decr. c.* 3. *seqq.*

Plenitudo, πλῆθος, πληθώρα, vide *Plethora*.

Plenna, πλέννα, idem, quod βλέννα, *mucus*, vide *Blenna*, hinc πλεννώδης, mucosae apud Gal. *exeg.*

Plenus, πλήρης, quid propie significet, notum est: Opponitur enim *vacuo*, τῷ κενῷ. Per translationem vero etiam dicitur de pulsu, Gal. *l.* 3. *de diff. puls. c.* 6. *Plenum* etiam pro *forti*, & *plenius* pro *fortius* accipitur, Gr. ἀδροτέρως 4. *aph.* 9. *Plena solutio* morbi vocatur *perfecta* ejus remissio, Lind. *Ex. VII.* §. 60.

Pleonasmos, πλεονασμὸς, vocatur *excessus in divisione*, vel enumeratione specierum, & differentiarum, Foes. *pag.* 512. quamvis & *omnem redundantiam* significet. Jul. Alexandr. *annot. in Galen. lib.* 2. *de Hippocr. & Pl. decr. cap.* 5.

Pleonexia, πλεονεξία, vocatur *insatiabilis avaritia*, Medico sane indigna, de cujus vocabuli emphasi vide Alex. *Annot. in Galen. l. de dign. & cur. anim. pathem. propr. cap.* 9. Vide *Aplestia*.

Plerosis, πλήρωσις, *repletionem* & *refectionem* significat, a verbo πληροῦσθαι, quod utramque admittit significationem. Hippoc. 2. *aphor.* 11. & 6. *a.* 39. Jung. Foes. *pag.* 514. Dieter. *num.* 694. 695.

Pleroticus, πληρωτικὸς, i. e. *replendi vim habens*. Legitur apud Diosc. Convenit interdum cum Sarcotico.

Plesmone, πλησμονὴ, *plenitudo*, *satietas*. Diciturque potissimum de ciborum abundantia, & opponitur *fami*. Hippoc. 2. *aphor.* 4. Significat & *repletionem*, & ita coincidit cum πληρώσει. 2. *aphor.* 22. Jung. Foes. *d. l.* Dieter. *num.* 696.

Plestinx, πλήστιγξ, idem, quod νάρθηξ, *ferula*. Gal. *in expl. voc. Hippocr.*

Plethora, *Plethos*, πληθώρα, πλῆθος. Lat. *Plenitudo*, *Multitudo*, *Copia*. Accipitur communiter in foro Medico pro humorum omnium abundantia: quamvis minus accurate; cum hac ratione a cacochymia non recte possit distingui. *Plethora* igitur proprie *sanguinis redun-*

dundantiam significat, Lind. *Ex. IV. pag.* 19. Estque vel secundum naturam, vel præter naturam. Alia *legitima*, ubi sanguis laudabilis redundat; alia *spuria*, in qua sanguis cum impuritatibus mislus excedit; hac tamen lege, ut copia sanguinis prævaleat. Præternaturalis alia dicitur *quoad vasa* talis; alia etiam *quoad vires* talis dicitur, quæ corporis functionibus incommodat. *Plethora urgens* & *turgens* vocatur, quæ solum indicat sanguinis detractionem, vel emissionem. Plura vide in *Institutionibus*, & *Dogm. Med. Gen. pag.* 181. *seqq.* Ad estivum *Plethoricus*, quoque frequentissimo est in usu.

Plethron, πλέθρον, *sextam partem stadii* significat. Unde verbum ἐκπλεθρίζειν, cursitare in tam brevi spatio prorsum retrorsumque in utramque partem sine flexura: pertinetque inter motiones corporis. Gal. *lib.* 2. *de tu. san. cap.* 10.

Pleumao, πλευμάω, Ionice significat *pulmonis vitio laboro*. Hippocr. *lib.* 2. *de morb. XLVI.* 2. vel potius ex pulmonis morbo *tabesco*. Nam πλεῦμος Gal. idem est, ac φθόη, *tabes in Expl. Vocum Hippoc.* & πλευμώδης significat *tabidum*. Foes. *p.* 512. *seq.*

Pleuritis, πλευρῖτις, *morbus Lateralis*, dicitur & Paracelf. *Pleuresis*, late significat omnem morbum & dolorem lateris alterius, vel utriusque, & qui tali laborant, *Pleuritici* appellantur. Strictior vero significatio usitatior est, quando *Pleuritis* dicitur dolor lateris punctorius vehementissimus, cum tussi, febre acuta, sputo, citius, vel tardius subsequente proveniens, ab inflammatione membranæ costas succingentis, ob sanguinis biliosi effervescentis impeditum per venas ibidem refluxum oborta. Subjectum hujus morbi πλευρά, etiam πλευρὸν, *Pleura*, h. e. membrana ὑπεζωκὼς, costas succingens vocatur. Alia est *legitima*, alia *spuria*. De hoc affectu plura vide in Practicorum scriptis. De vocabulo lege Foes. *Oec. pag.* 513. Dieter. *num.* 690.

Pleuron, *Pleura*, πλευρὸν, πλευρὰ, vocatur generaliter *Latus*: unde πλευρέων πόνος, *morbi laterum*, 3. *aphor.* 5. & 23. 3. *aph.* 65. 6. *aphor.* 5. adde Dieter. *num.* 689. Vide *Latus*. Stricte vero significant hæc vocabula vel ipsas *Costas*, vide *Costa*; vel membranam intrinsecus thoracis cavitatem succingentem, cujus descriptionem vide apud Barthol. *l.* 2. *Anat. cap.* 4.

Pleuropneumonia, πλευροπνευμονία, dicitur recentioribus quibusdam species complicata & composita ex *Pleuritide & Peripneumonia*, & accidit iis, quibus pulmones male affecti costis adhærent. Plura de hoc affectu vide apud Bonet. *Mercur. Compit. l.* 14. *p.* 558. 578. Legitur & apud eundem *Pleuroperipneumonia*, *Med. Septentr. Collat. ad l.* 2. *sect.* 10. *in Indic.* Et integram de hac dissertationem conscripsit Christ. Schroderus, quam inseruit suæ *Medicinæ Septentrionali* Bonetus *libr.* 2. *sect.* 10. *c.* 6. *p.* 378. *seqq.* Vocatur & inverso nomine *Pneumopleuritis*, de quo p. p. Placuit etiam illud vocabulum apprime Dolæo *in Encyclopæd. l.* 2. *c.* 3. §. 1. *p.* 270. *seq.*

Plexus, πλέγμα, πλεκτὴν, πλοκή, tribuitur ab Anatomicis diversis vasorum sanguineorum intricatis connexionibus, v. g. *Plexus Choroides* cerebro. Vide *Choroides*. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 6. Hunc negavit Helm. *tr. Jus Duumvirat. n.* 32. *Plexus Retiformis*, sive *Rete mirabile*. Barthol. *d. l. in princ.* Vide *Dictyoides*. *Plexus capreolaris*, vel *Variciformis*, vasorum spermaticorum, quæ & *Pyramidalia* dicuntur, Rolf. *de Part. genit. l.* 1. *c.* 35. Barthol. *l.* 1. *c.* 21. *Plexus glandiformes* tres nervorum. Id. *libello* 3. *c.* 2.

Plica, πλεκτὴν, *Plicatio*, *Plicatura* usurpatur vel de vitio capillorum Polonis familiari; quando capilli ita in cirrhos contorquentur, ut extricari nullo modo possint. De quo affectu legatur Sennert. *Pr. Med. l.* 5. *p.* 3. *sect.* 2. *c.* 9. Eph. Nat. Cur. *Ann. II. Observ.* 52. Bonet. *Med. Septentr. Collat. l.* 1. *sect. IV. c.* 4. *p.* 2. *seq.* & in pube muliebri *Ann. III. Obs.* 220. Mentio quoque fit literarum Abr. a Gehema ad Corn. Bontekoe de *Plica Polonica* in *Act. Erudit. Lips.* 1683. vel dicitur de ossium contorsione & comprehensione, citra fracturam: v. g. *Costarum plicatura*, Forest. *l.* 8. *Chir. obs.* 6. *Plicatio* focilium brachii, *obs.* 8. *in Schol.* aliorum etiam ossium tenellorum in pueris. *obs.* 9. *in Schol.*

Plichas, πλιχὰς, vide *Plechas*.

Plinthion, πλινθίον, est genus machinamenti, autore Nileo, ad similitudinem tractoriorum quadratorum oblongorum. Figuram exhibet Gorr. ut & Scultet. *Armam. Chir. Part. I. Tab. XXIV. fig.* 5. modumque applicandi scalæ docet *Tab. XLIX. fig.* 1. Propter formæ quandam convenientiam fasciæ quoque genus quoddam vocatur *Plinthius laqueus*, qui & *quadruplex circulus* dicitur, Galen. *de fasc. n.* 13.

Plinthitis, πλινθῖτις, species dicitur *Aluminis*, teste Aetio, quæ alio nomine πλακῖτις appellatur. Gorr.

Ploodes, πλοώδης, *fluctuans*, & veluti innatans. Dicitur apud Hipp. de Jugulo firmamen-

mento debito carente, 1. *de fract. t.* 69. Vide Foes. *in comm. ad h. l. Oec. p.* 515. Erot. *p.* 94. *d.*

Pluma, idem, quod *Penna*, & quidem levior, tenuior, πτίλον.

Plumaceolus, vide *Pulvillus*.

Plumaceus, epitheton est quorundam Magisteriorum levitatem eorum exprimens, apud Zwolfer. *in appendic. ad Pharmac. Reg.*

Plumbago, μολύβδαινα, γαλήνη. Vide *Molybdaena*. *Galena*. *Lithargyrium*.

Plumbum, μόλυβδος. Vide *Molybdos*.

Plumbum, Plin. *lib.* 25. *c.* 11. Vitium oculorum a similitudine. φλεύκωσις Humel. *in c.* 31. *Q. Ser.*

Plumosum dicitur species *Aluminis*, quae & *Lapis Amiantus*, vel *Asbestos*, vide *Amiantos*. Paracelsus vero etiam ad salinas portiones in homine productas transtulit passim in scriptis suis *de Tartaro* & alibi.

Pluralitas dicta olim fuit a Philosophis de metallis, ita, ut non singulariter vocabulo Metallum usi sint, sed pluraliter: Metalla &c. ad indicandam arctam inter se cognationem, quod omnia ex uno fonte, videl. Mercurio, promanent. *Th. Chym. Vol. VI. p.* 305. 315.

Plutea vocatur Avic. reduplicatio, quam facit membrana crassior, sive meninx dura, aut dura mater, qualis est Sinus falciformis, *l.* 1. *fen.* 1. *doctr.* 5. *c.* 3.

Pluvia, ὕδωρ, ὄμβρος, quid significet, ex Physicis, imo ex Lexicis trivialibus constat. Vide *Imber*. *Aquam pluvialem* esse limpidissimam ac tenuissimam, & magni etiam usus, testatur Ægin. *l.* 1. *c.* 50. & praesertim Hipp. *de A. L. & Aq. XVII.* Schroder. *l.* 3. *c.* 3. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.*

Plyma, πλῦμα, *loturam* significat, h. e. aquam, in qua aliquid elutum fit. Legitur apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 123. *l.* 17. *Epid. XXXIX.* 22. Hinc πλυτὸν, *elotum*, aqua maceratum dicitur, 2. *de art. t.* 44. Foes. *pag.* 515. πλῦμα σταιὸς ἐπὶ πυρὶ esse *Cerevisiam* nostram. vult Linden. *Ex. VI.* §. 9. quamvis locum Hippocr. invenire non potuerim, neque etiam Foes. *in expos. vocabulorum*, πλῦμα & σταὶς, allegaverit.

Pneuma, πνεῦμα, Latine *Spiritus*. Utrumque vocabulum valde aequivocum est, plura significans. Graecum πνεῦμα, apud Hippocratem (1) denotat substantiam quandam aeream, tenuem, halituosam vel vaporosam, & ad constitutionem corporis nostri essentialiter pertinentem; quae Latine etiam *Spiritus* a plerisque dicitur *l. de Arte XVII.* 9. Junge Lind. *Ex. XIII.* §. 216. (2) idem significat, quod φῦσα, *Flatus*, *l. de Flatibus IV.* 7. *l.* 2. *Epid. s. III.* 62. (3) Accipitur saepissime pro *Aere*, *d. l. V.* 3. & *vento*, *l. de Sacr. morb. XI.* 7. *l.* 6. *Epid. s. II. t.* 24. *s. VIII.* 20. 23. (4) sumitur pro tota *Respiratione*, in aliquot locis; praesertim *s.* 1. *de R. V. I. A. t.* 32. *s.* 4. *t.* 34. *s.* 1. *Progn. t.* 24. Junge Gal. *com. ad haec loca*. (5) pro *difficili respiratione*, uti demonstravit Galen. *de diffic. resp. l.* 3. *cap.* 12. Adde Foes. *pag.* 515. *seqq.* Dieter. *num.* 697. Ita & Latin. vocabulum *Spiritus* easdem admittit significationes. Imprimis vero quando substantiam corporis essentialem denotat, triplex olim *Spiritus* a Galeno introductus fuit, *Naturalis*, *Vitalis*, *Animalis*; Quomodo vero hodieque ad vera principia debeant intelligi & exponi, videatur in *Dogmat. nostris Med. Gen. P. I. c.* 5. *dogm.* 6. *p.* 63. *seqq.* & *Propylaeo p.* 22. *seqq.* vide infra *Spiritus*. De *Spirituum Nitro-aereorum operationibus* in homine scripsit Ludov. Maria Barberius. Vide *Act. Lips. A.* 1682. In Pharmaceuticis *Spiritus* notat substantiam tenuem, limpidam, vi ignis, ex misto, per artem destillatoriam elevatam: quae, licet, atomis collectis, adstantis aeris frigore, in liquorem condensetur, nomen non mutat. Eliciuntur ex vegetabilibus, animalibus & mineralibus: suntque vel Simplices, vel Compositi. Utrorumque historiam vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 81. Rolf. *Chym. l.* 3. *sect.* 1. *artic.* 2. *per tot.* ut & *in Dispensatoriis*. Apud Spagyricos & Paracelsicos frequenti quoque in usu est vocabulum *Spiritus*, diversis sub significationibus, plerisque tamen aenigmaticis & parabolicis. Generaliter dicitur principium primum corporum naturalium, instructum facultatibus peragendi curriculum sibi natura commissum; vel est substantia subtilissima, vi creationis primum producta, ac postmodum vi benedictionis propagata, cujuscunque rei principium formale, actionum omnium scaturigo, &c. Schrod. *l.* 1. *c.* 5. Estque vel *universalis*, sive *Spiritus Mundi*; vel *particularis*, *vegetativus*, singulorum corporum sublunarium; qui in vegetabilibus *humor aereus*, in animalibus *humor radicalis*, vel *calor innatus*, generaliter *ignis naturae* dicitur. *Th. Chym. Vol. II. p.* 104. Apud Dor. Rul. & Iohns. hae occurrunt acceptiones & descriptiones *Spiritus*. *Spiritus* est aqua solvens e re simplici & acri producta, cum ignei halitus natura. Potissima ejus pars est halitus igneus, mistus tamen parte vaporosa. Itaque & consistentiam obtinet aqueam. In tali substantia specificam vim rei gerit. *Spiritus* ambigit inter aquam & oleum, & ad liquorem accedit. Itaque etiam oleum vocatur; praesertim

tim in mineralibus. Et *Spiritus* quidam sunt oleosiores; quidam aquosiores. Alias *Spiritus* nominantur etiam exhalationes earum, ficuti fumi metallici, item stibii, stanni, flos salis, vini &c. Quibus placet, poterunt melioris doctrinæ gratia *Spiritus Chymicos* in sex classes dispescere: ad primam pertinent *Spiritus* acido-sulphurei volatiles; ad 2 salino-volatiles rigidi; ad 3 inflammabiles; ad 4 acidi post phlegma subsequentes; ad 5 acidi, fixi & graves olei nomine indigitati; & ad 6 oleosi subtiles. Vid. Jac. le Mort. *Chym. Med. Phys. c.* 2. *pag.* 10. *Spiritus animalis* vocatur vis animæ, per quam corpus appropinquat, acquisita similitudine ad cœli proportionem adæquatam & incorruptam. *Spiritus fœtens*, i. e. *sulphur*. *Spiritus* quoque dicitur argentum vivum, a sex corporibus tractum, & in evacuationum aquis consistens. *Th. Chym. Vol. I. p.* 294. & 426. Alias quatuor nonnulli numerarunt *Spiritus*: *Sulphur*, quod habet naturam igneam: *Sal Ammoniacum*: *Argentum vivum*, quod habet *spiritum* aqueum, & vocatur alio nomine *Servus fugitivus*. *Auripigmentum* seu *Arsenicum*, quod habet *spiritum* terreum. *Th. Ch. Vol. III. p.* 276. Rulandus vero septem, imo plures recenset. Verum Lector curiosus ipsemet, in scriptis Paracelsicorum, & apud Libav. inquirat plures acceptiones commentitias. Nobis enim nec libet, nec licet omnium scrinia compilare.

Pneumatias, πνευματίας, idem, quod πνευματώδης, de quo p. p.

Pneumaticos, πνευματικὸς, *spiritualis*, proprie dicitur. Verum quatenus πνεῦμα etiam *flatum* significat apud Hipp. πνευματικοὶ dicti fuere Medici quidam hoc cognomine, qui a flatu seu spiritu in corpora subeunte omnia vel secundum naturam se habere, vel in morbos incidere censebant. Fortasse Hipp. aut si quis alius autor libelli *de Flatibus*, huic sectæ occasionem præbuit, cui sese inter Medicos Athenæus & Archigenes imprimis addixerunt. Gorr. Meminit horum Gal. *l.* 3. *de diff. pulf. cap.* 1. & alibi. *Pneumatica* scientia dicitur, quæ exponit naturam aeris, præsertim ambientis corpora naturalia & atmosphæram constituentis. Sam. Reyher. *in dissert. de Aere c.* 1. *seqq.*

Pneumatocele, πνευματοκήλη, vocatur *Hernia flatulenta*, *ramex ventosus*, quando a flatu fit distentio scroti, vel umbilici. Gorr. Castell. ex Ægin. *l.* 6. *c.* 64. Hujusmodi observationem vide in Job a Meekren *Chirurg. Observ. posthumis c.* 4. *p.* 357. *edit. Lat.* Dicitur & *Physocele* apud Paræum *Chir. l.* 7. *c.* 14.

Pneumatodes, πνευματώδης, idem, quod πνευματίας vocatur Hipp. 4. *aph.* 72. *flatibus distentus*, vel *anhelosus* & suspiriosus ex flatuum distentione, teste Gal. *l.* 3. *de diff. resp. c.* 12. adde Foes. *p.* 520. Dieter. *n.* 698. Tales dicuntur etiam πνευματώμενοι, *c.* 3. *in* 1. *Prorrh. t.* 72. & Gal. ἐμπεπνευματωμένοι, *d. l.*

Pneumatomphalos, πνευματόμφαλος, vocatur *Hernia umbilicalis flatulenta*, sive a flatu distendente obotta. Gal. *in def.*

Pneumatosis, πνευμάτωσις, vocatur *inflatio ventriculi*, sive flatuum collectio in ventriculo: cujus generatio petatur ex descriptione Flatuum, vide *Flatus*.

Pneumenos, πνεόμενος, dicitur Hipp. *l.* 6. *Epid. s.* 4. *t.* 5. *anhelosus*, difficultate spirandi laborans, Foes. *in not. ad h. l.* & *Oecon. pag.* 521. Approbavit hanc expositionem Caspar. Hofm. *in notis MS. ad Galen.*

Pneumon, πνεύμων, Lat. *Pulmo*, vocatur viscus thoracis, cor ambiens, mollissimum & laxissimum, respirationis, ut & vocis instrumentum; cujus visceris structuram merito admirandam dixit Dieter. *n.* 699. de qua videantur Anatomici, & ex recentioribus Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 9. Jungatur Vvillis *Pharm. Rat. P. II. sect.* 1. *c.* 1. D. D. Bidloo, *Anat. Tab. XXIV. XXV.* In Pharmaceuticis *Pulmo vulpis* præ aliis in phthisi maxime commendatur: uti patet ex Dispensatoriis. Vide etiam *Vulpes*. Inter Zoophyta marina refertur *Pulmo marinus*, Gr. πνεύμονες, cujus historiam, cum usu in Medicina, tradidit Aldrov. *de Zoophytis l.* 4. *c.* 3. Jung. Chiocc. *Mus. Calceol. s.* 1. *pag.* 86.

Pneumonicus, πνευμονικὸς, dicitur de medicamentis pulmoni destinatis; quorum historiam vide apud Rolfink. *O.* & *M. Med. Sp. l.* 8. *sect.* 1. *c.* 1. *seqq. Pneumonica* etiam *Vena* a Sammichelio observata vocatur, quæ a vena cava in pulmonem inseritur, quamvis ab aliis adhuc in dubium vocetur, Barthol. *libell.* 1. *An. c.* 5. *p.* 637.

Pneumopleuritis, πνευμοπλευρῖτις, idem, quod *Pleuropneumonia*, (de quo vocab. paulo superius) quamvis hoc posterius convenientius judicaverit allegatus *ibid.* Schroder. *in sua dissertat.* Vide Bonet. *ibid. alleg. loco*.

Pneustiao, πνευστιάω, significat apud Hipp. *crebro spiro*, anhelo, frequentem spiritum duco, *l. de int. aff. XLVII.* 16. *l.* 7. *Epid. X.* 40.

Pnigalion, πνιγαλίων, idem, quod ἐφιάλτης, id est, *Incubus*, a suffocando ita dictus. Vide *Ephialtes*.

Pnigitis, πνιγῖτις, epitheton cujusdam *Terræ*, quæ colore *Eretriæ* similis, magis nigricans,

cans, cujus descriptionem tradunt Dioscor. *l.* 5. *c.* 277. & Plin. *l.* 35. *c.* 16. Verum quæ sit proprie illa terra, nihilominus nescitur, Rul. *in Lex.*

Pnigmos, πνιγμὸς, idem, quod πνῖξ. *Strangulatio*, *suffocatio*, 4. *aph.* 34. *de R. V. I. A. t.* 63. *Coac. t.* 61. Aliquando & πνῖγμα legitur, *lib.* 7. *Epid. XIII.* 2. *L.* 4. *LII.* 11. Foes. *p.* 521. Vide & *Apopnixis*. *Hystericus*.

Pnigos, πνῖγος, *æstum pleniorem* & veluti suffocantem significat. Legitur in Hipp. *l.* 3. *Epid. s.* 3. *t.* 6. *l.* 5. *XXXIII.* 11. Hinc πνιγώδης strangulationem, vel *suffocationem inducens*, *l.* 1. *s.* 2. *Prorrh. t.* 54. 55. *Coac. t.* 324. Adde Foes. *d. l.*

Pnix, πνῖξ, *suffocationem* in genere notat, Hipp. 4. *aph.* 34. Dieter. *n.* 700. & dicitur de *uteri suffocatione*, de qua vide supra *Hystericos*.

Poculum, ἔκπωμα, Galen. 1. *meth. Med.* 1. quid significet, notum est, videlicet vas ex varia materia præparatum, e quo potulenta, vel alimenta, vel medicamenta ebibuntur. Olim varia parata fuisse *pocula* medicata, ex ære, ex electro, h. e. auro, & quinta argenti parte ex cornibus, ex lignis medicamentosis, constare poterit ex Lang. *l.* 1. *ep.* 29. C. Rejes, C. *Elys. q.* 64. *n.* 15. Libav. *S. A. Ch. l.* 1. *c.* 16. & 18. *Pocula* triplicia constituit ab usu Rolfink. videlicet *Necessitatis*, *Hilaritatis*, *Ebrietatis*, *O.* & *M. M. Sp. l.* 2. *s.* 3. *c.* 74. *Poculum amatorium* est *Philtrum* de quo supra.

Podagra, ποδάγρα, est *Arthritis pedum*, proprie: vide *Arthritis*. Quamvis vulgo receptum sit, vocabulo hoc abuti generaliter, pro omni arthritide. Inde verbum ποδαγράω, *podagra laboro*, quod legitur apud Hippocr. 6. *aph.* 28. *seqq.* & adjectivum ποδαγρικὸς, *d. l. aph.* 49. 55. Jung. Diet. *n.* 701. ubi plura de hoc affectu lectu jucunda & utilia proposuit. In scriptis etiam Helmontii, de *podagræ* origine e semine, e stomacho; cujus character ipsi vitæ Archeo concreditus est, deque ejus remediis legi & inquiri poterunt in Indice. *Podagræ* nonaginta species numerasse olim Æsculapium, patet ex Seren. *c.* 42. adde Keuchen. *in notis p.* 240. De *Podagra* novissime & scripsit Thom. Sydenham, uti patet *ex Act. Erud. Lips. A.* 1684. Tropice etiam *Podagra plantarum* dicuntur plantæ illæ aliis adnascentes, quales sunt Cuscuta, Epithymum, Viscus &c. Fallop. *de med. purg. simpl. c.* 42. *Tom. I. Oper. p. m.* 116.

Podeon, ποδεὼν, vocatur *extremum utris*, vel quod ex utre propendet, petiolus in utre pendulus, per quem liquor infunditur & effunditur. Legitur apud Hipp. *l. de Aff. XXII.* 10. adde Foes. *p.* 521.

Podex, πρωκτὸς, ἕδρα, idem, quod *Anus*. Vide supra in AN.

Podoniptron, ποδόνιπτρον, vocatur vas, in quo pedes lavantur, quod legitur apud Suidam ex Aristophane v. Lang. *l.* 2. *ep.* 45. Unde & proverb. Dextrum in calceolo, lævum vero in *podoniptro*, de quo Erasm. *in Chiliadib. Chil III. cent.* 1. *n.* 62.

Pœcillon, ποικίλον, *varians*, sive variis expositum affectionibus: Usurpatur ab Hippocr. de hypochondriis, 1. *Prorrhet. s.* 2. *t.* 60. *Coac. t.* 186. Foes. *d. l.* ποικίλος *varium* significat; unde & *Acoptum* quoddam a varietate *Pæcilon*, ποικίλον, dictum fuit apud Æginet. *l.* 7. *c.* 19.

Pœotes, ποιότης. Vide *Qualitas*.

Pogon, πώγων, Vide *Barba*.

Pola, *Polla*, pro *Pala* antiquos legisse, testatur Keuchen. *ad Sam. p.* 168.

Polemios, πολέμιος, *inimicus*, adversarius dicitur de Nimio, quod naturæ adversatur. Hippoc. 2. *aph.* 51. vide Dieter. *n.* 703.

Polenta, ἄλφιτον. Vide *Alphiton*, adde Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 9.

Poliater, πολίατρος, vocatur *Medicus ordinarius* in arce aut oppido quodam jussu & autoritate Magistratus artem suam exercens. Dicitur & *Physicus Ordinarius*. Vide *Physicus*.

Poliosis, *Poliotes*, πολίωσις, πολιότης, vide *Canities*.

Politura, ξέσις, λείανσις, dicitur artificium rem aliquam nitidam reddendi, expoliendi & lævigandi, item ipsa materia, qua effectus ille præstatur. Libav. *S. A. Ch. l.* 1. *c.* 24.

Pollen, γῦρις, *farina tritici tenuissima* dicitur, sicut flos siliginis. Vide *Gyris*. adde J. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 9. Tribuitur tamen & aliquando aliis farinis tenuioribus: v. g. *Pollen Thuris* legitur apud Scrib. *n.* 46. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Pollex, ἀντίχειρ, vide *Antichir*.

Pollinctura, ταρίχευσις, est *Balsamatio mortuorum*, de qua Andr. Rivinus integrum scripsit libellum. Vide *Conditura*.

Pollutio, ἐξονείρωσις, vide *Exoneirosis*. *Gonorrhœa*.

Polos, πῶλος. Vide *Pullus*.

Polphos, πόλφος, Latine dicitur *Bulbus*, v. g. ceparum, raphani &c. Alii cibum quendam ex pulte factum esse dicunt. Erotian. *Onomast. p.* 96. *b.*

Polus, πόλος, vocatur tota capitis rotunditas, quæ etiam *Testa* dicitur. Keuchen. *ad Samon. p.* 92. Quid vero apud Astronomos *Polus*

lus significet, videatur in eorum scriptis.

Polyæmia, πολυαιμία, significat, *veram plethoram*, h. e. abundantiam & ubertatem. Fernel. *tr. Patholog. c.* 14.

Polyarchion, πολυάρχιον, nomen *Malagmatis* a *Polyarcho* autore, cujus descriptiones habentur apud Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 5. & *l.* 7. *de C. M. S. G. c.* 7. Ægin. *l.* 7. *c.* 18. Est etiam *Cataplasmatis* nomen apud Aet. *l.* 9. *c.* 34. citante Gorr.

Polychrestos, πολύχρηστος, *ad multa utilis*. Epitheton commendatitium medicamentorum illorum, quæ multis affectibus curandis conveniunt. Suntque eorum non modo genere, sed & specie diversa & contrariis quandoque viribus prædita. Galen. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 1. quamvis interdum nomen hoc hyperbolice nonnullis attributum esse, videri alicui posset.

Polychronios, πολυχρόνιος, idem, quod χρονικός: vide *Chronicus*. adde Dieter. *n.* 706.

Polyclonos, πολύκλωνος, *ramosus*. Gorr. Epitheton Artemisiæ.

Polydactylos, πολυδάκτυλος, h. e. *qui justo plures habet digitos*. Tale sceleton *polydactylon* monstrosum in manu dextra sex, in sinistra totidem & duplicem pollicem, in pede dextro octo, in sinistro novem digitos habens, habetur in D. Ruyschii *Musæo Anatomico p.* 118. *seq.*

Polyeidæ sphragis, πολυειδοῦς σφραγὶς, nomen *Trochisci* olim celebris ad ulceris diuturna, & contumacia; cujus descriptio habetur apud Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 11.

Polygalactos, πολυγάλακτος, *lacte abundans* dicitur, cui opponitur ἀγάλακτος, *lacte deficiens*. Erot. *Onom. p.* 19. *d.*

Polygraos, πολυγραὸς, idem, quod πολυφάγος, *multivorax*, vorax. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Foes. *d. l.*

Polyguria, πολυγυρία, usurpatur pro Diabete a Joh. Seidelio *in Dissertat. Inaugur. hoc titulo inscripta*, quæ extat *Decad. VI. select. Disp. Medicarum Basileensium n. II.* Enimvero videtur autor proprio ausu nomen hoc finxisse, quamvis incongrue fortassis, cum nullibi in Lexicis neque in Medicis, qui de Diabete scripserunt, invenire hactenus licuerit.

Polymorphos, πολύμορφος, *multiformis*. Ita in specie a quibusdam dictum *os cuneiforme*, sive σφηνοειδές. Ita & *Os cubiforme* vocatur πολύμορφον, Barthol. *libel.* 4. *Anat. c.* 6. & 21. *p.* 718. 753.

Polynostos, πολύνοστος, vide *Nostos*.

Polyosteon, πολυοστέον, a quibusdam dicta pars pedis ea, quæ multis ossibus constat, & alio nomine πεδίον appellatur. Gorr.

Polypharmacos, πολυφάρμακος, idem, quod πολύχρηστος, dicitur de medicamentorum facultatibus, ad multa conducentibus. Galen. *l.* 1. *de C. M. P. G. cap.* 1. vel potius de *medicamentis compositis*.

Polyphoros, πολυφόρος, epitheton vini generosi, idem significans, quod οἰνώδης: Vide *Oinodes*. Linden. *Ex. X.* §. 111.

Polypodes, πολύποδες, vide *Asinus*: Dicuntur & *Millepedæ*.

Polypodites, πολυποδίτης, epitheton vini ex *Polypodio* facti: cujus descriptio habetur apud Aet. *l.* 3. *c.* 60. 61. citante Gorr.

Polyposia, πολυποσία, significat multam, vel *largam potionem*, non aquæ, sed *vini*, apud Hipp. 7. *aph.* 7. adde Dieter. *n.* 704.

Polypus, πολύπους, Hipp. πώλυπος, æquivocum est. Generaliter notat omne animal, quod multos habet pedes. Unde & *Aselli* sive *Millepedæ* dicti πολύποδες, de quibus p. a. Proprie vero ita dicitur animal exangue, molle, marinum, ad *Sepias* pertinens; cujus historiam, cum usu in cibo & medicina, prolixe vide apud Aldrov. *lib.* 1. *de Mollib. c.* 2. Chiocc. *in Mus. Calc. s.* 1. *p.* 71. 72. Nimiæ ejus quantitatis meminit & Linden. *Ex. V.* §. 80. 81. Tropice vero & per translationem, ob aliquam figuræ similitudinem, *Polypus* vocatur tumor quidam, p. n. in naso consistens, carneam veluti substantiam solidam habens, cum multis appendicibus, cujus meminit Hippocr. *l. de affect. VI.* 1. Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. Æginet. *l.* 6. *c.* 25. Scribon. *n.* 31. Vide Rhod. *in Not. ad h. l.* Hildan. *ep.* 61. Nos quoque in utraque nare Illustris cujusdam Personæ vidimus *Polypum* nasi, & feliciter opera Chirurgi manuaria, adhibitisque debitis remediis, A. 1673. m. Octobri extraximus. *Polypus* vero ita accuratius describi poterit: *Polypus* est excrescentia carnea mollis, laxa, colore varia in naribus genita, interdum versus palatum; interdum extrorsum vergens, pluribus appendicibus adhærens, proveniens a portionibus nutricii succi vitiosi luxuriantibus & propter solutionem aliquam continui in naribus præcedentem subsistentibus, & in massam carneam concrescentibus. Sunt, qui & in corde tales *Polypos* observari aliquoties statuerunt. Verum non immerito Kerkring. suspectos reddidit, existimans, esse solum sanguinis post mortem congelati & coagulati portiones. *Eph. Nat. Cur. An. I. Obs.* 31. *Polypum* in *rene* observavit Jac. Sponius Lugduni Gallor. uti constat *ex Act. Erud. Lips.* 1684. Uteri *Polypum* carnosum observavit D.

Ruy-

Ruyſchius, & delineatum exhibuit *in Centur. Obſ. Anatomico-Chirurg. Obſ. VI.*

Polyſarcia, πολυσαρκία, dicitur *Carnoſitas*, five excedens corpulentia. Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 14. *meth. med. c.* 15.

Polyſchedia, πολυσχεδία, *multiplex diviſio*, & multifida ſectio vocatur: uſurpaturque de varietate dogmatum, vel præceptionum, apud Hipp. *de Præcept. X.* 17.

Polyſemos, πολύσημος, multa ſignificans, *inſignis*. Erot. *On. p.* 19. *d.* Opponitur τῷ ἀσήμῳ, *nullius momenti*.

Polyſomatia, πολυσωματία, idem quod πολυσαρκία, de quo p. a. Vide *Obeſitas*.

Polyſpaſton, πολύσπαστον, dicitur *machinamentum* articulis reponendis accommodum; ita dictum, quod multis orbiculorum circuitionibus facilitatem præſtet. Refertur ad Archimedem autorem, Gorr. Meminit & hujus vocabuli Caſp. Hofm. *Com. in Gal. de V. P. n.* 479.

Polyſpermos, πολύσπερμος, *ſemine abundans*, fere idem, quod πολυτόκος, *fœcundus*. Dicitur de animalibus, C. Hofm. *d. l. num.* 1044.

Poma, πόμα, Latine *Potus*, *Potio* dicitur, ejuſque ſignificatio eſt nota. Pertinet ad alimenta fluida, quæ ſola infuſione & deglutitione abſumuntur. Dieter. *n.* 707. Linden. vocat *Cibum ſorbilem*. *Ex. IIX.* §. 34. Gr. dicitur & ποτὸν, item πόσις. Dantur & *Potiones medicæ*, five Pharmaceuticæ, ſuntque Medicamenta liquida, quæ bibuntur, atque ſola fere mixtione liquidorum conſtant, de quibus Schroder. *l.* 2. *c.* 74. Fr. Hofm. *in clav. ad h. l.* Morell. *de form. rem. l.* 1. *ſ.* 1. *cap.* 3. Suntque vel *Purgantes*, vel *Alterantes*. Confortantes commode quoque Alterantibus annumerari poſſunt.

Pomambra, quaſi *Pomum Ambræ*, dicitur *Odoramentum ſiccum*, paratum ex ſuaveolentibus rebus, & in formam *pomi* minoris, vel globuli redactum, cum, vel fine Moſcho, Ambra & Zibetho: cujus deſcriptionem & formulas vide apud Schroder. *l.* 2. *cap.* 75. Fr. Hofmann. *in clav. ad h. l.* Morel. *l.* 2. *de form. remed. ſect.* 2. *c.* 10. Vvecker. *Antidot. gen. l.* 1. *c.* 52. & *Spec. l.* 2. *ſ.* 48.

Pompholygeron, πομφολυγηρὸν, eſt nomen Emplaſtri, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 17. notante Gorræo.

Pompholyx, πομφόλυξ, duplicem habet ſignificationem, propriam & tralatitiam. Secundum illam denotat *Bullam*: de quo vocabulo vide ſupra, in BU. Secundum hanc notat medicamentum metallicum, quod in coctura æris ſurſum fertur, & in cameris parietibuſque fornacum, bullarum modo tumens, colligitur: cujus hiſtoriam & deſcriptionem lege apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 85. Gorr. Schroder. *l.* 3. *c.* 19. *n.* 5. Fr. Hofmann. *Cl. ad h. l.* Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 4. *p.* 461. Dicitur alias *Nil album*, item *Tutia* Arab. Differt a *Spodio*. Ruland. vocat *cinerem metallicum*. Chiocc. æris & cadmiæ *favillam*. Hinc Ung. *Diapompholygos* in Officinis proſtat; de quo vide Diſpenſatoria.

Pomphos, πομφὸς, dicitur *eminentia cutis tumida*, ſimulque humore redundans & rubicunda. Hippocr. *l.* 2. *morb. LXVIII.* 10. quamvis Linden. ibidem πολλοὶ poſuerit; & *lib.* 2. *de morb. mul. XI.* 5. Adde Foeſ. *Oec. pag.* 522. *ſeq.* Latine *Papula rubens*. Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 41. *Schol.*

Pomum, μῆλον, idem, quod *Malum*; vide *Malum*. *Poma Heſperidum*, in arte Spagyrica, quæ dicantur, vide apud Libav. *Tom. III. p.* 213. *Pomum Adami* dicitur vulgo protuberantia illa in collo anterius conſpicua, quam facit cartilago Thyroides; propter fabuloſam opinionem in Adami faucibus pomi partem de vetita arbore ſubſtitiſſe & ad poſteros translatam fuiſſe. De *Pomo* imperiali fulgurante vide in Chriſtian. Adolphi Balduini *Hermete Curioſ. Invent. II.*

Pondo, *Pondus*, σταθμὸς, σταθμίον, ſignificat quantitatem rei alicujus gravitate determinatam; quemadmodum menſura vaſculi recipientis concavitate certa notatam. Dantur vero quamplurima, & pene infinita *Pondera*, pro regionum & conſuetudinum diverſitate. De quibus videatur inter antiquiores Galen. *l. de ponder. & menſur. &* Æginet. *tit. eodem*. De ratione *ponderum* & *menſurarum* in Corn. Celſo occurrentium *egregiam diſſertationem poſthumam* reliquit Joh. Rhod. ſpecies ſingulorum & ſignaturas cum quantitate determinavit. In illa vero diſſertatione mihi placent verba fere ad finem legenda: Certa in paucis maximumque hujus argumenti robur autoritas, ita tamen, ut nervi atque artus ſapientiæ nihil temere credere. Si hoc verum, uti eſt veriſſimum, quantum utilitatis ex hujuſmodi conjecturali inquiſitione ſcrupuloſa in ſcopum Medicum redundet, alii judicent. Inter recentiores Sennert. *Inſt. Med. l.* 5. *p.* 3. *ſ.* 1. *c.* 3. Dogm. noſt. *p.* 758. *ſeq.* De *ponderibus Spagyricis* Theatr. Chym. *Vol. I. p.* 485. *Vol. III. p.* 489. *Pondo* indeclinabile olim additum fuit, ad denotandam differentiam menſuræ. Rhod. *in Lex. Scrib. pag.* 425. *Pondus* ſæpe idem ſignificat, quod *onus*, Græc. βάρος. Vide *Baros*.

Poneros, πονηρὸς, *pravum*, vitioſum, malum ſignificat. De cujus vocabuli expoſitione vide plu-

plura apud Foes. *p.* 523. Dieter. *n.*710. Lind. *Ex. XIII.* §. 267. *seqq.*

Ponos, πόνος, vide *Labor*.

Pons, γέφυρα, quid proprie significet, ex aliis petendum est Lexicis. Varolius transtulit in Anatomiam, & hoc nomine insignivit processus quosdam cerebelli globosos, prope vermiformes; quorum descriptionem vide apud Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 5. *p.* 484.

Pontagium terminus est Paracelsicus, denotans rem mixtam, scil. pontici cum amaro, vel stypticum & ponticum: sicuti in aceto, acacia, & similibus. Paracels. *de Tartar. l.* 2. *tract.* 1. *c.* 5. *in not. & in Fragm. ad h. l.*

Ponticus, epitheton est saporis certi salini, respondentis aquæ marinæ: & denotat sal cum fæculentia conjunctum, de qua *pontica* qualitate plura vide apud Paracels. *dict. l.* Meminit & Vvillis *l. de febr. c.* 6. & applicat sanguinis dispositioni acescenti & fœculentæ. *Pontica vina* sunt acida, fœculenta, tartarea. *Ponticus* est etiam epitheton Mellis, quod in Heraclia Ponti provenit. Hoc qui comederint vel biberint iis eadem accident, quæ his, qui aconitum hauserunt, sicut scripsit Nonus *de M. P. C. c.* 282.

Pontificium, ἱερατικὸν, vide *Hieraticum*.

Popanax, pro *Opopanax*, de quo supra in OP. Rul. & Iohns.

Poples, ἀγκύλη, ἰγνύς, dicitur articuli illius, quo os magnum femoris articulatur ossi tibiæ, pars interior, qua crus flectitur. Gal. *l. Introd. c.* 10. Vide *Ignys*.

Popliteus dicitur partim de Vasis sanguineis, vena & arteria crurali, quæ dicuntur Popliteæ: partim de musculo tibiam adducente, qui vocatur *Popliteus*. Barthol. *libell.* 1. *An. c.* 9. *p.* 644. *libell.* 2. *c.* 6. *p.* 658. & *l.* 4. *c.* 12. *p.* 581.

Popularis, ἐνδήμιος, ἐπιδήμιος, vide *Endemius*, *Epidemius*, a δῆμος, *populus*.

Populeon, ἐλαίου ἀιγείρου, nomen *Unguenti*, in officinis notissimi, & ipsis rusticis frequentissimi usus, una cum Ung. Dialtheæ. Ita dictum est a gemmis Populi albæ arboris, quæ basin constituunt. Vide Dispensatoria. Laudat etiam Lang. *l.* 1. *Ep.* 54. *Unguentum populeon*, cum æqua portione Electuarii purgantis mixtum, & plantis pedum inunctum, purgare corpus, vult Paracels. *in Consil. Medicis*.

Porcellio, κυβαρὶς, idem, quod *Asellus*, *Millepeda*. Vide *Asinus*. Lind. *Ex. XI.* §. 21.

Porcellus, *Porcus*, ὗς, χοῖρος, idem, quod *Sus*, Scropha, animal quadrupes notissimum, cujus historiam, cum usu in cibo & medicina, prolixe descriptam lege apud Aldrov. *lib.* 1. *de quadrup. bisulc. c.* 36. Bruyerin. *de re cibar. l.* 13. *c.* 1. & 2. Tribuitur quoque nomen *Porci* & *Porcelli* piscibus, v. g. *Delphino* & alii, qui, more porcorum rostro terram fodere dicitur. Aldrov. *l.* 2. *de pisc. c.* 69. *Porcus* etiam, Gr. χοιρὸς, ponitur pro *pudendo muliebri*. Rolf. *de part. Genit. P. II. c.* 32.

Porcetra dicitur, juxta Pomponium, Sus, quæ semel peperit, attestante Ingrassia, *Com. ad Avic. de Tum. p. n. p.* 230.

Porde, πορδὴ, vide *Crepitus*.

Porciligon, id est, *battitura ferri*. Ruland. & Iohns.

Porcireticum, vel mortarium æneum, aut orichalceum, vel radulam significat. Rul.

Porocele, πωροκήλη, vocatur *hernia tophacea*, vel callosa, in testiculo, aut membrana erythroide concrescens, insignis, retinens, dura & inæqualis. Gal. *in def. Med. & Introd. c.* 18. Æginet. *l.* 6. *c.* 63. Gorr. *in def.*

Poromphalon, πορόμφαλον, est concretio calli, vel tophi, in umbilico, Gal. *in def.*

Poropoeia, πoροποιΐα, vocabulum est Methodicorum proprium, & significat exiguorum meatuum, sive pororum apertionem, Galen. *l.* 4. *meth. med.* 4.

Poros, πόρος, vide *Meatus*. *Foramen* notat. Lind. *Ex. V.* §. 37.

Poros, πῶρος, vide *Callus*. *Tophus*.

Porositas, dicitur de corporibus meatus exiguos habentibus. Passim in scriptis Medicorum.

Porotitos, πωρωτικὸς, i. e. *Callum faciens*. Dicitur de medicamentis callum generantibus. Vocantur & τυλωτικά.

Porphyra, πορφύρα, Latine *Purpura* dicitur. Proprie significat, inter turbinatas conchas, nobilissimam, ob succum illum, sive florem, qui etiam *Purpuræ* nomine venit, nobilissimum, & ad tingendum præstantissimum: unde color purpureus vocatur. De hujus Conchæ historia & usu, qua medico, qua alio, vide Aldrov. *l.* 3. *de Testac.* 5. Chiocc. *Mus. Calc. sect.* 1. *p.* 41. *seqq. Purpurani filorum* sive *Purpuratum filatum*, inter remedia probatissima, contra Amentiam, refert Paracels. *tract.* 2. *de morb. ament. c.* 5. De *purpura Græcorum scriptoria*, *Encaustum* dicta, lege Libav. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 6. Tinctura illa *purpurea*, sive color, vocatur eidem *Purpurissum*, *d. l. c.* 3. *in fin. Purpurina Arsenici* est compositio mercurialis rubea, cujus meminit idem *l.* 7. *c.* 26. Late sæpe sumi *Purpureum colorem*, pro omni eleganti rubro; & ita cum *Phœniceo* confundi, testatur C. Hofm. *l.* 4. *V. L. c.* 44. *Purpura* quoque præternatu-

naturalem habet significationem, diciturque de maculis febrium pestilentialium, *Petechiæ* dictis, Forest. *l.* 6. *Obs.* 59. adde Schol. *Porphyra*, πορφύρα, quoque est nomen Emplastri, cruenta vulnera glutinantis, apud Aet. *l.* 15. *c.* 12. citante Gorræo.

Porphyreticus, πορφυρητικὸς, est epitheton lapidis durissimi purpureum colorem suppeditantis, cujus duritiem vincere docuit Franciscus del Tadda Florentinus, quemadmodum e Bulingero *de Pictura & Statuar. l.* 11. *c.* 7. notavit Th. I. ab Almeloveen *R. I. On. p.* 37.

Porphyrio πορφυρίων, vocatur avis quædam, circa fluvios degens, cærulea, longis cruribus, & rostro purpureo prædita, cujus descriptionem cum usu in cibo, & aliis, vide apud Aldrov. *l.* 20. *Ornithol. c.* 28.

Porraceus, πρασοειδὴς, *Prasinus*, dicitur de omni eo, quod colorem porri viridem refert, v. g. bilis *porracea*. Gal. *l.* 2. *de temper. c.* 6. & *alibi*; *c.* 5. *in* 6. *Epid. t.* 1. 14. Excrementa alvi *porracea*, *c.* 2. *in Progn. t.* 23. Vomitus *porracei*, *d. l. t.* 39. Vide Foes. *p.* 526.

Porrifigi, Ital. nomen, idem significans, quod *Ficus*, sive tumores, in quos cristæ neglectæ degenerant, Alex. Massarius *l.* 3. *P. M. c.* 24.

Porigo, idem, quod *Furfuratio*. Vide *Furfur*.

Porrus, *Porrum*, Fallopio *de Tum. p. n. c.* 24. dicitur species *Verrucæ*, quæ habet quasdam radices ad extra, ad similitudinem pororum, & ita minutim fixa, Forest. *l.* 4. *Chir. Obs.* 10. *in Schol.* Meminit & aliquoties Paracels. *in script. Chirurg.* præsertim vero de ulcerib. &c. *c.* 61. vulgo *Oculus Gallinæ* Germ. dicitur. Adde Vvalth. *Sylv. Med. p.* 1513.

Porta, πύλη, vel etiam pluraliter *Portæ*, πύλαι, dicitur de hepatis parte sima, ubi duæ parvæ sunt protuberantiæ, quas *Portas* dixerunt, credentes, per eas omnem chylum, pro sanguificatione, in hepar deferri, verum hodieque fere exolevit hæc de chyli ad hepar transitu hypothesis. Vena quoque ibidem exorta, & per viscera abdominis dispersa *Vena Portæ* propterea vocatur. Vide Lind. *l.* 2. *Med. Physiol. c.* 5. §. 88. *seqq.* Barthol. *l.* 1. *cap.* 14. *Porta* quoque sumitur pro vulva, Rols. *de part. gen. P. II. c.* 33. De Chymicis *portis*, h. e. operationibus propriis, in negotio Lapidis Philosophici, lege Libav. *T. II. Op. p.* 131.

Portatile, *in sacco Acetum* quid sit, vide supra in *Acetum*. *Portatilis* Pharmacotheca quid sit, prædictum in *Pharmacotheca*. Venduntur vero tales in urbibus, oppidis & pagis, repletæ quidem aquis, si Diis placet, pretiosis, balsamis, oleis, verum aquæ plerumque nihil aliud sunt quam spiritus vini colore aliquo tincti, quemadmodum & olea, unde viliori pretio comparari possunt, atque ita emptores decipiuntur, & quidem merito, quia decipi volunt.

Portonarium, vocatur nonnullis primum intestinorum, quod alias *duodenum* dicitur. *l. de Anat. vivor. inter spurios Gal.* verum nomen hoc potius competit orificio ventriculi dextro; siquidem respondet Græco πυλωρὸς, i. e. *Janitor*. In qua significatione etiam sumitur in Avicennæ scriptis Latine redditis *l.* 3. *fen.* 16. *tr.* 1. *c.* 1.

Porus, πόρος, i. e. *Meatus*. Vide *Meatus*.

Posca, item *Pusca*, ὀξύκρατον. Vide *Oxycraton*.

Posis, πόσις, *Potio*. Vide *Poma*.

Positio, θέσις. Vide *Situs: Thesis*. Dicitur & *Positura*.

Posset a posset, Posseticus liquor Anglis est Lac calidum coagulatum, serum cerevisiatum, estque potio Anglis usitata valde *par raport a la Medicine*, s. pro vehiculo medicamenti, communicante mihi hanc expositionem Max. Reverendo & Excell. D. Christoph. Vvegleitero, S. Theologiæ Prof. P. celeberrimo, Anglicæ linguæ peritissimo.

Postapparens, ἐπιφαινόμενος. Vide *Epiphænomenos*.

Postbrachiale, μετακάρπιον. Vide *Matecarpion*.

Postcœnium. ἐπιδόρπιον, h. e. *secundaria cœna*. Dieter. *n.* 310.

Posthe, πόσθη, Latin. *Præputium* vocatur, glandis in pene tegumentum: cujus extremitas Judæis & Turcis circumciditur. Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 24. *Præputium* cancro correptum a concubitu cum uxore menstruata refert Rhodius *cent. III. Obs.*

Posthia, ποσθία, idem, quod κριθὴ, *Hordeolum*: Vide *Crithe*.

Postumus, ποσθύμος, ὀψίγονος, dicitur, qui patre mortuo natus est, Theophil. *Paraphras. Gr. Instit. Jur. l.* 1. *tit.* 13. §. 4. *p. m.* 127. An vero undecimo vel duodecimo mense nati inter *posthumos* referendi sint, videatur Roder. a Castro *l. IV. de Nat. mul. c.* 2. *p. m.* 178. & P. Amman. *Irenic. p.* 77. *seqq.*

Postis, φλιά. Vide *Phlia*.

Postpositio, τὸ ὑστερίζειν, dicitur reditus paroxysmi, in febribus intermittentibus, tardior: & opponitur *Anticipationi*: estque species ἐπιδόσεως, & signum, cæteris paribus, declinationis, vel remissionis morbi. Galen. *l.* 1. *de Cris. c.* 4. Forest. *l.* 3. *Obs.* 26. *Schol.* Ita & Men-

Menstrua *postposita* Gr. ὑστερητικά vocat P. M. de Calderia, eo, quod repetant per tardiora intervalla, quam statui naturali hujus individui conveniat, & opponit *Anticipatis*, sive Antevertentibus, *Tom. IV. Op. p.* 208. *seqq.* vide *Anticipans*.

Potabilis, πότιμος, ποτὸς, πόσιμος, dicitur de omni eo, quod per os hauriri debet. Ruland. & Iohns. *in Lex.* vel, quod poculis porrigitur, liquidum, Libav. *S. A. Ch. lib.* 2. *c.* 1. *seqq.* ubi Magisteria *potabilium* describuntur. *Potabilia* ad generationem Tartari facere, aliquoties scripsit Paracels. in scriptis suis, præsertim *in Paramiro*, & *Paragrano*. Loca quærantur in Indice. De *Auri potabilis* variis descriptionibus vide Schroder. *lib.* 3. *cap.* 8. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Sunt, qui etiam plane negant. Nos litem non facimus nostram. Mars *potabilis* triplici processus juxta Carol. de Maets proponitur a Morley *in Collect. Chym. Leid. c.* 256. Ferri potabilis Vvillis. descriptio legatur in Iunken. *Lex. Ch. Ph. P.* I. *p.* 116.

Potasch, etsi vernaculum, usurpatur tamen a Latinis autoribus, significat vero sal lixivum per calcinationem extractum, vel sal volatile habens affinitatem cum priori. G. Thomson. *in explicatione terminorum Artis præmissa Acui Magneticæ*.

Potentia, *Potestas*, δύναμις: Vide *Dynamis*.

Poterium, ποτήριον, nomen *Malagmatis* gemini absorbentis humores hydropicorum, apud Galen. *lib.* 9. *de C. M S. L. cap.* 3. *mox in prin.*

Potimos, πότιμος, vide *Potabilis*.

Potio, πόσις, πόμα, *Potus*. Vide *Poma*.

Potos, ποτὸς, adjective, idem, quod πότιμος, *Potabilis*, de quo p. a. Substantive vero apud Hipp. *compotationem* & convivium *l.* 1. *Epid. s.* 3. *t.* 19. & *l.* 5. *XXX.* 20.

Poust dicitur Indis opii species vilior ex foliis & stolonibus papaveris excocta, docente Bontio *in cap.* 4. Garciæ ab Orto, allegante D. D. Heigelio Medico ordinario Ratisbonensi *in Dissert. sua Inaugur. de Opio c.* 1.

Practica, πρακτική, dicitur vel *Artis Medicæ exercitium*, vel autorum scripta, quæ continent descriptionem & modi & materiæ faciendi Medicinam, qua pro conservanda, qua pro recuperanda sanitate. Opponitur *Theoreticæ* Medicinæ, quæ tradit præcepta Artis & fundamenta, prius addiscenda, antequam ad artis exercitium quis sese accingere cupit. *Practicus* quoque dicitur Medicus, qua curans, qua conservans sanitatem. *Theoreticus* vero proprie est Professor, qui docet præcepta. Præsupponit igitur *Practica* studium Theoreticum: nec bonus dici poterit *Practicus*, nisi prius fuerit bonus Theoreticus. Dogm. Med. Gen. *in prælimin. dogm.* 8. *p.* 9. 10. Dicitur sæpe & *Praxis Medica*. Utrumque vocabulum applicarunt & Spagyrici labori lapidis Philosophici; uti videre est *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 2. & *alibi*.

Præbium, idem, quod Dosis, sive quantitas medicamenti, quæ una vice offertur. Ita sumitur a D. D. Vvedelio *Opiolog. l.* 1. *sect.* 2. *c.* 9. *p.* 75. quamvis legisse me quoque alibi meminerim, usurpatum fuisse hoc nomen pro vehiculo alterius medicamenti.

Præcautrix, προφυλακτική, vide *Præservatio*.

Præcedens, προηγουμένη, idem quod *Antecedens*. Vide *Causa Proegumene*.

Præceptum, παραγγελία: Vide *Parangelia*.

Præcipitantia dicuntur Medicamenta sanguinis fervorem & motum inordinatum sedantia, acidum corrigendo, & absorbendo; Pertinent inter diaphoretica, de quibus supra suo loco dictum fuit. Os sæpiæ *Præcipitans magnum* a nonnullis vocatum fuit. Lang. vero Pulverem compositum hoc Epitheto exornavit.

Præcipitatio, dicitur operatio Chymica, ad σύγκρισιν, vel coagulationem pertinens; per quam soluta corpora in præceps aguntur & demittuntur. Sumitur vel generaliter, pro quavis solutorum ex menstruis suis repercussione: eaque est cum *spontanea*, quando impregnatum menstruum, nullo addito alio motore, demittit calcem, v. g. spiritus Vitrioli Philosophicus, vel Phlegma Vitrioli vulgare solvens corallia, margaritas, oculos cancrorum; tum *violenta*, cum affundendo alium liquorem, solutum petit fundum. Vel specialiter pro *præcipitatione Mercurii*, qua per aquas fixatorias & gradatorias liquabilitas Mercurii sistitur, & ex menstruo suo præcipitatur; unde & κατ' ἐξοχὴν *Præcipitatus*, vel *Præcipitatum* dicitur, quamvis pulvis ille ruber Mercurialis, qui vulgo *Præcipitati* nomine venit, nihil minus sit, quam *Præcipitatum*: cum fiat evaporatione potius menstrui solventis ad siccitatem. Plura vide apud Libav. *l.* 4. *S. A. Chym. fere per totum*. *Alchym. Pharmac. cap.* 36. Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 4. Fr. Hofm. *in Clav. ad Schrod. p.* 93. 94. Rul. & Iohns. *in Lex.* Aliquando etiam Pathologice *Præcipitatio* accipitur pro *Procidentia*. Ita *Præcipitatio Matricis* legitur apud Valesc. *de Tarant. libr.* 6. *c.* 11. *Philon. Pharmacop. pag. m.* 668.

Præcisio, περιαίρεσις, rectius *circumcisio*, est operatio chirurgica, quæ adhibetur in alis, inguinibus, natibus, & ano. Gal. *Introduct. c.* 18.

Præcocia, πραικόκκια, in specie dicuntur fructus quidam, sive species *malorum Armeniacorum*; ita dicta a maturitate, qua Persica & Armeniaca alia antecellunt, ut & bonitate; de quibus Gal. *l.* 2. *de al. fac. c.* 20. Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 6.

Præcognitio, πρόγνωσις, idem, quod *Prænotio*; dicitur pars Semiologiæ, qua constat Medico de futuro eventu, in utroque statu sanitatis & morbi; quamvis communiter saltem de prænotione futuri eventus ægrorum acceperint Doctores. Fit vero per certa signa *prognostica*, προγνωστικὰ dicta, quæ in homine futuras res denunciant, qua secundum, qua præter naturam; nec sunt alia realiter a *diagnosticis*, sed saltem modo considerandi distinguuntur. Plura vide apud Institutionistas, inprimis vero in nostris Dogmat. Med. Gen. *Part. III. c.* 1. *c.* 5. & 6. Paracels. etiam barbare vocat *Prognosticationem*. Differt a *Prædictione*, πρόῤῥησις dicta, quando verbis vel scriptura indicatur id, quod scimus de futuro eventu; quæ non semper est adeo necessaria, uti *prænotio*. Lind. *Ex. XV.* §. 149.

Præcordia, φρένες. Vide *Phrenes*. Galen. *l.* 6. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 9. A Celso tamen latius accipi videtur, pro *Hypochondriis*, aut pro eo; quod utrique hypochondrio interjacet, Bartholin. *l.* 1. *Anat. in proœm.* & Lind. *Ex.* 9. §. 35.

Præcursores Paracelso dicuntur accidentia & signa futuri, vel imminentis morbi. *l.* 2. *de Tartar. tract. c.* 2. *in Annotat.*

Præcustodia, προφύλαξις, idem, quod *Præservatio*.

Prædebilitati, προεκλυθέντες, προεξασθενηκότες. Vide *Proapaudesantes*.

Prædestinatio, terminus Paracelso frequentissimus: & significat idem, quod *Fatum*; de quo supra, in FA. videlicet imperscrutabilem necessitatem, & terminum fatalem alicujus rei, Deo soli cognitum. *Paramir. Tract.* 3. *c.* 6. *seqq.* & alibi passim.

Prædicatio, πρόῤῥησις, προδιαγόρευσις, dicitur *prænotio* Medici, verbis vel scriptura patefacta. Vide *Prænotio*. Est quandoque necessaria ad conciliandam fiduciam ægri. Lind. *Ex. XV.* §. 4. *seqq.* Dieter. *n.* 719.

Prædivinatio, προθεσπία, idem, quod *Divinatio*, *Prædictio*. Galen. *lib. de const. medic. cap.* 18.

Præfatio, προοίμιον, est operis vel scripti alicujus præparatorium, quandoque necessarium. Galen. *c.* 1. *prognost. t.* 1. Lind. *Ex. XV.* §. 10.

Præfocatio, πνὶξ, idem, quod *suffocatio*: & dicitur de uterina suffocatione. Vide *Hystericos*.

Præfurnium dicitur pars foci anterior, & exterior, per quam carbones injiciuntur. Legitur apud Chr. Meretti *Not. in Neri Artem vitrar. præf. p.* 272.

Prægnans, κυοῦσα, ἐγκύμων, idem, quod *Gravida*, fœtum in utero gerens, vide *Cymas*. *Encymon*, *Cyesis*. *Gravida*.

Prægnatio, idem, quod *Imprægnatio*: de quo supra, in IM. Legitur *in Theatr. Chym. Vol. III. pag.* 163.

Præhumectio, προϋγραίνω, Hipp. 4. *aph.* 13. Jung. Diet. *n.* 734.

Præincipiens, προκαταρκτική, vide *Causa*. *Procatarcticos*.

Præludium, terminus Paracelsicus, denotans vaticinationem influxus, vel virtutis Astralis in homines: & meminit *Paramir. lib.* 2. *de orig. morb. cap.* 7. & *lib. de caduco matricis*, §. 4.

Prælum, item, *Prelum* πιεστὸ, πιεστήριον, instrumentum, quo succi exprimuntur, in officinis quoque Pharmaceuticis usitatum. De *prelo* pro musto, vide Lind. *Ex. X.* §. 187.

Præmaceratio, i. e. *maceratio præmissa*. Legitur apud Rhod. *in Lex. Scrib.* & *n.* 193.

Præmeditatio, προεξευκρίνησις, denotat diligens judicium, & singularem prudentiam Medico necessariam; non solum in recta applicatione remediorum, præsertim generosorum & evacuantium, quæ uti magnifice prodesse, ita & apprime nocere possunt; sed etiam in cognitione, circa morbos, instituenda. De qua virtute legatur Dieter. *n.* 722. Lind. *Ex. XII.* §. 50. Verbum προεξευκρινέω legitur apud Hipp. 1. *aphor.* 24.

Prænotio, πρόγνωσις. Vide *Præcognitio*.

Præopinatio, προδόξασις, occurrit hoc vocabulum Græcum & Latinum apud Gal. *comm.* 1. *in Hipp. prognost. t.* 4. quamvis ipse fateatur non esse in usu. Significare vero debet incertam adhuc de morbo eiusque eventu in animo prædicentis Medici præsensionem.

Præparans dicitur partim de vasis, venis & arteriis ad testes & epididymides excurrentibus, Spermaticis dictis, de quibus videantur Anatomici, v. g. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 21. *p.* 202. *seqq.* partim de medicamentis. Vide *Parasceve*.

Præparatio, *Præparatum*, *Præparans*, παρασκευὴ, ὑποπαρασκευή. Vide *Parasceve*.

Præpostere, πάρεργον, vide *Parergon*.

Præputium, πόσθη. Vide *Posthe*.

Præsagium, τὸ προλέγειν, πρόῤῥησις, idem, quod *Prædictio*. Sumitur & pro ipso signo pro-

gnostico. Hinc Ruland. Dorn. & Iohns. descripserunt *Præsagium*, quod sit præcedens aliquod notabile signum rei futuræ historiam, ex quo prophetia sumitur quandoque.

Præscientia, πρόγνωσις, idem, quod *Præcognitio*, *Prænotio*.

Præsens, παρὼν, παρεὼν, quid communiter significet, etiam pueri norunt. In Medicina οἱ παρέοντες, *præsentes*, qui ægris adsunt, iisque administrant, ex Hipp. 1. *aph.* 1. Junge Dieter. *n.* 655. Deinde τὰ παρέοντα dicuntur status homini *præsens*, sive secundum, sive præter naturam; cujus cognitio Medico necessaria, antequam de futuro eventu velit prænoscere. Gal. *l.* 4. *de præs. ex puls. c.* 11. *& alibi*. *Præsens auxilium* vel remedium dicitur, quod efficax est, & mox juvat. Et, *præsenti numine curare*, proverbialiter dicitur, derepente, & fere præter spem, medelam afferre. Keuchen. ad *Samon. p.* 85.

Præsensio, πρόνοια, πρόγνωσις, idem, quod *Prænotio* Latinis Hippocrat. Interpretibus. Gal. *in com.* 1. *ad prognost. t.* 1. *& alibi*. Augen. *Tom. III. Epistol. & Cons. Medic. l.* 3. *ep.* 9. *m.* 97.

Præsepiolum, φατνίον, vide *Phatnion*, *Bothrion*.

Præservatio, προφυλακή, dicitur de ea Medici functione, qua prohibetur aliquid, ne fiat, & opponitur *curationi*, τῇ θεραπείᾳ. Galen. 2. *aph.* 22. Hinc προφυλακτική, pars Medicinæ *præservatoria* vocatur, quæ a morbo *præservat* *l.* 11. *meth. med. c.* 2. Est igitur pars τῆς ὑγιεινῆς: Tuetur enim sanitatem, & providet, humores lentos incidendo, crassos attenuando, multos evacuando, calidos refrigerando, frigidos calefaciendo, mordaces contemperando, (scil. in latitudine sanitatis,) ne morbum gignant. Gorr. Stante hoc principio, omnino hallucinati sunt, & adhuc hallucinantur communiter Doctores, qua veteres, qua recentiores, quando *indicationem præservatoriam* etiam in Methodum medendi intruserunt, eamque caussæ remotiori opposuerunt, Gal. *Art. medic. cap.* 99. Videantur nostra Dogmata *P. IV. c.* 3. *dogm.* 4. *p.* 484. *seqq.* Ita erravit quoque Lind. *Ex. XIII.* §. 342. quando *præservationem* indicationem morbi fientis, seu, quod in idem recidit, caussæ jam agere incipientis, esse dixit. Rectius vero Helmont. scribit: *Præservatio* est futuri præcautio, *tr. de Lithias. c.* 7. *n.* 21. *Præservativa remedia* dicuntur, quæ vitam a suis inimicis & corruptionibus defendunt. Dorn. Rul. & Iohns. scil. prohibendo, ne infestent. *Præservativum summum Philosophicum* dicitur Lapis Philosophicus: & has habere qualitates debet, non ut ratione odoris, aut similis cujusdam qualitatis, sed ratione caloris naturalis confortet & præservet; quod si non fit, res inanis est. *Theatr. Ch. Vol. XI. p.* 690.

Præsidium, βοήθημα, idem, quod *Auxilium*, *Remedium*, *Indicatum*. Occurrit passim apud autores Latinos veteres & recentiores.

Præstigiæ, *Præstigiatura*, γοητεία, μαγγανεία, est Diabolica medendi ratio, quæ omnino abesse debet: qualis est vetularum, sagarum; quam & Gal. *l.* 6. *de S. Fac. in princ.* rejecit. Jung. *num.* 693. Non utatur talibus rationalis Medicus, aut Dogmaticus, Galeni exemplum secutus, infamiam, atque artis dehonestamentum veritus, ideo, quod ratione nixum Medicum omnino dedeceant talia; qui, quæ methodo & recta ratione curare potuerit, non aliunde (præsertim a Diabolo) ad ea auxilium quærat. Jul. Alex. *Not. ad Gal. l.* 9. *de S. Fac. cap. de Butyro*. Pseudo-Chymici quoque sunt *præstigiatores* & impostores: qualem Guibertum fuisse, scribit Libav. *T. III. Oper. p.* 233.

Præter, παρὰ, vide *Para*.

Præteritus, προγεγονὼς, quid significet, ex Grammatica constat. Præteritorum cognitio dicitur Gal. notitia caussarum, quæ morbos inducunt, *l.* 4. *de præs. ex puls. c.* 11. Enimvero nimis stricte accipit; cum & *præterita*, in statu secundum naturam, Medico sint observanda, in Methodo ὑγιεινῇ. *Signa præterita* docet pars Semiologiæ ἀναμνηστική, sive *rememorativa*, ad diagnosin pertinens.

Prætextus, πρόφασις, dicitur *caussa evidens procatarctica*, & quidem Hipp. vera, quæ occasionem præbet, & dispositionem in corpore inducit, sive inclinationem. Hipp. 2. *aph.* 41. *&* 3. *aph.* 12. aliquando tamen & caussam fictam, vel simulatam notat. Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 62. *&* 3. *t.* 46. Junge Foes. *pag.* 539. Dieter. *n.* 736.

Prævideo, idem significat, quod Prænosco, *Prædico*. In qua significatione sumsit Cels. Martinengus *tr. de providendis morborum eventibus*.

Pragma, πρᾶγμα, vocabulum, pro varia rerum, de quibus usurpatur, natura variis gaudet significationibus. Ita omnem *ægri statum*, & quæ in rem ejus peraguntur, denotat, *Prognost. s.* 1. *t.* 2. Omnes res & negotia, *lib.* 1. *de morb. mul. XXXII.* 13. Significat etiam rem vel negotium, de quo impræsentiarum quæritur, & circa quod versamur, institutum, 2. *de R. V. l. A. t.* 40. *l. de Steril. XI.* 4. Plura vide apud Foes. *Oec. pag.* 525. *seq.*

Pramnios, πράμνιος, epitheton *vini nigri* & *auste-*

austeri apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXIX.* 1. *& LXXVI.* 8. adde Foes. *pag.* 526. Lind. *Ex. X.* §. 100. 106.

Prandium, ἄριστον, vide *Ariston*. Plura vide apud Jul. Alex. & alios, qui de re cibaria scripserunt.

Prasia, πρασιὰ, significat *areolam in hortis*, torum quadrangularem, vel alterius figuræ, oleribus serendis dicatam. C. Hofmann. C. *de V. P. n.* 677.

Prasinum viride, *flos æris*.

Prasinus, πράσινος, idem, quod *Porraceus*. Vide in PO.

Prasis, Rul. dicitur *Creta viridis*. Idem fortassis, quod *Prassius*.

Prasoides, πρασοειδὴς, vide *Porraceus*.

Prassius, πράσιος, nomen lapidis, vel gemmæ viridantis, vilioris turbæ, *Smaragdi Domus*, vel palatium dictæ; quia hic in illa, veluti inclusus, reperitur. Vide Chiocc. *Mus. f.* 3. *p.* 217.

Pravus, φαῦλος, idem, quod *Vitiosus*: Vide *Phaulos*, *Poneros*.

Praxis, πρᾶξις, proprie actionem, & quidem Medicam, hoc loco significat. Sumitur vero communiter pro *Practica*, de quo vocab. paulo superius.

Prays, πρχὺς, Ion. πρηὺς, *mitis*, remissior. Dicitur de morbis minoribus, v. gr. febres πρήεες leguntur apud Hipp. *l.* 1. *Epid. f.* 2. *t.* 41. *& l.* 6. *f.* 1. *t.* 29. Suntque eæ, quæ non stipatæ sunt vehementibus symptomatibus. Adde Foes. *pag.* 527. Fere idem significat, quod εὐήθης, *benignus* vel *boni moris*. Comparativus πραΰτερος, sive πρηΰτερος, legitur 4. *aph.* 17. Dieter. *n.* 717.

Preces, *Precatio*, προσευχὴ, εὐχὴ, & hoc vocabulum merito ad Medicinam referimus; siquidem & *precibus*, & venerationi assiduæ locus esse debet apud Medicum, pro obtinenda Divina præsentia & providentia in rebus Medicis, ad gloriam ejus nominis, ad honorem artis ab ipsa creatæ, & ad salutem denique, ejus opera utentis, ægri, verbis elegantissimis Lind. *Ex. III.* §. 6.

Prehensio, κατάληψις, Sylvio dicitur pro *Catalepsis*, Dolæus *Encyclopæd. l.* 1. *c.* 7. §. 1. *p.* 95. Vide *Catalepsis*.

Premnon, πρέμνον, proprie *stirpem*, *stipitem* & truncum significat. Polluci tamen *extremitatem albi in oculo* vocari πρέμνον, vult Gorr. *in def.*

Prenes, πρηνὴς, dicitur Hipp. quod *ad terram reclinat*. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.* Gorr. Locus est apud Hippocr. 1. *de fract. t.* 3. Vide Foes. *p.* 527.

Presbyteros, πρεσβύτερος, comparativus est vocab. sequentis, significans *seniorem*. Verum non semper de senibus sumitur, sed sæpe etiam respective applicatur aliis *ætate grandioribus*, quam prius fuerant. Ita fœtus *grandior* dicitur πρεσβύτερος, *aph.* 1. pueri *grandiores*, 3. *aph.* 26. adulti, *d. l. aphor.* 27. Vide Dieter. *n.* 315.

Presbytes, πρεσβύτης, *senex*, vel idem, quod γέρων, *senex*, vel saltem gradu differens, ita ut πρεσβῦται dicantur in primo senio constituti; γέροντες vero in extremo. Legitur apud Hippocr. 2. *aphor.* 39. *&* 3. *aphor.* 31. Jungatur Foes. *Oec. p.* 517. & Dieter. *n.* 316.

Presis, *Presma*, πρῆσις, πρῆσμα, Gal. exponit *in Exeg. dict. Hipp.* per ἐμφύσησιν, *inflationem*; & approbat Foes. *p.* 3. *&* 527. Enimvero non video, quomodo cum verbi origine quadret. Descendit enim a πρήθω, quod significat *incendo*, *inflamo*; ut ita potius *inflammationem* significare deberet; quæ etiam notatio tribuitur in Lexicis; nisi fortassis respexerit Galen. ad effectum; quod inflammatio, vel incensio in cute etiam bullas & vesicas excitet.

Presmuchum, *Presmukis*, id est, *Cerussa*. Rul. & Iohns.

Pressorium, idem quod *Prælum*, *torcular*, piestron. Dorn. Rul. & Iohns.

Pressura, θλίψις, idem, quod *Compressio*; Ita θλίψις στομάχου, *pressura* Stomachi, sive *compressio*, legitur apud Gal. *de puls. ad tyrones*, a copia molesta assumtorum alimentorum. *Pressura gentium* dicitur Paracelso, morbum quoque comprehendere Gallicum, *l.* 3. *Chirurg. magnæ t.* 4. *fin.* *Pressus* etiam sæpe ponitur pro impressus. Vide Rhod. *in Lexic. Scribon. pag.* 427.

Prester, πρηστὴρ, æquivocum est. Vel enim significat partem oculi exteriorem, quæ, per iram incensa, tumensque inflatur, ut autor est Pollux, notante Gorræo. Vel est nomen serpentis venenosi, cujus descriptio habetur apud Aldrov. *l. de Serp. & Dracon. c.* 8. Vocatur alias *Dipsas*, quod venenum ejus igneum intolerabilem sitim excitet.

Pretiosus, τίμιος, ἔντιμος, a *Pretium*, τιμὴ, dicitur de materia Medica, quæ, vel ob raritatem, vel ob efficaciam singularem, carior habetur. Ita *Lapides pretiosi* vocantur Gemmæ, ad differentiam *minus pretiosorum*. Utrorumque Catalogum vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 4. *seqq.*

Priapiscos, πριαπίσκος, vocatur *lignum* parvum *in medio scamno Hippocratico* insertum, octo fere digitorum, magna ex parte rotun-

dum. Vocatur & σύλιτγος, & σκαλμός. Gorr. *in definit.* Πριάπισκος quoque dicitur *linamentum*, in penis formam redactum, Pessatio respondens, vel *Turunda major*, apud Æginet. *l.* 3. *c.* 24. *circa fin.*

Priapismus, πριαπισμός, Lat. *Tentigo*, est auctio pudendi virilis, stabilis, in longitudinem ac orbem tumefacti, citra rei Venereæ appetentiam, Gal. *l. 9. de C. M. S. L. c. 9.* a flatuoso spiritu *l.* 14. *Meth. Med. c.* 7. nullo præsente stimulo ad libidinem, aut desiderio coitus; ut quibusdam accidere consuevit, ducta denominatione a *Priapo*. Nam hunc, ut cui suapte natura hujusmodi coles esset, ita finxerunt, atque pictura descripserunt homines *l. 6. de Loc. Aff. cap. 6.* Addit Aetius, dolores inde moveri, quales esse in tetano solent; quod inflatum distentumque pudendum, convulsionis modo, afficiatur. Scribit etiam, qui sic laborant, cito perire inflatos, & frigidum sudantes, nisi illico auxilium eis adferatur. Fit hic morbus a flatu vaporoso, cavernosum penis nervum distendente, &c. Hæc Gorr. & Castellus. Quibus libet addere paulo accuratiorem descriptionem: *Priapismus* est convulsio particularis, vel rigiditas convulsiva penis, absque stimulo ad libidinem vel coitum, proveniens a spiritibus spuriis & flatuosis, spongiosis nervosi corporis meatus occupantibus & distendentibus. Vocatur & σατυρίασις, *Satyriasis*, vel σατυριασμός, a *Satyris*, quibus etiam rigida genitalia tribuuntur: quamvis alii hoc nomen inexplebili coeundi cupiditati, penem excitanti, competere doceant. Habet & hoc vocabulum alias significationes. Vide infra *Satyriasis*. De *Priapismo* Monachorum, in coitu cum moniali defunctorum, vide Dieter. *Iatr. p.* 1116.

Priapolithus, πριαπόλιθος, nomen lapidis a Petro Borello impositi, quales reperiuntur juxta urbem Castrensem, subalbi, rotundi oblongi, figuram penis & quandoque vulvæ habentes, aliquando etiam, sed rarius testiculis instructi sunt & glande, in medio vero eorum percurrit vena crystalli purissimi, adeo ut totus lapis veluti cepa cuticulis variis constructus videatur. Alii sunt recti, alii etiam cancrosi & crosi tanquam veneno Venereo observantur. Existimat dictus Autor, vim habere forsan ob signaturam adversus morbos genitalium & venereos. *Histor. & Obs. Medico-Phys. cent. III. obs.* 85.

Priapus, πρίαπος, non modo nomen est Deastri gentilium, magno mutone præditi; sed & ipse *Penis* hoc nomine indigitatur, Rolf. *de part. gen. P.* 1. *c.* 43. Eph. N. *An. III. O.* 20. *Priapi cervini*, in pulverem redacti, meminit Libav. *S. A. Chym. l.* 4. *c.* 28.

Primates dicuntur corpora fallacia, nobis ab astris ob oculos posita; de quibus Paracelsus *in expos. prima super Matthæum cap.* 14. fusius differit. Dicitur alias *Prumalia*. Dorn. *in dict. Paracels.* Rul.

Primitiæ vocantur aqua puerperii, quæ ordinarie ante fœtus exclusionem profunditur. Blas. *Med. Un. p.* 365. 460.

Primitivum, est idem, quod *Procatarcticum*, diciturque de illa caussa remota προκαταρκτική.

Primogenius, *Primogenitus*, πρωτόγονος, ἀρχέγονος, dicitur vel de eo, quod origine primum est; ita calidum nativum dicitur ἀρχέγονον, Gal. *adv. Lycum. cap.* 7. Ita filius natu primus dicitur *Primogenitus*. Vel idem est, quod *similaris*, ὁμοιομερής, *l. quod an. mor. seq. temp. corp. c.* 3. Vide *Homæomeres*.

Primores Dentes, i. e. anteriores, vocantur *Incisorii*. Barthol. *libell.* 4. *c.* 13. *p.* 731.

Primus, πρῶτος, quid significet & pueris notum esse debet: quamvis diversas quoque admittat significationes; uti patet ex Gal. *l.* 2. *de H. & Pl. decr. c.* 8. Aliquando *primum* idem, quod simplex *l.* 3. *meth. med. c.* 10. Vel *Similare*, *de diff. morb. c.* 3. *Prima materia* Helmontio est Aqua, *tr. Latex humor. negl. n.* 45. De *prima materia* Lapidis Philosophici vide Carmen vernaculum, additum scripto Fr. Basilii Valentini de Lapide Philosophorum: ubi vocat *Duplicem Mercurium*. *Primum* movens in naturalibus est Spiritus mundi vegetativus, *Th. Chym. Vol.* 12. *p.* 105. *Primæ* quid sint, vide *Via*.

Princeps, ἀρχός, dicitur *intestinum rectum*, vide *Archos*. Gal. *de vulv. dissect. c.* 1. *Principes* quoque dies vocantur perfecte Critici. Blancard. in Lex.

Principium, ἀρχή, idem, quod *Initium*. Vide supra IN. In Medicina magna disceptatio occurrit circa *principium* morbi, de quo non inter se conveniunt; verum recte distinctionem tradidit Dieter. docens, *Principium morbi* esse duplex: Aliud *indivisibile*, & momentaneum, sineque ulla latitudine, estque punctum temporis, in quo cepit ægrotare homo. Alterum *cum latitudine*, quodque aliquot horarum, quandoque & dierum spatio pro morbi conditione, brevioris vel longioris, determinatur. *Iatr. n.* 109. 110. *Primum* rarissime notari potest a Medicis: & optandum esset, ut de secundo saltem possent esse certiores. Nobis placuit, hanc dare descriptionem: *Principium morbi* est, quando morbus animadvertitur, per ali-

aliqua symptomata. *Dogm. Med. Gen. P. II. c. 6. d.* 10. *p.* 160. De *principiis corporum naturalium* hodieque inter Physicos & Chymicos magnus quoque adhuc est dissensus. In genere describuntur; e quibus primis res in quolibet mistorum genere est facta, quæ quia insunt, & jam certam naturam sibi substratam habent, in qua vigeant, & cum qua educi possunt. Alia sunt simpliciter prima: alia in quovis genere prima, & illis analoga. Rul. & Iohns. *in Lex.* Verum Schroder. paulo distinctius *principia* tractavit, distinguens inter *Principia constituentia*, quæ ipsam rem constituunt: quorum duo esse dicit: *Spiritum* & *corpus*: illud formale; hoc materiale: quibus addidit tertium, *Ignem*: & inter *Principia cognitionis*, quæ etiam duo habentur apud Hermeticos, *Lumen Naturæ* & *Gratiæ l.* 1. *cap.* 5. Adde Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Chymicorum alii tria numerant, *Salem*, *Sulphur*, & *Mercurium*: alii plura, *Spiritum* & *Terram* addentes. Videantur *Theatr. Chymici Volumina*, & quæratur hoc vocab. *in Indice*: ut & Libavii *Opera*. Nobis enim nec licet, nec libet esse prolixioribus. *Principia* quoque corporum, olim instrumentalia vocata, fuisse *Cerebrum*, *Cor*, *Hepar*, scripsit Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 6. *meth. med. c.* 2. vide *Initium*.

Prion, πρίων, vide *Serra*.

Prionodes, πριονώδης, *serratus*. Lind. *Ex. XI.* §. 67. item πριονοειδὴς, *serræ formam habens*, qualis dicitur ossium commissura quædam apud Fallop. *in Obs. Anatom. Tom. I. Oper. pag.* 361.

Priscus, παλαιός, idem, quod *Vetus*, antiquus: vide *Palæos*.

Prisis, πρίσις, proprie *serrationem*, sive sectionem serra factam significat, a πρίω, *serra seco*. Improprie vero stridor dentium dicitur Hipp. πρίσις & πρίειν, 1. *Prognost. t.* 21. Gal. *in comm. ad h. l.* Alias πρίσις quoque vocatur *terebratio*, vel perforatio, terebra aut trepano facta, *de vuln. c. IX.* 5. 6. ut & terabra vocatur πρίων, *d. l. XXIIX.* 9. quæ alias τρύπανον eidem quoque appellatur, *d. l. XXV.* 4. Vide Foes. *p.* 527.

Prisma, πρίσμα, vide *Scobs*.

Privatus, ἴδιος, dicitur Physiologice de *partibus*, quarum functio immediate & primo cedit in commodum partium publicarum. *Dogm. M. Gen. P. tr. c.* 2. *d.* 9. *p.* 29. Patholog. de Morbis, qui dicuntur σποράδες, σποραδικοί. Vide *Sporades*.

Proacmazo, προακμάζω, significat existo in ætate ante vigorem, & denotat *adolescentiam*, vel *juventutem*, legiturque apud Hipp. *Coac. t.* 635. Vide Foes. *Oec. p.* 527.

Progresis, προαίρεσις, est terminus proprie Philosophicus; cujus significatio ex Ethicis petenda. Ab Hipp. tribuitur Lachtymis *voluntariis*, sive quæ scientibus nobis, & volentibus profluunt, 4. *aph.* 52. quibus opponuntur lachrymæ *involuntariæ*, ἀπροαιρέτως vel μὴ κατὰ προαίρεσιν fluentes, non ex dolore, aut ob mœstitiam, sed ratione morbi acuti. Vide Dieter. *n.* 718.

Proagogeia, *Proagogos* προαγωγεία, προαγωγός, illud significat omnem illegitimam, amoribusque licitis non conciliatam productionem maris ad fœminam, vel fœminæ ad marem: uno verbo, *Lenocinium*: hoc ipsum productorem, vel *Lenonem*. Linden. *Ex. IX.* §. 22.

Proagoreusis, προαγόρευσις, vel προδιαγόρευσις, *Prædictionem* significat, 2. *aph.* 19. & προαγορεύων *prædicens*: 1. *Prognost. t.* 4. Junge Diet. *n.* 719. idem, quod πρόῤῥησις.

Proapaudesantes, προαπαυδήσαντες, iidem sunt, qui προεξαδυνατήσαντες, h. e. *prædebilitati*, quorum vires a priori morbo sunt nimis fractæ. Illud legitur 1. *Prorrhet. f.* 1. *t.* 8. & προεξαδυνατήσαντες, *Coac. t.* 100. Jung. Erot. *Onom. p.* 86. *f.* & 87. *a. b.*

Proauxes, προαυξὴς, *provectior*, *adultior*, & qui paulo amplius increvit. De pueris legitur apud Hippocr. *de artic. t.* 4. adde Galen. *in comm. ad h. l.* Foes. *d. l.* Et προαύξησις dicitur *corporis aucta moles*, *l.* 2. *Epid. f. I.* 67. Lat. dicitur præproperum incrementum corporis.

Probatio, βάσανος, βασανισμὸς, vide *Basanismos*.

Probaton, πρόβατον, idem, quod οἶς, id est, *Ovis*, vide *Ois*.

Problema, πρόβλημα, æquivocum est: Proprie significat objectaculum, vel *obicem*: quo aliquid retinetur, aut quod obtenditur. In qua significatione legitur apud Hipp. *l. de nat. mul. LXII.* 4. & *l.* 1. *de morb. mul. XXXVI.* 3. Jung. Foes. *p.* 528. Improprie notat *quæstionem dubiam*, sive quæ in utramque partem ventilari potest. Horum tria genera Aristotelem statuisse, quorum alia solutionem, alia supplicium, alia sensum postularunt, testatur Gal. *l.* 8. *de V. P. c.* 3. *in princ. Ploblematicum Ens* vocatur *Ratio*, ab Helmont. *tr. Venatio Scientiar. n.* 27.

Probole, προβολὴ, dicitur *prominentia* quædam, vel eminentia alicujus partis, Hipp. r. *de artic. t.* 27. & *l. de vuln. c. I.* 2. adde Foes. *d. l.*

Proboscis, προβοσκὶς, προνομαία, dicitur pars oblonga, flexilis, in Elephante eo loco, ubi est

est nasus, & utitur ea loco manus. Gal. *l.* 17. *de V. P. c.* 2. Junge C. Hofm. *in not. ad h. l. n.* 1126. vide *Elephas*.

Probulevomenos, προβυλευόμενος, non solum dicitur *prænoscens*; sed etiam, qui præmeditate deliberat prius, aut perpendit. Hipp. 1. *Progn. t.* 4.

Procatarcticos, προκαταρκτικὸς, terminus receptissimus in Medicina, etiam Latina, & dicitur de Caussis. Verum interdum confundi cum προηγουμένη, patet ex Foesio, & aliis. Latine dici posset *Præincipiens*. Proprie dicitur de *Caussis externis* & remotis, qua sanitatis, qua morborum; & comprehendit non solum res non naturales, verum etiam omnia alia vel contingentia, vel etiam violenta, & fortuita, quæ ansam dare possunt ad sanitatis, vel morbi generationem. Dicuntur & προκαταρχούσαι αἰτίαι, aliis προφάσεις, *occasiones* vocantur. Vide *Dogm. nostra P. I. c.* 6. *p.* 71. *seq.* & *P. II. c.* 8. *p.* 213. *seqq.*

Procella, *Procellosus*: λαῖλαψ. Vide *Lælaps*.

Procephalos, προκέφαλος, idem, quod μακροκέφαλος, Lat. *Capito*. Lind. *Ex. XI.* §. 38. vide *Capito*, *Macrocephalos*.

Proceritas, μηκρότης, *Procerus*, μακρὸς, proprie dicitur de statura hominis, quoad longitudinem, & quidem majorem.

Processus est æquivocum apud Latinos. In Anatomicis notat *prominentiam ossis continuam*, & ita partem illius ossis, in quo protuberat, Gr. dicitur ἀπόφυσις. Vide *Apophysis*. In Chymicis vero significat *laborem* aliquem, vel *operationem Chymicam* integram, & e multis operationibus constantem. Ita *processus* ad Lapidem Philosophicum Paracelsi. *Th. Ch. Vol. I. p.* 232. *seqq.*

Procheilon, πρόχειλον, vide *Prolabia*.

Procheimasis, προχείμασις, Plinio dicitur *præcedens tempestatum significatio*, *l.* 18. *H. N. cap.* 25. *in princ.*

Procheiron, πρόχειρον; q. d. ad *manum promptum*. Epitheton spiritus, vel spirationis, idem significans, quod μετέωρον, h. e. spirationem *expeditam*, *elatam*, sublimem: & legitur apud Hipp. 1. *Prorrh. s.* 1. *t.* 24. & *Coac. s.* 252. Vocatur & Spiritus πρὸς χεῖρα, id est, *ad manum*, *l.* 7. *Epid. XII.* 15. Junge Foes. *p.* 519. Gorr.

Prochoresis, προχώρησις, *progressum* ad aliquid significat, v. g. πρὸς ἄφοδον, ad alvi secessum. Hippocr. 2. *de fract. t.* 64. a verbo προχωρέω, *progredior*, item commodus sum, *accommodatus*: quod legitur *d. l. t.* 62. Foes. *p.* 540.

Prochyma, πρόχυμα, vocatur *mustum*; quod sponte, antequam uvæ calcentur, exstillat. Dicitur & πρότροπος οἶνος, ὁ πρόδρομος, *Protropum*, aut *Prodromum*, scil. vinum. Linden. *Ex. X.* §. 176. 177.

Procidentia, πρόπτωσις, nomen est generale Pathologicum, denotans morbum in situ vitiato, quando pars quædam prolabitur extra suum locum genuinum. Ita *Procidentia oculi* πρόπτωσις vocatur, quando a caussa quadam violenta, ictu, strangulatione, &c. bulbus oculi sede sua dimovetur. Gal. *in def. Procidentia ani*, quando intestinum rectum extra sedem prominet, cum insigni dolore, proveniens a sphincteris resolutione, vel relaxatione, per caussas vel internas, vel externas inducta. Vide Forest. *l.* 23. *Obs.* 1. & 2. Aquapend. *in Oper. Chirurg. Procidentia uteri* est ejusdem extra locum suum descensus & prominentia, etiam a ligamentorum soluta unitate, aut paralysi oborta, Ionston. *Syntagm. libr.* 5. *Nosocom. tit.* 11. *c.* 2. *art.* 7. *p. m.* 1040. Bartholin. *l.* 1. *An. c.* 28.

Proclesis, πρόκλησις, dicitur Lat. *provocatio*; aut invitatio, sensuum ad externa revocatio. Legitur apud Hipp. *l. de Humid. Us. IX.* 7. quamvis Linden. προσκλήσις legerit. Verum non est quoad significationem magna inter utrumque vocabulum diversitas. Πρόσκλησις proprie *advocationem* significat; & legitur etiam *l. de dec. orn. XII.* 10. adde Foes. *p.* 530.

Procœlos, πρόκοιλος, idem, quod προγάστωρ, *ventrosus*, cui venter tumidus prominet & extat altius. Linden. *Ex. XI.* §. 139. Vocantur a Galen. προγάστορες etiam μεγαλόκοιλοι, *l.* 1. *de Al. fac. c.* 1.

Procondylos, προκόνδυλος, dicitur *primus singulorum digitorum articulus*: quemadmodum medius κόνδυλος, & ultimus μετακόνδυλος appellatur. Castell. Gorr. Linden. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 15. §. 91.

Proconia, προκώνια, vocabulum ancipitis significationis. Apud Hipp. jungitur cum & ἄλφιτα, & notat *farinas recentes*, tenues, sive polentas: quas tamen Gal. specialiter de hordeacea, exponit, *in Exeg.* præter necessitatem; cum & de tritico usurpaverit recenti Hipp. *l. de nat. mul. LIV.* 3. Varinus per προκώνια intelligit *triticum melle inunctum*. Aliis est *hordeum confractum* & contusum cum aromatibus, vide Foes. *d. l.* & 531.

Procreatio, idem, quod *Generatio prolis*, γένεσις, παιδοποιΐα, uti passim ex Autoribus constat. Ita & *procreatio metallorum* ex sulphure & mercurio legitur, *Th. Chym. Vol. IV. p.* 825.

Proctos, πρωκτὸς idem, quod ἀρχὸς, Latin. *anus*, *podex*, pars ea, per quam ventris excre-

crementa exonerantur. Gorr. vide *Anus*.

Proculus dicitur infans, qui patre peregre absente editus est. Roder. a Castro *l. 4. de nat. mul. c. 2. p. m.* 178.

Prodesse, ὠφελεῖν, vide *Opheleo*.

Prodigium, τέρας, idem, quod *Portentum*, rem miraculosam, vel admiratione dignam significat. Paracelf. *morbum Gallicum* inter alia nomina quoque appellavit *Prodigium sceleris*, ob gravissima & sæpe prodigiosa symptomata, *lib. 3. Chir. magn. c. 1.* Utinam hoc probe attenderent lasciviæ dediti porci, hircique, humanam tantum naturam non exuentes!

Prodoxosis, προδόξωσις, vide *Præopinatio*.

Prodromus, πρόδρομος, in genere Lat. dicitur *Præcurrens*. Specialiter tribuitur vino, vel musto. Vide *Prochyma*. *Prodromi*, πρόδρομοι, quoque vocantur venti, qui ab initio Canicularium, sive Syrii exortus, spirantes ex septentrionali plaga æstum solis attemperant; quemadmodum *Etesiæ* ad finem illorum dierum, Gal. *c. 3. de hum. t. 13. & c. 3. in 3. Epid. t. 6. Prodromus* etiam Pathologice dicitur affectus quidam p. n. alium morbum superventurum indicans: Ita v. g. Vertigo aliquando *Prodromus* dicitur Apoplexiæ.

Productio apud Latinos ambiguæ est significationis. Vel enim fere idem est, quod *procreatio*, *generatio*, alicujus rei, sive ille actus, quo res aliqua fit, Gr. φύσις, ἔκφυσις. Dividitur hæc *productio* in nativam, & artificialem. Ad nativam pertinent *creatio*, *generatio*, *nutritio*, cum aliis hic concurrentibus actibus. *Productio artificialis* pertinet ad Pharmaceuticam. Vide Schroder. *lib. 1. cap. 4. seqq.* Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Ad hanc primam significationem etiam referri debet *morbi productio*, id est *generatio*. *Productum morbosum materiale* requirit remedium. Helmont. *tr. Aditus preclus. n. 2. Productio* porro idem, quod *Prolongatio*, Gr. μήκωσις. Ita *Productæ hæmorrhoides*, i. e. prominentes, Scrib. *num.* 230. Rhod. *in Lexic. Scrib. Productio* & *Productor* idem, quod *Lenocinium*, & *Leno*. Vide *Proagogeia*. *Productio Caballistica* est fictitia, improba, magica, ac diabolica. Libav. *Com. IV. p.* 164.

Proecnitroo, προεκνιτρόω, significat *prius nitro locum perfrico*. Legitur apud Dioscorid. *l. 5. c. 1.* & in remediis Græcis Moschionis *libro de morb. mul. additis c. ult.*

Proecregnyma, προεκρήγνυμαι, *prærumpo*, ante tempus erumpo. Usurpatur vel de anni tempore, v. g. hyeme tempus consuetum antevertente, apud Hipp. *l. 1. Epid. s. II. t. 1.* vel de morbis criticis, aut crisin mentientibus morbi mutationibus repentinis, *l. de Humor. VII.* 16. Vide Foes. *p.* 529.

Proegumene, προηγουμένη, epitheton caussæ, qua sanitatis, qua morborum, internæ, sed latentis. Latine dicitur *Antecedens*. Differt a proxima in particularibus, loco, & modo considerandi, in universali corporis constitutione, saltem σχέσει, sive modo considerandi: & ut actus primus a secundo, juxta Philosophos. Legantur nostra Dogm. *P. I. c. 5. p. 57. seq.* Charlton. *Ex. IV. Patholog.* §. 8.

Proexadynatesantes, προεξαδυνατήσαντες, idem, quod προαπαυδήσαντες, *prædebilitati*, vide *Proapaudesantes*.

Proextucrineo, προεξδιακρινέω, *præmeditor*, prius probe aliquid perpendo, vide *Præmeditatio*.

Professor, ἐξηγητής, διδάσκαλος, in Medicina, vocatur, qui theoremata artis docet, & alios instruit, ut aliquando medicinam rite facere queant. Vide *Practica*. Paracelsus olim, nimis petulanter, in illos invectiva usus immerito. *Tr. de Peste*, aliquoties. Tropice etiam *Professor publicus* a Tachenio vocatur *Ignis* ob communem in Chymia usum explicandi virtutem remediorum latitantem.

Proficio proprie est passivæ significationis, & notat *Juvari*. Recte Linden. *Proficere* est ægrorum, *Prodesse* Medicorum. *Proficit* ille, quando in via salutis, sive sanitatis progreditur, ut sentiat, se in dies plus plusque ejus boni consequi, ad quod votis omnibus contendit, Ex. *XIII.* §. 382. *seqq. & 543. seqq.* Græce dicitur ὠφελέομαι. Sumitur tamen frequenter etiam active, pro *Confero*, *Prosum*, *Juvo*, ὠφελέω. Scribon. *n.* 125. *& alibi*. Vide *Lex. Scribon.* Rhodii. Ab activa significatione Latinum *Proficuus*, χρήσιμος, ξύμφορος, προσφορος, id est, *utilis*, usum præstans. Dieterich. *n.* 590.

Profluvium accipitur late & stricte, cum & sine additione materiæ effluentis. Generaliter respondet Gr. ῥύσις, ῥῦς, vel ῥόος, ῥοή. Vide *Fluor*. *Ecroe*. Stricte dicitur de *fluxu alvi*, Græc. διάῤῥοια: Vide *Diarrhœa*: Sanguinis, Vide *Hæmorrhagia*: Seminis, Vide *Gonorrhœa*: Muliebris, Vide *Fluor*. *Gonorrhœa*.

Profundus dicitur *Carpi Musculus*, qui alias *Perforans* vocatur, quia adhuc sub perforato delitescit, de quibus vocabulis vide supra suo loco.

Progastor, προγάστωρ, vide *Proceplos*.

Progerminus Abscessus vocatur a M. A. Severino ille, qui a lenta, corrupta, aut si mavis semiputri pituita collecta gignitur, quasi dicas ex terra humoris luxurie germinans tuber. Plura de his proposuit *in l. de noviss. obs. abscess. c. 1.*

Pro-

Proglossis, προγλωσσὶς, dicitur Anatomicis *pars linguæ anterior acuta*. Gorr. Liuden. *Med. Phys. l. 2. c. 13. §. 73.*

Prognosis, *Prognosticus*, πρόγνωσις, vide *Præcognitio*.

Progressio, προχώρησις, vide *Prochoresis*.

Progressivus, est epitheton hodieque non infrequens humoribus vitalibus præsertim applicatum ad eorum motum localem declarandum, quemadmodum e D.D. Stahlii scriptis hoc satis elucescit.

Prohibens, idem, quod *Contraindicans*, sive quod dissentit ab altero indicante & ei repugnat, Mich. Gavassetius *de Indic. curat. cap.* 11. *pag.* 71.

Projectio terminus est Chymicus, vel Spagyricus, diciturque hoc nomine facta, per Medicinam, super re mutanda projectam, cum repentino ingressu, ex mutatione exaltatio. Convenit cum fermentatione, quod rem intus in substantia mutet. Differt autem, quod non fiat cum digestione lenta; quia paulatim mistilia alterantur, & crasin accipiunt; sed violenta & repentina penetratione facta quasi in momento ingressionis transfiguret. Vocatur vero illa medicina mutans, non fermentum, sed *Tinctura*, item *Elixir*. Ruland. & Iohns. Add. Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 33. Imprimis vero extollitur *Projectionis* usus in labore lapidis Philosophici: de quo vide *in Theatr. Chymici Voluminibus* aliquot, & loca quære *in Indice*.

Proistame, πρώϊσταμαι, *præsum*. vide *Prostasis*.

Prolabia, πρόχειλα, προχείλια, dicuntur partes labiorum extremæ eminentes. Lind. *Med. Phys. l. 2. c. 13. §. 45.* Barthol. *l. 3. Anat. c.* 11.

Prolaccion, προλάκκιον, dicitur proprie de vasis illis in vindemiis, in quibus fit vinum πρότροπον, sive mustum spontaneum citra calcationem profluens. Applicavit vero Aristoteles tribus ventris majoris in brutis ruminantibus appendicibus, videlicet Reticulo, Omaso & Abomaso, *l. 3. de Part. An. c.* 14. notante C. Hofm. *l. 2. Inst. Med. c. 3. §. 2.*

Prolapsio, ἔκπτωσις, ὀλίσθημα, vide *Ecptosis*. *Olisthema*.

Prolectatio, dicitur extractio per extenuationem partium subtilium, ita, ut rarefacta, inclinatione suæ naturæ, a crassioribus in diversum ferantur, ibique consistant. Itaque etiam ejusmodi res, e quibus aliquid *prolectamus*, attenuatoriæ vocantur, seu rarefactiles, & antequam consistat *prolectatum*, vel igneum, vel aereum, vel aqueum sufficitur, ut ita, mediante horum elementorum forma, fiat *prolectatio*, & absistat a terreis fixis, vi levitatis suæ, vel fluxus, Rul. & Iohns. *in Lex.*

Prolepticos, προληπτικὸς, vide *Anticipans*.

Proluvies, περίπλυσις, vide *Periplysis*. Alias *Proluvium* ponitur pro *profluvio*. Keuchen. *ad Sammonic. p.* 25.

Promalacterion, προμαλακτήριον, prima vocatur domus, vel pars balnei, in qua corpora præmolliri solebant; teste Gal. *l. 9. de S. Fac. §. Chalcanthos*. Jung. Jul. Alexandr. *not. ad Gal. l. 10. meth. med. c.* 10. Lang. *l. 1. ep.* 50.

Promanus, ἀντίχειρ, idem, quod *Pollex*. Vide *Anticheir*.

Promeces, προμήκης, Latine *Oblongus*, non Prælongus, notante C. Hofm. *in not. ad Gal. LL. de V. P. n.* 89. 934. 1177. 1181. In specie dicitur de Instrumentis Chirurgicis, sive scalpellis, extremitatem acutam & ita *oblongam* habentibus, ad oppositionem τῶν φαλακρῶν. Hipp. *de artic. t.* 43. Gorr.

Prometheomæ, προμηθέομαι, idem, quod προβουλεύω, significat apud Hipp. *Provideo*, prius *prospicio* & propendo. Usurpatum aliquoties ab Hipp. 2. *de fract. t.* 71. 1. *de art. t.* 62. 63. *f.* 3. *t.* 49. *f.* 4. *t.* 36. *l.* 1. *de morb. mul. XCIV.* 8. & adjectivum προμηθὴς, *provisum*, 1. *de R. V. I. A. t.* 24. Jung. Foes. *p.* 531.

Prometopis, *Prometopidion*, προμετωπὶς, προμετωπίδιον, dicitur cutis, quæ fronti prætenditur, in qua *rugæ* ῥυτίδες notantur. Gorr.

Promitiudo, ἀπορίη, vide *Euporia*.

Promylleno, προμυλλαίνω, significat *productis labris os contraho*: apud Hippocr. *l. de vet. med. XXXIX.* 25. quamvis προσυλλαίνω ibid. legatur: rectius tamen Foes. & M. S. correxit, *Oec. p.* 531.

Promysso, προμύσσω, significat *pecuniam extorqueo*, præemungo. Hipp. *l. Præcept. IV.* 16. Lind. reddidit per *Præconturbo*. Verum μύσσω significat *emungere*, mucum e naribus elicere.

Pronatores vocantur Musculi manus oppositi *Supinatoribus*, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 8. *p.* 574. Suntque radii Rotundus & Quadratus.

Pronervatio, ἀπονεύρωσις, idem, quod *Tendo*: vide *Aponeurosis*.

Pronoea, πρόνοια, idem, quod πρόγνωσις, *prænotio*, *præcognitio*, Hipp. & Gal. *in princ. Prognost.* Significat & providentiam, vide infra.

Pronomæa, προνομαία, idem, quod *Proboscis*, de quo p. superius.

Pronuba, προμνήστρια, dicitur fœmina, cujus ars consistit in instituenda felici conjunctione maris & fœminæ, Gal. *l.* 5. *aph.* 59.

Pronus, πρηνὴς, dicitur de figura corporis, vel

vel situ, quando in ventrem collocatur homo. Cui opponitur *supinus* situs, ὕπτιος, quando in dorsum reponitur, Gal. *c.* 4. *de artic. t.* 59. vide etiam *Hyptiasmos*.

Proorismos, προορισμὸς, *Praedestinatio*, *Praefinitio*. Hipp. *in praecept. III.* 6.

Proosis, πρόωσις, *Propulsio* & *Proostice*, προωστικὴ δύναμις, *propulsatrix* facultas dicitur, in genere eadem, quae *Expultrix*, ἀποκριτικὴ in specie vero dicitur de virtute uteri, quae foetum expellit. Galen. *l.* 3. *de fac. nat. c.* 3. Gorr.

Propagatio, διαδοχὴ, proprie dicitur de conservatione humani generis per multiplicationem individuorum. Gal. 5. *aph.* 39. Dicitur vero etiam de metallorum multiplicatione apud Libav. *Tom. III. Oper. pag.* 208.

Propendentia idem significat quod *Procidentia*, apud D. Fr. Ruyschium *in Centur. Observ. An. Chirurg. Obs. VII.* ubi simul raro exemplo demonstravit, quod non solum vagina uteri prolabi & propendere soleat, sed & ipse uterus totus, quantus nec inversus propenderit, quemadmodum & accurate delineatus ibidem conspicitur.

Propendulus legitur specialiter de Utero nimis demisso in abdomine, quod inprimis in foeminis ventrosis observatur apud D. Henr. a Deventer *Art. obstetric. cap. XLVI. p.* 201.

Propeponecos, προπεπονηκὼς, dicitur *ante morbum dolens* pars corporis, a προπονέω, ante doleo; Hipp. 4. *aph.* 33. adde Dieter. *n.* 723.

Propetes, προπετὴς, *prociduus*, proclivis, *propensus*. Accipitur vel de corpore vel partibus illius labescentibus, & ad casum pronis: v. g. Hipp. *f.* 1. *Prognost. t.* 15. *Coac. t.* 497. *l.* 4. *de morb. mul. XCIII.* 14. 1. *de art. t.* 4. *f.* 3. *t.* 8. 24. *&c.* vel per translationem, de vitae, linguae & morum *praecipitantia*, *protervia* & temeritate, *l. de Medico* I. 20. *l.* 4. *Epid. XXV.* 2. Junge Foes. *p.* 532.

Prophanes, προφανὴς, dicitur *conspicuus*, manifestus, apertus. Usurpatur de uteri osculis *hiantibus*, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXXII.* 12.

Prophasis, πρόφασις, *Occasio* Latine dicitur. Accipitur pro *caussa* evidente remota sive *procatarctica*. Vide *Occasio*. Lind. vero pro caussa antecedente, & corporis ad morbum inclinatione accepisse videtur, *Ex. IV.* §. 27.

Prophylace, προφυλακὴ, προφύλαξις, προφυλακτικὴ, *Praeservatoria*, vide *Praeservatio*.

Propnigeion, προπνίγειον, dicitur *praefurnium*, hypocausto annexum, in quo, igne succenso, hypocaustum incalescebat. Lang. *l.* 1. *ep.* 51.

Propolis, πρόπολις, dicitur crassior apum materia, flava, odorata, styracem referens, cerae finitima, gluten in alveorum foribus repertum. Quidam *ceram sacram* vocarunt, teste Scrib. *n.* 82. De hujus virtutibus videatur Galen. *l.* 8. *de S. F.* §. *Propolis*. Dioscorid. *l.* 2. *c.* 176. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 4. *num.* 94.

Propoma, πρόπομα, dicitur *potio ex vino & melle* concinnata; ita dicta, quod ante cibum biberetur. Aeginet. *l.* 7. *c.* 15. Mercurial. *l.* 1. *V. L. c.* 7. Poterit tamen commode ad alios potus, & vina medicata, quae ante cibum sumuntur, extendi; notante Rhod. *in not. ad Scribon. n.* 135. Gr. quoque dicitur προποτισμὸς, uti patet ex Mercur. *d. l.*

Proportio, ἀναλογία, ἀναλογισμὸς, dicitur respectiva quaedam convenientia, vel in quantitate, vel in qualitate. Ita *proportio* personae testatur de natura & indole hominis, Parac. *Philos. sagac. l.* 1. *De proportione* materiae & formae lapidis Philosophici vide *Th. Chym. Vol. I. pag.* 520. *Proportio* & numeri, aliorumque metallorum, est pars Caballae. *Volum. II. pag.* 67. De *proportione* circa lapidem Philosophicum, vide etiam apud Libav. *Tom. II. Oper. pag.* 203. *seq.*

Propotismos, προποτισμὸς, q. d. *Praepotio* proprie significat medicamentum praeparans, ante purgationem haustum, J. Alex. *in not. ad Galen. l.* 6. *de S. F. c.* 1. Dieter. *n.* 358. Late etiam coincidit cum vocab. πρόπομα: vide p. a.

Propressio est terminus D. D. Stahlio in suis scriptis familiaris, qua indicatur motus sanguinis in venis, v. g. vena portae impeditioris ob lentorem & coacervati promotio per mechanicam partium solidarum irritationem.

Proprietas, ἰδιότης, *Proprius*, ἴδιος, vel dicitur de Facultatibus, viribus & *Temperamento*: Graece dicitur ἰδιοσυγκρισία: vide *Idiosyncrasia*. Vel de Morbis: vide *Idiopatheia*.

Proptosis, πρόπτωσις, vide *Procidentia*, adde Rhod. *ad Scribon. n.* 21.

Propyuntes, προπυοῦντες, dicuntur *pus praemature colligentes* apud Hipp. *l.* 7. *Epid. LVIII.* 14. ita exponente Foes. *in Oec. p.* 532. verum apud Linden. versio legitur, *Praepotent.*

Prora quid dicatur in navi, ex aliis Lexicis notum est. Per metaphoram denotat in capite Occipitis locum, unde & Os illius Os *prorae* & futura Lambdoidea, Sutura *prorae* nuncupatur, Vesal. *l.* 1. *de H. C. F. in fin.* Barthol. *Anat. libell.* 4. *cap.* 5. *pag.* 702. & 710. Blas. *Med. Univ. p.* 104.

Prorresis, πρόρρησις, Lat. *Praedictio*. Πρόρρημα idem. Vide *Praecognitio*. Hujusmodi sententias conscripsit in duobus libris *Praedictorum*, προῤῥητικῶν.

Prosagoge, προσαγωγὴ, non est ejusdem significationis. Proprie significat *adductionem*, vel admotionem. Unde ἐκ προσαγωγῆς Hipp. notat *paulatim*, sensim accedendo, facto progressu, additione quadam, aliquid fieri, v. g. 1. *de R. I. A. t.* 20. *sect.* 2. *t.* 28. 1. *de fract. t.* 48. *& alibi sæpius*: quæ loca vide apud Foes. *p.* 533. Strictius vero sumsit Hipp. vocab. προσαγωγὴ etiam *l.* 1. *de dieт.* *XXXII.* 18. de *exhibitione ciborum* & *l. de Insomn. V.* 12. Verbum προσάγω etiam eandem habet significationem diversam. *Exhibeo*, admoveo: & naturaliter *accedo*. 3. *aphor.* 25. Junge Dieter. *n.* 724.

Prosaptomæ, προσάπτομαι, vide *Somatomaeheo*.

Prosarma, πρόσαρμα, dicitur *alimentum*, cibarium, *quod offertur*, idem, quod προσφορὰ, πρόσθεσις. Hipp. *aphor.* 15. *l. de Humor. III.* 82. Jung. Foes. *pag.* 534. Dieter. *n.* 725.

Proarsis, πρόαρσις, *oblationem* ipsam cibariorum significat, idem quod προσφορά. Legitur apud Hipp. 2. *de S. V. I. A. t.* 16. 18.

Prosartesis, προσάρτησις, h. e. *Appensio*, vocatur longiorum membranarum ad vicina loca applicatio, Gal. *in defin.* Unde & προσηρτημένα sunt *appendices* & retinacula apud Hipp. 3. *de fract. t.* 29.

Prosarthrosis, προσάρθρωσις, *adarticulatio*, idem quod διάρθρωσις. Vide *Diarthrosis*. *Adarticulatio*.

Proscephalæon, προσκεφάλαιον, dicitur *cervical*, pulvinus, qui capiti aut membro fracto supponitur, Hipp. 2. *de fract. t.* 63. *l.* 7. *Epid. X.* 9. *l.* 1. *de morb. mul. XCIV.* 7. sed p. p. *ibid.* 10. ὑποκεφάλαιον quoque dicitur, *l. de Sterilib. XXVI.* 10. adde Foes. *p.* 536.

Proscheira, πρὸς χεῖρα, *ad manum*. Vel idem est, quod πρόχειρον, vide supra *Procheiron*: vel ad *contactum* significat, usitata phrasi Hipp. *l.* 3. *Epid. ægr.* 15. *p. st. pest. l.* 6. *s.* 8. *t.* 41. Foes. *p.* 537.

Prosclesis, πρόσκλησις, *Advocatio*; vide *Proclesis*.

Prosclysma, πρόσκλυσμα, vide *Aspersio*. Gorræus.

Proscollema, προσκόλλημα, *Agglutinamentum*. Vide *Agglutinatio*.

Proscomma, *Proscope*, πρόσκομμα, προσκοπή. Vide *Offensa*.

Proscopton, προσκόπτον, id est, *offendens*. Vide *Offensa*.

Proscriptio, idem quod *Retardatio*. Ruland. *in Lex.*

Proscyresis, προσκύρησις, proprie *appropinquationem* significat. Hipp. vero sumsit de *autoritate Medica*, *l. Præcept. IX.* 14. Foes. *p.* 536.

Prosdechomæ, προσδέχομαι, Lat. *admitto*, item *Expecto*. Hipp. 4. *de art. t.* 37. *Mochlic. XX.* 9. *&* 3. *aphor.* 4. 5. 6. Vide Foes. *pag.* 534. Dieter. *n.* 727.

Prosecbes, προσεχὴς, idem quod συνεχὴς, *continens*, epitheton causæ proximæ, quæ semper cum morbo præsens est. Vide *Continens*, Gorr. a verbo προσέχω, quod significat *adhæreo*, *permaneo*. Hippocr. *l.* 2. *Prorrh. XVI.* 22. & pluribus aliis locis apud Foes. *d. l.* citatis.

Prosecon, προσῆκον, idem, quod καθῆκον, *officium*, item *conveniens*, *idoneum* significat; Hipp. 6. *aph.* 47. adde Dieter. *n.* 728.

Prosectio, *Prosector*, ἀνατομὴ, ἀνατομικὸς. Vide *Anatome*. Barthol. *princ. Anatom. p.* 1.

Prosenes, προσηνὴς, significat, *mite*, benignum, placidum, Hipp. 1. *de R. V. I. A. t.* 18. & in compar. προσηνέστερον, 1. *de fract. t.* 32.

Prosestalmenos, προσεσταλμένος. Vide *Prostellomæ*.

Prosgeios, πρόσγειος, idem quod *Littoralis*, accola littoris. Epitheton piscium, Linden. *Ex. V.* §. 58.

Prosischo, προσίσχω, *admoveo*, applico. Hipp. 3. *de artic. t.* 70. Vel est idem, quod προσέχω, *permaneo*, duro. *l. de int. aff. LX.* 15. Vide Foes. *p.* 536.

Proso, πρόσω idem, quod ἔμπροσθεν, *ante*, *anterius*. Usitatissimum Hipp. *l.* 4. *Epid. IV.* 6. Sæpe etiam pro *ultra* ponitur, *d. l. XXII.* 16. & alibi vide Foes. *p.* 537.

Prosodos, πρόσοδος, Hippocr. stricte significat *congressum*, vel concubitum viri cum muliere. *l.* 6. *Epid. s.* 3. *t.* 26. Gal. *in comm. ad h. l.*

Prosoema, πρόσοισμα, idem, quod πρόσαρμα, id quod offertur ad assumendum, Gorr.

Prosopon, πρόσωπον, vide *Facies*.

Prosopsema, προσόψημα, vocatur quicquid ad panem adhibetur comedendum. Alias & προσφάγιον. Linden. *Exerc. XVI.* §. 159. idem, quod ὄψον.

Prospectio, πρόνοια, προβούλευσις. Vide *Prometheomæ*.

Prospegma, πρόσπηγμα, *concretio* dicitur, v. g. mucosæ materiæ in ano, procidentiam ejus promovens. Hipp. 2. *Prorrhet. XXXII.* 3.

Prospectocos, προσπεπτωκὼς, epitheton fasciarum adhærescentium, & ita membro veluti occursantium, coactarum & adstrictarum, Hippocr. *l. de fract. t.* 40.

Prosphagion, προσφάγιον, idem, quod προσόψημα. Vide *Prosopsema*. In specie pulticulam notare, aut potius jusculum, colligere licet ex Moschion. *de morb. mul. c.* 55.

Prospheromena, προσφερόμενα, dicuntur eæ res non naturales, *quæ assumuntur* intra corpus:

Ali-

Alimenta videlicet, & Aer. Gal. *l.* 10. *meth. med. cap.* 7. Sæpe strictius de alimentis tantum usurpatur, & verbum προσφέρειν, & τὰ προσφερόμενα. Haud raro tamen & generaliter omnia præsidia & auxilia, etiam externa, quæ circa ægrum parantur, nomine veniunt τῶν προσφερομένων, cujusmodi sunt ligamenta, medicamenta, & lintea circa vulnus, cataplasmata, Hipp. *de Medico III.* 9. *seqq.* Junge Foes. *d. l.* Lind. *Ex. XIII.* §. 291.

Prosphora, προσφορὰ, *oblationem*, & id, quod offertur, significat. Hoc etiam προσφόρημα, προσοισμα dicitur, & coincidit cum τῷ προσφερομένῳ. Dieter. *n.* 733. Alias πρόσφορος idem, quod πρόφορος, i. e. *utilis*, congruus. Linden. *d. l.* §. 295.

Prosphorema, προσφόρημα, idem, quod προσφερόμενον, *oblatum* vide *Oblata*.

Prosphysis, πρόσφυσις, vocatur *Annexio*, Connexio. Hipp. 3. *de artic.* 3.

Prospœeo, προσποιέω, *simulo*: Vide *Simulatio*.

Prostasis, πρόστασις, significat *præstantiam*, *dominium*, vel abundantiam, v. g. humorum excrementiciorum, Hipp. *l.* 6. *Epid. f.* 5. *t.* 16. & ita descendit a προΐσημι, vel προΐσταμαι, quod significat *præesse*, dominari, antecellere, *l.* 5. *Epid. XVIII.* 5. quamvis ibi in malam partem accipiatur, de spirandi difficultate. Προστατεῖν vero etiam *dominari* significat, & dicitur de Medico, dum morbo præest, *f. Præcept. X.* 8. Πρόστασις vero, quatenus descendit e προτείνω, extendo ad aliquid, dicitur de carnis *protensione*, facta ad os, *l. de Loc. in hom. XXIII.* 5. Iung. Foes. *p.* 542. 536.

Prostatæ, προστάται, vocantur binæ glandulæ, sitæ ad radicem penis, supra sphincterem ejus, ad utrumque latus: quamvis Columbus *Parastatas* dixerit, Fallopius *Glandosum assistent*; quarum glandularum historiam vide apud Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 23. Vvarthon. *Adenographⲉ. c.* 30. & junge *Exerc. XII. Anat.* Pæonis & Pythagoræ.

Prostellomæ, προστέλλομαι, i. e. *gracilesco*, unde προσταλμένοι *graciles* & ficciores dicuntur Hipp. *de sal. diæt. l.* 6. & 16.

Prosternidion, προστερνίδιον, *pectorale* significat, quemadmodum & προστηθίδιον. Vide *Pectoralis*.

Prostethis, προστηθὶς, dicitur pars carnosa, quæ in manuum & pedum cavitatibus, & inter digitos, nascitur. In manu στῆθος χειρὸς, in pede στῆθος ποδὸς vocatur. Gorr. Castell.

Prosthemenos, προστιθέμενος. Vide *Prostithemi*.

Prosthesis, πρόσθεσις, *Appositio*. Vide *Additio*.

Prostheta, πρόσθετα, in genere, dicuntur omnia *medicamenta Topica* sive externa, quæ apponuntur corpori & partibus ejus. In specie vero apud Hipp. vocantur illa medicamenta, quæ utero vel insinuantur, vel applicantur: *Subdititia*, vel *subdita*; quales sunt pessi, glandes, Gal. *c.* 3. *in lib.* 1. *Epid. t.* 22. quorum ingentem Catalogum reperies apud eundem, *l. de nat. muliebr. & de morb. mul.* Dicuntur & προσθέματα, ibid. Vide Foes. *p.* 535.

Prosthion, πρόσθιον, *pudendum virile*, sive penem, vel mentulam significat; quamvis Foes. existimet legendum esse πόσθιον. *l.* 5. *Ep. VII.* 19.

Prostithemi, προστίθημι, significat *appono*, offero, exhibeo, scil. alimenta, 1. *aph.* 12. cui opponitur τὸ ὑποστέλλεσθαι, *subtrahere*. Dieter. *n.* 732. Hinc πρόσθεσις, *appositio*, additio. In specie deinde significat προστιθέναι, *subdere*, *supponere* in vel ad uterum, quod frequens apud Hipp. *in lib. de nat. mul. & morb. mul.* alibique προστιθεμένη, *supposita*. Vide Foes. *d. l.* Unde προσθετὰ, *subdititia*. p. a.

Prostomion, προστόμιον, dicitur, quando ambo labia extremitatibus suis rubris invicem committuntur, & legitur in D. D. Hofmanni *Idea Machinæ Hum. Ex. XIIX. sect.* 28. §. 1.

Prostratoria, καταβλητικὴ, dicitur species artis *Gymnasticæ*, quæ alias *Luctatoria* dicitur, Gal. *ad Thrasybul. c.* 45.

Protaricheuo, προταριχεύω, *præmacero*, vel prius exsicco, Lat. dicitur, ταριχεύειν enim *exsiccare* significat. Dicitur de iis, qui corpus inedia exsiccant præpropere; quod Diatritarios fecisse Galen. testatur. Legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 18. adde Foes. *p.* 538.

Protasis, πρότασις, *protensionem* significat. Dicitur de spiratione protensa, 4. *de R. V. I. A. t.* 21. Gal. *in comm. ad h. l.*

Proteus, πρωτεὺς, nomen est Collyrii in principio suffusionum efficacis ad omnem visus hebetudinem, callos, & cicatrices. Ægineт. *l.* 7. *c.* 16. Gorr.

Protheus dicitur *Mercurius*, qui se in omnes formas vertit, & denuo proprium recuperat, Iohns. *Lex. Chym. l.* 1. *Protheus* quoque dicitur *prima materia*, Theatr. Chym. *Vol. V. p.* 344. & *ignis* vel spiritus ignis; quod non habeat formam, sed in se omnia transmutet, quæ attingit, sicut *Protheus*, Ægyptiorum genius, fecisse fingitur. *Vol. VI. p.* 16. Quid *Protheus*, omniformis Terræ viscerum vocetur, videatur in Hartmanni *Miscellan.-Chymico-Medic. Oper. in fol. Tom. VI. p.* 11.

Prothymia, προθυμία, *alacritas*, promtitudo, quemadmodum & adiect. πρόθυμος, *alacris*, vegetus, Latine redditur, quod in comparat.

parat. occurrit apud Hippoc. 1. *aph.* 13. Jung. Dieter. *n.* 722. Verbum προθυμέομαι non modo significat alacri esse animo, sed & idem est, quod προμηθέομαι, præmeditato consilio & animo sibi proponere. *Coac. t.* 47.

Protmesis, πρότμησις, a quibusdam dicitur *Umbilicus*, quod primum in infante resecetur. Gorræus.

Protogala, πρωτόγαλα, vocatur *Lac*, quod statim *a partu mulctum* est, quodque, cinere calido tepefactum, citra coagulum, statim concrescit. Hoc veteres Comici πυριέστι, in Asia πυρίεφθον appellabant: teste Gal. & notante Gorr. Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16. J. Alex. *l.* 12. *Sal. c.* 9.

Protogonos, πρωτόγονος, vide *Primigenius*.

Protopatheia, πρωτοπάθεια, *primarius affectus*, vel morbus dicitur, quemadmodum *morbus per consensum* superveniens, δευτεροπάθεια. Ille dicitur & ἰδιοπάθεια. Galen. *l.* 1. *de Loc. Aff. c.* 3. Vide *Idiopathia*.

Protopepticus, πρωτοπεπτικὸς, videtur haud ineptum epitheton fermenti in ventriculo chylificantis & alimenta digerentis, inque chymum permutantis, quod legisse meminimus in Andr. Buxbaum *Disp. Inaug. de ventric. Inflatione in proœmio*.

Protoplastus, *primus homo* Paracelso, *Com. XIIX. Oper.* ubi & *Protothoma* dicitur.

Protorrhytos, πρωτόῤῥυτος, dicitur *Resina*, *quæ primum sponte fluit*: unde & ἀπόῤῥυτος vocatur. Alias κατασταλαγμὸν. Gorr.

Protosma, Paracelso vocatur *prima mulier*. *d. l.*

Protostactos, πρωτόστακτος, epitheton *lixivii*, *quod primum extillat*, & in quod parandum calx ad cinerem quemcunque additur. Ægin. *l.* 7. *c.* 17. Gorræus.

Prototomi, πρωτότομοι, dicuntur caules brassicæ teneriores, sive *asparagi*: ex Gal. *l.* 2. *de al. fac.* notante Gorr.

Protropon, πρότροπον, idem, quod, πρόδρομον, vel πρόχυμα. Vide *Prochyma*.

Protuberantia, sumitur pro omni *eminentia*, sive naturali, sive præternaturali. Ita *protuberantiæ ossium* sunt ἀποφύσεις: Vide *Apophysis*. *Protuberantiæ in cerebro* & cerebello leguntur variæ in Anatomicis. Vide Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 2. *m.* 3. *Protuberantiæ* p. n. dicuntur ἐξοχαὶ. Vide *Eminentia*.

Provectus, *Provectior*, προαυξὴς, vide *Proauxes*.

Providentia, πρόνοια, dicitur de *Divina virtute* gubernatrice & directrice omnium rerum. Gal. *l. de fœt. format. c.* 6. Vel idem, quod *præcognitio*; de quo vide *supra*.

Proulimatesis legitur apud Forest. *l.* 18. *obs.* 34. *in Schol.* & denotat vitium ventriculi in situ, quando extrinsecus prominet, cum tumore, estque incurabile malum. Verum alibi hoc vocabulum reperire non licuit. An fortassis mendum subest? An vero deducendum vocabulum a Græco & Poetico ὀλιμος, vel ὄλιος, ab ὄλλυμι, occurrit, Lat. *perniciosus*, *noxius*, & ita legendum sit προβλιμάθεσις, h. e. *præexistens perniciosa positio*. Refert enim Autor inter ventriculi vitia naturalia incurabilia.

Provocatorii Dies sunt iidem, qui *Intercalares*, vel *intercidentes* dicuntur, qui inter criticos & indices numerantur, & in quibus etiam aliquando crises imperfectæ fiunt. Blanc. *in Lex.*

Proxenos, πρόξενος, dicitur, qui peregrinos hospitio excipit, & hospitalitatis officium præstat, Erot. *in Onom. pag.* 96. *d.* Foes. *Oecon. pag.* 531.

Prudentia, φρόνησις. Generalior vocabuli significatio spectat ad Philosophos. *Prudentia Medica* est, quæ nititur recta ratione, comparaturque discendo & faciendo, estque neque tumida, neque timida. Recte dicitur oculus scientiæ, vel artis. Lind. *Ex. XIII.* §. 534. *Ex. XV.* §. 1. 2. Ita celeberrimus Medicus Italus modernus Georgius Baglivus in elegantissimo suo *de praxi Medica ad priscam observandi rationem revocanda*, Tractatu *in præfat.* scripsit: Medicinam vel prudentiam esse vel prudentiæ speciem, cui perficiendæ nihil æque conducat ac experientia, &c. quæ sequuntur, cuncta legi merentur.

Prugræno, πρηγραίνω, pro προϊγραίνω, *Præhumecto* Latine dicitur, Hippoc. 4. *aphor.* 13. Idem, quod ὑγρὰ ποιεῖν: *Corpora fluida facere*, 2. *aphor.* 9. Vide Dieter. *num.* 734.

Pruina, πάχνη, quid sit, e Nomenclaturis & Physicis constat. Aquam *pruinæ* minus esse salutarem, docet J. Alex. *l.* 17. *Sal. c.* 12. *Pruina in urina* Paracelso dicitur contentum urinæ sabulosum, quod & *Usnea* vocatur. *lib.* 1. *de urin. judic. tr.* 2. *c.* 2. *ut* & *in Schol. Pruinam* vocat Dorn. Rul. & Iohns. primam Tartari speciem. *Pruinæ Chymicæ* sunt *Sublimata*. Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 1.

Pruna, ἄνθραξ, æquivocum est: 1. notat particulam torris, qua differt a flamma, quod ejus materia sit magis terrea, quam flamma. Gal. *l.* 3. *de Temp. c.* 1. Deinde Pathologice idem est, quod *Carbunculus*, *Ignis Persicus*. Paracels. *l. de ulc.* & *apostem. c.* 32. Vide *Anthrax*. *Ignis Persicus*.

Prunella Paracelso idem est quod *Angina*. *lib.*

lib. 2. *de Tartar. tr.* 2. *c.* 5. *ut & in fragm.* Vocatur & *Prunella alba*, Vvalth. *Sylv. med. p.* 810.

Prunus, idem, quod *Pruna*, eſt ignis mortuus, rapiens membrum & vitam, natus ex incenſione trium primarum. Paracelſ. *Schol. l. de grad. & compoſ. c.* 6.

Pruritus, κνησμὸς, vide *Cneſmos*. In ſpecie *Prurigo*, vel *Pruritus* dolorificus *dentium* dicitur ὀδαξισμὸς, vide *Odaxiſmos*.

Pſæro, ψαίρω, apud Hippocr. ſignificat *leviter moveor*, agitor: & uſurpatur de utero poſt partum difficiliorem leviter moto: *lib.* 2. *de morb. mul. XXXIIX.* 6. de pulſibus leviter ferientibus, *d. l. LXIII.* 8. adde Foeſ. *Oec. pag.* 688.

Pſæſta, ψαιστὰ, vocantur *liba*, placentæ, ex maza, oleo, & melle ſubactæ. Vide *Itrion*. *Libum*, ψαιστὸν, μάζα, legitur apud Hippoc. *l. de int. aff. XLIV.* 20. Vide Foeſ. *d. l.* conf. Gal. *in exeg.*

Pſagdas, ψάγδας, dicitur ſpecies Unguenti cujuſdam. Gal. *in Ex. voc. Hippocr.* Conf. Erotianus.

Pſalidoeides, ψαλιδοειδὴς, ſive ψαλοειδὴς, Lat. *Fornicatus*, dicitur de cerebri parte convexa. Vide *Camara*.

Pſammiſmos, ψαμμισμὸς, dicitur genus curationis, quod per *arenam* perficitur, cujus meminit Ægineta, in cura hydropis, *lib.* 7. *c.* 3. in ἄμμος, unde & ἀμμισμὸς appellari poſſet. Gorr.

Pſammodes, ψαμμώδης, i. e. *Arenoſus*, Sabuloſus. Hppocr. 4. *a.* 79. Vide *Arena*. Diet. *num.* 939.

Pſammos, ψάμμος, vide *Arena*.

Pſapheros, ψαφερὸς, ψαφαρὸς, idem, quod ψαθυρὸς, *friabilis*. Dicitur de excrementis ſiccis: *Coac. t.* 60. De urina turbida cum aſperitate. *t.* 583. de ſubſtantia glandularum ac cerebri, *l. de Glandul. l.* 3. *XII.* 2. adde Foeſ. *pag.* 689.

Pſaron, ψαρὸν, nomen medicamenti ſicci, acris & erodentis, ad carnis excreſcentias in ulceribus depaſcendas; cujus meminit Æginet. *l.* 4. *c.* 43. & deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 14. *c.* 36. citante Gorræo.

Pſathyros, ψαθυρὸς, idem, quod ψαφαρὸς, *friabilis*. Vide *Hypopſathyros*.

Pſavo, ψαύω, duplicem habet ſignificationem, 1. *attingo*, & ita idem, quod ἅπτομαι. Ita ψαυόμενον dicitur, quod *attingitur*, vel tangitur: Hippocr. 1. *de fract. e.* 17. *ſ.* 3. *t.* 63. 3. *de artic. t.* 47. deinde *vellico*, & ψαύομαι, *vellicor*, *lib.* 2. *de morb. mul. LVI.* 1. adde Foeſ. *pag.* 588.

Pſegma, ψῆγμα, ſic a nonnullis olim vocatum fuiſſe *æris florem*, Dioſcorides autor eſt, *lib.* 5. *c.* 88. quaſi *ramentum* veterum clavorum. Gorr.

Pſelaphia, ψηλαφία, dicitur *palpatio*, *contrectatio*, quæ fit manibus, vel more cœcorum, vel inveſtigantium; nec video neceſſitatem, cur Interpretes reddiderint per frictionem, in loco Hippocrat. *de dec. orn. VII.* 17. cum commode propria ſignificatio *contrectationis* retineri poſſit; dum præcipit Hippocrat. manuariam omnem operam, & inter eas quoque *contrectationem*, ſi quæ neceſſaria, procurandam eſſe μετὰ κα[illegible], cum omni ſubmiſſione. Verbum ψηλαφᾶν ſignificat manibus palpare & *contrectare*, legiturque *lib.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 86. Inde ψηλαφῶντες ægri dicuntur, qui *manibus palpant* & contrectant, veſtigantium more, 1. *Prorrh. ſ.* 3. *t.* 16. & *Coac. t.* 267.

Pſellotes, ψελλότης. Vide *Balbuties*.

Pſephos, ψέφος, idem, quod σκότος, i. e. *Tenebræ*, unde ψεφαρὸς ſignificat *caliginoſum*, nigricans. Galen. *in Ex. dict. Hippocr.* Foeſ. *pag.* 689.

Pſettaceus, ψῆττα, epitheton *piſcium planorum* duplicis generis, lævium & ſpinoſorum; quo pertinent *Paſſeres*, *Rhombi*, *Soleæ* &c. de quibus vide Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 42. *ſeqq.* ubi vocantur *Pſittacei*.

Pſeudoaſthma, ψευδοάσθμα, vocatur aſthma ab abſceſſu, carunculis vel aliis cauſſis ſolidis originem ſuam trahens, Alex. Benedict. Veronenſ. *l.* 8. *c.* 33.

Pſeudocadmia, vide *Anticadmia*.

Pſeudohydrops, legitur apud Zac. Luſit. *Prax. admir. l* 2. *obſ.* 80.

Pſeudolien rectius fortaſſis *Pſeudoſplen*, ψευδοσπλὴν, dicitur de glandulis liens adſitis & illi ſola magnitudine excepta, quoad ſubſtantiam & colorem ſimilibus, vaſcula quoque a ſpleneticis oriunda obtinentibus, quales obſervavit celeberrimus Ruyſchius *Cent.* 1. *Obſ.* 51.

Pſeudomedicus, Gr. dici poſſet ψευδοϊατρὸς, dicitur, qui Medicinam impoſturis ſuis defœdat, quorum hodieque infinitus eſt numerus. De iis legatur elegans Epiſtola Langii *lib.* 1. *ep.* 1. & *lib.* 3. *ep. ult.* Caſp. Rejes C. *El*, *q.* 6. *num.* 4.

Pſeudomola, vide *Placentula*.

Pſeudophthiſis, ψευδοφθίσις, hoc vocab. legitur *in Ephem. N. Cur. Ann. II. in Indic.* ſignificat vero tabem, quæ mentitur phthiſin.

Pſeudopolypus, ψευδοπόλυπος, dicitur excreſcentia membranacea & fungoſa in cerebro & utero

utero genita absque rubore, apud Bonetum *Med. Septent. lib.* 1. *sect.* 3. *c.* 5. §. 3. *pag.* 60. Ita Kerkringium *pseudopolypis* cordis, quos observavit, persuasum *Polypos* veros inficiatum esse existimavit & reprehendit D. Pechlin. *lib.* 11. *Observ. Phys. Med. O.* 1. *pag.* 202.

Psida, cortex mali granati. Eucha. Rhod. *de partu c.* 12.

Psiloma, ψίλωμα, ψίλωσις, *Nudationem*, *denudationem* significat, v. gr. ossis, 7. *aphor.* 19. *Epid. XXXV.* 1. *lib.* 7. *XIX.* 1. Dicuntur & ossa ἐψιλωμένα, *denudata*: 5. *aphor.* 22. ψιλὸς, *nudum* significat. Tropice tribuitur aquæ puræ, vino non permixtæ, *l. de int. aff. XXXIIX.* 38. Jung. Foes. *d. l.* Dietet. *num.* 940.

Psilothron, ψίλωθρον: Vide *Depilatorium*.

Psinkus, id est, *Cerussa*. Rul. Iohns. item *Psincus* dicitur, *ibidem*.

Psimmythion, *Psimmithon*, ψιμμύθιον. Vide *Cerussa*.

Psittacion, ψιττάκιον, nomen *Emplastri* emollientis & discutientis, quod describitur apud Æginet. *lib.* 7. *c.* 17. & Aet. *l.* 15. citante Gorræo. Est quoque nomen *Collyrii* apud Scribon. Larg. *num.* 27. Jung. Rhod. *in not. ad h. l.* ita dicti a coloris varietate. Meminit & Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Psittacus, ψιττάκη, vel ψιττακὸν, item πιττακὸς, nomen avis peregrinæ, & apud Indos frequentis: cujus descriptionem, cum speciebus variis & usibus, tradidit Aldrov. *lib.* 11. *Ornithol. c.* 1. *seqq.* & ejus Anatomen D. Oliger. Jacobæus communicavit *Actis Hafniens. Volum. II. Observ.* 124. *pag.* 314.

Psoæ, ψόαι, dicuntur & *Musculi lumborum* & *Lumbi ipsi* apud Hipp. uti notavit Foes. *d. l. ex* 2. *de nat. hum. t.* 9. *de Off. nat.* vel juxta Linden. *de Venis XII.* 2. 3. 3. *de art. t.* 43. Legitur & ψύα. *d. l. XXV.* 9. *& l. de sacr. morb. VI.* 8. De *musculis psoas* vide Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11.

Psomisma, ψώμισμα, vocatur Gal. *cibus*, *qui pueris offertur*, & ori inditur, *lib.* 6. *de C. M. S. L. c.* 4. a verbo ψωμίζειν, *cibum in os inderere*: quod aliquoties usurpavit Hippocr. *lib.* 4. *de morb. XXVII.* 11. *l.* 1. *de morb. mul. LVI.* 12. *lib.* 7. *Epid. III.* 21. a ψωμὸς, quod *bucam* notat. Rhod. *ad Scribon. num.* 201. adde Foes. *pag.* 690.

Psophos, ψόφος, *strepitum* significat, & pavorem ex strepitu: *Coac. t.* 96. *&* 386. Hinc ψοφώδεις dicuntur, *qui strepitum facile sentiunt*, & expavescunt: Galen. *c.* 1. *in* 1. *Prorrhet. t.* 16. adde Foes. *d. l.*

Psora, ψῶρα, dicitur *Scabies*, cum asperitate summæ cutis & pruritu, proveniens ab ichoroso corrupto sanguine, multis salinis, lixiviosis, & corrosivis particulis fixis scatente, cutimque & integumenta dissolvente. Dicitur & ψωρίασις. Gal. *in def. med.*

Psorica, ψωρικά, dicuntur medicamenta, quæ contra *psoras* & scabiem prosunt, & cutis asperitatem emendant, & in specie in palpebris; Galen. *lib.* 4. *de C. M. S. L. c.* 3. *seqq.* Gorr. & Castel.

Psorophthalmia, ψωροφθαλμία, dicitur oculi palpebrarum *scabies pruriginosa*, Gal. *l. de fac. parab. c.* 10. Castell. Gorr.

Psychagogica, ψυχαγωγικά, vocantur a Conr. V. Schneidero Medicamenta illa, quibus Apoplexia & Syncope curantur, quatenus spiritus animales evocant, & sensus internos movent, *tract. de nova trium morb. curat. c.* 6. *in fin. p. m.* 105. quamvis fortassis sine autoritate, & contra receptam significationem verbi ἄγω in aliis compositis vocabulis, in quibus semper evacuationem & eductionem significat, v. gr. Cholagoga, Phlegmagoga, ut ita vox *Psychagoga*, vel *Psycagogica*, notaret medicamenta animam educentia, h. e. *venena lethalia*.

Psychologia, ψυχολογία, *doctrina de anima*. Barthol. *in proœm. Anat.* Hęc quomodo ad Medicinam pertineat, addiscere licet ex Th. Vvillis *erudito tract. de Anima Brutorum*.

Psyche, ψυχὴ, vide *Anima*. *Psychicos*, ψυχικὸς, vide *Animalis*.

Psychomachia, ψυχομαχία, significat conflictum, qui oritur ex affectibus animi vehementioribus, ut cogitationes quandoque tandiu inhibeantur, donec commotio illa cessaverit, nec semper mens illas passiones cito sistere, nec in contrarium ad lubitum mutare possit. Meminit ejus Charlton. *Exercit. Patholog. IIX.* §. 18.

Psychrolusia, ψυχρολουσία, *balneum frigidum* significat, atque ita cum sequente voce coincidit. Hæc vero legitur in Novis curiosis Hamburgensibus *Remarques* dictis *Anni* 1703. idem ergo quod *Psychrolutron*.

Psychrolutron, ψυχρολουτρον, *balneum aquæ frigidæ*, quod olim antiqui adstruxerunt balneis æstivis, ad corpus a sudatione reficiendum, & natando exercendum, Lang. *l.* 1. *ep.* 50. Legitur & ψυχρολουσία apud Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. pass. c.* 1. *p. m.* 259.

Psychrophobos, ψυχροφόβος, dicitur, *qui timet aquæ frigidæ usum*; Gal. *l.* 9. *meth. med. c.* 5. *circa fin.*

Psychroposia, ψυχροποσία, quod *frigidam potum* significat, quemadmodum ex aliis quoque

que Lexicis Græco-Latinis constat. Quam noxius vero hic sit potus, non modo pluribus ægris, verum etiam sanis, quotidiana testatur experientia.

Psychros, ψυχρὸς, ψυχρότης. Vide *Frigidus*.

Psycterios, *Psycticos*, ψυκτήριος ψυκτικὸς, vide *Frigefaciens*.

Psydracia, ψυδράκια, dicuntur *papulæ*, vel *vesiculæ*, in capite obortæ, a tenui lympha, minus acri & calida, obortæ, unde a *Phlyctænis* in hoc differre docent Autores, Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 9.

Psygma, ψύγμα, dicitur *medicamentum refrigerans*, Hippoc. *l.* 2. *de morb. XVI.* 15. 18. *XIX.* 9. *l. de morb. mul. XXXIIX.* 8.

Psyllos, ψύλλος, vide *Pulex*.

Psythios, ψύθιος, epitheton *vini dulcis*, apud Linden. *Ex. X.* §. 100. 101.

Psyxis, ψύξις, *Refrigeratio*, *frigus*, frigiditas dicitur: Vide *Frigefactio*, alias ψυκτικόν.

Ptarmos, πταρμὸς, Lat. *Sternutatio* dicitur; estque species motus convulsivi, quamvis non semper mere præternaturalis, violenti tamen; in quo, post aliquam inspirationis inchoatæ suspensionem, vi magna; sed interrupta, per nares & os, cum vehementi universi corporis concussione, & sono quandoque magno, aer cum occurrentibus una vice expellitur, uti recte descripsit Sylvius *P. M. l.* 1. 23. §. 3. Irritatio vero fit in naribus, ab aura, vel effluviis acribus, volatilibus & alkalicis; aliquando etiam a nimio splendore, nervosas partes narium vellicantibus; quamvis modum afficiendi exacte nemo adhuc expresserit. Hinc C. Hofmann. vocavit opus mirabile *Sternutationem*; ut hactenus nemo vel Philosophorum, vel Medicorum explicarit modum, quo fit. *l.* 5. *Inst. c.* 36. §. 5. Jung. Dieter. *n.* 737. *Sternutationem* aliquando fuisse certum signum ebrietatis imminentis in quodam mercatore observavit D. D. Vit. Riedlin. *Linear. Medic. Anno* 1696. *m. April. Observat.* 23. *Ptarmica*, πταρμικὰ, *Sternutatoria* medicamenta dicuntur, Errhina, quæ sternutationem promovent, usitatissima & notissima. Wveker. *A. Gen. lib.* 1. *c.* 47.

Pterna, πτέρνα, Lat. *Calcis os*: Vide *Calcaneus*.

Pteron, πτερὸν: Vide *Avis*, *Volatilis*.

Pterygion, πτερύγιον, proprie *parvam alam* significat. Unde alæ narium vocantur πτερύγια; Vide *Ala*. Per translationem vero etiam ita vocatur *Unguis in oculo*; qui est morbus in numero aucto, consistit in membranacea quadam materia, duriuscula, vel molli, adhærente tunicæ plerunque adnatæ, aliquando cum visus abolitione, dum ad pupillam usque protenditur, & oritur a succi nutricio-excrementicii affluxu superfluo, ob læsionem aliquam in oculo prægressam: vide *Onyx*. Legatur Aquapend. *de Oper. Chirurg. b.* 1. Forest. *lib.* 11. *Observ.* 7. Riv. *l.* 2. *c.* 18. πτερύγιον quoque vocari incrementum carnis p. n. in unguibus pedum, aut manuum, partem unguis operiens, autor est Celsus, *l.* 16. *c.* 18. notante Foes. *p.* 541.

Pterygodees, πτερυγώδεες, dicuntur ab Hippocrate μετεωροφανέες, qui protenso collo sunt, amplaque habent & elata pectora. Vide *Pteryx*.

Pterigoides, πτερυγοειδὴς, i. e. *Aliformis*. Vide *Alaris*.

Pterygostaphylini vocantur Musculi exigui Uvulam suspendentes, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12. *p.* 540.

Pteryx, πτέρυξ, Latine *Ala* dicitur, idem quod μασχάλη, vide *Ala*. Hinc πτερυγώδεας, *alati*, vocantur, qui oblongo sunt collo, & utplurimum lata & eminentia habent pectora, *lib.* 3. *Epid. s.* 3. *t.* 70. Galen. *in comm. ad h. l.* adde prolixius differentem Foes. *d. l.*

Ptilosis, πτίλωσις, est *palpebrarum defluvium*: quando pili e palpebris excidunt, quod oritur ab acrimonia ichorosa corrosiva, Gal. *defin. med.* & *in Isagog. c.* 16. Ægineta vero *l.* 3. *c.* 22. per callositatem palpebrarum rubicundam descripsit. Verum πτίλοι Gal. dicuntur, quibus periere ex ciliis pili, *l.* 14. *meth. med. c.* 18. *sub fin.* & *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8.

Ptisana, πτισάνη, πτισσάνη, proprie significat *hordeum decorticatum* & mundatum, sive pistum; aliquando tamen & pro succo & jusculo ex illius modi hordeo parato sumitur, Galen. *l.* 9. *de plac. Hippoc.* & *Plat. c.* 6. *Ptisanæ* laudes non modo prolixe scripsit Hippocr. *in l. de R. V. I. A.* quod sit inter omnes sorbitiones optima, omnibus frumentaceis eduliis anteferenda &c. verum etiam confirmavit hoc continua experientia usque ad nostra tempora. Jung. Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 8. Lang. *l.* 1. *ep.* 57. Bruyerin. *de re cibar. l.* 5. *c.* 10. Dividitur etiam *Ptisana* in colatam & non colatam a P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 404. Alias *ptisana* quoque dicitur cum additione πυρίνη, *triticea* apud Hippocr. *l. de affect. XLII.* 7. & *l. de morb. mul. XCIII.* 24.

Ptoodes, πτοώδης, dicitur *timidus*, meticulosus, *expavescens*. Hippoc. *l.* 6. *Epid. sect.* 2. *t.* 38. a πτοία, quod vel *periculum*, vel *metum* nonnullis significat. Foes. *Oecon. p.* 542.

Ptosis, πτῶσις, generaliter significat *casum*, *Lapsum*: vide *Lapsus*. In specie vero idem significat, quod φαλάγγωσις. vide *Phalangosis*. Gorr. Castell.

Ptyalagogoi, πτυαλάγωγοι, dicitur de medicamentis *salivationem efficientibus*, quæ laudantur in morbis Chronicis, etiam febribus quartanis ex Tulpio a Boneto *Mercur. Compit. l. 6. p.* 207. *n.* 21.

Ptyalismos, πτυαλισμὸς, πτυελισμὸς, dicitur *crebra sputatio*, vel oris salivatio; cum os continenter saliva redundat. Ortum habet a copioso sero & lympha glandularum, præsertim salivalium, & excedente, ductusque salivales patentiores reddente. Vocabulo hoc frequentissime usus Hippocr. passim in scriptis suis, quemadmodum & verbo πτυαλίζειν, quæ loca, si expetuntur, reperire licet apud Foes. *d. l.*

Ptyas, πτυὰς, nomen serpentis, vel *Aspidis*, quæ, perinde ac si ratione prædita fuisset, distantia emensa, collum protendisse, & iter facientibus venenum inspuisse, fertur. Gal. *l. de Theriac. ad Pison. c.* 8. Meminit & Aldrov. *l.* 1. *hist. serp. & drac. c.* 4.

Ptyelon, πτύελον, Latine *Sputum*, dicitur, estque excrementum corporis naturale, quod per os rejicitur. Plenius ex recentioribus ita describi poterit: *Sputum* est excrementum pituitosum, a sanguine, in cerebri membranas, per carotides & cervicales arterias, delato segregatum, & in glandulas, circa basin cerebri existentes, collectum, indeque destillans, per palatum denuo excretum. Charlton. *Oec. Anim. Ex. VII.* §. 6. Jung. Ejusdem *Exerc. Pathol. IX.* § 13. Sæpe coincidit & confunditur cum *Saliva* σίαλος dicta, de qua videatur p. inf. in *Saliva*. De *sputi* differentiis præternaturalibus variis quæratur *in Theatro Galenico* Mundellæ, alibique, in Foesio *p.* 543. qui Autor strictius videtur descripsisse *sputum* per excrementum, quod tussiendo ore rejicitur. Neque enim in naturali constitutione tussis ad *sputi* excretionem concurrit. Screatio quidem potest concedi, si inter *sputum* & salivam hoc discrimen est, quod illud crassius sit, quam hæc, sed tussis non semper. Circa nominis etymologiam & varias acceptiones consulatur Dieter. *num.* 738.

Ptygma, πτύγμα, vocatur *panniculus complicatus*, sive in sinus convolutus, apud Cœl. Aurel. *l.* 1. *c.* 1. *Tard. passion. & l.* 2. *c.* 13. allegante Foesio. Latine *Plagula*.

Ptysma, πτύσμα, idem, quod πτύελον, *sputum*, quamvis Gal. *lib.* 1. *de cris. c.* 5. πτύσμα distinxerit a πτυέλῳ. Vide *Sputamen*, & πτύσις, idem quod πτυσμὸς, *exspuitio*, vel *spuitio*. Loca apud Hippoc. vide Foes. *d. l.* Latine *Screatio*.

Ptysmagoge, πτυσμαγωγὴ, dicitur *evacuatio per sputum*, & medicamenta salivam moventia πτυσμαγωγὰ dici possunt, quamvis Rolfink. illud acceperit de purgatione serositatum per alvum, de succo Iridis loquens *tract. de Purgant. Sect. IIX. Art.* 1. *c.* 5. *p.* 246.

Pubes, *Pubertas*, ἥβη. Vide *Hebe*.

Publicus, δημόσιος, πάγκοινος, πάνδημος. Usurpatur Physiologice de *partibus* corporis, quæ dicuntur *publicæ*; quarum functio totius cor oris saluti bonoque *publico* ministrat primario, ut organa sanguificationis, chylificationis, &c. Vide *Dogm. nostra M. Gen. P. I. c.* 2. *d.* 9. *p.* 28. vel de Morbis; vide *Canos*, *Endemos*, *Epidemios*, &c.

Pudenda, αἰδοῖα, dicitur de utriusque sexus membris genitalibus, vide *Ædœa*. Dieter. *num.* 14. *Pudenda* etiam vocantur Vasa sanguinea, quæ ad Genitalia excurrunt, Vena & Arteria. Bartholin. *libell.* 1. *c.* 8. *p.* 644. & *libell.* 2. *c.* 5. *p.* 658.

Pudendagra vocatur *Lues venerea*, vel morbus Gallicus, Augerio, notante Foresto *lib.* 32. *Observ.* 1. *Schol.* & Caspari Torellæ, Episcopo S. Justæ, Alexandri VI. Pontif. olim Medico in tractatu suo *de Pudendagra*, cum Dialogo & Consiliis, quæ extant in Aloys. Luisini *Aphrodisiaco Volum. I. p. m.* 421. *seqq.*

Pudor, *Pudicitia*, αἰδὼς, αἰσχύνη, pertinet inter animi Pathemata, estque tristitia quædam, ac animæ consternatio, propter mali nostri opinionem, ab aliis conceptam. Licet vero spiritus & anima sensitiva sese contrahant, flamma tamen vitalis sanguinem sæpe exterius propellit, & genas rubore tingit, unde & *Pudoris sedes* dicuntur *Genæ*; quemadmodum *Pudoris* naturam egregie exposuit Willis, *An. Brut. P. I. c.* 9. Quodammodo jam eo quoque inclinavit Jul. Alex. *in not. ad Gal. l.* 2. *de causs. sympt. c.* 5. dicens: In *pudore* caloris, spirituumque, intro actorum, cum sanguine, reciprocationis foras factæ, caussam esse rationis impulsum. Est alias affectus & Medicis competens; præsertim erga sexum fœmininum, & ægris, ne videantur pudorem penitus devorasse. Linden. *Ex. II.* §. 21. *Dicitur & Verecundia*.

Puella dicitur Gr. θῆλυ, παιδίον. Galen. *l.* 1. *de ren. aff. cogn. & cur. c.* 2. παρθένος. Respondet ætatis ratione pueto. Quamvis vero ordinarie *puella* nondum sit ad imprægnationem, Spagyrici tamen finxerunt *puellam prægnan-*

gnantem, per quam intelligunt primam aquam albam; quemadmodum aquam rubram juvenem pulchrum, in labore Philosophici lapidis: de quibus nugis ænigmaticis vide *Vol. IV. Th. Chym. pag.* 945.

Puer, παῖς, *Puellus*, παιδίον, illud proprie dicitur de secunda annorum hebdomade; quemadmodum hoc de prima. Diet. *n.* 643. *Puerilis*, παιδικὸς, vide *Pædicos*.

Puerpera, τοκὰς, παιδοτόκος, dicitur proprie, quæ enixa nuperrime est iosaotem; quamvis & aliquando accipiatur pro adhuc *prægnante*; uti colligere est ex versione loci, apud Hippoc. *de Steril. lib. XIV.* 2. ubi, τικτοῦσα, dicitur *puerpera*.

Pugil, ἀθλητὴς, idem, quod *Athleta*. *Luctator*. Vide *Athleticus*.

Pugilatus, πυγμὴ, est species certaminis, & inter exercitia fortiora refertur, quod propulsando peragitur, & robore indiget. J. Alexand. *not. ad Galen. lib.* 2. *de san. tu. Tom. II. Oper. pag.* 392.

Pugillus, δρὰξ, ὁ κνίον, nomen mensuræ siccæ, quantum scil. extremis digitis invicem junctis & adductis comprehendi potest, sive omnibus, sive tribus saltem, Sennert. *Inst. l.* 5. *pag.* 3. *s.* 1. *c.* 3. Schenk. *de medic. compos. &c. pag.* 66. *aliique*.

Puibion, πυλβιον, idem, quod ὑποκεφάλαιον, *pulvinar*. Erot. *On. p.* 193. *f.*

Pulchritudo, κάλλος, est *fructus sanitatis*, quatenus bonam corporis conformationem cum laudabili temperie & continuatione integra sequitur, Gal. *ad Thrasybul. c.* 14. *fin. Pulcher* etiam Gr. dicitur ἀνθὴς, h. e. *formosus*, cui oppooitur αἰσχὴς, deformis. Vid. Dieter. *num.* 9. *Pulchritudo* quoque ornat Medicum, nempe ut vel solo aspectu Medici in spem valetudinis ægri erigantur. Linden. *S. M. Ex. I.* §. 10. *Pulchritudo* est scopus Naturæ secundarius, C. Hofmann. *in Gal. LL. de V. P. n.* 768. verum amoris philtrum, C. Rejes. *C. El. q.* 29. §. 33. 34.

Pulex, ψύλλα, ψύλλος, nomen insecti notissimi, & molestissimi, fœminis præsertim & canibus; cujus historiam vide apud Aldrovand. *lib.* 5. *de insect. c.* 6. Ejus structuram admiratus Galen. *l.* 17. *de V. P. c.* 1. *fin.* adde ea, quæ per microscopium observata leguntur *in Eph. N. Cur. An. I. Observat.* 13. Alias & *Psylli* Latine vocabantur, qui venenum e vulnere labiis exugebant, cum quis a serpente morsus erat, notante Keuchen. *ad Samon. pag.* 257. *seq.*

Pullus, πῶλος, νεοττὸς, quid significet, notum est. In genere omnem sobolem tenellam animalium quorumcunque; quamvis videatur frequentius dici de volatilibus, quam terrestribus, aut aquatilibus. Imo simpliciter sæpissime apud Autores pooitur pro *pullo gallinaceo*.

Pulmentum, idem, quod *Puls*. De quo p. infr.

Pulmo, πλεύμων, Ion. πλεύμων, vide *Pneumon. Pulmonaria* vena & arteria dicuntur a nonnullis arteria venosa & vena arteriosa veteribus alias nuncupata, teste Bart. *l.* 2. *Anat. c.* 7. *pag.* 404.

Pulmonia, idem, quod *Peripneumonia*. Vide p. supr. Hoc vocabulo usus est P. M. de Calderia, *Tom. III. pag.* 136. & Hor. Augen. *Tom. III. Ep. & Conf. Medic. l.* 7. *c.* 7. *p. m.* 268.

Pulpa, σὰρξ, Theophr. *lib.* 1. *hist. pl. c.* 4. dicitur caro seu substantia succulenta, præsertim fructuum, inter corticem ac nucleum comprehensa, v. gr. pomorum, cerasorum, passularum, prunorum, tamarindorum, &c. Schrod. *lib.* 1. *c.* 2.

Pulpezia, *Pulpezia*, idem, quod *Apoplexia*, *Sideratio*. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Puls, *Pulmentum*, *Pultica*, ἔτνος, Vide *Etnos*.

Pulsatio, σφύξις, σφυγμὸς, in genere omnem motum arteriarum notat, ob sanguinis a corde impulsum, qua naturalem, qua præternaturalem, uti ex pluribus locis demonstravit Foes. *pag.* 605. *seqq.* Jung. Dieter. *num.* 811. Hodieque tamen receptior videtur acceptio præternaturalis, ad differentiam *Pulsus*, σφυγμοῦ, qui primario naturalem arteriarum distensionem, a sanguinis motu factam, denotat: Secundario & cum additione, etiam de præternaturali dicitur. De *pulsuum* differentiis præcipua saltem reperies in nostris *Dogm. M. Gen. P. III. s.* 4. *p.* 361. *seqq.* Novissime quoque hoc argumentum erudite pertractavit D. Laur. Bellin. *in Operis Membr. II. de Pulsibus*. *Pulsatio* quoque in Pharmaceuticis dicitur, quæ fit malleo, aut pistillo, ut partes a se mutuo avellantur; Ita semina e plantis, cortices e nucleis, medulla radicum ab exteriori substantia, *pulsando* separantur. Vveker. *Ant. Gen. lib.* 3. *c.* 28.

Pulsatorius, σφυγματώδης, dicitur *dolor*, qui ob sanguinis effervescentiam & motum vehementiorem in arteriis percipitur, & in aliis partibus membranaceis & nervosis; estque magnarum inflammationum accidens, Gal. *l.* 2. *de Loc. Aff. c.* 7.

Pulsilogium vocatur instrumentum Medicum, quo arteriarum motus & quies exploratur, cujus

cujus inventorem se esse gloriatur Sanctorius, ita ut centum & triginta tres æqualium motuum differentias illo instrumento exactissime dimetiri liceat, incipiendo ab observatione rarissimi & procedendo ad creberrimum. De hoc plura legantur in d. Autoris *Method. vitand. error. l.* 5. *c.* 7. *fol.* 109.

Pulsio, ὦσις, ὤθησις, vide *Osis*. Refertur inter caussas morbificas, vel potius modos caussandi, aut afficiendi p. n. a Rolfink. *O. & M. M. Spec. l.* 2. *f.* 3. *c.* 28.

Pulsus, σφυγμός, vide *Pulsatio*. Communniter etiam motui cordis attribuitur, sed accuratius arteriis. Nam cor non *pulsat* ab impetu sanguinis influentis, sed a constrictione & evacuatione repentina. De *Pulsifica virtute*, vel cordi, vel arteriis insita, adhuc controvertitur inter Anatomicos; quam litem hujus loci non est expedire; quamvis non videamus urgentem rationem, quæ permoveat, ut illam *pulsificam* virtutem credamus, aut statuamus.

Pultatio, idem, quod *Atheroma*. Ingraff. *Comm. in Avic. de Tum. p. n. p.* 83.

Pulveratio, *Pulverisatio*, κονιόρτωσις, dicitur operatio Pharmaceutica (quamvis & in Diætetica usum habeat) qua in pulverem contundendo, aut terendo, solida sicca corpora rediguntur. Vide *Pulvis*.

Pulvillus, idem, quod *Pulmaceolus*, ὑποκεφάλαιον, ὑπαυχένιον, vocatur *parvum pulvinar*, paratum vel ex pluma tenuiori, inter duo lintea munda ac mollia consuta, vel ex stuppa cannabina diligenter pexa & mundata, vel ex lana, aut gossypio; De quorum *pulvillorum* descriptione & usu vide plura apud Forest. *lib.* 6. *Chir. Observ.* 13. *in Schol. & Observ.* 36. *in Schol.* Possunt etiam referri ad *Plagulas*. Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. LVI. p.* 144.

Pulvinar, *Pulvinum*, ὑποκεφάλαιον, προσκεφάλαιον, quid sit, pueri quoque norunt ex Nomenclaturis; vide *Hypocephalaon*; *Proscephalæon*.

Pulvis, κόνις, vocatur species medicamenti sicci in minutissimas particulas contundendo, vel terendo, redacti. Sunt vero *Pulveres* alii simplices; alii compositi; alterantes, vel purgantes, vel diaphoretici; de quibus plura vide apud Practicos, præsertim Vvexer. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 26. *Spec. l.* 2. *f.* 20. Motell. *de form. rem. l.* 1. *f.* 2. *c.* 7. Schroder. *lib.* 2. *c.* 77. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 5. *seqq.* & plures alios. *Pulvis pinguis* dicitur Galeno, in quo nec asperum quicquam, nec acre subest. *lib.* 5. *de san. tu. c.* 3. *circa fin.* De *pulveribus Philosophicis*, qua medicamentosis, ex auro, argento, mercurio, qua aurificis, quære *in Th. Chym. Vol. I. pag.* 23. 609. *Vol. II. pag.* 46. *Vol. III. pag.* 170. 391. 410.

Pumex, κίσσηρις, est lapis porosus, & innumeris foraminulis & cavernulis plenus, instar spongiæ. Ejus duæ sunt species: *Niger*, vulgo lapis Balnearum, ad leviganda & purganda corpora aptus: & *Albus*, levis, triturque facilis. De cujus viribus, præparatione, & usu vide Galen. *l.* 8. *de S. F. §. Cæteris*. Diosc. *lib.* 5. *c.* 125. Schoder. *lib.* 3. *c.* 8. *num.* 16. Fr. Hofmann. *in Clav.* Rul. & Iohns. De *pumice* cremato, igniro, ejusque viribus auri tincturam sorbendi vide Libav. *Tom. II. Op. pag.* 147. & 302.

Pumilus, *Pumilio*, idem, quod *Nanus*. Vide *Nanos*.

Punctatio, quæ alias sutura per puncta adpellatur, est sutura de puncto in punctum. Rhodius *de acia p.* 131.

Puncticularis dicitur febris aliquando omnis maligna, aliquando stricte illa, qua cum maculis & exanthematibus in habitu corporis est conjuncta, Petr. Mich. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 569. *seqq.*

Punctio, νύγμα, νύξις, vide *Nygma*. Sæpe etiam ponitur pro *dolore punctorio*, qui a caussa interna, particulis acribus salinis, vel ulcerosis, vel corrosivis acidis, dependet, apud Paracelf. passim *in scriptis*, & *aliis*.

Punctum, κέντρον, vocatur cum additione *Lachrymale*, foramen ossi nasi insculptum, cui apposita est Caruncula lachrymalis, in oculi cantho majori. Barthol. *lib.* 3. *Anat. c.* 8. *Punctum* saliens dicitur primum cordis rudimentum & delineatio, in formatione fœtus, quando motus quidam pulsans observatur, ceu principium vitale.

Punctura, idem, quod *Punctio*, νύγμα.

Pupilla, κόρη, vide *Core*.

Puppis os vocatur *Os frontis*, vel syncipitis, & sutura in illo osse, Sutura *puppis*. Vesal. *in Expos. termin. Anatomic. ad fin. lib.* 1. *de H. C.* F. Jung. Barthol. *Anat. libell. IV. c.* 5. *pag.* 702. Blas. *Med. Un. pag.* 104. ad differentiam scil. suturæ Lambdoideæ, quæ Sutura proræ vocatur.

Pupulæ vocatur communiter extremitates digitorum, quæ Arab. *Alanemel* vocantur. Andr. Bellunens. explicat. vocum Arabic. annexa operibus Avicennæ. *T. II. p.* 402.

Purgamenta dicuntur stricte excreta post partum, ex utero. Græc. λόχια, vide *Lochia*. Aliquando tamen pro *alvi sordibus* accipi docet

docet Keuch. *ad Samonic. pag.* 129. *Purgamentum* stellarum, qui dicatur, vide *Cælifolium*.

Purgans, καθαρτικὸν φάρμακον, late interdum, quamvis rarius, accipitur pro omni vacuante, qua interno, per alvum, vomitum, &c. qua exteroo: ut ita idem sit, quod *purificans*: dum etiam ulcera curari dicuntur, imposito *purgante*, καθαρτικῷ. Hippocr. 3. *de fract. t.* 3. adde Foes. *Oecon. pag.* 297. interdum stricte & frequentissime pro *purgante* solum *per alvum*. Et in hac significatione describi possunt ac debent *purgantia*, quod sint medicamenta, quæ virtute fermentativa, magis, vel minus vehementiori, vel colliquativa, humores excrementicios & vitiosos, ad segregationem a vitalibus & utilibus ad loca convenientia, præprimis ductum bilarium & pancreaticum, disponunt, simulque irritando & vellicando fibras intestinorum excretionem illorum recrementorum eo depositorum promovent. Dividuntur in *mitiora*, & *fortiora*; quibus oonnulli *intermedia* præter necessitatem adjiciont. Catalogum utrorumque, & quidem cum *simplicium*, tum *compositorum*, passim reperies in Practicis. Elective humores *purgare*, aur vi magnetica allicere, commentum est. Plura de *purgantibus* qui desiderat, legat, præter Hippocr. Galen. & alios antiquiores, etiam ex recentioribus præprimis Schroder. *lib.* 4. *cl.* 3. cum Fr. Hofmann. *Clave ad h. l.* Rolfink. *Tr. de Purgantibus*, *O. ac M. M. Sp. l.* 5. *sect.* 1. *per tot.* Linden. *Ex. XIII.* §. 349. *seqq.* Vvillis. *Pharm. Rat. Part. I. s.* 3. *c.* 1. Pechlin. *tr. de Purg.* Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. sect.* 1. *c.* 2. *pag.* 456. *seqq.* ut & nostras Disputationes *de Remoris purgationis*, *Disp. II.* & *appendicem* de *purgationis modo ac viis ad alvum*. An vero *Purgantia* io se ac sua natura dentur adeo secura, ut nec putrefaciant, nec vitalia resolvant, nihilque expellant foras, nisi quantum peccet, ideoque non aggravent, sed ab ooere saltem sublevent, uti voluit Helmont. *tr. Potestas medicam.* §. 34. & Fr. Hofmann. *d. l.* de eo valde adhuc dubitatur, ob naturam omnium *purgantium* naturæ nostræ vel ad minimum quodammodo adversam. Vide *allegatam nostram Disputationem*.

Purgatio, κάθαρσις, φαρμακεία, aliquaodo latissime sumitur pro omni evacuatione; ut ita idem, quod κένωσις sit: sive a natura proveniar, sive arte procuretur; quemadmodum hoc pluribus, ex Hipp. & Gal. locis demonstravit Foes. *p.* 296. 297. aliquando vero stricte, pro *Purgatione* artificiali; quæ per inferiora instituitur, & ita describi potest: *Purgatio* est evacuatio humorum excrementiciorum & vitiosorum, e viis conveoientibus, ductu biliario & pancreatico, ad intestina depositorum, mediante horum irritatione, & ad expulsionem stimulatione, virtute purgantium magis vel minus colliquativa facta. Videantur autores p. a. allegati. *Purgatio* Chymicis quoque idem est, quod *Purificatio*: & fit septem modis; *Destillatione*, *sublimatione*, *solutione*, *lotione*, *ustione*, *segregatione*, *colatione*. Rul. *in Lex.*

Purgatorium Paracelso dicitur quilibet *morbus*, *Paramir. l.* 5. *c.* 2. & 3.

Purificatio, idem, quod *Depuratio*, *Mundatio*. Gr. dici posset καθαρισμός. Vide *Depuratio*. *Purgatio*.

Purpura, πορφύρα. Vide *Porphyra*.

Purulentia, idem, quod *Suppuratio*, ἐμπύησις. vide *Ecpyema*.

Purulentus, ἔμπυος, πυώδης, idem, quod *Suppuratus*. Vide *Empyema*.

Purus, καθαρός, vide *Catharos*, *Puritas*, καθαρότης.

Pus, πύον, dicitur materia quædam liquida præternaturalis & semiputris, in exulceratis partibus, e sanguine extravasato, & stagnante, mediante caloris intensioris colliquatione putredinali remolliente particulas concretas, & transponente partes subtiles, producta. Quo & Hipp. respexisse videtur, scribens, *pus* fieri ex alterato, calefacto, & putrefacto sanguine, in ulceribus, *l. de Ulcer.* II. 10. & Galen. propterea ἡμιμοχθηρὰν μεταβολὴν, *semipravam* mntationem, vocavit, 2. *aph.* 47. Hinc & Helmont. *pus* dixit, non esse excrementum ulceris, sed cruoris in materiam noxiam & corruptam depravationem & degenerationem, *tr. Scab. & ulcera Schol. n.* 17. 18. 19. quamvis alibi negaverit, *pus* esse partem cruoris, *tr. Schol. Humor. Pass. Decept. c.* 1. *n.* 42. scil. quando *pus* est factum, non amplius dici potest pars sanguinis, scil. vitalis. Plura de *puris* generatione; cujus notæ bonitatis sunt albedo, lævitas, æqualis consistentia, & fœtoris absentia, vide apud Foes. *p.* 544. Dieter. *num.* 743. Linden. *Ex. XIII.* §. 333. *Puris generatio* alias dicitur *Suppuratio* & a Neotericis tribuitur Acido exuperanti. Hinc Dolæus ita descripsit, quod fiat, quando acidum materia defervescente incipit exuperare, avolantibus plus minus particulis volatilibus, seu spirituosis & accedentibus hinc inde heterogeneis, unde inflammationis tragœdia catastrophen suam sortitur ex tumore inflammato in ulcus purulentum abscedeos, *Encyclopæd. l.* 2. *c.* 3. §. 2. *p.* 279.

Pus, πῦς, Vide *Pes*.

Pusillatum, *Pusulatum* dicitur *Pulvis* non perfecte tenuissimus, sed adhuc asperitatem sabulosam & granula quædam continens. Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 3.

Pusta, est saniei digestio, a pure dicta. Paracels. *l.* 1. *de Tartar. tract.* 5. *c.* 1. *ut & in Fragm. ad h. l.* Dorn. Ruland. & Iohnson. *in Lex.*

Pustula, ἐξάνθημα, ἔκθυμα, ἔκζεσμα, idem, quod *Papula*, morbus dicitur in habitu corporis, soluta cutis, vel cuticulæ unitas, sive parvulus tumor in exteriori cuticula, vel cute; Tuberculum &c. Vide *Exanthema*, *Ecthysma*, *Phyma* &c.

Pusula, idem, quod *Granula*; *pulvis pusillus*, grandulando concinnatus. Libav. *antea c. l.*

Putamen, idem quod *Cortex*, φλοιὸς, λέμμα, λέπος: *Cortex*, *Lepos*.

Puteus, φρέαρ, quid sit, ex aliis Lexicis patet. Aquæ e *puteo*, calidiores tempore hyberno reliquis, Gal. *l.* 1. *de S. F. c.* 8. Flamma e *puteo*, ut & exhalationes malignæ, observatæ leguntur *in Eph. N. C. A. I. Obs.* 33. *Puteus* in metallifodinis vocatur *crypta*, e qua metallica terra minera extrahitur. Rul. *in Lex.*

Putor, idem, quod *Fœtor*, δυσωδία. *Graveolentia*, dicitur de ore. Gal. *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 9. *ad fin.*

Putorius est nomen *Mustelæ sylvestris*, ex ore fœtidum halitum emittentis, cujus historia habetur in Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 17.

Putredo, *Putrilago*, σηπεδὼν, σῆψις; *Putris*, *Putridus*, σαπρὸς. Usitatissimi equidem hi termini sunt in Medicina, præsertim etiam doctrina de febribus: sed in quo consistat vere essentialis ratio *putredinis*, nescio, an aliquis exacte, & ex asse descripserit. Licet enim generalis descriptio, a Gal. & Arist. proposita, non sit rejicienda; quando *Putredo* dicitur totius corporeæ substantiæ mutatio ad corruptelam a calido externo, non tamen sufficere videtur ad omnem difficultatem eximendam. Nos, salvo aliorum judicio, hanc dabimus descriptionem generalem: *Putredo* est corruptio corporis mixti naturalis, vel inchoata, vel consummata, consistens in dissolutione principii formalis & specifici a principio materiali, & consequente deunione etiam diversarum materialium particularum, antea exactissime per principium formale unitarum & mixtarum. Hæc vero descriptio dextre nunc applicanda erit diversis corporibus mixtis: & alia observabitur *putredo* corporum liquidorum a *putredine* corporum siccorum, horumque vel mollium, vel duriorum: alia animatorum; alia inanimatorum; alia incipiens; alia perfectior; alia consummata. Jungatur Vvillis, *de ferm. c.* 8. *de febr. c.* 9. & Notæ nostræ *ad Jessenii Judicium de Sang. V. S. misso pag.* 43. *seqq.* Kerger. *tr. de Ferment. s.* 2. *c.* 9. Si quis meliora & certiora, docuerit, ei cum gratiarum actione herbam porrigemus.

Putrefactio, σῆψις, idem, quod *Putredo* active sumta. Hinc Dorn. Rul. & Iohnson. descripserunt, quod sit misti resolutio per putredinem naturalem, cum partes, inter sese commistæ, reseratis claustris internis, operante calore per humorem & resolvente, discedunt. Est vero *Putrefactio* etiam via ad varias Pharmaceuticas operationes: unde artificiosa quoque datur *Putrefactio*, in qua attendere oportet, ne fiat resolutio καθόλου totalis, & destructio, sed duntaxat eousque, quo vel aliquid activi eliciatur, vel nova quædam veluti rerum natura introducatur, & fructus etiam alterius generationis producatur. Estque talis *Putrefactio* digestio quædam fermentativa, substantiam rei, calidi externi accessione, ad rem præstantiorem producendam dissolvens. Habeturque duplex; *Putrefactio*, & *resolutio per medicinam*. Est etiam *Putrefactio* quædam ambigens inter calcinationem corrosivam, & *Putrefactionem*, vocaturque *Putrefactio sicca* & *Philosophica*. Imo a quibuslibet nomen habet, cum quibus aliqua ratione consentit; ut sublimatio, separatio elementorum, coctio, solutio, &c. Fit autem in aqua Philosophorum sicca, seu aceto acerrimo: nec est alius rei, nisi Solis & Lunæ. Dorn. Rul. Iohnson. Vveker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 33. Quæratur etiam *in Indicibus sex Voluminum Theatri Chymici*.

Puxis, pro *Pyxis*. Scribon. *n.* 230.

Pycnos, πυκνὸς. Vide *Creber*.

Pycnosis, *Pycnoticos*. πύκνωσις, πυκνωτικὸς: Vide *Condensatio*.

Pycte, πυκτὴ, dicitur *lac coagulo concretum*, cui, demto sero, mel additum est. Ventrem subducit, maxime si serum adjectum fuerit. Horr.

Pyelos, πύελος, id est, *Pelvis*: Alveolus: Vide *Choana*. Balneæ quoque minores, vel *alvei adstrictiores*, πύελοι dicti fuerunt, Gal. l. 7. *meth. med. c.* 6. J. Alex. *not. ad h. l.*

Pygargus, πύγαργος, nomen valde æquivocum, notans vel *capram feram*, Aldrov. *lib.* 1. *de quadr. bisulc. cap.* 13. vel *Ardeam*, vel usitatius *Aquilæ* speciem, cujus descriptionem tradidit Aldrov. *l.* 2. *Ornith. cap.* 5. Dicitur & meta-

metaphorice de homine delicato & ignavo, C. Hofmann. *in not. ad Galen. LL. de V. P. num.* 229.

Pygmachos, πυγμάχος, dicebatur is, qui in certamine & lucta, & pugilatu exercebatur. Rhod. *ad Scribon. n.* 101.

Pygmæi, πυγμαῖοι, proprie dicuntur populi vel in India, vel in Gronlandia minimæ longitudinis, πυγμὴν, h. e. mensuram cubiti ad digitos non superantes, nihilominus pugnacis naturæ, ita ut cum gruibus certare fingebatur. An unquam tales fuerint in orbe populi, adhuc controvertitur, & varias opiniones scriptorum collectas legere licet apud Erasm. Francisc. *P. I. Horti Indici Orient. & Occid. pag.* 540. *seqq.* Deinde de quibusvis *nanis*, vel *pumilionibus*, quales etiam artificiosa & longiori inunctione produci posse, opinatur Dobrzensky de Nigro Ponte, Medicus Regius Pragensis, *in Eph. Nat. Cur. A. I. Obs.* 79. Paracelso vero *Pygmæi* dicuntur *homunciones*, vel subterranei spiritus, quos & *faculas* & *scintillas* vocant. Non natos esse perhibent, neque habere parentes, sed non aliter ex corruptione terræ, quam ex equino fimo putrefacto scarabæi, generari. Dorn. *in Dict. Parac.* Rul. & Iohns. *in Lex.* Meminit eorum aliquoties Parac. *in l. de partu hominis, de pestil. & alibi*, & fatetur, se integrum de *Pygmæis* scripsisse tractatum, de quo nobis non constat. A. 1699. Eduardus Tyson Medicus Anglus, Collegii Medici Societatis Regiæ socius, *Pygmæi* sive hominis sylvestris Anatomen exactam cum simia cereopithecoque comparatam edidit, quæ *in Actis Eruditor. Lips. A.* 1700. *m. Novembr.* commendatur.

Pyla, πύλη, Vide *Porta*.

Pylorus, πυλωρὸς, Lat. *Janitor*, vocatur *dextrum orificium ventriculi*; vulgo inferius dictum, angustius sinistro, sive stomacho; cujus usus est, transmittere cibum in liquorem, sive cremorem liquidum mutatum ad intestina tenuia: siquidem cum duodeno immediate continuatur. Plura vide in Anatomicis, & in specie in Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 9. *Pyloro* peculiare regimen attribuit Helmontius in digestionis opere: uti patet ex tract. *Pylorus Rector*.

Pyodes, πυώδης, *Purulentus*: ita leguntur *purulentæ mictiones* apud Gal. *c.* 3. *in* 1. *Prorrhet. t.* 20.

Pyon, πύον. Vide *Pus*.

Pyopoeos, πυοποιὸς, vocatur *virtus pus faciendi*, & tribuitur pici aridæ vel siccæ apud Dioscorid. *l.* 1. *c.* 82. *vel* 97. *ad Sarac.*

Pyorrhoum, πυόῤῥουν, hoc est purulentus, epitheton aurium, e quibus pus effluit, apud Nonum *de M. P. C. c.* 80.

Pyosis, πύωσις, in genere significat *suppurationem*. Specialiter vero idem est, quod ὄνυξ, vel ὑπόπυον. Vide *Onyx*.

Pyr, πῦρ. Vide *Ignis*.

Pyractosis, πυράκτωσις, *Combustionem* significat, Fuchs. *comm. in Gal. l.* 1. *de morb. diff. c.* 5. *p. m.* 24. *a.*

Pyramidales Musculi vocantur, qui quartum par musculorum abdominis constituunt, & tendinibus rectorum incubunt. Bartholin. *l.* 1. *An. c.* 6. *p.* 55.

Pyramidalia vasa dicuntur vasa spermatica præparantia, quæ alias & *pampiniformia* vocantur. Vide *Pampinus*.

Pyramis, πυραμὶς, præter figuram geometricam, & turres quasdam Ægypti, quas significat, in chymicis vocatur vas metallicum, aliis *Catinus coniformis* dictum, in modum *pyramidis* excavatum, ut pars ejus superior lata, inferior autem in acutum vergens, pro liquatis mineralibus in regulum formandis, accommodari possit. Ruland. & Iohnson. *in Lex.*

Pyrausta, *Pirausтum*, πύραυσ⊕, dicitur insectum quoddam, ad papiliones pertinens, quod, ignis flamma gaudens, ad lucernas advolat, & sæpe sese comburit, cujus historiam vide apud Aldrov. *lib.* 1. *de Insect. c.* 2. *Auri* quoque *Spiritus* vocatur *Pyraustum*, quod ignis sit ipsius pabulum & alimentum, *Th. Chym. Vol. I. p.* 35.

Pyren, πυρὴν. Vide *Nucleus*.

Pyrenoides, πυρηνοειδὴς, vocatur processus secundæ vertebræ cervicis, qui alias *Dens* Hippocr. vocatur: aliis *Dentiformis*, ὀδοντοειδὴς. Vide *Dens*.

Pyreterion, πυρητήριον, dicitur pars illa furni Chymici, quæ ignem continet. Dicitur & *Pyristirion* apud Morley in *Collect. Chym. Leid. proleg. c.* 2. quamvis minus accurate ad leges Grammaticas Græcæ Linguæ.

Pyretologia, πυρετολογία, i. e. *doctrina*, vel tractatio de *Febribus*, hodieque magis magisque exculta.

Pyretos, πυρετὸς. Vide *Febris*. *Pyretion*, πυρέτιον, *febricula*.

Pyrgitæ, πυργῖται, *Turriti*, vocantur passerculi, qui in turribus altioribus nidificant. Gal. *l.* 6. *de san. tu. c.* 11. Laudantur in calculosis, *l. de ren. morb. cur. c.* 6.

Pyria, πυρία, idem, quod θέρμασμα. Lat. *Fomentum*. Legitur apud Hipp. 5. *aph.* 28. & 6. *aph.* 31. adde Foes. *p.* 547. Dieter. *n.* 747. Dicitur & πυρίαμα, Gorr. Vide *Fomentum*.

Py-

Pyriastes, πυριάτης. Vide *Protogala*.

Pyriaterion, πυριατήριον, locus dicitur, ubi fit ſudatio, Laconicum, *Sudatorium*. Vide *Laconicum*. Pantin. *in not. ad Celſ. lib.* 2. *cap.* 17. *p.* 271.

Pyriatos, πυριατὸς, ſcil. κέραμος, i. e. *Later fervefactus*.

Pyricauſtos, πυρίκαυστος. Vide *Ambuſta*.

Pyriephthos, πυρίεφθος. Vide *Protogala*.

Pyriformis, epitheton primi e *Muſculis Quadrigeminis* dictis ſemur abducentibus & circumagentibus, Barthol. *l.* 4. *Anat. cap.* 11. *p.* 580.

Pyrimachus, vel *Pyromachus*, πυρόμαχος, vocatur veteribus *ſtibium*, vel *antimonium* coctum & in lapideam duritiem concretum, ideo quod igni repugnet, & in ardentes tantum fornaces conjectu fluat, I. Agricol. *l.* 10. *de nat. foſſil.* Ariſtotel. vocavit lapidem *Pyromachum l.* 4. *Meteorol. c.* 6. Ex recentioribus tamen ſunt, qui nomen hoc ad Cuprum cum ſulphure fuſum & in lapideam duritiem concretum reſtringunt.

Pyrine, πυρίνη, nomen *Emplaſtri* ad ſcirrhos & durities, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 17. Gorr.

Pyriphleges, πυριφλεγὴς, homo dicitur febricitans, qui valde ex ſebre illa fervet ad contactum, i. e. *igneo ardore flagrans*, Hipp. 4. *de R. V. I. A.* Dicitur & πυριφλεγέθης. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXI.* 2.

Pyriſtirion. Vide *Pyreterion*.

Pyrites, πυρίτης, vocatur lapis quaſi *igniarius*, *ſilex* e chalybe ſcintillas evocans alliſus. Ab aliis quoque dicitur *Lapis luminis*. Variat vero valde quoad colorem, prout in metallifodinis diverſis reperitur. Ejus varia genera recenſet Ruland. De ejus uſu vide Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Pyrites*. Dioſc. *l.* 5. *c.* 143. Foreſt. *l.* 10. *O.* 114. *Schol.* Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 18. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 382. *ſeqq. Marcaſita* dicitur etiam *Pyrites argenteus*. Th. Chym. *Vol. I. pag.* 777. Item *Lapis Philoſophorum* a quibuſdam dictus fuit *Pyrites*, utpote qui totus ſulphur ſit, & argentum vivum, e quibus lapis ille conſtat. *d. l. p.* 42.

Pyrius, πύριος, dicitur *pulvis* ille *tormentarius*, qui pro ſclopis & tormentis bellicis explodendis uſurpatur, notiſſimus. Paratur ex nitro, ſulphure, & carbonibus: cujus modum parandi etiam ad Chymiam pertinere, vult Libav. *Synt. A. Ch. l.* 7. *c.* 31. Ejus vis ſclopletans, vel fulminans, poteſt etiam reprimi, & dicitur *Repreſſus*. Idem *l.* 6. *c.* 9.

Pyromantia, πυρομαντεία, eſt ſcientia, vel ars, ex igne præſaga, cum ignis aſtra ſe palam faciunt hominibus, ut inde veri notitia prorumpat ejus, quod quæritur, ablato quovis dubio, vel ſuſpicione. Exemplo ſit, quod de buxo fertur, & foliis ejus, in ignem projectis; ſingulis eorum, de quibus habetur ſuſpicio, nominibus inſcriptis, crepitare ſontis ſolium, & exilire creditur. Dorn. Rul. Iohnſ. Hanc Paracelſus paſſim commendat, & Medicis addiſcendam ſuadet, ceu partem aſtronomiæ. Verum nobis omnino videtur magica, diabolica, & ita vitanda.

Pyronomia, πυρονομία, eſt caloris ad ſuas operas adhibendi, igniſque regendi ſcientia. Et ita idem eſt, quod *Pyrotechnia*, de qua p. p. Rul. Verum Paracelſo *Pyronomus* dicitur, qui prognoſticat ex ignis Elemento: & ita cum *Pyromantia* coincidit. *l.* 2. *de Tartar. tract.* 2. *c.* 3. *in comm.* Ejuſdem ſententiæ eſt Iohnſ. *in Lex. Chym. l.* 2.

Pyrophagus, πυροφάγος, dicitur *Ignivorus*, qui vel peculiari artificio, vel præſtigiis ignem devorare audet, quales hodieque inter circumforaneos conſpiciuntur lucellum hinc captantes. Meminit & talis *Pyrophagi* Bonet. *Medic. Septent. l.* 3. *ſ.* 1. *c.* 19. *pag.* 510.

Pyropus, πυρωπὸς, æquivocum eſt; 1. notat gemmam rubram, vulgo *Rubinus* dictam, alias *Carbunculus*. Vide *Carbunculus*. 2. ſignificat *æris Cyprii coronarii miſturam*, cum auri quarta parte, in tenuem bracteam redactam, qua pyramidum ſummitates obducebantur. 3. *Electrum igneum* ex genere ſuccini, vel Philoſophorum tinctura, &c. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 24. *Pyropi* auri diaphani deſcribuntur ab Hartamanno *Miſcell. Chymico-Med. Oper. in fol. Tom. VI. p.* 9.

Pyros, πυρὸς, ſignificat *Triticum*, frumentum notiſſimum & uſitatiſſimum in diætetica, ſive victu, & medicina. Optimum habetur, quod denſum eſt, & ſubſtantiam habet adeo compactam, ut dentibus vix dividi queat. vide Gal. *l.* 1. *de alim. fac. c.* 2. 3. *l. de atten. vict. c.* 6. *l.* 8. *de S. fac.* §. *Pyros*. Bruyerin. *de re cibar. l.* 5. *c.* 1. 2. *Triticum hornum*, vel hornoticum, id eſt, hoc anno collectum, vocatur σητάνιον, & commendatur ab Hipp. 2. *de art. t.* 43. adde Gal. *comm. ad h. l.* quid ſint πυροὶ σκληροὶ, *dura tritica*, lege apud Linden. *Ex. XVI.* §. 143.

Pyroſis, πύρωσις, eſt ille *ardens rubor*, quo facies tota accenditur, præſertim illis, qui fervidis diebus faciunt iter. Linden. *Ex. XI.* §. 189.

Pyrotechnia, πυροτεχνία, vocatur illa ars, quæ operatur in præparatione naturalium rerum, adminiculo ignis, tanquam potiſſimo medio & inſtrumento. Dorn. Rul. & Iohnſ. in

in Lex. Ejus usus maximus in Pharmacenticis & Chymicis. Quam etiam laudavit Helmont. *de Lithiaſ. c.* 5. *n.* 4. Ut *Pyrotechnia* corpora reserat coram oculis: ita januam ad Philosophiam naturalem. Hinc *Pyrotechniſta* dicitur G. Thomſono *in explicatione quorundam terminorum Artis Acui ſuæ Magneticæ præmiſſa* in genere quivis artifex per ignem, in specie excellens Chymiſta. *Pyrotechnia Hermetica* vocatur, quæ pertinet ad præparationem Lapidis Philoſophici, *Th. Chym. Vol. VI. p.* 398.

Pyroticos, πυρωτικὸς, idem, quod καυστικὸς, *urendi vim habens*. Vide *Cauſticos*. *Pyrotica* Charneri deſcriptio videatur apud Hartmann. *d. l. p.* 56.

Pyrrhocorax, πυῤῥοκόραξ, quasi *Corvus ruber*, nomen avis, ad *Graculos* pertinentis: cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 8.

Pyrrhos, πυῤῥὸς, Latine *Rufus*, notat colorem ignis colori ſimilem, & ad flavum maxime accedit. Foeſ. exiſtimat, eſſe Latine exprimendum per *Fulvum*, i. e. ex flavo palleſcentem, qualis eſt Orichalci. *Oec. p.* 548. ubi plura vide. Jul. Alex. vero dicit, πυῤῥὸν eſſe colorem ſimilem æreï coloris, aut capillorum & barbæ illorum, qui propterea Ænobarbi dicuntur. Qui ſi palleſcat, *fulvum*, κιῤῥὸν, faciet. Ruſumque colorem notari in vinis Creticis & Malvaticis, *not. in Gal. lib.* 12. *meth. med. c.* 4. Gorr. dicit ad flavum accedere, ſed eo eſſe pallidiorem. Nobis placet Alexandrini expoſitio ad ſignificationem vocabuli propriam maxime accedens.

Pyrrhula, πυῤῥύλη. Vide *Rubicilla*.

Pythmen, πυθμὴν. Vide *Fundus*.

Python, vel *Pythius Draco*, πύθων, dicitur ſerpens acuti viſus, oculis magnis, & triplici dentium ordine præditus; deſcriptio habetur apud Aldrov. *l.* 2. *hiſt. Drac. & ſerp. c.* 3. *Pythones* alias & *Pythoniſſæ* Paracelſo dicuntur præſtigiatores, incantatores & fagæ, quibus attribuitur, quod divinari poſſint, & tempeſtates excitare, tonitrua &c. paſſim in ſcriptis, *Paramiro*, *de Podagra*, *& alibi*.

Pytia, πυτία, ita Gorr. (quamvis nobis mendoſe ſcriptum videatur, pro πιτύα) vide *Coagulum*.

Pyulcon, πυουλκὸν, dicitur inſtrumentum Chirurgicum, quo pus, vel ſanies, e profundis & ſinubus extrahitur. Meminit aliquoties Galen. v. g. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 5. *lib.* 5. *meth. med. c.* 8. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 8. quale vero fuerit, non certo conſtat. Videtur tamen fuiſſe non diſſimile, aut forte idem cum eo, quod vocatur *Syringa*, vel *Fiſtula*, quo hodieque Chirurgi utuntur. Gorr. Caſtell.

Pyulcus eſt canula argentea, oblonga, vulneri proportione reſpondens, cujus extremitas, quæ intra vulnus admittitur, varie perforata, altera quæ extra ulcus manet, orbicularitet inveſtitur, ac dilatatur, ne vulnus intret, Euſtach. Rud. *de vulneribus l.* 1. *c.* 17.

Pyxinon, πύξινον, q. *buxeum*, nomen *Collyrii*, apud Celſ. *l.* 6. *c.* 6. notante Gorr.

Pyxis, πύξις, proprie, & ſtricte, vaſculum, quo aliquid aſſervatur, e buxo paratum ſignificat: ſed hodieque communiter accipitur pro quovis, ex quacunque materia, parato vaſculo. Qualia variæ formæ, & e varia materia parata, requiruntur in Pharmaceuticis & Chirurgicis. *Pyxides* ligneæ, ſtanneæ, plumbeæ, æneæ, lapideæ, fictiles, vitreæ. Vveker. *A. G. l.* 4. *cap.* 13. *Pyxidem* unguentariam vocat Hildan. illam, qua inſtructi eſſe debent Chirurgi, ad ægros accedentes, & quidem in ſex, vel plures claſſes diſtinctam: *in Ciſta Militar. p.* 1041. *Pyxis* nautica vocatur, in qua magnetis declinatio obſervatur, ad directionem navium hodieque neceſſaria. *Th. Chym. Vol. V. p.* 352. *Pyxis* quoque eſt nomen unguenti acopi, cui præcipua vis eſt emolliendi. Valet ad omnes inflammationes. Ita vero dictum, quod commodiſſime in vaſe buxeo ſervetur. Ejus deſcriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 19. & Aet. *l.* 15. ſed diverſis paulo ponderibus, citante & notante Gorræo. Ab Anatomicis etiam amplam & profundam cavitatem in oſſe iſchii ſive coxendicis pro excipiendo oſſis femoris capite globoſo, alias *Acetabulum* dictam, vocari *Pyxidem*, ſcribit Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 16. *p.* 739. Os *Pyxidis* dicitur os occipitis, quod eſt os proræ, memoriæ appellatur. Id. *d. l. c.* 6. *p.* 710.

Q

Q*Uadrageſimus*, τεσσαρακοστὸς, ſcil. dies, qui habetur pro principio morborum Chronicorum, *argumento* 4. *aph.* 36. Gal. *in comm. ad h. l.* quamvis alii ſint, qui adhuc Criticum eſſe concedunt. *ex* 5. *aph.* 15. *&* 7. *&* 6. *aph.* 49. ex mente Dieterichii *n.* 823. Verum utrumque verum eſſe poteſt: 1. quod poſterius allegati duo aphoriſmi loquantur non de die *quadrageſimo* in ſpecie, ſed intra *dies quadraginta*: ut ita *quadrageſimus* nihilominus excludatur a morborum acutorum termino. 2. non abſurdum nobis videtur, criſes quoque tribuere morbis chronicis, *ex* 6. *aphor.* 48. 7. *aph.* 29. *&c.*

Quadrangulum, τετράγωνον, Lat. *Tetragonum*,

num, *secretum sapientum*, five Spagyricum: Vide *in Theatr. Chym. Vol. IV. p. 609.* & infra *Tetragonum*.

Quadrans, τεξαρτημόριον, dicitur *quarta pars libræ*, τέταρτον μέρος τῆς λίτρας, h. e. unciæ tres. Gal. *l. 3. de C. M. P. G. c. 5.*

Quadrantal, idem, quod *amphora*, fextarios 48. continens, vel urnas duas. Fernel. *Therap. l. 4. c. 6.*

Quadratus, i. e. *Temperate carnosus*, ἔνσαρκος: Vide *Eusarcos*. Alias in propria magis significatione propter figuram quadrilateram hoc Epitheton tribuitur diversis musculis in corpore humano occurrentibus, v. g. musculus labiis & buccis communis, quem Gal. cum aliis veteribus a cute non distinxit, sub colli cute adeo arcte situs vocatur *Quadratus*. Barthol. *l. 3 An. c. 11. p. 533.* Ita in Dorso per latum & carnosum vertebras flectens *Quadratum* dicitur, *l. 4. c. 7. p. 568.* Musculus quoque Radii, qui manus est pronator, *d. l. c. 8. p. 574.* & quartus inter Quadrigeminos dictos femoris musculos *Quadrati* appellantur, *d. l. c. 11. p. 580.*

Quadrigemini, vocantur Musculi femur abducentes & circumagentes, quorum primus *Pyriformis*, ultimus specialiter *Quadratus* nominantur, reliqui nomine proprio carent. Barthol. *d. l.*

Quadrilatera ossa dicuntur, quæ quadratam habent figuram, licet lineis non exacte æqualibus constantem. Talia infirmissima esse scribit Fallop. *de Offib. cap. 13. Tom. I. Oper. p. 495.*

Quadrupes, vel *Quadrupedum*, τετράπους, dicitur animal quatuor pedibus incedens. *Quadrupedum* tria genera summa constituuntur: *solidipeda*, *bisulca & digitata*: quamvis aliæ postea adhuc differentiæ dentur; dum alia vivipara, alia ovipara; quædam ruminantia, quædam non ruminantia; nonnulla cornuta, alia non cornuta observantur. Sunt & quædam feræ, quædam vero cicures bestiæ, de quibus omnibus Aldrovand. prolixe satis tractavit *in diversis voluminibus*.

Quæ ex quibus, ὅσα ἐξ ὧν, phrasis Hippocratica, *lib. 1. Epid. sect. III. t. 1.* qua indicatur morborum vicissitudo, successio & transmutatio, quæ Medico scitu necessaria est: Cujus mutationis & successionis quatuor præcipue species numerantur. *Epigenesis*, *Metaptosis*, *Metastasis* & *Apostasis*, sive Abscessus. Hæc phrasis movit Stephan. Rodericum a Castro, ut elegantem libellum conscripserit hoc titulo *Quæ ex quibus*, de morborum vicissitudinibus.

Quæstio, ζήτημα, ζήτησις, idem, quod *Problema*, quid sit, notum est. *Quæstiones Logicæ* dicuntur, quæ ad usum artis nihil faciunt. Galen. *l. 3. L. A. c. 1.* Has tuto ignorare licet. Lind. *Ex. XIII. §. 31.* Qui delectantur hujusmodi *quæstionibus*, non inepte vocantur *Quæstionarii*, qui adolescentibus aperiunt impudentiæ ludum. C. Hofm. *c. in Gal. de V. P. n. 374.*

Qualitas, ποιότης, terminus est receptissimus in Medicina, & denotat aliquam proprietatem corporis naturalis, a substantia inseparabilem. Consistere enim videtur juxta recentiorum principia Philosophica in particularum materialium minimarum peculiari dispositione & contextu taliter, vel taliter modificato, unde corpus nostrum quacunque ratione *quale* denominari potest. Divisiones variæ occurrunt apud Autores, quarum potissimæ sunt: quod aliæ *Qualitates* sint *elementares*; aliæ *occultæ*, & a tota substantia dependentes. *Elementares* iterum subdividuntur in *primas*, *secundas* & *tertias*. *Primæ* sunt quatuor, calor, frigus, humiditas, siccitas. Ad *Secundas* referuntur qualitates, Subtilitas, Crassities, Obstructio, Apertio, Densatio, Rarefactio, &c. *Tertiæ* dicuntur, quæ certæ alicui parti appropriantur &c. Verum hæc omnia magis sunt Physica, imo Logica, quam Medica. In Medicina sufficit, *Qualitates* ita accepisse, quatenus sunt proprietates corporum, fundatæ in tota ejus substantia, & ita in concreto, non abstractive, sumtæ. Paucis: *Qualitates* idem sunt, quod *Facultates*, ἰδιοσυγκρασίαι, Complexiones. Vide *Dynamis*. An *qualitates* dentur *occultæ*, disputant adhuc inter se Doctores, vide *Occultus*. Chymici *qualitates* nitrosas, sulphureas, mercuriales, aluminosas &c. excogitarunt, fortassis ad usum magis facientes, quam Philosophorum commenticiæ, primæ, secundæ, &c.

Quandros dicitur lapis, seu gemma, quæ reperitur in cerebro vulturis, coloris candidi, & dicitur replere mammas lacte, & contra nocivos casus valere. Rul. & Iohns. Aldrov. *l. 3. Ornithol. c. 1. §. usus in medicina*.

Quanli, id est *plumbum*. Rul. & Ionhs.

Quantitas, ποσότης, ποσὸν, πηλίκον, quid significet, e Logicis petendum; Duplicem esse, *Continuam* & *discretam*, Gal. quoque docuit, *de diff. morbor. c. 8. in fin.* Utriusque consideratio summe necessaria in subjecto Medicinæ, & objecto; sive in homine omnibusque rebus secundum, præter, & non naturalibus; quamvis non ex asse, aut accuratissime dici, aut determinari omnino queat, præsertim in remediis applicandis, Gal. *l. 2. meth. med. c. 3.*

&

& l. de Cur. rat. per S. M. c. 12. & l. de V. S. adv. Erasistr. c. 7. Opus est igitur artificiosa conjectura, peritia virium, vel facultatum, & frequenti exercitio, *c. 2. de R. V. I. A. t. 37.* In præparatione quoque lapidis Philosophici *Quantitas* ignis probe observanda. *Th. Chym. Vol. V. p. 189.*

Quaquila, vel *Quisquila*, idem, quod *Coturnix*, Gr. ὄρτυξ, vel ὀρτύγιον. Aldrov. *l. 13. Ornith. c. 22.*

Quars, petra fellis. Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Quartana, τεταρταῖος, est species febris primario intermittentis, quæ inclusive in diem quartum extenditur: sive de quarto in quartum paroxysmos suos repetit, cum interveniente intermissione; Secundario etiam de continuata dicitur, ubi intermissio vera non est; interim singulis quatriduis exacerbatio major animadvertitur, τεταρταιοφυὴς Gr. dicta. Illam intermittentem Hipp. dixit securissimam, facillimam, & longissimam, *l. 1. Epid. s. 13. t. 4.* quod quidem verum esse, experientia confirmat, & consensus Doctorum; non tamen simpliciter, & absque ulla exceptione; quandoquidem ejus causa consistit in sanguinis dyscrasia melanchoilco-serosa, simulque vappescente, minusque spirituosa; quæ si altiores jam egerit radices, aut non rite consideretur in curatione, facile transit in scorbuticam dispositionem, & alios morbos chronicos graviores producit. Hinc rectissime scripsit Dieter. *Iatr. p. 1192.* Aspera & duri ingenii est morbus *Quartana*, non huc & illuc fluctuans, sed humoribus lentis agitatis, firmo progressu in corpus venit, totum illud concutiens & exagitans. Hinc & *Saturni filia* vocatur. Plura de hac febre vide apud eund. *d. l. n. 826.* Vvillis *de febr. c. 6.* Sylv. *Pr. Med. l. 1. c. 27.* Piens *de Febr. Tract. spec. c. 12.* C. Rejes. *C. El. q. 71.*

Quartarius, τέταρτον κοτύλης, quarta vel potius dimidia pars heminæ, est mensuræ nomen liquidorum, vini continens uncias quinque, olei uncias quatuor, cum dimidia, mellis sex cum drachmis sex. Galen. *de pond. & mensur.* vel potius Diosc. *in addit.*

Quartatio, est separatio auri & argenti invicem commistorum, quæ ideo dicta *Quartatio*, quod misturæ ex auro & argento tantum sit addendum argenti, ut hujus tres partes sint ad illius unam, fiantque omne quatuor. Dorn. Rul. & Iohns. Meminit & Lib. *Tom. II. Oper. p. 96. 98.* De hac legatur & Jac. le Mort. *Chym. sect. 2. sive Metallurg. Contr. p. 268.* ubi hanc puriorum metallorum separationem præfert cupellationi, quippe meliorem.

Quartura, idem, quod *Quartatio*, summum auri examen, hac via videlicet, ut argenti partes novem ad omnia auri commisceantur, liquatione per ignem. Deinde aqua stygia, vel forti, resolvantur ambo simul. Argentum totum in aquam confluit, auro solo subsidente, pulveris instar spadicei, nigricantisque coloris. Rul. & Iohns.

Quartus, τέταρτος, dicitur de die morbi, præsertim febrilis, estque index septimi, bonam crisin, vel malam, h. e. acrisian, ostendens ex Hipp. *2. aph. 24. & 4. aph. 71.* Dieter. *n. 827.* *Quartam* digestionem in sinistro stomacho cordis finxit Helm. *Blas hum. n. 21.* τέταρτον quoque significare pondus unciarum quatuor cum dimidia & ἡμικοτύλιον etiam vocari e Dioscoride docuit Schenk. *Synt. comp. & præsc. med. 67.*

Quassatio, σεῖσις, idem, quod *Concussio*, κατάσεισις. In specie vocatur *Quassatio*, σεῖσις, quarta species luxationis vertebrarum, quando vertebræ in suo loco manent, sed juncturæ, vel compages sunt dimotæ, Gal. *c. 3. de artic. t. 2.* Vide *Quatio*. *Quassatio* dicitur etiam solutio facta in tendinibus aut ligamentis, Arab. *Rabathe*. Andr. vero Bellunensi *Adhereth*. Avic. *Cancic. part. 1. tract. 2.*

Quaternarius, *Quaternio*, τετράς, vocatur periodus *quatuor* dierum, observanda Medicis in morbis acutis; quia vel solutio, vel significatio aliqua futuræ solutionis in illo termino fieri solet. Gal. *l. 3. de dieb. decr. cap. 1.* *Quaternarius* Numerus elementorum ab Helmontio rejectus, cum in natura universa, tum in mistorum constitutione: *tr. Tumul. Pest. §. A labe nostra immune & innocuum cœlum*. Est & numerus mysticus Spagyricorum, *Th. Chym. Vol. I. pag. 547. & Vol. II. pag. 210. 211.*

Quatio, σείω, idem, quod *concutio*, h. e. violenter agito, impello: Dicitur vel proprie de materiali corporis manu facta concussione, v. g. quando suppurati *quatiuntur*, ut exploretur, quanam parte pus delitescat. Hipp. *l. 2. de Morb. XLV. 11. & l. 3. XXVI. 30. Coac. t. 432. 499.* Vel improprie & virtualiter, de rebus non naturalibus, quæ sanguinem agitando corporis partes *concutiunt*, v. g. caput, *Coac. t. 167. l. 1. Prorrh. s. 3. t. 51.* Jung. Foes. *p. 561.* Ita tussis dicitur *quatere* pulmonem, quamvis hoc ad propriam significationem potius referat Dieter. *Iatr. p. 281.*

Quatrio, idem, quod *Talus*, Gr. ἀστράγαλος, ita dicitur a quatuor lateribus. Bartholin.

lin. *libell.* 4. *de offib. cap.* 21.

Quatuor, τέσσαρες, τέσσαρα, numeri certi nomen est notissimum. *Quatuor* mundi prima, non esse eadem cum Elementis Aristotelis, videlicet terram, aquam, spiritum, lucem, vult Libav. *T. II. p.* 113. Verum non satis demonstrasse videtur hoc assertum. *Quatuor* naturæ essentialium mistorum eidem quoque sunt: Terra virgo, Liquor aqueus, Oleum aereum, vel spiritus, Ignis cœlestis, vel astralis *d. l. p.* 193.

Quebricum aliis dicitur esse *Arsenicum*, aliis *Sulphur*. Rul. *Quebrith*, *Quibrith*, *Sulphur*. Rul. & Iohnf.

Quellem dicitur *terra originalis*, sabulum, ad quod ligo nunquam penetrat. Helmont. *tr. Terra. num.* 4. 5. terra elementalis, futura basis hominis. Idem *Ibid.*

Quelles, id est, *Elixir*. Th. Chym. *Vol. V. p.* 455.

Quercinus, *Quernus*, δρύινος, δρυώδης, quod vel in *quercu* occurrit, vel e *quercu* nascitur. Ita *Viscus quernus* vocatur, qui in officinis potissimum in usu est, & a Paracelso laudatur. Vide *Viscus*.

Querquedula, κάσκαρος, nomen *Anatis sylvestris*, cujus varias species descripsit, cum usu in cibis, Aldrov. *l.* 19. *Ornithol. cap.* 30. *seqq.*

Querquera, κάρκαρος, nomen est *febris*, quæ Gr. φρικώδης. *horrifica*, vocatur, ab horrore, & tremore, cum sonitu. Mendose *zerzera* dicitur, animadvertente Keuchen. *ad Samon. p.* 269. adde C. Rejes C. *El. q.* 68. *n.* 10. 11. Vide *Phricodes*.

Quianos, i. e. *Vena terræ*. *Cuperosum*. Rul. Iohnf.

Quid pro quo; id est, absque judicio, vel consensu, vel præscitu peritioris, vel præscribere, vel præparare; vel offerre, vel applicare remedium. Merdam pro Musco. Hoc jure merito improbat & detestatur Paracelsus aliquoties in scriptis suis, & vocat *Librum Pæanorum*, i. e. rudium asinorum: quandoquidem, si Medicus hoc fecerit, imperitus est, & rudis; Si Pharmacopœus, aut Chirurgus, malitiosus: Omnes vero hi læsam conscientiam habent. Paracelf. *def.* 7. *& in fragm. Med.* Utinam vero Pharmacopœi ab hac culpa essent hodieque immunes, profecto ars Medica non ita detrimentum pati cogeretur, & jacturam dignitatis suæ citra culpam propriam faceret!

Quies, ἡσυχία. Vide *Hesychia*.

Quintana, πεμπταῖος, vide *Pempæos*.

Quinta, πέμπτος, vel πέμπτη, usitatissimus terminus Chymicis, dum *Quintæ essentiæ* mentionem frequentissime faciunt. Vide *Essentia*. Quibus ibidem traditis addi possunt & hæc: *Quinta Essentia* est natura, virtus, color, vita, spiritus, ipsa medicina & proprietas rerum, a corpore suo per artem extracta; aliis forma specifica, quæ si a specie removeatur, ad suum genus accedit, altiusque progreditur, donec in centro quiescat. Vel: Est mysterium ad æthereæ naturæ puritatem viresque præstantissimas exaltatum. Inde solet appellari cœlum, & cœlestis subsistentia, in qua purissima sincerissimaque crasis hæret, & radix substantialis, tanquam esset defluvium ætheris, vel radius firmamenti, voce Creatoris, per ima dispersus, animæque mundanæ ἀπογέννημα. *Quinta essentia* vegetabilibus eorumque partibus extrahitur. Fitque hæc potissimum ex succo extracto. Primatum obtinet hic *Quinta Essentia Vini*, quam & *Mercurium vegetabilem* nominat; alii *Aquam primi Entis*, *cœlum*, & *Clavem Philosophorum*. *Quinta essentia animalium* est, quæ extrahitur ex partibus animalium, ratione mistionis naturalis & vegetabilis: itaque & praxis parum differt a vegetabilium apparatu. *Quinta essentia mineralium* est, quæ ex mineralibus conficitur. Excellunt hic *quintæ essentiæ* metallorum & gemmarum. Hæc Dorn. Ruland. & Iohnsonus. Exempla variarum *Quintarum Essentiarum* præsertium Mineralium, quære apud Libav. & *in Theatr. Chym.* Enimvero sunt alii, qui prorsus illas impugnant & inficiantur: inter quos est Rolfink. *Chym. l.* 6. *c.* 2. At, nescio, an in omnibus satisfecerit. Hoc quidem concedi potest, quod non videatur verosimile, essentiam formalem & specificam alicujus rei a rebus ipsis posse artificiose sub forma alicujus medicamenti separari, & extrahi: verum quod illa ipsa substantia in mixtis, ex qua Medicæ facultates promanant, & ab aliis *Quintæ Essentiæ* nomine venit, sit elementaris naturæ, nondum adeo planum est, & expeditæ veritatis; quamvis hujus quæstionis decisio non sit hujus loci. Sed & Helmontius improbat Epitheton *Quinta*; quia negat *Quaternarium* Elementorum, tria saltem concedens, ut igitur inventum illud Chymicorum rectius *Quarta essentia* dici deberet, *tr. Tria prima Chym. princ. &c. n.* 44. *Quintum esse* idem est, quod *Quinta essentia*, sive cujuslibet elementi esse per se solum, sive animal ex eo solo productum; uti loquitur Rul. & Iohnf. &c.

Quisquila, idem, quod *Quaquila*, de quo p. a.

Quis-

Quisquilium, Croci granum, seu Kermes. Unde vestis quisquiliata. Blas. Bernard.

Quomodo, ὅπως, ὅπῶς, πῶς, qualitatem quandam rerum, quæ doctrina traduntur, significat, Gal. *c.* 1. *de iis q. in med. f. t.* 6.

Quotidiana, ἀμφημερινὸς, καθημερινὸς, est species febris, quæ singulis diebus paroxysmos suos repetit, vel cum intermissione intercedente, ut *Quotidiana intermittens*, vel sine intermissione, ut *Quotidiana continua*, Galen. 2. *de diff. febr. cap.* 7. Caussa vera hujus febris non est pituita excrementitia, sed consistit in sanguine, portionibus crudioribus fermentativis ad turgescentiam usque scatente, & celeriter quidem effervescente, sed lentius deflagrante, ob fomitem febrilem crudiorem & ligno viridi similem. Jung. Vvillis, *de febr. cap.* 5. Piens. *tit. eod. tr. spec. cap.* 10.

R. Gr. P. ρ.

R Litera difficilis pronunciationis; Dieter. *Iatr. p:* 1216.

Rabeboia, sunt *radices Flammulæ majoris*, Rul. & Iohns. *in Lex.* apud Dorneum legitur *Rabeboja*, fortassis mendose.

Rabiel, *Robel*, id est, *Sanguis Draconis*. Rul. & Iohns.

Rabies, λύσσα. Vide *Lyssa*.

Rabira, vel *Radira*, id est, *Stannum*. Rul. & Iohns.

Rachammelca, terminus novus a D. Dolæo effectus & desumptus ex Hebr. *Rechem*, quod uterum significat, & *Melech*, quod *Regem*. Exprimere autem voluit principium generationis activum, sive *spiritum plasticum* uterinum, *Encycloped. lib.* 5. *c.* 1. §. 1. & 3. *p.* 760.

Rachi, vel *Racho*, id est, *Mercurius*. Iid.

Rachizis. Vide *Rhachitis*.

Rachi, id est *Sal Armoniacus*. *Raan*, vel *Ranu*. Iidem.

Radens, ξύων, ξυστικὸς, epitheton *Atræ bilis*, p. n. sese habentis, & in corrosivam aciditatem degenerantis, Galen. *lib.* 2. *de nat. fac. cap.* 9.

Radicalis, idem, quod *Innatus*, vel insitus, ἔμφυτος, dictum olim de *Humore* quodam *insito* cum ipso semine, Gal. *ad Thrasib. c.* 19. Paracels. *l.* 2. *de morbis metallifodin. c.* 5. Hoc ex recentioribus acerrime tanquam pro aris & focis defendit contra Helmont. D. Jac. Joseph. Vœpserius *Manuduct. ad vit. long. c.* 4. *p.* 18. *seqq. Radicales dies* quoque dicuntur perfecti Critici, qui & Principes vocantur. Blancard. *in Lex.*

Radicatio, ῥίζωσις, vocatur principium plantarum, quando incipiunt progerminare, Gal. *l.* 6. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 3.

Radicisecа priscis temporibus dictus fuit Minister Medicorum colligendis medicamentis simplicibus destinatus.

Radiæi dicuntur *Musculi*, quidam *interni*, quidam *externi*, carpum flectentes & extendentes, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p.* 575.

Radius est vocabulum multæ significationis. Proprie notat luminis solaris & lunaris expansionem ad distans. Gr. ἀκτὶν, ἀκτὶς, de qua significatione legantur Physici. Tralatitie vero in Anatomicis dicitur *Radius* os cubiti majus, quod Græce κερκὶς appellatur: Vide *Cercis*. In Mechanicis & metallifodinis. *Radii* vocantur in rota ligna illa, e modiolo, ad obsides, orbile constituentes, excurrentia, veluti e centro ad circumferentiam: quorum plerumque duodecim numerantur. Vel etiam *Radius* est rutrum ligneum. Ruland. In Spagyricis *Radii* quoque per similitudinem attribuuntur Planetis mineralibus, præsertim *Soli* & *Lunæ*, h. e. *Auro* & *Argento*: Suntque nihil aliud, quam halitus illi, qui in vitro Hermetico ex corporibus exurgunt, & secum ferunt tincturam seu animam corporis: unde & *Radii tingentes* vocantur, Libav. *Tom. II. Oper. p.* 441. *item p.* 341. 342. in qua significatione etiam jam olim sumsit Paracelsus, quando Mercurio attribuit *radios*, h. e. effluvia, quæ in corpora hominum immittit & imprimit, *l.* 3. *de morbis fodinar. c.* 4.

Radix, ῥίζα, etiam valde æquivocum est. Propria significatio e Physicis & Botanicis nota, quarum usus frequens est & in victu, & in Pharmaceuticis. Vide Jul. Alex. *l.* 9. *Sal. c.* 2. *seqq.* Bruyer. *de re cibar. l.* 9. *c.* 1. *seqq.* C. Hofm. *Inst. Med. l.* 5. *c.* 11. Schrod. *l.* 2. *c.* 15. Speciatim ῥίζα Galeno *in exeg. Hipp.* est planta exilis, sine caule, spina, & fructu trium foliorum supra terram prominentium, duorum digitorum magnitudine anchusę similis est: *Radix* autem *alba* idem est quod dracontium, eodem auctore. *Radicum* Chymicam analysin e fundamentis Cartesianę philosophię tradidit Iunken. *Chymic. Exp. P. I. f.* 1. *c.* 2. *p.* 187. *seqq. Radicula* vero sumitur pro *Raphano*, apud Galen. *l.* 5. *S. Fac.* §. *Raphanis*, Gr. ῥαφανίς. Per metaphoram vero *Radices* in Anatomicis dicuntur partium veluti principia, vel vera, vel etiam ex impositione hominum, pro principiis habita. Ita *radix vasorum* habetur cor respectu arterię aortę & venę cavę: quemadmodum, respectu venę portę, Galen. *l.* 5. *meth. med. c.* 3. *in fin.* Ita *Ra-*

dices dentium vocantur illę portiones, quę infixæ sunt alveolis; suntque vel simplices, ut primorum, sed altius infiguntur & firmius; vel bifidę, aut ternę, ut molarium. Vide Barthol. *libell.* 4. *c.* 13. Quid vero Plautus per *Radices Cordis* intellexerit, in descriptione Lenonis Cappadocis, vide Expositionem Lind. *Ex. IX.* §. 50. Apud Chymicos *Radix Metallorum* vocatur *Antimonium*. Iohnson. *l.* 2. *Lex.* De *radicibus mineralium in genere* vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 571. In specie de *radice Elixiris citrini*, in negotio Panaceę, vel lapidis Philosophici, *Vol. IV. pag.* 871. Clarius vero *radices Arboris Solaris* i. e. lapidis Philosoph. recensentur, Sal, Sulphur & Mercurius, *Vol. VI. p.* 181. *Radix aurea Zebneri* dicitur *Præcipitatus ruber compositus*. Rolf. *Chym. lib.* 5. *c.* 6. *cap.* 4.

Radula, idem, quod *Scalprum*. Paręus *Chir. l.* 9. *c.* 4.

Raia, βατίς, βάτις. Vide *Batos*.

Rainale, dicitur lapis, e quo insecta nociva fiunt. Rul.

Ramag, id est, *Cinis*. Rul. & Iohns.

Ramed, id est, *Rhabarbarum*. Iohns. *l.* 2. *L. Ch.*

Ramentum, ξύσμα, ῥίνημα, idem, quod *Strigmentum*, in genere dicitur de omni eo, quod *radendo* deteritur & destringitur, sive lima, sive simili alio instrumento. In specie vero *Ramenta* Hipp. vocantur particulę membranaceę interioris intestinorum, vel etiam vesicæ, superficiei, derasę ab acriori & corrosiva materia excrementitia, v. g. in dysenteria, 7. *aph.* 64. 3. *de R. V. I. A. t.* 32. Galen. *l.* 1. *de L. Aff. c.* 4. *com.* 4. *aph.* 26. & *alibi*. Vide Foes. *Oec. pag.* 441. *Ramenta stomachi* leguntur apud Scrib. *n.* 191. adde Lex. Rhodii. In metallicis portio venę, violentia aquarum, aut alia, abrupta, aut protrusa, *ramentum* nuncupatur. Estque vel *scobs*, vel *strictura*; Vide Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 3. *Ramentum Elephantis* pro rasura eboris, & *Ramentum navis*, i. e. unguen rasum de navibus, Gręc. ζώπισσα, leguntur apud Keuchen. *pag.* 162. & 206.

Ramex, κήλη, idem, quod *Hernia*. Vide *Hernia*.

Ramigri, i. e. *Colophonia*. Rul.

Ramosus hodieque a nonnullis refertur inter principia compositionum, describiturque quod constet particulis globosis crassis terrestribus, spiritui subtilissimo innatantibus, sibique invicem cohærentibus, flexilibus & fluidis. Jacob le Mort *Pharm. Medico-Phys. c.* 3. *seqq.* vide *Fluidus*.

Ramus, κλάδος. Vide *Clados*.

Rana, βάτραχος, est æquivocum vocabulum. Propria, & recepta significatione notat animal aquaticum, quadrupes, oviparum notissimum; cujus descriptionem, differentias, ut & usum in cibis & Medicina, quære apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. dig. ovipar. c.* 1. *seqq.* Schrod. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 87. Libav. *T. II. Op. pag.* 155. De harum generatione & successiva conformatione legi quoque poterit Observatio Oligeri Jacobæi *in Act. Hafn. Vol. II. Obs.* 39. *pag.* 109. *seqq.* *Ranas* per vomitum ab ancilla Altenburgensi rejectas communicavit Th. Reines. *d. l. Obs.* 40. *pag.* 110. Est etiam nomen piscis cartilaginei, & dicitur *Rana* marina, sive *piscatrix*, cujus descriptionem & usum tradidit Aldr. *l.* 3. *de piscib. c.* 64. *Ranæ* καλαμίται vocantur *ranæ virides*, inter calamos aquaticos, & gramina morantes, & γύρινοι e nubibus, vel cœlo lapsæ, Keuchen. *ad Sammon. p.* 232. *Rana* quoque vel *Ranula* dicitur, in Pathologicis, apostema quoddam sub lingua, estque tumor, vel potius abscessus, cum folliculo, materiam meliceridi, aut muco similem continens, oblongus, aut rotundus, ad frenum linguæ, & venas, propterea *Raninas* dictas, occurrens, aliquando & in lapidem, vel tophaceam duritiem concretus, cum impedimento sermonis, proveniens a materiæ crudæ & excrementitiæ, cum sanguine, vel etiam saliva, affluentis collectione, sibi fixam sedem cum concretione parante. De qua videantur Practici, præsertim Forest. *l.* 14. *obs.* 29. Senn. *M. Pr. l.* 1. *P.* 3. *f.* 5. *c.* 4. Paræus *l.* 7. *c.* 5. Aquapenden. *tr. de oper. Chirurg. b. tit.*

Ranciditas, σαπρότης, dicitur species corruptionis putridæ, quæ competit rebus sulphureis & oleosis, pinguibus; quando aut fervore, aut vetustate, corrumpuntur: v. g. nuces *rancidæ*. Forest. *lib.* 30. *Obs.* 10. *Schol.* Vvillis *de ferment. c.* 8.

Rancula vocatur Joh. Anglico dolor erraticus in vulnere propter humorum affluxum ad locum vulneratum, estque cum pulsatione & tumore. Derivatio vero illius est plane ridicula, dum scripsit dici *Ranculam*, quasi replens locum. *Ros. Angl. p. m.* 1038.

Rangifer, dicitur animal quadrupes, cervi speciem repræsentans, cursus celerrimi, in extremis Septentrionalibus regionibus, Suetia, Lapponia frequens, & ad labores usitatum: cujus historiam vide apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. bisulc. c.* 31. Meminit & Helmont. dicens, quod Rangifer extra suum clima non vivat. *tr. Nat. contr. nescia, n.* 1. Horum animalium recens mactatorum sanguinem calidum manu exce-

exceptum haurire incolas contra scorbutum ex communicatione D. Joh. Dieteri notavit simulque rationem aliquam adjunxit Sennert. *de Scorbut. c. 7.* Anatome vero *Rangiferi* a Nic. Stenone exhibita legitur descripta *in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 135. p. 274. seqq.*

Ranula, βατράχιον. Vide *Rana*.

Rapax, ἅρπαξ. Vide *Harpax*.

Raphanus, idem cum caule, ex Scholiaste Aristoph. & Jul. Poll. *l. 6. c.* 8. Jacob. Constantinus *c.* 14. *Collectaneorum*.

Rapiens vitam est epitheton plantæ alicujus venenatæ, sive *Laureola*, sive *Chamelæa* aut *Thymelæa* fuerit, quod Botanicis extricandum permittimus. Legitur apud Tabernamont. *l. III. c.* 93. quamvis descriptio Autoris, vel etiam Bauhinii *in Pindre* cum illo frutice, qui hodieque vernacule *telle baltz* nuncupatur, non quadrare videatur. Vocatur & *d. l. Faciens viduas*.

Raptus, ἐνθουσιασμὸς, i. e. occulta quædam, & supernaturalis cognitio alicujus repentina, a spiritu quodam vel dæmone infusa. Vide *Enthusiasmos*. De *raptu* Prophetarum legitur *in Th. Ch. Vol. VI. pag.* 67. De *raptu* latius accepto Paracelf. *l.* 2. *Philos. ad Athenienf. text.* 15. *Raptus* etiam sumitur pro *spasmo* apud Cœl. Aurel. *l. III. Acut. c. 7. p. m.* 185.

Rarefaciens, ἀραιωτικὸς, epitheton medicamentorum, tenuium partium, & calidorum, virtute coincidentium cum *aperientibus* & *diaphoreticis*, utpote, quod cutis spiracula reserant, Gal. *l. 1. S. Fac. c.* 14. His opponuntur *condensantia*, πυκνωτικὰ, de quibus suo loco.

Raritas, *Rarus*, σπανιότης, σπάνιος, ἀραιότης, ἀραιὸς, proprietas vel attributum corporum, quorum partes multis spatiis inanibus interceptæ sunt: sive quæ, spongiarum instar foraminibus pervia, Gal. *l. 1. S. Fac. c.* 13. & *l.* 2. *de san. tu. c.* 5. His opponuntur *densa* corpora: πυκνά. Alias & *raritas* est circumstantia ad tempus pertinens; quando tardius aliquid iteratur aut redit. Ita *Rarus pulsus* dicitur, Gal. *l. de puls. introduct. cap.* 4. Huic opponitur *Creber*.

Rasa, idem quod *Resina*. Jul. Alex. *Annot. in Gal. l. 1. de C. M. P. G. c.* 12.

Rasa, vel *Rastis*, hoc est *Stannum*. Iid.

Rasabeti, *Rasatagi*, *Rusangi*, id est. *Æs ustum*. Rul. & Iohnf.

Rascatio, idem, quod *Screatus* vel Exscreatio, quando v. g. sanguis cum *rascatione* ejicitur, h. e. ex gutture & adjacentibus membris uvulæ. Isaac. *l. 3. Viatici c.*8. & 9.

Rasceta, idem, quod *Brachiale*, vel *Carpus*: Vide *Carpus*. Dicitur & de pede, sive nodo claviculæ pedis. Forest. *l. 6. Chir. obs.* 49. *Schol.* Dicitur & *Rasetta*. Bartholin. *libell.* 4. *c.* 20.

Rasorium, *Raspatorium*, ξυστὴρ, idem, quod *Scalprum*. Vide infra *Scalpellum*, *Scalprum*.

Rasteta, idem, quod *Rasceta*. Paracelf. *de Urin.*

Rastol, id est, *æs*. *Rasoes* idem, Rul. & Iohnf.

Rastul, id est, *Sal*. Iidem.

Rasura, ξύσμα, ξυσμὸς, sumitur vel active, vel passive. Active idem quod *Rasio*, ξυσμὸς, ξύσις. Usurpatur vero & in Pathologicis, de humoribus acrioribus, *radentibus* vel intestina, vel alias membranaceas partes, ventriculum, vesicam &c. qui humores ideo vocantur ξυστικοὶ, *rasorii*: Et in Pharmaceuticis, dum parantur quædam simplicia per *rasionem*, vel limaturam, ut *Rasura* Cornu Cervi, Eboris, &c. Vel in Chirurgicis, quando lima, aut aliis instrumentis, fit ossium *rasio* vel *abrasio*, aut quando capillorum fit *rasio* cultro. Passive idem est, quod *Ramentum*, *Strigmentum*, ξύσμα. Vide *Ramentum*.

Ratio, λόγος, λογισμὸς. Vide *Logos*. Accipitur vel substantialiter pro *Anima rationali*, Mente, Animo humano. Vel effective pro *Ratiocinatione*. Vide *Logismos*. Vel pro *indicatione* ex methodo Medicinali desumto argumento, 2. *aph.* 27. 42. & 3. *aphor.* 1. Vide Dieter. *n.* 507. Lind. *Ex. VII.* §. 31.

Rationalis, λογικὸς. Vide *Logicos*.

Raucedo, *Raucitas*, βράγχος. Vide *Branchos*. Adde illis Boneti *Sepulchret. l. 1. sect.* 22. *obs.* 18.

Raved, i. e. *Rhabarbarum*, Schrod. Vide p. inferius.

Raxach, i. e. *Gummi Ammoniacum*. Iohnf. *Lex. Chym. l.* 2. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 369.

Realgar, proprie & metaphorice accipitur. Proprie etiam non uno modo describitur: Rul. Dorn. & Iohnf. scripserunt, quod sit fumus mineralium, quicquid arsenicale est, aut operimenti naturam habet. Apud Forest. *l.* 30. *obs.* 8. *in Schol.* hæc leguntur: *Realgar* fit ex sulphure, calce viva, & auripigmento (idiomate nostro, inquit Pandectarius, dicitur *Soricaria*) interficitque sorices, & omnia animalia. Pulvis est mordicans fistulas ad vermes equorum, & corrodendo absumens omnem malam superfluamque carnem. Libavius hoc notavit: *Realgar* modo speciem auripigmenti rubei vocant, in quo aureus color miscetur sandarachæ fissili, glebarum specie, & gracili venarum discursu: vel etiam pulve-

rem rubeum in scaptensulis argentariis collectum, designari putant; modo recrementum rubeum fœtidum & venenatum, quod circa fornacum metallicarum oras & spiracula concrescit; non raro etiam citrinum, cinereum, vel alterius coloris. Santes Ardoynus arsenicum, sulphure mistum, judicavit, denotans fortasse halitus illos Officinarum concretos, quos vernacule fumum officinarum, *huttenrauch* indigitant. Alii *Realgar* fixum est arsenicum halinitro adjecto crematum. Omnino autem est, cum arsenicalibus, ejusdem naturæ, aut vicinæ. Libav. *S. A. Cb. l. 3. cap. 16.* Metaphorica acceptio est merum commentum Paracelsicum, qui distinxit *Realgar* in *Macrocosmicum & Microcosmicum:* Illud quadruplex iterum finxit; juxta numerum Elementorum: Ut *Realgar aquæ*, spuma natans super aquas; *Realgar terræ*, Arsenicum; *Realgar aeris*, Tereniabin; & *Realgar ignis*, Conjunctio Saturnina. Dorn. Rul. Iohns. & Paracels. *Paragran. l. 3. c. 2. §. 1. & alibi.* Imo attribuit quoque *Realgar Astris*, & singulis Planetis, quo aquas inficiunt, *in Fragm. Medic.*

Rebis, id est, *excrementum alvi*. Parac. *de hydrope. & l. 3. de morb. fodin. c. 4. Rebis* etiam, id est, *lapis Rebis*, *capilli*. Dorn. Rul. & Iohns. In chrysopœia *Rebis* dicitur materia, ex qua semen aurificum generatur; estque aurum & suum argentum vivum. Dicitur vero barbaro nomine *Rebis*, quod ex bina re primum componitur, quæ tandem, diuturna coctione, fit una specie, & numero. *Tb. Cb. Vol. II. p. 43. adde pag. 252. & 395. Vol. III. p. 751. Vol. IV. p.* 400. Meminit & Libav. *Tom. II. Oper. p.* 40. & 426. Quibusdam recentioribus *Rebis* dicitur Mercurius Philosophicus duplicatus, sulphure Solari & Mercurio universali constans. Dicitur & *Azoth*.

Rebisola, dicitur arcanum urinæ ad ictericiam, quæ si coquatur, ac despumetur optime, post triduum quiescens, lapillos *rebisoleos* edit. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex. Paracels.* etiam commendat ad morbos metallifodinarum. *l. 3. b. tir. c.* 11.

Rebolea, mumia. Rul.

Rebona, *stercus adustum*, *mumia*. Rul. Dorn. & Iohns.

Rebus, est ultima rerum materia. Iidem.

Recens, νεαρός; Vide *Nearos*.

Recepta, *Receptum*, vocatur barbare *formula remedii*, vel medicamenti, quæ præscribitur a Medico; vel quales descriptiones occurrunt jam in Dispensatoriis. Longas *Receptas* scribere magna ex parte, non videtur tam pertinere ad salutem ægri, quam fortassis ad vanam gloriolam & aucupationem excitandam; e Scherbii *Thes. Med. Disp. X.* §. 2.

Receptaculum, δοχεῖον, ἐνδοχεῖον, ἀποδοχεῖον, dicitur omne id, quo aliquid excipitur & colligitur. In specie apud Anatomicos, occurrit *Receptaculum Chyli*, a Pecqueto inventum; cujus historiam vide apud Barthol. *l. 1. Anat. c. 12.* In Chymicis *receptaculum* vocatur vas amplum & globosum, destillantes humores recipiens. Variare vero debet, pro rei destillandæ ratione. Nam si res vaporosæ, flatulentæ, ac spirituales dissolvuntur, amplum esse debet; alioquin, a spirituum vi magna, magno bombo; ac crepitu, nec sine adstantis periculo rumpitur, atque in frusta dissilit. Si vero res calidæ tenuesque fuerint, collo longo formatum esse debet. Sin autem res mediæ fuerint, medium *receptaculum* requiritur. Ruland. & Iohns. Terra dicitur *Receptaculum* Influentiæ Cœlestis. *Vol. VI. Tb. Cb. p.* 403.

Receptarii Medici Langio dicuntur, qui, a Pharmacopœis & Chymistis, absque ulla ratione, integros *receptorum* fasciculos colligunt & recipiunt; quibus plaustra onerare possent &c. Lang. *l. 2. ep. 23.*

Recessus, ἀπόστασις, vide *Apostasis*.

Recba, id est, *marmor*. Rul. & Iohns.

Recidiva, ὑποτροπή, ὑποστροφή, vide *Hypotrope*.

Recipe, usitatissima hodieque vox notata per abbreviaturam Rec. præmittitur formulis remediorum, quam prolixius ventilavit Schenk. *Synt. comp. & præscr. med. p.* 83. 84. Respondet autem antiquo vocabulo *Sume*, quod integris literis expressum præmisisse veteres suis formulis testatur idem *d. l.*

Recipiens, idem, quod *Subjectum* morborum. Vide *Subjectum*. Vocatur & instrumentum, vel vas, in Destillatoria arte, quod excipit e destillatione materiam prolectam, *Recipiens*, estque usitatissimum.

Recipocratio, ἀνταπόδοσις, vide *Antapodosis*.

Reciprocus, παλινδρομῶν, idem, quod *Recurrens*, epitheton Pulsus myuri vel deficientis. Vide *Myuros*.

Reclinatio, κατάκλισις, est motus musculorum voluntarius, Gal. *l. 1. de mot. musc. c. 7.* Vide *Cataclisis*.

Reclusio, ἀπόκλεισις, morbus dicitur partium instrumentalium, sive organicus, Gal. *l. de diff. symt. c. 6.* Estque morbus in meatibus apertis, vel ampliatis. Vide *Anastomosis*.

Recoctus dicitur Caseus, qui fit ex sero, vel lacte acetoso, Arab. *Raib* dicto. Vocatur talis caseus vernacule *Duarf*, Arab. *Atachut*. Avic. *l. 2. tract. 2. c.* 127.

Re-

Recolatio, idem quod *Percolatio*, vel *iterata Colatio*. Scrib. *n*. 268. Vide *Colatio*.

Recolligo, ἀναφέρω, idem, quod *vires recupero*. Hipp. 2. *aph*. 43. Dieter. *n*. 63.

Recoquo, ἀφεψέω, pro *Decoquo*, *Coquo*. Keuchen. *ad Sammon. p*. 88.

Recordatio, ἀνάμνησις, ὑπόμνησις, est præteritarum rerum memoria, & ad actus animæ sensitivæ pertinet, consistentes in impressione & specierum sensibilium in spirituum animalium idea. Vide Vvillis *d. A. Br. P. I. c*. 6.

* *Recorporatio* vox ab Cœlio Aurel. usurpata, quam definit Galen. de Simpl. med. Fac. l. 5. c. 26. inquiens, *Recorporatio fit per ea quæ commutant alienam a natura meatuum constitutionem*, videlicet quæ meatus & poros vel nimis angustos dilatant, vel nimis amplos adstringunt. Primi generis sunt apud Methodicos aer calidus & lucidus, stragula mollia, collutiones oris aqua calida, vel oleo dulci, jejunium, vigiliæ, unctiones, cataplasmata, fomenta emollientia, cucurbituli, scarific. venæ sect. & similia. Secundi generis sunt aer frigidus, & obscurus, stragula dura, collutiones oris aqua frigida cum aceto, acetum, vel posca, fotus frigidi & sicci, alimenta sicca, somnus, quies & alia, de qua re V. Prosp. Alpin. de Medicin. Meth. Joann. Conrad. Amman. in not. ejusdem Cœlii Aurelian.

Recorporativus, μεθσυγκριτικὸς, dicitur species curationis, cujus meminit etiam Cœl. Aurel. *l*. 11. *Tard. pass. c*. 2. *p*. 330. Vocatur alias μεθσυγκροποιΐα, vide supra *Metaporopœia*.

Recreatio, ἀνάληψις, idem, quod *Refectio*; & *Recreans*, idem, quod *reficiens*. Augen. *Tom. III. Ep. Medic. p. m*. 366.

Recrementum, περίττωμα, idem, quod *Excrementum*. Vide supra, in EX. *Recrementa* mineralia vel metallica vide apud Ruland. & Iohnf. Dicuntur & *Scoriæ*, de quo vocab. infra *suo loco*.

Recrudescentia, *recrudescens*, παλιγκότησις, παλίγκοτος, vide *Palincotos*.

Rectificatio, nihil aliud est, quam destillationum iteratio, vitreis (plerumque) organis facta, *Th. Chym. Vol. I. p*. 211. Vel *rectificatio* destillationibus fere omnibus communis est, tum aquarum, tum spirituum vegetabilium, mineralium, animalium; tum oleorum. Est terminus artis, notatque purificationem aut *exaltationem* alicujus substantiæ &c. Rolfink. *Chym. l*. 2. *c*. 2. Fere idem est cum *Cohobatione*.

Rectrix, ἡγεμονικὴ, epitheton *animæ rationalis*. Vide *Hegemonicos*.

Rectus, ὀρθὸς, vide *Orthos*. *Rectum* quoque *intestinum* vocatur tertium crassorum, & ultimum, quod ad anum usque porrectum est, Gal. *l*. 6. *Anat. adm. c*. 9. ad cujus extremitatem musculus sphincter est. Vocatur & *Princeps intestinum*, Gr. ἀρχὸς. De quo vide in Anatomicis, Barthol. *l*. 1. *An. cap*. 11. Vide & *Longaon*. Recti musculi abdominis dicuntur, qui rectis fibris a sterno & costis spuriis protenduntur usque ad regionem pubis & lineis albis transversis signati observantur, *l*. 1. *An. c*. 5. *p*. 54.

Recursio, *recurrens*, παλινδρομία, παλινδρομῶν. Vide *Palindromia*. *Nervi recurrentes* vel *recursivi* qui sint, vide apud Bartholin. *libell*. 3. *An. c*. 2. Alias *recursus* etiam accipitur pro repetitione paroxysmorum, in qua significatione usus Laur. Bellinus *de febrib. propos*. 26. *Oper. suor. p. m*. 398.

Recurvus, *recurvatio*, λόρδωσις, idem, quod *Curvus*, *Curvamen*: de quo supra in CU.

Recutiti, idem, quod *Apellæ*, quibus præputii portio resecta, & circumcisa est, Barthol. *l*. 1. *An. c*. 24. quamvis rectius generalior significatio tribuatur a Paræo, *recutitos* dicente, quibus præputium brevius est, ut colis glandem operire non possit, sive hoc vel naturæ vitio a prima conformatione, sive casu & refectione contigerit. *Chir. l*. 16. *c*. 31. Quamvis P. Amman. per Recutitos & Recutitionem aliud quid intelligi satis plausibiliter demonstret, dicens, denotare artificium illud Chirurgicum, quo defectus præputii vel refecti vel natura denudatam habentium glandem reficiendi vel retrahendi præputium, de quo Corn. Cels. *l*. 7. *c*. 25. Instrumentum vocatur σπαθιστὴρ, plura de hoc artificio legantur *in D. Ammanni Irenico p*. 247. *seqq*. & Joh. Rhodius *dissert. de Acia c. VI. p*. 94. scribit, *Recutitos* dici notum est, quibus in glande cutis deest, quandoquidem ipsa nunquam integra vel sponte vel arte renascitur.

Redargutio, ἔλεγχος. Vide *Elenchos*.

Redivivus est epitheton Chemicis familiare, quando in processibus minerale vel metallum, quod sub alia forma delituit invisibiliter, revera tamen adfuit, sub naturali sua forma producitur. Ita *Mercurius redivivus*, qui in Cinnabari invisibilis latuit, admiscendo tres partes calcis trituratæ & per retortam cogendo producitur, de quo modo & alio legatur Blancardus *Chemiæ c. XI*. §. 40.

Reduc, *redux*, est pulvis, quo calcinata metalla & mineralia liquantur, iterum in metallinum regulum redeuntia. Dorn. Ruland. & Iohnf. *in Lexic*.

Reductio, ἀνάστασις, ἀναγωγή, ἔγερσις, quasi *resuscitatio*. Vox est æquivoca, etiam in Chymicis. 1. Ita dicitur corporis alicujus, in formam calcis, pulveris, aut liquoris redacti, pristinæ formæ restitutio. Locum habet præcipue in metallis, quæ menstruorum additione formam quasi amiserunt. *Reductio* talis est, cum salia mineralia, v. g. Sal Vitrioli, alumen, in humido calido soluta, *reducuntur* in frigido humido in pristinam solidam consistentiam. 2. *Reductionis* vox etiam attribuitur *resolutioni* corporum in prima entia & principia, ut vocant: Cineres vegetabilium volunt reduci in arborem, fruticem &c. Sed est nulla, & merum commentum. Plura de hoc vocabulo vide apud Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 4. Junge *Theat. Chym. Vol. I. p.* 696. 697. 699. *Vol. IV. p.* 848. *Vol. V. p.* 542. & 716. *Vol. VI. p.* 215. 229. *Reductionem calcium* in metalli opus habere circumspecto magistro, docet Libav. *S. A. Cb. l.* 5. *p.* 9. *fin. Reductionem Tartari* urget Paracelf. *Paramir. lib.* 3. *tract.* 2. & 3. *Reductio cibi* in sua principia, Sal, Sulphur, & Mercurium, fit per Archeum Stomachi, *tract.* 2. *de Pestilentia in princ.* In genere quoque *reductio* Paracelso dicitur omnis mutatio in alium statum: v. gr. mutatio morbi in sanitatem eidem vocatur *reductio*, *l. de renovatione & restauratione*, *in princ.*

Redundantia, πληθώρα, περισσότης, περίσσωσις. Vide *Perissosis*.

Reduplicatio, ἀναδίπλωσις, ἐπαναδίπλωσις. Vide *Anadiplosis*.

Reduvia, idem, quod *Paronychia*, παρωνυχία. Vide supra in PA. Dicitur & quibusdam *redibia*, *redubiæ*. Keuchen. *ad Sammonic. p.* 241.

Refectio, ἀνάληψις, ἀνάθρεψις. Vide *Analepsis*, *Anathrepsis*.

Refinatio, idem significat in genere quod *Depuratio*. In specie hoc nomine venit ars, qua saccharum e cannis extractum, ut candorem & duritiem acquirat, ab omnibus impuritatibus per lixivium e calce viva paratum liberatur, de qua legatur Angel. Sala *in Saccharologia cap.* 3. Casp. Barlæus *de rebus gestis Classis Nassovicæ in Brasilia*, aliique, & ex his Erasm. Francisc. *Hort. Indic. Orient. & Occident. Part. I. p. m.* 267. *seqq.* Ita & Spagyricis metalla depurata dicuntur Refinata, v. g. Aurum, Argentum &c.

Reflexio, ἀνάκλασις, vel idem est, quod *recurvatio*, vel dicitur de visione, ubi species visibilis in circulo *reflectuntur*, Paracelf. *de An. ocul.* hæc dicitur usitatius *refractio*.

Refractaria Vena. Vide *Phleps*.

Refractio, ἀνάκλασις, est vox *Optica*, idem, quod *reflexio* significans, C. Hofm. *ad Gal. LL. de V.P. n.* 83. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 8. *ad fin.*

Refrictio, ἀνάτριψις, vide *Anatripsis*.

Refrigeratio, κατάψυξις, περίψυξις, vide *Catapsyxis*.

Refrigeratorium dicitur Chymicis omne illud vas, quod aquam frigidam comprehendit, qua mediante vapores in destillatione exaltati per refrigerationem condensantur in aqueam substantiam, sive rostrum saltem alembici transeat, sive ipsum ambiat alembicum, sive alio modo adhibeatur, de quibus legantur scripta Chymicorum, quamvis & vas ligneum sale communi plenum pro *refrigeratorio* exhibeat Joh. Francisc. Vigani *in Medulla Chymiæ tabul.* 2. *fig.* 5. *f.*

Regale, commentum est, quo repurgatur aurum. Dorn. *in Dict. Paracelf.* Iohnſ. Ejus descriptionem vide *in Th. Chym. Vol. I. p.* 548. *seq. Regale fœtidum menstruum* Spagyricum dicitur aqua regia, quæ aurum solvit, cum Mercurio, & stella Antimonii. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 231.

Regeneratio, παλιγγενεσία, vide *Palingenesia. Regeneratio Philosophica*, sive Spagyrica est nihil aliud, quam corruptionis separatio, incorruptionis restitutio, mortis ablatio, vitæ redintegratio, virtutum elementarium remotio, & cœlestium instauratio, & tandem malignitatis extirpatio, & bonitatis excitatio, elementorum sterilium regnantium mors & mortificatio & virtutis immortalis atque cœlestis vita. *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 374. Plus quam satis, encomiorum & titulorum, dummodo non essent bullæ inanes.

Regibus, λορδὸς, idem, quod *repandus*, *recurvus*: Vide *Lordos*. Occurrit hoc vocabulum in Brasavoli *Indice Galenico*.

Regimen, usitatum est vocabulum in Medicina, significans alicujus rei *ordinationem*, διάταξιν, ἐπιστασίαν. Ita victus *regimen* passim occurrit in Practicis. Sufficiat locus apud Forest. *lib.* 32. *Obs.* 9. *Schol.* Paracelf. *l.* 4. *Paramir. Regimen lapidis Philosophici* legitur *in Th. Chym. Vol. II. p.* 296. *Vol. III. pag.* 654. *Vol. IV. pag.* 820. 830. 860. &c. *Vol. V. p.* 20. &c. *Regimen ignis*, in operationibus Chymicis, *Vol. IV. pag.* 526. 816. 860.

Regina, βασιλὶς, est nomen liquidæ ocularis compositionis, quæ *reparatrix*, ἀνακτητικὴ, vocatur apud Galen. *lib.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. *Regina* quoque, ænigmatico nomine, vocatur *Luna Philosophorum*, sive *Lapis Philosophicus*, metalla inferiora, cuprum, stannum, ferrum, in argentum constantissimum, transformans, *Th. Chym. I. p.* 531.

Re-

Regio, χῶρα, vide *Chora*. *Regiones* quoque Anatomicis dicuntur certæ corporis & determinatæ portiones; uti videre est apud Bartholin. *in proœm. fin.* v. g. *Regio* umbilicalis *l. 1. in princ.*

Regionalis, ἐνδήμιος, dicitur de morbis certæ regioni familiaribus. Gal. *in princ. comm. in Libr. Epid.* Vide *Endemios*.

Regius, βασιλικός. Tribuitur & morbis, & medicamentis. *Morbus regius*, idem est, quod *Icterus*. *Aqua Chrysulca*, sive Aurum solvens, vocatur *Aqua Regia*, alias *Stygia*. Schroder. *l. 3. c. 23. in fin.*

Regnum, βασιλεία, translata hæc vox in Medicinam, notans certam classem rerum naturalium. Imprimis vero *tria regna* communiter traduntur; *vegetabilium rerum*, in quo *vinum* primum locum tenere creditur; *mineralium*, in quo *aurum*: & *animalium*, in quo *homo* primas sibi vendicat. *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 682.

Regula, κανών, vide *Canon*.

Regularis est epitheton Variolarum apud Thom. Sydenham. *in observ. de morb. ac Sect. III. c.* 2. quando in illis contenta materia quoad colorem, consistentiam, & alia accidentia nullam extraordinariam malignitatem præ se tulerunt, sed apud omnes iis correptos eadem exhibuerunt φαινόμενα, sive Discretæ sive Confluentes fuerint. Illis opponuntur *Anomalæ* sive *Irregulares*, de quibus *sect. 5. c. 4.* quales ibidem nigræ Variolæ descriptæ leguntur, quæ intensam redolebant putrefactionem.

Regulus, homonymon est in Medicina. 1. significat aviculam, quæ & *Trochilus* Plinio dicitur. Gr. βασιλεύς, βασιλίσκος; cujus descriptionem, cum usu, vide apud Aldrov. *l. 17. Ornithol. c. 1.* Deinde est terminus Chymicorum Technicus, qui, in probatione aut fusione alicujus mineræ, illud, quod manet in crucibuli fundo, vel cupula, *regem*, vel *regulum* appellant. Rolfink. *Chym. l. 5. s. 11. cap.* 1. Usitatissimus est *regulus Antimonii*: ibid. Schroder. *l. 3. c. 17.* Libav. *S. A. Ch. l. 3. c. 11.* & *l. 6. cap. 21. item Tom. II. Oper. p. 181. seq.* Hic describi potest, quod sit Mercurialis *Antimonii* substantia metallica a superfluo sulphure mediantibus Nitro & Tartaro vi ignis cum denotatione operantis alcali satis sequestrata.

Rejectio, ἀναγωγή, sæpe usurpatur specialiter pro excretione præternaturali, per os; sive pro vomitu. Scrib. *n.* 180. 181. 183. Vide Rhod. *in not. ad n.* 183. & *in Lex. Scribon.* Vide etiam supra *Anagoge*.

Reincrudatio, barbaro hoc nomine usus Joh. de Muralto *in suo Vade mecum Anatomico Exerc. I. p.* 13. modum explicaturus, quo sanguinis color rubicundus in album permutatur contra naturæ ordinem. Verum an adeo congrue nomen hoc fictum sit, non immerito quis dubitaverit.

Reiteratio, idem, quod *iteratio* simpliciter, h. e. *Repetitio* alicujus laboris, vel rei. In Chymicis *reiteratio* est species exaltationis Paracelsi, *Paragr. tr. 3. de Alchymia*. *Reiteratio* fit, quum terra sublimata ponitur in cœlum, & in eo putrefactione divisioneque solvitur. *Th. Ch. Vol. I. pag.* 436. *Reiteratio sublimationis Mercurii* legitur *Vol. IV. pag.* 1002. *Reiteratio examinis metalli* per plumbum, vel tribulationis: *Vol. VI. p.* 78.

Rel, *Rebus*, i. e. *lac acetosum*. Rul. Iohns.

Relatio, terminus alias Logicus, translatus etiam in forum Medicum, denotat respectum rei indicatæ ad rem indicatam, qui respectus alias communiter vocatur *Indicatio*. Anton. Alvarez. *Epist. & Consil. Med. Part. I. p. m.* 241.

Relaxantia, χαλαστικά, vide *Chalasticos*. *Relaxatum*, κεχαλασμένον, opponitur contento, συντεταμένῳ. Gal. *in 6. Epid. t.* 30.

Relaxatio, quid in genere significet, nimirum materiæ prius constrictæ resolutionem, notum est. Verum accipitur etiam pro *Ampliatione*. Ita Pylorum *relaxatum*, ut omnes digitos junctim compositos admitteret, ceu causam Appetitus canini, notavit Ruyschius *in Centur. Anat. Chirurg. Obs. n. LXXIV.*

Reliquiæ, & ἐγκαταλιμπανόμενα. Hippocr. 2. *aph.* 12. Vide *Encatalimpano*.

Relolleum, est virtus ex complexione, ut in Hyperico, prima virtus est in calido & curativo: Accidentalis vero Cherionia & occulta, in eo, quod vermibus adversetur atque corruptioni. Dorn. *in dict. Parac.* Rul. Paracelsus vero ita descripsit. *Relolleum* (attractiva vis rerum) est natura ultra primam; & est duplex, scil. permanens, ut in magnete, & carabe, & mastiche; Non permanens, ut est in igne. Et sic in morbis est duplex: *Relolleum permanens*, & non permanens: *Permanens*, ut de febribus, & speciebus ejus; non permanens, ut in Rosea, Catocha. *Relollea* extra naturam, de simplicibus, ut Zinziber, Nitrum, Asphaltum, *in Scholiis ad L. de grad. compos. c.* 1. Unde & in aliis, *ad h. l.* Scholiis. Meminit *Relolleacearum* ægritudinum, & separationis *Relolline*. Helmontius paulo distinctius de *Relollæo*: *Relolleum* est qualitas efficiens, non procedens ex fermentis & seminibus rerum, estque duplex: unum videlicet in corpore proprio, alterum vero in alie-

alieno. Inter *relollæa propria* quædam sunt separabilia; ut frigus in aere & aqua; Alia vero inseparabilia; ut calor in lumine solis, candelæ, & ignis, quæ nunquam frigere possunt. *Relollæum alienum* est violentum, quod si non foveatur, perit per suos gradus, & momenta; Ideoque dicitur *transiens*, ut est calor in aqua, *tr. Nat. contr. nesc. num.* 25. 26. Calorem in Elementis esse merum *Relollæum*, scripsit *in tr. Scholar. Hum. pass. decept. num.* 4. Iohns. triplex constituit *Relollæum*, *Incorporatum*, *Innatum & Momentaneum*. *Incorporata* sunt omnia Mercurialia: videlicet Mercurius Sulphuris, Mercurius salium. *Innata* sunt ex tribus, Consolidativa, Mundificativa, Confortativa. *Momentanea*, ut Mors est improvisum *Relollæum*, cum tinctura velocissima, *Lex. Chym. l.* 1. Libavius *Relollaceas* qualitates refert inter cœnosos terminos spurci Parac. *Tom. IV. Oper. p.* 246.

Remedium, βοήθημα, idem, quod *Auxilium*, *Indicatum*, *Juvans* ad sanitatis conservationem, qua ad ejusdem recuperationem. Comprehendit sub se Res non naturales, non solum Medicamenta, & Chirurgicas operationes; verum etiam victum, & quæ ad Diætam pertinent. Linden. *Ex. VII.* §. 32. Estque de materia Medica simul intelligendum hoc vocabulum, & de ejus formali ratione & virtute. Vide *Dogm. nostr. G. P. IV. c.* 1. *d.* 4. *p.* 462. *seq.* imo & de dextro usu. Nam rectus usus est & anima materiæ, & vita *remedii*, & forma utriusque. Quod enim hæc materia *remedium*, hoc *remedium* auxilium & vere existant & recte dicantur, hoc totum habent ab usu recto. Linden. *Ex. II.* §. 65. Consentit Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 1. *de Al. fac. c.* 1. *Remedia* inveniuntur per duo instrumenta, quæ sunt ratio, & experientia, estque hæc periculosa & fallax, illa vero difficilis, h. e. non facilis cognitu. Gal. *in* 1. *aph.* 1. *Remedia* quoque *spiritualia*, h. e. quæ animi vigorem promovent, prodesse ad corporis sanitatem, vide *in Th. Chym. Vol. V. p.* 358. Verbum *Remediare* aliquoties occurrit apud Scribon. Larg. *n.* 11. 14. 18. 27. *&c.* Vide Rhod. *Lex. Scribon.*

Remigatio, ἐρεσία vel εἰρεσία, pertinet inter Exercitationes corporis fortiores, Galen. *l.* 2. *de san. tu.* & comprehendit motum mistum. *l.* 1. *de Us. part. c.* 19.

Reminiscentia, ἀνάμνησις, idem, quod *Recordatio*. Vide *Anamnesis*. *Recordatio*.

Remissio, ἄνεσις, idem, quod διάλειμμα, παρακμή; Vide *Declinatio*, *Dialeimma*. *Remissus* etiam sæpe pro *debili* ponitur, v. g. *Remissus* pulsus, *remissus* pastillus. *Remissa* aqua frigida. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Remora, ἐχενηΐς, nomen piscis marini, saxis adhærentis, qui, navibus adhærens, motum earum retardare posse creditur; Cujus descriptio cum usu videatur in Aldr. *l.* 3. *de pisc. c.* 22. De *Echeneide* Spagyricorum vide supra in *Echeneis*. Peculiare quoque instrumentum Chirurgicum *Remoræ* nomine exornavit Hildanus a se inventum, *Cent. V. obs.* 86. e quo etiam descripsit Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIII. fig.* 3. *& T. XLVII. f.* 3.

Remotio, ἀφαίρεσις, idem, quod *Ablatio*: Vide *Aphæresis*. *Remotionem* sui indicant omnia, quæ sunt præter naturam, uti docemur in Methodo medendi.

Ren, νεφρός, vide *Nephros*. *Renalis*, νεφριτικός, vide *Nephritis*, *Nephriticos*.

Renchus, nomen piscis, in Bavaria frequentioris, quem a sapore, carnisque bonitate, valde laudavit J. Alex. *l.* 15. *sal. c.* 5. *fere ad fin.* In Aldrov. non occurrit hoc nomen.

Renisus, *renitentia*, ἀντιτυπία, dicitur proprie de duritie, quæ resistit ad contactum. Vide Linden. *Ex. IV.* §. 55. Hinc *renitens* duro jungitur, Gal. *ad* 5. *aph.* 67. *Renitentes* corporis dispositiones sunt, quæ non facile concedunt transitum miasmati morboso, sive contagio; & difficulter læduntur, Galen. *l.* 1. *de diff. febr. c.* 4.

Renovatio, (Græcæ dicitur ἀνακαίνωσις ab ἀνακαινίζω) terminus est Paracelsicus, idem significans, quod *Restauratio*; & accipitur de reductione mineralium, a statu corruptionis ad integritatis statum. Postea transfertur etiam ad reductionem corporis ægri in sanitatem pristinam, *l. de Renovatione* & *Restauratione*.

Renunciatio, dicitur sententia vel judicium Medici aut Chirurgi ad Magistratum datum, vel judicem de ægri vel vulnerati statu, v. g. de lethalitate vulneris, de contagio, de veneno propinato, de fœtus propulsione &c. Legatur integer tractatus Ambr. Paræi *de Renunciationibus* Chirurgiæ annexus, in quo & *Elogium* posuit interdum pro *Renunciatione*. Videatur & Bonet. *Merc. Compit. l.* 15. *p.* 596.

Renutritio, ἀνάθρεψις, idem quod *refectio*. Vide *Anathrepsis*. *Analepsis*.

Renutus, dicitur Plinio motus capitis in partem posteriorem, Fallop. *de ossib. c.* 19. *Tom. I. oper. pag.* 509. quemadmodum in partem anteriorem *Annutio*, vel *Annutus*.

Repanditas, λόρδωσις. Vide *Lordosis*.

Repellens, ἀποκρουστικόν. Vide *Apocrusticon*.

Repercutient, ἀποκρουστικόν, idem, quod *Repellens*.

lens. Galen. *l.* 5. *S. F. c.* 17. Ita & Dorn. Rul. & Iohnf. *in Lex.* Ita & *Repercussio* describitur per humoris in aliquam partem fluentis, repulsionem a Leonh. Botallo *de cur. vuln. sclopet. cap.* 7. *p. m.* 17. descripserunt; quod *Repercussiva* sint medicamenta, fluxiones retrorsum agentia. *Repercussio* etiam in Chymicis coincidit cum *Præcipitatione*. Hinc *repercussa* vel *repercussiva* dicuntur, quæ fiunt per subsidentiam & præcipitationem ad fundum, Libav. *Tom. II. Oper. p.* 125. 216.

Repetentia, idem, quod *repetitio*. Usurpatur de accessionibus febrilibus, suntque vel Evidentes, vel Obscuræ. P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. p.* 424.

Repetitio, ἐπανάληψις, ἀνάληψις, vel dicitur de morbis, & eorum periodis, ac paroxysmis, Gal. *l. de morb. tempor. cap.* 8. vel de præceptis Medicis, quorum *repetitio* maxime necessaria ac utilis est; eamque passim Gal. in scriptis suis inculcat, cujus loca afferre prolixius foret. Videatur *Theatr.* Mundellæ.

Repletio, πλήρωσις, πλησμονή. Sumitur & in malam, & in bonam partem. Vide *Plerosis*, *Plesmone*.

Repositio, ἐμβολή, vocatur operatio Chirurgica, qua membrum aliquod, quod loco suo naturali excidit, cum violentia, & artificiose, in pristinum locum reponitur, Galen. *c.* 3. *de fract. t.* 62. Vide *Emballo*. Quære etiam in Indice operum Hildani, aliorumque Chirurgiæ scriptorum.

Repræsentatio, ἔμφασις, vide *Emphasis*.

Repressio, ἐπίσχεσις, idem, quod *suppressio*. Vide *Epischesis*.

Reprimens, ἀποκρουστικός, vide *Apocrusticos*, idem quod *Repellens*.

Reptatio, *Reptatus*, *Reptus*, ἕρψις, ἑρπυσμός, est species motus localis totius animalis, qui per terram continue eandem contingendo peragitur ipsique innitendo, qualis in serpente, anguilla, vermibus conspicitur Hier. Fabr. ab Aquapend. *l. de motu loc. animal. sec. totum. h. tit. p. m.* 21.

Reptile, ἑρπετόν, ἑρπυστόν, epitheton animalium, quæ humi gradiuntur. Vide *Herpeton*.

Repulsio, ἀπόκρουσις, ἔντασις, *Repulsorius*, idem, quod *Repellens*, ἀποκρουστικός. *Repultrix* facultas refertur inter ministras. Vide *Apocrusticos*. Dicitur vero *Repulsio*, quando humores in affluxu retunduntur; & , parte constricta, aditu quasi prohibentur. Dieter. *n.* 46.

Repurgatio, ἀνακάθαρσις, ἐκκάθαρσις, *Repurgantia*, καθαρτικά, ἀνακαθαρτικά, dicitur vel de purgatione pororum cutaneorum, pro fuliginum & vaporum exclusione, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 12. vel de purgatione per sputum, 5. *aph.* 8. & 4. *de R. V. I. A. t.* 20. Vide *Anacatharsis*.

Requies, ἀνάπαυσις, communiter idem significat, quod *Quies*. Vide *Hesychia*. Proprie vero dicitur vacatio ab exercitatione. Galen. *ad* 4. *aph.* 13. adde Dieter. *n.* 59.

Res, vel Græce dicitur πρᾶγμα, vel saltem exprimitur per neutrum τό, cum additione proprietatis alicujus specificæ. Ita triplices occurrunt *Res* in Medicina. *Secundum naturam*, τὰ κατὰ φύσιν, & *Res præter naturam*, τὰ παρὰ φύσιν, & a recentioribus dictæ *Res non naturales*. Helmontius *rem* generaliter descripsit, quod sit id in se, quod est absque reflexione sui, ad aliquem humanæ rationis discursum, inventionem, *Tract. Venatio scientiarum. n.* 25. *Res Macrocosmicæ* sunt, quæcunque extra familiam vegetabilium & animalium collocantur; sive primariæ sint, & macrocosmi membra; sive secundariæ, i. e. ex peristomate macrocosmico productæ. Schroder. *l.* 3. *cap.* 1. *Res naturales*, τὰ φυσικά, pertinent ad Transsumta Medica; quatenus ad *res* triplices, antea dictas, diversimode applicantur. Vide *Dogm. Med. Gen. p.* 13. *seqq.*

Resectio, ἀνατομή, vide *Anatome*. Alias & *Resecare* dicitur pro *Reprimere*, v. g. *Resecare* dolores podagricos. Keuch. *in not. ad Samon. p.* 250.

Residentia, ὑπόστασις, idem, quod *Subsidentia* in Urinis. Vide *Hypostasis*.

Resimus, σιμός. Vide *Simos*.

Resina, ῥητίνη, est lachryma, vel liquor pinguis & oleaginosus; cum sponte ex arboribus profluens, tum interdum accedente vulneratione. Estque duplicis consistentiæ: liquidiuscula, & duriuscula, quæ communiter etiam Gummatibus annumerantur. Catalogum vide apud Schroder. *l.* 2. *c.* 19. De virtutibus Gal. *l.* 8. *de S. F. h. tit.* Olim *Lentiscina* fuit præstantissima, Gorr. *Resina* simpliciter ponitur pro vulgari pice flava & molliori, sutoria dicta. Dorn. *Resinas rariores* exoticas quasdam descripsit Chioccus *Mus. Calc. sect.* 5. *p.* 624. *seqq.* Porro vocab. *Resina* translatum etiam ad alia, v. g. ad *Magisteria* Scammonii & *Gialappæ*, quæ vocantur *Resinæ*. Rolfinк. *Chym. l.* 5. *sect.* 2. *c.* 16. *de purgant. f.* 2. *art.* 3. *c.* 12. A Chymicis *Resina terræ* dicitur *Sulphur*, *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 583. *fin.* *Resina terræ potabilis* est *sulphur sublimatum* in liquorem, balsamum, vel oleum redactum. *Resina auri* est crocus ex auro tractus. Dorn. Rul. & Iohnf. Prorsus abusive sumsit Paracelsus de materia

teria Tartati glutinosa, *l.* 1. *de Tartar. tr.* 4. *cap.* 2. *in Annot.*

Resinatus, ῥητινίτης, epitheton est vinorum, quorum aliquoties meminit Cels. *l.* 2. *c.* 24. *fin.* & *c.* 28. Dicuntur vero *Vina resinata*, quia olim Musta Italica pice, vel resina inspersa condiebantur, ut odoris & saporis acumina iis accederent, de quo modo condiendi legatur Plin. *l.* 14. *H. N. c.* 19. 20.

Resinocerum, ῥητινόκηρον, dicitur mixtura ex *resina* cum *cera*, cujus differentia triplex legitur apud Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. *fere ad fin.*

Resistentia, ἀντιπάθεια, est qualitas, vel potentia naturalis, secundum quam aliquid non patitur ab agente etiam implicito. Estque duplex: perfecta & imperfecta. Plura de hoc vocabulo vide apud H. Augen. *Tom. I. Epist. & Conf. Med. l.* 2. *ep.* 3. *p. m.* 52. & *Tom. II. l.* 5. *c.* 18. *p.* 498.

Resolvens, διαφορητικός, epitheton medicamentorum Topicorum, quæ vim habent materiam textam & tenacem liquandi & attenuandi; de quibus Gal. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 7. Suntque salinæ naturæ. Hinc & Helmont. vocat resolutiva salia, lixivia & alkalia, quæ virtutibus seminalibus sunt orbata, exceptis paucis, *tr. Potestas Medicam. n.* 31.

Resolutio, æquivocum est apud Latinos: Vel enim accipitur Pathologice, & respondet Græco παράλυσις. Vide *Paralysis*, *Lysis*, *Dialysis*. Vel sumitur technice, Pharmaceutice, aut Chymice: & ita Gr. dici posset ἀνάλυσις, estque Coagulationis oppositum, describitur, cum commista violenter separantur, adjecto resolvente, & quamlibet misturæ partem segregante. Estque idem, quod *solutio*, λύσις, item *Dissolutio*, de quo supra suo loco *Resolutio* duplex proponitur *in Theatr. Chym. Vol. II. p.* 30. alia *totalis*, cum interitu totius; alia *partialis*, ubi quædam sensilia remanent, communia cum primæ, tum posteriori jam dissolutæ materiæ. Ita & Basil. Valentin. *in suo ult. Testamento l.* 1. *c.* 2. duplicem statuit *resolutionem* metallorum; unam, quæ fit a fusoribus metallicis; alteram, quæ fit a Chymista Iohnson. in *resolutione* Chymica quinque sese offerre, scripsit: 1. Æthereum corpus, sive spirituosam substantiam, aut Mercurium. 2. Sulphureum quoddam corpus, seu oleagineam substantiam, sulphur dictam: Quæ duo tantæ subtilitatis sunt, ut, si non bene reserventur, sæpius evanescant in auram. 3. Sal, quantumvis crassius, virtutem tamen non obscuram habens. 4. Phlegma, & aqueum elementum. 5. Terreum, & caput mortuum dictum; quæ duo nullarum sunt virium, & mortua. De hujus vocabuli variis significationibus vide & Fallop. *de Tum. p. n. c.* 18. *Tom. I. Op. p.* 638.

Resolutivus tribuitur a modernis *Fermentationi*, quæ est motus efficientis in materia principiorum ejus singulorum segregativus, & opponitur *fermentationi combinatoriæ*, vel *combinativæ*, quæ & *confermentatio* vocatur, estque motus efficientis in materia principiorum ejus pro circumscriptione loci, temporis & caloris conjunctivus. De utraque videatur Clar. Dn. Georgii Ern. Stahlii *Dissert. de Sanguificatione c.* 3.

Resonitus, idem quod *Contrafissura*. Paræus *Chir. l.* 9. *c.* 8.

Resorberi, ἀναπίνεσθαι, sumitur ab Hipp. pro *absumi*, 2. *de art. t.* 51.

Respiratio, ἀναπνοή, dicitur actio vitalis, vel potius vitanimalis, constans ex *Inspiratione* & *Exspiratione*: de quibus partibus vide *Expnoe* & *Eispnoe*. Cæterum de *Respirationis* organis & usu vide ex recentioribus Carlton. *Oec. An. Ex. IIX.* Th. Vvillis *Pharm. Rat. P. II. in princ.* Malach. Truston. *h. tit.* & alios. An *respiratio* fœtui competat, ventilavit etiam Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 8. Usus *respirationis* per se quod sit sanguinis accensio, nobis adhuc est suspectus.

Respuo, ἀναπτύω, ἀποπτύω, proprie dicitur sputum sursum revoco, & ejicio, idem, quod expuo. Metaphorice vero notat *rejicio*, aversor, aliquid. Gal. *l.* 3. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 5.

Ressella est terminus Paracelsicus, de quo non constat, quid significet. Dicitur vero, quod sit colorem auferens quid, quemadmodum *Assa* colorem promovens. Legitur *Paramir. l.* 4.

Restauratio, idem, quod *Refectio*, ἀνάληψις, ἀνάκτησις, q. *Renutritio*. Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 48. Paracelso idem est, quod *Renovatio*. Vide p. supr. *Renovatio*. Helmontio *restauratio* dicitur, inclinationis susceptæ abtruncatio; & opponitur *Præservationi*, quæ est futuri præcautio, per impedimentum materiæ disponibilis, *tr. de Lithias. c.* 7. *n.* 21.

Restinctio, ἀπόσβεσις, Chymicis dicitur gradatio, qua res candefactæ in liquore exaltante restinguuntur, atque ita ad nobilitatem perveniunt, in eo genere optimorum. Hic enim est principalis primusque finis inventæ *restinctionis*. Rul. & Iohns. *in Lex.* descendit a verbo ἀποσβέννυμι, *restinguo*, de quo apud Dieter. *n.* 88.

Restitutio, κατάστασις, καθίδρυσις, dicitur membri

bri sede sua emoti in pristinum locum repositio vel constitutio, vel collocatio. Gal. *3. de fract. t.* 38. quamvis & latius sæpe accipiatur pro additione deficientis, v. g. Lactis *restitutio*. Hildan. *cent.* 4. *obs.* 27. Nasi abscissi *restitutio*. Id. *cent.* 3. *obs.* 31. Imo pro curatione absoluta ægri, quando æger *restitutus*, i. e. ad pristinam sanitatem reductus dicitur.

Resudatio, dicitur laboriosa ægritudo faciens ægrum diu pati, estque accidens superveniens hydropi, quando inflatio communicatur femori. Avic. *l. 3. fen.* 14. *tr.* 4. *fin.*

Resumtio, ἀνάληψις, idem, quod *Refectio*, sive virium recuperatio. Dieter. *n.* 57.

Resupinatio, ὑπτιασμός. Vide *Hyptiasmos*.

Resurrectio, ἀνάστασις, est vocabulum ad Theologiam magis, quam ad Medicinam spectans. Tropice tamen *resurrectio metallorum* dicitur immortificabilis *regeneratio*, mediumque, per quod ejusmodi tincturæ promoventur, ad sui generationem, *Vol. I. p.* 524. *Theatr. Chym.*

Resuscitatio est terminus Spagyricus, idem significans, quod *Restauratio*, *Regeneratio*, *Renovatio*. Parac. *l.* 6. *de nat. rer. Resuscitationem* vegetabilium inter non entia Chymicorum retulit Rolfinx. *Chym. l.* 6. *c.* 3. Eandem tamen exemplis defendere videtur Bartholin. *in Act. Hafn. Vol. I. Obs.* 42. *p.* 78. 79. De *resuscitatione* Terræ virgineæ in processu lapidis Philosophici, vel Chrysopœia vide *Vol. VI. Th. Chym. pag.* 188.

Rete, δίκτυον, *reticulum*, κεκρύφαλος, diversis attribuitur corporis partibus. Antiquis *rete* dictum fuit *Omentum*. Castell. In brutis quibusdam, quæ quatuor habent ventres, secundus *reticulum* vocatur. Vide *Cecryphalos*. *Rete mirabile* vocatur plexus arteriolarum carotidum glandulam pituitariam in ambitu complectens. Vide *Dictyoides*.

Retentio, ἐπίσχεσις, vide *Epischesis*. *Retentrix facultas*, καθεκτικὴ δύναμις, refertur inter quatuor ministras & opponitur *attractrici*. Gal. *l. 3. de fac. nat. c.* 6.

Retentum dicitur, vel *retinendum*, id, quod naturæ familiare est, & opponitur *excernendis*, vel *excretis*. Helmont. peculiarem librum inscripsit *retenta*, & intelligit, quæ vel forinsecus assumuntur, vel intus domestica nascuntur, per internam inordinationem. Accipit vero præternaturaliter & Pathologice; cum tamen & *retenta* dentur *naturalia*, de quibus vide *nostra Dogm. P. I. c.* 9. *dog.* 3. *p.* 99.

Reticularis, *Retiformis*, *Retinus*, δικτυοειδὴς; vide *Dictyoides*. *Rete*. *Reticulum*; κεκρύφαλος. Vide *Cecryphalos*.

Reticulum, vide p. a. *Rete*.

Retinaculum vocatur Instrumentum Chirurgicum, quo Herniotomi in castratione & herniæ scroti sectione commode utuntur, ne intestina in scrotum prolabantur. Vid. Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig.* 2. & modum applicandi *Tab. XXXIX. fig.* 2. 3. 4.

Retorta est vas globosum, cujus collum paulatim a ventre procedit, ac sensim in oblongum canalem reflexum transit. Chymicis frequens; & ad destillationem mineralium spirituumque potissimum pertinet. Rul. Iohns. *in Lex.*

Retractio, *Retrahens*, ἀντίσπασις, ἀντισπαστικὸν, idem, quod *Revulsio*, *Revellens*. Vide *Antispasis*.

Retransmutatio Paracelso dicitur materiæ alicujus, v. g. Tartareæ, quæ prius liquor fuit, postea coagulatæ, vel induratæ, iterata permutatio in liquorem. *Paramir. l.* 3. *tract.* 5.

Retrimentum, ἀπόκριμα, accipitur de variis minutiis, quæ secedunt ex corporis alicujus siccioris & friabilis frequentiori tractatione & agitatione. Ita *Retrimenta fœni* vocantur, quæ vulgo flores fœni & semina appellantur, & pro usu externo commendat D. Ludovic. *Dissert. I. Pharm. p.* 615, 627. quamvis *retrimentum* etiam de aliis excrementis accipiatur.

Retrocessio, idem, quod *Revocatio*, Gr. ἐπανάκλησις. Vide *Epanaclesis*.

Revelatio quid significet, ex aliis Lexicis constat. De ea valde gloriari solent Spagyrici, Helmontius quoque, & alii; sed res est valde suspecta.

Revellens, ἀντισπαστικὸς, vide *Antispasis*. Gal. *l.* 6. *Epid. c.* 2. *l.* 32.

Reverberatio terminus est technicus, in Chymia, significans ignitionem, qua corpora igne vivo repercutiente, & *reverberante* in calcem subtiliorem reducuntur: estque vel clausa, vel aperta. *Clausa*, quando corpora in furno *reverberii* clauso calcinantur. Hac *reverberatione* ignis gradus ad amussim administrari possunt, ut calor intendi remittique possit; quod in vulgaribus non accidit. *Aperta*, quando materia in *reverberatorio* furno, omnibus foraminibus apertis, calcinatur. Hæc valde vehemens est; & utimur ea in corporibus duris ac tenacibus resolvendis. *Reverberatorium* furnus est, in quo per flammam materialia calcinantur. Dorn. Rul. & Iohns. Rolfinx. *Chym. l.* 2. *c.* 3. Et Ignis *Reverberatorius* dicitur, quando undique flamma vasculum ambit. Iunken. *Chym. Exp. Cur. P.* 1. *f.* 1. *c.* 3. *p.* 51. Est igitur *Reverberatio* fere idem, quod *Calcinatio*, *Th. Chym. Vol. III. p.* 395. *Reverberatio-*

rationem etiam in corpore humano finxit Paracelſ. *Paramir. l.* 2. *c.* 5. *l.* 4. *de Sit. long. c.* 6.

Reverſivus, ὑποστροφώδης, epitheton febris, apud Hipp. quę non eſt acuta, ſed diuturna, & imperfectas habet ſolutiones erroneaſque acceſſiones, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 21. Galen. *ad h. l. Reverſio* dicitur ὑποστροφή, idem, quod *Recidiva*, vide *Hypoſtrophe*.

Revivificatio, idem, quod *Reſuſcitatio*; Libav. *Tom. II. Op. p.* 231. Ita *Revivificatio Mercurii* proponitur e Jac. le Mort. in Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 281.

Reviviſcentia idem eſt, quod *Revivificatio*. Dicitur vero in ſpecie de ſanguinis languidioris per venas ad cor refluentis, in vena portæ recaleſcentia ex mente Charlton. *Oecon. Anim. Exerc. VII.* §. 25.

Revocatio, ἐπανάκλησις, vide *Epanacleſis*.

Revomo, ἐπανεμέω, i. e. vomitum repeto. Vide *Epanemeo*.

Revulſio, ἀντίσπασις. Vide *Antiſpaſis*; idem, quod *Retractio*. Gal. *c.* 2. *n.* 6. *Epid. t.* 8.

Rex, βασιλεὺς, propria ſignificatio non eſt hujus loci. Tropice vero *Rex* dicitur Rulando Aqua ſpiritualis, vel ſpiritus in aqua. Lapis Philoſophicus vocatur *Rex Regum*, metalla inferiora in optimum aurum transformans, *Th. Chym. Vol. I. p.* 531. *Vol. III. pag.* 41. *Vol. IV. p.* 898. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 8. & *Vol. II. Oper. p.* 345. 346. 394. Cæterum, quoad propriam ſignificationem, quod Reges quidam a Deo habere credantur ſingulare beneficium, certos curandi morbos, v. g. Angliæ ſpaſmum & Galliæ ſtrumas, de quibus vide C. Rejes *C. El. q.* 24. in medio relinquimus, ſitque fides penes Autores.

Rha, ῥᾶ, idem, quod *Rheum*, ῥῆον, κατ' ἐξοχὴν, ita vocatur *Rhaponticum* verum, apud Gal. Dioſc. Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 281. ab amne *Rha* dicto. Gorr.

Rhabarbarum, ῥέον βαρβαρικὸν, notiſſimum inter purgantia mitiora, alias ad Botanicos pertinens; cujus ſecuritatem communiter quidem Medici laudibus extulerunt: videatur Rolfink. *de purgant. ſect.* 12. *artic.* 1. verum Linden. non immerito ſuſpectam reddere conatus eſt *Sel. Med. Ex. XII.* §. 57. & 128.

Rhabdoides, ῥαβδοειδὴς, epitheton *ſuturę rectæ* in cranio, quæ & *ſagittalis* dicitur. Vide *Obelæa*.

Rhabdos, ῥάβδος. Vide *Virga*.

Rhachia, ῥαχία, Ionice ῥηχίη, a ῥήσσω, *frango*, rumpo, dicitur *inundatio*, vel *reſtagnatio maris*, aut potius crepido littoris petroſa; cui alliduntur fluctus. Transfertur ab Hipp. ad *inundationes* humorum, & ſupernatantias in corpore. Gal. *in Exeg. dict. Hipp.*

Rhachis, ῥάχις, Latine *Spina*. Dieterich. *n.* 749. Diciturque vertebrarum omnium a cervice ad imos uſque lumbos ſtructura, erigendo recurvandoque corpori conveniens, cujus deſcriptionem vide in Anatomicis; in ſpecie apud Barthol. *libell.* 4. *An. cap.* 14. Per totius ſpinæ vertebrarum foramina media tranſit medullaris ſubſtantia, a cerebro continuata, quæ *Spinalis Medulla* vocatur, vide *Medulla*. Vide *Spina*.

Rhachiſagra, ῥαχισάγρα, vocari poteſt ſpecies Arthritidis particularis ſpinam dorſi infeſtantis, Paræus *l.* 14. *Chir. c.* 1.

Rhachitæ, ῥαχῖται, vel ῥαχιαῖοι, vocantur *Muſculi Dorſales*, qui univerſis coſtarum commiſſuris, in toto thorace, ſuperinjecti ſunt, a poſteriore parte, nihil relinquentes, quod non contegant, ſed omnes coſtarum radices, & vertebrarum proceſſus, qui a lateribus ſunt, adhæc, quod inter ipſas radices eſt, complectuntur, Hipp. 7. *aphor.* 36. Galen. *in comm.* & *l.* 4. *Anat. adm. cap.* 6. Bartholin. vocat *Spinatos*, *libr.* 4. *Anatom. c.* 6. 7.

Rhachitis, ῥαχῖτις, morbus dicitur rarior, & Anglis quondam Endemius in figura vitiata, quando caput, ſpina dorſi, coſtæ, tibiæ, aliaque oſſa, a debita ſua figura ſenſim alienantur: cujus eſſentiam & generationem erudite deſcripſit Gliſſon. integro libello de *Rhachitide*. add. Charlton. *Ex. Pathol. X.* §. 42. Profecutus eſt quoque hujus affectus deſcriptionem Joh. Mayovv, Medicus Oxonienſis, Anglus, Collegiatus, *tract. h. tit.* & noviſſime Doleus *Encyloped. l.* 6. *c.* 13. *p.* 1028. *ſeqq.* cujus deſcriptio plenior eſt hæc: *Rhachitis* eſt affectus ex inæquali ſucci nutritii diſtributione obortus, ob cujus defectum, vel ſuperabundantiam partes aliæ nutrimento privatæ macreſcunt ac emaciantur, alię vero plus ſatis nutritæ ad molem juſto majorem augentur. Aqua *Rhachitica* Majovv deſcripta videatur in D. de Spina *Manuali p.* 107.

Rhacos, ῥάκος, *lacerum linamentum* dicitur, quo utuntur Chirurgi in ulceribus & vulneribus, Hipp. *l.* 2. *de morb. XXXIV.* 26. Unde & cutis dicitur ῥακώδης, i. e. *lacerata* & eroſa, inſtar veſtis lacerę, quod contingit in abſceſſibus ſuppuratis, &, ob timiditatem, vel imperitiam, tardius apertis, Gal. *l.* 2. *ad Glaucom. c.* 8.

Rhacoſis, ῥάκωσις, i. e. *detritio*, vocatur *morbus ſcroti*, quando laxata ejus cutis, & excoriata eſt. Galen. *in defin.* Caſtel. Æginet. *l.* 6. *c.* 67.

Rhaboides, ῥαβοειδὴς, vel ῥοιβοειδὴς, idem fere,

re, quod ῥαιβὸς, *motus incurvatus*, Hipp. 3. *de artic. t.* 38. quamvis ῥοβοειδὴς ibidem extet; sed recte C. Hofm. in κυκλόπτις censet, legendum esse ῥοιβοειδὴς, aut ῥαιβοειδὴς.

Rhæbos, ῥαιβὸς, idem, quod ῥοικὸς, καμπυλὸς, i. e. *incurvus*, obtortus. In specie vero usurpatur de morbo crurum, in figura vitiata, quando versus interiorem partem incurvantur, quibus opponuntur *Blæsi*, Gal. *l. de causs. morbor. cap.* 7. Jung. C. Hofm. *comm. ad Gal. de V. P. n.* 146. *&* *l.* 3. *Inst. Medic. c.* 59. §. 5. in quo loco Galeno contrariari videtur, Latine *Vari* vocantur, M. Aur. Sever. *l. de gibb. valg. & var. c.* 2.

Rhagadiæ vocantur Dorn. Rul. & Iohns. & describuntur, quod sint notę, vel apostemata pudendorum, Paracelf. etiam ad genua refert, *l.* 5. *Paragraphor. in fin.*

Rhagas, ῥαγὰς, Lat. *Fissura*, & in plur. ῥαγάδες, dicuntur solutiones continui partium molliorum, v. g. labiorum, manuum, item in ano; quę proveniunt ab intemperie sicca nimis & salsa, succum nutricium salsum & sicciorem supponente, Forest. *l.* 23. *obs.* 10. *& l.* 14. *obs.* 1. Scribon. *n.* 223. Vide *Fissura*.

Rhage, ῥαγὴ, i. e. *Rima*, fissura. Vide *Fissura*.

Rhages, ῥάγες, dicuntur summitates digitorum, & pulpulæ interiores, quæ & κορυφαὶ, *vertices* & *acini* vocantur, Castell. & Linden. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 14. §. 91.

Rhagium, ῥαγίον, est species *Phalangii* venenati, ita dicti a similitudine acini uvæ nigræ, quasi *Acineum*, & os quidem juxta medium ventrem habens, pedes vero ex utraque parte quam brevissimos, Forest. *l.* 30. *obs.* 12. in Aetio *l.* 13. *c.* 18.

Rhagoides, ῥαγοειδὴς, Latine *Uvea*, epitheton tunicæ oculi ab uvarum colore ita dictæ, ordine *Secundæ*, quæ & *Perforata* dicitur a structura, alias & *Choroides*; cujus historiam, cum usu vario, vide apud Linden. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 10. §. 23. *seqq.* Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 8. & alios plures.

* *Rhaia*, ῥαΐα, sanitas a ῥώω, roboro, vel ῥεῖα, facile. Nam sanitas vel in vitium robore, vel in quadam earumdem facilitate sita est.

Rhaizo, ῥαΐζω, vel ῥηΐζω, Ionice, significat *Levo*, *Allevo*. Hipp. 5. *aph.* 25. *l.* 2. *Epid. s. II.* 81. 132. *l.* 4. *XXIX.* 13. *&c.* adde Foes. *p.* 552. Dieter. *n.* 756.

Rhamma, ῥάμμα, Vide *Acia*.

Rhanteres, ῥαντῆρες, a quibusdam dicti *oculorum anguli interiores*, naso proximi, & majores; qui & πηγαὶ vocantur, ceu *fontes* lachrymarum. Gorr. Linden. *d. l.* §. 88.

Rhaphanedon, ῥαφανηδὸν, epitheton *fracturæ raphini modo factæ*, quæ & καυληδὸν κάταγμα vocatur: quando secundum crassitiem os frangitur transversim, Ægin. *l.* 6. *c.* 89. Gorr.

Rhaphanelæon, ῥαφανέλαιον, i. e. *oleum Raphaninum*, de quo legatur Dioscor. *l.* 1. *c.* 45.

Rhaphe, ῥαφὴ, Latine *Sutura*, duplicem habet significationem, propriam, & impropriam. Proprie notat, præter communem, etiam opificibus notam juncturam duorum corporum mollium, filo & acu mediante factam: in foro Medico etiam aliquando necessariam conjunctionem labiorum, vel vulneris, acia factam; a qua tamen, quantum fieri potest, Chirurgi cavere debent, ob dolorem, metum convulsionis, & facilem ex putredine fili dissolutionem: in cujus locum applicantur, ubi licet, Emplastra glutinantia, vulgo *Desfit Opflaster*. *Suturarum* Chirurgicarum varias species, quales sunt simplex, divisa, intercisa, agglutinatoria, incarnativa, cum Acu, sine hac curiosius exposuit Ioh. Rhodius *in sua ingeniosa dissert. de Acia*. Improprie vero *Sutura* dicitur species quædam συναρθρώσεως, vel juncturę, aut commissuræ ossium, consutis rebus similis, & serratæ quales in capitis ossibus observantur: dividunturque in *veras*, & *spurias*; quarum Historiam vide apud Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 5. *Sutura* quoque dicitur inferior pars penis, in longitudinem vergens, Castell. Lind. *Med. Phys. l.* 2. *cap.* 7. §. 63.

Rhaphis, *Rhaphion*, ῥαφὶς, ῥαφίον, significat *acum*, vel *aciculam*, suendi instrumentum, Hipp. *l.* 2. *de Morb. LXIV.* 11. Foes. *p.* 541.

Rhastone, ῥαστώνη, dicitur *Levamen*. *Allevatio*, Terminus Hipp. familiaris, vide *Levamen*. Significat & *facilitatem* in curando, oppositam violentiæ, Medicoque commendat, *l. de Art. XX.* 3. adde Foes. *d. l.*

Rhebor, ῥεβὸς, idem, quod ῥαιβὸς. Vide *Rhæbos*.

Rhechia, ῥηχίη, Ion. pro ῥαχία. Vide *Rachia*.

Rhege, ῥηγὴ, pro ῥῆγμα, *Ruptura*], *scissura*. Gal. *in Ex. dict. Hipp.*

Rhegma, ῥῆγμα, Lat. *Ruptura* dicitur, estque species solutæ continuitatis partis mollioris, ex violento ictu, vel casu, absque sectione aut punctione facta, a nimia distensione proveniens. Foes. *d. l.* Dieter. *n.* 753. Dogmat. nostr. *P. II. c.* 5. *dog.* 6. *p.* 140. Peculiaris quoque significatio ῥήγματος occurrit apud Hipp. *lib.* 1. *de morb. XVI.* 2. estque species ἀποστήματος in carnibus, aut venis non suppuratæ, cumdoloribus diuturnis. Lindenus quoque ῥήγματα,

ſ, *ſugillata* aliquando ſignificare, exiſtimat, præſertim in loco *l.* 3. *de Morb. t. XIX.* 7. 8. vide *Ex. XII.* §. 15. verum non videmus rationem ſufficientem; cum *ruptio* abſceſſuum interna intelligi poſſit, uti & Foeſ. expoſuit.

Rhegmatias, ῥηγματίας, vocatut is, cui abſceſſus intus rumpitur, aut in quo ruptura facta eſt, Hippocr. *l.* 1. *de Morb. XXIX.* 8. *l.* 2. *XLI.* 8. ῥηγματίας quoque in fœm. idem, quod ῥῆμα, ruptio; *d. l.* 51. 20. quamvis fortaſſis mendum ſit per omiſſum γ, ut ad ipſum ægrum referendum potius ſit, animadvertente Foeſ. *p.* 552. qui tamen etiam rurſus hallucinatur, quando loca *l. de A. L. & Aq. V.* 6. & *VI.* 5. abſtractive ῥηγματίας expoſuit, cum tamen contextus doceat, de ægris eſſe explicandum. Alibi æger talis vocatur & ῥηγματώδης, *l.* 7. *Epid. XVI.* 3. quamvis perperam in Græco legatur ῥευματώδης. Latine *Ruptura hians* dici poſſet.

Rhegmochaſmos, ῥηγμόχασμος, legitur apud Celſ. *l.* 4. *c.* 4. ubi cauſas ſputi ſanguinis recenſet. Quia vero nemo alius videtur eam dictionem uſurpaſſe, dubitat Gorr. num legendum ſit, ῥῆγμα, χάσμα. Approbavit vero Foreſt. *l.* 16. *obſerv.* 13. *Schol.* nec video, quid abſurditatis inferat, cum vaſis ſanguineis propria habeatur, quæ cum *ruptura* ſimul *biant* quoad orificia.

Rhembe, ῥέμβη, idem, quod πλάνη, *error*, aberratio, e verbo ῥέμβω, vagor, *erro*. Hipp. *l.* 7. *Epid. XII.* 9. ῥεμβώδεες πυρετοὶ vocantur *Aretæo l.* 2. *febres erraticæ*, vagabundæ, notante Foeſ. *d. l. p.* 551. Erotianus ῥεμβωδέα exponit curva & ex parte cava & inflexa.

Rhenanum, epitheton *Vini* e fluvio *Rheno* dicti; quod hodieque refertur inter præſtantiora Germanica, ita ut ad extera quoque regna transferatur. Eſtque revera tenuium valde partium. Verum, ob illam ipſam tenuitatem, noxium ſtatuit arthriticis, & cavendum monet Foreſt. *l.* 29. *obſ.* 1.

Rhenchos, ῥέγχος, ῥέγξις, dicitur Latine *ſtertor*, i. e. ſonus ex naribus editus, profunde dormientibus communis; & aliquando etiam apoplexiæ nota. Hipp. *l.* 5. *Epid. XXXVI.* 14. *l.* 7. *XIII.* 14. 15. *XVI.* 15. *de R. V. I. A. t.* 34. a verbo ῥέγχω, *ſterto*, quo etiam frequenter uſus Hipp. præſertim 6. *aphor.* 51. & alibi. Vide Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 750. Ejus modus fiendi valde eſt abſtruſus, præſertim & in felibus.

Rheon, ῥέον, idem, quod ῥᾶ. Vide *Rha*.

Rhepo, ῥέπω, verbum emphaticum, *vergo*, inclino. Uſurpatur de humoribus ad excretionem diſpoſitis. Hipp. 1. *aph.* 21. adde Dieter. *n.* 751. Linden. *Ex. XIII.* §. 402.

Rhetine, ῥητίνη. Vide *Reſina*.

Rheuma, ῥεῦμα, Lat. *Fluxio*. Vide *Fluor*.

Rheumatiſmos, ῥευματισμὸς, aliquando accipitur late pro omni *Fluore* & *Fluxu*, & ita idem eſt, quod ῥεῦμα: Hodieque vero reſtringitur ad certum aliquem affectum; quamvis nec inter illos de ejus vera eſſentia conſtet. Videatur River. *Prax. l.* 16. *c.* 13. & Chicotius *Epiſtol. & Diſſert. Medic.* 4. Nobis, ſalvo aliorum judicio, videtur *Rheumatiſmus*, in ſtricta ſignificatione, notare affectum mixtum ex *catarrho*, & *arthritide*. Et fortaſſis ita deſcribi poſſet; quod ſit dolor partium muſculoſarum, membranarum, glandularum, ut & perioſtiorum, cum febre quandoque erratica lenta, impotentia movendi, languore totius corporis, proveniens ab intemperie humida p. n. feroſa, cum ſalinis vitioſis particulis, corporis, ſanguinis, & ſucci nervoſi cacochymiam ſeroſam, quandoque & flatulentam præſupponente. Qui quartam Catarrhi ſpeciem vellet conſtituere, forte non adeo a vero aberraret. Vocatur & *Rheumaticus affectus*, ῥευματικὴ διάθεσις, nec inepte etiam, ad hodierna principia, deſcripſit Galen. *l. de cur. rat. per V. S. c.* 8. & *l.* 2. *ad Glaucon. c.* 2. dum ad glandulas, excipiendis recrementis idoneas, protrudi noxios humores docuit. Qualem differentiam ratione materiæ, loci & modi inter *Rheumatiſmum* & Catarrhum propoſuerit D. D. Vvedelius, videatur in ejuſdem *Patholog. Dogmat. ſect. II. c.* 10. *p.* 340. Verum laudatus Autor ipſe fatetur mixtum ſæpe eſſe ſtatum, ut ita nullum certum diſcrimen inter utrumque morbum determinari queat.

Rhexis, ῥῆξις, idem, quod ῥῆγμα, *Ruptionem*, vel *rupturam* ſignificat, præſertim venarum, Hippocrat. 3. *aph* 28. & 4. *aph.* 78. quamvis & de puris eruptione dicatur, 5. *aph.* 15. & de tuberculi ruptione, 7. *aph.* 8. Vide Foeſ. *p.* 552. & Dieter. *n.* 757.

Rhicnoſis, ῥίκνωσις, vocatur *cutis corrugatio*, cum extenuatione & macie corporis: cui opponitur ἔκτασις, cutis diſtenſio, a repletione, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ. III. t.* 29. Inde ῥικνώδεες, ſunt *rugoſi*: *ibid. t.* 26.

Rhicnos, ῥικνὸς, ῥυγνὸς, *rugoſus*. Gal. *c.* 1. *Progn. t.* 12. & *in Exeg. voc. Hipp.*

Rhigos, ῥῖγος, Latine *Rigor*, dicitur perfrigeratio totius corporis, præſertim panniculi carnoſi, cum concuſſione ſpaſmodica, vel convulſiva, cujus cauſſam veteres ad pituitam vitream, vel aliam vitioſam phlegmatis diſpoſitionem retulerunt. Verum ejus cauſſa vera conſiſtit in ſucci nutricii & nervoſi, per parti-

particulas acidas tenuiores, vel etiam halitus saltem acidos, vitriolaceos, aut nitrosos, corruptione, dictas partium cutis & cuticulæ & panniculi carnosi fibras vellicante & irritante. Videatur Vvillis *de febr. cap.* 3. Quamvis enim ibidem de *rigore*, in febre tertiana paroxysmum inchoante, loquatur; poterit tamen etiam caussa illa applicari ad aliam quoque occasionalem acescentiam succi nutricii nimiam, ac præternaturalem, a caussis externis obortam. Videatur & de hoc vocabulo Dieter. *n.* 758. Foes. *d. l.* Significat alias *Rigor* inflexibilem duritiem & tensionem nervorum, vel musculorum. Keuch. *ad Samon. p.* 149.

Rhin, ῥῖν, ῥῖνες, vide *Mycteres*, *Nasus*.

Rhinarion, ῥινάριον, nomen *Collyrii* συγκτικοῦ, cujus meminit Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Descriptio vero habetur *l.* 7. *c.* 16. Gorr.

Rhine, ῥίνη. Vide *Squatina*.

Rhinema, ῥίνημα, significat *Ramentum*, *Scobem*, quæ lima deteritur. Hipp. *l. de Ulcer.* & *l.* 1. *de morb. mul. CIX.* 2. & Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. Vide Foes. *p.* 534. & supra *Ramentum*.

Rhinenchysia, ῥινεγχυσία, i. e. *infusio in nasum*, vel nares. Et ῥινεγχύτης instrumentum, vel siphunculus, quo aliquid in nares infunditur. Legitur apud Cœl. Aurelian. *de morb. Chron. l.* 2. *c.* 4. allegante Scapula, qui etiam ex Dioscoride verbum ῥινεγχυτεῖσθαι, i. e. *infundi in nares*, adduxit.

Rhinion, ῥινίον, Collyrii nomen, apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. sic dictum, quasi *Limula*. Aliud ejusdem nominis describitur a Celso, *l.* 6. *c.* 6. ad xerophthalmiam & oculos scabros. Gorr.

Rhinoceros, ῥινοκέρως, dicitur animal quadrupes, magnitudine taurum, forma aprum æmulans, cornu unicum in proboscide gerens pyramidale, quod commendatur tanquam insigne alexiterium adversus venena, ut & morbum Epilepticum. Hujus animalis descriptio prolixior cum usu videatur apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. bisulc. c.* 33. Add. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 32. Chiocc. *Mus. Calceol. f.* 6. *p.* 687. *seqq.* Meminit & Casp. Rejes *C. El. q.* 67. De spiritu e *Cornu Rhinocerotis* parato, hujusque singulari effectu legatur Observatio D. Herm. Nic. Grimm. *in Act. Hafn. Vol. III. Obs.* 89. Est & nomen Avis peregrinæ rarioris, & fortassis monstrosæ, apud eundem *l.* 12. *Ornith. c.* 20. Piscis quoque quidam hoc nomine appellatur, cujus saltem meminit in loco allegato priori. In historia vero Piscium non descripsit Autor.

Rhinoptes, ῥινόπτης, dicitur, qui per narium meatus patentes ex prægresso morbo circa angulum majorem oculi perspicere & videre potuit, cujusmodi observationis meminit Rungius *in Exerc. de Visus symptom.* §. 68.

Rhinos, ῥινὸς, græca vox, apud Hippocratem, uti Erotianus interpretatur, cutim notat, cum quo & Homerus consentit, qui idem & alio loco pro clypeo, ex pelle facto synonymice adhibet. Hesychius etiam per βύρσαν vel δέρμα explicat.

Rhipidion, ῥιπίδιον, vide *Flabellum*.

Rhiptasmos, ῥιπτασμὸς, significat *Jactationem corporis*, idem quod ἀλυσμὸς, ἄλυκη. Vide *Alyce*. Legitur apud Hippocr. *l.* 3. *de morb. XVI.* 7. *f.* 3. *de R. V. I. A. t.* 14. *Coac. t.* 82. *l.* 4. *Epid. X.* 16. *l.* 5. *XIX.* 3. Descendit a verbo ῥιπτάζω, *jacto* membra: quo etiam aliquoties usus Cous, 4. *de R. V. I. A. t.* 48. *l.* 2. *de morb. XVII.* 6. *LXVII.* 3. *l.* 3. I. 14. *&c.* Vide Foes. *d. l.* Est & verbum simplicius ῥίπτω, idem significans, quod legitur *l.* 6. *Epid. f.* 3. *t.* 17.

Rhiza, ῥίζα, vide *Radix*.

Rhizagra, ῥιζάγρα, dicitur Græcis forceps pro radice post exemptum dentem relicta exprimenda, Cels. *l.* 7. *c.* 12. Hujus delineationem rostro corvino similem exhibet Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. X. fig.* 5.

Rhizias, ῥιζίας, vocatur liquor ex radice incisa collectus, & in specie radice *Silphii*, suavi fragrans odore, Lang. *l.* 1. *ep.* 62.

Rhizoticus, ῥιζωτικὸς, epitheton Aceti apud Mynsicht. *Armam. Medico-Chym. sect. XXIII.* ita dicti, quia e foliis radicibus ingredientibus aceto salviato infusis constat.

Rhizotomos, ῥιζοτόμος, dicitur proprie, qui radices scindit, *Radiciseca*. Et ῥιζοτομία, *radicum sectio*. Et ῥιζοτομικὴ vocatur ars ministra Pharmaceuticæ simplicium & compositorum medicamentorum repositionem monstrans. J. Alex. *de Medicin. & Med. l.* 3. *p.* 139. Alias metaphorice hoc epitheton ῥιζοτόμος de ipsis remediis morborum radicitus tollentibus accipi etiam potest.

Rhodaplinthaton, ῥοδαπλίνθατον, compositio est ex rosis constans. Descriptio multiplex habetur apud Aet. *tetrab.* 4. *serm.* 4. citante Gorreo.

Rhodeleon, ῥοδέλαιον, Lat. *Oleum rosatum*. Rolf. *Chym. l.* 3. *s.* 2. *art.* 1. *c.* 5. ubi destillati saltem meminit, quamvis & decoctum hoc nomine venire possit ac soleat.

Rhodiacon, ῥοδιακὸν, nomen *Emplastri* compositi secundum Asclepiadem; cujus descriptio habetur apud Gal. 2. *de C. M. P. G. c.* 17. *fin.*

Rhodides, ῥοδίδες, dicuntur *Pastilli rosacei*, descripti a Dioscoride *l. 1. c. 131.*

Rhodinon, ῥόδινον, *Rosaceum*, ponitur sæpe simpliciter, subintelligendo *Oleum*, Gal. *l. 3. de C. M. S. L. c. 1. & alibi*. Dicitur & ῥόσατον vel ῥόσατον, *Rosatum*. Keuchen. *ad Sammon. p. 226.* at *Rosacea Gutta* quis sit morbus, vide *Gutta*. alias ἔλαιον ῥόδινον describit Galenus, quod aromatibus non est infectum, *exeg. Hipp.*

Rhodion, ῥόδιον, nomen est medicamenti ficci sub forma pulveris acris & corrosivi, cujus variæ descriptiones habentur apud Ægin. *l. 7. c. 13.* Aet. *l. 14. c. 36.* citante Gorræo. Usum monstrat Ægin. *l. 4. c. 43. & 53.*

Rhodites, ῥοδίτης, epitheton *vini rosati*, seu rosis conditi, cujus parandi modum tradidit Diosc. *l. 5. c. 35.*

Rhodomeli, ῥοδόμελι, *mel rosaceum*, quod simplex & purgatorium habetur in Officinis. Descriptiones videantur in Dispensatoriis.

Rhodomelon, ῥοδόμηλον, confectio dicitur ex rosis, & malis cydoniis parata: quia vero rosæ non eodem tempore cum cotoneis reperiuntur, oportet rosas cum melle suo tempore componere, & postea alio tempore, cum cotoneis compositionem absolvere, addendo aquæ sextarios quinque ad coquendum, ita, ut succi cotoneorum sit sextarius, rosarum libræ tres, mellis sextarii tres, notante Gorr.

Rhodon, ῥόδον, Latine *Rosa*, flos est notissimus, suaveolens utplurimum, cujus significatio ad Botanicos pertinet. Ponitur & aliquando pro *Oleo rosaceo*, monstrante Rhodio e Scribon. *n. 194.* & *in Lexic. Scribon. Rosa* quoque dicitur *Tartarum*, item *Erysipelas*. Rul. & Iohnf. *in Lex. Rosa capitis* quid sit, vide *Rosa*. *Rosa mineralis* quale sit medicamentum Chymicum ex Antimonio paratum, vide in Morley *Coll. Chym. Leid. c. 55.* *Rosa mineralis* Angelo Salæ dicitur Mercurius vitæ tinctus cum santalo & aliquo modo correctus, quem etiam laudat D. Joh. Michael. *in not. ad Schr. Pharmac. l. III. c. 15.*

Rhodosaccharum, ῥοδοσάκχαρον, i. e. *Saccharum rosatum*, quod nomen vel *Conservæ rosarum*, vel etiam *Tabulato* e succo rosarum, & saccharo parato tribui solet. De utroque vide Dispensatoria.

Rhodostacton, ῥοδόστακτον, idem, quod ῥοδόμελι, *mel rosaceum*, uti patet ex descriptione apud Ægin. *l. 7. c. 15.*

Rhodostagma, ῥοδόσταγμα, vocatur *liquor stillatitius rosarum*. Lang. *l. 1. ep. 53.*

Rhoeas, ῥοιὰς, vel ῥυὰς, est affectus oculorum, *Encanthidi* contrarius, consistens in carunculæ lachrymalis nimia imminutione, [in oculi majori angulo, Gal. *l. de diff. morb. c. 9. & in def. med.* Caussa ejus materia depascens & exsiccans vel corrosiva est, & ita sequitur fistulam lachrymalem, vel comitatur. Vide River. *lib. 2. Pr. M. c. 16.* Vocantur & oculi ita affecti ῥοιάδες, vel ῥυάδες ὀφθαλμοί, Aetio *tetrab. 2. l. 3. c. 90.* allegante Foes. *Oec. p. 556.*

Rhoecos, ῥοικὸς, idem, quod ῥαιβὸς, vide *Rhæbos*.

Rhoezos, ῥοῖζος. Vide *Stridor*.

Rhogmatias, ῥωγματίας, idem, quod ῥηγματίας. Vide *Rhegmatias*.

Rhogme, ῥωγμὴ, idem, quod ῥῆγμα, *Ruptura*. Specialiter tamen ita vocatur *ossis ruptio*, vel fractio, per superficiem recta, vel angusta, vel lata, Gal. *in Def.* Vel est divisio cranii superficiaria, vel profunda quidem, sed eatenus, ut fractum os non loco moveatur, de qua Ægin. *l. 6. c. 90.* Cast.

Rhogmos, ῥογμὸς, *sonus* est, & *stertor*, quem dormientes supini edunt. *Rhonchus*, Latine dicitur, aut gutturis stridor, vel pectoris resonans stridor, apud Aurelian. *l. 2. c. 10. & 27. Acut.* allegante Foes. *p. 555.* vide p. p. *Ponchus*.

Rhoicos, ῥοϊκὸς, *fluidus*, *fluxus*. Dicitur de corporibus, ob multam humiditatem mollibus & fluidis. Hipp. *l. de A. L. & Aq. XLVII. 6. 10.*

Rhoidarion, ῥοϊδάριον, dicitur medicamentum aridum; cujus præparandi modum vide apud Aet. *l. 2. c. 68.* allegante Gorræo.

Rhoites, ῥοΐτης, epitheton *vini e malis Punicis facti*, apud Diosc. *l. 5. c. 34.* ῥόαι enim sunt *mala Punica*. Unde & ῥοΐτον, *confectio* dicitur ex succi *malorum Punicorum* partibus tribus, & una mellis ad tertias decoctis [parata: apud Ægin. *l. 7. c. 15.*

Rhombos, ῥόμβος, *Rhombus*, dicitur species deligationis Chirurgicæ, figura *rhombum* referens, hoc est, quadrangulum æquilaterum, sed non rectangulum, aut etiam *Rhomboides*, quadrangulum in quo duo semper latera opposita æqualia sunt neque rectangulum. Hujus deligationis varias differentias tradidit Galen. *l. de fasciis*. Meminit Hippocr. *2. de iis, quæ in med. t. 2.* & ῥομβοειδεῖ, *2. de art. t. 40.* Adde Foes. *dict. loc.* Rhomboides quoque ob aliquam figuræ similitudinem dicitur Musculus scapulam oblique sursum ad posteriora trahens. Bartholin. *l. 4. Anat. c. 3. p. 564.* Porro *Rhombus* est quoque nomen piscis marini ad Passeres pertinentis, cujus descriptio, species, cum usu in cibis & medicina, videantur apud Aldrov.

drov. *l. 2. de pisc. c.* 48. Meminit & Jul. Alex. *l.* 14. *Salubr. c.* 7. Bruyer. *l.* 19. *de re cib. c.* 25. Chioc. *Muf. Calc. f.* 3. *p.* 424.

Rhomma, ῥῶμμα, idem, quod ῥόφημα, *sorbitio*. Vide *Rhophema*.

Rhonchos, ῥέγχος, Latine etiam *Rhonchus*, idem, quod ῥογμός, *Stertor*, eſt ſonus cum ſtrepitu, vel ſtridore intra fauces, & præſertim circa meatus narium, quando in fauces dehiſcunt, cujus tamen ſoni cauſam & generationem nemo Phyſicorum, quantum meminì, exacte deſcripſit, imprimis, qui & in fœtibus obſervatur: a verbo ῥέγχω, *ſterto*, quod legitur 6. *aphor.* 51. Vide Dieter. *n.* 750. & ſupra, *Rhenchos*.

Rhonnymi, ῥώννυμι, i. e. *valeo*, *vigeo*, firmo, roboro, dicitur non ſolum de corporis, ſed & de mentis, vel animi vigore, Hipp. 2. *aph.* 33. Adde Diet. *n.* 765.

Rhoodes, ῥοώδης, idem, quod ῥοϊκὸς, *fluidus*, fluxus. Dicitur de oculis præ fluxione continua humidis. Hipp. *l.* 1. *Epid. f. II. t.* 6. & *lib.* 6. *Epid. f.* 2. *t.* 32. de alvi fluxu *d. loc. t.* 36. de mulieribus, *l. de vuln. cap.* Adde Erot. *p.* 97. *e. f.* Erotianus etiam offibus applicari per metaphoram monet & ῥοώδεα ὀστέα interpretatur a ſe invicem dimota.

Rhoos, ῥόος, contr. ῥοῦς, Latine *Fluxio*, Fluxus. Vide *Fluor*.

Rhopalosis, ῥοπάλωσις, pilorum eſt affectus, cum illi veluti in baculos coagmentati ſunt, ut ſejungi, & amplius creſcere nequeant. Gorr. concretio ſummorum pilorum indiviſibilis, veluti in baculos, Gal. *in def.* Videtur coincidere cum *Plica Polonica*.

Rhope, ῥοπὴ, idem ſignificat, quod ὁρμὴ, *impetum* ſcil. & influxum fortiorem apud Gal. *de art. curat. ad Glaucon.* Ita quoque ſumſit Th. Vvillis de ſanguinis ſubito fluxu *Pharmaceut. Ration. P. II. Sect. III. c.* 1.

Rhophema, ῥόφημα, Lat. *Sorbitio* dicitur; eſtque cibus humidior, vel multo liquore dilutus, ut modica valentioris cibi vis humore frangatur. Medium quaſi alimentum inter cibum & potum. Hipp. *l. de vet. medic. XI.* 6. 7. 8. Specialiter vero & eminenter hoc nomine venit apud eundem *Cremor ptiſanæ dilutus*, 3. *de R. V. I. A. t.* 35. Galen. *in comm. ad h. l.* & *c.* 4. *t.* 77. *alibique*. Vide Foeſ. *p.* 556. Dieter. *num.* 761. Legitur & ῥύφημα in quibuſdam locis, teſte Foeſ. *d. l.* quamvis hæc mutatio ο in υ facile contingere potuerit, etiam ex errore. *Sorbitiones attractoriæ* quæ ſint apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 18. vide *Epiſpaſticos*.

Rhopopola, ῥωποπώλης, vocatur *coemtor omnigenarum rerum*, Galen. *lib.* 3. *de C. M. P. G. cap.* 2.

Rhoptos, ῥωπτὸς, idem quod ῥοφητὸς, *ſorbilis*, & ῥοπτὰ, *ſorbilia*, Gal. *in exeg. voc. Hipp.* Gorr. Foeſ. *p.* 555.

Rhoſaton, ῥόσατον, dicitur *confectio e roſis*, purgans vitioſum humorem, deſcripta apud Aet. *l.* 3. citante Gorræo.

Rhoſcomenos, ῥωσκόμενος, dicitur, qui *bene valet*, & adv. ῥωσκομένως, *valenter*, apud Hipp. *l. de corde I.* 6. Foeſ. *p.* 557.

Rhox, ῥὼξ, idem, quod ῥαγοειδὴς, ſic dicta *tunica uvea*, Gorr. Vide *Rhagoides*. *Papillam* quoque hoc nomine expreſſit Moſchion. *de morb. mul. c.* 96.

Rhus, ῥοῦς. Idem, quod ῥόος. Vide *Fluor*.

Rhyas, ῥυάς, idem, quod ῥοιὰς, vide *Rhoeas*.

Rhybdon, ῥύβδον, *anchoram* ſignificat. Unde ῥυβδονδὲξ τρόπος, i. e. *inſtar anchoræ* dicitur, apud Erot. *p.* 98. *b.*

Rhyema, ῥύημα, ſpecies dicitur liborum & *Itriorum* ex melle & ſimilagine parata, melior laganis, Gal. *c.* 1. *de nat. hum. t.* 36. & *l.* 1. *de Al. fac. c.* 4. Vide *Itrion*.

Rhyma, ῥῦμα, idem, quod βοήθημα, *Remedium*, auxilium, præſidium. Gorr. Dieter. *n.* 762. a ῥύω, *ſolvo*, libero.

Rhyme, ῥύμη, idem, quod ὁρμὴ, *impetum* in fluxu ſignificat, Hippoc. *l. de Medico V.* 3. idem, quod ῥύσις.

Rhymma, ῥύμμα, dicitur *medicamentum abſterſorium*, corpori nitorem concilians, a verbo ῥύπτειν, *abſtergere*, Gorræus *in def.* Galenus *pulverem abſterſorium* vocat & in ſpecie cucumeri eſculento attribuit, *l.* 8. *de S. F.* §. *Sicyos*.

Rhyndace, ῥυνδάκη, vel ῥυνδάκη, nomen avis exoticæ ignotæ, *Manocodiatæ* ſimilis, Aldrovand. *l.* 12. *Ornith. c.* 27.

Rhynenchytes, ῥυνεγχύτης, dicitur inſtrumentum, per quod medicamenta naribus infundi queunt, apud Scribon. Larg. & Cœl. Aurelian. notante A. Tiraquell. *de Nobil. c. XXXI.* §. 275. *fol.* 133. *b.*

Rhyodes, ῥυώδης, idem, quod ῥοώδης, *fluidus*. Hipp. 3. *de art. t.* 51.

Rhypodes, ῥυπώδης, epitheton medicamentorum, quæ a ſordium ſimilitudine quaſi *ſtrigmentoſa* appellantur. Galen. *lib.* 2. *de C. M. P. G. c.* 1.

Rhypos, ῥύπος, Lat. *Sordes*, vocatur excrementum tertiæ coctionis, quod in ambitu corporis colligitur, quando potiunculæ craſſiores, in tranſpiratione inſenſibili retentæ ad cutem, vel etiam in induſiis & veſtimentis, adhærent

Qq 2 &

& commaculant. Dicitur & γλοιός. Quin etiam in ulceribus, quemadmodum tenue excrementum *Ichor*, sive *Sanies* appellatur; ita, quod crassum est, *Sordes*, ex quo ulcus redditur *sordidum*. Gal. *l.* 3. *meth. med. c.* 3. De *sordium* facultatibus Medicis vide eund. *l.* 8. *de S. Fac.* §. *Rhypos*, ubi de *sordibus* athletharum oleo inunctorum potissimum agit.

Rhypticos, ῥυπτικός, i. e. *Abstergens*, *Abstersorius*, *Detergens*, *Extergens*, epitheton medicamentorum, quæ vel in cute, vel in superficie, vel in ulceribus, sordes purgant & auferunt. Vide *Abluentia*. Gal. *l.* 3. *de S. Fac. c.* 12. *& l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 4. *ad fin.*

Rhysis, ῥύσις, *fluxus*, idem, quod ῥόος, sumitur interdum late, pro omni *fluxu*, in qua significatione etiam Methodici sumserunt unam ex tribus communitatibus, dicentes ῥύσιν, sive *fluxionem*, h. e. refractionem nimiam corporis, & retinendorum excretionem. Gorr. Interdum specialiter pro *fluxu sanguinis*, & ita idem, quod *Hæmorrhagia*: vel de *fluxu seminis*, qui dicitur ῥύσις γονῆς, i. e. *Gonorrhæa*. Linden. *Ex. XV.* §. 56. vel de *alvi fluxu*, ῥύσις κοιλίης: Hipp. 2. *aph.* 14. *&* 3. *aph.* 16. vel *defluvio capillorum*: 5. *aphor.* 11. 12. Interdum specialissime de *Hæmorrhagia narium*: 3. *aph.* 27. 7. *aph.* 9. *&c.* Vide Foes. *p.* 557. Diet. *n.* 763.

Rhyssemata, ῥυσσήματα, *rugæ & sordes*, quæ in senili facie cernuntur. Gorr.

Rhythmus, ῥυθμός, dicitur proportio pulsuum; prioris cum subsequentibus. Gal. *l.* 1. *de diff. puls. c.* 7. sive est comparatio pulsus prioris cum posteriori secundum varias circumstantias celeritatis, & magnitudinis simul considerata. Est igitur *Relatio pulsuum*. *Dogm. P. III. c.* 4. *d.* 5. *pag.* 370. Est vero suus cuique ætati, naturæ, anni tempori, sexui &c. pulsuum *rhythmus*; quem qui servat, εὔρυθμος dicitur; qui non servat, ἄῤῥυθμος. Gorr. Castell.

Rhytidosis, ῥυτίδωσις, dicitur *oculi tabes* & *corrugatio* imminutæ pupillæ, ob defectum affluentium spirituum & humorum. Galen. *l.* 3. *meth. med. c.* 2. *l.* 20. *de V. P. comm. c.* 5. *in c.* 3. *aph.* 16. Unde & ῥυτιδούμενοι ὀφθαλμοί, oculi *rugosi*, vel *corrugati* dicuntur. *lib.* 6. *Epid. f.* 1. *t.* 26. Alias & ventres ῥυτιδοῦς, i. e. *rugosi*, leguntur apud Hipp. 2. *Prorrhet. XXXI.* 10. Vide Foes. *d. l.*

Rhypos, ῥυπός, duplicem habet significationem secundum duplicem derivationem: 1. a ῥέω, *fluo*, significat ῥυπός, *fluidus*: Ita ῥυπὰ ᾠὰ, vocat ova sorbilia Moschion. *l. de morb. mul. c.* 126. Et poculi quoddam genus ῥυτὸν dictum fuit cornibus simile, teste Athenæo. 2. a ῥύω, traho, *tractus* significat. Vide Lexica alia.

Ricinum, *Ricinus*, κρότων. Vide *Croton*.

Rigatio, idem, quod *Irrigatio*, ἐμβροχὴ, h. e. *Humectatio*, *Irroratio*, de quibus omnibus in ipsorum literis.

Rigor, ῥῖγος. Vide *Rhigos*.

Rillus vocatur instrumentum Chymicum, in quod metalla liquefacta infunduntur in formas oblongas. D. Rul. Iohns.

Rima æquivocum est. In Anatomicis sumitur de pudendi muliebris externo hiatu & fissura, quæ σχίσμα Gr. dicitur: item *Rima magna* & grana, Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 32. Rolfinck. *de part. genit. P. II. c.* 36. Pathologice vero idem est, quod *Fissura* in manibus, pedibus, ano, &c. Vide *Rhagos*, *Fissura*.

Rimosus affectus dicitur de fissuris, & rhagadibus, quales a lue Venerea in diversis membris post aures, in lingua, labiis, mammis, genitalibus, manibus ac pedibus observantur, ut scribit M. A. Severin. *l. de noviss. absc. c.* 23. §. 2.

Rimula in diminutivo tribuitur ab Anatomicis aperturæ illi inter duas cartilagines Arytænoideas occurrenti, quæ alias *Glottis* dicitur. Vide *Glottis*.

Rinar, id est, *Limatura*. *Rion* idem. Rul. & Iohns.

Ringens, σεσηρὼς, vide *Seseros*.

Riparius, ὀχθηρὸς, ποταμιαῖος, epitheton animalium, præsertim volatilium, quæ in ripis aut litoribus degunt, & ex aquis victum sibi quærunt, Aldrov. *l.* 6. *Ornithol.* §. *Genera & Differentiæ*. In specie vero *Meropem* dictam fuisse *Ripariam*, docet idem, *lib.* 12. *cap.* 45.

Risigallum, idem, quod *Auripigmentum*. *l.* 3. *c.* 27.

Ristorum, nomen alimenti nutritii comparati cum vitellis ovi, & propterea in febribus acutis improbati. Aliquoties legitur in Bernardini Caji *libr. de aliment. c.* 31. quamvis quid proprie sit, non extet. An ab Italico *Ristoro*, quod significat fructum, utilitatem, restaurationem?

Risus, γέλως. Vide *Gelos*.

Rivvand, & Riwandtzini, sunt Arabica nomina *Rhabarbarum* significantia, quamvis aliquando in Latinitatem recepta, de quibus videatur Rolfinck. *Tr. de Purg. sect. XII. art.* 1. *c.* 1. *& sect. XIV. art.* 4. *sect.* 6.

Rivus, ὀχετός. Vide *Ocbetos*.

Roades Paracelso dicitur *Medicus ineptus* & indoctus, *l. de Tartareis morbis*, *c.* 19.

Roa

Rob dicitur ſuccus inſpiſſatus. Iohnſ. Vel eſt nil aliud, quam Syrupus craſſior e ſuccis fructuum cum ſaccharo ad conſiſtentiam craſſiorem coctione redactus paratus. Habentur vero in Officinis *Rob* ſimplicia & compoſita, quorum Catalogum vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 82. & 84. Vveker. *A. Gen. l.* 1. *c.* 13. *fin.* ut & *in Diſpenſatoriis*.

Robes, id eſt, *Acetum*. Rul. & Iohnſ. *Roſcod*, idem.

Roborans, vide *Confortans*.

Roboratio, ῥῶσις, idem quod *Confortatio*, *Confirmatio*, de quibus ſuo loco.

Robur, ῥώμη, ἰσχύς, ..., quid ſignificet, notum eſt. Corporis *robur* omne conſiſtit in mole ac ſoliditate debita, Lind. *Ex. X. I.* §. 214.

Robys, epitheton panis, ex optimo tritico parati, & in clibano poſiti, Lang. *l.* 1. *ep.* 56.

Rochetta, idem quod pulvis, vel potius fruſtulentum inſtar lapidis durum, olim fundamentum artis vitrariæ ex Oriente & Syria advectum, cinis herbæ cujuſdam ibidem abundantis Kali dictæ. Plura de hoc videantur in Ant. Neri *Arte vitrar. lib.* 1. *cap.* 1. & Chriſtoph. Merett. *Not. ad illum locum p.* 281. *ſeqq.*

Rochum, epitheton *Aluminis*, & quidem, quod *Rupeum* vocatur. An a Gallico *Roc*, quod *Rupem* ſignificat? Paracelſus ſimpliciter *Rochum* vocavit, *l.* 4. *Paragraph. c.* 1. §. 3. & *alibi*. In Officinis vocatur *Alumen Rochæ*. De hoc vide ſupra *Alumen*.

Ron, id eſt *libra Rotula*, idem, Ruland. Iohnſ.

Rondeſſa, dicitur *felis Americana* gryſea, quæ dicitur pullos toties, quoties placet, reponere rurſus in ventrem, & eximere. Fides ſit penes Autores, *Eph. Nat. Cur. A. I. Obſerv.* 109. *Schol.*

Roralis odor Avic. acetoſus & inſipidus. Mercur. *de comp. Med. l.* 1. *c.* 15.

Rorifirus dicitur vel le venis lacteis, quemadmodum Biſio videtur rorem ſaltem ſive lympham tranſire in venas lacteis, non chylum; vel de venis lymphaticis, quæ liquorem limpidum tenuem inſtar roris vehunt. Barthol. *Anat. libell.* 1. *p.* 613.

Ros, δρόσος propriam & impropriam habet ſignificationem. Illa pertinet ad Phyſicos; eſtque *vapor aqueus*, circa Horizontem, ab aere frigidiori in guttulas condenſatus, & graminibus terræve incumbens: De cujus virtutibus Medicis qua ſalutaribus, qua noxiis, paſſim tradiderunt quædam Autores. *Ros* eſt nihil aliud, quam ſudor veluti ſpirituoſus ſalinus hujus mundi, materia ſubtili imbutus, quemadmodum non inepte deſcripſit prolixius de hoc argumento differens Jac. le Morr. *Chy. Med. Phyſ. cap.* 9. *pag.* 89. 90. Helmontius inſignem efficaciam attribuit, præſertim *Rori Majali*, quod ſaltem ſaccharinum contineat, *tr. Arbor vitæ in Tumul. peſtis & alibi*. Schroderus *Aquam roris* omnes alias ſubtilitate & penetratione antecellere, ſcripſit, & conſtare liquore volatiliori ſaleque acriori, *l.* 3. *c.* 3. Hinc & noxa provenit, quod ſcabiem & pruritum inducat, J. Alex. *l.* 17. *Sal. c.* 13. Lang. *l.* 2. *ep.* 30. Helmont. *Rorem* non inepte vocat *vernam nubem*, non putidam, *tr. Progymnaſm. Meteor. n.* 23. Impropria ſignificatio varia eſt. Vel enim nomen hoc tribuitur plantis: ut *Ros ſolis*, quæ & *Rorella*, cui neſcio quam hodieque attribuunt vim antiphthiſicam, & tamen ſimul calidam & ſiccam eſſe, docent; item *frugis generi* in Stiria familiari, panico prorſus ſimili, ſed multo adhuc minori, imo grano omnium minimo ex juſculis uſitatiſſimo, teſte Alexandr. *l.* 8. *Sal. c.* 6. vel *portionibus ſucci nutrieii*, mox partibus corporis noſtri appropriandis & aſſimilandis, jam per earum ſubſtantiam ſparſis, Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 6. *in princ.* Tandem ſpagyrice & ænigmatice *Ros* vocatur *Mercurius Philoſophorum*, & quidem ſpecialiter *Ros Madiam*, ex hiſtoria Gedeonis *in libr. Judic. c.* 6. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 3. An vero ex *rore Majali* proprie dicto artis opera acquiri poſſit, uti docetur *in Th. Chym. Vol. VI. p.* 450. Spagyricis examinandum relinquimus. Hodieque etiam Liquor quidam ſpirituoſus paratur nomine *Ros Solis* veniens, quo exceſſive capiuntur loco ſpiritus vini vulgaris haurientes non ſine corporis nocumento.

Roſa, *Roſaceum*, *Roſata*, ῥόδον, ῥόδινον. Vide *Rhodon*. *Roſa Capitis* Severino dicitur ulcus quoddam nullo antehac nomine donatum, e ſpina natum, rubore nobile, ambitu flexili circumductum, minime tamen ſuavi odore halans, ad declive caput, aut ſuper aurem ex parva puſtula, quæ abſceſſit, aut thymio maligno, aut parvo herpete profectum, cujus ulteriorem deſcriptionem & ferme incurabilitatem tradidit *l. de noviſſ. obſ. abſc. c.* 12.

Roſalia Martiano dicitur eſſe nomen morbi cujuſdam pueris familiaris, ita ut variolarum inſtar nullus ipſum evitare poſſe credatur, atque ita Synonymum Morbillorum, quamvis Romanum vulgus alia exanthemata vel aſperitates quaſdam in cute, periculaſve rubris granorum milii ad inſtar, Roſaliam vocaſſe idem ſcripſerit *Annotat. in Hipp. p.* 308.

Roſe-

Rosboth Arab. significat mollitiem aliquam excrescentem in parte dura, de cujus induratione & regimine æquationis scripsit Avic. *l.* 4. *fen.* 5. *tr.* 2. *c.* 13. & 14.

Rosea, i. e. *Erysipelas*. Dorn. Ruland. & Iohns.

Roseolæ, dicuntur pustulæ rubræ ignitæ & erysipelatis indolem referentes. Coincidunt cum *Morbillis*, Gal. *Rougeole.* vide *Morbilli*. Dolæus *Encyclopæd. l.* 4. *c.* 6. §. 1. *p.* 778. De *Roseolis saltantibus* prolixius quoque scripsit M. A. Severin. *Part. II. de Epinyctidib.* videatur *Saltans*.

Rosio, βρῶσις, διάβρωσις, idem, quod *Corrosio*. Erosio. Vide *Corrosio*.

Rosmadian, vide *Ros*.

Rosmarus, nomen bestiæ marinæ veteribus forsan ignotę, quę *vacca marina* alias dicitur, falso pro Hippopotamo habitæ, dentes firmissimos habenti, pretio, nitore, viribusque cum ebore certantes deorsum e cranio prominentes; Quale cranium dentibus adhuc integre armatum in Musæo D. D. Majoris videre licet. Vide *Dissert. de aurea Jovis catena* sub præsidio Laud. D. Majoris habita *cap.* 8. §. 11.

Rossania, vel *Rossalia*, idem, quod *Roseolæ*. Ingrass. *com. in Avic. de Tum. p. n. p.* 194.

Rostriformis, κορακοειδὴς, vide *Coracoides*.

Rostrum, ῥύγχος, ῥάμφος, quid proprie significet, ad Physicos pertinet. Ejus substantiam pene cartilagineam esse, cute obductam, docet Jul. Al. *l.* 12. *Sal. c.* 1. Alias *Caput*, vel *Rostrum Corvi*, vocatur principium Lapidis Philosophici, quod nigredine innotescit, Libav. *Tom. II. Oper. p.* 205. *Rostrum Leporinum*. Vide *Leporinus*. *Rostra* quoque vocantur partes anteriores quarundam forcipum Chirurgicarum bifidæ, v. gr. *Rostrum* Gruis rectum & curvum, psittacinum, vulturis &c. de quibus vide Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XI. fig.* 1. 2. 3.

Rotatio, idem, quod *Gyratio*.

Rotator, τροχαντὴρ. Vide *Trochanteres*.

Rotila Paracelso dicitur *Rubrica*, inde & *Tartara Rotilina* vocat, *lib. de morb. Tartar. cap.* 4.

Rotula, τροχίσκος, homonymon est. 1. vel significat idem, quod *Patella*, *Mola*, Gr. μύλη, ἐπιγονατὶς, Gal. *l.* 3. *de V. P. c.* 15. Vide *Epigonatis* 2. Vel notat certam formam medicamenti sicci, quæ & *Pastillus*, & *Orbiculus* vocatur; item *Tabella* e pulveribus, vel succis, vel oleis destillatis cum saccharo mixtis, parati, & in figuram rotundam cum planitie ad basin redacti, de qua videatur Schroder. *l.* 2. *c.* 69. Morell. *de Medic. form. l.* 1. *f.* 3. *c.* 3.

Rotumba dicitur vas simile cucurbitæ. Rul. *in Lex.*

Rotunditas, *Rotundus*, dicitur de figura globosa; vel circulari, & corpore talem figuram obtinente. Græc. κυκλοτερὲς dicitur & laudatur a Gal. *l.* 8. *de V. P. c.* 11. ubi & περιφερὲς vocatur. *Rotunditatem* oculorum prædicat quoque Paracels. *de Anatom. Oculor.* Musculi quoque diversi cognominantur *Rotundi*, v. gr. in Humero, quorum unus *Rotundus major*, alter *Rotundus minor*, vel *Transversus brevior* appellatur, Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *p.* 561. & Musculus Radii primus eodem epitheto exornatur *d. l. c.* 8. *p.* 574.

Rub, idem, quod *Rob*, i. e. succus inspissatus, Rul. *in Lex.* An per errorem fortassis Typographicum?

Rubea Icteritie vocatur Paracelso *Erysipelas*, *l. de Icteritiis c.* 1. *seqq.*

Rubecula, ἐρίθακος, ἐρίθαλες, nomen aviculæ minoris, ita dictæ a rubro pectore, cujus descriptionem cum usu vide apud Aldrov. *l.* 17. *Ornith. c.* 30.

Rubefaciens, idem, quod *Rubificans*, φοινίσσον, dicitur medicamentum ruborem in cute excitans, quo pertinent *Sinapismi*. Vide *Phœnigmos*.

Rubella dicitur essentia spiritualis, extrahens vi sua solutoria tincturam e corporibus. Dorn. *in Diction. Paracels.* Meminit Parac. *l.* 2. *de vit. long. c.* 8.

Rubelliana dicitur de *uvis ruberrimis*, Rhod. *ad Scribon. n.* 249.

Ruber, *Rubeus*, ἐρυθρὸς. Vide *Erythros*. *Ereuthos*.

Rubeta, φρῦνος, φρύνη, dicitur Rana venenosa, cujus historiam cum virtutibus Medicis vide in Aldr. *l.* 1. *de quadr. dig. ovip. cap.* 2. Huc pertinent *bufones*. Vide *Bufo*. Acopum ex *rubetis* proponit Galen. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12.

Rubetra, βατὶς, nomen aviculæ, cujus descriptionem lege apud Aldrov. *l.* 17. *Ornithol. c.* 29.

Rubicilla, πυῤῥύλα, idem, quod *Pyrrhula*, nomen aviculæ, Ital. *Franguello montano*, & Bononiensibus *Stuffletto* dictæ, cujus descriptionem vide apud Aldrov. *d. l. c.* 31.

Rubificans, *Rubicatio*, vide *Phœnigmos*.

Rubigo, ἰὸς, dicitur recrementum ex corruptione metallorum; in specie Cupri dicitur *Ærugo*. Vide *Ærugo*. Dicitur & de recremento fructuum, ex rore noxio proveniente, Bonet. *Sepulchreti l.* 3. *sect. X. obs.* 16. *Schol.* De rubi-

rubigine frugum & fructuum ceu peste vegetabilium inter recentiores accurate scripsit Bernardinus Ramazzinus Medicus Mutinensis *in eleganti descriptione constitutionis anni p.* 35. sicut extat *in Ephemer. Natur. Curios. Dec. II. Ann. IX.* Hinc *Rubigalia* festa apud Gentiles emanasse & Deum *Rubigum* vel *Rubigium* sibi finxisse patet ex Plinii *l. XX. H. N. c.* 29. *Rubigo* illa Gr. dicitur ἐρυσίβη. Plinius *Uredinem* vocavit *d. l. c.* 18.

Rubinus, πυρωπός, vide *Pyropus*. *Carbunculus*.

Rubor, *Rubedo*, vide *Ereuthos*, *Erythros*. *Pyrrhos*.

Rubrica, μίλτος. Vide *Miltos*. Paracelf. vocavit *Rotilam*. *Rubrica* etiam tibuitur Impetiginis speciei secundæ, quando pustulæ rubræ asperæ apparent, uti vult Blancard. *in Lex.*

Ructus, ἐρεύξις, ἐρυγή, ἐρυγμός. Vide *Ereuxis*.

Rudicula, πανδίδιον, dicitur lignum, quo medicamenta, liquida præsertim, permiscentur & agitantur.

Ruffus, πυῤῥός. Vide *Pyrrhos*.

Ruga, ῥυτίς, significat cutaneam plicam, unde ῥυτιδώδης, *rugosus*. Vide *Rhytidosis*. Item *Corrugatio*. Vocantur & κοιλίδες καὶ ἀμαρυγαί, Keuchen. *ad Sam. p.* 128.

Rugitus, βρυχηθμός, proprie vox leonum est. Sumitur autem aliquando pro *murmure* in intestinis, & hypochondriis, Gr. βορβορυγμός dicto. Vide *Borborygmos*, Gal. *l.* 2. *de Antid. c.* 3.

Ruma, idem quod *Gula*, item exterior pars gutturis, quamvis Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. pass. c.* 3. *p.* 263. 264. ἀνθερεῶνα Græcis dici scripserit, de cujus vocis significatione supra vid. *Anthereon*.

Rumani dicitur Cabalistis seminis cœlestis portio, succum quendam referens: quæ in terram decidit: dulcis est. *Theatr. Chym. Vol. VI. p.* 356.

Ruminans, μηρυκάζων, dicitur de animalibus, cibum jam deglutitum revolventibus; unde & plures habent ventres reliquis. Galen. *l.* 6. *Anat. adm. c.* 3. (quamvis lepus & cuniculus etiam *ruminent*, unico saltem ventriculo donati, vide D. D. Hofm. *Diss. Anat. in I. v. Horn. Microc. p.* 19.) Hinc & in Sacris pro purioribus habita, ob perfectiorem ciborum coctionem. Helm. *tr. Vitæ rat. n.* 21. & Barthol. *l.* 1. *An. c.* 9. qui etiam *Ruminationem* ita descripsit, quod sit cibi in ore repetita masticatio, ad perfectiorem coctionem; unde alimentum optimum. Hominem cornutum generasse *ruminantem* filium, extat *in Eph. N. Cur. A. I. obs.* 30. *Schol. Ruminatio* Græce dicitur μηρυκισμός, & verbum *ruminare*, μηρυκίζειν, μηρυκάζειν, μηρύκειν. Rarissime in hominibus observata fuit. Legatur vero de *Ruminatione* humana peculiaris Disputatio Johannis Burgoweri *in Disp. Medicis Basileensib. Decad. VII. disp.* 3. & peculiare exemplum juvenculæ cujusdam apud Bonet. *Med. Septentr. l.* 3. *f.* 2. *c.* 13. *p.* 518.

Rupes, ἀποῤῥὼξ πέτρα, quid significet, e Dictionariis trivialibus jam constat. *Rupes* artificiosa e calculis humanis constans & parata e D. Ruyschii *Thesauro Anatom.* T. excerpta legitur *in Act. Erud. Lips. A.* 1701. *m. Septemb. p.* 386. quamvis *in Musæo Ruyschiano Centuria observation. Anatom. Chirurg. annexo* non invenire potuerim.

Rupicapra, αἴγαγρος, δορκάς, est species *Capræ sylvestris*, rupes montium, præsertim Alpium, colentis, cujus totam historiam cum usu in cibis & medicina tradidit Aldr. *l.* 1. *de quadr. bisulc. c.* 11. Aliis *Caprea* dicitur, aliis *Dama*, quamvis Aldrov. *c.* 12. de *Dama* seorsim egerit; quemadmodum & J. Alexandr. distinctas species esse docuit, *l.* 1. *Sal. c.* 10. Legatur & Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 10. Dicitur & *Gassela*, de qua observationes Anatomicæ leguntur in Oldenburg. *Actis Philosoph. An.* 1669. *m. Jul.*

Ruptile dicitur Fallopio, quod in plures partes dividi potest. Hujus *ruptibilitatis* caussa est pororum amplitudo & ordinatus ductus cum exsiccatione eorum, *tract. de simplic. medic. c.* 7. *Tom. II. Oper. p. m.* 9.

Ruptio, *Ruptura*, ῥῆγμα, ῥωγμή: Vide *Rhegma*, *Rhogme*. Aliquando & specialiter sumitur pro *Hernia*. Parac.

Ruptorium vocatur Chirurgicis medicamentum causticum, quo interdum aperiri solent abscessus, Forest. *l.* 1. *Chirurg. observ.* 2. *Schol.* Parari solent ex cinere sarmentorum & calce viva, laudatque in sphacelosis membris applicanda, Hildan. *de Gangr. & Sphac. c.* 16. *Ruptorium secretius* ex corticis recentis fraxini cinceribus laudatur ex Jac. le Mort. *in Collect. Chym. Leidens. c.* 365.

Rusma Tartarorum paratur ex melle, quod ad spissitodinem instar sapæ incoctum & loco dropacis impositum cum violentia abrumpitur, Fr. Hofm. *ad Schr. l.* 5. *cl.* 4. *p.* 702. Hoc utuntur etiam Turcicæ mulieres pro Psilothro, ad tollendos pilos pudendorum, teste Rolfink. *de part. genit. P. II. c.* 34. In *Actis* vero *Philosophicis* Oldenburgii *Rusma* species Terræ in Turcia repertæ, *Ann.* 1666. *m. Decembr.*

Rusticanus, ἀγροῖκος, quid in genere significet, jam ante notum est. In specie vero tribuitur obstetrici illi, quæ ruri & in pagis officio suo fungitur, ad differentiam obstetricum *oppidanarum*, ab D. Henrico a Deventer *in Lumine Novo Obstetricant. c. XXVI. p.* 84.

Rusticula, vide *Gallinago*.

Rusticus, γεωργὸς, ἀγροῖκος, dicitur, in genere, de omnibus, qui vitam ruri degunt. Eorum cutem densam esse, testatur Gal. *de opt. sect. c.* 26. nec facile podagrici fiunt, ob articulorum vigorem laboribus bene firmatum, & aquæ potum, Dieter. *Iatr. p.* 1026. Eorum vivacitatem longævam demonstrat imprimis exemplum Thomæ Barre pauperis in Comitatu Angliæ Salopiensi *rustici*, qui ætatis annos 152. complevit cum novem circiter mensibus, in cujus post mortem corpore aperto repertas Observationes Anatomicas legere licet in antea laudati Henr. Oldenburgii *Act. Philos.* 1668. 1669. *m. Febr.*

Rutabulum est uncus, vel baculus ferreus, longus, & in altera parte cochlear, in altera radulam habens, docimasticis operationibus inserviens, Ruland. & Iohnson. *in Lex.* Galenus Græce vocat μοχλὸν, *l.* 1. *de Antid. cap.* 15.

Ruteta, idem, quod *Tarantula*, species Araneæ. Forest. *l.* 30. *Obs.* 12. *Schol.*

Ruticilla, φοινίκουρος nomen aviculæ, a cauda rubra ita dictæ, cujus historiam cum usu vide apud Aldrov. *l.* 17. *Ornith. c.* 32.

Rutilus, est epitheton coloris, ad aureum flavescentis, Gr. πυῤῥὸς. Vide *Pyrrhos*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 103. Ita sanguis dicitur *rutilus*, *p.* 165.

Rutrum, *Rutum* idem, quod *Bipalium*, ωνὺξ, instrumentum rusticum, pro comminuendis glebis paratum; cujus meminit Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 3. Rul. *in Lex.*

S.

S Græc. Σ. vel etiam C. utrumque characterem enim Græcis in usu fuisse, docet e Casaubono & aliis C. Hofm. *Com. in Galen. LL. de V. P. n.* 384. *seq.* Alias Latinum S est nota characteristica ponderis, vel mensuræ, denotans dimidium præcedentis, vel *Semis*. Rhod. *in Lexic. Scrib.* Senn. Morell. & Dispensatoria.

Sabacos, σαβακὸς, *putridum* significat & purulentum, apud Hipp. *l.* 1. *de morb.* Jung. Foes. *p.* 557. Idem, quod σαθρὸς, de quo inferius, vide *Sathros*.

Sabanon, σάβανον, dicitur in balneis *pannus*, aut velamentum, quo corpora, ad siccandos balnei madores circumdabantur, Hesychio, & Phavorino σάγανον, dictum, Keuchen. *in not. ad Sammonic. pag.* 112. *seq.*

Sabaudicus, epitheton pulveris, cujus descriptio extat in D. Iunken. *Corp. Ph. P. II. p.* 207. & D. Spin. *Lex. Ph. p.* 779.

Sabinum, σάβινον, est epitheton, qua *vini* generosi tenuium partium, & urinam moventis, qua *olei* tenuium partium, & relaxantis, apud Gal. *l.* 4. *de san. tu. cap.* 6. & *l.* 6. *meth. med. c.* 2. *ad fin.* & *alibi sæpius* a loco natali.

Sabon, vel *Sabena*, dicitur *Sapo*, vel *Lixivium*, unde sapo fieri solet. Rul. & Iohns. *in Lex. Chym.*

Sabulum, ψάμμος, ἄμμος, ψάμαθος, idem, quod *Arena*; de quo supra. *Sabulum marinum* facere multum ad fœcunditatem terræ, legitur *in Ephem. Nat. Cur. A. II. Obs.* 112. *Sabulosa urina* est, in qua portiones Tartareæ, instar arenæ, vel fundum petunt, vel lateribus matulæ adhærent. *Sabulosa arena* legitur apud Scribon. *n.* 144. & defendit illam lectionem a pleonasmo Rhod. *in not. ad h. l. Sabulum Quellum* quid sit, vide in lit. Q. In Metallurgia *Sabulum* dicuntur arenæ metallicæ, quando pilis, vel mortariis venæ contunduntur, Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 3.

Saburatio, idem, quod *Arenatio*, de quo supra in *Ar.*

Saccelizo, *Saccizo*, σακκελίζω, σακκίζω, significat *Saccare*, i. e. per *saccum* colare. Frequens apud Gal. teste Gorræo. Hinc *vinum saccatum* legitur apud Keuch. *in not. ad Sammonic. p.* 110. & Scribon. *n.* 122. Jung. Rhod. *in not. ad h. l.* Gr. οἶνος σακκίας, vel ὑλισμένος. Hinc & *Saccus vinarius* dictus est ὑλιστὴρ, item σάκκος, ibid. *Urina* quoque dicitur *humor* corporis *saccatus*, Keuchen. *dict. loc.* Usurpatur etiam hoc verbum & verbale *saccellatio* de herbis aliisque simplicibus *sacculo* vel *saccello* inditis & forinsecus applicatis, C. V. Schneider. *de catarrh. l. IV. sect.* 11. *c.* 10.

Saccellum capitale pro *sacculo* legitur in operibus Mesuæ *fol. m.* 1826.

Sacchar, *Saccharum*, σάκχαρ ἢ σάκχαρον, est succus dulcissimus, in arundinibus concretus, candidus, & salis modo, dentibus fragilis. Ex hodiernis nonnullorum principiis, particulis diversis, præsertim viscoso-ramosis & terrestribus constans, aquosæ enim mediante arte separantur. Jung. Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phys. c.* 24. *p.* 188. *seq.* Vocatur & quibusdam *Mel arundinaceum*, vel *Calaminum*. De ejus parandi & coquendi ratione legi poterunt scriptores.

ptores exoticarum rerum, &c, inter hos, e recentissimis, qui collegit ex aliis, Erasm. Francisci, *in Hort. Indic. Orient. & Occid. Part. I. pag. 261. seqq. plurimis*. De ejus vero virtutibus legantur Dioscor. *l. 2. c.* 104. Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 400. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Jul. Alex. *l.* 118. *Sal. c.* 14. Bruyerin. *de re cibar. lib.* 10. *c.* 8. Lang. *l.* 1. *ep.* 64. & *l.* 2. *ep.* 32. Rolfinк. *O. & M. M. Sp. l. 8. f.* 1. *cap.* 1. *Saccharum Candum*, rectius *Cantum*, κανπὸν, a κανπὶς, i. e. *Angulus*, monente Linden. *Ex.* 10. §. 16. dicitur depuratum & crystallisatum, h. e. concretum in angulares crystallos. *Saccharum Tabarzet* Paracels. quid dicatur, vide *Tabarzet*. Alias & *Saccharum* a Chymicis tribuitur aliis arte paratis salibus, v. gr. *Saccharum Saturni*, sive Sal Plumbi: *Saccharum Aluminis*. Videantur scripta Chymicor. Schroder. *l.* 3. *c.* 13. & 24. &c.

Saccharinus dicitur de eo, quod dulcedinem *sacchari* obtinet; Ita legitur *saliva saccharina* in peculiari observatione, quam notavit Bonet. *Med. Septentr. l. 2. f. 3. c.* 1. *p.* 319.

Saccitominum, dicitur Codronchio *vinum saccatum*, sive sacco percolatum, teste Rhod. *d. l.*

Saccus, *Sacculus*, σάκκος, μάρσιππος, quid proprie significet, etiam pueris in trivio notum est. *Saccorum* usus varius in Medicina, ad receptionem, colationem, fotum, & alia. Videatur Gal. *c. 6. in l. 6. Epid.* 1. 5. Vveker. *A. G. l.* 1. *c.* 50. *l.* 4. *c.* 13. Morell. *de form. rem. l. 2. f.* 1. *c.* 15. Schroder. *l.* 2. *c.* 78. *Sacculi* pro vinis medicatis vocantur & *Noduli*; de quo vocab. in N. Transfertur & ad partes corporis, qua f. n. quę p. n. per similitudinem *sacci* formam referentes. Ita apud Barthol. de *sacculis* pinguibus a Malpighio observatis legi poterit *l.* 1. *Anat. c.* 3. *p.* 30. & de Diaphragmatis procidentia, instar *sacci*, apud Bonetum *in Sepulchreto*, vel *Anatom. Pract. l. 4. f.* 1. *obs.* 36. *Schol. p.* 1448. *Saccum* quoque vocatum a quibusdam fuisse Cœcum intestinum, notavit Castellus. Receptaculum etiam chyli commune, ad quod venæ lacteæ per Mesenterium dispersæ, tanquam ad centrum concurrunt, *Saccus lacteus* vocatur Hornio in Microcosmo, teste Barthol. *l.* 1. *An. c.* 12. *p.* 104. & Pericardium *Sacculus cordis*.

Sacer, ἱερὸς, vide *Hieros*.

Sacranus color, i. e. *Color purpureus*. Iohns. *Lex. Chym. l.* 2.

Sacres dicebantur iidem, qui *Nefrendes*, h. e. Porcelli decem circiter dierum, ad sacrificia olim idonei. Lang. *l.* 1. *ep.* 61.

Sacrolumbus, nomen Musculi inter proprios Thoracis posticam partem occupantes siti, de cujus usu non conveniunt Anatomici, Bartholin. *lib.* 4. *An. c.* 4. *p.* 566.

Sactim est *Vitriolum*. Rul. *in Lex.*

Sadir, i. e. *Scoria*. Ruland. *in Lexic.* & Iohns.

Sepa dicuntur *pustulæ magnæ*, ab erodendo dictæ, inde rectius σῆπαι, *sepæ* fortassis scriberentur. Mentio fit earum apud Foes. *l.* 6. *c.* 40. *Schol.*

Saffatum est *species Salis*. Iohns. *in Lex.*

Saffus panis Paracelso dicitur *Panis S. Johannis*, medeturque orexi p. n. *in Scholiis ad libros de Tartaro pertinentibus*.

Saga, idem, quod *Præstigiatrix*, dicitur, quæ hominibus nocet virtute diabolica, quamvis etiam sub prætextu juvandi velint tales fœminæ commodare. Helmontius de his concedir, Satanæ esse organa, nihilominus operari virtute naturali, *tr. Recepta Injecta*: & *tr. de Injectis Materialibus*.

Sagacitas, ἀγχίνοια, in genere dicitur bona quædam conjectura, & investigatio, quæ cum recta ratione fit, Dieter. *Iatr. pag.* 55. Nec male Helmont. vocavit filiam judicii atque discursus; *tr. Mentis complementum n.* 4. In Medico vero debet potissimum esse duplex; Altera est *vera sagacia* (verbis Linden. *Ex. XIV.* §. 141.) quæ auxilium adinvenit ex certa notitia Indicantis, sive ejus, quod curandum est, additione. Altera vero consistit in *accurata præsagitione*, qua præ omnibus aliis excelluit & admirabilis fuit Hippocrates, teste Linden. *Ex. XVI.* §. 163. Paracelsi vero *Sagacem adeptam Philosophiam* h. e. supra naturalem, astronomicam, magicam, ceu partim fictitiam, partim superstitiosam, missam facimus.

Sagadenon, σαγαδηνὸν, nomen *Opobalsami*, a loco, in quo plurimum & optimum provenit, cunctis aliis melius, quod in Palæstinæ prædiis colligitur, ut annotavit Gal. *l.* 1. *de Antidot. cap.* 4. & ex hoc Gorræus.

Sagani dicuntur Spiritus quatuor Elementorum, Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.* Paracelsus vero *Sagaras* vocat, *libr. Meteor. c.* 4.

Sagapenum, σαγάπηνον, succus est ferulacei fruticis, nascentis in Media. Laudatur translucidum foris, colore ruso, &, cum frangitur, intus candido, odore medio, inter Laserpitii succum & Galbanum, Gorr. Hujus historiam & usum vide apud Gal. *l.* 8. *de S. Fac.* §. *h. tit.* Dioscor. *l.* 3. *c.* 95. C. Hofm. *l.* 1. *Offic. c.* 31. qui inter purgantia retulit, Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 401. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Rhod. *ad Scribon. n.* 69. Vocatur & *Serapinum*.

Sagda, vel *Sagdo*, gemma est coloris prassii, secundum Albert. Solin. & Plin. *l.* 37. *c.* 10. attrahit lignum, uti *Gagates* paleas, imo ita fortiter adhæret ligno, ut avelli non possit, nisi abscindatur. Reperitur ad naves tabulis fortiter affixa. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Sagimenvitri, i. e. *Sal-vitri*, vel *Sal-alkali*. Rul. & Iohnf.

Saginatio, σίτιση, σίτισις, πάχυνσις, idem, quod Pastio brutorum, sed cum crassitie corporis. *Sagina* cochlearum olim fuit urtica, cum surfure, teste Samonic. *c.* 28. Vide Keuchen. *p.* 201.

Sagitta, βέλος, idem, quod *Jaculum*, *Telum*, pertinet ad Medicinam, quatenus est caussa morborum exterorum, v. g. vulnerum; & si veneno infectum fuerit, etiam malignorum internorum. Confer. ad Linden. *Sel. Med. Exerc. IV.* §. 50. C. Rejes *Camp. El. q.* 63. *n.* 44. Ad Chirurgiam in specie pertinet Extractio congrua *sagittarum*; ad quod artificium opus esse cognitione Anatomica partium corporis humani, testatur Galen. *l.* 17. *de V. P. cap.* 2. *fin.* Jung. Forest. *l.* 6. *Chirurg. Obs.* 9. ut & Paræus, aliique Chirurgi. Quid sit *maleficium sagittarium*, etsi proprie huc non pertinet, quia tamen a Medico mentio ejus facta, videatur D. P. Ammanni *Irenic. p.* 212.

Sagittalis, ὀβελιαῖος: Vide *Obelæa*.

Sagzenea, nomen medicamenti, quod ex Avicenna commendatur ad Matricis ventositatem a Valesco de Taranta *in Philon. Pharmac. l.* 5. *c.* 13. Est duplex: *Magna* & *minor*, & utraque valere dicitur contra affectiones frigidas stomachi, intestinorum, uteri. Describuntur ab Avic. *l.* 5. *summ.* 1. *tract.* 1.

Sahafatum, apud Avicenn. & Plin. *manantia capitis ulcera* nominantur; quæ Græci ἀχῶρες, & κηρία, Haliabbas *tineam*, sub quo & ficus & ψυδράκια, & ἐξανθήματα, collocavit, nominant. Castellus. Vualther. *in Sylva Medica* vocat *Sabaphati p.* 1328.

Sahara, idem, quod *vigiliæ nimiæ p. n.* vel *Pervigilium*. Valesc. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 1. *c.* 11. Forest. *l.* 10. *obs.* 35. *Schol.*

Saic est *argentum vivum*. Iohnf. *l.* 1.

Saire, idem, quod *Essere*, h. e. *pustula livens*, Forest. *l.* 1. *Chir. obs.* 15. *Schol.*

Sakmunia Arabice *Scamonium* significat, & a Rol. in Latinitatem receptum *tr. de Purgant. sect. XIII. art.* 4. *c.* 1. & *sect. XIV. art.* 4. *c.* 6.

Sal, ἅλς. Vide *Hals*.

Salacitas, ἀφροδισιασμὸς, σατυριασμός, proprie significat cupiditatem ad rem Veneream: idemque quod *Libido Salax* dicitur ἀφροδισιαστικὸς, Galen. *l.* 2. *de Temp. cap.* 6. *Salacitatem* plerunque in sexu masculo comitatur *Priapismus*, vel *Satyriasis*, de quibus suo loco. Unde & conjunxit Vualther. *in Sylv. Medica*.

Sal alkali, idem, quod *Alkali*: de quo supra.

Salamandra, σαλαμάνδρα, proprie nomen est animalis quadrupedis, e genere lacertarum: cujus historiam, cum usu & noxa, prolixe tradidit Aldrov. *l.* 1. *de quadr. dig. Ovipar. c.* 8. (quamvis sint, qui velint potius ad vivipara referre.) Jung. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 4. *n.* 113. Fr. Hofm. *in clav. ad h. l.* Multa quoque ex variis Autoribus de *Salamandræ* historia collegit Cl. Dn. Mollerus, Collega & Affinis noster honorandus, *in pecul. disquisitione de Salamandra*, quam uti publice in hoc Lyceo cum applausu defendit, ita eandem adauctam, non ita pridem edidit Nob. & Exp. D. I. P. Vvursbain, Medicus Norimb. & S. R. I. Nat. Curios. Collega Hermes II. dictus, Affinis & Fautor noster colendus. Meminit hujus Animalis Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 6. & *alibi*. Legatur & Lang. *l.* 2. *ep.* 4. Chiocc. *Mus. Calc. sect.* 6. *p.* 676. Quod *Salamandra* nullis sit obnoxia flammis, uti Serenus Sammonicus *in Medic. metrica* tradidit, *c.* 8. & confirmatur *Th. Chym. Vol. V. p.* 400. id cum grano salis accipiendum. Resistere quidem potest ad spatium igni, sua nimia frigiditate; interim comburi quoque posse, testantur per experientiam varii Medici Veteres & Recentiores. Ex hac opinione, quod ignis vim eludat, *Salamandræ capilli* dicta sunt filamenta, vel capillamenta lapidis Amianti, quæ & *linum Asbestinum*, sive *incombustibile* vocantur, Lang. *l.* 1. *ep.* 66. *Salamandra* coctæ ignoxie devoratæ mentio fit *in Ephem. N. Cur. A. II. Obs.* 206. Improprie, & ænigmatice a Spagyricis vocab. *Salamandræ* tribuitur *terræ rubræ*, vel *sulphuri solis*; vel substantiæ per Mercurii sublimationem purificam, quæ ad condensationem vel fixationem pervenerit, ita, ut in igne, more *Salamandræ*, perdurare possit. Aldrov. *d. l.* Quæ posterior significatio etiam legitur *in Th. Chym. Vol. VI. p.* 148. quod per conjunctionem Mercurii, ceu animæ mundi & solis, vel auri vulgaris resultet & nascatur vera *salamandra*, & *filius Solis*; qui, cum totus ignis sit, in uno momento omnem impuritatem imperfectorum metallorum, super quæ projicitur, consumit; & in ipso tempore substantiam mercurialem, quæ in imperfectis metallis est, in argentum & aurum coquit.

Salamandri vocantur Paracelso Spiritus ignem inhabitantes, vel ignei homines, Dorn. & Iohnf. *Lex.* ex Paracels. *Philosophiæ tract.* 5. Hic

5. Hic etiam meminit *Salamandrinæ Essentiæ*, h. e. igneæ, quam & *Melusinicum Aves* appellat, *l. 4. de vit. long. c. 6.*

Salamita vocatur Paracelso *Procus Sagarum*, Meteoron igneum dæmoniacum, quod vulgo *Draco volans* appellari solet, *l. 1. de Meteoris*.

Salappa, pro *Gialappa*, legitur apud Chiocc. *Mus. Calc. sect. 5. p. 584.*

Salcaelæon, σαλκᾶ ἔλαιον, i. e. *Salcæ oleum*, quod fuit olei aromatici conditura pretiosa, apud Aetium, *l. 1. & ult.* citante Gorræo.

Saldatura dicitur *Stannum*, quo artifices utuntur ad ferruminandum & obtinendum vasa, lucernas & similia. Fallop. *de metall. f. fossil. c. 21. Tom. I. Op. p. 322.*

Saldini, idem, quod *Salamandri*, homines, quos influentia ignis sustentat, & ex elemento ignis nutriuntur, uti fuit illa gentilis mulier, nomine *Zifer*, quæ statim, atque infirmabatur, sese in ignem conjiciens, reficiebatur & convalescebat; in eo sedens gaudensque, tanquam in aliquo balneo, Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.* Videtur tamen Paracels. aliquam distinctionem fecisse inter *Saldinos* & *Salamandros*, *l. 5. de vit. long. cap. 2. in fin.*

Salebrot, vel *Sal lambrot*, h. e. *Sal acutum*. Rul. & Iohns.

Salefur, i. e. *Crocus hortensis*. Iidem.

Salevo, σαλεύω, id est, *fluctuo*, in hanc & illam partem vergo, & vacillo. Dicitur ab Hipp. de his, quibus utrumque femur excidit, quique corpus in hanc & illam partem jactant & agitant, *3. de artic. t. 95.* Improprie de animi incertitudine accipi solet. Vide Foes. *Oec. p. 557. seq.*

Salia virgula vocatur geminus bacillus, quo indagare solent Metallurgi exhalationes metallicas, quas vernacule *Mitterung* appellant. Fr. Basil. Valent. *l. 1. Ult. Test. c. 24.*

Salicium est affectus quidam externus ad curam cosmeticam pertinens, quamvis, quid proprie sit, non constet. Legitur vero apud Joh. Stephan. *Cosmet. Oper. p. 462.*

Salificatio vocatur, quando e corpore misto mediante fermento particulæ salinæ colliguntur, ut coeant & concrescant. Usus hoc vocabulo Casp. Cramer. *Colleg. Chymic. dissert. I. c. 4. §. 3. p. m. 13.*

Salinacidum, ὀξάλμυρον, vel ἁλμυρὸν, dicitur de mixto sapore ex salino & acido; cui opponitur ὀξύγλυκον, *Dulcacidum*, Keuchen. *ad Samon. p. 126. seq.*

Salinatores, & Salitores, qui funus condiebant. Pet. Bellonius *c. 5. de funere medicato*.

Salitura, ἅλισις, vocatur species conditurae, quæ fit sale; de qua legatur Jul. Alex. *l. 15. Sal. c. 9. &* Vveker. *Ant. Gen. l. 3. c. 20.*

Saliva, σίαλος, σίελος, & in neutro σίαλον, σίελον, Dieterich. *n. 738.* communiter accipitur indiscriminatim pro *sputo*, de quo supra in *Ptyelon*. Proprie vero hoc nomine venit humor quidam tenuior aquosus, vel lymphaticus albicans, in glandulis maxillaribus segregatus, & per ductus salivales ad glandulas oris anteriores delatus, & inde per intervalla profluens, pro diverso modo considerandi, vel inter excreta, vel inter retenta referendus, ut gustationi, masticationi, deglutitioni, sermoni, & in ventriculo fermentationi inserviret; cujus ulteriorem historiam & usum vide apud Vvarthon. *Adenogr. c. 21.* Stenon. *de Musc. & Glandul.* Barthol. *l. 2. Anat. c. 11.* Bonetum *Anat. Pract. l. 1. f. 21. obs. 16. p. 358. seq. & l. 4. f. 2. obs. 6. p. 1529.* Helmont. negavit *salivam* a sanguine sequestrari, *tr. Latex Humor. num. 24. 25.* *Salivæ* virtutes medicas tradidit Galen. *l. 10. de Simpl. fac. §. Sialos*. In species venenis & venenatis animalibus resistere legitur apud Rhod. *ad Scrib. p. 164.* C. Rejes *C. El. q. 24. n. 10.* Aliquando & caussam fieri contagii, recentissimæ Medicorum observationes confirmarunt. Porro Græcum vocab. σίαλος etiam denotare *pinguedinem* patet ex Hipp. 4. *de R. V. I. A. t. 83.* unde & σιαλώδεα *pinguia* eidem significant, *l. de Sterilib. IIX. 28.* Junge Foes. *Oec. p. 564.*

Salivalis, epitheton speciale nonnullorum vasorum lymphaticorum noviter ab Anatomicis inventorum, *Ductus Salivales* dictorum, unde etiam alius horum Ductus Vvarthonianus, alius Stenonianus &c. dicitur. Novissime publicavit D. Caspar. Bartholin. Observationem de *Ductu Salivali* hactenus nondum descripto, Hafniæ, 1684.

Salivatio, σιαλισμός, duplicem habet significationem. Unam Pathologicam, qua notat symptoma excernendi p. n. aucti, quando saliva plus æquo per os excernitur, ob viarum laxitatem & copiam serositatum aquearum ad glandulas collectarum; de quo symptomate legatur Gal. *l. 8. de C. M. S. L. c. 4.* & Ægin. *l. 3. c. 17.* Vide *Sialochoos*. Alteram Therapeuticam, qua significat remedii genus, quando virtute alicujus medicamenti *salivæ* affluxus ad os promovetur. Inter quæ medicamenta propterea Pyrethrum *Herba salivaris*, dicitur, teste Rhodio *ad Scribon. p. 39.* Imprimis cura per salivationem inunctione Mercurii, in lue Gallica, a nonnullis laudari solet, quamvis periculo rem non carere, monuerit Hildan. præsertim in Arthriticis, *Cent. IV. Obs.*

 82.

82. & C. V. O. 92. Alias *Salivatio* quoque laudatur certissimum Plicæ remedium, *in Ephem. N. Cur. A. II. Obs. 52. Schol.* De ejus caussa, & aliis mediis, vide & Libav. *S. A. Ch. lib. 4. cap. 25. & T. II. Oper. p. 162.* ubi vitiose per *y fyalismus* scribitur.

Sallena species est *Salis petræ*. Dorn. Rul. & Iohnf. *in Lex. Chym.*

Salmerinus, nomen piscis, qui *Salmunculus fluviatilis* dici posset, ad differentiam *Salmonum*. Jul. Alex. *l. 15. Sal. c. 4.* Aldrov. *l. 8. de pisc. c. 11. Salmo* caret Græco nomine proprio. Dicitur piscis marinus, juxta tamen fluviorum majorum ostia sæpenumero occurrens, utpore dulcibus gaudens etiam aquis, & in fluvios transiens; cujus historiam cum usu vide apud Aldrov. *d. l. 4. de pisc. c. 1.* J. Alex. *d. l. c. 1.* Rolfink. *O. & M. M. Spec. l. 14. sect. c. 13.* ejus laudes in cibis suspectas reddidit ex Gesnero, ob crassius & viscosius nutrimentum.

Salnitrum, idem, quod *Nitrum:* de quo supra C. Hofm. *C. in Gal. LL. de V. P. n. 366.*

Salome, σαλώμη, nomen *Emplastri melini*, apud Gal. *l. 2. de C. M. P. G. c. 7.*

Salpa, σάλπη, piscis vocatur vilissimus, lacustris & marinus, stercore & alga vescens, unde & σκατοφάγος dicitur; cujus descriptio, cum usu in cibis, habetur apud Aldrov. *l. 2. de pisc. c. 21.* (al. & *Sarpa* dicitur) Jul. Alex. *l. 14. Sal. cap. 10. fin.*

Salpetra, idem, quod *Nitrum*, præsertim artis industria paratum, Lang. *l. 2. ep. 32.*

Salsamentum, τάριχος, vocatur omne id, quod sale conditum est, proprie quidem piscium, & præsertim *Thunnorum carnes sale conditæ* & asservatæ; uti patet ex Hipp. *l. de int. aff. XXIIX. 17. XXXIII. 24. 32.* Plura loca e Gal. quoque vide apud Foes. *Oec. pag. 612.* De *salsamentis* etiam plura lege apud Jul. Alex. *l. 15. Sal. c. 9. & 10.*

Salsatura vocatur in opere Lapidis Philosophici *Dealbatio*, in Theatr. Chym. *Vol. 5. p. 206.*

Salsedo, ἅλμη, proprie salsum saporem alicujus rei significat. Græcum vero vocabulum plerumque de *Muria* accipitur. Vide *Halme*. *Salsedinem* caufam dispositionis sanguineæ posuit Paracelf. *Paramir. tr. 3. c. 10.*

Salsedo mucrum est *sal petræ*. Iohnfon. *Lex. l. 1.*

Salsugo, ἅλμη, idem, quod *Muria*, sive liquor salsus, quo carnes, vel aliæ res condiuntur & asservantur. Vide *Halme*. Rhod. *in Lex. Scrib. p. 412.* Ita & homines *salsuginosi* dicuntur, quorum in sanguine ichor *salsuginosus* peccat, quibus recte commendantur liquida moderate calida. P. M. de Calderia *Tom. II. Oper. p. 49.*

Salsus, ἁλμυρὸς, est species saporis, cujus natura ex sale gustato optime innotescit, Galen. *c. 4. de R. V. I. A. t. 8. Salsa* est *Argilla*, Iohnson. *Lex. l. 1. Salsum* simpliciter, vel cum epitheto, *Græcum* olim dicebatur *vinum*, cui aqua marina admixta fuit, Lind. *Ex. X. §. 63. Sal salsum*, quale & commune culinare est, materialiter constare ex acido quodam universali concentrato cum aqua alcalina, hodieque unanimiter docent & demonstrare conantur Chymici. Dicitur & *Enixum*; cujus exemplum etiam datur Tartarus Vitriolatus.

Saltabri, idem, quod *Sal alembrot*. Rul. *in Lex.*

Saltans epitheton est *Roseolarum*, quod *Saltantes* dicuntur. Vid. *Roseolæ*, cujus nominis ratio videatur in M. A. Severini *de Roseolis saltantibus controverf. 1.* & in nuperrime habita *Disputatione Inaugurali de h. t.* Nobiliss. D. Henr. Frid. Baumanni Med. Doctorandi *cap. 1.*

Saltatio, χορεία, ὄρχησις, vide *Chorea*.

Saltus, πήδησις, idem, quod *Festigatio*, *Palpitatio*. Vide *Palmos*. Alias & *Saltus* dicitur πήδησις, πήδημα, estque motus violentus pedum, quando totum corpus, mediante celeri pedum, vel amborum, vel alterutrius, elevatione violenta extollitur & promovetur. Hinc & *Saltici* dicebantur gymnastæ, qui *saltus* pernicitate certarunt. Dieter. *Iatr. p. 103.*

Salvatella vena est ramus venæ axillaris media, percurrens inter medium digitum manus, & auricularem, Gal. *l. 3. An. adm. c. 5. & l. de Anat. viv.* Arab. dicitur *Siele*, estque surculus rami externi venæ cephalicæ brachii per externam carpi superficiem excurrens, & inter digitum annularem, & minimum pergens, Barthol. *libell. I. Anat. c. 7.* Controversiam illam: Num sectio hujus venæ peculiariter faciat contra Melancholiam, & affectus lienis, nec ne; in medio relinquemus, propter experientiam fallacem; & propterea judicium difficile. *Salvatellam* quoque dici cephalicam, inter pollicem & indicem sitam, ex Mundino docet Barthol. *d. l. circa fin.*

Salubris, ὑγιεινὸς, idem, quod *Sanus*, vel *Sanabilis*. Vide *Hygieinos*. Aliquando & effectivam habet significationem, Gal. *l. de sectis ad eos, qui introducuntur, c. 1. Salubria* ab antiquis dicta, quę & præsentem sanitatem conservant, & collapsam redintegrant. Linden. *Ex. X. §. 117.* Jul. Alexandr. *not. ad Galen. l. 2.* de

de Al. fac. c. 70. fin.

Salus, ὑγεία, idem, quod *Sanitas*. Vide *Hygieia*. Dicitur & Gr. σωτηρία, Gal. *l.* 11. *M. M. c.* 9. Ubi desperata omnino *salus*, frustraneum foret, exponere calumniis vulgi remedia, quę multis fuere usui. *Salus* dubia certa desperatione potior. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *f.* 1. *c.* 32.

Salutaris, σωτήριος, idem, quod *salubris*. Diet. *n.* 814. Morbus *salutaris* dicitur, qui potest curari. Hip. 7. *aph.* 37.

Salutatio, *Salutator*, ἀσπασμὸς, ἀσπαζόμενος, quid significet, extra quoque forum Medicum innotescere potest. Licet vero *salutandi* ritus merito laudetur, Linden. *Ex. IX.* §. 23. non sine ratione tamen Galen. exprobravit eorum Medicorum antiquorum morem, qui matutinas horas triverunt *salutationibus* circumeundo, *l.* 1. *M. M. c.* 1. *& ult. Salutatores* quoque olim dicti sunt, pręsertim apud Hispanos, *Praestigiatores*, qui Italis *S. Catharinae alumni* vocantur, & gloriantur, se plurimos posse solo contactu & afflatu morbos curare; de quorum fraudibus legatur C. Rejes *C. El. q.* 24. *n.* 10. *seqq.*

Salz, *Sulz* vel *selenippum*, est *salsugo*, vel muria salis, ex sale resoluto, frigore, vel humiditate penuarii, vel cellę vinarię. Iohnf. *in Lex.*

Samech, *Samach*, idem est Paracelso, quod *Tartarus*, vel *Sal Tartari*, remedium omnium vulnerum. Dorn. Rul. & Iohnf. Meminit vero Paracelf. hujus vocabuli *Fragm. Med. ad Tom. III. referend. capit. de febb. hepatis & Archidox. l.* 9. *§. Remed. in vulnus*. Et Helmontius vocat *Arcanum Samech. tr. Progymnasma Meteori*, *n.* 27. Descriptio *Balsami Samech Paracelsi* vide in Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 469.

Samen, i. e. *Hordeum*, vel *ordeum*. Rul. & Iohnson.

Samiet, terminus Paracelficus obscurus, denotans effectum aeris arcanum, quemadmodum effectus Terrę arcanus *Thronus* vocatur. *Philos. ad Athen. l.* 2. *text.* 13.

Samios, σάμιος, epitheton *Terrę argillaceae*, a loco natali; cujus terrae duae sunt species: una, quae simpliciter *Terra Samia* dicitur, altera vero quae ἀστὴρ vocatur, crustacea, & cotis modo praetensa, glutinosior & magis emplastica. De *terrae Samiae* virtutibus legatur Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* Diosc. *l.* 5. *c.* 172. In hac terra invenitur & *lapis Samius*, λίθος σάμιος, candidus, subdurus, adstringendi & refrigerandi virtute pollens: Hoc utuntur aurifices in poliendo auro, ut resplendeat. Diosc. *d. l. cap.* 173. Chiocc. *Mus. Calceol. sect.* 3. *pag.* 386. *seq.*

Sampsychinon, σαμψύχινον, epitheton *olei* & *Unguenti*, a planta *Sampsucho*, quae *Amaracus*, & *Majorana* alias vocatur. Gorr.

Sanatio, ἴασις, θεραπεία, idem, quod *Medela*, *Curatio*. Vide *Cura*.

Sanctus, ἅγιος, ἱερὸς, idem, quod *Sacer*. Attribuitur communiter *ligno Guajaco*, quod propterea nonnulli ἁγιόξυλον, i. e. *Lignum Sanctum* vocarunt. Ita & Paracelf. inter remedia contra amentiam refert *Appropriatum sanctum*, *Oleum sanctum*. *Tract. II. de morb. ament. c.* 4. *fin.* Caeterum idem Parac. *Sanctis* etiam demortuis singularem virtutem corpora sanandi tribuisse legitur passim *in scriptis suis Paramiri*: quamvis eorum invocationem rejecerit, ceu non Christianam, quae cum fint extra Medicinae limites, merito missas facimus.

Sandalion, σανδάλιον, nomen *laquei*, descripti ab Oribasio, quam ipse τῷ χιαστῷ laqueo implicat; ut videre datur *l. de laqueis*, allegante Gorraeo.

Sandaraca, σανδαράκη, *Sandaracha*, aequivocum est: Primum significat, juxta Gorraeum, materiam duritie cerae proximam, quam apes recondunt; estque dum operantur, earum cibus, amari saporis; qui saepe invenitur in favorum inanitatibus sepositus. Gigni dicitur rore verno. Dicitur alias *Cerinthus*, κήρινθος. Jung. Aldrov. *l. de insect. cap.* 1. *pag.* 83. *ed. Bonon.* Deinde Arabibus dicitur *Sandaracha* Gummi Juniperinum, sive *Vernix*. Rul. Iohnf. Schroder. *l.* 3. *c.* 27. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* qui merito nomen hoc improbat, & ab eo abstinendum monet, imitatus Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 10. Denique *Sandaracha* usitatissime dicitur succus quidam concretus terreus, quodammodo ustus & friabilis, arsenicalem naturam & vires obtinens, in metallis fere iisdem, ubi arsenicum, vel Auripigmentum occurrit, proveniens. Unde & *Arsenicum rubrum* vocatur De cujus viribus Gal. *l.* 9. *de S. F.* Diosc. *l.* 5. *c.* 122. Schrod. & Hofm. *dd. ll.* Chiocc. *Mus. Calc. sect. IV. p.* 473.

Sandyx, σάνδυξ, est *Cerussa usta*, donec rufa, & similis Sandaracae evaserit. Gorr. ex Diosc. *l.* 5. *c.* 103. Facultatibus respondet *Cerussae*, Gal. *d. l.* Emplastri *de Sandyce* descriptio videatur in D. de Spina *Man. Ph. Ch. p.* 435.

Sandyx, *Terra rubra*: *Paulus Philosophicus*: item *Auripigmentum rubrum*. Rul. & Iohnf. Vocatur & *Syricon*. Vide infra *Sy*.

Sanguiculum, αἱματιά, αἱμάτιον. Vide *Haematia*.

San-

Sanguificatio, *αἱμάτωσις*. Vide *Hæmatosis*, *Hæma*.

Sanguifluus, *αἱμόῤῥοος*. Vide *Hæmorrhus*.

Sanguisuca, i. e. *filtrum*, colum. Ruland. Iohnson.

Sanguinalis, *αἱματίτης*, epitheton *Lapidis*. Vide *Hæmatites*.

Sanguinarius, *ἔναιμος*. Vide *Enæmos*.

Sanguineus, *αἱματικός*, vel dicitur de partibus, quæ primum credebantur constitutæ e sanguine, Lind. *Ex. XIII.* §. 446. Vel in specie, *dexter cordis ventriculus* ita dictus fuit, quia e vena cava, mediante auricula dextra, omnem refluum sanguinem accipit, & iterum per arteriam pulmonalem in pulmonem distribuit; ad differentiam sinistri, quem *spirituosum* nominarunt, ex præconcepta opinione erronea, solum, aut maxima ex parte spiritum vitalem in illo produci, & per arteriam magnam in totum corpus distribui, Gal. *l. 6. de V. P. c. 7.* Vel dicitur de *abundantia Sanguinis* in corpore, qua sec. qua p. nat. Vide *Plethora*. *Sanguinea* quoque Ruland. dicitur *Salnitrum*, *in Lexic.*

Sanguiniolum vocatur Paracelso in urina signum futuræ exulcerationis, & apostematis. *l. 1. de morb. ex Tart. tract. 5. c. 1.*

Sanguipurgium vocatur a quibusdam ipsa *Febris benigna*, quia per talem effervescentiam sanguis a portionibus fuliginosis depuratur. Franc. Piens *de Febr. part. gen. c 1. p. 4.*

Sanguis, *αἷμα*. Vide *Hæma*.

Sanguisuga, *βδέλλα*, idem, quod *Hirudo*, de quo vide supra in *Hi*.

Sanguisugum quoque barbaris medendi magistris dictum fuisse affectum cordis, quando sanguis in eo nimium cumulatus fuit, testatur Bonet. *Anat. Pract. l. 2. s. 1. obs. 91. Schol.*

Sanies, *ἰχώρ*. Vide *Ichor*. Helmont. dicit, esse productum seminum, vel radicum ulceris, *tr. Scabies & Ulcera Scholar. n. 17.*

Saniodes, *σανιώδης*, vel *σανιδώδης*, Gal. dicitur, cui thorax, tabulæ ritu, angustatus est, *l. 2. de Temp. c. 6.* Derivatur *ἀπὸ τῆς σανίδος*, quod *asserem*, sive tabulam significat. Obiter hic notandus error Scapulæ *in Lexic.* qui *σανιδώδεις* dici vult eos, quibus scapulæ instar alarum protuberant, quę explicatio plane contraria est Galeno, & confundit *ἀκρίβειαν* vocabuli *πτερυγώδης*. Hoc enim usurpatur de iis, quibus scapulę instar alarum protuberant. Verum *τοῖς σανιδώδεσι* thorax cum scapulis compressus & coarctatus est.

Sanitas, *Sanus*, *ὑγίεια*, *ὑγιεινός*, *ὑγιής*. Vide *Hygieia*. *Sanitas* triplex corporis & Mentis, *Jovis Virtus*; *Lunæ potentia*: *Solis Miraculum*: legatur *in Th. Chym. Vol. I. pag. 454.*

Sannion, *σαννίον*, denotat *caudam*, *membrum virile*, *τὸ πρὸ τῦ σαίνω*, i. e. quatio. Rolf. *de Part. genit. P. 1. c. 43.*

Santerna dicitur ærugo scolecia, cum urina pueri refecta ad auri glutina; unde in chrysocollas recipitur, Libav. *S. A. Ch. l. 5. c. 23.* Unde & *Santerna* factitia *Chrysocolla* sive *Borax* vocatur. Fallop. *de metall. s. fossil. c. 31. Tom. I. Oper. p. 374.*

Sapa, *σίραιον*, *ἕψημα*, est *mustum coctum* ad tertias vel dimidias. Vide *Defrutum*. Adde Galen. *l. 7. de C. M. S. L. cap. 2.* Vocatur & *Apothermus*. Potest etiam ad omnes succos per coctionem inspissatos extendi, qui alias *Rob* dicuntur. Vvexer. *A. G. l. 1. c. 13.* Vide *Rob*. Legitur Græc. vocab. *σίραιον* etiam apud Hipp. *l. 1. de morb. mul. XCI. 53.* & apud Ægin. *l. 3. c. 28.* ubi decoctum caricarum significat. Plura vide apud Linden. *Ex. X. §. 39. seqq.* Foes. *p. 567.*

Saperda, *σαπέρδης*, nomen piscis est, & pro opsonio sumitur, apud Hippocr. *l. de int. aff. XXIIX. 17.* Foes. *p. 558.*

Saphada Paracelso dicuntur *squamæ* pilis adhærentes, & parum rubent, & idem sunt in forma, ac *tinea*, nisi quod tineæ sint albæ, *l. de ulcer. & apostem. c. 87.*

Saphena est nomen venæ, quæ desuper ad partem cruris interiorem descendit, & descendendo occultatur, donec partem super malleolum interiorem attingere incipiat. Castell. Dicitur alias *σφυρῖτις φλέψ*, *vena malleoli*, & describitur a Barthol. *libell. 1. Anat. c. 9.* Vide *Malleolus*. An peculiarem habeat prærogativam in obstructione mensium prę aliis venarum in pede sectionibus, merito hodieque ex Anatomicis principiis dubitatur. Febris ex oppilatione *saphenæ* meminit Paracelf. *l. 2. de Tartar. tr. 3. c. 4.*

Sapientia, *σοφία*, quid in genere significet, ex aliis quoque Lexicis trivialibus notum est, de qua Linden. *Ex. II. §. 8.* *Sapientia Medica* in quo consistat, docuit eleganter Idem *Exerc. III. §. 19. seq.* videlicet in devota invocatione Dei, recta notitia morbi, inventione remediorum & horum commoda administratione. Jung. & *Ex. II. §. 4. seqq.* An ad Medicos quoque pertinet illud Scaligeri: Vera *sapientia* est, nolle nimium sapere? *Exerc. 307.* Paracelf. summum ac primum librum totius Medicinę vocavit *Sapientiam*, ut aliquis sciat certo; non vero opinetur, *Labyrinth. Medic. c. 1. princ.* Græcum *σοφία* ipsam quoque *Artem* significare, scripsit Erotian. *Onomast. pag. 102.* a *Sapiens*, *σοφός*, recte dicitur, cui memoria

moria non ſolum eſt viva bibliotheca, ingenium perſpicaciſſimum, judicium ſolidum atque incorruptum; ſed etiam qui labore & exercitatione has Naturæ dotes extulit, & ad maturitatem plenam perduxit, Lind. *Ex.V.* §. 12. Vide *Philoſophia*. Quę Paracelſiſtę de *Sophia Adepta* jactitant, tanquam figmenta miſſa facimus. A Chirurgis plantæ quoque vulnerarię vocantur *Sophiæ*, non ſolum *Conſolida aurea*, ſive a floribus, ſive a virtute ita dicta, Illyricis & Liburnis familiariſſima, cujus folium ſi ore maſticetur, labia contrahit, & ſi ſuper caulem adhuc exiſtens laceratur, per ſeipſam conſolidatur, nobiliſſima dulcedine pollet, ac balſamo, Dorn. Rul. & Iohnſ. ſed etiam alia *Thaliſtri ſpecies*, uti patet ex *Adverſariis* Lobelii, & *Pinace* Bauhini.

Sapo, σάπων, σμῆγμα, quid ſit, etiam tonſoribus & pueris notum eſt. Gallorum inventum eſſe, ſcripſit Gorręus ex Plinio; verum meminit & Galen. *ſapones*, & refert inter abſtergentia potentiſſima, *l.* 8. *M.M. c.* 4 *circa fin.* & *alibi*. Simpliciſſima compoſitio eſt ex ſebo, cinere, & ſale. Qui apud Venetos paratur, primas hodieque tenet. Sed proſtant & alię compoſitiones odoratorum *ſaponum*, de quibus Schroder. *l.* 2. *cap.* 80. ex antiquioribus Aet. *l.* 6. *c.* 54. Ægin. *l.* 7. *c.* 13. citante Gorręo. Ex recentioribus etiam de *Sapone* & ejus uſu Pharmaceutico Chymico ſcripſit Iunken *Chymiæ Exp. Cur. Part.* 1. *ſect.* 2. *cap.* 10. *pag.* 143. *ſeqq. Sapo ſapientiæ* dicitur ſal *commune præparatum*, Dorn. Roland. & Iohoſ. *Smegma* idem etiam eſt, quod *Sapo*.

Saponea eſt nomen medicamenti Arteriaci vel Bechici, quod paratur ex oleo amygd. dulc. & ſaccharo diſſoluto in aqua violar. Claudio. *de Ingreſſ. ad infirmos l. II. ſect.* 11. *c.* 17. *p. m.* 248.

Saponiformis eſt epitheton tributum primæ materię metallorum, quæ materia hermaphroditica dicitur ex ſulphure & ſale mixta, unde *Lixivium ſaponiforme* quoque audit. Adam Sigiſm. Scholz. in *Diſp. Inaugur. de Marte ſalutifero ſect.* 1. *lit. B.*

Sapor, χυμὸς, dicitur qualitas illa, quæ guſtu percipitur; cujus plurimas eſſe differentias, docuit Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 36. Enumeravit quoque illas Schroder. *lib.* 1. *c.* 34. Vverer. *Ant. Gen. l.* 4. *c.* 4. Quod vero in his, & aliis *ſaporum* differentiis, & ortus morborum, & curationes, unice conſiſtant, uti ſcripſit Iohnſ. *Lexic. Chym. l.* 2. autoritate nixus Hipp. *l. de vet. med. XXIV.* illud cum grano ſalis intelligendum arbitror, cum hæ *ſaporum* differentiæ ſaltem ſigna ſint diverſarum virtutum & facultatum medicamentoſarum, & morboſarum; non vero ipſæ cauſſæ efficientes; niſi velis per *ſaporem* ipſum Chymum, h. e. materiam *ſapidam*, intelligere cum Gal. *d. l.* Vide *Chymus*. D. D. Etmullerus fermenta morboſa diverſa *ſaporis* nomine indigitavit. v. g. *Sapor* ſcorbuticus, *ſapor* pleuriticus &c. *in Medic. Theoria & praxi inſtructis Patholog. præceptis c.* 2. §. 19. a D. D. Frid. Hoffmanno ſapor etiam accipitur κατὰ χαρακτῆρα pro Guſtu, *Fundament. medic. Patholog. c.* 7. §. 71. 72.

Sapphirus, σάπφειρος, *Sapphirus*, gemma eſt pretioſa, cærulei coloris, pellucida, & diaphana; cujus hiſtoria, vires, & uſus legantur apud Gal. *l.* 9. *de S. Fac. h. tit.* Dioſc. *l.* 5. *c.* 157. Lang. *l.* 2. *ep.* 49. Schrod. *l.* 3. *c.* 6. Fr. Hoſm. *in Clav. ad h. l.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* III. *pag.* 223. *ſeqq.* Rul. Iohnſ. *Sapphirum* ex cœlo Lunæ & hujus terra terræ Jovis permixta factum eſſe, legitur *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 487. paulo aliter, & clarius, *Vol. IV. p.* 189. *ſeq.*

Saprias, σαπρίας. nomen *vini generoſi* fragrantiſſimi, ipſo nectare nobilioris, quod & *Anthoſmias* alias vocatur. Linden. *Ex. X.* §. 129.

Sapros, σαπρὸς, *putridum*, & potiſſimum vetuſtate corruptum, ſignificat. Frequenter occurrit apud Hipp. uti legere eſt apud Foeſ. *p.* 558.

Sapyrus, pro *Sappyrus*, legitur apud Keuchen. *ad Samon. p.* 112.

* *Saracenicum*, epith. unguenti ab Arabibus ſeu Saracenis in uſu maximo recepti, cum lues venerea extirpanda eſſet. Ex argento vivo potiſſimum confectum erat. Formula hujus unguenti extat apud Guidon. de Cauliac. Chirurg. magnæ tract. 6. Doctr. I. cap. 3. rubr. 1. 2. & 4.

Saraffi, id, eſt, *Gypſa*. Rul. & Iohnſ.

Sarapus, σαράπους, dicitur, *qui magnos*, & propterea *diſparatos habet pedes*. Foeſ. *pag.* 548. C. Hoſm. *C. ad Gal. de V. P. n.* 147. C. Hoſm. vult, legendum vel ſcribendum eſſe σαρόπους, exponens de inferioribus ſive extremis pedibus, ita ut horum digiti introrſum flectantur, malleoli vero extantes ſint & prominuti, & conjectatur Latine tales homines dici *Scauros*, *Apolog. pro Gal. l.* 3. *c.* 101. *in exeg. Hipp.* ipſe Galenus deſcriptionem ſuppeditat, quod Saraphus ſit, qui divaricatos & diſtantes habet pedum digitos.

Saratellula, legitur apud Paracelſ. *in Fragm. Chirurg. de apoſtemat. p. m.* 657. de quo termino tamen non conſtat, quid notare debeat.

Sarcazo, σαρκάζω, ſignificat *ſupremis labris aliquid avello*. Diciturque de animalibus u-

trin-

trinque dentatis, apud Hipp. 1. *de art. t.* 28. Adde Foes. *d. l.* Per translationem vero significat etiam morsis labris *subsannare*, unde σαρκασμὸς amarulentæ irrisionis genus dicitur. *Ibid.*

Sarca, *Sayrsa*, *Sarra*, id est, *Ferrum*. Rul. & Iohns.

Sarcion, σαρκίον, Lat. *Caruncula* dicitur. Hipp. 4. *aph.* 76. Dieter. *n.* 766. *Sarcion*, quoque dicitur *lapis coloris russi*. Iohns. *Lex. l.* 2.

Sarcites, σαρκίτης, idem, quod *Anasarca*, vel *Leucophlegmatia*, Hydropis species. Gorr. Cardan. *l.* 2. *tract.* 3. *contradict.* 21.

Sarcocele, σαρκοκήλη, i. e. *hernia carnosa*, testiculis induratis contingens, & ad scirrhos pertinet, Gal. *l.* 14. *meth. med. c.* 7. Ejus felicem exemtionem Chirurgicam per dissectionem inventa structura vide *in Act. Hafn. Vol. I. Obs.* 28. *p.* 59. & *Obs.* 97. *p.* 188. in quo loco recte negat *Sarcocelen* medicamentis posse discuti, aut curari. Vide etiam de *Sarcocele* ab Oxycrato testibus & scroto perperam applicato producta nullo alio remedio, quam castratione curanda P. Ammann. *in Irenic. p.* 140.

Sarcocolla, σαρκοκόλλα, est lacryma arboris, in Perside nascentis, thuris pollini similis, colore subrusso, amara gustanti. De cujus natura & viribus legantur Gal. *l.* 8. *de S. Fac. h. tit.* Dioscor. *l.* 3. *c.* 99. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 403. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Rol. *O. M. M. Sp. l.* 5. *f.* 4. *c.* 11.

Sarcoepiplocele, i. e. *hernia carnosa omentalis*, quando omentum in carneam substantiam accrescit. & induratur; sive circa umbilicum, sive in scroto fiat. Legitur apud Gal. *Introduct. c.* 18.

Sarcoma, σάρκωμα, est carnis in naribus, aut aliis etiam partibus, p. n. accretio, Galen. *in def.* Differt a Polypo magnitudine & forma. Est quidem Polypus *Sarcoma*, sed non contra. Polypus enim Polypi pisci similitudinem quodammodo habeat oportet: quod in *Sarcomate* non requiritur. Castell. Iohns. *l.* 2. *Lex.*

Sarcomphalon, σαρκόμφαλον, est incrementum carnis in umbilico mitis, vel malignæ. Gal. *in def.* Gorr. & Castell. Caussa solutio continui, & succi nutritii largior: propterea affluxus, quemadmodum in aliis exrescentiis contingit.

Sarcophagos, σαρκοφάγος, in genere *carnivorum* significat. Lind. *Ex. XI.* §. 67. Est aliquando epitheton *Mortis* Poetis familiare. Aliquando usurpatur pro *Catheretico*. Specialiter vero epitheton hoc tribuitur *lapidi*, qui ἄσιος, *Asius* alias appellatur: de quo suo loco in *Assius*.

Sarcophyia, σαρκοφυΐα, *excrescentia carnea* dicitur Hippocr. 3. *de fract. t.* 45.

Sarcopyodes, σαρκοπυώδης, epitheton sputi, quod est adinstar carnium purulentarum, & insigne pulmonis ulcus indicat: uti in tabida muliere, apud Hipp. *l.* 4. *Epid. III.* 26. Vide Foes. *p.* 559.

Sarcosis, σάρκωσις, in genere carnis generationem significat. Sæpius tamen præternaturaliter, & idem est, quod *Sarcoma*, Excrescentia carnea. In specie *Sarcosis* in utero est carnis ibidem prognatæ & collectæ expullulatio; quam, si magna sit, recidere convenit vellicatam scalpris: sin parva, protinus tollere, Gal. *in def.* Videtur proinde nihil aliud esse, quam mola. Castell.

Sarcothlasis, *Sarcothlasma*, σαρκόθλασις καὶ σαρκόθλασμα, dicitur *caro contusa*, cui plerumque supervenit ἐκχύμωμα sive sanguinis suffusio sub cute. Utrumque legitur in Nono *de M. P. C. c.* 252.

Sarcoticon, σαρκωτικὸν, dicitur *medicamentum carnis generationem promovens*; vel quod carne ulcus implet, Galen. *l.* 3. *M. M. c.* 2. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 4. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice detergent, calefaciunt, & purgant, atque minimum siccant, nulloque modo adstringunt. Castell. & Gorr. Catalogum vide passim apud autores materiam Medicam proponentes. Speciatim D. D. Vvedelium *Amœn. Medic. l.* 1. *Sect.* 2. *c.* 9. *p.* 108. P. Morellum *de mater. Medic.* sub tit. Sarcotica cum formulis Blasii *p. m.* 470. &c.

Sarda, *Sardina*, σάρδα, σαρδίνη, homonymon est. Vel enim piscis marini & lacustris nomen; cujus historiam cum usu vide apud Aldrov. *l.* 2. *de pisc. c.* 37. J. Alexandr. *l.* 15. *Salubr. c.* 5. Vel est nomen lapidis, aut gemmæ, quæ & *lapis Sardus* vocatur, a *Sardibus*, ubi primum reperta: alias *Carneolus* quoque dicta, loturæ carnium similis colore, & semiperspicua: cujus descriptionem & vires vide apud Schroder. *l.* 3. *t.* 3. *n.* 7. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Chiocc. *in Mus. Calc. s.* 3. *p.* 238. *seqq.* Ruland. etiam multas hujus species recenset *in Lex.*

Sardonius, *Sardous*, σαρδόνιος, σαρδῷος, est epitheton *risus p. n.* & convulsivi, ab *Herba Sardonia* ita dicti, quæ sua malignitate hanc convulsionis speciem producere creditur, & alias *Apium risus* vocatur; de quo risu differit Bartholin. *l.* 2. *An. cap.* 3. *pag.* 340. Junge Keuchen. *ad Samon. p.* 178. Vide *Gelos*. Attribuitur etiam

etiam interdum lapidi antea explicato, & vocatur *Sardonius*, vel *Sardous lapis*.

Sardonyx, σαρδόνυξ, gemma est, vel lapis pretiosus, ruber, pellucidus, habens speciem unguis humani, impositus manibus in superioribus partibus apparet Onyx, in altera parte Sarda. Rul. & Iohns. Chiocc. *d. l. p.* 241.

Sare, idem, quod *Essere*. Blancard. *in Lex.*

Sarsar, id est, *ferrum*. Rul. & Iohnson. *in Lex.*

Sargos, σάργος, vocatur piscis marinus littoralis, ad cibum maxime commodus; cujus descriptio cum usu legatur in Aldrov. *l. 2. de pisc. c.* 16. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 10.

Sarmatica Lues, idem, quod *Plica Polonica*. Luc. Lælius consultat. de *Lue Sarmatica*. Vide *Plica*.

Sarmentum, φρύγανον: Vide *Phryganon*. Plin. *l.* 23. *H. N. c.* 1. partes illas, in quibus acini fuere, *sarmenta* vocavit, notante Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 10. *c.* 7.

Sarnicum, *Sacen* est *Draconis*. Iohns. *Lex.* 51.

Saropus, σαρόπους, vide *Sarapus*.

Sarrampio, idem, quod *Picota*. Vital. *de Furno c.* 264. *fin.* vide *Picota*.

* *Sarsa-parilla*, radix hodie notissima, & in plurimis morbis, præsertim venereis maximi usus. Cedit Guajaco, at China virtute multum superior esse creditur; immo etiam Guajaco ipsi præstare, quotiescumque post adhibitas inunctiones mercuriales, vel administratum Guajaci decoctum supersunt ulcera, rhagades circa anum, tophi, nodi, ganglia, potissimum vero dolores rheumatici fixi sive vagi ab impura venere oriundi, ad quos specifica existimatur. Devehitur ex pluribus Americæ locis; præsertim ex Peruvia, Mexico, Brasilia, ubi sponte, & ubertim dicitur adolescere in sepibus. Constans opinio est radicem esse Plantæ quæ cum Smilace aspera eadem sit, vel Smilaci maxime affinis; Inde factum ut ab Hispanis *Sarsa-parilla*, seu *carca-parilla* dicta sit, h. e. *viticula rubo similis*. Id enim nominis est Smilaci asperæ apud Hispanos, ut auctor est Andreas Lacuna, nempe quod Smilax sarmentis, foliis, labruscis *viticulum*, spinis aculeisque *rubum* referat; *Carca* enim *rubum parillam* viticulum significat apud Hispanos. Huic opinioni favet & experientia. Constat enim radices Smilacis asperæ nostratis ut sarsæ-parillæ forma proxime similes sunt, sic virtute fere pares esse, ut testatur Fallopius in tract. de Morb. Gallic. c. 63.

Sartago, τήγανον, dicitur vas coquinarium, etiam Chirurgis necessarium, ad coquenda Unguenta & Emplastra. Hildan. *in Cist. milit.*

Sartoria costa, juxta nonnullos *Costa Ceti*, quamvis alii dicant esse potius firmamentum *Mandibulæ ceti*, cui infiguntur dentes. Confer. Gothofr. Martheri *Itinerar. Grunlandic.* Nomen vero primum legitur apud D. Ludovic. *Dissert. I. Pharm. p.* 314. *Sartorius Musculus*, vide *Fascialis*.

Sarx, σάρξ. Vide *Caro*.

* *Sassafras*, lignum ex variis Americæ tractibus, sed maxime ex Florida allatum. A Floridianis dicitur *Pabamvve*; Europæis vero *Sassafras*; quod sub cortice tenui foras cinereo, intus sanguineo ex ruso albicat; lignosum, leve, rarum est, saporis acris subdulcis, & aromatici odorisque fragrantis, unde dici solet *lignum fœniculi*, seu *fœniculatum*. Ex hoc fit decoctum, extractum, maxime adversus morbum Gallicum.

Sathe, σάθη, significat *penem*, sive membrum virile, teste Rolfink. *O. & M. Med. Sp. P.* 1. *c.* 43.

Sathros, σαθρὸς, *marcidus*, *lacerus*, putris. Legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de diæt. XIII.* 18. 22.

Satietas, *Saturitas*, πλῆθος, πλησμονὴ, sumitur plerumque in excessu p. n. Vide *Plesmone*.

Satio, vel *fasso*, σάττω, σάσσω, significat *infarcio*, *fartim impleo*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. XIV.* 27. *lib.* 4. *VII.* 9. 10. *IIX.* 15. *IX.* 10. *X.* 12. *&c.* Adde Foes. *p.* 560.

Saturatus, *Saturitas*, idem, quod *Satietas*, πλησμονή. Usurpatur vero etiam haud ineleganter de sufficiente humectatione, cum aliquo excessu. Scrib. *num.* 227. Adde Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 438. Est etiam terminus Chymicus in eadem significatione humectationis acceptus, quando v. g. Salia alcalia fixa cum spiritu Salis *Saturari* dicuntur. Vide Dan. Ludov. *Pharmaciam*.

Saturnus, κρόνος, proprie significat Deastrum gentilium, porro translatum inter sidera. Hinc planetarum a terra remotissimus *Saturnus* habetur pro maligno, summe frigido. Quas res naturales influxu suo dirigere finxerint, lege apud Schroder. *l.* 1. *c.* 9. Talia figmenta etiam reperire licet in Paramiro, aliisque scriptis Paracelsi. Chymici nomen hoc tribuerunt *Plumbo*: vide supra *Molybdos*. Adde Rul. & Iohns. & alios Chymiæ scriptores. *Saturnus* Philosophorum etiam dicitur Antimonium. Schroder. *Pharm. Medico-Chym. l. III. c.* 17. ad quem locum vide *Notas* D. Joh. Michaelis *novissime editas*.

Satyriace, σατυριακὰ, est nomen confectionis & Antidoti Venerem stimulantis, apud Ægin. *l. 7. c.* 11.

Satyriasis, *Satyriasmos*, σατυρίασις, σατυριασμὸς, ambiguæ adhuc significationis vocabulum, propter Hippocr. 3. *aph.* 26. ubi inter puerorum nondum pubertatis terminum attingentium morbos refertur: in quo communis illa acceptio, pro *Tentigine* membri virilis, sive *Priapismo* (vide *Priapismus*) locum non videtur posse invenire. Licet enim sæpius rigiditas penis illis etiam dormientibus esse soleat familiaris, minime tamen morbus dicenda, quia nihil offensæ inde percipiunt. Hinc Interpretes de glandularum juxta aures tumoribus exponunt, Gal. *in Exeg. pag.* 560. Dieter. *n.* 767. quæ expositio nititur loco parallelo Hipp. *l. 7. Epid. LI.* 16.

Savich Arab. est *farina subtilis*. Valesc. de Tarant. *Philon. Chirurg. c. 6. p.* 810.

Saunia olim fuit confectio lenis & suavis, instar massæ panis valde nutriens & restaurans, parata ex amygdalis dulcibus, saccharo ana lib. 1. amyli lib. ß. ol. amygd. dulc. ℥. i. ß. aq. Violar. q. s. F. Massa in formam quadrat. oblong. pondere ℥. i. Clement. Clementin. *Lucubrat. p. m.* 144.

Savonea, nomen confectionis Arteriacæ delicatæ, contra tussim, apud Forest. *l.* 16. *Observ.* 4. *Schol.*

Saura, σαῦρα. Vide *Lacerta*. Præter illas vero acceptiones ibidem adductas, occurrit adhuc alia, apud Hippoc. 4. *de artic. t.* 64. ubi σαῦραι dicuntur *Vimineæ* quædam *texturæ*, ex palmis intextæ, aut digitorum integumenta, sive digitalia, a *lacertarum* similitudine *Lacertæ* dictæ, Foes. *pag.* 560.

Saxatilis, πετρῶδ@. Vide *Petra*.

Saxifragus, λιθοθρυπτικὸς. Vid. *Lithontrbypticos*. *Saxifraga* vel *Saxifragia*, omnia, quæ calculum, lapidem, vel arenam expellunt, denotat. *Saxifragium*, quivis lapis, qui tartarum in homine frangit, & dissolvit, est. Rul. Iohns.

Saxonicus est epitheton pulveris, cujus descriptio habetur in *Pharmacop. Aug.* ut & *Corp. Ph.* D. Iunken. alibique.

Saxum, πέτρα, idem, quod *Lapis*, *Petra*; de quibus vocabulis *suo loco*.

Sbesis, σβέσις. Vide *Extinctio*.

Sbesten, id est, *Calx viva*. Rul. & Iohns.

Scaber, *Scabrities*, τραχὺς, τραχύτης, quamvis communiter in malam partem accipi ex Lexicis vulgaribus constet, significantia *asperitatem præternaturalem*: A recentioribus tamen hodieque nomina hæc in bonam quoque partem transferri legimus, ad exprimendum facultates quasdam medicamentorum a figura dependentes, quando asperitate sua crassiora attenuant, viscosaque divellunt, qualia sunt Lapides pretiosi, Corallia, Limaturæ Martis, Solis, Lunæ, &c. Frequentissime occurrunt in *Lumine Rationali Medico*, & explicantur *in appendice Examinis* in Dan. Sennert. *l.* 5. *Instit. pag.* 8. 9.

Scabies, ψῶρα. Vide *Psora*. Pertinet ad solutiones continui partium solidarum, Gal. *lib.* 14. *M. M. c.* 17.

Scabrus Paracelso videtur dici affectus aurium, consistens vel in dolore, vel in asperitate aliqua p. n. & meminit *Paragraph. l.* 12. §. 1. *l.* 13. §. 2.

Scacurcula, est *spiritus ossis de Corde Cervi*. Dorn. Rul. & Iohns.

Scajolæ sunt commentum vel impium, vel vanum Paracelsi, quo fingere conatus *quintuplices spiritus*, quorum singuli virtute propriæ suæ imaginationis, & quidem alter alteri noxam & detrimentum inferre, & quilibet suum corpus, in quo residet, peculiari modo lædere potest. Quam doctrinam confirmavit Paramiro suo de quinque *Entibus*, item tractatu de Nymphis Pygmæis, Sylvestribus, Gnomis & Lemuribus. Et hoc ex fundamento fictitio fatetur oriri Philosophiam Medicinæ sagacem, Adeptam supernaturalem, *de Pestilitate tr.* 2. *c.* 1. At in *l.* 5. *de vita long. c.* 5. quatuor saltem *Scajolas* statuit. Hinc & Dorn. *in Diction. Paracels.* & ex hoc Rul. & Iohns. *in Lexicis suis*, quatuor saltem numerarunt *Scajolas*, describentes, quod sint spirituales mentis & animi vires, proprietates, virtutes, atque potentiæ; quæ juxta numerum elementotum sunt quadruplices. Sunt rotæ quatuor ignei currus, quo raptus est Elias in cœlum; quæ sumunt originem ex animo & mente hominis, a quo recedunt, & in quem iterum reflectuntur. Sunt quidem phantasia, imaginatio, speculatio, & agnata fides. Sunt etiam & præcipue quatuor illi principes articuli totius fidei nostræ Christianæ, ut Baptismus, Fides in Christo JESU, sumtio Sacramenti cœnæ Domini, & Charitas in proximum, quæ fidei fructus maturos exhibet. Per quæ omnia vitam longam, quin etiam æternam consequimur. De his latius lege Paracelsum, *in Eucharistia*, & *expositionis libro de Cœna Domini*: & audies, quæ satisfaciant animo pietatis & veritatis cupido. Hactenus Dornæus, Rul. & Iohns. Enimvero, cui bono hæc ἀλλότρια commenta Paracelsica? Caveant quin potius sibi Philiatri & alii Christiani ab hisce ænigma-

maticis figmentis, animum magis turbantibus, quam illustrantibus.

Scala, κλίμαξ, quid sit, pueri e Dictionariis norunt. Pertinet inter Chirurgica instrumenta, ad repositionem articulorum, teste Galen. *c.* 4. *de art. t.* 43. Talem *scalam* Chirurgicam sex gradibus constantem exhibet Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIX. fig.* 3. & modum utendi, *Tab. XLIX. fig.* 1. Metaphorice *scala* quoque vocatur curriculum vitæ humanæ, per certas ætatum differentias, qualem *scalam* Dieter. proposuit humani initii & incrementi, *in Iatreo*, *n.* 599 Ita in Metallurgia operationes transmutationis per *scalam* fieri, legitur *in Th. Chym. Vol. I. pag.* 496. *seq.* & Elementorum cognitio vocatur *Scala Jacobi* mystice qua ad mundum cœlestem ascendere licet, *Vol. VI. pag.* 88.

Scalenos, σκαληνὸς, significat *obliquum*, & proprie ad Mathesin pertinet. Legitur vero & apud Hippocr. de vena quadam, quæ ad renes tendit, *l. de Resectione sive Anatome II.* 5. & canales *aliquos* σκαληνοειδῆς, vocat, *ibid.* 8. Musculi quoque in collo siti cognominantur in Anatomicis *Scaleni*, Barthol. *lib.* 4. *An. c.* 6. *pag.* 568.

Scalpellum, ξυστὸν, κνιστὸν, *Scalprum*, ξύστρα, dicuntur instrumenta Chirurgica, quibus ossa raduntur, vel alium etiam in usum adhibentur. Illud legitur apud Hippoc. *de c. vuln. XIX.* 8. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 6. *& alibi*: Hoc aliquoties apud Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. ubi pro *strigili* sumitur. Vide Foes. *pag.* 442. Hildan. *in Cista militari*, *alibique*. Vide *Cnester. Smile*. *Scalprorum*, quæ & *Rasoria*, *Raspatoria*, item *Radulæ* dicuntur, varias formas descriptas etiam exhibet Scultet. *Arm. Chir. Part.* 1. *Tab. VI. fig.* 3. *seqq. ad* 10. Quære etiam *in Inic.*

Scalptus, *Scalptura*, κνησμὸς. Vide *Cnesmos*, vocatur & ξυσμὸς, apud Hippoc. 3. *aphor.* 21. Adde Dieter. *num.* 595. *Scalpturam* prohibendam esse ægris ob pruritum, & quod pessima & præter excoriationem humores alliciat & dolores graves excitet, docet Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. LVI. pag.* 149.

Scamma, σκάμμα, vocatur terminus, aut *limes deambulationis*, in arena, aut spatii, quod transiliunt, qui se saltu exercent, apud Cœl. Aurel. *lib.* 2. *Tard. pass. c.* 1. allegante Foes. *Oecon. p.* 568.

Scammonion, σκαμμώνιον, vocatur succus purgans fortior, e planta *Scammonea*, σκαμμωνία collectus; qui cum malo cotoneo præparatus & correctus vocatur δακρύδιον quasi *Lachrymula*, vulgo in Offic. *Diagrydium*. De hoc purgante vide plura apud Rolfink. *de purgant. sect.* 13. *art.* 4. *per tot.* C. Hofmann. *Offic. lib.* 1. *cap.* 14. Freitag. *Aur. Med. lib.* 2. *c.* 13. Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *num.* 468. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Solenander hujus usum valde suspectum habuit, inter *capita diaboli* vernacule dicta referens, *sect. V. consf.* 22. *pag.* 504. 505.

Scamnum, βάθρον. Vide *Bathron*.

Scandella, γυμνόκριθον. Vide *Gymnocrithon*.

Scanton, est *fœtor Urinæ*. Iohnson. *Lex. lib.* 1.

Scapellatum, id est, *retectum*: dicitur de præputio retracto, qui affectus Græce σίωνος vocatur. Marcell. Cuman. *Observ.* 74. apud I. H. Velschium *Syllog. Cur. & Observ. Med. Cent. I. pag.* 78.

Scapha, σκάφη, proprie *labrum balneatorium*, vel *solium*, vel *naviculam* significat; & usurpavit Hippoc. *l. de Steril. XXII.* 3. *lib.* 3. *de morb. XV.* 18. Sæpius Aurelianus, Trallianus, allegante Foes. *pag.* 569. Per translationem vero *Scapha* Anatomicis quoque dicitur ambitus auris interior, Helici oppositus, Barthol. *l.* 3. *An. c.* 9. σκάφη vinculi quoque nomen est, quod adhibetur, ubi summum caput, & quod inter ipsum & frontem est, vincire convenit. Dicitur alio nomine *Tholus Diocleus*. Gal. *de Fasciis*.

Scaphion, σκαφίον, æquivocum est vocab. Vel enim *parvam scapham* significat; & idem est, quod σκαφίδιον. Foes. *pag.* 570. vel *Ligonem*, quo terra foditur, Hippoc. 2. *de fract. t.* 3. Vel *Cranium* notat, Gorr. ex Aristophane, Lind. *Med. Physiol. l.* 2. *c.* 8. §. 30. *Sel. Med. Ex. X.* §. 185.

Scaphis, σκαφὶς, dicitur *mulctra pastoralis*, alveus, *scaphula*, quo vase pastores utuntur in lacte reponendo. Significat & μάκτραν, sive vas, in quo farina subigitur. Ab Hippoc. accipitur pro *mensura*, quæ alias *Concha* dicitur, *l.* 1. *de morb. mul. CXXIII.* 13. *CXXVI.* 4. 4. Adde Foes. *d. l.* Vide *Concha*.

Scaphoides, σκαφοειδὴς, epitheton Ossis, Tali caput anterius & oblongum excipiens. Os *Naviculare* vel *Naviforme*, ita dictum a Scaphæ similitudine, Gal. *de Ossib. c.* 24. *& l.* 3. *de V. P. c.* 7. Barthol. *libel.* 4. *Anat. c.* 21.

Scapula, ὠμοπλάτη. Vide *Omoplatæ*. Vena & arteria scapularis, interna & externa, quæ dicantur, videantur apud Bartholin. *libell.* 1. *&* 2. *p.* 640. *&* 652.

Scapus, στέλος, καυλὸς, idem, quod *Caulis*, medium inter caput & radicem, Linden. *Ex. X.* §. 185.

Scarabeus, κάνθαρος, vide *Cantharus*.

Scarabelaphus, σκαραβέλαφος. Vide *Cantharus*.

Scardamysso, σκαρδαμύσσω, significat *Nicto*, oculis *conniveo*. Scribitur & καρδαμύσσω, teste Erotiano, *Onom. pag.* 56. Legitur σκαρδαμύσσειν apud Hippoc. *l. de int. aff. XLVI.* 16. *LI.* 14. *l. de dieb. judic. III.* 16. *Coac. t.* 77. *lib.* 6. *Epid. sect.* 6. *t.* 2. Jung. Foes. *pag.* 569. *Nictantibus* opponuntur ἀσκαρδαμύκτοι. Vide *Ascardamyctes*.

Scardula vocatur piscis, qui & *Rama* dicitur, Cyprino similis, longe vero ignobilior, stagnantibus aquis gaudens, fœdo mucore & luto victitans. Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 6. Adde Aldrov. *l.* 5. *de pisc. cap.* 42. qui *Cyprinum latum* appellat.

Scarifitatio, ἐγχάραξις. Vide *Encharaxis*.

Scarlatina Febris dicitur, quæ cum maculis conjuncta est instar morbillorum, utplur. tempore æstivo frequentior, & infantibus præ cæteris familiaris, cujus pleniorem descriptionem tradidit Sydenham., *Observ. Med. de morb. ac sect.* 6. *c.* 2. *p. m.* 417. *seq.*

Scarus, σκάρος, piscis vocatur saxatilis, squamosus; cujus historia cum usu videatur apud Aldrov. *l.* 1. *de pisc. c.* 2. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3.

Scatea dicitur *secunda tartareæ urinæ species*, a fœtore nomine sumto; estque indicativa omnium ex Tartaro putrefactionum, ejusque signum, Iohns. *Lex. l.* 1. Vide Paracelf. *l.* 6. *Paragr. c.* 2. §. 1. Et *in fragm. ad h. l.* docet, talem urinam esse lepræ signum.

Scatula est vas ligneum vulgo notum, in quo aliquid asservatur. Ad medicamenta vero non debent sumi e lignis resinosis paratæ, ne odore suo resinoso confectiones inficiant. Hinc majoris adhuc securitatis gratia muniri solent intus & foris charta alba, cœrulea, rubra, aut variegata. Schenk. *S. Comp. & Pr. M. pag.* 233.

Scaurus, vide *Sarapus*.

Scedasticos, σκεδαστικὸς, epitheton *facultatis dissipandi* tribuitur Ochræ apud Dioscorid. *l.* 5. *c.* 62. vel 108. *ed. Sar.*

Sceilen Vena dicitur *Salvatella*, ramus inter medium & annularem, Avicenn. *l.* 1. *fen.* 1. *doctr.* 5. *c.* 4.

Sceletos, σκελετὸς, quasi cadaver aridum & exiccatum, estque ossium corporis humani, aut brutorum etiam invicem cohærentium, universa compactio, Galen. *l. de Ossib. cap.* 25. *in fine & lib.* 1. *Anat. adm. c.* 2. Dicitur & σκελετὸν communiter, Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 1. item, qui sceleti instar macilenti sunt, & tenuis corporis, σκελετοὶ dici, monet Erotianus.

Sceletyrbe, σκελετύρβη, rectius σκελοτύρβη, quasi *crurum turbam* ac resolutionem dicas, qua erectus homo ambulare nequit, sed latus quandoque sinistrum in dextrum, nonnunquam dextrum in sinistrum circumfert, interdum quoque pedem non attollit, sed attrahit, velut ii, qui magnos clivos adscendunt, Galen. *in def.* Epitheton Scorbuti. Vide *Scorbutus*. Latine *Crurum enervatio*, Lang. *lib.* 1. *ep.* 42.

Sceliphros, σκελιφρὸς, id est, *aridus*, siccus, idem, quod ξηρός. Occurrit apud Hippocr. *l. de int. aff. XLVI.* 11. *l. de A. L. & Aq. V.* 3. *sect.* 1. *de art. t.* 28. Jung. Foes. *pag.* 571.

Scelos, σκέλος, *Crus*, Vide supra *Crus*.

Scelotyrbe, vide *Sceletyrbe*.

Scempsis, σκῆμψις, idem, quod ἀπόσκημψις, *decubitus*. Galen. *in Ex. Dict. Hippoc.* In textu legitur σκῆψις. Vide *Scepsis*.

Scenos, σκῆνος, apud Hippocr. *totum corpus* significat, *l. de Resect. I.* 15. *l. de Corde V.* 13. Foes. *d. l.*

Sceparnos, σκέπαρνος, aut σκέπαρνον, vide *Ascia*.

Scepastra, σκεπάστρα, sic dicitur fasciæ genus ad operiendum & deligandum caput, Lat. *Operculum*. Gal. *de Fasciis*. Gorr.

Scepe, *Scepasma*, σκέπη, σκέπασμα, *tegumentum*, *velamentum* corporis significat, inter caussas sanitatis procatarcticas pertinens, pro aeris nos ambientis attemperatione. Legitur apud Hippocr. *lib.* 6. *Epid. f. VIII.* Galen. *lib.* 2. *de S. F. c.* 24. Quamvis etiam pro *tugurio* & *tecto* usurpasse videatur, 4. *de R. V. I. A. t.* 44. Vide Rhod. *ad Scribon. in not. n.* 60. *pag.* 105.

Scepticus, σκεπτικὸς, dicitur in genere is, qui nihil sciri posse statuit, & in singulis rebus hæret, atque hæsitat. Quæ philosophandi ratio etiam a Cartesio hodieque introducta videtur & olim *sceptica Schola Medicorum*, a Galeno notata *l. an sang. in art. natur. cont. c.* 4. *fin. & l. de subfig. Emp. c.* 1.

Sceros, σκηρὸς, i. e. *laxum spongiosum*, quamvis Hesychius per σκληρὸν exposuerit. Erot. *Onom. p.* 103. *b.*

Scethros, σκεθρὸς, idem, quod ἀκριβὴς, *accuratus*. Hinc σκεθροτέρη ἴησις, *accuratior curatio*, apud Hippoc. 3. *de art. t.* 60. Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 44 Vide Foes. *p.* 570.

Sceuastos, σκευαστὸς, i. e. *factitius*. Dicitur de *vino*, apud Diosc. *l.* 5. *c.* 45. Adde Linden. *Ex. X.* §. 198.

Schasis, σχάσις, æquivocum valde est nomen, & variæ significationis, ob verbum, a quo

quo derivatur, σχάω vel σχάζω, quod diversa etiam significat, videlicet, *scarifico*, *laxo*, *transfero*, vel transpono, inhibeo. Apud Hippocr. 2. *de art. t.* 14. exponit Galen. verb. σχῆται per subito e priori statu in alium mutari. Interpretes vero Latini reddiderunt per *Decutitur*, & σχάσιν per *decussionem*. Apud Galen. *in LL. Meth. med.* σχάσαι, est *scarificare*, ut & apud Aristot. *lib.* 8. *H. A.* allegante Henr. Steph. *in Thes.* Hinc & σχάσις apud Theophr. *lib.* 4. *c.* 3. *Histor. plantar. scarificationem* notat. Junge Foes. *p.* 607. *seq.*

Schasteria, σχαστηρία, instrumentum notans funem, vel aliud quid, quo corpus aliquod vel intentum relaxatur, vel erectum demittitur: Galen. *com. ad d. Hippoc. loc.* C. Hofm. in ἀνεκδότοις *Notis ad Galen.* negat, recte exponi σχαστηρία per funem, qui cursoribus prætenditur, sed potius notare *trochleam*, sive quodcunque *aliud organum*, quod prætentum funem sustinet, &, quo moto, concidit funis. σχαστήριον quoque scalpellum, vel *cultellum scarificatorium* significare, e Lexicis aliis constat.

Schedia, σχεδία, idem, quod βάθρον, *scamnum*. Hippoc. vocatur & ξύλον. Oribas. *de machin. c.* 29. Gorr.

Schebendenigi, i. e. *Cannabis*, vel semen ejus, Rul. Iohns.

Schema, σχῆμα, vide *Figura*. Adde Hipp. *l. de vet. Med. XXXIX.* 7.

Scherbet vel *Serbet Turcarum* paratur e succis acidis berberum, ritium, citri, &c. cum sacchato, quemadmodum docet Theodor. Mayerne *Prax. Med. Tom. I. p. m.* 264. ubi etiam exempla proposuit. Vide & *Acta Erudit. Lips. A.* 1691. *m. Febr. p.* 61.

Schesis, σχέσις, corporis *dispositionem nondum confirmatam* significat, quæ facile inducitur aut removetur; ad differentiam ἕξεως, quæ stabilis dicitur habitudo. Deinde etiam significat *adventitiam* corporis *habitudinem*, Galen. *cap.* 1. *de artic. t.* 26. & *lib.* 3. *de causs. Puls. cap.* 10. Σχέσις quoque interdum idem est, quod ἐπίσχεσις, i. e. *retentio*, inhibitio. Hippocr. *lib.* 5. *Epid. XXIX.* Junge Foes. *pag.* 608. Dieter. *num.* 812.

Schetæa, σχετικά, dicuntur quæ compescenda sunt & *cohibenda*: Hippoc. *l.* 2. *de mor. mul. XXIV.* 5.

Scheticos, σχετικὸς, *dispositivus*, epitheton febris, quin & aliorum morborum, qui non adeo altas radices egerunt, sed faciliorem admittunt solutionem, ad differentiam τῶν ἑκτικῶν, sive *habitualium*, qui difficilius discutiuntur. Gal. *lib.* 8. *M. M. c.* 1. C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 12.

Schias, *Schion*, *Schiaticus*, pro *Ischias*, *Ischion*, *Ischiaticus*, legitur apud Keuchen. *ad Samonic. p.* 238.

Schidacedon, σχιδακηδὸν, species est *fracturæ*, *per longitudinem ossis*, non per *transversum*, factæ, quæ καυληδὸν vocatur, Gal. *lib.* 6. *M. M. c.* 5.

Schindalmos, σχινδαλμὸς, *fissuram* significat, Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. XXV.* 17. Diosc. *l.* 1. *c.* 17. citante Foes. *p.* 609. σχινδάλησις *etiam fissionem assulosam* significat.

Schinelæon, σχινέλαιον, i. e. *oleum lentiscinum*, Dioscor. *l.* 1. *c.* 50. In remediis Moschionis libro *de morb. mul.* annexis extat σχοινέλαιον, sed videtur menda.

Schisma, σχίσμα, i. e. *fissura*, *scissura*, *rima*. Stricte de pudendo muliebri ponitur. Vide *Rima*.

Schistos, σχιστὸς, dicitur *lapis Hæmatitæ affinis*, pallidior tamen colore, & virtute infirmior, suapte natura fissilis & friabilis, de quo legatur Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* Diosc. *l.* 5. *c.* 145. Chiocc. *Mus. Calc. s.* 3. *p.* 273. Rul. & Iohns. *in Lex.* Fr. Hofmann. *in Clav. ad Schr. lib.* 3. *c.* 8. *pag.* 179. *Alumen* quoque *Schiston* vocari, testatur Lang. *l.* 1. *ep.* 32. *Lac* σχιστὸν vocatur, in quo lapides igniti fuerunt extincti: Galen. *l.* 10. *de S. Fac.* §. *Stercus caninum*: vel quando lacti ferventi acetum instillatur, *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16.

Schoenobates, σχοινοβάτης. Vide *Funambulo*.

Schoenotonos, σχοινότονος, epitheton sellæ, ex junceo, vel sparteo fune nexæ, & contextæ, Hippoc. *l. de Sterilib. XVI.* 5.

Schole, σχολὴ: vide *Ocium*. Quid Latine *Schola* vero significet, notum est, videlicet locum, in quo Disciplinæ & artes docentur. Idem *Scholæ* veteres Medicæ Romæ fuisse dicuntur ac Esquiliæ. Rhod. *ad Scribon. pag.* 15. *Scholæ Herophileæ* meminit ex Strabone idem *pag.* 14. Accipitur etiam pro ipsa doctrina. Idem Parac. triplicem *Scholam* finxit, *Elementalem*, *Sideream*, & *Æternam*. *Philos. sagac. t.* 1. Et Helmont. aliquoties invehitur in *Scholam* Galenicorum, sive *Humoristarum*, i. e. in doctrinam & hypotheses illorum.

Sciamachia, vel *Sciomachia*, σκιαμαχία, dicitur exercitatio manuum, vel brachiorum levior, quum vel celeriter manus aliquo pacto ventilamus, aut micamus, aut cum altero leviter conserimus colluctatione languidiore, citra vehementiam, aut roboris provocationem. Jul. Alex. *l.* 6. *Sal. c.* 8. ex Galen. *l.* 2. *de San. tu. c.* 11. q. d. *Umbratilis pugna*, & meditatio potius pugnæ. Alexandr. *not. ad h. l.* Accipitur & tropice pro vano aliquo & leviori animo-

morum dissidio & colluctatione.

Sciatica, pro *Ischias*, de quo affectu suo loco.

Sciaugeo, σκιαυγέω, Hippocrat. significat, *cæcutio*, eorum ore, qui ex umbra aut tenebris prodeuntes ad lucis aspectum caligant, *lib. de int. aff. LI.* 12. *& l. de dieb. judic. III.* 13.

Sciden, i. e. *Cerussa*. Rul. *in Lex.*

Scidnamæ, σκίδναμαι, apud Hippocr. significat *dissipor*, Hippoc. *dictis locis*. Adde Foes. *pag.* 572.

Scientia, Ἐπιστήμη, in foro Medico non obtinet strictam significationem; sed sufficit accipere pro *certa alicujus rei cognitione*. Ad quam acquirendam etiam in arte Medica opus est, ut prius mens ab opinionibus purgetur, antequam vera scientia inducatur, Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 6. In praxi quoque opus *scientiæ* est, non perturbari, nec transire ab iis, quæ recte visa sunt, etiamsi nondum appareat manifesta utilitas ex his, quæ facta sunt, *c. in* 2. *aph.* 52.

Scimpodion, σκιμπόδιον, significat *lectulum discubitorium*, in quo cervicem reclinare possumus, v. gr. tempore somni meridiani, si opus fuerit, C. Hofmann. *Com. in Gal. de V. P. num.* 1150. Dicitur & σκίμπυς, extat apud Moschion. *de mor. mul. c. ult.* 163. Utrumque etiam significare potest & solet scabellum, cui non minus, quam dicto lectulo insidere possumus.

Scincus, σκίγκος, vocatur animal, e genere lacertorum, quadrupes, cujus pleniorem descriptionem, cum usu in Medicina, videsis apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. digit. ovipar. c.* 12. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 115. Lang. *l.* 1. *ep.* 66. Nonnullis etiam vocatur *Crocodilus terrestris*: sed minus accurate ob parvitatem.

Scindapsus, σκινδαψός, nomen fictum a Gal. quemadmodum & *Blytri*, *l.* 1. *de diff. pulf. c.* 4. ad improbandam nimiam in nominibus eligendis curiositatem. Vide C. Hofmann. *Comm. de V. P. n.* 228. *&* 533.

Scintilla, σπινθὴρ, particula ignea dicitur, estque caussa horroris, si cutim nudam attigerit, Galen. *l.* 2. *de sympt. causs. c.* 5. *Scintillæ*, quæ interdum ex oculis erumpere videntur, non sunt veræ igneæ particulæ, uti quidem Paracelf. credidit *Paramir. tr.* 3. *c.* 9. sed saltem est ab aeris illuminatione, vel spirituum animalium luciditate emanante. Vid. Plemp. *Ophthalmograph. lib.* 4. *problem.* 21. & Willis *A. Br. P. I. c.* 15. Dicitur hæc *scintillarum* eruptio σπινθηρισμὸς, *scintillatio*, *coruscatio*. *Scintilla* quoque Paracelso significat articulorum quandam resolutionem, & impotentiam movendi, ceu symptoma luis Gallicæ, quæ *scintilla Veneris* propterea vocatur, *lib.* 7. *de orig. causs. & cur. morb. Gallic. c.* 10. *l.* 8. *c.* 2.

Sciodes, σκιώδης, *umbrosus*, caliginosus, a σκιὰ, *umbra*, tribuitur autumno ab Hippocr. *l.* 3. *Epid. s. III. t.* 3.

Scirona, est *Ros autumni*. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Scirrhoma, σκίῤῥωμα, refertur inter morbos externos, suram pedis infestantes, *d. l. c.* 16. *fin.* quamvis non describat, qualis proprie affectus sit.

Scirrhones vocari pediculos subcutaneos vix visibiles, scribit Fallop. *l. de ulcer. c.* 23. *Tom. I. Oper. p. m.* 612. *seqq.*

Scirrhosis, σκίῤῥωσις, dicitur Gal. *livescens & crescens caro* ex vehementia diuturnæ inflammationis orta, *l. Introduct. c.* 15.

Scirrhus, σκίῤῥος, proprie est tumor durus, renitens, indolens, Galen. 4. *de R. V. I. A. t.* 21. *& alibi*; quamvis distinguant inter *scirrhum* legitimum, sive exquisitum, & non exquisitum, quem vocant ὄγκον σκιῤῥώδη, Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 6. Verum non semper illa distinctio observatur. Interea *Scirrhus exquisitus* ita plenius describi poterit, quod sit tumor durus, renitens, indolens, in glandulis obortus, proveniens a succi lymphatici atrabiliaris acido-austeri & congelativi subsistentia & collectione. Ex hac definitione facile confici potest quoque descriptio *Scirrhi non exquisiti*, addita particula, fere indolens, & caussæ morbificæ limitatione, prout succus ille glandularum, vel de phlegmate, vel de aliis portionibus vitiosis salinis, acribus, minusque congelativis, participat. Rariores observationes *Scirrhi veri* totius abdominis, & dimidii Pulmonis, invenies *in Ephem. N. Cur. A. II. O.* 60. *& A. III. O.* 262.

Scissile, σχιστὸν. Vide *Schistos*.

Scissio, communiter idem, quod *sectio*, τομὴ, de quo p. inferius. Dicitur tamen & σχίσις, *scissio*, quæ competit lacti, quando fervido huic vel acetum, vel oxymel instillatur, ut fiat coagulatio, Galen. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 16.

Scissura, Paracelso idem, quod *Fissura*, σχίσις, *in Fragm. Medic. & alibi*. Vide. *Fissura*.

Sciurus, σκίουρος, item ἴππουρος, vocatur animalculum quadrupes digitatum, viviparum, cauda præditum totum corpus obtegente, arborum amantissimum: cujus descriptionem, cum usu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 24. Junge Fr. Hof-

Hofmann. *Clav. ad Scbr. l. 5. p. 682. seqq.* De cerebri *sciuri* usu contra vertiginem laudatissimo vide Achill. Grasseri *Obs. I.* apud Joh. H. Velsch. *in Syllog. Cur. & Obs. Med. Cent. III. p. 5.* cujus etiam notam leges.

Scleria, σκληρία, dicitur *palpebrarum interior durities*, Gal. *l. Introduct. c.* 15. Quamvis & in significatione generali, qua omnem duritiem denotat, & ita idem est, quod σκλήρωσις, accepisse videatur, dum addidit τ̃ μήτρας, i. e. uteri, *l. de morb. mul. c.* 133.

Sclerocœtia, σκληροκοιτία, vocatur *decubitus in duro cubili* & strato. Hippocr. *lib.* 3. *de diet. IV.* 1. & verbum σκληροκοιτέειν *l. de sal. diæt. t.* 13.

Scleroma, σκλήρωμα, idem, quod σκληρυσμός, stricte tamen dicitur de *duritie*, quæ in parte aliqua vulvæ oritur, & coincidit cum σκιῤῥώσει, Galen. *in defin.*

Sclerophthalmia, σκληροφθαλμία, dicitur *Lippitudo dura*, in qua oculus durior, ad motum pigrior, dolens, rubicundus redditur, palpebræque similiter duriores ficcioresque redditæ, post somnum, aperiri facile non possunt, vel inverti, propter duritiem. Differt a ξηροφθαλμία, sola magnitudine doloris, duritiei & siccitatis; quod hæc sit illa satis imbecillior, Gorr. Castell. Caussa sine dubio in portionum lymphaticarum sanguini admistarum aciditate congelativa ponenda erit.

Scleros, σκληρός. Vide *Durus*. Significat & *aridum*, Lind. *Ex. XVI.* §. 143.

Sclerosarcoma, σκληροσάρκωμα, est abscessus progerminus utplurimum in gingivis enatus, carneus, durus, interdum galli coronam vel cristam, interdum ostracodermi carnem referens. Differre ab Epulide vult M. Aurel. Severin. *l. de nov. obs. abscess. c.* 16. ubi plura de hoc affectu invenies.

Sclerosis, σκλήρωσις, id est, *durities*. Vide *Scleria*.

Sclerotica vocatur tunica oculi, cujus pars anterior dicitur Cornea, de qua supra vide *Ceratoides*. Posterior vero est densa & opaca, duraque, Barthol. *lib.* 3. *Anat. cap.* 8. *pag.* 515. Significare etiam σκληρωτικὸς potest *Indurans*, a verbo σκληρόω, quamvis non sit in usu apud Græcos.

Sclerynticos, σκληρυντικὸς. Vide *Indurans*.

Scleryſmos, σκληρυσμὸς, σκλήρυσμα. Vide *Induratus*.

Sclirus, corrupte etiam pro *Sclerus* legitur, idem, quod *Scirrhus*, significans, Walter. *Sylv. Med. p.* 1343.

Sclopetum quid sit, ex Lexicis aliis constare potest. Est singularis caussa vulnerum, in quibus curandis, præter alias indicationes communes aliis vulneribus, respiciendum quoque ad empyreuma a pulvere pyrio, & ignito globulo inductum auferendum. Vide Sennert. *lib.* 5. *Med. Pract. P.* 4. *cap.* 20. & Fabr. Hildan. *tract. de Sclopetaria curatione*.

Scnips, σκνίψ, item κνίψ, dicitur *vermiculus*, qui exeunte vere nascitur, cum germinare vites, earumque pars turgere incipit; unde germen, quod oculum vocant, exit. Galen. *lib.* 9. *de simp. Fac.* §. *Terra Samia*. Alii ad *formicas* hoc nomen applicant nostrates minimas. Aldrovand. *l.* 5. *de Insect. c.* 1. *pag.* 526. *Ed. Bon.*

Scobs, πρίσμα, ξύσμα, idem, quod *Ramentum*, *Rasura*: de quo superius in *RA*. Ita *Scobs eborea* legitur apud Scrib. *num.* 16. Apud Cels. legitur Scobis. *Scobs* stricte quoque notat *cinerem clavellatum*, h. e. *alkali*; item *scoriam cujusque metalli*. Rul. & Iohns. *in Lex.* in qua significatione etiam accipitur a Fr. Basilio *testam. Ult. l.* 1. *c.* 20.

Scodegbino Italorum. Vide *Novacula*.

Scodinema, σκοδίνημα, vel σκορδίνημα, idem, quod κωρυβασμός, Erotian. *Onom. p.* 99. *e.* Verum Gorr. & alii tribuunt hoc vocab. Græcum σκορδίνημα *Pandiculationi*, sive distentioni membrorum cum oscitatione. Vide *Pandiculatio*.

Scolecia, σκώληξ, Epitheton *æruginis*, cujus duo sunt genera: *Fossilis*, & *factitia*. Dioscor. *lib.* 5. *cap.* 92. Libav. *Synt. A. Cb. lib.* 5. *cap.* 23.

Scolecizon, σκωληκίζων, *vermiculans*, epitheton *Pulsus inæqualis*, in quo tota arteria non simul & semel videtur distendi, sed successive, adinstar vermium reptantium. Fere coincidit cum formicante & undoso. Est autem signum debilioris flammæ vitalis, Gal. *de pulſ. ad Tyr. c.* 8. & *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 26. 27.

Scolecoides, σκωληκοειδὴς, i. e. *vermiformis*, scil. ἐπίφυσις, dicitur de quodam *processu cerebri*. Estque corpus ex particulis quamplurimis, per membranas tenues connexis, varie denseque compositum, quod a medio cerebri ventriculo ad postremum fertur. Galen. *lib.* 9. *de Anat. adm. cap.* 5. & *lib.* 8. *de V. P. c.* 14. Barthol. ad cerebellum refert. *l.* 3. *Anat. c.* 5.

Scolex, σκώληξ, *vermis*, idem, quod *Lumbricus*. Vide supra, *LU.* item *Helminthes*.

Scoliotes, σκολιότης, *Obliquitas*. Dicitur de Hypochondriis, apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 87. ubi Galen. *in comm.* exponit per ἀνωμαλίαν, i. e. inæqualitatem; σκολίωσις quoque

que significat *obstipationem*, & dicitur in specie de spinæ dorsi in latus perversione. Gal. *cap.* 3. *de art. t.* 2. quemadmodum & verbum σκολιαίνεσθαι in hac significatione usurpavit Hippocrat. 3. *de art. t.* 48. Junge Foes. *pag.* 574.

Scolopax, σκολόπαξ. Vide *Gallinago*.

Scolopendra, σκολόπενδρα, nomen est animalis venenati, cujus tamen varia dantur genera. Alia enim *terrestris*, alia *marina*: de quibus omnibus cum earum usu vide apud Aldrov. *l.* 5. *de Insect. c.* 15. & *l.* 7. *c.* 6. *l.* 1. *Hist. Serp. & Drac. c.* 21. Diosc. saltem *marinæ* meminit, *l.* 2. *c.* 16. Quam Gal. intellexerit *l.* 3. *de V. P. c.* 2. vide Rhod. *ad Scribon. num.* 140. *Scolopendris terrestribus* lucem esse innatam, legitur *in Eph. N. Cur. A. I. Obs.* 138.

Scolopomachærion, σκολοπομαχαίριον, dicitur *cultellus acutus*, in cuspide paulum incurvatus, veluti rostrum *Gallinaginis*, Gr. σκολόπαξ dictæ, ad paxilli formam accedens, ad usum qua Anatomicum, qua Chirurgicum. De illo legitur apud Gal. *l.* 8. *de V. P. c.* 6. de hoc apud Ægin. *l.* 6. *c.* 74. & Forest. *l.* 4. *Chir. Observ.* 11. *Schol.* Hippocr. simpliciter vocavit μαχαίριον. *l.* 1. *de morb. mul. XCVI.* 4. Jung. Foes. *d. l.* Delineationem exhibet Scultetus *Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIV. fig.* 1.

Scomber, *Scombrus*, σκόμβρος, vocatur piscis, cujus historiam cum usu in cibis legito apud Aldrov. *t.* 2. *de pisc. c.* 53. Meminit & Lang. *l.* 1. *ep.* 59. quamvis non accurate quadret cum Aldrov. descriptione.

Scopæ, σαρώθρον, quid significet e trivialibus Lexicis satis constat, licet etiam aliquando in foro Medico locum inveniant, v. gr. quando de scopis recentibus portiones quædam, quales ad virgas fumi solent, sanguini e vena secta in manu aut pede & quidem in vasculum aqua calida refertum immisso intruduntur, ut post aliquot horas perspici queat, num portiones sanguinis viscidæ adhæserint, nec ne.

Scopelismus, σκοπελισμός, dicitur crimen per lapidum positionem in damnum alterius malefice commissum. D. P. Amman. *Irenic. pag.* 211. *seqq.*

Scopos, σκοπός, *scopus*, latine denotat *metam*, *intentionem*, finem, ad quem tendit Medicus suis actionibus. Generalis *scopus* dicitur id, quod secundum naturam est. Galen. *de ossib. in princ.* Quomodo *Scopus* ab *Indicatione* differat, docet J. Alex. *not. ad Galen. l.* 11. *Meth. med. cap.* 8. quamvis non semper observetur.

Scops, σκώψ, nomen avis, cujus descriptionem cum usu vide apud Aldrov. *lib.* 8. *Ornith. cap.* 4.

Scopula, idem, quod *Scapula*. Vide *Omoplata*.

Scopula, σαρώθριον, diminutivum est scoparum, & denotat cum epitheto *setacea* instrumentum, e setis compactis paratum, quo vestes verri & purgari solent. Ejus tamen usum in foro Medico necessarium ostendit D. Henr. a Deventer *in Lum. Nov. per obstetric. c. XXVI. p.* 89. *seq.* & propterea injungit Obstetricibus ut *scopulas setaceas* in promptu habeant, quibus infantis deliquium patientis plantas pedum fricent, ut experiantur, vivus ne sit an mortuus.

Scorax, i. e. *Gummi olivæ*. Rul. & Iohns.

Scorbutus, *Scorbutum*, morbus dicitur olim Septentrionalibus saltem populis & maris Balthici accolis familiaris, & veluti endemius: Hodieque vero adeo late sese diffundens, ut tantum non Epidemius pluribus aliis populis esse videatur. Describitur, quod sit congeries plurimorum symptomatum omnis generis, proveniens a morbo complicatissimo, intemperie lenta maligna, obstructione viscerum & vasorum, solutione continui diversa, per sanguinis, succi nutritii & nervosi, vel lymphæ glandularum multifariam corruptionem, ichorescentiam, vappescentiam, aciditatem, acrimoniam, stagnationem, coagulationem, & lentam putredinem oborto. Prolixiorem hujus definitionis declarationem habere poteris ex lectione quamplurium Autorum recentiorum, qui de hoc affectu ingenium suum exercentes scripta in publicam ediderunt lucem; inter quos nominasse sufficiat Sennertum, Eugalenum, Brunnerum, Reusnerum, Vvillisium, Charlton. &c. Jungatur & Barbette *Prax. l.* 4. *c.* 3. Hippocrati etiam cognitum fuisse, sub nomine *magni Lienis*, & *Ilei hæmatitis*, nullum est dubium. Peculiaria & particularia quoque nomina sunt *Stomace* & *Scelotyrbe*, de quibus suis in locis, quæ synecdochice pro ipso *Scorbuto* usurpari possunt. Forest. *l. XX. Observ.* 13.

Scordinema, σκορδίνημα. Vide *Pandiculatio*.

Scordolaser, id est, Assa fœtida, Alex. Bened. *l.* 7. *c.* 13.

Scoria, σκωρία, proprie dicitur *fordes metalli*, fex, recrementum ejus. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Scoria*. Dioscor. *l.* 5. *c.* 94. 97. 101. *Scoria* argenti, plumbi, ferri virtutes explicat. Rul. *Scoriam* vocat recrementum illud, quod in prima corruptione ad substantiam Mercurii non pertinet. Basil. quoque *d. l. c.* 21. de *Scoria metallorum* tractavit. Helmont. *scoriam* vocavit

ster-

stercus, sive excrementum liquidum urinæ, *de Lith. c. 4. n. 21. & c. 6. num. 16.*

Scorith, id est, *Sulphur*, Ruland. & Iohnson. *in Lex.*

Scorpæna, *Scorpis*, Σκορπὶς, nomen piscis, a *Scorpio* distincti, cujus historiam cum usu tradit Aldrov. *l. 2. de pisc. c. 27.*

Scorpiaca, σκορπικὴ, Epitheton est *Antidoti* cujusdam, quæ ictibus scorpionum medetur, apud Gal. *l. 2. de Antidot. c. 12.*

Scorpio, & *us*, σκόρπιος, est æquivocum. Proprie notat insectum animalculum, cancros fere imitans, ictu gravissime nocens: cujus historiam cum noxa, usu & antidotis vide apud Aldrov. *l. 5. de Insect. c. 11.* Schroder. *l. 5. cl. 4. num. 116.* Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Jung. Rhod. *ad Scribon. num. 164. Scorpiones* tales in cerebro genitos notavit Bonet. *in Anatom. Pract. l. 1. sect. 1. Obs. 121. p. 75.* In ovis quoque coctis observatum *scorpionem* esse, legitur *in Eph. Nat. Cur. A. I. Observ. 36. Schol. in fin.* sed fides sit penes Autorem. *Scorpionem* coctum innoxie comestum vide *in A. II. Observ. 205.* Deinde propter ictum ab aculeis malignum *Scorpius* quoque vocatur piscis quidam, qui cum usu describitur ab Aldrovand. *lib. 2. de pisc. cap. 25.* Chiocc. *Mus. Calc. s. 1. pag. 63.* Tropice *Scorpius* quoque inter signa Zodiaci refertur & Chymicis *Scorpius constrictus* dicitur ferrum præparatum. Rul. & Iohns.

Scorpiodectos, σκορπιόδηκτος, id est, *a scorpio morsus*. Dioscor. *l. 1. c. 4.*

Scorpioplectos, σκορπιόπληκτος, idem significat, scil. qui a scorpione læsus est, legitur apud Nonum *D. M. P. C. c. 268.*

Scrotum homonymon est. Vel enim idem quod *Meretrix*, quæ ad Medicinam non spectat significatio: Vel idem est, quod *Scrotum*, ὄσχεον. Vide *Oscheon*. De vocab. *Scrotum* plura invenies apud Rolfink. *de Part. genit. P. 1. c. 14.*

Scorzonera a montibus Gallitiæ adfertur. Scorzo animal venenosum reprile, cujus morsu lethali homines demorsi hac herba liberantur. Incert. medic. Pis. *ad Capivac. Prax. lib. 6. cap. 37.*

Scotodinos, σκοτόδινος, *tenebricosa vertigo*, quando tenebræ obversantur. Vide *Dinos*. Legitur apud Hippocrat. *4. aphor. 17.* Jung. Dieter. *n. 777.* σκοτοδινίη etiam dicitur *Coac. t. 161.*

Scotoma, σκότωμα, Parac. *Scotomia*, idem, quod σκοτόδινος, *vertigo*. Vide *Dinos*.

Scotos, σκότος, significat *Tenebras*, & in specie *Caliginem oculorum*. Hippocr. *lib. 5. Epid. XII. 6. & XXI. 13.* quamvis etiam per *vertiginem tenebricosam* exponi possit. Vide Foes. *pag. 574.*

Screatio sumitur dupliciter, 1. pro actu *exspuitionis*, Græc. ἀπόχρεμψις, πτύσις. Vide *Apochrempsis*. 2. pro materia, quæ ore ejicitur, Lat. *Sputum*, Gr. πτύελον dicta. Vide *Ptyelon*.

Scriblita, τρακτὴ, est species placentæ vel Tractæ. *Trados Capyridia*.

Scriptio, *Scriptura*, *Scriptum*, γραφὴ, γράμμα. Vide *Litera*. Libet saltem annectere unum & alterum præceptum, de *scriptis* Medicis observandum, ex Galen. Hippocratis & cæteris antiquorum *scriptis* nihil negligere oportet, *cap. 2. in l. 6. Ep. t. 25. Scripta* recentiorum examinanda a probatorum simul & eruditorum hominum Collegio, priusquam in publicum, quæ bona sunt, exponant, aut quæ mala sunt, perdant, *l. contra Julian. c. 1.*

Scriptulus, idem, quod *Scrupulus*, de quo p. p.

Scrobiculus cordis, ἀντικάρδιον. Vide *Anticardium*.

Scropha, χοῖρος, χοιράς, idem, quod *Sus fœmina*, ὗς, *porcus*. Vide *Porcus*, *Scrophula*, *Scrofula*, χοιράς, idem, quod *Struma*, tumor glandularum in collo obortus. Vide *Struma*. *Scrophulosa phthisis* quid sit videatur in Richart. Morton. *Phthysiologiæ l. III. c. 1. p. m. 234. seqq.*

Scrotum, vel *Scortum*, ὄσχεον. Vide *Oscheon*. *Scrotum Cordis* dici quoque *Pericardium* scribit Blancard. *in Lexic.*

Scrupulus, *Scrupulus*, *Scriptulus*, γράμμα. Vide *Gramma*.

Scuma, idem quod *squama*. Gr. λεπίς. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Scorbutum, idem, quod *Scorbutus*, de quo superius. Legitur apud Forest. *l. XX. Observ. 12.*

Scuta Tabesi, id est, *Testudo*. Ruland. & Iohns.

Scutiformis, θυρεοειδὴς. Vide *Cartilago scutiformis*. *Scutum*.

Scutrum, *Scutriscum*, idem, quod *Cucuma*, κακκάβιον, lebetis genus, vas, in quo aqua balnearum, vel oleum, calefit. C. Hofmann. *Com. in Gal. LL. de V. P. n. 280.*

Scutum, ἀσπὶς, θυρεός, πέλτη, proprie significat instrumentum bellicum, quo corpus munitur ab invasione hostili. Translatum partim ad Anatomica, ubi *Cartilago scutiformis* legitur. Vide *Cartilago*. Ita & *Patella* genu constituens vocatur *Scutum*, vel *Os scutiforme*, Bartho1. *libell. 4. c. 21. p. 751.* Partim ad Phar-

maciam & Chirurgiam, in quibus *Scuta* vel dicuntur *Emplastra quædam*, v. gr. Cordialia, Stomachalia, plerumque sindone obducta & vel collo appensa, vel corpori alligata ligulis, Morell. *l. 2. de form. remed. sect. 2. c. 11.* Vel etiam alia munimenta; quale *scutum* cum successu finxit & adhiberi jussit Hildanus in membri virilis nimia longitudine ad coitum inepta, *Centur. VI. Observ. 61.*

Scybala, σκύβαλα, vocantur *excrementa alviścciora*, & quasi in nucleum efformata, sere combusta, non semper ab interno servore phlegmonoso, uti Galenus voluit *4. de R. V. I. A. l. 17.* sed etiam aliquando a longiori mora, & succi pancreatici nimia aciditate vitriolacea, defectuque excrementi biliosi; uti in hypochondriacis & melancholicis quibusdam observare licet. Jung. Galen. *c. t. de R. V. I. A. t. 32.* Dicuntur & σπυραθώδη, *caprilla stercora*, in globulos veluti coacta. Vide Linden. *Ex. IV. §. 36.*

Scybelites, σκυβελίτης, nomen vini, vel potius *musti*, quod sua sponte ex uvis passis extillat, utpote vinum ultro effundentibus, Aet. *lib. 9. c. 24.* Fuit e genere *Protroporum*, & a Galeno aliquoties laudatur. Vide Lind. *Ex. X. §. 179.*

Scylacion, σκυλάκιον, proprie *catulum*, vel potius *carnem catulinam* significat, Hippocr. *lib. 2. de diæt. XVI. 18. l. de Steril. IIX. 28. l. de superfœt. XVI. 1.* σκύλαξ, *catulus*. Vide Foes. *pag. 575.* Deinde σκυλάκιον vocatur *Collyrium quoddam*, a Galen. & Aetio descriptum, sed diversimode, notante Gorræo.

* *Scynion*, σκύνιον, summa palpebra, cilium.

Scyphus, σκύφος, idem quod *Cyathus*, poculi genus, olim ligneus, teste Lang. *l. 1. ep. 29.* Vide *Cyathus*. Cereorum *scyphorum* duodecim fit mentio apud Galen. *l. de opt. sect. c. 14.* De experimentis *scyphorum* vitreorum per sonum humanæ vocis ruptorum legatur sagacissimi scrutatoris rerum naturalium, D. Dan. Georg. Morhofii *epistola ad D. Joh. Dan. Majorem.*

Scyros, σκῦρος, idem, quod πῶρος, *Callus*, Vide *Callus*. Legitur apud Hippocrat. *lib. 1. de morb. mul. XXXIV. 5. 6. 7.* Adde Foes. *d. l.*

Scytalides, σκυταλίδες, vocantur officula digitorum singulorum terna, excepto *Pollice*, qui duo habet, mutuo inter se colligata & ordine succedentia, veluti in acie turma equitum; quæ σκυτάλη vocatur. Latine *Internodia*. Vide *Internodium*. Alias *Scytale*, σκυτάλην, quoque appellatur serpentis species, cujus historiam & veneni naturam descripsit Aldrov. *l. 1. Hist. Serp. & Dracon. c. 9.* *Scytalides* quoque dicebantur telorum ligneorum species, aliæ pedis, aliæ cubiti, mensuram adæquantes, ut est apud Lang. *l. 2. ep. 3.*

Scytos, σκύτος, *Corium* significat in genere, quamvis Galen. restrinxisse videatur ad capitis cutem, vel ea, quæ sunt inter cervicem & tendines, & observat Erotianus ex aliis non significari solum hac voce corium inter colli nervos, sed etiam apud alios medullam dorsi; & alios locum, qui est inter supercilium & frontem; alios ita dicere omnem capitis cutem.

Seb, i. e. *Aurum*, vel *Alumen*. *Sel* idem Rul. & Iohns.

Sebaston, σεβαστόν. Vide *Sebesten*.

Sebel, Arab. idem, quod *Pannus oculorum*. Dorn. Rul. Iohns. Forest. *l. 11. obs. 6. & in Schol.* Val. de Tarant. *Philon. Pharm. l. 2. cap. 4.* Vide *Pannus*. Discrimen inter *Sebel* & *Pterygion*, sive *Unguem* oculi vide apud Nic. Pis. *de Mo. Co. & Cu. l. 1. c. 28.*

Sebesten, σεβεστέν, dicuntur & *Mixa*, *Mixaria*, μύξα, μυξάρια. Vide *Myxa*.

Sebum, vel *Sevum*, στέαρ, dicitur oleosa & pinguis substantia, adipe siccior, & magis concreta compactaque, ejusdemque interim cum adipe generis, cum utrumque e sanguinis & chyli oleosis portionibus gignatur, nisi quod *Sevum* fragile usquequaque sit, nec ad ignem admotum tam facile liquescat, & cum restrixit, denuo concrescat, ut ovis & capræ; Pinguedo autem liquidior sit, minimeque apta durati, oleo longa vetustate incrassato similis, ut equi & suis. Castell. Sevorum Officinalium, Catalogum vide apud Schroder. *l. 2. c. 34.* Quod στέαρ etiam fermentum significet, aut farinam aqua subactam, in medio, ceu dubium relinquimus.

Secale, σικάλη, frumenti genus, nobis hodie quam optime notum; cum panis quotidianus ex eo parari soleat, vilior panis est triticeo, aut e Zea parato. Vocatur & *Siligo*, *Rogga*, item *Secla*.

Secaniabin, idem est quod Oxymel sive Acetum mulsum, cujus variæ descriptiones videantur apud Mesuem in *Operibus fol. m. 134. b. seq.*

Secessus, *Secessio*, apud Latinos varias habet significationes. Vel enim idem significat, quod *Abscessus*, *Abscessio*, ἀπόστασις, Dieter. *n. 93.* Vel accipitur pro dissolutione, sive deunione diversarum proportionum in aliquo mixto, Linden. *Ex. X. §. 55.* Vel stricte, pro actu excretionis alvi, & abitu ad locum, Gr. ἀφόδευσις, ἀπόπατος. Id. *Ex. XIII. §. 251.* de qui-

quibus omnibus vocabulis suis in locis.

Secha, Santonicum. Santes Ardonius *de Venenis l.* 8. *c.* 31.

Secla, idem, quod *Secale*, Schroder. Vide *Secale*.

Secors, ἀκάρδιος. Vide *Acardios*.

Secretio, etiam variæ significationis vocabulum est apud Latinos. Vel enim pro Excretione sumitur & dicitur ἔκκρισις, Diet. *n.* 249. 250. Gal. *l.* 6. *de L. A. cap.* 6. *& c.* 2. *in progn. t.* 37. Vide *Eccrisis*. Vel saltem notat disjunctionem, & idem est, quod *Segregatio*, Gr. διάκρισις, & ita dicitur Secretio e numero dividentium esse, Gal. 1. *de sympt. causs. c.* 6. Vide *Diacrisis*. Quod vero Jul. Alexand. *Not. in Gal. l. quos purgare op. T. II. Oper. pag.* 584. statuit, excretionem & secretionem fieri una eademque opera, mihi non videtur universaliter verum, sed saltem κατά τι, quando omnis excretio præsupponit quidem secretionem; sed non vice versa. Potest enim materia quædam secerni, licet non excernatur: uti patet in abscessibus, & μεταστάσει materiæ peccantis. A recentioribus etiam nomen hoc ad Physiologiam transsumtum: Unde Vvilhelmus Cole & Bernardus Conor de *Secretione animali* scripta ediderunt, & alii in suis scriptis Physiologicis sæpissime mentionem fecerunt *secretionis*, per illam intelligentes fluidæ materiæ vel utilis vel excrementitiæ naturalem in certis organis a massa sanguinea separationem. Sunt vero partes huic functioni dicatæ potissimum Glandulæ qua majores, qua minores. Vide *Glandula*. De modo vero *secretionis* nondum inter se conveniunt Autores, dum alii peculiaria fermenta in partibus supponunt; alii pororum diversam structuram organicam ratione figuræ, magnitudinis, &c. respectu habito ad figuram & magnitudinem molecularum fluidorum *secernendorum* urgent, quamvis forsan neutra opinio animo discendi cupido satisfaciat, quemadmodum laudatus D. Connor ad finem *Tentaminis* sui *Epistolici de Secretione animali* satis aperte demonstravit.

Secretum, idem, quod *Arcanum*, de quo supra in *AR*.

Secta, αἵρεσις. Vide *Heresis*.

Sectacroa, idem, quod Flos sectarum, & denotat Florem nucis moschatæ. Dorn. *in Lex.*

Sectio, τομή, quod significet divisionem aliquam continui, per violentiam instrumenti dividentis & incidentis factam, notissimum est. Galen. 3. *de Anat. adm. cap.* 2. Occurrit vel inter causas solutæ unitatis, & ita Pathologice accipitur; vel inter Actiones Pharmaceuticas, Vvexer. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 25. Vel inter Chirurgicas operationes, Hippocr. *l.* 6. *Epid. c.* 6. *t.* 5. *&c.*

Secundiformis, χοριοειδής. Vide *Choroides*.

Secundinæ, ὕστερα, ὑστέρια, ὕστερα. Vide *Deuterion*.

Secundum naturam, κατὰ φύσιν, terminus est in Medicina usitatus & opponitur τῷ *Præter naturam*, παρὰ φύσιν. Quemadmodum igitur præter naturam quicquid est, ut affectus sunt, a quibus functio læditur, aut causæ horum, aut symptomata, Galen. *l.* 3. *de præs. expuls. c.* 1. Ita e contrario quicquid vel sana dispositio, vel causa sanam dispositionem producens, vel accidens aliquod, quod eandem comitatur & consequitur, secundum naturam dici potest & debet. Vide *Dogm. Med. Gen. nostra, P.* 1. *c.* 1. *dogm.* 3. *p.* 16. Alias secundum rationem agere, in Medicina, idem est, ac ex Indicatione agere, Lind. *Ex. VII.* §. 31. Aliquando etiam pro iuxta, post, prope. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.* & Lind. *Ex. IIX.* §. 39.

Secur, id est, Aurum. Rul. & Iohns.

Securitas, *Securus*, ἀσφάλεια, ἀσφαλής. Vide *Asphaleia*. In curatione *Securitas*, ἀσφάλεια, duplex constitui potest; una simpliciter talis: altera secundum quid. Vide Rolf. *O. M. M. Sp. l.* 6. *f.* 3. *c.* 5.

Secus, pro Sexus, antiquis. Keuchen. *ad Sam. pag.* 289.

Sedaff, id est, Concha marina. Rul. & Iohns.

Sedalia vasa vocavit Th. Vvillis venas hæmorrhoidales, seu hæmorrhoides, *Pharm. Rat. P. II. sect.* 111. *c.* 1.

Sedatio, παῦσις, κατάπαυσις. Vide *Pausis*, *Catapavoma*. Sedativa, παυστικά, medicamenta sunt, ut mitigativa, dolorum quietem ægris adferentia, simul curativa & sanativa. Dorn. *in dict. Paracels.* Rul. Iohns. ex Paracels. *de morb. ament. tract.* 2. *c.* 5. Dicuntur alias *Paregorica*. *Anodyna*.

Sedenegi, dicitur Lapis hæmatites; ut est apud Libav. *Apoc. Herm. Part. pr. c.* 2. *T. II. Oper. pag.* 232.

Sedentarius, quid significet, ex aliis Lexicis jam constat. Specialiter vero hoc Epitheton tribuitur ab Henrico a Deventer Belga Medico Doctore ossis pubis Acuminibus, quia illis insidemus *in Arte obstetricandi c.* 3. *& passim. in seqq. aliis*.

Sedes, ἕδρα, vide *Hedra*.

Sedhe, i. e. Cinabrium. Rul. & Iohns.

Sedigitus dicitur, qui sex in una manu habet

bet digitos. Quo nomine appellatus fuit Volcatius Poeta, teste C. Hofm. *c. in Gal. de V. P. num.* 71.

Sedile, ἕδος, compages quædam lignea, vel alius materiæ arte facta, ad sedendum parata. Specialiter sedile Thessalicum dictum commendat Hippoc. 1. *de artic. t.* 22.

Sedimentum, ὑπόστασις. Vide *Hypostasis*.

Sedina, *Seden*, i. e. Sanguis Draconis. Rul. & Iohnf.

Sedma, h. e. hæmatites: *Scedune*, idem Rul. & Iohnson.

Segax, i. e. Sanguis Draconis. Ruland. & Iohnf.

Seges, λήιον, dicitur vel de frugibus, vel de arvo, in quo fruges coluntur. Metaphorice quoque legitur *seges pilorum*, apud Sammonic. Vide Keuchen. *in not. ad eundem. p.* 231.

Segith, Serneth. i. e. Vitriolum, *Sagith*. Rul. & Iohnf.

Segnitia, *Segnis*, idem, quod Pigritia, Ignavia, νωθρότης, νωθρὸς. Vide *Nothros*, *Ignavia*.

Segregatio, ἀποριεωὸς, in genere etiam *Sequestratio* dicitur, estque solutio integri in membra dislocata. Hic enim non confluunt resoluta, ut colliquabilia; sed quælibet pars secretim tenetur. Segregatio est Distractio & Extractio. Rul. & Iohnf. *in Lex.* Dicitur etiam *Dissolutio*, *Separatio*, διαχώρησις, quam primam partem operationis Chimicæ constituit Rolfinκ. *Chym. lib.* 2. *cap.* 2.

Seira, σειρὰ, σειρὰ, restis, funis, lorum aut habena dicitur, legitur apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 3. Jung. Foes. *p.* 561.

Seiriasis, vide *Siriasis*.

Seirios, σείριος, vide *Sirius*.

Seisis, σεῖσις, σεισμὸς, *Concussio*, Lat. idem, quod κλόνησις. Sumitur vel proprie, quando violento ictu corpus afficitur. Ita verbum σείω sumpsit Hippocr. de purulentis, qui concussione indigent, ut exploretur, quanam parte pus delitescat, Hippocr. *lib.* 2. *de morb. XLV.* 11. *& lib.* 3. *XXVI.* 30. *Coac. t.* 432. Vel per translationem, pro humorum agitatione in partibus solidis. Ita arteriæ a sanguine fervido pulsantes dicuntur caput concutere, *Coac. t.* 163. 167. Vel σεῖσις specialissime vocatur concussio & quassatio vertebrarum, quod spinæ dorsalis virium est, cum earum juncturæ & compages fuerint dimotæ, vertebræ autem suo loco manent, Galen. *cap.* 3. *de artic. t.* 2. Adde Foes. *d. l.* Dieter. *num.* 768. Vide *Succussatio*.

Selaa, idem, quod Nodus, sive Abscessus cum folliculo. Forest. *lib.* 3. *Chirurg. observ.* 7. *Schol.*

Selachos, σέλαχος, dicitur piscium genus cartilagineum, cui cartilago cutis loco est, veluti squatina, pastinaca, raga, Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 36. ubi σελάχια vocantur; σέλαχος vero legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 46. *XLIIX.* 33. *LXXII.* 15. & alibi. Jung. Foes. *d. l.* Linden. *Ex. XXIII.* §. 174. *seqq.*

Selas, σέλας, exponitur Hesychio lux, fulgor, splendor, nitor, &c. Lind.

Selatus, *satir*, *saic solat*, i. e. Argentum vivum. Rul. & Iohnf.

Seldonium alkali, quid Paracelsus proprie vocet, non constat. Hinc sine dubio Dorn. *in Dictionario Paracelf.* omisit. Intelligit vero rem in liquore facile solubilem, & Tincturam emittentem; uti patet ex *Paragraph. l.* 3. *c.* 2. §. 4.

Seleniacon, σεληνιακὸν, nomen est τῦ κύφεως, sic dictum, quod Lunæ sacratum & dicatum fuerit, quod 28. medicamentorum mistura constat, quot diebus Luna cursum menstruum peragit. Gorr. ex Aet. & Ægin. *l.* 7. *c.* 22. Vide *Ciphi*. Seleniacon quoque dicitur antiquis Amuletum contra Epilepsiam, quod puerorum collo appendebant. Keuch. *ad Samon. pag.* 286.

Selenites, σεληνίτης, dicitur species lapidis specularis candidissima, unde fiunt fenestræ lignis levigatis loco plumbi. Dicitur & *Aphroselenus*, quia noctu inveniatur Lunæ imaginem reddere, Diosc. *l.* 5. *c.* 159. Rul. Iohnf. *in Lex.* De occultis ejus viribus disserit Lang. *L.* 2. *ep.* 18. *&* 36. Vide & Chiocc. *Mus. Calc. sect.* 3. *p.* 283. Fr. Hofmann. *Clav. ad Schrod. p.* 186.

Seleucidæ, σελευκίδες, vocantur aviculæ in Asia frequentes, quæ jugiter locustas edunt, easque celeriter excernunt, Gal. *l.* 6. *de Loc. Aff. c.* 3. Pro fabulosis habet Aldrov. *l.* 10. *Ornith. c.* 5. Jul. Alex. saltem incognitas nobis statuit, *comm. ad Gal. d. l.*

Selibra, ἡμιτυλίτρας, dimidium libræ, h. e. unciæ sex. Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 4.

Selinites, σελινίτης, epith. vini medicati ex semine apii, quod *Selinon* vocatur, parati. Diosc. *l.* 5. *c.* 74. Gorr.

Selinusia, σελινουσία, epitheton Terræ, haud dubie a loco, quæ cum Chia terra, inter optima refertur remedia, contra ambusta. Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *de Samia Terra.*

Sella, ἕδος, ἕδρα, quid communiter significet, pueris quoque notum est. In foro Medico usitatiores & frequentiores sunt *Sellæ familia-*

liaricæ, aut *familiares*, pro exonerando alvo: σελλάρια, ἀφεδρῶνες dictæ, unde *Adsellare*, verbum, i. e. alvum deponere, Keuch. *ad Sam. p.* 197. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 440. Sella obstetricalis, Forest. *l.* 28. *obs.* 73. ex Moschione, aliisque Gynæceorum scriptoribus. *Sella balnearis*, sive *sudatoria*, cujus figuram quoque exhibet Rhod. *ad Scrib. n.* 193. & Paræus *Chir. l.* 16. *c.* 38. In Anatomicis quatuor processus interiores ossis cuneiformis, sive Sphœnoidis, vocantur *Sella Turcica*, aut *Sella sphænoides*, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 8. *p.* 718. Hanc in pueris perforatam repertam testantur *Eph. N. Cur. A. I. obser.* 76.

Semafor, id est, lucidum carici, *femar*, idem, Rul. & Iohns. *in Lex.*

Semasia, σημασία, idem, quod ἐπισημασία, primum morbi insultum & invasionem significat, quæ *Accessio* Lat. dicitur, Aret. *l.* 1. *acut. c.* 5. Foes. *p.* 562. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 345. Vide *Episemasia*.

Sembella, idem, quod Selibra. Legitur in Rhodii *diss. de pond. & mens. p.* 40. ex Scribonio.

Semeion, σημεῖον, Lat. *Signum* dicitur, estque in genere id, quo cognito in alterius ignoti notitiam pervenire possumus. Gal. *defin. med.* Signa dividuntur in *salubria*, *insalubria*, & *neutra*; verum hæc ultima facile ad priora duo reduci possunt. Vide *Dogm. d. l. p.* 300. *seqq.* Sufficit etiam, constituisse duas classes signorum, *Diagnosticorum* videlicet, & *Prognosticorum*, cum Anamnestica, sive Rememorativa, etiam vel usum Diagnosticorum, vel Prognosticorum habeant, *d. l. n.* 303. *seq.* Vide Dieter. *Iatr. n.* 769. Signa cognitionis medicamentorum vide apud Schroder. *l.* 1. *c.* 34.

Semeiosis, σημείωσις, *significatio*, *notatio*, aut *designatio* dicitur. Comprehendit sub se Dignotionem & Prænotionem: de quibus suis locis, & pars Medicinæ doctrinam Signorum Diagnosticorum & Prognosticorum comprehendens, vocatur *Semeiotica*, σημειωτική, rectius *Semiologia*, σημειολογία, estque pars Medicinæ, signorum omnium differentias & vires expendens: de quibus passim legantur *Institutiones & Dogmata nostra Med. Gen. Part. III. per totum*.

Semen, σπέρμα, in genere dicitur omne id, ex quo, tanquam ex vitali principio materiali aliud corpus vitale gignitur & fit. Omne semen vita & forma est dotatum substantiali, Helm. *tr. Form. Ortus n.* 10. Sub qua significatione omnia plantarum, & vegetabilium, & animalium semina comprehenduntur, e quorum numero Catalogum Officinalium vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 16. qui etiam *l.* 1. *c.* 11. hanc seminis genericam descriptionem tradidit: quod sit materia humido-spirituosa in creaturam certam proxime, ac natura sua emergere determinata. Semen contra, scilicet subintelligendo Vermes, vocatur a quibusdam Semen Cynæ Offic. sive Santonicum. Bonet. *Merc. Compit. l.* 19. *p.* 460. Alias frequentissime strictiori in significatu sumitur de Excremento utilissimo Hominis, maris & fœminæ, ad generationem & formationem fœtus humani necessario: unde & γονὴ, *genitura*, vocatur; licet alii differentiam aliquam urgeant. Vide *Genitura*. Jung. Diet. *n.* 781. An semen maris materialiter ad fœtus productionem concurrat, hodieque adhuc controvertitur. Negat Harvejus. Alii affirmant. Instituti ratio non concedit hic enodationem hujus dubii, nec aliorum. Semen muliebre an sint Ovula, etiam expediant ulterius Anatomici. Chimici quoque & Metallurgi ad suos labores transtulerunt spermatis & seminis vocabula. Ita aurum fieri dicitur ex auri semine, Semen appellando vim prolificam. Est enim indita cuique rei naturali virtus quædam, ut se propaget, *T. Chym. Vol. II. p.* 344. Adde Libav. *T. II. Op. p.* 142. In opere lapidis Philosophici interdum unum, interdum duplex semen proponitur: In hoc tamen conveniunt, quod Mercurius Philosophorum dicatur Semen, aliquando tamen cum limitatione, fœmininum ad differentiam Masculini, quod est Aurum in calcem purissimam redactum, *Th. Chym. Vol. IV. p.* 401. & *alibi*. Plura de semine quære *in Indice VI. Voluminum*. Semen veneris dicitur squama æris, Rul. & Iohns. Sperma aquæ fortis, i. e. fæculentia ejus. Rul.

Sementis, varias habet significationes, 1. notat ipsam *sationem*, sive *actionem serendi*, & Gr. dicitur σπορά. 2. denotat *segetem*, sive illud, quod e semine progermina it, Gr. σπόρος. 3. a Gal. sumitur pro hyemis extremo anteriore, in quo satio fieri solet, Gr. σπορητὸς, *comm.* 1. *in l.* 1. *Epid. t.* 1.

Semicoctus, ἡμίπεπτος, dicitur de humoribus chylosis, qui ventriculi calore & fermento alterationem acceperunt, sed perfectionem debitam non adepti sunt, Gal. *l.* 4. *de S. F. c.* 15. Ita quoque de sanguine, aliisque humoribus, etiam excrementitiis dici poterit, si nondum debitam coctionis suæ perfectionem acquisiverunt.

Semicongius, ἡμικόγγιον, dimidium congii, est nomen mensuræ liquidorum, continens vini

vini libras quinque, aquæ libras quatuor cum dimidia, mellis libras septem & dimidiam. Gal. *de pond. & mens.* e Diosc.

Semicotyle, ἡμικοτύλιον, est dimidium cotylæ. Gal. *l.* 10. *de S. Fac.* §. *De sanguine vespertilionum*. Qualis vero sit mensuræ aut ponderis determinatio, non constat; cum Acetabuli, vel cotyles quantitas variet apud autores. Vide *Acetabulum*.

Semicupium, ἐγκάθισμα. Vide *Encathisma*. Insessio.

Semidalis, σεμίδαλις, *similago*, Lat. est farina ex tritico communi facta, ex qua panis confectus σεμιδαλίτης, similagineus vocatur, estque paulo vilior siligineo, qui σιλιγνίτης dicitur, exque optimi & purissimi tritici farina conficitur. Gorr. e Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Jung. Lind. *Ex. XIII.* §. 510. *seqq.* Lang. *l.* 1. *ep.* 56.

Semimares, idem, quod *Castrati*, *Spadones*, *Eunuchi*, Rolf. *de part. genit. P.* I. *c.* 5.

Semimembranosus, cognomen est Musculi secundi Tibiam flectentis. Barth. *l.* 4. *Anat. c.* 22. *pag.* 580.

Semimetalla, idem, quod Mineralia. Libav. *l.* 2. *S. A. Ch. c.* 24. & *l.* 5. *c.* 11. Talia sunt Marcasitæ, Stibium, Bismuthum. *Tom. III. Operum p.* 20.

Seminatio vocatur Blasio seminis e vasis asservantibus & ejaculantibus in uterum immissio. *Med. Un. p.* 10. & 454.

Seminervosus vocatur tertius Musculus, Tibiam flectens. Barthol. *d. l. p.* 581.

Semiobolus, ἡμιοβόλιον. Vide *Hemiobolion*.

Semipestis vocatur Febris Petechialis apud Ionston. *Synt. Med. p. m.* 672.

Semirhomus, ἡμιρόμβιον, idem, quod ἡμίτονον. Vide *Hemitonon*.

Semis, ἥμισυ. Dimidium. Hemisy.

Semisextum, ἡμιέκτον. Vide *Hemiecton*.

Semisicilicus pondus est rapiens scrupulos tres sive drachmam unam. Rhod. *in diss. de pond. & mens. p.* 41.

Semisideratus, ἡμίπληκτος. Vide *Hemiplegia*.

Semispeculum, vocatur Instrumentum Chirurgicum, ad dilatandum vulnus in collo vesicę, & describitur ab Hildan. *de Lithotom. c.* 16.

Semispinatus cognominatur Musculus Thoracem erigens, Barthol. *d. l. c.* 7. *p.* 569.

Semitertiana, ἡμιτριταῖος. Vide *Hemitritæos*.

Semiverberatorius, vocatur Ignis, qui fundum saltem vasis ambit, & collum liberum relinquit. Jung. *Chym. Exp. Chit. P.* I. *sect.* 1. *cap.* 3. *p.* 51.

Semiuncia, ἡμιούγγιον, Semuncia, i. e. Uncia dimidia, sive drachmę quatuor. Vulgo dicitur Uncia semis. Legitur apud Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 10. *fin.* Jung. Rhodii *Lexic. Scrib. p.* 440.

Semotim veteres vocarunt Achores vel Tineam. Valesc. de Taranr. *Phil. Ph. l.* 1. *c.* 2.

Semuncia, idem, quod *Semiuncia*, de quo p. a. Legitur in Rhodii *Dissert. de pond. & mens. p.* 41.

Sena, *vel senna*, purgans inter vegetabilia etiam in vulgus notissimum, & frequentissimum: cujus integram historiam prolixe tradidit Rolfinк. *Tr. de Purgant. sect. XIII. art.* 5. Jung. Freytag. *Aur. Med. l.* 2. *cap.* 18. Schroder. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 436. Fr. Hofmann. *in Cl. ad h. l.* Accusatur de flatulentia a Lind. *Ex. IV.* §. 13.

Sendanegum, Sendanegi, i. e. Hęmatites. Rul. & Iohns.

Senectus, γῆρας, Senex, γέρων. Vide *Geras*. De Senecta serpentum lege judicium Galen. *l. ad Pison. c.* 13.

Senilis, γεροντικός, dicitur de omni eo, quod ad senes pertinet; v. g. Morbus senilis, ętas senilis &c. In specie visum senilem vocavit Blasius morbum oculorum, quando aliquis admota objecta non recte videt, remota vero bene, *Medic. Univ. p.* 394.

Senio maximus, dicitur autor vitę longę. Dorn. *in Dict. Parac.*

Sensibilis, αἰσθητός, dicitur de omni re, quę in sensus incurrit. Gal. *l.* 3. *de dign. puls. c.* 1. Dicitur & *Sensilis*. Plura e Physicis petenda.

Sensificus, αἰσθητικός, dicitur de nervis sensuum externorum, qui spiritum animalem, ceu efficientem caussam instrumentalem, organis sensoriis advehunt, Gal. *l.* 7. *de Hipp. & Pl. dec.* 5.

Sensio, αἴσθησις, proprie dicitur de actu sentiendi, qui consistit in perceptione rei sensibilis, sensorium alterantis & afficientis. Ab interpretibus Galeni Latinis *Sensio* quoque ponitur pro cognitione, Gr. γνῶσις dicta, *c.* 1. *Prog. t.* 3. Legitur & *Sensatio* in Autoribus.

Sensitorium, idem, quod *Sensorium* s. organon sensuum externorum. Aliquoties legitur in plurali apud Petr. Guissonium *in Dissert. Epistol. de libello Anonymo circa abbreviatum veræ Medicinæ genus sive de Tribus principiis Chymicis*. Cujus vero autoritate nitatur, de eo non constat, cum in aliis Lexicis reperire non licuerit.

Sensorium, αἰσθητήριον, vocatur sensus alicujus.

cujus instrumentum. Gal. *l. de odor. instr. c.* 5. J. Alex. *not. in Gal. l.* 7. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 7. Dicitur & *sensitorium*. Idem *not. in Gal. l.* 7. *de V. P. cap.* 8. πρῶτον αἰσθητήριον vocatur commune sensorium, quod sensibilium omnium ictus, a nervis cujusque organi delatos, accipit, adeoque omnis sensionis perceptionem efficit, hocque rectius fortassis dicitur de corporibus cerebri striatis; docente Vvillis, de *Anat. Cerebr. c.* 13. & ex hoc Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *s.* 15. *Obs.* 1. *p.* 282. quam de Glandula pineali cum Cartesio hujusque asseclis.

Sensus, αἴσθησις, quid sit, & quot, cum externi, tum interni, ex Physicis constare potest, ac debet. In Medicina enim considerantur, quatenus sec. vel præter nat. sese habent. Lectu dignissima sunt, quæ de sensibus externis & internis scripta reliquit Vvillis *de Anim. Brutor. P.* 1.

Sententia, γνώμη. Vide *Gnome*.

Separatio, διάκρισις, διεχώρησις, idem, quod *Secretio*, *Segregatio*, de quibus p. a. De excrementorum ab humoribus utilibus separatione læsa lege Gal. *l.* 3. *de sympt. causs. in fin.* Separativa virtus interna consistit in caloris vitali continuatione, ex fermentatione sanguinis moderata, & æquali. Hæc enim si vel nimia fuerit, vel insufficiens, non dimittit inutiles ab utilibus portionibus, sed crudus manet sanguis. Separatio artificialis potissimum duplex est: *Pharmaceutica*, quo & Chymicam referre libet, & *Chirurgica*. Ruland. & Iohns. certas separationis species ita descripserunt: Separatio per abscessum est, cum partes naturarum diversarum e commistione abscedunt a se mutuo, & ad regiones distinctas feruntur, absistentes mutuo. Estque duplex. *Discessus* & *Dilutio*. Separatio per abstractionem est, cum aliquo instrumento partes divisæ a se mutuo disclusæ, altera ab altera distrahuntur. Et fit hoc quoque dupliciter; Ablatione & Subductione; sive sint res liquidæ sive siccæ. Separatio per dilutionem ad latus perficitur, per lintrem humili margine, oblongum, & altera parte in acutum tendentem, qui manibus versari, & hinc inde agitari possit, alteraque parte latiori impelli. Separatio per dilutionem est, cum terrea copiose diluta, ita separantur, ut, gravibus subsidentibus, levia emineant, medium occupent media. Et quoniam ejusmodi lutio, in lutosis terreisque, vel ad hanc consistentiam redactis, per pulverisationem, calcinationem, & alia locum habet, potissimum vereribus γεωπλυσία recte est dicta. Ministrat autem ei abstractio, depletio, nonnunquam & filtratio, & similes functiones. Soluta enim turbataque & ad sua spatia delata, mox sunt deplenda, transfundendaque per filtrum setaceum; alioquin confunduntur denuo. Hæc Rul. & Iohns. Legatur & de diversis separationis artificiosæ speciebus Lib. *T. II. Oper. p.* 427. *seqq.* Separatio Chirurgica, (quo & sano sensu Anatomicam referre possumus) perficitur partim manu, partim instrumentis. Hinc separatio quoque inter officia refertur Chirurgicæ partis. Vide *Institut. & Dogm. nostra. P. VII. cap.* 1.

Separatorium, est vas transmittens, quodammodo uniforme, oblongum, orificio ad capacitatem auricularis digiti aperto, cui materia infunditur, & fundo in modum acus acuto materiam rursus emittendi gratia, præditum, cum annexis ansis duabus, liquoribus invicem separandis accommodatum. Rul. Iohns. Dicitur etiam Vitrum Hypoclepticum, si fides habenda Blancard. *in Lex.* Separatorium quoque vocatur instrumentum quoddam Chirurgicum pro pericranio separando apud Blas. *Med. Un. pag.* 73.

Sepedon, σηπεδὼν. Vide *Putredo*. Sepedonodes, σηπεδονώδης, putredinosus, qui ad putredinem est dispositus, Galen. *l.* 8. *M. M. c.* 7. σηπεδονῶδες ἕλκος, ulcus putridum, legitur ad Forest. *Chir. Obs. l.* 7. *obs.* 3.

Sephiros, dicitur apostema durum & exsiccatum. Gr. idem, quod σκλήρωσις, σκλήρωμα, scirrhus nothus. Forest. *l.* 4. *Chir. Obs.* 2. *Schol.* Parac. *de ulc. & apostem. &c. c.* 49. Dorn. Rul. & Iohns.

Sepia, σηπία, dicitur animal molle, exsangue, marinum, cujus prolixam historiam, cum usu in cibis & Medicina, ut & nocumento, vide in Aldrov. *l.* 1. *de Moll. cap.* 4. Schrod. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 88. Fr. Hofm. *in clav. ad h. l.* in specie de nocumento, quod volvulum excitet atramentum sepiæ, testatur Aretæus, *l.* 2. *acut. c.* 6. quem locum integrum Exercitatione exposuit egregie Lind. *Ex. V. Sel. M.*

Sepium, σήπιον, dicitur Os Sepiæ, pars firma, sub dorso corporis, *d. l.* §. 42. σηπίδιον, diminutivum est, significans *sepiolam*, §. 84. Os illud sepiæ interno usu est insigniter præcipitans, ita ut etiam superet Oculos Cancri. Hinc a nonnullis Præcipitantis Magni nomine exornatum, quamvis externe Martialia & alia Mineralia illud vincant.

Seplasiarius, idem, quod Materialista, apud quem materia medica prostat; a foro Capuæ, Seplasia dicto, in quo unguentarii vendebant. Perrinent ad Pharmacopolas, quibus materiam vendunt. Referuntur etiam ad Myropolas, Vide

Vide Dieter. *Iatr. pag.* 934. Langius in numerum Medicastrorum referre non dubitat *l.* 3. *ep.* 6.

Seps, σήψ, duplici gaudet significatu: 1. ita dicitur serpentis species, quæ morsu putredinem infert: de quo serpente lege Aldrov. *l.* 1. *Histor. serp. & Drac. c.* 6. 2. idem est, quod σηπεδών, putrefactio. Erot. *On. p.* 99. *f.*

Sepsis, σῆψις. Vide *Putrefactio*.

Septamen, id est, Serapinum. Iohns. *Lex. l.* 1. Verum in Rulando legitur *Septimen*.

Septana, ἑπταῖος, epitheton febris, septem diebus periodum absolvens. Verum dubito, an detur. Meminit Parac. *tr. de Venæsectione* §. *de Febribus*.

Septem, ἑπτά, numerale hoc vocabulum & Criticum exponitur a Diet. *n.* 336. Numerus quoque Spagyricis emphaticus. In igne sunt septem Planetæ. In aqua septem metalla. In terra septem herbæ. In Aere septem Tereniabin, & in Animalibus sunt septem principalia membra. Iohns. *l.* 2. *Lex. Parac.* Septem calamitatum publicarum genera recensentur a Forest. *Lib.* 6. *Obs.* 9. *Schol.* e Card. *l.* 8. *de rer. var. c.* 45. Terræ motus, Inundatio, Ventus, Animalia noxia, pestis, Bellum, Fames; quibus alii octavum, Incendium, addunt.

Septenarius, ἑπτάς, ἑβδομάς. Numerus hic a plerisque Veteribus & Recentioribus habitus fuit pro Critico & Climacterico; imo & Mystico, ita, ut non dubitaverint, ei vires quoque attribuere in Macrocosmo & Microcosmo. Verum magis ex præconcepta vana persuasione, veluti per traducem multiplicata, quam ex rei veritate. Unde non dubitavit Rhodius appellare nugas, cum Gal. *l.* 3. *de dieb. decr. c.* 11. Vid. Rhod. *in not. ad Scrib. n.* 152. Adde Dieter. *n.* 230. Keuchen. *ad Samon. p.* 222.

Septennium, ἑπταετία, periodus, vel ætas septem annorum. De septennio secundo vide J. Alex. *l.* 28. *Sal. c.* 1. 2. *seqq.*

Septentrio, *Septentrionalis*, ἄρκτος, ἀρκτικός, ἀρκτῷος, dicitur illa plaga cœli, quæ est sub signo Ursæ majoris, & Polo Arctico dicta, frigidioris, imo frigidissimæ naturæ. Tropice Septentrio, vel Septentrionalis ventus Microcosmi dicitur esse in spina dorsi, a Parac. *tr. de Colica*. Septentrio quoque vocatur Aqua fortis, Rul. & Iohns. Cabalistæ Septentrionem semper in malam partem capiunt, quia Sol ibi non transit, & medio noctis similis est, &c. *Th. Chym. Vol. VI. p.* 81.

Septicos, σηπτικός, putrefaciens: Dicitur de Medicamentis, quæ tum eliquare, tum colliquare, ac potissimum carnem tenellam consumere valent: quo pertinent & Cathæretica, sive Corrosiva. Vide *Corrosio*. Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Cedrus*. Sunt valde calida, & salinis lixiviosis partibus tenuioribus facillimæ actuationis prædita.

Septimana, ἑβδομάς. Vide *Hebdomada*.

Septimestris, ἑπτάμηνος, dicitur de fœtu humano, qui excluditur septimo mense, & habetur pro vitali & legitimo; de quo Hipp. integrum scripsit libellum, *hoc tit.* Jungatur Gal. *comm. ad hunc libellum* in Græco codice desideratus. Videatur & C. Rejes C. *Elys. q.* 90. Enimvero, licet non negare velim, septimestrem posse esse vitalem fœtum & partum; verum an sit perfecte vitalis, aut an mulieres certo sciant esse septimestrem fœtum, de eo adhuc dubitatur. Hinc P. Amman. *in Irenic. p.* 72. *septimestrem* partum dari negavit scil. vitalem.

Septuagenarius, ἑβδομηκοντούτης, dicitur annos 70. natus. De his testatur Gal. quod aliquando ferant sanguinis missionem. *l. de Cur. rat. per. S. M. c.* 13. *fin.*

Septum transversum. Vide *Diaphragma*. Septum pellucidum quoque vocatur Fornacis in cerebro dicti pars inferior. Lyser. *Cult. Anat. l.* 3. *c.* 6. *p.* 88. Septum Cordis dicitur paries sinistri ventriculi a dextro secernens. D. D. Hofm. *Dissert. An. in Micr. Horn.* Quid *septum penis* vocetur membranaceum, videatur apud Barthol. *An. l.* 1. *cap.* 24. G. Bidloo *Anatom. Tab. XLVIII. fig.* 5. *seqq.*

Sequestratio, idem, quod *Separatio*, *Segregatio*, διάκρισις, Membra sequestrationis vocat Parac. organa colatoria.

Serangodes, σηραγγώδης, antrosus, cavernosus, rimosus, idem fere quod συριγγώδης, fistulosus: Legitur apud Hipp. *l. de Carn. IV.* 4. *IX.* 3. *XVI.* 3. *l. de Corde VI.* 1. *l. de vuln. c. II.* 3. Vide Foes. *p.* 562. *seq.* qui apud Galenum pro συριγγώδης legi σηραγγώδης vult.

Seraphin, est ineffabilis virtus, & immensa potentia cœli, & præsertim Angelicus chorus, & schola cœlestis. Dorn. Rul. & Iohns.

Serapinus, i. e. gummi Arabicum. Rul. & Iohns.

Serapium, idem, quod Sirupus. De quo paulo inf.

Serbet, vide *Scherbet*.

Serenitas, Serenus, εὐδία, εὔδιος, Vide *Eudia*.

Serex, id est, lac acetosum. Ruland. & Iohns.

Sergeticum, σεργητικόν, epitheton unguenti irini, apud Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 16.

Sericiacum, i. e. Arsenicum. Rul. & Iohns.

Seri-

Sericum, σηρικὸν, æquivocum est 1. apud Gal. significat fructum aliquem, edulem quidem, nihil tamen vel ad sanitatis conservationem, vel ad morborum profligationem conferentem, *l. 2. de Al. fac. c.* 32. Deinde notat lanam illam, quam gignunt, & in globulum ovalem conglomerant, sese una obvelantes vermes, Bombyces dicti. De quo serico vide supra *Bombyx*. Sericum crudum omittendum esse *in Chym. Med. Payf.* Vide Morley *Coll. Ch. Leid. c.* 221. Adde Helm. *de febr. c.* 8. *n.* 13. Denique Sericon idem, est, ac Minium. Rul. & Iohnf. Serica quoque dicuntur Gal. *Zizipha*, sive Jujubes. Vide *Zizipha*. Serica Cauterica quæ dicantur Paræo, vide apud eund. *l.* 25. *c.* 32. *p.* 128.

Serides, σερίδες, vocantur olera esculenta, apud Galen. *l. de atten. diæt. c.* 3. Alias σέρις est Cichorii vel Endiviæ genus, apud Diosc.

Sermo, λόγος, λαλιὰ, Vide *Lalia*, *Locutio*, *Logos &c.* Aliqua tamen differentia legitur inter Vocem, Loquelam, & Sermonem; dum vox ad loquelam, loquela vero ad sermonem pertinet. Sermo vero non est omne, quod proprie in sensum auditus cadit; neque id solum, quod ore emittitur: sed solam hominum vocem, qua inter se colloquuntur, veteres appellabant, Gal. *comm.* 1. *de humor. t.* 24. & *c.* 3. *Epid. t.* 73. ubi Græce αὐδὴ vocatur. Imprimis vero in Medicina considerari debet non solum Sermo Medicorum ad ægros, de quo Galen. *cap.* 4. *in lib.* 6. *Epid. t.* 9. ne sit fatuus aut molestus, sed gravis, utilis ægroque acceptus, sed etiam Sermo ægrorum, siquidem & hinc præsentium notitiæ, & consequentium divinationi potest adjumento esse, *c.* 3. *in l.* 1. *Epid. t.* 1. Junge Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 3. *f.* 2. *c.* 14.

Serosus, ὀῤῥώδης, ὑδατώδης, idem fere, quod Aqueus, vel aquosus, dicitur partim de ipso aqueo sanguinis vehiculo, Gal. *l.* 4. *de V. P. c.* 5. & *alibi*: partim de constitutione corporis & temperamento inde dependente, quod pro varietate caloris aut frigoris concurrentis ad Melancholicum vel Phlegmaticum pertinet, imo & ad Cholericum: partim etiam de superfluo & crementico humore Cachexiam serosam constituentes, unde & Carol. Piso elegantem librum conscripsit *de Morbis a serosa colluvie obortis*.

Serpens, ὄφις. Vide *Ophis*.

Serpheta, est medicina lapidem liquefaciens. Dorn. Ruland. & Iohnson. Meminit ejus Parac. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 3. *c.* 5. & *in fragm. ad h. l.*

Serpigo, ἕρπης. Vide *Herpes*. *Impetigo*. Nam utrique affectui tribuitur hoc vocabulum Impetigo. Vide Vvalth. *Sylv. M. pag.* 1368. & Valesc. de Tarant. *Phil. Chirurg. c.* 10.

Serra, πρίων, æquivocum est. Proprie notat instrumentum, & quidem in Medicina, Chirurgicum, quo membra amputantur: Habeturque duplex: *Magna*, qua artus gangrænosi aut sphacelosi; & *Parva*, qua digiti manuum & pedum resecari debent. Vide Hild. *de Gangr. & Sphacel. c.* 19. & *Cist. milit. class.* 19. ut & alios Chirurgiæ scriptores, Aquap. Paræum, Sculterum, &c. Ob similitudinem vero rostri, quod capiti adnatum cum serra, Piscis quoque quidam Cetaceus, Serra vocatur, Gr. πρίστις, perperam πρῆστις, cujus historiam vide in Aldrov. *de Cet. l.* 1. *c.* 5. Chiocc. *Mus. Calc. sect.* 1. *p.* 82. *seq.* Serrulam versatilem Sculteti videre licet descriptam in ejusdem *Armam. Chir. Part. I. Tab. V. fig.* 1.

Serratus, πριονώδης, cognomen est diversorum Musculorum, quorum alii Serrati majores, alii minores, alii postici appellantur, apud Barth. *l.* 4. *An. c.* 3. & 4. *p.* 563. 565. Serrata ossium commissura quid sit, vel ossium compages, docet Vesal. *l.* 1. *de H. C. F. c.* 4. Vide *Prionodes*.

Servitus, δουλεία, dicitur de functionibus & usibus partium ministrarum, estque duplex: *Præparatoria* & *Latoria*. Illa vocatur Utilitas. Hæc retinet nomen. Declaratur exemplis; v. g. Cordi ministrat servitute præparatoria Pulmo Latoria, Arteriæ Venæ. Testiculis ministrant præparatorie Vasa spermatica præparantia: Latoriæ Penis & Vasa deferentia. Avic. *l.* 1. *fen.* 1. *doct.* 5. *c.* 1.

Serum, ὀῤῥὸς, vide *Orrhos*. De seri statu præternaturali plura quære in Indice Boneti, *Anat. Pract.*

Servus, δοῦλος, quid significet in statu Oeconomico, & pueri quoque e dictionariis norunt. Quod vero olim Medici servis annumerati fuerint, ex *l.* 1. §. 5. *C. de com. serv. manumiss.* & *l.* 3. *in pr. C. Com. de legat.* illud non de Medicis veris ἀρχιτεκτονικοῖς, sed de horum saltem ministris, Pharmacopolis, Chirurgis, intelligendum esse, egregia oratione jam olim demonstravit, & partes Medicorum cordate defendit quondam J. Ctorum decus, Georg. Richterus, *in Orat. Panegyrica*. Servorum valetudinem etiam esse observandam, sed horis saltem subcisivis, docet J. Alex. *l.* 33. *Sal. c.* 19. Per similitudinem quomodo Æger vocetur *Morbi Servus*, ostendit Lind. *Ex. XIII.* §. 549. *seq.* Chymici cum Hermete Mercurium vocant *servum fugitivum*. Rul. Libav. & alii. Vide *Fugitivus*.

Ses, σὴς. Vide *Tinea*.

Sesamion, σησάμιον, vocatur placenta ex sesamo, melle, atque oleo parata. Vocatur & σησαμῆς, σήσαμον. Foes. *p.* 563. σησαμόεις etiam dicuntur, quæ ex sesamo sunt parata. Hipp. *l. de affect. XLIV.* 29.

Sesamoidea, σησαμοειδέα, dicuntur Officula a sesami leguminis minuti specie, cui forma & magnitudine respondent, & natura multis manuum & pedum articulis veluti auctarium apposuit securitatis gratia, Gal. *l.* 2. *de V. P. c.* 11. Jung. Barthol. *libell.* 4. *Anatom. c.* 22. *& ult.*

Sescuncia, idem, quod sesquiuncia, ἡμιόλιον, h. e. drachmæ duodecim. Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. Vide *Hemiolion*. Sescuncia aliquoties legitur in Scrib. *n.* 50. 60. *&c.* Vide in Rhodii *Lex. Strib.*

Seseros, σεσηρὸς, h. e. labris valde distans, quod etiam divaricatum vocatur. Occurrit apud Hipp. 3. *de fract. t.* 43. μειδίημα σεσηρότα dicuntur risus effusi, & labris diductis facti, *l. de Gland. IX.* 11. Adde Foes. *d. l. conf.* Gal. *exeg.*

Sesis, σῆσις, a verbo σήθω, *cribro cerno*, significat *cribrationem*, & sæpius legitur apud P. Æginet. nomen & verbum.

Sesquialtera, dicitur ab Helmontio febris spuria, qualis est Hemitritæos, erratica &c. & eam deducit ex scoriæ & lotii deficiente secretione & excretione: *de febr. c.* 11. *n.* 14. Sesquialterum idem, quod Hemiolium, de quo supra.

Sesquicyathus, est hæminæ quadrans, vel sextans cum uncia dimidia, Gal. *l.* 9. *c.* 6. *ad fin.* Celsus etiam meminit *l.* 5. *c.* 19. & Rhodius *in differt. de Pond. & Mens.* æquivalere acetabulo statuit.

Sesquihemina, i. e. Hemina, κοτύλη, una cum dimidia, Gal. *d. l.*

Sesquilibra, i. e. libra una & dimidia. Scrib. *n.* 222.

Sesquiobolus, i. e. obolus unus cum dimidio, i. e. grana quindecim. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1.

Sesquipedalia, βέικα, dicuntur verba ampullosa, quę grande quid sonare videntur, cum audis, ceu inflata vento jactantiæ, cæterum inania rei & rationis. Lind. *Exerc. XIII.* §. 69. Hęc dedecent Medicum Hippocrate & Æsculapio dignum.

Sesquiplum, idem, quod sesquipondus, ἡμιόλιον, & refertur ad pręcedentem determinationem, i. e. integrum cum dimidio pondus. Gal. *l.* 1. *de Antid. c.* 9. *fin. & alibi:*

Sesquisextarium, i. e. sextarius unus cum dimidio. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1.

Sesquiuncia, vide *Sescuncia*.

Sessilis, epitheton Verrucę, quę alias μυρμηκία, formica, vocatur. Vide *Formica*.

Sestron, σῆστρον, idem, quod κοσκῖνον, Cribrum, a σήθω, cribro. Vide *Coscinos*, *Cribrum*. Lac. σεσησμένον, *cribratum*, legitur apud Lind. *Ex. XVI.* §. 108.

Seta, τρίχον, proprie *pilum suillum* significat. Dicitur tamen & de lanis, unde *pannus setaceus* τρίχινος vocatur. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. n.* 4. *circa fin.*

Setaceum vocatur operatio Chirurgica, estque species fonticuli, vel cauterii, quod parari solet utplurimum in occipitio, tribus instrumentis, forcipe, acu, & *seta*, vel *setone*, cujus parandi modum vide apud Aquapend. *de oper. Chirurg. cap. hoc tit.* Hildan. *Cent. I. obs.* 40. Pareum *l.* 9. *c.* 24. qui *setonem* vocat, quemadmodum & Helm. *tr. Cauterium*, *n.* 22. Laur. Bellin. in Masculino *setaceos* posuit, describens per fonticulos duplicis emissarii per majus & minus spatium sub cute crassiori filo serico aut simili tenui funiculo, *in Opusc. Medic. tr. de sang. miss. p. m.* 187.

Setanios, σητάνιος, rectius quam σιτάνιος. *Hornus*, *homotinus*: epitheton tritici apud Hipp. Vide *Hornus*.

Sevatio, idem, quod Steatoma, secundum Ingrass. *Comm. ad Avicenn. de Tum. p. n. pag.* 84.

Seulo, id est, *plumbum*. Rul. *in Lex.*

Sevum, idem, quod *Sebum*: de quo superius: Gr. στέαρ.

Sexcupes, pediculus. Santes Ardoinus *de venenis l.* 8. *c.* 22.

Sextans, ἕκτον τῆς λίτρας, sexta pars libræ: pendet uncias duas. Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 14. vel drachmas sedecim, *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 1.

Sextarius, ξέστης, dicitur *mensura liquidis & aridis communis*: de qua tamen Gal. notat, apud Athenienses olim non fuisse, postea vero etiam a Grecis receptam; sed aliter, quam Romanos, sumsisse. Apud Romanos *sextarius* unus libram unam, semissem, & sextantem, ut simul juncta constituant uncias viginti, pendere dicitur. Athenienses vero minorem paulo constituerunt mensuram, per *sextarium*, videl. libram cum semisse, h. e. uncias octodecim. Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 1. Jung. J. Alex. *ad h. l.* Adhuc minor legitur ξέστης, *sextarius*, qui pendet uncias tres, *l.* 6. *de C. M. P. G. cap.* 16. Rhodius *in not. ad Scribon.* distinxit in mensuralem & ponderalem: illum continere duas heminas: hunc vero tredecim un-

uncias docens, *ad comp.* 127. 130. Idem Autor *in Diss. de Ponder. & Mens.* sextarium aridorum esse libram unam & dimidiam liquidorum: duarum Heminarum, Ponderalem Arabicum Drachmam semis, Italicum olei uncias 18. vini & aquæ uncia 20. mellis 27. Lind. *Sextarium* pendere vini uncias sedecim, totidemque scrupulos: Mellis uncias viginti quinque, scripsit. *Ex. X.* §. 156.

Sexunx, i. e. *pondus sex unciarum*, h. e. *libra dimidia*, Semissis, Gal. *lib.* 1. *de C. M. P. L. c.* 8.

Sexus, γένος, φύσις, vocatur *differentia viri & fœminæ*: de qua Gal. *l.* 0. *de Hipp. & Pl. Decr. c.* 3. *& alibi*. Discrimen hoc animalibus saltem perfectioribus competere, accuratiores Philosophi & Medici statuunt. Alii tamen etiam vegetabilibus quoque attribuere non dubitant; inter quos Schroder. *l.* 1. *c.* 55. & quidem realiter. Rejicitur hæc opinio *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 349. *Sexus* discrimen quomodo faciat morbosam dispositionem, monstrat Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *s.* 3. *c.* 36. *Sexum* non posse mutari naturaliter, prolixe docuit C. Rejes *Camp. El. q.* 57.

Siagon, σιαγὼν, idem, quod γένυς, γνάθος, *maxilla*, ita dicta, ὅτι σείεται περιαγομένη, quod circumacta moveatur. Gorr. Linden. *l.* 2. *Physiol. Med. c.* 13. §. 4. 5. Arist. *l.* 3. *H. A. c.* 7.

Siagonagra, σιαγονάγρα, dicitur arthritidis particularis species maxillæ articulum infestans. Paræus *Chirurg. l.* 17. *c.* 1.

Sialochoos, σιαλοχόος, vel σιαλοχέων, idem, quod σιαλίζων, vocatur Hipp. qui multam salivam ore effundit, *l.* 2. *Epid. s. II.* 90. *lib.* 3. *de morb. X.* 13. *l.* 2. *de diæt. XVII.* 4. 6. Galen. *c.* 1. *in l.* 1. *Prorrhet. t.* 3. Jung. Foes. *p.* 564. Lat. *Salivator* dici solet. Vide *Salivatio*.

Sialochos, σιάλοχος, ex interpretatione Erotiani Hippocrati talis est, apud quem abundat salicea acris οἱ σίαλον πικρὸν ἀποσίζοντες, differunt ergo hi a σιαλοχόοις, quod illi ex acrimonia σιαλόχων frequenter exspuunt.

Sialos, σίαλος, σίαλον. Vide *Saliva*.

Sibar, id est, *Argentum vivum*: item *Stella eruta*, Dorn. Rul. & Iohns.

Sibare Avicennæ dicitur *species Phrenitidis*, quæ *ferina* dicitur. Forest *l.* 10. *obs.* 1. *Schol.* Vel *Inflammatio Erysipelacea*, aut potius *Gangrænosa* cerebri & meningum. P. M. de Calderia *Tom. III. Oper. p.* 20. *seqq.*

Sibedata, id est, *Hirundinaria*. Paracels. *l.* 2. *de Tart. tr.* 2. *c.* 2. Dorn. Ruland. & Iohns. item lapis, quo colores teruntur. Ruland. & Iohns.

Sibetina, epitheton *Colicæ*, quæ & *Zibethina* dicitur. Parac. *Paragran. Tract.* 1. & 2.

Sibilus, συριγμὸς, συρίζειν, λεπτὸς, est sonus acutior, tenuior, qualis in Asthmaticis observatur in inspiratione, quia humores crassi obsederunt fistulæ laryngis osculum, ita ut aer hanc viam angustatam transire non possit, sed lateribus allisus sonum acutum edat. Dolæus *Encyclopæd. l.* 2. *c.* 2. §. 10. *p.* 258. Vide *Syrizo. Hyposyrizo*. Tropice etiam *Uvulam* vocari *Sibilum* scribit Vesal. *l.* 6. *de H. C. F.* 26. *Sibilus* etiam accipitur pro sono præternaturali in auribus percepto a flatu quodam, vel halitu in anfractibus organi auditorii agitato. Vide *Sonus. Tinnitus*.

Siccans, ξηραντικὸς, ξηραίνων, epitheton medicamentorum, quæ temperamenta corporum ad *sicciorem* statum permutant, Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. cap.* 6. Talis effectiva *siccitas* a terrestreitate particularum dependet, cui humidæ particulæ involvuntur & excipiuntur, cui & leves salinæ particulæ intermixtæ sunt. Dividuntur in mediocriter & valde *siccantia*, *l.* 3. *d. tit. c.* 6. Vide etiam Schroder. Senn. Morell. & alios, qui de materia Medica scripserunt.

Sicchasia, σικχασία, vocatur *molestum fastidium & ἀνορεξία* mulieribus gravidis familiaris: Adjectiv. σικχὸς in aliis Lexicis occurrit & exponitur a Suida per ἀνόρεκτος καὶ ἀσθενὴς, i. e. *innappetens & infirmus*. Substantivum vero legitur in Moschinn. *l. de morb. mul. c.* 28.

Siccitas, *Siccus*, ξηρότης, ξηρὸς, de qualitate dicitur elementari, inter primas vulgo relata, humidæ opposita, communi igni & terræ & in se notiori, quam ut descriptione aliqua indigeat, aut ulterius explicari possit. Optima descriptio videtur, quæ per absentiam humiditatis exprimitur. In foro Medico variis tribuitur rebus, secundum, non nat. & præternaturalibus. Ventres *sicci* opponuntur humidis, 2. *aph.* 53. quo pertinet *sicca* mulier, *l.* 4. *Epid. XIII.* 9. Temperamentum etiam *siccum* aliquoties legitur apud Gal. passim. Anni temporum *siccitates* Græc. dicuntur αὐχμοὶ, 3. *aph.* 16. *Siccus* hydrops, 4. *aph.* 11. i. e. Tympanites. Ophthalmiæ *siccæ*, 3. *aph.* 11. *Sicca* & valida frictio dicitur, quæ corpori foris adhibetur, nullo humido, aqua, vel oleo, foris circumfuso, Galen. *l.* 2. *de S. Fac. c.* 25. Gr. dicitur ξηροτριβία.

Sicelica, *Sicula*, σικελική, epitheton medicamenti contra colicos dolores, apud Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 5. *fere circa fin.*

Sicilicus, *Siclium*, σίκλιον, ponderis nomen, veterinariis usitatum, pendens unciam dimidiam, sive drachmas quatuor; uti patet ex

Gal. *de pond. & mensur.* confirmante C. Hofmann. *in notis M. S. nondum editis*. At Rhod. *ad Scrib. Sicilicum* dicit, esse unciæ quartam partem, in qua sunt scrupuli sex, & pendet drachmas duas, *n.* 71. *p.* 133.

Sicua, σικύα. Vide *Cucurbita*.

Sicyedon, σικυηδὸν, est species fracturæ, quæ & καυληδὸν & ῥαφανηδὸν, dicitur, quando os totum per transversum frangitur. Gorr.

Sicyone, σικυώνη, quatuor habet significationes, juxta Galen. *in Ex. dict. Hipp.* Colocynthidis, *Cucurbitæ* pyro similis, *Cucurbitæ Chirurgicæ*, & *Cucurbitæ* fundo carentis, ac metæ formam præ se ferentis. Foes. *Oec. p.* 565.

Sicyonion, σικυώνιον, nomen *Unguenti*, vel *Olei* compositi, cujus basis est *Cucumis sylvestris*, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 20.

Sideratio, vel *Cyderatio*, æquivocum est. Vel enim idem significat, quod *Apoplexia*, aut subita *Paralysis*, quam significationem approbat Lang. *l.* 1. *ep.* 25. & *l.* 2. *ep.* 53. Rhod. *ad Scribon. num.* 101. *p.* 168. Vel notat *mortificationem* alicujus membri, quæ alias *Sphacelus* vocatur σφάκελος, de quo vocab. inferius, quam retinuit Castell. Vide *Mortificatio*. *Sphacelus*.

Sideros, σίδηρος. Vide *Ferrum*.

Sidia, id est, *Lima*, Rul. & Iohns. *Lex.*

Sidioides, σιδιοειδὴς, dicitur *color malicorum*, hoc est, corticem mali Punici, Gr. σίδιον dictam, *repræsentans*, σίδη enim *malum punicum* significat. Legitur aliquoties apud Hippocr. *l. de judic. dieb. VII.* 2. *l. de int. aff. XXXI.* 3. *XXXIV.* 7. *XXXIIX.* 4. *XLVIII.* 6. *lib.* 3. *de morb. XII.* 3. Jung. Foes. *d. l.* Keuchen. *ad Samon. p.* 271.

Sidus, *Sydus*, idem, quod *stella*, ἄστρον, σείριον. *Sidera* vocantur a siderando, quod est incendere. Veterum fuit dogma, *sidera* esse omnia igneæ naturæ. Linden. *Ex. XI.* §. 171. *seqq.* 188. hoc dogma hodieque revocavit Gassendica, & Cartesiana Philosophia. Recentiores tamen adhuc Philosophi Eclectici, inter quos celeberrimus est Dn. Sturmius, distinguunt inter *sidera* vel stellas fixas & errantes i. planetas, de illis concedentes, quod sint igneæ naturæ, utpote propriam lucem obtinentes; de his vero non item, excepto Sole reliquis planetis lucem impertiente. *Sidereum corpus* Paracelso dicitur *spirituale*, *Magicum*, *Cabalicum*, cui peculiares attribuit virtutes in herbis, & aliis naturalibus, *tr. Labyrinth. Medic. c.* 9. & 10. *l. de Pestilit. tr.* 1. & 3. & *Philos. sagac. l.* 1.

Sief, id est *Collyrium*, medicamentum Ophthalmicum siccum. Vide *Collyrium*.

Siegones, σιαγόνες, idem, quod σιαγόνες, *Maxillæ*. Vide *Siagon*.

Sielismos, σιελισμὸς, vel σιαλισμὸς. Vide *Salivatio*, a verbo σιαλίζω, *multam salivam effundo*. Unde σιαλίζοντες iidem, qui σιαλογόοι, de quo paulo superius. Legitur vero apud Hipp. 1. *Prorrh. sect.* 3. *t.* 21.

Sifantis, id est *terra argentina simphus*. Rul. & Iohns.

Sige, σιγὴ, *silentium*, *taciturnitatem* significat: Pessimum signum in phrenlticis & deliris. Hipp. 1. *Prorrhet. c.* 2. *t.* 19. *Coac. t.* 65. Vide *Aphonia*. *Silentium* alias egregie distinxit Libav. in *Silentium Prudentiæ & Tolerantiæ*, *Tom. III. Oper. p.* 154. Non minus recte & *Silentium Crollii sacrum* vocavit Diabolicum & execrabile, *Tom. IV. p.* 69. Et o utinam hodieque persuadere sibi paterentur Christiani plebeji, (quamvis etiam non sint pauci, qui prudentiores videri volunt) qui existimant, nihil magici, nihil præstigiarum præ se ferre, dum talia remedia commendantur cum *silentio*, vel colligenda, vel applicanda. Revera tale *silentium* execrabile est; non sacrum; verba sunt laud. Autoris verissima.

Sigia, i. e. *Storax liquida*, vel hygra, Rul. & Iohns. Gal. *de ocul. c.* 3.

Sigilatio, cicatricis indictio. Fallop. *de re cor. c.* 2.

Sigillum, σφραγὶς, ita fuit dicta *Terra Lemnia sigillata*; cujus modum præparandi & *sigillandi* signo Dianæ descripsit Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* quemadmodum & hodieque *Terra Turcica*, *Melitensis S. Pauli*, *Silesiaca*, *Hersbruccensis* aut *Veldensis Norica*, certis *sigillis* notari solent; de quibus vide Schroder. *l.* 3. *c.* 2. Fr. Hofm. *Clav. ad h. l.* Casp. Hofm. *Paral. Offic. c.* 44. 45. Ita & *Trochisci sigillis* & asteriscis signari solent, præsertim viperini, in officinis Venetis. *Sigillum Hermeticum* dicitur, quo vitrum fusum, & igne fusorio liquatum occluditur; quamvis nonnulli massam aliquam ex succino albo, vitro Veneto, Borrace, æqualibus portionibus, ad hanc obturationem usurpent. Rul. Olim vasa cera & annulo signabantur a Medicis, Rhod. *ad Scrib. n.* 269. *p.* 331. *Sigillis* vero magicam virtutem adscribere cum Paracelsicis, de quo etiam *in Th. Chym. Vol. VI. p.* 551. superstitiosum est. Vide *Character*.

Sigmoides, σιγμοειδὴς, h. e. literam Græcam C referens, non Σ. Vide C. Hofm. *Comm. ad Gal. de V. P. n.* 385. Tribuitur variis corporis partibus. Ita dicitur Processus scapularum, qui & *Ancyroides*, & *Coracoides* vocatur. Barth. *libell.* 4. *An. c.* 19. Deinde Sinus, seu

cavi-

cavitas semicircularis in *cubito* inter duas cubiti apophyses comprehensa, in quam brachii extremum trocheæ simile inseritur, *d. l. c.* 20. Porro *tres Valvulæ cordis* ad ostium arteriæ pulmonalis in dextro ventriculo foras spectantes *sigmoideæ* vocantur, Gal. *l. 6. de V. P. c.* 14. qui tunicas saltem appellavit, Barthol. *l.* 2. *c.* 7. *Cartilagines* quoque *asperæ arteriæ* cum non sint integre circulares, sed parte posteriori membranosæ, & ita cartilaginea sua substantia antiquum C referant, σιγμοειδεῖς vocantur, *d. loc. c.* 10.

Signatio, *Signatura*, ἐπισφραγισμὸς, alia est *necessitatis*, quando vasa obsignantur; aut ipsa medicamenta, ad evitandam vel exhalationem virium vel suspicionem fraudis. Ita & Acidularum Egranarum vasa fictilia publica autoritate obsignati solent. Vide Rhod. *in Lexic. Scrib. p.* 441. Vel est *superstitionis* & vanitatis. Quo, salva autoritate, pleraque etiam referenda mihi videntur, quæ Crollius, de *signaturis Plantarum*, scripsit; cum plurima etiam prorsus ridicula nitantur & inepta similitudine. *Signata ars* Paracelso dicitur *Caballa*, estque ex illius mente, pars Astronomiæ; & introitus ad Medicinam; verum ob Magiæ suspicionem vitanda *Labyrinth. Med. cap. 9. & tr. de morb. Tart. c.* 16. Vide *Sigillum*, *Character*.

Significatio, ἐπισημασία, σημασία. Vide *Semasia*, *semeiosis*.

Signum, σημεῖον. Vide *Semeion*.

Silach, Arab. *Silac*, dicitur *crassities palpebrarum*, Forest. *l. XI. Obs.* 46. *Schol.* Alii ad πτίλωσιν, h. e. *defluvium capillorum* applicant, Iohann. Stephan. *Paraphr. in Avic. l.* 3. *fen.* 3. *c.* 3. *p.* 173.

Silex, κόχλαξ, vocatur genus lapidum, vel saxi durissimum, extrinsecus leve. Hujus species est *Pyrites*, de quo superius. Alias plures recenset Rul. *in Lex.* De *silicis* virtutibus & usu vid. Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 18. & Fr. Hofm. *in Clav.* Theatr. Chym. *Vol. VI. p.* 453. Quære & in Indice Helm.

Silicetus, idem, quod *Marmoreus*, epitheton *Tartari*, in renibus, aut vesica, nimiopere indurari, apud Paracelf. *l. de Tartareis morb. c.* 20. & 21.

Silignis, σιλίγνις, latine *Siligo*, dicitur purissima Tritici farina, e qua paratur *panis siligneus*, σιλιγνίτης. Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Lang. *l.* 1 *ep.* 56. J. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 6. & *not. in Gal. d. l.* Lind. *Ex. XIII.* §. 510. *seqq.*

Silipit, id est, *Æs*, *Cuprum*. Rul. *in Lex.*

Siliqua, κεράτιον. Vide *Ceration*.

Silo homonymon est. Vel enim idem est, quod *Simus*, σιμὸς, qui naso est sursum versus repando, Lind. *Ex. XI.* §. 39. Vel apud Chymicos idem est, quod *Testa*. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Silurus, σίλουρος, nomen piscis, de quo tamen inter se dissentiunt Autores, dum alii *Sturionem* esse dicunt; in qua sententia est Aldrov. *l.* 4. *de pisc. c.* 9. alii cum *Glanide* confundunt; ut Gesnerus. Vide Aldrov. *l.* 5. *de pisc. c.* 5. Meminit alias Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Halme*, *ad fin.* Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 2.

Simia, πίθηξ. Vide *Pithex*.

Simila, *similago*, σεμίδαλις. Vide *Semidalis*.

Similaris, ὁμοιομερὴς, ἁπλῆς. Vide *Homæomeres*, *Haplus*. Perfectam *similaritatem* dari nullam uspiam statuit celeberr. Leibnizius de Natura, sicut legere est *in Act. Eruditor. Lips. Anno* 1698. *m. Septembr. pag.* 433.

Similatio, idem, quod *Assimilatio*: de quo supra, in AS. Gr. ὁμοίωσις.

Similis, *similitudo*, ὅμοιος, ὁμοιότης, quid significet, notum est: videlicet aliquam convenientiam rerum inter se diversarum. Galen. *simile* duobus modis dici, docet; uno quidem, quando est ἀπαράλλακτον, & nulla intercedit varietas: altero, quando secundum magis & minus saltem est convenientia, ὡς ὁ μᾶλλον καὶ ἧττον, *c.* 1. *de iis*, *q. in med. t.* 4. *fin. Similia similibus* conservari, est generalissimus scopus methodi Hygienes; de quo in *Hygiene*; limitationem suam tamen admittit, uti videre est *in Dogmat. nostr. P. IV. c.* 2. *d.* 3. *p.* 468. *Similitudinem* formæ liberorum cum matre demonstrare, quod mater etiam materiam conferat ad formationem fœtus, vult J. Alex. *not. in Gal. l.* 2. *de femin. c.* 1. Plura de *similitudine* inter generans & generatum, inter parentes & liberos, vide C. Rejes *C. El. q.* 54. Quamvis vero *similitudinis* observatio in Medicina insignem multumque usum habeat; probe tamen etiam observanda est cautela Hipp. quod *similitudines* Medicis pariant errores & difficultates, *lib.* 6. *Epid. s. IIX.* 80. *vel t.* 49. quem locum notatu dignum bis citavit Linden. *Ex. XII.* §. 71. & *XIV.* §. 114. *Similitudo* enim saltem est instar syllogismi Dialectici, vel Topici, nihilque certi concludit. Jul. Alex. *not. in Galen. lib.* 4. *M. M. c.* 4. Urinam hoc vero probe observarent Chymici & Spagyrici; qui nimium quantum *similitudinibus* nituntur, & ita sæpissime fallunt & falluntur. Fallax quoque in multis est *similitudo* plantarum cum partibus corporis humani, quæ tamen vires indicare creditur a Schroder. *l.* 1. *c.* 38. Quin potius verissime Libav. negavit, a *simili* ad essentiam recte aliquid colligi.

Tom.

Tom. IV. Oper. p. 259. 277. *Similitudines* quoque dicuntur figuræ cœlestes, quæ rebus assimilantur nos concernentibus, Rul. Iohnſ.

Simiſſa, σιμὰ, rectius *Semiſſa*, i. e. ad dimidiam coctum. *Simiſſator*, vel *ſemiſſator*, qui ad dimidias coquit, Gr. σιμωτὴς. Linden. *Ex. X.* §. 52.

Simitas, *ſimus*, σιμότης, σιμὸς, duplicem habet significationem, unam naturalem, in qua dicitur de Hepatis concava parte, ex qua prodit Vena portæ, cujus oppoſita pars *convexa* & *gibba* nuncupatur, Gal. *l.* 3. *de V. P. c.* 13. Barthol. *l.* 1. *An. c.* 14. *& alibi*; alteram præternaturalem, qua notat vitiatam figuram naſi, cum medius naſus ſubſidet, aut deprimitur, Galen. *comm.* 1. *in l.* 6. *Epid. t.* 4. Jung. Foeſ. *p.* 566. Alias & σιμὸν etiam de rebus non naturalibus uſurpatur, v. g. de *ferularum* Chirurgicarum parte *retuſa*, & reſima, apud Hipp. 3. *de iis*, *q. in med. t.* 11. Σιμὸν quoque dicitur *vinculi* quoddam genus, quod ab orbiculari plurimum inclinat, *d. l. comm.* 2. *t.* 2.

Semivulpa, πιθηκαλώπηξ, vel *Vulpiſima*, ἀλωπεκοπίθηξ, animal quadrupes digitatum, viviparum, peregrinum, *vulpis* & *ſimiæ* formam ex parte referens, cujus hiſtoriam & uſum in cibis vide apud Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 4.

Simmitium, id eſt, *Ceruſſa*. Rul. & Iohnſ.

Simos, *ſimothes*, i. e. *Ceruſſa*. Ruland. & Iohnſ.

Simotrachelos, σιμοτράχηλος, dicitur, *qui humeros attollens cervicem contrahit*, arrogantis & glorioſi inceſſum repræſentans. Idem eſt, quod βυσαύχεν. Rob. Keuchen. *ad Seren. in Sammon. Medicin. metr. p.* 150. Vide *Byſauchen*.

Simplex, ἁπλοῦς, *ſimplicitas*, ἁπλότης, uſitatiſſimus terminus in Medicina, de rebus naturalibus, præternaturalibus, & non naturalibus. Quando de partibus dicitur, idem eſt, quod *Similaris*, vel *Homogeneus*. Quando de morbis, intelligitur ille, qui unam ſaltem partem affectam occupat: quamvis & febris *ſimplex* dicatur Galeno, quæ mitis eſt, & cum ſignis tutis cumprimis, qualis eſt Ephemera, *l.* 1. *de Criſ. c.* 16. Remedia *ſimplicia* dicuntur, ad differentiam compoſitorum, quibus etiam communiter anteferuntur, Helmont. *tr. Pharmac. ac Diſp. n.* 5. quamvis experientia teſtetur, hoc univerſaliter verum non eſſe, ob frequentiſſimam in corpore humano heterogeneitatem valde miſtam & intricatam. Vide *Dogm. noſtra P. VI. c.* 4. *d.* 3. *p.* 747. *ſeqq.* In genere vero *ſimplex* & natura & doctrina prius eſſe compoſito, recte dicitur a Gal. *l.* 1. *de diff. reſp. c.* 2. 3. *aph. & alibi*. Chymici tria *ſimplicia* materialia corporum naturalium ſtatuerunt, ceu principia, *vaporoſum*, *inflammabile*, *fixum*, *Th. Chym. Vol. I. p.* 101. Aliis vero quinarius numerus placet: de qua ſententia alibi dictum.

Simulatio, προσποίησις, dicitur de iis, qui morbum *ſimulant*. Lege Galen. *libell. de iis*, *qui morbum ſimulant*. *Simulata* quoque *Medicatio* dicitur, quando cauſſa morbifica non perfecte removetur, ſed ſaltem movetur. Ita v. g. quando febris ſupprimitur, non depurato ſanguine ab inquinamentis ſuis, Lind. *Ex. XII.* §. 115.

Simus, vide *ſimitas*. *Simus* quoque dicitur Gilla. Rul.

Sina, idem, quod *China*; De Medicina *ſinica* vide *Act. Lipſ.* 1682.

Sinapelæon, σιναπέλαιον, i. e. *Oleum ſinapinum*, de quo Dioſc. *l.* 1. *c.* 47.

Sinapiſis, id eſt, *Bolus Armena*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Sinapiſmus, σιναπισμὸς, & de medicamento tenuium partium, acri & vehementer calido ex *ſinapi* compoſitum dicitur, Galen. *l.* 3. *de L. Aff. c.* 4. ubi φοινιγμὸς διὰ νάπυος vocatur: & de ipſa operatione, quæ eſt ſpecies *Rubificationis*, vel *Phœnigmi*. Vide *Phœnigmus*. Hor. Augen. vocat *Sinapiſma*, *Tom. II. Epiſt. & Conſ. Med. l.* 3. *p.* 497. *ſeqq.* quamvis vitioſe per *y* legatur. In priori ſignificatione ſumitur a Schroder. *l.* 2. *c.* 44. in poſteriori *l.* 1. *c.* 3. Adde Vvexer. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 41. *Spec. l.* 2. *ſect.* 33. Morell. *l.* 2. *de form. rem. ſ.* 1. *c.* 14.

Sinapium vocatum *Embamma*, vel *Intinctus ex ſem. ſinapi* paratus; cujus meminit J. Alex. *l.* 20. *Sal. cap.* 15.

Sinaros, σιναρὸς, h. e. *Læſus*. Legitur apud Hipp. 3. *de fract. t.* 44. 2. *de artic. t.* 37. *& c.* 3. *t.* 70. *l.* 6. *Epid. ſ. VII.* 72. a vocab. σίνος, quod *læſionem*, *noxam* ſignificat. Unde & contrarium ἀσινὴς, *illæſus*. Foeſ. *p.* 567.

Sincerus, γνήσιος, idem, quod *Legitimus*. Vide *Gneſios*. Interdum etiam pro *puro* ſumitur. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Sinciput, vel *ſynciput*, βρέγμα, anterior capitis pars, ſupra frontem, capillis intecta, *l. Introduct. c.* 10. Barthol. *l.* 3. *Anat. proœm.* Vide *Bregma*.

Sine pari, eſt epitheton Emplaſtri alicujus Londinenſium, de quo vide *Par*. In Anatomicis quæ dicatur *Vena ſine pari*, vide ſupra in *Azygos*.

Singulare idem fere ſignificat, quod *Specificum*, eſtque epitheton Medicamenti, quod legitime adhibitum, *ſingulari* plane vi ac propriæ

prietate huic vel illi affectui p. n. remederi dicitur. D. Velschius *in Disp. de singularibus*.

Singultus, λύγξ, λυγμός. Vide *Lygmos*. *Singultuosa febris* dicitur Practicis non illa, ubi aliquando *singultus* molestat, sed quam fere per omnia tempora comitatur hic affectus, & cum febre exacerbatur, notante Petr. Mich. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 423.

Sinister, ἀριστερός. Vide *Dexios*.] Dieterich. *n.* 104.

Sinomoros, σινόμωρος, dicitur *malignus*, *noxius*, perniciosus. Legitur apud Hipp. 3. *de art. t.* 51. & 54. Jung. Foes. *d. l.*

Sinopis, σινωπίς, species *Rubricæ* melior. Vide *Miltos*. Apud Rul. etiam *Sinopida* in nomin. dicitur.

Sinos, σίνος, *Noxam*, *offensam*, significat, idem, quod βλάβη. Frequenter legitur apud Hippocr. v. g. 3. *de R. V. l. A. t.* 14. 2. *de fract. t.* 15. *l.* 5. *Epidem. XIV.* 3. *de vuln. cap. X.* 4. & *alibi*. Vide Foes. *p.* 566.

Sinus, κόλπος. Vide *Colpos*.

Sipha, terminus obscurus apud Paracelf. de quo dicit, quod saga, vel Pithonissa, ignem veluti e silice hoc eliciat, & tempestatem excitet, *tr. de Podagra tit. Processus*.

Siphac, idem est, quod *Peritonæum*. Forest. *l.* 6. *Chirurg. obs.* 48. *Schol.*

Siphilis, *Syphilis*, *Siphylis*, varia hujus vocis scriptura hauddubie inde contigit, quod hactenus de hujus nominis origine vera, Græca, aut Latina, nemini certi quid constiterit, neque Fracastorius, ceu Italus Medicus Veronensis, qui in suis operibus peculiarem libellum metricum hoc nomine insignivit luem Veneream sive morbum Gallicum intelligens, sollicitus fuerit, vel de ejus vocis origine, vel orthographia accurata. Nobis tamen placeret, si licet ὀνοματοποιεῖν (quidni vero liceret, quod aliis haud vitio vertitur?) appellare morbum hunc *Siphlidem*, σιφλίδα, ac originem hujus deducere a Græco σιφλός, quod contracte idem est ac σιπαλός, *turpis*, deformis, ut ita deformitas hujus morbi eo clarius exprimeretur, quam corpori & animo infert, quemadmodum ideo recte cecinit dictus Autor *lib.* 1. *de Siphylide fol.* 240. *sub finem*.

Quippe lue hac nascente putem simul omnia diras
Eumenidas cecinisse fera ac crudelia nobis:
Tartareos etiam barathro dira omnia ab imo
Excivisse lacus, &c.

Vide plura in *Siphilis*.

Siphita, *syphita*, nomen morbi, apud Paracelf. & distinguitur in pravam & strictam. *Siphita prava* morbus est vulgo *Chorea S. Viti* dictus. *Siphita stricta* est morbus phantasticus eorum, qui *noctu dormientes ambulant*. *Noctambulatio*. Dorn. Rul. Iohnf. e Paracelf. *de præparat. l.* 1. *Tract.* 4.

Sipyis, σιπυΐς, *pyxidem* significat apud Hipp. *lib. de steril. XXII.* 15.

Sira, id est, *Auripigmentum*. Rul. *in Lex.*

Siracostum, vel *Alsiracostum*, est nomen medicamenti Arabicum in febribus acutis laudati, apud Mesuen *in Operib. fol.* 112. *c.*

Sireum, σίραιον, quodvis decoctum dulce interpretatur Galenus, & Erotianus οἶνον σίραιον alios ἕψημα adpellare ait, id est sapa. Vide *Sapa*.

Sirenes, *Sirones*, dicuntur *pustulæ manuum & pedum*, Walther. *in Sylv. Med. p.* 1373. Dorn. Rul. Iohnf. *in Lex.* Lang. *l.* 2. *ep.* 42. Jungatur D. Etmulleri observatio de *Sironibus* in *Act. Erud. Lips.* 1682. *Sirenes*, σειρῆνες, quoque dicuntur *monstra marina*, partim piscis, partim hominis formam, & quidem fœminæ, sive virginis, repræsentantia; de quibus legantur *Eph. Nat. Cur. An. I. O.* 23. ubi ἀνθρωπόμορφοι pisces vocantur, & Erasm. Francisc. *Horti Indic. Or. & Occ. Part. II. p.* 1412. *seqq. Syrenes*, perperam per *y* apud Dorn. Rul. & Iohnf. describuntur, quod sint monstra marina e nymphis nata.

Siriasis, σειρίασις, item σιρίασις, est nomen *morbi infantilis*, videl. *inflammatio cerebri* & *membranarum*, quam consequuntur sincipitis & oculorum cavitas, febris ardens, pallor, totius corporis siccitas, & inappetentia. Derivatur a σειρός, quod foveam, in qua semina recondunt & asservant, significat. Gorr. & Castell. Ita & in syncipite, ubi futura sagittalis & coronalis coeunt, membranacea illa portio, *folium* vulgo dicta, omnium postremo in osseam duritiem coalescens tum temporis subsidet, & foveam quasi constituit, quod plerumque lethale habetur signum. Caussa eadem, quæ aliarum inflammationum, sanguis videl. acrior fervidiorque circa membranas cerebri stagnans, malignitatis ichorosæ salinæ hauddubie particeps. Vid. Senn. *Med. Pr. T. IV. th. de Infantilium morb. cur. P. II. c.* 7. *h. tit.*

Siricon de plumbo, id est, *Cinis plumbi*. Ruland. & Iohnf.

Siringa, id est, *Calx*. Iidem.

Sirius, σείριος, proprie dicitur de sidere, antiquis etiam famigerato, quod *Canicula*, κύων, dicitur, cui singularem virtutem fervoris in diebus Canicularibus, quando cum Sole exoritur, attribuerunt. Unde & Hipp. tempus il-

lud ante *Canem*, sub *Cane*, & post *Canem*, aliquoties inculcavit. Verum rectissime expedivit hanc opinionem, non astro huic, sed Soli καῦμα illud adscribens Linden. *Ex. XI.* §. 170. *seqq.* quamplurimis & confirmavit succincte calculo suo Cl. Dn. Sturmius, *Scient. Cosmic. Part. Spec. Tab. IX. in fin.*

Sirones, vide *Serenes*.

Sirotes, σιρωτής, vide *Simissa*.

Sirsen, Arab. rectius, quam *Birsen*, significat apostema capitis calidum: estque idem, quod *Phrenitis*, Forest. *l.* 10. *Obs.* 1. *Schol.*

Sirupus, *Syrupus*, *Serapium*, σεράπιον, Actuario est medicamenti forma fluida, ex decocto, vel succis, aut infusione, conflata, saccharo aut melle dulcorata, atque in eam consistentiam cocta, ne gutta in marmore defluat, ad alterandum, vel purgandum comparata, Morell. *l.* 1. *de form. rem. sect.* 1. *c.* 4. Wecker. *Antid. Gen. l.* 1. *c.* 13. *Spec. l.* 2. *sect.* 2. Schroder. *l.* 2. *c.* 84. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Obiter scrupulum addere libet meum, quod nullam rationem videam, cur per *y* scribatur communiter, præsertim quod Græcis ignota fuerit hæc medicamenti forma, nec origine sua Græcum sit vocabulum. Hinc & Esthii opinio, *Syrupum* quasi συρίαν ὀπὸν, h. e. liquorem Syris usitatum dici, magis commenticia & coacta, quam veritati consona nobis videtur.

Sirza, idem, quod *Eschara*. Dorn. Ruland. Iohns.

Sitanion, σιτάνιον. Vide *Setanios*. *Hornus*.

Sitiologice, σιτιολογική, vocatur a Lindeno pars Diæteticæ secunda tractans alimentorum esculentorum & potulentorum facultates & usum *in Manuductione ad Medicin.* a D. Schelhammero edita *post Introduct. Coringian. p.* 92.

Sition, σιτίον, latam & strictam habet significationem. Late omnia *alimenta*, *esculenta*, *& potulenta*, σιτίων nomine veniunt, Hipp. 2. *aphor.* 38. *l.* 6. *Epid. s.* 5. *t.* 20. Stricte *panes ex tritico* σιτία vocantur, 4. *de R. V. I. A. t.* 91. Vide Linden. *Ex. XIII.* §. 160. Dieter. *IX.* 173.

Sitis, δίψα, vide *Dipsa*.

Sitos, σῖτος, in genere *Cibum*, *Alimenta* significat, stricte frumentum. Vide *Cibus*.

Sitospelton, σιτόσπελτον, sic dicitur a quibusdam *Festuca*, sive *Ægilops*. Gorr.

Sitta, σίττη, nomen avis, & species *Pici*; cujus descriptionem vide in Aldrov. *l.* 12. *Ornith. c.* 38.

Situs æquivocum est apud Lat. Proprie respondet Græco θέσις, Lat. *Positus*: denotatque partis solidæ locum naturalem & positionem a Medico probe ex Anatomicis addiscendam; quo vitiato, Morbi malæ Conformationis oriuntur; qui dicuntur *Morbi in situ*. Multum etiam confert novisse *situm* partium ad curationem, Gal. *l. de art. med. const. c.* 17. In specie *situs* uteri gravidarum recte cognitus, num recte vel prave sese habeat, quantum usum habeat in faciliori vel difficiliori partu ex professo longa experientia edoctus ostendit D. Henr. Devenier *in suo Lumine Novo pro obstetricant.* præsertim *Cap. XXI. & ferme per totum librum*. Deinde *situs* significat mucidam lanuginem, quæ superficiei materiæ lentæ, pituitosæ adnascitur ex corruptione. Lind. *Ex. X.* §. 45.

Smaltum, idem, quod *Amausum*. Vide supra in AM.

Smaragdinon, σμαράγδινον, nomen est *Emplastri*, cujus descriptio habetur apud Celsum, *l.* 5. *c.* 19. ita dictum ob summam *viriditatem*.

Smaragdus, σμάραγδος, dicitur lapis quidam pretiosus, vel gemma pellucida, amœno virore pulcherrima, & inter reliquas fragillima, cujus pleniorem descriptionem, species, vires & usum vide apud Plin. *l.* 38. *c.* 5. Chioc. *Mus. Calceol. sect.* 3. *p.* 212. *seqq.* Schroder. *l.* 3. *c.* 3. *num.* 8. Fr. Hofm. *in Clav.* Ruland. & Iohns. Th. Chym. *Volum. pag.* 389. Lang. existimat, Galenum per *jaspidem viridem* intellexisse *Smaragdum*, *l.* 2. *ep.* 49. *Prasinam gemmam*, πράσινον λίθον, quoque vocari, testatur Keuch. *ad Samon. p.* 277. *Smaragdum* fieri ex Cœlo Veneris, & ex terra Lunæ, legitur *in Th. Chym. Vol. I. p.* 487. E liquore Veneris quoque deduxit Libav. *S. Arc. Ch. l.* 3. *c.* 8.

Smarageo, σμαραγέω, *strepitum edo*, resono. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XLIV.* 2. Foes. *p.* 576.

Smaris, σμαρίς, piscis dicitur, ex *Mœnarum* genere; cujus descriptionem & usum vide in Aldrov. *l.* 2. *de pisc. c.* 40.

Smectis, vel *Smectris*, σμηκτίς, ἡ σμηκτρίς, epitheton *Terræ Cimoliæ*, quod detergendi vim habeat, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXVII.* 11. *l. de fistul. II.* 10. adde Gal. *in expos. dict. Hipp.* & Erot. *Onom. p.* 108. *a.* σμηκτικὸς enim significat vim detergendi; & legitur apud Dioscor. *l.* 1. *c.* 114. *cet. c.* 129. *ed. Sar.* de Ebeno ligno.

Smegma, σμῆγμα: vide *Sapo*.

Smegmatopoeus, σμηγματοποιός, vocatur is homo, sexus vel masculini, vel fœminini, *qui sapones conficit* sive smegmata. Legitur vero apud Chr. Merett. *in Not. ad Ant. Neri art. Vitrar. p.* 327.

Smele, σμήλη, fere idem, quod *smegma:* Pulvis dicitur siccus, qui cuti non unctæ aspergitur ad eam detergendam. Ejusmodi facultatem habent nitrum, sal, mel, salis flos, cimolia, lomentum fabarum, furfur, pumex, &c. Gorr.

Smile, σμίλη, vocatur *scalpellum*, & est instrumentum Chirurgicum, quod utrinque aciem habebat, & lineas utrasque secantes, utrinque curvas; sed alteram concavam, alteram vero illi oppositam, gibbam. Cuspis autem acuta erat. Diversi generis erant; aliud magnum, aliud parvum, aliud mediocre, Gorr. Meminit hujus vocabuli Galen. *de fœt. form. c.* 6. ubi Lat. Interpres addidit, esse cultrum sutorium.

Smilion, σμίλιον, nomen medicamenti acris ad rumpenda apostemata, apud Ægin. *l.* 3. *c.* 23. *l.* 4. *c.* 18. *l.* 7. *c.* 17. Scribitur & σμήλιον, non male forsitan, ἀπὸ τοῦ σμῆχειν, a *detergendo*. Gor.

Sminthios, σμίνθιος, epitheton *salis lacustris*; cujus meminit Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Sales*.

Smiris, σμίρις, *Smyris*, σμύρις, apud Rul. est *lapis durissimus* & asperrimus; quo utuntur sculptores annularii, & alii artifices, ad scindendum vitra, & alios lapides. Utilis habetur ad erodendum & urendum, ut & ad gingivas exulceratas, & dentifricia. Rul. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. *in Lith. s. Lapides*. Dioscorid. *l.* 5. *c.* 166.

Smodicon, σμωδικὸν, idem, quod μωλωπικὸν, h. e. pharmacum ad *vibices* conveniens: σμώδιξ enim *vibicem* sive livorem ex plaga denotat. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.* Foes. *p.* 576.

Smyrna, σμύρνα, Vide *Myrrha*.

Soboles, ἔγγονα, idem, quod *Liberi*. Gal. *l.* 2. *de sem. c.* 5.

Sobrietas, νηφαλιότης, idem, quod *Temperantia*, virtus præscribens voluntatis imperio cibum potumque, prout satis est ad necessitatem, Medico commendata a Lind. *Ex. II.* §. 27. quin & aliis, ceu morborum noverca & omnium virtutis bonorum dispensatrix, Lang. 1. *ep.* 55. Opponitur *Ebrietati*, utriusque vocabuli ridiculam Etymologiam vide sis apud Dieter. *Iatr. n.* 524.

Soccus, ἀρβύλη, vide *Arbyle*.

Soda Arab. *Dolor Capitis* dicitur, vel *Cephalalgia*. Dieter. *Iatr. p.* 624. Valesc. de Tarant. *Phil. Pharm. l.* 1. *c.* 7. *p.* 20. Vualth. *in Sylv. Med. p.* 377. *Soda* quoque dicitur in arte vitraria cinis, qui ex combustis herbæ kaly speciebus super terreis cratibus decidit in foveam, & in lapideam massam coit & induratur. Ch. Meretti *d. l. p. m.* 286.

Soda subethica vocatur *soporiferus capitis dolor*. Bonet. *in Anat. Pr. l.* 1. *sect.* 3. *obs.* 31. *p.* 139.

Sodoma dicitur cum epitheto *Gallorum Lues Venerea* a Paracelso *l.* 3. *Chirurg. c.* 1.

Sol, ἥλιος, quæ propria sit significatio, pueri quoque e Nomenclaturis norunt. Cujus insignem virtutem & efficaciam in corpora naturalia, in ipsum etiam hominem, præsertim vero in aerem nos ambientem, si quis vellet in dubium vocare, næ ille recte diceretur adversus *Solem* loqui, & in manifestis dubitare, quod stupidi esse, vel si invertere conaretur manifesta, stolidi proprium dixit Gal. *lib.* 2. *de mot. musc. c.* 5. Imprimis vero autor caloris dicendus, ejusdemque in aere mutationis. *Sol* enim caussa est caloris ejus, quem aer ambiens nos per æstatem habet, prope nos juxta verticem accedens faciensque diem longiorem: Et ipse ad eundem modum caussa est frigoris hyemalis, qui obliquus & humilis exiguo tempore super terram fertur, Gal. *com.* 1. *de nat. hum. c.* 36. Hinc *Sol* aeri præsidere, quemadmodum *Luna* aquis, dicitur, Helmont. *tr. Form. ort. num.* 94. *Sol* recte dicitur universalis motor, Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. sect.* 1. *c.* 1. *p.* 32. 33. An *Sol* est ipsa Mundi Anima Platonica? Tropice *Sol* dicitur primum ignis in corpore humano invisibilis, a Sole cœlesti influens, nativum ignem fovens in homine, Dorn. Rul. & Iohns. Imo quantum e Paracels. colligere licet, *Sol microcosmi* est ipse ignis, vel calor nativus, quam caussam etiam phthiseos dixit *tr. de Tabe*, & *Paragraph. l.* 5. §. 2. Deinde *Sol* Chymicis dicitur *Aurum*; de quo passim in scriptis Chymicis. Vide *Aurum*. *Sol Gabanalæ* est Paracelsi Necromanticum figmentum, *tr. Philosoph. sagacis*. De *Sole* artificiali perpetuo mobili a Chr. Ad. Balduino invento, videatur Ejusdem *Hermet. Curios. Inventum V.*

Soladini sunt *spiritus corporei*, in igne degentes invisibili, Dorn. *in Dict. Paracels.* supra *Saldini* dicti.

Solater, id est, *Argentum vivum*. Rul. & Iohns. apud quem *Solatur* legitur.

Soldura dicitur *fæx salis* alkali, quod ad vitra alba sumitur, Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 38.

Solea, βούγλωσσος, Latine etiam *Buglossum*, dicitur, piscis planus marinus, squamosus, *Passeribus* affinis, cujus historiam, cum usu in cibis, vide apud Aldrov. *l.* 2. *de pisc. cap.* 43. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 30. Jung. J. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 8. Bruyerin. *l.* 19. *de re cib. c.* 21.

Solelafar, id est, *Alkali*. Rul. & Iohnf.

Solen, σωλὴν, æquivocum est. Primum notat *canalem* ad aquædnctus, Lang. *lib.* 1. *ep.* 44. Deinde *Solen* dicitur *instrumentum Chirurgicum* oblongum, intus cavum, in quod membrum fractum, crus, aut femur, imponitur & continetur. Hipp. *l.* 2. *de fract. t.* 64. 75. *& cap.* 3. *de iis, q. in medic. t.* 18. Gal. *lib.* 6. *M. M. c.* 5. Cels. *l.* 8. *c.* 10. Ægin. *l.* 6. *cap.* 106. Denique *Solen* est species conchæ marinæ oblongæ, rotundæ, duum generum, maris, & fœminę. Utriusque descriptionem cum usu vide apud Aldr. *l.* 3. *de Testac. c.* 75. Chiocc. *Mus. Calc. sect.* 1. *p.* 47. 48.

Solenarium, σωληνάριον, instrumentum Chirurgicum, canalis instar, quod supponitur membro virili, instar *Solenis*, legitur apud Gal. *l.* 14. *Meth. med. c.* 16.

Soleus dicitur musculus pedis. Bart. *l.* 4. *c.* 13. *p.* 582.

Solicitudo, idem, quod *Cura*, φροντὶς. Vide *Cura*. Gal. *l. de parv. pilæ exerc. c.* 3.

Solidus, στερεὸς, dicitur de *partibus corporis*, quæ consistentiam certam, figuram, circumscriptionemque habent, contradistinctæ ab humoribus & spiritibus, Gal. *l.* 1. *de nat. fac. c.* 8. Adde Dieter. *n.* 788. Hippocr. ἴσχοντα, continentia dicuntur. Has solas partium nomine dignari voluit Fernel. Sennert. & alii illorum asseclæ; sed absque ratione prægnante. Vide *Meros*. Omnes *solidæ* partes sunt etiam *Organicæ*. In genere *soliditas* corporum debetur solis particulis terrestribus, quæ vinculi & carceris loco existunt fluidis. Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phys. cap.* 5.

Solimembria legitur Galeno latino, *c.* 1. *de art. t.* 46. ubi in Græco habetur ὁλομελὶν, denotatque *solidam* atque *integram* alicujus rei *naturam*, & in illo loco quidem, glandularum in specie, quemadmodum & de illis usurpavit Hipp. *l. de Glandul. in princip. statim & IV.* 9. Generaliter vero de omnibus corporis membris, *l. de Alim. IV.* 25. ubi opponitur etiam κατὰ μέρος, *juxta partem*, sive particulariter. Legitur & in Epist. Democriti *ad Hippocratem, circa finem*, in generali significatione. Vide Foes. *p.* 466. Quemadmodum vero quoad Græcum vocabulum, res est expedita, si emphasin Etymi attendas, quod scil. ὅλος pro ὅλος, Ionice scribatur, & significet *totum*, *sanum*, integrum: μέλος vero *membrum* dicatur; & ita ὁλομελὶν nihil aliud sit, quam *integritas membrorum corporis*: Ita e contrario non video, quid sibi velit fictum illud latinum nomen *Solimembria*, quod merito inter barbara referri debet.

Solipeda, idem, quod *solunguia*, μονώνυχα, μώνυχα. Vide *Monycha*.

Solitarius, μονήρης, i. e. *amans solitudinem*. Vide *Moneres*.

Solitudo, μόνωσις, βίος μοναδικὸς, dicitur Melancholiæ pabulum, & ita vel inter caussas, vel signa morbi melancholici referenda Dieter. *Iatr. p.* 771.

Solium, κολύμβηθρα, δεξαμένη, nihil aliud est, quam vas, in quo homines sedentes lavantur: idem, quod *Labrum*. Vide *Dexamene*. Vveker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 23. *Solium* quoque vocatur altera species vermium latorum, quæ capite formato constat, ad differentiam Tæniæ, quę absque formato capite & motu vivit. Videantur *Acta Erudit. Lips. A.* 1700. *m. Novemb. p.* 322. *seqq.* ubi depicta & descripta accurate exhibetur.

Soloma, idem est, quod *Brumasar*, & videtur ænigmatice denotare *Argentum*, vel *Lunam Chymicorum*. Vide *Th. Chym. Vol. IV. p.* 986.

Solesquium, id est, *sulphur*. Rul & Iohnf. *in Lex.*

Solstitium, Gr. τροπὴ, quæ duo nomina invicem videntur pugnare. Quando enim in Latino dicitur *Sol* veluti *stare*; in Græco exprimitur per *vertere*: Utrumque recte. Cum enim duo sint *solstitia*, æstivum & hyemale; & utrumque ita sit comparatum, ut Sol tardius motu proprio videatur progredi; dictæ sunt Latinis *Solstitia*; E contrario, quia in æstivo Sol summam accessionem ad verticem nostrum attingit, & paulo post ab illo rursus recedit; ita & in hyeme, cum remotissimus fuerit a vertice, & mox ad illum rursus ascendere incipiat motu suo proprio; non inepte τροπαὶ, q. d. *Versiones*, scil. motus Solis appellantur. De iis lege Ægin. *l.* 1. *c.* 100. Meminit & Hippocr. *de A. L. & Aq. XXX. V. I. de diæt. X.* 9. *V.* 20.

Solvas Paracelso dicitur materia quædam liquida, dissolvens luctum, *de morb. ex Tartaro tract.* 1. *c.* 4.

Solutio, λύσις, homonymon est. Vide *Lysis*. Quibus addi debent, quæ de *Solutione* artificiali Chymica leguntur apud Rul. & Iohnf. *Solutio*, διάκρισις, est prior Chymicæ Practicæ pars; qua rerum coagulatarum compages solvitur & attenuatur. Hæc multis quidem distincta est speciebus; sed nomen, apud artifices, in usu disciplinæ, de una familiarius & frequentius usurpatur, quam de altera, & nonnunquam certa quædam species generis vocabulo solo designatur. *Solutio* est duplex: *Liquatio*, & *Segregatio*; vel *Calcinatio* & *Dissolu-*

lutio. Quære etiam in *Theatri Chymici Indicibus*. *Solutionis* per aquas fortes meminit Rolfink. *Chym. l. 2. c. 3.* Solutionem Chymicam triplicem constituit Morley, una fit calcinatione, secunda extractione, tertia purificatione. *Proleg. Chym. Leidens. c. 3. princ.* Accuratius de *Solutione* Chymica scripsisse videtur Iunken. *Chym. Exp. Cur. Pars. I. sect. 1. cap. 4. p. 53. seqq. Solutio* Spagyrica, in opere Lapidis Philosophici, dicitur corporis in Mercurium reductio, & est artis fundamentum, & principium hujus Magisterii. *Theatr. Chym. Vol. III. pag. 132. 430.*

Solutivum, Latinis aliquando idem est, quod *Laxativum*, sive *Purgans mitius*, apud Lang. & alios Autores passim.

Soma, σῶμα. Vide *Corpus*.

Somatomacheo, συμπτομαχέω, idem quod παγκρατιάζομαι, denotat athleticum corporis exercitium; quando toto corpore & amplexibus certarunt gymnastæ, Gal. *c. de salubr. diæt. t.* 14.

Somnambulo, ὑπνοβάτης, idem quod *Noctambulo*, de quo supra in *No*. *Somnambulatio*, ὑπνοβάτησις, etiam legitur *in Lum. Ration. Medic. cap. 19. p. 90. seq.* & commodius videtur nomen, quam *Noctambulatio*, cum propria experientia simus edocti, Theologum quendam celebrem olim somno meridiano indulgentem inter dormiendum surrexisse, prodeambulasse, cum conjuge locutum esse, a qua etiam rursus ad sellam, in qua dormiverat, reductus, paululum adhuc dormivit, evigilans deinde omnium plane fuit ignarus.

Somniferum, ὑπνωτικόν. Vide *Hypnoticos*. Laudatissimus, inter omnia, habetur Lindeno *Syrupus de Papavere*. *Ex. IIX.* §. 81. Jungatur Ol. Borrichii *dissertatio de Somno & Somniferis, maxime Papavereis*, cujus etiam mentio fit *in Act. Lipf.* 1682.

Somnium, ἐνύπνιον. Vide *Enypnion*. Dicitur & *Insomnium*. *Somnia* sunt operationes, quæ fiunt inter dormiendum ab Astris in homine. Ruland. & Iohnson.

Somnolentia, (an non licet Græce vocare ὑπνηλότητα?) dicitur in somnum propensio & inclinatio. *Somnolenti* ὑπνώδεις vel ὑπνηλοί appellantur.

Somnus, ὕπνος. Vide *Hypnos*.

Somphos, σομφός, diversis gaudet significationibus, pro conditione earum rerum, de quibus prædicatur. Vel enim significat *laxum*, spongiosum, Hipp. *l. de Loc. in hom. IV. 6.* vel *obscurum* in voce, *l. 2. de morb. XXXIII. 6.* Vel colorem *fuscum* & obscurum, ut scribit Gaza, apud Foes. *Oecon. pag. 576. seq.*

Sonath, Paracelsicus Terminus, denotans remedium aliquod, in apostematibus laudatum; in quo inest aliqua vis expulsiva, *l. 2. de vit. long. c. 6.*

Sonticus, idem quod *verus*, magnus, *sacer*, ἀληθὴς, ἱερός. Dicitur de morbo, qui, quid agendum, agere non permittit. Keuch. *ad Sam. p.* 285.

Sonus, ἦχος, *Sonitus*, dicitur qualitas illa aeris, quę auribus percipitur, sive naturaliter, sive præternaturaliter habuerit. Sonorum differentiæ & species sunt *Tinnitus*, *Sibilus*, *Sonus gravis* & *obtusus*. Schr. *l. 1. c.* 34. De *sono* & *magisteriis* circa *sonum* vide Libav. *S. A. Ch. l. 6. c. 9. Alchym. Pharmac. c. 7.* & ex recentioribus Georg. Morhofii tractatum: *Stentor* ὑαλοκλάστης, sive *de Scypho vitreo per hum. vocis sonum fracto*.

Soos, σόος, *impetum* significat, inde συσσεὸν, *Impetuosus*. Jul. Alex. *not. in Gal. l. 4. de Hipp. & Pl. decr. c.* 5. Descendit a verbo σεύω, quatio, agito. Alias σόος, *salvum*, sanum notare, e Lexicis novimus Græco-latinis.

Sophia, σοφία. Vide *Sapientia*.

Sophistæ, σοφισταί, olim in bona significatione dicebantur illi, qui solertia Politica, ac negotiosa prudentia excellebant: Postea vero receptior facta significatio mala, qua *Sophistæ* dicuntur, qui se sapientes videri magis, quam esse student, pecuniarum, honorisve gratia. Tales etiam inter Medicos reperiri quamplures, conqueritur Lind. *Ex. X.* §. 89. Quos Hippocrates alibi vocat σοφιζομένους, qui sibi arrogant sapientiam Medicam, *1. de fract. t.* 5. Junge Foes. *d. l. p.* 577. Dorneus *in Diction. Parac.* ita describit: *Sophistæ* sunt magistri nostri, qui se præsumunt omnium sapientissimos, omnia scire ac intelligere, nihil etiam ignorare; cum nihil sit istorum Doctorum sapientia, præter meram stultitiam, eloquentia, vel facultate linguæ potius, astu fastuque palliatam, captiosisque munitam syllogismis, quorum omnium si neges principia, mox ruit eorum Gigantum fabrica Nembrothica. *Sophistæ* sunt, qui multum laborant, & parum proficiunt; quoniam nec definientes, nec distinguentes, omnia confundunt. Forest. *l. 16. Obs. 1. Schol.* ex Jacchino. Jung. C. Rejes *C. El. q. 49. n.* 24. *Sophismata* dicuntur fallaces vel rationes, vel conclusiones. Gal. *l. de cujuscunque animi morb. cogn. & cur. c.* 3. quamvis & in bona significatione aliquando sumatur, *Th. Chym. Vol. I. p.* 171.

Sophisticatio virginum vocatur Alphonso a Fontecha, quando partes genitales muliebres nimis laxatæ medicamentis adstringentibus

contrahuntur ad naturalem angustiam, quæ ars sicut in casu necessitatis non est rejicienda, ita merito inter malas mulierum vafrarum artes virginitatem simulantium refertur a Parac. *l.* 23. *Chirurg. c.* 42. Vide P. Amman. *in Parænesi addiscentes p.* 38. *Sophisticum aurum* quid dicatur & quomodo fiat, vid. apud Iunken. *Lex. Chym. Pharm. P.* 1. *p.* 53.

Sophronisteres, σωφρονιστῆρες, vocantur *dentes* intimi ac ultimi, in superiori maxilla, ab utraque parte unus; qui in tertio vel quarto septenario nascuntur. Suntque ex genere Molarium, dicunturque *Dentes Sapientiæ*, vel *Sapientes*. Legitur apud Hipp. *l. de Carnib. XIV.* 4. Foes. *p.* 609.

Sopiens, idem, quod *Mitigans*, ἀνώδυνος. Vide *Anodynos*.

Sopio, antiquis vocabatur *Opium*, teste Rhodio, *in Lex. Scribon. p.* 418.

Sopor, κάρος, κῶμα. Vide *Caros*, *Coma*.

Soporariæ arteriæ, vel *Soporales*, καρωτίδες. Vide *Carotides*.

Soporiferum, idem, quod *Somniferum*, ὑπνωτικόν.

Sora, idem, quod *Essere*, de quo supra.

Sorbet, *Sorbetum*, est potio apud Ægyptios familiaris, parata ex Saccharo, succo Limonum, Moscho, Ambra & aqua rosarum, de qua hospitibus suis offerunt post haustum poculum de potu Cafe, vel Cahue, uti extat in T. P. M. M. C. vernaculo tractatu *de potu Cafe*, *The & Chocalata p.* 62.

Sorbitio, ῥόφημα. Vide *Rophema*.

Sordes, ῥύπος. Vide *Rhypos*.

Sordities, dicitur pus crassum coagulatum album aut ad nigredinem proclive. Avic. *l.* 4. *fen.* 4. *tr.* 3. *cap.* 1. *in princ.* Huic opponitur Pus tenue, quod dicitur *Virus*. *d. l.*

Sorex, idem, quod *Mus*, μῦς, vel species muris, ore acuminato prædita. *Soricum* fibras dierum Lunæ numero respondere, legitur apud Lang. *l.* 2. *ep.* 18. Unde *Soricis* cauda dicitur pulsus, qui & *Myuros* vocatur. Vide *Myuros*.

Soritice, σωριτική, *acervalis dubitatio* & intricatio, quæ multa indefinita, & nullis limitibus circumscripta comprehendit. Legitur apud Gal. *l. de Marcor. c.* 4. De vocabulo *Sorites* vide Dieter. *p.* 842.

Sorni Spagyricis dicitur *Mars*, qui rubeus est experientia, aspectu vero citrinus siccitate superatus, quemadmodum Mars est, & suæ Tincturæ color, qua suum arcanum in sua alvo occultum est dulci aqua extrahendum. Ita describitur *in arcanis Sapientum super libr. Turba Pilosophor. distinct.* 3. *Th. Chym. Vol. V. p.* 64. ubi etiam modus extrahendi *Tincturam Sorni* traditur.

Sororiari dicuntur Mammæ puellarum, quando intumescere incipiunt. An in masculis pueris mamillarum protuberantię *fratrare* dicantur, Græc. ἀδελφίζειν, apud Hipp. ex Foesii *Oeconomia* de loco non constat, quemadmodum & illa in puellis sororiatio, ἀδέλφιξις τῶν τιτθῶν commode appellatur. Vide Rof. Lentil. *Misc. Medico-Pract. P. III. p.* 130.

Sortilegium, χρησμῳδία, χρησμολογία, est præsagium spirituum: idem, quod Divinatio, Magia. Paracelsus quatuor species *Sortilegiorum* numerat, *Geomantiam*, *Astromantiam*, *Pyromantiam*, *Hydromantiam*, *l. de arte præsaga Tract.* 1. Alibi tamen, nimirum *Tract.* 2. *Necromantiam* quoque annumeravit.

Sory, σῶρυ, *Sorus*, *Sori*, σῶρι, Ægin. est minerale, vel medicamentum metallicum, lapidosum, odore tetro, colore nigro, cognationem habens cum *Chalcitide Melanteria* & *Misy*, utpote in iisdem metallis proveniens. Cujus historiam & vires vide apud Dioscor. *l.* 5. *c.* 119. Gal. *l.* 4. *de S. F. c.* 7. *& alibi*. Schr. *l.* 3. *c.* 18. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Chioc. *Mus. Calc. s.* 4. *p.* 475. Ruland. & Iohns. *in Lexic.* Ferr. Imperat. *Hist. Nat. l.* 13. *c.* 16. Rhod. *ad Scribon. num.* 51.

Sostrati vinculum. Vide *Vinculum*.

Soteira, σώτειρα, Latine *Servatrix*. Est nomen Antidoti, cujus descriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 11.

Soterios, σωτήριος: Vide *Salutaris*.

Sotirella cum epitheto *Parva* vocatur, medicamentum compositum adversus dolores dentium laudatum, cujus descriptio habetur *in Dispens. August. & Londinens.* cujus tamen virtutem & efficaciam plane negat P. Amman. *in Irenic. p.* 44. dicens, plus esse in titulo, quam in pyxide.

Spacium, vel *Spatium*, χώρα. Vide *Chora*.

Spadon, σπάδων, primo idem est, quod εὐνοῦχος, *Castratus*, *Eunuchus*. C. Hofm. *non ad Gal. LL. de V. P. n.* 1062. J. Alex. *l.* 11. *Sal. c.* 6. *&c.* Vide *Castratus*. Cæterum vocis *Spado* significationem accuratius declaravit P. Ammann. *in Irenic. p.* 136. 137. *&* 144. 145. dicens *Spadonem* proprie dici eum, cujus nervi, qui membrum genitale erigere debent, item musculi acceleratores, convulsi vel contracti sunt. Deinde idem significat, quod σπάσμα vel σπασμός, *convulsio*. Erotiano enim est corporis convulsio. In qua significatione legitur apud Hipp. de varice, quando in vena quædam fit convulsio, *l.* 1. *de morb. X.* 59.

XI.

XI. 19. *XV.* 3. Jung. Foes. *p.* 577.

Spagiria, *Spagyrica*, idem, quod *Chimia*, *Chemia*, vel *Alchymia*, σπαγυρία, Paracelso dicitur Ars, quæ purum ab impuro segregare docet, ut rejectis fecibus, virtus remanens operetur. Et *Spagyrus* dicitur, quicunque novit discernere verum a falso; a bono sequestrare malum; impurum a puro separare, & abjicere binarium, servata unitate: Rul. & Iohns. *in Lex.* Rolfinx. existimat, esse Græcum vocab. a σπᾶν & ἀγείρειν, *disgregare* & *congregare*. Verum in Lexico non occurrit. Vide *Chym. l.* 1. *c.* 8. *fin.*

Spalax, σπάλαξ. Vide *Talpa*.

Spana, σπάνη, & σπάνον, pro *Hispana*, epitheton *Picis*, apud Scrib. *n.* 256. Vid. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 443. Lang. *l.* 1. *ep.* 67. meminit ex Galeoo *olei Spani*, vel *Hispani*, σπανὸν ἔλαιον.

Spandarapum pro *Sparadrapo* aliquoties legitur apud Schenx. *Syntagm. comp. & præscr. med. p.* 272. 275. 277. 284. ut oon sit verosimile esse vitium typographicum.

Spanopogones, σπανοπώγωνες, dicuntur quasi *Raribarbi*, qui raram habent barbam, & quibus e mento pili excidunt. Gal. *l.* 3. *de fac. parab.* Adde Foes. *p.* 578.

Spara, est *vis mineralis*, *ex Ilech primæ substantiæ*, i. e. mineralibus majoribus, Doro. Rul. Iohos. e Paracelso *l.* 4. *de Tart. tract.* 4. *c.* 1. *& in not. atque fragm.*

Sparadrapum, & *Sparadrapus*, dicitur Linteum Emplastro ad ignem fluenti immersum, extensum & refrigeratum. Vocatur & *Tela Emplastica*. Schroder. *l.* 1. *c.* 3. *Tela Gualteri* forsao ab Autore. Jung. Morell. *de form. rem. l.* 2. *s.* 1. *c.* 12. Meminit & Forest. *l.* 6. *obs.* 56.

Sparagmos, σπαραγμὸς, idem, quod σπασμὸς, *Convulsio*. Unde σπαραγμώδης, qui convulsione tentatur. Hipp. *l.* 7. *Epid. XIII.* 4. (quamvis Lind. σπασμώδης posuerit) a verbo σπαράσσω, *vellico*, dilacero, quod occurrit *in Coac. t.* 557. Foes. *d. l.* *Agitatio Hellebori* ante usum vocatur σπαραγμὸς, ita docente Cæl. Aurelian. *l.* 1. *Tard. pass. c.* 4. *p. m.* 284.

Sparallium, i. e. *Clyster uterinus*, Paracelſ. *l. de ulcer. & apost. c.* 56. Dorn. Ruland. & Iohnson. *in Lexic.*

Sparedia, vocatur Paracelso ligatura, quæ albumine ovi illinitur, *in Apocryphis cap. de vuln. ossium*.

Sparganon, σπάργανον, dicitur *fascia*, qua infantes obvolvuotur, *cunæ* & *incunabula*. Hinc verbum σπαργανοῦσθαι, i. e. *fasciis involvi*: quod legitur apud Hipp. 3. *de fract. t.* 76. Vide Foes. *d. l.*

Sparganosis, σπαργάνωσις, est, dum ob lactis redundantiam mamillæ tumefactæ sic distenduntur, ut copiam hanc vix ferre queant. Gal. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 2. Vel est Tumor mammarum p. n. in lactantibus; a Lactis stagnantis & collecti copia, contioüitatem illarum cum dolore solvente, quemadmodum satis accurate hunc affectum descripsit & explicavit Dn. D. Joh. Paulus Vvursbain, *in Disput. sua Inaug. h. tit.* Jungatur & ex veteribus Valesc. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 3. *c.* 15.

Spargao, σπαργάω, idem fere significat, quod ὀργάω, *turgeo*; diciturque de humorum luxuriante & ferociente impetu ad excretionem. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. f. VI.* 40. In specie de *Lactis turgentia* in mammis etiam exposuit Hesychius, teste Foes. *d. l.*

Sparus, σπάρος, nomen piscis littoralis, Auratis noo prorsus dissimilis, cujus historiam & usum in cibis quoque tradidit prolixe Aldrov. *l.* 2. *de pisc. cap.* 18. & Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 10. Bruyer. *de re cib. l.* 20. *c.* 5.

Spasma, σπάσμα, vide *Convulsum*.

Spasmodes, σπασμώδης. Vide *Convulsivus*.

Spasmodicus, ita hactenus communiter scriptum fuit, quamvis perperam, rectius

Spasmos, σπασμὸς. Vide *Convulsio*.

Spasmoticus, σπασμοτικὸς, quia hæc terminatio Græca in aliis semper per τ exprimitur, v. g. paralyticus, epilepticus, hypnoticus &c. Idem est quod convulsivus. Dicitur vel de motibus membrorum convulsivis, vel etiam de remediis cootra convulsivos morbos, quæ & *Antispasmotica* vocantur. Hanc scribendi per τ rationem etiam retinuit D. D. Frideric. Hoffmannus *in Fundamentis Medicinæ*. Qua vero licentia vel autoritate D. Christ. Fran. Paulini tract. de anguilla *sect.* 2. *c.* 1. §. 2. vocabulo *Spasmaticus* pro convulsione correpto, nobis quidem non constat.

Spasnia, vehemens in tussi, & musculorum thoracis, veluti lancinatio. Mercurial. *in prælectionibus Pisanis*.

Spatha, σπάθη, valde est æquivocum. Significat interdum *gladium*, eosem; hinc & *semispatha* gladium minorem notat. Rhod. *ad Scribon. n.* 131. Inde & fortassis *spatharius* dictus, qui corporis custos habetur, ὁ σωματοφύλαξ. Id. *n.* 212. Aliquando significat instrumentum, quo Pharmacopœi utuntur ad coquendum, miscendum, detergendum, in cacabo, aut mortario. Materia earum vel ferrum, vel lignum, palmæ, quercus, rubi &c. Gorr. ex Gal. *lib.* 1. *de C. M. P. G. c.* 4. Dicitur etiam alias *Rudicula*. Spathæ, σπάθαι quoque vocantur *costarum ossa*, vel costæ ipsæ, uti probavit

vit Foes. *d. l.* ex Polluce & Ruff. Vel etiam *scapulam* significat, apud Hipp. *l. de glandul.* X.10. *Spathula* diminutivum est. Spathe, σπάθη, etiam dicitur operimentum Palmæ fructus exterius, Ægin. *l.* 7. *c.* 18. *in* §. *Gleucinum*. Chirurgicam significationem vide in *Stethoides*.

Spathester, σπαθιστὴρ, dicitur instrumentum attractorium, ad *Recutitionem* sive præputii deficientis restaurationem adhibitum, P. Amman. *Irenic. p.* 250. vide & *Recutitus*. Jungatur & Cels. *l.* 7. *c.* 25.

Spathomele, σπαθομήλη, *specillum instar gladioli*, vel rudiculæ, Chirurgicum, ad illinendum & ad alios usus Chirurgicos. Pertinet ad διπύρηνα. Meminit Gal. *c.* 2. *de artic. t.* 47. & *l.* 6. *An. adm. cap.* 10. Junge Rhod. *ad Scribon. n.* 26. J. Alex. *not. ad Gal. l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 4.

Spatile, σπατίλη, vocatur *liquida alvi excretio*. Legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 22. Junge Foes. *p.* 578. Apud Erot. legitur σπαξίλη.

Spatula, idem, quod *Spathula*, de quo p. a. *Spatula* etiam ponitur pro *Scapula*, Marcell. Cuman. *Obs. XLIII.* apud I. H. Velsch. *Syllab. Cur. & Obs. Med. Cent. I. p.* 63.

Spaul, id est, *sanguis*. Rul. *in Lex.*

Specarium, σπεκάριον, idem, quod *Lapis specularis*, alias σεληνίτης dictus, J. Alex. *not. ad Gal. l.* 11. *de S. F.* §. *de Ostreis*.

Species, εἶδος. Vide *Eidos*. *Specialis*, εἰδικός. *Specialiora* sub generalioribus comprehendi, scribit Gal. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 53. Quomodo *species* & pars differant, lege apud eund. *l.* 6. *de Hipp. & Pl. dec. cap.* 1. Jul. Alex. *in not. ad h. l.* In Pharmaceuticis *Species* dicuntur *Pulveres compositi*: quarum descriptionem & Catalogum vide apud Vveker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 26. *Spec. l.* 2. *s.* 20. Schroder. *l.* 2. *cap.* 77. ut & *in Dispensatoriis*.

Specificus, non solum dicitur de medicamentis, & eorum virtutibus, a tota substantia, & forma intrinseca essentiali, primario dependentibus; atque idem est, quod ἰδιοσυγκρασία: Vide *Idiosyncrasia*: Item *Occultus*: Hinc Ruland. & Iohnson. ita descripserunt: quod *Specificum formale* sit, quod speciem per formales proprietates saltem refert; Et licet materiales quoque virtutes concurrant, formales tamen excellunt, & illæ potissimum elaborando respiciuntur; Tales sunt *Tinctura*, & *Oleum*: Verum etiam Paracels. non veritus est extendere ad ægritudines, eas appellando *Specificas*, quæ sperma suum peculiare habent in corpore, *Paramir. l.* 2. *c.* 7. De. *Specificis* vero medicamentis lege eundem *Archidox. l.* 7. Imo & Medicorum sectam quandam constituit, quos vocavit *Specificos*, qui alias *Experimentales*, & *Empirici* vocantur, *in Paramiro de* 5. *entib. morbor. prolog.* 3. Hujus vocabuli significationem variam clarius explicatam vide, si placet, aut ad manus fuerit, in Theoduli Kemperi *Dissert. de Medicamentis specificis c.* 1. Dicuntur & nonnullis Singularia, de quo vocab. paulo superius. Pertinent & huc *Appropriata*, de quo etiam supra *suo loco*.

Specillum, μήλη. Vide *Mele*. Alias proprie *Specillum* dicitur *perspicillum*, quo aliquid *specimus*, id est, videmus, ex Varrone, Rhod. *ad Scribon. n.* 10. in qua significatione quoque legitur apud Bonet. *Anat. Tract. l.* 4. *Obs.* 33. *append.* 2. *p.* 341. *Specilla* quoque pro *Penicillis* & *Turundis* usurpari, testatur Lang. *l.* 3. *ep.* 5.

Speclarium, σπεκλάριον, idem quod διόπτρον, *Specillum*, *Perspicillum*, per quod aliquid videmus accuratius. Dicitur & σφαιλάριον, *Sphaclarium*. Vide Æginet. *l.* 7. *c.* 3. Keuchen. *ad Sammon. p.* 166.

Spectaculum, θέαμα, vocatur id quod visu dignum habetur, aut visu percipitur. Quod si tale horrendum fuerit, rigorem excitare aliquando, testatur Gal. *l. de rigor. c.* 7.

Spectrum, φάσμα, idem quod *Visio*, quid significet, ex aliis Lexicis constat. Hæc pertinent inter caussas supranaturales morborum, quamvis. Paracelsus naturaliter quodammodo *spectra* se habere existimet, ex Astralibus corporibus defunctorum deducere commentus. *T. de Corollis & l.* 8. *de nat. rerum*.

Specularis, διαφανὴς, nomen lapidis, de quo vide supra, in *Diaphanes*. *Specular*, vel est *Lapis Lunæ*, vel *Approselinum*, vel *Hypsum*. Rul.

Speculatio, σκέμμα, θεώρημα, proprie quidem dicitur de eo, quod oculis contemplamur; verum frequentissima quoque est impropria acceptio, quando id, quod animo volvimus, & revolvimus, *speculatio*, vocatur, Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 6. *fere in princ.* Hanc *speculationem* multum facere ad varietatem generationis, docet Paracels. *Tract.* 1. *de partu hom. c.* 2. *seqq. ut & alibi*.

Speculativus, θεωρητικὸς, dicitur etiam de Medicinæ parte illa, quæ in præceptis, ad praxin futuram proponendis, occupata est; non quod acquiescat in contemplatione; sed saltem comparative, ad ipsum Artis exercitium. D. D. Vvedel. *Physiol. Med. sect.* 1. *c.* 10.

Spe-

Specula, Paracelso dicitur *species Magiæ*, quam etiam ex supercœlestibus corporibus dependere commentus est *l. 1. de vit. long. c. 7. fin.*

Speculum, κάτοπτρον, δίοπτρον, 1. significat vitrum materia aliqua obductum, vel chalybs etiam politus & levigatus, in quo species visivæ repræsentantur. De iis vide Libav. *l. 1. S. A. Cb. c. 21. & 24.* De *speculi* talis usu Chymico vide *Th. Chym. Vol. VI. p. 484. seq.* 2. idem est quod *Specillum*; de quo p. a. Vide *Mele. Specula Chirurgica* varia cavitatem aliquam distendentia *Dilatatoria* dicta, v. g. *Speculum Ani*, *Uteri*, *Oris*, *Oculorum*, descripta occurrunt in Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I.* quæ quæri possunt in Indice Instrumentorum. In Anatomicis quoque Aranea Tunica oculi vocatur *Speculum*, Barth. *l. 3. An. c. 8. p. 518.* De *speculo* ustorio vel fusorio, quod *Concavum metallicum ardens* dicitur, vide supra *Concavus*. 3. Improprie *Speculum*, cum adjectione, *Citrinum* appellatur *Arsenicum citrinum*. *Speculum album*; id est *Arsenicum descensum*. *Speculum Indicum*, id est, *Limatura ferri*. Rul. & Iohns. Arnold. quoque de Villanova scripsit tractatum, quem inscripsit *Speculum Alchymiæ*; & videri potest *in Vol. IV. Theatr. Chimici*. *Speculum Ononidis* quid vocetur Hartmanno, videatur in ejusdem *miscellaneis Chimico-Medicis*.

Specus, βάραθρον, significat locum subterraneum, qui & *Spelunca* dicitur, quæ si graveolens fuerit, respirationem lædit, docente Galen. *l. de util. resp. c. 4.*

Speira, σπεῖρα, Lat. *Spira*, funem in orbem convolutum, & contortum significat. Hipp. *l. 2. de morb. XXXIII.* 8. Jung. Foes. *p.* 579. Translatum communiter ad quandam formam panis similaginei, *Spira* dicti.

Speltrum, idem, quod *Zinkum*, notante Rob. Boyle Latinitate donato *in tract. de Flammæ ponderabilitate*, *Experim. XI.*

Sperchnos, σπερχνὸς, apud Hipp. frequens est & significat *vehemens*, *urgens*, *l. de nat. mul. XXX.* 16. *XLI.* 2. *l. de morb. mul. XXXV.* 13. & *sæpius*. vide Foes. *d. l.*

Sperma, σπέρμα. Vide *Semen*.

Sperma ceti, dicitur medicamentum quoddam simplex, exoticum, quod e mari, cui supernatat instar pinguedinis, colligitur. De quo nondum indubitato constat, unde proveniat; quamvis omnino falsa & ridicula sit opinio illorum, qui crediderunt, esse *semen balænarum*, sive cetaceorum majorum; cujus historiam, vires, & usum, vide apud Schroder. *l. 3. c. 31.* Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* B. D. Ettmuller. *dissertationem h. tit.*

Spermaticus, σπερματικὸς, q. d. *Seminalis*, dicitur in genere de partibus corporis omnibus, quæ, post factam conceptionem, ex colliquamento seminali efformantur, & postea, mediante succi nutritii chylosi additamento incrementum consequuntur; ad differentiam partium *sanguinearum*, quæ ex ipso sanguine fieri creduntur: quamvis non videatur veritati hoc consentaneum, partes quasdam ex sanguine, qua tali, efformari: In specie vero dicitur de certis corporis partibus generationi dicatis, v. g. de *Arteriis & Venis spermaticis*, Meatibus sive Poris *spermaticis*; de quibus legantur Anatomici.

Spermatocele, σπερματοκήλη, improprie dicitur Herniæ species, quando non semen, sed vasa ejaculatoria seminis corrugata prolabuntur in scrotum. Blancard. *in Lex.*

* *Spermatopoea* sunt illa, quæ semen generant: Porro *semen generans* est illud, quod hujus liquidi in testibus elaborationem promovet, ut Lac, fotus, & Balnea calida, omnia oleosa scroto applicata; Specifica quædam a veteribus laudata, ut Anethum, Foeniculum, Eruca, Ciceres, Satyrion &c.

Spermoboleo, σπερμοβολέω, significat *ejaculor semen*, excerno, & idem est quod ἐκχορέω, sicut docet Dieterich. *in Iatr. Hipp. num.* 204. licet de nullo autore constet, qui hoc verbum usurpaverit.

Spermologeo, σπερμολογέω, dicitur de animalibus, quæ ad pastum semina colligunt, iisque vescuntur. Hipp. *l. 2. de diæt. XVII.* 14. ubi volucres *semінileges* intelliguntur. Foes. *p.* 579.

Sperniola, *Sperniolum* vocatur *semen ranarum*, vel est cruor, liquor, aut *Sperma ranarum*, viscosa & mucilaginosa materia in aquis concreta. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.* Fr. Hofm. *in Clav. ad Schrod. pag.* 3. unde *Pulvis sperniolæ compositus* Crollii, de quo *in Dispensator.*

Spes, ἐλπὶς, vide *Elpis*.

Spetile dicitur id, quod est infra suis umbilicum proprii cujusdam habitus, exos, sicut notavit ex Festo Pompeio Aldrovandus inter edulia e carne suilla referens *l. 1. de quadruped. bisulc. c. 36. p. m. 951. ed. Bonon.*

Sphacelos, σφάκελος, σφακελισμὸς, Latine etiam *Sideratio* vocatur. Accipitur late, & stricte. Late, pro omni corruptione, Galen. *in Ex. voc. Hipp.* Stricte, pro totali partium solidarum, qua mollium, qua durarum, νεκρώσει & murtificatione; quando corruptione perfecta emoriuntur, sensu, motu, vitaque omni de-

destitutæ, propter caloris vitalis extinctionem cum putredine lethali humorum conjunctam, cujus curatio aut nulla, aut in sola amputatione quærenda. Vide Foes. *pag.* 603. Dieter. *n.* 807. Keuchen. *ad Sammon. p.* 247.

Sphacerus, σφάκερος. vox Hippocratica Galeno *in exeg.* adscripta, quam alios σφάλερος scribere notat, ex quo Foesius σφακελος effingit; significat dolorem capitis ex vulnere.

Sphadazo, σφαδάζω, significat apud Hipp. *moleste & ægre ferre*, irasci: deque eo effertur, qui in summa anxietate constitutus est, *l.* 1. *de morb. mul. LXIV.* 7. Junge Foes. *d. l.*

Sphæra, σφαῖρα, Lat. *Globus*, *Orbis*, de quibus vocabulis suo loco, Gal. caput vocavit σφαῖραν προμήκη, oblongam sphæram, *lib.* 9. *de V. P. c.* 17. Jung. C. Hofm. *in Com. ad h. l. n.* 691. Meminit & Hipp. *Sphærarum* Chirurgicarum, ex aluta Ægyptia factarum, ad fracturas crurum utilium, 3. *de fract. t.* 20. *Sphæra Cœli Chymica*, cum suis figuris, legatur *in Th. Chym. Vol. II. p.* 456. *seq.* Quid Paracelsus per *Sphæram superiorem*, & *inferiorem*, *externam* & *internam* intelligat, quære in illius *Paramiro*, *Paragrano*, *& aliis scriptis*. *Sphæra Solis & Lunæ* dicitur materia mixta utriusque feminis, e quo lapis Philosophicus paratur, & hauddubie Sulphur & Mercurius Philosophorum intelligitur. Rul.

Sphærion, σφαιρίον, idem quod *Globulus*, *Pilula*. Vide *Globulus*, *Catapotion*, Keuchen. *ad Sammon. p.* 121. Hinc & σφαιρῖτις dicitur *Cupressus*, quod globulos ferat. Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. cap.* 1. *Sphærulam* lucentem ore detentam descriptam vide in Chr. Ad. Balduini *Hermete Curioso Invento IV.*

Sphæristicos, σφαιριστικὸς, dicitur Galeno is, *qui pilæ exercitium docet*, & omnem pilæ motum callet, *l.* 2. *de san. tu. c.* 11. unde & locus, ubi exercetur pilæ usus, *Sphæristerium* vocatur, J. Alex. *Not. ad Gal. l.* 3. *de tu. san.*

Sphæroides, σφαιροειδὴς, i. e. *globi*, *vel sphæræ figuram* habens, sed non prorsus exactam. C. Hofm. *d. l. n.* 692.

Sphæromata, σφαιρώματα, dicuntur *protuberantiæ Natium carnosæ* & *globosæ*. Gal. *l. Introd. c.* 10.

Sphage, σφαγὴ. Vide *Jugulum*. *Anticardion*. Hippocr. etiam pro ipsis venis *jugularibus* sumsit, alias σφαγιτίδες dictis, *l. de Glandul. II.* 19.

Sphagitis, σφαγῖτις. Vide *Jugularis*. Lang. *l.* 1. *ep.* 10.

Sphaleros, σφαλερὸς, *Fallax*, Periculosus, ex Hipp. 1. *aph.* 1. Vide Diet. *n.* 808.

Sphaelation, σφεκλάριον. Vide *Spelarion*.

Sphecle, σφέκλη. Vide *Fex*.

Sphendone, σφενδόνη. Vide *Funda*. Galenus *in Exeg. Hipp.* tres significationes adducit: primam, qua fundam notat, & secundam propter similitudinem, fasciam, quæ ad elotionem coli utilis est, forte ad prolapsum intestinum rectum repellendum; tertiam, qua est muliebre περίσφυρον sive crurum cingulum ad fundæ formam accedens.

Sphenoides, σφηνοειδὴς. Vide *Cuneiformis*.

Sphenopharyngeus, dicitur Musculus lateribus Oesophagi oblique implantatus Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 12. *p.* 448.

Sphenosis, σφήνωσις, q. d. *Cuneatio*, id est, *Cunei impulsio*, vel adactio ad findendum. Hipp. 3. *de fract. t.* 40.

Sphex, σφὴξ, vide *Vespa*.

Sphincter, σφιγκτὴρ, quasi *Constrictor*, *Constrictorius*, dicitur de Musculis meatum aliquem occludentibus, v. gr. *Musculus Sphincter Ani*, sive Intestini Recti, & *Vesicæ urinariæ*, Galen. *l.* 6. *An. adm. c.* 4. C. Hofmann. *c. in Gal. de V. P. n.* 257. 297. Barthol. *l.* 1. *An. c.* 11. *&* 20.

Sphingonta, σφίγγοντα, medicamenta dicuntur *adstringentia*, *obstruentia*, & eadem cum στυπτικοῖς, ἐμφρακτικοῖς. Vide *Adstringens*, *Obstruens*. Gorr.

Sphinx, σφίγξ, nomen monstri Thebani, quod *Oedipo* proposuisse fingitur ænigmata, uti legere est apud Erasm. *in Chiliad.* 2. *cent.* 3. *n.* 9. Unde Proverb. *Sphingis ænigmata*, id est, scripta vel dicta obscura, cujus proverbii meminit Gal. *c.* 3. *progn. t.* 37. Talia quoque sunt quædam Paracelsi, Helmontii, & aliorum Spagyricorum commenta. Unde & Becherus *Oedypum Chymicum* scripsit ad obscura *Sphingis Chimicæ* ænigmata resolvenda.

Sphinxis, σφίγξις, *constrictionem* aut *obturationem* notat, & aliquoties de matricis obstructione legitur apud Mosch. *l. de morb. mul. c.* 124. 126. *&c.*

Sphodros, σφοδρὸς, i. e. *Vehemens*, præsertim de actione & motu vehementiori usurpatur, v. g. de pulsu, Gal. *l.* 3. *de diff. puls. c.* 5. quamvis & de morbo dixerit, in specie de dolore, Hippocr. 2. *aphor.* 46. Vide Foes. *p.* 605. Dieter. *n.* 810. Significatio vocabuli Latini per se nota.

Sphongion, σφογγίον, nomen *Malagmatis* apud Ægin. *l.* 7. *c.* 18.

Sphragidonychargocometes, σφραγιδονυχαργοκομήτης, epitheton Medici superbi, vel etiam Medicastri, cui annulatus ubique digitus prætentus, pretium ab exteriore cultu corporis, non interiore animi petens, uti solent nonnulli

nulli Circumforanei sese exornate. Linden. *Ex. II.* §. 27.

Sphragis, σφραγὶς, Lat. *Sigillum*: de quo supra *Si*.

Sphrigao, σφριγάω, idem, quod σπαργᾶν, *turgere* significat, & legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XLVII.* 4. & *l. de sterilib. XX.* 5. Obiter hic animadvertendum est in C. Hofm. qui in ἀνεκδότοις, sive *MMSS. notis ad Gal. l.* 2. *de L. A. c.* 2. & 7. improbavit hoc verbum σφριγῶντες, & substituit σφριγγῶντες, cum tamen hoc non legatur in Scapula, aliisque Dictionariis; illud vero omnino occurrat. Dicuntur vero *d. l. c.* 7. apud Gal. σφριγῶντες, *turgentes*, qui bene habito sunt corpore, succisque redundante, & quidem juvenes, non senes. Foes. *d. l.*

Sphygmos, σφυγμὸς. Vide *Pulsus*.

Sphyra, σφῦρα, σφυρῆτις. Vide *Malleus*, *Malleolus*.

Sphyrades, σφυράδες, dicuntur globuli, pro σπυράδες, Foes. *d. l.*

Sphyræna, σφύραινα, vocatur Piscis longus, tenuis, acuminato rostro præditus, Latine *Sudis*, cujus descriptionem & usum in cibis vide apud Aldrov. *l.* 1. *de pisc. c.* 21.

Spica, στάχυς, quid significet, jam ante notum est, & ad Botanicam pertinet. Per translationem etiam tributum hoc nomen speciei deligationis utriusque humeri, quæ *Spica duplex* Galeno dicitur. *l. de fasciis n.* 78.

Spicatum, σπικάτον, nomen olei vel unguenti pretiosi, roborantis viscera & ventriculum, alias *Foliatum*, φολίατον, dictum, apud Gal. *l.* 4. *de L. Aff. c.* 8. & *l.* 6. *de san. tu. c.* 10. Vide *Foliatum*.

Spicillum, idem, quod *Specillum*, μήλη. Vide *Mele*.

Spiculum, σκόλοψ, idem, quod *festuca*, pertinet inter caussas solutæ unitatis, & extractionem postulat. Gal. *l.* 6. *de S. Fac.* §. *Aristolochia*, *l.* 11. §. *Caro viperę*, & *alibi*. Hodieque usitatius hoc nomen esse solet, quo exprimuntur particulæ illæ salinæ, acidæ, acres, igneæ, quæ vim habent irritandi, lancinandi, dissolvendi corpora nervosa, fibrosa & sensu exquisito prædita, v. g. Mercurii *spicula* dicuntur ignea esse a celeberrimo D. D. Vvepfero *in Historia Cicutæ aquat. c.* 21. *hist.* 3. *Schol.* 2. *p.* 305. *seq.*

Spilos, σπῖλος, idem, quod κηλὶς, i. e. *Macula*, de quo supra lit. M.

Spina, *Spinalis*, ῥάχις, ῥαχίτης. Vide *Rhachis*, *Medulla*, *Ventosa*, *Bifida*. *Spina* quoque nuncupatur tumor quidam inflammatorius pungitivus a Francisc. de Pedemontio apud Mesuen *fol.* 355. *b. Spinales* nervi vocantur illi, qui inter sextam & septimam cervicis, imo primam dorsi vertebram, e spinalis medullæ latere prodeunt, & musculis cervicis ramos suos impertiunt, decimum par constituentes, apud D. Gothofr. Bidloo *Anat. Tab. IX.*

Spinati, vocantur Musculi duo longi & ampli inter spinas totam cervicem occupantes. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 6. *p.* 568.

Spipola, dicitur avicula, cujus varias species descriptas exhibet Aldrov. *Ornithol. l.* 17. *c.* 26.

Spiracula, διαπνοαί, πόροι, sunt *meatus cutanei*, per quos insensibilis fit transpiratio, ut & sudoris exclusio, Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 5. Dicuntur & *spiramenta*. Vide *Meatus*. Paracelsus vocat *spiraculum vitæ* primam a Deo factam inspirationem, qua Adami corpus creatum vivificavit. *Philos. sagac. l.* 2. *c.* 1.

Spiratio, ἀναπνοή, idem, quod *Respiratio*. Vide *Anapnoe*.

Spirituificatio, πνευμάτωσις, legitur apud Ingrass. *com. ad Avic. de Tum. p. n.* 115. qui magnam licentiam sibi sumsit, fingendi novas voces Latinas, ad exprimendam Græcorum emphasin.

Spiritus, πνεῦμα. Vide *Pneuma*. Cæterum magna adhuc dissensio apud recentiores Physiologos reperitur, circa doctrinam de *Spiritibus*, dum alii nomen hoc κατ' ἐξοχὴν animæ humanæ tribuunt, animam vero brutis, ceu materiale quid; alii vero spiritus in homine dari inficias eunt, v. g. D. D. Stahlius *in sua Dissertat. de Sanguificatione c.* 2. *in fin.* principium illud activum omnes actus organicos sive corporeos perficiens esse ipsam animam rationalem, sed absque concursu rationalitatis operantem, aut plures agnosci debere animas in corpore humano existimans. Verum nos quemlibet hic suo abundare sensu libenter permittimus, nec censoriam virgulam nobis tribuere cupimus.

Spiro, dicitur Basilio Valentino Instrumentum ad Magisterium Lapidis Philosophici necessarium, quo aer diriguntur, *l.* 1. *Testamenti ultimi c.* 36.

Spissamentum, στῦμμα. Vide *Stymma*.

Spissus, πυκνός, idem, quod *Densus*. Opponitur *Raro*, ἀραιός. Vide *Creber*.

Spithama, σπιθαμή, mensura est, qua rerum intervalla metimur, estque trium palmorum, vel duodecim digitorum spatium, extensis digitis, minimo & pollice. Latinis etiam *Dodrans* dicitur, de quo supra in *Do*. Derivata sunt σπιθαμιαῖος, διασπίθαμος, τρισπίθαμος, quæ passim occurrunt apud Dioscoridem, teste Gorr.

Splanchna, σπλάγχνα, dicuntur interiora *Viscera* præcipua, ut *Cor*, *Pulmo*, *Hepar* & *Lien*, ceu vitalitatis, vel sanguinis purificationis præcipua organa. Legitur apud Hipp. 4. *aphor.* 66. & 2. *de R. V. I. A.* 24. Adde Foes. *p.* 579. Dieter. *n.* 782. J. Alex. *not. ad Gal. l.* 3. *Hipp. & Pl. dec. cap.* 4. σπλαγχνικὰ vocari medicamenta adversus morbos viscerum infimi ventris notavit e Dioscor. Scapula. Ab hac est μεγαλόσπλαγχνον, quod Erotianus definit, cui propter ardorem tument viscera. Ita *Splanchnica* medicamenta vocantur in genere appropriata certis corporum membris ab Emanuele Konig. *in Regno suo Vegetabili*, *c.* 48.

Splen, *Splenicos*, σπλὴν, σπληνικὸς. Vide *Lien*.

Splendor, λαμπρότης, αὐγὴ, *Splendidus*, λαμπρὸς, quid hæc vocabula significent, aliunde, & potissimum e Physicis jam constat. Nimii *splendores* inter causas morbificas doloris oculorum referuntur a Galen. *lib.* 1. *de sympt. caus. cap.* 6. Io Leonibus & Pardis, aliisque quibusdam animalibus *splendidos* esse oculos, αὐγοειδεῖς, & *splendorem* in pupilla noctu apparere, docet idem *l.* 7. *de H. & Pl. dec. c.* 4. *Splendentes urinas* quas vocet Hippoc. vide supra *Lampe*.

Splenectomia, σπληνεκτομία, id est, *Lienis excisio*. Meminit hujus vocabuli & modum illius exsectionis peculiari in tractatu ceu πειρατήριον inauditum promisit Georg. Thomson *in præfat. Acus magnetica ad fin.* Hanc in brutis possibilem experientia hactenus docuit, an vero in homine fieri queat absque præsente vitæ periculo, a plerisque in dubium adhuc vocatur.

Spleneticus, idem, quod σπληνικὸς, h. e. ad Lienem pertinens, quamvis σπληνικὸς magis dicatur de statu p. n. lienis, spleneticus vero sumatur de remediis, quæ *Splenetica* modernis dicuntur, de quorum materia consuli possunt Materiæ Medicæ scriptores, nec inepte de iis disseruit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. sect.* 1. *c.* 15. *pag.* 641. *seqq.*

Splenii dicuntur quidam Musculi caput recta ad posteriora trahentes, vertebris utrinque instrati. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 5. *pag.* 566. Vide etiam D. Bidloo *Anatom. Tab. XVI.*

Splenion, σπλήνιον. Vide *Plagula*.

Splenifcos, σπληνίσκος, idem, quo σπλήνιον, apud Hippoc. *lib.* 2. *de morbis XIIX.* 12.

Splenitis, σπληνῖτις, Lat. *Lienaris*, vocatur Hippoc. venula *in manu sinistra*, alias *Salvatella* dicta, quemadmodum eadem in dextra dicitur ἡπατῖτις, h. e. *Jecoraria*, *l.* 1. *de morb.* XXIII. 18. 19. XXV. 6. Adde Lind. *Ex. III.* §. 519. Galenus vero hæc nomina σπληνῖτις & ἡπατῖτις attribuit *morbo Lienis* & *Hepatis*, præsertim eorum viscerum *Tumori* & *Obstructioni*, *lib. de diff. sympt. c.* 5. *p. p. princip.*

Spodiacon, σποδιακὸν, τεφρὸν, nomeo *Collyrii tenuis*, a colore ita dicti, quasi *Cinereum*, non vero a Spodio, cum hoc non ingrediatur illas compositiones. Morsu caret, & vim habet anodynam, sive dolorem mitigandi. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Scribon. *num.* 23. Rhod. *in not. ad h. l.* Aet. *l.* 7. citaote Gorræo.

Spodion, σπόδιον, *Spodos*, σποδὸς, in genere *Cinerem* significat. Communiter vero restringitur ad *Cinerem metallicum*, sive recrementum metallorum ustorum, cineris similitudinem & nomen referens, unde & Latinis quibusdam *Cinerula* nuncupatur. Quæ uti ex varia materia paratur, ita & apud Hippocr. diversa sortita est nomina, v. gr. σποδὸς κυπρία, *Spodos Cypria*, *l. de Ulcer. X.* 1. *Illyrica*, ἰλλυρικὴ, *d. l.* 2. Χρυσῖτις ad Collyria adhibita, *cinis lithargyrii in Not. ad l.* 1. *de morb. mul. III.* 3. 7. 19. 20. Jung. Foes. *pag.* 580. Est idem, vel minimum saltem differens a *Pompholyge*, vel *Tutia*, teste Schrod. *l.* 3. *c.* 19. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Rul. & Iohns. *in Lex.* Dicitur *Spodium Græcorum*, ad differentiam *Spodii Arabum*, quod est *radix Alcannæ* combusta, Schrod. *d. l.* Translatum etiam in Officiois Pharmaceuticis ad Calcioata. Ita, ut ibidem etiam legatur *Spodium*, pro *Ebore calcinato*. Vide Dispensatoria.

Spodites, σποδίτης, *Cineritius*, epitheton panis apud Hippoc. teste Galen. *in Expos. voc. Hippoc.* vel a colore ita dictus, vel quod sub cineribus paretur. Foes. *Oec. p.* 580.

Spodos, σποδὸς. Vide *Spodion*.

Spoliatorium, ἀποδυτήριον, vel *Spoliarium*, idem quod *Apodyterium*, de quo supra. Legitur apud Ant. Fumanell. *libell. de Balneis in princ.*

Sponda, idem, quod *Lectus*, in quo ægri decumbunt. Ita *spondam* aliquam delineatam exhibet Hildan. *Cent. V. Obs.* 86.

Spondylolithos, σπονδυλόλιθος, dictum lapidum genus, ex Comitatu Tirolensi, a forma, vertebras dorsales minorum animalium satis accurate repræsentante, ex observatione Velschii, *in Eph. Nat. Cur. A. I. Observ.* 157.

Spondylos, σπόνδυλος, Latine *Vertebra*, quia per eas corpus varie vertitur. *Vertebræ*, σπόνδυλοι, dicuntur ossa intus excavata, superius & inferius plana, exterius variis processibus donata, quorum io collo septem, dorso duode-

decim, lumbis quinque numerant Anatomici, quibus adjunctum est Os Coccygis. Plura de *vertebris* vid. ap. Anatomicos, & in specie Barth. *libell.* 4. *c.* 14. De luxatione *vertebrarum* cervicis agit Hippocrat. 3. *aphor.* 26. Σπόνδυλος quoque strictissime vocatur *secunda cervicis vertebra*, apud Hippocr. *lib.* 1. *sect.* 2. *Prorrh. t.* 55. *Coac. t.* 266. quæ alias proprio nomine *Dens* eidem dicitur, *l.* 2. *Epidem. sect. II.* 69. Vide Foes. *pag.* 580.

Spongia, σπόγγος, est corpus marinum, rarum, laxatum, porosum, imbibens & asservans aquam. Ruland. existimat, esse Zoophyton, neque fruticem, sed tertiam habere naturam, & illi commixtam esse naturam animalis, & plantæ. Hinc & Avicenna describit, quod habet animas, scil. vegetativam & sensitivam. Dioscorides duo genera constituit; *Marem*, quæ densioribus foraminibus, & minoribus constat; & *fœminam*, foraminibus præditam majoribus & rotundis. Quidam addunt & *tertiam* speciem, habentem intra se lapides duros, & plurimas cavernas. *Spongia* vocatur etiam a dicto Rulando *Fungus marinus*, ad differentiam *Terrestris*, quam *Spongiam nostram* appellavit, in pratis occurrentem, vulgo *Bovista* dictam, quæ valde accedit ad naturam *Spongiæ marinæ*. De *spongiarum* marinarum viribus & usu vide Galen. *l.* 11. *de S. F.* & alibi sæpius. Dioscor. *l.* 5. *c.* 138. *Spongia* quoque vocatur illa excrescentia in frutice *Cynosbatos* dicta sæpius occurrens, Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *num.* 122. nec non interior substantia cucurbitæ, aut colocyntidis, Hippocr. *l. de steril. XI.* 35. Σπόγγος quoque Hippocr. glandulæ faucium, quæ alias *Tonsillæ* Latinis vocantur, *l.* 4. *Epid. III.* 14. 17. Jung. Foes. *d. l.*

Spongioli vocantur *Boleti minores*, adulto vere e terra exeuntes, aliis boletis meliores. J. Alex. *l.* 9. *Sal. c.* 5.

Spongion, σπόγγιον, nomen est epithematis, ex caprillo stercore compositi, apud Ægin. *l.* 3. *c.* 48. vel malagmatis, *l.* 7. *c.* 18. ita vero dictum, quod *spongiæ* modo humorem hydropicorum imbibat. Gorr.

Spongoides, σπογγοειδὴς, i. e. *spongiosus*, sive *spongiæ* instar porosus. Dicitur de variis corporis partibus; quin & excrementis, v. gr. de pulmone, *l. de ven. XIX.* 8. de renibus *d. l. VIII.* 10. de glandulis, *l. de glandul. I.* 2. de Liene *l.* 1. *de morb. mul. LXXXVII.* 5. de ossibus nasi, quæ alias *Cribriformia* vocantur. Galen. *l.* 8. *de V. P. c.* 7. *in princ.* de alvi excrementis. Hippocr. *l.* 7. *Epid. XLVI.* 9. Vide Foes. *d. l.* Etiam de Tumoribus, unde Ruyschius *Observ. Anat. Chirurg. Cent. I. obs.* 81. binos Tumores in femore obortos miræ magnitudinis, unum quidem septem quadrantes ulnæ, alterum unicum quadrantem æquantem per excellentiam *Spongiosos* dicere non dubitavit, quos & *Ossivoros* vocari posse juxta Idiotismum Belgicum creditur. Speciatim autem dicitur inflammatio tonsillarum post febrim ardentem: alii vero etiam ita appellant in capite squamis obsita ulcera κτυρὼδη ἕλκη, alii in capite orta inania œdemata, quæ intra exesa sunt, ita vocant, vide Erotianus.

Spongos, σπόγγος. Vide *Spongia*.

Spons proprie voluntatem significat; unde adverb. *Sponte*, & derivativum *Spontaneus*, αὐτόματος. Linden. *Ex. XV.* §. 136.

Sponsus, quid proprie significet, non est hujus loci, & in vulgus notum est. Chymicis vero *Sponsus* dicitur *Mercurius*. Ruland. & Iohnson. quam inepte, alii judicent ex hoc, quod passim *Mercurius*, vel *Aqua Philosophorum* sit dicta *Uxor*, & *Sulphur* Philosophorum *Maritus*, vel Mas. Vide *Maritus*.

Spontaneus, αὐτόματος. Vide *Automatos*.

Spontum dicitur Rulando cinis aqua madefactus, qui fornaci inditur, quando aurum, vel argentum depuratur, *in Lex.*

Sporades, *Sporadici*, σποράδες, σποραδικοὶ, dicuntur morbi dispersi, & sparsim grassantes, qui singulos separatim corripiunt, absque contagii suspicione. Morbi sunt vagantes & *privati*, & alius alium occupat. Opponuntur *Publicis*, qua *Endemiis*, qua *Epidemicis*, qui continenter multis hominibus uno eodemque in loco contingunt. Hippocr. *l.* 1. *de R. V. I. A. l.* 9. Galen. *in comm. ad h. l.* item *in def. med.* describuntur *sporadici*, qui omni tempore, omnique loco exoriri possunt, & separatim quemque invadunt. Junge Foes. *pag.* 580. *seq.* Lang. *l.* 2. *ep.* 13. *Sporades* quoque *venas* nonnullis Medicorum dictas fuisse propagines venæ cavæ trunci in totum crus ab interiore ipsius parte per inguina procurrentis, inordinatas ad cutem permeantes modicis intervallis dispersas, notavit Gal. *l.* 3. *Anat. admin. c.* 12. *princ.* Castell.

Sporetos, σπορητὸς, dicitur prima pars hyemis, (aut fortassis etiam ultima autumni) Lat. *Sementis*. Vide supra *Se*. Gorr.

Sporos, σπόρος, idem, quod σπέρμα, *semen* significat, & quidem ap. Hippoc. *semen genitale*, *lib.* 2. *de diæt. XXVII.* 11. Vide Foes. *d. l.*

Spude, σπουδὴ, *Diligentiam*, *studium*, & curam

ram feriam significat. Hippocr. 2. *de fract. t.* 24. cum delirio juncta periculum auget, 6. *aphor.* 53. Junge Dieter. *n.* 786.

Spuitio, πτύσις, πτυσμός, idem, quod *Screatio*. Vide *Ptysma*.

Spuma, ἀφρός, quid significet, notius est, quam ut opus sit verbis. Causa est a conquassatione aquei; quassatio ab agitatione, Linden. *Exerc. VII.* §. 14. Vel, ut clarius constet, *spuma* in humoribus, qua utilibus, qua excrementitiis, est soboles effervescentiæ, & fermentationis præternaturalis. Hinc passim legitur apud Hippocr. ἀφρῶδες αἷμα, *sanguis spumosus*, 5. *aph.* 13. *Coac. t.* 450. quod sanguis ἀφρίζῃ, vel ἀφρεῖ, *spumescat*, *l.* 2. *de morb. VI.* 10. De *spuma* ægrotantium, v. gr. strangulatorum & dissolutorum, lege 2. *aphor.* 43. & Galen. *comm. ad h. l.* Dieter. *num.* 141. epileticorum, *l.* 1. *de morb. sacr. IIX.* 17. 18. hystericarum mulierum, quæ dicuntur *spumare*, *l.* 2. *de morb. mul. XVI.* 4. *XLIV.* 7. Jungatur Foes. *Oec. pag.* 113. Bonet. *Anat. Pr. l.* 2. *s.* 12. *obs.* 5. *cum schol.* ἀφρώδεα διαχωρήματα, *spumantia excrementa*, leguntur 5. *aph.* 30. Adde Dieter. *n.* 142. *Coac. t.* 607. Scrib. *num.* 99. Porro *Spuma* quoque de aliis rebus dicitur, v. gr. *Spuma lupi* est nomen lapidis, de quo apud Agric. *lib.* 5. *de nat. fossil.* Chiocc. *Mus. Calc. s.* 3. *pag.* 398. *Spuma argenti*, i. e. *Lithargiros*, vide supra in *Li. Spuma* Chymicis simpliciter notat *Cinerem*. *Spuma maris*, id est, *Halcyonium*. *Spuma nitri*, i. e. *Aphronitrum*, *Burach*, Rul. & Iohns. *in Lex. Spuma duorum Draconum*, h. e. *Butyrum Antimonii*. Iohns. *lib.* 2. *Lex.*

Spumescentia, ἀφρ-μὸς (ἀφλοισμὸς videtur mihi suspectum) usurpatur a D. D. Vvedelio de Bile, quando per vomitoriorum proprie dictorum particulas salinas sulphureas volatiliores funditur, ut *spumescat*, non modo in ventriculo, sed etiam in proximo intestino stimulans fibras dictarum partium ad excretionem vel expulsionem, *Amœn. Med. l. II. sect. V. c.* 8. *p. m.* 287. *seqq.*

Spurius, νόθος. Vide *Illegitimus*.

Sputamen, πτύσμα, Galeno dicitur *sputum*, cui alieni humoris aliquid est permixtum, ut bilis, sanguinis, saniei, *l.* 1. *de cris. c.* 5.

Sputum, πτύαλον. Vide *Ptyelon*. *Sputum Lunæ*, id est, *Lithargyrium*, *Theatr. Chym. Vol. V. pag.* 11. *Sputa maris*, i. e. *sulphur*. *Sputum boletorum*, composita materia ex sulphure & magnesia, vocatur & aurum spissum, aqua sulphuris, quando in Mercurium mutata est. Rul. *in Lex.*

Spyras, *Spyrathos*, σπυράς, σπύραθος, significat *globulosa caprarum excrementa*, Hippocr. *lib. de nat. mul. XXIX.* 25. 180. 182. Gal. *c.* 2. *in Prorrh. t.* 6. σπυραθώδεα *excrementa* eadem, quæ σκύβαλα, Hippocr. 1. *Prorrh. s.* 2. *t.* 6. *Coac. t.* 603. Vide *Scybala*.

Squalor, αὐχμός, *squalidus*, αὐχμηρός. Vide *Auchmos*.

Squalus, nomen piscis, & species *Capitonis*, cujus descriptionem cum usu vide apud Aldrov. *l.* 7. *de pisc. c.* 17. Meminit & J. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 6.

Squama, λεπίς, vide *Lepis*. *Squamosus*, λεπιδοειδής. Vide *Lepidoeides*.

Squamiformis, λεπιδοειδής. Vide *Lepidosarcoma*.

Squatina, ῥίνη, piscis dicitur inter cartilagineos relatus, cujus descriptionem, cum usu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *lib.* 3. *de pisc. cap.* 66. Mentio fit & apud Galen. *lib.* 3. *de Al. fac. cap.* 36. & Jul. Alexand. *l.* 14. *Sal. c.* 11. Bruyerin. *de re cib. l.* 21. *c.* 19.

Squatinoraja, ῥινόβατος, species mixta ex coitu *Squatinæ* & *Rajæ*, apud Aldrov. *d. l. cap.* 67.

Squilla æquivocum est. Vel enim denotat radicem *bulbosam* marinam amarissimam, Græce σκίλλα. Unde *Acetum* & *Oxymel scilliticum* Offic. quæ significatio ad Botanicos pertinet. Vel significat animal crustaceum, Gr. καρὶς dictum. Vide *Carides*.

Squillinum aziza, i. e. *fimus equinus*, Rul. & Iohnson.

Squinanthia barbaro vocabulo idem est, quod *Angina*, apostema colli. Dieter. *n.* 487. Dorn. Rul. & Iohns.

Srinr, morbi apud Hungaros familiaris nomen, quo omnis tumor in ore, gutture, vel ano inflammatorius indigitatur. *Eph. Nat. Cur. A. II. observ.* 28.

Stabilimentum, ἀποστήριγμα, idem, quod *Fulcimentum*, ἔρεισμα, Hippoc. 3. *de iis, q. in med. t.* 36. Vide *Fulcimentum*.

Stabilis, ἀσταθής. Vide *Eustathes*.

Stac, vel *Stoac*, id est, *congelatio*, vel *coagulatio*, Rul. Apud Iohns. legitur *Stuc*.

Stacte, στακτή, duplicem habet significationem. 1. notat *Myrrham stillaticiam*, Arab. & Off. *Storax liquidus* dictam. Vide *Myrrha*. Linden. *Ex.* 10. §. 124. 137. 2. significat *lixivium* per cineres *destillans*, κονία στακτή, *quasi stillaticium*, Gorr. Vide *Conia*. *Muria* quoque στακτή legitur, in qua injecta stagnent, vel supernatent, ad garum conficiendum, citra insolationem, sola decoctione, apud Lang. *lib.* 1. *ep.* 59.

Stra-

Stacticon, *Stacton*, στακτικὸν, στακτὸν, nomen Collyrii apud Scribon. Larg. *n.* 34. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Galeno vero & Aetio, Ἄστακτον dictum. Vide Rhod. *not. ad Scrib. locum*.

Stadieus, σταδιεὺς, *Stadiodromos*, σταδιοδρόμος, dicitur, qui stadium percurrit, aut stadio certat, Galen. *in ex. voc. Hippocr.* Foes. *pag.* 582. C. Hofmann. *comm. in Gal. LL. de V. P. n.* 450. Diet. *Iatr. n.* 11.

Stas, στὰς, duplicem habet significationem, notante Foes. *Oec. pag.* 582. Vel enim *farinam aqua maceratam*, & manibus subactam significat, veluti fit in panificio; vel interdum, στέαρ, sive *pinguedinem*. Illam confirmat Jul. Alexand. *not. in Galen. lib.* 4. *de san. tu. Tom. II. pag.* 406. Hanc ipse Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. CXX.* 24. Σταιτίτης placentæ genus dicebatur ex melle, sesamo & caseo, apud Athenæum *l.* 14 citante Foes. *dict. loc.*

Stagium idem significat, quod Sextula, estque nomen ponderis scrupulos quatuor continentis. Jubert. Esthius *de formulis sect. I. c.* 1. *p. m.* 4.

Stagma, στάγμα, vocatur latex, sive materia, quæ destillationi exponitur. Blancard.

Stagnatio, vide *Stagnum*.

Stagnea, apud Scribon. *num.* 230. pro *cacabo* & vasis genere ponitur stanno obducto. Alias *Stagneum vas*, *Stagnatum*, Rhod. *in Lex. Scribon. pag.* 445. *Stagnea pyxis* legitur apud eund. Scribon. *n.* 30.

Stagnum, λίμνη, idem, quod *Lacus*, de quo supra in *La.* Adde Galen. *lib.* 3. *de Al. Fac. cap.* 25. Inde derivativum in Medicinam hodieque usitatissime translatum *stagnatio*, i. e. humorum collectio, & subsistentia p. n. cujus caussa est influxus impeditior. Linden. *Ex. IV.* §. 23.

Stagonias, σταγονίας, epitheton *Thuris masculi* electi, rotundi, & guttæ simillimi. Gorr.

Stalagmos, σταλαγμὸς, i. e. *destillatio a capite*, a verbo σταλάζω, quod idem, ac στάζω, Gal. *in exp. voc. Hipp.* Foes. *d. l. Stalagma*, στάλαγμα, dicitur materia, quæ destillatione prodiit, Blancard. *in Lex.*

Staltica, σταλτικὰ, dicuntur medicamenta, quæ carnes vulneribus æquant, Castell. ex libell. spur. Gal. *de dynamid.* Verum generaliter idem significant, quod Repellentia. Unde *Collyria staltica* apud Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Jung. Diet. *Iatr. n.* 408.

Stamen, i. e. filum. *Stamen album*, h. e. *filum crudum*, quod etiam leni evaporatione dolores mitigat. Scrib. *num.* 142. Rhod. *in not. ad h. l.*

Stamnos, στάμνος, dicitur *urna*, vel *urnula*, vas aquarium, Hippocr. *lib.* 7. *Epid. XLV.* 8. quamvis & vas vinarium alibi significet, notante Foes. *d. l.*

Stancare, pro *stagnare*, legitur apud Keuch. *ad Sam. p.* 163. *seq.*

Stannar, est mater metallorum, fumus occultus, ex quo metalla generantur. Dorn. e. Paracelf. *lib.* 3. *Philos. ad Athen. text.* 3. Rul. & Iohnf.

Stannum, κασσίτερος. Attic. καττίτερος, item στάγγος. Keuchen. *ad Samon. pag.* 164. est metallum molle, album, splendens, cum livore quodam constans, ex Mercurio quodam ignobiliori, sed puriore, fugaciorique, & Sulphure minus maturo, indigesto; cujus historiam, & usum varium in Pharmaceuticis vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 14. Fr. Hofmann. *Clav. ad h. l.* Bas. Val. *Test. Ult. l.* 2. *c.* 8. Rul. & Iohnf. negare videntur, *Stannum verum* Arabum idem esse cum *Plumbo albo*, modo hanc opinionem etiam rationibus satis confirmassent. Galen. scribit, *Stannum* plumbo adulterari, *l.* 1. *de Antid. c.* 8. *Stannum* omnia metalla reddere friabilia, & fragilia, si admisceatur, non modo Basil. *d. l.* testatur, sed & Helmont. *tr. Compl. atque Mist. Elem. figm. num.* 20. Quin & ipsum frangit Adamantem, teste eodem *de Lithias. c.* 1. *n.* 9. *Stannum* Chymicis dicitur *Jupiter*, ob aliquam commenticiam comparationem cum Jove Macrocosmico, & designatur Charactere ♃. Dividitur *Stannum* in *Dives*, *Mediocre*, *Pauper*. Vocatur & *Dominus æris*, item *Plumbum argentarium*, Iohnson. *l.* 1. & 2. *Lexic.* Plura de *stanno* quære in Indicibus *Theatr. Chym. Vol. I. II. III. V.* ut & Libav. *Tom. I.* Iunken. etiam scribit sola puritate *stannum* a plumbo differre & temporis successu facile in argentum migrare, quod confirmare voluit singulari observatione Mechanica, *Chymic. Exp. Cur. P. I. sect.* 5. *cap.* 4. *pag.* 421. Verum an ex illa observatione consequentia mutationis in argentum firmiter deduci possit, adhuc dubitamus. *De stanni fossilis* granis lege *Ephem. Nat. Cur. A. II. Observ.* 78.

Stapes vocatur officulum e tribus, vel quatuor, unum in meatu auditorio, ejusque cavitate prima, seu concha. Hujus *Stapedis* primum inventorem fuisse Ingrassiam, licet Columbus & Eustachius sibi inventionem tribuant, vult Bartholin. de quo videatur *libell.* 4. *cap.* 7. *Anat.*

Staphis, σταφὶς, homonymon est, denotans 1. plantam, vel herbam *staphisagria* dictam, de qua significatione consulantur Botanici. 2. Uvam

Uvam passam. Vide *Passa*.

Staphyle, σταφυλὴ, Latine *Uva* dicitur, significans proprie fructum vitis viniferæ, sive congeriem baccarum vitis. Per translationem vero in Physiologicis denotat partem aliquam in faucibus, quæ alias *Gargareon*, *Columella*, κίων, dicitur. Vide *Columella*. Pathologice vero denotat & morbos illius partis, præsertim inflammationem, Galen. *l. de tum. p. n. c.* 17. Restrinxit vero *lib. 6. de C. M. S. L. cap.* 3. At Hippocr. latius sumsit pro morbo uvulæ, *lib. 2. de morb. X. 29.* Adde Foes. *pag.* 583. *seq.* Nicol. Piso statuit nomen *Uvæ* rectius morbo Gurgulionis inflammatorio attribui, quando nimirum in rotunditatem creverit, feraturque deorsum; haudquaquam vero ipsi parti competere, *de Co. & Cur. morb. lib. 2. c.* 1. Vide *Uva*.

Staphylepartes, σταφυλεπάρτης, Instrumentum dicitur Chirurgicum, quo uvula laxior elevatur & attollitur, quod & σταφυλάγρα vocatur. Meminit hujus Ægin. *lib. 3. cap.* 26. citante Gorr. Forest. *lib.* 15. *observ.* 4. vocat *Staphylepartum*.

Staphylis, σταφυλὶς, vocatur vasculum illud, quo potus præbetur infantibus, & orificium habet papillam quodammodo repræsentans. Legitur apud Moschion. *de morb. mul. cap.* 116. ubi & καττυπαγίον vocatur.

Staphyloma, σταφύλωμα, dicitur oculi morbus, cum in summa tunica quiddam acino simile evenit, Galen. *t. 2. meth. med. c.* 2. Latine *Uvatio*, apud Forest. *lib.* 11. *O.* 24. *Schol.* Duæ potissimum habentur species: una, quando erosa, ruptave cornea oculi tunica, altera, quæ ei subjacet, ῥαγοειδὴς, *uvea* dicta, excidit ad eum modum, ut acinum *uvæ* repræsentet. Cum vero infra hunc modum excidit, μυοκέφαλον, cum superat, μῆλον, vocatur Ægin. *l. 3. c.* 21. Jul. Alexand. *not. in Galen. l. 3. de C. M. S. L. c.* 7. Altera species, quando sine ruptione, aut erosione cornea intumescit, ac prominet certa parte in modum *uvæ* acini. Id quod plerumque contingit ex defluxione, humoribus intra corneam coacervatis, tunicam laxantibus, incurvantibus, & extendentibus. His addidit tertiam speciem Aet. *l. 7. c.* 34. scribens, aliquod σταφύλωμα fieri ex pustula quadam inter strias corneæ tunicæ satis profunde excitata, quæ tunicam attollat, non tamen rumpat. Causæ hujus affectus variæ esse possunt, sed, quæcunque ea fuerit, certum est, visum *staphylomate* omni aboleri. Gorræus. Castell.

Staraphaxat dicitur medicamentum sistens, a stare faciendo dictum, ut creditur, Dorn. Ruland. & Ionf. At Paracelsus inter Characteres *Synoviam albam* sistentes refert, *l. 2. de vit. long. c.* 14.

Stasimos, στάσιμος, *Stabilis*, & *Stabilitas*, στάσις quid significent, non opus est declaratione, cum per se notum sit. Illud legitur apud Hippocr. *l. de nat. mul. l.* 14. *l. 2. de morb. mul. II.* 19. *IV.* 3. *l.* 4. *de R. V. I. A.* 1. 30. Hoc *d. l. t.* 27. Adde Foes. *pag.* 583. Στάσιμον etiam affectivam habere significationem, denotans, *vim sistendi habens*, *stativum*, vult Linden. *Ex. V. §.* 507. Στάσις humorum idem est, ac *stagnatio*, Rolf. *O. & M. M. Sp. lib.* 2. *sect. 3. c.* 27.

Stasis, στάσις, quid significet communiter, notum est ex aliis Lexicis, nimirum, quando homo erecto corpore immotus pedibus suis innititur. Verum præter hanc significationem hodieque vox hæc στάσις usurpatur de humoribus in corpore alias fluentibus, quando hi præternaturaliter subsistant, atque ita idem est ac *Stagnatio*, de quo vocabulo paulo superius dictum est, vid. Rolfink. *O. & M. M. Sp. Comm. l. II. sect. 3. c.* 27. D. D. Stahlius nomen Græcum etiam in Latino retinuit in egregia sua Dissertat. *de Motibus humanis spasmoticis c. IX. pag.* 33. *seqq.* *Stasin* describens *sanguinis* per meram passivam collectionem absque respectu turgescentiæ concurrentis, vel non, quamvis utramque accurate declaraverit, & aliquando concurrere posse non inficias iverit. Alius v. D. Joachim. Petr. Gaetke discrimen aliquod statuit inter stagnationem humorum & στάσιν, illi concedens adhuc aliquem motum progressivum, verum tardiorem, & impeditiorem, huic vero penitus denegans *in Dissert. Inaug. de Vena Portæ sect. III. p.* 35. an vero hoc discrimen ab aliis admittatur, valde dubitatur.

Stater, στατὴρ, nomen ponderis, *quatuor drachmas* pendentis. Unde & τετράδραχμον dicitur, Galen. *l. de pond. & mens.* ex Cleopatra.

Statera, trutina, de ponderibus Bilanx.

Statheusis, στάθευσις, vel absque aspirata στάτευσις, dicitur *inchoata assatio*, non perfecta; fitque a calore externo imbecilliori in rem assandam, quæ σταθευτὸν vocatur h. e. quod *modice assatum* est. Gorr. Lat. *Tostio*.

Stathmion, *Stathmidion*, σταθμίον, σταθμίδιον, significat vel *pondus librale*, ex ære, aut ferro, aut plumbo constans, Galen. *c.* 2. *de fract. t.* 3. vel *pyxidem*, in qua aliquid asservatur, *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 2.

Staticon, στατικὸν, idem, quod σταλτικὸν, dicitur de Collyriis, quæ inordinatum fluxum im-

impetum ſiſtunt, Gorr. Vide *Stalticon*.

Statio, στάσις, eſt actio utriuſque cruris in terram firmati & ſimiliter protenſi, Galen. *l.* 15. *de V. P. c.* 8. Jung. C. Hofmann. *in not. ad h. l. num.* 177.

Stationarius, Epitheton *Febrium* quarundam *continuarum*, quæ a particulari, at nondum ſatis cognita hujus aut alterius anni conſtitutione pendent, ſingulæ ſuo ordine invaleſcunt, graſſantur admodum & quaſi cæteris dominantur per continuam illam annorum ſeriem. His opponuntur Febres *intercurrentes*, de quibus ſupra ſuo loco. Utraſque deſcripſit Th. Sydenham *in Obſerv. Med. Morb. acut. ſect.* 6. *c.* 1. *p. m.* 408. 409.

Stativum, στατικόν, idem quod *Stalticum*.

Statura, μέγεθος, proprie corporis magnitudinem ſignificat. Hanc etiam a Medico recte conſiderari, docet inter alios Jul. Alexandr. *lib.* 3. *Sal. cap.* 1. *&* 7. Dieter. *Iatr. p.* 413. *&* 762.

Status eſt homonymon vocabulum. Vel enim idem ſignificat, quod *Conſtitutio*, Gr. κατάστασις. Vide *Cataſtaſis*. Vel notat *morbi vigorem*, & ſummam vehementiam. Gr. ἀκμή dictam. Vide *Acme*.

Staxis, στάξις, Hippocr. dicitur *ſtillatio ſanguinis* e naribus parva & inſufficiens; unde etiam damnatur *in text. Prorrh. & Coac. l.* 1. *Prorrhet. com.* 3. *t.* 56. 237. 405. Dicitur & ἀπόσταξις. Jung. Foeſ. *p.* 582.

Stear, στέαρ. Vide *Adeps*, *Sevum*. Præter hanc ſignificationem Foeſ. *Oec. p.* 585. exiſtimat etiam στέαρ notare *fermentum*, vel *farinam aqua ſubactam*, & conatur aliquot locis ex Hippocr. Dioſcor. & Galen. probare. Verum C. Hofmann. *in MMSS. notis ad Gal. l.* 3. *de C. M. S. L. cap.* 1. *ad lin.* 20. *pag.* 196. *edit. Baſil. Græc.* audacter ſcripſit: Ubicunque στέαρ pro fermento aut paſta legitur, vitioſum eſſe; & ſubſtituendum eſſe σταίς. Nos litem hanc Philologis dirimendam relinquimus. ὑδατῶδες στέαρ interim definit Galenus coctum ex aqua & aromate, item omne aroma, & ſuavia ἡδύσματα.

Steatocele, στεατοκήλη, *hernia* dicitur *ſcroti*, ſuccreſcente in eo quapiam *ſevo* ſimili materia. Gal. *l. introd. c.* 18.

Steatoma, στεάτωμα, vocatur *abſceſſus cum folliculo* dictus, in quo materia *ſevo* ſimilis incluſa continetur. Galen. *l. de Tum. p. n. c.* 5. Lang. *lib.* 3. *ep.* 4. *in princ.* Hildan. *Cent. VI. Obſerv.* 16. & *Cent. Epiſt.* 61. In libro *def. Med.* Galeno adſcribitur *Steatoma*, quod ſit pinguedinis augmentum præter naturam. Jung. Foeſ. *d. l.*

Steganopodes, στεγανόποδες, vocantur *planipedes*, apud C. Hofmann. *not. in Galen. LL. de V. P. n.* 519.

Stegnoſis, στέγνωσις, *Conſtipatio*, *Condenſatio*, *Obſtructio*. In genere ita dicitur Medicorum communitas quædam, quam ſequebantur, tanquam aliquam ex indicationibus, & per στέγνωσιν intelligebant, quando vacuationes corporis naturaliter ſuppreſſæ fuerunt, Gal. *de ſectis*, *ad eos*, *qui introd. c.* 6. Alibi tamen, videlicet *lib.* 3. *de ſan. tu. cap.* 10. *in princ.* reſtrinxit vocabulum hoc ad *obſtructionem* pororum cutis, cum per occultos meatus prohibetur tranſmitti, quod ſuperfluum eſt, excrementum fuliginoſum, quam denſitatem pororum & μύσιν, hoc eſt conniventiam vocant. Alias & Hippocr. στεγνότης de *alvi adſtrictione* uſurpatur, 4. *de R. V. I. A. t.* 91. *Alvus* quoque & veſica στεγνή, i. e. *adſtricta* legitur *l.* 1. *de morb. mul. LIX.* 17. Jung. Foeſ. *d. l.*

Stegnoticos, στεγνωτικός. Vide *Adſtringens*.

Steileos, στειλεός, *manubrium*, aut *capulum* ſignificat apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 3. *& l. de Morb. Mul. CXXVII.* 2. ubi στειλεός legitur. Jung. Foeſ. *d. l.*

Steiroſis, στείρωσις, i. e. *Sterilitas*. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 142. *p. m.* 39.

Stelechiæa, στελεχιαία, q. d. *Caudicalis*, ita dicitur Galen. *Vena portæ*, quod ſit aliarum venarum quaſi caudex, *lib.* 6. *Adm. Anat. c.* 8. *l.* 6. *de L. Aff. c.* 4. Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 16. §. 203.

Stelenchis, στελεγχίς, pro σλεγχίς. Vide *Stlenchis*.

Stella, ἄστρον, idem, quod *Sidus*. Ejus ſignificatio propria pertinet ad Aſtronomos. An *ſtellarum* quædam ſit efficacia & influxus in corpora quoque hominum, & ita cauſſis ſanitatis & morborum annumerari debeant, non eſt hujus loci, dirimere. Sane non incongrue ſcripſit Lang. *l.* 1. *ep.* 34. Ut *ſtellarum* nomina & numerus ſoli Deo cognitus; ſic illarum circa hæc inferiora effectus & ſignacula ſoli Deo ſunt explorata. Per translationem *Stella* dicitur *Marinum* aliquod *Zoophyton*, vel Inſectum, cujus plures dantur ſpecies, & de quibus prolixius egit Aldrov. *l.* 7. *Inſect. c.* 18. Vide *Aſter thalaſſios*. *Stella Antimonii* quid vocetur, vide apud Lib. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 21. *& Tom. II. Oper. p.* 72. 73. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſect. II. c.* 1. *&* 2. *Stella Occidens*, id eſt, *Sal Ammoniacus*. *Stella terræ*, id eſt, *Talcum*. Rul. & Iohnſ.

Stellio, ἀσκαλαβώτης, vide *Aſcalabotes*. Ad-

de

de Rhod. *ad Scrib. n.* 164. *Stellio adusta*, Rul. & Iohns. dicitur *Cinabrium*, *in Lex.*

Stema, στῆμα, dicitur *membrum virile*, & ejus præcipue prominens & pendula pars, cui opponitur ὑπόστημα, portio ejus, quæ non propendet, Ruff. c. 12. Lind. *Med. Phys. l.* 2. *c.* 7. §. 61. Gorr.

Stemphyla, στέμφυλα, dicuntur *vinacei*, vel *vinacea*, h. e. folliculi acinorum, corium, & cortex, Linden. *Ex. X.* §. 186. Galeno vero στέμφυλα dicuntur uvarum acinorum torculari expressorum solida recrementa, *l.* 2. *de Al. Fac. cap.* 9. quamvis & ibid. ad olivarum expressa recrementa, & βρύτια ad vinacea referat.

Stemphylites, στεμφυλίτης, Lat. *Lora*, δλτίςα. Vide *Lora*, *Deuteria*, Galen. dicto loco. Στεμφυλίτιδες τρύγες dicuntur *vinaceorum* aqua maceratorum fæces, & recrementa. Hippoc. *l.* 2. *de diæt. XXIII.* 17. *lib.* 3. *de morb. XXX.* 9. Jung. Foes. *pag.* 586.

Stenos, στενὸς, locum *angustum* significat, apud Hippocrat. 7. *aphor.* 51. Jung. Dieter. *num.* 787.

Stenostomos, στενόστομος, hoc est *angustum orificium habens*. Opponitur τῷ ἀρυστάμῳ. Vide *Bombylius*.

Stenothoraces, στενοθώρακες, vocantur dispositi ad phthisin, qui sunt angusto & breviori thorace, quia brevius est intervallum a claviculis usque ad extremum sterni, quam sit hoc ad umbilicum aut ab umbilico ad pubem, Holler. *in not. ad IV. aph.* 8.

Stentorophonicus, στεντοροφωνικὸς, est epitheton tubi, per quem ad distans loqui possumus, qualis fuisse dicitur *Tuba stentorophonica* Alexandri Magni Kirchero depicta. Meminit D. Vvedel. *Physiol. Reform. c. XI.*

Stenygrochoria, στενυγροχωρία, rectissime ab Erotiano exponitur per *angustiam loci*, in quo humiditas inest, vel inesse debet, *Onom. pag.* 100. *f.* & legitur apud Hippocr. 1. *de artic. t.* 66. quamvis nonnulli στενοχωρία legant, ad mentem Galeni, qui negat *in comm.* ὑγρὸν insertum cum aspiratione legendum esse, sed esse saltem pleonasmum Ionicum στενυγρὸν, pro στενὸν. Enimvero nobis nondum hoc persuaderi patimur, ut credamus, non majorem delitescere sub hac voce ἔμφασιν & ἀκρίβειαν, quando ipsum textum inspicimus, ubi Hippocr. loquitur de mutili deligandi ratione claviculam fractam, si lintea etiam traducantur per perinæum, ita, ut splenia & lintea, in angustia loci illius, in quem & urinæ humiditas & alvi excrementa concurrunt, coacervantur; & moto saltem crure, vel pede relaxantur. Ita & verbum στενυγρῶσαι, quod legitur *lib.* 6. *Epid. f.* 2. *t.* 1. non saltem pro στενῶσαι positum est, i. e. *angustare*: sed omnino simul respectus habetur ad scopum & usum coarctationis, qui revera est impeditio affluxus humorum, quemadmodum e contra ἀραιῶσαι, *dilatare*, indicatur, ad humorum influxum necessarium promovendum. Jung. Foes. *pag.* 586.

Stephane, στεφάνη, στέφανος, Vide *Corona*.

Stephanizos, στεφανιαῖος, Latine *Coronarius*, de variis rebus dicitur, v. gr. *Sutura coronalis*, στεφανιαῖος, quæ in Cranio occurrit, anterior, Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 5. *Vena* & *Arteria coronaria*, quæ cor in orbem amplectuntur, *l.* 2. *cap.* 6. Dicitur quoque hoc nomine vinculi quoddam genus, quod *coronatum* modo inter frontem & verticem tendit, Galen. *l. de fasciis*. Gorr. Quod Emplastrum *Stephanizum* Londinensium dicatur, & e quibus constet, videatur *in Pharmacop. Coll. Londinens. p. m.* 399. & ex hac in D. D. de Spina *Man. Ph. Ch. pag.* 435.

Stera, barbare abjecto υ, pro ὑστέρα, *Uterus* quoque dicebatur, notante Rolfinx. *de part. gen. P. II. c.* 11. *fin.* Ita & Dieter. *Iatri n.* 876. Notavit Medicos, qui seculo illatiniori scripserunt steram dixisse abjecto υ, quemadmodum Schias abjecto I pro Ischias, quod & testimoniis comprobavit.

Stercumezeff, est *Lithargyrium*. *Stercorumeceff* legitur apud Rul. illud apud Iohns.

Stercus, κόπρος, idem, quod *Merda*. Vide *Copros*.

Stereos, στερεὸς. Vide *Solidus*.

Sterigma, στήριγμα, idem, quod ἀποστήριγμα, *Firmamentum*, *munimentum*. Vide *Ereisma*, *Firmamentum*. Descendit a verbo στηρίζω, *firmo*, quod aliquoties occurrit apud Hippoc. & quidem in significatione neutro-passiva, v. gr. 4. *aphor.* 33. Jung. Dieter. *num.* 790. Item 4. *de R. V. I. A. t.* 69. *lib.* 6. *Epid. f. VII. aph.* 11. citante Foes. *p.* 587.

Sterilitas, ἀγονία, *Sterilis*, ἄγονος. Dicitur de utroque sexu, estque abolita generatio, vel conceptio prolis, ob morbos varios partium generationi in utroque sexu destinatarum. Dicitur & *Infœcunditas*. De *sterilitatis* scrutinio vide Lang. *lib.* 1. *ep.* 49. Keuch. *ad Sammon. pag.* 218. Dieter. *in Iatr. pag.* 526. 802.

Steriphnos, στεριφνὸς, legit Erotian. pro στρυφνὸς, On. *p.* 110. *e.* Vide *Stryphnos*.

Sternohyoides vocatur Par Musculorum Os Ypsiloides & simul linguam recta deorsum trahens, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12. *p.* 543.

Sternon, στέρνον, dicitur *Pectoris pars anterior ossea*, & cartilaginea, cui costæ annexæ sunt. Galen. *l.* 7. *Anat. adm. c.* 2. Barthol. *libell.* 4. *c.* 18.

Sternothyroides appellatur Par Musculorum, quod Laryngem coarctat. Bartholin. *l.* 2. *An. c.* 11. *p.* 439.

Sternutamentum, vel idem est, quod *Sternutatio*, uti passim *in Theatro* Mundell. & Latina versione Gal. sumitur, præsertim *l. de odor. instr. c.* 6. Jung. Rhod. *in Lex. Scribon.* Vel significat medicamentum siccum, ad sternutationem excitandam, alias *Sternutatorium* dictum, Græc. πταρμικὸν. Vide *Ptarmicon*. *Errhinon*.

Sternutatio, πταρμὸς. Vide *Ptarmos*.

Stertor, ῥέγχος, ῥογχὸς, ῥόγχος. Vide *Rhenchos*, *Rhogmos*, *Rhonchos*.

Stethos, στῆθος. Vide *Pectus*.

Sthenaros, σθενα ρὸς, dicitur *validus*, *fortis*, a σθένος, *Robur*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul.* *XIIX.* 2.

Sthethenion, στηθύνιον, *Pectusculum*. Media pars pectoris. Gorr.

Sthethoides, στηθοειδὴς, q. d. *Pectorosus*. Epitheton scalpelli lati & ventrosi apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. XLV.* 21. Foes. *d. l.* Ejus iconem & usum descripsit Scultetus *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig. I.* Celsus *Spatham* vocavit.

Sthetodes, στητώδης, contracte pro στεατώδης, *Adiposum*. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.*

Stiæ, στῖαι, dicuntur *calculi* vel *lapilli marini*, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.*

Stibi, στίβι, idem, quod *Stibium*, *stimmi*. Alias *Antimonium*, de quo supra in AN.

Stichos, στίχος, nomen *Confectionis Arteriacæ Platonis* e marrhubio, quæ & *Panacea* dicta apud Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. *fin.*

Stigmata, στίγματα, dicuntur notæ in facie, aut alia quapiam corporis parte inflictæ, quales in manibus eorum, qui militiam exercent, notantur. Gorr. De *stigmatibus* vide etiam Rhod. *ad Scrib. n.* 231.

Stilboma, στίλβωμα, vocatur pigmentum, smegma, ad nitorem faciei commodum, & legitur apud Nonum *de M. P. O. c.* 106. quemadmodum & στίλβωτρον, nitorem vultus significat apud Dioscor. *l.* 1. *c.* 33.

Stilbus, id est, *Antimonium*. Rul. & Iohns. *l.* 2.

Stilla, *Stillatio*, στάξις. Vide *Staxis*.

Stillaticus, idem, quod *destillatus*. Epitheton liquorum per alembicum *destillatorum*. Lang. *l.* 1. *ep.* 53.

Stillicidium duplicem habet significationem. Unam Pathologicam, & ita idem significat, quod στραγγουρία. Vide infra *Stranguria*. Hildan. *Cent.* 6. *Obs.* 54. Alteram Pharmaceuticam, quando denotat *instillationem* liquoris super aliquam corporis partem, quæ alias *Embrochatio*, ἐμβροχὴ, *Irrigatio* vocatur. Vide *Embrocha*. De *stillicidiis* cordis scrobiculi, vide Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 9. *f.* 1. *c.* 10. Instrumenta ad *stillicidium* necessaria proponit Mercur. *T. IV. conf.* 64.

Stimmi, στίμμι, idem, quod στίβι. Vide *Antimonium*.

Stimulans, κεντῶν, idem, quod *Pungens*. Epitheton doloris cujusdam Gal. 6. *aph.* 5. Alias & *stimulans* & *stimulus* dicitur de quibusdam medicamentis activioribus, quæ lentis adduntur, ad accelerandam operationem, sive evacuativam, sive alterativam. In genere de *stimulis* in Medicina observandis egregie disseruit D. Laur. Bellini, describens, quod *stimulus* sit motio quædam momenti majoris, cujus sensus proinde ad dolorem revocandus est, & ejus exercitatio ad speciem majoris momenti productam in nervis ab aliquo impetu vehementiori urgente. In *Operib. nuperrime edit. Membr. III. de Sang. missione p.* 165. *seqq.* ubi plura de vi *stimulorum* legi poterunt. Et est nostro etiam judicio valde accommodatum ad exprimendum caussæ morbificæ motum peculiarem, præsertim in doloribus, affectibus spasmodicis & aliis similibus.

Stipatio, idem, quod *constipatio*, στέγνωσις. Vide *Stegnosis*.

Stiphros, στιφρὸς, pro στρυφνὸς. Vide *Stryphnos*.

Stipte, *stipteria*, vitiose pro *stypte*, *stypteria*, i. e. *Alumen*. Iohns. *in Lex.* Ita & *stiptica*, στύφοντα *styptica*, leguntur apud J. Alex. *not. in Gal. l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1.

Stlengis, στλεγγὶς, Lat. *strigil*, dicitur Gymnasticum instrumentum, quo utebantur in balneis antiqui ad destringendum sudorem. Dicitur & ξύστρα. Illud vero vocabulum legitur apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 51. quamvis στλεγγὶς occurrat, quod perinde est. De hoc vide infra *Xystra*.

Stochasmos, στοχασμὸς, στοχαστικὸς, vide *Conjectura*. De στοχασμῷ Medici legi meretur D. D. Stahlii *Propempticum ad Disp. Inaug.* Dn. Joh. Dan. Col. Berolinens. *de Hæmorrhoidum internarum motu*.

Stoicheion, στοιχεῖον. Vide *Elementum*.

Stolides, στολίδες, idem, quod ῥυτίδες, vocantur *rugæ frontis*. Unde στολιδώδης, *rugosus*, Gorr. e Gal. *expos. voc. Hipp.* Adde Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 9. *de S. Fac.* §. *de Lacte*. στολιδωδέστερον legitur in Hipp. 3. *de art. t.* 108.

Stoliditas, ἄνοια, ἀβελτερία, idem, quod *Dementia*, *Amentia*, *Stultitia*, de quibus *supra* suis locis dictum est.

Stolones, μόσχος, μόσχια, dicuntur *tenella germina*, & surculi propullulantes plantarum, quæ referuntur inter victum attenuantem, Gal. *de atten. vict. rat. c.* 3.

Stolos, στόλος, *prominentiam* significat, & aliquoties legitur apud Aristot. *in libris de part. animal. v. g.* στόλος κέρκου, *appendix* caudæ, item στόλος ὀμφαλώδης, *appendix umbilicalis*, cujus ex eodem meminit D. Pechlin. *in noviss. Observ. Physico-Medic. l.* 1. *Obs.* 19.

Stoma, στόμα. Vide *Os*, *Orificium*.

Stomacace, στομακακία, idem, quod *Scorbutus*, a symptomatibus oris & dentium læsiones complectentibus. Vide Lang. *l.* 1. *ep.* 42. *fere ad fin.* & *l.* 2. *ep.* 14. *fere a principio*. Junguntur & alii Autores, qui de *Scorbuto* ex professo scripserunt.

Stomachicos, στομαχικός, duplicem præcipue habet in Medicina significationem: unam *Pathologicam*, alteram *Pharmaceuticam*. Quoad illam *Stomachici*, στομαχικοί, dicuntur, qui morbo ventriculi & præcipue orificii ejusdem sinistri laborant, unde varia symptomata consequuntur, inappetentia, anxietas, ructus, vomitus &c. uti prolixe hanc acceptionem explicavit Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 2. *mox a principio*. Quoad hanc στομαχικὰ dicuntur *medicamenta*, quæ ventriculo & ejus orificio prosunt, & quidem ratione fermenti legitime vel vitiose constituti, cum ab hoc dependere videatur totius hominis œconomia, qua sana, qua ægra, cum in illo prima valetudinis utriusque semina ac radices conserantur, propagentur, indolescant, tandemque maturentur, quamvis nonnullis recentioribus hæc de Fermento ventriculi hypothesis commentitia videatur. Quorum Catalogum passim vide in materiæ Medicæ scriptoribus, & inter hos etiam Rolfink. *O.* & *M. M. Sp. libr.* 8. *sect.* 1. *per totum*. Iunken. *Chym. Exp. Cur. P.* 11. *sect.* 1. *c.* 13. *p.* 612. *seqq.*

Stomachus, στόμαχος, vocab. est πολύσημον; potissimum vero quadrifariam acceptum reperitur: latissime, late, stricte, & strictissime. In latissima significatione *stomachus* dicebatur quodcunque collum angustum isthmi instar alicui cavitati seu ventri præpositum, teste Arist. *l.* 3. *de part. an. c.* 3. & ita etiam apud Hipp. *vesicæ cervix* & orificium dictum legitur στόμαχος, *l. de A. L.* & *Aq. XXII.* 5. 7. *XXIII.* 4. *l.* 1. *de morb. mul. XVII.* 8. &c. item *Uteri cervix*, *l.* 1. *de morb. mul. XXXIV.* 3. *LX.* 3. *l.* 2. *XXIV.* 30. *LXXVI.* 3. *l. de Sterilib. aliquoties*, quæ loca apud Foes. *p.* 589. citata reperies. In lata communiter apud Latinos scriptores *Stomachus* pro *toto Ventriculo* ponitur. In qua significatione & Helmont. sumsit, *tract. Jus Duumviratus* sæpius & alibi, & Samon. *Med. metric. c.* 18. ubi *Stomachum* regem totius corporis esse dixit, ad quem locum vide Keuch. *in notis p.* 154. Stricte *Stomachus gulam* denotat, teste Lang. *l.* 2. *ep.* 43. Strictissime vero *Stomachus* dicitur alterum extremum Œsophagi insertum ventriculo, sive *orificium ventriculi sinistrum*, situm sub cartilagine mucronata, quam ob id natura videtur comparasse, ut ipsius esset propugnaculum. Quod alias ob exquisitissimum sensum Græcis καρδία quoque dictum fuit. Vide *Cardia*. De hoc orificio ejusque structura consulantur Anatomicorum scripta, & hæc inter Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 9.

Stomachotrotus, στομαχότρωτος, dicitur, *cui stomachus est vulneratus*: quemadmodum καρδιότρωτος, cui cor est vulneratum, de quo vocabulo supra. Talem in stomacho vulneratum militem, ita ut per vulnus assumta prodierint, nihilominus feliciter curatum vidimus ante aliquot annos in Palatinatu superiore.

Stomargus & *Strymargus*, στόμαργος καὶ στρύμαργος, cognatæ forte voces sunt, & diversa scriptione turbatæ. Primam interpretatur Galenus, quod talem significet, qui stulte loquitur, ex Dioscoride, & ab aliis scribi monet σύμαργος, quando nomen proprium est; posteriorem dicit talem notare, qui in Venerem furore percitus est, ad quod indicandum Hippocrates plura adhibuit epitheta, sicuti μυοχάνη, σκολιοπής, γρυχλάπτης, metaphorico usu. Conf. Galenus *in exeg.* sub utraque voce.

Stomaticos, στοματικός, dicitur de medicamentis, quæ modice siccant, sic vocata, quod in assiduo sint usu, cujusmodi sunt, quod ex Moris conficitur, & quod ex Rubi fructu, aut succo corticis nucum juglandium viridis paratur, Gal. *l.* 5. *meth. med. c.* 20. *fin.* quamvis vera magis & propria significationis ratio in hoc consistat, quod talia medicamenta *ad affectus oris* & faucium adhiberi soleant & debeant, Hal. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 1. ubi prolixum horum Catalogum invenies.

Stomoma, στόμωμα, dicitur *ferrum purgatius*, sive nativum, sive igne sæpius per liquefactionem depuratum, idem, quod *Chalybs*, Rul. & Iohns. Meminit *squamarum stomomatos*, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. & *libr.* 4. *de C. M. P. G. c.* 7. Helmont. *Paradox.* 4. *n.* 14.

Stomomanicon, στομωμανικόν, vocari *musculum latum*, sive πλάτυσμα μυῶδες, vult C. Hofm.

not.

not. ad Gal. LL. de V. P. n. 838. de quo musculo vide supra *Latus*.

Stomoo, στομόω, idem, quod ἀναστομόω, hoc est, *aperio*. Legitur apud Hipp. *l. 6. Epid. s.* 2. *t.* 29. sive *apertio* fiat a naturæ conatu, sive ope medicamentorum ἀναστομωτικῶν, sive ferri, aut ignis vi. Galen. *in comm. ad h. loc.* Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 2. *ad Glauc. cap.* 7. Foes. *Oec. p.* 590.

Stoparola, est nomen aviculæ e genere muscicaparum, magnitudine *Motacillæ*, cujus descriptio habetur apud Aldrov. *l.* 7. *Ornithol. c.* 27.

Storax, στύραξ, Styrax, duplex in officinis prostat: Siccus & Liquidus. Ille dicitur etiam *Calamites*. Utriusque historiam, vires & usum, vide apud Galen. *lib.* 1. *de Antidot. c* 14. *l.* 8. *S. F. §. Styrax*. Dioscor. *l.* 1. *c.* 79. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 406. Fr. Hofmann. *Clav. ad h. l.* Rhod. *ad Scribon. n.* 88. Chiocc. *Mus. Calc. s.* 5. *p.* 583. 626. *seq.*

Strabismus, στραβισμὸς, *Strabilismus*, dicitur musculorum oculi non omnium, sed aliquorum resolutio, ob quam caussam vel sursum, vel deorsum, vel in latera nuunt oculi, Gal. *in defin.* Idem, quod ἴλλωσις. Vide *Illano*. Haud raro sequi Epilepsiam, testatur experientia, & confirmatur *in Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 162. Apud Ægin. *l.* 3. *c.* 22. convulsio dicitur musculorum oculos moventium, quod rectius & vero magis consentaneum videtur.

Strangalides, στραγγαλίδες, symptoma σπαργανώσεως, dum ita vocantur *globuli & durities in mammis* a lacte concreto obortæ, si lactis proventus nulla parte decedat. Gorr. Nic. Pis. *de M. C. & C. l.* 2. *c.* 10. *princ.*

Strangoidos, στραγγαλῶς, i. e. guttatim, instar *guttarum*. Hoc adverbium aliquoties legitur ap. Moschion. *l. de morb. mul. c.* 125. *seqq.*

Strangulatio, πνὶξ, πνιγμὸς. Vide *Pnix*, *Pnigmos*, *Pnigma*.

Stranguria, στραγγουρία, *Stillicidium urinæ*, quando guttatim urina destillat, cum frequentiori & dolorifico ad excernendum stimulo. Caussa in acescentia seri, & vellicativis inde emanantibus effluviis, partesque nervosas urethræ aut vesicæ irritantibus, & partim etiam convellentibus sine dubio consistit. De hoc vocabulo & affectu vide Hippocr. 3. *aphor.* 31. 6. *aph.* 44. 7. *aph.* 48. Galen. *in comm. ad primum & tertium Hipp. loc.* Foes. *d. l.* Dieter. *n.* 792. Linden. *Ex. VI.* §. 13. qui egregie hunc affectum veluti depinxit. Lang. *l.* 1. *ep.* 46. Helmont. *tr. Pleura furens*, *n.* 14. *Stranguria* veteribus interdum Gonorrhæam denotat, cujus Symptoma est. Prosper. Martianus, *in Hipp.*

Stratificatio, vide *Stratum*.

Stratioticon, στρατιωτικὸν, sive *Stratiotæ Collyrium*, commendatum adversus duram & siccam lippitudinem. Acre est, & lachrymas provocat, ejusque descriptio habetur apud Scrib. *n.* 33. Æginet. *l.* 3. *c.* 22. Jungatur Rhod. *in not. ad h. l.*

Stratum, communiter idem est, quod *Lectus*, κοίτη, de quibus vocabulis supra. Vide *Cœte*, *Lectus*, Gal. *l. de marcor. c.* 5. At Pharmacopœis & Chymicis *stratum super stratum* est phrasis usitata, denotans alterno ordine factam positionem duarum diversarum materiarum, uti fit in *cementatione* metallorum. Hanc phrasin etiam explicavit Rhodius *ad Scribon. n.* 60. e Palladio *l.* 12. *de re rustic.* dicente: Facere *straturam* alterno ordine crescentem. Dicitur alias & *Stratificatio*. Jac. le Mort *Chym. Med. Phys. c.* 3. *pag.* 20.

Streblos, στρεβλὸς, idem, quod στραβὸς, hoc est, is, qui oculos habet perversos & tortos, Hipp. *l.* 1. *Epid. sect. VI.* 30. Latine *Strabo* dicitur Foes. *d. l.*

Stremma, στρέμμα, idem fere, quod *Luxatio*, vel *Tortio partium* circa articulos nervosarum, articulis illæsis. Meminit Hipp. 3. *de iis*, *q. in med. t.* 31. (Adde Galen. *comm. ad h. l.*) Foes. *d. l. Tortio* idem etiam est, quod subluxatio, quando ossa articulorum non prorsus excidunt. Joh. Costæus *in annot. Avic. l.* 4. *Canon. fen.* 5. *tr.* 1. *c.* 1.

Strepitosus affectus dicitur Gr. ψοφώδες πάθος, & est morbus flatulentus, in Alpibus Austriacis non infrequens, quando in collo, facie & brachiis oritur intumescentia ex flatuum distensione, ut instar vesicæ suillæ siccæ non prorsus distentæ strepitum edat ad contactum, & curatur fumo vel suffitu ex Myrti foliis parato, de quo legatur ex P. de Sorbait *Med. Septentr. l.* 2. *sect.* 24. *c.* 3. *p.* 502.

Strepitus, ψόφος. Vide *Psophos*. De *strepitu ossium*, & effectu *strepitoso* legantur Observationes *in Eph. Nat. A. III. Obs.* 271. 275.

Stria duplicem habet potissimum significationem in Medicina, (I) Anatomicam; Ita Medullæ cerebri oblongatæ dissectæ interior substantia exhibet lineas radiosas, quæ Malpighio fibrillæ vocantur. Vvillisius vero *Strias medullares* vocat, & *corpora striata Anat. cerebr. c.* 1. & 13. & Sensorii communis munus illis tribuit. (II) Chymicam, quando spiritus destillati præsertim Salis, Nitri &c. in recipiente exhibent lineas, & radios veluti emittunt coloratos, unde & *Spiritus striati* dicuntur.

Stribiligo, idem, quod ἔξανθημα, *efflorescen-*

tia cutanea. Hæc si nigra fuerit, notat Archeum male affectum. Helmont. *in Tum. Pestis*. §. *Præparata sedes*.

Strictor, στογκτήρ, vide *Sphincter*. *Strictum* emplastrum exponit Rhod. *ad Scribon. compos.* 45. per *Densum*, *in Lex. Scrib.*

Strictura, æquivocum est apud Latinos. Vel enim idem significat, quod *Durities*, σκλήρυνσις, σκλήρωμα. Ita in libris spuriis Galeni legitur de Bdellio, Opopanace, &c. quod *stricturas* emolliant & resolvant, *Libr. de simpl. medic.* Vel *Strictura* est species *ramenti*, Græce ξύσμα, quando ferramenta ignita, aut æramenta candentia malleis stringuntur, aut extinguuntur aquis frigidis, a quibus absilit percussu aut secedit pulvis quidam crassiusculus. Vocatur & *Batitura* ab aliis etiam *Squama*, Libav. *S. A. Chym. l.* 4. *c.* 3. *Stricturæ Chalybis* leguntur *in Apocal. Hermet. Part. prior. c.* 20.

Stridor, τρίγμος, est species soni, notior in se, quam ut verbis exprimi possit. *Stridor dentium* dicitur τρίγμος, πρισμὸς, Hippocr. 1. *Progn. t.* 21. Vide *Prisis*. Alias *stridor* Græce quoque ῥοῖζος vocatur, quod vocabulum Poeticum magis, quam civile esse, judicavit Gal. *l.* 3. *de diff. puls. c.* 2. Unde & pulsus ῥοιζώδης, *Stridulus*, inter vehementes relatus ibidem commentitius potius dicendus, quam verus.

Strigilis, στλεγγὶς, στλεγγὶς. Vide *Stlengis*.

Strigmentum, γλοιὸς, vide *Gloeos*. Adde Kang. *l.* 1. *ep.* 51. Dicitur & ξύσμα, & Lat. *Strictura*.

Stringens, pro *Adstringens*, συστατικὸς. *Stringere mammas* lacte turgentes quid sit, apud Q. Serenum *c.* 20. vide apud Keuch. *in not. p.* 159.

Strix, στρίγξ, proprie nomen avis nocturnæ, habentis nomen de sono vocis stridulo, quæ vulgo *Amma* dicitur ab amando parvulos; de qua legatur Aldrov. *l.* 8. *Ornithol. c.* 8. Translatum postea vocabulum ad *sagas* & *lamias* mulieres incantatrices & præstigiosas, quæ *striges* vocantur. Vide Keuchen. *ad Samon. p.* 287. *seqq.* Harum patronum Paracelsum dixit Libav. *Tom. IV. p.* 24.

Strobile, στροβίλη, dicitur *linamentum intortum*, aut penicillum turbinis in modum implicitum & contortum, h. e. turbinatum linea-mentum apud Hipp. *de fistul. II.* 6. 9. 11. A qua figura & nuces pineæ στρόβιλοι dicuntur, & resina pinea στροβιλίνη. Vide Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 4. *de tu. san. Tom. II. Oper. p.* 410. & *p.* 755.

Strombites, στρομβίτης, dicitur lapis similis cochleæ aquatili ex amplo in tenue turbinis instar deficiens in spiram a dextra tortus, qui ulterius describitur ab Agric. *l.* 5. *de nat. fossil.* Chiocc. *Mus. Calc. s.* 3. *p.* 388. & 422.

Strombos, στρόμβος, nomen generale cochlearum marinarum, quæ Latine *Turbines* nuncupantur, aut στρομβίαι. *Cochleæ Turbinatæ*, quarum descriptionem prolixiorem lege apud Aldrov. *l.* 3. *de Testac. c.* 2. & *seqq.*

Stromne, στρωμνὴ, idem, quod στρῶμα, *stratum*, quo lectus solet insterni. Extat apud Moschion. *de morb. mul. c.* 69.

Strongylos, στρογγύλος, *rotundum*, teres, sive in formam rotundam & turbinatam contractum significat, Dieterich. *num.* 793. Epitheton vermium, ἑλμίνθων, *teretium*. Ita granum illud, quod inest piperi Indico & *Myrtidanum* dicitur, ad Hipp. describitur per στρογγύλον, *libr.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 18. & *l.* 1. *CXX.* 12. Est quoque epitheton *specilli*, quod alias σπαθομήλη vocatur, de quo superius in *Spathomele*. Galen. *in Ex. dict. Hipp.* Jung. Foes. *p.* 591.

Strophomata, στροφώματα, vocantur *Vertebræ* in machinis artificialibus. Oribas. *de machin. cap.* 4.

Strophos, στρόφος, vocatur *Dolor intestinorum Torminalis*, *Tormina* plur. unde & *Torminosi* vocantur, qui his doloribus frequenter vexantur. Dicitur & *dolor Strophosus*. Est symptoma concomitans. Ilia eam & Colicam passionem. Hujusmodi dolores & cruciatus interaneorum *Vermina* Festo dicuntnr. Plura de hoc vocabulo emphatico lege apud Foes. *d. l.* Dieter. *n.* 794. Lind. *Ex. VIII.* §. 42. *seq.* Dolor quoque vocatur *Verminatio*, Rhod. *ad Scrib. n.* 121.

Stroter, στρωτὴρ, parva trabes, *trabecula*, lignum, canterius, qualis inter duas columnas alligatur ad humeri elapsum articulum reponendum. Hipp. 1. *de artic. t.* 20. Foes. *p.* 592.

Structura, κατασκευὴ, vide *Catasceve*. De *structuræ hominis* encomio lege Linden. *Ex. III.* §. 7.

Struma, χοιρὰς, idem, quod *Scrophula*, estque tumor scirrhosus glandularum, vel in collo, vel sub alis, aut inguinibus, proveniens a materiæ congelativæ nutriciæ collectione, stagnatione, & induratione. Ejus species est *Bronchocele*, quando *struma* in collo nascitur. Nec aberrabit, qui *herniam* testium carnosam vel schirrosam ad strumas referet. An vero abscessus tres cum folliculo *Atheroma*, *Steatoma*, & *Meliceris* ad *strumas* recte referantur, quod Lang. *l.* 3. *ep.* 4. fecit, ut & Castellus, de eo adhuc dubito, quandoquidem in *strumis* ipsæ glandulæ secundum totam substantiam indurantur, in illis abscessibus materia prorus aliia a parte, in qua generantur, notatur.

Quod

Quod Helmont. negarit, Tartarum esse causam *strumarum*, non videtur a veritate alienum, dummodo aliam quoque veriorem majori perspicuitate proposuisset. Verum & hic quoque mancus & obscurus est, quando nutricium succum in petrosum excrementum permutari virtute aquarum, tali efficacia propria Archeali & vitali præditarum, docuit *tr. Tartarus non in potu num.* 11. *seqq.* An *strumæ* curari possint solo attactu Regum Angliæ & Galliæ, fides sit penes Autores. Legatur Dieter. *n.* 924.

Struthio, *Struthiocamelus*, στρουθὸς, στρουθοκάμηλος, nomen avis exoticæ maximæ, de qua referunt, quod ferrum devorare non solum, sed & concoquere valeat, in quod & Lang. confirmat *l.* 1. *ep.* 12. & *Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 37. negat vero C. Rejes *C. El. q.* 58. *n.* 41. Hujus historiam, vires & usum prolixius tradidit Aldrov. *l.* 9. *Ornith. c.* 2. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 68. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.*

Stryphnos, στρυφνὸς, Latine *Acerbus* dicitur: & accipitur vel Proprie, vel Improprie. Proprie denotat qualitatem gustatilem, quando res acerba linguam nostram quasi contrahit, desiccat & in profunditatem exasperat, sicut pyra sylvestria, immatura, & similia. Differt ab *Austero* sola intentione, vel gradu majori, Galen. *l.* 1. *de S. F. c.* 37. Consistit in portionibus terrestribus, crudioribus adhuc, & salinis siccioribus mixtis prævalentibus, & spirituosis, oleosis, vel activis insufficientibus, vel deficientibus. E Cartesianis principiis *Acerbi humores* describuntur, quod constent particulis rectangulis stridenti & acutiori ferræ assimilantibus. Dolæus *Encycloped. Med. l.* 1. *c.* 11. §. 11. *p.* 165. Medicamenta στρυφνὰ, *acerba*, opponuntur solutivis, quia valide adstringunt, Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 2. *Urinæ acerbæ*, στρυφνὰ οὖρα, leguntur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XV.* 19. & exponuntur, quod cineris speciem referant, ita ut siccæ quasi videantur, & haud dubie saporem quoque *acerbum* præbeant. Per translationem vero etiam prædicatur de corpore, ejusque partibus solidis siccioribus & densioribus, ap. Hipp. v. g. στρυφναὶ mulieres, *l. de A. L. & Aq. VII.* 1. ubi steriles intelliguntur, i. e. siccæ, *acerbæ*, aridæ *l. de nat. mul. l.* 5. ubi Lind. στρυφνότεραι posuit, cerebrum στρυφνὸν, id est, *adstrictum*, siccum, *l. de morb. sacr. XIII.* 3. ossa στρυφνὰ, i. e. *compacta*, *arida*, *l. de Carnib. IV.* 3. Jung. Foes. *p.* 592.

Studium, σπουδὴ, ἐπιτήδευσις, quid significet, jam ante ex Lexicis notum est. *Studiosi* pertinent etiam ad subjectum Medicinæ, cum ratione valetudinis tuendæ, tum recuperandæ: quia *studia* præ aliis laboribus corpus afficiunt & labefactant. Helmont. *tr. Jus Duumvirat. n.* 27. *de febr. c.* 13. *n.* 5. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *f.* 3. *c.* 111. Quæ igitur illis sint observanda, vide apud Jul. Alex. *l.* 28. *Sal. c.* 3. Rolf. *d. s. l.* 14. *sect.* 3. *c.* 20. Dieter. *Iatr. p.* 1040. *seqq.*

Stultitia, ἄνοια, ἀφροσύνη, μωρία, idem, quod *Amentia*, *Dementia*, de quibus vocabulis jam suo loco dictum est. Vide & *Delirium*. Quis vocetur *Stultulus Hermeticus* ænigmatice in Lapidis Philosophici negotio, legatur apud Libav. *T. II. Op. pag.* 330.

Stupefaciens, ναρκωτικὸς. Vide *Narcoticus*.

Stupha, idem, quod *Balneum Laconicum*, vel *Sudatorium*, dicitur & *Vaporarium*, Morell. *l.* 2. *f.* 1. *cap.* 6. Laudantur & a Forest. *l.* 32. *Obs.* 6. *Schol.* & *O.* 13. *Schol.* Vide *Balneum*.

Stupio, id est, *Stannum*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Stupor, *Stupiditas*, νάρκη, νώρκωσις, vide *Narce*. *Stupor dentium* post esum immaturorum & acerborum proprie in homine dicitur αἱμωδία, Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16. *Stupor mentis* est ipsa *Fatuitas*, Gr. μώρωσις. Vide *Fatuitas*.

Stuppa, vel *Stupa*, στύπη, ἡ στύππη, στυππεῖον, vocatur particula distracta lini, aut cannabis, qua utuntur Chirurgi vel ad obturandum, vel etiam pro Epithematibus ad frontem, nucham, item in fracturis.

Sturio, nomen piscis, nonnullis & *Oxyrinchus*, ab acuto rostro. Quamvis hoc nomen posterius etiam tribuatur pisci cartilagineo Bos dicto, de quo supra in BO. Vid. Aldrovandi locum ibi allegatum. De Græco nomine certo non constat. An γαλεξίας? Neotericis tamen ξύριχι dici, vult Aldrov. Hujus descriptio legitur, cum usu in cibis & Medicina, apud dictum Autorem *l.* 4. *de pisc. c.* 12. J. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 1. Bruyerin. *de re cibar. l.* 20. *c.* 22. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 89. *Acipenser* veterum nonnullis etiam dicitur.

Sturnus, ψὰρ, nomen avis notissimæ, quod cicuta vescatur absque noxa. Cujus historiam, cum usu in cibo & Medicina, prolixe lege apud Aldrov. *l.* 16. *Ornith. c.* 19. J. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 8. Bruyer. *d. l. l.* 15. *c.* 72.

Stygia, epitheton Aquæ *causticæ*, sive *corrosivæ*, & præsertim *Regiæ*, cujus descriptio habetur in Dispensatoriis, & apud Schroder. *lib.* 3. *cap.* 23. Jung. Libav. *lib.* 8. *S. A. Ch. c.* 30.

Stylifcos, στυλίσκος. Vide *Priapiscos*.

Styloceratohyoidei dicuntur Musculi, qui aliis *Stylohyoidei* vocantur, & os Hyoides una cum

cum Lingua ad latera movent Barthol. *l.* 3. *An. c.* 12. *p.* 546.

Styloglossi vocantur Musculi linguam retrorsum ducentes. *d. l. c.* 13. *p.* 549.

Styloides, στυλοειδὴς. Vide *Graphioides*.

Stylopharyngei sunt Musculi Gulam ampliantes. Id. *l.* 2. *An. c.* 12. *p.* 449.

Stylos, στῦλος, dicitur de diversis instrumentis Chirurgicis oblongis, plerumque teretibus & acuminatis, qua explicationi, qua intrusioni, aliisque operationibus destinatis, de quibus quære *in Indice* Operum Hildani, ut & Sculteti *Arm. Chirurg. Indice primo*. *Stylus* etiam ad Pharmaciam translatus legitur, quando apud Mynsicht. *Armament. sect. IX. Styli dentifricii* leguntur descripti.

Stymmata, στύμματα, dicuntur *spissamenta*, quæ oleis adduntur, vel odoris gratia, vel ut confecta diutius immunia permaneant, Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2. Hinc & στύμματα ita vocabantur *unguenta spissiora*, solidiora, & corpus habentia, simulque odorata, vel suaveolentia. Differebant ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων, quod liquida essent hæc: illa vero solida, Castell. Gorr. Paulo aliter Lind. exposuit, scribens, *Stymmata* vocari, quæ consistentiam, seu corpus dant unguentis: *hedysmata* vero succos, quibus ea exciperentur. *Ex. X.* §. 77. Schroderus ita describit: *Stymma est spissamentum* seu crassamentum rerum, (florum, rerumque aliarum) quod remanet, dum in oleis maceratæ exprimuntur, *l.* 1. *c.* 3.

Stymphalides, dicuntur avium species quædam maxime feræ, quarum historiam vide apud Aldrov. *l.* 10. *Ornithol. c.* 3.

Styphelizo, στυφελίζω, significat apud Hipp. *exagito*, vexo, asperius tracto, 3. *de fract. t.* 33. Foes. *p.* 592.

Styphon, στύφον, στύψις. Vide *Adstringens*.

Stypteria, στυπτηρία. Vide *Alumen*.

Stypticon, στυπτικὸν, idem, quod στύφον, *adstringens*. Vide suo loco. Adde Diet. *n.* 795.

Styrax, στύραξ. Vide *Storax*.

Suavis, ἡδὺς, vide *Hedys*, *Jucundus*, quibus adde, quod *suavia* gustu aliis insuavibus ejusdem licet bonitatis, sint præferenda, utpote ventriculo gratiora. Gal. *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 26. Jul. Alex *not. ad Gal. l.* 3. *h. tit. c.* 19.

Sub, ὑπὸ. Vide *Hypo*.

Subactio, χείρωσις, dicitur tractatio rei cujusdam manibus facta, & dicitur de mistione & emollitione Emplastrorum, ceræ, & similium massarum, manibus vel in mortario cum pistillo facta, vide Rhod. *in Lexic. Scribon. p.* 446. Verbum est *Subigo*, χειρόω, κατεργάζομαι.

Subalaris, idem, quod *Axillaris* vena, vel *Basilica*, aut *Mediana*. Castell. e Gal. *spur. l. de Anat. vivor.*

Subamarus, ὑπόπικρος, Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Crambe agrestis*, & *alibi*.

Subbiliosus, ὑπόχολος. Vide *Hypocholos*.

Subbuteo, ὑποτριόρχης, vel γυποτριόρχης, nomen avis, *buteone* paulo minoris, cujus descriptio videatur apud Aldrov. *lib.* 5. *Ornith. c.* 8.

Subcartilagineum, ὑποχόνδριον. Vide *Hypochondrion*.

Subcavum, ὑπόκοιλον. Vide *Hypocœlon*.

Subcingens, ὑπεζωκὼς. Vide *Hypezocos*.

Subclavium, κατακλεὶς. Vide *Catacleis*. *Venæ* & *Arteriæ Subclaviæ* occurrunt in Anatomicis, in specie apud Bartholin. *libell.* 1. & 2. *p.* 638. & 652. præsertim *Vena subclavia* celebrata est propter insertionem ductus lactei Thoracici Pecquetiani, ut & Lymphatici peculiaris *d. libell.* 1. *c.* 6. Dicitur & Musculus Thoracem dilatans *Subclavius*. Id. *l.* 4. *An. c.* 4. *p.* 565.

Subcruentus, ὕφαιμος, significat colorem quodammodo sanguinis colori respondentem, Hipp. 5. *aph.* 23. Dieter. vero exponit per sanguine vel cruore perfusum, *n.* 881.

Subcutaneus dicitur de omni illo, quod sub cute locum suum obtinet, sive naturale fuerit, sive præternaturale. De *subcutaneis* abscessibus (ad quos etiam parotides referuntur) legatur M. A. Sever. *l. de nov. obs. abscess. c.* 15.

Subditum, πρόσθετον. Vide *Prosthesa*.

Subductio, ὑπαγωγὴ, ὑποχώρησις, idem, quod *Dejectio* per alvum, Gal. 2. *aph.* 18. In Chymicis quoque *Subductio* vocatur abstractio, quæ fit per inferna; & est duplex: *Filtratio* & *Clepsydria*. Rul. & Iohns. de quibus suis in literis. Peculiarem *subductionis* significationem tribuit D. Laur. Bellini, ita vocans arteriarum systolen, sive motum introrsum, quando post dilatationem in pristinam sedem redeunt, & ita tangentis sese *subducunt* manibus, in operis nuperrime editi *Membr. II. de Puls. p.* 72.

Subeth, Arab. idem, quod *Carus*, vel *somnus p. n.* Forest. *l.* 7. *obs.* 7. *Schol.* Valesc. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 1. *c.* 10. Vvalth. *Sylv. Med. p.* 376.

Subeth Sabara, *Coma vigil*, denotat Arculano, apud For. *l.* 6. *obs.* 38. & *l.* 10. *obs.* 34. *Schol.* Vvalther. *d. l.*

Subfasciatio, idem, quod *Subligatio*, ὑπόδεσμις. Vide *Hypodesmis*.

Subfrontalis est epitheton Suturæ Cranii Ossis frontis partem internam mediam cum maxillæ superioris ossibus transverso primum, mox obliquo versus orbitam oculorum ductu conjun-

jungens. Blaſ. *Univ. Med. p.* 105.

Subhumeratio, κατωμισμός. Vide *Catomiſmos*.

Subjectum, ὑποκείμενον, eſt potius terminus Philoſophicus, & denotat in Medicina *corpus humanum*, in quo ſanitas vel conſervari, vel reſtaurari debet. Eſtque duplex: *Mas* & *Fœmina*. Dieter. *Iatr. p.* 43. De *ſubjecti* Medici natura, & attributis, vide paſſim Inſtitutioniſtas, ut & Dogmata noſtra Medicinæ Generalia, *in prælim. dogm.* 3. *p.* 5. *P. I. c.* 2. *p.* 18. *ſeqq. P. II. c.* 2. *p.* 114. *ſeq.* Rolf. *O. & M. M Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 1. *ſeqq.* & *ſubjecto Chymicorum* vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 508. *Lapidis Philoſophici*, ſive Tincturarum, quod eſt *Mercurius corporalis*, *d. l. p.* 520. & 535.

Subintrantes febres dicuntur, quarum paroxyſmus poſterior invadit, antequam prior deſinat, Laur. Bellin. *de febrib. in Operib. Medic. p. m.* 253.

Subjugale, ὑποζύγιον, idem, quod *Jumentum*. Vide *Hypozygion*.

Subjugalis urina. Urina qualis eſt ea jumentorum. Hujuſmodi urinas denſus perturbataſque, & lixivias vocavit Hipp. ὑποζυγιώδεα Græc. dic. Non tamen quælibet perturbata urina ſubjugalis dicenda, ſed quæ turbata permaner, & non ſubſidet: Vide hiſtorias uxoris Philini, & uxoris Dromedæ in 1. Epid. Ægr. 4. & 2. Num, ut ſubjugales dicantur urinæ, turbidæ quoque mingi debent? Id videtur, non modo poſſe, ſed debere conjici ex hiſtoria uxoris Philini.

Subligaculum, idem, quod Amiculum vel Semicinctia Gymnaſtarum Rhod. *diſſ. de Acia p.* 85. vide *Amiculum*. *Semicinctia*.

Subligamen, ὑποδεσμίς, idem, quod *ſubfaſciatio*, vide *Hypodeſmis*. *Subligaculum* in ſpecie vocat Hildan. illud, quod herniofis applicatur. *Cent.* 6. *obſ.* 69. Et ſimile mulieribus conveniens in procidentia uteri deſcriptum monſtrat Sculter. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XLIII. fig.* 9.

Sublimamentum, ἐναιώρημα. Vide *Enæorema*.

Sublimatio, *Sublimatum*, μετεωρισμός, ὕψωσις, ἔπαρσις, terminus eſt Chymicis uſitatus, ſed ambiguæ ſignificationis. Vel enim idem notat, quod *Elevatio*, *Exaltatio*, quando res quædam per operationem artificialem exaltatur. Vel ſtricte *ſublimatio* appellatur ſicca elevatio, in qua partes ſiccæ, ſubtiliores, ſpirituoſæ, concretiles, a fundo elevantur, excitaræ in ſublime tolluntur, ibique conſiſtunt, inſtar nubis pendentis, & capitello adhærent, in minimas atomos redactæ, Rolfinx. *Chym. l.* 2. *c.* 2. Quæ hoc modo tractantur & præparantur, vocantur *ſublimata*, & hoc nomen tum aliis mineralibus & metallicis tribuitur, v. g. Flores quoque ſulphuris inter *ſublimata* pertinent; tum ſtricte de *Mercurio ſublimato* uſurpatur. Quære *ſublimata* varia in Libavii *Indice Tom. I.* De *ſublimatione* etiam plura invenire licet *in Theatr. Chymic. Vol. IV. p.* 525. 853. 855. &c. Obiter Paracelſus & *ſublimationis morboſæ*, vel morbiferæ microcoſmicæ, mentionem facit, *Paramir. l.* 2. *c.* 4. *Sublimatorium* vocatur locus, & inſtrumenta, quibus *ſublimatio* perficitur, Libav. *d. l.*

Sublimis, μετέωρος. Vide *Meteoros*. De *ſublimatione Medica*, vide ſupra in *Hyperoche*. *Sublimis* Muſculus Carpi vocatur, qui alio nomine Perforatus dicitur, ad differentiam *Perforantis* infra illum ſiti, & propterea *Profundus* dicti. Barthol. *l.* 4. *An. c.* 9. *pag.* 575.

Sublimatorium, ὑπαλειπτρον. Vide *Hypaleipton*.

Sublingualis, ὑπογλώττιος, epitheton eſt etiam Glandularum ad latera linguæ ſitarum, quarum deſcriptionem vide apud Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 13. *p.* 550.

Sublividus, ὑποπέλιος, *lividum colorem remiſſum* ſignificat, & legitur 4. *de artic. t.* 64.

Subluxatio, παράρθρημα, διακίνημα. Vide *Pararthrema*. *Diacinema*.

Submerſus, καταδύς, καταποντισθεὶς, dicitur, qui in aquam marinam projicitur, quod laudat tanquam remedium Helmont. in *tr. Demens Idea n.* 47. 48. &c. ob hanc rationem, quod experientia teſtetur, *ſubmerſos* vitam diutius ſervare, etſi ad ſenſum videantur plane mortui. *ibid. n.* 50. &c.

Submiſſio, diverſimode accipitur. Interdum pro *remiſſione*, ceu quarto morborum tempore, Gr. διάλειμμα, ἄνεσις dicto, Gal. *l. de morb. temp. c.* 6. Vide *Aneſis*, *Dialeimma*. Interdum pro arteriæ *ſubſidentia*, ſive *ſyſtole*, Græc. συστολή. Ægin. *l.* 2. *c.* 11. Vide *Syſtole*.

Subortus, ὑπόφυσις, dicitur ſpecies vel differentia quædam τῆς τριχιάσεως, ſive caſus pilorum in palpebris. Gal. *in def. med.*

Subpallidus, ὕπωχρος. Vide *Hypochros*.

Subpurgatio, ὑποκάθαρσις, a verbo ὑποκαθαίρειν, ſubpurgare, quod ſignificat leni medicamento, aut leviter purgare, aut ea doſi, quæ dari in periculum nequeat. Linden. *Ex.* 12. §. 69.

Subruber, ὑπέρυθρος. Vide *Hyperythros*.

Subrufus, ὑπόπυῤῥος, dicitur de urinæ igneo colore, diluto, & remiſſiore. Galen. *lib.* 1. *de Criſ. cap.* 12.

Subſcapularis, vide *Immerſus*.

Subſiccus, ὑπόξηρος. Vide *Hypoxeros*.

Subſidentia, idem, quod *Sedimentum*, ὑπόστασις,

σις, vide *Hypostasis*. *Subsidere*, verbum, Græc. dicitur καθίστασθαι, de quo vide Linden. *Ex. XVI.* §. 147. Accipitur & pro *Confidentia*, συνίζησις. Charlton. *Exerc. X. Pathol.* §. 42.

Subsidium, idem, quod *Auxilium*, βοήθημα, Vide *Auxilium*, *Remedium*.

Subsolanus, idem, quod *Eurus*, ventus dicitur, ab ortu æquinoctiali flans, & opponitur *Favonio*, ab occasu æquinoctiali prodeunti. Gal. *c.* 3. *de Hum. c.* 17.

Subspadones, ὑποσπάδιαιοι. Vide *Hypospadiæos*.

Subspleneticus, ὑπόσπληνος, vide *Hypospleno*s. Extat Latina vox apud Prosp. Martian. *in annot. ad Hipp. p.* 149. *c.*

Substantia, οὐσία. Vocabulorum Latini & Græci significatio aliunde, vel e Logicis, Metaphysicis, aut Physicis jam nota esse debet. In foro Medico accipitur pro uniuscujusque rei perfectione essentiali. Gr. ὕπαρξις dicta, Galen. *l.* 7. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 1. Unde *a tota substantia* agere nihil aliud est, quam qualitate propria rerum substantiam vel essentiam necessario comitante operari. J. Alex. *not. in Gal. l.* 5. *de S. Fac. c.* 17. vel potius agere ex *toto*, ex omnibus qualitatibus primis, secundis, tertiis, una cum *substantia* consideratis. Vide C. Hofm. *Apol. pro Galen. l.* 3. *c.* 42. *a. e. & c.* 46. *b. c. alibique in scriptis passim*. Et hoc non solum de quibusdam saltem medicamentis recte dicitur, sed etiam de omnibus, imo & de alimentis, quamvis non adeo in eminentiori gradu. Nam omnia, quæ in corpus nostrum assumuntur, debent mutari in ejus *substantiam*: Ergo etiam *a tota substantia* agere & pati debent. Coincidit hæc *tota substantia* cum ἰδιοσυγκρασίᾳ, de qua supra in το.

Substillum, idem, quod *Stillicidium sanguinis* e naribus, Gr. στάξις, Heurn. *l. de morb. ocul. aur. &c. c.* 10. Forest. *l.* 6. *obs.* 48.

Substitutus, ἀντεμβαλλόμενος, dicitur de medicamentis, quæ in alterius locum surrogari queunt, de quibus Galen. integro libell. *de substitutis Medicis*, Æginet. *l.* 7. *cap.* 28. Dicuntur & Latine *Succedanea* in *Proleg. Isagog. Dispensatorii August. c.* 2. item apud Vveker. *l.* 4. *A. G. c.* 11. ubi & *Quid pro Quo* vocatur. Jung. Dispensator. Universale I. D. Horstii *in Instit. Pharmac. lib.* 4. *c.* 15. *p.* 73.

Subsultio, idem, quod *Palpitatio*, παλμός. Vide *Palmos*.

Subsultus spasmodicus vocatur affectio in febribus malignis, & scorbuticis familiaris, pertinens ad motus convulsivos, quando ægri artus, manus & pedes continere nequeunt, sed coguntur ob materiæ elasticæ in partibus nervosis accretionem & copulam modo extendere, modo huc illucve agitare, varie transferre, imo interdum illorum œstra cursu, saltu, aliisve motibus, durisque laboribus subigere, in febricitantibus vero spasmi creberrimi minores observentur. Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *s.* 13. *obs.* 4. *p.* 257. *& l.* 2. *s.* 8. *Obs.* 40. *Schol. p.* 668. Alias & *Subsultio* usurpatur pro palpitatione musculorum & cutis commotione in facie a flatulento crassoque spiritu dependente apud Joh. Stephan. *Paraphr. in Avicen. l.* 3. *fen.* 2. *c.* 18. *p.* 154.

Subsurditas, βαρυηκοΐα, δυσηκοΐα, idem, quod Obauditio, de quo supra. Extat apud Blas. *Med. Un. p.* 395.

Subtiliatio, λέπτυνσις, est terminus Chymicus, diciturque dissolutio, partes subtiliores a crassioribus separans, & habetur duplex: μικροχρονική, & μακροχρονική. Illa est, quando corpora brevi temporis spatio dissolvuntur. Estque iterum duplex: *Elevatio* vel *Descensio*. Hæc dicitur, quæ tempore longiores res dissolvit. Estque *Exaltatio*, *& Digestio*. Rul. & Iohns. *in Lex.* Rolf. *Chym. l.* 2. *c.* 2.

Subtraho, ὑποσπῶμαι. Vide *Hypostellomæ*.

Sububeres, vocantur infantes, qui adhuc sub uberibus matris vivunt, *Sugentes*. Quibus opponuntur *Exuberes*, ἀπογαλακτοι. Keuchen. *ad Samm. pag.* 206.

Subventaneus, ὑπηνέμιος. Vide *Hypenemios*.

Subversio, ἀνατροπή. Vide *Anatrope*; quamvis Latinum non exacte respondeat Græco. Proprie enim Gr. ὑποστροφή dicitur *subversio*. Vide *Hypostrophe*. *Subversio volvulosa stomachi*, εἰλεώδης τοῦ στομάχου ἀνατροπή, vocatur fortis & σύντονος, contentiosus vomitus, nam quemadmodum in Ileo subversiones fiunt cum magna contentione & violentia, adeo ut stercus etiam evomant: sic etiam alios vomitus violentiores concitatos quis appellare volvulos posset. Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. cap.* 3. Castell. Jung. Joh. Anglic. *Ros. Angl. p. m.* 328.

Subviridis, ὑπόχλωρος. Vide *Hypochloros*.

Subvola, ὑπόθεναρ. Vide *Hypothenar*.

Succedaneus, idem quod *Substitutus*, de quo p. a. *Succedentia* signa vocantur Bellino, quæ aliis *Supervenientia*, ἐπιγινόμενα dicuntur; quæ una cum Antecedentibus & Conjunctis erudite collegit in Opere novissime edito, *de Urin. Pulsib. &c.*

Succenturiatus, vel *subcenturiatus* (Domin. de Marchett. *Anat. c.* 5.) epitheton est *Glandularum Renalium*, quas Casserius *Renes succenturiatos* appellavit. Quorum historiam vide in Anatomic. præsertim Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.*

Successio, *successus*, διαδοχή, proprie dicitur de

de motu locali posteriori, priorem insequente, Helm. *in tempore n.* 40. Deinde etiam accipitur pro *eventu* alicujus rei bono, & ita Græco respondet τύχη, ἐπιτύχημα.

Successivus, est epitheton morborum, qui semper opus habent caussa continente, qua cessante statim etiam cessant. Th. Rod. a Veiga *Oper. p. m.* 200. Opponuntur *Permanentibus*.

Succidus, οἰσυπηρός, epitheton *Lanæ*. Vide *Erion. Lana*, *Oesypos*.

Succineus, idem quod *succinatus*, dicitur de eo, quod e succino constat. Ita totius Prussiæ fundum totum *succineum* affirmare non dubitavit D. Phil. Jac. Hartmannus de Succino Prussico, uti legitur *in Act. Erud. Lips. An.* 1700. *M. Jul. p.* 333.

Succingens, *Succinctura*. Vide *Hypezocos*, *Diaphragma*.

Succinum, ἤλεκτρον. Vide *Electrum*. Chymici nomen *succini* quoque dederunt Vitris e metallis & mineralibus paratis: v. g. *Succinum* vel Vitrum Antimonii, Mercurii, Saturni. D. Joh. Michael *in Notis ad Schroder. Pharmac. l.* 3. ubi aliquoties occurrit.

Succolata, vide *Chocolata*.

Succotrina, dicitur species *Aloes*, succi illius purgantis amari, ita dicta, quasi *succo citrina*, quod pulvis ejus coloris citrei sit: vel pro *soccotrina*, ab Insula *soccotra*, ubi copiose crescit. Estque purissima species Schroder. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 442.

Succubus, dicitur spiritus nocturnus muliebris, illudens inter dormiendum, ac si rem haberent Veneream, quemadmodum Masculus spiritus vocatur *Incubus*, Dorn. Rul. & Iohn. e Parac. *l.* 3. *de orig. morb. invisib.* Causam ad solam imaginationem refert. Vide *Ephialtes*.

Succus, Gr. χυλός, χυμός, ὀπός, (vide *Chylus*, *Chymus*, *Opos*) quid communiter significet, notius est, quam ut opus sit explicatione. Nimirum idem est, ac *Humor*, *Liquor*. Interdum tamen, & præsertim in Pharmaceuticis, strictius sumitur pro liquore in vegetabilibus potissimum contento, & artis beneficio diversimode inde elicito & collecto. Tria vero vel quatuor in unoquoque *succo* concurrunt: *Materia aquea*, vel liquida, *propria* uniuscujusque *essentia* & *natura specifica*, & tandem *portiones excrementitiæ*, quarum aliæ tenuiores in segregatione supernatant; aliæ crassiores fundum petunt, *fecum* nomine venientes. Vide Jul. Alex. *l.* 16. *Sal. c.* 3. Ad duo priora saltem respexisse videtur Ruland. describens *succum*, quod sit essentia proxime e corpore consistentia chyliformi extracta, quem, uti in aliis omnibus, ita & hic secutus est Iohnsonus. De *succis Officinalibus* medicamentosis, & eorum modo præparandi & colligendi vario, videatur Vveker. *A. G. l.* 8. *Spec. l.* 1. *sect.* 15. 16. Schroder. *l.* 2. *c.* 17. & 82. item Dispensatoria varia, Augustan. Norimb. &c. Porro vocabulum *succus* ab Anatomicis etiam translatum ad Liquorem *Nutricium*, *Nervosum*, *Fermentativum*, in ventriculo, uti passim ex illorum scriptis observari potest. Stricte pro *Chylo* & *succo nutricio* accepit Linden. quando non modo *succum* dixit partem esse meliorem chyli; verum etiam e Donato ad Terentium addidit, quod *succus* sit humor in corpore, quo abundant bene valentes. Et quod *succus* proprie dicatur quasi *sugus*, quod eum sibi ex alimentis quasi membra sugant, ut se repleant atque reficiant eo, *Ex. III.* §. 282. *Succum* pro *Lacte* accipi, testatur Keuchen. *ad Sammon. p.* 159. *Succus albus* Chymicis vocatur *Argentum vivum*. Rul. & Iohns.

Succussatio, vel *Succussio*, Gr. σεισμός, ὑποσεισμός, τιναγμός, ὑποτιναγμός, idem fere, quod *Concussio*, quid significet, aliunde notum est. Refertur vero a nonnullis inter remedia Apoplecticos in paroxysmo revocandi. Enimvero non semper esse securum notavit Forest. *l.* 10. *obs.* 14. *Concussionem* vocans. Profuisse autem *succussationem* & ad incessum coactionem testatur Vvepfer. *de Apoplex.* & ex hoc Bonet. *Mercur. Compit. l.* 1. *p.* 22.

Suctio, *suctus*, μύζησις, proprie dicitur de infantum e papillis matrum lactis expressione & extractione. Translatum postea ad naturam famis explicandam, quam etiam Galenus *suctionem* quandam esse, expresse dixit, *l.* 1. *de sympt. causs. c.* 7. quamvis fortassis ad trutinam veritatis examinata res illa non ita sese habeat. Hinc Linden. saltem more vulgi *suctum* appellari famem, scripsit. *Ex. XIII.* §. 93. *seqq.*

Sucula, proprie diminutivum est *suis*. Per translationem ita dicitur Instrumentum Chirurgicum, quod alias *Asellus*, ὀνίσκος, vocatur. Galen. 2. *de fract. t.* 49. & *c.* 3. *t.* 40. quamvis in Græco textu non occurrat.

Sudamina, ἱδρῶα. Vide *Hidroa*.

Sudarium, σουδάριον, in N. T. dictum, vocatur *linteum*, quo abstergitur sudor. Helmont. affinxit virtutem magneticam naturalem *Sudario S. Pauli*, qua sanavit ægros, *tr. de magnet. vuln. cur. n.* 46.

Sudatio, ἵδρωσις, proprie dicitur ipsa actio, qua sudor per poros cutaneos excernitur. Communiter tamen cum *sudore* confunditur.

* *Sudatoria* febris, erat morbus qui olim An-

Angliam toties vastavit: Nunc solo fere nomine notus. Omnino enim cessavit.

Sudor, ἱδρώς. Vide *Hidros*.

Sudoriferum, *sudorificum*, ἱδρωτικὸν, διαφορητικόν. Vide *Diaphoresis*. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l. 6. sect. 1. c. 1. seqq. Sudorifica* vocavit Jul. Alex. *l. 26. sal. c. 11. Sudorifici maximi* P. I. Fabri meminit Fr. Hofm. *in Clav. ad Schr. p.* 255. D. Henr. a Deventer Pilulas *sudoriferas* per experientiam ceu universalem quandam medicinam magnopere extollit *Lum. Nov. Obstetric. c. XXVI. p.* 204. *seqq.*

Suffersuræ, vulgo vocantur Exanthemata, vel pustulæ, quæ pueris ex calore solent evenire, interdum humidiores. For. *l. 6. obs.* 42. *Schol.*

Suffimentum, *suffitus*, θυμίαμα, θύμα, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμὸς, (quæ vocabula proprie dictam suffumigationem exprimunt, quando v. g. puerperis talis sub matrice paratur per suppositionem materiæ prunis injectæ) ὑποκαπνισμὸς, vocatur medicamentum simplex, vel compositum, quod prunis injectum & incensum odorem suum fundit. Vocatur & *suffumigatio*. Horum descriptionem & catalogum vide apud Vvecker. *Antid. Gen. l. 1. c.* 53. Morell. *l. 2. s. 2. c. 9.* (*& Spec. l. 2. sect.* 49.) *Suffimentum* ab *Odoramento* differt, quod hoc etiam sine igne odorem emittat. Hipp. *suffimentorum* passim etiam meminit 5. *aph.* 49. *& in libris de morb. mul.* quæ loca Foes. collegit Jung. Dieter. *n.* 396. *Suffimenta* a rebus fœtidis, ridiculis facta, dæmonem fugare creduntur non fine ratione plausibili, quam dedit Casp. Rejes *C. El. q.* 28. *n.* 14.

* *Sufflaminatio*, motus sanguinis, limphæ, aliorumve fluidorum significat, sanguinem, limpham, aliave fluida vel tardius quam oporteat, moveri, vel motu fere privata, unde stases seu stagnationes frequentissime oriuntur.

Suffluxio, ὑπόῤῥυσις. Vide *Hyporrhysis*.

Suffo est *Panis porcinus*. Dom. Ruland. & Iohnson.

Suffocatio, idem, quod *strangulatio*, πνὶξ, πνιγμός. Vide *Pnigmos*, *Pnix*.

Suffricare, i. e. *leniter fricare*, Rhod. *in Lex. Scribon.* Græce dici posset ὑποτρίβειν.

Suffumigatio, *suffumigium*, idem, quod *suffimentum*, de quo p. a.

Suffusio, ὑπόχυμα. Vide *Hypochyma*, *Cataracta*. *Suffusio auriginosa* idem, quod *Icterus*. Dolæus *Encyclopæd. lib. 3. c. 8. §. 1. pag.* 475.

Sufuff dicuntur pulveres compositi, qui alias in Officinis *species* vocantur, Libav. *S. A. Chym. l. 4. c. 1.* ex Sylvio. *Sufuff æthereum* est figmentum Paracelsicum, cujus meminit *l. 1. Philos. sagac. §. quid sit Philosophia adepta.*

Suggillatio, *suggillatum*, ἐνχύμωμα, ὑπόσφαγμα. Vide *Ecchymoma*. *Hyposphagma*, Hipp. 2. *de fract. t. 30. seqq.* aliquoties meminit ἐκχυμωμάτων.

Sugitivum dicitur medicamentum, quod absumere valet serositates hydropicorum. Avic. *l. 5. sum. 2. tr. 6.*

Sulfur, *sulphur*, θεῖον, communiter vocatur succus mineralis, vel pinguedo terræ, vitriolacea aciditate imprægnata, h. e. constans copia puri sulphuris ingenti, modica salis acidi quantitate, & tantillo spiritus, aquæ & terræ, Schroder. *l. 3. c.* 28. Fr. Hofm. *in clav. ad h. loc.* Dividitur in *Nativum*, sive *Fossile*, & *Factitium*. Ad *nativum* pertinet illud, quod *glebosum* est, & ἄπυρον, Latine *Vivum* vocatur, optimumque habetur, Keuchen. *ad Samm. p.* 97. *Sulphuris* prolixiorem historiam, vires, usum, præparandi medicamenta ex eodem modum, vide apud Galen. *l. 9. de S. Fac. §. Theion.* Diosc. *lib. 5. c.* 124. Schroder. *l. 3. c.* 28. Fr. Hofm. *Clav. ad h. l.* Ferr. Imper. *Hist. nat. l. 15. c. 1. 2. 3.* Chiocc. *Mus. Calc. s. 2. p. 169. seqq.* Rul. & Iohnson. *in Lex.* Rhod. *ad Scrib. n.* 78. Iunk. *Chym. Exper. Cur. Part. I. sect. 1. cap. 1. pag. 24. seq. & sect. 4. c. 6. pag.* 290. *Sulphur factitium* fieri e mineralibus, vel aliis quibuscunque ramosis, v. g. ex oleo Vitrioli & Antimonio, it. ex oleo Vitrioli & ol. Terebinthinæ, scribit Jac. le Mort. *Chym. Med. Phys. c. 13. p.* 153. Præter hanc ineptam significationem Spagyricis & Chymicis *sulphur* dicitur *Pars lapidis Philosophorum*, principium & pater metallorum, & vocatur *sulphur Philosophorum*. Principium metallicum describitur, quod nihil aliud sit, quam purus ignis occultus in Mercurio, qui longo successu in minetis excutitur, atque movetur motibus corporum cœlestium, digeritque frigiditatem & humiditatem in Mercurio, pro varietate graduum decoctionis & alterationis in diversas formas, plumbi, stanni, cupri, ferri, argenti, auri, &c. *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 700. Quære de *sulphure* plura in illo & reliquis V. Tomis dicti Theatri, & multa reperies. Præterea etiam *sulphuris* nomen multis compositionibus Chymicis tribuitur, v. g. *sulphur auratum* Antimonii, cujus varias descriptiones vide apud Rolfink. *Chym. l. 5. s. 9. c. 2. seqq.* Sunt etiam, qui *sulphur* pro universali principio corporum naturalium accipiunt. In qua significatione Rulandus describit, quod sit principium formativum, aereum partim, partim igneum, & ætheræ naturæ par-

particeps, per quod virtus est, & vita rebus inest; quare & *Balsamus naturæ* appellatur. Ita *sal* terminator est, *sulphur* informator, vim plasticam habens; *Mercurius* vapor unctuosus est, qui ab illis patitur. Formam essentialem Chymici relinquunt Physicis considerandam. Cartesiani tribuunt illi corpuscula ramosa, quæ facile sibi invicem & aliis implicantur. Continet hoc principium sub se olea omnia, & spiritus ardentes dictos. An Acidum insit *Sulphuri*, hodieque valde controvertitur inter Chymicos. An distinguendum inter *sulphur* mixtum, sive compositum, cui sal acidum concedi potest, & sulphur simplex sive principium *sulphureum*, cui adjungere Acidum, quod implicat contradictionem: Alii ita principia ista describunt; Quævis viva, mobilis, & spirituosa species, quæ in halitum attenuari potest, est *Mercurius*. Sicca & conservans & acuens est *sal*. Urens, calida & purissima est *sulphur*. Plura de *sulphure*, ceu primo & substantiali, vide apud Vvillis *de ferment. c.* 1. *&* 2. Bexer. *Oed. Chym. Tit.* 2. *&* 3. Tribuitur etiam aliis mineralibus, v. g. *Sulphur rubeum*, i. e. *Arsenicum*, vel *Operimentum*. *Sulphur vitriolatum* est *sulphur* a vitrioli decoctione tractum per aquam communem, cui innatat. Rul. & Iohns.

Suma, i. e. *Tartarus*. Rul. *in Lex.*

Sumbi, id est, *Acetosus*, *&* *crocus*, Rul. & Iohns. *in Lex.*

Sumen, ἦτρον, ὑπογάστριον, pars ima ventris. Vide *Etron*, *Hypogastrion*.

Summitas, *summus*, ἀκρότης, ἄκρος. Vide *Acron*. *Summa operatio* siderum in homine, quæ fit noctu. Rul. *Summitates* etiam dicuntur herbarum cacumina, v. g. *summitates* Absinthii, Centaurii minor.

Sumtio, λῆμμα. Vide *Lemma*.

Superbia, *superbus*, quid significet, aliunde notum est. Idem, quod *Arrogantia*. Vitium morale, a quo etiam Medicus sese cavere debet. *Superbus* alias est Epitheton Musculi oculum attollentis, Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 8. *p.* 513.

Supercilium, ὀφρῦς. Vide *Ophrys*.

Supercompositiva, ἐπισυνθετική, vocatur secta Medica, quam Agathinces Lacedæmonius invenisse dicitur, nonnulli vero ἐκτικὴν, *habitualem*, alii vero ἐκλεκτικὴν, *electivam* appellarunt. Gal. *in def. med.*

Superexcretio, ὑπερέκκρισις, idem, quod ὑπέρκρισις. Vide *Hypercrysis*.

Superficies, ἐπιφάνεια, proprie dicitur, quod longitudinem tantum habet, Galen. *l.* 1. *M. M. c.* 4. estque idem, quod περιφέρεια, *circumferentia* exterior corporis. Quæ læsa constituit speciem morborum organicorum, quæ dicuntur *Morbi in superficie* vel *aspera* vel *levi*, Gal. *de diff. morb. c.* 7. Jung. Institutionistæ, & inter hos *Dogm. nostra Med. Gen. P. II. c.* 4. *cl.* 5. *pag.* 127. *seqq.* *Superficies* etiam dicitur *Album ovorum*. Rul.

Superfluitas, *superfluus*, περίττωμα, περιττὸς, idem, quod *Excernendum*, *Abundans*. Vide *Excrementum*. *Superflua materia* omnis vel est talis ratione quantitatis, vel qualitatis, Galen. *l. de causs. morb. c.* 6. & indicat sui remotionem.

Superfoetatio, ἐπικύησις. Vide *Epicyema*.

Supergeminalis, vide *Epididymis*.

Supergenualis, ἐπιγονατίς. Vide *Patella*, *Epigonatis*, *Mola*.

Superhumeralis, ἐπωμίς. Vide *Epomis*.

Superimplastrare, i. e. emplastrum superimponere, Joh. Dav. Ruland. *de Stercor. & Urin. p.* 60. Ad cancrum succus stercoris vaccini in jure vel vino injiciatur, & fimus *superimplastretur*. Ex Thes. Pauper.

Superimprægnatio, idem, quod *Superfœtatio*. Vide *Epicyema*.

Superiores partes, ἡ ἄνωτέρω, dicuntur in respectu ad *inferiores* ἡ κατωτέρω, & quidem vel ratione situs, vel etiam ratione vicinitatis cum corde. Gal. *l.* 3. *de dignot. puls. c.* 2.

Superligamen, ἐπίδεσμος. Vide *Epidesmos*.

Superligula, ἐπιγλωττίς. Vide *Epiglottis*.

Supermonicum, i. e. *Ænigmaticum*. Dorn. *in Dict. Parac.*

Superna medicina, cum purum ab impuro, id est, virtus a substantia separatur. Ruland. *in Lex.*

Supernatantia, terminus hodieque in Medicina usitatus & emphaticus, denotans talem excessum vitiositatum cacochymicarum, qui urget excretionem. Quemadmodum enim non omnis abundantia sive plethora sanguinis statim postulat sui excretionem; sed illa solum, quæ turget: Ita nec omnis cacochymia indicat purgationem, sed quæ *supernatat*. Legatur elegans libellus Anton. Ponce Santacrucii *de imped. magn. auxil. l.* 2. *c.* 4. *&* 5. Jung. etiam Casp. Bravo *Resolut. Medic.* aliique.

Superne, ἄνωθεν. Dicitur de partibus, quæ *superne* deorsum feruntur, ad differentiam aliarum, quæ *inferne*, κάτωθεν, sursum feruntur, de quibus Gal. *l.* 8. *de V. P. c.* 1.

Superpurgatio, ὑπερκάθαρσις. Vide *Hypercatharsis*.

Superscapularis, vide *Infraspinatus*.

Superstitio, δεισιδαιμονία, significat in Medicina vanam & imaginariam virtutem occul-

 tam,

ram, quam quis assensu suo & fiducia tribuit citra rationem naturalem alicui rei, sive naturali, sive factitiæ, quin & ipsis characteribus, verbis, signaturis, cum ad generationem morborum, tum ad eorundem curationem. Quæ non solum apud veteres fuit frequentissima, sed & (proh dolor!) hodieque adhuc viget, & fovetur; quamvis multi clarissimi viri serio dehortati sint. Imprimis vero Medicus probus sibi caveat ab omnibus curationum *superstitiosarum* modis, monente Dieter. *Iatr. p.* 723. *fin.* Linden. *Ex. II.* §. 33. 34. Jungatur & C. Rejes *q.* 97. *per totum*. Rhod. *ad Scrib. num.* 152. Brasavolus quoque in *Indice* suo *Galenico* plura exempla vanæ *superstitionis* collegit. Et profecto etiam mirum, quod Paracelsus ipse tam serio dehortatus sit a *superstitionibus*, expressis verbis scribens: Nemo audeat, per *superstitiones* alteri vel morbos inferre, vel etiam eos auferre, cum illi oriantur quamplurimi e caussis naturalibus, scil. vitiatis: hoc vero fieri possit etiam mediis naturalibus rite cognitis, *l.* 5. *de morb. invisibil. gener. & l. principiorum*, *sive de myster. vermium*, *c.* 6. quamvis reapse multa superstitiosa admiserit. Vide etiam in vocabulis *Character*, *Divinum*, *Amuletum*, &c.

Supervacuatio, ὑπέρκρισις. Vide *Hypercrisis*.

Supervacuus, idem, quod *Superfluus*.

Superveniens, ἐπιγινόμενον. Vide *Epigennema*.

Supervomitus, ὑπερέμετος, vide *Hyperemeo*. Adde Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *f.* 1. *O.* 5. Hoc termino Latino usus est M. Aurel. Severin. statuens a venarum *supervomitu* dependere quorundam abscessuum sanguifluorum generationem & originem, *l. de noviss. abscess. c.* 7.

Supinatores Musculi sunt duo suppositi *pronatoribus* manus. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 8. *pag.* 574.

Supinus, ὕπτιος, *Supinitas*, ὑπτιασμός. Vide *Hyptiasmos*.

Suppascens, idem, quod *Depascens*, Gr. ὑπόνομος. Vide *Hyponomos*.

Suppedanea vocantur a D. D. Joh. Lud. Apino Archiatro Solisbacensi & Polyatro Hersbruccensi *in Historica febris Epidemicæ relatione*. 7. 39. *p.* 63. medicamenta topica plantis pedum applicanda; atque ita coincidit cum seq. vocabulo *Supplantalia*.

Supplantalia vocantur medicamenta externa, quæ plantis pedum supponuntur, v. g. Massa farinacea fermentata mixta cum sinapi, sale, sapone, nitro, & aliis. Blancard. *in Lex.* quamvis in alio Autore vocabulum illud nondum legerimus.

Suppositio, ὑπόθεσις, vide *Hypothesis*. *Suppositum* etiam accipi potest pro subdito.

Suppositorium, idem, quod *Glans*, βάλανος. Vide *Glans*.

Suppressio, generaliter idem, quod *Retentio*, ἐπίσχεσις. Vide *Epischesis*. Communiter vero de *suppressione urinæ*, quæ *Ischuria* alias dicitur, ἰσχουρία, & de *suppressione mensium* usurpari solet.

Suppuratio, ἐκπύημα, idem, quod *Purulentia*. Vide *Ecpyema*. *Empyema*.

Suppuratus, ἔμπυος. Vide *Empyos*.

Supraspinatus. Vide *Infraspinatus*.

Sura, γαστροκνημία, & γαστροκνήμιον. Vide *Gastroenemia*. *Suralis Vena* & *Arteria* quæ dicatur Anatomicis, vide apud Barthol. *libell.* 1. *c.* 9. *p.* 645. & *libell.* 2. *c.* 6. *p.* 658.

Surditas, *Surdus*, κωφός, κωφότης. Vide *Cophosis*.

Surrectio, ἀνάστασις, est motus corporis cum elevatione, notior, quam ut multis opus sit verbis.

Surrectorium vocatur instrumentum Chirurgicum manum pendulam ex læsione erigens & erectam servans apud Paræum *l.* 22. *Chir. c.* 10.

Sursum, ἄνω. Vide *Ano*.

Sus, ὗς, idem, quod *Porcus*. Vide supra in PO.

Susceptio specialiter dicitur de intestini portione angustiore in aliam ampliorem portionem insinuatione vel ingressu, ceu causa singulari Ilei, apud D. Ruysch *Cent.* 1. *Obs. Anat. Chir. O.* 91. Vide etiam *Ingressus*.

Susinum, σούσινον, epitheton unguenti, vel olei *liliacei*, h. e. ex liliis confecti, quod & κρίνινον, & αἰγύπτιον λευκὸν vocatur. Meminit hujus Hipp. *de nat. mul. XXIX.* 98. *LXIIX.* 4. *LXXX.* 2. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. Junge Foes. *Oec. p.* 577. Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 216.

Suspendiculum, κρεμαστήρ. Vide *Cremasteres*.

Suspensus, æquivocum est in Latino, dum vel dicitur de illis, qui pœnis capitalibus afficiuntur, & vel cruci affiguntur, vel hodieque de patibulo *suspenduntur*. De posterioribus disserit Helmont. quod discontinuitas, id est, separatio luminis vitalis in arteriis facta, scil. per constrictionem arteriarum jugularium faciat, ut uno momento in suspensis pereat facultas princeps cerebri, *tr. Blas hum. num.* 24. & *tr. Ignota actio regim. num.* 48. Gr. κρεμαστοί, & κατακρημνισθέντες vocantur, vel dicitur de *contento in urinæ medio*, vel superiori parte occurrente, & Gr. dicitur ἐναιώρημα. Vide *Enaeorema*: vel idem est, quod *elatus*, μετέωρος.

τῆρ. Vide *Meteoros*. *Suspensores musculi* sunt κρεμαστῆρες. Vide *Cremasteres*.

Suspicio, ὑποψία, dicitur mentis quædam comprehensio tacita, super alia re, vel alium hominem, in dubium vocans, quod ita sese habeat, quemadmodum de iis dicitur. Hujus nullum esse solatium, dixit Galen. *libr. de diff. resp. cap.* 11. *a princip. Suspectus*, ὕποπτος, vocatur. Ita *medicamenta suspecta* dicuntur, de quorum efficacia adhuc potest dubitari, vel ratione securitatis, vel etiam ratione perfectionis. Aliam quoque significationem obtinet vocab. *Suspectus*, quando sumitur pro *Expectatus*, apud Scribon. *n.* 209. notante Rhodio *in Lexic.*

Suspirium, *suspiriosus*, idem, quod *Anhelitus*, *Anhelosus*, *Asthma*, *Asthmaticus*, ἄσθμα. Vide *Asthma*, *Dyspnœa*, *Orthopnœa* &c.

Sutor, σκυτοτόμος, ῥαπτὴς, opifex est, calceos conficiens. De his Galen. scripsit, ut & de aliis opificibus illiberalibus, quod jam suo tempore ausi sint, proprio artificio relicto, in artis Medicæ opera insilire temere. Quare non mirum, si & hodieque tale quid contingat, quamvis in perniciem potius salutis humanæ, quam commodum, *lib.* 1. *M. M. c.* 1. *fere ad fin.*

Sutorium, *Atramentum*, χάλκανθος. Vide *Vitriolum*.

Sutratar Paracelso dicitur remedium aliquod splenicum, aut ex splene paratum, quod descripsit *l.* 2. *de virib. membr. c.* 8.

Sutura, ῥαφή. Vide *Rhaphe*.

Syagros, σύαγρος, *Aper*, sive *porcus sylvestris* vocatur. Lang. *l.* 1. *ep.* 61.

Syali, σύαλοι, vocantur *sues vetulæ*, ultra perfectionis terminum progressæ, & ita ad alendum minus idoneæ, quin omnium pessimæ, Gal. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 102. Jul. Alex. *l.* 11. *Sal. c.* 5.

Syalismus, perperam & vitiose legitur pro *sialismus*, σιαλισμὸς, i. e. *Salivatio*. Vide *Salivatio*.

Sychnos, συχνὸς, idem, quod πυκνὸς, *densus*, consertus, cujus emphasis consistit in copia cum continuitate. Usurpatur ab Hippocr. *l.* 5. *Epid. XIII.* 21. *VIII.* 21. *l.* 7. *Epid. XXXIIX.* 9. Jung. Erot. *Onom. p. m.* 98. *b.* ubi plura adhuc occurrunt loca ex Hipp. adducta. Foes. *Oec. p.* 602.

Sycia Cucurbitulæ. Joh. Zechius *consil. de lateris dolore p.* 76.

Sycion, σύκιον, dicitur *decoctum siccum* aridarum, sive caricarum. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. XXIIX.* 8. *XXX.* 7.

Sycites, συκίτης, epitheton *vini ex caricis*, aut ficubus maceratis parati, cujus meminit Galen. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 3. quamvis vitiose legatur σικύτης. Dioscoridi dicitur κατορχίτης, *Catorchites vinum*, *l.* 5. *c.* 41. Jung. Foes. *p.* 448.

Sycon, σῦκον. Vide *Ficus*.

Sycosis, σύκωσις, *Ficatio*. Vide *Ficus*.

Sycotos, συκωτὸς. Vide *Ficatus*.

Syderatio, vide *Sideratio*.

Sydia, id est, *Luna*. Rul. & Iohns.

Sydus, sæpe legitur pro *Sidus*, quod idem est, ac *Astrum*. Vide *Aster*.

Syletum Paracelso dicitur composita Medicina ex tribus salibus, Sale gemmæ, Colchotar, sciffo, cujus descriptio gemina legi potest de Tartaro, *l.* 2. *tract.* 2. *c.* 5.

Syllochia, συλλοχία, significat *coacervationem*, collectionem, congregationem, & legitur apud Hipp. *l. de Octimestri part. IV.* 19. ubi συλλοχίη scribitur, quam tamen scriptionem vitiosam judicavit Foes. *p.* 594. Vide *Xyllogos*.

Syllogismus, συλλογισμὸς, quid sit proprie, jam ex Logicis Medico constare debet. Cujus usus adeo necessarius, ut non modo Gal. eum aliquoties inculcaverit, v. g. *l.* 1. *de Elem. c.* 4. *l.* 2. *de S. Fac. c.* 16. sed & J. Alex. negaverit cordate, Medicum esse posse verum Rationalem & Dogmaticum, qui non calluerit ratiocinandi demonstrandique scientiam, h. e. Logicam, & *Syllogismorum* doctrinam, *not. ad h. Gal. locum*. Specialiter Hippocrati συλλογισμοὶ dicuntur *ratiocinationes* de morbis, & eorum remediis, item *consultationes*, & *disputationes* de iisdem, uti patet ex *l. de dec. ornat. IX.* 2. quod alibi κοινολογίαν vocavit; *l. Præcept. VII.* 4. aut ξύλλογοι θεραπείης, *ibid. X.* 12. notante Foes. *pag.* 594. Imo si rem accuratius consideremus, ipsa *Methodus* conservandi & curandi, quæ fit per indicationes debitas, nihil aliud esse videtur, quam *Syllogismus Medicus Practicus*.

Sylo dicitur *totus mundus*. Dorn. Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Sylphes vocantur *Pygmæi*, *Spiritus terræ*. Dorn. Ruland. & Iohns. e Paracelf. *Philos. Tr.* 4.

Sylva, ὕλη, quid significet, in trivio iam innotuit. Metaphorice dicitur de *capillorum congerie*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 108.

Sylvani, *Sylvestres*, dicuntur Paracelso *aerei homines*, aut *spiritus aerei*. *Sylvestres* quoque homines vocantur nemora, desertaque loca sylvarum inhabitantes, nobis statura multo proceriores & robustiores, & loqui nescii, &c. Dorn. Ruland. & Iohnson. Flatus quoque hodie vocari spiritus *Sylvestres*, patet ex Disputa-

putationibus Medicis, quos Tachenius *peregrinos* nominavit.

Symar, id est, *Viride Romanum*, vel *viride aeris*. Rul. & Iohns.

Symbebecos, συμβεβηκός. Vide *Accidens*.

Symbole, συμβολή, Attic. ξυμβολή, *Commissuram*, connexionem, & conjuncturam significat, apud Hipp. *l.* 5. *Epid. III.* 1. & 4. *de artic. t.* 64.

Symbolismus, συμβολισμός, Chymicis quibusdam late vocantur *Consensus partium*.

Symbologica, συμβολογική, dicitur pars Pathologiae tertia, quae morborum accidentia sive signa recenset a Joh. Ant. Lindeno *Manuduct. ad Medicinam* a Gunth. Schelhammer. *Introduct. Conring. annexa p.* 81. quamvis nominis hujus applicatio ad illam partem non sit adeo manifesta. Hinc D. D. Vvedelio placuit vocare *Symptomatologiam* in *Pathologiae Dogmat. prooemio. p.* 3.

Symbolum, σύμβολον, etiam sumitur pro *commercio* & *conspiratione* diversarum rerum & corporum ad unum effectum. Ita *symbolum Elementorum* describitur *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 119. ubi & *Retinaculum* elementorum vocatur. Alibi vero dicitur *Symbolizatio*, *Vol. II. p.* 96. *Symbolizare* quoque in malam partem legitur acceptum ab Helmont. *tr. Tumul. Pestis*, §. *Praeparata sedes*: quando scil. Tartarus cruoris peste subactus non paret amplius vitae legibus, sed pristinae obedientiae suae poenitens, furoris libertatem effrenem sibi arrogat, eoque nos truculentius infestat, quo fidentius semel abdita intus Archei consilia receperit. Hoc dicit vocare Scholas *Symbolizare*.

Symmetria, συμμετρία, est temperies, vel *contemperatura*, seu debita convenientia, proportio & consensio inter se, cum similarium partium, tum instrumentalium, in compositione, numero, magnitudine, & figura, (adde & connexione, vel unitate) Gal. *l.* 1. *de tu. san. c.* 1. Hujus vero harmoniae & convenientiae primaria caussa est humorum, & ex his sanguinis & spiritus animalis mutuus consensus, & debita ad partes solidas distributio & reciprocatio, cujus beneficio vitale temperamentum his competit, ut functiones suas rite perficere & praestare queant. Alias in genere & absolute σύμμετρον est, quod nulli collatum medium est & *moderatum*, & omnis temperiei, cum activarum, tum passivarum qualitatum norma constituitur, Gal. *l.* 1. *de Temp. c.* 6. An tale vero in rerum natura corpus detur, non immerito adhuc dubitatur. Non absolute vero, sed respective σύμμετρον vocatur quod collatum cum aliis facit, ut reliqua dicantur intemperata. Ita Galen. inter omnia animalia Hominem constituit σύμμετρον; & inter homines eum, qui εὔσαρκος, & quadratus vocatur, *d. l.* & ex hoc Castell. *Symmetron Individuale* nihil aliud est, quam ipsa ἰδιοσυγκρασία. *Symmetrum medicamentum* est, quod & similis temperamenti est cum eo, cui admovetur, & medii temperamenti omnium primarum qualitatum, Gal. *l.* 5. *de Simpl. Fac. c.* 27. Junge & Jul. Alex. *not. ad Galen. de diff. morb. c.* 22. Vide *Moderatus*. Diet. *n.* 798.

Symmyo, συμμύω. Vide *Conniveo*.

Symmysta dicitur *Collega Sacerdotii*, & usurpatur de illis, qui eandem profitentur scientiam vel artem, v. g. *Symmysta Philosophiae adeptae*. Helmont. *de Lithias. c.* 8. *n.* 6.

Symparataxis, συμπαράταξις, vocatur *naturae conflictus cum morbo*, desumto vocabulo e re bellica, ubi acies instructae & collocatae confligantur. Usurpatur vero ab Hipp. de *conflictatione* inter morbum, naturam, & alimenta, *l. de vet. medic. XXXVII.* 24. Jung. Foes. *p.* 595.

Symparateresis, συμπαρατήρησις, dicitur *indicatio apparentium*, quae non ex seipsis, verum ex aliis signis comprehenduntur. Vocabulum est Empiricorum proprium. Gorraeus.

Sympascho, συμπάσχω. Vide *Sympathia*.

Sympasma, σύμπασμα, idem, quod διάπασμα, καταπάσμα, h. e. id, quod corpori inspergitur. *Aspersio*. Aurelian. *l.* 2. *acut. c.* 38. & *l.* 3. *tard. pass. c.* 7. *l.* 5. *c.* 2. notante Foes. *d. l.* Vide *Catapasma*.

Sympatheticus, συμπαθητικός, in genere dici potest de omnibus rebus sive naturalibus, sive praeternaturalibus, inter quas consensus vel compassio quaedam, sive *sympathia* intercedit. Specialiter vero dicitur de medicamentis quibusdam singularibus, quibus peculiaris quaedam occulta virtus ad distans etiam sese extendens, qualia sunt *Unguentum armarium*, *Pulvis Sympatheticus Dygbaei*, &c. Quorum efficaciam Helmont. omnibus viribus conatus est a magiae illicita suspicione liberare, & rationem referre vel in magneticam *sympathiam* aut *antipathiam*, vel in occultam virtutem a *Magnali magno* dependentem, quod est spiritus quidam in universo latens, uti videre est *in tract. de Magnet. vuln. curat.* Hunc plures adhuc sequuntur Sectatores Helmontii; neque etiam inter eos, qui Dogmatici audiri cupiunt, desunt hujus opinionis defensores. Ita & Dolaeus *in Encyclopaed. Med. l.* 2. *c.* 4. §. 17. *p.* 313. 314. curas illas *sympatheticas* defendere & cum Commenio approbare videtur. Enimvero quam frivolis hypothesis illa nitatur argumentis & pha-

phænomenis, jam alibi publice a nobis fuit ostensum. Nemo ergo vitio nobis vertat, si cum Naudæo, Jordano, Dieterichio, aliisque Medicis veris Dogmaticis & Christianis curationem per hujusmodi medicamenta, sive unguentum, sive Pulverem *sympatheticum*, qua vanitatis, qua falsitatis arguamus & inter curationes illicitas, Magicas, Diabolicas referamus. Vide Dieter. *Iatr. pag.* 736. Hinc etiam placet nobis S. Blancardi candor, qui de pulvere *Sympathetico* hoc dedit judicium, per experientiam una cum aliis edoctus, quod illius laudatores sint fabularum Scriptores. *Chimiæ vernaculæ c. XVII.* §. 21. *Atramenti Sympathetici* descriptio ex Jac. le Mort. traditur in Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 78.

Sympathia, συμπάθεια, vide *Consensus*. Opponitur & τῇ ἰδιοπαθείᾳ & τῇ ἀντιπαθείᾳ. Quando illi opponitur notat *Morbos per consensum* dictos, ad differentiam eorum, qui primario & per se oriuntur. Quando vero huic opponitur, significat naturæ quandam convenientiam corporis naturalis cum altero. Ita & *Sympathia Microcosmica* dicitur, quando quodlibet sidus cum suo flore in terra *sympathiam* habet. *Theatr. Chymic. Vol. V. p.* 379. Plura vide in Iohnf. *Lex. l.* 1. Verum neque hoc dissimulandum, multa concurrere figmenta in *Sympathiæ* & *Antipathiæ* exemplis ab Autoribus adductis, quæ cum veritate non concordant. *Sympathiam* quoque morborum dari inter fratres & sanguinis vinculo conjunctos, vult Th. Bartholin. uti patet *ex Act. Hafniens. Vol. II. Obs.* 38. *p.* 105.

Sympepsis, σύμπεψις, idem, quod πέψις. Lat. *Concoctio*. Vide *Coctio*. Legitur apud Galen. *c.* 3. *progn. t.* 23. ubi denotat eam naturæ *concoctionem*, qua crassis & crudis humoribus & concoctu difficilibus providet per abscessum; calidioribus vero & tenuioribus per excretionem. Castell.

Sympexis, σύμπηξις, *Coagmentatio* vocatur. Legitur apud C. Hofm. *not. ad Gal. LL. de V. P. n.* 650.

Symphlan, συμφλᾶν, ξυμφλᾶν, significat *confringere*, collidere. Hipp. *l.* 5. *Epid. XXIIX.* 16.

Symphonia, *Symphonos*, συμφωνία, σύμφωνος, idem est, ac *Harmonia*, *Consensus*. Specialiter vero σύμφωνος est nomen medicamenti ad tussim optimi, cujus meminit Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. *fin.* ubi & *Lexopyretos* vocatur, quia & febrem sedat. Describitur & ab Aet. *l.* 8. citante Gorræo.

Symphoraneuros, συμφοράνευρος, dicitur ex mente Foresti passio illa, quando videlicet in acutis febribus tam gravis tremor fit, ut mentes etiam hebetentur, atque deprehenditur in strictura, vel in fluxu hæmorrhoidum, vel sanguinis fluxu, & hunc fluxum inhibere oportet, *l.* 7. *Observ.* 18. *Schol.* Alias vocabulum hoc nuspiam reperire licuit.

Symphysis, σύμφυσις, ξύμφυσις. Vide *Coalescentia*.

Symphyton, σύμφυτον, *connatum*, idem, quod *Emphyton*. Vide *Connatus*.

Sympiazesthæ, συμπιάζεσθαι, significat *comprimi*: & legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XXXVI.* 7. Adde Foes. *p.* 595.

Symplesiasmos, συμπλησιασμὸς, Latine dici potest *Conjunctio*, appropinquatio, quo Græco vocabulo veteres modeste appellarunt actionem generationis, vel officium procreandi liberos, ut est apud Rolfink. *de part. gen. P. I. c.* 1.

Sympnoea, σύμπνοια, ξύμπνοια, *Conspiratio*. Vide *Confluxio*.

Symporsyno, συμπορσύνω, proprie significat *cooperor*, concilio, una præparo, & dispono ad aliquid, a verbo πορσύνω, quod est poeticum, & significat *præparo*. Compositum vero legitur apud Hipp. 1. *de artic. t.* 73.

Symptoma, σύμπτωμα, vocabulum in Medicina notissimum, cujus variam significationem ipse Galenus optime expedivit, *l. de diff. symp. c.* 1. & 2. quod scil. & *late* & *stricte*, accipiatur: *Late* omne id notans, quicquid præter naturam homini accidit, sive morbus, sive caussa morbifica, sive superveniens accidens p. n. fuerit. *Stricte* vero tertiam saltem speciem rerum præter naturam, hoc est, *Consequens morborum* & caussarum significat, exceptis cum morbis, tum caussis; & hoc sensu nihil aliud est, quam affectus præter naturam, qui morbum sequitur, velut umbra corpus. Et hujus iterum tres numerari solent communiter differentiæ, vel species: *Actio læsa*: *Excretorum vitium*, & *Qualitatum externarum corruptio*. De quibus omnibus passim prolixe apud Institutionistas videre est. Si placet, legantur Dogmata nostra *P. II. c.* 10. & *seqq.* Jung. Lind. *Ex. VI.* §. 62. *Ex. XIII.* §. 40. *seqq. Symptomata* uti sunt effecta morborum, ita & indicia vel signa, *Ex. IX.* §. 12. Idem etiam sano sensu *symptomata* ipsos esse morbos, statuit. *Ex. IV.* §. 18. *XII.* §. 68. *XIII.* §. 20. Non inepte quoque Helmont. *symptomata* vocat fructus morborum, *tr. Ignot. Hosp. Morb. pag.* 73.

Symptosis, σύμπτωσις, ξύμπτωσις, Latine *Collapsio* dicitur, & *Concidentia*, & usurpatur vel de totius corporis imminutione & contabescen-

fcentia, ubi opponitur διόγκωσις. Vide *Dioncosis*. Gal. *l. de opt. sect. c.* 28. In qua significatione & Hipp. usus, *de hum. III.* 52. vel de vasorum *concidentia*, Hippocr. 1. *aphor.* 3. *l.* 2. *Epid. f.* 1. 41. *l.* 4. *Epid. XXVII.* 5. vel de faciei *collapsu*, ibid. *XXI.* 20. de oculorum *collapsione*, ibid. *XXVII.* 10. de temporibus *collapsis*, *f.* 1. *Prog. t.* 7. Jung. Foes. *p.* 596. Vide & *Collapsus*.

Synacticos, συνακτικὸς, i. e. *vim contrahendi habens*. Fernel. *Therap. l.* 5. *c.* 2.

Synæsthesis, συναίσθησις, q. d. *Consensio*, usurpatur de sensu, quem æger ipse percipit ex morbo, v. g. ex tensione partis inflammatæ, Galen. *l.* 13. *M. M. c.* 1. Cerebrum quoque dicitur habere noo αἴσθησιν, sensum, sed συναίσθησιν, C. Hofm. *ad Galen. LL. de V. P. n.* 592. 594.

Synætion, συναίτιον. Vide *Concaussa*.

Synagelasticos, συναγελαστικὸς, *non congregabilis*. Dicitur de piscibus, qui segregatim deguot, non tantum inimici, sed adeo etiam, ut ne suæ quidem speciei parcant, sed bellum faciant valentiores imbecillioribus, hosque devorent. Lind. *Ex. XI.* §. 87.

Synagma, σύνταγμα, *concretio* materiæ, vel contenti alicujus in urina vocatur. Hipp. *l.* 6. *Epid. f.* 3. *t.* 15. Vide Foes. *p.* 596.

Synagris, συναγρὶς, vocatur Piscis, differens a *Synodonte*, fere adhuc ignotus, & describitur ab Aldrov. *l.* 2. *de pisc. c.* 13.

Synallagma, συνάλλαγμα, *commercium*, contractus, commutatio proprie dici posset. Ita Medico cum ægrotis esse συναλλάγματα, dixit Hipp. *de Medico*, *l.* 33.

Synanastomosis, συναναστόμωσις, hoc est, *diversorum vasorum sanguineorum connexio*, & legitur apud Oliger. Jacobæum *de Ran. & Lacert. c.* 3. *p.* 53.

Synanche, συνάγχη. Vide *Angina*.

Synandrothenæ, συνανδροῦσθαι, significat *una cum virili ætate increscere* & augeri, usurpaturque de morbis, qui post pueritiam ad virilem ætatem usque perdurant, v. g. Epilepsia. Hipp. *l.* 2. *Prorhet. XVI.* 1.

Synapto, συνάπτω, *contingo*, *pertingo*. Hipp. 2. *aph.* 25. Adde Dieter. *n.* 800.

Synarthrosis, συνάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

Synathroesmos, συναθροισμὸς, proprie *Coacervationem*, Accumulationem, Congestionem significat, ceu caussam tumorum. Quod vero D. D. Vvedelius restrinxerit ad tumorum frigidorum generationem & fiendi modum, quemadmodum ῥαμματισμὸς ad calidos *Pathol. Dogm. Sect. II. c.* 10. *p.* 349. nulla apparet sufficiens ratio, cum in neutro vocabulo Græco illius restrictionis emphasis delitescat, verum absque vitio συναθροισμὸς & de calidis inflammatoriis, sicut etiam ῥαμματισμὸς de frigidis lente licet obortis applicari & dici queat. Vide *Congestio*.

Syncampe, συγκαμπὴ, vocatur *flexura*, hoc est, locus, ubi committitur Brachii pars inferior cum superiore, & ad hanc inflectitur. Hippocr. *l. de Ven. XII.* 12. Lind. *Ex. XIII.* §. 414.

Syncatanasiphagos, συγκατανευσιφάγος, dicitur *ad nutum manducans*, hoc est, coepulans aliis & simul annuens dictis omnibus hospitis sui, solius ventris caussa. Linden. *Ex. IX.* §. 130.

Syncausis, σύγκαυσις. Lat. *Combustio* dicitur, & usurpatur de excrementis per calorem internum febrilem veluti combustis, Gal. *cap.* 4. *de R. V. I. A. t.* 113. Lindeo. σύγκαυσιν per *tacitum incendium* vertit, & ad sanguinem ipsum quoque retulit. *Ex. XIII.* §. 401.

Syncephalæosis, συγκεφαλαίωσις, dicitur *connumeratio* vel collectio sententiarum in mente facta, Gal. *c.* 1. *de iis*, *q. in medic. t.* 3.

Syncerus, ἄκρητος, scribitur aliquando pro *Sincerus*.

Synchondrosis, συγχόνδρωσις, vocatur ea unitionis ossium species, quæ fit interveniente quadam cartilagine. Gal. *l. de Ossib. proœm.* Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. uti fit in ossibus maxillæ inferioris, & pubis.

Synchrismata, συγχρίσματα, vocantur *Inunctiones* apud Ægin. *l.* 7. *c.* 19. Meminit & Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 16. *fere ad fin.* Jung. Rhod. *ad Scribon. num.* 175.

Synchysis, σύγχυσις, in genere *Confusio* vocatur. In qua significatione usus Hipp. *l.* 6. *Epid. sect.* 3. *t.* 1. In specie vero notat *oculi vitium*, *confusis* secum ejus *humoribus*: id, quod accidit utplurimum ex vehementiori plaga, interdum ex uveæ tunicæ inflammatione, ruptis vasis, effusoque eorundem humore. Inde pupilla discolor & turbida evadit, & principio quidem major cernitur, tandem vero contabescit, minorque re ipsa apparet. Gorr. & Castell. & Gal. *in defin. Medic.*

Synciput, vide *Sinciput*.

Syncleisis, σύγκλεισις, *conclusio*, vel *occlusio* dicitur. Usurpatur de venis, Hipp. *l. de morb. sacr. XIIX.* 131. Adde Foes. *p.* 593.

Syncomistos, συγκομιστός, ξυγκομιστὸς, dicitur de *pane*, qui & αὐτόπυρος, vocatur. Vide *Autopyros*. Galen. *in exeg.* interpretatur sordidum, ita dictum, quod omnia commista sunt, nulla secretione facta. Porro & συγκομιστὰ quoque

quæ appellantur in cibis, quæ ex toto sunt collata, & cum succo, non sicca, Hipp. *l. 2. de diæt. XXXIII.* 27. De pane vero usurpavit, *l. 3. III.* 7. Vide & Foes. *d. l.*

Syncope, συγκοπὴ vocatur *præceps virium lapsio*, Galen. *l. 12. M. M. c. 5. solutio naturæ* vocatur ab Aurel. *l. 2. Acut. c. 3.* estque animi deliquium fortius & periculosius, quam *Lipothymia*. Consequuntur *syncopen* duo præcipue symptomata: *frigiditas totius corporis*, ob exsolutum calorem nativum; & *sudor* frigidus, qui & *syncopticus* vocatur; Pulsus defectio, & sensus motusque privatio concomitantur. Gorræus. Castell. Jung. Lind. *Ex. XIII.* §. 470. *seqq.*

Syncrimata, συγκρίματα, *concretiones* dicuntur corporum simplicium & elementorum *confusiones* & *concretiones*. Gal. *lib. 5. de S. F. c.* 25. item *animantium corpora*, quasi ex atomorum corpusculorum mistura conflata, *lib. de de diff. morb. c. 5.*

Syncrisis, σύγκρισις, *Concretio*, *Contemperatio*, proprie dicitur Gal. *libr. de marcor. c.* 4. idem, quod *Mistio*, a verbo συγκρίνεσθαι, *compingi*, *commisceri*, quod legitur apud Hipp. *lib. 6. Epid. f. 1. t.* 45. & Gal. *l. 4. M. M. c.* 4. ubi opponitur τῷ διακρίνεσθαι, *dissolvi*. Chymicis quoque σύγκρισις, *concretio* vel *coagulatio*, est rei liquidæ ad solidam substantiam per humidi privationem redactio spontanea & violenta. De utraque vide Rolfink. *Chym. l. 2. c. 4.*

Syncritica, συγκριτικὰ, medicamenta, non dicuntur Methodicis Relaxantia medicamenta, (uti perperam & contra textum manifestum exposuit Castellus & Blancardus) sed potius illis opposita, Compingentia, *Coagmentantia*, Conjungentia. Gal. *l. 3. Anat. Adm. c. 2.* De *Syncriticis* integrum librum scripsisse Thessalum, notavit idem *l. 1. M. M. c. 2.*

Syncyria, συγκυρία, dicitur *casus*, quod forte accidit, contingens, quod & συγκύρημα appellatur, Hipp. *l. de vet. med. XIIX.* 10. Verbum συγκυρεῖν quoque significat *contingere*, evenire casu, idem, quod τυγχάνειν, & legitur *l. 1. Epid. sect. 2. t.* 68.

Syndesis, σύνδεσις, significat *colligationem*, *coarctationem*, connexionem, Hipp. *l. 6. Epid. f. 3. t.* 1. Foes. *pag.* 597.

Syndesmos, σύνδεσμος. Vide *Ligamentum*.

Syndesmosis, συνδέσμωσις, Spigelio dicitur ea ossium connexio, quæ alias συνάρθρωσις vocatur, *l. 1. de H. C. F. c. 3.*

Syndiacrisis, συνδιάκρισις, dicitur a Dan. Ludov. *Diss. 1. Pharmac. pag. m.* 352. de illa operatione Chymica, quæ adhibetur in præparatione præcipitati Diaphoretici e Cinnabari Hartmanni per principiorum Cinnabaris separationem & novam compositionem. Descriptio videatur apud Schroder. *l. III. Pharm. Med. Chym. c.* 16. Jungantur *Notæ* D. Etmulleri *ad Ludov. locum*.

Syndidonæ, συνδιδόναι, apud Hipp. est *remittere*, laxare, *3. de iis*, *q. in med. t.* 31. Galen. *in comm. ad hunc locum*.

Syndrome, συνδρομὴ, Latine *Concursus* dicitur; & ab Empiricorum secta introducta hæc vox ad exprimendam congeriem, vel *concursum* symptomatum. Hinc aliquoties Galen. descripsit, quod sit ἄθροισμα, *acervatio*, cumulus, *collectio symptomatum*, v. g. *comm. 2. in 1. Prorrh. t. 52. c. 4. de R. V. I. A. t. 62. l. 62. M. M. c. 4. & alibi*. Specialiter *syndrome plethorica* dicitur *concursus symptomatum*, morbos *a plethora* obortos consequentium, *l. de plenit. c. 9. & de cur. rat. per S. M. c. 9.* Ita etiam dici posset *syndrome Cacochymica*, & in specie *syndrome Cholerica*, *Phlegmatica*, &c. Imo juxta Gorr. adhuc specialiores excogitari possent *syndromæ*, v. g. *syndrome pleuritica*, *epileptica*, &c. Quamvis vero ab Empiricis hic artis terminus dicatur inventus, non video tamen fonticam rationem, cur Gal. illam *syndromen* adeo impugnaverit; cum potius omnino necessarium sit, & Hipp. & ipsius Galeni præceptis conforme, ut signorum & symptomatum consideremus *concursum*, nec uni saltem temere fidamus.

Syndyasmos, συνδυασμὸς, conjunctionem proprie duorum significat, *combinationem*. Sumitur vero specialiter pro *coitu maris & fœminæ*, & conjunctione Venerea, apud Hipp. *l. 2. de morb. mul. XL.* 13.

Synecchymoo, συνεκχυμόω, significat *Coeffundo*, una vel simul e vasis effundo, h. e. naturam evacuantem una adjuvo. Gal. *c. 2. in l. 6. Epid. c. 9.* Jung. Foes. *p.* 597.

Syneches, συνεχὴς, *Continuus*. Vide *Continuitas*.

Synecticon, συνεκτικὸν, *Continens*. Epitheton caussæ proximæ, quæ alias & *Conjuncta*, & *Contentiva* dicitur, quæ semper cum morbo conjuncta manet. Vide *Continens Caussa*. Lang. *l. 1. ep.* 15.

Synedrevonta, συνεδρεύοντα, Lat. *Assidentia*. Vide *Assidens*.

Syneilemmenos, συνειλημμένος, *coarctatus* dicitur, qui adstricta est alvo. Lind. *Ex. IV.* §. 99.

Synendeicnymena, συνενδεικνύμενα. Vide *Coindicantia*.

Synenomena, συνηνωμένα, vocantur *Unita*, simul

mul conjuncta, idem, quod ἐν συνόντα, Gal. *in Ex. dict. Hipp.* Foes. *p.* 599. Gorr.

Synereido, συνερείδω, significat *confero*, inter se collido. Usurpatur de dentibus *conferris*, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXIX.* 2. *LXXXII.* 4. & de maxillis, *l.* 5. *Epid. XXIIX.* 24. Adde Foes. *p.* 595.

Synerephis, συνηρεφὲς, i. e. *obvolutum*, contentum, a verbo συνηρεφέω, *inumbro*, obtego, Gal. *in Ex. dict. Hipp.* Foes. *p.* 599.

Synergasma, συνέργασμα, *Cooperationem* significat. In specie Libav. *Synergasmata Chymica* recenset *Tom. II. Oper. p.* 131. dividens *Synergastica* in ἐνεργητικὰ, quæ efficaci vi prædita sunt, & σκευαστικὰ, *præparatoria*. *Alchym. Pharm. c.* 3.

Synerxis, σύνερξις, h. e. *Conclusio*, Copulatio. Idem, quod σύλληξις, Gal. *in Ex. voc. Hipp.* Foes. *p.* 597.

Synestecos, συνεστηκὸς, ξυνεστηκὸς, *consistens*, constans, compactus. Usurpatur de excrementis alvi, *consistentiam* suam cohærentem habentibus & coactis. Hippocr. *Prognost. sect.* 2. *t.* 13. *Coac. t.* 613. alibi vero συνεσῶσα διαχωρήματα vocantur, & opponuntur ὑγροτέροισι, *liquidioribus*, *Coac. t.* 613. Adde Foes. *dict. loc.*

Synethes, συνήθης, i. e. *Consuetus*. Vide *Consuetudo*.

Synidrosis, συνίδρωσις, vocatur *sudatio* cum alio affectu *concurrent*, a Nonio *de M. P. C. c.* 155. v. g. quando cum fœtore alarum jungitur.

Synistamenos, συνιστάμενος, *consistens*, idem, quod συνεστηκὸς. Foes. *p.* 599.

Synizesis, συνίζησις; i. e. *Considentia*. Vide supra in *Co*.

Synneurosis, συννεύρωσις, q. d. *Connervatio*, est species unitionis ossium, interveniente aliquo tendine, vel ligamento παχυλῷ nervo dicto. Gal. *l. de ossib. in proœm.* Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. uti fit in osse coxendicis cum femore. Spigelius vero substituit duas alias, συνδέσμωσιν & συντένωσιν.

Synneusis, σύννευσις, usurpatur hoc vocabulum a Gal. *libr. de trem. palpit. c.* 6. tribuiturque calori nativo, quando æqualibus & liberis transituum viis utitur, tempore & mensura motus in se inclinans, deinde iterum se explicans. Unde & Latine *Inclinatio*, & oppositum ἔξάπλωσις, *explicatio* caloris vocatur. Videtur autem intelligi per hæc duo vocabula sanguinis veluti quies, in diastole cordis, & impulsus in systole.

Synnoma, σύννομα, proprie dicuntur *simul pascentia*, vel iisdem pasculis utentia, Gorr. quamvis alii per τὰ συνόντα, unita, explicent.

Synochos, σύνοχος. Vide *Continens*.

Synocoche, συνοκωχὴ, Lat. *Commissura*, connexio, & cohærentia dicitur, legiturque apud Hipp. *l. de Venis X.* 8. Junge Foes. *p.* 599.

Synodon, συνόδων, vel συνοδὸς. Vide *Dentes*.

Synopsis, σύνοψις, i. e. *Compendium*, Galen. *l. de nerv. diss. cap.* 7. Ita & librum scripsit titulo: *Synopsis de pulsibus*. Vide *Compendium*. Idem, quod ὑποτύπωσις.

Synovia, Paracelsicus terminus, sed diversimode ab eodem sumtus, interdum Physiologice, interdum Pathologice. In illo sensu dicitur *Synovia*, nutrimentum partis suæ, (sive succus nutricius parti appropriandus) & conservatio virtutis retentivæ, & motivæ virtutis ex viribus virtutis digestivæ. Ita liquor nutricius in articulis, vel potius nervis ad articulos excurrentibus dicitur *Synovia*, gluten articulorum album; alias *Hydarthros*, *Meliceria*, vide *Meliceria*. Ita quoque *Synovia* in renibus, in cerebro, in hepate, corde, &c. ex mente Paracelsi habetur. In sensu vero Pathologico *Synovia* dicitur morbus articularis, vel etiam aliorum membrorum morbus, ubi succus nutritius proprius corruptus in causa est. Vide *Paragraph. l.* 7. *c.* 1. & *tract. de podagra in princ.* ut & *alibi*. Hildan. *de Ichor. & Melic. c.* 3. Helmont.) ut & Dorn. & Ruland. vocat *Synoviam*, describens, quod sit mucilago quædam pellucida, spermati similis, qualis vitulo mactato amputatis pedibus e tibiis extillat, inter ligamentorum capsulas, ossiumque contactus effusus liquor. *tr. Volupe viventium morbus*, &c. *n.* 15. 20.

Syntasis, σύνтασις, *Contentio*, vel *Tentio*, aut *Tensio*, opposita est, τῇ χαλάσει, *laxitati*, & contingit in cute & articulis, & resiccatis aut induratis, in cute vero potissimum, cum musculi inter ipsam quovis modo augescunt, tum maxime ex carnis copia & abundantia, ut & in utre pleno aqua & tympania, quod Galenus in pluribus Methodi libris testatur, Gorr. & Castell. Hinc & συντατικὰ medicamenta dicuntur *tendentia* & *siccantia*, quæ opponuntur χαλαστικοῖς, *relaxantibus*. Gal. *l.* 4. *M. M. c.* 7.

Syntaxis, σύνταξις, Lat. *Coordinatio*, dicitur, id est, mutua compositio & connexio, Gal. *lib. de ossib. in proœm.* Nam in specie de ossium naturali *coordinatione* usurpatur, vocatur & σύνθεσις, & ὁμιλία, Gorr.

Syntecmeromai, συντεκμαίρομαι, Latine *Conjicio*, *Conjecturam facio*, Hipp. 1. *aphor.* 9. quamvis majorem emphasin adhuc in se hoc ver-

verbum contineat, quam prolixius exposuit Libautius *in Schol. ad h. aph.* Vide Dieter. *n.* 803.

Syntenosis, συντένωσις, est species *Syneurofeos*, a Spigelio excogitata, quando duo ossa per *tendinem* conjunguntur. Ita Ossa Sesamoidea digitorum ossibus nectuntur: Patella femori & tibiæ, *l. 1. de H. C. F. c. 3.* Barth. *libell. 4. c. 1.*

Synteretice, συντηρητική, i. e. *Conservatoria*, scil. *methodus* eadem, quæ ὑγιεινή. Blancard. *in Lex.*

Syntexis, σύντηξις, συντηκτικός. Vide *Colliquatio*.

Synthena, Paracelso dicitur species epilepsiæ, vel caduci, aut apoplecticæ affectionis, cum doloribus in stomacho, torminibus, estque fere lethale symptoma, quod si unum paroxysmum sustinuerint ægri, & post illum evigilantes noscant adstantes, magis in paralysin, quam in syncopen incidunt. *Paragr. l. 3. c. 1. §. 3.*

Synthesis, σύνθεσις, idem, quod σύνταξις, *ossium compositionem* & connexionem significat. Vide *Syntaxis*. Quamvis & alius morbus nec periculo nec facie dissimilis Phthisi hoc nomine veniat apud Plin. secund. *l. 1. de Medicina c. 62.* qui tamen solus inter tam multos ita scripsit. *Synthesis* quoque dicitur medicamentum compositum a Q. Sereno *c. 30.* Vide Keuchen. *not. p. 210.*

Synthetismus, συνθετισμός, vocatur D. D. Bohnio in Chirurgicis *repositio fracturarum* quatuor comprehendens operationes ministras, *Extensionem*, *Coaptionem*, *Deligationem* & *Repositionem*.

Synthetos, σύνθετος, *Compactus*, *Compositus*. In specie vero Hipp. usurpavit de excrementis durioribus & *compactis*, *Coac. t. 110.*

Syntimoreo, συντιμωρέω, *Coadjuvo*, Gal. *c. 1. de R. V. l. A. t. 39.* Vide *Timoreo*.

Syntomos, σύντομος, *concisus*, succinctus, *velox*, & adverbium συντόμως, *brevi*, celeriter, quod legitur Hipp. *3. aph. 12.* Vide Dieter. *n.* 805. Nomen vero adject. occurrit. *Coac. t. 160.* Jung. Foes. *p. 600.*

Syntonia, συντονία, *contentio*, robur & firmitas dicitur, Hipp. *4. de R. V. I. A. t. 67.* Galen. *in comm. ad h. l.* Σύντονος quod significat *vehementem* dolorem, *Coac. t. 160.* Jung. Foes. *d. l.*

Syntrophos, σύντροφος. Vide *Connutritus*.

Synuloticon, συνουλωτικόν, idem, quod ἐπουλωτικόν, *cicatricem inducens*, Gal. *l. 13. M. M. c. 5.* Vide *Epuloticum*.

Synymensis, συνύμενσις, Spigelio vocatur species Ossium duorum conjunctionis, per aliquam *membranam* qua ratione in recens natis ossa syncipitis cum osse frontis junguntur, *l. 1. de H. C. F. c. 15.* Barthol. *libell. 4. c. 1.*

Syphar, idem, quod *Exuviæ*, λεβηρίς, Casp. Rejes C. *El. q. 26. n. 1.* Vide *Exuviæ*.

Syphilis, dicitur Fracastorio *lues Venerea*, vel *Morbus Gallicus*, unde & libros tres metricos suos de morbo hoc inscripsit *Siphilidem*. Rationem hanc dedit C. Rejes, quod indicet nomen hoc quasi concordiæ & amicitiæ Venereæ partum, *q. 59. num. 1.* quasi dic. σὺν & φιλία. Aliis placet nomen hoc originem suam accepisse a Poetarum commento fabuloso, Pastorem quendam hoc nomine appellatum & primum hac lue inquinatum fuisse fingentium. Nicol. de Blegn. *Observat. in Luem Vener. c. 1.* Meminit & hujus nominis Vvaltherus *in Sylv. Med. p. 14. 28.* Idem vult quoque Fallop. *tr. de morb. Gal. c. 2. Tom. I. Op. p.* 684. Hoc nomine quoque usus M. A. Severin. *l. de noviss. abscess. c. 23.* non inepte describens in genere, quod sit impressura prodiens ab inquinabulo impense putri crassoque & a tota substantia expugnante temperamentum humanum ad partes spermaticas primum spectante, mox alias etiam acris fermenti facultate ac auræ virulentæ instar pervadente.

Syphon, idem, quod *Fistula*, σύριγξ, *cannula*, pertinet ad instrumenta Chirurgica, Hild. *in Cist. milit. class. 19.* *Syphon rectus* dicitur ἀνάτρητος, Gal. *l. 5. M. M. c. 7.*

Syrenæ, *Syrenes*, sunt monstra marina ex Nymphis nata, Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.* Commentum Paracelsicum *in Paragran. & alibi*.

Syriacon, συριακόν, epitheton *Unguenti*, quod & *Commagenum* vel *Comagenum* vocatur. Vide *Comagenum*. *Lapis* quoque *Judaicus* dicitur *Syriacus*. Chiocc. *Mus. Calc. f. 3. p. 298.* *Ulcus Syriacum* quid sit, vide *Tonsillæ*.

Syricon, συρικόν, vel idem est, quod *Sandyx*, i. e. *Cerussa usta*, si credimus Aetio *lib. 7.* citante Gorræo & Ægineta *l. 7. c. 3.* vel est mistum quid ex *Cerussa usta*, & *Sinopide* juxta Plinium, æqualibus quidem portionibus, allegante eodem Gorræo. Vel est nomen *Collyrii* εὐδόκιμου, & ἁπαλοῦ, apud Aet. *l. 7.* Gorræo.

Syringa, idem, quod *Syrinx*, σύριγξ, vide *Fistula*.

Syringotomum, συριγγοτόμον, instrumentum dicitur recurvum, in acutum desinens incisorium, cultellus ad fistulas incidendas comparatus, Gal. *l. 6. M. M. c. 4.* Figuræ *Syringotomorum* videantur apud Aquapend. Scultet. aliosq.

liosque Chirurgiæ Scriptores.

Syrinx, σύριγξ. Vide *Fistula*.

Syrius, vocatur *Pulvis* purgans fortior, ex Scammonio præparatus, estque nihil aliud, quam hujus *Extractum*, sive *Resina* & *Magisterium*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 468. Rolfink. *Chym. l.* 5. *f.* 2. *c.* 16. *seqq.*

Syrizo, συρίζω, significat *sibilum edo*, qualem edit sputum viscidum & crassum in gutture, Hipp. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 6. Legitur & ὑποσυρίζει. Vide *Hyposyrizo*. *Sibilus*.

Syrma, σύρμα, idem, quod ἀπόσυρμα, *abrasum*, desquammatum. Vide *Aposyrma*. Leguntur vero σύρμαξ apud Hippocr. *l.* 4. *Epid. XIX.* 24.

Syrmæa, συρμαία, nomen est plantæ alicujus, sive *Raphanus* fuerit, ad vomitum concitandum idoneus, qui & *Sadicula* dicitur, sive alia herba *Selino* similis. Deinde etiam ita dicitur edulium quoddam ex adipe & melle, quod veluti præmium certaminis cujusdam exhibebatur Lacedæmone, quod ejusdem erat quoque nominis. Porro hoc nomine etiam vocabatur potio ex sale & aqua purgationi idonea, Foes. *p.* 601. ipsam etiam purgationem per alvum moderate factam apud Hipp. significare notat Gal. *exeg.*

Syrmaismos, συρμαισμὸς, mendose συρμασμὸς, *purgatio per vomitum* aut alvum minorativa, lenis, mitior, Hipp. 2. *de art. t.* 50. Gal. *in comm.* Lang. *l.* 2. *ep.* 48. *fin.* C. Hofm. *com. in Galen. LL. de V. P. n.* 277. Conf. Erotianus in ἀπὸ συρμαισμῶ.

Syrones, vide *Sirenes*. Vocantur & *Pedeceli*. Arab. *Assoabat*.

Syrrhoea, *Syrrhun*, σύῤῥοια, σύῤῥυν, *Confluxile*, idem, quod ξύῤῥοια, ξύῤῥυν. Vide *Confluxile*, *Confluxio*.

Syrupus, ab Arabico Sirab, quod est potio. Joan. Henric. Hottiogerus *de usu linguæ Arab.* Vide *Sirupus*.

Syssarcosis, συσσάρκωσις, dicitur *conjunctio* ossium, mediante carne, q. d. *Concarnatio*, ut in osse hyoide cum scapula. Ita caro gingivarum dura dentes ossibus maxillarum connectit. Gal. *l. de ossib. proœm.* Barthol. *libell.* 4. *c.* 1. Gorr. Deinde & συσσάρκωσις dicitur ratio curandi vulnera præsertim capitis ad cranium pertingentia, ubi interstitium non potest suppleri contractione labiorum, sed opus est concretione carnis, vel *concarnatione*, de qua curandi ratione egit Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. & Jul. Alex. *in not. ad h. l. T. II. Op. p.* 795. *fin.* & *p. seq.* Denique συσσάρκωσις Pathologice dicitur carnis intra vasa & tunicas testium scroti p. n. generatio, unde *Hernia carnosa*, vel σαρκοκήλη oritur. Ægin. *l.* 6. *c.* 63.

Systasis, σύστασις. Vide *Consistentia*.

Systathmos, σύσταθμος, idem, quod ἰσόσταθμος, *ejusdem ponderis*, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Foes. *p.* 602.

Systema, σύστημα, idem, quod σύστασις, *collectio*, *constitutio*, coitio, J. Alex. *not. in Gal. l.* 4. *de L. A. c.* 9. In specie sumitur etiam pro sedimentorum in urina *concretione*, Hipp. *lib.* 7. *Epid. XLI.* 7.

Systematicos, συστηματικὸς, epitheton *inæqualitatis* in pulsibus pluribus *collectivæ*, Gal. *l.* 1. *de diff. puls. c.* 30. Jul. Alex. *cit. loc.* Hujus sunt tres, Διαλείπων, *intermittens*, παρεμπίπτων, *incidens*, & μύουρος, *myurus*. Castell. Gorr.

Systole, συστολὴ, *constrictio*, *contractio*, proprie dicitur cordis motus, quo in angustum contrahitur, ut sanguis e ventriculis cordis in arterias, qua pulmonalem dextro, qua aortam sinistro cohærentem, exprimatur. In qua contractione apex cordis versus costas & sterni regionem sinistri lateris attollitur. Qui vero & Arteriis *systolen* attribuunt, illi minus accurati sunt in vocum applicatione; siquidem proprie non contrahuntur, sed saltem submittunt; unde & a nonnullis *Submissio* appellatur, quando tempore Diastoles cordis arteriæ a distensione remittunt, & paululum considunt. Enimvero nunquam inaniuntur, aut revera contrahuntur, quemadmodum Cor coarctator. Igitur vera *Systole* dicenda non erit; quemadmodum nec vera *Diastole* cordi attribui poterit, cum non vere distendatur, sed saltem a contractionis motu ad pristinam naturalem figuram & magnitudinem recurrat. Vide *Diastole*. Adde Bartholio. *l.* 2. *An. c.* 6. ut & alios Anatomicos.

Systremma, σύστρεμμα, idem, quod συστροφή.

Systrophe, συστροφὴ, Latin. *Convolutio* dicenda esset, verum vocab. Græcum apud Hipp. denotat *Tuberculum*, *Duritiem*, humorum concretiones, & tumores, 3. *de artic. t.* 9. 16. *l. de humid. usu XI.* 12. quamvis & generaliter usus sit de morborum collectionibus, *de R. V. I. A. t.* 21. Quemadmodum & verbum συστρέφεσθαι de humorum collectione sumitur, 5. *aph.* 50. & *alibi*. Junge Foes. *p.* 602. Diet. *n.* 806. Jonston. *in Not. ad Coac. l.* 280. etiam scripsit, quod συστροφὴ apud Hipp. significet & humorum collectionem, & eorundem concretionem tumoremque. συστροφὴ etiam *Globus* vertitur a Lind. *Ex. V.* §. 50.

Syzeuxis, σύζευξις, idem, quod συζυγία, id est, *Conjugatio*.

Syzygia, συζυγία. Vide *Conjugatio*.

T.

T.

T*ᾶ*. De hac litera notavit Gal. quod conjuncta cum litera R, reddat difficiliorem sæpe pronunciationem, si lingua non satis sese ampliat, & prioribus dentibus innitatur, Galen. *c.* 6. *aph.* 32. Paracelsus vero nescio quam peculiarem characteristicam & magicam efficaciam tribuit lit. T. *l.* 2. *Philos. Sagac. c.* 4. Sed revera sunt nugæ.

Tabacum, *Tabacca*, proprie nomen est plantæ, quæ alias *Nicotiana*, *Pætum*, vocatur, de qua consulantur Botanici, & Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *p.* 229. Communiter vero accipitur vocabulum pro fumo ex accensis illius herbæ foliis exiccatis vel per se, vel cum aliis rebus permistis, per tubulos varios ore attracto, hodieque notissimo & usitatissimo, quamvis etiam quampluribus nocentissimo; quam noxam verissime non minus, quam severe inculcavit Lind. *Ex. IX.* §. 59. Inter mortis occasiones & impedimenta retulit Helmont. ob hanc rationem, quod propter occultum virus late serpens, vires vitales prosternat, *tr. Mortis occasiones*, & in specie quod ejus usus nimius Apoplexiæ initium afferat, ob sulphur anodynum inebriativum, & si in gradu, numero, & quantitate excesserit, apoplecticum; *tr. de Lith. c.* 9. *n.* 76. 86. Impotentiam quoque generandi promovere, legitur *in Eph. Nat. Cur. A. III. obs.* 41. Ex usu *fumi Tabaci* olfactum læsum fuisse, testatur observatio apud Bonet. *An. Pract. l.* 1. *f.* 20. *obs.* 6. vomitum nimium lethalem obortum, *l.* 3. *f.* 8. *obs.* 63. *&c.* Sunt & nonnulli, qui masticatione illius herbæ contortæ & exiccatæ] adeo capiuntur, ut sine hac sese vivere non posse existiment. Habet vero insignem vim apophlegmatizantem. Tribuitur porro vocabulum *Tabaci pulveribus Sternutatoriis*, vel *Ptarmicis*, haud dubie ob hanc caussam, quod plerasque descriptiones & pulvis *Nicotianæ* ingrediatur, in quorum pulverum usu etiam excessu a multis hodieque peccatur.

Tabaisir, Arabice est *Spodium*. Ruland. Iohnson.

Tabanus, μύωψ, οἶστρος. Vide *Oestrus*.

Tabarzet, epitheton *facchari albissimi*, & depurati, quod sæpius lixivio calcis vivę defervbuit, Helmont. *tr. Pharmac. & Disp. Modern. n.* 67. Legitur & in Arabic. vocab. antiq. expositione operibus Avicennæ addita.

Tabella, δέλτος. Vide *Tabula*.

Tabergeta, id est, *albificans*. Rul.

Taberna, οἴκημα, ἐργαστήριον, idem, quod *Officina*, πωλητήριον. *Tabernam aromatariam* diu occlusam & post apertam caussam fuisse gravissimæ pestilentiæ testatur ex Fallopio Casp. Rejes *C. El. q.* 65. *num.* 29.

Tabes, φθόη, φθίσις. Vide *Atrophia*, *Phthisis*. *Tabida febris*, μαρασμώδης. Vide *Marasmus*. Dicitur & *Tabitudo*. Augen. *Tom. III. p.* 142.

* *Tabiæ*, locus quidam erat intra Neapolim, & Vesuvium montem, qui teste Strabone inter occidentem æstivum, & meridiem, suavissimam, siccamque Africi auram excipiebat. Hæc aura Phthisicis sanandis apta putabatur. Hinc Galenus Phthisicos ad Tabias mittebat, quemadmodum Celsus in Alexandriam, ubi aer eandem salubritatem obtinet.

Tabula, *Tabella*, homonymon est ap. Latinos. Vel enim notat aliquod instrumentum ligneum, aut lapideum, rotundum aut quadratum, cui assidemus, & respondet *mensæ*; in qua significatione legitur apud Lang. *l.* 2. *ep.* 49. & Græc. dicitur τράπεζα, πίναξ. Vel aliud instrumentum latum, cui aliquid inscribitur, aut insculpitur, Gr. δέλτος, πίναξ. Ita veteres ægros remedia sua, quibus sani facti sunt, *tabulis* inscripsisse testatur e Plinio & Galeno C. Rejes C. *Elys. q.* 3. *n.* 9. Huc pertinet *Tabula Smaragdina Hermetis*, a Chymicis adeo summis laudibus decantata, quæ videri potest *Th. Chym. Vol. I. p.* 362. Unde & ipsi libri *Tabulæ* quandoque appellantur: nec non *Tabula marmorea*, Ægyptiis literis & characteribus consignata, quam exhibet Chioccus *Mus. Calceolar. f.* 3. *p.* 293. Vel denotat instrumentum ferreum, aut etiam cupreum, cui aliquid infunditur, v. g. Rotulæ, Morsuli, Trochisci. Ita *Tabula ferrea* est instrumentum scrobibus hemisphæricis, seu acetabulis compunctum, ad excipiendum probationum effusiones, Rul. Tandem significat *Tabula confectionem saccharatam* plana forma paratam, quæ vulgo *Morsellus*, *Morsulus*, dicitur; quamvis & *Rotulæ* hoc nomine comprehendantur. Vvecker. *A. G. l.* 1. *c.* 42. Morell. *l.* 1. *f.* 3. *c.* 4. Vide *Morsulus*, *Rotula &c.* Hujusmodi Confectiones siccæ ut & *Trochisci* recte dici possunt Electuaria solida, siquidem pulveres diversi excipiuntur ramosis viscosisque corporibus, Jac. le Mort *Pharmaceut. Med. Phys. cap.* 24. *pag.* 279. 186.

Tabulatum, etiam æquivocum est. Vel enim significat partem ædificii, quando ex asseribus & lignis pars superior ab inferiori discernitur, estque idem, quod *Contignatio*. Ad cujus similitudinem & *Tabulata* vocatur dispositio ramorum, per quos vitis usque ad summum ascendit: item *Stratura* intercedens, vel *stra-*

stratum super stratum hoc nomine venit. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 449. Græc. ὑπερῷον, σκίδεμα. Vel idem est, quod *Confectio* in *Morsulis* aut *Rotulis*. Veker. *d. l.* Vide *Tabula*.

Tabum est sanies tenuis e malo ulcere exiens. Blancard. *in Lex.* Quomodo *Tabum* a pure differat, egregie docuit D. D. Vvedel. *Patholog. sect. II. c.* 13. *pag.* 421. docens, Tabum esse effectum putrilaginosæ resolutionis citra calorem vitalem concurrentem & νέκρωσιν conjunctam habere; pus vero esse effectum resolutionis maturativæ concurrente calore vitali nativo, ita ut pus sit in parte gangrænosa signum vitæ resurgentis. Quod vero laudatus A. in masculino posuerit *Tabus* me ratio fugit: Certe in meis Lexicis semper in Neutro genere legitur. Nicol. Perottus *in Cornucop. ad Martialem p.* 269. *Tabo* posuit, dicens esse cruentum illud, quod tussi rejicitur, simul scribens in ablativo saltem *Tabo* apud Virgilium reperiri. Atque ita perinde fuerit, num *Tabus* vel *Tabum* in nominativo dici quis crediderit.

Tacamabaca dicitur gummi resinosum exoticum, e nova Hispania huc deveniens, cujus vires & usus describuntur a Schroder. *lib.* 4. *cl.* 4. *n.* 407. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* De *Tacamahaca liqu da* lege *Eph. N. Cur. A. III. O.* 296.

Taceros, ἔκτηκτος, i. e. liquefactus, *colligatus*. Unde & *macilentum* a nimia *Colliquatione* significat. In qua significatione legitur apud Mosch. *de morb. mul. c.* 87.

Tachyglossoteros, ἐγχυγλωσσότερος, Hippoc. dicitur, qui *petulantiore linguæ incontinentia* & volubilitate præditus est, uti in ebriis observatur, *l.* 4. *Epid. XXV.* 2.

Tachys, ταχὺς. Vide *Celer*.

Tachythanatos, ταχυθάνατος, dicitur, qui *celeriter moritur*, vel potius, qui pronus est ad repentinam mortem. Minime tamen cum brevitate vitæ confundenda hæc dispositio, sed saltem exprimit mortis speciem contrariam lentę. Hippoc. 2. *aphor.* 44. Jung. Diet. *num.* 817.

Taciturnitas, σιγὴ, idem, quod *Silentium*. Vide *Sige*.

Tactilis, ἁπτὸς, dicitur species qualitatum in sensus incurrentium, ut sunt, calor, frigus, humiditas, siccitas, asperitas, levitas, Gal. *l.* 1. *de Elem. c.* 9.

Tactus, ἁφὴ, ἅψις, substantivum est notissimum, vide *Hapsis*, Jung. Malpigh. *Ex. de Tactus organo* Barthol. *l.* 1. *An. c.* 2. Adjectivum *Tactus* sumitur pro *Tractatus*, *Contrectatus*. Ita Epiphora medicamenta *tacta* legitur apud Scribon. *num.* 20. aqua calida *tactus*, *num.* 130. *Tangere* enim corpus est externis medicamentis perducere corpus, sive tractare & fovere, Keuch. *ad Sammon. pag.* 107. De *tactu salutari*, sive curatione per *tactum*, vide *Struma*. Curare morbos visu aut *tactu*, Divinum quid est. C. Rejes *C. El. q.* 24. *num.* 29. Inter recentiores Doctores Medicos D. Henricus Deventer *in Lum. nov. pro obstetricant. c. XIII. & seqq. aliquot* nomen *tactus* & verbum *tangere* restinxit ad prægnantes, describens, quod *tangere* gravidam nihil aliud sit, quam duos priores digitos alterutrius manus pinguedine, butyro, vel oleo inunctos per muliebria in vaginam uteri intromittere, iisque attingere os, sive ostium uteri (per quod interius intelligit) ad explorandam ipsius formam, undique idem contrectando, ut innotescat, quidnam ex *tactu* illo scire liceat.

Tæda, æquivocum est, & habet 1. significationem Botanicam, qua notat *Pinus speciem*, Gr. πεύκη. Vide Galen. *lib.* 8. *de S. Fac.* Latine *Picea*. Deinde significationem Pharmaceuticam, & notat pastam quandam, vel ad suffitum, vel ad supponendum utero paratam, Gr. δᾶς. Vide *Das*.

Tæniæ, ταινίαι, dicuntur *Lumbrici lati*, alias κειρίαι, πλατεῖαι. Vide *Helminthes*, *Lumbrici*. Gorr. Lang. *l.* 2. *ep.* 42. Aldrov. *l.* 6. *de Insect. c.* 2. Keuchen. *ad Sammon. pag.* 208. Refertur hoc nomen etiam ad diversos pisces a diversis autoribus, & quidem vel ad marinum, qui *Soleæ* species habetur in Aldrov. *l.* 2. *de pisc. c.* 43. vel ab Aristotele ad pisciculum, qui describitur ab eodem *lib.* 3. *c.* 30. *Tænia* alias proprie *vittam muliebrem* significat, aut *fasciam*. Hinc & *Tænia sulphurata* dicitur, qua vina conservantur in doliis a Boneto *Anat. Pr. lib.* 1. *sect.* 15. *O.* 6. *in Schol.*

Tagenitis, ταγηνίτης, idem, quod τηγανίτης, vocatur panis quidam, vel potius *placenta ex solo oleo cum farina triticea* mixta; & in sartagine super ignem fumo expertem frixa, apud Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 3. Jung. J. Alex. *in not. ad h. Gal. loc.*

Taiacu, nomen *Apri Mexicani Moschiferi*, cujus Anatomiam tradidit Eduardus Tyson Medicus Londinensis, & ejus mentio fit *in Actis Eruditorum Lipsiensibus A. C.* 1685. quod excerpta sit *ex Philos. Transactionibus Anglicis mensis Novemb. Anno* 1683. *Num.* 183.

Tal, i. e. *lutum pavorum*, vel Alkali. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Talæporia, ταλαιπωρία, Hippocrati vocatur *labor immoderatus cum defatigatione*, unde opponitur huic ἀνάπαυσις, *quies*, *l. de nat. hum. f.* 2.

f. 2. *t.* 1. Galen. *in comm. ad h. l. l.* 2. *Prorrhet. IX. aliquoties*, ubi & verbum ταλαιπωρέω, *laboro*, occurrit, *l. de int. aff. XXVII.* 2. *XXXVI.* 13. *XXXVI.* 11. *XXXVII.* 12. *sect.* 3. *de art. t.* 194. Alias ταλαιπωρία, *miseriam*, *egestatem* quoque significat, 4. *de R. V. I. A. t.* 111. Jung. Foes. *Oecon. pag.* 602.

Tale, id est, *vinum coctum*. Rul. & Iohns.

Talcum, *Talk*, est materia pellucida splendens, & clara, unionum similitudine, tenuissimis foliis compacta, & scissilis, cujus sunt quatuor species: alba, flava, nigra, rubra, Dorn. Rul. & Iohns. Alii inter lapides referunt, quidam speculari lapidi similem dicunt, Schrod. *lib.* 3. *c.* 8. *num.* 20. Fr. Hofmann. *in Clav. ad hunc loc.* & vires, usumque describserunt. In *Mus. Calc. s.* 4. *pag.* 458. *seqq.* Mascul. genere legitur *talcus* fossilis. E recentioribus ita describi potest: *Talcum rubrum* est fluor mercurialis metallicus rubedinem a Sulphure Auri participans. Hinc etiam nonnulli Chymici per aquam Regiam rubedinem extrahentes & solutionem denuo præcipitantes pulverem conficiunt, quem pro Croco Solis commendare non dubitant. Vide Dan. Ludov. *Diss. I. Pharm. pag.* 320. *seq. Talcum album* est corpus ex mineralibus fixissimis & igni resistentibus nec menstruis quibuscunque domandum, nisi quod Borace addito per Ignis gradum fortissimum in crucibulo fusile reddatur. Præparationes *olei talci* pleræque sunt commenticiæ, nec adeo necessariæ. Ludov. *d. l. pag.* 791. Jungi poterunt Notæ, quibus earum copia est, ad dictum Autorem D. Etmulleri hactenus nondum editæ: ut & Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. sect.* 4. *c.* 9. *p.* 330. *seqq.* Meminit & aliquoties in scriptis suis Paracels. Aliquando & abusive transtulit ad aquam & Microcosmum, fingens *Talkaque*, & *Microcosmi*, *Paramir.*, *l.* 2. *c.* 2. *Talcum* quoque refertur inter nomina *Lapidis Philosophici*, quæ recensentur *Theatr. Chym. Vol. IV. pag.* 727.

Talea, *Taleola*, σχίζα, σκυβάλη, proprie dicitur *præsegmen lignorum*, particula ligni tabellata. Ita *talea fraxinea* apud Seren. *c.* 12. Junge Keuchen. *in not. ad h. l. p.* 130. Legatur & Rhod. *ad Scrib. num.* 122. Transfertur tamen etiam ad alias res scissiles, v. gr. Cornu Cervi in *taleolas* dissectum.

Talentum, τάλαντον, nomen ponderis majoris, pendentis sexaginta minas. Quia vero *Minæ* pondus variat in diversis locis, (vide *Mina*) J. Alex. *not. ad Galen. lib.* 1. *de C. M. P. G. c.* 15. igitur & *talenti* pondus variare necesse est. *Talentum Atticum* pendere libras Romanas 62. & uncias sex, vel Marcas Colonienses 87. lotones 8. momenta 4. docet Linden. *Exerc. V.* §. 81.

Taliæ, vocantur *folliculi* ceparum, alii Keuchen. *ad Samm. p.* 133.

Talismanica, species *Magiæ diabolicæ*, quæ alias *Gamaheu* vocatur. Vide *Gamahei*. Refertur & ab Helmont. inter Paganorum remedia, quæ pro peste abigenda adhibuerunt. *Tumul. Pestis*. §. *Zenexton*.

Talpa, σπάλαξ, ἀσπάλαξ, homonymon est; proprie dicitur mus terrenus, sub terra fodiens, & quasi serpens, acutissimi auditus, cruribus brevissimis, cujus pleniorem descriptionem, cum usu in Medicina, vide in Aldrovand. *l.* 2. *de quadrup. dig. vivip. cap.* 16. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 1. *num.* 25. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Eph. N. Cur. *A. II. O.* 57. Metaphorice *Talpa* dicitur Tumor cutis capitis proprius, interdum albam materiam continens, & serpendo cuniculos, instar *talpæ*, sub cute efficiens. Dicitur & *Testudo*. Aldrov. *d. l.* Castell. De hoc affectu legatur ex novissimis Bonet. *Medic. Septentr. lib.* 1. *s.* 1. *c.* 9. *pag.* 13. seqq.

Talus, ἀστράγαλος. Vide *Astragalus*.

Tamison, τάμισον, idem, quod πυτύα, *coagulum*. Vide supra in co. Legitur apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. LXX.* 8.

Tange, ταγγὴ, apud Hippocr. *tumorem* putrescentem significat, *l.* 2. *Epist. sect. I.* 49. Alias ταγγὴ & ταγγὸς etiam *rancorem* notat. Unde ἔλαιον ταγγὸν *oleum rancidum* vocatur, Foes. *d. l.* Gorr.

Tangibilis, ἁπτὸς, idem, quod *Tactilis*. Gal. *l.* 2. *de L. Aff. c.* 8.

Tantalus, vocatur ænigmatice in negotio lapidis Philosophici *Mercurius*, sive *Argentum vivum*. Theatr. Chymic. *Vol. IV. pag.* 721. 725.

Tapeinosis, ταπείνωσις, *Humilitas*. Vide *Humilis*.

Taphiusius, vocatur quarta species lapidis Aetitis, a loco naturali *Taphiusa*, juxta Leucadem, apud Plin. *lib.* 36. *H. N. c.* 21. quem lapidem nobis incognitum dixit Schroder. *lib.* 3. *c.* 8.

Taphneus, dicitur Paracelso species terræ, ex qua illa producuntur, quæ non mutant suam naturam, reverberandi, calcinando, *de grad. & comp. cap.* 1. Vel *Taphneus* est medicina mundata, *Scholiis ad lib.* 7. *de grad. & comp. c.* 9.

Tarache, ταραχὴ. Vide *Taraxis*.

Tarathodes, ταραχώδης, Lat. *Turbulentus*. Dicitur ab Hippocr. de iis, qui, qui sine ratio-

tione perturbantur, quod est delirantis & male affectæ mentis indicium, *l.* 1. *Prorrh. f.* 1. *cap.* 4. Vide Galen. *in comm. ad h. l.* Hinc & νοτνώδης ταραχώδης, morbi *turbulenti*, *d. l. t.* 32. & in specie febres ταραχώδεες, *turbulentæ*, *Coac. t.* 550. somni ταραχώδεες, *d. l.* 151. & γνώμη, sententiæ mentis, *t.* 308. Junge Foes. *p.* 611.

Tarantismus vocatur morbus ille saltatorius, qui a morsu & veneno *Tarantulæ* inducitur. *Med. Septentr. lib.* 1. *sect.* 16. *cap.* 1. *pag.* 150.

Tarantula, nomen est phalangii, vel *Aranei* exotici, in Apulia & Persia frequentioris, cujus morsus peculiaria symptomata convulsivorum motuum non solum excitat, veluti saltantium, verum etiam curationem peculiarem per Musicum instrumentalem concentum postulat. Hujus descriptio accurata & depicta reperitur in *Itinerario* Ad. Olearii. Morbi vero Convulsivi a *Tarantulæ* morsu excitati ideam & curam descripsit Vvillis *Pathol. cerebri c.* 7.

Taraxis, ταραξις, in genere idem, quod ταραχή, *Perturbatio*. Et hoc posterius vocabulum legitur de alvi fluxu, Hippocr. 1. *aph.* 2. a verbo ταράσσω, turbo, *perturbo*; commoveo, agito, Diet. *n.* 815. In specie vero ταραξις vocatur oculi vitium, cum oculus ex compressione, vel attritu, aut mora in fumo aut alia re offendente, conturbatus conspicitur, Galen. *Isag. cap.* 18. Ægin. *lib.* 3. *cap.* 22. estque inflammationis, vel ophtalmiæ initium, *c.* 5. *in l.* 6. *Epid. t.* 3. Jung. Rhod. *ad Scrib. num.* 19.

Tarbason, vox ficta a Scheunemanno, notans *Stibium*, vel *Antimonium*, pro *Larbason*, quem propterea false perstrinxit Libav. *in desens. contra illum pag.* 28. *seqq.*

Tarda est nomen Avis, quæ & *Otis* dicitur. Vide *Otis*.

Tarditas, *Tardus*, βραδύτης, βραδύς, quid significet, notum est. Dicitur de pulsu, *l.* 1. *de diff. pulf. cap.* 7. *Tarditatem* in curatione sæpe noxiam esse, patet ex Hippoc. 1. *aphor.* 3. Vide Diet. *num.* 161.

Tarsati, *Tarse*, Barbar. idem, quod *Ecchymoma*, sive *Sugillatio* in oculo. Forest. *lib.* 11. *Observat.* 4. *Schol. lib.* 6. *Chirurg. Observ.* 45. *Schol.*

Targar, id est, *Oleum juniperinum*. Rul. & Iohns.

Tarichos, τάριχος. Vide *Salsamentum*. Inde προταριχεύειν. Vide *Protarichevo*.

Tarith, id est, *Mercurius*, *Rusciar* idem. Rul. & Iohns.

Tarsus, ταρσός, diversis pollet significationibus: inter quas receptissima est, quando *Tarsus* vocatur pars pedis anterior post calcem, plana ac lata, quæ inter talos est, & plantam, & carpo manus respondet, qui uti Celso prima palma dicitur, ita & *Tarsus* prima planta, *l.* 8. *c.* 1. Galen. *l.* 3. *de V. P. c.* 8. *l. de Ossib. c.* 24. e quatuor officulis constare scribit, sed Barthol. septem attribuit, *libell.* 4. *c.* 21. Deinde ταρσοί dicuntur *extremitates palpebrarum oculi*, e quibus pili emicant, quamvis alii ipsos *pilos* ταρσῶν vocari potius existiment, cum Ruffo. Gorr. Castell. Linden. *Med. Phys. l.* 2. *cap.* 10. §. 87. Ταρσὸς quoque dicitur omne id, quod *dilatatum* est; unde verbum τετάρσωνται, *dilatata sunt*. Gal. *in Exeg. voc. Hippoc.* Erot. *Onom. p.* 111. *c. d.* Hinc ταρσὸς, *expansio alarum*, & pennarum productio proprie dicitur, nec non *remorum planities*: item vasa, in quibus casei exponuntur, ut est apud Suidam in ταρσός. *Tarsus* etiam dicitur marmoris duri & candidi species, quæ in Tuscia & subter ac supra Florentiam alibique in Italia nascitur, & præbet elegantius vitrum, quam ulla alia arena. Anton. Neri *in Arte Vitrar. lib.* 1. *cap.* 2. *p. m.* 8. & 9. & *c.* 8. *p.* 22.

Tartarban, Scheunemanno notat *Tartari spiritum*, sed inepte & barbare, judicio Libav. *in Defensione Tom. III. p.* 19.

Tartarus, *Tartarum*, τάρταρος, in Medicina non notat *infernum*, sed est usitatissimum hodieque & varias significationes admittens vocabulum. Proprie *Tartarus* dicitur terrea portio vini, coagulata in duritiem lapideam ad peripheriam doliorum. Unde & Paracelsus, & alii *calculum vini*, vel lapidem lateribus vasorum vinaceorum adhærentem vocarunt, quod quidem Fr. Hofmann. *in clavi ad Schr.* improbat, ob hanc rationem, quod nullus lapis in aqua liquescat, hæc tamen de *Tartaro* scimus. Enimvero hæc subtilitas in Medicina non observatur, uti patet de *Lapide Corrosivo*, *Medicamentoso*; & aliis, qui omnino etiam liquefiunt. De *Tartari vini* historia, viribus, & usu, cum medicamentis inde paratis, legantur passim Rei Medicę scriptores, præsertim Schroder. *lib.* 4. *cl.* 2. *num.* 408. Fr. Hofmann. *ad h. l.* Helmont. *Tartari*, & *Tartari vini historia*: Angel. Sala *in Tartarologia*. Rolfinx. *Chym. l.* 5. *sect.* 1. *art.* 1. *c.* 6. Freitag. *Aur. Mde. lib.* 2. *c.* 10. Iunken. *Chymic. Exp. Cur. Pars. I. sect.* 3. *c.* 10. *p. m.* 215. *seqq.* aliisque. Egregiam quoque descriptionem medicamentorum e Tartaro paratorum a D. Friderico Zobelio Archiatro Duc. Holsat. collectam

ctam edidit Dn. D. Vedelius. Linden. *Tartari* hujus beneficio tribuit vim purgantem vino, ex Hippocrat. *lib. 2. de diæt. Ex. V.* §. 78. Ad similitudinem *Tartari e vino* vocabulum hoc tribuitur etiam aliis salibus e vegetabilibus extractis Chymiæ opera, quæ falia *Tartaros essentiales* vocat Rolfinx. *d. l.* Ita & *Tartarum Philosophicum* ex aqua pluviali a Closſæo paratum huc pertinet apud Schroder. *l. 3. c. 3.* Preter hanc Pharmaceuticam & Chymicam significationem transtulerunt vocabulum *Tartari* ad Pathologicam; alii nimis extendentes ad omnem pene causam & materiam morbificam internam, sicuti Paracelsus, qui integros libros de *Tartaro*, & de *Tartareis morbis* conscripsit, accipiens pro omni alimentorum excremento, & vitiosa materia; quam latam acceptionem reprobavit Helmont. *tract. int gro.* Inventio *Tartari* in morbis temeraria; quamvis, si cum aliis suis scriptis conferatur, non semper sibi constet. Nos salvo aliorum judicio arbitramur, omnino *Tartari* significationem Pathologicam congruam esse, ob egregiam comparationem vini cum sanguine, ita, ut & in sanguine feculentæ terreæ, & coagulativæ portiones aliquando colligantur, & peccent, quæ variorum morborum intemperiei materialis, qua Organicorum generationi favent.

Tasis, τάσις. Vide *Tensio*.

Tassus, id est, *Lumbricus*. Dorn. Ruland. Iohnſ.

Taurocolla, ταυροκόλλα, vocatur *gluten* optimum, quo ex auribus taurorum & genitalibus paratur. Verum accipitur etiam generaliter pro *glutine*. Gal. *lib. 5. de C. M. P. G. cap.* 12. Ægin. *lib. 7. c. 3. lit.* T. Vide *Colla*.

Taurus, ταῦρος, homonymon est. Vel enim notat *Bovem Masculum*. Vide *Bos*. Vel *Taurus* dicitur inferior penis pars, ejusque futura, in longitudinem vergens, usque ad sedem porrecta, Galen. *Introd. cap.* 10. Linden. *Med. Phys. lib. 2. cap. 7.* §. 63. Keuchen. vocavit *Suturam*, *not. ad Sammon. pag.* 136.

Taxatio, *Taxa*, vocatur valor medicamentorum, qua simplicium, qua compositorum, sive pretium pecuniæ numerandum pro medicamentis, &; legitur passim apud Vveker. *in Anat. Gen.* nec non *in Dispensatoriis Norimbergensi & Augustano*. In hoc pretio constituendo & exigendo Pharmacopœi interdum conscientiæ non adeo exactam habent rationem, teste experientia. De qua re videatur D. Ludov. *Differt. II. Pharmaceutica*.

Taxis, τάξις. Vide *Ordo*.

Taxus, Græce dicitur carere proprio nomine, quamvis Schroder. μέλ ς posuerit. Verum non video, quid obstet, quo minus & τάξος vocari possit, ad imitationem aliorum e Latino ad Græcum translatorum. Animal dicitur quadrupes, digitatum, vel bisulcum, pedibus varians, dum aliud canum pedes imitatur, & *Taxus caninus*, aliud porcorum, & *Porcinus* dicitur; utriusque historiam cum usu in Medicina prolixe vide ap. Aldrov. *l. 2. de quadr. dig. vivip. cap.* 11. Jung. Schroder. *l.* 8. *cl. 1. num.* 36. De articulatione peculiari maxillæ in *Taxo* accurata mentio fit in *Eph. Nat. Cur. A. II. Observ.* 12. *Taxus* quoque nomen arboris, de qua videantur Botanici.

Techellica Philosophia, Paracelso dicitur ab autore *Techello* Judæo, quem monumenta singularia magica scripsisse laudavit *de Pestilit. tract. 1. in princ. & l. principior. seu de mysteriis verm. cap. 5. & 6.* Verum omnino salutare nobis est, quod talia scripta interierint.

Techne, τέχνη. Vide *Ars*.

Tecmarsis, τέκμαρσις, in genere dicitur *cognitio conjecturalis* per signa syllogistica, Galen. 1. *de R. V. I. A. t. 3. cap.* 2. In Medicina igitur τέκμαρσις vocatur conjecturalis cognitio, quæ sub se comprehendit totam fere artem Medicam, cognitionem, dignotionem, prænotionem, & curationem, siquidem omnes hæ partes conjectura artificiali nituntur, præsertim quoad respectum ad particularia, imo singularia subjecta. Nam præcepta & theoremata Artis universalia pleraque possunt esse demonstrativa. Lege Foes. *exeges. Oec. pag.* 613. Vide *Conjectura*.

Tecmerion, τεκμήριον, vocatur *signum determinatum* syllogisticum, certis conjecturis nitens. Vide Foes. *d. l.* & Rolfinx. *O. M. M. Sp. l. 2. f. 1. c. 3.*

Tecnopœia, τεκνοποιΐα, idem, quod τεκνογονία, *Generatio sobolis*. Rolfinx. *de part. gen. P. I. cap.* 1.

Tecolithos, τηκόλιθος. Vide *Judaicus*.

Tecome, τήκεσις. Vide *Colliquatio*.

Teganistos, τηγανιστός, *in sartagine frixus*. Vide *Frixus*. Lind. *Ex. V.* §. 99. *Tryganites*, *panis frixus*. Vide *Ibid.*

Tegula, κέραμος, vocatur vas aliquod ad tegendum destinatum. Rul. ita describit: *Tegula* est vas terreum, ventilabris & ostio pervium, oblongum, ad *tegendum* catillos, ne operæ polluantur favillis, utque calor eo temperatius materiam elaborare possit, formatum. Quidam hanc tegulam cum fundo connectunt; alii fundum ab illo segregatum faciunt,

ciunt, id quod in cujuslibet positum arbitrio. Iisdem verbis more suo & Iohnson. descripsit.

Tegumentum, σκέπασμα. Vide *Scepe*.

Teinesmos, τεινεσμός, Latine communiter *Tenesmus*, C. Hofmann. *in Instit. l. 3. cap.* 150. urget, τινεσμὸν, *Tinasmum*, esse scribendum, quemadmodum & *in Apol. pro Galen. l. 3. cap.* 244. *lit. A*. ubi addidit rationem, quam si suo tempore vidisset Dieter. fortassis non improbasset novationem Hofmanni, *Iatr. num.* 818. Describi vero potest, missis aliorum descriptionibus, quod sit assiduum fere per alvum excernendi desiderium urgens; cum dolore, præcipue in extremo ano, cum excretione pauca, mucosa, cruenta, aut purulenta, proveniens a reliquiis portionum acrium vitiosarum, intra intestinum rectum, & ad sphincterem hærentibus & exulcerantibus. Comitatur plerumque dysenteriam. Meminit Hippocr. 7. *aphor.* 27. Gal. *in comm. ad h. l.* Alias legi quoque possunt Foes. *pag.* 613. Forest. *l.* 22. *O.* 40. *seqq. cum Schol.* River. *lib.* 10. *cap.* 7. *Sylv. l.* 1. *prax. cap.* 13. §. 9. 27. 58.

Tela, ἱστὸν, ὕφος, quid significet, ex aliis Dictionariis notum est. *Tela aranei* quem habeat usum Medicum, vide supra in *Aranea*. Quomodo *Telis araneorum* comparari possint Astrologi, ostendit ex Ambrosio Helmont. *tr. Astra non necess. sed incl. num.* 46. Tela etiam sumitur pro linteo utrinque emplastrato, sive *Sparadrappa*, de quo vocabulo supra. Legatur P. Morell. *in method. præscrib. formula lib.* 11. *Sect. V. c.* 12. *pag.* 248. *ed. Blasian.*

Telamones, τελαμῶνες, dicuntur *lintea concerpta*, quæ vulneribus accommodantur, vel fasciolæ potius, quibus oblæsa membra deligari solent. Gorræus.

Telchinæ, idem, quod Lamiæ: *Sagæ*, *Striges*, Strigones, i. e. homines, qui cum Diabolo ad artem aliquam, vel potius ad præstigias exercendas pactum inierunt. C. Rejes *C. Elys. q.* 97. §. 9.

Teleios, τέλειος. Vide *Perfectus*.

Teleo, τελέω, significat *perficio*, *consumo*. Usurpatur crebro, ab Hippocr. de *consumtione* ciborum, *l. de Affect. XXVII.* 7. ubi tamen Linden. reddidit per *expetere*, *XLI.* 9. *XLII.* 4. Vide Foes. *pag.* 614.

Telephium, τηλέφιον, idem, quod *Chironium*. Epitheton ulceris maligni, & difficulter curabilis, a *Telepho*, qui vulneratus ab Achille, unde tale ulcus malignum consecutum. Dicitur & Ἀχίλλειον, teste Keuchen. *ad Samon. pag.* 259. Vide *Chironium*.

Teleutao, τελευτάω, non significat apud Hippocr. *l. 7. Epid.* 30. 5. *exitum nancisci*, aut finire, uti Foes. exposuit *d. l.* sed, ut Lindenus reddidit, ἀπέθανε, h. e. *mortuus est*.

Tellinæ, τελλῖναι, dicuntur *Conchæ minores* marinæ & fluviatiles, quarum descriptionem, cum usu in cibo & Medicina, vide apud Aldrov. *lib.* 3. *de Testac. cap.* 72. Meminit & Gal. *c.* 2. *S. Fac.* §. *Tellinæ*.

Tellurica Philosophia Paracelso quæ sit, non constat ex ipsius scriptis. Meminit vero *tr.* 1. *de Pestilit. in princ. & l.* 2. *de Podagricis*, §. *Necromantia*.

Telma, τέλμα, dicitur, vel ea pars pedis, qua terram contingimus, aut calcamus, vel solidum, densum & durum, ac pilis etiam nudum, pedis vestigium, Galen. *l. de musc. dissect. c.* 33. Alias in Lexicis aliis *locum cœnosum* significare legitur. Vide Foes. *d. l.*

Telmatodes, τελματώδης, dicitur de *locis uliginosis*, *cœnosis*, apud Hippoc. *de glandul. II.* 10. Vide iterum Foes. *d. l.*

Telon dicitur *ignis*, tanquam *telum*. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Telos, τέλος, *finis*, *perfectio*, terminus.

Telum, βέλος, idem, quod *Jaculum*. Vide *Sagitta*. *Telum* quoque vocat *Pleuritidem* pater ex Sereni *Medicina metr. ca c.* 23. ad quem locum vide *not.* Keuchen. *p.* 171. 172.

Temachos, τέμαχος, *frustum sectione ablatum*, aut *tomaculum* significat, sed præcipue de *piscium frustis* resectis usurpatur, Hippocr. *l. de affect. XXXIX.* 11. *de int. affect. XIII.* 35. *LII.* 26. Τεμάχιον Dimin. *frustulum piscis* vocatur, Foes. d. l. Jul. Alexandrinus hallucinatus videtur, quando τεμάχια *salsamenta* significare opinatus est, *not. in Gal. de puer. epil. c.* 4. *& lib.* 15. *Sal. c.* 9.

Temeritas, idem quod *Audacia*, *Incogitantia*, προπέτεια, τόλμη, quæ Medico est vitanda in verbis & factis. De verbis vide locum Gal. *lib.* 2. *de mot. musc. c.* 5. & supra in *Propetes*. In factis præceptum legitur apud Hippocr. *l. de Arte XX.* 22. *& lib.* 6. *Epid. s.* 2. *t* 25. In specie *Temeritas* est in morbis permittere, quod non potest conferre. P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 414. *fin.*

Temperamentum, *Temperatura*, *Temperies*, κρᾶσις. Vide *Crasis*.

Temperantia, σωφροσύνη, quid sit ex Ethicis constare debet. Vocatur Noverca Medicorum, quia præcavet a morborum insultibus. Lang. commendavit, quod sit dux omnium virtutum, & omnium virtutis bonorum dispensatrix, *lib.* 1. *epist.* 55.

Temperatus, σύμμετρος, vide *Symmetria*. *Temperamentum* est omne, quod propriam natu-

turam domat, frænatque aliam admittendo, uti est vinum adustum, vel aqua ardens. Dorn. Rul. Iohnf.

Temperies, κρᾶσις, vide *Crasis*. *Temperamentum*.

Tempestas, ὥρα, χρόνος, κατάστασις. Vide *Catastasis*, *Hora*, *Chronos*. *Tempestas* etiam idem valet, quod ventus, ac cœli ratio, apud Celf. *l.* 2. *cap.* 2. notante Fantino in *not. ad h. l. pag.* 155.

Tempestivus, ὥκαιρος, idem, quod *Opportunus*. Vide *Cæros*.

Templum, ναὸς, σηκὸς, quid sit, pueris etiam notum est. Olim in *Templis* gentilium curationes Empiricas fuisse suspensas; unde Hippocr. primus collegisse dicitur, legimus passim in Medicorum monumentis. Metaphorice quoque vocatur species quædam fasciæ, vel deligationis *templum Sostrati*, alia *templum parvum Apollonii Tyrii*. Galen. *de fasc. num.* 79. 98.

Tempora, κρόταφοι. vide *Crotaphe*. Hinc *Temporales musculi*, κροταφῖται, vide *Crotaphitæ*; & *Temporales suturæ*: vide *Lepidoides*.

Temporarius, ὡραῖος, idem, quod *Maturus*, *Bonus*. Vide *Horæos*.

Tempus, χρόνος, καιρὸς, & hujus vocabuli significatio jam aliunde innotuit, aut innotescere debuit, præsertim e Physicis. Quæ vero in specie *tempora morborum* dicantur, vide apud Galen. *I. de morb. tempor.* item *in Institut. passim*. Suntque potissimum quatuor: *Principium*, *Augmentum*, *Status* & *Declinatio*. De quibus singulis suo loco. *Tempus* quoque observandum in collectione medicamentorum simplicium rectissime urget VVeκerus & alii. Ita & in assumendis & retinendis remediis certo *tempore* opus esse per experientiam constat. Quod vero ad superstitiosam *temporum* observationem attinet, v. gr. mediæ noctis, aut ipsius momenti, quo sol, vel punctum æquinoctii, vel solstitii, alicujus ingreditur, vana sunt talia, & nullius pretii.

Temulentia, idem, quod *Ebrietas*, μέθη. Vide *Ebrietas*. *Temulentus* etiam vocatur οἰνωθεὶς, Galen. *l.* 2. *de Temper. c.* 2.

Tenacitas, γλισχρότης, *Tenax*, γλισχρὸς, idem, quod *Lentus*, vide *Glischros*. *Tenacitas glutinis* est resina mineralis, uti Resina abietis, Terebinthina laricis. Dorn. Ruland. Iohnf. *in Lex.*

Tenacula vocatur instrumentum Chirurgicum, instar forcipis, quo aliquid tenetur, cujus varias delineationes vide apud Chirurgiæ Scriptores, in specie apud Hildan. *Cent. I. Observ.* 4. & *l. de Lichotom. Vesic. c.* 16. 22. 26. & duas quoque diversas, aliam cum, aliam sine Terebello delineavit Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XVI. fig.* 1. & 3. quamvis in Textu *Tenaculas* non appellavit, sed saltem in Indice.

Tencha, vide *Tinca*. Schroder.

Tencta, τεγκτὰ, vocantur ea, quæ humore perfusa eundem per meatus vel poros admittunt, humidiora indeque fiunt & molliora, ut lana, terra. His opponuntur ἄτεγκτα, quæ non admittunt intra se humorem; ut æs, sal, nitrum, Gorr. a verbo τέγγειν, *madefacere*, humectare. Vide *Tenxis*.

Tendentia, τείνοντα, dicuntur remedia, quæ cutim expandunt, & *distendunt*, & opponuntur χαλαστικοῖς, *relaxantibus*, Galen. *lib.* 5. *de S. F. cap.* 11.

Tendo, τένων, vocatur ἀπονεύρωσις, sive *extremitas musculorum* nervosa, vel potius fibrosa & ligamentosa, ita dicta, quod ejus actio præcipue in tensione, vel contractione consistat. Gal. 2. *de art. t.* 5. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 5.

Tenebræ, σκότος. Vide *Scotos*.

Teneo, ἴσχω, κατέχω, quid communiter significet, notum est. Est vero in Medicina verbum emphaticum, præsertim in Pathologicis, quam emphasin notavit Lind. *Ex. XIII.* §. 21. 23. 29. ubi Morbus *tenere* dicitur hominem, quando tanta ejus est vehementia, ut non sinat hominem interesse rebus suis, sed lecto affigat, aut quando non facile absistit affligere, sed moras nectit. Et *teneri* dicuntur ægri a morbo, qui cum vehementia ægrotant, & longiori mora. Unde & apud Scribon. *tenere* pro *hærere*, *durare* sumitur. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Teneritudo, *Tener*, ἁπαλότης, ἁπαλὸς, i. e. *mollities* recens. *Tenerum ceratum*, i. e. liquidius, molle. Scribon. *n.* 173. *Tenera folia*, id est, mollia, *n.* 137.

Tenesmus, τεινεσμὸς. Vide *Teinesmus*.

Tenon, τένων. Vide *Tendo*, *Tendentia*.

Tenontagra, τενοντάγρα, dicitur species arthritidis, quando tendines majores occupat v. gr. in nucha ligamenta illa tendinosa. Legitur apud C. Autel. *l. V. Tard. pass. c.* 2. *p. m.* 513.

Tenontotroti, τενοντότρωτοι, dicuntur, qui in tendinibus sunt vulnerati. Galen. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 2.

Tenor, τόνος, *Tonus*, æquivocum est, Anatomicam, Physiologicam, & Pathologicam habens significationem. Apud Hippocr. plurimis in locis accipi pro nervis, sive a cere-

bro, five a fpinali medulla proveniant, oftendit Foef. *pag.* 619. Sufficiat, unum adduxiffe, *l. de artic. t.* 47. *feq.* Hunc fecutus Gal. non modo *in comm. ad text. dict. Hippocr.* fed & *lib.* 1. *de mufc. motu cap.* 1. Deinde *Tenor membrorum* quoque dicitur recta conftitutio, ordo particularum in iis, & feries, vide Keuchen. *ad Samon. pag.* 81. Pathologice vero τόνος *contentionem*, h. e. vim intendendi & contrahendi per genus nervofum. *Coac. t.* 643. *feq.*

Tenfio, τάσις, διάτασις, idem, quod *Diftenfio*. Vide *Diatafis*, *Ectafis*. Ita & τονώδης διάθεσις, *tenfiva difpofitio*, quæ eft fignum plethoræ, Galen. *l. de multit. c.* 10. Τάσις vocatur, *lib.* 4. *de L. A. c.* 3.

Tenfivus, τονώδης, Epitheton doloris, qui provenit a flatibus vel fpiritibus. Gal. *lib.* 3. *de L. A. c.* 9.

Tenta, μοτός, λύχνισκος, idem, quod *Licinium*, *Penicillus*, *Turunda*. Vide *Licinia*. Apud Paracelf. vocatur *Tenta Magiftralis*, *Paragraph. l.* 3. *c.* 4. §. 1. *Not. in fragment. ad h. l.* vocatur *Tentum magiftrale*.

Tenthreniodes, τενθρηνιώδης, *cavernofus*, *antrofus*. Ufurpatur de pulmone ab Hippocrat. *lib. de refect.* I. 10. a τενθρηνη, & τενθρηδών, quod fignificat infectum aculeatum vefpæ fimile, Foef. *pag.* 613. Alii legunt cum Corn. τενθρηνιώδης.

Tentigo, πριαπισμός. Vide *Priapifmus*.

Tentio, τάσις, idem, quod *Tenfio*. Sumitur & in fpecie pro *Tenefmo*. Gal. 7. *aph.* 27. ex interpretatione Leoniceni.

Tenuans, *Tenuatio*, idem, quod *Attenuans*, *Attenuatio*, λεπτύνω, λεπτυσμός. Vide *Attenuans*.

Tenuis, λεπτός. Vide *Leptos*.

Tenxis, τέγξις, i. e. *humectatio*, madefactio, cui opponitur ξηρότης, *ficcitas*. Legitur apud Hippocr. *lib.* 6. *Epid. f. VIII.* 36. *vel t.* 25. a verbo τέγγειν, *humectare*, quod occurrit *l. de ulcer. in princ. l. de cap. vuln. XX.* 5. *&c.* Iung. Foef. *pag.* 612. *feqq.*

Tephra, τέφρα. Vide *Cinis*.

Tephricon, τεφρικὸν, idem, quod σποδιακὸν. Vide *Spodiacon*.

Tephrion, τέφριον, *Collyrii* nomen, haud dubie a colore cinereo, quod etiam κύθιον appellant. Defcribitur ab Aet. *l.* 7. citante Gorræo, & aliter a Celfo *lib.* 6. *c.* 6. Meminit & Rhod. *Scribon. n.* 26.

Tepidarium dicebatur Balnei pars apud veteres in quo veftes exuendo prius paululum fudabant, Gr. ἀποδυτήριον. Celf. *lib.* 1. *cap.* 4. Jung. Pantini *not. ad h. l.* vide & fupra *Apodyterium*. add. Ant. Fumanell. *libell. de Balneis in princ.*

Tepidus, χλιαρός. Vide *Chliaros*.

Teragolinica, eft *manu confecta*. Ruland. & Iohnf. *l.* 2.

Teras, τέρας. Vide *Monftrum*.

Terebella, *Terebra*, τρύπανον, τέρετρον, vocatur inftrumentum, quo offa forantur, non folum capitis, fed & alia, v. gr. thoracis. Unde variæ ejus funt differentiæ, v. gr. recta & acuta *terebra*, quæ ἀβαπτιστον vocatur Galen. *in Exeg. voc. Hippoc.* alia *ferrata*, cava, & teres, quæ πρίον appellatur. Vide *Prifis*. Huc pertinet *Abaptifton Trepanum*. Vide fupra *Abaptiftos*. Adde Aquapend. *in Chir. Operat.* ubi prolixius defcribitur. Diverfarum *Terebratum*, v. gr. *Terebræ triformis* & *triplois* in cranii vulneribus & juncturis ufitatæ: item *Trepani Abaptifti*, nec non *Terebelli* Maggii pro globulis extrahendis delineationem cum modo utendi tradidit Sculter. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig.* 3. 4. 5. *T. III. fig.* 1. & 3. *T. XVI. f.* 6. *T. XXXVII. f.* 1. *T. XXIIX. fig.* 3. & 4. Huc pertinent *Tenacula* cum *Terebello*; vide *Tenacula*. Iterum alia, quæ τρύπανον τοιχολοβιστήριον Hippoc. vocatur, quæ coftæ perforantur, *l. de int. aff. XXV.* 19. Operatio ipfa dicitur *Terebratio*, Græc. τρύπησις, idem *Terebratus*, Rhod. *in Lex. Scribon. pag.* 451. Hildan. *Cent. II. Obfer.* 4. *feqq.* Bonet. *l.* 4. *Anat. Pract. f.* 3. *Obferv.* 8. *pag.* 1583. *feqq.*

Terebinthina, τερμινθίνη, dicitur *Refina* liquidiufcula, balfamica, oleum craffiufculum referens, colore ex albo flavefcens, fapore paulo acris, confiftentia lenta, & tenax, propria ex arbore *Terebintho*, vulgaris e *Larice* arbore collecta; cujus hiftoriam & ufum Medicum vide apud Diofcor. *l.* 1. *c.* 91. Schrod. *lib.* 4. *cl.* 2. *num.* 398. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Viribus antecedit omnes alias refinas. Rhod. *ad Scribon. num.* 262.

Terebotin, idem videtur effe, quod *Terebinthina*, apud Paracelfum, qui fcribit, effe refinam arboris fuæ, differentem a Balfamo, *l.* 1. *de Tart. Tract.* 4. *c.* 2. *in expof.* nec non *in fragm. ad h. l.*

Terebra, vide *Terebella*.

Teredo, τερηδὼν, homonymon eft. Vel enim fignificat *vermem*, vel potius vermiculum, *ligna erodentem* quem defcriptum vide apud Aldrov. *de Infect. l.* 6. *c.* 5. Ufum etiam monftrat Schroder. *lib.* 5. *cl.* 6. *num.* 117. Vel τερηδὼν, *offis erofio*, quæ alias Latine *Caries* vocatur. Vide fupra *Caries*.

Terengibil, idem, quod *Manna*, *Tereniabin*. Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 446.

Te-

Teres, στρογγύλος, κυλινδροειδής, dicitur de corporibus longis & rotundis. Estque Epitheton *vermium*. Vide *Strongylos*, *Helminthes*. *Teres* quoque cognominatur Musculus Radii, qui alias *Rotundus* dicitur. Vide supra *Rotundus*.

Teresis, τήρησις. Vide *Observatio*.

Teretron, τέρετρον, id est, *Terebra*, τερέτριον, *Terebella*. Vide p. a.

Tergum, νῶτα, idem, quod *Dorsum*. Vide *Noton*. *Dorsum* significat posteriores corporis partes, quæ collo subjacent. Galen. *Introd. cap.* 10.

Tergus, λοπός, vide *Lopos*. Sumitur & in genere pro *corio*, Gr. σκῦτος. Vide *Corium*, *Scytos*.

Terma, τέρμα, vocatur *finis* & *terminus*, in palæstra, meta, in qua subsistebant cursores, quemadmodum initium, βαλβὶς, *carcer* dictum fuit. C. Hofmann. *Comm. in Gal. LL. de V. P. num.* 480.

Terminthos, τέρμινθος, est homonymon. Proprie denotat arborem, quæ Lat. *Terebinthus*, unde resina *Terebinthina* colligitur, quæ significatio spectat ad Botanicos. Per metaphoram vero dicuntur τέρμινθοι tumores, vel cutis eminentiæ plerumque in tibiis vel cruribus obortæ, colore ex nigro & viridi, rotundæ, fructui *Terebinthi* similes. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *Ep. s. II.* 13. *l. de humor. XI.* 1. Explicarunt Gal. *in Exeg. dict. Hippoc.* item *com.* 3. *de Hum.* Ægin. *l.* 4. *c.* 24. Aet. *l.* 2. *tetrab.* 4. *c.* 63. Foes. *Oecon. pag.* 615. 616. M. Aur. Severin. *l. de Epinyctid. P. II. controv.* 3. Aliquando & per Th scribitur, v. gr. apud Lind. *in d. Hippoc. loc. de Humor.* Castel. Causa horum tuberculorum nulla alia esse poterit, quam stagnatio portionum serosarum putrescentium, cum acerbitate aliqua atrabiliaria, & indurativa, unde haud inepte inter Symptomata Scorbuti, ut & Luis Venereæ referri possunt ac debent, licet in specie Autores de Scorbuto nullam fecisse mentionem, quod mirum, notaverim. Arab. dicuntur *Albotin*, vel *Albotis*. Fallop. *l. de morb. Gall. c.* 5. *Tom. I. pag.* 686.

Terminus, τέρμα, τέλος, quid significet, notum est. Videlicet extremum, in quo aliquid desinit. *Terminare*, τελευτᾶν, legitur apud Galen. *cap.* 3. *de art. t.* 33. Morbi *terminari* dicuntur, vel ad salutem, vel ad mortem. An *Terminus vitæ* a Deo præfixus Medicinæ usum excludat, egregie ventilavit C. Rejes *C. El. q.* 18.

Terna, idem, quod *Impetigo*, *Mentagra*. Fallop. *de Ulcer. cap.* 25. *Tom. I. Oper. p.* 615.

Ternarius, τριάς, numerus in Medicina etiam ad superstitionem usque mysticus, ita, ut non solum Hippoc. *tres* corporis nostri substantias statuerit, continentes, contentas, & impetum facientes; & posteriores Medici *tres* res secundum & præter naturam constituerint; sed & Chymici Paracelsum sequentes *Tria* Principia excogitaverint: *Sulphur*, *Mercurium*, & *Salem*, quæ Mosen in capite secundo per *Sahab*, *Bdola*, & *Schoham* indicasse, vult Iohnson. *lib.* 2. ita, ut *Sahab*, aurum significans sit perfectissimus & absolutissimus Mercurius, *Bdola* Margarita, seu Unio, optimus & præstantissimus succus, seu oleagineus, Sulphur denotans, & *Schoham* Lapis concretus crassioris inter principia Salis concreti signaculum existat. (quis non rideret vana hæc nugamenta?) Unde & *Ternarium numerum* consummatissimum dixerunt, imo consummationem omnis numeri, & patrem reliquorum, quemadmodum *binarius* mater parium & femininorum, *Theatr. Chym. Vol. I. pag.* 481. Imo, quod omnino detestandum, summum *Trinitatis* mysterium non verentur applicare omnibus rebus naturalibus, quemadmodum expresse legitur *d. l. pag.* 454. Ea, quam in Divinitate colimus summo decore, atque fatemur, *Trinitas*, in unoquoque naturaliter producto rerum omnium, quæ creatæ sunt ab eadem, illis, qui secreta naturæ perquirunt abditissima, sui speciem atque figuram ob oculos ponit. Ita in corpore humano *tria* sunt, quæ requiruntur ad ejus sanitatem conservandam, vitæque longæ tuitionem, utpote *Sol*, *Jupiter*, & *Luna* Physice-Spagyrica. O impiam confusionem figmentorum Ethnicorum cum mysterio sanctissimo *Trinitatis*! Tædet me plura allegare e dicto loco. Quid? quod ipse Galen. improbaverit has circa numeros nugas, *lib.* 3. *de dieb. critic. cap.* 11. vocans, ψυχρολογίας, ἠλιθιότητας, λήρήματα. Nec hodieque exolevit ritus superstitiosus Chirurgastrorum, in deligationibus, ad sectionem venæ instituendam, ad vulnera, ternarium observare, imprimendo ter fasciam, numerum; imo non desunt etiam, qui veterum gentilium imitentur morem *ter* despuendi, vel in vulnera, vel in terram, vel quando urinam reddiderunt. Lege Keuch. *ad Sammon. pag.* 235. Ita in usu medicamentorum *ternarius* numerus observatus legitur apud Scribon. *n.* 58. 71. 159. Vide & Rhod. *ad eund. n.* 71. Cæterum quod *ternarius* numerus etiam in morbis, v. gr. febre tertiana, & in conatibus naturæ Criticis pro morborum solutione observetur, illud non fit propter aliquam mysticam & peculiarem numeri

meri illius virtutem & efficaciam; sed dependet unice a materiæ turgescentia intra illud temporis spatium collecta. Unde etiam sæpe contingit, ut terminus ille, interveniente aliquo obstaculo, vel anticipetur, vel prorogetur.

Terniabin, *Tereniabin*. Vide *Manna*.

Ternio, *Ternus*. Vide *Ternarius*.

Terpnos, τερπνός, significat *Gratum*, suave, *delectabile*. In specie τερπνὸν nomen est medicamenti compositi, quod describitur ab Aetio *l. 6. c. 91.* citante Gorræo.

Terra, γαῖα, γῆ. Vide *Ge*.

Terreus, *Terrenus*, *Terrestris*, γαιώδης. Vide *Gæodes*.

Terrelati, sunt spiritus corporei, in terra degentes. Dorn. Rul. & Iohns.

Terricla, χάραξ, *sudis*, *Redica*, sic dicta, quod terreant hostes, aut bestias ingressuras. Lind. *Ex. XI.* 75.

Terrificatio, legitur apud Casp. Cramerum *Colleg. Chym. Dissert. I. c.* 4. § 3. quando nimirum in fermentationis actu portiones terrestres coeunt & concrescunt.

Terror, φόβος, affectus est, & animi perturbatio fortior, *timori* affinis, & ejus quasi excessus. Pertinet inter res non naturales, & fit aliquando caussa morborum, præsertim lipothymiæ, epilepsiæ, imo & mortis, procatarctica; aliquando vero salutaris, & vice remedii prodest. Utrumque docuit Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *s.* 3. *c.* 105. *& l.* 14. *s.* 3. *c.* 12. Jung. C. Hofm. *Inst. Med. l.* 5. *c.* 39. §. 1. In specie *terrorem* præcordia afficere, & omnem esuriem tollere, vult Helmont. *tr. Jus Duumvir. n.* 25. Est etiam occasio pestis *Terror*. Idem in Tumulo pestis.

Tersome, τέρσομαι, significat apud Hipp. *siccor*, idem, quod ξηραίνομαι, *l.* 1. *de morb. mul. XXIII.* 5.

* *Tertbreia*, τερθρεία, præstigiæ, incantamentum. Primus Melampus incantationibus ad morbos sanandos usus fuisse dicitur, qui 1530 annos ante Christum natum vixit. Sed antiquior multo hæc est curandi ratio. Constat enim ante eum Ægyptios superstitionibus, Magiæ, augurandi artibus operam dedisse. Porro incantatio a magis seu præstigiatoribus hoc modo fiebat. Hi jubebant, ægros potionem sumere, quam non tanquam remedium vi naturali agens præscribebant, sed tanquam Cæremoniam ad incantamentum perficiendum necessariam. Si ægri convalescerent, remediorum virtus incantamentis tribuebatur. V. Clerc. Hist. med.

Tertbron, τέρθρον, proprie dicitur *artemo* & funis, quo utrinque velum trahitur, antennæ summum extremumque jugum, & ita ad rem nauticam pertinet. Ab Hipp. vero sumitur vel pro summo & *extremo morbi* ex mente Foesii; vel pro *soliditate* morbi, uti reddidit Lind. *in vers. Lat.* Locus est *l.* 2. *de morb. mul. XVII.* 2. Jung. Foes. *p.* 615.

Tertiana, τεταρταῖος, vocatur febris, quæ de tertio in tertium exacerbatur, estque vel *Intermittens*, in qua integra dies intermedia est libera ab omni febrili effervescentia; vel *continua*, ubi quidem nulla intermissio, sed continuus animadvertitur fervor, nihilominus ejus vehementia major de tertio in tertium sentitur. Caussa utriusque consistit in sanguinis biliosi, hoc est, sulphureo-salinis portionibus scatentis effervescentia & fermentatione p. n. Intermittentis quidem, ob fermentum crudum extraneum succi nutricii corrupti accedentis. Continuæ vero, ob copiam sulphurearum portionum a caussa quadam externa ad accensionem & agitationem irritatarum. Dividitur in *Legitimam*, & *Spuriam*. *Febris Tertianæ* utriusque veram ideam descripserunt, ex recentioribus, Willis *de febribus c.* 4. Sylvius *Prax. Med. libr.* 1. *c.* 30. 31. Piens *de febr. Tract. spec. c.* 6. *&* 11. quamvis non in omnibus consentiant, quæ tamen fortassis facile conciliari possent. Non inconcinne etiam de hoc argumento scripsit nuperrime D. D. Dolæus *in Encyclopæd. l.* 4. Febrium in genere essentiam & rationem formalem in turbata sanguinis mixtione consistere statuens, & postmodo singulis primariis speciebus, ita etiam Tertianæ, applicans. *c.* 8. Quales sententias & hypotheses post dictos autores alii adhuc recentiores de hac febris specie & reliquis foverint & proposuerint, quos inter nobis arridet D. D. Christ. Gunth. Schelhammeri *Tract. de Febrium curatione*, non est nostri instituti, nec loci ratio concedit, prolixius examinare. Jung. & D. D. Stahlius *in suis Dissertationibus*.

Tertium Chymicis dicitur medium inter duo extrema, & est medium inter durum & molle, est quoque medium conjungendi Tincturas, & intelligitur *Sal*, quod merito dicitur medium inter corpus & spiritum, *Theatr. Chym. Vol. IV. p. 96. seq.* Alias & Chymicis *Sal Tertium* est, quod *Salsum* dicitur & *Enixum* ex alcali & acido junctis resultans. Vide *Enixum*, *Salsum*.

Tertius, τρίτος, quid significet, jam ante constat. In Medicina usitata est phrasis *ad tertias*, vel ad *duas tertias* decoquere, & vel indicatur decoctio tanta, ut residua maneat una tertia pars liquoris, vel quod usitatius.

vide-

videtur, ut una saltem tertia pars decoquendo consumatur. Vide Rhod. *in Lexic. Scribon. p.* 451.

Tessa est vocabulum plane obscurum novissime a D. Helwigio, quantum nobis quidem constat, *in Introitu suo in Physicam inauditam* in lucem productum; Si juxta nonnullorum opinionem Arabica vox est, significat *Occultavit*, *spoliavit*, privavit, &c. D.D. Matthias Schefferus existimat esse nomen Caballisticum, cujus literæ singularem contineant sensum. Significare vero Sal Astrale, seu Aeris essentiam, & esse idem cum Mercurio, Chalybe, Fœmina, Aquila, Columba &c. Attrahi vero per Magnetem, id est, Sal centrale, cujus modus in literis hujus vocabuli Caballistice continetur, *in epist. defensor. introitus Helvvigian. pag.* 21. *seqq.* Enimvero an non hic rursus ad hæc ænigmata licebit exclamare: Nihil apprehende, & fortiter tene? vel cum Carneade, in Rob. Boyle *Chymista sceptico* sciscitari; In Disquisitionibus ejusmodi speculativis, ubi ad nudam veritatis cognitionem primario collimamus, quid, quæso, ille me docet gratiis dignum, qui si potest, conceptum suum mihi non reddit intelligibilem, sed terminis Mysticis, phrasibusque ambiguis obscurat, quod dilucidare debebat?

Tessaraconta, τεσσαράκοντα, *Quadraginta*. Vide *Quadragesimus*.

Tessares, *Tessara*, τέσσαρες, τέσσαρα. Vide *Quatuor*.

Testa æquivocum est apud Latinos. 1. significat *vas figulinum*: deinde & ob similem duritiem *crustam* animalium *aquatilium*: utrumque dicitur Græc. ὄστρακον, vide *Ostracon*. Unde & *Testacea animalia* vocantur ὀστρακόδερμα. Vide *Ostracodermon*. Tertio *Testa* dicitur *rotunditas capitis humani*, Keuchen. *ad Sammon. p.* 92. Gr. πόλος, κοῦνα. Hinc & Paracelsus generaliter pro *globo* cœli & terræ sumsit, *l. de caduco matric.* Denique *Testa* corporis humani *pellis* est. Dorn. Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Testamentum, διαθήκη, terminus Juridicus, proprie denotans *dispositionem facultatum* suarum omnium, Gal. *libr. de cogn. & cur. omn. anim. peccat. c.* 5. Translatum vero a Spagyricis ad Hieroglyphica, vel mystica, aut ænigmatica scripta potissimum de *Lapide Philosophorum*, v. g. Ardoldi Villanovani *Testamentum*, Gallico primum idiomate descriptum, postea in Latinum translatum, quod legitur *in Th. Chym. Vol. I. p.* 783. *& Vol. IV. p.* 446. *seq.* Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 2. Nicolai Melchioris Cibinensis Transilvani *Testamentum Artis*, quod extat apud Libav. *Tom. II. Oper. p.* 350. Fr. Basilii Valentini *Testamentum ultimum* vernacula lingua scriptum, Argentorati 1667. typis excusum. Hadr. a Mynsicht *Testamentum metricum* scriptis ejus aditum, &c.

Testiculi, *Testes*, ὄρχεις, δίδυμοι. Vide *Didymi*, *Orcheis*, *Ovarium*.

Testimonium, μαρτύριον, quid significet, notum est. Proprie alterius quoque affirmationem ejus, quod alius statuerat. Hinc Galen. dicit alicubi, ex *testimonio* veritatem dogmatum æstimari, *l. quod an. mot. seq. temp. corp.* 5. Sumitur vero ab Hippocr. etiam μαρτύριον, *testimonium*, pro signo, 2. *de art. t.* 31. Galen. *in comm. ad h. l.*

Testudinatum, ἀέτωμα. Vide *Aetoma*.

Testudo, æquivocum est, χελώνη. Vide *Chelone*, *Camara*, *Talpa*. *Testudo* quoque dicitur *spuma maris*, item *Limax*, anacium album & rubeum. Rul. & Iohns.

Tetagmenos, τεταγμένος. Vide *Ordinatus*.

Tetanos, τέτανος, accipitur aliquando late pro omni *Convulsione* & rigiditate corporis, vel membrorum. Proprie vero & stricte ita dicitur species *Convulsionis* gravissima, quando totum corpus erectum & rigidum manet sine motu, sicut lignum, aut trabs, Dieter. *num.* 825. Vide *Convulsio*, Galen. 4. *aphor.* 57. De *Tetano* alias agitur apud Hippocr. *l.* 3. *de morb. XIII.* 1. *seqq. l. de int. affect. LIX.* 1. *seqq. l. de dieb. V.* 1. *seqq.* Jung. Foes. *p.* 616.

Tetanothra, *Tetanomata*, τετάνωθρα, vel τετανώματα, vocantur medicamenta *erugatoria*, sive, quæ rugas emendant. Gorr.

Tetartæos, τεταρταῖος. Vide *Quartana*.

Tetartemorion, τεταρτημόριον. Vide *Quadrans*.

Tetartos, τέταρτος. Vide *Quartus*.

Tethalassomenos, τεθαλασσωμένος, idem, quod θαλασσίτης, marinus. Epitheton *vini aqua marina mixti*, cui opponitur οἶνος ἀθάλασσος, cui non est admixta aqua marina. Illius meminit Gal. 4. *de R. V. I. A. t.* 1. *& l.* 4. *de san. tu. c.* 4. Hujus vero *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. Vide Foes. *p.* 448.

Tethelos, τεθηλὼς, dicitur Hippocr. *mollis*, laxus. Usurpatur de figuris, *l. de vet. med. XXXIX.* 16. rectius tamen *floridum* significat, *ibid. XLI.* 9. a θάλλω, *floreo*. Vide Foes. *pag.* 266.

Tethrenioides, τεθρηνιώδης. Vide *Tenthrenioides*.

Tethyion, τήθυον, dicitur *Zoophyton rubrum*, cujus descriptionem pleniorem vide cum usu in cibis & Medicina apud Aldrov. *de Zoophyt. l.* 4. *c.* 5. Chiocc. *Mus. Calc. sect. l. p.* 87.

Tetocyia, τετοκυῖα, Latine *Puerpera*, quæ jam

jam peperit, Hipp. 5. *aphor.* 39. Iunge Dieter. *n.* 828.

Tetradrachmon, τετράδραχμον, *pondus quatuor drachmarum*, h. e. *uncia dimidia*, quæ & *Stater* dicitur, Galen. *de pond. & mensur.* Vide *Stater*.

Tetragnathus, τετράγναθος, species est juxta Aetium *Phalangii*, vel aranei subalbida, pedes scabros habens, & juxta caput eminentias duas: unam rectam, alteram latam, ut existimes, eum ora habere duo, maxillas quatuor, & lineam per os æqualem. Ejus venenum Scorpii veneno simile, Forest. *l.* 30. *Observ.* 12. *Schol.*

Tetragonon, τετράγωνον. Vide *Quadrangulum*. Τετράγωνον alias apud Hippocr. vocatur medicamentum, quod caput purgat, *l. de int. aff.* *XLIIX.* 14. & *LII.* 18. per quod nonnulli intelligunt vel ipsum Stibium, vel Crustas, quæ circa illud reperiuntur, Foes. *p.* 616. Rhod. *ad Scribon. n.* 23.

Tetramos, τετράμος, idem, quod τρόμος, *Tremor*. Erot. *in Onom. p.* 113. *b.*

Tetramyron, τετράμυρον, i. e. *quatuor unguentis confectum*, vocatur *Acopum* linimentum, cujus descriptio & vires habentur apud Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12.

Tetrao, τέτραξ, ὄραξ, nomen avis montanæ majoris, quæ Latinis *Urogallus* dicitur, cujus descriptio videatur cum usu apud Aldrov. *l.* 13. *Ornithol. c.* 6. ubi simul demonstrat, non esse eandem avem cum Otide.

Tetrapharmacon, τετραφάρμακον, in genere dicitur medicamentum compositum ex quatuor simplicibus. Tribuitur vero diversis compositionibus, v. g. *Emplastro*, quod alias βασιλικὸν vocatur, Gal. *adv. Lyc. c.* 7. *l.* 1. *de S. Fac.* §. *Pinguedo*, *Stear*. Vide Rhod. *ad Scrib. n.* 211. & supra in *Basilicum*. Deinde & *Antidotus* ita vocatur, quæ alias μυστήριον dicitur, & in officinis *Theriaca Diatessaron*; vide *Mysterion*. Denique & nomen cibi cujusdam est *Tetrapharmacon* apud Spartianum in Adriano, constantis ex fasiano, sumine, perna, & crustula, allegante Rhod. *d. l.* Meminit & Paracels. *Tetrapharmaci l. de Ictericiis c.* 3. & videtur intellexisse Antidotum.

Tetrobolon, τετρώβολον, *pondus quatuor obolorum*, h. e. scrupuli duo. *Gramma* enim in duos obolos dividitur. Gorr.

Tetroros, τέτρωρος, Latine *Quatrio*. Vesal. *l.* 1. *de H. C. F. c.* 33. dicitur ab Oribasio & Ruffo *pars Astragali* vel tali superior & sursum vergens. Gal. *de Ossib. c.* 24. vel juxta Ingrassiam *c.* 23. cujus commentarium *vide p.* 264. *seq.* quamvis & totus *astragalus* ita aliquando dicatur a quatuor lateribus, dextro, sinistro, anteriore & posteriore. Gorr.

Tettigometra, τεττιγομήτρα, dicitur fœtus e terra cadens, e quo exit cicada. Aldrovand. *de Insect. libr.* 2. *c.* 13.

Tettix, τέττιξ. Vide *Cicada*.

Teuchos, τεῦχος, duplicem apud Hipp. habet significationem: 1. ita dicitur *totum corpus l.* 6. *Epid. s. II. t.* 4. Gal. *in comm. ad h. l.* 2. notat *vasculum*, *l. de sterili*, *XII.* 25. 26. *l. de loc. in hom. II.* 6. *XXXVI.* 7. & plenius explicat Erotianus, quod sit vas auditorium carne & nervo cinctum.

Teuthis, τευθίς. Vide *Loligo*.

Teutlophace, τευτλοφακῆ, nomen cibi alicujus constantis ex *beta* & *lente*, a τεῦτλον, *beta*, & φακῆ, *lens*. Id edulii genus Heraclidem Tarentinum non modo sanis, sed & ægrotantibus dedisse scribit Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 18. *fin.* Gorr.

Textura, proprie ὕφανσις, ad opificium pertinet, quod *ars Textoria* dicitur, de qua & Gal. *l. ad Thrasybul. c.* 16. & 21. Per translationem vero Latine etiam usurpatur de *organica structura corporis*, & partium, & respondet Græco κατάστασις, κατασκευή, Gal. 2. *aph.* 28. & *c. de R. V. I. A t.* 47.

Th, θ. Θ. Θ. signum est & nota *mortis*, θανάτου, apud Hipp. *in libris Epidem.* notante Gal. *com.* 1. *in l.* 3. *t.* 13. & *alibi*, quemadmodum Υ. signum sanitatis, *ibid.*

Thacos, θᾶκος, *sedile*, sedes, idem, quod θῶκος, Legitur apud Hippocr. *lib.* 7. *Epid.* *XXVI.* 22.

Thais, θαΐς, duo significat: I. *Ceratum Cosmeticum*, quo faciei rubor conciliatur, cujus descriptio habetur apud Ægin. *l.* 3. *c.* 25. II. *Vinculi genus*, quod capiti adhibetur, ubi summum caput & quod inter ipsum frontemque est, vincire convenit. Ejus tres species recenset Gal. *l. de fasciis n.* 9. 10. 13.

Thalame, θαλάμη, dicitur *cubile*, & piscium latibulum, *forulus*, penetrale. Legitur apud Hippocr. *de Arte XIX.* 9. Vide Foes. *Oecum. p.* 265.

Thalamus, θάλαμος, præter vulgarem & propriam significationem ex aliis Lexicis petendam tropice Galenus vocavit *l. XVI. de V. P. c.* 3. locum illum, e quo nervi optici egrediuntur, quem locum Bartholin. *Libell. III. Anatom. c.* 2. *p.* 672. magnas cerebri eminentias vocavit cum Riolano. D. G. Bidloo vero *Thalamos* opticos nominare non dubitavit, *Anat. Tab. IX.* & *X.*

Thalasseron, θαλασσερὸν, dicitur *Collyrium Hermophili*, accommodum suffusionibus & hebetu-

betudini visus, cujus descriptio habetur apud Galen. *l. 4. de C. M. S. L. cap. 7.* Ægin. *l. 7. cap. 16.*

Thalassites, θαλασσίτης, idem, quod τεθαλασσωμένος. Vide *Tethalassomenos*.

Thalassomeli, θαλασσόμελι, dicitur medicamentum compositum ex aqueis portionibus aquæ marinæ, mellis, & aquæ pluviæ defæcatis, & in picato vase per dies caniculares insolatis, vini habens purgatoriam. Gorr. e Diosc. *l. 5. c. 20.* Jung. Keuchen. *ad Samonic. p. 201.*

Thaleros, θαλερὸς, i. e. *floridus*, a θάλλω, *floreo* dicitur de spiritu vegeto magno & concitato; Galen. *c. 2. in 1. Prorrhet. t. 4. & 60.* quamvis in textu Hipp. legatur θολερὸν, de quo infra in *Tholeros*. In *exegesi* autem Hipp. θαλερὸν πνεῦμα exponit Galenus per calidum instar solis, atque derivat vocem a δέχεσθαι, calefacere.

Thallia, & *Thallos*, θαλλία, θαλλὸς, dicitur *germen* omne, sed præcipue *olivæ*. Ægin. *l. 3. c. 66.* Gorræus. Rhodius exposuit per *ramum olivæ*, ex quo diebus festis coronæ texebantur, *ad Scribon. n. 142.*

Thalpos, θάλπος, idem, quod θερμότης, *Calor*, *æstus*. Legitur apud Hippocr. *3. aphor. 1. & 5.* a θάλπω, foveo, calefacio. Jung. Dieter. *n. 383.*

Thalpsis, θάλψις, *fotum*, *fomentum* significat. Legitur apud Mosch. *l. de morb. mul. c. 126.*

Thamatica, pro *Thaumatica*, ars dicitur, per quam inveniuntur machinæ, quæ vel aere, vel aquis impelluntur, Dorn. Ruland. & Iohns. *in Lexic.*

Thames, *Thaminos*, θαμὰς, θαμινὸς, *frequens*, & adverb. θαμέως, *frequenter*. Sæpe occurrit apud Hipp. *l. 2. de morb. mul. LIII. 4. l. de fistul. III. 1. l. de superfœt. X. 11. & alibi* notante Foes. *p. 266. seq.*

Thamna, θάμνα, idem, quod *Lora*, vinum a vinaceis aqua maceratis factum. Vide *Lora*. Lind. *Ex. X. §. 200.*

Thanasimos, *Thanatodes*, θανάσιμος, θανατώδης. Vide *Lethalis*.

Thanatos, θάνατος. Vide *Mors*.

Thaphneus est *medicina mundata & repurgata*. Dorn. Rul. & Iohns.

Thauma, θαῦμα, in genere *Miraculum* significat. Vide *Miraculum*. Specialiter sumitur pro *machinis* αὐτομάτοις, mechanicis, qualibus utuntur histriones etiam in ludis. Tandem & pro ipsis *præstigiis* accipitur: unde θαυματοῦργοι ἢ θαυματοποιοὶ, qui talia opera feria, jocosa, impudica, pudica, exercebant & ostendebant in circulis otiosorum hominum, quæstus causa. C. Hofmann. *comm. in Gal. LL. de V. P. num. 979.*

Theca, θήκη, vocatur *Receptaculum*, in quo aliquid asservatur. Ita *Theca instrumentorum Chirurgicorum* describitur ab Hildan. *in Cista militari Class. 19.* sine quali nunquam accedere debet ægros Chirurgus, quod laud. Autor etiam ipse observavit. Joh. Rhodius etiam ex Martiali probare conatur *Thecam* accipi pro Fibulæ specie, pudendis non solum libidini verum etiam verecundiæ consulendo usurpata. *Dissert. de Acia p.* 88.

Thee est nomen plantæ Japonicæ & Chinensis, hodieque etiam apud nos usitatæ, & magnopere commendatæ, de cujus historia & usu vide Schroder. *in Append. p.* 8. *seqq* & Fr. Hofmann. *in Clav. ad l. 4. s. 1. n. 348. seqq.* Licet vero utilitas insignis negari non debeat, attamen an non excedatur in encomio usus hujus plantæ, ob novitatis pruritum, aliis judicandum relinquimus. Videatur & Cl. D. Pechlini Archiatri Cimbriæ Ducis *Dialogus inscriptus Theophilus Bibaculus, sive de Potu Theæ*, & multa aliorum neotericorum, qua Latina qua vernacula scripta. Mirandum etiam, quod licet variæ fallaciæ jam detectæ sint circa illius herbæ collectionem, & adulterationem, nihilo minus sint, qui ejus usu non abstineant.

Theetricos, θεητρικὸς, proprie *spectabilis* dicitur, h. e. *ad ostentationem* & spectaculum *factus*. Usurpatur ab Hippocr. de deligationibus concinnis & ad ostentationem saltem paratis, quæ nihil juvant, *l. de Medico IV.* 8.

* *Theiformis decoctio*. Est ratio conficiendi decocti, qua potione The paramus. Hodie usitatissimus est hic decoquendi modus.

Theilopedon, θειλόπεδον, dicebatur *locus*, ubi *insolantur* & exsiccantur uvæ. Hinc θειλοπεδευθεῖσα σταφυλὴ, *uva insolata* dicitur. Linden. *Ex. X. §. 92.* Gorr. scripsit θηλόπεδον.

Theion, θεῖον, duabus gaudet significationibus. Significat enim & *Divinum & Sulphur*, de quibus Latinis vocabulis jam dictum sub suis literis initialibus. Vide *Divinum*. *Sulphur*.

Thele, θηλὴ. Vide *Papilla*. *Mamma*.

Thelema, θέλημα. Vide *Voluntas*.

Thelopedon, θηλόπεδον. Vide *Theilopedon*.

Themon, θημὼν, idem, quod σωρὸς, vocatur *acervus & cumulus*, v. g. frumenti, tritici, Gal. *in Ex. voc. Hipp.* Foes. *p. 266.* Gorræus.

Thenar, θέναρ, accipitur late, stricte & strictissime: Late pro cavitate omni interiori manuum

nuum & pedum; quarum illa dicitur alias *Vola*; hæc vero *Planta*; suntque carnosæ portiones sub digitis manuum & pedum. Quod enim etiam de plantis *pedum* usurpetur, patet ex Hippocr. *l. 2. de morb. mul. IX.* 19. Stricte pro *vola manus* tantum, sive palma, h. e. parte manus interna eminente & carnosa a digitis usque ad carpum protensa, qua percutere solemus, a θένειν percutere. Gal *c. 1. de fract. t.* 20. Strictissime θέναρ, dicitur Ruffo *spatium carnosum inter pollicem & indicem*, sub quo manus cavitas sita est; ὑπόθεναρ vero, quod reliquis quatuor digitis subtenditur. Foes. *p. 267. seq.* Linden. *Med. Physiol. l. 2. c.* 14. §. 85. Musculus etiam unus ex abducentibus pollicem vocatur θέναρ, Barthol. *l. 4. An. c. 9. p.* 579.

Theodoretos, θεοδώρητος, *Antidotus* vocatur, quæ alias διανακαρδίων appellatur, ad frigidas capitis affectiones, cujus descriptio legitur apud Æginet. *l. 1. c.* 11. & Aet. *l.* 13. citante Gorr. Meminit & Forest. *l. 21. O. 12. Schol.*

Theodoricon, epitheton est medicamentorum *in Antidotario Nicolai* apud Mesuen *in operib. fol. 393. b. c. & f.* quorum unum dicitur *Theodoricon* Hyperichon, quasi a Deo datum & expertum (uti in textu exponitur) & valde commendatur contra affectus capitis, hemicraniam, vertiginem &c. Alterum *Theodoricon* anacardinum ab Anacardiis ingredientibus, & pariter pro memoria corroboranda laudatum fuit.

Theodotia, θεοδότια, vocantur diversa *Collyria*, ab Autore *Theodoto* inventa & excogitata, ad diversas oculorum affectiones, quorum descriptiones habentur apud Aet. *l.* 7. allegante Gorræo & Ægin. *l. 7. c.* 16. Meminit & in genere Gal. *l. Introduct. c. 14. circa fin.*

Theopemptos, θεόπεμπτος, h. e. *Deo missa*, scil. *Antidotus*. Quo epitheto exornata legitur *Tinctura* quædam *Antimonii*, cujus descriptio habetur apud Schroder. *l. 3. c.* 17. quamvis neque hæc, neque reliquæ pomposis ibidem & hyperbolicis titulis inscriptæ magis aliquid habeant in recessu, quam Tinctura vulgaris Antimonii, D. Ludovic. *Dissert. I. Pharm. p.* 335.

Theophilion, θεοφίλιον, vocatur *Collyrium* τραχωματικόν, & describitur apud Aet. *l.* 7. allegante Gorræo.

Theophrastici, iidem, qui Paracelsistæ dicuntur, *Paracelsi sectatores*. Vide *Paracelsus*.

Theorema, θεώρημα, idem in genere, quod ἀξίωμα, *sententia*, aphorismus. Vide *Aphorismus*. *Speculatio*.

Theoretica, *Theorica*, θεωρικὴ, θεωρητικὴ. Vide *Speculativa*. *Practica*.

Theoretos, θεωρητὸς, *Contemplabilis*, spectabilis; vel consideratione & observatione dignus. Dicitur de diebus Medicis sive Criticis, sive Crisin antecedentibus, quales sunt *Indices*, ἐπίδηλοι. Hipp. 2. *aph.* 24. Galen. *in comm. ad h. l.* Dieter. *n.* 391.

Theoros, θεωρὸ, vocatur Hippocr. qui oraculorum consulendorum caussa ad Deos mittebatur, notante Erotian. *Onom. p. 53. e.* Foes. *p.* 269.

Theos, θεὸς, Latine *DEUS*. Vide *Deus*, *Dii*.

Theræus, θηραῖος, epitheton certum vini alicujus, quod in Creta insula nascebatur, dulce, nigrum, crassumque & citra adstrictionem. Meminit ejusdem Galen. *de bon. & mal. succ. c.* 11. *& l. 4. de S. Fac.* 8. Jung. Gorræus.

Therapeia, θεραπεία, Lat. *Curatio*, *Medela*, *auxilium*. Hipp. 1. *aph.* 6. de quibus vocabulis vide suis in literis. Complecti vero & curam veram, h. e. qua morbus revera profligatur; & palliativam, ubi saltem ejusdem vehementia mulcetur, testatur Gal. *6. aph.* 38. & confirmat Lind. *Ex. XII.* §. 93. Adde Foes. *p.* 268. Descendit vero a verbo θεραπεύω, *curo*, medeor, ministro, quod legitur *6. aph.* 38. Estque valde emphaticum verbum, exprimens illud axioma Hippocraticum: Medicum, dum *curat*, esse & debere esse saltem naturæ *ministrum*. Unde & θεραπεύοντες, Hipp. dicuntur *ministri*, qui ea, quæ ad curationem necessaria sunt, administrant. *3. de R. V. I. A. t.* 44. Adde Foes. *dict. loc.*

Therapeutice, θεραπευτικὴ, vocatur pars Medicinæ *Curatoria*, Methodus Medendi. Vide *Curatoria Methodus*.

Theinos, θηῖνος, epitheton *vini Asiatici dulcis*, simul atque pallidi, uti scribit Galen. *l. 5. de san. tu. cap.* 5. Gorræus vero fortassis mendose θήειος posuit *in definit.*

Theriaca, θηριακὰ, dicuntur medicamenta, quæ *ferarum morsibus* medentur, Gal. *c. 6. in l. 6. Ep. t. 5. circa fin.* Duplicia vero statuisse Nicandrum, docet Gorr. quorum alia animalium morsus præcavent, sive illitu, sive suffitu, sive instratu; alia, quæ morsum jam inflictum curant, & innoxium reddunt. *Theriaca*, θηριακὴ, vocatur in specie *Antidotus* efficacissima ad venena omnia, imprimis vero ad morsus viperarum, cum θηρίον viperam κατ' ἐξοχὴν significet. Vel etiam ita dicta est illa compositio, quæ *Andromachi* habetur, quod carnes viperarum recipiat. Translatum tamen vocabulum postea ad alias quoque *Antido-*

tidotos, quamvis non recipiant carnes viperarum, quales fuerunt Æ.ii Galli, Antiochi Philometoris, Euclidis, Zenonis &c. & hodieque adhuc *Theriaca Diatessaron*, *in Offic.* De hujusmodi compositionibus vide Gal. libros *de Antidotis*, de *Theriaca* ad Pisonem, & ad Pamphilianum. Junge Rhod. *ad Scrib. n.* 165. In specie de *Theriaca Calceolaria* Chiocc. *in Muf. f. VI. p.* 704. & v. g. Marantam de *Theriaca*, Sylvaticum, Bonninium, Jul. Alex. *h. tit.* Videantur & Dispensatoria, Norimbergense, Augustanum, item Pharmacopœa Collegii Londinensis &c. Chymici cum viderent fortassis intricatissimam simplicium & inconcinnam misturam *Theriacarum*, præsertim Andromachi, consulere voluerunt artificiosa extractione, hinc ortæ sunt *Theriaca cœlestis*, *Essentia* vel *Extractum Theriacæ* &c. de quibus videatur Schroder. *l.* 2. *c.* 57. Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Iunken. *Chymic. Exp. Cur. Part. II. sect.* 1. *c.* 5. *p.* 499. *seqq.* Iohnsonus quoque scribit *Lex. l.* 2. *Theriacarum* varia genera Chymica & Galenica inveniri *in Pharmacopœa Spagyrica* Mylii *p.* 349. *seqq.* Translatum porro *Theriacæ* vocabulum ad *medicamenta Mercurialia*, v. g. Sublimatum, Corallinum album &c. legitur, & quidem hyperbolice vocando *Theriacam Theriacarum*, apud Libav. *Apocalypf. Hermet. part. prior. c.* 6. Verum ne permittant sibi imponi ab hujusmodi laudibus hyperbolicis Medici Jumores, cum usus horum sit suspectus, imo periculi plenissimus. In Lapide quoque Philosophorum & *Theriacam* & venenum latere, docetur *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 631. *seqq.* ubi tamen mendose ob ignorantiam Græcæ linguæ Spagyricis maxime familiarem *Tyriaca* legitur.

Therinos, θερινός, i. e. *æstivus*. Ita θερινὴ ὥρα legitur, h. e. *æstivum* tempus, apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 1. πυρετοὶ θερινοί, febres *æstivæ*, 2. *aph.* 25. Vide *Æstas*. Dieter. *n.* 387. Vocatur & Collyrium *Therinum*, i. e. *æstivum*, *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Theriodectos, θηριόδηκτος, hoc est, *a feris morsus*. Dioscorid. *l.* 1. *c.* 1.

Theriodes, θηριώδης. Vide *Ferinus*.

Therioma, θηρίωμα, idem, quod Hippocr. θηρίον, significat *ulcus teterrimum*, *ferinum & summe malignum*, cum ex se nascens, tum alii morbo superveniens, ut refert Celsus, colore lividum, nigrum, odore fœdum, multo mucoso humore repletum, quod inflammatio, febris, prurigo & dolor comitatur, a quo sanguis interdum fluit, serpit & exedit partes finitimas, atque ob id aliqui Herpetem exedentem nominant, *l.* 5. *c.* 28. Quamvis alii sint, qui θηρίωμα ad *phth. pulmonum ulcera* maligna restrinxerint, teste Gal. *c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 24. Ita & Heurn. phthisin vult appellari θηρίωμα, *l. de morb. pect. c.* 7. Caussa indubitato in sanguinis ichorescentia caustica & putrefactione consistit. θηρίον vero pro tali ulcere sumi apud Hipp. patet ex *l. de Loc. in hom. XLI.* 1. Jung. Foes. *p.* 270. Erotian. *Onom. p.* 109. *a.* Gorr. Castell.

Therion, θηρίον, proprie significat *bestiam*, *ferum animal*; quemadmodum & simplex θήρ. Vide *Fera*. Adde Lind. *Ex. XI.* §. 115. 119. In specie etiam accipi pro *vermibus* & animalculis in intestinis natis, nonnulli Interpretes Hippocr. volunt, ita explicantes *Coac. text.* 285. 467. 468. *& l.* 6. *Epid. f. VII.* 55. Jung. Foes. *d. l.* Ionston. vero duos textus posteriores Coacos per ulcera ferina exposuit, *in not. ad h. l.* siquidem p. a. ad *Therioma* notavimus, credens Hipp. etiam *ulcera summe maligna* appellasse θηρία. Galenus *exegesi Hipp.* duo hæc præcipue significare apud Hippocratem monet, *vermes & ferina ulcera*, quæ oriri asserit, quando ichor diffluit & sursum deorsum partes putredine inficit, præterea vero etiam ipsam ad phthisin habitudinem ita appellasse Hipp. docet.

Theriotome, θηριοτομή, idem, quod ζωοτομή, vide *Zootome*.

Thermæ, θερμαί, proprie vocantur *Aquæ aetu calidæ minerales sponte natæ*, h. e. quas Natura e liberali sinu terræ magna Dei benedictione affatim suppeditat ad sanitatem, qua tuendam, qua recuperandam, quarum usus non solum est externus ad lavandum, sed etiam quandoque internus ad potum, Gal. *l.* 6. *de san. tu. c.* 9. Dieter. *n.* 508. Quænam vera caussa sit fervoris nativi *Thermarum*, pertinet inter intricatissima Naturæ occulta; licet plures fuerint, qui ingenia sua in hac rimanda exacuerint, inter quos & Jul. Alex. *l.* 7. *Sal. c.* 4. Lang. *l.* 2. *ep.* 52. Nobis placet opinio Fr. Hofm. *in Clav. ad Schr. l.* 3. *c.* 3. *p. m.* 145. non tam peculiari sulphure accenso, quam a continua lucta particularum inter se pugnantium dependere, flatnentis; quamvis duratio illa per secula annorum admiranda magis, quam rimanda sit. Historias vero *Thermarum* cum usu vero & abusu plures proposuerunt Autores. Sufficiat allegasse Baccium de *Thermis*, Tabernamont. in libell. Germanic. dicto *Thesaurus aquarum*, vulgo *Masser-Schab*. Vveker. *Antid. Spec. l.* 1. *sect.* 3. Hildan. de *Thermis Leucensibus & Pipernis*. Sommer. *de Carolin.* Rolfink. *O. & M. M. Spec. l.* 6. *f.* 2. *c.* 2. De *Thermis*, Helvetiæ Joh. Jac. Vve-

Vuagnerus Histor. Helvet. *Cur. sect. III. art.* 7. *p.* 87. *seqq.* ut & de Balneis *art.* 9. *pag.* 106. *seqq.*

Thermantherion, θερμαντήριον, vocatur arula, vel foculus, qualibus in mensa solemus uti, ad recalefaciendos cibos a diuturniori mora refrigeratos. C. Hofm. *in Galen. LL. de V. P. n.* 210.

Thermanticos, θερμαντικός. Vide *Calefaciens*.

Thermasia, θερμασία, idem, quod θερμότης, *Calor*. Legitur apud Hipp. 5. *aph.* 63.

Thermasma, θέρμασμα, significat *fotum*, qui adhibetur per calefacientia, v. g. in pleuritide. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 1. & 2. Descendit a verbo θερμαίνω, *calefacio*, & θερμαίνομαι, *calefio*, quod frequenter occurrit apud Hipp. notante Foes. *p.* 268. Dieter. *n.* 388.

Therme, θέρμη, *calorem* notat *excessivum*, intemperatum, apud Hipp. unde & Gorræus non veritus est, per *febrem* exponere; quamvis nullam video necessitatem, ob quam omnis *calor excedens* statim febris dici debeat. Legitur vocab. apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LXVII.* 4. in quo loco quidem *febrilem calorem* notare connexio docet, & *l.* 5. *Epid. XXXV.* 8. ad quem locum vide Lind. *Ex. IV.* §. 53.

Thermemeria, θερμημερία, dicitur *tepor diurnus*, qualis esse solet tempore verno, Hipp. 1. *de nat. hum. t.* 33. Jung. Foes. *p.* 269.

Thermocœlios, θερμοκοίλιος, vocatur Hipp. qui *intemperate calido præditus est ventriculo*. Legitur *l.* 6. *Epid. s. IV. t.* 25. Foes. *d. l.*

Thermole, θέρμωλη, idem, quod θέρμη, & *calorem excessivum* notat. Hipp. *l. de L. I. Hom. XXXI.* 13. *XXXIIX.* 5. *XLIX.* 7. &c. Erotianus vero solam febrem, nunquam calorem in communi dici ab Hippocrate asserit θερμωλήν.

Thermologista dicitur Georg. Thomsono *in Explicatione Terminorum Artis Acui Magneticæ præmissa* is, qui principaliter calidum tractat, neglectis proprietatibus essentialibus. Huic opponitur Psychrologista, qui frigidum principaliter tractat. Utrumque adversus Galenum ejusque sectatores excogitatum fuit.

Thermometrum, θερμόμετρον, est mensura caloris, tum cujusvis, tum caloris humani naturalis per pulsum dijudicanda. Plura de *thermometris* variis videantur apud laudatissimum Dn. Sturmium *in Collegio Experimentali Curioso ejusque Auctario*, loca quærantur in Indice.

Thermopolium, θερμοπώλιον, vocatur *taberna*, ubi confectæ dulcesque potiones veneunt, quas calidas bibere solitas ex Turnebo testatur Linden. *Ex. X.* §. 158. & hodieque potus Thee & Caffe in quibusdam celebrioribus urbibus etiam Germaniæ ita venales habentur.

Thermoposia, θερμοποσία, hoc est, *Aquæ calidæ potus*, in quo sensu usus hoc vocabulo D. Pechlin. *l.* 1. *Obs. Phys. Med. O.* 97. *p.* 178. contra Scorbuticam etsi valde variantem commendans, qua simplicis, qua medicatæ *aquæ calidæ potum*.

Thermopragmaticus, θερμοπραγματικός, idem est quod Thermologista, apud Thomson.

Thermos, θερμός, vide *Calidus*. Significat & *Lupinum*, ut est apud Gal. *l.* 6. *de S. Fac.* §. *Thermus*, quod pertinet ad Botanicos.

Thermoscopium, θερμοσκοπεῖον, fere idem significat, quod Thermometrum, de quo p. a. Legitur *in Act. Erud. Lips. A.* 1700. *m. Jul. p.* 316.

Thermospodia, θερμοσποδία, h. e. *calidus cinis*. Legitur apud Dioscorid. *l.* 2. & 5. alibique.

Therolexes, θηρολέξης, idem, quod ὀνοματοθήρας, *aucupator verborum* & dictionum, cujus omne studium in vocularum observationibus & novationibus positum, Linden. *Ex. XVI.* §. 146.

Theros, θέρος. Vide *Æstas*.

Thesaurinella cœlestis dicitur Paracelso *Necromantiæ species*, quæ occulta scripturæ rimari & intelligere docet, *l.* 2. *Philos. sagac.*

Thesaurus, θησαυρός, quid proprie significet, ex aliis Lexicis constare potest ac debet, videlicet *Divitias copiosas absconditas*, vel occultas. Per translationem etiam aliis tribuitur. Ita Studium Veritatis & Philosophiæ dicitur *thesaurus* pretiosissimus, *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 238. Talis *Thesaurus* est in homine, non extra ipsum, *p.* 274. Ita Lapis Philosophicus dicitur *thesaurus*, Vol. IV. *p.* 786. *seq. Thesaurus aurei velleris*, Vol. V. *p.* 247. Adde Libav. *Tom. II. Oper. p.* 189.

Thesis, θέσις, significat *Positionem* partium corporis naturalem, vide *Situs*, quamvis Galen. quoque velit, significare *connexionem* cum proximis partibus, & respectum *com.* 2. *de fract. t.* 8. Alias *thesis* quoque *sententiam* aliquam quæ in arte etiam Medica fundamenti loco ponitur, significare potest, uti ex Logicis patet.

Thespima, vel *Thespesiana*, θέσπισμα ἢ θεσπεσιανή, vocatur Confectio quædam Apollonii, cujus descriptio habetur apud Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 3. Gorr.

Thessalicus, θεσσαλικός, idem, quod *Methodicus*, ab autore *thessalo*, qui sectam Methodicam primus introduxit, Vide *Methodicus*.

Fuit

Fuit vero Thessalus Trallianus, sub Neronis principatu Medicus arrogantissimus, ita ut rabie quadam incitatus cuncta majorum placita & Medicorum sententias delere conatus sit, teste Plinio *l.* 29. *H. N. c.* 1. nec veritus vocare sese ἰατρονίκην, h. e. Medicorum victorem, nomenque hoc monumento suo in via Appia inscribere, sicut scribit Andr. Tiraquellus *de Nobilitate chart.* 108. *n.* 64. Alias *sedile thessalicum* legitur apud Hippocrat. 1. *de artic. t.* 22. & describitur a Galen. *in comm. ad h. l.*

Theu cheir, Θεῦ χεὶρ, i. e. *Manus Dei*. In genere Herophilum omnibus medicamentis attribuisse, si recte adhibita fuerint, patet ex Gal. *l.* 6. *de S. M. S. L. c.* 3. In specie est nomen *Antidoti* ex hircino sanguine præparatæ, quæ nephriticis, calculosisque præsenti remedio est, & describitur ab Aetio *l.* 11. citante Gorræo. Vide *Manus*.

Theurgia, Θεουργία, dicta fuit Græcis sacratior Magiæ species, fuitque per sacrosancta nomina & precationes angelorum & bonorum spirituum imploratio, ut est apud Lang. *l.* 1. *ep.* 34.

Thexis, Θῆξις, vocatur *punctio per acum*, a Θήγω, quod *acu transfigo* significat. Hinc cura κατὰ Θῆξιν vocatur Chirurgica operatio, quando vulnera per suturam acu factam conjunguntur, cujus meminit Archigenes apud Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. Jung. Foes. *p.* 269.

Thisma est minerarum ductus & *venæ subterraneæ*. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Thlasias, Θλασίας, dicitur *Eunuchus* factus *per compressionem*, κατὰ Θλάσιν testium, quem modum descripsit Ægin. *l.* 6. *c.* 68. *Thlasiæ* dicuntur, quorum testes sunt attriti, sicut e *l.* 138. *ff. de V. S.* notavit P. Aman. in *Irenic. p.* 136.

Thlasis, Θλάσις, Θλάσμα, *contusio*, *collisio* violenta dicitur. Estque species solutionis continui, Galen. *l. de causs. morb. c.* 11. Jung. Foes. *pag.* 271. in *exegesi* vero *Hippocr.* instrumentum Chirurgicum, quo fœtus extrahitur, alias ἐμβρυοθλάστην, vel πίεστρον dictum, ita appellari monet.

Thlibiæ, θλιβίαι, vocantur, quorum testiculi sunt collisi (*Wie ein Klop-Hengst*) P. Amman. *d. l.*

Thlipsis, Θλίψις. Vide *Compressio*.

Thocos, Θῶκος, *sedile*, *sella*. Legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XLII.* 29. *& in Epist. ad Damagetum* de Democrito sedente super sella lapidea, 29. Foes. *p.* 275.

Tholeros, Θολερὸς, *turbidus*, turbatus, *turbulentus*, Lat. dicitur & usurpatur de rebus diversis, v. g. de spiritu, vel aere, Hipp. *l. de humor. III.* 18. *Coac. t.* 49. 186. 1. *Prorrhet. c.* 2. *t.* 4. *&* 60. de urina *l.* 1. *Epid. c.* 2. *t.* 31. *l.* 2. *f. III.* 91. de alvi excrementis *ibid.* 99. de menstruis *l.* 1. *de morb. mul. XXIV.* 12. de sputo, *ibid. LXIX.* 13. Vide Foes. *p.* 271.

Tholos, Θόλος, æquivocum est. Primo significat in genere *limum*, vel *lutum*; unde Θολερὸς, *turbidus*, in specie succum illum *turbidum*, quem habent *polypi* ac *sepiæ*, in peculiari mytide, quemque fundentes aquam turbant & collutulant. Hippocr. *l.* 2. *de morb. LXXI.* 5. Junge Lind. *Ex. V.* §. 8. Deinde etiam ita dicitur *fasciæ genus*, quod Calvariæ adhibentur. Gal. *de fasciis num.* 8. *Tholus* quoque, vel quibusdam etiam *tholum*, dicebatur lucus Æsculapio sacer, in quo sacellum vel ædicificium rotundum, sex columnis suffultum, marmore candido incrustatum erat, quod proprie *tholum* vocabant, ut legere est apud Lang. *l.* 2. *ep.* 2. & Casp. Rejes *C. El. q.* 3. *num.* 4.

Thorax, Θώραξ, Medicis communiter vocatur totum illud corporis spatium, quod duodecim costis utrinque circumscribitur; pertinet anteriore quidem parte ad pectorale os & septum transversum: declinar vero posteriore ad spinam duodecim vertebris circumscriptam, Gal. *l. de ossib. c.* 13. *& l.* 6. *de V. P. c.* 2. Dieter. *num.* 397. Jungatur Lin. *Med. Phys.* 2. *c.* 6. §. 3. Barthol. *lib.* 2. *Anatom. in princ.* Dicitur & alias *Medius Venter*. Vasa quoque sanguinea, Venas & Arterias, quæ ad Thoracem excurrunt, vocari *thoracica*, patet ex Bartholin. aliisque Anatomicis. Sic & Medicamenta affectibus pectoris dicata *thoracica* dici, e Practicis constat.

Thorexis, Θώρηξις, Hipp. dicitur *vini*, præsertim meri & *generosioris*, potus. 2. *aphor.* 21. Jung. Dieter. *n.* 398. Aliquando vero immoderatum vini potum & *inebriationem*, vel ebrietatem significat apud eundem, *libr.* 2. *de morb. VI.* 16. *XXII.* 1. *XLIIX.* 41: *LI.* 28. Vide Foes. *pag.* 275. quemadmodum & verbum Θωρήσσω & Θωρήσσεσθαι, *inebriari*, accipitur, *lib.* 2. *Epid. f. V.* 24. *lib.* 2. *Prorrh. IIX.* 1. *lib.* 4. *de morb. XXXI.* 14. Notetur, apud Linden. semper in medio saltem Iota inveniri contra Lexicographorum, ut & Foesii, scriptionem, eleganter Erotianus primum comessationes quasi dici οἰνοποσίας, post Θώρηξιν & minium ἀκροθώρηξιν. Vide Θωρῆξαι. Galenus per οἴνωσιν & μέθην explicat vinolentiam & ebrietatem *in exegesi Hipp.*

Thoros, Θορὸς, idem, quod γόνος, *semen genita-*

nitale, genituram significat, Hippocr. *libr.* 2. *de morb. XLIX.* 8. Galen. cum aliis hoc nomine semen actu ipso excretum, vel excretionem seminis indicari, voluit. Vide Foes. *p.* 272.

Thorybos, θόρυβος, *tumultus*, *perturbatio*, turbulenta commotio. Usurpatur vel de humoribus, & in specie sanguine, estque idem, quod ἀραδος. Vide *Arados*. Vel de animo, sive mentis *perturbatione*, desipientia, in qua significatione sæpius ab Hippocr. sumitur, v. g. 1. *Progn. t.* 38: quamvis Galen. *in comm.* de omni periculoso statu exposuerit, *Coac. t.* 282. unde & *mens* θορυβῶδες legitur, i. e. *perturbata*, *libr.* 2. *Prorrh. XX.* 3. risus θορυβώδης, *libr.* 5. *Epid. XXXIV.* 2. Verbum θορυβέειν occurrit *in Epist. ad Philopœmenem num.* 16. & θορυβέεσθαι, *perturbari*, *l.* 7. *Epid. XXI.* 28. Jung. Foes. *p.* 272. *seq.*

Thracius, θρᾴκιος, epitheton *Lapidis graveolentis*, cujus meminit e Nicandro Galen. *l.* 9. *S. Fac.* §. *Gagates*. Caret usu Medico.

Thranos, θρᾶνος, *scabellum*, *sella*, sedes, idem, quod δίφρος, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Non vero video, cur Foes. Galenum legisse existimet θρόνος pro θρᾶνος.

Thrasos, θράσος, *Thrasys*, θρασὺς, *audaciam* & *ferociam*, nec non *audacem* & *ferocem* significat & exprimit. Usurpatur ab Hipp. de delirio & de oculis, *l.* 1. *de morb. mul. LXX.* 12. *l.* 1. *Prorrh. s.* 2. *t.* 52. *Coac. t.* 85. 155. Jung. Foes. *p.* 273.

Thrasydeilos, θρασύδειλος, *audacem* & *timidum simul* significat ab Aristotele in Ethicis viro forti applicatum. Verum egregie etiam tribuitur Medico prudenti a D. Pechlino *l.* 1. *obs. Phys. Med. O.* 71. *p.* 193. ad præceptum Hippocratis ne sit temerarius, neque etiam plane timidus, sed mediocritatem inter utrumque extremum in praxi adhibeat & observet.

Thrausma, θραῦσμα, vocatur species una *Ammoniaci*, quod in minutas glebas veluti in frusta fractum est, & facile friatur. Gorr.

Thraustos, θραυστὸς, idem, quod ψαθυρός. Vide *Friabilis*.

Threpsis, θρέψις. Vide *Nutritio*. *Facultas* etiam *nutritiva* vocatur δύναμις θρεπτική, estque species sanitatis, singulis membris & toti corpori competens.

Thrincos, θριγκὸς, *sepimentum*, vallum significat, & usurpatur ab Hipp. tropice de dentibus, *in Epistol.* citante Foes. *p.* 273.

Thrissa, θρίσσα. Vide *Alosa*. Ita dictus piscis, quod multis spinulis instar *aristarum* refertus sit. Lind. *Ex. XI.* §. 228.

Thrissein, θρίσσειν, exponitur ab Erotiano per *furere*, animo alienari, *Onom. p.* 53. *c.*

Thrix, θρίξ, vide *Pilus*. Præter hanc receptam significationem Græcum vocabulum etiam significare *partem hepatis superiorem*, juxta quam fibræ inter se dividunt, vult Galen. *in Exeg. voc.* scribi vero monet Galenus & alias τρὶξ, & in voce θρὶξ idem adnotat: sed nihil horum omnium invenit in lectione Hippocratis Foesius, & hinc τῶ ἥπατος θρὶξ videtur ipsi orta esse in libro περὶ γυν. φυσ.

Thrombos, θρόμβος, *Thrombosis*, θρόμβωσις. Vide *Grumus*, *Grumescentia*.

Thronos, θρόνος, est *excelsa sedes*, aut in sublimi posita. Legitur apud Hipp. *l. de dec. orn. XI.* 4. ubi elatiorem decubitus ægrorum locum significat. Θρόνος μαρμάρινος, *Thronus Marcellus* quoque vocatur Trochiscus, cujus descriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 12. & Aet. *l.* 9. citante Gorræo.

Throsco, θρώσκω, h. e. *salio*. Usurpatur de Corde apud Hipp. *l. de Corde IX.* 6.

Thrymma, θρύμμα, *fragmentum*, *frustum*, v. g. scoriæ, Hippoc. *l.* 1. *de morb. mul. CI.* 4. 5. Jung. Foes. *p.* 274.

Thrypticos, θρυπτικὸς, *vim frangendi habens*. Hinc λίθων θρυπτικὰ, medicamenta *calculos frangentia*, dicuntur, Gal. *l.* 5. *de S. F. c.* 2.

Thunnus, θύννος, item *Thynnus*, dicitur Piscis marinus grandior non squamosus, cujus caro quidem dura, variat tamen ratione ætatis, Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 31. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 9. Prolixius describitur, cum usu vario ab Aldrov. *l.* 3. *de Pisc. c.* 18. Bruyerin. *de re cibar. l.* 22. *c.* 5. ubi *thimnus* vocatur. Meminit & Lang. *l.* 1. *ep.* 63.

Thureæ Glandulæ quæ dicantur, vide *tolle*.

Thus, λιβανωτὶς, Vide *Libanotos*.

Thya, θύα, θυΐα, vocatur *pila*, aut *mortarium*, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LXXIII.* 19. *l.* 2. *LXVII.* 8. Galenus exponit per thyamata & aromata *in exeg. Hipp.*

Thyema, θύεμα, aromata ad mentem Hippocratis dici thyemata docet Erotianus.

Thyites, θυΐτης, nomen *Lapidis viridis Jaspidi similis* in Æthiopia, cujus descriptio cum usu Medico habetur apud eundem *l.* 5. *c.* 154. Gal. *lib.* 9. *S. F.* §. *Dioscorides Thyites*. Rulandus hodieque nobis incognitum esse, existimat. Aldrov. ad marmor serpentinum viride una macula signatum refert, *l.* 1. *Hist. serp. & drac. c.* 1. *p.* 51. *a. ed. Bonon.*

Thylacos, θύλακος, θυλάκιον, i. e. *saccus*, *sacculus*. Diminutivum usurpatur de chorii portione protuberante cum liquore in conatibus partus in matricis cervice, quem digito-

rum-

rumpendum esse monet Moschion. *de morb. mul. c.* 52.

Thyma, θύμα, *pustulam pruriginosam* ab æstu excitatam significat, idem, quod ἔκθυμα. Vide *Ecthyma*. Lind. *Ex. XI.* §. 189.

Thymallus, θύμαλλος, nomen piscis fluviatilis, nobilissimi, cujus descriptio cum usu in cibis & Medicina traditur ab Aldrov. *l.* 5. *de pisc. c.* 14. Bruyer. *de re cib. l.* 22. *c.* 10. ubi & *thymus* dicitur.

Thymiama, θυμίαμα. Vide *Suffimentum*, *Suffitus*.

Thymion, θύμιον, vocatur *verruca minor*, super corpus eminens in cute, ut *Acrochordon*, tenuis, supra latior, subdura & in summo peraspera. Idque summum colorem *thymi* repræsentat floris, a quo denominatur, habet magnitudinem fabæ Ægyptiæ. Modo unum, modo plura nascuntur in palmis, talis, & plantis pedum; pessima sunt in obscœnis partibus, maxime, ubi sanguinem fundunt. Caussa in salinis corruptis maligne & coagulativis portionibus succi nutricii ponenda videtur. Vide Forest. *l.* 6. *Chir. Obs.* 10. *Schol.* Cels. *l.* 5. *c.* 28. Foes. *Oec. p.* 274. Dieter. *n.* 299.

Thymoeides, θυμοειδὲς, *facultas irascibilis*, quæ cordi attributa motus animi in nobis gignit & animi perturbationes. Gorr.

Thymos, θύμος, *thymus*, dicitur *eminentia quædam carnosa & verrucosa*, modo rubens, modo alba, plurima ex parte indolens, *thymi* corymbos referens, nunc in glande, nunc in præputio crescens. Ægin. *l.* 6. *c.* 58. & 71. Gal. *in def. med.* in ano & sede fieri scripsit *l.* 14. *M. M. c.* 13. quin & Hipp. ipse *de Alim. IV.* 10. Caussa eadem, quæ *thymii*. Differunt enim solum magnitudine. Suntque alii mites, qui exigui, scabri, candidi, dolore carentes, & hos secundum naturam vocasse arbitror Hipp. *d. l.* alii maligni, lividi, dolorifici, ampliores, ut in morbo Gallico. *Thymus* quoque vocatur glandula jugulo adnata inter divisiones arteriarum & venarum subclavium thoracis summa parte; pars in vitulis esui expetita ob mollitiem lacteam; cujus descriptionem vide apud Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 4. Hanc a Plauto vocari *Glandium* scribit Joh. Riolanus *Anthropogr. l.* 3. *c.* 13. De osse *tibiæ* sponte elapso & callo restituto legi poterit admirabilis Observatio *in Act. Hafn. Vol. III. obs.* 1. Vvarthonus & Charltonus glandulæ huic peculiarem usum elaborationis succi nutricii attribuerunt. Ille in *Adenograph. c.* 16. hic *Oec. An. Ex. X.* §. 16. Enimvero nobis nondum videtur res indubitatæ veritatis, ob ineptitudinem nervorum succum illum nutricium, si in glandula elaboraretur, ad cerebrum, ceu organon dispensationis, revehentium; ne dicam de aliis inconvenientiis hanc hypothesin adhuc consequentibus.

Thymos, θυμὸς. Vide *Animus*. *Ira*. θυμὸς etiam apud Hipp. significat *inanem tussiendi cupiditatem*, in qua nihil excernitur, teste Foes. *in Oeconom. Hipp. p.* 275.

Thynnus, θύννος. Vide *Thunnus*.

Thyroarytænoidei vocantur Musculi Laryngem exacte claudentes, ita ut iidem inflammari faciant Anginam lethalem, Bartholin. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *p.* 442.

Thyroides, θυροειδὴς. Vide *Cartilago scutiformis*. *Scutiformis* Glandulæ quoque binæ inferiori laryngis regioni adstantes *thyroideæ* vocantur Vvarthono, *Adenograph. c.* 18. *p.* 107. Vide Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *p.* 445.

Tibenum, τιβηνὸς, epitheton *vini* cujusdam a loco natali *tiba* ita dicti, cujus virtutem explicat Gal. *l. de bon. & mal. succ. c.* 11. & *l.* 1. *de Antid. c.* 3.

Tiberianum tormentum vocatur *Colica*, apud Lind. *Ex. IV.* §. 12.

Tibia, κνήμη, est tota cruris pars inter talum & genu in interiori parte sita, cujus tibiæ pars anterior tenuis, & carnis expers *Ocrea* appellatur, Galen. *l. de offib. c.* 22. 4. *de art. t.* 28. & *alibi*. Gr. ἀντικνήμιον, posterior carnosa pars *Sura* γαστροκνήμιον dicitur, *l.* 16. *de V. P. c.* 8. Jung. Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 21. Musculi *tibiæ* affixi pedem flectentes vocantur *tibiæi antici* & *postici*, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 13. *p.* 581. De osse tibiæ sponte elapso & callo restituto legi poterit admirabilis observatio *ex Actis Hafn. Vol. III. Obs.* I.

Tiburo vocatur piscis quidam maximus, & truci aspectu, vitam in mari Indico ducens, adeo insigni corporis robore, ut hominem ictu dentis secet medium & devoret. Lapis ex ejus capite extractus utilissimus fertur nephriticis & urinæ difficultate laborantibus, Chiocc. *Mus. Calc. f.* 1. *p.* 104. Describitur & a Rondelet. *lib.* 16. *de pisc. c.* 26.

Tiburtinum, τιβυρτῖνος οἶνος, etiam nomen *vini*, a loco natali, cujus vires iterum Gal. proposuit. *dd. ll.*

Ticus, nomen piscis marini, ad ostia fluminum intrantis apud Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 1. quamvis neque apud Aldrov. neque apud Rondelet. ejus descriptio habeatur.

Ticto, τίκτω, significat *pario*. Vide Foes. *p.* 618. *seq.* Dieter. *n.* 831.

Tifacoum, h. e. *argentum vivum*. Ruland. *in Lex.*

Tifatum idem, quod *Tin*, i. e. *Sulphur*. Ru-

Ruland. & Iohnfon.

Tigala, epitheton certum *Sacchari* Arabicum, de quo differuit Jul. Alex. *lib.* 18. *Salmon. cap.* 14.

Tigris, τίγρις, animal eft ferum, quadrupes, crudele, homines devorans, cujus hiftoriam cum ufu vide fis apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. dig. vivip c.* 4.

Tilmata, τίλματα, *vulfa* dicuntur, & idem fignificant, quod σπάσματα, fiuntque, cum mufculorum fibræ nimis diftentæ rumpuntur. Gal. *c.* 3. *de iis*, *q. in med. f. t.* 30. quamvis in Græco legatur τίλγματα. Verum fubftituerunt τίλματα Comes Montanus, Felicianus, Cornarius, Foef. notante C. Hofmann. *in MMSS. not. ad h. l.* Τίλμα quoque vel τιλμάτιον vocatur *linamentum concerptum*. Hippoc. *l.* 3. *dec. orn. VII.* 21. Gal. *de C. M. S. L. c.* 2.

Tilmos, τιλμὸς, fignificat *vellicationem*, evulfionem, vel proprie dictam, qualem exercent fępe deliri, & phrenitici, dum floccos legunt, aut pilos evellunt; vel improprie partium nervofarum *lancinationem*, ab humorum acrium & corrofivorum fubfiftentia, Hipp. *l. de Hum. II.* 24. & *l.* 1. *Epid. fect.* 3. *t.* 1. ad quem locum videatur Galenus *comm.* Jung. Foef. *p.* 618.

Tilton, τιλτὸν, *linamentum concerptum*. Gorr. Foef. *d. l.*

Time, τιμή. Vide *Honor*.

Timiditas, *timor*, quod, idem *Metus*, Gr. φόβος, δειλία. Vide *Metus*.

Timidus, φοβερὸς, quid fignificet, jam ante ex aliis Lexicis notum eft. *Timidi* Mufculi qui vocentur Anatomicis, videatur apud D. Bidloo *Anat. Tab. IX.*

Timoreo, τιμωρέω, ab Hipp. fumitur in valde bona fignificatione, quatenus notat *opem ferre*, juvare, auxiliari, 1. *de R. V. I. A. t.* 31. & 39. unde & τιμωρία, *auxilium*, adjumentum fignificat, *ibid. t.* 41. Gal. *in com. ad hæc loca*. Jung. Foef. *p.* 618.

Tin, id eft, *Sulphur*. Ruland. & Iohnfon. *in Lex.*

Tina vocatur Balneum magni juvamenti in dolore Colico, Avic. *lib.* 3. *fen.* 16. *tr.* 4. *cap.* 10.

Tinca, *tincha*, de Gręco vocabulo non certo conftat, quamvis Schroder. addiderit σκόρπιος, eft pifcis in ftagnis & lacubus frequentior, quam in fluminibus, cujus hiftoriam cum ufu in cibis & Medicina tradidit Aldrovand. *l.* 5. *de pifc. c.* 45. Jung. Jul. Alex. *l.* 5. *Sal. c.* 7. Bruyer. *de re cib. l.* 22. *c.* 12. Schr. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 92.

Tincones vocantur *Bubones*, five tumores in inguinibus, Fallop. *de morb. Gallic. c.* 90. *Tom. I. Oper. p.* 738.

Tinctura, βαφὴ, terminus in Medicina hodieque ufitatiffimus, ambiguę tamen fignificationis. Sumitur enim aliquando vel active, in qua defcripfit Dorn. & Ruland. *Tinctura* dicitur, quod colore fuo penetrat & tingit alia corpora, ut crocus in aquam injectus. Et hęc dicitur Galen. βαφὴ δευσοποιὸς, *tinctura inelubiliter imbuens*. *l.* 2. *de diffic. resp. c.* 4. *in princ.* Vel paffive, & ita in genere hoc nomine appellari folet *Extractum liquidum* coloratum, feu color a mifto feparatus. In fpecie vero *tinctura* eft portio aliqua fubftantię proprię corporis, ex quo extrahitur, cum concentratione virtutis & coloris in centro fedem habentis, differens a reliquis corporis partibus, idoneo menftruo foluta & exaltata, eaque potiffimum ad rubrum vergens, Rolfink. *Chym. lib.* 3. *f.* 3. *cap.* 1. Differt ab Extracto, quod in hoc menftruum rurfus fit feparatum. Harum *tincturarum* Catalogum vid. apud laud. Rolf. *d. l. cap. feqq.* Schroder. *lib.* 2. *cap.* 85. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Difpenfatoria Norimb. Anguftan. Anglicum, & alia. De *tincturis mineralium*, & metallicis vide Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 16. Schroder. & Gr. Hofmann. Specialiffime vero & Spagyrice accipitur *tinctura* active & paffive pro arcano quodam Philofophico fpecifico, quod cum effentia qualitatibufque formalibus etiam colorem rei habet, ut in fui fimilem naturam *tingere* poffit alia non modo, ad qualemqualem tranfmutationem, fi non veram, faltem apparentem; unde & apud Paracelf. varię leguntur *tincturæ* ad album & rubrum; fed etiam ad valetudinis humanę confervationem, reftaurationem, ob validam etiam renovandi virtutem ipfis attributam, Rolfink. *d. l.* Ruland. & Ionhfon. Plura de *tincturis* quę & legi poffunt *in Th. Ch.* per omnes Voluminum Indices.

Tinea, σὴς, diverfis gaudet fignificationibus (1) notat infectum, veftes e lana & pellibus paratas rodens, de qua videantur Aldrov. *l.* 6. *de Infect. c.* 7. (2) fignificat fcabiem cutaneam capitis Achoribus fimilem, aliquando etiam maligniorem & ficciorem; de qua legatur Heurn. *de Morb. capit. c.* 7. (3) Vermiculos quoque capillos rodentes & depafcentes, *Tinea capillorum*; Sennert. *Pr. Med. l.* 5. *part.* 3. *fect.* 2. *c.* 5.

Tinefmus, vel *Tinafmus*, vel *Tenafmus*, de quo fupra.

Tin-

Tinkar, id est, *Borax*. Dorn. Ruland. & Iohnſ.

Tinnitus vocatur Sonus quidam præternaturalis, qui in auribus percipitur inſtar tintinnabuli. Vide *Sonus*. *Sibilus*.

Tinnunculus, κέγχρις, idem, quod *Cenchris*, nomen avis, cujus duo genera: Mas & fœmina. Deſcribitur ab Aldrov. *l.* 5. *Ornith. c.* 6.

Tintinnabulum, vocatur *Uva*, ſive *Gargareon*, apud Veſal. *l.* 6. *H. C. F. c.* 6.

Tipſaria, id eſt, *aqua hordei*, ex *Ptiſana*, Rul. & Iohnſ. vero ſcripſit *Tapſaria*.

Titacazenum, τιτακαζηνὸς οἶνος, epitheton vini *Aſiatici*, de quo legatur Gal. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 11. *l.* 1. *de Antid. c.* 3.

Titanos, τίτανος, Lat. *Calx*, aut *cinis lixivus* ex calce eliquatus. Erot. *Onom. p.* 110. Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 5. Adde Foeſ. *p.* 618. *Titanos* dicitur *calx* ex gypſo. Ruland. *in Lex.*

Titianos, τιτιανὸς, vocatur *peſſus* emolliens ad uterum. Deſcribitur ab Aetio, *l. poſtr. ad uterum ſcirrho induratum*, & Ægin. *l.* 7. *c.* 24.

Titillares venæ dicuntur venæ circa Ilia ſitę, quas in Gallia tundi & propterea *Iliacas* vocari vel *Titillares*, dextram quidem in hepatis, ſiniſtram in lienis morbis teſtatur P. M. Schlegelius *de ſaluberr. venarum ſecand. delectu* §. 22.

Titillatio, γαργαλη, γάργαλος, γαργαλισμὸς. Vide *Gargale*, quid proprie ſit, ſenſu melius percipitur, quam ut verbis exprimi poſſit.

Titillicum, vocatur fovea vel cavitas illa ſub axilla, a titillatione, quæ facile ibi percipitur. Joh. Anglic. *Roſ. Angl. p.* 1060. In hanc foveam imponitur pila durior ad dislocati oſſis humeri repoſitionem.

Titthos, τιτθὸς, idem, quod μαζὸς. Vide *Mamma*.

Tmeticos, τμητικὸς. Vide *Incidens*.

Tmolites, τμωλίτης, vinum celebratiſſimum fulvum, odoratum, ſimile prorſus *Falerno*, Gal. *l. de atten. diæt. c.* 12. *l. de bon. & mal. ſucc. cap.* 11.

Tocos, τόκος. Vide *Partus*. Dieter. *n.* 834.

Tolerantia, eſt æquivocum apud Latinos. Vel enim reſpondet Græco εὐφορία. Vide *Euphoria*; vel reſpondet alteri vocabulo ὑπομονή. Vide *Patientia*.

Tolles, *toles*, *tolæ*, idem, quod *Tonſillæ*. Keuchen. *ad Samon. p.* 151. Quod nomen fœminas ad ipſos abſceſſus glandularum in artubus tranſtuliſſe notavit M. Aurel. Severin. *in libr. de recondita abſceſſuum doctrina. tract. de pernionibus p. m.* 186. Vulgo *Glandulæ Thureæ* etiam vocantur, item *Tulei*, *ibidem*.

Tolme, τόλμη, *Audacia*, & τολμηρὸς, *audax*, dicitur, quæ ſi cum temeritate fuerit conjuncta, Medico vitanda, ex præcepto Hipp. *de arte XX.* 3. Vide *Temeritas*. Quod ſi debita confidentia nitatur, præcipitur ab eodem, imprimis ægris, 1. *Prognoſt. t.* 3. Jung. Foeſ. *p.* 618.

Tolutanus, epitheton a loco deſumtum Balſami cujuſdam nativi, de quo videatur Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 374. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.*

Tomaculum, ἄλλας, genus *farciminis*, quod deſcribitur inter alimenta a Jul. Alex. *l.* 19. *Salmon. cap.* 11.

Tome, τομὴ. Vide *Sectio*. In ſpecie etiam pro *Venæſectione*, vult Galen. *cap.* 2. *de nat. hum. t.* 9.

Tomeion, *Tomeus*, τομεῖον, τομεὺς, vocatur *inſtrumentum inciſorium*, vel ſector, inciſor, Foeſ. *ex Heſych. p.* 619. τομεῖς quoque vocantur *Dentes Molares*, vide *Inciſor*.

Tomentum, γνάφαλον, pertinet ad Chirurgica inſtrumenta in deligationibus quandoque applicanda, Ægin. *l.* 7. *c.* 3. *Gnaphalion*. Adde Rhod. *ad Scribon. n.* 121.

Tomicos, τομικὸς, idem, quod τομεὺς, dicitur de dentibus *Inciſoribus*. Caſtell. Gorr.

Tomotocia, τομοτοκία, idem, quod ὑστεροτομία, quamvis ubi illud vocabulum occurrat, nobis haud conſtet. Reperitur tamen apud Scultetum *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XLII.*

Tonicos, τονικὸς, vel τονωτικὸς, vel dicitur de medicamentis, quæ extrinſecus illinuntur partibus nervoſis, ad robur illis conciliandum, Gal. *l.* 13. *M. M. c.* 22. vel hodieque latius de internis & externis ſpecificis, quæ tonum hujus vel illius partis in temperie, conformatione, poris, ita roborant, ut actioni deſtinatæ præeſſe melius queant, verbis D. D. Wedel. *Amœn. Med. l. I. ſect. III. c.* 1. *p.* 120. *ſeq.* vel uſurpatur de *motu muſculorum*, qui exercetur imprimis a corpore laborante *Tetano*, duabus contrariis virtutibus, muſculorum oppoſitorum inter ſe quaſi pugnantibus, *l.* 1. *de mot. muſc. c.* 8. & *l.* 2. *c.* 1. Jul. Alex. *not. ad Gal. loc. prior.*

Tonitru, βροντὴ, quid ſit, e Phyſicis conſtare debet. Refertur inter res non naturales, & ita ad cauſſas ſanitatis & morborum. In ſpecie mutationes aquarum etiam facere, patet ex Hipp. *l.* 6. *Epid.* 4. *l.* 19. ubi ὕδωρ βροντιαῖον, *qua tonitrualis*, exponitur. Vide Galen. *in comm.* Inter cauſſas terroris & Epilepſiæ referenda, Gal. *de pu. epil.* Vide *Fulmen*. *Tonitruum* cauſſam in aeris fermentativo motu majori cum cohæſione & preſſione aliqua ſolidio-

diorum particularum consistere, plausibiliter quidem ex phænomenis Chymicis deducere conatur Jac. le Mort. *Chym. Med. Ph. s. c. 9. pag. 91.* verum an ex asse satisfaciat omnino sciendi cupido, dubitatur. Blancard.

Tonos, τόνος, homonymon est. Vel enim significat *Nervum*, & quidem frequenter apud Hipp. *l. de Ven. XVI.* 1. *de artic. t.* 47. *l. 2. Epid. s. IV.* 18. *& alibi*. Vide Foes. *p.* 619. vel tenorem *partium* & vigorem. Erotianus plenius describit, quod sit extensum corpus in carne, uti venæ, nervi & similia; aliqui ad nervos solos applicant; alii vero etiam ad membranas. Vide *Tenor*.

Tonsillæ, παρίσθμια. Vide *Paristhmia*. *Tonsillæ pestilentes* vocatur Anginæ species pestilens & lethalis, de qua observationem notavit ex Severini *tr. de Abscessibus* Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *sect.* 23. *obs.* 3. *p.* 380. Dicitur *Ulcus Syriacum*, *Laqueus Gutturis*, *Carbunculus Gutturis pestilens*.

Tonsor, κυρεύς, hodieque etiam refertur inter Chirurgos, quemadmodum & apud Gal. legitur, quod *Tonsor*, κυρεύς, Bithymensis habuerit egregium Emplastrum ad splenicos, hydropicos, & ischiadicos. 9. *de C. M. S. L. c.* 3. Utinam vero *Tonsores* hodierni artem Chirurgicam probe addiscerent, & rite exercerent, neque temere irruerent in fines ipsius Medici, contra scientiam & conscientiam.

Tonsura, κυρά, κυρή. Vide *Cura*. De *tonsura* strictiori lege Rhod. *ad Scribon. n.* 10.

Topazius, *Topasius*, τοπάζιον, *Apoc.* 21. gemma dicitur, vel lapis pretiosus, primum in Insula Cyiti Arabiæ inventus, cujus descriptio cum viribus habetur apud Chiocc. *Mus. Calceol. p.* 244. *seqq.* Confunditur cum *Crysolitho*, ita ut veterum Chrysolithus sit hodiernorum gemmariorum *topacius*, & viceversa, Schroder. *l.* 3. *c.* 5. *Topacium* ex cœlo Martis & Solis terra constare, legitur *in Th. Chym. Vol. I. pag.* 487. Factitium fieri ex natura duplici argenti vivi in speciem aeris, docetur *Vol. IV. p.* 191. De differentia *Topazii veri* & *ficti* vide Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 21.

Tophus, *tofus*, πῶρος, vocatur materia dura, calculosa, vel potius gypsea & calci similis, qualis solet proprie subsidere ac accrescere in æneis vasis, in quibus aqua coquitur. Keuchen. *ad Samon. p.* 139. Ita tales producuntur & adhærent passim in aquis mineralibus, præsertim Thermis, v. g. Carolinis Bohemiæ, Aponitanis Italiæ, &c. Hujusmodi *tophorum* species quam plures recenset Rulan. *in Lex. Tophorum* quoque nomine venit illa materia in articulis Arthriticorum quandoque concreta, Linden. *Ex. V. §.* 31. item materia calculosa in renibus & vesica concreta; de cujus generatione Ga'. *c.* 1. *in l.* 6. *Epid. t.* 6. Ita & materia dentibus accrescens *tophus* dicitur passim a Medicis. De *topho* sub lingua concreto, vide Observationem *in Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 43.

Topicos, τοπικός. Vide *Localis*.

Topinaria, idem, quod *talpa*, de quo vocab. supra. Vel plane similem affectum significat. Senn. *M. Pr. l.* 5. *p.* 1. *c.* 36.

Topos, τόπος. Vide *Locus*.

Tormentilla Radix hujus Plantæ egregium alexipharmacum est, cumque vim adstringentem obtineat, dysenteriæ optimum remedium est.

Torcular, ληνός. Vide *Lenos*.

Tormentum, quoque vocatur morbus gravior dolorificus & acutus, quo nomine Colica *tormentum* dicitur acutum, Linden. *Ex. IV. §.* 12. Vide Celsum *l.* 7. *c.* 4. *&* 11. Scribon. *n.* 9. ubi pro dolore sumitur, Rhod. *in Lex. Scribon.* Vel potius Ileus hoc nomine venire debet juxta Cœl. Aurelian. *l.* 3. *Acut. morb. c.* 17. *p. m.* 210.

Tormina, στρόφος. Vide *Strophos*. 5. *aph.* 41. Gal. *in comm. & alibi &c.* Dieter. *n.* 794.

Torna Solis vocatur species Tincturæ e Spina cervina sive infectoria, ejusque baccis perfecte maturis paratæ, cujus parandi modum e Parckinson *Theatr. Botanic.* descripsit Fr. Hofm. *in Clav. ad Schr. l. IV. p. m.* 430. quamvis simul ibidem e Dodonæi *Pempt.* 1. referat Gallicum *Tournesol* parari e succo Heliotropii Tricocci, & Ferrant. Imperatus *l. IV. Hist. Nat. c.* 45. e violis fieri scripserit: Il Tornasole è colore utile al colorimento purpureo di carte, fatto di viole ammassate &c. Ol. Vvormius peculiarem rarioris *tornæ Solis* speciem, quam Bezettam rubram vocat, e Cochinellæ granis parari *in Museo l. II. c.* 34. tradit.

Tornata urina vocatur, quando obscuratur & obtenebratur, propter coagulationem; differt a conturbata, quæ adhuc est perspicua. Joh. Angl. *R. A. p.* 11.

Torneuma, τόρνευμα, *ramentum*, quod torno decutitur, scobes, idem, quod ξύσμα. Ita accepit Dioscor. de ramentis fraxini *l.* 1. *c.* 109. & hodieque *Cornu cervi rasura torno* etiam fieri solet. De *tornatis* poculis medicis vide Keuchen. *ad Samm. p.* 172.

Torosus, idem, quod *Crassus*, *Corpulentus*, παχύς, Dieter. *n.* 664.

Torpedo, νάρκη. Vide *Narce*.

Torpor, νάρκη, νάρκωσις. Vide *Narce*.

Tor-

Torques, vel *torquis*, idem, quod *Catena*, ὁρμαθὸς, vel ὁρμάθιον. Talem *catenulam* ex Jaspide viridi applicavit cum successu Galen. *l. 9. de S. Fac. §. Jaspis viridis*.

Torquilla, ἴυγξ. Vide *Jynx*.

Torrefactus, idem, quod *tostus*, πεφρυγμένος, πεπυρωμένος, adhibetur in quibusdam medicamentis. Ita Rhabarb. *tostum* in dysenteria laudatur, quamvis fortassis præter meritum. Castorei *torrefacti* in aurium affectibus meminit Galen. *de fac. parab.*

Torridus, κάπυρος, accipitur etiam pro *torrefacto* vel *tosto*, Keuchen. *ad Sammon. p.* 144. *torrida tabes* dicitur μαρασμώδης, quæ febrem ardentem sequitur. Forest. *l. 4. Observ. 9. Schol.*

Torsio, στρόφος, apud Paracelsum idem est, quod *Cruciatus* ventris & intestinorum, *tormina* Dolores vehementiores, *l.* 2. *de tartar. tr.* 1. *c.* 4. *& in Fragmentis*. *Torsio* etiam dicitur nervorum affectus & durities, quæ accidit a verberatione aut casu, & quando premitur, sentitur stupor. Avic. *l.* 4. *fen.* 4. *tr.* 4. *c.* 7.

Torta, dicitur Jul. Alexandr. idem, quod *Artocreas*, ἀρτόκρεας, cujus varias species describit *l.* 20. *Sal. c.* 14. Hodieque Confectiones Saccharatæ quædam ad ignem pistæ hoc nomine etiam venire solent.

Tortio, στρέμμα. Vide *Stremma*.

Tortualis Arabib. dicitur *facies* ægrotorum cadaverosa, quæ alias *Hippocratica* nominari solet, notante Joh. Henr. Meibomio *in Disp. Inaug. de Phtisi §.* 29. quam Cœl. Aurelian. *Mortuosam* vocasse ibidem notavit.

Tortura, βασανισμὸς, communiter dicitur inquisitio severior delicti capitalis cum cruciatibus variis corporis. An ejusmodi tortura possit esse loco remedii Podagricis, quæstionem movet & solvit P. Amman. *Irenic. p.* 174. In Medicina sumitur pro *spasmo*, præsertim particulari, v. g. oris, faciei. Vales. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 1. *c.* 30. Forest. *l.* 10. *Obs.* 124. *cum Schol.* Paracelf. *Paragraph. l.* 3. *c.* 1. *§.* 3. *tortura Noctis* eidem est species *Nigromantiæ*, *Philos. sagac. lib.* 1. *§. quid sit Nigromantia &c.* Meminit & *torturæ noctis* Helmont. *tr. Catarrhi deliramenta, n.* 67. *& tr. Retenta*.

Torus, πρασιά. Vide *Prasia*.

Torusculа, id est, gutta, ut *torusculа* pini pro resinæ gutta ex pino vel abiete, toto pro parte sumto. Dorn., Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Toryne, τορύνη, vocatur instrumentum, quo aliquid in olla agitatur, aut teritur inter coquendum, ut sunt *cochlearia* lignea, *rudicula*, spathæ, unde verbum τορυνᾶν, τορυνᾶν, agitare, *rudicula terere*, quod legitur apud Hippocrat. *l. de int. aff. XLVII.* 29. Junge Foes. *p.* 620.

Torynetum, τορύνητον, vocatur pulticula confecta. Cœl. Aurel. *l.* 1. *tardar. pass. c.* 1. *p. m.* 246.

Tostio, φώγνυσις, vel φώξησις, idem, quod *torrefactio*. Convenit fere cum *Assatione*, de qua supra suo loco. Quædam medicamenta *tostione* veluti castrantur. Ita Rhabarbarum *tostione* spoliari creditur vi sua laxativa, & squilla *tostione* fraudari suo sale volatili incisivo. Chymici quoque mineras metallorum ignobiliorum exploraturi, cum salibus dum tentant mediante igne, nunquid metalli nobilioris contineant, laborem illum vocant *tostionem*, uti patet ex Jac. le Morr. *in Mettallurg. contract. Chymiæ annexa p.* 269.

Totus, ὅλος, quid significet notum est. Opponitur Parti. Sumitur & aliquando pro *conferto*, accumulato, ἀθρόος, 7. *aph.* 35. Gal. *in comm. tota substantia* agere quid sit, vide *Substantia*. Alias in Chymicis *tota substantia* dupliciter accipitur, 1. pro *toto misto*, quod constat ex Elementis (ceu materia) & essentia (ceu forma) 2. pro *Extracto essentiali*, quod elaboratum secretumque præbet oleum, aquam, salem, tincturam & alia pro modo elaborationis &c. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 112.

Toxeuma, τόξευμα, idem, quod βέλος, *Sagitta*, *telum*, *jaculum*. Legitur apud Hippocr. *l.* 5. *Epid. XX.* 1. Foes. *d. l.*

Toxicon, τοξικὸν, proprie dicitur *venenum deleterium*, quo sagittæ tinctæ fuerunt. An species peculiaris fuerit, quæ hoc nomine venerit, dubium est. Accipitur etiam aliquando pro omni veneno lethali, etiam intra corpus sumto. Gorr. Keuch. *ad Sammon. p.* 263. *seq.* Lang. *l.* 1. *ep.* 68. *l.* 2. *ep.* 20. *in fin.* Rhod. *ad Scrib. n.* 176. τοξικὸν quoque quibusdam est Ladani species in Syria & Africa nascentis. Idem.

Trabes, δοκὸς, *trabecula*, δοκὶς. Vide *Docos*.

Trachea, τραχεῖα, vide arteria *aspera*. Sæpe in Anatomicis occurrit *trachea*, sine addito substantivo *Arteria*.

Trachelagra, τραχηλάγρα, vocatur species Arthritidis particularis cervicem sive collum occupantis, Paræus *l.* 17. *Chir. c.* 1. Alias vocabulum hoc vel ex ignorantia Græcæ linguæ vel ex incuria mutavit in *trochleagrum* Jac. Iœpferius *in Manuduct. ad vitam long. Part. III. c.* 1. *de Arthritid. p.* 434.

Trachelos, τράχηλος, vide *Cervix*. *Collum*. τράχηλοι quoque vocantur Cochleæ quædam de genere Purpurarum, uti videre est apud Keuchen.

cheu. *ad Samon. p.* 155.

Tracheotomia, τραχηοτομία, idem est, quod *Bronchotomia*, quæ vocabula a recentioribus accuratiora habentur, quam Laryngotomia, siquidem incisio non fit in laringe, sed in trunco asperæ arteriæ.

Trachoma, τράχωμα, vocatur *asperitudo* palpebræ in parte interna. Provenit sæpe ex mala curatione, propter longiorem usum Collyriorum. Potest etiam excitari ob diuturniorem defluxionem humoris non mordacis. Coincidit cum δασύμματι. Vide *Dasymma*. Quamvis Aet. δάσυμμα inæqualitatem palpebræ superficiariam exponat & cum rubore: τράχωμα vero majorem statuat asperitatem, seminum milii aut granorum ervi instar, cum dolore & gravitate. Tandem degenerat quandoque in σύκωσιν, & τύλωσιν, de quibus vocabulis suo loco. Vide *Sycosis*. *Tilosis*. Gorr. Castell.

Trachomaticon, τραχωματικὸν, vocatur medicamentum oculare vel ophthalmicum, sive *Collyrium*, quod deterget, tollendis oculorum asperitatibus efficax, Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 19.

Trachsat, est *metallum in sua minera adhuc existens*. Dorn. Rul. & Iohns.

Trachurus, τραχοῦρος, piscis vocatur, qui perperam cum Sauro confunditur, cujus descriptio cum usu in cibis videatur in Aldrov. *l.* 2. *de pisc. c.* 52. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 9. Bruyerin. *l.* 19. *de re cib. cap.* 32. Galen. refert inter pisces duræ carnis, *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 31.

Trachys, *trachytes*, τραχὺς, τραχύτης, vide *Asper*, *Asperitas*.

Tractatio, *tractatus*, æquivocum est. Vel enim sumitur pro opera manuaria, & Gr. dicitur χείρηξις, vid. *Cheirisma*, *Cheirixis*. Vel *tractare* idem est, quod palpare, & palpando, vel contrectando explorare, Gr. μάττεσθαι, vide *Masso*. Vel in specie *tractare* idem est, quod *fricare*, unde *tractatrix*, *fricatrix*, vocatur Keuchen. *ad Samm. p.* 91. Vel *tractatio*, *tractatus*, idem quod *Liber*, *Scriptum*, Elaboratio Autoris de certa materia, uti passim hoc occurrit, Gr. ἔγχειρα.

Tractio, ἕλξις, ὁλκὴ. Vide *Attractio*.

Tracton, τρακτὸν, dicitur de formis quibusdam in panificio, ita ut coincidat vel parum differat a spiris, scriblitis, placentis, quemadmodum e Lexico Græco Latino Budæi patet, nec non ex Ill. Aldrovand. *l.* 1. *de Insect. c.* 3. *p.* 159. *ed. Bonon.* Dicuntur & καπύρια vel καπυρίδια, Latine & *Capyridia*. *ibid.*

Tractos, τρακτὸς, tractatus dicitur de *Cera* ita tractata, ut alba evaserit, Keuchen. *ad Samm. pag.* 101.

Traductio, vel sumitur Pathologice & Gr. dicitur μετάστασις. Vide *Metastasis*. Vel Chirurgice, & Gr. dicitur μοχλεία, i. e. *traductio* ossis ad naturalem situm, Gal. *in def. med.*

Tragacantha, τραγάκανθα, vocatur lachryma vel gummi mucaginosum, quia in aqua solutum mucilaginem exhibet, pellucidum, album, subdulce, leve ac sincerum, granulis plerunque fragmentisve contortis constans, a radice plantæ ejusdem nominis, vel sponte, vel vulnerata profluens, vim refrigerandi, humectandi, emolliendi, leniendi habens. De quo legatur Gal. *l.* 8. *S. Fac.* §. *tragacantha*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 410. Fr. Hofm. *in Clav. ad b. l.* Dicitur & in neutro genere frequenter *tragacanthum*, Rhod. *in Lexic. Scribon.*

Tragasius, τραγάσιος, epitheton *salis* ex *aquis* stagnantibus *tragasiis* non procul a *Sminthe* collecti, respondentisque marino, cujus meminit Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Sal.*

Tragea, *tragema*, τράγημα, olim idem fuit, quod *Bellarium*, πέμμα, *mensa secunda*, vocabatur olim omne id, quod post cœnam, voluptatis inter bibendum excitandæ gratia, assumebatur. Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 34. Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 9. Lang. *l.* 1. *ep.* 56. Hodieque vero usitate significat *tragea* pulverem aromaticum sacchara plerunque ad pondus omnium, imo etiam in majori quantitate conditum, ventriculi corroborandi, flatusve discutiendi gratia usurpandum. Vvecker. *A. G. l.* 1. *c.* 27. Schrod. *l.* 2. *c.* 77.

Tragelaphus, τραγέλαφος, qs. *Hircicervus*, animal quadrupes hirco & cervo simile, cujus descriptionem vide apud Aldrov. *l.* 1. *de quadrup. bisulc. c.* 29.

Tragomaschalos, τραγομάσχαλος. Vide *Hircus*.

Tragos, τράγος. Vide *Hircus*.

Tragum, *tragus*, τράγος, τράγος σιτώδης, est cibi frumentacei genus, quamvis non adeo certo constet, qualem proprie denotet. Meminit Plin. *l.* 18. *H. N. c.* 7. & 10. & Celsus inter boni succi cibos refert *lib.* 2. *c.* 20. ad quem locum notavit Pantinus *p. m.* 303. *Tragum* fieri ex Olyra generosissima decorticata: Olyra vero vel est ipsa Zea, vel Zeæ aut Tritico optimo respondet, ut ita Tragum sit idem, quod Ptisana, quæ alias stricte ex Hordeo parari dicitur. Convenire nobis videtur cum nostro vernaculo *Orieb*. Jung. Bruyerin. *de re cibar. lib.* 5. *cap.* 15.

Traha, terminus metallurgorum, vernacule per instrumentum attollens *Debeleugh* expressus, apud Basil. Valentin. *Testam. ult. lib.* 1. *cap.* 41.

Trahens, idem, quod *Attrahens*, ἑλκτικὸς, vide

vide *Hellicos*. *Attractio*.

Tramis, τράμις, vocatur Ruffo *l.* 1. *de part. corp. hum. nominibus c.* 12. *linea* per medium genitalis ad anum usque discurrens, qua & ὄῤῥος appellatur. Erotian. *Onomast. p.* 111. *d.* Foes. *p.*622.

Tranquillitas, equivocum est. Vel enim de corpore usurpatur, & ita idem est, quod *Quies*, ἡσυχία. Vide *Hesychia*. Dieter. *n.* 381. vel de aeris serenitate, & dicitur εὐδία. Vide *Eudia*. Vel de mari, & dicitur γαλήνη. Vel etiam de animo quieto, & dicitur εὔνοια.

Transcensio, μεῖβασις, idem, quod *transgressio*, *transitio*. Vide *Metabasis*.

Transcolatio, idem, quod *Colatio*. Gr. διυλισμὸς. Vel *Diylismos*.

Transfiguratio, vel *transfigurativa*, vocatur species *Magiæ*, quæ docet formare corpora viventia magice, apud Paracelf. *l.* 1. *Philos. sagac.*

Transformatio, μεταμόρφωσις, idem, quod *transfiguratio* vel *transmutatio*, de quo vocab. paulo inferius.

Transfusio, quid in genere significet, notum est, Gr. διάχυσις dici potest, vel potius μέγχυσις, i. e. liquoris ex uno vase in aliud fusio. Specialiter sumitur de singulari artificio transmittendi per certos canales vivum sanguinem, vel animalis, vel hominis alterius in aliud animal, vel alium hominem; quæ operatio uti non ita pridem inventa fuit, ita mox exolevit: nec immerito suspecta, minimeque in usum vocanda nobis etiam videtur. Hujus artificii inventores primi dicuntur fuisse Angli, quamvis ob metum periculi circa vitam humanam & pœnarum legis, quæ stricte in illo regno observantur, experimentum hoc non aggressi sint in hominibus, quod tamen Galli postea fecerunt. videantur *Acta Philosophica Societatis Regiæ Anglicæ* Oldenburgii de An. 1667. quamvis & in aliis locis (quæ in Indice dicti Autoris haberi possunt) de hoc argumento lectu digna occurrant.

Transglutitio, κατάποσις, idem, quod *Deglutitio*. Vide *Catapofis*.

Transitus, μετάβασις. Vide *Metabasis*.

Translatio, μεταφορὰ, in Rhetoricis tropus est notissimus, quo etiam aliquando usum esse Hippocr. testatur Gal. 3. *de fract. t.* 44. Alias vero docenti vitanda *translatio*, *l.* 3. *de diff. puls. c.* 7. Accipitur etiam pro *transmutatione*, Libav. *T. III. Oper. p.* 193. *Translativus motus* Gr. dicitur μεταληπτικὴ κίνησις. Vide *Metalepticos*.

Transmissio, διαπομπὴ, παράπομπὴ, idem quod *Emissio*. Dicitur de semine effuso, a verbo παραπέμπω, *transmitto*, quod hac in significatione accipitur ab Hippocr. 5. *aph.* 63. Vide Diet. *n.* 651.

Transmutatio, μεταβολὴ, μεταλλαγὴ, μεταμόρφωσις, idem, quod *Mutatio*. Vide *Metabole*. Hodieque terminus est receptissimus in Chymicis, quando sumitur de artificio conversionis metallorum imperfectiorum in perfecta. De qua *transmutatione* evolvi poterunt varia scripta Spagyricorum antiqua & nova, v. g. Theatrum Chymicum, Paracelsus, Libavius & alii. Nobis placet candida ἐπίκρισις & dehortatio Rolfink. *Chymiæ l.* 6. *c.* 13.

Transnaturalis, μεταφυσικὸς, alias *Supranaturalis*, dicitur de iis, quæ nulla ratione dependent effective a natura, neque etiam proprie præternaturalia dici possunt, quia non directe naturæ adversantur aut eam lædunt: quamvis etiam *Morbi* quidam *transnaturales* appellentur, quorum caussæ aliunde, quam a natura petendæ, quales fortassis sunt Morbi a fascino, vel incantatione. Terminus hic occurrit apud Libav. *Tom. III. Oper. p.* 4.

Transparent, διαφανὴς. Vide *Diaphanes*.

Transpiratio, διαπνοή. Vide *Diapnoe*.

Transplantatio, μεταφυτεία, proprie dicitur plantæ alicujus de loco in alium locum plantatio, apud Theophr. *lib.* 2. *hist. c.* 17. Quam Chymici *Transplantationem* naturalem vocent, videatur prolixius apud Senn. *de Consens. & diss. Chymicor. c.* 12. Alias peculiaris quædam curandi ratio Paracelsica nomine *transplantationis* venit, quando morbus hominis, ceu Microcosmi, transfertur in aliud Macrocosmi subjectum, vel vegetabile, vel animale; quam commendavit Paracelf. *tr. de phthis. in fin.* Jungantur *Epistolæ* D. Joh. Ludov. Hanmanni & D. Th. Bartholini de hoc argumento *in Act. Hafn. Vol. II. Obs.* 107. *p.* 226. *seqq.* Enimvero quod suspecta sit talis cura de Magicis præstigiis, jam alii notarunt, unde & Libav. eandem improbavit *Tom. III. Oper. p.* 4. & 8. Merito igitur admirandum, quod & hodieque inter Medicos, qui Dogmatici volunt haberi, & vere Christiani, nonnulli sint, qui hanc curandi rationem approbant, & in usum vocare non verentur. Larius hoc vocabulum sumsit Pathologice & Therapeutice per varias significationes exponens D. Hermannus Grube peculiari tractat. de *transplantatione morborum*.

Transpositio, μετάθεσις, idem, quod *translocatio*. Vide *Metathesis*. Sumitur & pro *transmutatione* metallorum *in Th. Chym. Vol. I. p.* 564.

Transsudatio, Gr. dici posset διίδρωσις. in Chy-

Chymicis vocatur, si in destillatione descensoria essentia prolecta transsudat, guttatimque in receptaculum defertur, calore supra admoto. Focus enim supra est circa ergastulum, unde & igne circulari agi dicitur. Furno fit descensorio. Balneo descensorio, arena descensoria & simili arte. Rul. & Iohns.

Transsumtivus, μεταληπτικὸς. Vide *Metalepticos*.

Transversales, vocantur Musculi duo in dorso siti, cervicem extendentes & in posteriora flectentes. Barthol. *l.* 4. *An. c.* 6. *p.* 568.

Transversus, ἐγκάρσιος. Vide *Encarsios*. *Transversaria machinarum*, διαπήγματα. Vide *Diapegmata*. *Transversi* alias etiam cognominantur diversi Musculi v. g. Abdominis, Barthol. *l.* 1. *c.* 6. *p.* 56. Humeri *Transversus brevior*, qui & Rotundus minor dicitur, *l.* 4. *c.* 2. *p.* 651.

Transuo, dicitur de operatione Chirurgica Galeno κατὰ θῆξιν dicta, vide *Thexis*. quo verbo notatur integra perforatio acu & filo facta, quod Celsus vocat *l. V. c.* 26. corpus acu *transuere*. Rhodius *in Diss. de Acia c. XII. p.* 165.

Trapetos, τραπητὸς, epitheton vini primarii, quod uvis calcatis seu pede pressis effluit; *Vinum pressum* vocatur. Lind. *Ex. X.* §. 181.

Trapeza, τράπεζα. Vide *Mensa*.

Trapezius, τραπέζιος. Vide *Cucullaris*.

Trarumes, dicuntur umbrarum & spectrorum invisibiles, auditæ tamen actiones. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Traulos, τραυλὸς, τραυλότης. Vide *Balbuties*. Dieter. *n.* 837.

Trauma, τραῦμα, idem, quod τρῶμα. Vide *Vulnus*. Dieter. *n.* 838.

Traumaticos, τραυματικὸς, Lat. *Vulnerarius*. Dicitur de medicamentis, quæ alias κολλητικὰ, *glutinatoria*, item *consolidativa* vocantur. Galeno etiam ἔναιμα, vi adstrictoria prædita. Gorr. De decocto *Traumatico*, vel *Vulnerario* vide Hildan. *de Ichor. & Meliceria. c.* 7. *Vulnerariorum* virtus medicamentosa ex sententia recentiorum videtur consistere non in pura substantia volatili, neque in fixa, sed in media quadam inter volatilem & fixam, & ita in sale quodam Essentiali plus minus Tartareo-Nitroso; unde fit, ut partim polleant facultate sordium detersiva, partim consolidativa.

Trechedeipnos, τρεχέδειπνος, vocatur *patinarum assectator*, h. e. qui ad convivia accurrit, etiam non vocatus. Linden. *Ex. XVI.* §. 226.

Trechysma, τρήχυσμα, pro τράχυσμα, Ionic. *Asperdinem* significat, & idem est, quod τράχωμα. Vide p. a. *Trachoma*. Legitur vero apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. f. III.* 21. item τρηχυσμὸς, *exasperatio* intestini 5. *de R. V. I. A. t.* 36.

Trema, τρῆμα, Latine *foramen* dicitur. Linden. *Ex. V.* §. 37. h. e. locus apertus *forando*. Gal. *l. de causs. morb. c.* 11.

Tremor, τρόμος, est motus convulsivus, consistens in impedita vel imbecilliori caussæ vel materiæ contractivæ, nihilominus indesinenter urgentis, virtute. Caussa ejus non materia quædam crassior, sed tenuis esse potest, videlicet aura vel vapor quidam aciditate quadam volatili & subtili spiritus animales irritans, œstri instar exercens, partes nervosas vellicans, & ad contractionem, sed insufficientem, continue instigans. Species ejus sunt *Tremor* Cordis, Oculorum, Labiorum, Artuum, aliquando & totius corporis, &c. Plura de *Tremore* legi possunt apud Gal. passim, imprimis *lib. de trem. & palpit. &c.* & apud Vvillis *Pharm. Rat. I. f.* 6. *c.* 3. ubi egregie *Tremoris* naturam exposuit. Τρομώδης, *tremulus* dicitur], & sæpe usurpatur apud Hippocr. de ægris, de febribus, manibus, &c. quæ loca videantur apud Foes. *Oec. p.* 623. Jung. & Dieter. *n.* 844.

Trepanum, τρύπανον. Vide *Terebella*.

Trepidatio, partim de corpore dicitur, & ita idem est, quod *Tremor*, τρόμος, partim de animo, & ita coincidit cum *Metu* ac *Pavore* vehementiori, cum animus consternatus est, & abjectus, Iul. Alex. *l.* 22. *Sal. c.* 3. *Trepidum* morbum incurabilem dixit Paracels. *de morb. Ament. tr.* 2. *cap.* 6.

Trepondo, i. e. tres *libræ*. Legitur apud Scribon. *n.* 165. 271. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Triena, τρίαινα, Lat. *Tridens*, vocatur instrumentum triplici acie dentata constans, unde τριαινοειδὲς καυτήριον, *tridentiforme cauterium*, actuale sive ferrum ignitum, legitur apud Ægin. *l.* 6. *cap.* 48.

Triangularis, dicitur in genere de omni corpore, quod figuram *Trianguli* repræsentat. Ita Musculus Thoracis, vel potius Sterni proprius hoc venit nomine, Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 4. *p.* 566. & alius, quem in cubito se observasse scribit idem *d. l. c.* 8. *p.* 574. Ita & *Deltoides Musculus Triangularis* Humeralis appellatur, *d. l. c.* 2. *pag.* 560. Officulum quoque inter suturam lambdoideam & sagittalem situm, Triangulare, aliis *Triquetrum* vocatur, ad Epilepsiam peculiari virtute conducere vana persuasione creditum, quamvis & præter hoc alia adhuc officula *triangularia Cranii* in sutura lambdoidea inventa ab Olao Vvormio scripserit idem Barthol. *libell.* 4. *c.* 5. *p.* 704.

Tri-

Triangulus, τρίγωνος, *Trigonus*, quid sit, ex Mathematicis cognosci debet. Translatum vero vocabulum a Spagyricis mystico sensu ad suas hypotheses & commenta de triplicitate vel trinitate principiorum, de quo *Triangulo* vide *Tb. Chym. Vol. IV. p.* 609. Aliud vero *Triangulum* legitur ex terra, fimo & cineribus constans, *Vol. I. pag.* 431. Vide etiam *Trinitas*. Alias apud Gal. quoque τρίγωνα medicamenta quædam narcotica ad torporem præsentem inducendum mitiora, ex seminibus composita, Gal. *l.* 12. *M. M. c.* 1. & in specie *Pastillus* quidam τρίγωνος vocatur, non ex numero ingredientium, cum quatuor sint, sed a figura triangulari, qua fingebatur: Olim celebris ad sistendos dolores. Describitur diversimode a Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5. Ægin. *l.* 7. *c.* 12. ubi & *Diaspermaton* vocatur, Gorr. Cast. *Trigonum* quoque Astrologorum figmentum vocatur spirituum astrorum transmutatio quadruplex juxta numerum quatuor Elementorum, quorum unumquodque regere ac durare dicitur 200. annos. Ut cum *Trigonum igneum* incipit, superni Planetæ suam conjunctionem habent in igneo signo, donec igneum hoc durabit, & sic de reliquis, Dorn. Rul. & Iohnf. *in Lex*.

Triaquatuor, τριατέσσαρα, non videtur esse nomen medicamenti compositi totius apud Galen. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 13. uti voluit Jul. Alex. *not. ad h. l.* sed potius nomen ponderis proxime præcedentis, videl. Terebinthinæ pondo septuaginta quinque, (quod *triaquatuor* inscribitur) quemadmodum & in eadem compositione pondo centum *Mina* vocatur.

Trias, τριάς. Vide *Trinitas*.

Triatessara, τριατέσσαρα. Vide *Triaquatuor*.

Tribe, τριβὴ, Latin. *Exercitatio* dicitur, idem, quod ἄσκησις. Vide *Exercitatio*. Hinc τριβικὴ experientia dicitur Gal. quasi jam *trita*, quam ab experimentali disciplina ductam soli artifices usu exercent, Gal. *l. de subfig. empir. c.* 2.

Tribos, τρίβος, proprie *viam tritam* & hominum calcatam vestigiis semitam & callem significat. Translative vero *pro loco*, usu & consuetudine *attrito* aut callofo sumitur, teste Gal. *c.* 1. *de artic. t.* 21. Legitur & *in Mochlico XXIV.* 21. item *in* 2. *de iis, q. in medic. t.* 9. ubi videtur notare ipsam partem membri, qua vel inflexum, vel intentum, vel in latus moram faciens operatur, exponent Gal. *in comm.* quales sunt plantæ pedum in ambulantibus, nates in sedentibus, occiput in decumbentibus, Foes. *p.* 622.

Trica, πλόκαμος, significat proprie implicatas connexiones in nassis & retibus Gal. *in Timeo Plat. t.* 13. Usurpatur & de omni intricata re, vel oratione.

Tricaudalis, epitheton musculi in aure externa. Vide *Bicaudalis*.

Triceps est epitheton Musculi triplici principio ab osse pubis & coxendicis ad femoris lineam asperam inserti, Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 579.

Triches, τρίχες, *Capilli*, *Pili*. Vide *Pilus*. *Capillus*.

Trichiasis, τριχίασις, quemadmodum in genere certum est, hoc vocabulum significare *Pilarem affectum*, vel *Pilare malum*, ita non statim constat, quam ejus speciem denotet. Dicitur enim τριχίασις morbus, quando cum crassa urina veluti pili una exeunt, ex Hipp. 4. *aph.* 76. qualia corpora a sedimento crasso & viscoso possunt concrescere. Vide Linden. *Ex. XVI.* §. 20. *seqq.* Deinde *Trichiasis* vocatur affectus palpebrarum, quando pili inutiles & pungentes iisdem innascuntur, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. vide & *Phalangosis*. Tandem τριχίασις quoque vocatur *mammarum dolor*, quem pilus aliquando movet in poculo forte haustus. Is autem non sedatur, donec pilus, vel pressus sponte exeat, vel cum lacte exugatur. Ludov. Bonaciolus *Muliebrium lib.* 1. & extat inter Gynæciorum scriptores *p. m.* 632. Id mali genus etiam τριχίαν vocant, Foes. *p.* 623. Gorr. Castell. Erotianus simpliciter definit ἀπόθεσιν affectum vel abscessum in mammis.

Trichismos, τριχισμὸς, dicitur *fracturæ species tenuissima* & veluti pilaris, ita ut sensum fere effugiat, hinc etiam mortis aliquando caussa est, quia non se facile prodit, Ægin. *l.* 6. *c.* 90. Gorr. Latine etiam *Capillatio* vocatur in latina editione Observationum Medico-Chirurgicarum Jobi a Mekren *c.* 1. *p.* 15.

Trichologeo, τριχολογέω, *floccos lego*, vel vello. Signum phreniticorum perniciosum apud Hippocr. *l.* 3. *Epid. egr.* 3. *post. stat. pestil.* Foes. *d. l.*

Trichophyes, τριχοφυὲς, vocatur medicamentum *ad pilos generandos* faciens apud Nonum *de P. M. C. c.* 19. *p. m.* 13.

Trichosis, τρίχωσις, idem, quod τριχίασις, *affectus pilaris* palpebrarum, Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 123.

Trichoton, τριχωτὸν, vocatur pars ex capitis, quæ capillis tegitur, *Capillitium*. Gorr.

Tricongius, olim dicebatur, qui uno impetu epotavit *tres congios vini*, quemadmodum & *Bicongii*, qui duos epotare potuerunt congios. C. Hofmann. *Not. ad Galen. LL. de V. P. n.* 222. Forest. *lib.* 24. *Observ.* 1. *Schol.*

Tri-

Tricot, id est, *Aurum*. Rul. *in Lex.*

Tricotylos, τρικότυλος, mensura dicitur *capiens tres heminas*, vel cotylas, Linden. *Ex. XVI.* §. 106. 107.

Tricuspides, τριγλωχῖνες, vocantur membranulæ, vel valvulæ cordis ante ostia venæ cavæ & venæ pulmonalis foris intus spectantes, quæ admittunt sanguinem in cor. Galen. *l. 6. l. 7. de An. Admin. c. 9.* Bartholin. *l. 2. Anat. c. 7.* Latine etiam *Trisulcæ* appellantur.

Triduanus, *Triduum*, διάτριτος. Vide *Diatritos*.

Triens, τέλτον τῆς λίτρας, i. e. *unciæ quatuor*, Gal. *l. 4. de C. M. P. G. c.* 14. De *Triente aurivoro* vide ex Plin. *l. 34. c. 13.* Libav. *S. A. Ch. lib. 5. c. 5.*

Triferter, Paracelso dicuntur spiritus ignem inhabitantes, Paracelf. Philof. ad Athen. *l. 2. text.* 15. Dorn. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Trifurcatus, vide *Bifurcatus*.

Trigeminus partus sive fœtus, vocatur, quando tres proles nascuntur, quod naturali ordine factum fuisse aut fieri posse negat P. Amman. *Irenic. p.* 52. sed portentosum esse statuit.

Trigla, τρίγλη. Vide *Mulchus*.

Triglogines, τριγλωχῖνες. Vide *Tricuspides*.

Trigonos, τρίγωνος. Vide *Triangulus*.

Trimammia, i. e. tres habens Mamillas, quod vocabulum legitur *in Act. Hafn. Vol. III. Obf.* 83.

Trinitas, τριὰς, hoc vocabulum, sacratissimum Personarum trium in Divina essentia Mysterium, exprimens, abusive translatum a Spagyricis ad triplicitatem suorum principiorum, ita ut non solum passim in eorum scriptis legatur, *Trinitatem* inesse omnibus, *Th. Chymic. Vol. I. p.* 454. *Trinitatem* esse naturalem *ibid. p.* 357. sed & simul mysterium illud Deitatis sanctissimum applicatum illi operi fallacissimo de Lapide Philosophico, *Trinitatem unitatis* esse faciendam, quæ sit certissima proportio. Riplæus *in axiom. Vol. II. p.* 111. Jung. & *Vol. V. p.* 338. O detestandam catachresin. Vide *Ternarius*.

Triobolon, τριώβολον, *pondus trium obolorum*, h. e. *drachma dimidia*, idem, quod ἡμίδραχμον. *Drachma* enim *sex obolos* continet. Gorr.

Triomphyllon est nomen medicamenti compositi, ita dicti a recentibus rutæ foliis, & descriptum legitur in *Antidotario* Nicolai *Oper. Mesuæ fol.* 193. *b.*

Triorchis, τριόρχις, proprie vocatur, qui *tribus testiculis* præditus est, Rolfinκ. de *part. genit. P. I. c.* 11. Ob eandem rationem & species Accipitris vocatur *Triorchis*, τριόρχις, Lat. *Buteo*, cujus descriptionem vide apud Aldrov. *l. 5. Ornithol. c. 7.*

Tripes, *Tripus*, τρίπους, proprie dicitur instrumentum, tribus pedibus innitens, quo utimur ad vas aliud recipiendum, ut ignis ad calefaciendum supponi possit. Rul. Dicitur & de scamno, vel sella *tres pedes* habente; qualis *tripes* fuit ante ostium Speluncæ Apollinis Pythii; unde proverbium ortum: *Ex tripode dictum*. Erasm. *Adag. Chil.* 1. *cent.* 7. *n.* 90.

Tripolis, τρίπολις, est terra coloris citrini intense, speciesque videtur *Ochræ*. Usus ejus nullus aut rarus in Medicina. Ad sordes metallicorum præsertim orichalceorum vasorum vulgo adhibetur. Schrod. *l. 3. c. 2. fin.*

Tripsis, τρίψις, vide *Frictio*. *Anatripsis*. *Tritio*.

Tripudium, idem, quod *Saltatio*, χορεία, *Chorea*. Pertinet ad Exercitationes corporis. Vide *Chorea*. *Tripudiorum* varia genera recensuit Jul. Alex. *l. 6. Sal. cap.* 5.

Triquetrum, vide *Triangulare*.

Trisca, *Trischa*, *Trissia*, idem, quod *Mustela*, vocatur piscis fluviatilis, maxime lubricus, cujus hepar in deliciis habetur. Jul. Alex. *l. 14. Sal. c.* 2. Vide *Mustela*.

Trismos, τρισμὸς, vel τριγμὸς, idem, quod τρίσις, *Stridor*. Vide *Stridor*. Gal. *l. 2. de sympt. causs. c.* 2. Scribitur & per γ, sed perperam. Descendit enim a verbo τρίζω, *strideo*.

Trispastrum, τρίσπαστρον, dictum fuit Machinamentum, quod excogitarunt Apellides & Archimedes Medici, & describitur ab Oribaf. *de machin. c.* 26.

Trispermon, τρίσπερμον, *Cataplasmatis* nomen est, sic dictum a tribus seminibus, quibus componitur, cumino, baccis lauri, & apii semine. Valet contra Colicum dolorem. Gorr.

Tristitia, idem, quod *Mæror*, Gr. λύπη. Vide *Lype*.

Tristo, Paracelso dicitur ignis materialis, qui continetur in omnibus quatuor elementis, & operatur ad effectus cujusque elementi proprios. *l. 2. Philof. Tract. 1. de Elemento Ignis. c.* 1.

Trisulcæ, vide *Tricuspides*, τριγλωχῖνες.

Tritæophyes, τριταιοφυὴς, dicitur *febris ad tertianæ naturam accedens*, non vero exacte typum tertianæ per omnia observans, ita ut omnes febres, quæ tertio die invadunt, possint in genere appellari τριταιοφυεῖς. Galen. *c. 2. in l. 6. Epid. c.* 23. Jung. Foes. *p.* 622. C. Hofmann. applicavit ad *continuas tertianæ* typum ratione exacerbationis observantes. *Apol.* pro-

pro *Gal. l. 3. c.* 311. *D. E. F.* quemadmodum & Linden. *Exerc. XV.* §. 15. 16. Eodem modo descripsit C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 9. confer. omnino Erotianus.

Triteos, τριταῖος. Vide *Tertiana*.

Tritarii, idem, quod *Diatritarii*. Vide *Diatrite*.

Triticum, πυρός. Vide *Pyros*.

Tritio, *Tritura*, τρῖψις, vocatur modus redigendi corpora crassiora sicca in pulverem, & miscendi diversos pulveres in unum. Meminit Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 12. Vveker. *A. G. l.* 3. *c.* 26. Vocatur & *Tritus*, de cujus circa aurum usu mirabili & instrumento artificioso D. Langelotti sive Mola Philosophica, vide *Ephem. Nat. Cur. A. III. Obs.* 59. *Tritio* mineralium & Metallorum diuturnior faciliorem reddit Tincturarum extractionem. Jac. le Mort. *Chymic. Medic. Physic. in fine pag.* 260.

Tritoma, est instrumentum ad aures apud Albucasim: si vero surditas adfuerit, frustra est omnis cura. Parac. *in Fragm. ad LL. Paragraph. in l.* 13. & 14.

Tritones, vocantur *Homines marini* pisciformes, *in Eph. Nat. Cur. A. I. Obs.* 23.

Tritorium, vulgo *infundibulum*, dicitur vas transmittens in superficie latum, & paulatim acuatum, cum manubrio annexo formatum. Ruland. & Iohns. Parac. *de morb. ament. tr.* 2. *c.* 4.

Tritos, τρίτος. Vide *Tertius*.

Tritura, τρῖψις. Vide *Tritio*.

Trivialis, linea Paracelsi vocatur *Stratum*, sive *solea terræ*, matrix feminibus mineralium gravida, quibus Dominus implantavit rationes, dona atque semina in seculum sat futura. Helmont. *de Lithias. c.* 1. *n.* 6.

Trochanteres, τροχαντῆρες, Lat. *Rotatores*, vocantur *processus duo* superiores *ossis femoris*, quorum unus major, alter minor & inferior habetur, Gal. *l. de ossib. c.* 21. quamvis alibi *majorem* saltem τροχαντῆρα nominari scripserit, *l.* 3. *Anat. admin. c.* 10. Vide & Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 21. qui etiam saltem magnum hoc nomine indigitavit. Notetur, duos processus esse distinctos ab ossis femoris capite rotundo, quod acetabulo coxendicis insinuatur, & quod Bartholin. processibus annumeravit, atque ita tres numeravit.

Trochilodes, τροχιλώδης, vocatur *rotunda brachii regio*, apud Gal. *l.* 2. *de V. P. c.* 15. Vide C. Hofm. *in not. ad h. l. n.* 95.

Trochilus, τρόχιλος, Vide *Regulus*. Verum & alia avis aquaticæ species hoc nomine indicatur, quæ describitur ab Aldrov. *l.* 19. *Ornith. cap.* 65.

Trochiscus, τροχίσκος, Vide *Pastillus*.

Trochites, τροχίτης, vocatur lapis quidam, forma similis *trocho* illi, quo pueri lusitant, in gyrum agendo, in superficie cinerei coloris; intus vero candidi, & ulterius describitur a Chiocco *Mus. Calc. s.* 3. *p.* 311.

Trochlea, τροχιλία, proprie vocatur instrumentum aliquod mechanicum, quod in gyrum trahitur, ad attrahendum laqueos, & quæ illis annexa sunt. In qua significatione legitur apud Gal. *l.* 3. *de artic. t.* 25. Oribas. *de machin. c.* 4. Per translationem quoque *trochlea* vocatur particula cartilaginea, per quam musculi sexti oculum oblique moventis, *trochlearis* propterea dicti, tendo transit, cujus descriptio habetur passim in Anatomicis, & inter hos Barthol. *l.* 3. *An. cap.* 8.

Trochoides, τροχοειδής, epitheton est Articulationis, vel Commissuræ ossium, quando unum axis more in alterum inseritur, quod veluti rotæ rationem habet, uti in prima & secunda cervicis vertebra apparet. Latine posset *Axea Commissura* dici, Fallop. *in Obs. Anatom. Tom. I. Op. p.* 359.

Trochos, τροχός, dicitur apud Hipp. *cursus circularis*, & opponitur recto, qui δίαυλος, cursus simpliciter vocatur, *l. de Insomn. V.* 4. 10. *IX.* 6. *lib.* 2. *de diæt. XLI.* 15. *lib.* 3. *XXI.* 23. *XXIII.* 5. *XXV.* 21. Jung. Foes. *p.* 626. Significat & ludi puerilis materiam ligneam, de quo vide *trochites*.

Troctos, τρωκτός, idem quod τρώξιμος, dicitur de illis, quæ *cruda comedi* possunt, ut sunt raphanus, lactuca, bulbi &c. Illud legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XI.* 21. Hoc vero *l. de int. aff. XXXIII.* 36. *XXXVII.* 3. Vide Foes. *p.* 628.

Trogle, τρώγλη, vocatur proprie *forma*, vel *caverna* erosione facta, imo & incisiones & fissuræ τρῶγλαι dicuntur. Apud Hipp. vero τρῶγλαι appellantur *meatus*, foramina & cavitates, quæ *in carne* insunt, in quibus humidum continetur, *l. de Carn. vel princip. X.* 7. 8. Foes. *d. l.*

Troglodites, τρωγλοδύτης, vocatur species passeris, imo *passerculi*, cujus mirabilis virtus in expellendo calculo a veteribus deprædicata fuit, & describitur ab Aldrov. *l.* 16. *Ornith. c.* 3. Meminit & hujus virtutis Lang. *l.* 2. *ep.* 58. *circa fin.* Th. Chym. *Vol. II. p.* 155.

Troglodytica, τρωγλοδυτική, vocatur *Myrrha* optima, a patria, videlicet *troglodytis*, Ægypti populis. Vocatur & τρωγλῖτις. Vide Rhod. *ad Scrib. n.* 90. Gorr.

Troma, τρῶμα, idem, quod τραῦμα. Vide *Vulnus*.

Tromos, τρόμος. Vide *tremor*.

Tronus, & *Tronossa*, dicitur cæleſtis ros ex aere natus, omnium dulciſſima ſpecies Mannæ, denſa, tenax, & albiſſima præ cæteris, ex Mercurio regionis mediæ generata, & ſeparata prorſus ab omni ſulphure & ſale. Vere & æſtate decidit, maneque reperitur foliis arborum adhærens, ut alia Manna. Dorn. Rul. & Johnſ. ex Parac. *l. de Caduco matricis* §. 2. *Fragm. ad libros Paragraph. l. 9. de ſignat. rer. natur. l. de Melle c.* 2. Elixir e *trono* meminit *in Archidox. l. 8. Elix. n. 3.*

Trope, τροπή, præter ſignificationem politicam, qua mutationem & fugam in genere denotare ex aliis Lexicis conſtat, uſurpatur etiam de Solſtitio æſtivo & hyberno, apud Theophraſt. *l. 7. Hiſt. plant. c.* 1. Ariſtotelem & alios, quamvis recentiores de anni mutationibus in genere uſurpaverint. v. g. Vvillis *Pharm. Rat. Part. II. ſect. III. c.* 1.

Trophe, τροφή. Vide *Alimentum*, *Nutrimentum*.

Trophema, τρόφημα, Lat. *Edulium*. Cibus. Hipp. *l. de fiſtul. III. 7.*

Trophes, τρόφης, h. e. *bene nutritus*, *&* τροφός, Gal. *in Ex. voc. Hipp.* quamvis Foeſ. velit τρόφις per iota, *Oec. p.* 525.

Trophiodes, τροφιώδες, ſignificat apud Hippocr. *craſſamentum aliquod compactum* urinæ innatans, enæorema quoddam globoſum & conſertum, qualia in magna crudæ materiæ copia & maligna febrium complexione, magno interno incendio, vehementi naturæ exagitatione, flatuumque & vaporum copia obſervari ſolent. Legitur *l. 7. Epidem. LVII.* 14. 29. 34. *Coac. t.* 578. Uſurpatur etiam de *excrementis alvi compactioribus ibid. t.* 604. Eſt vero vox ratione derivationis inter obſcuras repoſita & inſolens, dum τρέφεσθαι debet πήγνυσθαι ſignificare. Vide Foeſ. *p.* 625.

Trophos, τροφός, nomen eſt medicamenti ἐμμότου, quod linteis illinitur ad replenda ulcera cava, & meminit ejus Æginet. *l.* 4. *c.* 40. *in fin.*

Tropicus morbus, Chronicus. Arculanus *c.* 68. *in* 9. Rhaſ.

Tropos, τρόπος. Vide *Modus*.

Trotta, *trocta* Æliano. Aldrov. *Amian*, ἀμίαν, vocat, eſt piſcis marinus, gaudens tamen etiam aquis dulcibus, cujus deſcriptio cum uſu in cibis videatur apud Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 20. Jul. Alex. *lib.* 15. *Salubr. c.* 4. Bruyerin. *de re cib. l.* 22. *c.* 15.

Troximos, τρώξιμος, idem, quod τρωκτός. Vide *troctos*.

Trunculi, ἄκρα, dicuntur *extrema brutorum partes*, v. g. pedes, caput, quia poſt mactationem truncantur a reliquo corpore. Legitur apud Celſ. *l.* 2. *c.* 20. & 22. ubi ad priorem locum vide Comment. Pantini, qui ſatis accurate expoſuit. Calculum ſuum addidit Rhod. *ad Scribon. in not. pag.* 6. Sunt tamen, qui mendoſam vocem hanc habuerunt, inter quos Cæſarius ad Celſum.

Truncus, στέλεχος, proprie dicitur ea arboris pars, quæ ex radice ſurgit, & poſtea in ramos dividitur. Sæpe etiam translatum ſumitur ad corpus humanum, excepto capite & artubus. Ita & arteria magna e cordis ſiniſtro ventriculo, & vena cava a dextro ventriculo excurrentes vocantur *trunci*, reſpectu ramorum, qui in partes corporis reliquas diſtribuuntur, Galen. *l.* 1. *de Hippocr. & Pl. decr. c.* 7. Barthol. *libell.* 1. *An. c.* 5. 8. *libell.* 2. *c.* 2. & 5.

Truphat vocatur Paracelſo multa virtus minerarum, quæ metallum quodvis in ſuum eſſe prædeſtinatum cogit, *l.* 1. *Phil. ſ. ad Athen. text.* 9. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Trutes quid ſit in metallifodinis, videatur apud Baſil. Valent. *Teſtam. ult. l.* 1 *c.* 40.

Trutta, τρώκτης, nomen piſcis fluviatilis, inter delicias habiti, cujus deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina, videatur apud Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 12. Jul. Alex. *l.* 20. *Sal. c.* 11. qui cum *trotta*, vel *trocta* confundit, Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 93. ubi & *Aurata*, χρύσοφρυς dicitur. De generatione *truttarum* differit & Helmont. *tr. Demonſtratur Theſis n.* 80. *ſeqq.* Aurum in *truttis* fuiſſe repertum, legitur *in Th. Chym. Volum. I. pag.* 515.

Tryblion, τρυβλίον, vel ſignificat catinum, *ollulam*, in qua aliquid aſſervatur, vel in quam materia ad ſuffitum immittitur, Hipp. *l. de Steril. XIIX.* 14. vel ſignificat certam menſuram, Latine *Heminam* dictam, *l. de int. af. I.* 51. *VII.* 36. *XIV.* 14. *XLII.* 36. *XLIV.* 14. *XLV.* 13. *&c.* Apud Gal. quoque *de pond. & menſ. c.* 4. *tryblium* inter menſuras refertur, & habere dicitur uncias novem.

Trycho, τρύχω, Emphaticum verbum apud Hipp. ſignificans *detero*, *conſumo*. Ita corpus dicitur *deteri*, *affligi*, conſumi a morbis, *l.* 2. *de morb. XXVI.* 24. *lib.* 3. *de diæt. XXIV.* 7. *l.* 1. *de morb. mul. XIV.* 10. 14. *XIX.* 8. *LXXXVII.* 36. *XCII.* 10. Et rurſus Medici debent τρύχειν, i. e. *retundere*, *proſternere*, morbos, *l. de morb. ſacr. XIIX.* 32. Jung. Foeſ. *p.* 627.

Trychos, τρύχος, ſignificat *pannum lacerum* & attritum, ῥάκος alias dictum. Hinc diminutivum τρύχιον *panniculum attritum* notat; idem, quod ῥάκιον. Quo aliquoties uſus Hipp. v. g.

v. g. *l. de morb. mul. XXIII.* 3. *l.* 2. *LXXX.* 8. & *alibi*. Vide Foef. *p.* 628.

Tryge, τρύγη, *fruges cereales*. Unde τρυγηβόλιον *locus*, *in quo frumentum reconditur*. Foesius *p.* 626.

Trygephanion, τρυγηφάνιον, *species tertia Lora*, sive vini secundarii, quod *Fecatum* Catonem appellasse, scripsit Linden. ex fecibus vini expressum. *Ex X.* §. 199.

Trygodes, τρυγώδης, vocatur species Collyriorum, τῶν μετρίων, & magna ex parte Acacia constat; Lat. *Faeculentum* dixeris, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L.* Idem, quod ὁ λάριος. Vide *Pelarion*.

Trygon, τρύγων. Vide *turtur*.

Trypanon, τρύπανον. Vide *terebella*.

Tryphera, τρυφερά, vocantur in genere medicamenta, quæ Latine *Delicata* dici possent, & quidem vel ab effectu blando minusve dolorifico, vel a saporis suavitate. Ratione prioris olim dictæ fuerunt *tryphera duæ* apud Scribon. *n.* 230. ubi docet, curare hæmorrhoidas. Suntque medicamenta caustica, quæ tamen sine dolore, & molliter exedunt & urunt, Gorræus. Ita & τρυφερὸν dicitur Collyrium, ἄδηκτον, quod nullam mordacitatem infert, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. ad inustiones, pustulas, χημώσεις laudatum. Ratione posterioris olim *Pastillus* vel *trochiscus* ad hæmoptoicos utilis τρυφερὸν dictus fuit, teste eodem *l.* 7. *de C. M. S. L. cap.* 4. Ita & in Dispensatorio Augustano occurrunt quatuor compositiones Electuariorum, quorum unum purgans est, & *tryphera Persica* dicitur. Reliqua tria vero inter Antidota & compositiones Theriacales referuntur, dicunturque *tryphera magna*, *minor*, & *Saracenica*. In Pharmacopœa quoque Londinensi novissime duæ compositiones hujus nominis leguntur *p.* 272. *seqq.* An vero a suavitate ita dici mereantur, alii judicent.

Tryphonis Emplastrum, τρύφωνος ἔμπλαστρος, cujus tria genera describuntur apud Scribon. unum *subviride*, secundum *nigrum*, quod & μελανὸν dicitur, & tertium viride, quod & ἄχροον vocatur, *n.* 201. 203. 205. 220. Fuit vero *tryphon* Chirurgus. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Tryphos, τρύφος, significat *frustum*, *fragmentum*, & legitur apud Hipp. de *frusto* amphoræ candente; cui materia ad suffitum imponitur, *l.* 2. *de morb. mul. LXXVII.* 3.

Trysmos, τρισμὸς, & τρίζω, idem, quod τετριγμὸς, τρίζω. Vide *trismos*. Foef. *p.* 626.

Tryx, τρὺξ. Vide *Fecula*. *Fex*.

Tuba, σάλπιγξ, proprie instrumentum dicitur Musicum, sonorum, classicum, per inflationem aeris, cujus sonus fortior refertur inter caussas epilepsiæ externas, Forest. *lib.* 10. *Obs.* 54. *in Schol.* unde & detestandos monet tales sonos, *d. l. Obs.* 4. *Schol.* Ab Anatomicis translatum hoc vocabulum *tuba* ad canales duos graciles nerveos & candidos, ab uteri fundo ad testes muliebres excurrentes, *tubæ Fallopii* dictas, hodieque ab Anatomicis pro oviductibus habitas, utpote ovulum a dictis testibus Ovarium potius dicendis per spiritum genitalem seminis masculi fœcundatum prolapsurum unum, duo vel plura suscipientes, beneficio fibrarum carnearum motricium circa ovarium repertarum & per ligamenta uteri latiora ad tubarum fimbrias exporrectarum & ovario interveniente turgescentia genitali irritante sese contrahentium & ovario propius adducentium, ut ovum excipere queant. Harum prolixiorem descriptionem vide sis apud D. D. I. M. Hoffmann. *Not. ad Horn. Microcosm.* §. 67. *p.* 281. egregie etiam eas delineavit D. Goth. Bidloo *Anat. Tab. LIII.* de quibus vide Barthol. *l.* 1. *An. c.* 27. quas nonnulli hodieque pro adæquato conceptionis organo habere non dubitant. *tubæ* quoque *aurifabrorum* exiguæ, σαλπίγγια, qua ignem inflando excitant, ad usum anatomicum translatæ meminit Gal. *l.* 9. *An. adm. c.* 2. *fin.*

Tubel, idem, quod *Squama æris*, vel metalli, Gr. λεπίς. Vide *Lepis*, *Squama*. Rul. *in Lex.*

Tubeleth, pro *Duelech*, legitur apud Paracels. *l. de Tartar. morb. c.* 4.

Tuber apud Latinos æquivocum est. 1. habet significationem Botanicam, & Gr. dicitur ὕδνον, vide *Hydnon*. Talia lapidosa describuntur a Chiocc. *in Mus. Calc. s.* 3. *p.* 411. ita & Fungi, sive *Boleti Cervini* vocantur *Tubera* a Schroder. *lib.* 4. *cl.* 2. *n.* 415. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Deinde etiam habet significationem Pathologicam, quando *Tubera* vocantur *Tumores*, vel abscessus e corpore in rotundum erumpentes. Scribon. *n.* 82. Rhod. *in not. ad h. l.* Ita specialiter a lue venerea oborti Tumores in capite molles, *Gummositates* alias dicti, vocantur *Tuberositates* a Forest. *l.* 32. *Obs. in Schol.* Lang. *Tubera* vocavit, *l.* 1. *ep.* 42. Ita etiam diminutivum.

Tuberculum homonymon est, quod in Anatomicis tribuitur vel circulari fibrositati Pylori instar musculi Sphincteris, quam alii vocarunt *Tubercula* glandulosa, teste Barthol. *l.* 1. *An. c.* 9. vel processibus ossium ἀποφύσεις Græc. dictis, qui alicubi *tubercula* ossium vocantur. Idem *libell.* 4. *c.* 1. *fin.* In Pathologicis *tubercula* Gr. dicuntur φύματα. Vide *Phyma*.

ma. *Tubercula* antrosa, veter. bubones, quia in glandulis tanquam specubus latent, Reimundus Vinarius *de peste lib.* 3.

Tubus, *tubulus*, σύριγξ, dicitur canalis quidam fistulosus, sive fistula, & quidem vel sensu proprio mechanico: in quo balneorum *tubuli* & *tubi* leguntur apud Rhod. *in not. ad Scrib. p.* 104. vel tralatitio eoque vel Physiologico, quando *tubuli* vel *Siphunculi marini* describuntur a Chiocco *in Muf. Calc. f.* 1. *p.* 56. Ita & *tubuli lactei* vocantur canales ab ambitu mammarum ad papillarum veluti centrum coeuntes, Bartholin. *l.* 2. *An. c.* 1. *p.* 332. Ita D. Bidloo Asperam arteriam vocat *tubum pulmonarem* & Bronchia ejus *tubulos*, videantur Ejus *Anatom. Tab. XXIV. fig.* 8. & *Tab. XXV.* per aliquot figuras, vel Pathologico, quando Fistulæ, vel ulcera fistulosa vocantur *tubi*, vel *tubuli*, Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 22.

Tueri, φυλάττειν, προφυλάττειν, idem, quod *Conservare*. Hinc *Methodus tuendæ sanitatis*, dicitur primaria Medicinæ pars, Græc. ὑγιεινή. Vide *Hygiene*. Jung. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Tumbaba, *Tumpabar*, id est, *Sulphur vivum*, Rul. *in Lex.*

Tumbalum, idem, quod *tubel*, id est, *Squama metalli*. Rul. & Johns.

Tumbil, id est, *terra*. Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Tumefactio, διόγκωσις. Vide *Dioncosis*.

Tumor, ὄγκος, vide *Oncos*, *Oedos*. De *Tumoribus*, plane rebus alienis, v. g. pilis, lignis, testis, culicibus, repletis vide Casp. Rejes *C. Elys. q.* 36.

Tumultus, θόρυβος. Vide *thorybos*. *Tumultus* & strepitus nimii quantum noceant in doloribus capitis, notavit Hildan. *Cent.* 1. *Obs.* 20.

Tunica, χιτών. Late idem significat, quod *Membrana*, μῆνιγξ, ὑμήν, uti vult Gal. *l.* 4. *de V. P. c.* 9. Omnino tamen aliquod discrimen inter hæc duo vocabula admittendum esse, arbitror, dum *tunica* proprie ad usum spectat in hoc consistentem, quod aliud corpus tegat, operiat & involvat, & quasi vestiat. Diererich. *n.* 922. *ex* 7. *aph.* 45. id quod de *Membrana*, qua tali necessario dici non potest, cujus idea consistere videtur in homogeneitate, sive similari natura, & expansione, sive dilatatione, quamvis Bartholino aliud visum fuerit, *l.* 1. *Anat. c.* 4. qui *tunica* vocabulum ad vaso restrinxit, contra Autorum usitatam acceptionem. De *tunicis oculi* vide eund. *l.* 3. *c.* 8.

Tuphus, *tufus*, pro *typhos*, τύφος. Vide *typhos*. Keuchen. *ad. Sam. p.* 140.

Turas Paracelso dicitur effectus arcanus *Aquæ*, quemadmodum *Thonus* Terræ & *Samies* Aeris sunt effecta, *Phil. ad Athen. l.* 2. *text.* 13.

Turba, ὄχλος, vocatur hominum multitudo inordinata, Dieter. *n.* 294. Dicitur de rebus, *ibid. turba* etiam idem, quod *Perturbatio*. *Turba* quoque pro *turban* ponitur a Dorn. & Rul. de quo p. a. quamvis & hanc addiderint significationem, quod *turba magna* dicatur astrorum firmamenti innumera multitudo. *Turba Philosophorum* vocatur scriptum quoddam Spagyricum, quod occurrit *in principio Vol. V. Theat. Chymici*.

Turban magna est figmentum Paracelsicum, pertinens ad *Evestrum Propheticum*, & cujus essentia consistit in præsagio omnium eorum, quæ fiunt in quatuor elementorum mundis, *d. l. text.* 20. Dorn. Ruland. Nugæ.

Turbatio, ταραχή, τάραξις, vide *taraxis*, idem, quod *Perturbatio*. Sumitur etiam ab Hippocr. pro *irritatione*, Galen. *c.* 1. *de Humor. t.* 16.

Turbedon, Arab. nomen purgantis, quod communiter *turbith* vocatur, de quo p. p.

Turbinatum, κωνοειδές, κωνοειδής, vide *Conarion*. *Turbinata* quoque vocantur certa quædam *testacea*, v. g. *Buccinæ*, & alia, de quibus Aldrov. *l.* 3. *de Testac. c.* 1.

Turbith vocatur purgans quoddam exoticum, simplex, vegetabile, de quo uti certum est, esse radicem quandam, ita adhuc incertum est, cujus plantæ proprie radix sit dicenda. Hujus purgantis descriptionem, & usum Medicum simplicem, & in compositionibus, vide apud Schroder. qui *turpethum* vocavit, *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 440. F. Hofm. *in Clav. ad b. l.* Rolf. *de purgant. f.* 14. *art.* 4. *per tot.* qui *turbedon* scripsit, Freitag. *Auror. Med. l.* 2. *c.* 30. Translata porro vox *turbith* & *turpethi* ad Chymiam, ubi *turbith* & *turpethum minerale* vel in genere dicitur coagulum specificum fixum, quod abstractis impuritatibus, & indomita volatilitate, segregatis in imo vasorum consistit, & paratur maxime ex mineralibus, quorum essentia & vis specifica potissimum est in parte constante, aut saltem, ut usibus artificiosis sit accommodata, in hanc formam redigitur. Vel in specie vocatur *Mercurius absque corrosivo præcipitatus* in dulcedinem, Rul. & Iohns. *in Lex.* Hujus usum noxium in affectibus hepatis & viscerum abdominis notavit Hildan. *Cent.* 4. *Obs.* 40. Plura de *turpethis mineralibus* vide apud Libav. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 19. In specie de *Turpetho Amimonii*, *d. l. c.* 21. de *Turpetho Veneris*, *d. l.* 7. *c.* 15.

Turbo homonymon eſt. Vel enim denotat *ventum procelloſum*, qui Græc. λαῖλαψ dicitur. Vide *Lelaps*. Vel *Conchyliorum* certa genera, quæ *Turbines* vocantur, & deſcribuntur ab Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 16. *ſeqq.* Græc. στρόμβοι vocantur, vide *Strombos*. Jung. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 30. *ſeqq.* Differunt a *turbinatis*, quod *turbines* in longiorem & acutiorem verticem deficiant, quam hæc. Legitur & apud Aldrov. *Turben*.

Turbotus, idem, quod *Rhombus*, de quo ſuperius ſua litera. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 419.

Turbulentus, *turbidus*, τα ραχώδης, idem, quod *Perturbatus*, vide *tarachodes*. In ſpecie Urinæ *turbulentæ* dicuntur Hipp. οὖρα ἀνατεταραγμένα, returbatæ, *Coac. t.* 333.

Turchoſa, *turcois*, *turchois*, vocatur gemma, vel lapis pretioſus elegantiſſime cœruleus, de cujus compoſitione vide *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 190. viribus admirandis, *Vol. V. p.* 388.

Turdus, κίχλη, æquivocum eſt. Primum enim nomen eſt avium quarundam. Sunt enim certa genera, quæ *turdorum* nomine veniunt, quorum hiſtoriam, cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l.* 16. *Ornith. c.* 1. *ſeqq.* J. Alex. *l.* 13. *Salm. c.* 8. Bruyer. *l.* 15. *c.* 37. Deinde nomen eſt piſcis ſaxatilis, ſquamoſi, cujus etiam plures dantur ſpecies, & deſcriptæ leguntur apud Aldrov. *l.* 1. *de piſc. c.* 3. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3. Bruyeriu. *l.* 19. *cap.* 7.

Turgentia, *turgeſcentia*, ὀργασμός. Vide *Orgao*, *Orgaſmos*.

Turiones ſunt teneritates ſummitatum in arboribus, quæ ſingulis annis creſcunt, Schrod. *l.* 1. *t. c.* 2. *lit.* T.

Turpethum, vide *turbith*.

Turpiloquium Gr. dici poſſet fortaſſis αἰσχρολαλία, improborum vitium proprium. Nam improbi bulimia *turpiloquii*, imperiti pica vaniloquii laborant. Utrumque a Medicis ſit alienum, Lind. *Ex. II. p.* 29.

Turpis, *turpitudo*, ἀσχημοσύνη, proprie dicitur vitium oppoſitum formoſitati, ἀσχημοσύνη, ſive pulchritudini, Galen. *libr.* 11. *de V. P. cap.* 13. Dicitur etiam de moribus, affectibus, ſermonibus, & actionibus humanis, & Gr. dicitur αἶσχος, αἰσχρός, *l. de cogn. & cur. an. morb. cap.* 7. *Turpitudines* Hartmannianas falſe perſtrictas a Libavio vide *Tom. IV. Oper. p.* 97.

Turreis eſt lapis, quem Bood. & experientia, mille teſtimoniis, in caſu a fractura oſſa deſilientia conſervare docent. Iohnſon. *Lex. l.* 2.

Turriti, πυργῖται. Vide *Pyrgitæ*.

Turſio, φώκαινα. Vide *Phocæna*.

Turtas, τόρτας, vocatur panis, qui conſtat ex pinguibus palmulis, farina & aqua, & coquitur ſub cineribus, Erot. *On. p.* 27. *c.*

Turtur, τρύγων, æquivocum eſt. Primario ita dicitur *Columba* montana, vel ſylveſtris, de cujus hiſtoria & uſu in cibis atque Medicina, vide Aldrov. *l.* 15. *Ornith. c.* 9. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 7. Gal. *l. de atten. diat. c.* 6. Bruyerin *de re cib. l.* 15. *c.* 34. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 69. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Deinde eſt etiam nomen piſcis, qui *Paſtinaca* alias *marina* vocatur. Vide *Paſtinaca*.

Turva vocatur ceſpes bituminoſus, & gleba foſſilis, quæ accenſa facit, ut quotquot adſtant, aut ab eo illuſtrantur, colore appareant ſqualido & morticino, ut mirari id ſatis rerum harum ignari nequeant, Lind. *Ex. V.* §. 122.

Turunda, μοτὸς, refertur inter Apparatum Chirurgicum, eſtque nihil aliud, quam linamentum, quod vulneribus inditur, Lat. Penicillus quoque vocatur, Dieter. *n.* 280. Vide *Linamentum*, *Lemniſcus*, *Licinium*, *Motos*, *Penicillus*, &c. In ſpecie de uſu & abuſu *turundarum* in ſectione Calculi vide appendicem aliquot Epiſtolarum, apud Hildan. *Oper. p.* 762. *ſeqq.*

Tuſſedo, βὴξ, idem, quod *tuſſis frequentior*, uti colligere licet ex 2. *progn. t.* 50. ubi interpres Gal. Latinus utitur vocabulo *tuſſedinis*. in Græco vero legitur τῆς βηχός.

Tuſſicularis, epitheton eorum, quæ tuſſim movere vel excitare poſſunt, apud Cœl. Aurel. *de Tard. paſſ. l.* 2. *c.* 13. idem fere quod *tuſſiculoſus*, βηχώδης, de quo p. p.

Tuſſis, βὴξ, a Galeno ita deſcripta legitur: Eſt vehementiſſima quædam efflatio, qua plurimus ſimul celerrimeque foras actus ſpiritus ſive aer attrahit propellitque una ſecum ſuo impetu, quæ vias ſuas obſtruit, *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 4. Cum enim externus aer in aſperam arteriam trahatur, quæ cartilagineæ duræque ſunt, nec contrahi circa id, quod continent, poſſunt, incitatum hunc excogitavit ſpiritus exitum, quem vocant *tuſſim*, quo ſpiritus ſibi ipſi violenter & cum impetu delatus vias expurgat, non aliter, quam tubos & fiſtulas expurgant harum opifices, *l.* 4. *de cauſſ. ſympt. c.* 3. Quamvis vero a vero hæc non ſint aliena; recentiores tamen *tuſſis* naturam multo clarius & accuratius deſcripſerunt, inter quos cæteris palmam præripuiſſe videtur Vvillis *Pharm. Rat. Part. II. S. I. c.* 4. e quo talem deſcriptionem formare libet: *tuſſis* eſt expiratio

tio vehemens, crebrior, inæqualis, & sonora, cum partium musculosarum expirationi potissimum destinatarum, thoracis, laryngis, lumbarium, & abdominis motu spasmodico, facta cum vel sine excretione alicujus materiæ excrementiciæ, a molesti cujusdam objecti, aut expulsionem e pulmonibus per Tracheæ ductus urgentis irritatione proveniens. Ex qua descriptione simul elucescit differentia inter *tussim humidam*, quæ cum exscreatione materiæ; & *siccam*, qua nihil excernitur, cujus meminit Hippocr. 4. *aphor.* 54. Videatur & Dieter. *n.* 150. Sylv. *Pr. M. l.* 1. *c.* 22. *Tussiculosus*, βηχώδης, dicitur, quod vocabulum legitur de Catarrhis, 3. *aph.* 31. Vide Dieter. *n.* 151.

Tutenag, nomen Metalli Indiæ Orientalis, Europæis incogniti; cujus meminit Rob. Boile in Experimentis de flammæ ponderabilitate, *Exper.* 12.

Tutia, vide *Pompholyx*. *Tutiæ* factitiæ constructio legatur *in Theatr. Chymic. V. II. p.* 519. De *tutiæ* præparatione *Vol. III. p.* 103.

Tutus, ἀσφαλής, *tuto*, ἀσφαλῶς, idem, quod *Securitas*, *Asphaleia*, *Securitas*, est primaria proprietas veræ curationis non solum Chirurgicæ, sed omnium etiam aliarum. Consistit vero *tutum* hoc curationis in tribus, ut affectus percuretur, ut læsio nulla interveniat, ut ne redeat malum. Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 13. Junge C. Hofm. *Orat. Isag. II. p.* 112. 121. *seqq.* Imo in omnibus actionibus *Caute & tuto*, Medicorum Symbolum sit, Dieter. *n.* 121. id quod melioti ratione fieri vix poterit, quam si generale præceptum Zenonis observetur: videlicet si ita agamus, tanquam paulo post pædagogis rationem redditùri. Gal. *de cogn. & cur. an. morb. c.* 3.

Tylli grana, in offic. german. nihil aliud quam Risini minoris semen. Gregor. Hymman. *de Apoplex. Cap.* 39.

Tylodes, τυλώδης, τυλωειδὴς, Gorr. *Callosus*. Vide *Callus*.

Tyloma, τύλωμα, *Tylosis*, τύλωσις, τύλος. Vide *Callus*.

Tymma, τύμμα, significat *plagam*, ictum, percussionem. Legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XX.* 14. ubi apud Linden. legitur *luxatio*, cujus versionis rationem nullam video, eum τύμμα a τύπτω, verbero, derivetur. Vide Foes. *p.* 628.

Tympanias, τυμπανίας, τυμπανίτης, vocatur species Hydropis sicca, in qua flatus totam abdominis, interdum & thoracis regionem tumentem faciunt, Gal. 4. *de R. V. I. A. t.* 111. Vocatur & *Hydrops siccus*. Keuch. *ad Sam. p.* 191. Dicitur vero saltem abusive & improprie Hydrops, quia nulla peccat aqua, sed flatus, Helmont. *tr. Ignot. Hydrops*, *n.* 43. Consentit Vvillis *Ph. Rat. II. s.* 2. *cap.* 4. qui communem Doctorum opinionem de *flatibus*, seu caussa *tympanitis*, deferens, novam excogitavit, & quidem satis plausibilem, ex principiis Physiologicis & Anatomicis egregie declaratam, statuens, non flatus, sed spiritus animales spasmodico motu agitatos, & in fibras partium & viscerum abdominis membranaceorum adactos, obque succi nervosi vitiosam dispositionem in recessu impeditos tantam veotris intumescentiam excitare; unde & sequ. hujus affectus construxit definitionem: *tympanites* est tumor abdominis fixus, constans, durus, æquabilis, renitens, & a pulsatione sonitum edens, a partium & viscerum membranaceorum inflatione τετανώδει ortus, propter spiritus animales in fibras istas copia nimia adactos, ibidemque succi nervei obstruentis vitio a recessu impeditos, cui affectioni consequenter flatuum in locis vacuis aggestio, velut complementum accedit. Paracelsus statuit duplicem *tympanitem* unum in *Intestinis*, alterum in *Matrice*, *lib.* 1. *de tartaro*, *Tr.* 2. *c.* 2. *in not.*

Tympanum, τύμπανον, proprie vocatur instrumentum Musicum classicum, in quo corium fortiter expansum supra concavum quoddam corpus, si percutiatur ligno, sonum edit gravissimum. Per translationem vero nomen hoc quoque attributum cum cavitati, seu *Conchæ*, aliis pelvi in ossibus petrosis meatus auditorii, cui membrana quædam sonoras species transmittens & ossiculis firmate obtensa est, tum ipsi *Membranæ*. Vide Barthol. *l.* 3. *An. c.* 9. *& libell.* 4. *c.* 6. Non esse primarium & simpliciter necessarium organon auditus illam membranam *tympani*, vult ostendere Bonet. per Observationes *in Anat. Pract. I. s.* 19. *Observ.* 4. *p.* 344. *Tympanum* quoque vocatur rotunda machina dentata, Oribas. *de machin. cap.* 4.

Typha, τύφη, vocatur *exile triticum*, & vilius, de quo plura apud Lang. *l.* 1. *ep.* 56. Forest. *l.* 4. *Chir. Obs.* 3. *Schol.*

Typhlos, *typhlotes*, τυφλὸς, τυφλότης, τύφλωσις. Vide *Cæcus*, *Cæcitas*, Dieter. *n.* 847.

Typhodes, τυφώδης. Vide *typhos*.

Typhomania, τυφομανία, vocatur mistus affectus ex lethargo & phrenitide, *Lethargicum delirium*, Gal. *in def. & l. de comat. c.* 2. *c.* 1. *Prorrhet. t.* 1. Caussa ergo complicata ex descriptione *Lethargi & Phrenitidis* petenda erit. Videatur Foes. *pag.* 629. Meminit & Bonet. *An-*

An. Pr. lib. 1. *f.* 8. *Observ.* 6. *Schol.* P. M. de Calderia exponit per *Coma Vigil*, *Tom. III. p.* 33. quamvis vitiose *tiphomania* ibidem ponatur.

Typhon, τύφων, *ventus* vocatur, qui densa nube inclusus, præceps in terram elisus pulverem soli turbine verrit, arbores evellit & obvia quævis pessundat. Lang. *l.* 1. *ep.* 19.

Typhos, *typhodes*, τύφος, τυφώδης πυρετὸς, vocatur species quædam *febris ardentis*, prolixius descripta cum suis signis & symptomatibus apud Hippocr. *l. de int. aph. XLII. per totum*. Vide Foes. *p.* 629. Erotianus definit febrim, quæ leniter oritur, & cum intensione existit. Latine redditur *Stupor attonitus*, cujus rationem sufficientem non video. Conjuncta hæc febris plerumque cum erysipelate alicujus visceris interno, v. g. hepatis, C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 4. Bonet. *d. l.*

Typus, τύπος, vocatur *forma*, ordo & modus *febrium*, secundum intentionem & remissionem, Galen. *l. de Typis l.* 1. *de Cris. c.* 3. Vid. Diet. *n.* 676. Keuchen. *ad Samon. p.* 140.

Tyrannis, τυραννὶς, vocatur *Antidotus*, apud Gal. *lib.* 2. *de Antidot. c.* 10.

Tyrbe, τυρβὴ, Lat. *turba*; *Turbatio*, idem, quod ταραχή. Legitur apud Hipp. 3. *de fract. t.* 75. Foes. *d. l.*

Tyria apud Arabes & barbaram sectantes Medicinam idem est, ac *Ophiasis*: *Tyri* enim voce omnes serpentes & potissimum Viperæ intelliguntur, Castell. Vide *tyriasis*. *Tyria lepra*. Foreft. *l.* 4. *Chir. O.* 7. *Schol.*

Tyriasis, τυρίασις, idem, quod *Satyriasis*, h. e. *Lepram Arabum*, *Elephantiasis*. Hildan. *Ep.* 24. Vide *Elephas*.

Tyrian, τύριον, vocatur Emplastrum, quod coctura colorem purpuræ *tyriæ* adipiscitur, & describitur ab. Aet. *l.* 15. *c.* 12. citante Gorr.

Tyro, *tyrocinium*, εἰσαγόμενος, εἰσαγωγή. Illud dicitur de iis, qui noviter ad artem Medicam accesserunt, ut addiscant ejus præcepta. Hoc de compendiosa artis & præceptorum comprehensione, Lat. *Introductio* quoque dicta. Ita Galen. libell. *de pulsibus ad tyrones*, *sive eos, qui introducuntur*, conscripsit, &c. Contra *tyrocinii Chymici* scriptores invehitur Helmont. *de Lithias. c.* 5. *n.* 9. & *c.* 8. *n.* 9.

Tyros, τυρὸς. Vide *Caseus*. Unde & τύρωσις dicitur, quando lac comestum in *caseosam* materiam coagulatur, Aristot. *l.* 3. *H. A.* 120. vocat τύρωσιν *lactis in caseum coagulationem*.

Tyrrhenicon, τυῤῥηνικὸν, nomen Emplastri, cujus sunt immensæ laudes apud Aet. *l.* 15. *c.* 14. allegante Gorræo. Propterea & παρακλητικὸν dictum esse, idem testatur.

Tyrsis, τύρσις, idem, quod πύργος, *turris*. Legitur apud Hipp. 3. *de artic. t.* 23. Gal. *in comm.* Adde Foes. *p.* 629.

Tyrus, *thyrus*, utrumque mendose & ex crassa ignorantia Græcæ linguæ pro serpente vel vipera *theriacam* ingrediente sumitur a barbaris Autoribus, unde *tyriasis*, *tyria* lepra quoque appellationem adepta sunt. Deberet enim *therion*, θηρίον, hoc est, *bestia*, scribi, non per *ty*.

V.

V*Acca*, ἡ βοῦς, dicitur bos fœmina. Vide *Bos*. De *vaccis citrinis Scheunemanni* per errorem in scripto adductis, & a Libavio acriter satis castigatis, vide *Tom. III. Oper.* Lib. *pag.* 82. *Vacca marina* est nomen piscis, qui & *Bos* dicitur. Vide supra *Bos*. An vero idem piscis sit, e quo lapis *Vaccæ marinæ* dictus eximitur, de quo legi poterit Observatio *in Act. Philos.* Oldenburg. *Ann.* 1668. nolumus determinare, cum Aldrov. nullam lapidis mentionem in descriptione Bovis vel *Vaccæ marinæ* fecerit.

Vacillatio, σαλευσμὸς, dicitur, cum de membris corporeis, quæ titubant, aut non sunt fixa, v. g. *dentes vacillare* dicuntur; tum de mente, & ita inconstantiam, vel leve *delirium* notat. Vide *Paraphora*.

Vacuatio, κένωσις, idem, quod *Evacuatio*. Vide *Cenosis*.

Vacuus, κενὸς, κενός. Vide *Cenos*. Ardua adhuc hodieque est inter Philosophos disputatio: an detur *vacuum* in rerum natura. Peripatetici vel Aristotelici negant, ut & Galen. *l.* 3. *de diff. pulf. c.* 6. item *in Th. Chym. Vol. I. p.* 198. Recentiores vero Helmontium secuti afferunt, variis conati demonstrare phœnomenis. Videatur Helmont. *in pecul. tract. inscripto Vacuum Naturæ*. Vide & Marc. Marci *Phil. vet. rest. Part. III. sect.* 2. *subs.* 3. Nostri jam non est instituti, hanc controversiam dirimere; quamvis tam diu inhæreamus illi sententiæ: dari quidem vacuum in rerum natura, sed non naturale, saltem violentum. Quid Democritus & Asclepiades per *vacuum* intellexerint, vide apud Galen. *l. de Theriac. ad Pison. c.* 11. In foro Medico non ita stricte accipitur, sed saltem pro spatio, in quo præter aerem nihil continetur, *dict. de diff. pulf. loco*. *Vacuus pulsus* vero allegorice dicitur, qui arteriæ elevationem quasi facit bullosam, ut digitorum impressioni egressus per vacua occurrat. Verum ineptam esse appellationem docuit Gal. *d. l.*

Va-

Vagina, ἔλυτρον, tribuitur etiam aliis partibus ob similitudinem. Ita *Capsula communis* in hepate Venæ portæ truncum involvens vocatur *Vagina Portæ*, Barthol. *l. 1. Anat. c. 14. p. 136.* Uteri collum dicitur *Vagina*, quia penem recipit instar vaginæ. *Id. l. 1. c. 30. p.* 280. Hanc duplicem in uno subjecto observavit *Cent. 3. Obs.* 2. allegantibus *Ephem. N. Cur. A. I. Obs.* 110.

Vaginalis, ἐλυτροειδὴς. Vide *Elytroeides*. Glandulas *vaginales* invenerunt Josephus de Verney & Casp. Bartholinus, sicut e Peieri *Exerc. p. 97.* notavit Th. Jans. de Almelov. *R. I. On. p. 31.*

Vagitus, βαβυσμὸς, βρίβαξις, vocantur *ejulatus* & ploratus *infantum*; qui si adhuc in utero fiat, merito habetur pro malo omine. Vide Güldenklee *l. 4. Cas. Med.* 24. Ephem. Nat. Cur. *A. I. Obs.* 62. *& A. III. Obs.* 164. ubi quidem augurium illud fallax esse, ostendere conatus est D. Segerus, quo & inclinare videtur Gualter. Nedham *Disquis. de format. fœtus, c. 3. circa finem*, statuens *vagitus* caussam naturalem consistere in aere contento in conceptaculis, sive membranis fœtum involventibus, adjungitque exemplum de Matronæ cujusdam filia, quæ *vagitum* in utero edidit, & vita nihilominus salubri fruitur. Hujus vero aeris producti caussam refert in liquorem spirituosum, in membrana pro formatione fœtus necessarium, & exhalationum copiam producentem.

Valeo, *Valetudo*, est vocabulum μέσον, & ancipitis significationis. Sumitur enim & in bonam, & in malam partem. In illa accipitur pro *Sanitate*, pro *Robore* & *virtute*, Gr. ὑγιαίνω, ἐῤῥῶσθαι, ὑγεία, vide *Hygieia*, *Hygiæno*, *Errhomæ*. Adde Lind. *Ex. IX.* §. 26. *XIII.* §. 491. *XV.* §. 108. qui semper de robore exposuit. Quære etiam in Rhod. *Lex. Scribon. p.* 455. In hac pro *morbosa dispositione*; quamvis plerumque additum sit adjectivum, adversa, mala, sinistra &c.

Valetudinarius, νοσώδης, semper in malam partem sumitur de eo, qui morbis vivit semper obnoxius. Vide Dieter. *n.* 577. Tales vocari in militia *Caussarios* & *Sonticos*, docet Caspar. Hom. *Apol. pro Gal. l. 3. c. 10. lit. M.* suntque, qui utuntur incerta fallacique valetudine, e Gal. *l. 5. de san. tuend. cap.* 4.

Valgus, βλαισὸς, βλαισσός. Vide *Blæsus*.

Validus, idem, quod *Valens*, ἐῤῥωμένος, ἄκμαιος, *Robustus*. Dicitur de corpore & membris robustis, quæ optime ad opera strenua sunt disposita, Gal. *2. de nat. hum. t.* 5. Alias & *validum* sumitur pro *acido*. Scribon. *n.* 41. ubi Granata mala vocantur *valida*, quæ Itali *garbi* vocant. Vide Rhod. *in not. ad h. l.*

Valiga, idem esse, quod Gialappa, aliis Rhabarbarum nigrum dictam infusam in spiritu vini, vel quod melius, cum spiritu citri, & sic bene percolatam adhiberi, interdum etiam pauco cum croco tingi, scribit Michael *in Apparatu Formul. c.* 2. Idem esse igitur videtur cum *Phalaja* Rolf. *tr. de purgant. fect. 2. art. 3. c.* 15. nisi forsan error in Orthographia delitescat.

Vallum, χάραξ, ἔρκος, quid sit, ex Architectura militari constare potest; nimirum species munimenti exterioris circa urbem, aut arcem, aut castrum. Per metaphoram *vallum* quoque vocatur oculorum tegumentum, sive *Supercilium*. Keuchen. *ad Samon. p.* 230. Per similitudinem quoque species *Fasciæ* hoc nomine venit, Galen. *de fasc. n.* 52.

Valtat, id est, *folium*. *Ulcat*, idem. Ruland. & Iohnf. *in Lex.*

Valva est quasi parva janua, uti describitur a Gal. *c. 1. de art. t.* 23.

Valvula vocatur in Anatomicis membranula quædam in vasis quibusdam & cavitatibus una saltem parte adhærens, in hunc finem parata, ut retrocedenti liquori possit resistere, fluxum vero naturalem admittere. Talis occurrit satis magna in Intestino Colo & crassa, de qua vide Barthol. *l. 1. An. c. 11. p.* 92. Hild. *Ep.* 88. 89. Aliquot in corde *l. 2. c. 7. p.* 402. *seqq.* & quamplurimæ in ramis venæ cavæ, *libell. 1. An. cap.* 2. ubi prolixiorem *Valvularum* descriptionem invenies.

* *Valvuli*. Sunt proprie ex Columella concavitates in folliculis leguminum, in quas ipsa grana separatim recipiuntur. Id genus Valvulos, seu ut alii loquuntur Valvulas aliqui comminiscuntur in Herbis mimosis, quemadmodum Valvas appellant famellas illius planas, aut imbricatas, quæ septo intermedio Siliquarum utrinque adhærescunt; & dehiscere solent tanquam fores bifidæ; ut in Brassica, cæterisque observare licet.

Vanellus nomen est avis, quæ & *Capella*, αἴγωκος, item *Pavo agrestis*, ταὼς ἄγριος, dicitur, & describitur cum in cibis & Medicina ab Aldrov. *l. 20. Ornithol. c.* 63.

Vapor, ἀτμὸς, ἀτμὶς, ἀτμίς, proprie dicitur humor in auram resolutus, humor extenuatus, qualis per spiracula cutis naturaliter quotidie exhalat. Vide *Atmos*. *Exhalatio*. *Halitus*. Nec differt descriptio Libavii dicentis: *Vapor* est aer rudior proxime ex aqua resoluta factus, *Tom. IV. Oper. p.* 241. Si præternaturaliter sese habuerint, fiunt quoque fuliginosi, fumosi

fumosi *vapores*, quorum meminit Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 5. *fin.* Contra *vapores* crassos, ceu caussas morborum hystericorum & convulsivorum, acerbius scripsit Helmont. negans, se unquam vidisse, tales dari *vapores* crassos, & esse contradictionem in adjecto, *tr Jus Duumviratus n.* 17. *tr. de Lithiaf. c.* 9. *tr. Ignota Actio regiminis n.* 36. In Chymicis tamen dari quoque *vaporem unctuosum*, qua naturalem, qua artificialem, qui nihil aliud est, quam *primum Ens Mercurii*, quod incipit consistere in vena argenti vivi, aut ex ipso extrahitur per sublimationem artificiosam, de quo *vapore* legatur Libav. *T. II. Op. p.* 303. & 368. Quin & ipse *Lapis Philosophicus* vocatur *Vapor potentialis metalli*, *d. l. p.* 421. Alias non negandum, in nonnullis veteres hallucinatos esse in accusandis *vaporibus* & eorum viis, quod tales e ventriculo adscendant, & capitis dolorem excitent, uti recte hoc notavit Vvillis *de febrib. c.* 10.

Vaporarium, ἀτμιστήριον, idem, quod *Balneum Laconicum*, sive *Sudatorium*. Vide *Balneum*. Quamvis & *Sella singularis perforata* vaporationi destinata hoc nomine veniat, docente Rhodio *ad Scrib. n.* 193.

Vaporatio dicitur *fermentatio* vel fotus, qui fit mediante vapore aquæ calidæ. Frequenter legitur apud Cels. *l.* 7. *cap.* 7. 9. *l.* 8. *c.* 4. Vide rursus Rhod. *Scribon. p.* 455.

Vappa, ὀξίνης, vide *Oxines*. Vinum vocatur omnibus portionibus spirituosis privatum, quadantenus acescens. Hæc vini corruptio hodieque optime quoque applicari potest, ad speciem corruptionis sanguinis, quando est in statu defectionis, qualis est in sanis post nimios labores & in morbosa dispositione quartana laborantium, cachecticorum, scorbuticorum. Vide *de febrib. c.* 2. 6. &c.

Vareni, idem, quod *Vari*, symptoma scorbuticum, quod alias *Arthritis vaga* vocatur, consistens in dolore vago, nervosas partes circa articulos affligens, proveniens a liquoris nervosi, vel lymphæ serescentis acida acrimonia maligna, & ob tenuitatem facili mobilitate & vaporositate. De quo symptomate integros libellos scripserunt Drauwiz & Mollenbroccius. Meminit hujus nominis Vvalther. *Sylv. Med. p.* 1464. Verum D. D. Joh. Michaelis vocabulum *Vareni* de alio affectu a Varis prorsus distincto exposuit *in Praxi Chir. sua Speciali Cas. XIX.* nimirum de Flatu furioso, cujus descriptio videatur supra in *Ambulo*.

Varicosus, κιρσοειδὴς, dicitur de diversis vasorum plexibus circa partes genitales, præsertim virorum. Nam *vasa præparantia pyramidalia* vocat *corpus varicosum*, Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 21. *p.* 203. & *vasa deferentia* ejusque principium *Parastatas variciformes*, *d. l. c.* 23. *pag.* 223. Vide *Pyramidalia*. *Pampinus*. *Parastatæ*.

Varicula, i. e. *Varix parva*, vocantur a M. A. Severino intumescentes venulæ in adnata oculi tunica ab atri sanguinis distentione procreatæ, *l. de noviss. obs. abscess. c.* 9. §. 6.

* *Variola magna*, *Variola crassa*. Sic apud Gallos lues venerea dicta fuit. V. Astruc. de morb. ven. l. 5. secul. XVI.

Variolæ, *Varioli*, terminus antiquis ignotus Pathologicus, denotans peculiare genus Exanthematum pustulosorum, cum febre conjunctorum, & ita describi possunt ac debent: *Variolæ* sunt pustulæ, vel papulæ majores minoresve, ab initio sub forma macularum rubentium in toto corpore, aut plurimis ejus partibus erumpentes, cum febre acuta Epidemica, in augmento sese elevantes, & sub statu materiam viscidam quodammodo puri similem continentes, interdum & aqueam, tandem in declinatione degenerantes in crustam, post exiccationem decidentem, cum variis symptomatibus per diversa totius morbi tempora variantibus & supervenientibus, genitæ a coagulativis crudioribus in peculiari fermento sanguinis connato delitescentibus portionibus, per contagium virtuale, aut corporale excitatis, in corporis superficie subsistentibus, & per fermentationem coagulativam prorumpentibus. Qui meliorem hac dare poterit hujus morbi descriptionem, ei minime erimus adversi. Legatur Vvillis *de febrib. cap.* 15. Piens *tit. eod. tract. spec. cap.* 8. & alii Autores, quos vide allegatos a Vvalthero *in Sylv. Med. pag.* 1466. *seqq.* E recentioribus adhuc non inepte quoque & succincte descripsit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. sect.* 2. *cap.* 2. *pag.* 797. *seqq. Variolus* & *Variola* quoque dicitur piscis, alias *Trutta* & *Aurata* dictus, apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *num.* 93. Vide *Trutta*.

Varius, ποικίλος, sumitur adjective, & substantive. Illa significatio ex aliis Lexicis jam nota est. Substantive *varii* & *variæ* dicuntur, qui & quæ maculas & papulas in facie distinctas habere solent, notante Keuch. *ad Sam. p.* 125.

Varix, κιρσὸς, in genere significat omnem *venam dilatatam*, Galen. *l. de tum. p. n. c.* 16. Æginetæ εὐρύνσις φλεβὸς, *dilatatio venæ*, vocatur *l.* 6. *c.* 82. Proprie & accuratius describi potest, quod *varix* sit tumor p. n. mollis, inæ-

inæqualis, nodoſus, indolens in ima ventris parte ſub umbilico, in ſcroto, circa teſticulos, & frequentius in cruribus, occurreus, proveniens a venarum ſubcutanearum propter ſanguinem feculentum & ſeroſum ſubſiſtentem & collectum nimia diſtenſione & contortione. Vid. Dieter. *n.* 465. Foeſ. *p.* 338. *ſeqq.* Bartholinus in valvularum diſtenſionem cauſſam refert *libell.* 1. *cap.* 2. *pag.* 594. Plures Autores de hoc affectu reperies apud Vualther. *in Sylv. Med. p.* 1464. *ſeqq.* Diminutivum *varicula* vide p. a.

Varus æquivocum eſt, apud Latinos. Vel enim idem eſt, quod *vareni*, & notat affectum *Arthriticum vagum ſcorbuticum*, in plurali *Vari* dictum, de quo p. a. Vel *varus* dicitur tumor exiguus durus, plerumque in facie obortus, ut & in dorſo non infrequens, Græc. ἴονθος, vide *Ionthos*. Vel denique adjectivum *varus* notat vitium crurum in figura, oppoſitum *valgis*, & Gr. dicitur ῥαιβός. Vide *Rhæbos*.

Vas, ἀγγεῖον, ſumitur Phyſiologice, & Mechanice. In Phyſiologia *vaſa* vocantur canales omnes liquorem aliquem vehentes, & ita comprehenduntur hoc nomine *arteriæ* & *venæ*. Hinc paſſim leguntur *vaſa* ſpermatica, præparantia, deferentia, *vaſa* lactea, *vaſa* lymphatica, *vaſa* adipoſa, &c. Vide plura apud Barthol. *in Indice*. Diminutivum eſt *vaſculum*, v. gr. *Vaſcula buccarum*, h. e. glandularum in buccis. Leguntur apud eundem *l.* 3. *An. c.* 11. *p.* 536. ſudoris *vaſcula* in cuticula, *l.* 1. *c.* 2. *p.* 19. Κατ' ἐξοχὴν etiam *vas* ἀγγεῖον vocatur membrana fœtum involvens Chorion dicta, apud Moſchion. *l. de morb. mul c.* 36. 38. & ratio datur, quia fœtus in eo tanquam in vaſe convertitur. Mechanice vero *vaſa* & *vaſcula* dicuntur varia Inſtrumenta intus cava, in quæ liquidæ præſertim materiæ (quamvis ſolidæ etiam indi ſoleant) recipiuntur, quorum uſus eſt in Diæteticis, præſertim re Coquinaria, Pharmaceutica, Chymicis, & Chirurgicis. Suntque fictilia, lignea, metallica. In ſpecie catalogum & apparatum *vaſorum Chymicorum* lege apud Rolfinæ. *Ch. I. A. F. R. lib.* 2. *cap.* 18. Quare etiam in Theatri Chymici, ut & Libavii Indicibus. *Vaſculum oculare* Chirurgicum Aquapendentis egregie delineavit modumque applicandi monſtravit Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. VIII. fig.* 11. & *T. XXXI. f.* 6.

Vaſtus, idem, quod *Magnus*, *Grandis*, μέγας. Dicitur de corporibus naturalibus, v. g. Muſculi *vaſti*, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 12. *p.* 581. Tumores *vaſti*, Dolores *vaſti*. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Vaſum, pro *vas*, legitur apud Scribon. *n.* 64. Vide *not.* Rhod. *ad h. l.*

Vata, ὦτα, pro ὦτα, Lat. *Aures*; in ſingul. οὖς, *auris*. Vide *Aures*. Sumitur & ab Hipp. pro *inflammationibus aurium*, vel etiam aliis morbis gravioribus, *l.* 6. *Epid. ſ. VI.* 28.

Vates, *vaticinium*, μάντις, μαντεία. Vide *Mantice*.

Vaticanus, nomen proprium collis non procul a Tiberi, quemadmodum ex aliis Lexicis conſtat. Cur v. hoc epitheton tributum fuerit Pilulis quibuſdam aromaticis ſimulque purgantibus *Pilulæ Vaticanæ Londinenſes* D. dictis, me quidem & forſan alios fugit. Deſcriptio vero habetur in D. D. de Spina *Lex. Pharm. pag.* 710.

Ubera, μαζοὶ, idem, quod *Mammæ*; quamvis vocabulum *Ubera* alias brutis potius attribui ſoleat, quam fœminis. Vide *Mamma*. *Maſtos*.

Udor, ab *udus* vel *uvidus* dicitur de materiæ vaporoſæ humidæ per inſenſibilem tranſpirationem excretione e poris cutaneis ad differentiam ſudoris, ceu madoris manifeſti, vel humoris, apud Vvedel. *Amœn. Med. l. II. ſect. II. c.* 6. *p.* 343.

Udos, οὐδὸς, Latine *Limen* dicitur, h. e. lignum, vel ſaxum in ima januæ parte, qua intratur. Legitur apud Hipp. 4. *de artic. t.* 64. Vide Feoſ. *p.* 466.

Vectio, ὄχησις, refertur inter motus corporis, & ita inter facienda, Gal. *l. de ſan. tu. c.* 15. Ejus vero ſignificatio pueris jam nota eſt e Dictionariis.

Vectis, μοχλὸς. Vide *Mochlia*. Inde liber Hippocr. *Mochlicus*, q. d. *Vectiarius*. Refertur & inter inſtrumenta ad metallifodinas neceſſaria a Rul. *in Lex.* Diverſorum *vectium* Chirurgicorum deſcriptionem vide apud Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. III. fig.* 2. & 4. & *T. X. fig.* 6. *ſeqq.*

Vegetabile, φυτὸν, φυτικὸν. Dicitur 1. de anima, vide *Phyſice*; deinde de *plantis* & *herbis*, quæ generali nomine vocantur *vegetabilia*, unde pars Medicinæ illa tractans vocatur *Phytologia*, de qua etiam ſuperius ſuo loco. In hac ſignificatione deſcribuntur a Dorneo, Rulando, & Iohnſono *vegetabilia*, quod ſint viridantia radicem in terra defixam habentia, truncum & ramos in aere, ur ſunt herbæ, plantæ & arbores. Hæc omnia e ſola conſtare aqua vult Helmont. *tr. Complex. atque Miſtion El. figm. n.* 12. 30. 32. Calculum ſuum addidit Beccher. *in Metallurgia*. De *vegetabilibus* vide plura *in Theatr. Chym. Vol.* I. *p.* 205.

p. 205. 206. Eorum vis & potentia consistere dicitur in spiritu vegetativo, & est proprie ignis naturæ, *Vol. II. p.* 104. *seqq. Vegetabilia* non sufficere in Medicina, neque etiam carere omni noxa, scripsit Rolfink. *Chym. l.* 1. *c.* 1. De *lapide Philosophico vegetabili*, vel ex *vegetabilibus* parando vide *Th. Chym. Vol. III. p.* 53. *seqq.*

Vegetatio, nomen hodieque Physicis & Medicis frequentiorem in usum vocatum, & in genere ita vocatur proprie actio illa naturalis, qua omnia corpora vere viventia gaudent, dum a primo ortu nutriuntur, & augmentantur, debitamque magnitudinem adepta in vigore proprio vitali conservantur. Quæ functio naturalis sub se comprehendit plures subordinatas actiones, rarefactionem, condensationem, filtrationem, imbibitionem, concoctionem, aliasque plures similes. Quamvis vero hæc *vegetatio* primo plantis competat, propterea *vegetabilibus* dictis, hinc & eruditam scripsit Dissertationem Kenelm. Dygbæus *de Plantarum vegetatione*, a D. Olfredo Dappero ex Anglico Latinitate donatam, in qua præter alia insigne *vegetationis* auctæ exemplum legitur *p. m.* 65. de planta hordei a Patribus Christianæ doctrinæ Parisiensibus asservata 249. culmos, qui omnes ex una radice aut grano originem duxerunt, 18000. hordei grana offerentes, contineute: Facile tamen & reliquis corporibus viventibus, puta animalibus & homini applicari etiam poterit, quin & ipsis mineralibus atque metallis attribui, cum videamus & hæc non solum per appositionem, sed etiam per succi appropriati intrinsecam mutationem in substantiam mineralem & metallicam gigni, augeri, & conservari.

Vegetativus, φυτικὸς, idem, quod *vegetabilis*. Hanc virtutem quoque inesse metallis legitur *in Th. Ch. Vol. IV. p.* 158. nec fortassis absque ratione, cum sensuum fide constet, non in quibusvis fodinarum venis quodvis generari metallum, sed in iis inesse principium quoddam specificum determinatum. Verum hæc ad Physicam potius pertinent.

Vegetus, ἀκμαῖζων, dicitur partim de corpore; & Gr. ἄρτιος etiam vocatur, partim de animo; Et qui *vegetus* animo est, Gr. dicitur πρόθυμος, quamvis hoc vocabulum de utroque accipiatur. Vide *Prothymia*.

Vehemens, σφοδρὸς, vide *Sphodros*. *Vehementia* morbi σφοδρότης eadem est, quæ *magnitudo*. Gal. *l.* 1. *de crif. c.* 3. *Vehemens* pulsus idem cum *Forti*.

Vehiculum, ὄχημα, vide *Ochema*. *Vehiculum* quoque in Pharmaceuticis dicitur liquor, in quo olea & arcana Chymica ad gratiorem gustum, vel faciliorem exhibitionem ægris præbentur. Iohnf. *in Lex. l.* 1.

Velamentum, σκέπασμα, idem, quod *Tegumentum*. Vide *Scepasma*. Tribuitur quoque illud nomen interiori intestinorum tunicæ, præsertim tenuium, quæ alias *Crusta membranea*, Pecqueto *Peristoma* rugosum, Bilsio *Muscus villosus* dicitur. Horne vero *velamentum bombycinum*, appellavit Barthol. *l.* 1. *An. cap.* 10. *p.* 81.

Velle, ἐθέλειν, θέλειν, βούλεσθαι, apud Hipp. aliquando accipitur pro *Posse*, 3. *de artic. t.* 106. Adde Gal. *in comm. ad h. l.*

Vellicatio, τιλμὸς. Vide *Tilmos*.

Vellus aureum, δέρας. Vide *Deras*. *Vellus aureum* quoque fit ex rore collecto mensis Maji, ex tritico ante ortum Solis, cœlo sereno, loco aperto expanso linteo, & in discum expresso, inque vas fictile incluso, Iohnf. *Lex. Chym. l.* 2.

Velocitas, *Velox*, τάχος, ταχὺς, idem, quod *Celeritas*, *Celer*, de quibus superius in CE.

Vena, φλέψ. Vide *Phleps*. *Vena medena*. Vide *Menena*.

Venæ sectio, φλεβοτομία. Vide *Phlebotomia*.

Venatio, *Venator*, κυνηγία, κυνηγὸς, κυνηγέτης, quid significet, aliunde notum est. Merito refertur inter exercitia, quæ & corpus fatigare, & animum delectare possunt, quo etiam potissimum utuntur Magnates: quamvis haud raro in excessu peccent. Meminit Galen. *de parv. pil. exercit. cap.* 1. Interdum Metonymice *venatio* accipitur pro *carnibus ferarum*, notante Rhodio *ad Scrib. n.* 134. ex Sidonio Apollinar. *l.* 4. *ep. ad Industrium*. Ita apud Celf. *libr.* 2. *cap.* 18. *seqq.* aliquoties sumitur.

Venefica, *veneficus*, *veneficium*, quid significet, ex aliis Lex. jam notum esse debet. Pertinent hæc inter causas morborum transnaturales, ut & remedia trans vel supra naturalia, a quibus Medicus Christianus sibi cavere debet, conscientiæ suæ consulturus. Vide Dieter. *p.* 977. Jung. Casp. Rejes *C. El.* 97. *n.* 12. *seqq.* Sennert. *l.* 6. *M. Pract.* 9. *per totum*.

Venenum, φάρμακον, hujus quoque Latini vocabuli significatio nota est, dum proprie & usitate nunc significat omne id, quod corpori nostro quomodocunque communicatum illius universas, aut particulares quasdam, easque principes ac vitæ summe necessarias functiones incomprehenso modo atque ferocia indomita

mita adoritur & lædit, spiritus & humores, præsertim sanguinem & balsamum nervorum, corrumpit, coagulat, profligat, pervertit, & deinde partium quoque solidarum substantiæ corruptelam ocyus tardiusve inducit, & ita in summum vitæ discrimen conjicit, Charlton. *Ex. X. Patholog.* §. 23. Vvillis *de febrib. c.* 12. Dogm. nostr. Medic. *Gen. P. II. c.* 8. *p.* 232. *seqq.* ubi & differentias *venenorum* legere licet. Alias etiam vocabulum *Veneni* fuisse *μέσον*, & indifferens, ita ut in bonam partem quoque sumtum fuerit, patet *ex l.* 236. *ff. de V. S.* in quem locum & Theophilus Paraphrastes Græcus scripsit: τῶν μέσων ἐςὶ τὸ ὄνομα τῶ φαρμάκου. Qui *venenum* dicit, adjicere debet, utrum malum & bonum. Confirmat hoc Linden. *Ex. XIII.* §. 316. Paracelsus quidem strictius sumsit; nihilominus tamen latius, quam propria significatio admittit, dum omne id, quod naturæ nostræ quoquomodo adversum est, *venenum* appellavit, *Paramir. Tract.* 2. *de Ente veneni*, *c.* 8. *& alibi*, quam sententiam & Helmont. *in scriptis suis* videtur amplexus esse. Et ex recentioribus Richart. Mortonus in sua pyretologia, quando omnium febrium etiam intermittentium caussam venenum esse statuit spiritus animalis immediate afficiens atque agitans. Jung. *Acta erudit. Lips. A.* 1693. *in April. p.* 150. *seqq.* In Chymicis *Mercurius* quoque dicitur *venenum*, qui tamen & *Theriaca* & *fermentum* vocatur, Rul. *in Lex.* Junge *Th. Chym. Vol. I. p.* 721. *Vol. IV. p.* 891.

Vener, id est, *Mercurius*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Venereus, ἀφροδισιακός, vel dicitur de hominibus *libidinosis*, & salacioribus, vel etiam est Epitheton morbi ex impuro coitu orti, qui alias & *Morbus Gallicus*, *Lues venerea* vocatur. Vide *Gallicus*. Usurpatur etiam de ipso actu conjunctionis maris & fœminæ, qui dicitur *Actus Venereus*. Exempla harum significationum passim occurrunt apud Scriptores Medicos Latinos.

Veneticus, *venetus*, ἐνετὸς, denotat colorem glaucum, vel dilute cœruleum. Unde *oculi venetici* vocantur, qui suffusione sunt affecti, fiuntque tales duobus modis, vel propter aquam, si nimium fuerit coagulata, vel propter siccitatem, quam patitur crystallinus humor, Gal. *l. de ocul. part.* 4. *c.* 12. *Venetum* contentum in urina quid significet, legatur apud Joh. Lummium *l.* 3. *observ. Medic. p. m.* 362.

Venosa Arteria olim dicebatur vas illud sanguinem e pulmone ad auriculam cordis sinistram, & mediante hac ad sinistrum ventriculum revehens, ex falsa hypothesi, quod e sinistro cordis sinu tantum arteriæ prodeant, quemadmodum e dextro solum venæ, cum tamen revera ex utroque distinctum per vasorum, arteria & vena producantur, & revera *venosa* illa *arteria* dicta sit vena quoad structuram organicam & usum, neque pulsus, qui fortassis a nonnullis animadvertitur, arteriarum pulsui respondet. Vide Bartholin. *l.* 2. *An. c.* 7. *p.* 404. Rectius vero dicitur *Vena pulmonalis*.

Venter, κοιλία, multifariam accipitur. Late a recentioribus Anatomicis, quibus *Ventres* dicuntur insignes cavitates, in quibus nobile aliquod continetur viscus. Hinc totum corpus dividitur in tres *Ventres*, *Infimum*, qui vulgo *Abdomen* dicitur: *Medium*, *Thorax* dictum, & *Supremum* seu *Caput*. Vide inter alios Barthol. *Anat. proœm. p.* 8. 9. Paulo strictius accepit Hippocr. quando vocab. κοιλίας aliquando usus pro *thorace* & *abdomine* excepto capite. Ita *l. de affect. VII.* 1. *seqq.* ubi morbos thoracis recenset, item *l.* 2. *de morb. XLIV.* 15. *XLV.* 33. unde & ad differentiam interpretum *Thorax* ἡ ἄνω κοιλίη, venter superior, & *abdomen* ἡ κάτω κοιλίη, eidem vocatur. 7. *aph.* 38. (Gal. *in comm. ad h. l.*) *l.* 1. *de morb. X.* 2. 3. *XI.* 1. 2. *&c.* Stricte vero accipitur frequentius *Venter*, κοιλία, pro *abdomine* sive regione sub diaphragmate usque ad genitalia. Neque opus est exemplis hoc demonstrare, cum passim occurrant. Strictissime tandem pro *Ventriculo*: de quo p. p. interdum & sola *Intestina*, præsertim ubi Hippocr. sermo est de ventris, vel alvi laxitate, aut adstrictione, quæ affectiones magis spectant ad intestina, imprimis crassa: unde & sunt, qui *Colon intestinum* duntaxat *ventrem* inferiorem vocarunt, Gal. 4. *de R. V. I. A. t.* 112. *& com.* 7. *aph.* 38. In Græco & vocab. κοιλίη pro *excremento alvi* acceptum legitur apud Hipp. *lib.* 4. *Epid. XIII.* 18. Jung. Foes. *pag.* 344. *seqq.* Hoc etiam in Latino locum habere, vult Keuch. *ad Sammon. pag.* 206. In Chymicis *Venter* dicitur Terra. *Th. Ch. Vol. I. pag.* 201. 378. *Venter Equi* vocatur *fimus equinus*. Ruland. & Ionson. hoc est ignis *ventris equi* instrumentum solutionis corporum, & fit in duobus vasis, quorum in uno est aqua, in altero fimus equi, ubi est phiala cum medicina, statque in furnulo, & desuper comburitur levis ignis, ut aqua tantum evaporet, & non bulliat, ibique est canalis, per quem additur aqua, quando minuitur. Proprietas hujus caloris vel *ignis* est, quod non destruat oleum, sed augmentet propter suam humiditatem; nam alii destruunt propter suam siccitatem. Et uti puer ex calido & humido au-

augmentatur, sic equi ignis augmentat oleum sua humiditate. *Ignis equi* non fundit, neque comburit, sed domat & humidum augmentat. Hæc Iohnf. de ventre equi, *Lexic. l.* 2.

Ventinina Paracelso dicitur ars vaticinatrix ex venio, quomodo sese habeat cœli & astrorum cursus erga hominem, ratione boni vel mali effectus. In altera explicatione Astronomiæ. Rectissime vero artibus incertis annumerat, cum nihil aliud sint, quam Nugæ.

Ventosæ vocantur *Cucurbitæ*, absque scarificatione appositæ. Unde & Italis *le ventose* dicuntur. Foreft. *l.* 29. *O.* 22. *Schol.* Est etiam *Ventosa* epitheton morbi, qui Avic. *Spina ventosa* vel *Spinæ ventositas*, vocatur, estque nihil aliud, quam cariosa ossium affectio cum putrilagine conjuncta. De quo affectu maligno lege apud Avic. *l.* 4. *fen.* 4. *tr.* 4. *c.* 9. Lang. *l.* 1. *ep.* 42. Pandolfinum integro tract. de hoc affectu, *spinæ ventositate*, cum notis D. D. Merclini, Amici nostri honorandi, elegantissimis edito. Imprimis vero integro etiam libro hunc affectum descripsit libro de *Pædarthrocace* M. A. Severinus. *ventositas* alias sæpe ponitur pro *Flatulentia*, sive *Affectibus flatulentis*, φυσώδεσι. Unde & *apostemata ventosa* dicuntur *tumores flatulenti*. Foreft. *l.* 3. *Chir. Obs.* 3.

Ventralis dispositio, κοιλιακὴ διάθεσις. Vide *Cœliaca*.

Ventricosus, *ventriculosus*, vel dicitur qui magnum habet ventrem, μεγαλόκοιλος. Vide *Megalocœlos*: vel qui laborat affectione Cœliaca. Rhod. *ad Scrib. n.* 95. Vide *Cœliaca*. *Ventriculatio*.

Ventriculatio, idem, quod *ventriculosa passio*, ἡ τῶν κοιλιακῶν διάθεσις. Legitur apud Aurelian. *l.* 3. *Acutor. c.* 17. allegante Foes. *in Oec. pag.* 346. quamvis incertum sit, qualis morbus hoc nomine veniat, propter variam significationem vocabuli Græci κοιλίας. Unde & Celsus plane peculiarem attribuit acceptionem vel pro Tympanite, vel Colica flatulenta, *l.* 4. *c.* 15.

Ventriculus, κοιλία, proprie dicitur, in quem primum animalia cibum protrahunt, Gal. *l.* 6. *An. adm. cap.* 2. Dictus quasi *parvus venter*, estque pars organica, in infimo ventre sita, statim sub diaphragmate, Chylificationis officina. Ejus historiam passim vide in scriptis Anatomicis, præsertim inter hos Barth. *l.* 1. *An. c.* 9. In brutis pennatis quidem duos esse, in ruminantibus quatuor, præter Aristotelem *in LL. de part. an. & alibi*. Videatur & Gal. *d. l. cap.* 3. & Barthol. *d. l.* Translatum porro *ventriculi* vocab. ad alias cavitates, v. g. *Cordis* sinum dextrum ampliorem, & sinistrum angustiorem, qui vocantur *ventriculi*. Barthol. *l.* 2. *c.* 7. *p.* 398. *seq.* Ad *Cerebri* cavitates, quarum alii tres, alii duas, alii quatuor, Barthol. unam saltem numerarunt, *l.* 3. *p.* 490. *seqq.*

Ventriloqui, ἐγγαστρίμυθοι, vocantur ariolatores & vates præstigiosi, qui plebi persuadentes imponunt, dæmonem aliquem ab ipsorum ventre voces emittere, spiritum scil. peculiari quadam arte intus attrahendo, quo fit, ut voces videantur non ab ipsis edi, sed ab alio intra ipsis latente, cum tamen ab ipsis saltem egredi videantur. Nam si id non advertas, putabis, ea a loco aliquo distanti proficisci, *Ephem. N. Cur. A. I. Obs.* 35. *p.* 20. Jung. Libav. *T. IV. Oper. p.* 27.

Ventus, ἄνεμος, quid sit, ex Physicis notum esse debet. Quod vero *ventorum* cognitio, quam quisque habeat naturam, proprietatem, & virtutem, Medico sit necessaria, Hippoc. passim inculcavit in scriptis suis, *de Diæta*, *Aer. L. & Aq. in Aphorism.* & confirmarunt hoc plerique Interpretes, præsertim Diæt. *n.* 578. & Charlton. *Ex. Pathol. V.* §. 12. Apud Spagyricos *ventus* quoque de diversis rebus dicitur, v. g. *ventus albus* est Mercurius: *Rubeus*, Auripigmentum rubeum: *Citrinus* Sulphur. Rul. & Iohnf. *venti* quoque sunt *spiritus*. Imo dictus Iohnf. *lib.* 2. adhuc subtilius vult philosophari, dicens: *Venti Chymici* sunt Thesauri naturæ; nec est aliquid in tota natura *ventis* ipsis pretiosius & nobilius. Vita siquidem & anima rerum omnium *ventis* deportatur ad res omnes. Est enim *ventus spiraculum* vitæ temporalis, quod alio vehiculo deferri non potest rebus omnibus, nisi *ventis*. Et *ventus* nihil aliud est, quam tenuissima & subtilissima hujus materiæ pars, quam ignis naturæ, seu lumen cœleste, quod huic materiæ inest, sursum elevat, & fit vapor & *ventus*, qui summopere custodiendus est, alioquin tota Alchymia esset inutilis. Custoditur autem *ventus* ille & vapor, si in vasis vitreis, perquam optime obturatis, dum erit, a materia sua & corpore continuatur, nam frigiditate vasis & aeris in vasis conclusi *ventus* ille & vapor fit tandem aqua, & pluvia Chymica, quæ terram suam irrigando fœcundat; non secus, ac in magno mundo vapores & *venti*, qui calore naturali terræ sursum in aerem pelluntur, frigiditate aeris & ipsius humiditate convertuntur in pluviam & aquam, quæ super terram decidit, & suo irroratu ipsam fœcundat, quia tenuissima & subtilissima inferioris elementi pars, qua reliquo-

quorum Elementorum vires & energias in se coercet. Hactenus Iohns. An non vero hic iterum Galeni adagium commode applicare liceret: Nihil apprehende, & fortiter tene? Quod & ipse *Lapis Philosophicus Ventus Hermetis* dicatur, legi poterit apud Libav. *Tom. II. Oper. p.* 428.

Venucula est *nomen Uvæ*, quæ alias *Apiana*, *Scirpula*, Sticula, Stacula *Moschatella*, vocatur, Lind. *Ex. X.* §. *99.*

Venula, φλεβίον, diminutivum *venæ*, q. *Parva vena*. Sumitur ab Hipp. pro *Arteria*, *l. 6. Epid. f. 6. t.* 2. Jung. Gal. *in comm.*

Venus, ἀφροδίτης, æquivocum est. Tribuitur enim hoc nomen Planetæ circa Solem locum suum obtinenti, qui pro diverso positu ante ortum solis *Lucifer*, post occasum apparens *Hesperus* nominatur. Deinde ita vocatur Dea gentilium ex spuma maris nata credita, *Cupidinis* mater, *Cypris* vel *Cypria* dicta, omnis lasciviæ & salacitatis dux & regina. Hinc translata vox *veneris* a veteribus & recentioribus Medicis ad ipsam Generationem; ut *venus* nihil aliud notet, quam congressionem maris & fœminæ, licitam & illicitam. Ita inter alios Lind. de licita scripsit. *venus* concessa hominibus est cum boni alicujus consequendi gratia, tum mali averruncandi, *Ex. XV.* §. 87. Jung. Dieter. *n.* 140. Tandem & a Chymicis *venus* vocatur *Cuprum*, sive *æs*, de quo suo loco. *venus aurea* dicitur Minera cuprea fulminea, quæ una cum fulmine quondam decidit A. 1677. mense Majo prope Haynam oppidum, sicut prolixius descripsit D. Christian. Adolph. Balduinus S. R. Imp. Nat. Curios. Collega Hermes dictus in special. Tractatu de *venere aurea*. Vid. *Ephemerid. Nat. Curios. Decad. I. Ann. VIII. Veneris gradus* est mitis atque dulcis naturæ, viridis vitæ, Dorn. *in dict. Paracels.*

* *Venus vulgivaga*. Significat concubitum fœminæ sanæ cum plurimis viris, qui ipsi quoque sani sint. Sunt qui putant hinc Luem veneream profectam esse. Sed ab Astruc. l. 1. c. 3. pluribus argumentis refelluntur.

Venustas, idem, quod *Formositas*, *Pulchritudo*, κάλλος. Leporum esu *venustatis* decorem in septimum aut nonum diem protogari, fabulosum omnino videtur, Lang. *l.* 1. *ep* 67.

Ver, ἔαρ. *Vernus*, ἐαρινός. Vide *Ear*.

Veratrum, ἐλλέβορος, idem, quod *Helleborus*, de quo supra in *He*.

Verbera, πληγαί, quid sint, pueri norunt, idem, quod *Plagæ*, *Percussiones*. Pertinet inter caussas, quandoque morborum, quandoque & inter remedia. De hoc testatur Rolf. quod Empiricus quidam maniacos & melancholicos solis flagris & *verberibus* curaverit, *O. & M. M. Sp. l.* 14. *c.* 17.

Verbum, λόγος, ῥῆμα. Ejus significatio notior est, quam ut opus sit *verbis*. An *verbis* quædam insit virtus Medica prolixe ventilavit C. Rejes C. *El. q.* 22. Et quomodo Paracelsistæ abutantur & pervertant sententiam illam: *Verbum Dei* sanat omnia, docuit Libav. *Tom. IV. p.* 7. *seqq.*

Verdetum vocatur color viridis ex vapore forti aceti æneas laminas perfundentis. Vital. *de Furno c.* 267. *p. m.* 224.

Verecundia, αἰδώς, αἰσχύνη, idem, quod *Pudor*. Vide in *Pu*.

Veredarii vermes. Vide *Cutumbuli*.

Veretrum, idem, quod *Penis*, membrum virile, de quo vocabulo vide Rolf. *de part. genit. P. I. c.* 43.

Vergiliæ, πλειάς, πλειάδες. Vide *Pleias*.

Vergo, ῥέπω. Vide *Rhepo*.

Veritas, ἀλήθεια, est ens reale *verum*, uti recte vocavit Helmont. *tr. Venatio scient. n.* 27. Hanc etiam Medicum sectari debere, docet Gal. *l. de Art. Med. const. c.* 7. *alibi* & *sæpius*. Et quis contra *veritatem* hiscere potest? Scrib. *n.* 84. & *veritas* favori anteferenda. Amicus Galenus, amicus Hippocrates, amicus Aristoteles; magis amica *veritas*. *Verum Spagyricum* est rerum a natura productarum centrum, in quo virtus omnis & ejusdem rei *veritas* atque potentia delitescit, per hanc artem ad actum deducenda, *Th. Chymic. Vol. V. p.* 410. Enimvero modo negotium non magis imaginatione vana & opinione niteretur, quam entereali! Alias rectissime Rolfinx. *veritatem* Medicam duplicem fecit: aliam *ad amussim talem*, quæ infallibilem infert certitudinem, & aliam, quæ *ut plurimum talis*. Ad primam pertinent nonnulla Theoremata Physiologica; Ad hanc Prædictiones salutis & mortis. *O. & M. M. Sp. l.* 3. *f.* 2. *c.* 3.

Vermes, ἕλμινθες, idem, quod *Lumbrici*. Vide *Helminthes*.

Vermicata, vocantur a nonnullis *Lentigines*, Fallop. *de Ulcer. c.* 23. *Tom. I. p.* 612.

Vermiculans, σκωληκίζων. Vide *Scolecizon*.

Vermicularis, σκωληκοειδής, idem, quod *vermiformis*. Vide *Scolecoides*.

Vermiculum, id est, *Elixir*, *Tinctura*. Rul. & Iohns. in quo *vermycilum* legitur.

Vermiformis, σκωληκοειδής, vide *Scolecoides*. Dicitur & Vermis cerebri. Castell.

Vermilion, id est, *Cinabrium*, vel *Minium*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Vermina, *verminatio*, *verminosus*, στρόφος,

σκωλήκειον. Vide *Strophos*. Alias *verminosus* proprie dicitur de materia, in qua *vermes* generantur. Ita & sanguis *verminosus* hodieque passim legitur, in specie in Boneti *Medic. Septentr. l. 2. sect. 21. c. 1. p. 493*. Dicitur & ibidem *verminans*. Affectus etiam talis *verminatio* appellatur. Plura de hominibus *verminosis* & *verminatione* continua legantur apud eundem *d. l. 3. sect. 16. c. 1. seqq. p. 626. seq.*

Vernaculus, ἔνδημος, Vide *Endemos*.

Vernice, id est, *Vernix guttosa sicca*. Rul. & Ionhs.

Vernisium, idem, quod *Vernix*, *Sandaraca* alias vocatur, vel *Gummi Juniperinum*, & ita *Vernix siccus*, vel liquor ex hoc gummi paratus, estque *Vernix humidus*. Schroder. *l. 4. cl. 1. num. 179. Vernisium* vero legitur apud Helmont. *tr. de Lith. c. 3. num. 7.* De *vernicis* variis speciebus vide Morley *Coll. Chym. Leid. cap. 504. seqq. vernix* etiam vocatur massa balsamico-oleosa e pulveribus aut gummi Copal cum oleo Terebinthinæ coctis parata metallis laminatis obducenda, ut transpareant, ne color alteretur. Formulæ videantur etiam Iunken *in Corpor. Art. Pharmaceut. sect. III. c. 4. in fin. pag. 227.*

Vernus, ἐαρινός, dicitur vel de ipso tempore, & ita idem est, quod *Ver*. Vide *Ear*. Vel de morbis, qui *vere* solent esse frequentiores, & *morbi verni*, sive *vernales* vocantur, quorum Catalogum recenset Hippoc. *3. aphor. 20.* Jung. Dieter. *num. 228.*

Verres, vocatur *Sus mas*, quemadmodum & *Aper Verres sylvaticus*. Lang. *l. 1. ep. 61.* Schrod. *l. 5. cl. 1. n. 3. & 34.*

Verricularis, ἀμφιβληστροειδὴς, *Amphiblestroides*, vocatur tunica oculi propria, quæ a cerebro ad oculos profecta humorem vitreum & crystallinum ambit, cujus tunicæ figura in latum diffusi atque expansi nervi *verriculo* similis apparet. Vocatur & *Retina* vel *Retiformis*, quod reti etiam sit similis. Galen. negat, esse veram tunicam, sed potius cerebri portionem quandam exemtam, *l. 10. de V. P. cap. 2.* Confirmat hanc sententiam suo calculo Barthol. *lib. 3. An. cap. 8. pag. 518.* statuens, esse medullaris substantiæ mucum.

Verrista, vocatur Paracelso summum arcanum in Epilepsia, una cum *Granagranis*, *de caduco matricis* §. 8. Quid vero sint, non explicat.

Verruca, Græcum nomen non occurrit generale. Sunt vero *verrucarum* species duæ: *Acrochordon*, ἀκροχορδὼν, & *Myrmecia*, μυρμηκία, de quibus vide suis in literis, Galen. *lib. 2. M. M. cap. 2. Verrucosa ulcera* vocantur dura, quæ alias ὀχθώδη dicuntur. Vide *Ochthodes*.

Versio, τροπή, *Chymica* vocatur formarum manifestarum in occultas, & fit corruptione formæ specificæ, generationeque generalioris formæ, videlicet Elementorum decompositorum in composita, & impurorum in pura conversione, *Th. Chym. Vol. I. pag. 199.*

Versus, στίχος, ἔπος, μέτρον, Theriaca *versibus* descripta hanc habere utilitatem dicitur, quod facilius memoriæ mandetur, nec a suo ordine perverti possit, Galen. *lib. 1. de Antidot. cap. 16. princ.* Q. Serenus Sammonicus etiam suam Medicinam metrice, sive *versibus* conscripsit. Ita & Scholæ Salernitanæ Medici; quamvis non sustineant *versus* illi regulas Poeticas.

Vertebra, σπόνδυλος. Vide *Spondylos*. *Vertebratus Musculus* dicitur, cujus utraque extremitas *vertebric* continua est, Barthol. *l. 4. Anat. c. 7. p. 569.*

Vertex, κορυφή. Vide *Coryphe*.

Vertibulum, significat caput ossis globosum, quod alterius sinui ad articulationem inseritur, Hieron. Fab. Aquap. *de Oss. Dearticulat. part. 2. p. m. 179.*

Verticelli marini, σπόνδυλοι θαλάττιοι, vocantur *Zoophyta* tuberosa, quæ & *Vertibula*, alias *Tethya*, nuncupantur, de quibus vide Aldrov. *de Zoophyt. l. 4. c. 5. Verticillum* vel *Verticulum* etiam dicitur quodlibet Os Dorsi i. e. *Vertebra*. Vesal. *lib. 1. de H. C. F cap. 3. Verticillum* ani etiam dicitur M. Aurel. Severino tuberculum in extremo ano observatum, *verticillo*, quod mulieres fuso adjungunt, simile. *l. de noviss. observatis abscessib.* §. 18. *p. m. 75.*

* *Verticillatus*. Epith. plantæ, cujus flosculi Caulem articulatim Verticilli in speciem ambiunt, foliolis interspersis, ut in Pulejo, & Marrubio cernitur. Est autem Verticillum instrumentum muliebre, quod fuso vertendi gratia solet adhiberi.

Vertigo, δῖνος, σκοτόδινος, ἴλιγγος. Vide *Dinos*.

Vervo vocatur quarta pars libræ. Dorn. Rul. & Iohns.

Vertumnus, vocatur inventum quoddam D. Chr. Ad. Balduini in *Hermete suo curioso Invento* 3. delineatum.

Verva vocantur apud Scribon. *n. 16. armillæ*, amuleti loco gestatæ, quamvis Rhod. legendum existimet *Virias* aut *Variolas* eboreas, *Gr.* ψέλια & βραχιάλια dictas. Aut *Vercula* vel *Veruculα*. *Not. ad h. l. p. 55.*

Vervela, vide *Verva*.

Ver-

Vervex, id est, *Aries castratus*. Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 30.

Verum, ἀληθές. Vide *Veritas*.

Vesanus, *Vesania*, in genere, idem, quod *Insanus*, *Amens*, *Delirus*, *Furiosus*, παράφρων, παραφροσύνη, μανία &c. Ita *Amor vesanus* vocatur delirium ex nimio amore erga fœminam obortum, de quo Forest. *l.* 10. *Obs.* 29. *cum Schol.* Paracelsus vero distinxit inter *vesanos* & *insanos*. Hos describens, quod sint amentes a nativitate & hereditario malo, *Vesanos* vero, qui per victum aut medicamenta forinsecus advenientia, *de morb. am. Tract.* 1. *cap.* 5.

Vescor, idem quod *Edo*, *Comedo*.

Vesica, κύστις, vide *Cystis*. In Pharmaceuticis & Chymicis *Vesica* vocatur Vas metallicum ex cupro, in forma vesicæ, vel ovi, duorum aut trium pedum altitudinis, convenientisque latitudinis, formatum, & circa fastigium apertum, ut intra sinum suum convenientem alembicum recipere possit, qui adeo cum orificio *vesicæ* quadrare debet, ut tam apte invicem concludatur, ne minimum inde exspirare queat. Impositum capitellum e suo vertice canalem duum aut trium pedum altitudinis emittere debet, qui in summitate aliud capitellum ab alieno aliquo semper frigidum continente, qua spiritus in alembicum elevati refrigerari & condensari possint, circundatum sustinet. Ex hoc capitello Epistomium seu canalis procedit, qui vapores condensatos guttatim in vas suppositum deducit. Hujus *vesicæ* usus in vegetabilibus non est negligendus. Hæc Rul. & Iohns.

Vesicatio vocatur symptoma superveniens combustioni ex aqua vel igne, de quo plura videantur apud Valesc. de Taranta, *Philon. Chirurg. cap.* 22. & ex hoc Forest. *lib.* 2. *Chir. Oper. Obs.* 17. *Schol.* Unde & effectus vesicatorii remedii *Vesicatio* dicitur Blasio, *Med. Univ. pag.* 44.

Vesicatorium vocatur *Cauterium* quoddam *potentiale*, & est species *Sinapismi* fortioris, quo ut plurimum virtute cantharidum, aut alterius medicamenti caustici vesicæ in cuticula excitantur. De his vide passim in Practicis. Descripsit Schroder. *l.* 2. *c.* 44. *fin.* Morell. *de Form. Rem. l.* 2. *s.* 1. *c.* 14. Vocantur a Dioscor. τὰ κατὰ τὸ δέρμα ἐπιθέματα ἀνθέμια, *lib.* 3. *c.* 63. a Rolfink. *Vesicantia*, quorum historiam tradidit *O. & M. Sp. l.* 4. *s.* 7. *p.* 3. *cap. unic.*

Vesicula, κύστιγξ, diminutivum *vesicæ*. Frequenter usurpatur de folliculo fellis. Vide *Cystis*.

Vespa, σφήξ, ἀνθρήνη, dicitur insectum api simile, aculeatum, cujus historiam cum usu & noxa recenset Aldrov. *de Insect. l.* 1. *c.* 6. Ex cadavere equino putrescente generari, testatur Lang. *l.* 1. *ep.* 14. *Vesparum* puncturam quandoque esse periculosissimam, confirmant *Observ.* Hild. *Cent.* 4. *O.* 78. *seqq.*

Vespera, *Vesper*, ἑσπέρα. Vide *Hespera*.

Vesperna vocabatur quarta cibationis diurnæ pars, merendam sequens, & legitur apud Franc. Bonamicum, *de Aliment. lib.* 3. *c.* 40.

Vespertilio, νυκτερίς, est animal bipes, alatum & volans, sed non pennatum, muribus plerumque simile, viviparum, cujus historiam cum usu tradidit Aldrovand. *lib.* 9. *Ornith. cap.* 1. Galen. *lib.* 10. *S. F.* §. *Sanguis nycteridos.*

Vestigium, ἴχνος. Vide *Ichnos*.

Vestimentum, *Vestis*, ἱμάτιον, ἐσθής, ἐσθὴς, quid proprie significet, aliunde constat. Metaphorice etiam tribuitur *telæ* aranearum & *testis*, Keuchen. *ad Samon. pag.* 279. Abusive vero, & valde incongrue ignis Divinus & Sal *vestium* nomine veniunt, *in Theatr. Chym. Vol. VI. pag.* 16. *Vestimentalis* liquor qui Mynsichto dicatur, vide *in ejus Armam. sect.* 20.

Veterana vocatur a Gilberto *Morbillus*, uti scribit Forest. *l.* 6. *Obs.* 44. *Schol. fin.*

Veterascens, παλαιούμενος, dicitur de pinguedinibus, quæ progressu temporis acrimoniam & rancorem acquirunt, Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 5. *circa fin.*

Veterinaria, κτηνιατρική, vocatur ars, quæ tractat curationem morborum in jumentis & pecudibus. *Veterinarius*, κτηνίατρος. Quamvis vero ratione finis & intentionis cum arte Medica convenire videatur, ob subjecti tamen insigne discrimen, quo homo nobilissima creaturarum multis parasangis antecedit bruta, ut & ob maximam differentiam inter eos, qui exercent *Veterinariam* & veram Medicinam, minime conjungendas esse, rectissime judicant ii, qui dignitati suæ melius consulunt, contra Plempium *in Fund. Med.* & Bonetum *Anat. Pract. lib.* 1. *s.* 13. *Observat.* 32. *Schol. pag.* 272. Conscripsit talem Medicinam Publ. Vegetius appellans *Mulo-Medicinam*, in quo scripto plura occurrunt vocabula Latino-barbara, quæ etiam Lexico huic inseri potuissent v. gr. Morbus subtercutaneus, farciminosus, subrenalis, strophosi, epistomici, Appiosi, Pullaria &c. nisi nefas duxissemus, artem nostram θεραπευτικὴν *veterinariis* terminis sordidare.

Veternum, aqua intercus, Servio apud Hadrian.

drian. Jun. *in nomenclat.*

Veternus, λήθαργος, *veternosus*, ληθαργικός. Vide *Lethargus*.

Vetus, παλαιός. Vide *Palaeos*.

Vexo, λυπέω. Sumitur in Medicina in malam partem, & significat *molestiam affero*. Diciturque de morbis, uti explicavit emphasin hujus verbi Linden. *Ex. XV.* §. 79. Rhod. quoque *vexari* explicat per *gravius affligi*, raptari huc & illuc, distrahi, *Lexic. Scribon. pag.* 457. Cujus vero autoritate *vexationem* pro cutis sugillatione accipi scripserit Blancard. *in Lexico*, nobis non constat, cum in nullo, qui ad manus fuerunt, Autore invenire potuerimus. Alias *vexatio* etiam sumitur pro paroxysmo doloris Arthritici a Joh. Thom. Minadoo, *lib. de Arthitid. cap.* 33. *p. m.* 79. *seqq.*

Via, ὁδός, quid proprie significet, non pertinet ad Medicinam. Nihilominus per translationem frequenti in usu est vocabulum hoc, dum sumitur pro *Ratione*, vel modo aliquid *tractandi* aut perficiendi. Ita accipitur a Galen. *c.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 20. Ita *via* veritatis vocatur Philosophia. Ita *via* ad sanitatem est *via* rectissima ad Deum, Linden. *Ex. III.* §. 19. *Via* quoque duplex *humida* & *sicca* dicitur esse in negotio Lapidis Philosophici, quarum illa facilior, haec difficilior habetur, *Theat. Chym. Vol. VI. pag.* 529. 540. *seqq. Via* stomachi & Veneris vocatur *Oesophagus*, apud Barthol. *lib.* 1. *An. c.* 12. *pag.* 447. *Primae viae* dicuntur Oesophagus, Ventriculus & Intestina cum appendicibus eorundem, in quibus non tantum purgantia & vomitoria, sed & alia medicamenta intus assumta virtutes suas exerunt, ut operationes suas postmodo determinate edere possint, Vvillis *Pharm. Rat. Part. I. sect.* 1. *cap.* 2. Nonnulli etiam Vasa Mesaraica inter *primas vias* referre non dubitant.

Vibices, μώλωπες. Vide *Molops*.

Vibratio, κλόνος, est agitatio & motio corporis & membrorum involuntaria, ut conquiescere non liceat, etiamsi strenue renitaris, Gal. *l. de trem. c.* 6. Vide *Clonos*,

Vibrissae vocantur Pili in naribus, quas Blasius Can ex errore *Vibriscos* nominavit, *Med. Univ. in proleg. p.* 2. *& pag.* 157. illud vero habetur apud Barthol. *Anatom. pag.* 530.

Vicinitraba, aut *Vicinitractus*, respondet Graeco ἐρυσίπελας, & illud Felicianus excogitavit, hoc Ingrassias. Vide hujus Schol. *in Tom. II. Gal. de Tum. p. n. Schol.* 24.

Victicellae liquor, aut *viticellae*, dicitur Paracelso *genus vini*, & legitur *in Scholiis ad Libell. II. de Tartaro*.

Victus, δίαιτα. Vide *Diaeta*.

Vigesimus, εἰκοστή, scil. ἡμέρα. Refertur ab Hippoc. 2. *aphor.* 23. inter dies Criticos. Huncque fortiorem esse statuit, quam *vigesimum primum*, *l.* 3. *de dieb. Critic. c.* 9.

Vigilantia, *vigilia*, ἀγρυπνία, ἐγρήγορσις, opponitur somno, estque res non naturalis, & caussa sanitatis morborumque procatarctica, consistens in exercitio sensuum & motus, a spirituum animalium activitate expedita dependente. Jungatur Carlton. *Ex. VII. Pathol.* §. 4. & Dogm. nostra P. *V. c.* 4. Dieter. *num.* 5. & supra vide *Egregorsis*.

Vigor, ἀκμή, vide *Acme*. Adde Linden. *Ex. XII.* §. 85. 86.

Villi, idem, quod *Fibrae*, ἶνες. Vide *Fibrae*. *Villi* a Laurent. Bellini in *praefat. Operis de Pulss. Urin. &c.* restringuntur ad fibras musculorum in tendinem coeuntes. *Villosa crusta* quid sit apud Vvillis, vide supra *Crusta*.

Viltrum Philosophorum est *Alembicus*. Absolute tamen positum est *manica lanea*, in modum Hippocraticae, velut *lingula*, per quam liquores clarificantur, Dorn. Ruland. & Iohns. At communiter per F scribi solet in hac significatione. *Filtrum*. Vide supra *Filtratio*.

Vinacei, vel *vinacea*, στέμφυλα. Vide *Stemphyla*.

Vinculum, δεσμός. Vide *Desmos*. *Vinculum Sestrati* descripsit Galen. *de Fasciis n.* 81. & ex hoc Scultet. delineavit, *Arm. Chirurg. P. I. Tab. XXXV. fig.* 6.

Vindicta, ἀντιτιμώρησις, est accessorium irae, non hujus essentia, Gal. *l.* 2. *de san. tu. c.* 9. Dicitur & *Ultio*.

Vinosus, φίλοινος, *amans vini*, qui non expectare potest commodum tempus ad bibendum vinum, Linden. *Ex. XVI.* §. 224. *Vinosus* liquor sine vino quid sit, vide *Liquor*.

Vinum, οἶνος. Vide *Oenos*.

Violentus, βίαιος, significatio hujus nota est, & dicitur de eo, quicquid a vi & impetu quodam dependet. Opponitur *spontaneo*, ἑκουσίῳ. *Violentam mortem* facere cadaver flaccidum, scribit Helmont. *de flat. n.* 14.

Vipera, ἔχις, ἔχιδνα, vide *Echidna*. De *Vino viperino* vide Libav. *T. II. Oper. p.* 168. *Viperae caudisonae* Anatomiam scripsit Eduard.

Tyson. Medicus Londinens. ut patet *ex Act. Erud. Lipsiens. Anno* 1684.

Vir, ἀνὴρ, recte dixit Linden. esse nomen *Sexus*, *ætatis*, *status*, & *dignitatis*, *Exer. XIII*. §. 9. *seqq.* Prima significatio frequentissima est, quo pertinet quæstio illa: An *viri* possint in fęminas mutari, & vice versa. Id quod affirmare videtur Lang. *l.* 1. *ep.* 70. Rectius tamen negat C. Rejes C. *El. q.* 57. *num.* 19. dicens, esse talia exempla vel pro fabulis & figmentis Poeticis habenda, vel utrumque sexum habuisse uno præ altero supereminente, dæmonis vafritie contigisse. Ad primam significationem pertinent & Derivata: *Virilis*, *virilitas*. Ita *virile membrum* vocatur *Penis*, ad discrimen *Pudendi muliebris*. *Virilitas*, ἀνδρεία, ἀῤῥενότης, opponitur θηλύτης, *fœminea natura*, Gal. *lib.* 1. *de sem. cap.* 15. Altera significatio est præ reliquis emphatica, magis denotans *marem mediæ ætatis*, qui neque juventæ calore, neque senectutis frigore infestatur, Cels. *lib.* 2. *cap.* 1. Et in hac significatione sumsisse Hippocr. *l.* 5. *Epid. II.* 7. vult Linden. *d. loc.* §. 15. In tertia *vir* idem est, quod *Maritus*, de quo superius io *Mas*. Quarta Rhetoribus & JCtis magis, quam Medicis usitata, & exprimit *vigorem corporis & animi*: Unde proverbialis locutio: *Virum* se præstare. Vide Lind. *Ex. III.* §. 28. *Vir* quoque dicitur in negotio Lapidis Philosophici illud *metallum*, vel ejus metalli semen, quod jungitur *Argento vivo*, tanquam fęminę. Libav. *T. II. Op. pag.* 142.

Virago, ἀντιάνειρα, epitheton olim *Amazonum*, vocatur fęmina quoad sexum, quoad vires vero corporis & animi mascula. Tales non esse facile obnoxias morbis hystericis & muliebribus, scripsit C. Rejes C. *El. q.* 46. *n.* 15.

Vires, ἰσχὺς, δύναμις, idem, quod *Facultas*, *Virtus*, *vis*. Vel dicitur de ipso corpore humano, & indicat sui conservationem, Galen. *lib.* 9. *M. M. cap.* 13. Suntque vel *Naturales*, sub quibus & *vitales* comprehenduntur, & *Animales*, de quibus videatur Lind. *Ex. XIV.* §. 40. *seqq.* vel dicitur de Medicamentis. De his vide Schrod. *lib.* 1. *cap.* 30. & plures alios. Quære etiam in *Dynamis*.

Virga, ῥάβδος, proprie quid significet, ex aliis jam constat Lexicis. Videlicet *bacillum*, præsertim arboris viridis, æqualem & longiusculum. Tribuitur vero postmodo & aliis rebus, v. gr. Plantæ, quæ est species consolidæ, & dicitur *Virga aurea*, alias *Consolida Sarracenica*. Deinde *bacillis*, qui applicantur in fracturis; apud Hippocr. 3. *de fract. t.* 29. Junge Galen. *in Comm. ad h. l.* Porro Membrum virile quoque in Anatomicis vocari *virgam* a Medicis, notissimum est antiquis & recentioribus Scriptoribus. Ita & Clitoris *virga muliebris* appellatur, Barthol. *l.* 1. *Anatom. c.* 34. *in princ.* Diminutivum Latinum est *virgula*, & ad propriam significationem pertinet *virgula bifurcata metallica*, vel *divinatoria*, qua indagantur diversa metalla, & eorum venæ; de cujus virtutibus, præparandi & utendi modo legi poterit Bas. Valent. *in Testam. ultim. P. I.* ubi variarum meminit *virgularum*, *lucentis*, *candentis*, *saliæ*, *furcillæ*, *trepidantis*, *cadentis*, *obviæ*, *cap.* 22. *seqq. ad* 28. Theatr. Chym. *Vol IV. p.* 242. 322. Libav. *T. III. pag.* 260. Fr. Hofmann. *in Clav. ad Schroder. l.* 4. *cl.* 1. *n.* 108. *pag.* 454. *seqq.*

Virgata dicitur sutura Cranii, quæ alias Sagittalis & Jugalis vocatur, Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 5. *p.* 705.

Virginitas, παρθενία, κορεία, quid significet, jam ex aliis Lexicis constat. An vero infallibilia signa ejus haberi possint etiam per inspectionem, ventilatam & decisam hanc quæstionem vide sis apud P. Ammann. *Irenic. p.* 123. *seqq.*

Virgo, *virgineus*, παρθένος, παρθένιος, vide *Parthenos*. Spagyrice quoque *Virginis* nomen tribuitur *Mercurio*, Libav. *T. II. Oper. p.* 351. Et Aqua alba Mercurialis vocatur *virgo habens uber unicum*, Th. Chym. *Vol. III. p.* 22. *Virginale claustrum* vocatur *Hymen*, de quo vocabulo supra in *Hy. Virginalis* adstrictio Mercato dicitur Matricis post nimiam e partu distensionem factam in pristinam angustiam reductio, *l.* 5. *de Mul. affect. c.* 14. *p.* 65.

Virgultum, idem, quod *virga*. Hinc Dorn. descripsit *virgulta fossorum*, quod sint thesaurorum indices virgæ, *in Diction.* & haud dubie respexit Paracelsi locum, *l.* 2. *Philosoph. sagac.* §. *Quid sit Necromantia cœlestis?* cujus duæ species recensentur, *Adech plumbeum*, & *virgulta directa*, quæ aperiunt occulta.

Viriæ, *viriolæ*, idem, quod *vervæ*, vel *veruclæ*. Vide *verva*.

Viridellus est æquivocum: Tribuitur etiam Vitriolo ab Hartmann. *Prax. Chymiatr. Tom. I. Operum in Fol. Pag.* 75. deinde morbo Epilepsiæ vel caduco a Paracelso, quia Viridellus Vitriolum significans morbum hunc curat. *Paramir. lib.* 1. *cap.* 6.

Viridis, χλωρός, χλωρὸς, proprie vocatur

Co-

Color herbaceus, olerum, arborum, plantarum, Galen. *comm.* 2. *in lib.* 6. *Epid t.* 16. Hinc etiam per translationem *viride* quoque dicitur, quod vitalem adhuc continet vigorem. Tribuitur vero etiam aliis rebus metallicis: Ita *viride æris* vocatur *Ærugo*, de quo superius in *Ærugo*. *Viriditas salis* est liquor, aut oleum ejus *viride*, Dorn. Ruland. Iohnson. *Viridis Leo* quid sit, vide apud Libav. *Tom. II. p.* 278. *Viriditas æris* est ejusdem perfectio, & magnis extollitur laudibus, *Th. Chym. Vol. IV. pag.* 535.

Virilitas, ἀῤῥενότης, ἀνδρεία. Vide *vir*.

Virosus proprie dicitur id, in quo inest *virus*, id est, *venenum*, maligna qualitas, deleteria. Aliquando tamen etiam de graveolenti, aut saporis teterrimi materia prædicatur, apud Scribon. *num.* 103. 163. 245. notante Rhod. *in Lex. pag.* 448.

Virtus æquivocum est. Accipitur enim vel de potentiis naturalibus, & ita coincidit cum vocibus *Facultas*, *Vires*, *Potentia*, Græc. δυνάμεις, vide *Dynamis*: vel de habitu mentis per crebras actiones morales bonas acquisito. De quibus virtutibus, præsertim moralibus, Galen. dixit, quod adeo connexæ sint, ut qui unam habeat, habeat & reliquas, quasi ex uno fune revinctæ, *l. quod opt. Medic. sit optim. Phil. Græc.* ἀρετή.

Virulentus, idem, quod *virosus*, ἰοβόλος. Ægin. *l.* 5. *c.* 1.

Virus proprie dicitur *Humor fluens*. Hinc etiam usurpatur pro *semine*, Gr. γόνος dicto a Sereno, *cap.* 9. vide Keuch. *in not. pag.* 123. Enimvero usitatior est acceptio in malam partem, qua idem significat, quod *venenum*, sive malignam & deleteriam qualitatem. Ita & *Ichor* ex ulcere fluens maligno vocatur *virus*, notante Foresto, *lib.* 7. *Chir. Obs.* 2. *in Schol.* Et ita opponitur puri crasso, quod dicitur *Sordities*. Vide *Sordities*.

Vis in genere est modus movendi. Accipitur vero vel de modo naturali, & inde coincidit cum *viribus*, *facultate*, *virtute*. Ita *vis animi*, corporis, morbi, veneni, medicamenti, passim legitur. Junge Keuchen. *pag.* 117. vel de modo violento, extrinseco, & inde coincidit cum *violentia*, diciturque Græce βία. Vide *violentus*.

Viscaleus est viscus ramosus, arboribus innascens, ut viscus quercinus, malorum, &c. Dorn. Iohns. *in Lexic.*

Viscera, σπλάγχνα, vide *Splanchna*. Verum & in singulari *viscus* in usu esse, rectissime monuit Keuchen. *ad Seren. pag.* 251. Adde Dieter. *num.* 782.

Viscerosus, μεγαλόσπλαγχνος dicitur. Vide *Megalosplanchnos*.

Viscidus, *viscosus*, γλισχρὸς, περίγλισχρος, idem, quod *Lentus*, Tenax. Vide *Glischros*, *Periglischros*: *viscosa* Philosophorum aqua quid sit, vide *in Th. Chym. Volum. I. p.* 529. *seq.* Libav. *T. II. Oper. p.* 142. Hodieque sunt, qui inter principia Compositorum corporum referre non dubitant, dicentes *Corpus viscosum* esse, quod particulas obtinet plurimas aqueas in paucis ramosis & terrestribus instar vesicularum inflatis contentas in aqua & aquosis menstruis dissolubiles, quemadmodum prolixius hæc principia proponuntur a Jacobo le Mort. *in Pharmac. Medico Chymica cap.* 2. 3. *seqq.*

Viscilago, Mucilago, Tagault. *lib.* 5. *cap.* 4.

Viscum, ἰξὸς, vide *Ixos*. Adde Galen. *lib.* 6. *de S. Fac.* §. *Ixos*. *Viscus* quoque dicitur Pix decocta ex rimis vel locustis arborum. *Viscus secundæ generationis* est cruor, qui descendit a salibus. Dorn. Rul. & Iohns. Apud Libav. *Viscum* quoque vocatur *Mercurius*, vel liquor viscosus, sive Aqua viscosa, *Gluten* quoque dicta, *S. A. Ch. lib.* 3. *cap.* 1. *circa fin.*

Viscum Damascenum in Syria ex myxis viscosis paratur. Hieronym. Gabucinius *de lumbricis*, *cap.* 24.

Viscus apud veteres, quidquid inter cutem est, & ossa; & quidquid sub corio. Salmas. *in Solin.*

Visibilis, ὁρατὸς, dicitur de qualitate externa, qualis est color, Galen. *lib.* 2. *de L. A. cap.* 8.

Visio apud Latinos homonymon est. Vel enim idem est, quod *visus*, ὄψις. Vel significat apparitionem, ὄνειρα, v. g. in somno. Vide *Opsis*.

Visitatio, ἐπίσκεψις, vocatur *Medic. ad ægros ingressus*, cum cognoscendi morbum, tum ordinandi & remedia præscribendi gratia. Dicitur quoque de aliis *Inspectionibus*, v. gr. Officinarum Pharmaceuticarum, in quibus omnibus Medicus prudentiam & peritiam suam demonstrare debet. De *visitatione* Obstetricum pro cognoscenda virginitate an admittatur de Jure, legatur Augen. *Tom. II. Epist. & Consf. Med. pag. m.* 334. *seq.*

Visorius, ὀπτικὸς, vide *Opticus*.

Visus, idem, quod *visio*, ὄψις, vide *Opsis*.

Vita, βίος, ζωή, quid proprie sit, magis ad Physicos, quam Medicos spectat. Quam varie vero possit sumi & explicari *vitæ* vocabulum, videatur inter alios Kerger. *in tract. suo de ferm. s. 1. cap. 3. & 5.* Non minus late etiam sumsit Schroder. *Vitam essentialem* dicens rei uniuscujusque actum vel ἐντελέχειαν, *lib. 1. cap. 5.* quod vero negat Fr. Hofmann. in *Clav. ad h. loc. n. 8.*

Vitalis, ζωτικός, dicitur partim de *Spiritu*, qui nullus alius est, quam *Calidum nativum*, *Flamma vitalis*; partim de Actionibus *vitalibus*, quæ Sanguini, & illi dicto principio *vitali* attribuuntur: ut sunt *Respiratio*, & *Motus sanguinis*, a corde in totum corpus, & ejusdem e corpore ad cor refluxus, cum aliis connexis functionibus. Quo pertinet & *Temperamentum vitale*, Nutritio, &c. Vide *Calidum*, *Flamma*, *Temperamentum*, &c.

Vitellus, λέκυθος, vide *Lecythos*. *Vitellum ovi*, id est, *Alumen*, Ruland. *Vitellina bilis*, i. e. flava, ξανθή. Vide *Bilis*.

Vitiligo, ἀλφός. vide *Alphus*.

Vitisaltus, idem, quod *Chorea S. Viti*, C. Rejes *C. El. q. 97. num. 3.* vide *Chorea*. Paracels. vocat *vitistam*, sive *Choream lascivam*, *de morb. ament. Tr. c. 3.*

Vitium, in genere idem, quod *Erratum*, *morbus*, ἁμάρτημα, νόσος. Alii vero distinguunt inter *vitium* & *morbum*: *vitium* dicentes perpetuum corporis impedimentum; *morbum* vero temporalem corporis imbecillitatem, *lib. 101. ff. de V. S.* ubi Theophilus Paraphrastes in Græco *vitium* expressit per πάθος. Jung. Rod: *ad Scrib. pag. 18.* Verum illa distinctio raro observatur.

Vitreus, ὑαλώδης, ὑαλοειδής. Vide *Hyalodes*.

Vitrificatio, Chymicis dicitur artificium parandi vitra vel succina ex metallis & mineralibus, antimonio, stanno, ferro &c. Legitur passim in eorum scriptis, v. gr. apud D. Iunken. *Corp. art. Pharm. P. I. Sect. I. c. IV. pag. 19. &c.*

Vitriolum, χάλκανθος, χάλκανθον, *Chalcanthum*. *Atramentum sutorium*, item *Zeg*, est succus mineralis concretus, isque duplex: Nativum & factitium. Ratione coloris tres species recensentur: *Cæruleum*, quale *Hungaricum*, quod & *Cyprium* vocatur; *viride*, quale Goslariense, & Suecicum. 3. *Album*, quod & λευκόν. Hujus historiam, cum usu, & variis ex eodem præparatis medicamentis, vide Schroder. *l. 3. c. 26.* Fr. Hofmann. *in Clav. ad hunc locum*. Adde Rul. *Lex. Chym.* Atramentum sutorium, Libav. *S. A. Ch. lib. 8. c. 40. & T. II. p. 273.* Iunken. *Chym. Exper. Cur. Part. 1. sect. 4. c. 3. pag. 270. seqq.* *Vitriolum Chymicorum* factitium ex scoriis ferri legitur *ibid.* *Vitriola* quoque ex aliis parari possunt metallis, ut *Vitriolum Solis*, *Lunæ*, *Martis*, de quibus Libav. *d. Synt. loc. cap. 41.* Schroder. Rolfink. & alii consuli possunt. Quod vero etiam laudes *vitrioli* sint in quibusdam hyperbolicæ, non est dubitandum. *Vitriolum liquefactum aut vitriolatum*, est *vitriolum* ex minera tractum & liquidum, quod coagulari nequit amplius, vel a minera æris tractum *Chalcanthum*. *Vitriolum novum* est *vitriolum album*. *Romanum* dicitur, quod maxime viret, Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Vitrum, ὕαλος. Vide *Hyalos*.

Vitta proprie dicitur *Reticulum*, quod capitibus mulierum imponitur. Per translationem quoque portio *Amnii tunicæ*, quæ capiti infantis quandoque adhæret, si fœmella fuerit, *vitta* vocatur, sicuti in Masculis Galea, Bartholin. *l. 1. Anat. c. 36. pag. 303.*

Vitulus, μόσχος, proprie dicitur *Vaccæ Proles*; unde *Bos juvenis* appellatur, Galen. *lib. 11. S. Fac. §. Medulla*. Inter carnes *vitulina* habetur pro delicatiori, Bruyerin. *lib. 13. de re cib. c. 5.* De usu *vituli* Medico lege Schroder. *lib. 5. cl. 1. num. 38.* Per translationem, a similitudine quadam desumtam, piscis quidam etiam vocatur *vitulus marinus*, qui alias *Phoca* appellatur. Vide *Phoca*.

Vivens, ζῶον, idem, quod *Animatum*; quomodo a *non vivente* differat, docet Galen. *L. quod sang. nat. in art. cont. cap. 8.* videlicet non corporis mole, sed facultate agendi.

Viverra, ἰκτίς, idem, quod *Mustela sylvestris*, vide *Ictis*. Adde Foresti. *lib. 19. Obser. 15. Schol.*

Viviparum, ζωοτόκον, est epitheton animalium quandam differentiam exprimens, quando multiplicationem suæ speciei productione novi animalis vivi sibi similis præstant, ad differentiam Oviparorum, de quibus supra. Interea naturam aliquando extraordinarie quid præstare & ovipara quoque fieri *vivipara*, patet ex Observatione Mich. Lyseri, de gallina *vivipara*, quæ sex pullos conformatos uno partu exclusit, secuta matris propria morte, *in Observat. Cultro Lyseri Anat. additis Obser. I. pag. 193.*

Ulcus, ἕλκος, dicitur & *Hulcus*. Vide *Helcos*.

Ulc.

Ule, οὐλή. Vide *Cicatrix*.

Ulna, πῆχυς, idem, quod *Cubitus*, ὠλέκρανον. Vide *Cubitus*, *Olecranon*, *Focile*.

Ulomelia, ὁλομελία. Vide *Solimembria*.

Ulon, οὖλον, Lat. *Gingiva*, de quo vocabulo etiam supra in *Gi*. Quod vero etiam τὰ οὖλα *inflammationes gingivarum* significent apud Hippocr. *lib.* 2. *de morb. XI.* 4. vana est Foesii imaginatio, & pugnat cum ipso textu.

Ulophonos, οὐλοφόνος, idem, quod *Ixia*, plana venenata, teste Ægin. *l.* 5. *c.* 47.

Ulpha, *Lapsatura*, recrementum cotis. Rul. *in Lex.*

Ulrach, id est, *Sanguis Draconis*. Rul. & Iohns.

Ultimus, ἔσχατος, idem, quod *summus*, vel *extremus*, vide *Eschatos*. De *materia ultima* passim in Paramiro, & aliis scriptis suis, disserit Paracelsus, statuens, eam esse Tartarum, Coagulationem, Putrefactionem, ut nihil certi exinde liceat colligere. At in Theatr. Chym. *ultima rerum materia* dicitur summa perfectio, quæ jubilat in exaltatione sua, sicut aurum ab aliis duobus separatum gloriatur in igne, vitrumque. *Vol. I. pag.* 175.

Ultio, ἀντιτιμώρησις, idem, quod *vindicta*, de quo paulo superius.

Ultramarinum vocatur Magisterium quoddam e *Lapide Lazuli* paratum, pictoribus imprimis usitatum, sive pulvis impalpabilis eleganter secundum diversos elegantiæ gradus ceruleus, cujus parandi modum e Zvvolfero perspicue proposuit Junken. *in Chymic. Exper. Cur. Part. I. sect.* 4. *cap.* 9. *p. m.* 329. *seq.*

Ulula, αἰγωλιός, ὀλολυγών, est species *Noctuæ*, ejusque descriptio, cum usu Medico, habetur in Aldrov. *l.* 8. *Ornith. c.* 6.

Umbellæ sunt summitates plantarum sinuosæ, instar nidi avis formatæ, Schroder. *lib.* 1. *cap.* 2. Unde & plantæ *Umbelliferæ* vocantur.

Umbilicus, ὀμφαλός, vide *Omphalos*. Præter illam significationem Anatomicam tribuitur quoque ob formæ similitudinem aliis corporibus naturalibus, v. *gr.* (1) *Plantæ* cuidam, *Umbilicus Veneris* dictæ, de qua consulantur Botanici. (2) *Cochleæ*, de qua legatur Aldrov. *lib.* 3. *de Testac. cap.* 35. 36. (3) *Lapidi* vel gemmæ marinæ, quæ *Umbilicus veneris* dicitur, coloris interdum rubri, interdum candidi, aut purpurei. Dicitur autem *Umbilicus veneris*, quia ab altero ejus latere, cum sit plana, ab altero, quo elevatur duabus lineis (velut in domunculis cochlearum) ventrem rotundum, quasi pomum & *umbilicum* puellæ formosæ refert. Verum Germani magis respicientes ad formam ejus, quam refert a latere elevato, propemodum fabæ magnæ, deinde ad patriam, ubi reperitur, vocant vernacule *Fabam Maris*. Reperitur enim inter cochleas in littoribus. Dicitur conciliare gratiam puellis, & plurimum facere ad formam & amorem, deinde ad morbos puellarum. Hæc Rul. & Iohns.

Umbla, nomen piscis lacustris qui & a colore *Rubeculus* a nonnullis vocatur, cujus descriptio, cum usu in cibis, videatur in Aldrovand. *lib.* 5. *de pisc. cap.* 47.

Umbra, σκιά, æquivocum est: Propria significatio nota, qua caliginem notat, quod ex densitate corporea provenit luminis, radiorum Solis vel candelæ penetrationem non admittente. Hinc *umbrosus*, σκιερός, σκιώδης, id est, *caliginosus* vocatur *autumnus*, ap. Hippocr. *lib.* 3. *Epid f.* 3. *t.* 3. Deinde *Umbra* vocatur piscis fluviatilis, & marinus, qui & *Sciæna*, σκίαινα, σκιαινίς vocatur, quorum hic describitur cum usu in cibis ab Aldrov. *lib.* 1. *de pisc. cap.* 17. Jul. Alex. *lib.* 20. *Sal. cap.* 4. Bruyer. *de re cib. lib.* 19. *cap.* 24. Ille vero apud Aldrov. *lib.* 5. *de pisc. cap.* 15. Bruyer. *lib.* 22. *cap.* 16.

Umbragines dicuntur *Pygmæi*. Ruland. & Iohns.

Umbratiles, aut *Umbratilia corpora* transmutata, sunt in hominum conspectum ab astris & suis adscendentibus occultis oblata, quæ non secus ac lemures apparent oculis, idque per magicam (imo diabolicam) efficaciam. Rul. & Iohns.

Uncam, id est, *Argentum vivum*. Rul.

Uncia, οὐγκία, nomen ponderis Romanum, sed & a Græcis receptum, pendens drachmas octo, vel scrupulos viginti quatuor. Diosc. & Gal. *de pond. & mensur. &* ex his Gorræus. Est vero *uncia* duodecima portio libræ. Gal. *lib.* 3. *de C. M. P. G. c.* 3.

Uncinus, idem, quod *Uncus*, ἀγκιστρον, *hamulum*, vel *hamum* significat. Vide *Hamus*.

Unctio, χρῖσις, ἄλειψις. Vide *Inunctio*.

Unctuarium, ἀλειπτήριον, dicitur locus & pars certa balnei temperati caloris, quod in ea homines ante & post sudorem & lotionem pro diversa corporis habitus ratione iungebantur. Lang. *l.* 1. *ep.* 50.

Unctuositas, λιπαρότης, quando ad contactum, vel gustum pinguedo quædam externa percipitur, Gal. *lib.* 3. *de S. Fac. cap.* 36. in princ. *Unctuosa* humiditas describitur a Libav. hoc modo, quæ non quidem adhæret, ut *vis-*

co-

cosa seu glutinosa, sed tamen *unguine* prædita est, unde quasi *uncta* & *unges* appellatur. Talis est aqua, quæ ex argento vivo sublimato destillarur, ut videre est, cum Mercurium vitæ faciunt, qui liquor *unctuosus* potest olei consistentiam assumere, ut & in pulverem niveum præcipitari, &c. *T. II. Oper. pag.* 420. Alia *Unctuositas Mercurii* descripta legitur *in Th. Chym. Vol. IV. pag.* 426.

Uncus, ἄγκιστρον, idem, quod *Hamus*; vide *Hamus*. *Uncos* pro calculo & fœtu extrahendo descripserunt Aquapendens *in Iconibus ad Opera Chirurg.* & Scultet. *Arm. Chirurg. P. I. Tab. XVII. fig.* 9. & 10. & *T. XXII. f.* 1. Pertinent & *Unci* inter Machinas, Oribas. *b. tit. c.* 4.

Unda, idem, quod *Aqua*, ὕδωρ. Vide *Aqua*.

Undatio dicitur motus cordis præternaturalis, ubi quædam & lateralis inclinatio secundum ductum ventriculi dextri quasi leviter sese contorquentis fit, sicut in equo potante, uti descripsit ex Harvæo Barthol. *l.* 2. *Anat. cap.* 6. *pag.* 371.

Undecimus, ἑνδέκατος, est dies index decimi quarti in Crisibus, Hippocr. 3. *aphor.* 24. Galen. *l.* 4. *de dieb. Crit. c.* 8.

Undæ, vel *Undenæ*, dicuntur Paracelso homines aerei, terrenique spiritus, Dorn. *in Diction. Paracelf.* 9. *de sign. rer. nat.* qui Lemuribus associavit.

Undimia vocatur Paracelso *Tumor œdematosus*, cujus materia est mucilaginosum, congelatum, glutinosum, ut clarum ovi. Constituit idem quatuor species: *Rochani*, *Scissam*, ex *Glacie*, vel *Nitro*. *Paragraphor. lib.* 4. *cap.* 1. per totum. Vvaltherus etiam ad *Oedemata* retulit. *Salv. Med. pag.* 1132.

Undosus, id est, fluctuans, κυματώδης, epitheton pulsus inæqualis, Gal. *de pulsib. ad tyron. c.* 8. vide *Cymatodes*. *Undosa* quoque nonnullis vocantur quorumvis animalium excrementa, Dorn. Ruland. & Iohns. quamvis hic legat *Ungosa*, & forrassis rectius.

Ungaricus, *Hungaricus*, vocatur febris Epidemica maligna, plerunque cum nimio capitis dolore, delirio, aut angina periculosissima invadens: aliquando cum petechiis sive maculis pulicaribus, vide *Petechiæ*. Ruland. integrum libellum scripsit *de morbo vel lue Hungarica*, quia *Hungaris* frequens esse solet. Jungatur Hildan. *Cent.* 6. *Obser.* 31. Libav. non inepte *Causum Hungaricum* vocavit *Tom. II. Oper.* 292. ubi lapidem prunellæ maxime commendavit.

Ungosa, vide *Undosus*.

Unguen, *Unguentum*, μύρον, vide *Myron*. Iunge Keuchen. *ad Sammon. p.* 98. De *Unguento armario* Paracelsi vide verissimum judicium B. Rolfink. *Chym. l.* 5. *f.* 14. *c.* 5. *Unguentum croceum* dicitur *Elixir*. Rul. & Iohns.

Unguentarius, μυροποιός, μυρεψός, μυροπώλης, vide *Pigmentarius*. Jung. Rhod. *ad Scrib. n.* 66.

Unguis, ὄνυξ, vide *Onyx*.

* *Unguitiva*. Sic lues venerea appellatur a Rangono: quia inter præcipua symptomata, quæ morbum hunc suo tempore comitabantur, erat etiam casus unguium.

Ungula, idem, quod *Unguis*, ὄνυξ πτερύγιον. Alias de brutorum unguibus potissimum dicitur.

Unicornu, μονόκερως, vide *Monoceros*.

Unio, æquivocum est apud Latinos. Vel enim idem est, quod *Unitio*, *Unitas*, & Græc. dicitur ἕνωσις. pertineutque ad tertiam Sanitatis differentiam essentialem, vel speciem, quæ & *Continuitas* vocatur, de qua supra in *Co*. Gr. etiam συνέχεια vocatur. Vel denotat *gemmam*, quæ alio nomine *Margarita* & *Perla* appellatur. Vide *Margarita*, *Perla*. Ad priorem quoque significationem referri sano sensu potest Spagyrica & Mystica significatio *Unionis naturæ*, de qua *in Theatr. Chym. Vol. IV. pag.* 120. & *Unionis animarum exuberatarum* cum terris suis calcinatis, de qua *Vol. VI. p.* 245.

Unitas, vel idem, quod *Unio*, *Unitio*, ἕνωσις: vel gr. dicitur μονάς, & denotat *Unarium* numerum Spagyricum & Mysticum. Vide *Monas*, quamvis proprie non sit numerus, *Th. Chymic. Vol. I. p.* 388.

Univalvis, μονόθυρος, est epitheton quorundam testaceorum, quorum testa in dorsis data saxis adhæret, ad differentiam *Bivalvium*. Ad priores pertinet Patella, λεπάς. Vide *Patella*.

Universalis, vel dicitur de morbis, & ita idem, quod *Communis*, & Gr. κοινός, πάγκοινος. Vide *Cœnos*. Vel de medicamentis, Gr. dicuntur καθολικά. Vid. *Catholicus*.

Unquasi est *Argentum vivum*. Dorn. Iohns.

Voatchadamia, dicitur *Metallorum Cabala*, estque ars ænigmatica, in qua auri per cæmentationes, & alios modos, exaltationes & præparationes proponuntur, & quidem per literas Hebraicas, occultam & peculiarem habentes significationem. De qua arte, & ejus principii materia, prolixius tractatur *in Th. Chym. Vol. II. pag.* 500. *seqq. pluribus*. Meminit & Libav. *T. II. Oper. p.* 122. nec non Morhof. *in epistola de transmutatione metallor. ad Langelottum*.

Vo-

Vocabulum, ὄνομα, λέξις, idem, quod *Nomen* generaliter sumtum, *Dictio*, *vox*. *Vocabula* clara & perspicua olim vocata fuisse a Rhetoribus *civilia*, docet Galen. *cap.* 3. *in l.* 3. *Epid. t.* 22. *Vocabulorum* abusu artem non debere confundi, cum teste Hippoc. ὀνόματα sint νομοθετήματα, recte colligit Libav. *T. III. Op. p.* 97.

Vocalis vel sumitur Grammatice pro litera per se sonata; & Græc. dicitur φωνῆεν, Gal. *l.* 1. *M. M. cap.* 3. vel dicitur de partibus corporis organicis, ad vocis formationem pertinentibus. Græc. φωνητικός. Ita *Vocales nervos* se invenisse scribit idem, quos φωνητικὰ νεῦρα vocavit, *l.* 1. *de L. A. c.* 6.

Vociferatio, βοὴ, ἀναφώνησις, μεγαλοφωνία, idem, quod *Clamor*. Vide *Clamor*, *Megalophonos*, *Anaphonesis*.

Vola, θέναρ. Vide *Thenar*.

Volans, idem, quod *Volatilis*. Chymicis *Volans* idem, quod *Unquasi*, h. e. *Argentum vivum*. Dorn. Iohns. *in Lex*.

Volatica, λειχὴν, idem, quod *Impetigo*, *Lichen*: Vide *Impetigo*. Alias *Volaticam scorbuticam* vocavit D. J. L. Hanmannus dolorem vagum cum tumore, modo hanc, modo aliam partem invadentem, uti videre est *in Act. Hafniens. Vol. II. obs.* 112. *p.* 277.

Volatilia, πτηνὰ, idem quod *Volucres*, ὄρνιθες, vide *Aves*. Adde Bruyer. *l.* 15. *de re cibar. per tot.* Inter volatilia perdices præ omnibus extulit Galen. *l.* 8. *M. M. c.* 2. *Volatiles molæ* quid sint, vide *Mola*. Alias in Chymicis *Volatile* dicitur in genere levissima quævis & facile sursum lata materia, ut cinis, pulvis, & similia. Opponitur *Fixo*. Unde in hoc Ænigmatico Canone involutum esse dicitur negotium Spagyricum, præsertim circa lapidem Philosophicum. Fac *fixum volatile* & rursus *volatile fixum*, & totum habebis Magisterium, *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 382. Imprimis vero Salium quorundam differentiam constituit *volatile*, dum *Salia volatilia* dicuntur, quæ ignem non tolerant, sed cum spiritu & oleo elevantur, & alembici parietibus adhærent, rostrum etiam interius incrustant, de quibus vide Rolf. *lib.* 5. *Chym. sect.* 1. *art.* 1. *c.* 1. *seqq.* Imo transfertur etiam vocabulum hoc *Volatilis* ad caussas morbificas, quatenus nonnullæ *Volatilem* habent naturam, & celeriter moventur, præ aliis fixioribus & magis impactis. De *volatilitate* acidi in salso vide Helmont. *tr. Sextupl. dig. num.* 9.

Volatus, πτῆσις, πτητὴ, est motionis species, quando animalis translatio fit de loco in locum per liberam & mediam aeris regionem. Joh. Alph. Borellus *de motu animal. P.* 1. *cap.* 1.

Volema dicuntur quædam *Poma*, vel *pyra orbiculata*, fortassis ita dicta, quod *volam* manus impleant, Rhod. *ad Scribon. n.* 104. *p.* 174.

Volsella, λαβίς. Vide *Labis*.

Volva vocatur *integumentum*, sive cortex pomorum, apud Scribon. & Rhod. p. a. *d. l.*

Volucris, πτηνὸς, ὄρνις, idem, quod *Avis*.

Voluntarius, κατὰ προαίρεσιν, ἑκούσιος, dicitur de omni eo, quod est in nostra potestate, ut fiat, vel non fiat. Ita *motus voluntarius* describitur, quem, si libet, possum sedare, aut, si nondum est, perficere, Galen. *l.* 2. *de mot. musc. c.* 5. Dicitur & ἑκούσιος, voluntarium. Ita *Lachrymæ voluntariæ*, δάκρυα ἑκούσια. Hipp. 4. *a.* 52. Junge Dieter. *n* 718.

Voluntas, θέλημα, vocatur actio hominis propria, ab ipsa anima profluens, & directe dependens. Charlton. *Ex. Pathol. VIII.* §. 6. Vvillisio dicitur animæ rationalis assecla, ab intellectu procedens, estque species appetitus rationalis, quemadmodum appetitus sensitivus imaginationi cohæret, & animæ corporeæ manus procuratrix perhibetur, *de An. Brut. P.* 1. *c.* 7. Helmont. *Elas. hum. n.* 9. vocat *voluntatem* principium operativum motus, & primum movens.

Voluptas, ἡδονὴ, vide *Hedone*. *Voluptas* si licentius progreditur, & sine modo, in detrimenta, pericula gravissima, interitum ipsum ducit, recte docente Dieter. *n.* 545. *circa finem*. *Voluptas dolorifica* vocatur *pruritus* ab eodem *n.* 467.

Volvulus, εἰλεός, idem, quod *Ileus*, *Chordapsus*. Vide *Eileos*.

Vomer, ὕνις, vel ὕννις, dicitur Officulum sextum Nasi in medio positum proxime attingens septum narium, Jo. Van Horne *Microcosm. p.* 9. Barthol. *libell.* 4. *cap.* 10. *p.* 721. *fin.* Jung. D. D. *Diss. Anat. ad Horn. d. l. p.* 33.

Vomica, idem, quod *Apostema suppuratum*, *Abscessus* cum suppuratione, *Sinus*. Ita *vomica pulmonis* legitur apud Lang. *l.* 2. *ep.* 40. Hinc & *vomici* dicuntur in adjectivo, qui pulmonum *vomica* laborant, Anton. Musa *de vetonica n.* 8. Jung. *commentar.* Gabr. Humelbergii *ad h. loc. p. m.* 12. Abusive *vomica liquoris æterni* dicitur *Argentum vivum*. Iohns. *Lex. Chym. l.* 2.

Vomilium dicitur *Mercurius vitæ*, ab effectu, Libav. *S. A. Chym l.* 6. *c.* 19. & *Aurum vitæ*, *cap.* 20. Extenditur vero etiam ad alia vomitoria, ita ut *vomilia* eadem sint cum *vomitoriis*. *Tom. II. Op. p.* 168.

Vo-

Vomitio, Vide *Vomitus*.

Vomitoria, ἐμετικά, dicuntur medicamenta, quæ sursum per os purgant. Dicuntur & *vomitiva*, item *vomilia*. Catalogum horum & modum præparandi vide apud Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 5. *sect.* 8. *per tot.* Vvillis *Ph. Rat. P.* 1. *sect.* 2. *cap.* 1. Quod vero Thomson *in Epilog. Chym. Obs.* 8. *p.* 4. nihil ad futuram salutem acqnirendam magis conducere, nobis vult persuadere, quam *Emeticum lene*, in principio oblatum, illud, nisi cum grano, quod dicitur, salis accipiatur & ad quosdam duntaxat morbos applicetur, ac quidem magna cum prudentia, hyperbolicum est Encomium, quamvis eidem quoque subscripserit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. sect.* 1. *cap.* 3. *p.* 475. *seq.* 1. magis universalia dicens *vomitoria* Purgantibus Catotericis.

Vomiturio, ἐμετιάω, id est, *frequenter vomo*. Dieter. *n.* 278. Hinc & *vomituritio* dicitur continuus ad vomendum conatus absque effectu, qualem lethalem fuisse, ex Velschio refert Bonet. *Med. Septentr. l.* 3. *sect.* 4. *c.* 2. *p.* 526.

Vomitus, ἔμετος, item *vomitio*. Vide *Emetos*. *Vomitus* etiam in Antidotario Nicolai apud Mesuen *fol. m.* 394. sumitur pro ipso medicamento Vomitorio, unde descriptiones *vomitus* nostri h. e. Nicolai & *vomitus* Patriarchæ ibidem leguntur.

Vopiscus, dicitur alter e geminis, qui retentus in ntero, altero interemto ab ortu nasceretur, Roder. a Castro *l.* 4. *de nat. mulier. c.* 2. *p. m.* 178.

Voracitas, ἀδδηφαγία. Vide *Addephagia*.

Vox, apud Latinos æquivocum est. Vel enim idem est, quod *Dictio*, *Vocabulum*, *Nomen*; vel Gr. dicitur φωνὴ, de qua significatione vide supra *Phone*.

Upupa, ἔποψ, avis dicitur spuria, stercore humano gaudens, cujus descriptio cum usu in Medicina habetur in Aldrov. *l.* 17. *Ornithol. cap.* 11. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 70.

Urachos, οὐραχὸς, Latin. etiam *urachus*, item *urinaculum*. Gal. *l.* 15. *de U. P. c.* 5. *circa fin.* Dicitur vas aliquod, vel ligamentum, a vesicæ fundo exortum, intra vasa umbilicalia excurrens, in tunicam Allantoidem desinens, ubi urina colligitur; in hominibus vero ad umbilicum terminum suum habens. De hujus structura legantur Anatomici, & inter hos Barth. *l.* 1. *An. c.* 37. *p.* 319.

Uræon, οὐραῖον, Gal. dicitur *extremitas ossis*, in specie *sacri*, *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 83.

Uragion, οὐράγιον dicitur mucro, vel *apex cordis*, apud Hippocr. *l. de Cord. IV.* 12. ubi quidem Linden. habet οὐραγόν. Est vero οὐραγὸς proprie extremi agminis ductor, veluti caudæ; & potest translatio admitti. Rectius tamen legitur οὐράγιον, quod vocabulum etiam calculo suo approbavit C. Hofmann. *in Comm. ad Galen. LL. de Us. Part. n.* 336.

Uranæ, οὐραναι, idem, quod οὐρητῆρες, de qua voce postea. Gorr.

Uranios, οὐράνιος, *Cælestis*. Sumitur tamen etiam pro *aereo* apud Hippocr. *l.* 1. *Epid. s.* 3. *t.* 1. Alias οὐράνιον etiam nomen est Collyrii διὰ κέτω, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 16. *Gorr.*

Uraniscos, οὐρανίσκος, id est, *parvum cælum*, dictum fuit *Palatum*, pars oris superior, a cœli similitudine nomen accipiens, quod in cœli modum cameratum sit. Unde & οὐρανὸς *Cælum* quoque dictum, Gal. *in def.* Gorr. & Castell.

Uranos, οὐρανός. Vide *Cælum*.

Uranoscopos, οὐρανοσκόπος, nomen piscis, qui & καλλιώνυμος dicitur. Vide *Callionymos*.

Urceus est mensura liquidorum, in diversis tamen locis diversam quantitatem recipiens. In Pergamensi agro continet uncias 12. aut 15. Vini. Fallop. *l. de Therm. aq. & metall. c.* 11. *Tom. I.*

Uredines vocantur vires metallorum, virtute Solis communicatæ, de quibus lege Basil. *Test. ult. l.* 1. *c.* 16. Plinius *l.* 20. *H. N. c.* 18. Uredinem vocat Rubiginem frugum. Vide *Rubigo*. *Uredo* etiam dicitur dolor capitis gravissimus ardensque, cui sanando folia Palmæ Christi applicata plurimum contulerunt ex observatione Doct. Stubles in *Act. Philos. Anglic. m. Jun.* 1668. excerpente Theoph. Boneto *Med. Septentrion. l.* 1. *Sect. V. c.* 22. *p.* 78.

Urema, οὔρημα, idem, quod οὖρον, *Urina*. Legitur apud Hippocrat. *de nat. hum. t.* 19. & 20.

Urens, id est, *urendi vi præditus*, καυστικὸς, πυρωτικός. Vide *Causticos*.

Uresis, οὔρησις, Vide *Mictio*. Adde *Coac. t.* 263. 348.

Ureteres, οὐρητῆρες, vocantur *meatus urinarii*, vel *canales oblongi*, teretes, a pelvi renum prodeuntes, & ad vesicam *urinariam* obliqua insertione desinentes, urinam a sanguine in renibus segregatam transmittentes. Galen. *l.* 5. *de V. P. c.* 5. Bartholin. *l.* 1. *An. c.* 19. *p.* 194. *seqq.*

Urethra, οὐρήθρα, *canalis urinarius*, sive *fistula urinaria*, in masculis per penem excurrens, urinæ reddendæ accommodatus. Legitur apud Hipp. 4. *aph.* 82. *aph.* 57. *l. de int. aff. XV.* 6. Gal. *l.* 1. *de L. A. c.* 1. Dieter. *n.* 634. Barthol. *d. l. c.* 34. *p.* 238. *seqq.*

Ure-

Ureticos, οὐρητικὸς, *urinam promovens*. Usurpatur vel de meatibus & canalibus, qui vocantur οὐρητικοὶ πόροι, *meatus urinarii*, hoc est, *ureteres*. Vel de medicamentis, & ita idem significat, quod *Diureticus*, Galen. *l.* 5. *de S. F. c.* 20. de quo supra in DI. Vel etiam de homine, qui *facile urinam reddit*, & quidem in superlativo, apud Hippocr. οὐρητικώτατος, 4. *de R. V. I. A. t.* 111. Vel denique de Morbis, v. g. de Febre quadam symptomatica, quæ *Febris uretica* dicitur, comitem habens Diabeten, Dolæus *Encyclopæd. Med. l.* 4. *c.* 10. §. 11 2. *seq.*

Ureus, οὐρεὺς, Ion. pro ὀρεὺς, i. e. *mulus*, ἡμίονος. Eror. *Onom. p.* 80. *d.*

Urias, οὐρίας, *fistula urinaria*, quæ in cervice vesicæ fieri solet, Gorr.

Urina, οὖρον, dicitur exerementum serosum in renibus, a sanguine segregatum, per meatus urinarios ad vesicam translatum, & per urethram excretum. Dicitur & *Lotium*. Ejus consideratio sese extendit per plures Medicinæ partes, v. gr. In Physiologia & Pathologia, tanquam caussa, vel consequens sanitatis, aut morborum. In Semiologia, ut signum Diagnosticon & Prognosticon sec. vel p. n. In Pharmaceuticis tanquam remedium, de qua consideratione legatur Schroder. *l.* 2. *c.* 35. & *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. Junge Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* vide & Foes. *p.* 468. *seq.* ubi plures *urinæ* p. n. sese habentes differentias proposuit, Dieter. *n.* 636. A Chymicis *urina* dicitur *Sal cruoris*, Theatr. Chym. *Vol. I. pag.* 578. vel: *urina* est Sal resolutum generatum in hepate (in quo falluntur) per suum emunctorium, ut superfluum excrementum salis a natura pulsum, Dorn. Rul. & Iohnson. *in Lex.* Quomodo *urina* generetur & secernatur, legi poterit Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 17. *p.* 186. *Urinam* in sua principia resolutam; cum usu diagnostico & prognostico, tradidit inter alios eleganter Vvillis *Exerc. de urinis*. Et novissime Lauren. Bellini Profess. Pisan. *in Operis Membr. I. de urinis*. Abusive *urinæ* vox tribuitur aliis liquoribus, v. g. *Urina vini* est *acetum*, & usurpatur pro hominis urina, vinum assidue bibentis, Dorn. Rul. & Ionhs. In negotio lapidis Philosophici *Aqua alba prima*, antequam corpus album in ea solvatur, nominatur *urina puellarum*, & *aqua rubea*, *urina virorum*. Utraque autem *urina infantum*, Th. Chym. *Vol. III. p.* 22. Nugæ!

Urinaculum, οὐραχὸς. Vide *Urachus*.

Urinarius, οὐρητικὸς: Vide *ureteres*, *ureticos*. Membranam *urinariam* fœtus corpusculum ambientem mediam inter Chorion & Amnion sitam fibrillis placentæ uterinæ adhærentem aliquoties delineatam exhibet quidem D. Gothofr. Bidloo *Anat. Tab. LV. seqq.* An vero fortassis Alantoides dicta aliorum huc referenda sit, quo inclinare videtur D. P. Vvedel. *Physiol. Reform. CXVI. p.* 600. aut an superflua sit subtilitas cultri Anatomici, quemadmodum hoc nomine aliis Anatomicis suspecta est, nostrarum non est partium arbitrium facere.

Urinator, κολυμβητὴς, dicitur, qui sub aquis natare aut vivere potest. Vocatur & *Mersor in Act. Philosph.* Oldenburg. *An.* 1668. 69. *m. Januar.* De *urinatorum* respiratione vide Boneti *Anatom. Pr. l.* 2. *sect.* 2. *O.* 168. De *urinatoria campana* lege Cl. Sturmii *Colleg. Experim. Curios. Tentam. I.* ut & Bonetum *Med. Septentr. l.* 2. *sect.* 17. *c.* 11. *p.* 444. Machinam quoque & Navem *urinatoriam* tradidit Borellus in *Opere posthumo*, *parte altera*, vide *Acta Erudit. Lips.* 683.

Urinosus est epitheton salis alcalici volatilis, urinæ odorem ferme semper referentis, ad differentiam Lixiviosi. Videantur passim recentiorum Chymicorum scripta.

Urna, οὔρνα, nomen mensuræ liquidorum majoris, sed variantis, dum continet *dimidiam amphoram*, h. e. vini libras 40. olei libras 36. mellis libras 54. Galen. *l. de pond. & mens. c.* 2. quamvis Soranus Ephesius scripserit integram amphoram continere; & cum cado consiuderit, docente Rhod. *ad Scribon. n.* 105. Alias *Urna* quoque vasculum dictum fuit, in quo veteres gentiles defunctorum crematorum cineres asservarunt, ut videre est apud eundem *n.* 37. De *urna Chymicorum mysteriorum* Patavii reperta vide *Th. Chymic. Vol. I. p.* 29.

Urocrisia, οὐροκρισία, vel οὐροκριτήριον, dici potest judicium de urina & de morbi indole ex urinæ inspectione. Signa ex urina desumta appellare etiam licet οὐροκριτικά. Ita Johannes Rhenanus Medicus & Chymicus suam rationem Chymiatricam exacte judicandi urinas e tribus principiis activis & uno passivo hactenus neglectis Aphoristice traditam inscripsit *urocriterium* Chymiatricum.

Urogallus, idem, quod *Tetrao*, τέτραξ, οὐραξ. Vide *Tetrao*.

Uromantes, οὐρομάντις, dicitur *ex urina Divinator*, sumiturque plerumque in malam partem, de eo, qui ex solo urinarum judicio de essentia & caussa ægritudinis ob vile pretium perfricta fronte nugari (divinare, ignosce, dicere volebam) non erubescit, Lang. *l.* 2. *ep.* 23. Alias οὐρομαντεία vera, quæ & οὐροσκοπία dicitur apud Helm. *de Lithias. cap.* 3. *num.* 34. quomodo institui debeat, docet præter Forest. *de*

de fallac. urin. jud. & alios ipse Vvillis *de urin. c.* 6. In Helmontio perperam legitur *uronoscopia*, *uronomantia*.

Uron, οὖρον. Vide *Urina*.

Uropygion, οὐροπύγιον, vide *Orrhopygion*.

Uroscopia, οὐροσκοπία. Vide *Uromantes*.

Ursa, *ursus*, ἄρκτος, vocatur animal quadrupes ferum, lumbis robustissimis, capite imbecillo, lascivum, somnolentum, cujus prolixiorem descriptionem, cum usu in cibis & Medicina, vide apud Aldrovand. *l.* 1. *de quadr. digit. vivip. c.* 5. Adde Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 40. Anatomicas etiam circa structuram observationes lege in Oldenburg. *Actis Philosoph. An.* 1669. *m. Jul.* De *ursorum* suctione digitorum extremorum in pedibus anterioribus legatur Casparis Bartholini Phom. F. Observatio Anatomica *in Act. Hafn. Vol. III. Obs.* 21. *p.* 34. *seq.* Est & nomen syderis duplicis, circa Septentrionalem polum occurrentis; qui *Polus* propterea *Arcticus* vocatur, quorum syderum alterum vocatur *ursa major*, a rusticis nostris *Currus* vel *Plaustrum*, apud Galen. *ursa septistella*, ἑπτάστερος, *l.* 3. *de dieb. Crit. c.* 11. dicta; alterum *ursa minor*.

Urtica, ἀκαλήφη, æquivocum est. Primo enim est nomen plantæ notissimæ, de qua vide Botanicos. Deinde ita dicitur *Zoophyton marinum*, sive *plantanimal*, quod describitur cum suis speciebus, usuque in cibis & Medicina, ab Aldrov. *l.* 4. *de Exang. c.* 1.

Urticatio, (fortassis Græc. ἀκαληφισμὸς dici posset) est operatio Chirurgica, qua membra corporis *urticis* recentibus percutiuntur, ad revocandum calorem. Ejus meminit ex Celso *lib.* 3. *c.* 28. Rolfinx. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *s.* 9. *p.* 2. *unic. in fin.*

Urumena, οὐρούμενα, dicuntur Hippocr. vel *ipsæ urinæ*, vel quæ cum *urina mejuntur*. Legitur *Coac. t.* 596. *& l.* 7. *Ep. XV.* 44. Foes. *p.* 467.

Urus vocatur βοῦς ἄγριος, *Bos ferus sylvestris*, cujus descriptio habetur apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. bisulc. c.* 2.

Us, οὖς, *Auris*, Plur. τὰ ὦτα, vel τὰ οὔατα. Vide *Aures*.

Usfida est *Scoria auri*. Ruland. & Iohnson. *in Lex.*

Usia, οὐσία. Vide *Essentia*, *Substantia*.

Usnea, βρύον, generaliter Arabibus *Muscum* significat, Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 220. Fr. Hofmann. *in Clav. ad hunc locum*. Ephemer. N. Cur. *A. II. Obs.* 51. *Schol.* Hodieque tamen restrictius accipitur de *Musco* in *Cranio hominis* interemti, aerique expositi nato, quod specificum habetur certissimum in omnibus hæmorrhagiis, a quacunque caussa ortis; de qua *usnea* legatur Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. Fr. Hofmann. *in Clav. pag.* 508. Ephem. N. C. *d. l.* Beker. *Microcosm. Med. l.* 2. *c.* 5. Alias *usnea* Paracelso dicitur *Tartarus tenuissimus* & spongiosus, qualis generatur in hepate, stomacho, renibus, vesica, *l.* 1. *de Tartaro tract.* 1. *c.* 1. *item in fragm. ad h. l.*

Usrub, vel *ursub*, est *Saturnus*. Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Ustio, καῦσις, dicitur operatio vel Pharmaceutica, vel Chirurgica. In illa medicamenta simplicia *comburuntur*, vel ut in cinerem redigantur, uti fit in salibus vegetabilium parandis; & huc pertinet *Incineratio*, vel ut exiccentur, ut in pulverem redigi possint, v. gr. cornu Cervi &c. quæ *ustio* fit vasis & fornacibus figulinis. De hac *ustione* vide Vveker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 19. *Ustio* metallorum eadem est cum *Cementatione*, Theatr. Chym. *Vol. III. p.* 470. Rolfinx. vocat *Combustionem*, *Chym. l.* 2. *c.* 3. Hæc fit *cauterio* actuali, hoc est, instrumento ignito, quo pars tangitur & uritur. Dicitur *Cauterisatio*, vide *Cauterium*. & Casp. Rejes C. *El. q.* 56. *n.* 9. *seqq. Ustio* quoque Pathologice sumitur pro *usto*, Græce καῦμα vel κατακαυμα dicto, Lang. *l.* 2. *ep.* 4.

Ustulatio dicitur, quando medicamenta tantum humoris non habentia, ut coqui possint, frustulatim incisa laminis ferreis imposita, aut tegulis torrentur, ut partes externæ exiccentur. Eadem cum *Tostione* aut *Torrefactione*, Vveker. *d. l. c.* 18.

Ustus, καυθεὶς, κεκαυμένος, dicitur de medicamentis igne *calcinatis*. Unde & Libav. *imperfecte calcinata* vocat, *Tom. II. p.* 147. Talium *ustorum* meminit passim Gal. *l.* 11. *Simpl. Fac. & alibi*; quamvis in nonnullis vis vera medicamentosa hujusmodi ustione potius pereat, & saltem vis siccans & adstringens inferatur.

Usualia dicuntur medicamenta ad oppositionem Exoletorum, quæ adhuc in usu sunt, sive simplicia fuerint, sive composita. Coincidere igitur videntur cum *Officinalibus*. Vide *Dogm. nost. Med. Gen. P. VI. c.* 4. *d.* 6. *p.* 753.

Usurat, hoc est, *Stannum*. Rul. *in Lex.*

Usurpatio, χρῆσις, idem, quod *utendi modus*, sive medicamentorum administratio vel adhibitio, de qua Schroder. *l.* 1. *c.* 30. Apud Veker. & alios etiam *usus* dicitur.

Usus, χρῆσις, χρεῖα, diversam obtinet significationem. Vel enim modum utendi denotat, & ita coincidit cum *usurpatione*, vel idem est, quod *utilitas*, *Officium*, *Auxilium*, Efficacia alicujus vel Partis & Membri in corpore,

pore, vel medicamenti. Ita Galen. scripsit prolixos libros de *usu partium*. Sunt tamen ex recentioribus, qui *usum* restringentes ab actione partium discernant, describentes, quod *usus* sit auxilium, quo partes minus præcipuæ conferant, ut pars præcipua functionem edat, Barthol. *in Anat. proœm. p.* 2.

Utensilia, χρειώδη, vocantur res ad varios usus commodæ, vel utiles, apud Rhod. *ad Scrib.* ita de *utensilibus*, quæ secum afferat obstetrix, sive ruri sive in urbe fuerit, scripsit Henr. Deventer Medicus *in Novo Lumine pro Obstetricantibus c. XXVI. p.* 83.

Uteraria, minus usitate apud Latinos dicitur, usitatius *Hysterica*, Græc. ὑστερικὰ, vide *Hystericus*. Alias & *Uterinus* in usu est apud Latinos.

Uterus, ὑστέρα, idem, quod *Matrix*, *Vulva*. Vide *Hystera*. *Uterus Spagyricus* est *Furnus Athanor*. Theatr. Chym. *Vol. I. p.* 503. *seq.*

Utilis, *utilitas*, χρειώδης, χρεία, idem, quod *usus*. Significatio horum vocabulorum aliunde nota est. Vide & *Ophelea*.

Utriculi. Aliquando pro capsulis, & loculamentis accipiuntur. Frequenter a Medicis Botanicis recentioribus pro sacculis, seu vasculis in quibus succus nutritius Plantarum deponitur.

Utriformis abscessus, idem, quod *Oedemosarca*, de quo vocab. vide supra *suo loco*. Legitur & hoc nomen apud eund. Severin. *cit. ibid. loc.*

Utris, ἀσκὸς, vide *Ascos*. *Utriculus* etiam pro *utero* & Locis Muliebribus aliquando sumitur, Barthol. *l.* 1. *An. c.* 28. *p.* 260. *Utricularii* dici quoque possunt in statu p. n. ii, qui *Ascite hydrope laborant*. Castell.

Uva, σταφυλὴ. Vide *Staphyle*. Quibus addi debent, quod & *Insectum* vel *Zoophyton* detur, dictum *uva marina*, apud Aldrov. *l.* 1. *de Insect. c.* 17. & *Uvina quercina* sit, quæ veteribus fuit ignota concretitium quoddam in forma uvæ ad radices quercuum sub terra tempore veris ex humore forsitan radicum superfluo genitum, saporis omnino styptici, colore foras purpureo, intus candido, & quasi lactifero. In æstate perit, & veluti fit lignea. Debet ergo tempore veris colligi, & siccari umbra, deinde pulverisari. Quo pulvere nihil est præsentius in dysenteria, & in omni fluxu sanguinis, Ruland. & Iohns. *in Lex.*

Uvæ fabriles, quæ in officinis fabrorum furno siccabantur. Aurelian. *l.* 4. *c.* 3. *Chron.*

Uvatio, σταφύλωμα. Vide *Staphyloma*. Capivaccio dicitur *Uveatio l.* 1. *Pract. c.* 34.

Uvea, *uviformis*, ῥαγοειδὴς. Vide *Rhagoides*.

Vulcanus, ἥφαιστος, nomen Deastri gentilium. A Paracelso, ejusque asseclis translatum cum ad *Ignem*, qua *Naturalem*, qua *Artificialem*, imo & ad *Astralem*. Ita *Vulcanus Firmamenti majoris* & *minoris mundi Microcosmus*, passim in scriptis ejus legitur. Ita & Helmontius scripsit: In universa natura unum esse *Vulcanum*, *de Lithias. c.* 4. *n.* 5. Jung. *Theatr. Chym. Vol. V. p.* 344. *Artificialis* vocatur *Castigator Mercurii* a Basil. de lapide Philosophor. tum ad *Ignis Magistros*, qui etiam duplices: *Naturalis*, qui est *Stomachus fragm. libror. Paragraphor. & alibi*. *Artificiales* sunt *Coquus* Chymicus, Spagyricus. Tales artifices vocantur *vulcanii*, vel *vulcanici*, id est, operarii, vel artifices, semper circa ignem versantes, cudendo, liquefaciendoque. Dorn. Ruland. & Iohns. *in Lex. Vulcanii* vel *vulcanales* Paracelso dicuntur spectra ignea, hominis formam repræsentantia, *Philos. sagac. l.* 1.

Vulgaris, idem, quod *Communis*, κοινὸς, πάγκοινος, vide *Cœnos*, *Pancœnos*; item & *Epidemius*. Ita etiam Interpretes Hippocr. ejus libros *Epidemiorum* verterunt per libros de *morbis vulgaribus*. *Vulgares Medici* dicuntur, qui vulgi gratiam aucupantur, Galen. *l. de præcogn. ad Posthum. c.* 1. *princ. Vulgaris curandi ratio*, φαῦλη, Hipp. dicta, opponitur *accuratæ*, C. 4. *de artic. n.* 35.

Vulgus, ὄχλος, id est, *multitudo imperitorum hominum*, Galen. *l.* 1. *de Elem. c.* 4. cujus nota est socordia in attendendo, indiligentia in observando, negligentia in memorando, ruditas denique in narrando, Lind. *Ex. XIII.* §. 5.

Vulnerarius, τραυματικὸς, Vide *Traumaticos*.

Vulnus, τραῦμα, τρῶμα, quamvis sint, qui ex Galen. & aliis discrimen faciant inter hæc duo vocabula Græca, τρῶμα accipientes pro omni læsione gravi, a caussa externa violenta facta, *c.* 5. *in l.* 6. *Epid. t.* 12. *& alibi*. Vide Foes. *p.* 628. Magis tamen placet sententia Dieterichii cum Hesychio pro Synonymis habentis, *Iatr. n.* 838. Ita & Latinum vocabul. *Vulnus* late & stricte accipitur. Late pro omni plaga externa, præsertim vero cum *Ulcere* sæpe confunditur, & vice versa, *c.* 3. *de is*, *q. in med. f. t.* 30. Stricte *vulnus* dicitur solutio continui facta instrumento secante, vel pungente, in parte carnosa & membranacea, *Gal. l.* 3. *M. M. c.* 1. *& alibi*. Videantur Chirurgiæ scriptores.

Vulpanser, χηναλώπηξ, dicitur Avis, vulpinis moribus formam anseris habens, quæ describitur cum usu in cibis & medicina ab Aldrov. *l.* 19. *Ornith. c.* 19.

Vulpes, ἀλώπηξ, dicitur animal quadrupes,

digitatum, viviparum, dolosum, vel astutum, naturæ caninæ quodammodo particeps, cujus prolixa descriptio habetur cum usu in cibis, medicina, & aliis, in Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 1. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 41. In ejus cauda quosdam pilos violaceum spirare odorem, testantur *Acta Hafniens. Vol. I. Obs.* 58. & *Vol. III. Obs.* 21. Diminutivum dicitur *vulpecula*. Porro nomen *vulpis* & *vulpecula*, *Græc.* ἀλώπηξ, tribuitur etiam pisci marino, qui & *Galeus vulpinus* vocatur, & describitur ab Aldrov. *l.* 3. *de pisc. c.* 39. *Vulpina Tussis* dicitur, quæ ex caussa salsa, acri, biliosa in asperam arteriam defluente excitatur, Joh. Steph. *Consil. Med. Dec. III. Conf. I. in Op. pag.* 319.

Vulpisimia, vide *Marrippon*.

Vulsio, *vulsum*, idem, quod *Divulsio*; σπάσμα. Vide *Convulsum*.

Vultus, idem, quod *Facies*, πρόσωπον. Vide *Facies*.

Vulva, μήτρα, ὑστέρα, idem, quod *Matrix*, vide *Hystera*. Quamvis usitatius saltem de externo *Pudendo muliebri* accipiatur, Rolfink. *de part. genit. Part. II. c.* 32. Consentit Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 32. *p.* 287. Linden. *in Medic. Physiolog.* penitus omisit propter obscœnitatem, *l.* 2. *c.* 7. §. 136. *seqq.* Alii vero licentius talia fœda vocabula usurpantes etiam ad cerebrum transtulerunt, non modo Nates, Testes, penem demonstrantes in illo, sed & *vulvam* vocantes foveam aliquam inter eminentias oblongam, Bartholin. *l.* 3. *c.* 6. *p.* 494.

Vultur, γύψ, vocatur avis rapax acuto odore prædita, cujus variæ species habentur, quæ omnes in genere & sigillatim prolixe describuntur cum usu ab Aldrov. *l.* 3. *Ornith. c.* 1. *seqq.* Jung. Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 71.

Uvula, γαργαρεών, κίων, σταφυλή. Vide *Columella*.

Uxor, ἄκοιτις, γαμετή, quid significet, notum est. De Mystica Spagyricorum significatione vide in *Fœmina*, *Maritus*.

Uzifir, id est, *Cinnabaris*. Dorn. Rul. Vocatur & *Usifur*. Th. Chym. *Vol. II. p.* 436. Forest. *l.* 30. *Obs.* 8. *Schol.*

W.

VV*Arnas*, id est, *Acetum Philosophicum*. Dorn. Rul. & Iohns.

Vvismat est leprosum, *non tractabile*, vel malleabile, rude *stannum*. Rul. & Iohns.

X.

X ξ, quemadmodum Litera hæc apud Latinos numerum denarium significat, ita aliquando etiam ponderis denarii notam esse testatur Rhod. *ad Scribon. n.* 32. & 141. Ita etiam Græca litera ξ, apud Græcos non solum numeri sexagesimi nota, sed etiam in nonnullis scriptis Medicis usurpatur pro charactere ponderis, nimirum *unciæ*, uti videre est in Sylva Medica *Anonymi* a C. Hofm. edita & aliis.

Xanthos, ξανθός, generaliter significat Coloris speciem, quæ *Flava* dicitur: vide supra *Flavus*. Specialiter ξανθόν, vel ξανθή, est nomen medicamenti ξηροῦ vel aridi, aeris ad inducendam crustam, sanguinemque sistendum, cujus meminit Ægin. *l.* 4. *c.* 43. & 53. & describitur *l.* 7. *c.* 13.

Xelses, apud Paracelsum vocatur *Stella*, de qua scribit, quod non deorsum, sed sursum luceat. *Fragm. de Anat. Ocul.* §. *Declaratio Rotunditatis*.

Xenexton, aliis *Zenexton*, *Xenechton*, vocatur Paracelso, Helmontio & aliis horum asseclis *amuletum*, sive *periapton*, h. e. præservativum externum contra pestem collo appensum, ut argentum vivum avellanæ conclusum, & similia. Dorn. Rul. Iohnson. *in Lex.* & ex professo Rolf. *Chym. lib.* 5. *sect.* 14. *c.* 2. Meminit & Libav. vocans *Xenechdon*, *Synt. A. Ch. lib.* 7. *c.* 31. Jungatur Helm. *Tumul. pestis tit. Zenexton*. Meminit & *Zenexton*, *tr. Nat. Contr. nesc. n.* 45. & in specie *Xenexton Sapphiri*, *tr. de Magn. vuln. Cur. n.* 37. *Succini*, *d. l. n.* 145.

Xeninephidei sunt spiritus, quibus jucundum est atque pro deliciis habent, delitescentis naturæ proprietates occultas hominibus aperire, quibus etiam est concessum, Dorn. Rul. *in Lex.*

Xenoprepes, ξενοπρεπὲς, vox est Hippocratica, quam Scapula penitus in Lexico suo omisit. Duplicem vero videtur habere significationem: primam, quando denotat *Jus Hospitii*, vel id, quod Hospitibus convenit, *l. Præcept. IV.* 17. Vel significat remedium *peregrinum ignotum*, de cujus virtute non constat, 1. *de fract. t.* 6. Jung. Foes. *pag.* 437. Cur vero Erotianus verterit per *Mutatum est*, non video rationem, *Onom. p. m.* 78. F.

Xenos, ξένος, *Hospes*, Lat. *Peregrinus* dicitur. Usurpatur ab Hippoc. in superlativo de aeris inspiratione, vel influxu *maxime peregrino*, ξενοῦστε, *de Nat. hum. com.* 2. *t.* 4. Foes. *d. l.*

Xe-

Xeraleipho, ξηραλείφω, q. d. *ficce inungo*, i. e. *ficca frictione utor*, & opponitur τῷ χυτλῶμαι, quod significat cum oleo & aqua perfundor. Legitur apud Gal. *l. 2. de Sim. Fac. c. 25.* Vide etiam *Chytlon*.

Xeraphion, ξηράφιον, vocatur species aliqua ξηρᾶ medicamenti adversus capitis & menti exanthemata utilis, quod describitur ab Æginet. *l. 3. c. 3.*

Xerasia, ξηρασία, in genere idem, quod ξηρότης, siccitas vel *exsiccatio*. In specie vero vocatur *vitium capillorum*, cum similes lanugini apparent, perinde ac si pulvere conspersi essent, Gal. *in def.* Species Alopeciæ videtur esse, quæ ita dicta sit propter nutrimenti defectum & ariditatem cutis, Gorr.

Xerion, ξηρίον, vocatur *medicamentum aridum ficcum*, quod in pulveris modum inspergitur, unde & alio nomine καταπαστὰ appellatur. Exempla habentur apud Æginet. *l. 7. c. 13.*

Xerocollyrion, ξηροκολλύριον, i. e. *Collyrium ficcum*, vel aridum. Vide *Collyrium*.

Xerodes, ξηρώδης, in specie dicitur, qui *arescit*, *exuccus est*, *c. 3. in 1. Prorrhet. t. 25.* quamvis alii βηχώδεις, legant, notante C. Hofmann. *in not.* ἀνεκδότοις *ad h. l.* alii χυλώδεις. Ita & Foes. dixit occurrere *in Coac. t. 445.* verum Linden. posuit συρίζοντες, ex putredine difficulter spirantes. Alii legunt ξηραίνει, ut Jacotius & Ionhson. i. e. ex *ficcitate* difficulter spirantes. Verbum ξηραίνω significat *exicco*, *ficco*, do quo videatur Dieterich. *num.* 584.

Xeromyron, ξηρόμυρον, h. e. *Unguentum ficcum*. Est compositio odorifera, ficcis aromatibus constans, ad suffitus, ad amuleta, ad exiccationem fluxionis, contra hircosum odorem corporis & axillarum, Gorr. *ex Aet. l. 6. c. 16.*

Xerophthalmia, ξηροφθαλμία, h. e. *Ophthalmia ficca*, *ficca Lippitudo*, Rhod. *in Lex. Scrib.* in qua oculi non fluunt, sed rubent tantum, cujus caussa hauddubie in sanguinis inflammantis ficciori salina dispositione p. n. ponenda est. Vide *Ophthalmia*. Quomodo differat a σκληροφθαλμία, vide *Sclerophthalmia*.

Xerotes, *Xeros*, ξηρότης, ξηρος. Vide *Siccitas*, *Siccus*.

Xerotribia, ξηροτριβία, i. e. *ficca frictio*. Legitur apud Gal. *l. 8. M. M. c. 2. in fin.*

Xestes, ξέστης. Vide *Sextarius*.

Xiphia, ξιφίας, ξίφος. Vide *Gladius*.

Xiphoides, ξιφοειδὴς, *Ensiformis*, epitheton *Cartilaginis* in sterno, quæ & *Mucronata* dicitur. Vide *Cartilago*, *Ensiformis*.

Xir dicitur *Mercurius*, in omni dispositione sua. In Leone inceratus fit *Ixir* in terra: in fermento inceratus fit *Elixir*, *Tb. Ch. Vol. V. p. 490.*

Xifinum, *Xifium*, dicitur *Acetum*. Dorn. Rul. & Iohns.

Xylaloe, ξυλαλόη, *Lignum Aloes*, quod alias *Agallochum* dicitur, de quo videatur Schrod. *l. 4. cl. 1. n. 13.* De peculiari *Xylaloe* Observationem Velschii vide *in Eph. N. Cur. A. I. O. 151.*

Xylarion, ξυλάριον, vel ξυλήριον, dicitur *Lignum parvum*, apud Hippocr. *l. de Steril. IIX. 25.* quamvis Linden. ξύλον ὀλίγιστον posuerit, quæ lectio mihi non videtur commoda. Alias *lignum parvum* eidem quoque vocatur ξυλήφιον, & occurrit *l. de Steril. XVII. §. 11. 13. 14.*

Xylephion, ξυλήφιον. Vide *Xylarion*.

Xyllambano, ξυλλαμβάνω, pro συλλαμβάνω, significat *Concipio*, & legitur apud Hippoc. *5. aph. 46.* Jung. Dieter. *n. 586.*

Xyllogos, ξύλλογος, pro σύλλογος, *Collectitius*. Usurpatur de *Consultandi* vel *Collegiandi ratione* ap. Hipp. *in Præcept. X. 12.*

Xylobalsamon, ξυλοβάλσαμον, dicitur *frutex*, vel *farmentum*, vel surculus *Balsami*. Amputabatur ab incolis & venibat propterea, quod eo decocto in unguentis vice *Opobalsami* multi uterentur, etiamsi ex toto balsamo minima illi inesset odoris gratia, Gorr. ex Plin. *l. 12. H. N. c. 25.* Videatur & Rhod. *ad Scribon. num. 110.* Chiocc. *Mus. Calc. f. V. p. 559.* Meminit & Fr. Hofm. *in Clav. ad Schroder. p. m. 419.* Succedaneum *Xylobalsami* fuisse *Lignum Aloes*, testatur Jul. Alex. *not. ad Gal. l. 1. de Antid. p. 777.*

Xylocinnamomum, ξυλοκιννάμωμον, est *Lignum Cinnamomi* cortice suo multo ignobilius, siquidem in fastidio est propter Origani, quod redolet, acrimoniam, Gorr. Meminit hujus Gal. *l. de Ther. ad Pif. c. 12.* Diosc. *l. 1. c. 13.* Scribon. *n. 271.* Rhod. *ad h. l.* Chiocc. *Mus. Calc. f. 8. p. 572.*

Xylocolla, ξυλόκολλα, idem quod ξυροκόλλα, vel κόλλα simpliciter. Vide *Gluten*.

Xyloguaiacum, id est, *Lignum Guajacum*, vel *sanctum*, ἁγιόξυλον, ita legitur apud Paracelf. *tr. de trib. essent. c. 5.*

Xylobebenum, *Lignum hebenum*, Paracelf. *d. l.*

Xylon, ξύλον, Vide *Lignum*. Vocatur etiam *Scamnum* Hipp. ξύλον, quod alias βάθρον dicitur, Gorr. Vide *Bathron. Scamnum*.

Xylophthoros, ξυλοφθόρος, vocatur insectum, veluti in festucis delitescens mirabilis structuræ, descriptum ab Aldrovand. *lib. 4. de insect. c. 11.*

Xym-

Xymbole, ξυμβολὴ. Vide *Symbole*.

Xymmeri, ξύμμηροι, dicuntur femora *inter se juncta*, pro σύμμηροι, vel qui contractis sunt femoribus. Hippocr. 4. *de artic. t.* 61. Foes. *Oecon. p.* 438.

Xymmyo, ξυμμύω, pro συμμύω. Vide *Conniveo*.

Xympathesis, ξυμπάθησις, pro συμπάθησις, idem, quod συμπάθεια, *Consensus*, vel strictius *Affectio per Consensus*. Vide *Sympatheia*. *Consensus*. Legitur vero apud Hippocr. *in Precept. XIII.* 1.

Xymphero, ξυμφέρω, pro συμφέρω, vide *Conferens*, quod Græc. dicitur, ξύμφορος, 1. *aph.* 21.

Xymphysis, ξύμφυσις, pro σύμφυσις. Vide *Coalescentia*.

Xymptosis, ξύμπτωσις, pro σύμπτωσις. Vide *Symptosis*.

Xyn, ξὺν, pro σὺν, præpositio nota ex Grammaticis Lat. *Cum*. Ad hanc notetur, quod composita ab illa præpositione, quæ hac litera X non occurrunt, sint quærenda in *Syn*, & quæ in S. non reperiuntur, hic occurrant, quia indifferenti in usu est ξὺν & σὺν.

Xynagoges, ξυναγωγὸς, *Adducens*. Dicitur de musculis adstrictoriis, qui alias σφιγκτῆρες vocantur; Hippocr. *de Venis XXI.* 5. Foes. *p.* 438.

Xynalthassome, ξυναλθάσσομαι, *curor*, sanor: ab ἀλθεῖν, *curare*, mederi. Legitur apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 12.

Xynapothnesco, ξυναποθνήσκω, *commorior*. Usurpatur de morbis usque ad senium & mortem durantibus, Hippocr. 2. *aph.* 39. & 5. *aph.* 7. vide Dieter. *n.* 591. Idem, quod ξυγκαταγηράσκω, *consenesco*, de quo p. p.

Xynarachnumæ, ξυναραχνοῦμαι, *tenuibus venulis intertexor*, vel obducor. Usurpatur de uteri cervice, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LIV.* 3. Foes. *p.* 439. Verum Lind. legit ξυνεβρῶται.

Xyna ... benæ, ξυναυλισθῆναι, i. e. *congregari*, quasi ... unum stabulum revocari, Hipp. *l. de Præcept. II.* 28.

Xyncatagerasco, ξυγκαταγηράσκω, hoc est *consenesco*, idem fere, quod ξυναποθνήσκω, *commorior*. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. IX.* 21. Dicitur alias, ξυγγηράσκω, *l. de int. aff. XXIX.* 43. Jung. Hadrian. Spigel. *l. de lumbr. lato c.* 14. *p. m.* 40. 41.

Xyncecaumenos, ξυγκεκαυμένος, *Combustus*. Dicitur de excrementis, *l.* 3. *Epid. ægr.* 2.

Xyncheria, ξυγχωρίη, *Concessionem*, indulgentiam significat, quæ alias χάρις, τὸ ἐλεχόμενον dicitur. Legitur apud Hippocr. *Præc. XI.* 6.

Xyncleria, ξυγκληρίη, vocatur *Commercium*, vel consensus morborum, consortium. Differt a συμπαθείῃ, quod hæc etiam dicatur de morbis consequentibus: Illa vero vox usurpetur de eodem tempore concurrentibus apud Hipp. *l.* 6. *Epid. f. VII. n.* 40.

Xyneresis, ξυνέρεισις, *Collisionem* dentium. Hipp. *l.* 7. *Epid. XIII.* 4. Vide *Synereido*.

Xynexerchomæ, ξυνεξέρχομαι, significat *una exeo*. Legitur in Hippocrat. 4. *aph.* 76. *Diet. n.* 592.

Xyngenes, ξυγγενὴς. Vide *Connatus*.

Xyngerasco, ξυγγηράσκω. Vide *Xyncatagerasco*.

Xynisthemi, ξυνίστημι, significat Hippocr. *densare*, spissare, *cogere*. Vide *Synestecos*. Foes. *pag.* 439.

Xynnoseo, ξυννοσέω, una *ægroto*. Hippoc. 2. *aph.* 15. Dieter. *n.* 593.

Xynodos, ξύνοδος, *congressum*, *communicationem* per meatus significat, Hipp. *l. de Gland. X.* 16.

Xynomologeo, ξυνομολογέω, h. e. *consentio*, conspiro, convenio. Hippocr. *l.* 6. *Epid. f. VIII.* 84.

Xyntasis, ξύντασις, pro σύντασις. Vide *Syntasis*.

Xynthalpo. ξυνθάλπω, h. e. *confoveo*, *concalefacio*. Dicitur de ventriculo cibos calefaciendo concoquente, Hipp. *de sal. diæt.* 25.

Syntiteno, ξυντιταίνω, idem, quod ξυντείνω, *contendo*, *una distendo*. Vide *Syntasis*. Legitur in Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. l.* 20.

Xyrrhoea, ξύῤῥοια. Vide *Confluxio*.

Xysis, ξύσις, *Rasionem*, *Rasuram* significat, vide *Rasura*. Legitur apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 36.

Xysma, ξύσμα, vide *Ramentum*. *Strigmentum*.

Xysme, ξυσμὴ, ξυσμὸς, vide *Rasura*. Illud occurrit *l.* 2. *de morb. LII.* 22. Hoc ibid. *LVI.* 6. & *alibi*. Foes. *pag.* 441.

Xyster, ξυστὴρ, dicitur *scalpellus rasorius*, quo os raditur ad dignoscendum ossis vitium, quod conspectui non patet, Hippocr. *l. de cap. vuln. XIX.* 8. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 5. & 6. Deinde ξυστὴρ dicitur *Collyrium* contra asperitates palpebrarum apud Ægin. *l.* 7. *c.* 16.

Xysticos, ξυστικὸς, dicebatur *Athleta*, qui in *xysto*, Gr. ὑπαίθριον, h. e. ambulatorio vel porticu sub tecto, tempore hyberno pugnabat, Dieterich. *Iatr. num.* 169. Meminit Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 12.

Xystos, ξυστὸς, dicitur *linamentum rasile*, materia linteolorum derasa, Galen. *Introduct. cap.* 17. *Xystus* etiam dicta fuit porticus in palæstra amplissima, in qua hyberno tempore athle-

athletæ exercebantur, *xystici* dicti. Lang. *l.* 1. *ep.* 58.

Xystra, ξύστρα, vide *Scalprum*, *Strigil*.

Xystrophylax, ξυστροφύλαξ, dicitur *theca strigilis*, Rhod. *ad Scrib. n.* 39.

Y

Y. Litera hæc apud Hippocr in Epid. notat ὑγίειαν, *sanitatem*, quemadmodum & θάνατον, *mortem*. Gal. *cap.* 2. *in* 3. *Epid. t.* 4.

Yarin, *Yaria*, i. est *flos æris*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Ycar, id est *Medicamentum*. Rul.

Ydrargyros, *Ydrocerum*, id est *Argentum vivum*. *Hydrargyros*. Rul. & Iohns.

Yelion, *Yalos*, i. e. *vitrum*, pro Græco ὕαλος, vide *Hyalos*. Rul. & Iohns.

Yerva, idem, quod *Contrayerva*, radix Indica Bezoartica, vel Alexipharmaca contra malignum virus, Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 103.

Yettus est lapis sanguinei coloris, durus & obscurus & interdum vices lapidis Lydii subit. Vid. Ludovic. Dulcis.

Ygropissos, pro ὑγρόπισσος, i. e. *pix liquida*. Rul. & Iohns.

Ylech, vide *Ilech*.

Yleidus, *Yliadus*, vide *Iliadus*.

Yliaster, *Yliastrum*, vide *Iliaster*.

Yo, *Yo*, *bonus*. Rul. & Iohns.

Yomo, *Yos*, *Yu*, id est, *viride æris*. Rul. & Iohns.

Ypsiloglossi, vide *Basioglossi*.

Ypsiloides, rectius dicitur, quam *Hyoides*. Vide supra in *Hy*. Unde *Musculi ypsiloidei* dicuntur, qui alias Basioglossi audiunt. Vide *Basioglossi*.

* *Yraca*. Condimenti genus apud Indigenas Insulæ Hispaniolæ.

Yrcus, (Ruland. & Ions. *Yrius*,) est *Cuniculus magnus*, cujus sanguine vitra mollescere putantur, & silices, modo rebus diaphoreticis impastetur, Dorn. *Dict. Parac.* quod hirci sanguini alias adscribitur. Dicitur & ab aliis *Dasypus*, *Lagis*, λαγὶς, δασύπους, κόνικλος. Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 24. Vide *Cuniculus*.

Yridis, vel *Yride*, id est, *Auripigmentum*. Rul. & Iohns.

Yrir, h. e. *ferrum*. Iid.

Ysambra, vocatur venenum toxicum Hispanum ex *helleboro* paratum, vel ipse etiam *Helleborus*, qui & *Pedigambra* appellatur, Lang. *lib.* 1. *ep.* 68.

Ysir, est *pulvis*, vel *Lapis Philosophorum siccus* potandus cum aqua Mercurii: *Nigredo in fundo*, Rul. & Iohns.

Ysopus, *Ysopaica*, veteribus dicitur *Ars separandi* in Spagyrica. Parac. *l. de reb. natur. c.* 7. *de Sulphure*. Rul.

Yspar, idem, quod *Ysir*. Rul.

Yxir, id est, *bona medicina*. Ruland. & Iohnson.

Z

Z. Litera hæc olim quoque ponderis varii notam fuisse docet Rhod. *ad Scribon. n.* 145. ita ut quibusdam significavit *sescunciam*, plerisque octavam unciæ partem sive *denarium*, h. e. *drachmam*, vel *semisicilium*. Ex veteri quadam tabella ænea constat, *Duellam* significasse, quæ tertiæ unciæ pars octonis scrupulis terminatur. Hæc ex Rhodio.

ZZ. duplex hæc litera apud veteres Medicos *Myrrham*, σμύρνην notavit, uti observavit Hermol. Barbar. *l.* 1. *Corollarior.* propterea quod ζμύρνη perinde ac σμύρνη. Nunc tamen vulgo per duplex ZZ. omnes *Zingiber* vel *Zinziber* intelligunt, magno & periculoso errore. Gorr.

Zaar, Arab. & Persis *venenum* significat. Hinc *Balzaar* pro Bezoar, dicitur *Dominus*, vel *Rex venenorum*, C. Rejes *C. El. q.* 67. *n.* 36.

Zaara vocatur Avicennæ Vigilia morbosa, teste Capivaccio, *l.* 1. *Pract. c.* 20.

Zaccharum, pro *Saccharum*, legitur apud Forest. *l.* 16. *O.* 21. & 55. *alibique*. Dicitur & *zuccarum*, Salmas. *de Manna & Sacchare*. quam lectionem *zuccari* etiam approbat D. Velsch *in Notis ad Marcelli Cumani Obs.* CXXI. *p.* 50. *in Syll ge*.

Zacynthius, ζακύνθιος, epitheton a loco datum *bitumini liquido* apud Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 13. in compositione Inda Tharsei.

Zaduta, ζέδυρα, nomen barbarum est, sed tamen a Græcis recentioribus receptum. Denotat *radicem exoticam* teretem colore Zingiberis ex India ad nos delatam, valet adversus pestilentiam. Gorr. An fortassis convenit cum *Contrayerva*?

Zaffaben, *putea*, *putta*. Rul. *in Lex.*

Zafframen, i. e. Crocus, ita enim Marinus Sanus, *l.* 1. *part.* 2. *c.* 6. æs, stagnum seu ramum, zafframen, coralla, &c.

Zafran, *zaffran*, *Crocum* primum, deinde & *Ochram*, vel Ocram significat. Ruland. & Iohnson. *in Lex.* vide & Libav. *S. A. Ch. l.* 5. *c.* 20. *in princ.*

Zahir vocatur Arab. fluxio ventris dysenterica; quæ est ab intestino recto cum dolore

ex-

extensivo & abrasivo, Avicenn. *l.* 3. *fen.* 16. *tr.* 1. *c.* 2. *seqq.*

Zaibac, *zaibach*, *zaibar*, id est *Argentum vivum Mercurius*, idem quod *Azoch* vel *Azoth.* Dorn. Ruland. & Iohnf. *in Lex. Schroder. l.* 3. *c.* 15.

Zaidir, h. e. *Venus*, aut *Viride æris*. Dorn. Rul. & Iohnf.

Zale, ζάλη, significat *turbinem*, procellam. Legitur apud Moschion. *de morb. mulier. c.* 78.

Zamiæ vocantur Nuces Pinus arboris, quæ se jam diviserunt, & nisi detrahantur, cæteras nondum plene maturas lædunt, notante Plin. *H. N. l.* 16. *c.* 26.

Zandik, *aqua foliata*. Ruland. & Iohnf. *in Lexic.*

Zaocel, id est, *Taxus*. Iid.

Zaphara, *zaffara*, vocatur materia mineralis ex *Bismutho*, ad *Smaltha* vel *Amausa* pertinens, quæ tingit vitrum cæruleo colore, unde & figuli utuntur ad tincturam cœruleam. Cæsalpin. lapidem dixit, alii terram. Chr. Merettus scribere non veritus: quid Zaffera sit, apud nullum autorem invenio, & pauci mentionem ejus faciunt. *Not. ad Ant. Neri Art. Vitrar. l.* 1. *c.* 12. *p.* 317. An ergo Libavium non legit? Nonnulli *Lazurium ex Bismutho* dixerunt. Vide Libav. *S. A. Ch. l.* 2. *c.* 24. *l.* 6. *c.* 4. & *l.* 7. *c.* 21.

Zaphirus pro *Saphiro*, legitur in Francisc. Indiæ dialogo *de febribus malignis*.

Zaras, i. e. *Aurum*. Rul. & Iohnf.

Zarathan dicitur Tumor Mammarum durus, inæqualis, cum dolore molesto non quidem plane continuo, & ardore similis pene cancro, unde & *Cancer spurius* appellatur. Ejus caussa in sanguine ichoroso adusto & acido quærenda. Plura de hoc affectu vide apud P. M. de Calderia *Tom. IV. p.* 228. *seqq.*

Zarda est morbus equorum, h. e. quædam æstuatio ad modum ovi, vel major, vel minor, quæ tam in parte interiori, quam exteriori nascitur in garectis. Ita Petrus de Crescentiis *l.* 9. *de agricult. c.* 10. & 35.

Zarfa, h. e. *Stannum*. Iid.

Zarneg, *zarnek*, *zarnich*, id est, *Auripigmentum*. Iid.

Zatanea, id est, *Flos agni casti*. Dicitur & *zuccajar*. Iid.

Zaubiron, id est, *Crocus orientalis*. Iid.

Zea, vel *Zeia*, ζεῖα, dicitur & *Spelta*, frumenti genus est tritico simillimum. Ex hac olim fiebat *Alica*, sicut *Far* ex frumento, Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 6. Jul. Alex. *in not. ad h. l.* Hic Autor se ignorasse fatetur, quod ex *zea* panis fieret triticeo candidior, id vero edoctus ab Imperatore Ferdinando I. uti legere est *l.* 8. *Sal. c.* 6. Hodieque præsertim hic loci in territorio Norimbergensi *zea* usitatior ipso etiam tritico pro pane similagineo & placentis parandis. Gal. mediæ facultatis inter hordeum & triticum esse existimat, *lib.* 6. *de S. F.* §. *Zecha*. Legatur de hac Bruyer. *de re cib. l.* 5. *c.* 13. Deodatus. *Panth. Hyg. l.* 1. *c.* 27. *tit. Zea*.

Zebd, id est, *Butyrum*. Ruland. & Iohnf. *in Lex.*

Zebeb, hoc est, *Stercus*. Dicitur & *Chara*. Iidem.

Zec, i. e. *Tragantbum*, vel Tragacanthum. Rul. & Iohnf.

Zedoaria est radix exotica vi alexiteria & anticolica singulari pollens, de qua Jacob. de Vitriaco *in Histor. Hierosol. cap.* 85. Sunt & aliæ arbores, scribit, quarum radices sunt Zinziber, Galanga & *Zedoaria*, quæ vulgariter *Citovart* appellatur.

Zefr, i. e. *Pix*. Iid.

Zegi, i. e. *Vitriolum*. Dicitur & *zetus*, *zezi*. Iid.

Zeherech, *flos æris*. Dicitur & *Alkas*. Iidem.

Zeia, ζεῖα. Vide *Zea*.

Zeitrabra, i. e. *fuxile*. Rul. & Iohnf.

Zelotum, est *Mercurius Lapidus*, Dorn. Ruland.

Zelotypia, ζηλοτυπία, est affectus animi vehementior, & ita inter caussas morbificas referendus, quando conjugum alteruter alterum suspectum habet de adulterio. Hanc caussam fieri posse dementiæ, singulari exemplo cujusdam pistoris, qui testes sibi amputavit, ne uxor, quam frustra suspectam habuit de adulterio, si conciperet, ex se concepisse indicare posset, docuit Martin. Ακακια *in Gal. art. parv. p. m.* 189.

Zelpha, vide *Zenda*.

Zema, ζέμα, id est, Jusculum, Decoctum, Gallice *Bouillon* dicitur. Ita Apitius *l.* 8. *de re cul. c.* 1. Et mittitur in *zema*, quod est Decoctum, & *c.* 6. Et bullienti *Zeme*, quod est Decoctum, cum modico salis submittetur. Legitur Gr. ζέμα apud Dioscorid. *l.* 6. *c.* 7.

Zemasarum, i. e. *Cinabrium*, vel *Cynobrium*. Rul. & Iohnf.

Zemech, h. e. *lapis Lazuli*. Iid.

Zenda, figmentum Paracelsicum, denotans generationes extraneas, & qui crescunt sine semine, quemadmodum, *Perenda*, vel *Perunda* aut *Perundis*, monstrosam generationem hominum, qui & cum semine crescunt. In animalibus vero hujusmodi Generatio & Anatomia Monstrosa dicitur *zelpha*: Vide Autoris fra-

fragmenta Anatomiæ. Uno verbo. Nugæ!

Zenexton, idem, quod *Xenexton*. Vide Lit. præced. XE.

Zenextor vocatur *Mercurius*, Paracelf. *de Pestilit. Tract. II.*

Zengifur, idem, quod *Zemasarum*, h. e. *Cinabaris*. Rul. & Iohnf.

Zenicon, ζενικὸν, nomen *veneni* Celtis Gallis usitati, *Venenum cervarium* dicti, tantæ & tam præsentis efficaciæ, ut quamprimum cervus, vel fera sagitta hoc veneno tincta læsa conciderint, confestim accurrere venatores necesse habuerint, antequam virus penitus dispergeretur, aut putresceret, carnemque telo virulento sauciatam exciderint, ad spithami circa vulnus latitudinem. Hujus antidotum, vel antipharmacum esse dicitur *Folium quercus* vel *fagi*, aut folium *Coracinum*. Hæc ex Aristotele & aliis Lang. tradidit *libr.* 1. *ep.* 68.

Zenith, proprie Mathematicis vocatur *punctum verticale*. Cui opponitur e directo *Nadir*. Improprie vero & plane ænigmatice translatum vocab. *Zenith* ad *Sanguinem menstruum virginum* & quidem primum, C. Rejes C. *El.* q. 53. *n.* 11.

Zeon, ζέον, *fervens*, a ζέω, ferveo, *effervesco*. Linden. *Ex. XIII.* §. 211.

Zeopyron, ζεόπυρον, vocatur *frumenti genus*, quod *medium* est *inter zeam* & *Triticum*, & nascitur in Bithynia. Meminit Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 13. Gorr.

Zephenum, *zephena*, Paracelso dicitur omnis extremitas, vel foramen externum & peripheria, v. g. aurium, labiorum. Hæc si angustatur in rotunditatem aliquam præternaturalem, constituit primum signum lepræ, Paracelf. *Paragraph. l.* 6. *c.* 1. §. 2. & *c.* 3. §. *unic. in not.* Non ergo penitus mentem percepisse videtur Paracelsi Dorn. & ex hoc Iohnf. quando in descriptione saltem ad circulos extremitatum labiorum in auribus restrinxerunt. Apud Rul. legitur, *zepheni* sunt circuli extremitatum labiorum & aurium.

Zephyrus, ζέφυρος, vide *Favonius*. *Zephyria ova* eadem, quæ ὑπηνέμια, sive *subventanea*. Vide *Hypenemios*. Forest. *l.* 24. *Observ.* 3. ex Plin. *l.* 10. *c.* 60. Mola quoque dicitur *zephyrius fœtus* Hartmanno *Prax. Chymiat.* *Part. poster. c.* 159. *pag.* 700. *edit. Cardeluc.*

Zerci, hoc est, *Vitriolum*. Rul. & Iohnf.

Zericum, i. e. *Arsenicum*. Iid.

Zerifari, h. e. *Aqua casei*.

Zerna dicitur *Impetigo ulcerata*. Dor. Rul. & Iohnf. Legitur & *zerma*, i. e. *Lepra* vel *Impetigo*, P. Zacchias *Quæst. Medico-Legal. l.* 2. *tit.* 3. *q.* 6. *n.* 13.

Zeros est nomen Gemmæ translucidæ & alii, quæ *Iris* dicitur, similis, alba nigraque macula distinguente ipsum crystallum, Plin. *lib.* 37. *H. N. c.* 9. *ad fin.*

Zerta est nomen piscis partim marini, partim fluviatilis, Gesnero propterea *Capito anadromus* dictus, quod e mari fluvium Albim ingrediatur, ibidemque etiam se multiplicet. Laudatur ab Aldrovando *l. IV. de Piscib. c.* 7. *p.* 513. Meminit ejus etiam Timæus de Guldenklee inter pisces boni succi per C. exprimens *Certas l. III. cas.* 51.

Zerzera, pro *Querquera*, epitheton febris cujusdam, vide *Querquera*.

Zestolusia, ζεστολυσία, idem fere, quod ζεστὸν ὕδωρ, significat vel aquam ferventem, vel quia illa non uti possumus commode ad lavandum, notat *lotionem aqua calida*, quatenus opponitur τῇ ψυχρολυσίᾳ, lotioni cum aqua frigida. Illud legitur apud Gal. *l.* 3. *de san. tu. c.* 8. ubi Interpres Latin. male per ferventem aquam reddidit, quando enim hoc esset remedium lassitudinis?

Zetæ dicta sunt veteribus *vaporaria* & conclavia, quibus hypocaustum suberat, in cujus pavimentum calida aut frigida pro temporis ratione aqua diffusa, illius vapor per meatus & tubulos parieti inclusos *Zetas* calefaciebat aut refrigerabat, Lang. *l.* 1. *ep.* 50.

Zetæ vel *Zetecula* vocantur proprie calorum in balneis & ædibus conclavia, ubi lectuli essent ad delicias & amores. Andr. Bacc. *de Therm. l.* 7. *c.* 16. *p. m.* 470. ex Plinio.

Zetema, *Zetesis*, ζήτημα, ζήτησις, vide *Quæstio*.

Zeus vocatur piscis, qui alias *Faber* vocatur, de quo supra in *Faber*. Legitur apud Plin. *l.* 9. *H. N. c.* 18. Hesych. Græce ζαιὸς vocavit, notante Aldrov. *l.* 1. *de pisc. c.* 25.

Ziazaa est lapis a loco natali nomen habens, e tot coloribus mixtus, ut nullus verus appareat. Gestantem litigiosum facere dicitur, ac in somno videre terribilia. Vid. Ludovic. Dulcis.

Zibach, idem, quod *Zaibar*, h. e. *Argentum vivum*, vel *Mercurius*, Schroder. *l.* 3. *c.* 15.

Zibellina, Epitheton *Mustela*, quæ vulgo *Sobela*, vel *Zobela*, dici solet, cujus pellis inter pretiosas numeratur, magnæque habetur æstimationis apud *Sarmatas*, & *Russos*, sive Moscovitas. Describitur ab Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. cap.* 19.

Zibethum, ζίβεθον, dicitur excrementum fragrantissimum ex genitalibus cati cujusdam exotici vel felis, *Civetta* dictæ, depromtum. Vide *Catus*.

Zibibiæ, vel *Zibebæ*, dicuntur uvæ passæ majores digitorum acinis propemodum similes, unde & *Dactyli* dictæ, carnis multæ, succi paucissimi, *Damascenæ* quoque vocatæ, Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. cap.* 14. Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *n.* 360.

Zigir, ζίγιρ, epitheton Cassiæ aromaticæ purpureæ nigricantis melioris notæ & odoris, apud Dioscor. *libr.* 1. *cap.* 7. quamvis alii legant *Gicir*, γίζιρ. Videantur Notæ Sarracen. *ad illum loc.*

Zimex, *Viride æris*. Rul. *in Lex.*

Zinaria Arab. est epitheton Bilis vitiosæ & præternaturalis, quam alias *Æruginosam* vocarunt antiqui Medici, acris & adusta apud Zacut. Lusitan. *Prax. admir. l.* 1. *Obs.* 40.

Zindulus, nomen piscis fluviatilis, quem valde commendat a carnis teneritudine & friabilitate Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 5. *in fin.* Apud Aldrovand. vero nomen hoc non occurrit. An fortasse subest menda, ut legendum sit *Fundulus*?

Zinetus, est specie *Marcasitæ*, quæ æmulatur æs, vel cuprum, Paracelf. *Archidox. libr.* 3.

Zingar, id est, *viride æris*, vel *flos æris*. Rul. & Iohns.

Zingiber, vel *Zinziber*, ζίγγιβερ, vel ζιγγίβερι, Aroma vel radix Aromatica candicans, acris sapore, & calidæ virtutis. Hodieque frequentissimo in usu esse solet etiam ad Coquinariam. De hoc aromate vide Galen. *l.* 6. *de S. Fac. Alex. l.* 18. *Sal. c.* 19. Bruyerin. *de re cib. l.* 10. *c.* 10. ubi *Gingiber* appellat Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 367. Fr. Hofmann. Clav. *ad h. l.* Paracelf. statuit *Zinziberi* in esse Sal stypticum, *l. de trib. prim. essent. cap.* 2. Hinc & stiptica vocat *Zinziberata*, *l.* 2. *de Tartaro Tract.* 1. *c.* 5.

Zignites, alias *Zingrites*, secundum Albertum est lapis vitrei coloris, qui gestatus in collo valet contra nyctalopiam, & sanguinem sistit, mentis alienationem repellit, & si teneatur ad lignum accensum, extinguitur flamma ejus. Vid. Barthol. Anglicus *de genuin. rer. propriet. lib.* 9. A Ludov. Dulci vocatur hic lapis *Zirites*. A plerisque vero Physicis hic lapis pro fabuloso habetur, quod & nobis præsertim quoad ejus virtutem ita videtur.

Ziniar, est *viride æris*, Dorn. Ruland. & Iohnson. Jung. & Foresr. *l.* 30. *Obs.* 8. *Shol.* quamvis *Zimar* ibi legatur. Adde Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 12. *l.* 5. *c.* 23. Dicitur Latine *Ærugo*.

Ziniat, est *fermentum*. Rul. & Iohns.

Zink, est *Zinkum*, *metallica marcasita*, & mixtura quædam naturalis ex quatuor metallis immaturis, *cuprea* potissimum apparens, Dorn. Ruland. & Iohnson. Adde Libav. *S. A. Ch. libr.* 2. *c.* 24. Paracelsus vocavit *Zinetum*. Est solubilissimum volatileque minerale, ita ut beneficio ignis facile totum in flores abeat, quemadmodum adjectione picis in Regulum. An vero flores illius, ideo quod non sint corrosivi, sed dulces, statim ad internos usus juxta unius vel alterius Alchemistæ opinionem vocandi sint, valde dubitamus, libentius longo usu comprobatis inhærentes remediis.

Zinzala, id est, parva musca, sive culex. Videatur Agutio celebris Vocabulista. Inde *Zinzalarium*, i. e. conopeum ad parvas muscas arcendas. Idem.

Zinziber, vide *Zingiber*.

Zinzifur, idem, quod *Zengifur*, *Cinabrium*. Libav. *d. l.* 7. *c.* 25.

Zinzilla, idem, quod *Zona* vel *Zoster*. Vide infra *Zona*. Rhod. *ad Scribon. n.* 63. Helm. *de magn. vuln. cur. n.* 50.

Zirbus dicitur Arab. *Omentum*, de quo supra suo loco. Unde *Hernia Zirbalis* dicitur, quando omentum prolabitur in umbilicum, vel scrotum. Galeat. de J. Sophia ad Rhas. *l.* 9. *c.* 89. *fol. m.* 83. *b.*

Zizanion, ζιζάνιον, idem, quod *Lolium*, quæ significatio spectat ad Botanicos. Paracelf. vero etiam non est veritus *Zizania* attribuere Astris, vel Stellis, cometas & alias Stellas novas ita appellans, *de Pestilitate Tract.* 1. & 2.

Zizerium ponitur pro *Gigerium*, quo nomine Latini appellant Gallinarum intestina, & quæ cum iis coquuntur, Apicius *l.* 5. *de re culin. cap.* 3. Jecinora & Zizeria pullorum in cacabum mittes.

Zizibi vel Zizibæ legitur apud Mart. Rul. *Cent. X. Curat. Empir. Obs.* 79. an vero Jujubas velit intellectas, aut an passulas majores Zibebæ dictas, non adeo manifestum est, quamvis posterius mihi verosimilius videatur, ideo quod Jujubæ ficciores ad nos perveniant, nec multum pulpæ præbeant.

Zizipha, idem, quod *Jujube*, ζίζιφα. fructus arboris *Ziziphi*, saporis dulcis, magnitudine olivas æmulantes, inter Pectoralia medicamenta pertinentes, Lang. *l.* 1. *ep.* 66. J. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 8. Gal. Serica dictæ, vide supra *Sericum*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *num.* 178.

Zmilaces vocatur gemma, vel lapis marmori Proconnesio similis in Euphrate fluvio repertus, colore medio glauco, uti describitur apud Plin. *l.* 37. *c.* 10. *H. N.*

Zodiacus, ζωδιακὸς, quid sit, ex Astronomia vel

vel doctrina Sphærica discendum: Videlicet portio cœli, vel orbis ille, ex & sub quo perpetuo versantur Planetæ, ita ut in ejus medio via Solis sive Ecliptica sit, & qui secundum longitudinem dividitur in duodecim signa, Aries, Taurus, Gemini, Cancer, &c. Videantur Tabulæ Stirii & Cl. Sturmii Astronomicæ vel Sphæricæ: Verum Paracelsus finxit *Zodiacum* in Homine, uti patet aliquoties ex Paragrano ejus, de Astronomia. Verum sicut ausu temerario, ita fructu nullo.

Zoe, ζωή. Vide *Vita*.

Zoephilos, ζωόφιλος, nomen *Arcani cujusdam* Chymici ex Antimonio a Quercetano excogitati satis pomposum & jactabundum, modo effectus responderet, de quo vide Libav. *Tom. III. Oper. p.* 71. Enim vero cum ipsum Antimonium vix habeat aliquid vitale, dignum nomine, ita in respectu ad hominem, an illud, quod ipsum non habet, alteri possit subministrare, alii judicent, glaucomate præconceptæ opinionis non occœcati. Vide etiam Schroder. *l.* 3. *c.* 17. ubi descripta quoque occurrit. Verum eadem est epicrisis de hac, quæ de aliis similibus habetur apud D. Ludovici *Differt. I. Pharm. p.* 335.

Zomopoeus, ζωμοποιός, *qui callet jura esculenta bona parare*, ut est apud Marcell. & Ruell.

Zomos, ζωμός. Vide *Jus*.

Zona, ζώνη, æquivocum est: (1) Physiologice significat locum, vel regionem corporis scil. sub costis, qua cingimur, sive ad quam cingulum applicamus, Erot. *in Onom. p.* 50. & Foes. *p.* 259. (2) Pathologice *Zona* est *Herpetis species*, quæ occupat regionem illam mediam, ad quam homo cingi solet; unde & ab aliis *Circinus* appellatur; usitatius vero ζωστήρ vocatur, item *Zincilla*, vel *Zincillis*. Scrib. *n.* 63. Rhod. *not. ad h. l.* Ephem. N. Cur. *A. III. Obs.* 4. Keuch. *ad Samon. p.* 246. *seq.* Singulares quoque de hoc morbo observationes communicavit D. Joh. Henr. Brechtfeld. *Actis Hafnienfibus*. *Vol. I Obs.* 108. *p.* 198. *seq.* Jungatur & M. Aur. Sever. *l. de nov. obs. abscess. c.* 9. §. 10. (3) Mechanice notat *Cingulum*, item *Marsupium*, vel Peram cingulo annexam, qua usi sunt milites, & pecuniam aliaque necessaria recondiderunt. Huc pertinet Proverb: *Zonam perdidit*, h. e. pecuniam amisit & perdidit. Vide C. Hofmann. *com. ad Gal. L. L. de U. P. n.* 479. Et quia etiam novæ nuptæ *Zona* quadam, vel cingulo cinctæ olim fuerunt (4) Allegorica hinc nata significatio, qua *Zona* pro *Hymene* posita, & phrasis Poetica *Zonam solvere*, i. e. virginem corrumpere, C. Rejes *C. El. q.* 39. *n.* 12. Ad artificiales alias quoque pertinent *Zonæ Chirurgicæ*, qualia *Cingula* ab Aquapendente & Hildano inventa exhibet Scultetus *Arm. Chirurg. P. I. Tab. XXII. fig.* 2. & *T. XXXVII. fig.* 6. 7. Denique (5) neque excludenda penitus e foro Medico significatio Astronomica vel Sphærica, quando globus cœlestis & terrestris in *Zonas*, vel *certas plagas* dividitur a Mathematicis: duas temperatas, duas frigidas & unam torridam; quarum *Zonarum*, & præsertim *temperatæ*, meminit Galen. *in com. ad* 3. *aph.* 14.

Zonitis, ζωνῖτις, dicitur species *Cadmiæ*, quæ in fornacibus colligitur *Zonarum* similis, Gorr.

Zonnetti sunt *Gnomorum corpora* phantastica, Dorn. Rul. & Iohns.

Zoogonia, ζωογονία, i. e. *animalium perfectorum generatio* univoca, Galen. *de constitut. art. cap.* 13.

Zoologia, ζωολογία, vocatur Schrod. & Fr. Hofm. *pars Pharmaceuticæ medicamenta ex animalibus* desumta recensens. Videatur *l.* 5. *Pharm. ut & Clavis ad h. l.*

Zoomineralia vocantur ab Andr. Cassio in *Cogitatis de Auro c. VI. p.* 67. margaritæ, conchylia & testacea omnia, quia de animalium & mineralium natura participare videntur. Verum vocabuli compositio inepta videtur.

Zoon, vide Ζῶον, *Animal*.

Zoophthalmos, ζωόφθαλμος, i. e. *oculi brutalis formam habens*. Epitheton Aizoi, sive semper vivi majoris apud Plin. *l.* 25. *H. N. cap.* 13.

Zoophyton, ζωόφυτον, vocatur corpus naturale exangue, quod nec perfectam animalis, nec plantæ naturam, sed mediam ex utroque & veluti tertiam habet, ἐπαμφοτερίζον φυτῷ καὶ ζώῳ, uti loquitur Aristot. Horum historiam & species vide integro libro apud Aldrov. *l.* 4. *de Exanguibus*. Chiocc. quoque attigit *Mus. Calc. s.* 1. *p.* 86. Helmontius lienem habere vitam *Zoophyti* vult *tr. Jus Duumvirat. n.* 5. *Plantanimal* dici posset.

Zoosophia, ζωοσοφία, apud Helmont. dicitur illa scientia de animalium singulorum natura & proprietatibus, quam habuerunt Parentes Protoplastæ, imprimis Adam, *tr. Nat. contr. nesc. n.* 7.

Zootome, ζωοτομή, vocatur dissectio Animalium sive *Anatomia Brutorum*, quo nomine insignivit M. Aurel. Severinus librum Anatomicum comprehendentem structuram animantium generalem; quando vocatur *Zootome Democritea*. Legitur & apud eundem *Theriotome*, θηριοτομή.

Zophos, ζόφος, tenebras & *caliginem*, vel obscuritatem, denotat idem, quod σκότος. Unde ζοφερὸς, *caliginosus*, obscurus, quod legitur aupd Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 48. *& l. de Virgin. morb. II.* 24. Item ζοφώδης, *obscurus*, caliginosus. Usurpatur de Urina *Coac. t.* 581. vel ζοφοειδὴς, quod dicitur de menstruis *l.* 1. *de morb. mul.* notante Foes. quem tamen locum reperire non potuit; de visu, *d. l. LIX.* 18. Adde Foes. *Oec. p.* 258.

Zopissa, ζώπισσα, vocatur *pix navalis*, cum cera a navibus maritimis iam *derasa* vim dissipandi habet ob vires salis marini. Dicitur & quibusdam ἀπόχυμα, Ægin. *l.* 7. *c.* 3. in Apochyma. Gorr. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 396. Commendantur & Pilulæ ex illa coctæ in cacabo navalium paratæ a Marcell. Cuman. *Obs. XXXIIX.* apud Velsch. *in Syllog. p. m.* 62.

Zopyreo, ζωπυρέω communiter significat fomitem ignitum reddere, a ζώπυρον, *suscitabulum*, *fomes*. Verum majori cum emphasi usurpatur de ignitione vel *ignescentia vitali*, uti exposuit Lind. *Ex. XIII.* §. 222.

Zopyros, ζώπυρος, vel ζωπύριος, nomen est *Antidoti*, quam dicitur *Zopyrus* regi Ptolemæo composuisse atque *Ambrosiam* nominasse, ut scribit Celsus *l.* 5. *cap.* 23. ubi etiam describitur & commendata legitur ad dolores Colicos, alvi inflationes, hydropem incipientem & venena. Jungatur & Galeo. *l.* 2. *de Antid. cap.* 8. *&* 16. & Æginet. *l.* 7. *cap.* 11. Alia vero descriptio *Antidoti Zopyri* reperitur apud Scrib. Larg. ad lethalia venena & ictum serpentum efficacis, *comp.* 169. Junge Rhod. *notas ad h. l.* & *in Lex. Scribon.*

Zoraba, id est, *Vitriolum*. Rul. & Iohns.

Zoronisios dicitur gemma vel lapis, qui io flumine Indo nascitur, & magorum gemma esse narratur, Plin. *l.* 37. *H. N. c.* 10.

Zoroteron, ζωρότερον, i. e. *meracius*, cui nihil aliud admixtum est. Dicitur de cibo, & potu: de illo quidem apud Hippoc. *l. de nat. mul. LXIV.* 2. 3. quamvis Lind. transposuerit ad vinum. De hoc *l.* 1. *de morb. mul. LII.* 3. Legitur & ἀζωρότερον, *bene meracius*, *l. de exsectione fœtus*. *II.* 4. Jung. Foes. *p.* 259. Ζωρὸς significat *vinum merum*. Unde ζωροπότης *meribibus* vocatur ab Hesychio.

Zoster, ζωστὴρ, idem, quod *Zona*, in Pathologica significatione. *Herpetis* species. Vide *Zona*.

Zoticos, ζωτικὸς, vide *vitalis*. Zoticus est etiam epitheton medicamenti Chymici, quod vocatur *Mercuriu. Zoticus Calomelanos*, cujus descriptio habetur apud Hartmann. *in Miscell. Medicis & Chymicis*.

Zub, *Zubd*, id est, *Butyrum crudum*. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Zuccaiar, idem, quod *Zatanea*. Flos *agni casti*. Iid.

Zuccarum, vide *Zaccharum*.

Zuitter, vel *Zitter*, est *Marcasita*. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Zulapium, ζουλάπιον, idem, quod *Juleb*, *Julapium*. Vide *Juleb*.

Zygena, ζύγαινα, Gazæ *Libella*, nomen piscis monstroso plane capite, cujus descriptio cum usu habetur apud Aldrovand. *lib.* 3. *de pisc. cap.* 43.

Zygia, ζυγία, epitheton *resinæ acernæ*, apud Æginet. *l.* 7. *cap.* 18. in descriptione Malagmatis βαφῆ.

Zygoma, ζύγωμα, id est, *Os jugale*. Vide *Jugale*.

* *Zyme*, ζύμη, fermentum. V. fermentatio.

Zymoma, ζύμωμα, idem quod ζύμη, *Fermentum*. Castell. & Gorr. quamvis accurate loquendo hæc duo vocabula differant, ut caussa & effectus. Ζύμη enim notat *fermentum*, quod aliam materiam fermentat. Ζύμωμα vero vocari debet illa ipsa materia & *massa fermentata*; vi verbi transitivi ζυμόομαι, *fermentesco*, a quo derivatur.

Zymosis, ζύμωσις, vide *Fermentatio*, a verbo ζυμοῦσθαι, *fermentari*. Dicitur & de *tumore hepatis*, a flatibus veluti distenti, apud Hipp. *l.* 4. *Epid. III.* 24. Jung. Foes. *p.* 259.

Zynar, aliis *Zymar*, item *Zymser*, id est, *Viride æris*.

Zythogala, ζυθόγαλα, significat *liquorem e cerevisia & lacte mixtum* & sine dubio coctum. Legitur apud Thom. Sydenham *in Obs. de morb. acut. p. m.* 39. & commendatur post vomitorium pro acrimooia obtundeoda & torminibus præcavendis. Legitur & apud Joh. Pechet *Angl. Promptuar. Prax. Med. CXX. p. m.* 102.

Zythos, ζῦθος. Vide *Cerevisia*. Dicitur & in oeutro *Zythum*. Jung. Gal. *l.* 6. *de S. F.* §. *Zythos*.

ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

MAN-

MANTISSA
NOMENCLATURÆ MEDICÆ HEXAGLOTTÆ,

Vocabula Latina, Ordine Alphabetico, cum annexis Arabicis, Hebræis, Græcis, Gallicis & Italicis, proponentis,

CURA ET STUDIO

JACOBI PANCRATII BRUNONIS,

Phil. & Med. D. hujusque in Univers. Altdorph. Prof. Publ. & Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici.

PRÆFATIO.

E hac Mantiſſa ſcias, Mi Lector, *eam non eſſe editam alicujus oſtentationis gratia, cum non diſſimulem meam præſertim in Arabica ignorantiam, nec non in reliquis exteris linguis inſufficientem peritiam; Verum annectendi anſam arripui ex* Serie addita præcipuarum vocum Arabicarum, *quibus Græcæ & Latinæ reſpondere debeant ad* Caſtelli Lexicon *ab* Adriano Ravenſteinio *curatum, &* Roterodami 1665. *editum, in qua nihil ineptius me legiſſe memini, quam illud, quod ſæpe in columna Arabicarum legantur Latina, aut Græca, v. g. ſtatim in prima* Abortus, Accidens, Aduſtiva, *& ita in reliquis omnibus. In columnis Græcarum etiam pure Latina, v. g.* Summitas, Emulgentes, Ocrea, Sura, *&c. ut ita nemini vitio verti poſſet, ſi ſtatueret, Editorem vel non intellexiſſe voces, vel plane perfunctorie & inconſiderate adjeciſſe. Igitur loco illius Seriei, ne hac in parte deficeret* Caſtellus renovatus, *præſertim cum librorum neceſſariorum mihi copia fuerit, in gratiam eorum, qui delectantur ſynonymis exoticis, quandoque etiam publicis eruditionis ſpeciminibus inſerendis,* Nomenclaturam *illam conſcribere placuit; in qua* Arabicas voces *deſumtas ſcias partim* e Syllabo Arabicorum nominum *Avicennæ editioni additorum, & ab* Andrea Bellunenſi *explicatorum, nec non Opuſculis inſigniorum Arabum,* Serapionis *&* Rhaſis, *Argentorati quondam typis excuſorum, partim e* Valentini Schindleri Lexico Pentaglotto, *ubi & latinis literis expreſſa pronunciatio plerunque appoſita legitur; quam retinui, haud ſollicitus, num recte ſeſe habeat, nec ne: præſertim cum alias pronunciationem maxime variam obſervari a linguæ hujus peritioribus intellexerim.* Hebræa

bræa *Synonyma e* Joh. Buxtorfii Lexico *&* *prædicto* Schindlero *collegi; Literam* Beth abſque puncto *per* bh *alios imitatus exprimens, quemadmodum &* Pe abſque puncto *per* ph *aut* f. Tau *per* T *aut* Th. Tſade *vel* Zade *per* Ts, Ds, *aut* Z, *imitatus hac in re* J. Megiſeri Lexicon Polyglotton. *Vocabula Gallica & Italica ſuppeditarunt mihi, præter* Philippi Gisberti Medecin Charitable, *&* Ferrantis Imperati Hiſtoriam Naturalem, *Dictionaria in illis linguis bodieque uſitatiora. Vale*, Mi Lector, *&, ſi libet, bis fruere; ſi uti nolueris, haud in malam partem conatus noſtros interpretare.*

ABDO-

A.

ABdomen, *Arabice*, tenur, mirach. *Hebraice*, beten, gahon, kerebh. *Græce*, ἦτρον, γαστὴρ, ὑπόκοιλον. *Gallice*, ventre, bas ventre, ventre inferieur. La partie du ventre sous le nombril. *Italice*, Grasso ventre.

Ablactatio, *Ar.* nacal. *Hebr.* higgamel (*est Infinitivus*) *Gr.* ἀπογαλακτισμὸς. *Gal.* sevrement d'enfant, lors qu'on lui ote la mammelle. *Ita.* slattazione, dislattazione.

Ablatio, *Arab.* zivil, tazvil. *Hebr.* zivil. *Gr.* ἀφαίρεσις. *Gal.* decharge. *Ital.* levazione, tor via.

Ablutio, *Arab.* igtisel. *Hebr.* rachaz, rachza. *Gr.* ἀπόνιμμα, κλύσμα. *Gal.* lavement. *Ital.* lavamento.

Abortus, *Arab.* sict, sest. *Hebr.* nephol. *Gr.* ἄμβλωσις, ἀποφθορὰ. *Gal.* avortement. *Ital.* parto acerbo, dispersione, sconciamento.

Abscessus, *Arab.* dubellati, dubellet. *Hebr.* achaffat. *Gr.* ἀπόςημα. *Gal.* absces, aposteme. *Ital.* postema, apostemazza.

Accidens, *Arab.* varid, ica, vacaah. *Hebr.* irun, gedischa, hovah, meara, keri. *Gr.* συμβεβηκὸς. *Gal.* accident. *Ital.* accidente.

Acerbum, *Arab.* hamid, mar, marir, *Hebr.* mar, (quamvis proprie arab, & gebr, amarum significent) *Gr.* τρυφνὸν. *Gal.* apre, reveche, aigre, comme du fruit non meur. *Ital.* acerbo, aspro.

Acetum, *Ar.* humida, chal, mesus. *Acetum stilliticum Arab. dicitur* choilolohaceb. *Hebr.* chamez. *Gr.* ὄξος. *Gal.* vinaigre. *Ital.* aceto.

Achlys, *Arab.* ketamon, adhasfue, adus, agildis. *Hebr. caret*. *Gr.* ἀχλὺς. *Gal. & Ital. desunt*.

Achor, vel *Achores*, Plur. *Ar.* ameda, saaphati, sagrum *vel* zagrum, sirengi, sehedie. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀχὼρ, ἀχῶρες. *Gal. & Ital. deficiunt*.

Aciditas, *acidus*, *Ar.* athaib, muchallal, chalala, humuda, muhamid. *Hebr.* chamez. *Gr.* ὀξύτης. ὀξὺς. *Gal.* aigreur, aigre. *Ital.* agrezza, agro, acetoso.

Acrochordon, *species verrucæ*. *Arab.* acruhazad, aforcan, afrochon, afrochoon (Ingraff.) *Hebr. Proprium nomen deficit*: *Exprimi vero potest generali nomine* jabbeleth, *quod* verrucam *significat*. *Gr.* ἀκροχόρδων. *Gal.* verrue *dite* acrochordon. *Ital.* porro delle mani, acrocordone.

Actio, *Arab.* hetifati, ketf, faal. *Hebr.* katef, maaseh. *Gr.* ἐνέργεια. *Gal.* acte, action, besogne. *Ital.* azzione.

Acus, *Ar.* ibra, chiac. *Hebr.* magac. *Gr.* βελόνη. *Gal.* aiguille. *Ital.* ago, NB. acus, *qua oculus perforatur in suffusione Arab. dicitur* almuhe, alechidu.

Acutus, *Ar.* mahdud, chod, harif. *Hebr.* chadda, charif, schanun. *Gr.* ὀξὺς. *Gal.* aiguise, aigu, pointu. *Ital.* acuto, pontuto.

Adamas, *Arab.* diama, almas, almes. (*Si scribitur per* sin *absque tribus punctis super hanc, monente Andr. Bellunensi*) mis. *Hebr.* jachalom, schamir. *Gr.* ἀδάμας, *Gal.* diamant. *Ital.* diamante.

Additio, *Ar.* zieda. *Hebr.* tosephad, tosephdad. *Gr.* πρόσθεσις. *Gal.* addition, action d'ajouter. *Ital.* aggiunta, aggiunzione.

Adeps, *Arab.* saham, sacham, gilla, vadaq. *Hebr.* chelef. *Gr.* στέαρ, πιμελὴ, ἀξύγγιον. *Gal.* graisse. *Ital.* grasso, assongia.

Adolescentia, *Adolescens*, *Arab.* hadathe, gulam. *Hebr.* naar, near, elem. *Gr.* μειράκιον. *Gal.* adolescence, jeunesse, jouvenceau, jeune homme. *Ital.* giovane crescente.

Adstringens, *Adstrictio*, *Ar.* daic, daduc, daat. *Hebr.* zok, mazok. *Gr.* στύφον, στύψις. *Gal.* astringent, etreinte. *Ital.* stringente, strettura, virtù di stagnare il sangue.

Adustio, *Ar.* ausume. alsicume. *Hebr.* charchur, mochdah. *Gr.* διάκαυμα. *Gal.* brudure. *Ital.* bruſciamento.

Æger, *Ægrotus*, *Arab.* alcuttab, alil, alem, alaleme, i. e. *membra infirma*. *Hebr.* cheri, anusch. *Gr.* νοσερὸς, νοσώδης. *Gal.* malade. *Ital.* ammalato, infermo.

Ægilops, *Arab.* garabe, hascilus. *Hebr. deficit*. *Gr.* αἰγίλωψ. *Ital.* egilope.

Ægritudo, *vide Morbus*.

Aer, *Arab.* hevah, nasim. *Hebr.* schachak, Ripion. *Gr.* ἀὴρ. *Gal.* air. *Ital.* aere, aria.

Ærugo, *Ar.* zenziar, ziniar, & *in specie ferri*, sada alhadid. *Hebr.* nechuſtah. *Gr.* ἰὸς χαλκοῦ. *Gal.* rouillure de Cuivre, de fer. *Ital.* ruggine di rame, ferro.

Æs. *Cuprum*, *Ar.* ahas, achabruse. *Hebr.* nechaseth. *Gr.* χαλκὸς. *Gal.* cuivre, airain. *Ital.* rame.

Æs Ustum, *Ar.* rusaftech, nucham muchark. *Hebr. deficit*. *Gr.* χαλκὸς κεκαυμένος. *Gal.* cuivre brulè. *Ital.* rame bruciato.

Æstas, *Arab.* kaid. *Hebr.* kaiz, chom. *Gr.* θέρος. *Gal.* ete. *Ital.* estate.

Æstus, *Arab.* umed, hur. *Hebr.* chom, chari, sehareth. *Gr.* καῦμα. *Gal.* ardeur, ferveur, grande chaleur. *Ital.* calore estremo, ardore, fervore.

Ætas, *Arab.* san. *plural.* asnan. *Hebr.* dor, cheled. *Gr.* ἡλικία. *Gal.* age. *Ital.* età.

Affectio. *Affectus*, *Arab.* adib. *Hebr.* haschachah, & *in specie Animi*, zeavah. *Gr.* πάθος. *Gal.* passion, disposition, accident. *Ital.* affetto, affezione.

Agallochum, *Ar.* agalugen, agalugi. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀγάλλοχον. *Gal.* bois d' aloes. *Ital.* agalloco.

Agaricum, *Arab.* garichun. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀγαρικόν. *Gal.* agaric. *Ital.* agarico.

Agitatio, *Arab.* tabschir, dagdaga. *Hebr.* titjah, zeadah. *Gr.* δίνησις. *Gal.* agitation, mouvement, branlement du corps. *Ital.* commozione, movimento.

Ala. *Axilla*, *Arab.* gienaha, ibt, ganah. *Hebr.* eber, abrah, azil. *Gr.* μασχάλη, πτέρυξ. *Gal.* aile, aisselle. *Ital.* ala, ascella.

Alabastrum, *Ar.* karurah. *Hebr.* schetopha. *Gr.* ἀλάβαστρος. *Gal.* Albatre. *Ital.* alabastro.

Albugo. *Ar.* coloma (*Rhas. Hebr. def.* *Gr.* λεύκωμα. *Gal.* tache blanche en l'œil. *Ital. non occurrit*.

Albumen, scil. *Ovi*, *Ar.* buini zenbach, rachich. *Hebr.* chalbaz. *Gr.* λευκὸν ὠοῦ. *Gal.* blanc d'œuf. *Ital.* albume, chiaro d'ovo.

Albus, *Albedo*, *Arab.* abiad, tabarzet, caldicum. *Hebr.* laban. *Gr.* λευκὸς, λευκότης. *Gal.* blanc, blancheur. *Ital.* bianco, bianchezza.

Alembicus, *Ar.* alnabic, allutel, catara. *Hebr. deficit*. *Graec. non extat*. *Gal.* alembic. *Ital.* alembico.

Alimentum, *Ar.* cut, machal, mechel, rizq. *Hebr.* vchel, mazon. *Gr.* τροφή. *Gal.* nourriture. *Ital.* nutrimento.

Aliptes, *Ar.* & *Hebr.* dahin. *Gr.* ἀλείπτης. *Gal.* celui qui oignoit les athletes. *Ital.* chi unge i lottatori.

Aloe, *Ar.* sabat, saber. *Hebr.* ahaloth. *Gr.* ἀλόη. *Gal.* aloe. *Ital.* aloe.

Alopecia, *Ar.* altigiaris, tyria. *Hebr.* neschirah. *Gr.* ἀλωπεκία. *Gal.* alopecie, chute des poils. *Ital.* alopecia, cadimento di peli.

Alphus, *Ar.* guada, grada, *Ingrass.* *Gr.* ἀλφός. *In reliquis Linguis non occurrit*.

Alteratio, *Ar.* tahvil. *Hebr.* hischtannuth. *Gr.* ἀλλοίωσις. *Gal.* alteration. *Ital.* alterazione.

Altor. *Altrix*, *Ar.* razzaq. *Hebr.* Omeneth. *Gr.* τρόφιμος. *Gal.* nourrissier, Nourrisse. *Ital.* nutritore, nutrice.

Altus, *Ar.* simmah. *Hebr.* gabhah, gebhah. *Gr.* ὑψηλός. *Gal.* haut, sublime. *Ital.* alto.

Alumen, *Ar.* alume, altalch, cales, seba. *Hebr.* alum, zaripha. *Gr.* στυπτηρία. *Gal.* alun. *Ital.* alume.

Amarus. *Amaritudo*, *Ar.* marr, marir. *Hebr.* mar, memer, meiroth. *Gr.* πικρὸς, πικρότης. *Gal.* amer, amertume. *Ital.* amaro, amaritudine.

Ambra, *Ar.* hanbar. *Hebr.* caphat. *Graecum non extat, nisi quis eam velit vocare* ἤλεκτρον. *Gal.* ambre. *Ital.* ambra.

Ambulatio, *Ar.* gaib, meschia. *Hebr.* hica, helech, halicha. *Gr.* βάδισις, *Gal.* allée, promenade. *Ital.* spasseggiamento.

Ambustio, *Ar.* ahtarac. *Hebr.* jikedah, serephah. *Gr.* πυρίκαυμα, πυρίκαυσις. *Gal.* brulure, embrasement. *Ital.* scottatura, abbrusciamento.

Amens, *Amentia*, *Arab.* humc, & *Adject.* ahmak. *Hebr.* schigganon, meschuggah, *Gr.* ἄνοια, ἄνους. *Gal.* folie, fou, forcenement, forcené, sot. *Ital.* pazzia, pazzo.

Ammoniacum, *Arab.* assach, usach, tursie, alasceum. *Hebr. non habetur*. *Gr.* ἀμμωνιακόν. *Gal.* ammoniac. *Ital.* ammoniaco.

Amnios, *Ar.* abgas. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἄμνιος, *Gal.* & *Ital.* amnios.

Amor. *Arab.* hub, hubba, ischqua. *Hebr.* acheb, achabhah, jediduth, dod. *Gal.* amour. *Ital.* amore.

Amphora, *Ar.* fagdun. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀμφορα. *Gal.* un seau, un vaisseau a vin. *Ital.* ansora.

Amuletum, *Ar. non occurrit*. *Hebr.* kameah, nechaschim (*plur.*) *Gr.* περίαπτον. *Gal.* preservatif ou fermaillet qu' on pend au col. *Ital.* medaglia, che si porta al collo.

Amygdala, *fructus*, *Ar.* lauzi. *Hebr.* schekedim. *Gr.* ἀμύγδαλα. *Gal.* amande. *Ital.* mandola.

Amygdalae gulae, seu *tonsillae*, *Ar.* gavoni, geuze. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀντιάδες, παρίσθμια. *Gal.* glandes de la gueule. *It.* ghiande della bocca.

Amylum, *Arab.* nesastengi, elnesse, nesa, *Hebr. deficit*. *Gr.* ἄμυλον. *Gal.* amidon. *Ital.* amito.

Anasarca, seu *leucophlegmatia*, *Ar.* halahami. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀνασάρκα, λευκοφλεγματία. *Gal.* anasarc. *Ital.* anasarca.

Anatomia. *anatomicus*, *Ar.* tasrich, bater. *Hebr.* chacmathannituah. *Gr.* ἀνατομή. ἀνατομικός. *Gal.* anatomie, anatomique. *Ital.* anatomia, anatomico.

Ancylosis, *Ar.* alachad, alzemena. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀγκύλωσις. *Gal.* & *Ital. desunt*.

Angina, *Ar.* dabh, ichtinac, canchuaraich. *Hebr.* schinuck, taschnik, machanak. *Gr.* συνάγχη, κυνάγχη. *Gal.* squinancie. *Ital.* squinancia.

Angor, *Ar.* medio, corba, chra. *Hebr.* zatah.

rah. *Gr.* ἀθυμία, ἀπορία. *Gal.* angoisse. *Ital.* angoscia, ansietà.

Angulus. *anguli*, *Ar.* almachiu, almecheni. *Hebr.* zavioth, attick, attikim, akas. *Gr.* καντίς, καντὸς. *Gal.* angle, coin, coins de l'œil. *Ital.* cantone; angolo.

Angustia, *Arab.* carb, akah, disic, dica. *Hebr.* zeruvjah, zok, zokh, mazok, mezucah. *Gr.* στενοχωρία, *Gal.* detroit. *Ital.* angustia, strettezza.

Anhelitus, *Ar.* fetirat, nacata. *Hebr.* nesama. *Gr.* δύσπνοια. *Gal.* haleine, difficultè de respirer. *Ital.* respirazione con difficoltà.

Anima, *Ar.* nafima, nefs. *Hebr.* nefesch. *& in specie vegetativa*. hazomechet, brutalis habachamit, & sapientiæ seu rationalis. hachacmah, vel maskelet, aut hasaklit. *Gr.* ψυχὴ, φυτικὴ, αἰσθητικὴ, λογικὴ. *Gal.* ame, *Ital.* anima.

Animal, *Ar.* haivan. *Hebr.* chajah. *Gr.* Ζῶον. *Gal.* animal, bete. *Ital.* animale.

Animalis facultas. *Ar.* alcessenie, nafsani. *Gr.* δύναμις ψυχικὴ, αἰσθητικὴ καὶ κινητικὴ. *Gal.* facultè de sentir, de se mouvoir. *Ital.* facultà di sentire, e moversi.

Animus. *Vide* mens. *Arab.* dsamir, nafs. *Hebr.* ne esch, levavh. *Gr.* νοῦς. *Gal.* cœur, courage. *Ital.* animo.

Annularis. *Ar.* & *Hebr. non extant*. *Gr.* κρικοειδὴς. *Gal.* fait en anneau. *Ital.* sembiante d'anello.

Annulus. *Ar.* tabi. *Hebr.* tabbaath. *Gr.* δακτυλίδιον. *Gal.* anneau. *Ital.* anello.

Annus. *Ar.* sanah, ohm. *Hebr.* jamim, schanah. *Gr.* ἔτος, ἐνιαυτὸς. *Gal.* an, annèe. *Ital.* anno.

Anthrax. *Ar.* althoni, thann, bathara, gamra. *Hebr.* reschef. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* antrach, charbon. *Ital.* carbone, carboncello.

Anticipatio. *Arab.* taqdim, taqdema. *Hebr.* hacdaman. *Gr.* τὸ προλαμβάνειν, πρόληψις. *Gal.* anticipation, prevention. *Ital.* anticipazione.

Antimonium. *Arab.* alenut, esieret, atemet, cohol, aitmad. *Serap. Hebr.* puk. *Gr.* στίβι, στίμμι. *Gal.* antimoine. *Ital.* antimonio.

Antipathia. *Ar.* muchalafa, ichtilef, hef, hefech, *Gr.* ἀντιπάθεια. *Gal.* antipatie. *Ital.* contrarietà, repugnanza.

Anus, *podex*, *Arab.* dubar, chare. *Hebr.* parschedonah. *Gr.* ὀρχὸς. *Gal.* trou du cul. *Ital.* culo.

Anus fœmina. *Arab.* khel, scheabh. *Hebr.* dsekenah. *Gr.* γραῦς. vieille femme. *Ital.* vecchia.

Aorta arteria. *Arab.* orichi. *Hebr.* schir jan. *Græc.* ἀορτή. *Gal.* artere aorte. *Ital.* arteria grande.

Aperiens. *Apertio*. *Ar.* fataha, *a verbo* fatah, fagar. *Heb.* pitahon, miphtach. *Gr.* ἀναστομωτικὸν, ἀναστόμωσις. *Gal.* qui ouvre, ouverture. *Ital.* apertura, apriente.

Aphtha, *Ar.* alcola. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἄφθη. *Gal.* enlevure dans la bouche.

Apoplexia. *Arab.* sacrah, mascut. *Hebr.* schetuk, baal, haschituc. *Gr.* ἀποπληξία. *Gal.* apoplexie. *Ital.* apoplessia, male detto il cadere della goccia.

Apostema, *Ar.* hacar, dubellati, alcosbat, alliatan, veram (*& plura alia*) *Hebr.* buah, bach, safachat, chaburah, schechin. *Gr.* ἀπόστημα. *Gal.* apostume. *Ital.* postema.

Appendix, *Ar. deficit*. *Hebr.* zan, zin. *Gr.* ἐπίφυσις. *Gal.* accessoire, dependance. *Ital.* giunta.

Appetitus. *Arab.* temeni. *Hebr.* chemed, chemedah, teschucah, taapvah. *Gr.* ὄρεξις. *Gal.* appetit, convoitise. *Ital.* appetito, brama.

Appositio. *Vide* additio.

Apprehensio. *Arab.* achdah. *Plur.* achdet. *Hebr.* sig, tisso. *Gr.* ἀντίληψις. *Gal.* apprehension. *Ital.* presa per mano.

Appropriatio, *Ar. deficit*. *Hebr.* jichud. *Gr.* προσοικείωσις. *Gal.* appropriation. *Ital.* appropriazione.

Aqua, *Arab.* ma. *Hebr.* maim. *Gr.* ὕδωρ. *Gal.* eau. *Ital.* acqua.

Aquatile. *Arab.* mei. *Hebr. Pl.* memi. *Gr.* ἔνυδρον. *Gal.* aquatique, qui vit dans l'eau *Ital.* acquatico.

Aqueus. *Aquosus*. *Ar.* mai, mamavi. *Hebr.* memi. *Gr.* ὑδατώδης, *Gal.* plein d'eau. *Ital.* acquoso.

Araneus, *Arab.* anchabuta, hanchebut, ratla, anquib, *Plur. Hebr.* habbavisch, matvajaah, semamit. *Gr.* ἀράχνη. *Gal.* araignèe. *Ital.* aragno, ragno.

Arcanum. *Secretum*, *Ar.* chasi, chasiat, sirr, sarra. *Hebr.* raz, sod, lot, laot. *Gr.* ἀπόρρητον μυστήριον. *Gal.* secret. *Ital.* secreto.

Archiater, *Ar.* mudevi rais, *vel* mutequadim. *Hebr.* rabb, ase, measse. *Gr.* ἀρχίατρος. *Gal.* premier medecin. *Ital.* archiatro, prencipe di medici.

Ardor, *Ar.* hammi, vaed, taucad. *Hebr.* jecod, chari, charon. *Gr.* καῦμα. *Gal.* ardeur, ferveur. *Ital.* ardore, caldo grande.

Area, *Ar.* tyria, bidad. *Hebr.* goren, iddar. *Gr.* ὀφίασις. *Gal.* chauvete. *Ital.* area.

Arena. *Ar.* horeb, ramal. *Hebr.* chol. *Gr.* ψάμμος. ἄμμος. *Gal.* sable, gravier. *Ital.* arena,

rena, tena, sabbia.

Argentum. *Ar.* fada. *Hebr.* kesef, syma, *Syr. Gr.* ἄργυρος. *Gal.* argent. *Ital.* argento.

Argentum vivum, *hydrargyrum*. *Arab.* agrieos, zibach, zevec. *Hebr. deficit*. *Gr.* ὑδράργυρος. *Gal.* argent vif. *Ital.* argento vivo.

Argilla. *Ar.* thin, tina[. *Hebr.* chasaf, tinach, melet, chamar. *Gr.* ἄργιλος. *Gal.* argille. *Ital.* creta.

Ariditas, *aridura*. *Ar.* debul, fonsmos, dimbelez, jubs, jubsa. *Hebr.* jabesch, jibbascha. *Gr.* ξηρότης. *Gal.* ariditè, sechereste. *Ital.* aridità, secca, secura.

Armenius lapis, *Ar.* hagiar, harmeni. *Hebr.* eben, cardu. *Gr.* λίθος ἀρμένιος, ἀρμενιακός. *Gal.* pierre d' armenie. *Ital.* pietra armellina.

Armilla, *Ar. deficit*. *Hebr.* ezadah, zamid, mancatah, totefeth. *Gr.* ψέλιον. *Gal.* brasselet. *Ital.* braccialetto, maniglio.

Aroma, *Ar.* alfegin, tanguebil, daria. *Hebr.* besem, sam. *Plur.* samim. *Gr.* ἄρωμα, *Gal.* espicerie, espice. *Ital.* speciaria.

Ars, *Ar.* choila, hicma, chusseban. *Hebr.* chacmach, chesebbon. *Gr.* τέχνη. *Gal.* art. *Ital.* arte.

Arsenicum. *Ar.* zarnich. *Heb. deest*. *Gr.* ἀρσενικόν. *Gal.* arsenic. *Ital.* arsenico.

Arteria, *Ar.* farjan. *Hebr.* schirgan, arkim. *Gr.* ἀρτηρία. *Gal.* attere. *Ital.* arteria.

Arteria aspera. *Ar.* zumara, mazamar, halc. *Hebr.* gargeret. *Gr.* ἀρτηρία τραχεῖα. *Gal.* artere du poulmon, artere aspre. *Ital.* arteria aspra, arteria del polmone.

Arthritis. *Ar.* vaga aluqued. *Hebr.* beebh, happerakin. *Gr.* ἀρθρῖτις, *Gal.* goutte. *Ital.* gotta del piede, della mano.

Articulus. *Ar.* ucde, uqued. *Pl.* fenna. *Hebr.* scheri, scherejan. *Gr.* ἄρθρον. *Gal.* arteuil. *It.* articulo.

Artifex, *Ar.* hacim muallim. *Hebr.* charasch, choschebh, ammon, amian, sicli. *Gr.* τεχνίτης. *Gal.* artisan, ouvrier. *Ital.* artefice.

Ascia. *Ar. deficit*. *Hebr.* azad, mazad. *Gr.* ἀξίνη. *Gal.* coignèe, hache, doloire. *Ital.* ascia, pola.

Ascites, *Ar.* cebli. *Hebr.* godi. *Gr.* ἀσκίτης. *Gal.* hydropisie. *Ital.* idropisia, ascite.

Asellus. *Asinus*. *Arab.* himar. *Hebr.* chamor, air. *Gr.* ὄνισκος, ὄνος. *Gal.* ane, petit ane. *Ital.* asino, asinello.

Aspersio. *Ar.* nazach, nadvah, raschasch. *Hebr.* havajah, reschasch. *Gr.* ῥαντισμός. *Gal.* aspersion, arrosement. *Ital.* spargimento, sbrossamento.

Asphaltum, *bitumen*. *Ar.* chefer aliheud, cafra & cafra algud. *Hebr.* chamor, chofer. *Gr.* ἄσφαλτον. *Gal.* bitume dit asphalte. *It.* asfalto.

Assatio, *assum*, *Ar.* habab, harea, safid. *Hebr.* hibhubh, zali, zeli. *Gr.* ὄπτησις. *Gal.* rotir, roti, rot. *Ital.* arrostimento, arrosto.

Assimilatio. *Arab.* istimbre, tamtila, taqtib. *Hebr.* dimuon, macchel. *Gr.* ὁμοίωσις, *Gal.* simulation, ressemblance. *Ital.* assimiglianza, assimigliamento.

Assius lapis. *Arab.* & *Hebr. deficit*. *Gr.* λίθος ἄσιος. *Gal.* pierre assius. *Ital.* assia pietra.

Asthma, *difficilis respiratio*. *Arab.* bahar. *Hebr.* genichah. *Gr.* ἆσθμα. *Gal.* difficultè d' haleine, asthme. *Ital.* respirazione con difficoltà.

Astragalus, *talus*, *Arab.* chahab. *Hebr.* karsol. *Gr.* ἀστράγαλος. *Gal.* talon. *Ital.* astragalo, talone.

Astrum, *stella*. *Arab.* nagam. *Hebr.* bocabh. *Pl.* bokevim. *Gr.* ἀστήρ. *Gal.* astre, etoile. *It.* astro, segno celeste.

Atheroma, *Ar.* & *Hebr. non occurrit*. *Gr.* ἀθέρωμα. *Gal.* atherome. *Ital.* ateroma.

Atomus. *Arab.* habba, munbata. *Hebr.* pirur. *Gr.* ἄτομος. *Gal.* atome. *Ital.* atomo, cosa indivisibile per esser troppo picciola.

Atramentum. *Arab.* ariegi, medad, ezegi, zagi, deja, devia, hibar. *Hebr.* dejo, charta, schigor. *Gr.* μέλαν γραφικόν. *Gal.* encre. *Ital.* inchiostro, tinta.

Atrophia. *Vide* macies.

Attenuatio, *Arab.* kozra, kozar, taclib, tarcic. *Hebr.* muc, rakik. *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* diminution, amoindrissement. *Ital.* sminuità, attenuazione.

Attractio, *Arab.* garra. *Hebr.* gara, tipra. *Gr.* ἕλξις, ἑλκυσμός. *Gal.* attraction, attirement, & *adject.* attractif. *Ital.* maneggiamento.

Auctio, *Augmentum*. *Ar.* zieda, tacrir. *Hebr.* marbit. *Gr.* αὔξησις, ἐπαύξημα. *Gal.* augmentation, accroissement. *Ital.* accrescimento, augmento.

Auditus. *Ar.* samaf. *Hebr.* schemuah, mischmah, haschmaoth, *Gr.* ἀκοή. *Gal.* ouie. *It.* udito.

Aura, *Ar. deficit*. *Hebr.* hebhel. *Gr.* πνεῦμα. *Gal.* vapeur, petit vent. *Ital.* venticello piacevole, aura.

Aures, *Ar.* sama, assamach. *Hebr.* ozen, ozuaim. *Pl. Gr.* ὦτα, ὤατα. *Sing.* οὖς. *Gal.* oreilles. *Ital.* orecchii.

Auripigmentum. *Vide* arsenicum. *Gal.* orpiment.

Auri-

Aurifcalpium, *Ar.* munacca aludnei. *Hebr. defic. Gr.* ὠτογλυφίς. *Gal.* cure-oreille. *Ital.* cura-orecchie.

Aurum, *Ar.* deeb. *Hebr.* dfahab. *Gr.* χρυσός. *Gal.* or. *Ital.* oro.

Auxilium, *Ar.* jgatha. *Hebr.* jefchah, ezer, fia, fuah. *Gr.* βοήθημα. *Gal.* fecours, aide. *Ital.* ajuto.

Axilla, *Vide* ala.

Axungia, *Vide* adeps.

B.

B*Aculus*. *Ar.* fabt, aza, uquis, &c. *Hebr.* choder, makkel, matteh, fchefet, &c. *Gr.* βακτηρία. βάκτρον. *Gal.* baton. *Ital.* baftone, baftoncello.

Balbuties, *balbus*, *Ar.* magbus (adject.) *Hebr.* illeg, gamgum, megambem (adject.) *Gr.* ψελλότης, ψελλός. *Gal.* beguayement, begue. *Ital.* balbutizzamento, balbo.

Balneum, *Ar.* hammim, gefal. *Hebr.* abhta, chaz, rachza, mefoth. *Gr.* λουτρόν. *Gal.* bain. *Ital.* bagno.

Balfamus, *Ar.* mochel, hanut. *Hebr.* panach, *Gr.* βάλσαμος. *Gal.* baume. *Ital.* balfamo.

Barba, *Ar.* dakan. *Hebr.* diacan. *Gr.* πώγων. *Gal.* barba. *Ital.* barba.

Bdellium, *Ar.* mumdilimon, mudemada. *Hebr.* bedolah. *Gr.* βδέλλιον. *Gal.* bdellium, gomme bdellion. *Ital.* bdellio.

Bellaria, *Ar.* nuola. *Hebr.* kinnuach, fegudah. *Gr.* τραγήματα. *Gal.* deffert. *Ital.* confezoni e frutti dopo pafto.

Benedictum, *Ar.* mubaraca. *Hebr.* barak. *Gr.* εὐλογητόν. *Gal.* benit. *Ital.* benedetto.

Benignum. *Ar.* hanin, hannan, tib, taib. *Hebr.* bafim, tobh. *Gr.* ἀγαθός. *Gal.* benin. *Ital.* benigno.

Benzoi. *Ar.* benzoi. *Hebr. non extat. Gr. deficit*. *Gal.* benjoin. *Ital.* benzoe.

Bezoar, *Ar.* bezard. *Hebr. & Gr. deficit*. *Gal.* bezoard. *Ital* bezoar.

Biliofus, *Ar.* zafravi. *Hebr. caret*. *Gr.* χολερικός. *Gal.* bilieux. *Ital.* colerico, colerofo.

Bilis. *fel*, *Ar.* marra, merara. *Hebr.* merora. *Gr.* χολή; *Gal.* bile, fiel, Colere. *Ital.* bile, colera.

Bilis flava & nigra, *Ar.* marra zafra & Seudi. *Ar.* merara. *Gr.* χολὴ ξανθὴ καὶ μέλαινα. *Gal.* bile jaune & noire. *Ital.* bile gialla e nera.

Bifcoctum, *Ar.* tortellæ. *Hebr. deficit*. *Gr.* δίπυρος ἄρτος. *Gal.* bifcuit. *Ital.* bifcotto.

Bitumen, *Vide* Afphaltum.

Blatta, *tinea*, *Ar.* egette, fus. *Hebr.* fas. *Gr.* σὴς. *Val.* teigne. *Ital.* tarma.

Bolus, *Ar.* lezma, lacma, cuthaira. *Hebr.* patbag, pat. *Gr.* βῶλος. *Gal.* bouchée, morceau. *Ital.* boccone, bolo.

Bolus, *idem quod* Lutum, argilla.

hinc Bolus armena. *Ar.* albin, alarmen. *Hebr.* timah, cardanum, *Gr.* βῶλος ἀρμένιος. *Gal.* bol d'armenie. *Ital.* bol armeno.

Bonum, *Ar.* tib, taib. *Hebr.* tobh. *Gr.* ἀγαθόν. *Gal.* bon, bien. *Ital.* buono.

Borax. *Ar.* tincar, borraca, luzara, aldeheb. *Hebr. deficit*. *Gr.* χρυσοκόλλα. *Gal.* borax de Venife, borras. *Ital.* borace.

Brachium, *Ar.* hadab, hadan, alfahad, Said, dara, dira. *Heb.* derah, ezeroah, hazadh. *Gr.* βραχίων. *Gal.* bras. *Ital.* braccio.

Bractea, *lamina*, *Ar.* varaca, zafaha. *Hebr.* ziz, tas. *Gr.* ἔλασμός. *Gal.* feuille de metal. *Ital.* foglio di metallo.

Brevitas. *Brevis*, *Ar.* ichtifar, muchtafar, cazir, cazar. *Hebr.* cazer, cozer, cuz, *Gr.* βραχύτης. βραχύς. *Gal.* brievete, bref. *Ital.* brevità, breve.

Brodium, *jufculum*, *Ar.* marac, marca. *Hebr.* vel *Chald.* retaf. *Gr.* ζωμός. *Gal.* brouet. *Ital.* brodo.

Bubo, tumor glandularum in inguine. *Ar.* burules, thaun, barachien, *Hebr. deficit*. *Gr.* βουβών. *Gal.* boffe chancreufe. *Ital.* tartufalo.

Bucca. *Ar.* ducam, fadek. *Hebr.* peh. *Gr.* βύκκα. *Gal.* bouchée. *Ital.* boccone.

Bufo. *Ar.* naraqua, tallun, tauluna. *Hebr.* Zabh. *Gr.* φρῦνος. *Gal.* crapaud. *Ital.* rofpo, ranocchio.

Bufonites, *Ar.* hagiar alnaraqua. *Heb. deficit*. *Gr.* μυοξονίτης λίθος. *Gal.* crapaudine. *Ital.* pietra che nafce nel rofpo.

Bulimus. *Fames nimia*, *Ar.* gui. *Hebr.* ulzana, cafan, raabh. *Gr.* βούλιμος. *Gal.* faim grande, infatiable. *Ital.* gran fame.

Bulla, *Ar.* malchabara. *Hebr.* Kezafah, abhabbuah. *Gr.* βόμβα. *Gal.* bulle, bouteille, bouillon fur l'eau. *Ital.* bolla, gonfiatura fopra l'acqua.

Butyrum, *Ar.* zedb, feman. *Hebr.* chemeah. *Gr.* βούτυρον. *Gal.* beurre. *Ital.* butiro.

C.

C*Abala*, *Ar.* & *Hebreum* eft *vocabulum*, *fignificans traditionem vel doctrinam per traditionem a majoribus acceptam*. Vide Schindler. Lexic. Pentaglott. pag. 1578. feq. *Gr. deficit*. *Gal.* cabale, cabalifte. *Ital.* cabala, *quamvis fortaffis verius dici poffet* Gabbaglia, *vel* gabbamento.

Caca-

Cacabus. *Sartago*, *Ar.* Kadra. *Hebr.* cacab, machabath, marcheseth, patur. *Gr.* κάκκαβος. *Gal.* chauderon. *Ital.* caldaja.

Cacatio, *Ar.* charia. *Hebr.* chari. *Gr.* ἀπόδευσις. *Gal.* action de chier. *Ital.* cacazione, cacarella.

Cachexia, *Ar.* thebegi, therel, terbel. *Hebr.* nepichah. *Gr.* καχεξία. *Gal.* cachexie. *Ital.* *deest*.

Cacochymia, *Ar.* chiltradi. *Hebr.* lafchad rai, lafchad merah. *Gr.* κακοχυμία. *Gal.* cacochymie, mauvaife humeur. *Ital.* umore cattivo.

Cadaver, *Ar.* gifm, guttah. *Hebr.* nephelah, mappelah, pegar. *Gr.* νεκρόν, πτῶμα σῶμα. *Gal.* cadavre. *Ital.* corpo morto.

Cadmia, *Ar.* climia, vafara. *Hebr.* *def.* *Gr.* καδμεία. *Gal.* & *Ital.* cadmia.

Calcaneus. *Ar.* chaa, achabalium, aldip. *Hebr.* akkebh. *Gr.* πτέρνα. *Gal.* talon. *Ital.* calcagno.

Calceus, *Ar.* naala. *Hebr.* naal, mafan. *Gr.* ὑπόδημα. *Gal.* foulier. *Ital.* fcarpa.

Calcinatio. *Ar.* *deest*. *Hebr.* fcherefabfid. *Gr.* τέφρωσις. *Gal.* calcination. *Ital.* calcinazione.

Calculus, lapis. *Ar.* dil, hafa al celia (*renum*) hafa alimethent (*vesicae*) *Hebr.* chazaz. *Gr.* λιθίασις, λίθος. *Gal.* gravelle, pierre. *Ital.* pietra.

Calefactio, *calefaciens*, *Ar.* dafia, dafi, mifchan, fuchanna, hammi. *Hebr.* michammem, chom, habluth. *Gr.* θερμαίνων. θέρμανσις. *Gal.* chauffant, chauffant, chauffement. *Ital.* rifcaldamento, rifcaldante.

Calidus, *Ar.* haar. *Hebr.* cham. *Gr.* θερμός. *Gal.* chaud. *Ital.* caldo.

Caligo, *Ar.* dalam, ateme. *Hebr.* ophel, aphela, araphel, habhira. *Gr.* ζόφος. *Gal.* obfcurité, eblouiffement. *Ital.* caligine.

Calix, *Ar.* cas, *plur.* cavas, acvas. *Hebr.* cos, afchifch. *Gr.* κύλιξ. *Gal.* calice, coupe, taffe. *It.* calice, bicchiere.

Callus, *Ar.* desbot, desbet, alcheftir. *Hebr.* fpiecha. *Gr.* τύλος. πῶρος. *Gal.* cal, durillon. *It.* callo, durezza delle mani, o piedi.

Calor, *caliditas*. *Ar.* harara, har, lehib. *Heb.* chamma, chom, fcharaf. *Gr.* θερμότης. *Gal.* chaleur. *It.* caldo, calore.

Calvaria, *cranium*, *Ar.* gamgama, quahaf. *Heb.* gilgoleth, cadra, tekhhambach. *Gr.* κρανίον. *Gal.* crane, teft. *It.* offo della tefta.

Calvities, *calvus*. *Ar.* charha, alcharha, azla, zala. *Heb.* kereah, gabachat, gibbeach. *Gr.* φαλακρότης, φαλακρός. *Gal.* chauveté, chauve. *It.* calvezza, calvo.

Calx, *Ar.* fchearagi, fehergi, mura, almora (*calx extincta*) *Serap. v. vult.* al mura *significare* calcem vivam. *Heb.* gir, fchid. *Gr.* τίτανος, κονία. *Gal.* chaux. *It.* calcina, calce.

Camphora, *Ar.* dhafur, ariage, alefek. *Heb.* cofer. *Gr.* καφουρά. *Gal.* camphre. *It.* canfora.

Canalis, *Ar.* gedeguil, mugari. *Heb.* zinor, fchiker, teaiah. *Gr.* σωλήν. *Gal.* canal. *It.* canale.

Cancer, morbus. *Ar.* ikila. *Heb.* ikul. *Gr.* καρκίνωμα. *Gal.* chancre. *Ital.* cancaro, canchero.

Cancer, animal. *Ar.* acrabb. *Hebr.* *deest*. *Gr.* καρκῖνος. *Gal.* ecrevice. *It.* cancro.

Canini, *Ar.* kelibiin. *Hebr.* calibim, *Gr.* κυνόδοντες. *Gal.* de chien. *It.* canini.

Canis, *Ar.* kel. *Heb.* kelebh, nibhchads. *Gr.* κύων. *Gal.* chien, chienne. *It.* cane.

Canities, *canus*, *Ar.* fch b, fiboh. *Heb.* fchebh, fchabh. *Gr.* πολιά, πολιός. *Gal.* blanchiffure des cheveux, chenu, gris, blanc. *It.* canutezza, bianco, canuto.

Cantharides, *Ar.* dararieh, daruch. *Hebr.* *caret*. *Gr.* κανθαρίδες. *Gal.* cantharide. *It.* verme cantarella.

Capillus, *Ar.* faar, shar, famaf. *Hebr.* fear, cenath, revuzoth, (*plural.*) *Gr.* θρίξ. τρίχες. *Gal.* cheveu, (*plur.*) cheveux. *It.* capello.

Capra, *Ar.* as, ans, anfi, maas. *Hebr.* esh. *Gr.* αἴξ. *Gal.* chevre. *Ital.* capra.

Capsa, *capsula*, *Ar.* oron. *Hebr.* aron, arggas. *Gr.* κάψα. καψάκιον. *Gal.* coffre, caiffe, caffetin. *It.* caffa, caffetta.

Caput, *Ar.* ras. *Hebr.* rofch, gulgoleth. *Gr.* κεφαλή. *Gal.* tete. *It.* tefta, capo.

Carbunculus, *gemma*, *Ar.* baric. *Hebr.* barketh, puk, gemur. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* efcarboucle, gros rubis. *It.* carbonchio.

Carbunculus, morbus. *Ar.* dumel, demenul, mafmar. *Hebr.* ekkedah. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* charboncle. *It.* carbonchio.

Cardiaca, *cardialgia*. *Ar.* naquia. *Hebr.* zifcha, delibba. *Gr.* καρδιακή. καρδιαλγία. *Gal.* cardialgie, mal de cœur. *It.* cardiaca, cardialgia.

Carica, *Ar.* dibal, armenifi. *Hebr.* debelah. *Gr.* ἰσχάδες. *Gal.* figues feches, figues de cabas. *It.* fichi fecchi.

Caries, *Ar.* fufa. *Hebr.* racabh, fchabas. *Gr.* τερηδών. ἄβρωσις. *Gal.* pourriture d'os. *Ital.* caruolo, tarlo.

Carminativus, *Ar.* nafifch. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ξανστικός, χαλαστικός. *Gal.* carminatif. *It.* fcardaffante, fpinazzante.

Caro, *Ar.* gifm, laham. *Hebr.* bafar, fcheer. Gr.

Gr. σὰρξ. κρέας. *Gal.* chair. *It.* carne.

Carotides, *Ar.* fubeteni. *Hebr. deeft*. *Gr.* καρωτίδες. *Gal.* carotide. *It.* carotidi.

Carpus, *Ar.* alkef. *Hebr.* rafech. *Gr.* καρπός. *Gal.* le poignet. *It.* bracciale, giuntura della mano.

Cartilago, *Ar.* gazruf, abadun, zudra. *Heb.* fchagus, adilini, *pl.* hafcechufim. *Vefal. An. p.* 206. *Gr.* χόνδρος. *Gal.* cartilage. *It.* cartilagine.

Carus, *Ar.* fubeth, masbat, (*æger habens carum.*) *He.* tarddemah. *Gr.* κάρος. *Gal.* lethargie. *It.* caro.

Cafeus, *Ar.* gieben, giaben, gabna, acad. *Heb.* gebinah, fchephoth, cherizim, (*pl.*) *Gr.* τυρος. *Gal.* fromage. *It.* formaggio.

Caffia lignea, *Ar.* feleguai, falihacha. chajakfandar, cafchfchar, alfalichach, dakia. *Geb.* kidda, keziah. *Gr.* κασσία. *Gal.* caffe. *It.* caffia.

Caftoreum, *Ar.* gien, dedeftar, giendibiteftar, gendbitafter, hezalmar. *Heb. deeft. Gr.* καστόρεον. *Gal.* caftorèe, *ou* caftoreum. *It.* caftorio.

Caftratio, *caftratus*, *Ar.* hikian, chaifi, mochz, mucappan. *Heb.* faris, mefotas, & *in plur.* ganchin, (*Caftrati.*) *Gr.* ἐκτομὴ, εὐνοῦχος, ἀνῆχος. *Gal.* chatrement, chatrè, eunuque. *It.* caftramento, caftrato.

Cafus, *lapfus*, *Ar.* alnattar, fuccot, fakita. *Hebr.* mot, mappalah, vel mappelah. *Grec.* πτῶσις. *Gal.* ruine, chute. *It.* caduta, rovina.

Cafus, *id eft*, *contingens*, *Item Hiftoria*, *Ar.* ica. *Hebr.* kareh, keri, irion, airoth. *Gr.* συμβεβηκὸς. ἱστορία. *Gal.* cas, aventure. *It.* cafo, avvenimento.

Catarrhus, *Ar.* nazla. *Heb.* nezilah. *Gr.* κατάῤῥοος. *Gal.* catarre, defluxion. *It.* catarro.

Catoche, *catalepfis*, *Ar.* fachos, faccos. *Hebr. deeft. Gr.* κατοχὴ. κατάληψις. *Gal.* catalepfie. *It.* catalepfia.

Cauda, *Ar.* danab, deneb. *Heb.* dfauabh. *Gr.* οὐρά. *Gal.* queue. *It.* coda.

Cava vena, *Ar.* anguf. *Hebr.* hagabubh. *Gr.* κοίλη φλέψ. *Gal.* veine cave. *Ital.* vena cava.

Cavitas, *Ar.* guf, tagvif, chava, chavi, nacra. *Heb.* bavobh, chalit. *Gr.* κοιλότης, κοῖλον. *Gal.* creux, caverne. *It.* concavità, caverna.

Caufa, *Ar.* febeb. *Pl.* asbib. *Hebr.* fibbah, ella, illa. *Gr.* αἰτία, αἴτιον. *Gal.* caufe, raifon. *It.* caufa, cagione, ragione.

Cauflicum, *Ar.* kavi, muharic. *Heb.* micva. *Gr.* καυστικὸν. *Gal.* cauftique. *It.* cauftico.

Caufus, *id eft*, *febris ardens*, *Ar.* faricos, harca. hamia vel humi muharrica. *Heb.* charchur, kaddachat, dhalkelet, a *dbalac*, *accenfus fuit*. *D. D. Fafch. Difp. Inaug. de Caufo cap.* 1. *Gr.* καῦσος. *Gal.* fievre chaude. *It.* febre ardente.

Cauterium. *Ar.* ki, mucauvi, (*Cauterizatus.*) *Heb.* charac. *Gr.* καυτήριον. *Gal.* cautere *It.* cauterio.

Celeritas. *celer*, *Ar.* ziham, ichtelis, chiffa, Chafif, *Heb.* mechera, cal, col, chifch, chufc. *Gr.* ὀξύτης. ὀξύς. *Gal.* legeretè, leger, promtitude, promt, viteffe, vite. *It.* celerità, celere, preftezza, prefto.

Cephalalgia, *Ar.* foda, vaga, alras, alchude. *Hebr.* azbah, *Gr.* κεφαλαλγία. *Gal.* douleur de tete. *It.* cefalalgia, dolore del capo.

Cephalicum medic. Ar. altefum. *Hebr. deeft*, *vel* reafcha, *aut* marafcha ufurpari poteft. *Gr.* κεφαλικὸν. *Gal.* cephalique. *It.* cefalico.

Cera, *Ar.* mum, kir. *Hebr.* donnag. *Gr.* κηρος. *Gal.* cire. *It.* cera.

Ceratum, vel *Cerotum*, *Ar.* teft. *Heb. deeft*. *Gr.* κηρωτὴ. *Gal.* cerot. *It.* cerato.

Cerebellum, *cerebrum*, *Ar.* damaga, dimaga, demag, much, michach. *Grec.* ἐγκεφαλὶς. ἐγκέφαλος. *Gal.* cervelle, cerveau. *It.* cervello picciolo, cervello.

Cerevifia. *Ar.* fuca, curmi, foca. *Heb. non extat. Gr.* ζῦθος. *Gal.* cervoife, biere. *It.* cervofa, bevanda.

Ceruffa, *Ar.* fiddavi, cholcotar, anach, rafis afrelegi. *Heb.* puch. *Gr.* ψιμύθιον. *Gal.* cerufe, fard. *It.* biacca.

Cervus. *Ar.* ail, *plur.* ailil, atud. *Hebr.* ajal. *Gr.* ἔλαφος. *Gal.* cerf. *It.* cervo.

Chalybs. *Ar.* fuiad. *Heb.* nechafcheth. *Gr.* χάλυψ. *Gal.* acier. *It.* acciajo.

Character. *Ar.* aja, nadar, rifam. *Heb.* ketem, cacca, navafin, (*plur.*) *Gr.* χαρακτὴρ. *Gal.* caractere, figne, forme. *It.* caratrere.

Charta, *Ar.* varaca, cagad, nagid, zhafa. *Heb.* megilla, gillajon, kelef. *Gr.* χάρτιον, πάπυρος. *Gal.* carton, papier. *It.* carta.

Chirurgia, *chirurgus*, *Arab.* gartachis. *Hebr.* raphuat hajad chobefch. *Gr.* χειρουργία. χειρουργὸς. *Gal.* chirurgie, chirurgien. *It.* chirugia, cirurgo, chirugico.

Cholera, *Gr.* zafra, zafravi. *Heb.* aromah. *Gr.* χολέρα. *Gal.* colere, colerique. *Ital.* colera, colerico.

Chorion, *Ar.* chabas. *Heb. deeft*. *Grec.* χόριον. *Galli & Itali retinent Latinum.*

Choroides, *feu* retiformis, *Arab. deeft. Hebr. dici poteft* farag, refcher. *Gr.* χοροειδὴς. *Gal.* fait en maniere de rezean. *It.* fatto a modo di rete.

Cry-

Chryfolithus, *Ar. non occurrit*. *Hebr.* bareket, tharfchifch . *Gr.* χρυσόλιθος . *Gal.* chryfolite . *Ital.* chrifolito .

Chylus, *chylificatio* , *Ar. non occurrit* . *Hebr.* iecul. *Gr.* χυλὸς, χύλωσις. *Gal.* chyle , chylification . *Ital.* chilo, chilificatione.

Chymofis . *Ar.* guardenigo . *Hebr. caret* . *Gr.* χύμωσις . *Gal. & Ital. non occurrunt* .

Cibus, *cibarium* . *Ar.* Macal, makela, matam , dabhah , &c. *Hebr.* okel , Makeleth, bag , birjah , barut , berot , medfon , zijun , &c. *Gr.* σῖτος, βρῶμα . *Gal.* viande . *Ital.* cibo .

Cicatrix. *Ar.* athara , garah , rafam . *Hebr.* refem , rufcham , famiah . *Gr.* οὐλὴ, ὠτειλὴ. *Gal.* cicatrice . *Ital.* cicatrice.

Cilia. *Ar. deficit* . *Hebr.* Keridfin . *Gr.* βλεφαρίδες, ὄφρυες . *Gal.* fourcils . *Ital.* cigli fopra l'occhio.

Cingulum . *Arab.* gabbid , algilala . *Hebr.* azor , atmeth , zerads , &c. *Gr.* Ζώνη. *Gal.* ceinture . *It.* cingolo, centura.

Cinis. *Ar.* kali , gobar , ramed , chamad . *Hebr.* epher, defchen , kitam . *Gr.* τέφρα, σποδὸς. *Gal.* cendre . *It.* cenere .

Cinnabaris. *Ar.* zenginfer , uzifur , fedech . *Hebr.* fchachar . *Gr.* κιννάβαρι . *Gal.* cinnabre . *Ital.* cinabrio.

Cinnamomum. *Ar.* durfini , paralfini . *Hebr.* darzin , (*& in ftricta fignif*,) kelef. *Gr.* κιννάμωμον . *Gal.* cinnamome . *Ital.* cinamomo , canella.

Circulatio , *gyratio* . *Ar.* dauran , tahlica . *Hebr.* kafef . *Gr.* κύκλωσις . *Gal.* circulation, circuit du fang . *Ital.* giramento , ravolgimento.

Circulus . *Ar.* halac , mazda . *Hebr.* chug , mechuga . *Gr.* κύκλος. *Gal.* cercle . *Ital.* cerchio.

Clamor. *Ar.* nida , zajah . *Hebr.* dfaca , zevachah , fchua, frhevah . *Gr.* βοὴ , κλαγγὴ. *Gal.* clameur, cri . *It.* plaufo, grido.

Claudicatio , *claudus* . *Ar.* vuca, oroga, arag . *Hebr.* piffcagh , zela , zolah . *Gr.* χωλασμὸς, χωλὸς. *Gal.* boiteux, boitement, clochement, clochepied. *It.* zoppicamenro , zoppo.

Clavicula . *Ar.* alchiab , althenduc , caab. *Hebr.* fcechem . *Gr.* κλειδίον, κλεὶς. *Gal.* petite clef. *It.* chiavicina.

Clavus . *Ar.* mefemar , vatad , mafinar. *Hebr.* racar. *Gr.* γόμφος, ἧλος . *Gal.* clou . *It.* chiodo.

Cloaca. *Ar.* mugari . *Hebr.* bethgelalim . *Gr.* ἀπόπατος . *Gal.* latrine , retrait. *Ital.* neceffario. cacatoio.

Clyfter. *Ar.* mahcana. *Hebr. deficit*. *Gr.* κλυστὴρ, ἔνεμα. *Gal.* clifterе. *It.* crifterio.

Coagulatio , *coagulum* . *Ar.* acquid , alec, anthac, anfhaa. *Hebr.* kepuah, kippaon. *Gr.* πῆξις, πυτία. *Gal.* caillèe , figement , caillè . *It.* coagulazione. taglio.

Cochleare . *Ar.* maliaca , magrafa. *Hebr.* bagizni . *Gr.* κοχλιάριον. ὑπὸ ... , *Gal.* cuillier. *It.* cocchiaro, cucchiaro.

Cæcitas, *cæcus* . *Ar.* avar , umi . *Hebr.* iwaron , iwar , fanver . *Gr.* τυφλότης , τυφλὸς. *Gal.* aveuglement, aveugle. *Ital.* cecità, cieco.

Cæleftis. *Ar. non extat*. *Hebr.* fchemine. *Gr.* οὐράνιος. *Gal.* celefte, du ciel. *It.* celefte.

Cælum . *Ar.* elzama . *Hebr.* fchammaim. *Græc.* οὐρανὸς. *Gal.* ciel . *Ital.* cielo.

Cœna. *Ar.* afchi. *Hebr.* achfchemu . *Gr.* δεῖπνον. *Gal.* fouper . *It.* cena .

Coitus. *Ar. non extat* . *Hebr.* mifchgal , mifchgala . *Gr.* συνουσία , ὀχεία . *Gal.* compagnie du mari & de la femme , action venerienne. *It.* coito carnale.

Colica , *Ar.* vaga alchazira , haida . *Hebr. deficit*. *Gr.* κωλική. *Gal.* colique. *It.* colica.

Collum . *Ar.* ank , cafa . *Hebr.* garon , zawar . *Gr.* τράχηλος. *Gal.* col, cou . *It.* collo.

Collyrium. *Ar.* alcohol, alcofol fchiuf, fief. *Hebr.* retijah, *Gr.* κολλύριον. *Gal.* collyre , medicament pour les yeux. *It.* collirio.

Colon, *Ar.* chazira. *Hebr. caret* . *Gr.* κῶλον. *Gal.* l'inteftin, ou grand boyau. *It.* coio.

Color. *Ar.* cohol , laven , zibag . *Hebr.* zebhah. *Gr.* χρῶμα. *Gal.* couleur. *It.* colore.

Colum . *Ar.* zec , zucuc . *Hebr.* fanan . *Gr.* ἠθμὸς. *Gal.* couloir. *It.* colatojo.

Columella, *gurgulio*, *uvula*. *Ar.* halc. *Hebr. deficit*. *Gr.* σταφυλή. *Gal.* luette. *It.* colonella, campanella, ugola.

Coma. *Ar.* fubet, & *in fpecie*, coma vigil, fubet afari. *Hebr. deficit*. *Gr.* κῶμα. *Gal. generaliter omnis fomnus p. n. dicitur* lethargie. *It.* fonnolenza, fonno profondo.

Commiffura . *Ar.* feren , doren , taulif, tacil , rabta. *Hebr.* debec , chobereth , machberet . *Gr.* συναρμογὴ. *Gal.* jointure, conjonction. *It.* incaftramento , giuntura.

Complexio, *five difpofitio & natura*. *Ar.* tabi, mizig . *Hebr.* mezeg. *Gr.* κρᾶσις . συμπλοκή . *Gal.* complexion. *It.* compleffione.

Compofitio , *Ar.* taalif, nadm , taabia. *Heb.* muakah, tarkibah. *Gr.* σύνθεσις. *Gal.* compofition . *It.* compofizione.

Compofitum . *Ar.* mundam, muallaf. *Hebr.* murcabh . *Gr.* σύνθετον . *Gal.* compofè . *Ital.* compofto.

Conceptio , *conceptus* . *Ar.* habila , haml.

Hebr.

Heb. heron, herajon, maadit, batna. *Gr.* κύησις, κύημα. *Gal.* conception, concu. *It.* concezione, concetto.

Condimentum, *Ar.* haut, tabch. *Hebr.* recach, chanat, mirachet, tebhul. *Gr.* ἄρτυμα. *Gal.* confiture. *It.* conciatura.

Conditum. *Arab.* muraba. *Hebr.* memaddema. *Gr.* κονδῖτον. *Gal.* confit. *It.* condito.

Confectio. *Ar.* maagun. *Hebr.* recach. *Gr.* ἥδυσμα, ἄρτυμα. *Gal.* confection, confiture. *It.* confezzione.

Confortans. *Ar.* gabir, misad. *Hebr.* michajelan. *Gr.* κρατυντικὸν. *Gal.* confortatif. *Ital.* confortatorio.

Congelatio. *Arab.* agmid. *Hebr.* achud. *Gr.* σύμπηξις. *Gal.* congèlation, gèlement, gelure. *It.* gelamento.

Conglutinatio. *Ar.* tabcit, talzic. *Heb.* debhek. *Gr.* συγκόλλησις. *Gal.* colement, conglutination. *It.* legatura.

Consolidatio. *Ar.* galc. *Hebr. deficit*. *Gr.* ὁλοκλήρωσις. *Gal.* consolidation. *Ital.* rassodazione.

Consuetudo, *consuetus*. *Ar.* manhag, ada, (*adject.*) mastaaved. *Hebr.* ajada, davasch, derec, chalaca. *Gr.* ἔθος, ἐθισμὸς, ἠθισμένος. *Gal.* coutume. *It.* consuetudine.

Contagium. *Ar. non extat*. *Hebr.* tumcah. *Gr.* ἀπόρροια, μίασμα, συνάφεια. *Gal.* contagion, maladie contagieuse. *It.* Contagio.

Contentum. *Ar. deficit*. *Heb.* niclal. *Gr.* ἰσχόμενον, *Gal.* content. *It.* contento.

Continuitas, *continuus*. *Ar.* tizul, (*adject.*) *Hebr.* temida, tamid, mitdabek. *Gr.* συνέχεια, συνεχὴς. *Gal.* continuitè, continu, continuel. *It.* coutinuità, continuo.

Contractio, *contractura*. *Ar.* achd, tafac, alzemena. *Heb.* kehah, kalut, *Gr.* συστολή. *Gal.* contraction, contract de nerfs, accourcissement. *It.* incortazione, incortato.

Contusio. *Ar.* rad, murad, sadach. *Hebr.* holem, mekicha. *Gr.* θλάσις, θλάσμα. *Gal.* contusion, pilement. *It.* pistamento.

Convulsio, *spasmus*. *Ar.* chalda, (*adject.*) machlud, tasnag, & in specie spasmus cynicus, chadr. *Hebr.* kephiah. *Gr.* σπασμός. *Gal.* convulsion, spasme. *It.* spasmo.

Cor. *Ar.* calb. *Hebr.* lebabh, lebh. *Gr.* καρδία. *Gal.* cœur. *It.* cuore.

Corallium. *Ar.* basad, besed, besd, bressilis, lulu, morgan, margi. *Hebr.* ramoth. *Gr.* κοράλλιον, κόραλλος. *Gal.* corail. *Ital.* corallo.

Corium. *Arab.* geld, gelde. *Hebr.* zarad, schalchi, callacha. *Gr.* δέρμα. *Gal.* cuir, peau. *Ital.* cojo, cuojo.

Cornu cervi. *Ar.* kurru alail. *Hebr.* keren aial. *Gr.* ἐλαφόκερας. *Gal.* corne de cerf, ramure. *It.* corno di cervo.

Corpulentus. *Ar.* galal, galil. *Hebr.* gabh. *Gr.* παχὺς, μεγαλοσώματος. *Gal.* corpulent, charnu. *Subst.* corpulence, *It.* corpolento, grasso, corpolenza.

Correctio. *Ar. non extat*. *Heb.* tiraz, tiruz, ticcun, toccachat. *Gr.* ἐπανόρθωσις. *Gal.* correction, redressement. *It.* correzione.

Corrosio. *Ar.* takil, nachar, chaichaluf. *Heb.* pecheteth. *Gr.* διάβρωσις. *Gal.* cortoiion, corrosif. *Ital.* roduto, rosicazione.

Corruptio. *Ar.* tacharic, tassed, sisad, fasuda. *Hebr.* chebhel, schachat, jaschah. *Gr.* φθορά. *Gal.* corruption. *It.* cottuzione.

Cortex. *Ar.* gieft, cocior, kerfe, quischschata. *Heb.* kelifah, schichaphah. *Gr.* λέπος, φλοιός. *Gal.* ecorce, croute. *It.* scorza.

Coryza. *Arab.* zachema, zukem, tarviha, tarcam. *Hebr. caret*. *Gr.* κόρυζα. *Gal.* rhume, catarrhe, dèfluxion du cerveau. *It.* catarro, scesa d' umore cattivo.

Cos. *Ar.* mesen, hagar, almesen. *Heb.* mischachan. *Gr.* ἀκόνη. *Gal.* queux, pierre à aiguiser. *It.* pietra d' agguzzare, cote.

Costa. *Arab.* dala. *Hebr.* zela. *Gr.* πλευρά. *Gal.* cote. *It.* costa.

Coxa, *coxendix*. *Ar.* isarc, alhasegi, sachad, sak. *Heb.* schok, miphsaah. *Gr.* ἰσχίον. *Gal.* cuisse, hanche. *It.* coscia.

Cranium. *Ar.* gumgama, Quahaf. *Heb.* gulgoleth. *Gr.* κρανίον. *Gal.* crane, os de la tete. *It.* osso della testa.

Crassities, *crassus*. *Ar.* gilad, chaschan, *vel* ghaschion, caschuna, chosn. *Heb.* abh, abi, maebheh, gas, gasud. *Gr.* παχύτης. παχὺς. *Gal.* epaisseur, grosseur. *It.* grossezza, grosso.

Crepitus ventris. *Ar.* rihia. *Heb.* dsemotah. *Gr.* πορδή. *Gal.* pet. *It.* peto.

Creta. *Ar.* tafla, torab, tarab. *Heb. deficit*. *Gr.* κιμωλία γῆ. *Gal.* de la craye. *Ital.* creta.

Cribrum. *Ar.* ctib. *Heb.* rebharah, mibhar. *Gr.* κόσκινον. *Gal.* crible, tamis, bluteau. *It.* cribro, crivello.

Crisis, *criticus*. *Arab.* buchran, buchrani. *Heb.* gebhul. *Gr.* κρίσις, κριτικὸς. *Gal.* Jugement, judicature, jugè, jour de crise dans les maladies. *Ital.* giudicio, giudicatura, giudicante.

Crocus. *Ar.* zardach, zardagi, zafran. *Heb.* safra, saffran. *Gr.* κρόκος. *Gal.* safran. *It.* zafarano.

Cruditas, *crudus*. *Ar.* nei, fag. *Hebr.* chai, na. *Gr.* ὠμότης. ὠμὸς. *Gal.* cruditè, cru. *It.* crudezza, crudo.

Crura. *Ar.* acra, ragla, raglin. *Pl. Hebr.* regel, raglim. *Gr.* σκέλη. *Gal.* jambes. *It.* stinchi, gambetti.

Crusta. *Ar.* gischi. *Hebr.* karam, kelisa. *Gr.* ὄστρεα. *Gal.* croute. *Ital.* crosta, scorza.

Crystallus. *Ar.* gabisch. *Hebr.* gavisch, kerah. *Gr.* κρύσταλλος. *Gal.* cristal. *It.* cristallo.

Cucupha, *pileolus*. *Ar.* gubbe, molota. *Heb.* peir, coba. *Gr.* πιλίδιον. *Gal.* coeffe, coife. *Ital.* capello, capelletto.

Cucurbitula. *Ar.* oabel, akara, chaelie hagama, higema. *Hebr.* carna, kesil. *Gr.* σικύα. *Gal.* ventouse. *Ital.* ventosa, zucchetta.

Cucurbita destillatoria. *Arab.* cara, charha, harahah. *Heb. deficit*. *Gr.* σικύα. *Gal.* alembic. *Ital.* zucca.

Culter. *Ar.* chidmi, seken. *Hebr.* sakin, maakelet. *Gr.* μάχαιρα. *Gal.* couteau. *Ital.* coltello, coltellino.

Cuneiformis. *Ar.* masil alliziz. *Hebr. deficit*. *Gr.* σφηνοειδής. *Gal.* fait en forme de coin. *It.* conforme a cugno.

Cuneus. *Ar.* liziz, *Heb.* aguda. *Gr.* σφὴν. *Gal.* coin. *Ital.* cugno, cogno.

Cura, *Sollicitudo*. *Ar.* hamam, hemm, himma, carb. *Hebr.* belilut, caschascha, iiza. *Gr.* μελέτη. *Gal.* cure, soin, souci. *Ital.* cura, pensiero, travaglio.

Cura. *Curatio*. *Sanatio*. *Ar.* tadvia, ileg, sisa. *Hebr.* gehab, iehabh, terusa, risoth, rephuah. *Gr.* θεραπεία, ἴασις. *Gal.* cure, guetison. *Ital.* curazione.

Curtus. *Ar.* cazir. *Hebr.* cazar, cazer. *Gr.* κολοβὸς. *Gal.* court, petit. *Ital.* corto.

Curvus. *Curvitas*. *Ar.* chava, chavi, inchine, munchani, mochni, tacicaa, mucaac. *Hebr.* cores, schechuach. *Gr.* καμπύλος, καμπυλότης. *Gal.* courbè, courbe, courbure. *Ital.* piegatura, incurvatura, piegato.

Cuspis. *Ar.* malcbas. *Hebr.* ibhchah. *Gr.* αἰχμή. *Gal.* pointe. *Ital.* punta.

Cuticula. *Arab.* gulcida. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἐπιδερμίς. *Gal.* petite peau. *Ital.* pelle picciola, coticella.

Cutis. *Ar.* geld, gelde, macala. *Hebr.* geled, or, *Græc.* δέρμα. *Gal.* peau. *Ital.* cortica, cotenna.

Cyatus. *Arab.* analasat, kesat. *Hebr.* kisseta. *Gr.* κύαθος. *Gal.* gobelet, coupe. *It.* bicchiere, gotto.

D.

DAmnum. *Arab.* chisarah. *Hebr.* nedsek, raah. *Gr.* βλάβη, ζημία. *Gal.* dommage, perte. *Ital.* danno.

Debilitas. *Debilis*. *Ar.* mashud, teschut, *Hebr.* choli, chelch, chalasch. *Gr.* ἀσθένεια. *Gal.* debilitè, foiblesse, debile, foible. *Ital.* debolezza, debilità, debole

Declinatio morbi. *Ar.* nacs, nekida, alruie, meletet. *Hebr.* ieridah. *Gr.* παρακμή. *Gal.* declin, dèchet des maladies, amoindrissement. *Ital.* declinazione.

Decoctio. *Decoctum*. *Ar.* tabcha, mathuch. *Hebr.* nazid, tabhschila, tusin. *Gr.* πέψις, ἀφέψημα. *Gal.* decoction. *Ital.* decozione, decotto.

Denigratio. *Ar.* savida sevida. *Hebr.* cadruth. *Gr.* μελασμός. *Gal.* noircissure, noirceur. *Ital.* annegramento.

Dens. *Dentes*, *Arab.* dars, *plur.* adras, & adaris, dars cudumi, in *specie* dens incisorius, *sive anterior*. *Hebr.* schen. *plur.* schinaim. *Gr.* ὀδών, ὀδόντες. *Gal.* dent, *plur.* dents. *Ital.* dente, *plur.* denti.

Densitas. *Densus*. *Ar.* ab, abia. *Hebr.* abh, abhi, maabbah, aboth, gas. *Gr.* πυκνότης, πυκνὸς. *Gal.* gras, grasse, epais, epaisseur. *Ital.* denso, densità.

Dentifricium. *Arab.* sunun, *Hebr. deficit*. *Gr.* ὀδοντότριμμα. *Gal.* poudre, ou autre chose propre à frotter les dens. *Ital.* cura denti.

Dentiscalpium. *Ar.* munacca. *Hebr. deficit*. *Gr.* ὀδοντογλυφίς. *Gal.* curedent. *It.* cura denti, scalza denti.

Dentitio. *Ar.* nubit, alamanan. *Hebr. deficit*. *Gr.* ὀδοντοφυΐα, ὀδοντίασις. *Gal.* la venue des dents. *Ital.* dentigazione.

Depilatio. *Depilatorium*. *Ar.* tamrit, mantuf, alschar. *Hebr.* carcha, mercur, *Gr.* ψίλωθρον. *Gal.* Dèpilatoire. *Ital.* pelamento rimedio.

Depressio, *Ar.* aschafad. *Hebr.* ieschach, ieschaca, nimicat, schisla. *Gr.* πιέσις. *Gal.* depression, pressure. *Ital.* depressione.

Despumatio. *Ar.* tazfia. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀπαφρισμός. *Gal.* action d'ècumer. *Ital.* despumazione.

Desquammatio. *Ar.* taqschira. *Hebr. deest*. *Gr.* ἀπολέπισις. *Gal.* action d'ècailler. *Ital.* scagliazione, scagliamento.

Destillatio. *Ar.* taqtir, hatla. *Hebr.* tencisa, nosef, delef. *Gr.* κατάλειψις. *Gal.* distillation. *Ital.* destillazione.

Destillatoria Instrumenta. *Ar.* catara, catarat. *Heb.* keli hatenusa. *Gr.* ὄργανα καταστακτικά. *Gal.* instrumens distillatoires. *Ital.* instrumenti distillatorii.

Diæta. *Ar.* tadbir, vidi, ratab, tartib. *Hebr.* nehagah. *Gr.* δίαιτα. *Gal.* diète, règime de vivre, *It.* dieta.

Dia-

Diaphragma, feptum tranfverfum. *Ar. deficit*. *Heb.* peder, dakim, dakin, *Gr.* διάφραγμα. *Gal.* diaphragme. *Ital.* diaframma.

Diarrhœa, *Ar.* guri bikai, darab, dabaren. *Hebr. deficit*. *Græc.* διάῤῥοια. *Gal.* flux de ventre. *Ital.* fluffo di ventre.

Diaftole. *Ar. non extat*. *Hebr.* halpafchtor. *Gr.* διαστολή. *Gal.* diaftole. *Ital.* diaftole.

Dies. *Ar.* iaom, nahar. *Hebr.* iom. *Gr.* ἡμέρα. *Gal.* jour. *Ital.* dì, giorno.

Digeftio. *Ar.* hadma, ihdam, inhidam, andaga. *Hebr.* icul. *Gr.* ἔκπεψις. *Gal.* digeftion. *Ital.* digeftione.

Digeftivus. *Digerens*. *Ar.* hadim. *Fœm.* hadima. *Hebr.* mebafchelet. *Gr.* ἀναδοτικός. *Gal.* digeftif. *Ital.* digeftivo.

Digitus. *Ar.* izba. *Heb.* ezebba, *pl.* hezbaoth. *Gr.* δάκτυλος. *Gal.* doigt. *Ital.* dito.

Disjunctio. *Ar.* baad, tabaid. *Hebr.* machloketh. *Gr.* διάζευξις. *Gal.* feparation, disjonction. *It.* difgiunzione, feparazione.

Dislocatio. *Ar.* fagdun, cholah, anchola, *Hebr.* fchemitah. *Gr.* ἐξάρθρησις. *Gal.* dislocation. *Ital.* dislocazione, fnodazione.

Diffolutio. *Arab. deficit*. *Hebr.* nifpah, mas, mafa. *Gr.* διάλυσις. *Gal.* diffolution. *Ital.* diffoluzione.

Doctor, *Ar.* muedib, muhadi, faquch, alfachi. *Hebr.* aluf, rabh, *Gr.* διδάσκαλος. *Gal.* docteur. *It.* Dottore.

Dolor. *Ar.* vaga, alin, alem, anin, &c. *Hebr.* chebel, chil, on, ezeb, keeb, macobh, zirim, (*plur.*) *Gr.* ὀδύνη, ἄλγος, ἄλγημα. *Gal.* douleur. *It.* dolore. doglia.

Dormitorium. *Ar.* marcad. *Hebr.* beth madmecah, mifchabh, cheder, aliiah. *Gr.* δωμάτιον. κοίτη. *Gal.* dortoir. *It.* dormitorio.

Dorfum. *Ar.* dahar, zulb. *Hebr.* gev, gubh, fchechem. *Gr.* νῶτος. *Gal.* dos. *It.* fchena.

Dofis. *Eft Græcum vocabulum*, *per fynecdochen dici poffet*, *Ar.* cavas. *Hebr.* cos. *Gr.* δόσις. *Gal.* & *It.* dofe.

Drachma. *Arab. deficit*. *Hebr.* adaraon, darkemon, zuz. *Græc.* δραχμή. *Gal.* dragme. *It.* dragma, dramma.

Dropax. *Ar.* tanguia, thafal. *Hebr. deficit*. *Gr.* δρώπαξ. *Gal.* dropas. *It.* dropace.

Dulcedo. *Dulcis*. *Ar.* gud, gaid, hulic, haliut, hali. *Hebr.* matoc, motek arebh. *Gr.* γλυκύτης, γλυκύς. *Gal.* douceur, doux. *It.* dolcezza, dolcitudine, dolce.

Dyfenteria, *Arab.* halfah, zachia, adereb. *Hebr.* chadra, chali, meaim. *Græc.* δυσεντερία. *Gal.* dyfenterie. *Adj.* difenterique. *Ital.* difenteria.

Dyfpnoea. *Ar.* albehar, alrabu. *Hebr. deficit*. *Gr.* δύσπνοια. *Gal.* afthme, difficultè d' haleine. *It.* difficultà di refpirazione.

E.

E*Cftafis* *Ar.* tamanina, faza, fubet, fucos. *Heb. deficit*. *Gr.* ἔκστασις. *Gal.* & *Ital. deficiunt*.

Ectropion. *Ar.* alfathere, xatrati. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἐκτρόπιον. *Gal.* inverfion des paupières. *It.* riverfamento delle palpebre.

Effectus, *Ar. deficit*. *Hebr.* maafeh, maafiar, miphal, *Gr.* ἔργον. ἐνέργημα. *Gal.* effet. *Ital.* effetto.

Effervefcentia. *Ebullitio*. *Ar.* taglia, galajen, rahs. *Hebr.* diceul, nabhura. *Gr.* ζέσις. *Gal.* echaufement, bouillonnement. *It.* bollimento.

Efficacia. *Ar.* inquiham. *Hebr.* coah, tebha. *Gr.* δύναμις, ἐνέργεια. *Gal.* efficace, vertu. *It.* sforza, efficacia.

Effluvium. *Ar.* miibacchor. *Hebr. non occurrit*. *Gr.* ἀπόῤῥοια. *Gal.* ecoulement. *It.* fcolamento, efalazione.

Effufio. *Ar.* herq, ihtiraq, zabb, inzabib. *Heb.* fchefek, efched, mefchad. *Gr.* ἔκχυσις, *Gal.* effufion. *It.* fpargimento.

Electrum. *Ar.* haur, carabè. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἤλεκτρον. *Gal.* ambre. *It.* elettro.

Electuarium. *Ar.* alguarized, looh, laaca, maagun. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἔκλειγμα. *Gal.* electuaire. *It.* elettuario.

Elementum. *Ar.* uftaafis, recan, (*plur.*) arcan. *Hebr.* iefod, (*plur.*) iefodoth. *Gr.* στοιχεῖον. *Gal.* element. *Ital.* elemenro.

Elephantiafis. *Ar.* hali alphil, dialphil. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐλεφαντίασις. *Gal.* lèpre, ladrerie, *It.* lepra, elefantia.

Elixatio. *Ar.* rahs. *Hebr.* bifchul, bafchel. *Gr.* ἕψησις. *Gal.* action de bouillir. *It.* aleffazione, leffazione.

Elixir. *Ar.* elixir, alexir. *Hebr. deficit*. *Gr.* non habetur. *Gal.* elixir. *It.* eliffiro.

Embamma. *Ar.* dars, darfa, tadris. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἔμβαμμα. *Gal.* fauffe, faupiquet. *It.* falfa, faporetto, guazzetto.

Embrocha. *Embrocatio*. *Ar.* natula, tantil, non hilec. *Hebr. deeft*. *Gr.* ἐμβροχή. *Gal.* decoulement goutte à goutte. *It.* gocciamento.

Emolliens. *Emollitio*. *Ar.* tartib, marattab. *Heb. deeft*. *Gr.* μαλακτικός. μάλαξις. *Gal.* amolliffant, amolliffement. *It.* mitigante, mitigazione.

Empirica. *Empiricus*. *Ar.* tagariba, mugarrab. *Heb. deeft*. *Gr.* ἐμπειρία. ἐμπειρικός. *Gal.* expèrience, empirique. *It.* efperimento, em-

pirico. Vide *Experientia*.

Emplastrum. *Ar.* maran, dichen, malzam, admada. *Heb.* tealah, tachbofchet. *Gr.* ἔμπλαστρος. *Gal.* emplâtre. *It.* empiastro.

Empyema. *Ar.* taquia. *Heb. deest*. *Gr.* ἐμπύημα. *Gal.* postume interieure. *It.* postema intrinseco.

Enterocele. *Ar.* odora alama. *Hebr. deest*. *Gr.* ἐντεροκήλη. *Gal.* rompure ou hernie intestinal. *It.* rottura, crepatura intestinale.

Epiala Febris. *Ar. & Hebr. non occurrunt*. *Gr.* ἠπίαλος. *Gal.* epiale. *It.* epiala.

Epicauma. *Ar.* alficume, aufume. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* embrasement. *It.* bruciamento.

Epidemius. *Ar.* & *Hebr. non occurrit*. *Gr.* ἐπιδήμιος. *Gal.* epidèmique, maladie populaire. *It.* epidemio.

Epiglottis. *Ar.* galfamac, changiar. *Hebr.* labhtebah, schifiucobah. *Graec.* ἐπιγλωττίς. *Gal.* epiglotte, luette. *It.* epiglottide.

Epilepsia. *Ar.* nocta, zara, *adject.* mazru. *Hebr.* cafia, tiful, choli hannufel. *Gr.* ἐπιληψία. *Gal.* epilepsie, mal caduc, haut mal. *It.* mal caduco.

Epithema. *Ar.* lahale, atlia. *Hebr.* retiah, *Gr.* ἐπίθεμα. *Gal.* epithème. *It.* imposto.

Erratum. *Error*. *Ar.* talaf, chata, chatia. *Hebr.* misge, chete. *Gr.* ἁμάρτημα. *Gal.* erreur, faute, abus. *Ital.* errore.

Errhinum. *Ar.* alnisiuchat, alshauthat. *Gr.* ἔῤῥινον. *Gal.* errine. *It.* errino.

Eructatio. *Ar.* geben, gafa. *Hebr. deficit*. *Graec.* ἐρυγή. *Gal.* rot, action de roter. *It.* rotto, rottamento.

Erysipelas, *Ar.* masere, messire, gedem, bamra. *Hebr. non occurrit*. *Gr.* ἐρυσίπελας. *Gal.* feu S. Antoine, feu volant, feu sacrè. *It.* Fuoco di S. Antonio.

Essentia. *Ar* schai, schiath, aschia. *Hebr.* tuschiah, naviah, hajut, ezem. *Gr.* οὐσία. *Gal.* essence. *It.* essenza.

Evacuatio. *Ar.* chala, istiftig. *Hebr.* buc, buca, mebuca, characa. *Gr.* κένωσις. *Gal.* evacuation, vuidange. *It.* evacuazione.

Evaporatio. *Ar.* buchar. *Hebr. deficit*. *Graec.* ἐξάτμισις. *Gal.* evaporation. *It.* evaporazione.

Euexia. *Ar.* tabi, tibh. *Hebr. deest*. *Gr.* εὐεξία. *Gal.* bon ètat du corps, corps de bonne complexion. *It.* buona constituzione, buono habito.

Euphorbium. *Ar.* farbum. *Hebr. deficit*. *Graec.* εὐφόρβιον. *Gal.* euphorbe. *It.* euforbio.

Evulsio. *Ar.* cala, *Hebr.* massach, gazit. *Graec.* ἔκσπασις. *Gal.* evulsion, arrachement. *It.* estirpazione.

Excrementum. *Ar.* codora, codora agesed. *Hebr.* galal, gelel, zeh, tseah, zefiah, peresch, *Gr.* ἀπόπατημα. *Gal.* excrèment, ordure du corps. *It.* escremento.

Exhalatio. *Ar.* buchar. *Hebr.* hebel, kitor. *Gr.* ἀναθυμίασις, ἐκθυμίασις. *Gal.* exhalaison, exhalation. *It.* esalatione.

Experientia. *Experimentum*. *Ar.* tagrib, tagariba. burhan, garaba. *Hebr.* nisa, nisajon. *Gr.* πεῖρα, ἐμπειρία. *Gal.* expèrience, epreuve. *It.* esperienza, esperimento, prova,

Exsanguis. *Ar.* naquis aldem. *Hebr.* chasardam. *Gr.* ἄναιμος, λειφαιμος. *Gal.* sans sang, qui n'a point de sang. *It.* esangue.

Exsiccans. *Ar.* mujabbis, manschat. *Hebr.* iabesch. *Gr.* ξηραντικός. *Gal.* sèchant, qui fait sècher. *It.* seccante.

Exsiccatio. *Ar.* iubisa, iubs, debul, nischaf. *Hebr.* iebofchet. *Gal.* sèchement, sèche, sècheresse. *It.* secca, seccagine.

Exspiratio. *Ar. deficit*. *Hebr.* mappech, geriah. *Gr.* ἐκπνοή. *Gal.* exhalaison, haleine. *It.* espirazione.

Exspuitio. *Ar.* badsacoh, busac, antisath. *Hebr.* rekikah, *Gr.* πτύσις. *Gal.* crachement. *It.* sputamento.

Extenuatio. *Extenuatus*. *Ar.* ambasati, debul, tazhul, (*adject.*) mazhul, taqzif. *Hebr. deficit*. *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* extenuation, amoindrissement, extènuè. *It.* estenuazione, estenuato, indebolito.

Extinctio. *Extinctus*. *Ar.* intifa, itsa, mutfi. *Hebr.* kibhu, kabhe. *Gr.* σβέσις, σβεννύμενος. *Gal.* eteignement, eteint. *It.* estinzione, estinto.

Extractio. *Ar.* achragg. inticad. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἐξολκή. *Gal.* extraction. *It.* estrazione.

Extractum. *Ar.* chaluz, charrag. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἐξαχθὲν. *Gal.* extrait. *It.* estratto.

Exulceratio. *Exulceratus*. *Ar.* naquia, munsqui, tacra. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἕλκωσις. *Gal.* exulceration, blessure, entamure de peau. *It.* impiegatura.

F.

FAoultas. *Potentia*. *Ar.* taca, cudra. *Hebr.* el, iecolet, coach, harschaah. *Gr.* δύναμις. *Gal.* facultè, puissance, pouvoir, force. *It.* possanza, facoltà.

Fames. *Ar.* goi. *Hebr.* casan, raabh, rèabon, facfa. *Gr.* λιμός. *Gal.* famine, faim, *It.* fame.

Far. *Ar.* catnia. *Hebr. deest*. *Gr.* χόνδρος. Ζεία. *Gal.* epautre. *It.* farra.

Farina. *Polenta*. *Ar.* daccic, & daccac, camh. *Hebr.* kemach, solet, calit, pericach. *Gr.* ἄλφιτον, ἄλφιτα. *Gal.* farine. *It.* farina.

Fa-

Fascia. *Ar.* lafafa, faiga. *Hebr.* ehitul, chetulah, mifgereth. *Gr.* δεσμός. σπάργανον. *Gal.* bande, bandelette. *It.* fascia, banda.

Fascinatio. *Fascinum*. *Ar.* fihr, fahara. *Hebr.* chafhaph, lachafch, lathas, roten. *Gr.* βασκανία. βάσκανον. *Gal.* enchantement, forcèlerie. *It.* ftregaria, ftregamento.

Faftidium. *Ar.* bògda, befchem, melel. *Hebr.* goal, tfara, daraon, gat. *Gr.* ναυτία, βδέλυγμα. *Gal.* degout. *It.* faftidio.

Fauces. *Ar.* halch, halchu, fahafati, natqu, *Hebr.* loa, chulcus, cheth. *Gr.* φάρυγξ. *Gal.* gorge. *Ital.* foce, canna della gola.

Favilla. *Ar.* ramad. *Hebr.* piach, κidod, zicκ. *Gr.* αἰθάλη. *Gal.* flamèche, cendre chaude. *It.* favilla.

Favus. *Morbus & apum opificium*. *Ar.* fhud, fahafati, firengi. *Hebr.* fuf. nofet. *Gr.* κηρίον. *Gal.* rayon de miel. *It.* favo.

Febris, *& eminenter ardens*. *Ar.* humi, humia. *Hebr.* dalleκet, chafchur, caddachat. *Syr.* efcheta. *Gr.* πυρετός. *Gal.* fièvre. *It.* febre, febretta.

Femur. *Ar.* pachad. *Hebr.* jarch. *Gr.* μηρός. *Gal.* cuiffe. *It.* parte fuor della cofcia.

Fermentatio. *Ar.* chamar. *Hebr.* bezeκet, chumzach. *Gr.* ζύμωσις. *Gal.* fermentation. *It.* levitamento, levitazione.

Fermentum. *Ar.* chamir, chlamita. *Hebr.* feor. *Gr.* ζύμη. *Gal.* levian. *It.* levito, lievito.

Fervor. *Fervidus*. *Ar.* taglia gali. *Hebr.* diceul, retach, ratach. *Gr.* καῦμα. ζέσις. θερμός. *Gal.* ferveur, fort ardent. *Ital.* fervore, bollente, fervente.

Fex. *Fecula*. *Ar.* dar, dardi, thefal, taluch. *Hebr.* fchemer. *Gr.* τρύξ. ὑποστάθμη. *Gal.* lie, fondrille. *Ital.* feccia.

Fibra. *Fibræ*. *Ar.* arac, *pl.* uruc. *Hebr.* pethillim, maphthilim. *Gr.* ἴς. *pl.* ἶνες. *Gal. pl.* petits filets des nerfs. *Ital. pl.* Fili dei nervi o nervofi.

Fibula. *Ar.* bizim, *plur.* abzam, cabal, *plur.* arbal, *Hebr.* chach, cahat, cane hagaton. *Gr.* περόνη. *Gal.* boucle, *ou* agraffe, in *Anat.* os de la jambe. *Ital.* fibbia, fibula.

Ficus. *Morbus*. *Arab.* albir. *Hebr. deficit*. *Gr.* σύκωσις, σῦκον. *Gal.* fic. *Ital.* fico.

Firmitas. *Firmus*. *Ar.* amanach, baκi, damam, adman, zahid, vataca, &c. *Hebr.* amana, emuna, næman, chezac, jazuc, &c. *Gr.* βεβαιότης, βέβαιος. *Gal.* fermetè, ferme, *Ital.* fermezza, firmo.

Fiffura. *Ar.* filla, zada. *Hebr.* bedec, chagava, fchefa, arods, fchac, fchaca. *Gr.* σχίσις. σχίζα. *Gal.* fente, cervaffe. *Ital.* feffura.

Fiftula. *Ar.* zumara, mazamar, macalachar. *Hebr.* necafa, anbub, calil. *Gr.* σύριγξ. *Gal.* fiftule. *Ital.* fiftola.

Fixatio. *Fixus*. *Ar.* irtichaz, marchaz. *Hebr.* κebhiah. *Gr.* πῆξις. πηκτός. *Gal.* fixation, fixe. *Ital.* fiiffazione, fiffo.

Flamma. *Ar.* Lahib, lahlaha, lama, marig, fab. *Hebr.* laabh, lehabhab, laebhet, labhat, maffaah, *Gr.* φλόξ. *Gal.* flamme. *It.* fiamma.

Flatus. *Ar.* nafcha, nafima, roh, rih, rizh. *Hebr.* ruach, nefama, nephicha, nefchibat. *Gr.* φῦσα. πνεῦμα. *Gal.* fouffle. *Ital.* fiato.

Fletus. *Ar.* buκi. *Hebr.* beκi, beκah, demah. *Gr.* κλαυθμός. *Gal.* pleur, action de pleurer. *Ital.* pianto.

Flos. *Flores*. *Ar.* zahar, *plur.* ahzar, (zar atuhas. *Flos æris*.) *Hebr.* nizanim, perach, ziz. *Gr.* ἄνθος. *plur.* ἄνθεα. *Gal.* fleur, fleurs. *Ital.* fiore, fiori.

Fluctuatio. *Fluctus*. *Ar.* haul. haule, ahuel, (*plur.*) mauga; tamuig. *Hebr.* gal, mifchbar. *Gr.* κλύδων. κλυδωνισμός. *Gal.* flot, vague, flottement, agitation. *Ital.* fluttuazion, ondeggiamento.

Fluor. *Fluxus*. *Ar.* guri, (*v. g.* guridem, *fanguinis*, biκai *cum vomitu*.) dob, dabaren, filan, fil. *Hebr.* heleκ, dabh, zobh, zirma, gar. *Gr.* ῥύσις. ῥεῦμα. *Gal.* fluxion, coulement. *Ital.* fluffo.

Fœtor. *Fœtidus*. *Ar.* nachar, natan, nutana, natin, mantin. *Heb.* neelab, baefch, boefch, zemora, mac. *Gr.* δυσωδία. δυσώδης. *Gal.* puanteur, puant. *Ital.* fetore, feeido.

Fœtus. *Ar. deficit*. *Heb.* ill, olel, fchagav, fcheger, ober. *Gr.* τόκος, γονή. *Gal.* fruit & portèe d'une femme. *Ital.* parto.

Fomes. *Ar.* loefcha. *Hebr.* fchual. *Gr.* ζώπυρον, *Gal.* drapeau du fufil, allumette. *It.* efca.

Forceps. *Ar.* culib. *Hebr.* machtah, malcacha, zebhat. *Gr.* πυράγρα. σμίλη. *Gal.* tenaille, pincette. *Ital.* tenaglia.

Forfex. *Ar.* machagad, michad. *Hebr.* mifparab, meliachah. *Gr.* ψαλίς. τομίς. *Gal.* cifeau. *It.* forfice.

Forma. *Ar.* zora, febeb alzori, nava. *Heb.* zura, toar, marconet. *Gr.* μορφή. εἶδος. *Gal.* forme. *Ital.* forma.

Formatio. *Ar.* gabla. *Hebr.* jezira. *Gr.* πλάσις. *Gal.* formation. *Ital.* formazione, fazione.

Fornax. *Ar.* atun, forn. *Hebr.* tanur, macben, atun, κibfchan. *Gr.* καμῖνος. *Gal.* fournaife. *Ital.* fornace, forno.

Fractura. *Ar.* cafar, cafra. *Hebr.* tenua, fchebher, mifchbar, mafchber, pegima, pagma. *Gr.* κλάσμα. ἄγμα. κάταγμα. *Gal.* fraction, fracture, rupture. *It.* rottura.

Frigiditas. *Frigus*. *Frigidus*. *Ar.* tabid, buruda, barid, gumid, gemeda, gumuda, (*adj.*) gimid. *Hebr.* cor, cara, car, κerir, dfinna. *Gr.*

Gr. ψῦχος. ψυχρός. *Gal.* froidure, froid. *It.* freddo.

Frons. *Ar.* gebhe. *Hebr.* metsach. *Gr.* μέτωπον. *Gal.* front. *It.* fronte.

Frontale. *Ar. deficit*. *Heb.* mitscha. *Gr.* ὑπερμετώπιον. *Gal.* fronteau. *It.* frontale.

Fructus. *Ar.* fuache. *Hebr.* peri, nibh, tenubha. *Gr.* καρπός. *Gal.* fruit. *It.* frutto.

Fuligo. *Ar.* vasara, dachan, dochen, asech. *Hebr.* icrum. *Gr.* λιγνύς. αἰθάλη, καπνία. *Gal.* suye. *It.* fuliggine.

Fumus. *Ar.* dachan, buchar. *Hebr.* achan kitor, calit. *Gr.* καπνός. *Gal.* fumée. *Ital.* fumo.

Fungus, morbus, *Ar.* fatar, fatera, futurati, muqq, hatar, acar. *Hebr. deficit*. *Gr.* μύκης. *Gal.* champignon, potiron. *Ital.* fongo.

Furor. *Mania*. *Ar.* gienun, gin, (magnun, *adject.* maniacus) gadab. *Hebr.* zahaplt, hebrah, charon, &c. *Gr.* μανία. *Gal.* fureur, furie, folie. *Ital.* furore, furia.

Furunculus. *Dothien*. *Ar.* dumel, *plur.* aldemenul, demamil. *Hebr.* tali. *Gr.* δοθιήν. *Gal.* furoncle, clou. *Ital.* adronaccio.

Furfures. *Furfuratio*. *Pityriasis*. *Ar.* nocale, nacalé, alebreati, hucha, hucala, cufear, haziz. *Hebr.* mappal, netec, moz, pesole, dsarid. *Gr.* πίτυρον. πιτυρίασις. *Gal.* son, bran de farine. *Morb.* petites ordures blanches sur la tète. *It.* crusca, semola.

Fusio. *Liquatio*. *Ar.* ihtiraq, herq, *Hebr.* muzaket, muzak, nesec, masseca, haduc, hindica. *Gr.* χύσις. *Gal.* fusion, fonderie, action de fondre. *Ital.* liquefazione, fusione.

G.

GAgates. *Ar.* zabaga, gagathi. *Hebr. deficit*. *Gr.* γαγάτης. γαγγίτης. *Gal.* gagat. *Ital.* gagate.

Galactites. *Ar.* alazar almeres, hagiar lebenic, *vel* lebeni. *Hebr. deficit*. *Gr.* γαλακτίτης. *Gal.* pierre blanche comme lait. *It.* galattite.

Galbanum. *Arab.* chenechalbebi, halcherina, barzard, bezard, beliataligma, hazad, &c. *Hebr.* chelbenach. *Gr.* χαλβάνη. σφαγνίτης. *Gal.* galbanon. *Ital.* galbano.

Galea. *Ar. deficit*. *Hebr.* michbaah, cobah, culas, maclas, cassida. *Gr.* κράνος, κόρυς, τρυφάλη. *Gal.* heaume, casque. *It.* celata, elmo.

Ganglion, *Ar.* & *Hebr. deficit*. *Gr.* γάγγλιον. *Gal.* & *Ital. retinetur* ganglion, ganglio.

Gangraena. *Ar.* ganaga. *Hebr. deficit*. *Gr.* γάγγραινα. *Gal.* gangrène, chair morte par ulcere & inflammation. *Ital.* carne morta di una piaga.

Gargarismus, *Arab.* & *Hebr. deficiunt*. *Graec.* γαργαρισμός. *Gal.* gargarisme. *Ital.* gargarizamento.

Garum. *Ar.* muri, scenem, marc almalah. *Hebr. deficit*. *Gr.* γάρον. *Gal.* saumure de poissons. *Ital.* salamuja.

Gaudium. *Ar.* farch, farcha. *Hebr.* simsach, sason, cheduah, alizath. *Gr.* χαρά. χάρμα. *Gal.* joye. *Ital.* allegrezza.

Gemma. *Lapis Preciosus*. *Margarita*. *Arab.* gauhara. *pl.* gauhar, gavahir, jacuta, *pl.* jacut. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* pierre précieuse. *Ital.* gemma.

Gena. *Mala*. *Maxilla*. *Ar.* ilgene, chad, lahia. *Hebr.* lechi, lasa, pag. *Gr.* γένυς, γνάθος. *Gal.* joue. *Ital.* guancia.

Generatio. *Ar.* nasal, gil, dahar, tavaruth, con, tacoin. *Hebr.* dor, moledet, chavijah, toleda. *Gr.* γένεσις. *Gal.* generation. *Ital.* generazione.

Genitalia. *Pudenda*. *Ar.* zubub, (*sing. Zubb*, *pro utroque sexu*) autat, (*per antiphrasin*) ducura. *Hebr.* ervah, mebuschim, pot, *Graec.* αἰδοῖα. *Gal.* parties génitoires, honteuses. *Ital.* parti naturali, genitali.

Genu. *Ar.* rocba, *pl.* rocab, rocbatini. *Hebr.* berec, arcubbah. *Gr.* γόνυ. *Gal.* genou. *Ital.* ginocchio.

Gialappa. *Jalappa*. *Ar.* & *Hebr. deficit*. *Gr.* γιάλαππα. *Gal.* jalap, *Ital.* jalappa.

Gibbositas, *gibbus*, *gibbosus*. *Ar.* hadube, haddubi, muhaddab. *Hebr.* gabh, gibben, dadbeschet. *Gr.* κύφωσις, κύφωσις, κυφός, κυρτός. *Gal.* bosse, bossu. *Ital.* gobbo.

Gingivae. *Arab.* alderati, algemur, latach, *Hebr.* chincaim. *Gr.* οὖλον, οὖλα. *Gal.* gencive. *Ital.* gengiva.

Glabricies, *glaber*. *Ar.* hali, haloa. *Hebr.* chilec, chalac, scheiuth. *Gr.* φαλακρότης, φαλακρός, ψιλός. *Gal.* pelure, pelé. *Ital.* pelamento, spelamento, pelato, spelato.

Glandula, *glans*. *Ar.* geuze, *pl.* geuz, fala, bolota. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀδήν, βάλανος. *Gal.* gland. petite glande. *It.* ghianda, ghianda picciola.

Glans penis. *Ar. deficit*. *Hebr.* rosch hagevijah. *Gr.* βάλανος, κύσταρος. *Gal.* tete de la queue. *Ital.* capezzolo della coda.

Glarea, *glarealis*. *Ar.* mahgara, muhagar. *Hebr. deficit*. *Gr.* ψῆφις, ψάμμος, ψηφίδων ἔμπλεως, ψαμμώδης. *Gal.* gravier, gravois, plein de gravois. *Ital.* ghiara, ghiorosa.

Glaucoma. *Arab.* zarca. *Hebr. deficit*. *Graec.* γλαύκωμα. *Gal.* aveuglement, tache en l'œil. *Ital.* accecamento.

Gluten. *Arab.* dabac, dabc, halc, ilc, giri

ri, *Hebr.* debhec, *Gr.* κόλλα. *Gal.* colle, glu, *Ital.* colla.

Gonagra. *Arab.* vaga al rocba, alm, arocbatin. *Hebr.* chebel haberec. *Gr.* γόνυγρα. *Gal.* la goutte au genou. *Ital.* gotta del ginocchio.

Gonorrœa. *Arab.* aludi, almeracha. *Hebr.* zebha, zob, mikkerehlajelab. *Gr.* γονόρροια. *Gal.* gonorrée, flux de semence. *Ital.* gonorrea.

Gossypium, *Ar.* cotin. *Hebr.* zemer. *Græc.* γοσσίπιον, ἐριόξυλον. *Gal.* cotton. *Ital.* cottone, bombaggia.

Granum. *Ar.* zara, habbat. *Hebr.* gargar, peret. *Gr.* κόκκος. *Gal.* grain. *Ital.* grano.

Graveolentia, *graveolens*. *Arab. caret*. *Hebr.* bavosch, beosch, tsachanah, namac, *Gr.* δυσωδία, δυσώδης. *Gal.* mauvaise odeur. *Ital.* puzza, cattivo odore.

Gravida. *Arab. deest*. *Hebr.* harah, battana, meadjah, *Gr.* ἐγκύμων. *Gal.* femme grosse, enceinte. *Ital.* gravida.

Grumus, *grumescentia*. *Arab.* gerf, *Pl.* agraf. *Hebr.* regebh, gusch. *Gr.* θρόμβος, θρόμβωσις. *Gal.* caillée, caillé. *Ital.* condensato.

Guajacum. *Ar.* & *Hebr. deficiunt*. *Ind.* guajacan. *Gr.* ἁγιόξυλον. *Gal.* bois de gayac, bois saint. *Ital.* guajaco, legno santo.

Gula, *œsophagus*. *Arab.* meri, anhar. *Hebr.* loach, biliah, *Gr.* οἰσόφαγος. *Gal.* gueule, gosier. *Ital.* gola.

Gummi. *Arab.* zamach, samag. *Heb.* dsamag. *Græc.* κόμμι. *Gal.* gomme. *Ital.* gomma.

Gummi Arabicum. *Ar.* samag, alarabi. *Hebr.* althartuc. *Gr.* κόμμι ἀραβικόν. *Gal.* gomme arabique. *Ital.* gomma arabico.

Gutturnium. *Ar. deficit*. *Hebr.* mischcabh. *Gr.* πρόχουs, πρόχοις. *Gal.* goutteron. *Ital.* bacilo, bacile.

Gypsum. *Arab.* gies, gips, gipsin, tali. *Hebr. deficit*. *Gr.* γύψος. *Gal.* gips, platre. *Ital.* gesso, gipso.

H.

H*Æmatites*. *Arab.* sedenegi, sedine. *Hebr. caret*. *Gr.* αἱματίτης. *Gal.* hematite, pierre sanguinaire. *Ital.* hematite.

Hæmoptysis. *Ar.* nasth aldam, nazaf aldam. *Hebr.* roc dam. *Gr.* αἱμόπτυσις. *Gal.* crachement de sang. *Ital.* sputo di sangue.

Hæmorrhagia. *Arab.* guri dem nazalaldem. *Hebr.* dabh, vel zobhdam. *Gr.* αἱμοῤῥαγία. *Gal.* flux de sang. *Ital.* fluore del sangue.

Hæmorrhoides. *Ar. deest*. *Hebr.* apholim, techorim. *Gr.* αἱμοῤῥοΐδες. *Gal.* hèmorrhoides. *Ital.* hemorroide.

Halitus. *Arab.* nasima, habba. *Hebr.* neschama. *Gr.* πνεῦμα, ἀτμός, ἀτμιδός. *Gal.* haleine. *Ital.* halito, spirito.

Hebetudo visus. *Ar.* alfedar, atabalbazar. *Hebr. deest*. *Gr.* ἀμβλυωπία. *Gal.* foiblesse, débilité de vue, vue troublée. *Ital.* debilità del viso.

Hectica. *Arab.* hami aldac, meselet, mucalif. *Hebr.* hadacia. *Gr.* ἑκτική. *Gal.* fièvre hectique, etique. *Ital.* hectica, hettica febre.

Hepar, *jecur*. *Ar.* kebd, bebib. *Hebr.* gabed. *Gr.* ἧπαρ. *Gal.* foye. *Ital.* fegato.

Hepaticus. *Arab.* makbud, alorsingen, siagemalsce. *Hebr. deest*. *Græc.* ἡπατικός. *Gal.* hepatique, mal de foye. *Ital.* fegatoso, mal di fegato.

Hermaphroditus. *Ar.* chunte. *Hebr. deest*. *Gr.* ἑρμαφρόδιτος, ἀνδρόγυνος. *Gal.* hermafrodite, garcon fille, qui est male & femelle. *Ital.* ermafrodito.

Hernia, *ramex*. *Ar.* luse, buri. odra, adar, nafsch. *Hebr. deficit*. *Græc.* κήλη. *Gal.* rupture. hernie, crevre. *Ital.* crepatura, rottura, ernia.

Herpes. *Ar.* alchaichaluf, in *specie* exedens. *Heb.* jecul, etiam *exedens*.) *Gr.* ἕρπης, & quidem ἐσθιόμενος, & ἕρπης κεγχρίας, i. e. *miliaris*. *Gal.* herpete, louq des allemans. & male dartre. *Ital.* herpete, lupo.

Hirudo, *sanguisuga*. *Ar.* alag, aleca. *Hebr.* alucah. *Gr.* βδέλλα. *Gal.* sangsue. *Ital.* sanguettola, sanguesuga.

Homo. *Arab.* & *Hebr.* adam. *Gr.* ἄνθρωπος. *Gal.* homme. *Ital.* uomo.

Horror. *Ar.* takim, azugub, palazut. *Hebr.* charadah, *Gr.* φρίκη. *Gal.* effrayement, frayeur. *Ital.* horrore.

Humectatio. *Ar.* bal, abtlal. *Hebr.* tartibh, ratbot. *Gr.* ὕγρανσις, ὑγρασμός. *Gal.* humectaction, mouillure, moiteur. *Ital.* bagnamento, inhumidità.

Humerus. *Ar.* ketf, mancab. *Hebr.* kteph, schebhet. *Gr.* ὦμος *Gal.* epaule. *Ital.* spalla, humero.

Humor, *humidus*. *Ar.* chilt, nadvah. (*plur.* nadvit,) munedi. (*adject.*) rutuba, ratab. *Hebr.* leach, lechah, leschad teria, ratobh. *Gr.* ὑγρασία, ὑγρός, ἰκμάς. *Gal.* humeur, humide. *Ital.* umore, umido.

Hyacinthus. *Ar.* jacuta, *quod etiam* Gemmam *in genere significat*. *Hebr. deest*. *Gr.* ὑάκινθος. *Gal.* hyacinte. *Ital.* giacinto.

Hydatis, *aquula*. *Ar.* farnac, schernac, aximath. *Hebr. deest*. *Gr.* ὑδατίς. *Gal.* bourgeon, ou am-

ampulle d'eau. *Ital.* acqueta, broffola piena di acqua.

Hydrops, *hydropicus*. *Ar.* jarcan, muallal, baliarcan, haben, nasch albatan, (*adject.*) mansuch. *Hebr.* nodi, schiccu. *Graec.* ὕδρωψ. ὑδρωπικός. *Gal.* hydropisie, hydropique. *Ital.* idropisia, idropico.

Hyems. *Ar.* schiti, schetva. *Hebr.* kon. *Gr.* χειμών. *Gal.* hyver. *Ital.* Inverno.

Hypochondria. *Ar.* mesemen. *Hebr.* comesch. *Gr.* ὑποχόνδρια. *Gal.* hypochondres. *Ital.* tela, che sta intorno al cuore.

Hypochondriacus. *Ar.* serasis. *Hebr.* chamusch. *Gr.* ὑποχονδριακός. *Gal.* hypochondriaque. *Ital.* *deficit*. (*Posset tamen usurpari* ipocondriaco, *ad imitationem* ipocrita, i. e. *Hypocrita*.

I.

J*Aspis*. *Ar.* hagar, jaspe, iaschep. *Heb.* *Gr.* ἴασπις. *Gal.* jaspe. *Ital.* pietra jaspe, Jaspide.

Icterus, *ictericia*. *Ar.* jarcan. *Hebr.* ieracon. *Graec.* ἴκτερος. *Gal.* jaunisse. *Ital.* itterizia, ictericia.

Ictus, *percussio*. *Ar.* galdah. *Hebr.* paam, makkeh, maccab. *Gr.* πλῆξις, πληγή. *Gal.* coup, frappement, action de frapper. *Ital.* colpo, percossa, ferita.

Jejunum. Epitheton intestini. *Ar.* alsain. *Gr.* alsain, dsain. *Hebr.* *deficit*, *Gr.* νῆστιν. *Gal.* jeun. *Ital.* digiuno.

Ilia. *Ar.* hazarti. *Hebr.* kesalim, daphe. *Gr.* λαγόνες. *Gal.* flancs. *Ital.* fianchi.

Iliaca, *ileus*. *Ar.* vaga almaa. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* εἰλεός, εἰλιακή. *Gal.* iliaque passion. *Ital.* iliaca.

Impetigo, *lichen*. *Ar.* cuba, scere, usag, haziza. *Hebr.* chazaz, chaziz, jallephet. *Gr.* λειχήν. *Gal.* galle, gratelle, seu volage. *Ital.* volatica.

Impraegnatio. *Ar.* haml. *Hebr.* *deest*. *Gr.* ἐγκυμοσύνη. *Gal.* engrossement des femelles. *Ital.* ingravidazione, impregnazione.

Impuritas, *impurus*. *Ar.* chacesa. *Hebr.* Tumca, tame, tinusa, tanus. *Gr.* ἀκαθαρσία, ἀκάθαρτος. *Gal.* ordure, saletè, sale. *Ital.* sporchezza, sporco.

Incisio. *Ar.* lacht. *Hebr.* seret, sareta. *Gr.* τομή, διακοπή. *Gal.* incision. *Ital.* taglio, tagliatura.

Incrassans, *incrassatio*. *Arab.* tegill. *Hebr.* maebheh. *Graec.* παχυντικόν, παχυσμός. *Gal.* epaissement, *verb.* epaissir. *Ital.* ingrossamento, ingrossante.

Incubus, *ephialtes*. *Ar.* gatum, chanic, kibus, kabus, alantisac, altatum, alcatum, &c. *Hebr.* kabuds. *Gr.* ἐφιάλτης. *Gal.* coche-mare. *Ital.* incubo, incubito.

Inedia. *Ar.* goi, *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ἀσιτία. *Gal.* faute de boire & de manger. *Ital.* astinenza, dieta.

Infantia, *infans*. *Ar.* tosula, tosolia, tisl, *Hebr.* jancuth, jeleth, naar, elam, taph, pirchak. *Gr.* βρέφος. *Gal.* ensance, ensant. *Ital.* fanciullezza, fanciullo, bambino.

Inflammatio. *Ar.* tahab, acasus. *Hebr.* gargur. beherah. *Gr.* φλεγμονή. *Gal.* inflammation, embrasement. *Ital.* inflammazione.

Inflatio. *Ar.* nasch. *Hebr.* *deest*. *Gr.* ἐμφύσημα. *Gal.* inflazion, enflure. *Ital.* infiatura, infiazione, gonfiamento.

Influxus. *Ar.* mazhaca. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ἀπόῤῥοια. *Gal.* influence. *Ital.* influsso.

Infusio, *infusum*. *Ar.* naca, naka, muntaca, zabb. *Hebr.* jetsica. muzak, *Gr.* ἔγχυσις, ἔγχυμα. *Gal.* infusion, infus. *Ital.* infusione, infuso.

Ingenium. *Ar.* gil, hadaca, chiel. *Hebr.* sechel, haskel, binad. *Gr.* νοῦς. διάνοια. φύσις. *Gal.* naturel. *Ital.* ingegno.

Ingredientia. *Arab.* dachila. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* εἰσερχόμενα. *Gal.* entrants, ingrediens. *Ital.* entranti.

Inguen. *Ar.* haleb, *pl.* halebetein, arbut, arbitin. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* βουβῶνες. *Gal.* aine. *Ital.* inguinaglia.

Inquietudo. *Ar.* *deficit*. *Hebr.* rescha. *Gr.* ἀλυσμός. ἄση. *Gal.* inquiètude. *Ital.* inquietudine.

Insania, *insanus*. *Ar.* belech, ebleh, vasufo, vasus. *Hebr.* schiggagon, maschugga. *Gr.* ἄνοια, μανία, μωρός, ἐμμανής, *Gal.* furie, rage, insense, hors de sens. *Ital.* pazzia, pazzo.

Insipidus, *insipiditas*. *Ar.* zehema, biletib, masich, mischa (*subst.*) *Hebr.* chesil, nabal, evil, *Gr.* ἄποιος, ἀποιότης. *Gal.* qui n'a point de saveur. *Ital.* senza sapore.

Inspiratio. *Ar.* tausas, habba, *plur.* hubub, *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ἐμπνοή. *Gal.* inspiration. *Ital.* inspirazione.

Inspissatio. *Ar.* tacats, mucattif, (*adject.*) *Hebr.* *deficit*. *Gr.* πύκνωσις. *Gal.* epaississement. *Ital.* ispessimento.

Instrumentum. *Ar.* alach, & *in specie Chirurgicum* gamedui. *Hebr.* keli. *Gr.* ὄργανον. *Gal.* instrument. *Ital.* instrumento.

Intellectus, *Ar.* binah, aql. *Hebr.* Sechel, haskel. *Gr.* διάνοια. *Gal.* Intellect, Entendement. *Ital.* intelligenza, intendimento.

Intemperies. *Ar.* insrat. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ἀκρασία. *Gal.* immoderation, intemperance. *Ital.*

Ital. immoderazione.

Intestinum. *Arab.* batan. *pl.* bavatin, dachil, mazran. *plur.* mazarin. *Hebr.* кerebh, *plur.* кerabhim. *Gr.* ἔντερον, ἔντερα. *Gal.* entrailles, intestins. *Ital.* entraglie, interiori.

Inunctio. *Arab.* tamarich. *Hebr. deficit.* *Gr.* χρῖσμα, χρῖσις, ἄλειμμα. *Gal.* onction. *Ital.* onzione, unguento.

Irrigatio. *Arab. deficit.* *Hebr.* Zarzif, ri, schiкu. *Gr.* ἐμβροχή, ἄρδεια. *Gal.* arrosement. *Ital.* adacquameato, inacquamento.

Irritatio. *Arab.* magadbah. *Hebr.* regaz, ragza, argzot, naatsa, neatsa. *Gr.* ἐρεθισμός. *Gal.* irritation. *Ital.* irritazione.

Ischiatica, *Ischias.* *Arab.* itq aluisa. *Hebr.* beebh, jajereк, gid hannaseh. *Gr.* ἰσχιάς, ἰσχιαδικὴ νόσος. *Gal.* goutte sciatique. *Ital.* sciatica.

Ischion, vide *Coxa.* *Ar.* nesaa. *Hebr.* naseh, jerek. *Gr.* ἰσχίον. *Gal.* cuisse, hanche. *Ital.* coscia, anca.

Ischuria. *Ar.* zeiba albeule, achia alhiraca, ihtibes albeule, ihtecin albeule &c. *Hebr.* achjur haschtana, azira haschenim. *Gr.* ἰσχουρία. *Gal.* ischurie. *Ital.* iscuria.

Jugularis vena. *Ar.* guidem. *Hebr. deficit.* *Gr.* σφαγῖτις φλέψ. *Gal.* veine de la gorge. *Ital.* vena del gozzo, della gola.

Jugulum. *Arab.* lebe. *Hebr.* zippor. *Gr.* αὐχήν, κλεὶς, δειρή. *Gal.* gosier, gorge. *Ital.* gola, gozzo della gola.

Julep. *Arab.* julep. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἰούλεπος. *Gal.* julep. *Ital.* giuleppo.

Jumentum, *Jumenta.* *Arab.* behime, *pl.* beheim. *Hebr.* beir, cudna. *Gr.* κτῆνος. *Gal.* bete servant a tirer, ou a labourer. *Ital.* bestiame, bestia da soma, giumenta.

Jus, *Jusculum.* *Arab.* marac, mana, *fœm.* *Hebr.* marac, rathaph. *Gr.* ζωμίδιον. *Gal.* bouillon, potage. *Ital.* brodo, potaggio.

L

L*Abium*, *Labrum.* *Arab.* supha. *Hebr.* saphah. *Gr.* χεῖλος. *Gal.* levre, lippe, *Ital.* labbro.

Labor. *Ar.* chidma, chotob. *Hebr.* torach. *Gr.* πόνος, μόχθος. *Gal.* labeur, travail. *Ital.* fatica.

Laboratorium, *officina.* *Arab.* dar, zinaa, hanut. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἐργαστήριον. *Gal.* ouvroir d' un apoticaire. *Ital.* bottega.

Lac. *Arab.* leben, lahan. *Hebr.* calaph. *Gr.* γάλα. *Gal.* lait. *Ital.* latte.

Lac coagulatum Acetosum. *Arab.* raib, rab, mast, mest, machid. *Hebr. deficit.* *Gr.* ὀξύγαλα, γάλα πηκτός. *Gal.* lait aigre, lait caillè, caillebote. *Ital.* latte acetoso, agro.

Lacca. *Arab.* luch, ancasal, *Hebr. deficit.* *Gr.* κάγχαμον. *Gal.* lacque. *Ital.* lacca.

Lacryma. *Ar.* dama. *Hebr.* dama, dima, *Gr.* δάκρυον. *Gal.* larme. *Ital.* lagrima.

Lactans. *Arab.* mardaa. *Hebr.* meneкet. *Gr.* γαλακτίζουσα. *Gal.* allaitant. *Ital.* lattante.

Lacteus. *Ar.* mulabban labani. *Hebr. deficit.* *Gr.* γαλακτικός, γαλακτώδης. *Gal.* blanc comme lait, de lait. *Ital.* di latte.

Ladanum. *Ar.* laden, leden. *Hebr. deficit.* *Gr.* λάδανον. *Gal.* ladanum. *Ita.* ladano.

Lesio. *Ar.* garha, mod. *Hebr.* nezeк, chebhel, chathal, nega. *Gr.* βλάβη. *Gal.* blessure. *Ital.* offesa, nocumento.

Lamina, *vide* Bractea.

Lana. *Ar.* suf, zuf, in *specie* lana succida, zuf hile mavil. *Heb.* itsemer. *Gr.* ἔριον. *Gal.* laine. *It.* lana.

Languor. *Ar.* sacam. *Hebr.* ajephut. *Gr.* ἀσθένεια. *Gal.* langueur. *It.* languore, languidezza.

Lapis. *Arab.* hagiar, hagar, alazar, *Hebr.* ebhen, chatlaz, кeph. *Gr.* λίθος. *Gal.* pierre. *Ital.* pietra.

Lapis Lazuli. *Ar.* scerbac, lazuard, lazivard. *Hebr. deest.* *Gr.* κύανος. *Gal.* pierre lazuli. *It.* pietra lazuli.

Laqueus. *Ar.* arva, habel, machnaca. *Heb.* chebhel, moкesch, pach. *Gr.* βρόχος, παγίς. *Gal.* laqs. *It.* laccio.

Lardum. *Ar.* sadif, alchanzir, semen. *Heb. deest.* *Gr.* ὕειος σὰρξ ἢ λίπος. *Gal.* lard. *Ital.* lardo.

Larynx. *Ar.* natq. *Hebr. deest.* *Gr.* λάρυγξ. *Gal.* gorge. *Ital.* gozzo della gola.

Lassitudo. *Arab.* ajoch, vaga. *Hebr.* jaga, jagia. *Gr.* κόπος. *Gal.* lacherè. *Ital.* stanchezza.

Latus. *Substant.* *Ar.* gunb. *plur.* agnab, det. *plur.* devet. *Hebr.* jarcah, кetef, peah, tsad, tsela, &c. *Gr.* πλευρόν. *Gal.* cote. *Ital.* lato, fianco.

Leniens, *Laxativum.* *Arab.* melin. *Hebr.* marpa. *Gr.* ὑπακτικὸν, ὑπήλατον. *Gal.* laxatif. *It.* solutivo del ventre.

Lentigo. *Ar.* alhadesiab, namascha. *Hebr. deficit.* *Gr.* φακός. *Gal.* lentille, tache roussatre au visage. *It.* lentigine.

Lepra, *Leprosus.* *Ar.* baraz, abraz, gedem, magdum, garaba, mugarrab. *Hebr.* tsaraat, tsara, mispach. *Gr.* λέπρα. *Gal.* lepre, ladrerie. *It.* lepra, mal di S. Lazaro.

Lethargus. *Ar.* nusien (*adject.*) munsi. *Hebr.* *defi-*

deficit. *Gr.* ληθαργος. *Gal.* letargie. *Ital.* letargo.

Libido. *Ar.* zin, techavil. *Hebr.* zenuth, agbah, *Gr.* λαγνεία ὁρμή. *Gal.* volupté desordonnée, paillardise. *It.* libidine, voglia sfrenata, lussuria.

Libra. *Ar.* muasin, misin, mizin, ratal. *Hebr.* mane, tecal. *Gr.* λίτρα. *Gal.* livre, poids. *It.* libra.

Lien, *splen*. *Ar.* tahal. *Hebr.* deest. *Gr.* σπλήν. *Gal.* rate. *Ital.* milza.

Lienteria. *Ar.* zalik almazarin. *Hebr.* chalaclacoth, chalek hameaim. *Gr.* λειεντερία. *Gal.* flux de ventre. *It.* lienteria.

Ligamentum, *Ligatura*. *Ar.* hacab, asar. *Hebr.* esur, abhac, mosar, ketar. *Gr.* σύνδεσμος, δεσμός. *Gal.* lien, liaison, ligature. *Ital.* legamento, legatura, legame.

Limatura, *scobs*. *Ar.* baruda, bural. *Hebr.* neforet. *Gr.* ῥίνημα. *Gal.* limure, limaille, sciure. *It.* limatura.

Lingua. *Ar.* lisin, lisna. *Hebr.* laschon. *Gr.* γλῶσσα, vel γλῶττα. *Gal.* langue. *Ital.* lingua.

Linimentum. *Ar.* latuch, atlia. *Hebr.* mischchach. *Gr.* ἄλειμμα. *Gal.* liniment. *It.* unguento.

Lipothymia, *animi deliquium*, *Syncope*. *Ar.* istifrag. *Hebr.* deficit. *Gr.* λειποθυμία. *Gal.* pamoison, evanouissement, defaillance de cœur. *Ital.* mancamento di cuore, ecclisse, difetto.

Lippitudo, *ophthalmia*. *Ar.* umuscha, ramad, guardenegi, *Hebr.* deficit. *Graec.* ὀφθαλμία, λήμη. *Gal.* chassie, debilité de vue, mal des yeux. *It.* lippitudine.

Liquefactio, *Liquatio*. *Ar.* tadiib, adiba, dubian, hebet. *Hebr.* mas, masa, temes, *Graec.* τῆξις. *Gal.* fonderie, liquation. *Ital.* liquefazione.

Liquidambra, *storax liquida*. *Ar.* miha saila. *Hebr.* deest. *Gr.* στύραξ. *Gal.* styrax liquide, liquidambre. *It.* liquidambra.

Lithargyrium. *Ar.* merdasengi. *Hebr.* martech, badil. *Gr.* λιθαργύριον. *Gal.* litharge d'or, ou d'argent. *Ital.* litargirio.

Lubricitas, *Lubricus*. *Ar.* zalac, zalic, muzalic, mulasa, amals, mamlasa. *Hebr.* chilek, cheleca, chalac. *Gr.* γλισχρότης, γλισχρός. *Gal.* grillant, glissade, glissement, glissant. *It.* lubrico, lubricità, sdrucciolamento, sdrucciolosо, sbricciolosо.

Lucta, *Luctatio*. *Ar.* inzira, munzara, *Heb.* naphtulah. *Gr.* πάλη. *Gal.* lutte, luttement. *It.* lotta, combattimento.

Lumbago. *Arab.* vaga alchatin. *Hebr.* chebel hachalazim. *Gr.* ὀσφύος ἄλγημα. *Gal.* douleur de reins. *Ital.* dolore di lombi.

Lumbi. *Ar.* chatim, caavin, *Hebr.* chalazim, matenaim. *Gr.* ὀσφύες. *Gal.* reins. *It.* lombi.

Lumbrici, *vermes*. *Arab.* caratin, sussara. *Hebr.* barza, barzim. *Gr.* ἕλμινθες. *Gal.* vers. *It.* vermi.

Luscіosus, *Luscus*. *Ar.* ahval, avar. *Hebr.* over. *Gr.* μύωψ. *Gal.* qui a la vue courte. *It.* losco, di corta vista.

Luxatio. *Ar.* algaacnu, alheven, feqq, facea. *Hebr.* nacal, nasch. *Gr.* ἐξάρθρωσις, ὀλίσθημα. *Gal.* dislocation de membre. *Ital.* snodazione, snodato.

M.

MAceratio. *Arab.* bal, abtlal, dars, darsa, tadris. *Hebr.* mischrah, *Gr.* ὕγρανσις. *Gal.* amollissement. *It.* macerazione.

Macies, *Macilentus*. *Ar.* hazal, tazhil, mazhul, tacdif, cadif. *Hebr.* caschah, razah, tazi, dalla, dal, patran, patranot. *Gr.* ἰσχνότης, ἰσχνός. *Gal.* maigreur, maigre. *It.* macilenza, magrezza, magro.

Macis. *Ar.* besbase, besbesi, talisafar. *Heb.* deficit. *Gr.* μάκερ. *Gal.* macis, fleur de muscade. *It.* macis.

Magnes. *Ar.* hagar, almes, magnatis. *Heb.* deficit. *Gr.* μαγνῆτις. *Gal.* aimant. *Ital.* calamita.

Malleolus. Anat. *Ar.* deficit. *Heb.* carsol. *Gr.* σφυρίον. *Gal.* martelet. *Ital.* martellino.

Malleus. *Ar.* matraca, dafar. *Hebr.* halmuth, arzob, mappets, pattisch, mepiz, &c. *Gr.* σφῦρα. *Gal.* maillet, marteau. *Ital.* martello.

Mamma, *mamilla*. *Ar.* muche, *plur.* muchit, thad. *plur.* thadi. *Hebr.* dad, schad, bizzi. *Gr.* θηλή, μαζός, μαστός. *Gal.* mammelle, teton. *Ital.* tetta, poppa, poccia, manna, zinna.

Mancus, *mutilus*. *Ar.* mabtul, mucallam, *Hebr.* paschig, calut. *Gr.* πηρός. *Gal.* manchot. *It.* mancino.

Mandibula, *Maxilla*. *Ar.* chud. *plur.* chudud, lehia, pak, *plur.* pakin. *Hebr.* lechi, pak. *Gr.* γνάθος, γένυς. *Gal.* machoire. *Ital.* mascella.

Manipulus. *Arab.* bachat, chazam, chuzma, chuzem, galla. *Hebr.* glem, alumna, amir, tsachat, comets, *Gr.* χειρόβολον, ἀμαλλα. *Gal.* javelle, poignée. *Ital.* manipolo.

Manna. *Ar.* man, terniabin. *Hebr.* man. *Gr.* μάννα. *Gal.* manne de calabre. *Ital.* manna.

Mar-

Marcasita. *Arab.* marcasita, alrusenai. *Hebr. deficit*. *Gr.* μαρκασίτη. *Gal.* marcasite. *Ital.* marchesita.

Marcor, *marcidus*. *Ar.* indibel, madbul, nachar, indebul, madbul. *Hebr.* κemat, κemit. Gr. μαρασμός, μαραινώδης. *Gal.* maigreur. maigrq. *Ital.* magrezza, magro.

Margarita. *Ar.* gauhara. *plur.* gavahir, darra, jacuta, jacut. *Hebr.* peninim, marganit. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* perle. *Ital.* perla.

Massa. *Ar.* gabla, agn, agne. *Hebr.* baζeκ, molem, musch, κικκar. *Gr.* μάζα. *Gal.* masse. *Ital.* massa.

Masticatio. *Arab.* magd, *Hebr.* leisah. *Gr.* μάσησις. *Gal.* mastication. *Ital.* masticazione.

Mastix, *masticbe*. *Ar.* mastiche. *Hebr.* lot, lut. *Graec.* μαστίχη. *Gal.* mastic. *Ital.* mastica.

Materia. gabla, madad, mida. *Hebr.* chomer. Gr. ὕλη. *Gal.* matiere. *Ital.* materia.

Matrix, *uterus*. *Ar.* zifaç, cis, ruham. *Hebr.* rechem, maschper, em, harah. Gr. μήτρα. *Gal.* matrice. *Ital.* matrice.

Maturatio. *Arab.* alandaga. *Hebr.* bischul. *Gr.* πεπασμός. *Gal.* maturation. *Ital.* maturezza.

Meatus. *Ar.* bartac, magarl, manfad. *Hebr.* nacabh, rachat. *Gr.* πόρος. *Gal.* veine, passage, issue. *Ital.* meato, poro.

Mechoacanna. *Arab.* mechoacan. *Hebr. deficit*. Gr. μηχοακάνη. *Gal.* mechoacan. *Ital.* mechoacanna.

Mediastinum. *Ar. deficit*. *Hebr.* ranim. *Gr.* μεσοτοίχιον. *Gal.* mediastin. *Ital.* mediastino.

Medicamentum, *remedium*. *Arab.* devi. *pl.* advia. *Hebr.* aruca. *Gr.* φάρμακον. *Gal.* medicament, medecine. *Ital.* medicamento.

Medicina, *Ar.* radvia, tab. *Hebr.* asut, asia. schipha, rephuah. *Gr.* ἴασις, ἰατρική. *Gal.* medecine. *Ital.* medicina.

Medicus, *Ar.* mudevi, tabib. *pl.* atibbe alfachi, fasi. *Hebr.* ase, measse, ropheh, schaphi. *Gr.* ἰατρός. *Gal.* medecin. *Ital.* medico.

Medium, *Ar.* hasa, vasat, tavasit, nazif. *Hebr.* tavec, chazi, mecheza, κerebeth. *Gr.* μέσον. *Gal.* milieu, moyen. *Ital.* mezzo.

Medulla, *Ar.* moch, much. *Hebr.* moach. *Gr.* μυελός. *Gal.* mouelle. *Ital.* midolla.

Mel, *Arab.* asel, κaratan, alces. *Syr. Hebr.* debhasch. *Gr.* μέλι. *Gal.* miel. *Ital.* miele.

Melancholia, *Melancholicus*, *Ar.* sevid, feudi. *adj.* seudavi. *Hebr. def.* *Gr.* μελαγχολία, μελαγχολικός. *Gal.* melancholie, melancholique. *Ital.* maninconia, malinconia, malinconico.

Membrana. *Ar.* race. *Hebr.* κeleph. *Gr.* ὑμήν. *Gal.* membrane, petite peau. *Ital.* membrana.

Membrum. *Ar.* ucde, quatra. *Hebr.* hadam. netach. *Gr.* μέλος. *Gal.* membre. *Ital.* membro.

Memoria, *Ar.* dihen, dihn, hifd, iltihem. *Hebr.* zicron, zicaron. *Gr.* μνήμη. *Gal.* memoire. *Ital.* memoria.

Menstruum, *Ar.* hayda, niz. *Hebr.* nidda, vasat, sautha, richuc, subhan. *Gr.* ἔμμηνα, καταμήνια. *Gal.* menstrue, fleurs ou mois des femmes. *Ital.* menstruo, flusso di sangue delle donne.

Mensura, *Ar.* κil. masah. *Hebr.* medad. midda, madon, sasseah, mesurah. *Gr.* μέτρον. *Gal.* mesure. *Ital.* misura.

Mentagra, *Ar.* haziza sal lahia. *Hebr.* hazaz. *Gr.* μεντάγρα. *Gal.* datre. *Ital.* volatica.

Mentum, *Ar.* dacan, lahiah. *Hebr.* lechi. sapham. *Gr.* γένειον. *Gal.* menton. *Ital.* mento, barboccio.

Mercurius, *Vide argentum vivum*, *Ar.* cattabh. *Hebr.* cocabh. *Gr.* ἑρμῆς. *Gal.* mercure. *Ital.* mercurio.

Meridies, *Ar.* vasit, al nabar. *Hebr.* tzahoraim. *Gr.* μεσημβρία. *Gal.* midi. *Ital.* mezzodì.

Mesenterium, *Ar.* marhard, maraad. *Hebr.* sebhacat. *Gr.* μεσεντέριον. *Gal.* mesentere. *It.* mesenterio.

Metacarpus, *Ar.* alselanaut. *Hebr.* Masrech caph hajad. *Gr.* μετακάρπιον, στῆθος χειρός. *Gal.* Dos de la main. *It.* dosso della mano.

Minium, *Ar.* afrengi. *Hebr. deficit*. *Graec.* μίλτος. *Gal.* vermillon. *Ital.* minio.

Morbilli, *Ar.* aluteschin, hasasin, algidra, alhasba, Forest. *l.* 6. *Obs.* 41. *Schol.* *Hebr.* chazabim. *Gr.* ἐξανθήματα ἐρυθρά. *Gal.* rougeole. *Ital.* rossettoli.

Morbus. *Ar.* dis. caaba, marad. *pl.* amrad. *Hebr.* chali, machalat, carah. caran. &c. *Gr.* νόσος, νόσημα. *Gal.* maladie. *Ital.* malattia, male, morbo.

Mors, *Ar.* maut, mita, fani. *Hebr.* mavet, mut, met, &c. *Gr.* θάνατος. *Gal.* mort. *Ital.* morte.

Morsuli, *Ar.* lezmit. *Hebr.* & *Gr. deficit*. *Gal.* morceaux, tablettes. *Ital.* tavoletti.

Morsus, *Arab.* maldug, lezma, naschab, had, hadah, maad. *Hebr.* neschek. *Gr.* δῆξις. δῆγμα. *Gal.* morsure. *It.* morso.

Mortarium, *Ar.* haven, maharas, casan. *Heb.* metocah, machtesch, asitah. *Gr.* ὅλμος, ἴγδη. *Gal.* mortier. *Ital.* mortaro.

Moschus, *Ar.* mosch, mech. *Hebr.* bosem, besem, besam. *Gr.* μόσχος. *Gal.* musc. *It.* muschio.

Mucilago, *Arab.* lahab. *Hebr.* rir. *Gr.* μύξα. *Gal.* mucilage. *Ital.* mucilagine.

Mucor, *Arab.* chamg, afin, afuna. *Hebr.* ipufch. *Gr.* ἀφρὸς, αὐχμὸς. *Gal.* moififfure. *It.* muffa.

Mucronatus, *Ar.* Alchangiri. *Hebr.* Exem bedelli rachaibh. *Gr.* ξιφοειδὴς. *Gal.* aigu ou formè epèe. *Ital.* come una fpada.

Mucus, *Ar.* maihta, moq. *Hebr.* uija, rir. *Gr.* μύξα. *Gal.* morve. excrement fortant du nez. *Ital.* moccolo.

Mulier, *mulieris*, *Ar.* nifivi, nifi. *Hebr.* ifcha. *Gr.* γύνη, γυναικὸς. *Gal.* femme. De femme. *Ital.* femina, donna. di femina.

Mulfum, *Ar.* antabad. *Heb. deficit*. *Græc.* ὑδρόμελι, aliis οἰνόμελι. *Gal.* vin mielle. *Ital.* acqua melata. Vino melato.

Mumia, *Ar.* mumiai. *Hebr.* & *Gr. deficiunt*. *Gal.* momie, mumie. *Ital.* mumia.

Muria, *Ar.* muri, marc almalah. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἅλμη. *Gal.* faumure. *Ital.* muria, fala mora.

Mufculus, *Ar.* mulch. *plur.* amlach, adlah. *Hebr. deficit*. *Gr.* μῦς. *Gal.* mufcle. *It.* mufcolo.

Muftum, *Ar.* moftar, afara. *Hebr.* tirofch, afis. *Gr.* γλεῦκος. *Gal.* motir. *Ital.* mofto.

Mutatio, *Ar.* abdil, tabdil. *Hebr* chaliphah. *Gr.* μεταβολὴ. μεταλλαγὴ. *Gal.* changement. *Ital.* mutamento, mutazione.

Myrobalani, *Ar.* dulegi, bendelegi. *Hebr. deficit*. *Gr.* μυροβάλανοι. *Gal.* myrobalans. *Ital.* mirobalani.

Myrrha. *Ar.* mura, mor. *Hebr.* mor. *Gr.* σμύρνα. *Gal.* mirrhe. *Ital.* mirra.

Myftax, *Arab. dici poteſt* dacan. *Hebr.* fapam. *Gr.* μύσταξ ὑποπωγώνιον. *Gal.* mouftache. *Ital.* bafette. barbocci.

N.

Naphtha. *Arab.* naft. *Hebr. deficit*. *Gr.* νάφθα. *Gal.* naphthe. *Ital.* bitume.

Narcoticum, *ſtupefaciens*. *Ar.* michdar. *Hebr. deficit*. *Gr.* ναρκωτικὸν. *Gal.* narcotique. *Ital.* narcotico.

Nafus, *nares*. *Ar.* mancbar. *pl.* mancharin. *Hebr.* aph, negirim, chotem. *Gr.* ῥὶς, ῥῖνες. *Gal.* nez, narines. *Ital.* nafo, narice.

Nates. *Ar.* aijatin, liatin, maciada. *Hebr.* fchet, iggabhot. *Gr.* γλουτοὶ. *Gal.* feffes. *Ital.* natiche.

Natura. *Ar.* geuhar, tabi, gariza. *Hebr. deeſt*. *Gr.* φύσις. *Gal.* nature. *It.* natura.

Naturalis. *Arab.* tabai, garizi. *Hebr. deeſt*. *Gr.* φυσικὸς. *Gal.* naturel. *Ital.* naturale.

Naufea. *Ar.* zara, chobal, befchem, cudd, tachmach. *Hebr.* zara, mazor, bafchem, deraon. *Gr.* ναυτία. *Gal.* envie de vomir, degoût. *Ital.* naufea, inclinazione a vomito.

Nephritis. *Ar.* vaga alkelitin. *Hebr. deeſt*. *Gr.* νεφρῖτις. *Gal.* mal *ou* douleur des reins. *It.* dolore di reni, nefritide.

Nervus. *Ar.* vatar. *Pl.* autar, atfab. *Heb.* etfeb, metar. *plur.* metarim, gid. *Gr.* νεῦρον. *Gal.* nerf. *Ital.* nervo.

Neutrum, *neuter*. *Arab.* lazmum. *Hebr. deficit*. *Gr.* οὐδέτερος. *Gal.* ni l'un ni l'autre. *Ital.* neutrale, nè l'uno nè l'altro.

Nitrum. *Arab.* baurach, malh, barud. *Heb.* nether. *Gr.* νίτρον, λίτρον. *Gal.* nitre, falpetre. *Ital.* falnitro, falpietra.

Novacula. *Ar.* fifra. *Hebr.* mafpar, taar, morah, izmel. *Gr.* ξυρὸς. *Gal.* rafoir. *Ital.* rafojo.

Nox. *Arab.* leile. *Hebr.* lail. *Gr.* νὺξ. *Gal.* nuit. *It.* notte.

Nutritio. *Ar.* tagdia. *Heb.* tarbia, amenah, amanah. *Gr.* θρέψις. *Gal.* nourriture. *Ital.* nutrimento.

Nutrix. *Ar.* nena, rabbaja, mardaa. *Hebr.* omeneth, meneketh. *Gr.* θηλάστρια. τιτθὴ. *Gal.* nourrice. *Ital.* nutrice, nena.

Nyctalopia. *Arab.* gifiha, algihar, alchar. *Hebr. deficit*. *Gr.* νυκταλωπία. *Gal.* & *Ital. deficiunt*.

O.

Obefitas, *obefus*. *Ar.* bari, gilad, galid. *Hebr.* abah, abhih, maabheh, taphafch. *Gr.* πιότης. *Gal.* graiffe, gras, ronge. *Ital.* graffezza, graffo.

Obftipitas, *obftipus*. *Ar.* mudellibiras. *Hebr. deeſt*. *Gr.* καμψαυχενις. *Gal.* courbure, courbe: qui a la tete de travers, le cou tors. *Ital.* Storto di collo.

Obftructio, *oppilatio*. *Ar.* fchidda, tacah. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἔμφραξις. *Gal.* bouchement, obftruction, opilation, *Ital.* opilazione.

Occiput. *Ar.* alchafa, Cnamudue. *Hebr.* oreph. os occipitis. ezemhaoreth. *Gr.* ἰνίον. *Gal.* Le derriere de la tete. *Ital.* Occipizio.

Oculus. *Ar.* bizar. *plur.* abzar, ajin. *Hebr.* aijn. *Gr.* ὀφθαλμὸς. *Gal.* oeil. *plur.* yeux. *It.* occhio.

Odor. *Ar.* buhar, tib, facha, raiha. *Hebr.* reab, zeker. *Gr.* ὀσμὴ. *Gal.* odeur. *Ital.* odore.

Odoramentum. *Ar.* atara, fchemumat. *Hebr.* bafam, befem. *Gr.* ὄσφρημα. *Gal.* odeur, parfum. *It.* odoramento.

Odo-

Odoratus, *olfactus*. *Ar.* ſcham. *Hebr.* reah. *Gr.* ὄσφρησις. *Gal.* odorat. *Ital.* odorato.

Oedema. *Ar.* undimia, trehel. *Hebr. deeſt*. *Gr.* οἴδημα. *Gal.* Enflure phlegmatique. *Ital.* enfiatura flemmatica.

Oleum. *Ar.* dun, den. *Heb.* jizher, Schemen. Meſcha. *Gr.* ἔλαιον. *Gal.* huile. *Ital.* oglio.

Omentum. *Ar.* zirbus, zorab. *Hebr.* chelebh-mecaſſe. *Gr.* ἐπίπλοον. *Gal.* Coife qui couvre les inteſtins. *Ital.* zirbo.

Ophthalmia. *Arab.* afluen, guardenigi, ramad. *Hebr.* kezira. *Gr.* ὀφθαλμία. *Gal.* maladie des yeux. *Ital.* lippitudine.

Opium. *Ar.* offien, afiun, marcad. *Hebr.* ofi. *Gr.* ὄπιον. μηκώνιον. *Gal.* Suc de pavot. *Ital.* opio.

Opobalſamum. *Ar. deficit*. *Hebr.* zeri, zarah. *Gr.* ὀποβάλσαμον. *Gal.* Opobalſame. ſuc du baume. *Ital.* opobalſamo.

Orificium. *os*, *oris*. *Ar.* ducm, ducam, fe. *Hebr.* phe, phi, pum, adi. *Gr.* στόμα. *Gal.* orifice, embouchure, bouche. *Ital.* bocca.

Orificium ventriculi. *Ar.* ducam almiede. *Hebr.* pe hagagon, pum habetem. *Gr.* στόμα τῆς κοιλίας, *eſtque duplex*, στόμαχος, & πυλωρός. *Gal.* orifice de l'eſtomac. *Ital.* bocca dello ſtomaco.

Os, *oſſis*. *Arab.* anamel, anemel, adam. *Hebr.* gerem, etſem. *Gr.* ὀστέον. *Gal.* os. *Ital.* oſſo.

Os ſacrum. *Ar.* hadam alhagiazi, alhavis: *Hebr. deficit*. *Graec.* ὀστέον ἱερόν. *Gal.* os ſacre, ſaint. *Ital.* oſſo ſacro.

Ovum. *Ar.* beid, baid. *plur.* alde. *Hebr.* betſa, betſim. *Gr.* ὠόν. *Gal.* oeuf. *Ital.* ovo.

Oxymel. *Ar.* Scheniabin. *Hebr. deficit*. *Gr.* ὀξύμελι. *Gal.* oxymel. *It. idem*.

P.

PAlatum. *Ar.* chanq, halc, natque. *Heb.* chek, malcochaim, magier. *Gr.* ὑπερῴον. *Gal.* palais de la bouche. *It.* palato della bocca.

Palindromia. *Ar.* & *Hebr. deficiunt*. *Gr.* παλινδρομία. *Gal.* palindromie. *It.* palindromia. ritorno degli umori.

Pallor, *pallidus*. *Ar.* bilaleun, nihula, nahil. *Heb.* jeracon. *Gr.* ὠχρός. *Gal.* paleur, pale. *Ital.* pallidezza, pallido.

Palpebrae. *Ar.* agfin. *Hebr.* aphaphaim, ichemuroth. *Graec.* βλέφαρα. *Gal.* paupieres. *Ital.* palpebre.

Palpitatio. *Arab:* alucbe, ichtelig. *Heb. deficit*. *Gr.* παλμός. *Gal.* palpitation, treſſaillement du cœur. *Ital.* palpitazione.

Panaritium, *reduvia*. *Ar.* dahaſas, dagga, abuhalac. *Hebr. deficit*. *Gr.* παρωνυχία. *Gal.* panaris. *Ital.* panariccia.

Pancreas. *Arab.* pancharas, encharas. *Hebr.* totereth. *Gr.* πάγκρεας. *Gal.* pancreas. *Ital.* pancreate.

Pandiculatio. *Arab. deficit*. *Hebr.* gichuk. *Gr.* σκορδινισμός. *Gal.* baaillement, lors qu'on etend les bras & tout le corps. *Ital.* diſtirarſi. diſtenderſi.

Papilla. *Ar.* muchaicha, dharah. *Hebr.* pitmu, patmar. *Gr.* θηλή. *Gal.* Bout de la mammelle. *Ital.* cappezzuolo della poccia, mammella.

Paracenteſis, *perforatio*. *Arab.* bat, ſbata, tucbah. *Heb.* tucbah. *Gr.* παρακέντησις. *Gal.* paracentèſie. *Ital.* paracenteſia, forazione con la trivella, sbucazione.

Paralyſis. *Arab.* butlan, lacvach, lacua, alzamene. *Hebr.* palig, pilug. *Gr.* παράλυσις, πάρεσις. *Gal.* paralyſie. *Ital.* paraliſia.

Parotis. *Arab.* vaga albadani, fugille. *Heb. deficit*. *Gr.* παρωτίς. *Gal.* apoſtume qui vient aux oreilles. *Ital.* poſtema dietro d'orecchia.

Paroxyſmus, *Ar.* neuba. *Hebr.* onah. *Graec.* παροξυσμός. *Gal.* acces de maladie, paroxiſme. *Ital.* paroſſiſmo, accreſcimento, acerbazione.

Pars. *Arab.* gihe. *Hebr.* chelc. chelca. *Gr.* μέρος, μόριον. *Gal.* part. *Ital.* parte.

Partus, *Ar.* tavalid, mavlad, muchuzah. nafas. *Hebr.* ledah. *Gr.* τόκος. *Gal.* enfantement. *Ital.* parto.

Paſſio. *Arab.* alm, infial. *Hebr.* hiphaalut, chaſchaſcha. *Gr.* πάθος. πάθημα. *Gal.* paſſion. *Ital.* paſſione.

Paſſulae. *Arab.* zibib. *Hebr. deficit*. *Gr.* σταφίδες. *Gal.* paſſules. *It.* uva paſſa, zibibo.

Paſtillus, *trochiſcus*. *Ar.* areſſatu, caraz. *Heb. deficit*. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* trochiſque. *Ital.* paſtella, paſtillo.

Patella. *Ar.* alraſafe, alresfatu, raſga, radafah. *Hebr.* heyu aumaghen haharcuba. *Gr.* μύλη. *Gal.* paletie du genou. *Ital.* Padella.

Pectus. *Ar.* zadar, alcas. *Hebr.* chadi, chadio, chazech, naah, jenaah. *Gr.* στῆθος. *Gal.* poitrine. *Ital.* petto.

Pellis, *cutis*. *Ar.* giela, gelde, geld, chebi, quiſchſchara. *Hebr.* gelad, or, dac, doc, &c. *Gr.* δέρμα. *Gal.* peau. *Ital.* pelle.

Penis, *membrum virile*. *Ar.* dacar, deneb. *Hebr.* gid, ammah, ſchapheca, zanah. *Gr.* αἰδοῖον. *Gal.* verge de l'homme. *It.* coda, cazzo.

Peripneumonia. *Ar.* det alriah, itrif, ſoſati, birſen, ghaiana. *Heb. deficit*. *Gr.* περιπνευμονία. *Gal.* peripneumonie, inflammation des poul-

poulmons. *Ital.* peripneumonia.

Peritonaeum. *Ar.* siphac, berbetinem, beriterou. *Hebr. deest*. *Gr.* περιτόναιον. *Gal.* peritonèe. *Ital.* peritoneo.

Pes, *pedes*. *Ar.* κiarach, κadam, ragla, raglin, fak, fakin. *Hebr.* regel, peamim. *Gr.* πῦς, πόδες. *Gal.* pied, pieds. *Ital.* piede, piedi.

Pessus, *pessarium*. *Ar. deficit*. *Hebr.* cophal, manul, abbar. *Gr.* τελεπηχωτὸς. *Gal.* pessaire. *Ital.* chiavistello, pessario.

Pestis, *pestilentia*. *Ar.* barathien, alencatan, itrama, vabi, maut, mita, *Heb.* deber, mevet, negaph, kereph, κatoph. *Gr.* λοιμὸς. *Gal.* peste. *Ital.* peste, pestilenza.

Pestilens. *Arab.* vabij, masmam, musassida. *Hebr.* dibri. *Gr.* λοιμώδης. *Gal.* pestilentieux. *Ital.* pestilente.

Petechiae. *Arab.* alutefchin. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἐξανθήματα λοιμώδη. *Gal.* macules pestilentielles. *Ital.* petechie, macchie pestilenziali.

Petroleum. *Ar.* nafth. *Hebr. deficit*. *Gr.* πετρέλαιον. *Gal.* huile de pierre. *Ital.* petroglio.

Phagedaena. *Arab.* ixila. *Hebr.* icul. *Gr.* φαγέδαινα. *Gal.* sorte d'ulcere, farsin. *Ital.* fagedena.

Pharmacopaeum, *pharmacopolium*. *Ar.* maagena, maagin. *Hebr. deficit*. *Gr.* φαρμακοπώλιον. *Gal.* boutique d'apoticaire. *Ital.* bottega di speciale.

Pharmacopola, *Ar.* aggin. *Hebr. deficit*. *Gr.* φαρμακοπώλης. *Gal.* apoticaire. *It.* speciale.

Philtrum, *Ar.* fihr, fahara. *Hebr. deest*. *Gr.* φίλτρον. *Gal.* philtre, poison pour faire aimer, breuvage d'amour. *Ital.* veleno per farsi amare.

Phlebotomia, *venae sectio*. *Ar.* bazag, fazd. *Hebr.* hecazah. *Gr.* φλεβοτομία. *Gal.* saignèe. *Ital.* sanguigna.

Phlebotomus, *Ar.* mibazag, fazzad. *Hebr.* kizai. *Gr.* φλεβότομος. *Gal.* lancette. *Ital.* lancetta.

Phlegma, *pituita*. *Ar.* cham. *Hebr.* lebhanah. *Gr.* φλέγμα. *Gal.* phlegme. *It.* flemma.

Phlegmagogum. *Arab.* & *Hebr. deficit*. *Gr.* φλεγμαγωγόν. *Gal.* plegmagogue. *Ital.* flemmagogo.

Phaenigmus. *Ar.* ahmar. *Hebr. deficit*. *Gr.* φοινιγμός. *Gal.* faire rouge. *Ital.* fare rosso.

Phrenitis. *Ar.* birsen, firsen, carabitus. *Heb. deficit*. *Gr.* φρενῖτις. *Gal.* phrènèsie. *Ital.* frenesia.

Phthiriasis, *morbus pedicularis*. *Ar.* camla, mucammal, κimlin. *Hebr. deficit*. *Gr.* φθειρίασις. *Gal.* maladie pediculaire. *Ital.* pidocchiosità.

Phthisis, *phthisicus*. *Ar.* zell, mazlul, sall, massul, illar assel, alil assel. *Hebr.* tsimue, schachaph. *Gr.* φθίσις. *Gal.* phthisie, ulceration des poulmons. *It.* tisichezza, tisico.

Pia mater. *Ar.* maschimi. *Hebr. deficit*. *Gr.* ὑμὴν λεπτὸς. *Gal.* membrane mince du cerveau. *It.* pia madre.

Pilulae. *Ar.* habbat. *Hebr. deficit*. *Gr.* καταπότια. *Gal.* pilules. *It.* pilole.

Pilus. *Ar.* vabra, saar. *Heb.* saar, scarah, schear. *Gr.* θρὶξ. *Gal.* poil. *It.* pelo.

Pinguedo, *pinguis*. *Ar.* gilla, gallil, dasuma, dasem, vadaq, muvadaq. *Hebr.* deschen, daschen, chesebh, schemen, schamea, duhen, dahen. *Graec.* λίπος, λιπαρότης, λιπαρὸς. *Gal.* graisse, gras. *It.* grassezza, grasso.

Pistillum. *Ar.* marzaba, mudacca, jed, almaharas, gras. *Hebr.* madoc. *Gr.* ὕπερος, ὕπερον. *Gal.* pilon de mortier. *Ital.* pestello da mortajo.

Pituita. *Vide* phlegma.

Pix. *Ar.* char, chir, zest, alkitran, chutrut. *Hebr.* zephet, copher. *Gr.* πίσσα. *Gal.* poix. *Ital.* pece.

Placenta. *Ar.* caach. *Hebr.* chalah, ugah, uggah, geritsah, lebhibah. *Gr.* πλακοῦς. *Gal.* gateau, tarte. *Ital.* focaccia, torta.

Planta. *Arab.* benat, nebat, gars, nulita, nacla. *Hebr.* bannat, natah, schetilim. *plur.* *Gr.* φυτὸν. *Gal.* plante. *Ital.* pianta.

Planta pedis. *Ar.* alselament. *Hebr.* caph, masrek haregel. *Gr.* πέλμα, πεδίον. *Gal.* plante du piè. *Ital.* pianta del piede.

Plenitudo, *plenus*. *Ar.* imbtili, mali. *Hebr.* melo, male. *Gr.* πλῆθος, πληθώρα. *Gal.* plenitude, plein. *Ital.* pienezza, pieno.

Pleuritis, *pleuriticus*. *Ar.* birsen sosati, vaga algenb, hubivaga algenb, schafzaa. *Hebr.* ghebel, hazad. *Gr.* πλευρῖτις, πλευριτικὸς. *Gal.* pleurèsie. *Ital.* pontura di fianchi.

Plica. *Ar.* farda, taja, tachbil, alschaar. *Hebr. deficit*. *Gr.* πλοκὴ. *Gal.* pli, pliement, plissure. *Ital.* piega, crespa.

Plumbum ustum. *Ar.* merdesengi. *Hebr. deficit*. *Graec.* μόλυβδος κεκαυμένος. *Gal.* plomb brulè. *Ital.* piombo brusciato.

Podagra. *Vide etiam* arthritis. *Arab.* salaa. *Hebr. deficit*. *Gr.* ποδάγρα. *Gal.* goutte aux piès. *Ital.* podagra, gotta.

Pollex. *Arab.* buhan. *Hebr.* bohen, alion, gudal, zecapha, ezebba hagam. *Graec.* ἀντίχειρ. *Gal.* pouce. *Ital.* dito grosso, pollice.

Pollutio nocturna. *Arab.* heis ihtelem. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἐξονείρωσις. *Gal.* flux de semence de nuit. *Ital.* flusso del seme notturno.

Polypus. *Arab.* alarhab, arbiam, cassanum, arna-

arnaban. *Hebr. deficit*. *Gr.* πώλυπος. *Gal.* polpe, poupe, polype. *Ital.* polpo, polpa del naso.

Pondus. *Ar.* alsacrugia, vazan, mizin, tecal, ticle. *Hebr.* mischgal, netel, maoch, masah. *Gr.* σταθμὸς, βάρος. *Gal.* poids, pesanteur. *Ital.* peso.

Poples. *Arab.* rocba, rocube. *Hebr.* berex, arcuba. *Gr.* ἰγνὺς, ἰγνύα, κώληψ. *Gal.* jarret. *Ital.* garletto, piegatura della gamba.

Porphyrites lapis. *Arab.* rachama ahmar. *Hebr.* bahat. *Gr.* πορφυρίτης. *Gal.* marbre rouge, ou rougeatre. *Ital.* porfido.

Potus. *Ar.* tardia, secu. *Hebr.* schikkni. *Gr.* πόμα. *Gal.* boire, boisson. *Ital.* cosa da bere.

Præfocatio matricis. *Ar.* comac, ichtinac alraham, machnaca alzifac. *Heb.* machanac harechem. *Gr.* πνὶξ ὑστερική. *Gal.* suffocatione de la matrice. *Ital.* affocamento della matrice.

Præputium. *Ar.* arla, calfa. *Hebr.* arelatah, merachak. *Gr.* πόσθη. *Gal.* prèpuce, bout de la peau du membre viril. *It.* punta della pelle del membro virile, prepuzio.

Præservatio. *Ar.* charaz, tichraz, ahtiraz. *Hebr. deficit*. *Gr.* προφυλακή. *Gal.* prèservation. *Ital.* preservazione.

Priapismus, *satyriasis*. *Ar.* serismus, therfinus, famus. *Hebr. deficit*. *Gr.* πριαπισμός, σατυρίασις. *Gal.* priapisme, satyriasie. *Ital.* priapismo, satiriasia.

Prognosticum, *Ar.* hiseb, cahin, ichan, nubuah. *Hebr.* nebuah. *Gr.* προγνωστικόν. *Gal.* pronostic, prèdiction. *Ital.* pronostico.

Pruritus. *Ar.* sare, hacc, hacac, nkil. *Heb. deficit*. *Gr.* κνησμός. *Gal.* demangeaison. *Ital.* pizzicore, voglia di grattarsi.

Ptisana hordei. *Ar.* Kisch, axescen, dischischmin, seheir. *Hebr.* gesire, scheorim. *Gr.* πτισάνη. *Gal.* ptisane, *ou* tisane d'orge. *Ital.* ptisana, sugo d'orzo colla scorza.

Pubes, *os pubis*, *Ar.* rachaba, zub. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἥβη, ὀστέον ἥβης. *Gal.* poil, qui vient aux parties honteuses. *Ital.* lanugine, e peli delle parti vergognose.

Pudenda. *Arab.* zubub, aurat. *Hebr.* mebuschim, ervah, bachatin. *Gr.* αἰδοῖα. *Gal.* parties honteuses. *Ital.* parti vergognose.

Pudor, *verecundia*. *Ar.* tahfar, chischma. *Hebr.* boscha, boschet, buschna, baschena, tsenua. *Gr.* αἰδώς. *Gal.* hoote. *It.* vergogna.

Puerpera. *Arab.* veleda. *Hebr.* joida. *Gr.* λεχώ. *Gal.* accouchèe. *Ital.* donna di parto.

Pulmo. *Ar.* rihe, ria, kich. *Hebr. deficit*. *Gr.* πνεύμων. *Gal.* poulmon. *Ital.* polmone.

Puls, *pulmentum*. *Ar.* idim, harisa, tabich, sahina. *Hebr.* nazid. *Gr.* κολλυρὶς, ἀθάρα. *Gal.* fait de farine, bouillie. *It.* pulte, menestra.

Pulsus. *Ar.* nahad, nasd. *Hebr.* paam, dephek. *Gr.* σφυγμός. *Gal.* poulx. *Ital.* battimento.

Pulvis. *Ar.* sussuf, ugitur, darira, gobar &c. *Heb.* avak, aphar, gulch, schahat. *Gr.* κόνις. *Gal.* poudre, poussiere. *It.* polvere.

Pumex, *Arab.* chaisur, sanec, hagaralbamin. *Hebr.* deest. *Græc.* κισσηρὶς. *Gal.* pierre ponce. *Ital.* pumice.

Pupilla. *Ar.* hadac alain. *Heb.* bavah, charuds, gilgul, ischon. *Gr.* κόρη. *Gal.* prunelle de l'œil, *Ital.* pupilla dell'occhio.

Purgans. *Ar.* munaqui. *Hebr. deficit*. *Gr.* καθαρτικόν. *Gal.* purgeant, medicament qui purge. *Ital.* medicamento purgante.

Purgatio. *Arab.* mushil. *Hebr.* tohar, kenischa. *Gr.* κάθαρσις. *Gal.* purgation. *Ital.* purgazione.

Purificatio. *Ar.* tathir, tanquia. *Hebr.* bar. *Gr.* καθαροποίησις. *Gal.* purification. *It.* purificazione.

Purpura, *Ar.* istabac. *Hebr.* argaman, margaman. *Gr.* πορφύρα. *Gal.* pourpre. *It.* porpora.

Pus. *Ar.* midda, sadid. *Heb.* magla. *Gr.* πύον. *Gal.* boue, ordure. *It.* marcia, lordura.

Pustula, *papula*. *Ar.* bothor, sahasati, balchiati. *Hebr.* saphahat, bohac, cathita. *Gr.* φλύκτις, φλύκταινα. *Gal.* pustule, ampoule. *It.* broffola.

Putredo. *Ar.* tacrich, afuna, taasin. *Hebr.* racath, ricathon. *Gr.* σηπεδὼν. *Gal.* pourriture. *It.* putredine.

Putrefactio. *Ar.* chamg, taasin. *Hebr.* ibhusch. *Gr.* κατάσηψις. *Gal.* putrefaction. *It.* putrefazione.

Pyxis. *Ar.* schatipha. *Heb.* ichuschan. *Gr.* πυξὶς. *Gal.* boite, cassette. *It.* bussetta, bossoletta.

Q.

QUartana febris. *Ar.* rabba. *Hebr.* rebiah. *Gr.* τεταρταῖος πυρετὸς. *Gal.* fièvre quarte. *Ital.* quartana.

Quies. *Arab.* hudna, razane, sucum, tafschal. *Hebr.* dam, manoah, schabbaton, scheket. *Gr.* ἡσυχία. *Gal.* repos. *Ital.* quiete, riposo.

Quotidiana febris. *Ar.* Humi aljaum, jaum, antar telbos. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀμφημερινὸς πυρετὸς. *Gal.* fièvre qui prend tous les jours. *It.* quotidiana, cotidiana.

Ra-

R.

RAbies. Ar. rialcalbe. Hebr. deficit. Gr. λύσσα, λύττα. Gal. rage. It. rabbia.

Radix. Ar. baragen, asis. Hebr. scheresch, icar. Gr. ῥίζα. Gal. racine. It. radice.

Rana. Ar. dafta, althaeul. Hebr. zab, mascar. Gr. βάτραχος. Gal. grenouille. It. ranocchio, rana.

Rancidus. Ar. mutarrac. Hebr. deficit. Gr. σαπρός. Gal. ranci, chansi. It. rancio, rancido.

Rasura. Arab. guraga, nesare, halsa. Heb. garera, tasporeth. Graec. ξυσμός. Gal. raclure. It. rasura.

Raucedo, raucus. Ar. tabahboh, mubabhah, Hebr. bichah. Gr. βράγχος. βραγχώδης. Gal. enrouement, enroüé, rauque. Ital. raucità, rauco.

Recidiva, Arab. & Hebr. desunt. Graec. ὑποτροφή. Gal. récidive, rechute de maladie. Ital. ritirata.

Remedium. Ar. devi. plur. advia, tab, on, un, muana. Hebr. rephuah, aruc, asut, asu, asjah. Gr. βοήθημα, ἄκος. Gal. remède, It. rimedio. Vide etiam auxilium, medicina.

Renes. Ar. kulie, kelit, kelitin. Heb. kelajoth, tuchot. Gr. νεφροί. Gal. reins, rognons. It. reni, rognoni.

Respiratio. Ar. raha, istirah. Hebr. revach. Gr. ἀναπνοή. Gal. respiration. Ital. respirazione.

Restauratio, restitutio. Ar. giemar, chilesa, radd, radda. Hebr. schubhah, teschubhah, Gr. ἀνασκευασμός. Gal. restauration, restitution. It. restaurazione, ristoro, restituzione.

Rete, reticulum. Ar. nasba, facheh, medsida, sabaca, thorab, tharb, zirbus. Hebr. rescheth, micmar, macmor, madsud, mokesch, leked, malcodath, cherem, naschubh, &c. Gr. δίκτυον. Gal. rets, filets. Ital. rete, reticello.

Retiformis. Ar. rescheth. Hebr. deficit. Gr. δικτυοειδής, χοροειδής. Gal. fait en fason de rets. It. retiforme.

Rhabarbarum. Ar. raveno, ravedseni. Heb. deest. Gr. ῥαβάρβαρον. Gal. rhubarbe. It. rabarbaro.

Rheumatismus. Vide Destilatio. Ar. & Heb. deest. Gr. ῥευματισμός. Gal. rhume. Ital. flusso, catarro.

Rubinus. Ar. jacuta hamar. Hebr. jahar, cadeod, samcan. Gr. ἄνθραξ. Gal. rubi, rubis. It. rubino.

Rubrica. Ar. magra. Heb. migra, sammanim. Gr. μίλτος, σινωπίς. Gal. terre rouge. Ital. rubrica, terra rossa.

Rugae. Ar. abagdan, tacmisch. plur. tacmischa, curischa, curisch. Hebr. kematim. Gr. ῥυτίδες. Gal. rides, plis. Ital. rughe, falde.

Ruptura. Ar. fecha, tahzima, mahzam, chazaq, tachariq. Hebr. bedek, temacah, perets. Gr. ῥῆγμα. Gal. rupture. It. rottura.

S.

SAccharum. Ar. succhar, tabarzet. Hebr. deficit. Gr. σάκχαρον. Gal. sucre. Ital. Zuccaro.

Sal. Ar. garab, sasaf, melah, melech. Heb. melach. Gr. ἅλς. Gal. sel. It. sale.

Salacitas, salax. Ar. liab, laib. Heb. hogebh. Gr. λαγνεία, λάγνος. Gal. paillardise, paillard. It. salacità, salace.

Saliva. Ar. lahab, bezac, bisac. Heb. rir, roc. Gr. σίαλος. Gal. salive. It. saliva.

Salsedo. Ar. almuri, barachia, scenem. Hebr. melichud. Gr. ἁλμυρότης. Gal. gout du sel, liqueur salée. Ital. salatura.

Salsus. Ar. mumallah. Hebr. maloch. Gr. ἁλμυρός. Gal. salé. Ital. salato, salso.

Saltus. Ar. quafza. Heb. dilug, raph ruph. Gr. πήδησις. Gal. saut. Ital. salto.

Salus, sanitas. Ar. mochliz, afia, ziha. Hebr. jeschah, teschuah, asd, asjon. Gr. σωτηρία. Gal. salut, santé. Ital. salute, sanità.

Sandaracha. Ar. sandarac, zarnic. Hebr. deficit. Graec. σανδαράχη. Gal. sandarac. Ital. sandaraca.

Sanguis. Ar. dem. Hebr. dam. Gr. αἷμα. Gal. sang. Ital. sangue.

Sanus. Ar. beri, asia, zhahah, cawi. Heb. asi, chalum &c. Gr. ὑγιής, ὑγιεινός. Gal. sain. Ital. sano.

Sapa. Arab. schulila alasal, tille. Hebr. deficit. Gr. ἕψημα, σίραιον. Gal. vin cuit. Ital. vino cotto.

Sapo, smegma. Ar. sabun. Hebr. bor, borith, ahala. Gr. σάπων, σμῆγμα. Gal. savon. Ital. sapone.

Sarcocolla. Ar. azarot, anzarut. Hebr. deest. Gr. σαρκοκόλλα. Gal. sarcocolle. Ital. sarcocolla.

Scabies. Ar. garab. in specie, exulcerata alkenebi, serap. Hebr. garab, jalepheth, mispachath. Gr. ψώρα. Gal. galle, rogne. It. rogna, scabbia.

Scalpellum. Ar. mubazag, sisra. Hebr. taar, darban, Gr. μαχαιρίδιον. Gal. canif, petit burin. Ital. scarpello.

Scalptum. *Arab*. magrad. *Hebr*. cherebh, tfipporen, *Graec*. ξυστρ. *Gal*. burin, racloir. *Ital*. rafparola, fcarpello.

Scammonium. *Ar*. mahmuda. *Hebr*. *deest*. *Gr*. σκαμμώνιον. *Gal*. fcammonèe. *Ital*. fcammonea.

Scapulae. *Ar*. κètf, *plur*. actaf. *Heb*. κoteph, *plur*. κephot, κetephim. *Gr*. ὠμοπλάται. *Gal*. palerons, derrière des èpaules. *Ital*. pallette.

Scarificatio. *Ar*. fchatrad. *Hebr*. garda, rabhda. *Graec*. χαραγμός. *Gal*. fcarification. *Ital*. fare i tagli o picchi.

Scirrhus. *Ar*. fephiros, futratiz. *Hebr*. *deficit*. *Gr*. σκίῤῥος. *Gal*. enflure dure. *Ital*. fcirro, durezza fenza dolore.

Scorbutus. *Ar*. & *Hebr*. *ignotus*. *Gr*. σκορβοῦτος. *Gal*. fcorbut. *Ital*. fcorbuto.

Scoria. *Ar*. tubel, chabt, chabat. *Hebr*. fig. *Gr*. σκωρία. *Gal*. ecume & ordure des mètaux. *Ital*. fciuma di metallo.

Scorpius, *fcorpio*. *Ar*. & *Hebr*. acrab. *Gr*. σκόρπιος. *Gal*. fcorpion. *Ital*. fcorpione.

Scrupulus. *Arab*. bachila, garmia, κermet. *Hebr*. tfur. *Gr*. γραμμή. *Gal*. fcrupule. *Ital*. fcrupulo.

Sectio. *Ar*. bat, bata, fazl. *Hebr*. bether, chetεκ, chaticah, natuah, pereκ. *Gr*. τομή. *Gal*. coupure, taillure. *Ital*. fegamento, intacco di taglia.

Secundinae. *Ar*. chalas, abras, mafchima, furfus. *Hebr*. fchiljah. *Gr*. δευτερεῖα, ὕστερα. *Gal*. arrièrefaix. *Ital*. pelli di fanciulli.

Sedes. *Ar*. maglas, arfch. *Hebr*. mofchab. *Gr*. ἕδρα. *Gal*. fiège, felle. *Ital*. fedia.

Sedimentum. *Arab*. & *Hebr*. rafubh, mifchcah. *Gr*. ὑπόστασις. *Gal*. affaiffement ou ordure d'urine. *Ital*. fedimento.

Semen. *Ar*. dariah, zara, nafal. *Hebr*. zerah, zarah, mizrah. *Gr*. σπέρμα. *Gal*. femence. *It*. feme, femenza.

Senfus. *Ar*. halm, his. *Hebr*. regath, tuam. *Gr*. αἴσθησις. *Gal*. fens, fentiment. *It*. fenfo.

Sericum. *Ar*. harir, fadus. *Hebr*. mefchi. *Gr*. σηρικόν. *Gal*. foie. *It*. feta, armofino.

Serpens. *Ar*. haja, afhai. *Hebr*. nachafch, tanin, zochel. *Gr*. ὄφις. *Gal*. ferpent. *It*. ferpente.

Serum. *Ar*. mafal, magra. *Hebr*. *deficit*. *Gr*. ὀῤῥός. *Gal*. lait clair, petit lait. *It*. fcolo di latte.

Sefamoidea offa. *Ar*. alfemfemanie. *Hebr*. helthefamimiath. *Gr*. σησαμοειδῆ ὀστᾶ. *Gal*. & *It*. *deficiunt*, & *Latina retinentur*.

Siccitas, *ficcus*. *Ar*. baal, gefef, gefaf, jubs, jubifa, jabis. *Hebr*. chorebh, charebh, zachoth, zajon. *Gr*. ξηρότης, ξηρός. *Gal*. fechereffe, fec. *It*. ficcità, fecco.

Signum. *Ar*. aja, bend, nadar. *Hebr*. oth, tav. *Graec*. σημεῖον. *Gal*. figne. *It*. fegno.

Silex. *Ar*. ferax, ferachs, hagar alzenet. *Hebr*. chalamish, *Gr*. πυρίτης. *Gal*. caillou. *It*. felce.

Siligo, *fimilago*. *Ar*. hertaman, afeleth, famid. *Hebr*. falet. *Gr*. σεμίδαλις. *Gal*. forte de froment, fleur de farine. *Ital*. amito, amido.

Simitas, *fimus*. *Ar*. *deficit*. *Hebr*. charum. *Graec*. σιμότης, σιμός. *Gal*. camus, nez tortu, aquilin. *It*. fchiacciato nafo.

Singultus. *Ar*. faah, favaq. *Hebr*. anaκah. *Gr*. λύγξ, λυγμός. *Gal*. hoquet, fanglot. *It*. fingulto, finghiozzo.

Sitis. *Ar*. taman, atfch, atfchi, taatifch, ach. *Hebr*. dfama, dfimmaon, tfima, tfichvan. *Gr*. δίψα. *Gal*. foif. *It*. fete.

Situs. *Ar*. *deficit*. *Hebr*. matfabh, matfucah. *Graec*. θέσις. *Gal*. fituation. *It*. fito, fituazione, pofto.

Smaragdus. *Ar*. zmarad, feruzegi, *Hebr*. barκet, barcath, nopeκ, pizdba, cachalt, jarcan. *Graec*. σμάραγδος. *Gal*. emeraude. *It*. fmeraldo.

Smiris. *Ar*. mefu, hagar fumbidig, fumbedegi. *Hebr*. *deficit*. *Gr*. σμύρις. *Gal*. emeril. *It*. fmeriglio.

Solutio continui. *Ar*. chadeffan. *Heb*. peruκ. *Gr*. λύσις τῆς συνεχείας. *Gal*. folution de continuitè. *Ital*. foluzione della continuità.

Solutio ventris. *Ar*. darab, ashal. *Hebr*. *deficit*. *Gr*. ὑποχώρησις. *Gal*. flux de ventre. *Ital*. fluffo di ventre.

Somniferum. *Ar*. almaneumat. (*plur*.) *Heb*. *deficit*. *Gr*. ὑπνωτικόν. *Gal*. qui fait dormir. *Ital*. che fa dormire. Vide *Narcoticum*.

Sopor. *Ar*. *deficit*. *Hebr*. tarddemah. *Gr*. κῶμα. *Gal*. fommeil. *It*. fonno.

Sorbitio. *Ar*. tagria, hafchua. *Hebr*. bela. *Gr*. ῥόφημα. *Gal*. action d' humer, d' avaler. *Ital*. forbimento.

Specillum. *Ar*. tarfufa, munefid, targis. *Heb*. *deficit*. *Gr*. μηλωτίς. μήλη. *Gal*. eprouvette de chirurgien, touche, chirurgique. *Ital*. tafta per curar piaghe.

Sphacelus. *Ar*. afchachilos. *Heb*. *deficit*. *Gr*. σφάκελος. *Gal*. fphacèle. *Ital*. sfacelo.

Spina dorfi. *Ar*. feuche, fimonia. *Hebr*. ethem, fchedarah. *Gr*. ῥάχις. *Gal*. epine du dos. *It*. fpina del doffo.

Spodium. *Ar*. tabafir. *Hebr*. *deficit*. *Gr*. σπόδιον. σποδός. *Gal*. & *It*. fpodium, fpodio.

Spongia. *Arab*. fefengi, asfengi alchar, gafifa.

fifa. *Heb.* ekebbah. *Gr.* σπόγγος. *Gal.* eponge. *It.* fponga.

Spuma. *Ar.* coffore, Zabd, Zebed. *Hebr.* chelcah, ketfeph. *Gr.* ἀφρός. *Gal.* ecume. *It.* fchiuma, fpuma.

Sputum. *Ar.* bufac, fnafth. *Heb.* roc, racuc, rir. *Gr.* πτύαλον, πτύσμα. *Gal.* crachat. *Ital.* fputo.

Squama. *Ar.* quifchfchara. *Heb.* kafkefchet, Keliph. *Graec.* λεπίς. *Gal.* ecaille. *It.* fcaglio.

Staphyloma. *Ar.* mufaragi, facaruli, debani, &c. *Hebr. deficit*. *Gr.* σταφύλωμα. *Gal.* maladie de la luette. *Ital.* ftafiloma.

Stercus. *Ar.* bhar, zabel, char, cara, tabraz, hafa, &c. *Hebr.* afchpoth, dabh, domen, tfeah, perefch, &c. *Gr.* κόπρος. *Gal.* bourbier, merde, fange. *Ital.* lordura, fterco.

Sterilitas. *Ar.* godabb, aquam, aquima. *Heb.* acar, acara. *Gr.* ἀγονία, ἄγονος, ἀτεκνία, ἄτεκνος. *Gal.* fterilitè, fterile. *Ital.* fterilità, fterile.

Sternum. *Ar.* caffi. *Heb.* ezem hehace. *Gr.* στέρνον, στῆθος. *Gal.* os de la poitrine. *Ital.* cartilagine del petto.

Sternutatio. *Ar.* nachara, utas, utfa, taatis. *Hebr.* abifchah. *Gr.* πταρμός. *Gal.* eternuement. *Ital.* ftarnuto.

Sternutatorium. *Ar.* mutattis. *Hebr. deeft*. *Gr.* πταρμικόν. *Gal.* qui fait èternuer. *It.* che fa ftarnutare.

Stigma. *Ar.* alguaffem, garha, chatta. *Gr.* στίγμα. *Gal.* figne, marque d'une playe. *Ital.* fegno, bollatura.

Stilla, *ftillicidium*. *Ar.* deficit. *Heb.* deleph, tiph, tipha. *Gr.* στάξις, στάλαγμα. *Gal.* goutte, gouttière. *Ital.* gocciolatoio.

Stomachus. *Ar.* batan, fuad, geuf. *Heb.* beten, mafas. *Gr.* στόμαχος. *Gal.* eftomac. *Ital.* ftomaco.

Storax. *Ar.* miah, micha, lebeni, miah fielle. *Hebr.* (*liquida*.) *Hebr. deeft*. *Gr.* στύραξ. *Gal.* ftyrax. *It.* ftirace.

Strabifmus, *ftrabo*. *Ar.* aftarac. *Hebr. deeft*. *Gr.* στραβισμός, στραβός. *Gal.* bigle, louche. *It.* lofco, guercio.

Strangulatio. *Ar.* itfa, intifa, chanca, fchanuk, tafchnik. *Hebr.* machanac, fchanuk, chenek. *Gr.* στραγγαλισμός, ἄγχη. *Gal.* etranglement. *It.* ftrangolazione.

Stranguria. *Arab. deficit*. *Hebr.* hataphah, hafchetem. *Gr.* στραγγουρία. *Gal.* difficultè d'uriner. *Ital.* difficultà d'orinar.

Struma. *Ar.* chanzira. *Hebr. deficit*. *Gr.* βρογχοκήλη, χοιράς. *Gal.* ecrouelle. *Ital.* fcrofola, gonfiazione della gola.

Stupa. *Ar. deficit*. *Heb.* neoreth. *Gr.* στυπεῖον. *Gal.* etoupes de lin ou de chanvre. *It.* ftoppa di lino o di canape.

Stupor. *Ar.* chauf, chaufa, chadr. *Hebr.* fchamah, mefchammah, timmahon. *Gr.* νάρκη. *Gal.* ftupiditè, etonnement. *It.* ftupidità.

Succinum. *Arab.* abra, ambar, Karabe. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἤλεκτρον. *Gal.* ambre. *Ital.* fuccino.

Succus, *vide liquor*, *humor*. *Ar.* rob, halliq. *Hebr.* afis, lefehad. *Gr.* χυμός, χυλός, ὀπός. *Gal.* fuc. *Ital.* focco, fugo.

Suctio. *Ar.* rida, tardia. *Hebr.* janicut, henicah. *Graec.* μύζησις. *Gal.* fuccement. *It.* fucchiamento.

Sudamina. *Arab.* nazef. *Hebr. deficit*. *Graec.* ἱδρῶα. *Gal.* echaubouillures. *Ital.* broggie da fudore.

Sudor. *Ar.* arac, harc. *Heb.* jezah, zehah. *Gr.* ἱδρώς. *Gal.* fueur. *Ital.* fudore.

Suffimentum, *fuffitus*. *Ar.* buchar. *Hebr.* azcarah, Ketorah, mictar, mictereth. *Gr.* θυμίαμα. *Gal.* parfum. *Ital.* profumo.

Suffufio, *cataracta*. *Arab.* anufmuma, gubifch, umufcha. *Hebr.* teballul. *Gr.* ὑπόχυμα. *Gal.* càtaracte en l'œil. *It.* cataratta.

Sugillatio. *Ar.* tardid, alfac. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἐκχύμωμα. *Gal.* tache noire, *ou* meurtriffure. *Ital. deficit*.

Sulphur. *Ar.* Kabric, quibrit, cribtit, albaphat. *Ser. Hebr.* gapherit. *Gr.* θεῖον. *Gal.* fouphre. *Ital.* zolfo, zolfore.

Supercilium. *Ar.* gefn. *plur.* agfin, hagib. *plur.* hagivib. *Hebr.* gabh. *Gr.* ὀφρύς. *Gal.* fourcil. *Ital.* ciglio.

Suppofitorium, *glans*. *Arab.* humula. *Hebr. deficit*. *Graec.* βάλανος. *Gal.* fuppofitoire. *Ital.* ghianda.

Suppuratio. *Ar.* dubeleti, dubelati, taquia. *Hebr.* mifpach, mifchpachat. *Gr.* ὑπεπυησμός, ἐμπύημα. *Gal.* fuppuration. *Ital.* poftema.

Sura, *Ar. deficit*. *Hebr.* cabak. *Gr.* γαστροκνήμιον. *Gal.* gras de la jambe. *Ital.* polpa della gamba.

Surditas, *furdus*. *Ar.* guacce, zumuma, zuzamum, azam. *Hebr.* cherefch. *Gr.* κωφότης, κωφός. *Gal.* furditè, fourd. *Ital.* fordità, fordo.

Sutura. *Ar.* chajata, chaita, machut. *Hebr. deficit*. *Gr.* ῥαφή. *Gal.* furure, couture. *Ital.* cucitura.

Symmetria. *Ar.* adorem. *Hebr. deficit*. Gr. συμμετρία. *Gal.* Symmetrie. *It.* concordanza.

Sympathia. *Ar.* hanna, nod. *Hebr.* fchaphaca. *Gr.* συμπάθεια. *Gal.* fympatie. *Ital.* compaffione.

Syn-

Sinciput. *Ar.* ifce, iafuc. *Hebr. deficit*. *Gr.* βρέγμα. *Gal.* devant de la tete. *It.* parte dinanzi de la testa.

T.

TAbes. *Ar.* ebdul, impedul. *Heb.* daabhach. daabhon. Gr. φθίσις. *Gal.* maladie par laquelle on devient sec & etique.

Tactus. *Ar.* tamis, gas, lams. *Hebr.* mischschusch. *Graec.* ἁφή. *Gal.* attouchement. *Ital.* tatto, toccamento.

Talus. *Ar.* chahab, alsechi. *Hebr.* karsol, arcom. Gr. ἀστράγαλος. *Gal.* talon. *Ital.* calcagno.

Tamarindi. *Ar.* tamarindi. *Hebr. deest*. Gr. φοινικοβάλανοι. *Gal.* tamarinde. *Ital.* tamarindi.

Tarsus. *Ar.* & *Hebr.* rasegh. *Gr.* ταρσός. *Gal.* talon. *It.* tarso.

Tartarus, *tartarum*. *Ar.* & *Hebr. non occurrunt*. *Graec.* ξίσταμα. *Gal.* tartare, pepins, qui sont au mare du vin. *Ital.* tartaro.

Telephium ulcus. *Ar.* balchie. *Hebr.* icnl. *Gr.* τηλέφιον. *Gal.* ulcere corrosif. *Ital.* piaga telefia maligna.

Temperamentum, *temperies*. *Ar.* mizig. *Heb.* mezeg. *Gr.* κρᾶσις. *Gal.* temperament, temperature. *It.* temperamento.

Tenasmus, *tenesmus*. *Ar.* & *Hebr. non occurrunt*. *Gr.* τεινεσμὸς, τεσμαμός. *Gal.* tenesme. *It.* tinesmo.

Terebella, *trepanum*. *Ar.* barrina, marzaba. *Hebr.* makkebheth. *Graec.* τρύπανον. *Gal.* trepan, tariere. *It.* trapano, trivellino, trivella.

Terebinthina. *Ar.* Chalambat, ucalambat, halchalambat, albotin, &c. *Heb. deest*. *Gr.* ῥητίνη τερεβινθίνη, κλεμινη. *Gal.* terebentine, rormentine. *It.* terebintina.

Terra sigillata. *Ar.* tin machtun. *Heb. deest*. *Gr.* γῆ σφραγὶς. *Gal.* terre sigillèe. *It.* terra sigillata.

Tertiana febris. *Ar.* humi mutelit, neub. *Heb. deficit*. *Gr.* τριταῖος πυρετός. *Gal.* fievre tierce. *It.* febre terzana.

Testa. *Ar.* chazuf, fachar. *Hebr.* cheresch, kelif. *Gr.* ὄστρακον. *Gal.* coquille, coque. *Ital.* conca, guscio.

Testaceum. *Ar.* camseties, gaugiel, guadam. *Hebr. deficit*. *Gr.* ὀστρακόδερμον. *Gal.* poisson à coquille, ou à ècailles, moule. *It.* pesce con guscio.

Testiculus, *testes*. *Ar.* chazi, surethun, baid, madcar, *plur.* madakir. *Hebr.* eschek, pechadim. *Graec.* ὄρχις, ὄρχεις. *Gallic.* couillon, testicules. *Ital.* testicolo, testicoli, coglioni.

Tetanus, *vide spasmus*. *Ar.* cuzez, cuzem. *Hebr.* deest. *Gr.* τέτανος. *Gal.* tètane. *It.* tetano.

Theriaca. *Ar. deficit*. *Heb.* tsori. *Gr.* θηριακή. *Gal.* thèriaque. *Ital.* teriaca.

Thermae. *Ar.* hammat, hammiah, macharabah. *Heb.* dimsin, mukin, udna. *Gr.* θερμαί. *Gal.* thermes, bains chauds, etuves. *It.* stuffe, bagno.

Thrombus. *Arab.* dam gamid. alca. *Heb.* dam hacaphah. *Gr.* θρόμβος. *Gal.* sang sigè. *Ital.* sangue grosso.

Thymus. morbus. *Ar.* hasce. *Hebr. deficit*. *Gr.* θύμος. *Gal.* thym. *It.* timo.

Tibia. *Ar.* zumara. *Hebr.* chaill, schok, NB. *Metaphorice debent ad Anatomiam applicari*. Cane hagadol. *Gr.* κνήμη. *Gal.* l'os de la jambe. *Ital.* osso della gamba, tibia.

Tinctura. *Ar.* chadab, zibag, zabgah. *Heb.* zebah. Gr. βαφή. *Gal.* teinture. *Ital.* tintura.

Tinea, morbus. *Ar.* alarde, sahasat, sagrum. *Hebr. deest*. Gr. ἀχώρ. *Gal.* teigne. *It.* tignolo.

Tinnitus. *Ar.* ten. *Hebr.* tsalil. Gr. ἦχος. *Gal.* tintement. *Ital.* risonanza nell'orecchie.

Titillatio. *Ar.* dagdaga, tacalue. *Hebr. deficit*. Gr. γαργαλισμός. *Gal.* chatonillement. *It.* movimento, solletico.

Tonsillae. *Ar.* gavoni, genze. *Hebr. deest*. Gr. παρίσθμια, ἀντιάδες. *Gal.* glandes. *It.* strangoglioni, ghiandole.

Topasius. *Ar.* iacura. *Hebr. deest*. Gr. τοπάζιος. *Gal.* topaze. *It.* topazio.

Tophus. *Ar.* hagar muramal. *Hebr. deest*. Gr. πῶρος. *Gal.* tuf, tufeau. *Ital.* callo, toso.

Topicum medicamentum. *Ar.* devi barrani. *Hebr. deest*. Gr. τοπικόν. *Gal.* remède extèrieur. *It.* topico.

Tormina. *Ar.* vaga. *Hebr. deest*. Gr. στρόφος. *Gal.* trenchèe de ventre. *Ital.* tormento di ventre.

Toxicum venenum. *Ar.* tusom, zachari. *Hebr. deficit*. Gr. τοξικόν. *Gal.* poison, venin fort-promt. *Ital.* tossico.

Tractio. *Ar.* garra. *Hebr. deficit*. Gr. ὁλκή, ἑλκυσμός. *Gal.* tirade, tirement, trainement. *It.* tratto, tiramento.

Trochiscus. *Ar.* acraz. *plur.* *Hebr. deest*. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* trochisque. *Ital. non occurrit*.

Truncus. *Ar. deficit*. *Hebr.* scheled, gezah. *Gr.* στέλεχος. *Gal.* tronc. *Ital.* tronco.

Tuberculum. *Arab.* asech. *Hebr.* scheth. *Gr.* φῦμα, ὄγκος. *Gal.* enflure, bosse. *Ital.* gonfiatura.

Tumor. *Ar.* nasch, intasach. *Hebr.* scheeth, saon. *Gr.* ὄγκος παρὰ φύσιν. *Gal.* enflure, tumeur. *Ital.* gonfiatura.

Turcois, *turcesius*. *Ar.* feruca, farzegi. *Heb. deficit*. *Gr.* κυάνινος. *Gal.* turquoise. *Ital.* turchina gemma.

Tussis. *Arab.* tabahboth, saal. *Hebr.* scheol. *Gr.* βὴξ. *Gal.* toux. *Ital.* tosse.

Tutia. *Ar.* succudus, tutia. *Hebr. deficit*. *Gr.* πομφόλυξ. *Gal.* tutie. *It.* tutia.

Tympanites. *Ar.* zachi. *Hebr. deficit*. *Gr.* τυμπανίτης. *Gal.* tympanite. *It.* tympanita.

V.

V*Acuatio*. *Ar.* chala. *Hebr.* characah. *Gr.* κένωσις. *Gal.* vacuation. *Ital.* vacuazione.

Vacuitas, *vacuus*. *Ar.* chava, chavi, parge. *Hebr.* bahah, bohu. *Gr.* κενότης, κενὸς. *Gal.* vacuitè, vuide. *It.* vacuità, vacuo.

Vagina. *Ar. deficit*. *Heb.* taar, nedhen, nadan. *Gr.* κολεὸς. *Gal.* gaine, fourreau. *It.* vagina, guaina, fodro.

Vapor. *Ar.* buchar. *Heb.* ed, itra, neschiim. *Gr.* ἀτμὶς. *Gal.* vapeur, exhalaison. *It.* vapore.

Variola, *varioli*. *Ar.* botor, gadri, hamica, alhumere. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἐξανθήματα. *Gal.* verole. *It.* variole.

Varix. *Ar.* dovali. *Heb.* kiljah, delijah. *Gr.* κιρσὸς. *Gal.* veine pleine de sang epais ou sang melancholique. *It.* varice.

Vas, *vasculum*. *Arab.* ana, inia, mata, abarich. *Hebr.* keli, man. *Gr.* ἀγγεῖον. *Gal.* vase, vaisseau, vaisselle. *It.* vaso, mendel.

Ubera. *Ar.* muchit. *Heb.* daddim. *Gr.* μαστοὶ, οὖθαρ. *Gal.* mammelle, tetins d'une bete. *It.* poccie, mamelle.

Vena. *Ar.* magari aldem, varid. *Hebr.* varid. *Gr.* φλὲψ. *Gal.* veine. *Ital.* vena.

Veneficium, *veneficus*, *venefica*. *Arab.* sihr, sahara, sahir, sabara. *Hebr. deficit*. *Gr.* φαρμακεία, φαρμακεὺς, φαρμακὴ, φαρμακεύτρια. *Gal.* empoisonnement, empoisonneur. *It.* incanto, incantatore, incantatrice.

Venenum. *Ar.* tsadid. *Hebr.* chema, eres. *Gr.* φάρμακον δηλητήριον. *Gal.* venin, poison. *It.* veleno.

Venereus. *Ar.* laib. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀφροδισιαστικός. *Gal.* venerien. *Ital.* venereo.

Venter, *ventriculus*. *Ar.* kars, kers, cres, krephs, miada, chuanas, batan, kenisa. *Hebr.* beten, chuba. *Gr.* κοιλία, γαστὴρ. *Gal.* ventre. *It.* ventre.

Ventus. *Ar.* havah. *Heb.* ruah, suphah. *Gr.* ἄνεμος. *Gal.* vent. *It.* vento.

Venus. *Ar.* algol. *Heb.* abjonah, nogach. *Gr.* ἀφροδίτη. *Gal.* venus, paillardise. *It.* venere.

Vermes. *Ar.* duaida. *plur.* duaidit. *Heb.* rechesch, taccak, toalim. *Gr.* ἕλμινθες, σκώληκες. *Gal.* vers, vermine. *It.* vermi.

Verruca. *Ar.* chalam, atnal, kalim, luteesula, borruca. *Heb.* iabbeleth. *Gr.* ἀκροχόρδων, μυρμήκια. *Gal.* verrue. *It.* verruca.

Vertebra, *vertebræ*. *Ar.* charaz, charza. *Heb.* chamukim; choljoth. *Gr.* σπόνδυλος, σπόνδυλοι. *Gal.* vertebre. *It.* ossi delle spalle.

Vertex. *Arab.* alema, alchema, hic. *Hebr.* kadcod, rosch. *Gr.* κορυφὴ. *Gal.* sommet de la tete. *It.* sommità della testa.

Vertigo. *Ar.* sedere, duar. *Heb.* sibub harosch. *Gr.* δῖνος, ἴλιγγος, σκοτόδινος. *Gal.* vertige, tournement de tete. *It.* stornimento di testa. vertigine.

Vesica. *Arab.* metene, calla, mabuela. (*in specie vesicam urinæ significat*, *a* beule, *Urina*) ziphac. *Hebr.* zephec, murcah. *Gr.* κύστις. *Gal.* vessie. *It.* vesica.

Vesica fellis. *Ar.* kis almarra. *Heb.* kis hamara. *Gr.* κύστις χοληδόχος. *Gal.* vessie du fiel. *It.* vesica della colera.

Vesicatio, *vesicatorium*. *Ar.* tanast. *Heb. deficit*. *Gr.* καυστικὸν, ἐσχαρωτικὸν. *Gal.* vesicatoire. *Ital.* vesicatorio.

Vigilia. *Ar.* zaara. *Hebr.* schaharah. *Gr.* ἀγρυπνία. *Gal.* veille. *It.* vegghia.

Vipera. *Ar.* alsahai. *Hebr.* tsehoah, epheah. *Gr.* ἔχις, ἔχιδνα. *Gal.* vipere. *It.* vipera.

Vires. *Ar. deficit*. *Heb.* on, chail, toaphoth. *Gr.* σθένος, δύναμις, ἰσχὺς. *Gal.* vertu, forces. *It.* forze.

Viride æris. *Ar.* zimar, ziniar, zar alnhas. *Hebr. deficit*. *Gr.* χαλκοῦ ἄνθος. *Gal.* couperose, rouille d'airain, verdet. *It.* verde di rame.

Viscera. *Ar.* dachil, achsæ, ama. *Hebr.* meaim, gava. *Gr.* σπλάγχνα. *Gal.* entrailles. *It.* viscere, budelle.

Visus. *Ar.* bazar, mandar. *Hebr.* rai, rei. rauth, mare. *Gr.* ὅρασις, βλέψις, ὄψις. *Gal.* vue. *It.* vista.

Vita. *Ar.* haja. *Hebr.* chaijm. *Gr.* ζωὴ, βίος. *Gal.* vie. *It.* vita.

Vitellus. *Ar.* muchalbaiz, fas. *Hebr.* chalamuth. *Gr.* λέκυθος, χλωρὸν τοῦ ὠοῦ. *Gal.* jaune, moyeu d'œuf. *It.* torlo, rosso d'ovo.

Vitiligo. *Ar.* baras. *Hebr. decst.* *Gr.* ἀλφὸς. (*vide* alphus) *Gal.* tache blanche sur le corps. *It.* macchie bianche.

Vitriolum. *Ar.* chalcant, zag, zegi, colcothar. *Hebr. deficit*. *Gr.* χάλκανθος. *Gal.* vitriol.

cou-

couperofe. *It.* vitriolo.

Ulcus. *Ar.* garha, acar, hacul. *Hebr.* mazor, chabbura, nega, fchechin. *Gr.* ἕλκος. *Gal.* ulcere. *It.* ulcera, piaga.

Umbilicus. *Ar.* tanbur, farrha. *Hebr.* boar. tabur, fchor, fcharar. *Gr.* ὀμφαλός. *Gal.* nombril. *It.* ombelico.

Uncia. *Ar.* facros, fatil, avac, vacia. *Gr.* οὐγγία, οὐγκία. *Gal.* once. *It.* oncia.

Uncus. *Ar.* vav, mazlag, machtaf, zannara. *Hebr.* vav, choach, mazileg. *Gr.* ἀγκιστρον. *Gal.* croc, crochet. *It.* uncino, rampino.

Unguentum. *Ar.* duhen, leden. *Hebr.* mifchcha, rocach, riκuach, fchemen. *Gr.* ἄλειφα, ἄλειμμα. *Gal.* onguent. *It.* onto, unguento.

Unguis. *Ar.* calcateron, dafar, tafar, tafra. *Hebr.* tafar, tfipporen. *Gr.* ὄνυξ. *Gal.* ongle. *It.* unghia.

Unicornu. *Ar.* difon, vahid alcara, alchercheden. *Hebr.* reem, rem, κarash. *Gr.* μονόκερως. *Gal.* licorne, unicorne. *Ital.* licorno. unicorno.

Vola. *Arab.* achmas. *Hebr.* caph, exeph, χhoven, fchaal. *Gr.* θέναρ, κοῖλον χειρὸς καὶ ποδός. *Gal.* paume de la main. *It.* palma.

Volatilia. *Ar.* deeft. *Hebr.* oph. *Gr.* πτηνά. *Gal.* volaille. *It.* volatili.

Vomitorium. *Ar.* & *Heb.* *non extat*. *Gr.* ἐμετικόν. *Gal.* vomitoire, vomitif. *It.* vomitorio.

Vomitus. *Ar.* cudd, cadf, cai, ki. *Hebr.* ki. κe, pacta. *Gr.* ἔμετος. *Gal.* vomiffement. *It.* vomito.

Ureteres, *urethra*. *Ar.* haloen. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* οὐρητῆρες. *Gal.* canal de l'urine. *Ital.* canale dell' orina.

Urina. *Ar.* baul, beule, gau, hiraca. *Hebr.* fchain. *plur.* fchenim. *Gr.* οὖρον. *Gal.* urine. piffat. *Ital.* orina, pifcio.

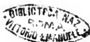
Uftio. *Ar.* vaed, taucad. *Hebr.* κui, κevajah, ferephah. *Gr.* καῦσις. *Gal.* brulure, brulement. *It.* brufciamento.

Vulnus. *Ar.* garah, guazi, darb, darba. *Heb.* mazor, mecha, machaz, maκκeh. *Gr.* τραῦμα, τρῶμα. *Gal.* playe. *Ital.* piaga, ferita.

Z.

Z*Ingiber*, *zinziber*, *gingiber*. *Ar.* zingibil. lengibel. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ζιγγίβερι, γιγγίβερι. *Gal.* gingembre. *Ital.* gengivo, gengevero.

Zona. *Ar.* tahzim, mantaca. *Hebr.* abneth, zon, ponda, κumer. *Gr.* ζώνη. *Gal.* zone, ceinture. *It.* zona, cintola.

F I N I S:

